

B 498

Shelwell:

TR 174

Klebs 79.2

YALE
MEDICAL LIBRARY

HISTORICAL LIBRARY

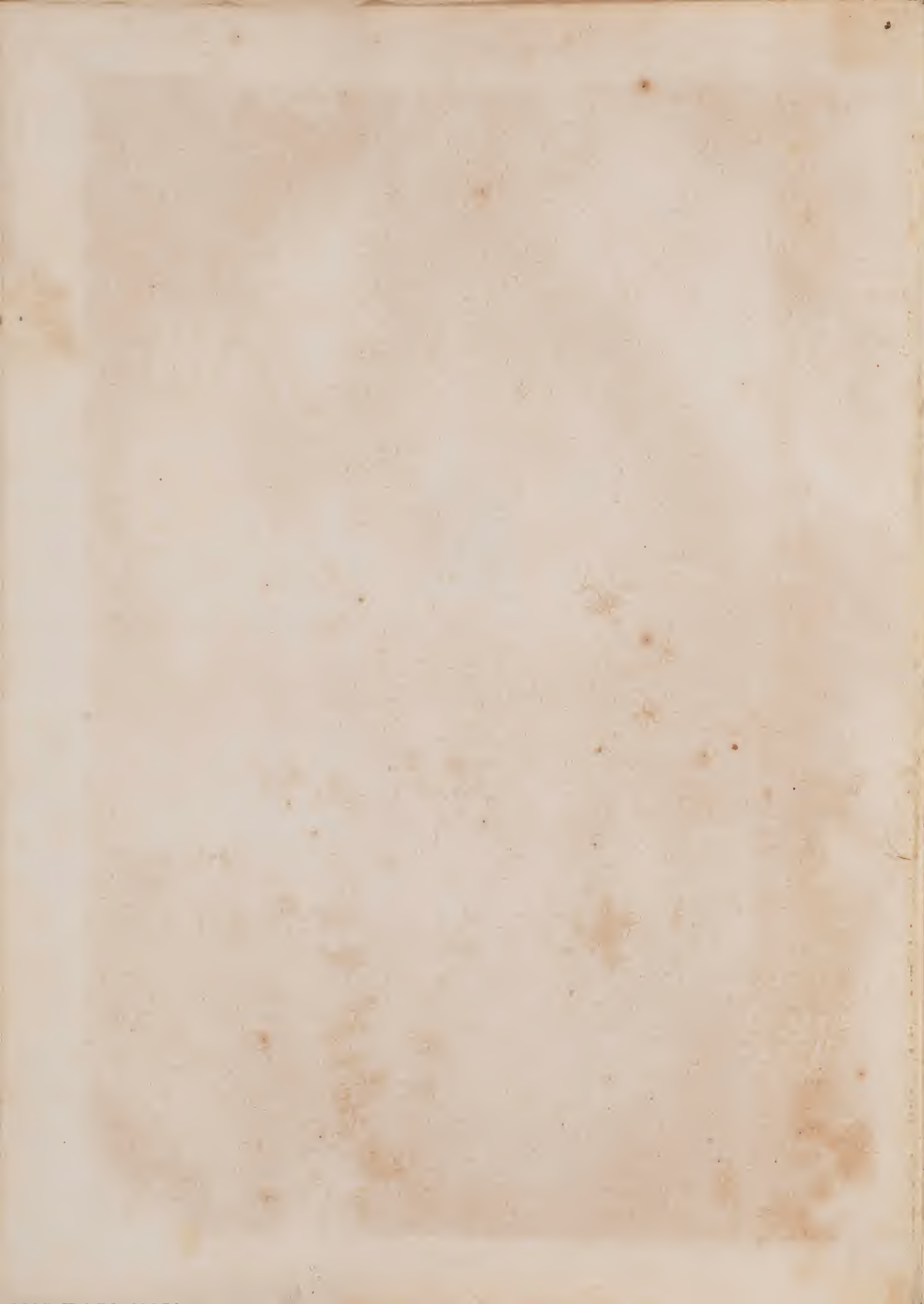
The Gift of

JOHN FARQUHAR FULTON

Shelwell

S. 1 7158

B. 488

Incunabula
+A-180
(Gottf)

Expositio noni libri Almanforis edita a clarissimo viro Joane arculano Luce Veronensi.

Expositurus

num Almanforis reiectis superfluis in librorum principijs inquiri solitis: duo tamen nostro proposito opportuna paucis expediam.

Primum quidem erit de laudibus et celebritate Rasis qui hunc librum edidit quem Regi Almanfori dedit: Haud. n. dignum censuerim

eorum qui humanum genus sibi obnoxium perpetuoque devinctum in gemitibus meritis eternisque fecere beneficiis nomina in obsequio iacere sinere. Ergo pmaxie Rasi fuisse ambrosio. Memi nem enim pace aliorum dixeri siue grecos aut Arabes siue Caldeos aut latinos mente revolvam fuisse existimo: quod tantum medicum ne adiecerit cuius siue studio assiduissimam laboribus tantum adoleverit: siue rerum copia tonusque negotii medicinalis in vno volumine redacti immensitate considero quilibet est liber quem continens appellatur: siue brevitate remque medicalem exiguam perscriptam volumine summa cum elegancia et verborum venustate quilibet est hic liber nomine Regis Alman. nuncupatus quem optimis approbavimusque sententis refertum cernimus. Quare nos sibi totiusque genus humanum plurimum debere profecto: vniuscuiqueque virili debet in sui laudes suisque voluminis celebritate que iuxta peripateticorum principem ad sui et defuncti gloriam ac felicitatem aliquid in omni aeternitate allatura sunt: quod id in ethicis multo plus referat quam in tragicis scelera patrata narrare: ut quasi iam patrem. Secundo est de subiecto huius libri eiusque immensa utilitate. Totius. n. huius libri subiectum est corpus humanum arte sanabile: quod totius medicine esse subiectum pibet. Huius vero noni subiectum est corpus humanum arte sanabile sed passiones particulares singulis membris appropriatas. Ex quo huius libri immensa iam liquet utilitas cum per eum omnium egritudinum a capite usque ad pedes nobis notitia salusque afferat. Quis est ergo pro huius libri scia capefcenda labores metiri debeat: quod non omnia patiuntissime fert incommoda: cum decus operis gloria ceteraque exteriora ornamenta sine quibus non contingit esse felix per eum nobis polliceri valeamus. Si. n. pro questionibus Jacobi aut Ugonis senem tantum omnium temporumque terrarum summa cum aduertentia animique applicat de quarum notitia parum decoris aut lucri nobis futuram speramus. Quam magis pro huius libri scia capefcenda invigilare debemus ex quo sanorum copia bonorum assecuturos nos speramus. Credite nulli experto credite quicquid honores opes gloriam apud homines gratiam consequi desiderat huic libro intendant. facile. n. brevis temporis decursu hec omnia assequetur. Sed de his satis nunc agamus quod iustat.

Continuatio huius libri ad precedentes libros Rasis

Continuatur

hic nonus ad precedentes in hunc modum. Postquam Rasis in primo libro diemittit de iuvamentis membrorum et anatomia corporis humani. Et in secundo notificavit copulationes et humores et physiognomiam. In tertio de vitibus medicamentorum et ciborum. In quarto de conservandae sanitatis. In quinto de decoratione. In sexto de regimine iter agendum. In septimo de aggregationibus et summis artis chirurgie. In octavo de venenis eorumque sanatione. Placuit sibi in hoc nono de egritudinibus particularibus singulis membris appropriatis a capite usque ad pedes. Tade in. x. determinatur de febribus crisi et diebus criticis. et quibus omnibus tota medicina integrat. Egritudines autem de quibus habet agit duobus modis dicuntur particulares: primo particularitate predicationis ad diem egritudinum de quibus agit Avic. in primo casu. qui dicuntur universales universali predicatione. Secundo modo dicuntur particulares: quod singulis membris appropriate ad diem febrium a partu ceterarum egritudinum de quibus Avic. agit in quarto quoque nulli membro appropriant. Ille. n. dicunt omnes conitate idifferere.

Quibus huius noni libri.

Quiditur

Autem more quod dicitur hic liber in quinque partes. In prima agit de egritudinibus membrorum animalium. In secunda agit de egritudinibus membrorum spiritualium. In tertia de egritudinibus membrorum generativorum. In quarta de egritudinibus membrorum exteriorum: partes facile patere possunt quaque conformationis loquendo menti Rasis hic liber dividendus est in nonaginta quinque partes: sicut sunt. 9. capitula. Quis ipse ut patet ex ordine suo nunquam diviserit partem librorum in senecis in tractatus.

Intentio

Dea in expositione presentis libri est primo copiose ponere anatomiam membrorum de cuius disponibus agendum est. Deinde circa vniuscuique capituli investigare. Primo quod notis et quod rei dispositionis de qua agitur quod faciat circa rubricam. Secundo ipse. Tertio casus. Quarto signa tam generalia quam particularia. Quinto pronosticum que quattuor faciat circa eam partem in qua Rasis agit de egritudine de his disponibus. Sexto ponam curam memorandam intentiones curativas necnon medicinas tam simplices quam compositas illas intentiones perficientes. quod ultimum faciat circa eam partem in qua Rasis ponit harum dispositionum curam. In quibus omnibus me conformabo Rasi. A. S. Mesue ceterisque auctoribus et doctoribus illis scribitis. Et si qua signa propria aut medicina ex parte apud me fuerint quibus phidat has subiungam si oportunitate. Ille autem sit nobis in auxilium a quo celum et tota natura dependet. Amen.

De anatomia capitis.

Equendo

Agitur ordinem primum ab anatomia capitis et incipiendum quod videtur duo est primo situs capitis quod fuit in alto constitutum propter visum non propter alium sensum neque propter cerebrum ut voluit princeps de ietore. S. in primo tertio casu. Oculus. n. quod est custos corporis debuit esse in alto constitutus ut a longe fugienda et consequenda facile possit intueri. Qui oculus debuit esse constitutus capiti ut a cerebro per nervos obiticos recipet spiritum visibilem. Et contra ab oculo deferretur spiritus visibiles per eodem ad sensum cerebrum. Quia et nervi optici copione oculi ingrediuntur et infra videbunt. Et et oculi recipere motum a secundo pari nervorum cerebri quod propter oportuit caput propter oculum esse in alto constitutum. Deinde videnda est quantitas: fuit enim caput magnum: quod debuit magnum cerebrum continere: et maius homine quam in alio animalis respectu proprie molis. Fuit autem factum figure spherice ex utraque parte compressa ut sit magis tutum ab extrinsecis nocentibus. Et quod figura spherica est omnium capacissima. Fuit autem creatum aliquot obliquum ut tres ventriculi in eo convenientius distinguerentur secundum longitudinem. Nervus autem primum eius est densior. primo. n. occurrit capilli. secundo cutis. tertio caro. quarto panniculus dicitur giglamater vel almodhatignto craneus. quinto panniculi dura mater et pia mater: septimo suba medularis cerebri: octavo duo panniculi sub cerebro: nono rete mirabile. decimo os basilare quod est basis et fundamentum totius capitis. Capilli autem fuerunt grossi multi et longi tum ad tutelam capitis tum ad decorem ordinati. Cutis est fuit grossa. quod capilli in ea in fuit debuerunt habere radices longas et grossas ut et esse clipeus ossis cerebri. Caro autem repta fuit in fronte et temporibus non in omnibus partibus capitis et fuit musculo sa ad dandum motum illis partibus. Almodhatignto dura mater cum qua colligat et ex qua generat mediantibus quibusdam villis nervis et ligamentis talibus quod egrediuntur a dura matre per coeluras cranei ad constitutionem huius panniculi. et hoc ne dura mater cerebri comprimeret. Propterea in actu practico caveat chirurgici ne incidat hunc panniculum in locis commissurarum quod multum colligat cum dura matre et precipue in commissura coronali: Nam nocumtum coicatum dure matri facile posset esse mortale. Craneum vero fuit ex quinque ossibus compositum habens duplicem tabulam superiorem et inferiorem vni os est in fronte altera posterius et duo in lateribus. et vni inferius sub cerebro dictum basilare. fuerunt autem plura ossa et non vnum ne nocumtum coicatum vni parti coiceat toti. Et et ut ex coniunctione quatuor ossium superiorum tres generent commissuras. Prima coronalis ad modum corone existens in parte anteriori capitis. secunda landa in parte posteriori existens. tertia sagittalis penetrans recte per medium caput

De anatomia capitis

tis a cōffura cordali. s. ad laudā hz capitis lōgitudinē. Et iste tres fuerūt cōmissure vē. qz penetrās vtriqz. Sūt ē t alie due commissure non verē lateribus dicte non vere: quia non penetrant videlicet os vtrinqz sed solum primam tabulam. Iste autem cōmissure fuerunt ferrantes. i. ad modū dētiū ferre pīū te vt essent firmiores. Ad at fuerūt nodales qz nō motu indi guerūt. Et ab Aliis. docēt ad oīes t fuerūt ordinate vt sumi t va pores ad caput ascēdētes facilius possint resolui t vt vtrū me dicinaz tpe necessitatis applicatay capiti facili penetrēt i pfū diuz. Et ppterca i actu pratico qū medici volūt cerebz alterare aut aliqd ab eo resoluerē dēt ponere medicinas sup cōmissuris. Pāniculus at dura mater imēdiate suppenit craneo: q ē pan niculus satis dur? grossus t fortis ūdiqz cōplectēs cerebz nō imēdiate. Ad imēdiate post ipfuz seqz pia mater imēdiate vndi que cōplectēs cerebz: que pia mater ē pānicul? satis mollis t sū tilissim? Hec at gradatio facta fuit ne molle ledat ex contactu duri. Hī at duo pāniculi se pfundat i cerebz vsqz ad ventricu los ei? diuidētes cerebzū atē? i duas medietates secūdū lōgū. Diuidētes ē cerebz: posteri? ab anteriori qd factū fuit ne nocu mētū vni parti adueniēs facile cōicef totū. Sz pfūdano pie ma tris ad irinseca cerebzū mō iā dicto fuit ppter nutritatōz cere bz: Sunt enī i pia matre diffeminatē venē multē t p ipfay suste tate ordinate ad nutritiū cerebz. Subā at medullaris cerebz fuit alba mollis viscosa p hec ordinate i nutritatōz t dēbtā ge neratōz neruoz t nuche idē pdeūtiū: vey cerebz atē? ē hūmū di? t molli? qz cerebz: posteri? t min? frigidū: Hoc at factū fuit quia ex cerebzū anteriori dēt p dīre nerui sensus q sunt mollio res: t ex posteriori nucha t nerui mot? q dētēē duriores. In cerebzū at sunt tres vtriculi distincti secūdū lōgitudinē ei? In prima parte cerebzū ē vtriculus prius magnus diuisus i duas medietates dextrā. t sinistrā. quaz vnaqueqz est maior alijs duob? vtriculis. Hic at vtriculus prim? ē sedes et organum duoz sensuū iterioz. s. sensus cōis t phāstie. Est enī sensus cōis i pma medietate secūdū lōgū t phāstia i altera. q sensus cōis hz recipere spēs sensibillū exteriorū iter ea cōponēdo et di uidēdo nō tam p copulā vbalē. Phāstia vō hz p pūo tēpore huiusmodi spēs referuare. t sine hui? pmi vtriculū sunt due fub vna que ē hui? acha: altera sicut ē vnis? s. terrane? lōga sū tilis rubea cōtrahibilis t elōgabilis t id vnis? dicta ē. Ad qum elōgaf claudū tache t claudif vtriculus secūdū ei? partem pō stremā secūdū quā cōiūgit secūdū vtriculo: Et similiter clandi tur pīcipiū secūdū vtriculū ita vt spēs nō possint trāsire de vno vtriculo ad aliū qd fit qū hō vult cessare a cogitatōe t operatio nib? sensuū exteriorū: qū autē vnis ille cōtrahit fit hāz ācharū dilatatō ita vt spēs possint trāsire d vno vtriculo ad aliū: qum hō igredif cogitatōz. vtricul? at medius ē subtilis t lōgus et ē sicut dīlīz. i. trāsitus d pmo vtriculo ad tertū. Est et hīc vtri culus vtriqz cōiūgitus. hīc at ē sedes t organū duay virtutum. s. cogitatie que hz pponere diuidere et cū copula verbali et ex vno aliud i ferre. t i secūda medietate ē estimatiua elinēs i sen sata ex sensatis. Tertius vero vtriculus ē i posteriori cerebzū figure pyramidalis latior secūdūz partē cōiūgū secūdū ventri culo gradati cōstringendo pcedēs vsqz ad originē nuche quod factū fuit vt secūdūz extremū magis latū reciperet spēs t inten tiones: Et secūdū ei? strictū ipsas melius cōseruaret. ē eiz orga num virtutis memoratiue que ē pure cōseruatiua. t secūdū hāc figurā figurat cerebz: posteri? Et hīnes vtriculū sunt distincti per mediū secūdū eoz lōgitudinē licet hec distinctio sit sensui ma nifesta solū in pūo vtriculo imo et nucha eodē modo est disti cta p mediū vsqz ad eius finē. hoc aut factū fuit ne nocuētū partis cōicef totū. Sed attēdēdū q duo primi vtriculū sūt inte rioris inuolutio pāniculo subtilissimo dicto piamater: Altim? at vtriculus nō qz eius subā est satis dura seipā cōseruabilis sed subā duozū primozū. qz satis mollis indignit cōseruātē. Sub fi ne aut primi vtriculū t pīcipiū secūdi descēdēdo repitur qd dā forāmē rotūdū oblōgū aliquidier dictū lacuna sine eboutz in cuius medio est forāmē strictū qd diagonaliter tēdit ad pala tū t eidē occurrit via directā que a medio ventriculo directe de scēdit ad colatorū qd est forāmē in medio ossis basilaris ordi

natū ad expurgationē superfluitatū cerebz. t circa hoc forām sunt carnes eminētē magne rotūde ordinate ad sustēdū ve nas vel arterias ascēdētes a reche mirabili ad vtriculos di ctos. t iō in basi eius apparent glādule q sūt iuxta reche mira bile eminētēs t per istā lacunā vtriculū anteriores t cerebzū quātū ad modū eius expurgat spās supfluitates licet qzū ad partes anteriores magis purget suas supfluitates p colatoria nariū. Istud aut forāmē qz latū est superius inferius vō strictū ab dīaliabate vocatur embotuz. Caput aut rose est meatus qui dā expulsiū superfluitatū cerebzū amplius superius strictus i se rius. ideo caput rose dictus est. t hīc est vnus ex meatib? termi natis ad lacunā. Tōcular aut est due vene grosse circa pīcipi um lacunē a quibus ramificanti vene parue per lacunam. Tres aut sunt vīe expulsiōis superfluitatū a cerebzū: vna est ossa nari uz in extremitatib? suis pforata tū ad expulsiōē a parte anteri ori cerebzū tū ad receptiōē spētū rerū odorabiliū necnō fuma lis euaporatiōis ordinate. Secūda aut via terminat ad finē pī mi vtriculū t pīcipiū secūdi. Et tertia ad finē secūdi vtriculū t pīcipiū tertij: per quas cerebzū fm eius partes mediās su as purgat superfluitates q teriantur ad lacunā iā dictā. t ideo oblōga creata fuit. Cerebzū aut fm eius partē anteriore habet duo additamēta q sūt sicut duo papille māillares q vocant ca rūcule mamillares: t sunt circūuolūte pāniculo subtili. s. pīama tre. t terient ad ossa nariū t sūt organum olfactus. Et a cerebzū oriunt septē paria neruozū. Pīmū est nerui obici grossiores qz reliqui nerui oriū habētes a vtriculo anteriori pcedētes ver sus oculos t anteqz egrediātur pīamater vniūt adinnicē t i lo co vñionis sūt pforati: cōiter tenēt q nō cruciant: immo post vñionē dexter tādīt ad dextrū t sinister ad sinistrū. Hoz at tria sūt iunamēta. pīmū deferre spīs visibiles ad oculū. secūdam spēs visibiles ab oculo ad sensū cōem: t ideo vñiuntur vt spēs delate a duobus oculis vniāt ne vna res appareat due. tertium qz ex ipis generat actia t tela aranea vt infra in anatomia octi lozū. Secūdū at par neruoz qd est post illū veniēs ad oculos cōcurrīt ad pponē musculoz oculi ppterca dat oculis motū vō lūtariū. Tertū vō par diuidit in plures ptes quarū vna vadit ad partes faciei ad dādū sensū t motū illis pib? Et hūius ē vna ps tēdit ad ligūā ad dādū illi gustuz fm Aliis. Reliq ps misceat cū qto pari t descēdēs p forāmē i gressiōis vene sbetice p cernicē ad diafragma t stomachū dat sensū visceribus t ide fm Alhōdinū oriāt nerui reueruiū i apud Aliicē. a tertia pte sexti paris oriāt qz pīpūj nerui vocis. Reliqua vero ps qūti paris tēdit ad palatū ad dādū ei sensū. Post qd est qntū par qd tēdit ad ossa petrosa q sūt ppe aures t ex ipis in foraminib? eozū generant pāniculi q sūt infra audit? Postea ē sextū par diuisūz in tres partes quarū vna vadit ad musculos gule. secū da ad musculos spatule. tertia maior: ceteris ad viscera descen dit in ascēsiōne vene sbetie t est illi ānera ex q i rectitudie epiglo tis separant rami q ad musculos veniūt epiglottiles quozū ca pita sūt ad supiora q epiglotti t ipsius eleuat cartilagies. Quz epiglotti pīrāseūt ex eis ascēdūt rami q ad musculos cymhala ré fistulā claudētes veniūt: t dicūtur nerui reueruiū. t sūt ppe nerui vocis. Reliquū vero hūius rami spargit i diaphragmate pectore corde t pulmone. t associat ei qd ex pte tertia tertij pa ris descēdit ad viscera. postea ē septimū par: qd oriū a postro cerebzū veniēs ad lingūā t dat illi motū volūtariū. dicit at Alii. qz oriūt a terio cōiūter cerebz t nucha hoīs: t p cū prima duo paria oriūt a cerebzū anteriori: tertij a terio cōiūter cerebzū an rioris t posterioris. reliqua quattuor a cerebzū posteriori. sic. n. In anatomia nuche fm plm vīstū est. A posteriori aut cerebzū oriū nucha diuisa in duas medietates p pāniculū subtilissimū: ne nocuētū vni? pīs cōicef alteri: t ppterca accidit palyxis in vna p te altera nō nocita. Ab hāc at descēdēte p foramina. 30. spōdī liū oriūt. 30. paria neruoz: t qz a cauda oriū vñū ipar erūt. 30 paria neruoz t vñū ipar. que tēdūt ad diuersa mēbra ad dādū sensuz t motū volūtariū. sub cerebzū sūt duo pāniculi ppositi nati dūrematri t pīematri: de quib? anīta vt hī pāniculi vndiqz cerebzū inuoluant. Eleuans aut his occurrūt rete mirabile qd ē in medio ossis basilaris ex directo colatozū cōtēxtū contextura

fortissima et miraculose duplicata ex arterijs subtilissimis et ad iu-
ce cōtēntis: que sunt rami apoplecticarū ascendētū. et i isto reti siue
in venis ipsi p̄nter sp̄ritū vitalis ascēdēs a corde ad cerebrū
ad hoc vt fiat gialis: qui vt melius p̄uertat est l̄s mō ad minima
diuisus i his arterijs subtilissimis: ipse tamē i ventriculis postea
magis p̄ficiat. et hec est vna ex causis q̄re rete mirabile positū su-
it i cerebro. et alia causa q̄ ē dignū multa custodia: q̄propter
natura locauit ip̄s i loco tutissimo: et tertia causa est vt humidita-
tes aliq̄ i cerebro p̄dēfate ex vaporib⁹ ad ipsū ascendēb⁹: et ca-
dētes sup hoc rete aliquā oppilatōz causaret que esset cā sōni et
istud rete sustētāt due carnes glādose facte p̄cipaliter ad ip̄m
sustētādū et replēdū vacuitates et facit ad sustētādū duas ve-
nas ascendentes ad cerebrū aut duas arterias ascendentes
ad v̄triculos cerebri. Et his potes comprehendere vnum
modum apoplexie p̄uenientū. scilicet ex oppilatōne hui⁹ retis: et arte-
riarū apoplecticarū ascendētū p̄ter illū q̄ cōiter euenit ex oppilatō-
ne v̄triculorū cerebri: inter quos est difficile distiguere s̄ de his i
capitulo de apoplexia. Postea seq̄ os basilare quod est duri-
us ceteris: tū q̄ debuit alia sustinere: tū ne putrescat: q̄b̄ smissū
sit humiditatib⁹ a capite descendēb⁹. Hoc at est diuisus i ossa
petrosa i nariū et oculorū et duo ossa lateralia que vocāt ossa pa-
ris. Et ex his liquet caput ē cōplexionis frigide et tēpate i pas-
suis p̄pter p̄plexionē humidā cerebri cōtra operatē siccitatis os-
sū et p̄niculorū. et q̄ pōt pati de genus egritudinis simplicit̄
et cōposite. Hec de anatomia capitis et neruorū sufficiat iam reli-
quum absoluiamus et cetera. **Almansor.**

Uādo rubedo et tensio et grauedo i facie et
q̄ oculis cū istis affuerit et tact⁹ calid⁹ scitur et
pulsus fuerit magn⁹ ex cephalica faciēda ē
p̄blōmia i pte i qua ē dolor vbi i qua dolor magis in se
stat. Dein aqua ros. et oleū ro. et acetū sumāt et simul
mista agītēt donec vnū fiāt: et sup nuē ifrigidata sup
caput fūdāt. Eger vō a carnib⁹ et vīno abstineat et
comedat adesciā citrinā. i. cib⁹ q̄ fit de lētib⁹ coctis in
qb⁹ adif acetū et pap̄ croci et tap̄sil. i. cib⁹ q̄ fit de lētib⁹
coctis cū aqua et herbas frigidas et fruct⁹ frōs. Et
ter at soluat ex myrobāl. citris et prunis et tamaridis et
zuccaro albissimo. Quod si ista nō sufficiūt semina
malinauisci i aceto posita agītēt quicq̄ ad spissitudinē
p̄ueniāt de qb⁹ eplūz capiti supponat ex pilio q̄q̄ et
aceto eplastrū fieri vtile est. Jo. Br.

Capitulum primum de cephalice.

De Capitulū p̄mū intitat de cephalice: circa quā
Rubricā p̄mo notādū q̄ cephalice cephalice
gia sōda et dolor capitis sunt termini synonymi signi-
ficātes hāc dispōz de q̄ diuersi auctores sub his diuersis nomi-
nibus dīcmināt. ab Aui. nāq̄ Joanne serapionis: et Alesius
vocat sōda. ab Alexandro vocat cephalalgia. a Rasi Malabate
Cōstātinō Passionario vocat cephalice a cephalo grece caput
latine. S̄ p̄ter hos sunt termini doloris sp̄tiale capitis ip̄ortat
tes sicut nux cūū passio. galeata significātes dolorē totū satis
is̄perabile p̄suetudinariū ab eis fere cā facile excitabile. Hec gra-
nea deā ab hemi q̄ ē mediū et craneū: dolorē vni⁹ latez ip̄ortat
p̄suetudinariū. et similiter hemipagia. homonopagia at̄ dolorē
quarte p̄tis significat. Clauus vō est dolor fixus i tēfuis p̄naz oc-
cupis p̄tē i p̄fūdū admōz clauī caput penetrās. Quātū ad
quid rei dicit Aui. q̄ sōda est lesio i mēbris capitis. s̄z intelligen-
dū ē q̄ est lesio doloris: oīa i toto capite: aut p̄tib⁹ ei⁹. Est enī do-
lor: tristis sensatib⁹ tactū rei subito materialiter imprimentis. et
omnis talis est actō corrupta. et hec de quid nominis et quid
rei quantum ad rubricā.

Quiditur Hoc capitulū i tres p̄tes In p̄ma
agit de cephalice p̄dēte a cā corpo-
rea. In secūda de cephalice a cā p̄mitiua. In tertia po-
nit quoddā remediū efficax et vltimū vbi cetera nō sufficiēt
secūda ibi p̄pe finē capitulū. Si at cephalice cōtingeret p̄pter

multā. tertia ibi. Si at ad huc sōda p̄seuerauerit. Prima ad
huc i duas. In p̄ma agit de cephalice p̄ essentia i capite. In secūda
agit de cephalice p̄ cōitātē marie a sō. secūda ibi. Quod si ce-
phalea quotidiana. Prima itē i q̄tuor. In p̄ma agit de cepha-
lea sanguinea. In secūda de colerica. In tertia de phlegmatica. In
quarta itē f̄dit ad ponēdū qdā aūdora p̄ferētia tā i sōda cali-
da q̄z frigida. secūda ibi. Si at cū istis fuerit i pulsu velocitas.
tertia ibi. Qd si cū sōda nō fuerit aliqd eorū q̄ dicitur. Quar-
ta ibi. In cephalice vō calida. p̄ma itē i duas. Primo ponit si
gna cephalice sanguine. secūdo curā. secūda ibi. Ex cephalice
facienda est phlebotomia. **Expositio littere Rasis.**

Ed nunc

Accedēdo ad expōnē littere Rasis
Rasis i p̄ma pte breuitat idulgēs
ponit qnq̄ signa cephalice sanguine: in quib⁹ q̄ quā-
do dolēt caput affuerit he quib⁹ signa. tūc su. hec cephalice p̄-
det. a sanguine. Primū rubedo i facie et oculis suple aliquāliter
tēdēs ad fuscū et purpureū. talis enī ē color sanguinis. Scōz
tēfio i eis dē p̄tib⁹ et oib⁹ p̄tib⁹ dolētib⁹ p̄ p̄sentia sanguinis illas
ptes replētis et extēdētis. Et tertiū grauedo m̄ifesta sensata in
illis p̄tib⁹ p̄dēs ab eadē cā. Et quartū tact⁹ calid⁹. i. m̄ifesta
caliditas i illis p̄tib⁹ sensata tā ab egro q̄z a medico t̄gēte p̄pter
caliditatis i illis p̄tib⁹ sensata tā ab egro q̄z a medico t̄gēte p̄pter
maxime arteriarū capitis s̄z ē de pulsu aliq̄ arteriarū. q̄ cō-
ter sentit verificari possit. et l̄s p̄ necessitatē auctā cū fortitudine
virtutis et obediētia istri. Hic aut pul⁹ cū l̄s q̄ ē magn⁹ debet
esse plen⁹ ob multi sanguinis p̄sentia. et ex his littere s̄ia tā m̄i-
festa ē. Quib⁹ oib⁹ p̄ p̄plemēto addite vrinā rubed grossaz san-
guini attestatē. nisi m̄ā ad supiora moueat cerebrū apostematu-
ra. Itē sōnū lōgū p̄ multitudinē oppilatōis nisi vehemētia do-
loris exciet. nō tamē p̄fūdū cū materia nō sit frigida viscosa et c.

Sequitur species causas et signa.

Equendo

Ordinē p̄missū i hac vel circa
hac p̄ticulā habemus igrere tria
Primū scilicet species et cās doloris capitis. Secū-
dū signa. Et tertiū p̄notificū. Spēs eiz et cās Rasis breuitat in
idulgēs breuitat p̄ntat inuit eiz solā vnicā diffictōz species do-
lor capitis sup̄ta a causis. q̄ qdā dolor capitis ē p̄dēs a cā cor-
porea. qdā a cā p̄mitiua sicut a sole igne balneo odorib⁹ ebrie-
tate v̄to et frigore et sic de singulis. Qui vō a cā corporea ē du-
plex. q̄ qdā p̄ essentia i capite. i. p̄dēs a lesione alicui⁹ nāz ipsi
us capitis sicut cōplexiōis p̄tis aut vnitatis aut p̄tis sicut
est i apostemate. Et si a mala p̄plexiōe aut simplici aut p̄pōita cū
mā aut sine mā s̄z a mala p̄plexiōe i: humida sine mā nō possū fie-
ri dolor. et si cū mā aut sanguinea cholericā phlegmaticā mēlica
aquosa v̄tosa aut vaporosa. et si a mala p̄plexiōe aut ab vna
aut plurib⁹ spēs male p̄positiōis. et si a solutiōe p̄tinui aut antiqua
aut recētī simplici aut p̄posita facta a cā iūfeca aut extrifeca. et
hec solutiō p̄tinui aliquādo p̄det ex v̄nib⁹ existētib⁹ sup̄ stric-
turā nariū. p̄pe carūculas māmillares et si ē ab apostemate aut
est sanguineū cholericū phlegmaticū aut melacholicū aquosū
aut v̄tosū aut m̄istū. et fit aut i subā cerebri aut i p̄niculis aut
i venis aut i meatib⁹. Que vō p̄ cōitātē aut a toto sicut i febrib⁹
aut ab aliq̄ corpis p̄ticulā sicut a sō qd frequētī accidit de q̄
Rasis i littera. aut ab istis. aut ab epate splene renib⁹ vesica
matrice. aut a mēbris sp̄sialib⁹ aut mirach aut p̄tib⁹ extremis.
Que at ē p̄ cōitātē quādoq̄ ē cū p̄odis et p̄oximis scōz pio-
dos et p̄oximos causē q̄ ē i mēbris cōicātē. sicut q̄ fit cū cōitātē
sōi ē p̄ effusiōne materiez cholericaz et aliq̄ ad ipsū cū pio-
dis. et sicut q̄ fit cū p̄odis febriū. Circa quā diffictōz pulcher-
rime notādū q̄ duplex ē cōitās. scilicet absoluta et nō absoluta. Cōitā
tē absolutā diffinit Aui. p̄ma tertiū tractatu scōz capitulo de spe-
tiēb⁹ sode p̄ cōitātē. et ē vt ad p̄tē cerebri ex mēbris cōicātē nihil
p̄ueniat cor̄poreū nisi ip̄m nocumētū. Cōitās vō nō absoluta
est vt ad cerebri ex mēbris cōicātē aliq̄ p̄ueniat cor̄poreū vt
mā vapor v̄tositas. aut sp̄rit⁹. Exēplū primi sicut dolor capitis
p̄dēs ex sp̄asmo dolore iūcturaz. p̄ctura et s̄tib⁹. In qb⁹ ad
caput nō trāsīt aliq̄ cor̄poreū. i. cōpositū ex mā i forma: ita q̄
neq̄ vaporositas neq̄ sp̄s: s̄z sola qualitas m̄ifesta aut occulta
sicut venenositas: aut forte solū spēs intētionales s̄m aliquos.

quibus male cōsentio: qz l3 spēs itentōles doloris representent dolorē sensui cōi aut intuitu cognitiue: at tñ dolorē nō faciūt. vt p5 ex diffōne doloris in q̄ sumit q̄ res māluer iprimū aut forte nūbi ad cerebrū pūit: qd pōt ēē: aut qz aīa eadē existēs i q̄libet pte dolēs in vna pte dolebit ēt in altera pte valde sensibili: cui p5 lesa facile cōicet. sicut ēt sennūtur delitē in cōitu in toto corpore solū pp cāz delitiāz existētiū i capite virge. Secūdo vt imāgie mur spūs i mēbra alterari p pte post pte p spēs obiecti seu cāe doloris dato q̄ nulla q̄litas tāgibilis i cerebro recipiat. cui imāgi q̄dī difficulter assentio. vñ stat b̄ mō i mēbro distāte fieri per cōitatē dolorē pp maximā sensibilitatē: l3 nō fiat i pūb? iūerne dījs qz forte nō sunt ita sensibiles: aut ita colligate. Nota q̄ mēbrū lēu p cōitatē ēt absolutū frequēter tādē ledit p cōitū: aut qz mēbrū lōgo dolore debilitatū facile recipit supfluitates alio rū mēbroz: aut qz p dolore spūitūb? resolutis debilitat digestia z expulsiua: vñ nō bñ cōuertit. s. nutritiū: neqz supfluitates q̄ in q̄libet digōne refecant debite expellit: sic seq̄ lesio alicuius suar nāz: z ex his inferē ē dolorē in aliq̄ pte corpis i q̄ nō sit solutio cōtinui: n3 mala cōpō.

Sed circa cās notate: qz cā imēdiata doloris ē mala p pto aut solutio cōtinui aut vtrāqz sicut in apate. l3 fm Auero. tertio col ligit sola mala cōplexio sit cā doloris. q̄libet aut mala p pto siue simplex siue pposita ē cā doloris pter q̄ mala p pto hūda. p pā n. nō facit dolorē nisi sit cū mā mota ad solutionē pma tertij tra ctatu secūdo capto pto. Cāe aut male cōpōnis calidē sūt sū san guis: cōlera: phlegma salsum: hūor fact? calid? p putredinē aut ebullitiōē: z vapores ab his eleuati. sūt cāe pūititē calefacti tes sunt sicut sol: ignis: vñ pōtēs: crapula z similia. Cāe autē male cōpōnis frigide sunt hūores frigidi z vapores ide eleua ti qbus nō acciderit caliditas acedētalīs. Male aut cōpōnis sicce sunt ericcantia: sicut dies canicularēs: mor? corporei z aīa les erubescēs cōitus fluxus vērīs z cetera. Cāe aut solute cōi nutiat sit vapores aut resositates sui multitudinē extēden tes. aut sui acuitate mordicātes. sūt mā multa replēs z extēdēs humor cōrūsiuus pūssio aut casus vermes generati supra stri cturā nariū. Itē apā in aliq̄ pte sensibili cerebri siue calidū siue frigidū aut mixtū. Sed hic nota qz vapores qz frequēter cānt dolorē capitis quādoqz ascēdūt p vias āplās sicut p meri aut cānam pulmonis. Quādoqz p vias stricas sicut p venas arte rias z neruos. vñ de in fine primi capituli de sōda. Soda enī p pti fit p pte rea qz arterie afferūt capiti vapores fraudulentos. Et dolores isti per venas deferētes vapores facti sūt multum fortes z pofundi: z magna aduertētia digni. Et notate ex. Aui. qz oīa aromata cala siue frida faciūt sōdā: licet aromata calida curēt sōdā fridā: z ecōtra frida calidā qū succedūt sode qd est verū nisi multiplicent. Tūc n. replēdo caput z caput extēdēdo faciūt sōdā. Amplius sōdo nota qz modi colligantia sūt fer sū pte ex Aui. secūda primi capi. de cōplēdiō dispōnibūs. z prima tertij in actum secūdo capto de spēs? sode. Primus est rōe mē bri vñ qz cōicantis z itermedij vt oostōi cerebro mediātibus nervis reuertisuis. Secūdos qz est via z trāsitus de vno mēbro ad reliquū sicut inguen ab epate in apatib? cruris. Tertius rō ne vicinitatis sicut pulmo cerebro z māilla cordi. Quartus qz vñ ē pncipiū z radix opatōis alteri? sicut diaphragma pulmo nis. Quint? qz vñ seruit alteri vt nervi cerebro. Sext? qz colli gantur vñ tertio vt nerues z cerebz: epatū. is inter se colligant. si milit matix z diaphragma mediātib? neruis cor epar z ipse cō municant cerebro mediātib? neruis venis z arterijs. zc. So da at facta a cā pūitūua est multiplex fm multiplicatē vel mlti tudinē causarū pūitūuaz sicut sōda ex vētis. z ex radijs sola ribus. z sōda ex odoribus hōis z malis calidis z frigidis. sōda ex ebrietate z ex pūssione zc. Secūda distictio sumit penes intē sionē doloris. qz qdē itēsus de quo dicit Aui. qz obuiās synclipi ti infantis leuia habētis ossa sepat z fragit cōmissurā. qdā me dius. qdā parvus vt in lethargia. Tertia sumit a pseuerātia. qz qdā pūitūuus. qdā interpolat. Quarta ab accidētibz. qz qui dā pducit ad accidētia mala vt apostema: spasmū. singultū. quidāz nō. Quinta penes locū. qz qdā in substantia cerebri. qdā in pāniculis iurēscis. qdā i almocharū: qdā in venis: qdā in

meatibus. Sexta penes facilitatē mor? ipsius ad difficultatē. Itis enī facile venit sōda qz habēt debilitatē cerebri z multā sensibili tatē z mēbra digestiua debilia cōmāris ecōtra. Septia qdām est sōda tēporalis. i. chrodica. qdā pauci tēporis. Tēporalis fit p pter phlegma aut melācholia: aut debilitatē cerebri aut apostēa te incipere indurari: aut tā in duratō. z illud sepe vidi z fere sem per male tādē teriat. Octaua qz qdā coniuncta cū rheumatil mis qdāz nō. z ex his tā pūū absolutū sit. l3 spēs z cāe doloris capitis zc. Obmūto dolores capitis qz sumunt ab ipsa dolo ris essentia qz de his agei in sequētibz caplis qz dolores capi tis sunt fm p pti granatū extēsiui pūssatiui pūgtiui aut pforati ui fm diuersitates causarū ipsos faciētiū.

(Signa doloris capitis.

Ad Pūc de signis eius. Signa. n. qdā pnotifica sicut vrina subingalis: aut liuida. si. n. migitur turbida z remanet turbida significat magnā ebullitiō nē a colore putrediali factā: z tūc dolor est: aut fit. si vero migif clara: z statū turbida significat dolorē capitis futurū. si at migif turbida: z postea clara fit minoris est malitē: imo frequēter acci dit vitio renū z vesicē: z p pōie cū fecerit residētia: z fit turbida aliquādo via crīsis: z est bonū signū: z maxie in pueris ē signūz infallibile sup salutē. vt ex lōga p pte vidi. Itē oīa discūtiēda sunt quarta aphorismoz aphorismo illo. qbus in febribz vrī ne turbidate. Secūdu signū pnotificū ē vrina alba subilis in febribz: z maxie cōtinuis nō qdā in principio paroxysmi: sed post angmētū z nō sūpta imēdiatē post abū. significat. n. raptū materiē ad caput. z fortasse p pte: enī sit. z hoc nisi sit oppilatio aut nisi mā ad aliud cā. male pnotē: sicut ad intestia factura flu xū vērīs: aut ad cuti factura variolas. aut ad aliū mēbrū apān dū. sed fm p pti repit ad cerebrū. Altimum signū cōe oī sode materiali est fer iuenta in naribus diuersos hūores significās fm varietatē coloris. Vrīna qdē aut vūdis significat colerāz Alba vero phlegma p pte si fuerit sine pūctione z mordicatōe siccitas aut nariū sine grauedie capitis significat priuatōez hu moris in capite supflui. Lū grauedine at significat. aut oppilati onē i strictura nariū: qd facile cognoscitur qū nō possit p naref iūllare aut raptū materiē: z sic dolor ē pntē: aut futur? aut ipo tentiam expellendū zc.

Sed veniēdo ad signa cāz. si fuerit a cā pūitūua cognoscit p pntētia: aut p pte sionē ipsaz z p effect? versimiliter ab ipsis dōe lictos vt pma qrti de febrib? ephimeris. Cognoscit at ēē p essen tiā i capite qz dolor ē magis pntū? z p p hēdit lesio alicui? natu ray cerebri: aut pluriū. z erit cū relijs opatōib? cerebri nocumē tū z tenebrositas i oculo: z nocumētū i alijs sensib? cū bonitate dispōis reliqz mēbroz. Cognoscit vero ēē p cōitatē qz nō ita pntū? z auget z minuit sōz augumētū z dremētū nocumētū mēbrū cōicantis. In qz sig ē p pte rādū cui? mēbrū i nocumētū pmo icipit: z qz sēcutū ē. pmo enī icipiēs egrotare versimiliter alte ri nocumētū cōicat. Cognoscit at pēdere a mala p pte rōe calī da aut frigida sine materia qū sentit māifesta caliditas aut frigi ditas z cetera: sine aliq̄ capitis grauedine. z ē cū siccitate. nari um. z si ibi ē caliditas fortasse ē rubedo oculi. z inuaf frigidis.

In frigida vero res ē ecōtrario. z nō ē i facieb? eoz extenuatio n3 rubedo coloris: n3 dolor ē mult? Siccā at significat p pte sio cāz ericcantū z auget cū iteratōe eaz. Aliterie p pte dū p bec signa. sigdē fuerit sāguis i cā sunt gnos signa in litterā pōnta a Rasi z supius dclara. qz addēd? ē sōn? qz lōgus p pte va poz multitudinē. nisi a vehemētia doloris ipediā. nō tamē gra uis aut pfud? qū vapores nō sint grossi aut frigidi multū opp mētes. vrina grossa rubea purpurea: que oīa itelligēda sunt san guine peccāte magis i quātō qz i q̄li etc. si vero peccatē i quali bec signa effēt refracta sōz iclinatōez sanguinis ad aliqūē alio rū humoz. z frequēti? erit dolor i pte arteriori. Si vero cholera fuerit i cā erit dolor acut? mordicatū? pūctō nariū rīgillie. color citrin? parua grauitas. tactus calidus cū mordicitate. pulsus velos z nō dicit magnus qz virtus dūbilis: ceteris parib? iūstqz magis in obediēs. n3 in oculis aut facie erit tēsio. z sitis adderit et frequētius erit dolor i pte dextra. si fuerit a phlegmate erit fri giditas tēpor. color alb? dolor obtusus z magnus pseuerās

sensus hebes. Sonus pfundus. pignora. structio appetit? v? dbi
 limas. naufeatia. satietas. que oia facit phlegma sui frigiditate
 humiditate grossitate viscositate et frequet? erit dolor i pte poste
 riori. Si fuerit melacholia erit liuiditas faciei. siue plubeitas.
 corruptio sensus interior. pferentia doloris. obtusus dolor. et
 frequet? erit dolor i pte sinistra. Itē signa v?ia supra ab etate
 pplexione sem regione teporib? ani p?uetudine. arte v? exercitio
 et similib? vidēda scda pmi. In v?etosa aut? et vaporosa minora
 tur dolor aut nō ē grauitas. multiplicat extēsiō. et fortasse ē cū pū
 ctōe aut corosione. et quādoq? ē cū sonitu aut tinitu. et fortasse
 crescit cū ea quidē multū. Et quādoq? multiplicat cū ea pmuta
 tio doloris de loco ad locū. et quā multiplicat vapor sit pulsatio
 fortior capitis. et imaginat imaginaciones corruptas. et associat
 ei scotomia et v?igo. et videt isfirmo q? eleuet ad alta et soniabit se
 volare. Si vero soda sit a solutōe p?inuit dclarat p ipsaz solutio
 nē si extrisec? apparet. et p cāz p?inuita solutē. si vero nō apparet
 exteri? dclarat p sāguine aut sanie egrediētē. Si vero pēdet a
 mala ppositiōe ipsa seipsa dclarat si exteri? apparet. si vero non.
 redi ad signa cuiuscūq? male ppositiōis. et cognoscat p exclusiōz
 aliaz cāz. si vō sit ab apostemate. ad sūt signa carabiti aut lethar
 gie. et ceteroz suo loco dicēda. Et dolor quādoq? coicāt vsque
 ad radices oculorū pp motū nertioz obtusorū pforatūz pannicu
 los. et itēsi? dolet pp motū. et si nocumētū ē i pāniculo itrifecis
 tūc dolor ē fortior. si vō i subā tūc dolor ē obtusior grauitatis
 aut extēsi? si vō i pāniculo extriseco tūc magis dolet exteri?.

Signa ita facta ex v?mb? i capite sunt corosio fortis. et fetor
 otis. et fit soda fortior cum motu. et sedat i gēte. erit et aliqñ pu
 rit? i naso pp motū v?mū. Si vō soda sit p coitātē a toto sicut i
 febriz? et crītib? crescit ipis excreseētib? dcreseētqz ipis dcrese
 tibus. et remouetur cum remotione earum. Sciam autem
 cum communitate s?oi significat āgustia naufca. paucitas dē
 derij. malitia digōis et cetera nocumēta s?oi. et qū ē p effusione
 māx ad s?oz est fortior qū vacuitas adest et sup sonū et dolor
 s?oi. si ē ex cholera excitat qū vacuitas adest. Et si ē ex hūore fri
 gido ē sedz plurimū minor i vacuitate. et sedat ipsū fames. hu
 mor et peccas i s?o distiguit p vomitū et rectoratōz. Et multū qū
 dē homines sūt q quā comedūt sedat soda. et illud significat effu
 sionē cholere ad s?oz. cui? signū q? si cholera euomit sedat do
 lor. Significat etiā coitas ex pte doloris. dolor ei? i ea q? fit ex
 s?o sedz plurimū icapit ab anteriori pte syncipitis et dclinat ad me
 diū syncipitis. dēde fmoiet et qñq? ē i pte posteriori pp sitū me
 ri posteriorē iuxta dorū. Et illa q? fit ex epate dclinat ad latus
 dextrū. et ad sūt egriuidies epatis. Et illa q? fit ex splene dclinat
 ad lat? sinistz. Et illa q? fit ex mīrach dclinat ad anteriorā capitis
 valde. et q? ē cā matricis exsistit i margine syncipitis. et fit plurimū
 p pū aut post arborū. aut paucitate mēstruoz. aut retēdoz. et ad
 sūt signa egriuidinū matricis. que at ex dorso aut finib? dcliat ad
 posteriorā valde. Et vniuersaliter q? ē ex nocumēto alicuius
 membri excitatur et augetur cum nocumēto. illiū om embri et d
 creseēt cūz deremēto illi. Illā vō que fit a d?bilitate capitis si
 gnificat ei? excitatio cū pua v? q?libet cā. et cum pūrbatōe sen
 sus iū interiorū qz exteriorū. et tūctōe nocumēti i opōnib? cerebri. et
 cito reple caput humiditatib?. Et illā que fit ab acuitate sēsus
 cerebri significat velocitas patēdi et a pua cā. s. vocib? odorib?
 et reliqz. et cū hoc sēsus sūt boni. et meat? mūdi et operatōes cere
 bri nō lese. et hēc cerebrā sūt cōiter cholericā aut sicca tamē. Ulti
 mo signa vīaz p quas fit coicatio sumū a loco materie et mem
 bro coicātē. Itā vapores eleuati a materia existēte i s?o trāsēit
 per meri. a mēbris spūalib? p cānā pulmōis. Si materia pūne
 atur i penis vt i febriz? pūnuis coicāt p venas et arterias. si ma
 teria sit i corde magis p arterias. si i epate magis p venas. si in
 diaphragmate et reliqz pāniculis et mēbris nervosis coicāt ma
 gis p nertioz et nuchā etc.

Quintus siue galeate passiois spēs et cāe et pcedētib? pate
 re pū. pēdet enī ab hūore malo caso aut s?o frequet? aposte
 mate. imo frequet? ab apostemate melacholico aut duro. i pan
 niculo intriseco aut extriseco. Et multoties cā remotioz sūt egriui
 dines atēcedētes. que d?bilitatūz cerebri. et velamia itrifeca et ex
 triseca. vt ledat ex oī cā d?z et motib? pūis q sūt ex motib? corpō

nis cibalib? et vaporib? et motib? extrisecis. Et i sūma cā disposi
 tiua ē duplex. s. d?bilitas capitis et acuitas sēsus ei?. Cāe at faci
 ue sūt q dicte sūt signa ei? sūt qz pter h? q dolor sit pūnu? excitat
 ab oī pua cā vt motu potatōe vini et receptōe vaporū et cū voce
 fori aut media ira vt patiens odio habeat vocē lumē puerfatōz
 cū hōinib?. Diligat solitudinē tenebras qetē et resupinatōz. et qū
 ē i pāniculo extriseco tāgēdo sent s? et intriseco tāgēdo nō sentit?
 coicāt vsqz ad oculū. qñ pānicul? ille p?bēdit sup nertioz oba
 cos coicātes oculo qū ex ipis generef a retina et tela granea etc.

Prognosticum pducit frequet? ad moriez aut ce
 citatē. Itēgrāea et hōnopagia sunt
 spēs cāe signa. pnostica sicut cephalice de q sup? actū ē. Et gra
 uitas exnō isfra dolorē pēdet ab humorib? p?cipue sāguieo phle
 gmatico melacholico. Prognostica. soda phlegmatica sangui
 nea cholericā melacholica multiplicat fm pporitōz ad qtuor tē
 pora ani. Quādo autūm fuerit meridionalis pluuiū? multipli
 cat soda i hyeme. soda pūnuā plōgata frequet? pducit ad apo
 stema cerebri aut cecitatē. soda multoties resoluit si pūngat re
 egrediat i aure siue p aurē sanies. aut materia aquosa. soda i fe
 briz? pūnuis q nō alleuiat cū alleuiatōe febris minat phrenesiz
 similiter soda pūnuā ad quā sequit febris qū pus nō fuerit tran
 sit in phrenesim.

Cura cephalice.

De fitis Quid nōis et qd rei spēs et cāis signis et
 pnosticis etc. Itā ad quīz veniēdm ē
 .f. ad curā. Ratio q? breuitati indulget p cura cepha
 lee sāguinee. pmo phlomat venā cephalicā ex pte ex q? ē dolor
 v? i qua dolor magis ifestat vt si dolor magis ifestat i pte dextra
 i manu dextra faciēda ē phlebotomia. f. aut i curuatura brachij
 i pte supiori aut iter police et dicē h? hic fit ram? vene cois et non
 cephalice ex Auic. pma pmi doctrina qnta cap. de anatomia ve
 naz manuū. Et extrahāt sex aut octo ūcie sanguinis plures aut
 pauciores scōz cūgētūz circūstātiay p?etēte virtute etate et cete
 ris hui? modi. Si at sit i pte sinistra capitis phlebothomef ex ce
 phalica sinistra et si i ābab? phlebothomef ex ābab?. Secundo
 sup pte dolete et pūb? adiacētib? docet apponi medicamē factuz
 ex aqua ro. oleo ro. et aceto simul optime agūtatis et pūssis ita vt
 ispissēt. et sup ntue. i. valde actu ifrigidatōis. Itā vt mixtura sit ace
 tū s? quadruplū ad aquā rosaceā et oleū. Itā vt exēpli gratia sit
 acetū ūcta media. aque rosacee olei ro. an. ūcia. i. pus tamē capil
 lis cū forfice abscissis. et applicet cū petijs lineis veterib? i hoc
 medicamine ifusio sepius scōm cūgētūz applicatio. Posset tū
 acceti qñtitas augeri vbi qñat maior repussio. Terno docet d?bi
 tū regimē vt abstineat a carne vino et ceteris calidiis et sāguines
 multiplicatib? et vaporatib? et comedat adeliā citrinā. i. cūq? fit
 ex lētib? coctis cū aqua q? addit acetū et parum zapharani et ta
 psil. i. cibū ex lētib? solū i aqua coctis. Pōnit at i p?io cibo acetū
 ad ifrigidādū et crocus ad p?orādū virtutes et spūs et vt virtus
 huius cibi ad caput dirrigat. ē enī huiusmodi materie dēgēsūz
 ita vt sit cib? et medicina. s. meli? ē vt loco lētiū ponat kisch ipsaz
 abiectis corticib? p expssionē i staminea. Et comedat olera frigi
 da sicut lactucā ediuā et spinachiā et huiusmodi. et fructus frigi
 dos sicut poma et pira et cydōia cocta et ppe i fine mēse p?ia cū
 coriādris semi pfectio. Quarto docet vētre soluere educendo
 materias cōes et et cholera q? possit ēē cā iflatiōis sāguinis et flu
 xus ipis? ad cerebz cū myrobalanis citrinis prunis et tamarin
 dis et zuccaro que recepta sūt scōz hūc modū. s. prunoz nume
 ro. x. tamaridoz ūcia. i. myrobalanorū citrinorū. s. i. aut s. i. s. bul
 liāt tamaridi aut pruna i vna. lb. aque ad p?ūptionē medietatis
 et coles. In qua aqua d?bue colata et calida myrobalani satis s?b
 tiliter abiz tamisatōe pūis ifūdāt p vna noctē dēde fiat d?bita co
 lar et expssio et cū medietate ūcie zuccari albi dulcaref et i matu
 tinis eribeaf. zuccar enī d?z ēē albū trū coctaz qū zuccar rube
 uz calidi? sit melle. et eribeaf iā celebrata digōne cibi pcedentis.
 vbi at queratur maior lenificatio diuinitis aut rēotiz myrobalāis
 possit ponī mane vncia. f. aut amplius aut minus secundum
 exigētiā. et similiter cassia. Quinto docet apponere medica
 men ifrigidatiuum pū repussiuū ptiqz resolutiuū ac doloris
 sedatiuū. q? pponit ex fete altee. i. maluausci aut brance vrsine

aut malue situcris q̄ idē sūt. Cui d̄scriptō erit hec. R. seīs altece
casi cū equalitate d̄clināis ad siccū q̄rū volūis. v. g. z. iij. p̄iudā
tur optie semina i mortario: z cū aceto d̄bite icorpādo fiat epla
it̄p aliq̄liter ligō z sup petia extēdat z p̄i dolēti frigidū applicet
aut aliq̄liter tepidū. Si q̄ras maiorē resolutōē: z s̄bit q̄ ex se
mie p̄sily z aceto possit fieri medicamē simile. Sz aduerte q̄
d̄bom accipere mucilagīne p̄sily exēutē sū tractā ex coriice non
ex medulla q̄: medulla ē vlcerauiua existēs calida z siccā q̄rō
pars ēo extēior frigida z humida i sedo. d̄z ḡ poni i aqua cali
da donec mucilago sepeper p̄ d̄bitā p̄fricatōz abls fori p̄strictōe
que mucilago cū aceto misceat z admistref: s̄z b̄ medicamē ma
gis puenit i p̄ncipio z vbi magna ifrigidatōe op̄sit. Ex his d̄
ctis Rasis quīq̄z elicim̄ iētōes curatiuas. Prima ē sāguis hūc
dolorē faciētis cūo ac diuersio. Secūda ē male p̄plexiōis calide
in cereb̄o ifrigidatio ac sāguis ad ip̄m fluctus rep̄cussio. Tertia
est cholere sāguinē acutēs z fluere faciētis eūo. Quarta ē ifri
gidatio z rep̄cussio cū resolutōe mista tādē pueniēs ad resoluti
ua pura. Quinta ē d̄bita ser̄p̄ nō naturalius administratio zc.
Et sexta subdit potest. f. accidentiz correctio zc.

De cura cephalice p̄uenientis a sanguine.

Uacuatio

Quidē sāguis d̄z ēē prima dua
p̄ditōib̄ observatis: prima q̄
veter nō sit stiptic̄ ac fecib̄ replet̄: i q̄ casu p̄mo cū cli
steri ifrigidatē ac lenitiuō educēda sūt: sedo q̄ dolor nō sit foris
sim̄ adeo q̄ ordinē curatōis p̄uaricet. In q̄ casu a sedatōe dolo
ris ichoādū ē iuxta canonē q̄rte p̄. q̄q̄ ad diuersū trahere volu
eris dolorē illū mēb̄o pus sedā. q̄ faciēdū ē sedz p̄cepta Auic.
quarta p̄mi capitulo tertio. aut cū remouētib̄ cām. f. mala p̄ple
xiōne calidā cū ifrigidātib̄ sicut oleis z succis de qb̄ iferi: aut
si sit p̄p solutōēz p̄tinui a sāguine mordicatē aut extēdite ponan
tur ea q̄ leniāt dilatāt poros ap̄iāt resoluēdo vt materia nō i lo
co āguō p̄cludat forū: solutōēz p̄tinuū nō tū cū multa caliditate
sicut mucilago maluaufici seīs lini z p̄sily cū oleo rosaceo z ca
memillino z similib̄ d̄bite tep̄efactio: aut si hec nō valeāt fiat cū
anodinis sedz plurimū: sūt enī dilatāia poros z p̄fortāia calo
rē nālē rōe sue similitudinis q̄ ē p̄ncipalis z efficac̄ curatōe oīuz
egritudinū. Et tertio si hec duo genera nō sufficiēt fiat sedā
no cū stupefaciētib̄ s̄z cū timore z cautela icipiēdo a leniōib̄
et magis exteri applictiōis q̄z i caput purgijz aut iteri s̄p̄tis aut
in aures distillatio: potare at ea iter cetera steri: ē s̄z exteri appli
cūa magis p̄te oppilēt z materiā apli i vno loco p̄cludāt. Sed
cūa phlebotomia aduerte q̄ si corp̄ fuerit plēnū. f. sāguine secū
dū abūtū totius z cū b̄ notabiliter fluat ad caput aut i cā fuerit
retētiō mēstruoz aut hemor̄oidaz ex saphenis p̄mo faciēda ē
phlebotomia deinde si sāguis fuerit adhuc calidus et multus. ex
basilica lateris eiusdē p̄tis aut vena cōi. tertio ex cephalica. q̄r
to ex vena frōtis dolor existēte magis p̄fortatōis aut loco ip̄ius
sāguis ex naribus puocet aut naribus sāguis fuga applicet. Si
vero dolor fuerit magis āterius fiat phlebotomia ex venis no
cre vt̄ nuche vbi collū capiti p̄iūgit aut rētoatio ibidē aut i spa
tulis: aut sāguis fugaz i his locis applicatio. Et si magis d̄clinat
ad d̄stra phlebotomiēt vne post aūrē sinistrā: z ecōtra si d̄clī
nat ad sinistrā. phlebotomia at vne nasi credo magis p̄fert ad
euacuādū sāguinē p̄tētū i p̄te āterioz. z similiter phlebotomia
venaz labioz l̄z aliq̄liter diuertat. Phlebotomia at puaz vēaz
in cute capitis existētiū cū sāguinē p̄iūctū sibi p̄ximū. Vterū
si ille phlebotomie fieri nō possūt p̄p etatē z alia huiusmodi san
guisuge i locis ipsaz apponāt q̄zq̄z Auenzoar non dubitauerit
phlebotomare puerū suū triennem qui phlebotomia illa euasit.
Phlebotomia at venaz guidē nūq̄ ausus suz facere: vep̄ i ma
gna p̄lectoria capitis z i casibus extremis sicut i apoplexia san
guinea: i magno ap̄stemate sāguineo credo q̄ nulla phleboto
mia ē magis p̄opta ad succurrēdū. Si at magna sanguinis re
pletio i toto: s̄z tamē non i fluxu ad caput a phlebotomia vne
cōis ē inchoādū aut eiusdē lateris aut cōtrariū. Sim maiorē aut
minorē p̄lectoria: aut sim q̄ q̄rit maior aut p̄ior diuersio. deinde
ad cephalicā: z ceteras p̄ ordinē vt supra vniēdū ēimo nota q̄
ē in cephalica imālī corpore existēte p̄lectozico phlebotomia con
uenit. Rasis at p̄ciptēz phlebotomia cephalice eiusdē lateris lo

quitur in casibus cōiter cōtingentibus in quibus nō est magna
repletio: cetera at diuersiōes cōtinuari debēt maxie scā phleboto
mia de q̄ dictū est sicut fricatōes rētoatōes sine scarificatōe li
gature q̄ oīa sūt descēdēdo icipiēdo a p̄tibz p̄piz tēdēdo ad
remotas. sed inter cetera memor̄ est loctōis crurū cū aq̄ ca. d̄
uersiones aut q̄ sūt cū eūone ecōtra incipiūt a remotis z tēdūt
ad p̄op̄ia. Altemora ē vniuersales eūones semp debere p̄
cedere p̄ticulares nisi vbi nō adesset repletio in toto neq̄ in ali
quo mēb̄o sibi materiā cōicare potēt zc.

Secūda at intētiō p̄fici cū medicis q̄s Rasis sup̄ius posuit
ex aqua rosacea oleo ro. z aceto cui intētiō accomodat̄ posrēa
eius medicia ex p̄silio z aceto q̄ magis opus ēē ifrigidare: z
loco sup̄ascripto si nō habeat̄ applicet succus plantaginis suc
cus vūge pastozis cū modico acetiz succus lactue si adesset
vigile. z si opus sit magis ifrigidare succus solatri semp̄vise
z h̄mōi hec tamē cōueniūt observatis quibuscūq̄ cōditionibus.
Prima q̄ capilli cū forpiciibus p̄abscidātur. Secūda q̄ applicē
tur sup̄ cereb̄o an̄ioz i loco cōmissuraz nō at posteriori: q̄
m̄liū frigidū ē: z loc̄ originis nuche. s̄z p̄oē q̄ mā ca. sit ibidē
qd̄ siēdū. dico q̄ debemus stare p̄tēti vltibus. z si opus ē aliqd̄
applicare applicet oleū rosacū aut aliqd̄ siē nō m̄liū fri. z tū sa
per p̄te an̄ioz i applicet q̄ d̄cā sūt. Quabūt. n. ad rēotōne cal
dūatis i p̄te posteriori. Tertia ē gradus medicie vt sit propor
tōatis gradū egritudinē virtutis nāe mēb̄o s̄z ip̄ius sūt: digni
tatē zc. q̄rta p̄: colligēda ca. i. Quarta vt sit mēb̄o sim oēs suas
ēntes p̄fortatiua ē p̄prietate sua occulta siue forma specifika.
Quita vt stipticitate saltē in p̄n p̄cipiet. Sexta modus subē ne
poros oppilēt resolutionē phibēs sicut lac. Ex q̄bus iferi bu
iusmodi medicias nō semp̄ actu fridas applicandas: vt cū vī
tus ē debilis: calor nālīs paucus: imo sūt aliq̄ cū aliquo p̄m̄
scēdē: sic cū paucis croci: aut vini odoriferi. Sūt tū casus tres
i q̄bus nō p̄ueniūt h̄mōi fridū. Pr̄ius casus vbi multa vaporēz
z grossi eēt i capite siue a toto cōitatu: sicut i se. mālū z p̄cipue
p̄dētibus a mā grossa. Soda. n. ca. i se. multiplicat vsus ep̄thi
matū vaporēz exte nō p̄mittiūt p̄ia tertij: vbi tū vaporēz eēt
subtilēs acuti: sicut in tētiāis puris iuent h̄mōi fri. optie cōfer
re. In hoc aut casu sūt fri. odorāda z p̄ nares trahēda sicut ace
tū: aq̄ ro. z silia. Silr q̄n ab aliq̄o mēb̄o huiusmodi vaporēz
capiti cōicarētur: silr q̄n eēt in capite cōgelati. In quo cāu cuz
medicis anodis faciētib̄ ip̄os euaporare eēt p̄cedēdū. sicut
decoctiōe aneti floz cāmille rosaz z situz. Sedus casus vbi
soda cōiūgeret rheumatismo: In quo casu cū eūonib̄ z diuer
sionib̄ d̄ qb̄ sup̄ eēt p̄cedēdū z cū odoratis p̄ijs d̄scrasie. Ter
ti casus vbi caput eēt repletū. ip̄ius. n. eūo. h̄ localia d̄z p̄cedē
Tertia aut itētiō. s̄eūo colere p̄miste cū sāguine p̄plet cū his
q̄ sup̄ d̄cā s̄t q̄ canō apliād̄ ē ad cūonē p̄b̄atis: melie aquo
sitis aut p̄liū. i. sāguini p̄misti forē cū his d̄ qb̄ infra d̄icet.
Quarta at itētiō p̄p̄cāis r̄p̄cussione z resolutōz p̄plēda ē cū his
q̄ i textu d̄cā s̄t. z q̄to magis ad statū p̄cedit resolutia sup̄ r̄p̄cul
sua agēda si i d̄cliatōe at sint pura: sic i sapatib̄ p̄cipit. Et ec h̄is
q̄ optie valēt ad resolōne vaporēz i m̄ie siue ap̄antis: siue nō ē
pulmo agni vt̄ arietis icisus z eq̄: s̄z erigētā p̄tis cui applicat
q̄ ita casus sic ex h̄it ab aiali euiscerato applicet. aut ifūdāt i aq̄
cata z exp̄ssus capiti applicet. Sz melī ē vt ifundat i aq̄ cata d̄
coctōis floz cāmille meliloti rosaz violaz aneti z sitū z appli
cet vt sup̄. cū b̄. n. qd̄ resolut ē doloris sedatiuus. z ad h̄ac itēti
onē laudāt catuli z puli colūb̄az p̄ mediū icisi: z ita calli calitate
sua nālī applicati i q̄ cāu h̄mōi i media eēt frequē p̄mutāda:
facile. n. p̄urescūt z olēt z tē magis nocerēt q̄z p̄descent. Sz me
lius fuisset vt ex scda z q̄rta itētiōe vna fuisset scā abas p̄lectōis
Quita at itētiō. s̄ d̄bita administratio ser̄p̄ nō nālū: i d̄bat seq̄
i n̄ text̄ seriē cetis tū postp̄onēda ē cū ip̄a ordianda sit s̄z ex
gētā aliāz. z p̄p̄a melī ē vt correctō accētū sit i ordie gūta. q̄
p̄plet curādo p̄sētia ab iminētib̄ p̄uādō. vt si addit istāia rigi
liaz z silia curēt. z si tēat futura p̄puēt sic aduēt̄ ap̄atis. cecūas
z similia: p̄m ea de q̄bus i sequētib̄ capitis agef.

Sexta autē itētiō. f. debita administratio ser̄rurū nō nālūm
completur vt eligatur aer moderate frigidus z tēperatus in pas
sulis aut d̄clinās parump ad siccū boni odoris p̄tinuas ven

his fumio 7 vaporibus extraneis sit autem eius frigiditas maior 7 minor secundum gradum egritudinis cui debet apponi cui etiam virtus consentiat. 7 sit magis aut minus luminosus secundum dispositionem virtutis 7 spiritum 7 varietatem accidentium consequentium. Si enim sit propterea id subter 7 est luminosus, si vero in vigilias obscurus neque in loco habitationis sit hominum frequentia neque strepitus. Potius eius sit diminutus 7 similiter cibis bibat aquam coctam aut simplicem aut cum paucis zaccaro aut cum paucis vino granatorum. Vinum enim non convenit nisi in declinatione. Et sit paucifera cistella aut alibi optime lymphatum. Cibi autem sint frigidi saltem potetia: 7 melius est ut ad siccam declinent, sed et contra in cholericis ad humidum. 7 sint pauci nutritivi 7 boni: 7 non sint vaporosi. quapropter sint faciles digestionis. Verum ubi timere raptus male cholericis ad stomachum sint stipiti neque in hoc casu eger sit famelicus. Et convenientibus autem in sanguinea 7 cholericis sunt endivia portulaca lactuca arriples spinachia ferculū ex cresta pascu 7 miliū. panis lotus, pisanus hordeacea. 7 huiusmodi abstinere a carnibus 7 ovis nisi in declinatione. Et tunc pulli parvi 7 cetera huiusmodi maxime cum cresta. 7 vino granatorum poterunt exhiberi: cumque gibus et 7 iucco limonū cum aranciorum 7c. et sua cibaria poterunt condiri: 7 in fine mense convenit aliquid piri aut coctos cocta: aut cocta aut coriandara cocta: 7 hoc idem regimine convenit in colerica: sed magis declinet ad humidum. Ad humidum semini coctum coctum in soda. 7 maior sit in colerica 7 melancholica quā in sanguinea aut phlegmatica: 7 sit capite elevato 7 non supine iacendo: 7 dormiat bene coepit secundum partes inferiores. Caput vero non teneatur multum calidum et humores 7 vapores non repant ab inferioribus ad superiora. circa inanitionem intellige generaliter in omni capitis dispositione videri debere esse lenem propter educationem materiem colum que suis vaporibus nocumens inferunt. Secundo quod paratur via nature ad expulsionem superfluitatū. Tercio quod melius perficiuntur operationes naturales. Similiter via urinales teneantur aperte cum feminibus communibus aut alijs calidioribus in alijs materijs secundum exigentiam ipsarum. Et si fricationes descendendo coferunt ad vaporum diversiones 7 resolutionem: 7 et ebullitiones olum superfluitatū capitis per nares 7 palatum: modo fiat cum facilitate 7c. Frictiones in fortis capitis facitur: levis percutitur coepit. vomitus multum nocet in cibus passionibus capitis: nisi adsit egritudo per presentiam materie in eo. Coitus si sit secundum plures nocet nisi in corporibus coitus affectus sit presentia multi spermatis: nam tunc posset coeundi sed fiat raro 7 cum facilitate. Exercitetur membra inferiora: caput autem gescat fricatio nes aut corporis descendendo: quoniam quid scda sit femor: pira coepit perferit pcedentibus cuonib' vniuersalibus de quibus supra 7 febre non erit fortis si sit effusio aque calide super extrema: Sit getus quatuor est possibile secundum omnia ad accedendum. vñ caueat a furore ira voce clamore sonis foribus fulgoribus 7 hmoi. Alman.

I autem cum istis fuerit in pulsu velocitas: 7 in tactu sentitur caliditas: sed nec in facie neque in oculis fuerit rubedo nec tētio. In principio soluitur venter deinde fiant ea que diximus. naribus autem oleum iniciatur violarū vel oleus cucurbite dulcis: aut nenufaris oleum: aut oleum de floribus salicis: quorum quodlibet super niue infridatū capiti superfundat 7 nutriat ut diximus. Eger quoque odoret canforam 7 aquam rosarum 7 salices 7 viol. 7 his similia. Quod si egritudo multum inualecat sumat opij 7 caféore vniuersi cuiusque quantum poterat duo grana ordei que dissoluta in oleo de salicibus mittant in nares 7 aures. 30.

De cura cephalice provenientis a colera.

I autem Lo istis. In hac parte ponit curam cephalice provenientis a colera. Et primo ponit signa. scilicet velocitatem pulsus 7 caliditatem in loco doloroso sensata cum privatione rubedinis tētionis 7 aliorum sanguinis significantia de quibus longo sermone superius actum est. Secundo ponit curam primo per solutivam iam superius posita 7 declarata. Secundo per ea que in nares iniunguntur sicut oleum viol. 7

gidū 7 humidū in primo. Oleū cucurbite dulcis frigidū 7 humidū in secundo. oleū de floribus nenufaris fri. 7 humidum in tertio: oleū de floribus salicis fri. 7 hu. in primo. quorum quodlibet singulariter aut etiam plura simul multa possunt inici in naribus cum suis simile etiam de auribus est intelligendum. Nec namque sunt frigida 7 hūda caliditatem 7 siccitatem a colera impressam remouentia. Et hec eadem actu valde frigida super parte dolente applicanda sunt 7 in auribus 7 naribus injecta debeant esse tepida. Tercio cura per odores frigidus: docet enim odorare canforam aquam rosaceam salices 7 violas quorum fumalis cuapportatio singulariter aut misti sua frigiditate 7 humiditate dyscrasiam calidam 7 siccam remouet licet canphora sicca sit. Quarto his non sufficientibus docet accipere opij canphora. ana. g. ij. que dissoluta in oleo de salicibus in aures 7 nares iniciantur ut dolor per membra stupore remoueat, hec namque frigida sunt. opij quarto canfora in tertio: dolorque stupefaciendo tollunt. Et quibus duas elicimus intentiones curatuas. Prima colera cuius aut diuertit que intentio complenda est cum his de quibus actum est superius: sed pone simul coleram 7 sanguinem esse in causa aut alius humorē colere permittit. Quid agendum est. Dico quod si sanguis aut colera: aut alius humor equaliter concurrunt: aut si sanguis dominetur a phlebotomia tunc incipiendum. postea colera euanda. Si vero colera dominetur: aut alius humor: tunc aut sunt permitti cum sanguine apti educi cum sanguine. 7 tunc a phlebotomia est incipiendum. Si vero sunt permitti nec apti educi cum sanguine ab euacuatione humoris deminuantis cuius formatia est incipien dū: deinde de sanguis minuat pterque in apostumate: in eo. n. a phlebotomia saltem diuersa secundum plures est inchoandum. Ita dico de quocumque humore cum sanguine peccante. Si vero alius humor cum colera peccet ambo simul sunt euandū: 7 ille magis qui dominatur. Si vero colera equaliter cum alijs domineatur magis colera euacuanda est: quod de ea habet maior suspitio: 7 est ceteris paribus euone paratior. Idem dico de alijs humoribus inuicem permittis semper magis dominas 7 digestior: 7 de quo magis timet 7 magis euacuandus. Digestiua tamen melius est permittere saltem eorum eradicatione 7 euo minoratiua 7 maxie cum lenitibus permittenda sit: postquam debet sequi digestiua qualia sunt sirupus violaceus de endivia de portulaca de nenufariis de papaueris orizachara: sirupus de granatis de limonibus de citro sed hec cum aquis frigidis 7 hūdis temperanda sunt: 7 maxie ducitibus virtutem eorum ad ea put sicut aqua violacea: nenufaris: lupulorum 7c non sunt humidum. pot aut vnum valde proprium sic coponi. R. semini colum fri. 3. ij. floz viol. rosarū nenufaris ana. 3. i. endiuie scarle lactuce ana. 3. iij. i. sumitū papaueris ana. 3. i. mediam vini granatorum. 3. iij. cum zaccari albusimi. 7c. fiat sirupus decoquendo suprascripta i aque. 7c. donec medietas consumet postea colet debite exprime: 7 addat zaccarū 7 vinū granatorū 7 fiat sirupus longus per duabus vicibus reliquū abbreviet 7 postquam abbreviatū ē postea cum aquis distepatū de quibus dictū est sumat. Si vero colera grossa fuerit sirupi sint orizachara: acetosus simplex: endiuie blantius acetosus copositus supri cum aquis endiuie lupulorum cicoree 7 hmoi. Solutiva autem sunt suprascripta quibus secundum oportunitatem addi possunt electuarii succi rosarū diaphanis solutivum electuariū de psilio. Et si pilulas malucris sine custodia sint pilule alsciearet mioratis in mastice 7 hiera cum psecus cum aq rosacea aut electuariū succi rosarū. Cū custodia vero sint pilule auree.

Secunda intentio mala pponit ea. 7 sic i cerebro corrigat caput pforat ac colera repunit cum his que dā sunt per Rasij q fri. actu frō u ipibus 7 commissure coronali applicet. Et pter hec sunt succi la cruce sempuine solatri 7 hāz decoctes addēdo papauer floz nenufaris: 7 mucilage psily: 7 ysg ad semē hyriganū albi cum ad est iustitia vigiliat. Et tunc non pot accētū nisi forte medicissimū ad penetrādū. Si vō nō adsit istāia vigiliatū addat accētū p se rta pte: aut saltē octaua. Et intentio pficit cū odoramentis de quibus Rasius 7 quorum est hec descriptio. Recipe. florum violarum florum nenufaris foliorum salicis ana. 3. mediam rosarum rubearū. 3. ij. caféore. 3. s. 7 fiat magdaleo cū aq ro. 7 sepe odoret. aut bulliat in aq ro. 7 in aliquo vase reponat. Aut his pulueriza tus 7 cū dragagato mistis aut gummi arabico fiat sicut pomū. Et

ultimo his nō valentibus sedas dolor 7 rigile cum stupefacien-
tibus de quibus Rasis in littera 7 debent due gutte illi liquoris
sepidi pro quag aure iponi: 7 aliquid huiusmodi narib⁹ sugatur
Sed nō cū in auribus pmaneat ne suo stupore nocumētū au-
ribus inferant. Et ad hoc valet pcpue qū adesset instātia vigili-
arū requies descriptioe Nicholai 7 alia hñdi. Sed si stupor in-
ducere dissoluatur cassia lignea 7 crocus cū oleo de costor: 7 in
aure stupida aliquid pōat: aut naribus sugat cui par: vini opti-
mi addi possit. Castor: eū vero trypaca antiqua. 7 vinū potēs cor-
rigi nocumēta narcotico: ū. sed a minus calidis inchoādū est.

Tertia aut intētio. f. accidētū correctio pfiat fm ipor: erige-
tiā vtputa vigilie cū his que deā sunt a reliquis aut pseruet vt i-
ferius in prop: ijs capitulis.

Quarta aut intētio. f. regimē sex rerū nō naturalū pfiat vt su-
pra in soda sanguinea. sed in cholera frigidiora 7 humidi-
ora cōueniūt. 7 sonus p:olicio: Et he due intētionē duabus
p:miis ex textu elidēis addūt pro pplemēto cure. Alimā.

Uod si cū predictis egritudinibus nihil co-
rū: que diximus affuerit de rubedine i facie
7 fuerit egritudo ātīqua in principio vter
cū pilulis cohijs soluat quas ego feci. Cōfectio pilu-
larū cochiarū. Recipe pulueris picre. 3. x. colloqnti
de. 3. iij. 7 tertia scamonee. 3. ij. 5. turbit sticados ana.
3. v. fiant pilule ex istis 7 sūt doses. x.

Postquā vero vter solutus fuerit infundat caput
ex oleo sambacino 7 oleo de ben 7 mittat in nares.
Eger quog odor et algaliā 7 infuset muschbus nari-
bus. Ad si egritudo multū ifestauerit sumat euforbi-
um 7 castoreū aborū ana. vi. ps. 3. i. 7 dissoluta in pau-
co oleo sambacio 7 mittat in narē 7 aurē.

Jo. Ar

De cura cephalae pueniēs a phlegmate.

Uod Si cū. Pōnit curā cephalae phlegmaticae
Et primo p medicias educētes phlegma

Secūdo cū alteratib⁹ malā cōplexionē frigidā 7 hūi-
dā cerebri 7 phlegma resoluētib⁹. cū medicis localibus loco
dolēti applicatis odoratis 7 in nares 7 in aures iniectis. Ab-
dicia solutiua est pilule cochie cuius est hec descriptio. R. pulue-
ris hierēpi. f. simplicis. S. pposite ex masticis spicēnardi carpo-
ballami affari croci xiloballami caste lignee an. 3. i. aloes duplū
pōderis oium. de hac hierapicra accipiant. 3. x. Est. n. calida 7
secca circa secūdū gradū 7 possit fieri ligda in modū electuarij
addēdo mellis quātū sufficit. vt puta p: duabus vncijs pul-
ueris 7 dimidia librā vñā mellis. Et sic ea frequēter vtimur ma-
rie in clisteribus. 7 possit in ea criberi p: os. 3. i. p: vice. Et eua-
cuat phlegma: 7 colera. Secūda medicia ingrediēs hanc rece-
ptā est coliquintida calida 7 secca i tertio eūans phlegma gros-
sum a cerebro 7 nervis 7 locis remotis lz et colera p parte eua-
cuat cuius ingrediunt. 3. iij. 7 vna tertia. Tertia est scamonea ca-
lida 7 secca in tertio attrahēs colera cū fortitudine cuius ingre-
diunt. 3. ij. 7 media. Quarta est turbit calidū in tertio eūans si
cōfortatū sit cū zizibere 7 similibus phlegma cōfū a capite 7
nervis 7 iuncturis. Si vero nō cōfortatū sit phlegma aquosus
cuius simul cū sticados calido in p:io secco i secūdo euacuante
phlegma 7 cholera debilitat tamen 7 fm aliquos melancholi-
am accipiunt ana. 3. v. Ex quibus hanc medicinā phlegma
a p:dominio 7 cholera subdominante euacuare comphe-
ditur: de quo forte quis mirabitur qū sit p:ia in soda mista ex
phlegmate 7 cholera quo mō cōtingat i pura phlegmatica. p:ter-
erea p:opter admistionez scāmonee acceleratur operatio eius
anteqz medicine tarde euacuantes phlegma complant opera-
tionem: euacuabūt itaqz colera 7 nō phlegma. Et hoc manifeste
est contra pceptū Auic. quartaprimi capi. de quādo 7 quali-
ter euacuari oportet dicentis qz nō sunt admiscende medicine
diuerse in velocitate 7 tarditate diuersos hūores euacuantes:
vna enī cōplebit operationem antequā altera incipiet. Ad qd

dicatur primo Rasin hoc fecisse qz humores peccantes cum
ad aliqū locum defluunt siue apostemandum: siue nō raro sūt
puri imo plm ad inuicem permixti sicut 7 in venis sunt permixti
p:cpue colera cū alijs misceatur cum sit ad fluxū paratissima im-
mo est aliorum vehiculum. Et p:pterea semper vel fere semp est
ipsius euacuatiō intendendū: esto qz ipsam manifeste peccare
nō videamus. Et credo qz hec sit melior responsio ea quā com-
muniter dant expositores dicentes qz hic posita est vt sit calcar
aliarum medicinarum nō enī in tanta quantitate deberet poni.
7 ad obiectionem simul cum auctoritate. Auic. dicitur qz ipsa sca-
monea non complet operationem suam anteqz alie: immo acce-
lerat operationem aliarum quā alie notabiliter sint domnates
7 p:oprie si ille medicine diu steterint ad inuicē: 7 sint aliquantū
fermentate. 7 p:rie qū et alie medicine satis cito suā velocitē
operationē. 7 dicit qz sunt doses. x. et quo cōprehendere potes
Solutiū pro quag vice esse forte valde: qz si bene cōputes erit
vnaqueqz dosis. ij. 3. 7 fere dimidia qū tamē experiamur. i. 3. nō
tabilitate operari. Quare tibi cosulo vt sis contentus comuniter
3. i. hōmines. n. sue regionis sunt robustiores nostros. Secun-
do docet remouere malam complexionem frigidam 7 phlegma
resoluere caput infundendo ex oleo sambacino 7 est oleus ieu-
famin: 7 nō est factum ex floribus sambuci fm qz arbitrat ex-
positores. Sābacus enī est nomen corūptum ex arabico sambac
Sambac aut apud arabes p:cpue est semen ieiufemini: 7 est ar-
bustum quoddam quod semper virescit calidum 7 sicum i ter-
tio. Ben vero est semen rubeum calidum 7 sicum in secūdo
7 oleum eius dicitur oleum masculinum. 7 Dīascor. vocat hoc
granum balanūs: behe vero sunt radices cordiales vnde in re-
ceptis scribitur behen al. 7 ru. 7 ex his oleis est aliquid in aures
7 nares iniendum quod saltē bis in die debet remutari ne pu-
treat. P:imum sufficienter extrahendo. Deinde docet odora-
re algaliā aliter galiam medicinā valde redolentem: quia
cum ipsa misceatur ambra 7 muschbus: sed oderetur pauca quan-
titas quia multa videt fetere. 7 p:pterea muschbus naribus in-
fusus sit in modicissima quantitate. 7 tandem ergo multum
ifestato dissoluatur euforbi 7 castorei an. sexta. 3. i. 7 i oleo sam-
bacino: 7 iniciatur in aurem 7 nares. quod intelligatur de aure
sequēte dolorē 7 in parua quantitate. est ei medicina calida in
quarto valde alterans: non ergo conuenit nisi mala complexio
frigida multum excedat. Nec mireris: organum enim auditus
fortes sustinet medicinas sicut testatur. S. Sexto de interiorib⁹
in capitulo de fractura cranei 7 docet experientiam 7c. Ex his
possumus elicere quinqz intētionē curatiuas sode phlegmati-
ce. Prima eūat phlegma. Secūda diuertit. Tertia malam com-
plexionē fridam corrigit. f. phlegma a quo depēdet resolo 7 ca-
put cōfortado. Quarta corrūgit accidētā. Quinta ordiat debi-
tū regimē sex rerū nō nālū.

Prima qdē integrāda est ex mioratiuo digestio 7 eradicati-
uo. Mioratiua a quo ichoādū ē mā existēte multa ē sicut pilu-
le ex hiere simplici Allefangie. qbus pro medietate pōt addi aga-
ricus in oxymelle squillitico pparatus: ita vt ex his exhibeat. 3. i.
qū vadit dormitiū. 7 si veller medicias ligdas exhibeat hiere sim-
plicis. Sal. 3. i. aut hiere cōposite eiusdē. 3. i. aut. 3. iij. diaphni-
cō aut tātūde electuarij idē qz distēpani pnt cū aq decoctōis: aut
distillatōis betōice. aut isopi aut maiorāe aut sticados arabici 7
siliū. vt apli vlt⁹ ad caput dirigat. Digestiū at sit duplex fm
duplice materia phlegmatica faciētē soda. qdā enī est grossa vi-
scosa: Quēdā subtilis facile reumatizās. Pro digestiōe prime
cōuenit oxymel simplex: oxymel cōpositū: oxymel squillitico si-
rus de sticados distēperata cū aquis decoctionis aut distillat-
onis sticados arabici isopi betonice maiorane 7 similibus. Sed
cōponi potest sirupus ad hāc intētionē fm hūc modū. R. aco-
ri cipi ana. 3. i. aristologie rotūde. 3. ij. lterious sqle. 3. i. vtriusqz
saluie cētauree minoris folioz lauri betōice ana. 3. i. anisi: ma-
rari: seminis sifeleos: basiliconis ana. 3. i. liquirine passularum
mūdatarū ab arillis vtriusqz sticados. florū antos. i. rotis mar-
nīan. 3. ij. af. 3. i. mellis zuccari an. 3. i. fiat sirup⁹ fm artē. Et si
mā fuerit mltū frida pnt addi spēs cubebe gariof. pipis an. 3. ij.
7 fiet calidior 7 delectabilior. 7 pōt fieri sirup⁹ lōg⁹ p: o tribus vt

cib⁹ reliqui abbeuatiari. 7 sumat cu aquo sup⁹scriptis. Si vero phlegma sit stille rheumatizans vraf hoc frupo. R. folioz cusp⁹ li saluie ana. z.ij. mastice olivani ana. z. i. nucis muschate nucis cupressi ana. z. s. ligni aloes. 3. ij. mellis zuccari ana. ff. s. fiat sirup⁹ liguus vt sup⁹ a p⁹ trib⁹ vicib⁹ reliqu⁹ abbeuatiatur his in milia magis aut min⁹ calida tu a te poteris comp⁹hedere. Eradicatua aut sint pileule cochie de gb⁹. Rasit i littera: quaz com⁹ ter exhibeat. 3. i. cu dimidia. hiera cop⁹oita. B. hieralogodion et bis filia. Turbi vero p⁹forat⁹ educit magis materia aquosam sue phlegma stille. Secunda lictio. pter diuersiones coes cu fricationib⁹. yctofationib⁹ ligaturis. lotionibus. completur quat tuor: generibus diuersionib⁹. Primo clisterib⁹. Secundo caput purgys. Tertio masticatoris. Quarto gargarismatib⁹. Clisteria vero sint huiusmodi. R. saluie isopi maiorae sticados arabici ana. z. ff. l. cetaree minoris. 3. ij. colloqn. 5. i. agarici i p⁹ tia ligati. z. s. falis gēme. z. s. buliant in. vi. ff. aque ad cōsumptio nem medicatis post eoz debita cōmitionem cuius decoctionis accipiantur. ff. l. olei cois. z. ij. fiat clistere. 7 si opus ē ipsuz fortificare addatur hiera p⁹posita. Gal. hieralogodion. aut huiusmodi. Secundus mod⁹ diuersionis perficitur per caput purgia sicut aqua siue succus salsus 7 est levis 7 expertus. et fortior est si huic addat succus hartiute p⁹ medietate. aut tertia parte. 7 ad hoc fort⁹ si addat tantū dez succi cucumeris asinini. Et ad hoc proprius ē oleū de cucumere asinino. Rigella quoq⁹ die ac nocte ifusa i acetū sūnde siccata 7 trita: cuius odor: cu aliqua q⁹ par te subtilissima p⁹ nares sit tract⁹ est eni ad hoc propria. ea tamē que sunt vltima i hoc casu sunt si sup⁹scriptis addat aliqd eufor b⁹. aut castorei. aut helebori. aut fellis alicui⁹ 7 similia. Ardori autem his succedēti succinat cū iteratione attractionis aque te pide p⁹ nares. aut aque viol. Tertiu⁹ genus diuersionis p⁹ masticatoria cōpletur. quoz leue est mastic. fort⁹ autem si p⁹dicto addat radix capparis. 7 itez fortius si addat pip. aut pircetrum aut staphisagria. Que oia scd⁹ necessitate icorpozent cum ali quo viscoso sicut cera p⁹ir. refina. aut similia. 7 possunt aromati zari cū pauco gariofloy. galie muschate. Quartus gen⁹ diuersionis est cū gargarismatibus quoz leue est crymel simplex aut squillitico cū decoctione cornu⁹ radices capparis isopi 7 sticados arabici. 7 fortius est. si in hac decoctione ponat piper pircetrum. aut sinapis. Sz ordo medicinalis exigit vt a leuioribus inchoet neque fiat huiusmodi cū fluxus rheumatis ad mēbra subiecta timeat. Hec quides genera diuersionū non vno die oia faciēda sunt: sz cū interpolatione vt vna die vnum: scd⁹ die aliud 7 sic deinceps. aut interdum duo interponant dies. Tertia autem intentio pficitur cū alteratib⁹ malam p⁹plexione frigidaz caput p⁹foratib⁹ ac causam p⁹unctaz resoluētib⁹ applicatis pu dolētis nares: 7 in aures iniectis ac odoratis. Ex quibus maxime sunt que in littera per Rasim tradita sunt: 7 que etiā tradet pax infra. 7 ex domesticis in soda frigida sunt cubebe cōn⁹ te. et aqua rosacea aspersa loco dolētis superposita. Sed ex p⁹ferentib⁹ in soda frigida et vctosa est vt militū cū sale mistū quantum ipsum est calefiat super tegula aspsa vino albo. et aceto acuto ex quib⁹ uia calefactio imo aliquantū torrefactio sacculi impleant⁹ 7 applicent. Triata quoq⁹ vt mibridatū cū succo mēte p⁹missū loco dolētis appositū egregie cōfert his aliquid opij apud magnā necessitate addi possit: aut addat aliqd silio n⁹ romani i quo opij correctū ē. aut apud vrgētē necessitatem distillent. ij. g. opij cū oleo lilior. aut castorei. aut euforib⁹. 7 de bite tepidū i aures sequētē dolorē inciat. Sed raro accit ex humore frigido igenē fieri dolorē: 7 p⁹pterea secundum plurimum nō est vsus opiatoy necessarius. 7c. Primum odoriferam ad p⁹forationem cerebri frigidū. R. laudani ligni aloes storacis calatē ana. 3. i. gariofloy nucis muschate ff. basiliconis ana. 3. s. 7 cū aqua rosacea in qua sit aliquid de muscho fiat pomum. 7 si aliquid abze addatur est prestantius. Quarta intētio est correctio accidentis ex quib⁹ frequēter corrigend⁹ est sub do cū fricationib⁹ fortib⁹. 7 aliq⁹ generib⁹ diuersionib⁹. et odore acetū acutissimi. Aliteris vero p⁹seruet et corrigant vt p⁹pria est

gunt capitula.

Quinta itētio exigit aerē calidū 7 siccū et scd⁹ plurimū lūino sum. 7 potius sit vinū vetus medicis vno statū aut multe ali quando: sz in parua quātitate. sz p⁹stantior est aqua mellis cui aliquid modicū piperis addi possit. Et fercula sint facili di gestionis pauca superfluitatū ad calidū 7 siccū declināta et carnes auis laudabili⁹ p⁹cedi possunt. 7 in fine mēse pax diaci donitez cū spetieb⁹. aut aliquid piri. aut cidonij p⁹fecti. Somn⁹ debet esse minor quā in alijs spetieb⁹. sode 7 dormiat capite leuato et super latere sano. 7 sit bene panis coopt⁹ taz scd⁹ caput. qz scd⁹ duz corporis residuū. sollicit purget oēs corporis supfluitates p⁹ regiones p⁹uētēs sicut supius i soda sanguinea dictū fuit. vomit⁹ tamen summo ope fugiēd⁹ nisi adesset i sto materia doloris fouēs. Exercitiū autē fugiēd⁹ vtz fricationes supleat vitem exercitiū. vuet accidētia anime excessualicet ira leuis 7 huiusmodi accidētia caliditatem naturalem aliquantū excitantia liberius concedi possunt 7c.

Almanfor.

In cephalaea vero calida eplastruz hoc frōti 7 tēporibus est imponēd⁹ cui⁹ hec ē p⁹fectio. Recipe se. lactucay sief memithe sandaluz albu 7 rubeuz faufel rosas opij fiat ex eis emplastrū: postq⁹ aceto 7 aq⁹ rosata cōpersa fuerit frōti imponat. super quod mūt tat pānus aceto 7 aqua ro. insulus: qui quoz tepefact⁹ fuerit itez ifundat 7 desuper ponat. 7 in imētum vero cephalae frigide. Recipe castoreū euforbiū piper si napi⁹ stoz accrutā marubiū que siccata 7 puluerizata et cū cōmiconizata misceat⁹ 7 cōspargant i vino veteri ex quib⁹ fiant trocis. 7 disiccent: quq⁹ necesse fuerit ex vno in vino veteri aut oleo castino vel camamilli no dissoluto frōs multoties liniat: hoc eni linimentū oi antique cephalae p⁹fer. non soluz superpositum: sz etiā auri iniectuz: que sequit illud tep⁹: postq⁹ in aliq⁹ de predictis oleis resolutuz fuerit. Ergo vero vinum vel t⁹ forte dād⁹z est. Quz autē cephalaea per beddo modā vna⁹ p⁹seuerauerit: eger i balneū mittēd⁹ est: at que sup⁹ caput ei⁹ aqua i qua camemilla 7 sanfucus et nemenet sticados arabicus cocta fuerint simul: aut sigilatim fundenda est.

Reuersio cure cephalae tam calide quam frigide.

In cephalaea

vero calida 7c. Reuertit ad cōplēdā curā tā cephalae calide qz fride inchoas a causa p⁹ cuius cura cōfict hoc empl⁹ vltimū 7 efficacissimū ad tollēdū malā cōp⁹onē calidaz tū ē ad stupefaciēdū. cuius descriptio ē talis. R. se. lactucay qd ē fridū 7 hūidū in secūdo sief memithe. i. succi memithe p⁹ decoctionē isipissati vel ad solē fri. 7 sic in pio. 7 est herba silis papa ueri aliter deā glautiū 7 est spēs chelidonie. Ille aut succus sic i spissatus dicit sief. sz sief p⁹pp⁹ie sumpta sit medicā ocularis existēs forme pyramidalis ad silitudinē nuclei ductū. Sandalus ē lignū triplex existēs albu. rubēū 7 citrinū ceteris duob⁹ magis odoriferū. fridū 7 siccū in tertio. faufel ē auellana ida frida i secūdo 7 sicca in tertio. Rose fride 7 sicce in pio. opij fridū in q⁹to 7 siccū in secūdo. Hec oia debēt aggregari i modū emplastri postq⁹ aceto 7 aqua rosaceo cōpersa fuerint. Et possunt p⁹ oia i eqli dosi p⁹ter opij qd oz subduplari. aut saltē subq⁹drupli ad qdlib⁹ illoy. vbi tū cēt mala cōp⁹lio ca. 7 sic. possem⁹ augere humida. Hoc autem emplastrum super aliqua petia subnili extensum parti dolenti superponatur. 7 super ipsum inponatur pene infuse in aquā rosacea 7 aceto sepe replicate vt friditas acutalis 7 potēntialis cōseruet. 7 p⁹tea nō multū tāpescē dimittat 7c. Linimētū vero cephalae. Hic p⁹plet curā cephalae frigide cū materia phlegmatica. sz ē mala complexio frigida pura his cōranda sit. Primo ponit hoc linimentum cuius est hec descriptio. Recipe castorei euforbiū piperis sinapis q⁹ omnia calā sūt

in quarto stercoris sicce et calide in secundo, rube calide et sicce in tertio, marubij calidi et sicci in secundo. Que oia in equali dosi posita: aut forte calidorum in quarto possit dosis ad cetera subduplari siccata puluerizata et cicotricosata. i. tamissata commisceantur cum vino veteri. ex quibus sic multis fiant trocisci: et desiccantur: et vltim referunt. Trociscus dicitur forma retuda ex duobus partibus leuiter compressa, et dicitur a trocho grece rotundum latine. Quia forma reducitur pulueres cum aliquo liquore permixti: ut eorum virtus diutius conseruetur quorum trociscorum accipiat unus vel plures necessitate erigere: et dissolutus cum vino veteri: aut aliquo oleo. s. camillino aut castano parti dolenti applicetur: aut aliquod eius in aure parti dolenti proxima iniatur. Secundo cõplet huius cephalæe curâ per vinum vetus et potes exhibendum in modica quantitate siue via medicine: siue via cibi exhibeat. in magna. n. quantitate nimis euaporando: aut in stomacho acetosando ex indigestione posset magis nocere quâ inuare. Venu docet curare per balneum siue igneum aliter dictum pyreum: sicut est furnus pane extracto: aut acreum satis notum: aut aqueum siue naturale sicut thermarum: aut artificiale sicut ex decoctione rute: betonicæ: calamiti saluie: isopi: scados arabici: maiorane et similibus: quibus potest addi sulfure et alia notabiliter calefacientia secundum frigiditatem resistenter. Vltimo docet curare cum embrocâ factâ cum decoctione rerum similibus his de quibus supra. Est autem embrocâ castus liquoris ex alto super aliquod membrum: nam propter casum fortius ipsi mittit: et magis virtus eius perfundatur. Remedia. i. serpilli: et non similibus. Alia. i. magis notum.

Quod si cephalæa quotidiè ante comestione inuadat: et post comestione recedat succurrendum est infirmo ante horam qua ventrem consuevit dâdo eis bucellas panis in succo granati: aut vire acerbe: aut horum similibus infusas.

Jo. Br.

Cura cephalæe per communitatem ad stomachum.

Quod si cephalæa quotidiè et. Põit curam cephalæe per comitatem ad stomachum tradens solam curationem illius que fit propter raptum mæe colericæ ad stomachum. Cuius signum quod ante cõfessione inuadit post cõfessione vero recedit. Quia. n. stomachus est vacuus sit facile mæeruz susceptiuus: et maxie eorum quod facile ad ipsum fluat sicut sunt materie cholericæ. facile autem sedat hic dolor per cõfessione colera ad fridum stomachi repressa: et forte in aliquibus egrediente pilorâ: aut forte per vomitum educta. Si autem mæe cõfessione phlegmatica aut melancholica non sit propter suam grossitatem et viscositatem facile reprimetur. Et esto quod in principio aliquantulum sedaret parum post magis augeret quod ipse ei bus corumpat mæe cui admisceat: et per indigestionem cedat in materiam. curat ergo dâdo bucellâ panis in vino granatorum aut acrem: aut alio simili sicut succum cydoniorum et huiusmodi autem raptum mæe cholericæ ad stomachum vel saltem ante aduentum cephalæe quod sua friditate: aut stupitate cholera reprimatur: aut ipsum aduentum ad stomachum prohibet. Et his datur intelligi cura reliquarum specterum cephalæe per comitatem siue a toto siue a membro deteriorato cõfessio: quod si a membro deteriorato cõfessio quæ erigit intentiones curatiuas. Prima est autem quod de humore malo in membro suscipiente et mittente continetur. Secunda diuertit quod est aptum communicari cum fricationibus: ventosis: ligaturis lotionibus clisterijs trahendo ipsum ad partes oppositas membro cuius communicatio. Nec non rubificanti bus vesicanti bus: et tandem cauterizanti bus factis super ipso membro communicante. Tertia confortat membrum mittens ipsius malas complexionones et dispositiones corrigendo: ut neque talem humorem multiplicet neque aliunde suscipiat sed fiat minera laudabilis chimi. Quarta claudit vias medias inter membrum mittens et suscipiens. Quinta membrum suscipiens confortat ne huiusmodi transmissum recipiat.

Si ergo stomachus vel epas vel splen vel matrix vel membra spiritalia communicent capiti plegma vel cholera vel alium humorem: aut vapores ab his eleuatos primo premitenda est euacuatio humoris tam in membro suscipiente quâ in membro mittente siue sit sanguis cum phlebotomia siue alius humor cum pharmacia integrata ex minoratiuâ digestiuâ et eradicatoria etiam spe iterationis secundum exigentiam.

Secunda intentio est scilicet diuersio si sit sine euacuatione i

capit a membro leso aut prope ipsum et trahit ad partes oppositas distantes tam a membro mittente quâ suscipiente. Et ex fortibus et proprijs in attractione materie sode in vigilante et soda est fricatio pedum multotiens cum dormit super ipsam patientem sodem et quandoque sit eius assiduatio in pedibus donec resoluatur soda et lotiones pedum conferunt. si autem cum euione incipit a remotis veniens ad propinqua. Rubificantia aut vesicatoria et cauteria siue actualia siue potentialia fiant super ipso membro mittente: aut in loco sibi proximo. Et vlcers diu: ut per vinum mentem: aut amplius teneantur aperta: ut materie intergra fiat consumptio: ut in stomacho: si ratione fundi fiat per duos digitos supra umbilicum: si in ore stomachi fiat posterius circa decimam tertiam spondilem: aut anterius parum infra maxillum granatum: si in splene in latere sinistro circa ipsam regionem: si in epate in latere dextro: si in matrice circa albanam: eodem modo in reliquis. Fiant autem illa magis aut minus profunda secundum situm membri mittentis et ceteras naturas compositionales et mentis ipsius nobilitatem: et secundum quod opus est ut vlceris longo aut breui tempore teneatur apertum: et secundum has considerationes etiam opus est: ut fiat magis aut minus latum. Hec tamen sunt de his que postponenda sunt et non fienda nisi quum cetera non contulerint magis tamen ob vulgi infamiam quâ quod res in se sit periculosa: immo existimo si medicis essent audaces multa mira bilia facerent cum his cauterijs sicut Zibucasis.

Tertia autem intentio perficitur cum his que appropriate et etiam a qualitate manifesta consistant membrum mittens ipsius dispositiones corrigendo: siue sit malitia complexionis: siue unitatis: siue compositionis taliter ut fiat minera laudabilis chimi. Que omnia qualiter compleri debeant in proprijs videndum est capitulis de quibus infra.

Quarta autem intentio scilicet clausio viarum inter membrum completur quandoque cum stipticis et confortantibus sumptis per os in fine mensis ut cydonijs pitis coriandris et huiusmodi. quandoque cum medicinis et ligaturis sicut si communitas sit a pede cum institis notabiliter strictis circa totum crus: nec non si oportuerit medicinarum stipticarum applicationem etiam desuper stringendo cum ligatura. Et similiter hec eadem circa collum fieri possunt materijs aut vaporibus ad caput ascendentibus per cannam pulmonis meri venas: aut arterias colli: quod idem est et circa tempora medicinis ligaturis compleri potest.

Quandoque vero cõpletur venarum et arteriarum laqueatio post quod prius cõprehensum fuerat: que sit illa per timorem: caliditatem: pulsus dolorem et huiusmodi. Si ergo sit de pueris fiat altero duorum modorum aut scindendo super ipsas: et postea ipsam cum stillo ignito: aut cauterio potest cauterizâdo: aut per cutem simul cum vena vredo: et tandem ea cura remota cõsolidâdo. Quod et cauterio potest plicari potest actuale tamen melius est et tutius. Si vero sit de magnis scindatur vel vras cutis super ipsa: qua scissa vel amota ligetur vena in duobus locis satis sibi inuicem proximis et scindatur in medio et vras extremas cauterizetur. Nota tamen quod si materia factura cecitatem descenderet ad oculos per vias intrinsecas hec venarum laqueatio nullius est periculi sed in hoc casu esset ponendum sedaginum in parte posteriori capitis in locis ubi collum capiti coniungitur aut esset facienda cauteria in duobus cornibus posterioribus: s. iuxta loca mendosa aut esset apponendus cauterium in commissura coronali.

Alia vero intentio. s. capitis confortatio. cõpletur cum applicitiis et circa frontem et ipsa ut oleo rosaceo et aceto quod magis existere calida continuetur frigida vero existere cum mistione calidior temperet. Confortetur caput cum supis interius ut diamuscho diambra et dysera si frigida iuleb rosaceo et similibus in calida. et ex proprijs sunt cerebella hedorum et gallinarum. Confortat et caput ne recipiat et ipsius friditas et humiditas corrigi cum cauterijs sex aut aliquo istorum. Uno in commissura coronali. Alio in medio sagittalis. s. circa summitatem capitis. Tertio in lauda. duobus alijs circa tempora. et maxie ubi sunt commissure medole. Et ubi timere nocumetum in nucha. Quartum fiat in parte posteriori ubi caput principio colli iungitur et fuit ad similitudinem ossis olivæ et penetrat usque ad os: aut saltem ad almochari et diu conseruentur aperta. s. vltra mentem. Et quibus posita sint sex cauteria plicata per confortationem capitis

et correctione dispositionū eius. nō tamē semp hec oīa facere s; plerūq; sufficit vnum aut plura sū vnam aut plures cerebri pīculas corrigēdas. quodlibet. n. corrigit particulā sibi primā. Et deum testor q; nulla alia est melior hac medicina: 7 magis efficit in confortando cerebri 7 corrigendo eius pīuas dispositiones cuiuscūq; generis sint et quomodo cūq; euenerint siue per essentiam siue per cōitatem. Sed precipue valet in corrigendo dispositiones chronicas frigidas et humidas cerebri ac dītor ab eo necnon membrorū suppositorū quibus cerebri mutendo superfluitates comunicet 7c. Alman.

Si autē cephalice contingat pp multam in sole moram sufficienter ex oleo rosaceo. 7 aceto isfrigidatis curari poterit que tamē si ex hoc nō quicuerit ex alijs isfrigidantibus curanda erit. Jo.

Cura cephalice prouenientis a causa primitiua.

I autem Cephalice cōtingat ppter mltā 7c. Docci remouere cephalicam pen dentem a causa primitiua ut puta a sole cum frigidis capiti applicitis. f. oleo rosaceo sub quadruplo ad acetum. et sint actu isfrigidata capiti. et cū petijs lincis applicet. q; si nō suffecerit docci ad alia frigidiora esse procedendū que ex precedētibus satis possunt esse nota. sicut sunt succi lactuce sempervine et similibus quibus semper aliquid aque rosacee pro confortatione et aceti pro penetratione est addendum. Et tu pro cōple mento habecas duas intentiones curatiuas. Prima est remouere causam primitiua. Secunda necnō ut ab ipsa in capite impressum. Ergo si cā primitiua fuerit sol. aut alia cā cale faciens pone egrum in ymbra et in loco frigido. Si vero fuerit ventus aut res isfrigidās pone ipsum i loco calido. Hoc mentum autem impressum remoue cum contrarijs capiti applicitis: quorū copia ex dictis 7 dicendis tibi erit manifesta. Si qd ex sōda per liqfactionē humorū a cā calida: aut expressionē a causa materiali frigida fieret procede sicut superius in sōda materiali est ostensum. Alman.

Si autem sōda adhuc perseverauerit et fortior fiat neque vllō modo remoueat et timeatur ne eger vi suū amittat et aqua ad oculos descendat temporū arterie sunt incidende et extrahende. hoc tamen qd nunc loquimur ē ppter nostrā itētionē i hoc libro.

Jo. Ar.

De vltimo remedio ne sequatur amissio visus.

I autem Adhuc 7c. In hac parte vltima p sentis capituli ponit vltimū remediū multotiens necessarium ne sequat ālīo visus. si cisionem siue laqueationem venarū et arteriarū teporū p quas vias materia ad oculum defertur facta cecitatem que laqueā de sunt modo superius dicto: Primo cognito per tumorem dolorem 7 pulsationem que sit illa. f. per quā materia ad oculum defert. Nota tamen laqueationem arteriarum magnāz sūus esse suspectāz: 7 ppter ea si potes cū dēfensiuis phibe materiā ad oculū fluētē. s. dū tamē ea que nūc dicū ē ppter itētionēz suā i pēnti ope. Quā nō fuerit itētio sua i s; libro: ad tertiū istra mētū medicīne. f. ad chirurgiā pcedet. Et ex his iā māifeste sūt tibi curationes spetēz cephalice pēdētū a mala pplexiōe sine mā qū i ea nō exigat nisi tres de itētionib; sup̄scriptis. f. altera tō: accidētū correctio. 7 dōlū regimē sex rez nō naturalū. 7 etiā cū materia sanguinea cholericā phlegmanica nō autē melā cholica s; cā statī sibiūgā. Similiter posita est cura cephalice p cōitātē p mēbris deterioratū: nō aut a toto sicut i febribus 7 crisi quā nūc subiūgā. Et cū hoc subiūgā curatōes multas aliaz spēs: q; multū videbūt magis necessarie 7 ex qbus relique possūt inoiescere. Spūs aut sanctus sit nobis in auxiliū amē.

Cura cephalice pueniens a melancholia.

Ura Sode melancholice sex erigit itētiōes curatiuas. Prima digerit. Secūda euat. Tertia diuertit. Quarta malā cōplexionē alterat caput confortando. Quinta corrigit accidētia. Sexta ordinat debitū re

gimē sex rez nō nālū 7c.

Digestiua debet ēē hūida aliquādo calida aliqñ fri. f. 3 q; melācholia est nālīs: aut adusta. 7 debet ēē incūia 7 subtiliatua magis aut minus sū maiorē vel minorē grossitiē: aut viscositatē. 7 per tertiā 7 quartā virtutē respiciēda deterioratū hūorem 7 mēbrū. Ex propijs ergo est sirupus de epithymo descriptōe 218e sue in anidotario. Sic alius eiusdē itētiōis sublimis 7 expus est hic. f. capillorū veneris radicū buglosse domesticę 7 siluestris 7 floz earū polipodij ana. 3. i. epithymi. 3. i. folioloz se ne. camepitheos sicados ana. 3. viij. camecreos squinanti helbozi nigri ana. 3. iij. fumicere. 3. viij. eupatorij. 3. iij. succi pomorū dulcis. 3. viij. oīa pter epithymū 7 succū pomorū bulliant in. f. iij. aque vsq; ad cōsūptionē medietatis deinde bulliat in ea epithymū ebullitōe vna: 7 coletur 7 cū succo pomorū 7 zuc cari. f. tribus fiat sirupus cuius dosis est. 3. x. vsq; ad duas vncias cū aqua buglosse lupulorū enduie 7 situm 7c.

Eūtiua debet hēre tres cōditiōes. Prima vt nō sint multum fortia ne subito magnā solutionē faciāt. Secūda vt nō multum recedant a graduālī tēperamēto. Tertia vt sint mista cū lenientibus 7 hūctatibus 7 cū hoc secū aliqua cordialia misceat. Que cōditio in oib; medicis ac oī regie egritudinū melācholicarū seruāda est. ex ppijs simplicib; est sena epithymū 7 polypodiū 7 silia. 7 ex cōpositis pilule inde de lapide armēo: de lapide lazuli 7 ex electuarijs diasene confectio amech maxime in melācholia adusta. Diuersiones autē cōes 7 ppiē cū euōne 7 sine faciende sunt quēadmodū in precedētibus dictū ē in alijs speciebus sode.

Applicanda aut capiti debent ēē hūida calida aut frigida sū q; melācholia est adusta aut nō adusta: plm tamen debet ad calidum declinare: sicut decoctio facta ex buglosa boragine sena epithymū 7 similibus cum capite castrati in decoctōe dissol uendo. 7 ex oleis est oleum sisaminū amigdalārū dulciū 7 silia. Accidētia at sicut vigilia alienatio 7c. corrigan quēadmodū dictū est 7 inferius in propijs dicef ea. Regimē aut sit hūctatiuum 7 impinguiuum nō tamē oppillatiū. sit autē declinās ad calidum aut ad frigidū sū hūoris exigentiā: 7 aliarū circūstantiāz. 7 sicut dicef in capto de melācholia. Si vero in causa sint hūiores adusti totum regimen mediciale necnō sex rez nō naturalis declinet ad frigidū 7 hūidum. 7 hūiores adusti euacuent cū pilulis de fumo terre: electuario amech 7 silibus. 7 ex his potes elicere curā sode pēdētis ab hūiorū mistis. Digestiua enī 7 euacuatua debet ēē mista sū hūorū exigentiā.

Cura Aut sode p cōitātē a toto sicut in febribus est vt cōsideres an sit solū in cā mala cōplō calida 7 sicca: 7 tunc sola isfrigidatōe 7 hūctatōe opus est cū his que supius dicta sūt. Si vero mā repat ad caput ipm forte apostematūra pcedat sicut supius dictū est in sōda hūorali 7 dicef in capitulo de phrenesi. Si vero in cā sint vapores febriles sicut est sū plm cōicati a toto aut a minera putredis cōsiderent an sint pauci 7 subiles. 7 tūc due sūt itētiōes. Prima diuertere sicut dictū est superius. Deinde isfrigidare 7 humectare 7 confortare caput cum sibi applicitis 7 his que dicta sunt superius nō tamen multum oppillatibus. si vero vapores sint multi 7 grossi diuersionibus intendatur omni ingenio. Secundo ipsorum in capite contentorum euaporationi 7 resolutioni sicut cum decoctioz rosarum violarum meliloti cōmomille feminis altee aneti 7 si milium. 7 si isfrigidatione opus sit: quēdam frigida sicut dictū est superius per nares trahantur: 7 in aures inciantur sint tamen actu tepida. 7 quādeq; apud necessitatem vrgentem vti ris narcoticis: aut ex eis aliquid in aures distillando sicut dixit Rasis in textu: aut aliquid per os sumendo: non autem capiti applicent ne oppilando magis vapores concludantur 7 igrosent 7 deinde fortior sequat dolor 7c.

Ura Aut sode cretice. Sit priā itētiō vt nā iū neq; p qscūq; viā expulsiōez tēptauerit mō sit cōuētiō vt si sensūt dolorē 7 rugiū circa uestigia cū suppositoij aut clisterib; adiunct. si vō nausea 7 sibiueriōez cū iposito digiti vomitus adiuuet. Et sit cum ipositione pen ne in ore in oleo intincte aut sup̄tōe extimellis cū succo rapiani

et similibus. Si vero senserit gravitatem et tensiones circa renes prouocetur urina cum decoctione seminum cōiuz frigidorū et similibus. Si vero senserit cutem humidam et pullum vndosum suadore adiuuetur egruz bene panis cooperiendo et anhelum continendo. et si apparuerit rubedo in oculis: radij imaginationes citrinitū sanguis et naris? prouocetur cum impositione digitū aut sentis porcinis et similibus sanguineis ex naribus prouocantur. Si vero in subascella aut inguine aut primo aures dolore senserit illic emplastra attractiua ponat: et etiā ventose si oportuerit. Secunda intentio que vapores reprimunt in fine mēse sumatur: sicut cydonia: aut coriandra et obseruetur reliq̃ i crisi suada.

Ura Sode apostole ex cursu phrenesis iterius intelligitur. In cura sode ex oppilatione primo intendendum est adde oppilationem educendo humorem oppilantes. Eūone tā cōi integrata ex minoratū digestiō et eradicatiō q̃z propria sicut i curatione sode maioralis superius dictū est. Secundo intendendum est ad alteratiōem male complexionis ex oppilationē desiccate cū contrariis ex his que dicta sunt colligendis. Accidit autē vt dictū. A. i. pprio capitulo in cura huius sode contrarietas: qū aliquando oporteat deopillari cum calidis tā digestiuis q̃z euacuatīuis hūore existente grosso: ex quibus auget mala complexio calida ex oppilationē derelicta: in hoc ergo casu iuxta sententiam. A. nunc fiat deopillatio cum huiusmodi calidis: ex quibz aucta mala complexio calida fiat postea ipsis dimissis alteratio cum frigidis. Et postea iterū redi ad deopillatū cū calidis ita vt he iudices sint sibi inicez mutuo succedentes: donec cura ppleat. Et in cura sode ex percussione si fuerit solus cōfusio absqz vulnere manifesto.

Prima intentio est prohibere apostema. s. proximando loco contuso faldellas stupeas infusas primo i aq̃ rosacea: et aceto sub triplo ad ipsas et postea ipsas bene expressas iterum infusas in oleo rosaceo et albumine oui dūte ad inuicez conuassatio comprimendo. aut ligando super euz ligatura conueniente et faciendo phlebotomia et cephalica: aut vena cōmuni eiusdē partis. aut contrarie secunduz multitudinem repletionis. apud quam necesse est reiterare phlebotomiam: vt ante dictū fuit. Si vero albumen oui non habeat accipiantur que aut succi stipitici et p misti cum pulueribus constrictis loco percusso applicet aut etiaz sola aqua cōis cum aceto applicet. s. nō pretermittatur debita strictura euz ligatura facta secunduz artem: hec enim est radice cure et debet esse stricta super loco contuso: et super parte distate magis gradatim relaxata. Deinde gradatim debemus pmiscere repercutiua cum resolutiuis: donec veniam? ad resolutentia pura. et ex propriis ē myrtus apsinthium. cyminuz calamētum et huiusmodi. Si vero sit vulnus manifestum cū fluxu sanguinis intendat ad ipsius restrictionem: ac etiā apostematam prohibitionem euz faldellis stupeis infusis i albumine oui cū pulueribz constrictiuis dūte conuassato ex quibus vulnus repleatur ac etiam fiat phlebotomia modo iā dicto: et tandem vulnus curet vt ex propriis capitulis. quarta primi et quinta sexti est videndum. Et si propter commotionez cerebri homo fiat sine voce ac forte cum pauco et dūbili sensu et motu. et steterit sic vsqz ad tertiaz: et non additū neqz minuit tūc laudatur i tertio vt expectetur vsqz ad septimum et non moueat ate illud cum aliquo quarta quarti capitulo de cāu et offensione qd̃ intelligendum est egrū non ē mouendum cum aliqua forti operatione: sicut eēt secare cutim: os fractum euellere: tamen dēmum facere phlebotomiam virtute vitali stante: et totum caput infundere cum oleo roseo emphacino et cum alijs medicinis localibus suprascriptis secunduz exigentiam. Dieta autem in primis casibus debet esse tenuis. s. cum his accidentibz tenuissima. postea ad cōfozationem cerebri egritudine atiqua lialiter declinante. precipue vbi multus sanguis exiuerit iubet Auice. prima tertij capitulo proprio cerebella gallinaz dari: sunt eniz tunc propria et tunc in quantitate multa exhibeatur. Rasis autem sexto almasoris vltimo capitulo post principius conficit emplastrū in his dispositionibus propriis maxime i cōmissione factū scz ex folijs myrti. balaustijs. et coriubus granatoz in aqua et aceto vsquequo

difoluatur coctis pap muschi galie et siloaloes et calami aromatici admiscendo. Et quibz omnibus cum aceto et aqua et vino veteri ac stipitico coniuncti quasi emplastruz conficiat. et loco superponat. Venter autem in his casibus ex aqua fructuuz aut leui enemate soluatur.

In curatione sode pendens ex debilitate capitis. Prima intentio post euacuationez est malā cōplexionez capitis remouere. Secunda caput confortare. Tertia est debitiū regimen vite excludēs oēm cāz dūbilitatē tā exteri? occurrētē q̃z interi? sūptā.

Alia autem capitis complexio remouet cum contrariis tā interius sumptis quas exterius applicatis de quibus supra.

Cap autē confortat cū his q̃ dea sunt ppria capiti p tertiā virtutē et q̃ sunt subtilia cū stipicitate quadā odorifera. Et ex frigidis sunt rose. ex calidis abza muschi maiorana cinnamomū cubebe et c. Et ex cōpositis diabza diamusculus aromaticū ros. Et ex frigidis zucharu rosatu. Cōpositū cōfortas omne mēbrū ē tyriaca. Et simplex cōfortas oēm mēbrū ē terra sigillata. et oleū rosaceū tēperado cōplexione cōfortat oēm mēbrum.

Tertia autē intentio pficit p mēsurado cibū et potū i quantitate et qualitate virtutū digestiue. et nō sit vaporosus nec nocēs cerebro sicut alleū. crocus. ozob. faba. fareoli. hyusgam. lac. lētes nuces oliue. rhaphan. Et similes dūte proportionando reliquas sex rerum non naturales et c.

Ura Sode ex acuitate sensus pficit cū his que pbet nutrimentū grossius et viscosū sicut sunt capita et pedes aialii et ptes viscosae: sicut pisces et caseus frumētū ordeū risū far fabe et sitia digestiua cōstare. Si vero sit debilis de horū granorū chibz. et ptes viscosae horū aialii inueniunt sicut pisces parui in spē sua. narcotica quoqz sicut papa uer lactuca et sitia ad hoc egregie cōferunt pcpue i cōplexione calida aut sicca sicut plm est. Quisqz tū necessariū est leuiter stupefacere et cū medicis tā interius sūptis: q̃z exterius applicitis. sicut siropus de papanere et vncionibz et decoctionibz exteri? applicitis: et intēdat capitis et corporis hūectatō. Hūiditas nāqz spūm obtudit sensū et c. In cura sode ex vniūb? existētib? supia stricturā nariū oz vt purgatio fiat corporis et cerebri marie educēs phlegma. Deinde fiat caput purgiū q̃z hierapicra distēpata cū succo foliorū pfici. aut radicis mori sementia quoqz nariibus insufflata: aut cū aliquo liquore attracta cōfert. et sicut oia q̃ velat vermes. et in summa iuuat sternutatorijs et caput purgijs purgātibz cerebri et vermes necatibz. In cura oui sunt eadez obseruāde iudices: et eius cura eisdē medicis pficit de q̃ actu est supius q̃ diuersificade sunt sicut erigētū cāp a q̃ pēdet. Sz pter hec aduertēdū est qd̃ cū ouū silt et hemigranea. aut dolor alius antiq̃tur pter intētiōes cōter habēdas indigemus spetia li capitis cōfortatiōe cū his q̃ dea sunt in sode ex capitis debilitate. Itē ouo hemigranea et quocūqz dolore vehemētē itēso frequēter indigemus stupefaciētibz: nā tamē nequeunte dolore tollerare. Et tertio qū dolores antiq̃atū frequēter idigemus operatōe manuali sicut venaz laqueatōe: cauterizatiōe et siltibus et eni radice cure sode hmoi. In cura hemigrance et hōnopagie pter intētiōes cōdes etionis et diuersionis et pterea q̃ obseruanda sūt in dolore chronico et forti de confortatiōe cerebri stupefactiōe et opatōe manuali medici inuenerūt q̃sdā medicinas pprias tā in calida q̃z in frida. ex propriis ergo in calida est emplastrum ex fecce atrimenti sicca que difoluatur cū aceto multe fortitudinis et loco dolenti applicetur et apud vehemētē dolore z octaua pars opij secū miscetur optime incorporado per longum spatium et super locū stringatur: est enim expertum. et crocus est conueniens. et similiter emplastrum ex ruta menta cum vino oleo roseo et pauco aceti. Aliud in calida proprium. s. succi acreste myrti rhe ana ptem. i. fecis encaustri scriptoris partes. ij. aluminis ia menti. croci ana partis. i. quantam confice cōtrēdo cū aceto vini et liniatur super tēpora siue loco dolenti et stringatur strictura eni multū confert ita vt lignū aut plūbum decenter positū super loco dolenti et notabiliter cōstrictū sedet dolore fortē pulsatiū. Caput purgiū quoqz ex lacte mulieris cū pauco canfore cui et apud necessitate addat tamūdē opij q̃stum canfore optime cōfert de quo et aliquid modicum in aure sequēte dolore distillet

In hemigranea aut frida que ex longitudine teporis deprehendit egritudo enim cuius tempus prolongatur est frida sem omnem dispositionem et indiget resolutione et quod calefaciat cum fortitudine. Adhuc medicamen expertum acceptum a muliere decoquantur radices cucumeris affini et apertum in oleo et aqua donec dissolvantur et ebriocetur pars dolorosa ex aqua et oleo calidia: et fiat emplastrum ex fecce coferet enim hemigraneae fri. cum se. et sine se. Et eplastrum de sinapi ad hanc intentionem resoluens humorem fri. rubificans et vesicans. Item vnguentum factum ex gummi rute agrestis corticibus radicibus cappari squilla et euforbio tritis. et permixtis cum vino odorifero. Et ex sapientibus al. sedantibus doloris illico: et ut ingrediat balneus et multiplicetur inclinationes super aqua calidam: deinde fiat caput purgum ex oleo si sielino. Adhuc medicamen magnum coferens hemigraneae difficili et chronice et non est quod confortet sicut ipsum. Accipe ex eplastro sinapino. 3. ij. et comulce cum co squille. 3. s. colli radicum capparis euforbij ana 3. ij. omnia trita cum aceto et vino odorifero ana quantum sufficit aggregabis et eplastrum super locum. Caput purgum expertum ad hemigraneam difficile ex humore frigido. R. euforbij castorei ana ptes equalis fiat ex eis sief. et apud necessitate fricet cum vino eorum super cutem cum aqua calida: aut oleo castorei: aut nardino: et distillet ex eo in nares et aurem que ex parte doloris: deinde balneet et adhuc ex medicamine distillet et hoc vicissim: cito hemigranea soluetur: huic adde apud necessitatem parum opij et. Et sic est finis huius capituli deo gratias.

Capitulum de scotomia et vertigine.

Irea Rubricam inquirenda sunt quid nominis et quid rei vende dicta scotomia a scotos

grece quod est tenebra in scotomia quasi tenebra siue obtenebratio. Et hoc scotus. Item et Simonem ianuensem. Unde Isidorus: quare etymologia cap. nono. d. scotomia id est sumptus ab accidente quod est representas cum vertigine. Et non dicit a scotos quod est visio et mucos muscha sicut quidam arbitrantur. Dicit autem vertigo a verto: quia appareret res super patientes verti aut quod cerebrum ipsum et corpus reuoluat. Primum notitia autem quid rei premittendum est quod vertigo capit quadrupliciter. Primum per quicunque gyratione siue circinulatione: aut plius eius que integrat ex quatuor motibus siue in qua sunt quatuor motus. scilicet pulsus: tractus: versio et vltimo al. reuersio et sic accipit septimo philosophorum quod modus non est ad proprium. Secundo modo accipit per comprehensionem huius motus: siue naturali siue per naturalem: que etiam non est ad proprium. Tertio modo accipit per comprehensionem preter naturam huiusmodi circinulationis aut alterius motus cum dispositione ad casum.

Quarto pro comprehensione preter naturam huiusmodi circinulationis aut alterius motus cum dispositione ad casum corrupta visione et visus obtenebratio. et hoc quarto modo accepta proprie dicta scotomia differens a vertigine. Tertio modo accepta non connotate visus corruptus et obtenebratio visus omnis scotomia est vertigo non contrario. Sed taliter vertigo accepta diffinitur quod est actio corrupta sensus communis cum casu: aut dispositione ad casum quod habens imaginatur corpus suum: aut res super ipsum reuolui. In descriptione scotomie preterea que ponitur in descriptione vertiginis additur cum corruptione virtutis vel actionis virtutis visus ipsiusque obtenebratione que admodum quid non scotomie bene sonat. Qui dam vero dicunt iter vertiginis et scotomia id est interesse quia scotomia et vertigo important corruptam visionem: sed scotomia superaddit solum visus obtenebrationem quod videtur satis cum sonu sententie Isidori capitulo superius allegato cuius sunt hec verba Vertigo est quotienscumque visus consergit et terra in circuitu mittit: sic et humectatione hominis vena et arterie ventositatem ex resoluta humectatione gygnunt et in oculis giri faciunt. Unde et vertigo nuncupata est. Superius autem dictum est ex eius finis scotomiaz tenebras importare cum vertigine etc. Diffinitio autem. A. magis consonat siue prime. Dicit enim vertigo est: ut habent ipsas imagine tur corpus suum: aut res super ipsum reuolui: quare non regit se: ita ut firmetur immo cadit: nulla in sua diffinitio de corrupta visione: aut tenebratione mentem faciens: id parum infra ponent

do etiam inter vertiginem et epilepsiam dicat. Vertigo autem est ut quum homo stat obtenebrentur oculi eius et excitatur ad hoc ut accidat. ibi enim sumit vertiginem contractam ad scotomia et secundum utranque viam scotomia sub vertigine continetur.

Secundum tamen Rasiu primo continentis capitulo secundum de vertigo est dispositio in qua apparet res reuolui: et tamen homo non cadit sed regit se. Sed i scotomia homo cadit et vocatur sidre secundum glossam contentam in Almanforis capitulo de scotomia: et hoc modo vna sub altera non continetur: ut vero dicitur ut liber: nomina sunt ad placitum: Et in harum diffinitione si actio corrupta ponitur loco generis: quod verum est quum nulli idem de spem humana naturaliter conveniat. dicitur ac sensus communis quod ipse sit in mente post operationes sensuum exteriorum comprehendere omnia sensibilia et per propria quod communia: et per hoc differt ab imaginationibus oculis appropriatis: et ceteris corruptis actionibus et sensibus exterioribus in interiorum. Relique autem particule posite sunt ad exprimendum ipsam quidditatem. Et quod quam hec dispositio sit actio corrupta potest tamen moribus dici quod immediate et per se ledat operationes sensibiles: facit enim errare cogitationes: et quicunque virtutes visum. Unde non est verum quod dicit Gerardus de solo quod principium eius est error virtutis visus. cum frequenter contingat oculis clausis et sine lumine. Dedit etiam operationes virtutis motus saltem mediate. ideo in carente visu licet possit esse vertigo non tamen scotomia. Et ex iam dictis possumus habere solutionem questionis communiter solite moueri. Quam autem contingat sensum communem errare circa obiectum sensus auditus et aliorum sensuum quare non dicitur in vertigine aut scotomia ita fieri corruptionem operationum aliorum sensuum sicut sensus visus. Ad quod respondit Gerardus. d. primam causam esse quia organum visus est propinquissimum organo sensus communis: que ratio nulla est quum eque propinquum sit organum auditus: quum nervus auditus sit proprius pinniculus cerebri et valde proximum est organum olfactus scilicet caruncule mamillares. Dicit secundam causam esse quia organum visus est maxime inter cetera organa spirituosum: huius autem dispositionis causa immediata est motus inordinatus spirituum. Sed hec ratio solum concludit quod rarius debet complicari aliorum sensuum corruptio. Sed ratio ceteris melior est quia in vertigine sensus communis erat in comprehensione motus. non est autem motus ita aptus sentiri alio sensu sicut visu. Et quamquam actio sensus communis possit corrumpi circa comprehensionem sensibilibus aliorum sensuum non debet dici vertigo aut scotomia sed alio nomine nuncupari id ad capitulum accedamus.

Alman De vertigine et scotomia

Um aliquis illud quod ante cum est circulariter moueri viderit. et oculi tenebrescunt et cadere voluerit et facies et oculi in eadem

hora rubuerint. venie quoque que sunt post aures grosse apparuerint. ex ipsis venis facienda est phlebotomia et vntose in collo et tibis sunt ponende. Quod si predictae non apparuerint venie et facies fuerit rubra sanguis ex cephalica vel basilica erit minuendus. et vntose in tibis sunt ponende. In hac preterea scotomie specie et ea quam ante diximus caput ex oleo rosaceo et aceto est infundendum. cui confert ut eger acetosa comedat et stiptica. et est quando prouenit si dre cum vapore qui ab aliquo eleuatur membro cui confert ut aliqua ex medicinis cutem adurentibus illi superponatur membro. Eger quoque calida cibaria vitare debet. Venter quoque ex apozimate myrobalis citri. quod in ca. de cephalica diximus est soluendus.

Jo. Ar.

De scotomia et vertigine

¶ Aliquis. Dicitur in partes duas. primo ponit curam scotomie et vertiginis pendentis a materia calida. secundo a materia frigida. secunda ibi. Cum autem nec in facie. Præterea iterum in duas. Præterea ponit scotomie et vertiginis pendentis a materia sanguinea: aut saltem a pre-dominio sanguinea existente in cerebro. Secundo ponit curam ea-rundem pendentem a simili materia cerebro a membris inferioribus communicata: secunda ibi. quod si prædictæ non apparuerint ve-ne et. ut legamus ambas partes simul dicit. Quod aliquis viderit ea que sunt ante ipsas circulariter moveri aut alio motu non moueantur: et oculi obtinebuntur et cadere voluerit. et hec sunt signa communia: licet secundum approprietur scotomie et facies et oculi rubuerit in eadem hora et vene que sunt post aures grosse appa-ruerint. et hec duo vltima scotomie et vertigini sanguineæ: aut saltem a pre-dominio sanguineæ appropriantur. et vos supplete alia signa. scilicet grauedinem capitis: tensionem. tactum calidum et pulsus magnum sonnum longum non tam profundum vrinam rubeam grossam et similia sanguinem significantia tunc ex illis venis quæ sunt post aures faciendæ est phlebotomia. præmissa tamē phlebotomia cephalice et vltimæ in collo et tibijs sunt ponende. scilicet in-cipiendo a parte superiori colli et descendendo ad nates et coras si fiat sine scarificatione. Si autem cum scarificatione procedatur econtra a partibus distantibus ad propinquas. Quod si præ-dictæ vene non apparuerint grosse. scilicet que sunt post aures et in alijs locis capitis quod significat sanguinis repletionem non adesse in capite fuerit tamen facies rubea quod significat presentiam sanguinis multam in epate et membris inferioribus: que cere-bro communicatur. aut saltem vapores eius tunc ex basilica faciendæ est phlebotomia cōsentiente virtute et alijs indicantibus de phlebotomia et præmissa clisterio limitivo si oportuerit. Et vltimæ in tibijs erunt ponende. id est in locis inferioribus infra epa-ras. non autem in collo ne sanguis versus caput trahatur. et in hac su-prascripta puenit caput epithimari ex aceto et oleo rosaceo sub triplo ad acetum ad infrigidandum repercutiendum et caput confortandum et vitanda sunt cibaria calida et venter ex apozymate. id est deco-ctione siue infusione myrobalanorum citrinorum prunorum et tamarindorum sicut in capitulo præcedenti dictum fuit est resoluendum ad educendum materiam colericam cum sanguine mixtam que facit ipsum euaporare et amplius ad superiora moveri. *Alman.*

¶ Cum autem neque in facie rubedo neque febris cum scotomia fuerit attendendum est an sit stomachi subuersio et nausea aut non que si affuerit prius vomere cogendus est deinde de pilulis cochys dosim unamumat. et a frigidis abstineat cibis.

¶ Quod autem neque in facie. Ponit curam scotomie pendentis a materia phlegmatica. et prius existente in stomacho et comuni-cante vapores capiti. Secundo existente in cerebro. Secunda ibi si autem nec submersio et. De ambabus partibus simul dicit quod cum non fuerit in facie rubedo. nec affuerit febris. siue febris proprie in-telligas siue caliditatem in partibus faciei et capitis sensatam et supple nec alia signa significantia materias calidas: tunc consi-derandum est: an stomachi sit subuersio. id est inclinatio ad vomitum cum motu stomachi ad ipsum absque hoc quod sequatur vomitus: aut nau-sea et inclinatio ad vomitum absque motu ad ipsum et supple alia signa significantia stomachi lesionem vnde versimiliter cerebrum stomacho cōpatitur: tunc eger prius cogendus est vomere aut sponte si natura ad ipsum complendum sit sufficiens aut arti-cialiter faciendo egrum prius comedere quedam viscosa sicut alaganas res salvas raphanum et huiusmodi et notabiliter pota-re tandem post horam ipsius prius motu motibus inordinatis exhibere vomituum sicut hanc decoctionem. R. radices rapha-ni silvestris. 3. i. fe. atriplicis. assari ana. 3. s. bulliant in octo. 3. aque vsque ad consumptionem medietatis et coletur cum aqua collaturæ distilatae oxymellis simplicis aut squillitici. 3. i. s. croci. 3. s. olei. 3. i. et tepidum in potu exhibeatur: post cuius summptionem p-horam aut cum inceperit nauseare eger procuret sibi vomitum digito imposito in ore aut penna intincta in oleo sepe ac sepe cum

iteratione ut exquisita fiat euacuatio. Deinde vno aut duobus diebus medijs sumat. id est 3. pilularum cochiarum. aut. 5. 3. hiere composite. S. debita seruata custodia. Et hec medicine et solue-tes conueniunt: ubi non solum in stomacho sed in partibus cir-cumstantibus fuerit huiusmodi materie repletio. Si vero so-la repletio fuerit in stomacho sufficiet pilule stomatice: ut alexan-gine: et abstineat a cibis frigidis ne phlegma augmētetur.

Alman.

¶ Si autem neque anime subuersio: neque nausea affu-erit neque caliditatis signa apparuerint venter ex pilu-lis cochys multotiens soluitur: cibaria quoque frigi-da omnino vitet: et gargarismis fiat: quo phlegma deponatur: et in naribus quoque post illud ponatur aliquid de his que narauimus quo caput calefiat.

Jo. Ar.

¶ Si autem nec anime subuersio. Ponit curam scotomie et vertigi-nis pendentis a phlegmate per essentiam in capite quæ prius cōplet euacuatione iterata cum pilulis cochys: et integrata ex mi-noratio digestiua et eradicatiua. Est eni difficile materia grossa a capite educere. Secundo vitando cibaria frigida et vitendo calidis. Tercio diuerendo cum gargarismis phlegma ex capi-te deponentibus quod etiam de caput purgys et masticatorijs est intelligendum: omniuz genere diuersionum vsque ad ipsam cau-terizationem factam in cōmmissura coronali: cum cetera non cō-tulerint. Cum quibus autem debeant fieri hec gargarismata ca-put purgia masticatoria sufficienter dictus est in capitulo præce-denti. Sic vero præterea gargarisma satis huic proposito pueniēs R. masticis acori ligiricie pastularum ana. 3. s. i. eos isopi ana. 3. i. piretri staphisagrie. 33. sinapis ana. 3. i. contundant grosso mo-do et bulliant in. iij. 1/2. aque ad cōsumptionem medietatis et co-letur et colatura misceat cum orymelle simpliciter aut squillitico quo gargarismate vtatur stomacho ieiuno. *Alman.* docet naribus imitti aliquid quo caput calefiat et confortetur ac phlegma de-ponitur siue resoluatur: sicut galia muschata species diabre mu-schus: nux muschata et huiusmodi dans per hec intelligi cetera que iuuant ad has intentiones complendas sicut epithimata odorata et naribus insufflata. Ex odoribus autem cōuenientibus est odor suprascriptus: aut susumigiū ex quiculis cipri: aut cor-tice citri: aut ture nuce muschata et similibus. Jam superest de-claratis quid nominis et quid rei et textu exposito: reliqua quat-tor absoluamus. S. causas species signa pronostica et curam.

¶ Species ergo scotomie et vertiginis sunt duplices scilicet per-essentiam et cōmunitatem et absolutam siue non absolutam. Que vero sunt per cōmunitatem quædamque sunt per cōitatem a toto si-cut in crisi et febris: quandoque per cōitatem a membro determina-to et potest esse quodcumque membrum sed inter cetera maxime cerebrum cōi-cans est stomachus et matrix. Secunda distinctio vertigo siue scotomis quedam est intesa etiam cum corrupta visione obtinebra-tione et casu. quedam remissa sine aliquo istoz. quedam media Et iterum quædam frequens quædam rara. et quædam media inter has. Præ-terea notitia vero causarum. Sciendum quod cā cōiuncta vertiginis et io-rdinatus motus spirituum et vaporum et spiritibus sunt permixti in venis arterijs et neruis ac ventriculis maxime anterioribus ce-rebri qui spiritus inordinati motu representant sensui cōi spēs motus et non est. sic faciunt sensum cōi erroris et error est actio ipsi-us non diminuta non ablata. sed corrupta et sicut quicquid errat virtus visiva propter motum inordinatum spirituum visibilium deferentium spe-cies obiectorum exteriorum gescentium ac si mouerent vnde visui appet-tus extrinsecus moueri. et similiter apparet caput et corpus ipsius patiens reuolui. nā equale est secundum. Al. cum diuersificat opposito par-tis spiritus ad partes mundi siue diuersificet ex parte spiritus siue ex p-arte mundi. id est. n. sequitur effectus. scilicet vt iudicet res visibiles mou-ri siue moueat siue quiescat. sed forte quis instabit: quod vertigino sus non errat circa aliquod obiectum: nisi illius spēs ad sensum cō-munē per oculum deferant. aut delate sint. sed cum nemo posset vi-dere caput suum nisi forte per species reflexas in speculo spēs capi-tis sui non deferent per visum ad sensum cōmū non ergo errabit circa

caput suū apphēdēdo ipsius moueri q̄si gescat. Ad quod dicit
 pcedēdo illud ad q̄d argumētū ducit: q̄ nō apphēdit caput
 suū solus moueri. S; apphēdit ptes corporis sui ab ipso
 visibilibus moueri: et consequenter fit idēz iudiciū de capite. Cau
 sa vero reōtor vertiginis est duplex primitiua et corporea. Pri
 mitiua quidē sicut si homo moueret se circulariter spiritus eius
 similiter moti ēt post quietem corporis representabunt res visibi
 les similiter moueri et erit dispositus ad casus vlt̄ forte cadet q̄z
 spūs nō figant in mēbris taliter vt possint regere mēbra. Secū
 da cā si homo aspiciat res circulariter motas aut aliter velocius
 motas sicut aquas currētes aut equos currētes. forme enī rez
 visibilibus sic motarum in spiritibus impressē similem motum
 causant in spiritibus quare disponitur ad casuum: similiter pro
 spectus ex alto loco. Tertia causa est aspectus rez radiosar
 et vehemētē lucētus sicut solis et similituz mouet enīz spiritus i
 ordinate pp ipsos ex cēlētiaz. Quarta cā sunt voces: aut soni
 excedētes sicut tonitruū aut sonus bōbardē: quāssant enī tonz
 corpus et spiritus iordinate mouēt. Quinta cā est percussio capitis
 facies motuz vndosus i spiritibus: sicut mouet aqua ex pectōe
 rei grauis i ea. Sexta cā est percussio circa dorsū: agitāt enī san
 guis et spiritus i vena chīlī: et cōsequēter i venis ad caput ide ra
 mificatis ab arteria adortū. Septima cā furor: fīor et huiusmo
 di accidētia spiritus iordinate mouentia. Similiter crapula et
 ebrietas somnus multus et p̄prie sup repletionē: lōge vigilie: et
 sic de rebus reliquis nō naturalibus. Cause vō corporee: que
 dam sunt in capite: q̄dā aliunde cōicate: p̄ne sūt sicut vapores
 diu gescētes in capite postea aliq̄ occasione cōmoti. Secunda
 vapores nouiter geniti ab humoribus naturalibus: gunt in ca
 pite ab aliqua mala pplexione fortī iducta: aut a causis primiti
 uis: aut corporeis. Tertia cā p̄sentia maloz humorū i capite cu
 iuscumqz generis: aut motoz in ipso capite: aut saltē euaporan
 tuz. fortis. n. caliditas adueniēs capiti nouet humores tā natu
 rales q̄ p̄ternaturales in ipso p̄phēfos et facit ipsos euapora
 re sicut exemplo. Al. ignis mouet aqua motu inordinato. Cau
 se vō cōicate: q̄z sunt cōicate a toto sicut in febribus crisi. aut
 alia euacuātōe artificiali p quas secundū plurimuz vapores ali
 quando tamen humores ad cerebrū d̄ferunt. Q̄z sunt cōica
 te a mēbro p̄ncipali q̄cumqz frequētius tamē a stō et a matrice.
 Et hi vapores siue sint p̄prie capiti siue cōicati: q̄z sunt tene
 brosi grossi et tunc magis causāt scotomiā. q̄z pauciores min⁹
 grossi et opaci et tunc magis vertiginē cōtra scotomiā distinctam.
 Et qui cōicātur capiti q̄z p vias amplas cōicant. s. meri et cā
 nam pulmonis. q̄z p vias strictas sicut nervos venas et arteri
 as extrinsecas aut intrinsecas. Itā supe est agere de signis.

Signa Vertiginis absolute nota sunt ex rela
 tu ipsius egri et forte ex casu aut dispositione ad
 casum quā cernimus in ipso egro: et cū h̄ ex relatu egri habem⁹
 vtruz sit solum vertigo: aut cū h̄ scotomia p corruptionēz visus
 et obtenebrationem. Interest autē inter vertiginem et epilepsiā
 q̄ epilepsia est cum motibus spasmodicis sine sensu aut locutione
 parum durans. vertigo se hēt eōrio. q̄zuis ambe p̄uēiūt in cāu.

Signa vō vertiginis a causa primitiua est p̄cessio illius cāe
 et nocumētum ex illa causa d̄relictum. Si vero causa fuerit cor
 poreā p cōitātē signum ē p̄cessio nocumēti totius: aut mēbru ali
 cuius et q̄ vertigo crescit et d̄creuit cū cimento aut d̄cremento
 nocumēti totius: aut mem̄bri sibi cōicantis. et q̄ etiāz remoue
 tur cum remotione illius. vt si sit a nocumento totius tunc aut
 p̄cessit se. aut crisi aut aliquid huiusmodi. Similiter si p̄deat
 a p̄cessit mala digestio d̄iectio appetitus grauitas. nausea.
 vomitus. conturbatio. et anxietas stōi et q̄ dolor aliquis est i an
 teriori parte cerebri vsque ad medium pp cōitatem nervozum
 reuersiuozum. et fortasse dolor est in collo pp cōitatem meri. et
 si sit a matrice p̄cesserunt. aut sunt p̄sentes egritudines matri
 cis et sūt de alijs rc. Secundum signum q̄ vertigo non est
 ita frequens. aut continua sicut quando est per cēntiā in capite.

Tertium signum q̄ operationes sensuum non sunt ita lese
 quando ē per cōitatem sicut quādo ē per cēntiā. que autē mate
 rie peccent in mēbris cōicantibus ex dictis superius et dicen
 dis inferius satis fiet manifestum. Si vero coniunctio sit ab

soluta nō apparent signa materiez: aut alicui⁹ corporei in toto.
 aut mēbro cōicante quod tñ rarissimū est. Signa vero vertigi
 nis per essentia sunt signa his trib⁹ iaz dictis cōtraria. si vero sit
 a mala pplexiōe sine materia in cerebro erit leuitas capitis. et se
 re subitus p̄uētus illius male pplexionis notabiliter intense se
 cundū plurimū ab aliqua causa p̄mitiua. Si vero sit in causa
 multitudo vaporū tunc aderit et etiāz p̄cessit sonitus et tinnitus
 auris: et cuiusdā fragoris in capite et est caput sine grauitate sal
 tem notabiliter. Si vero sit p̄sentia m̄ae in capite euaporātis
 tunc adest grauitas i capite. perturbatio sensuū tam interiorum
 quā exteriorū. et est vertigo valde frequens et fortasse adest in ca
 pite dolor fere cōtinuus. Signa cuiuscūqz m̄ae i capite p̄cedē
 tis ex p̄cedēti capitulo nota sunt. Signa vero viāz per quas
 sit cōicatio sunt quasi sit cōicatio per venas et arterias extrinse
 cas sensū ipsarum tumor: et tensio et pulsatio maior solito. Si ve
 ro per v̄as et arterias intrinsecas nō apparet tumor: lz magis in
 tra sentiat extensio quedam et pulsatio maior solito: et in his
 casibus non est dolor de quo sit curandū. Si vero fiat cōicatio
 per nervos adest i collo dolor notabilis magis intra. et nullum
 signum ex sup̄ascriptis apparet. Et etiam quando sit cōicatio
 per vias intrinsecas compressio super venis exterioribus: et sti
 pitorum approximatō non cōfert vertiginē. P̄noscificā ver
 tigo frequens intensa cum perturbatiōe sensuū nuntiat apoplexi
 am maxie i d̄scriptis. Secundum vertigo sequens stuporem
 nuntiat apoplexiā. Tertium sōda sequens vertiginē i soluit
 ipsaz aut propter calefactionem cerebri ex sōda: vnde vapores
 resoluuntur. aut propter fixationem materie in cerebro vnde facit
 sōdam et non vertiginem quā prius dum esset in motu fecerit
 vertiginem sine sōda.

In cura scotomie et vertiginis si pendeat a causa primitiua
 sicut si homo se inonerit in gyrū et aspexerit res velociter motas
 aut radiosar. aut audierit sonos ingētes et huiusmodi p̄ter
 q̄z a percussione et crapula.

Prima intentio est remotio cause primitiue. et vicarie eius
 vnde eger se remoueāt a visōe huiusmodi et auditu sonoz et ce
 tera et remoueatur vicaria eius. s. cōmotio spūz. et eoz d̄sgre
 gatio quiescendo aio et corpore in loco obscuro. et si causa vica
 ria derelicta fuerit mala complexio in cerebro curetur cum con
 trarijs interius et exterius applicatis secundum oportunitates.

Secunda intentio si humores fuerint in motu propter quan
 titatem. aut eorum qualitatem. aut modū subē euacuentur et di
 uertantur secundum exigentiam et cum phlebotomia. et alijs ge
 neribus euatiōz secundum exigentiam cuiuscūqz humoris q̄
 tamē corpus non p̄ter modum agitent et humores amplius
 in motu ponant. Et propterea sint coniuncta cuz quibusdam
 stipticis et confortantibus sicut sint myrobalam. Et intendat
 ceteris generib⁹ diuersionem et etiam hūores si noceant qua
 litate et modo substantie alterentur et ad medium reducantur
 sibi conueniens donec fiant beigni: aut sint eūoni preparati in
 grossatio tamen plus iuuat et prohibet motū: q̄z sub tilatō.

Tertia intentio est respectu accidentium sicut tenebrositas
 derelicta corrigatur cum clarificantibus de quibus infra. Acci
 dentia et iminentia prohibeantur vnde non stent super scalis
 nec super aquis nec prope ignem nec prope flumina. aut alias
 res periculosas in quas facile precipitari possunt quod p̄ce
 ptis multo magis i epilepticis est seruandum.

Quarta intentio est debitum regimen vite. debet enim locari
 in aere temperato. et aliquantulum obscuro et sint cibi et potus cōi
 ter frigidi. acres et stiptici sicut succus cydoniorum granatorū
 in quibus buccelle panis infundātur nec sint vaporesosi aut v̄to
 sabiles immo humorum repressiui. dormiat notabiliter. modera
 te inaniatur quiescat. mēte et corpore sint tranquilli. Si vero p̄
 deat a solutione continui curetur cura solutionis continui dicta
 in capitulo de sōda. Quod sit post curam solutionis continui
 remāneat vertigo curetur per remotionem cause eius sicut in se
 quentibus dicitur. Similiter si pendeat a crapula aut ebrietate
 inter cetera p̄uocentur vomitus. diu abstineat a cibo et ponenda
 si forte in ebrietate biberit aquam multum dormiat residuum

facietatis nauseantibus quibus soluentibus lenibus deponatur. Et cum confortantibus sicut diatrion pipereon procedatur maxime in corruptione ad acetosum et que vapores reprimunt. in fine mese exhibeant semel caulis post ebrietate exhibitu sedat ipsas.

Cura vero scotomie per coitatem siue a toto siue a deteriorato membro pñfic sicut superius i cura sode dictum est lōgo sermone. qui huic capitulo est accomodandus. quibus non sit bonum ideo totiens replicare. inter cetera cauendo a vaporosis et ventosis et sumendo in fine mense que vapores reprimunt. **Cura scotomie per essentiam si fuerit mala complexio sine materia curanda est cum contrariis tam interius quā exterius applicitis.** Et cum hoc caput confortantibus de quibus in precedenti ca. actus est.

Si vero pendat a vaporibus prius in capite quiescentibus. nunc vero propter agitationem facientibus scotomiam iaz causa a qua gnati sunt remota.

Prima intentio est diuertere vapores et ventositates que facile possent illos vapores fouere et augere cum clisteribus frictionibus lotionibus et cum oī genere diuersionum.

Secunda intentio est illos vapores in capite existentes resolueri cum frictione capitis scalpiti. pectinatione et tandem cum medicinis ipsos resoluentibus interius et exterius applicitis. ex quibus sunt sacculi ex milio et sale in sartagine cum vino et pauco aceti torrefacti. interius autem sumenda sunt tyriaca. myrthridati diamusculum diambra diacynnum coriandrum anisum ameos et huiusmodi ventositatem carminantia. magis tamē aut min⁹ calefacientia secundū ipsos vaporum naturā.

Tertia est confortatio cerebri et et aliquo instrumentorum sensuum si debilia fuerint cum tyriaca myrthridati diamuscho diambra feniculo et similibus cum sacculis supra scriptis quibus possunt addi cortices curi nuxmuscata maiorana. Sed hec intentio etiam simul cum secunda cōpleri possit.

Quarta est correctio accidentium ut sonitus et tintus cum impōe olei amigdalorum amarorum in auribus et cum perseruauione ab accidentibus iminentibus.

Quinta autem cum debita administratione sex rerum non naturalium completur unde vitentur vaporosa et ventosa et caput grauantia sicut faseoli fabe cicor album pilces viscosi cācri ostraca. 7 genera conchilium. caules caputij. fructus humidij. auellane recentes et ex libro simplicium cognoscenda. vinum potens in modica quantitate valet. procuret bona stōi et epatis digestio exercitium si famē. similiter somnus supra vacuitatem confert ad resolutionem vaporum et ventositatum. Accidentia animi caput moderate calefacientia iuuat similiter.

Cura vertigis mal⁹ quicqz erigit itēdes curatias. prima eūat Secunda diuerit. Tertia mal⁹ pplexionem alterat et materiam venientem repercutit. exitem autem in capite resoluit. et exhibet caput confortando.

Quarta corrigi accidentia. Quinta ordinat debitum regimen sex rerum non naturalium.

Si quidem mal⁹ fuerit sanguinea et peccet solo quanto nō solum in capite sed in epate et alijs membris materiam capiti coicantibus fiat phlebotomia primo de saphenis vel basilica vel cōi aut pluribus secundum quod tibi videbitur magis expediens deinde fiat phlebotomia ex cephalica et demum phlebotomef vena post aures cuius iuuamētū fere est cōe ad oēs scotōias materiales diuertit enī p pō parte et pō parte māz in capite cōiunctam eradicat. Et confert etiam stōaticē per coitatem si cauterizetur aut laqueetur prohibendo trāsitum vaporum aut materie ad cerebrum anterius. Si autem peccatum sanguinis fuerit i solo capite sufficit sola phlebotomia cephalice et postea vena post aures aut frontis aut venarū nasi aut venarū que sunt in cute capitis aut in his locis sanguis iuge apponatur postponēdo semper que causam cōiunctā euacuant. Si autem peccet i qli propter admissionem aluius humoris cum sanguine ille euacuet cū proprijs fm ipi nāz i gresset i stibit f3 oportūitatē.

Diuersio at fiat cū clisterib⁹. retōfationib⁹. fricatōib⁹. ligaturis et cum oī genere diuersionum vsqz ad cauterium. Iuuamentum cōe huic et oibus speciebus vertiginis materialis est si cōprehendens ipsam puenire a retentione mēstruorum aut san-

guinis hemoroidalis aut saniei ex auribus aut alterius eūonis consue illa solita eūone remouetur.

Tertia autem intentio perficitur scuz applicitis ad eū infrigidantibus et repercutientibus si opus ē sicut ex oleo ro. et aceto sub triplo ad ipsos. Et i fine cū resoluētib⁹ puris. sicut oleo came millino in medio mistis. Et potest fieri cum emplastris fomentis embrocis calidis aut frigidis secundum materie exigentias ex capitulo de sōda colligendis.

Correctio autem accidentium fiat secundum accidentia presentia et iminentia sicut dictum est.

Debitum at regimen seruet sicut i sōda sanguinea dictū fuit. Curatio at reliquarum specierum vertiginis mal⁹: sicut cholericę phlegmaticę et melancholicę. completur iuxta quinque intentiones dictas. sicut dictum fuit et fere cum eisdē remedijs. quorum rememoratio precessit in sōda a simili causa pēdente huic ergo capitulo accomodentur. Si enī in singulis capitulis fieret dictorum superius iteratio nimium volumen excreceret. Et hec de hoc ca. sufficiant.

Almanzor.

Am aliquem febris conclusa continuua iua
Serit cum forti capitis et oculorum grauedine et in facie atqz in oculis vehemens fuerit rubedo et capitis dolor et horro luminis affuerit. et i pulsu velocitas et frequentie superfluitas inueniatur signa phrenesis certissima indicabuntur. Quod si lingua nigra aut citrina fiat. et permisceatur intellectus et multum fuerit alienatus. et vigilauerit multum iam phrenesis perfecta est.

Jo. Ar.

Capitulum tertium de phrenesi.

Phrenesis

Karabitus. Sirsen sē nomina si nonymia significancia apostema. f. calidum in panniculis cerebri. de quo diuersi auctores sub his diuersis nominibus determinat

Phrenesis autem vocabulum grecum licet sit sumptum ab accidente consequente hoc apostema quod accides est rabies cum alienatione. Attamen apud auctores medicine significat hoc apostema. karabitus vero est nomen arabicum sumptum ab accidente quod est alienatio. proprie enim in lingua arabica importat alienationem sed transumptum est ad significandum apostema ad quod sequitur huiusmodi alienatio. Sirsen vero est dictio persica a sir quod est caput et sen apostema quasi capitis apostema. sicut birsen dicitur a bir quod est pectus et sen apostema. quasi pectoris apostema. Et ex his p3 quid refert. Est enim apostema calidum per eentiam in panniculis cerebri ad quod significandum sunt hi tres termini contracti. verus aliquando ampliatur ad significandum apostema calidum in suba cerebri. quod est deterius et plurimum interficiens in quart. I3 apostema panniculorum sit magis dolorosum. Est quum trāseunt quartum secundum plurimum sanantur. Est enim egritudo perperacuta. Et si quis quereat quis panniculorum cerebri frequentius apostemetur. Dicendum hoc esse difficile scire. sed duramater citius debet apostemari ex eo quod natura ē minus de ipsa sollicita et forte a causis extrinsecis occurrentibus.

Sed piamater frequentius quod molior et plena vīs et a cāis intrinsecis occurrentibus magis apta apostemari. Comparo ergo hec ad inuicem. sed in piamate est deterius. neqz habeas pro inconuenienti substantiam cerebri posse apostemari licet Serapio opinatus sit contrarium. nā omnia mēbra siue dura sicut ossa siue mollia sicut cerebrum et pulmo possunt apostemari omnia enim mēbra que possunt extendi cum nutrimento et augeri possunt et extendi cum superfluitate et sic apostemari.

Notate tamen membra dura sicut ossa et panniculi frequentius apostemari a materia calida subtili. si apostemantur per viam defluxus. et cōtrario mēbra rara mollia a materia frigida grossa. vbi vero per viam paulatine congestionis tūc apostematur fm naturam sui nutrimentiet superfluitatis inde decisse.

Quando Aliqua febris etc. Binidit presens ea. in d. ptes. Prius agit de phrenesi theoricæ. Secundo practice. Secunda ibi. Ego itaq; atq; q. Prius duas. Prius prius pōit signa phrenesis inchoantis siue nōdū cōfirma- te. Secundo pōit signa phrenesis cōfirmate. Secunda ibi. Quod si lin- gua nigra. In prima parte Rasis ponit sex signa phrenesis i choantis siue pronostica phrenesis et proximo secuturæ. Pri- mum est febris cōtinua conclusa. i. in qua nō sūt excrefcentie aut decrefcentie quod est propriū febri sanguineæ et sua forma spe- cifica ut non crescat de die in diem nec de tertio in tertium aut de quarto in quartum. Ubi vō phrenesis esset cholericæ febris se- quens esset causā aut tertia cōtinua. Secundum signū est fortis grauedo capitis et oculorum propter multitudinem sanguinis in his partibus granitantis: licet hoc signum sit euz- phlegmatici et melancholicæ et non sit cholericæ. Tertium signū est vehemens rubedo in facie et oculis quod est propriū si- gnū sanguini si rubedo illa fuerit purpurea tendens in obscū- rum. Ubi autem fuerit purpurea tendens in citrinum magis at- testatur cholericæ. Verum tensio venarum facit differe inter san- guinē et cholericā euzi sanguine sit valde maior etc. Quartū signum est capitis dolor p̄oueniens immediate a malā cōplectio- ne et solutione p̄tiniū. Est tamē differēs i pueniēte a sāguine aut a cholera quādo pueniēs a sāguine sit extēsiu⁹ a cholera ve- ro moridicatu⁹ et pūgiu⁹. Quintum est orror luminis. quia lumen niniū calefacit. disgregat et dilatat amplius sanguines et spiritus et ipsos magis ad partes faciei et oculorum trahit unde eger ex lumine leditur propterea se conuertit ad tenebras effectus cōtrarios iam dictis producentes. Verum horro- lu- minis posset ex alijs cāis p̄tigē sicut ex spiritib⁹ paucis et stibilib⁹ et ceteris causis noctilope sicut ex vlere cōnce. Sextū signū est velocitas et magna frequentia in pulsu propter necessitates adauctam cui non potest per solam magnitudinē satisfieri. aut forte debilitata virtute aut instrumento facto inobediente puls⁹ est paruus. Hec in pueniente a sanguine pulsus est maior et magis plenus q̄ in pueniente a cholera. In secunda par- te ponit signa demonstratiua phrenesis presētis et iam confir- mate primū est lingua nigra. aut citrina. citrina quidem si puei- at a cholera et tandem efficitur nigra. et arida adustione cōtinua- ta. Si vero a sanguine efficitur nigra per adustionem non tñ precedente citrinitate. Secundum signum est permisio intel- lect⁹. i. coruptio cogitatie et extimatie et multa alienatio. i. cor- ruptio et magna lesio sensus cōis: que etiam imaginatiua dicti posset. potest enim recte et corrupte imaginari quod multo ma- gis potest cogitatiua. quod puenit ex phrenesi in organis ha- rum virtutum facta. nam si fuerit in primo vētriculo magis ledi- tur sensus cōis: si in secundo magis cogitatiua et existimatiua si in posteriori magis memoratiua. Tertium et vltimū signū est superflua vigilia pueniens ex vehemēti caliditate et siccitate sicut ad somnum magis facit frigiditas et humiditas. Jam opus est pro complemento huius partis thorice vt ponamus species et causas et secundo suppleamus signa que amissa sunt a Rasi et vltimo pronostice iux̄ morem consuetum. Phrene- sis est duplex vera et nō vera. vā est apostēa calidum per essen- tiam in paniculis cerebri. et est duplex quedā pua ledēs vnum ventriculū tñ pendens a pauca materia. quedam est magna valde pendens a multa materia apostemante fere omnes ptes panniculorum: et ledente fere omnes operationes sensuum in- teriorum: immo qñz adeo excrefcentia est vt propter multitudinē extēnsionis dilatat commissuras: et tunc totū ptib⁹ extrinsecis cōi- cetur. quedam est mediā iter has. in parte tamē posteriori raro sit phrenesis propter frigiditatem eius sed s̄m plurimū lethargia. Phrenesis autē non vera que dicitur paraphrenesis. i. iux̄ phrenesim non est apostema sed adfunt accidentia veraz phre- nesim consequentia. sicut dolor. alienatio et vigilie et huiusmodi hoc autem pendet a materia siue a vaporibus ad octo cōcatis calidis ip̄imentibus nocumentum in cerebro sicut in febribus acutis. et crisi. Et aliquando per simplicem alterationem acu- endo spiritus et sanguinem. Secunda causa est humores a- cuti in ore stōi vel in fundo cōcantes nocumentum cerebro.

Tertia cā est apostema stōi. aut dolor vehemens i eo. simili- ter apostemata cholericæ vt sanguine i alijs mēbris cōcantiā fumos vt nocumentū absolutū sicut ap̄a almochari diaphrag- mā pleur̄ mediastini pulmōis lacertor̄ pectoris vesice renū ma- tūricis testinor̄ iūcturaz et mēbor̄ neruor̄. Hec at phrene- sis cāe pmitte sūt oīa eracutiā cholericā. vt sanguinē et cerebrū multū calefaciētia sicut sol. aeris caliditas. cibi et pot⁹ nimis cali- di et multi mor⁹ fortes et huiusmodi. Cause corporee sunt du- plices antecedētes et cōiūctæ. Antecedentes sunt humores subtiles acuti apti penetrare i pāniculos sicut sanguis choleric⁹ cholera rubea. cholera citria. et qñz humores adusti stiles. si- cut sanguis et cholera adusti. frequēt⁹ tñ euenit a sāguine et est benignior. deinde a cholera siue rubea siue citrina et est maligni- or. deid ab hūorib⁹ adustis et est malignissima cui associat dmo- nium. Placuit tñ Auzoar ipsā posse puenire a melācholia fecali tertio thesiri. Et subdit q̄ lū hūores calidi sunt frequēt⁹ us in cā sicut cholera et sanguis ipse tamē nō sunt puri: s̄ aquo- so phlegmatici pmissi a q̄ cerebri nō s̄ nudat. Cause autē cōiū- ctæ sunt idē hūores actu faciētes ap̄a.

Signa Hec phrenesis quedā sunt pnostica quedā sūt demonstratiua et quedā rememoratiua. Primū signū pnosticu phrenesis sunt febres acute cōtinuē maxime cū dolore capitis. Secundū stipticitas vētris in eis: et subtilitas pyne. materia cholericæ petere supiora. Tertū obliuio rei no- uiter facte sine cā exteriori q̄ significat materiā iā opprimere ce- rebri. Quartū sōnia mala terribilia et p̄cluitas ad iras et odiū sine cā. q̄ arguit materiā calidā petere cerebri. Quintū dolor ca- pitis cū repletionē et extēsiōne venarū faciei et oculorū. Sextū facies citrina pier solitū. Septimū vigilie plures. Octauū som- nus inquiet⁹ cū furore et clamore. Nonū fridor dētiū nō plue- tus i somno et i vigilijs. Signa autē pnostica phrenesis iam inchoantis sunt illa sex. que posuit Rasis i textu supi⁹ expōsita. s. fe. cōtinua cōclusa. magna capitis et oculorū grauedo vehemens i facie et oculis rubedo. dolor capitis. horro- luminis vtocias in pulsu et magna frequentia. Et ex pnosticis est corporis ppara- tio. corpora autē pparatiua ad phre. sunt sanguinea et choleri- ca. et magis iuuenes q̄ senes et q̄ cōis senes n̄ equadū iuuenes autē ceteris parib⁹ magis euadūt. sed pueri maxime iter oēs etc.

Signa Vero demonstratiua phrenesis p̄sentis s̄ tria po- sita a Rasi et supi⁹ expōsita. s. lingua nigra aut citri- na permisio intellect⁹ et multa alienatio necnō multe vigilie. Hec nāq; signa simul cū pcedēt⁹ et cū his que sequūt p̄se diligēti- tū⁹ verā a nō verā et cū his que significāt ptes cerebri lesas et cū significatib⁹ causas p̄iūctas ipsius phre. sūt certa signa demon- stratiua phre. presētis. Signa distinctiua iter phrenesim veraz et non verā sunt. q̄ qū dolor capitis pleuerat et alienatio et vigi- lie et febris cōtinua conclusa et cetera signa phrenesis iaz dicta tunc ē phre. vera. Si vero hec accidētia interpollēt et crescen- te se. aut alia egreditur que p̄cessu crescat et illa decrefcente decre- scāt. et illa recedēt etia recedāt tunc est phrenesis non vera sicut in parorismis fe. acute frequētē accidit et non est aliqua phre. p- cōitatē que ita appareat cōtinua et faciat medicū qñz errare sicut q̄ segit ap̄a diaphragmatis. Secūdo phre. vera non fit subito sed paulatine et semper augendo procedit non vera fit subito et qñz angēt et qñz minuit. Tertio in non vera p̄cessit no- cumentum totius aut alicuius mēbri. sed in vera non est l̄ ne- cessarium. Signa vero causaz phre. sunt. q̄ incipit cū rubedi- ne oculorū venarū tensionē et plenitudine. et ceteris signis attestā- tū⁹ sanguini et etate cōplectione habitudine tēporū regimie etc. tunc illa phre. est sanguinea p̄tera est cū r̄su. Tertio ē vnifor- mis ppter motum sanguinis eē vniformē. Alij autē humores habēt mor⁹ determinatos quib⁹ mouēt. aut de die in diē. aut de tertio in tertium. aut de quarto in quartum. Quarto distillatio sanguinis ex narib⁹. Quinto oculi pleni lippa. Sexto somn⁹ lōgus. Septimo imaginationes rubee. Octauo lingua rubea postea nigra p adustionē. Si vō sit cū r̄za rapacitate et auda- cia inquietudine. et facies et oculi fuerit citrini et siccī. multe vigilie. lingue citrinitas. deid n̄gredo cū aspitare et alia signa significan- tia cholericā tūc phrenesis ē cholericā quib⁹ addas imaginatio-

nes citrinas.attenuationes nariū.tractionē frōtis ad supiora
spasmatis musculis frōtis. Si vō sit cū rixa cōtinua marie in
quietudine pmissa melācholic cū p̄nua vigiliārū istāna se.acu
tissima cū nigredie lique ⁊ aspitare ⁊ ceteris signis significātū
humorē adustus tūc pēdet ab humorib⁹ adustus. ⁊ sit oculi
turbati ex directo pupille.vaporib⁹ adustis spiritibus permisti.

Et cū his duabus speciebus frequenter coniūgit demonius
ita vt sint cū furore maximo oēs pcutientes nec possūt teneri nī
si difficulter. Et si nō tenerēt p̄ cetera sed ex fenestris. Si vō sint
nūc cū fletu: nūc cū risu ⁊ ceteris significatib⁹ humoros mistos
tūc pēdet ab eis dē. Signa vō significatiua ptes cerebri lesas sū
mūt maxime a lesione opationū. Itā si ledať sēsus cōis vt q
nō cognoscat sētibila extrinseca sibi p̄us nota nec iter ea ponat cō
tinentiā ⁊ differētiā ⁊ colligāt villos et siscitātur species sēlatōz
que nō sūt: ⁊ corrupte imaginē tā lūce q̄s ⁊ tenebris tā oculis
aptis q̄s clausis tūc lesio ē pte anteriori cerebri et i pmo vētricu
lo quod affirmat si nocumētū oculis dicet: vt q: siāt ophtalmi
ci: ⁊ similiter si dolor suus fuerit i pte anteriori. Si vō dolor fue
rit i medio capitis ⁊ lesa fuerit cogitatiua vt q: male discurrat
male cōpōat ⁊ diuidat: similiter existitiua: vt q: eliciat amicitia
am: vbi debet elicere inimicitia. aut ecōtrario. ⁊ alia similia tunc
phre. ē i secūdo vētriculo. ⁊ hic turbat i eo q: audit q: neri au
dit⁹. s. quitū par. cōiūdet medio vētriculo: licet sit verisimilis
neruus omniū sēsus aud i p̄mū vētriculū. s. organū sēsus cōis ter
mīari: loq: cuz alienatione plurima q: cogitatiua est domina
sermonis. Si vero fuerit obliuioſus nec reseruauerit species
aut itēiones quas merito debuisset etiā seruari: vt q: peti vīa
le ⁊ obliuiscit. ppter quod petit. tūc phre. est i posteriori cerebro
et precipue si dolo: fuerit in ipsa pte posteriori. Si vero fuerit
lese plures virtutes cū sebre maxime ⁊ dolor fuerit in plurib⁹
partib⁹ verisimile est phre. multis p̄tib⁹ cōicari. sed hoc atēdēdū
est in principio non in statu quia forte tunc posset nocumētuz
vnius partis toti cōicari. Signa vero distinguētia inter aposte
ma cerebri. ⁊ pāniculoz sumūt ex dolore. q: nō ē dolor nisi ob
tusius ex apostemate cerebri. ⁊ adest rubedo aut citrinitas i ocu
lis ita vt appareat ophtalmici. ⁊ pulsus ē vn̄ dosus. Contraria
signa sūt i apostemate pāniculoz. ⁊ apparēt oculi i apostemate
cerebri q̄si erētes ppter ipressiōē a neruis obiciis apostema
gia. ⁊ oculi illis lateris i quo ē apostema sibi magis cōpattitur.

Alap apostemate existente magno quandoq; dolor vltra mo
dū excrefcit pp extēfione pāniculoy sed quomōcūq; fit ceteris
parib⁹ magis coīcaf nocumētū oculis in apostēte sāguīneo et
cholericō cerebri q̄ pāniculoy. ⁊ est maior egritudo secūdū
plurimū iſterſies in tertio pp nobilitatē mēbi. ⁊ si nō moriunt^r
p̄q; ad quartū euadūt ⁊c. Signa rēpoy phze. q̄ ſcripta ac
cidētia remiſſa qū ichoāt ſignificāt pncipiū. qū manifeſte augēt^r
augmētū. qū ſtat in ſui maxima iſtione ſtatū. qū vero manifeſte
declinat declinationē. licet raro declinet qū ſecūdū plurimū mori
ant. Secūdū dolor coīcaf parit poſteriori qū ſolū p̄ fuerit
in ſincipite ſignificāt phzēneſis factā ⁊ materiā i pāniculis fixā
et hoc vniuerſaliter ſignificāt exticcatō oculoy a forti flāma. ⁊ po
ſtea fluxus lachryme uolūtariē maxie et oclō corūndēte parti
leſe. pp dfectū p̄tiētiē. ⁊ ē morte pmo pnoſticoy cōmēto. xiiij.
et. 25. quartū aphorifmoy p̄firmat etiā ſignificāt fluxus ſāguī
nariū quantū natura nequeſcit multū expellere.

Signa

Signa vero rememorative sunt accidentia ex phre. dre
 licta. Signa pmutatiōis phre. sunt qz si pmu
 tat i lethargia remittūt oīa accidentia sequētia fervorē. Secun
 do pūdāt oculi magis qz i lethargia nō cōsequēte phrenesim
 magis cōsūpta humiditate ex phrenesi. precedēte ⁊ materia ma
 gis dūata versus posteriorē vētriculū. Tercio ad sūt magis
 lachryme. materia ad naturā phlegmatis versa. Quarto cur
 rit saliva siue supfluitas humida. Quinto pulsus tard⁹ dūnata
 necessitate. ⁊ lenis ⁊ vndosus rēmota siccitate. Et signa pmu
 tationis i aschachilos sumēda sūt pma tertij tractatu tertio cap.
 de signis karabini circa finē. Primo oculat⁹ nigredo oculor⁹
 oculis tractis vers⁹ cerebry sicut i appropinquat⁹ mort⁹ i appa
 ret albedo oculor⁹ versus cerebry. Secūdo de: mit resupin⁹
 virtute dūilitata. Tercio inflat etiā vēter ei⁹ pp dīsectum caloris

vapores grossos exiccatis ⁊ nō ffoluētis vnde retinēt. Quar
to extēdūt ossa pectoris ābelitu magnificato ob phre. augmētū

Quinto multiplicat tremor mēbroꝝ ob defectū virtutis moti
ue. vñ tremor. i. iccigatio pp vapores cōicatos musculis ⁊ ner
uis. Sexto apparēt testicoli albi sāguine ⁊ spiritu tractis ad
caput. Si vero pmutet i ethica sit pulsus durus pu frequens
fm habitu dīnē vnā. oculi pfūdās ob resolutionē humiditatz.
corp⁹ ōnigrat ex arefactione ⁊ multa alba signa ethica. Si mu
tet ad spālīm erūt signa psalmi de qb⁹ isra diceſt i ca. de melan
cholia. Si vero ad subām cerebri signa patēt ex dictis supioꝝ.

Pneumonica Quādo phrenesis adeo excreuerit ut
separauerit cōsūras ⁊ tumor parti-
bus extrinsecis sit cōica? tūc ē mortalis. Secūdū pmissio ratio-
nis cū fletu ⁊ risu ē ⁊ significat pmissio sāguinis ⁊ melacholie
est valde mala. Tertiū phre. facta ex pmutatiōe peripneumo-
nie ad ipsā vi septima apho. duodecimo aphorismo. In peri-
pneumonia phrenesis malū. quod itelligēdū est tā de non vera
phre. significatē calozē iellū ⁊ suos malignos caput petēs qz
de vera phre. pmutata nā synthōtice ad cerebz. q pmutatō est
pua ⁊ mortalis. vt post tāi egritudinē apostlemet cerebz mēbz
picipale. nō vera at significat maliū peripneumonie. que fm
plurimū est mortalis. Similiter si phre. vera pmutet ad nō ve-
rā est malū valde sicut si materia apostematē pāniculōus cere-
bz pmutet ad pulmōnē. aut diaphragma ⁊ sic cordi vicinetur.

Similiter si tata sit vt coicet nocumētū absolutū illis mēbris
vt qz doleāt. 7 ipediāt i opationib⁹ suis est vehemēter malū zc.
Similiter si pmuet ad substantiā cerebri est cito perimens.

Si vero pmutet ad loca emictoria cerebri. aut aliq[uod] mē
brū ignobile pmutatio illa salubris est. Quartum spasmus
sequēs phre. mortal p[er]cipue de inanitione. Quintū vomitus
choleæ ruber aut citrine p[er]cipue ad quē nō seq[uitur] alleviatio malū
sed vomit[us] cholere zinarie p[er]dit festinā mortē Sextū vrine
lipide clare significātes d[er]ivationē materie ad cerebr[um]. z virtutis
ip[er]otentia ad expellēdū ad vias vrine vt quarta arborescentum.

Quib' vrine lipide clare pntiati mortē. Unde. 7. nullus rī
sus est habēs apstema in piū' cerebri cui' vrina fuerit aquo
sa qui euaserit. Septimūz phrenesis in qua habetur fiducia
est i qua eger recordat alienationē suaz. nō enīz est cerebz vlti
me oppellus. Octauū sperādū est i ea qua est risus cōtinuus
vt. vi. aphorizmoz. 8. si pētē quidē cū risu facit. Significat enī
materiā sāguineā benigniorē. Nonū fluxus hemoicidalis
sequēs ad phrenesiz bonū qū p illū quādōqz et causa cōtinua
educat aut saltē causa ācedēs fōnes cōfictū: vñ postea redit
virt' fortior: s' pūctā ad eā resoluēdā. Decimū phre. i lethar
gia pmutata fm plurimū bonū. si vero ad demoniū pntosum
materiā facta adusta 7 magis acuta 7 maligna. si vero ad ethicā
materiā cōcīata totiat aut resoluta caliditate fixa remanēt bonū
dat enī idicias. pmutata autē i aschachilos mortē festinā ma
ria putrefaciētē panniculos cerebri. Unde septimo aphoriz
morum aphorismo quinto Quicūqz in cerebro scachilon
patiū i trib' dieb' pereūt. Undecimū fluxus sāguinis narū
frequēt soluit phrenesiz. xij. Sudor supreniōs nō diaphorē
cus frequēt est falubis terminā ipsā. Si vero fuerit diapho
reticus mors festia sequit. Decimūtertū rixa fortis cōtinua
inquietudo saltare sup parietes i phre. vera mortale significat enī
demoniū eē pūctū. Et si queratur vnde ē q sunt ita fortes fm
virtutē motiua 7 ita dībles fm sensitiuam. Bicedū q apparē
fortiores fm virtutē motiuam qz ipsi sanīquod tamen non est
verum. sed hoc prouenit qz mouentur fm vltimūz conatum p
rendo menti lese quod non faciunt dum sunt sanī. nisi forte si
gientes picula sicut ignē aut a volētib' ipsos occidere. virt' aut
sensitiua dīnuta est: qz ericatio pueniens a phre. magis ledit
nervos sensitiuos qz motios qū nemi sensitiui operatiōes p
as magis humiditate pficiant et ē ex alio quia mente egrotā
non debite sentiunt etiā res dolozas iux aphorismum secū
de particule. Quicūqz dolentes aliquid cezporis plz dolozum
non sentiunt his mens egrotat. Decimumquartum. si bibū
aqua et strangulantur de proximo moriuntur anhelū impet
to. aut forte meri spasmato. et precipue si in strangulatione ill

spuma circa os appareat. nigrescunt. n. eo: um facies propter caloris inati suffocatione. Et qz spiritus sanguis ad loca ita rehemeter lesa conuertuntur oculi sunt congelati non moti propter spasmodum: et fit frequenter strabismus quoniam per necessitatem magnam non possunt tanto tempore continere anhelum donec bibant. xv. quando qz currunt insania ducti agentes secundum vltimum conatum de in cadit statim et moriunt spiritibus resolutis. Decimus sextus est sumptus ex libro. Hipp. si in sinistro pollice infirmi apparuerit similitudo fabae cirine de dure et infirmus soluit superius et alibi plures infirmitas moritur in sexto. nam per illud apparatus in pollice. s. manus et ante signa digestionis significatur materia mala venenosa scilicet stimulan virtute. et virtus significat ipotens quoniam non possit expellere ad eam sed solus creuetur per viam permutationis et preter valde putat. et confirmat quod natura synchotice operans soluit ventrem et puocat vomitum ideo moritur in sexta que afflatus suo tyranno si non moritur ante. Decimus septimus igitur extrinsecus et festucae est mortale propter pronosticorum cometo. xxvij. ad finem quod significat vltimas corruptione virtutis in terioribus frequenter fit cum clausione oculorum. Decimus octauus est frigus pleneras extremitatibus per puerionem sanguinis et spirituum ad caput apostematum ut quarto aphorismorum cometo xlvij. In nono diffinitio febribus si quod ex materia frigida fuerit etc. Et septima aphorismorum. In morbis acutis frigiditas extremitatum malum.

Decimus nonus abest. Diuersus et iordinatus aliquando intercepit per forte dolore aut quia aia est ad alios officii pueria vnde obliuiscitur anhelare malum. Et. extensis ossibus pectoris necessitate cogente ad multum dilatandum pectus libet apparet in phre. ab apostemate diaphragmatis malum. Xxi. tremor membrorum nocuius tero epatis colicatio malum. aut forte soluit egritudine. Xxij. Abscessio vocis aut per spasmodum: aut quod obliuiscitur loqui mortale. Xxij. si considerat aqua s. per bibunt quod continue varijs imaginationibus distrahuntur malum. Xxij. pulsus durus serenus est propter apostema esse in membro sicco. s. paniculis. Si vero est in suba cerebri esset vndosus. si in vtraque erit mistus et velox ut satisfacti ne cessuati. et tade egritudine pcedere fiet frequenter quod virtus obilis non poterit ipsius magnificare aut velocitare. ita quod instrumentum fiet inobediens arteria per modum ericcata diuersa et iordinata per virtutis obilitate. et forte pugna. n. emul propter virtutis sblenatis ipotens. aut per resistencia et duritie arterie. aut quod segit tremores cordis ad quem sequitur syncopeis. spasmodus. quod arteria reperit tensa ad modum corde et significat phre. facta et spasmodum de inanitione. aut non proportionatum ad materiam. Et sic erit calida et sicca magis quod frigida et humida significat egritudine facta et humilimum moritur etc. Xxij. quiescere in maiori parte corporis et non in manibus arguit virtute pstrata que plus diffinit in pedibus quod in manibus. Xxvi. pigre loqui et sblimisse cum alienatione moritur portedit significationis virtutis oppressione scda quartum. alienatio cuius algosia. i. voce sblimissa et taciturnitate est mortale. xxvij. distillatio vrine in uoluntarie malum. xxvij. obliuio doloris ubi adfuit cause doloris mortale.

Almanzor.

Ergo igitur ante predicta coelestia accidentia est subueniendum ex sanguinis distractione et ventris solutione cum succo fructuum. Nutrimetur vero ei sit aqua ordeii semel aut bis in die supra secundum consuetudinem quam in tempore saninitatis habuerit. Caput autem ex oxypodio infundendum erit. Quod si multo affuerit vigilie sumant violarum siccat corticum papaueris al. ordeii excocti. s. lactucarum radicis maderagore olus ana. Ad. i. que oia in curcuma plena aqua tadium coquant donec aqua rubefiat: dide aqua illa dum est tepida ab alto super caput fundatur: et sit caput super ciminile in qua aqua colligat que in curcuma posita ite super caput fundat: hoc autem oia die multoties fieri conuenit. Caput pterea et oleo violato muliebri lacto admixto iungendum erit quod etiam cofo positum capiti est supponendum. Cum autem eger in principio huius egritudinis in virium fortitudine permanere iure sue

rit. phlebotomia est: nisi super infirmum timueris. Post quod vero ei egritudo minui ceperit nequaquam phlebotomia. Quod si ei iam soluta virtus ex alio preseruetur regimine donec valeat aliquid euadat.

Jo. Ar.

Ergo Itaque antequam. In hac parte Rasis ponit curam phrenesis. Et diuidit hec pars in quatuor. Primo curat phre. per euacuationem. Secundo per dietam. Tercio cum medicinis capiti applicatis. Quarto iterum redit ad copledum sermonem de phlebotomia. Secunda ibi nutrimentum vero.

Tertia ibi caput autem. Quarta ibi iuxta finem capituli. Cum autem eger de prima parte dicit Rasis phreneticum esse curandum cum sanguinis extractione antequam predicta accidentia coelestia tur. Pro quo notate festinandum esse in cura phre. et similiter in cura cuiuscunque egritudinis non dantis iudicias: nam si in phre. expectetur quod materia sit fixa cura erit calida et vana. verum antequam figurat cura est possibilis: s. non apud negligentes. et stolidos. s. quod primum occurrat premissa ventris lenitione. aut natura aut arte cum clisteri leniente fac phlebotomia virtute et etate et ceteris cōsentientibus: que phlebotomia sit copiosa usque ad sincopum excludi sue si oportuerit multo sanguine peccante: et fiat ex cephalica eiusdem lateris post hec si colera fuerit permixta sanguini cum succo fructuum euacuetur que medicina superius posita fuerit in capitulo de cephalica.

Nutrimetur vero. In hac parte curat per dietam exhibendo aquam ordeii semel aut bis secundum consuetudinem quam eger in sanitate habuit. Pro quo notate duplicem aquam ordeii. Una que est potus medicinalis. Altera vero potus medicinalis: quoniam est potus medicinalis fit hoc modo. R. ordeii excocti et bene fricati cum panis aspero. s. i. aque da re. s. x. bulliant in vase vitreato bene mudo lento igne: et sine fumo ad consumptionem medietatis et coletur. Hec quidem cum hoc est potus est et medicina. Lenit. n. virtute mulle ordeii et abstergit per cortice eius. Secunda vero que est potus tantum recipit ut supra ordeii conditionati. s. i. lauat ipsum pluries cum aqua calida deinde cum decet. s. aque facias ipsum bullire vna ebullitione postea aqua proijce deinde ponas super ipsum aque. s. x. et decoquatur usque ad consumptionem medietatis. Hec. n. aqua situm et asperitate sedat inflammationem extinguit ventrem lubricum reddit precordia hūctat: et non est absteruua. Si vero hec aqua vltiori decoctione recipiat infundenda in ea parum post circa. s. x. aque calide efficitur cibus et potus: que quibuscumque colata quibusda vero non colata secundum necessitatis exigentiam ab Hipp. dari precipit. Colata tamen est minus nutritiva. Et quando adhuc vltiori recipit coctionem usque adeo habuerit mediocritatem inter spirituum iunctum et liquidum est cibus laudabilis his bonitates scilicet.

Si ergo phrenesis acutissima fuerit stabimus contenti aqua ordeii que est potus medicinalis: aut potus tantum. Si vero fuerit pauce acuitatis dabimus pisanam habentem mediocritatem inter spirituum iunctum et liquidum. Si vero phrenesis fuerit media dabimus mediam inter has que est cibus et potus. Verum moderni ex farina ordeii faciunt pisanam: que est cibus satis conueniens si bene decoquatur. et moderni etiam non ita tenuerunt dietam sicut antiqui: cum homines nostri temporis magis gulle indulgeant. Si autem volueris esse contentus aqua ordeii consulo ut saltem quater in die naturali exhibeas. s. quinque aut sex vncias pro vice.

Caput autem. In hac tertia parte iubet quasdam medicinas capiti apponi ad infrigiandum caput coferendum et materiam ad ipsum venientem repercutiendum. Primum est oxypodinum id est ex aceto et rosas compositum. vel in quo est virtus rosarum: istud est medicamen supra descriptum in cura so de sanguine. in quo acetum est subquadruplum ad aquam rosarum et oleum rosaceum. verum melius est ut sit tertia pars si intendas magis repercutere. et sit oleum omphacinum factum ex oliuis imaturis et rose sint albe siluestres non mature. Secunda medicina administranda est ubi multe fuerint vigilie cuius est hec descriptio. R. violarum ficarum. que sunt frigide et huius de in primo ordeii excocti frigidi et siccini in primo corticis pa-

pauoris albi frigidi in tertio siccī in p̄rio seminis lactucaruz frigidī & humidī in secundo: Radicum mandragore frigide in tertio siccī & secundo omniū ana. zss. i. que oīa in curcūā. & est vas satia notū plena aqua donec aqua rubea fiat decoquantur vsqz ad consumptionem medietatis: Eliole tam̄ ponantur in fine decoctionis. Hec autē aqua super caput ex alto fundatur ebriocando. & sit caput super cōca. in qua aqua colligatur: que aqua in curcūā posita iterum super caput fundatur: quod in die multotiens fieri conuenit vt virtus medicine ad profundum penetret. foris enim egritudine foris medicina apponitur. Et hec aq̄ debet esse tepida aut actu frigida magis aut nimis s̄m fortitudinem virtutis consuetudinem egrit̄ & gradum egritudinis cui apponitur. Tertia medicina conficitur ex oleo violaceo lacti muliebrī admisso et quo caput est inungendum: & cottum siue pecie lineę in eo infuse sunt supponende & multotiens reuerāde ad tollendam malam cōplexionem calidam.

Quam autem eger. In hac parte vltima dicit phlebotomia esse faciendam duabus conditionibus obseruatis. Prima q̄ egritudo sit in principio aut saltem non sit i statu tota mā iaz fluxa. Secunda q̄ virtus sit constans adde etatem & reliqua a quibus sumitur indicatio de phlebotomia. Vltimo dicit q̄ egritudo declinare inceperit nequaquam fiat phlebotomia: im̄mo si tunc virtus temporis fuerit dissoluta regatur alio regimine magis ingrossante exhibendo aliquid carum tenuium conditarum cum vino granatorum. aqua rosacea. succo arancij & acetositate citri & etiam aliquid vini paucifert optime limphati donec ad sanitatem redeat.

Cura Phrenesis quinqz exigit intentiones curaturas. Prima euacuat. Secunda diuertit. Tertia repercutit malaz complexionē alterando. i. sine resolūe. i. medio sit repercutiō & resolūe. Quarta corrigit accidētia. Quinta ordinat debitu regimē sex reꝝ nō naturalū.

Prima intentio. Vbi nō occurrit nisi vnus casus i quo nō competit phlebotomia. sc̄qd phre. pēdet a sola cholera nullo sanguini permista corpore etiam existente pauci sanguinis. In hoc enīz cāu sola pharmatia op̄ ē. Tūc ḡ exhibeatur aqua fructuum. R. prunor. ʒ. s. tamarindor. ʒ. ij. violaz. ʒ. ij. myrtibalanor. citrinor. ʒ. j. contundant grossō modo myrobalani: reliqua succi dantur p̄ter violas & bulliant in. r. x. aque ad consumptionem medietatis sed viole ponantur in fine decoctionis: coletur & clarificet & in potu tepida exhibeatur. Si vero vter esset nimis stiptic⁹ posset addi aliqd mīse aut aliqd pap̄ electuarij de succo ro. aut electuarij de psilio & similibus &c. (Si autem medicinam sumere non posset fiat clistere ex decoctione maluarum matz violaz. lactucap. florum nenufaris & existente magno caumate sepiuie. solatri de q̄ decoctōe accipiant. rv. ʒ. olei violati. ʒ. ij. salis. ʒ. s. & tepidum ip̄datur. Si venter esset nimis stipticus possunt addi. ij. aut. iij. ʒ. electuarij succi rosarum. que clisteria in hoc casu & in alijs de quibus statim frequentanda v̄ venter maneat lenis: & ad inferiora fiat diuersio. In oib⁹ alijs casibus inchoandū est a phlebotomia consentiente virtute etate & alijs a quibus queritur licentia de phlebotomando. Sed sūt tres casus in quibus opus est incipere a phlebotomia venarū pedum. i. saphenarū aut aliarū.

Primus casus est vbi in toto esset sanguinis plectoria tunc phlebotomande sunt saphene ambe: si materia ambabus partibus capitis cōiectur. Si autē soli dextre phlebotometur saphena dext̄ si soli sinistre saphena sinistra. Secunda per. xij. horas aut circa post phlebotometur basilica eiusdem lateris. & tertio pap̄ post phlebotometur cephalica in manu: si queris maiores diuersionem & in brachio si queris maiorem euacuationem. Postea phlebotomentur vene frōtis aut leporis nasi. aut eiusdē locis sanguifuge applicentur & etiam intra nares que etiam applicite faucibus. i. parum infra aures optime diuertunt & euacuant similiter vene post aures & labij superioris phlebotomate cōferunt aut si in eis sanguifuge applicentur. Vltio si opus est phlebotometur vene per cūti capitis disemiate aut sanguifuge applicēt euacuant enī causā cōiunctam.

Secundus casus est vbi phre. accideret pp̄ retentionem san-

guinis menstrualis aut hemoroidalis post quaz saphenarum phlebotomiam i his casibus applicentur sanguifuge ano in locis consuetis hemoroidarum. ij. aut. iij. aut plures s̄m exigentiam ad prouocandum tamen menstrua phlebotomia venarū que sunt sub curuatura poplitis efficacius operatur. Et si non possunt phlebotomari ventose cuz scarificatione aut sanguifuge in his locis apoliceantur deinde phlebotomēt alie vene si oportuerit sicut in primo casu.

Tertius casus vbi phrenesis succederet ad alium morbum. i. ad sinocham causonem tertianam cōtinuam: Et in oib⁹ his in quibus materie permutarentur a mēbris inferioribus & proprie infra ep̄ar ad superiora: postquā phlebotomia phlebotomentur alie vene si oz vt in alijs casibus. Si vero materia phre. cōiectur ab epate aut mēbris spiritalibus phlebotomādo est basilica aut dext̄ aut sinistra aut vtrazqz s̄m locū apostematum postquā succedat phlebotomia cephalice & aliarū venarum s̄m exigentia. Si vero materia contineatur a furcula saphenarū phlebotometur cephalica eiusdem partis cum parte lesa sed in manu vbi queratur maior diuersio: & proprie i manu opposita postquā si oz reiterare phlebotometur cephalica brachij eiusdem lateris.

Sed tutius est ambas cephalicas i brachijs vlt̄ et manibus phlebotomare & ppe i manibus: deinde relique vene particulares s̄m exigentiam aut in locis iam dictis sanguifuge applicentur.

Sed memora q̄ ille phlebotomie debent esse copiose: ita vt perueniatur ad syncopim exclusiue quod cōprehēditur ex pulsū quapropter oz in his casibus vt pulsus semp tangatur. nā qui tremuit & descendit & diuersificatur absqz ordine ita vt inuenias vnā pulsationem magnaz aliaz paruiam significat p̄p̄quitate syncopis: quare oz vt sanguis restringatur. & oz vt sit cantela in ligatione vitte super vena: & vt sit firmata quam motus ipsius & agitatio irrationales non soluant: Quz. n. soluit eam & deicit p se ipsum pp̄ imaginationem corruptā ducentem eum ad illud.

Quod si virtus & dispositiones non consentiunt vt fiat phlebotomia vniuersalis ex manibus aut pedib⁹: aut nō est tibi possibile tenere eos propter inquietudines & rixam fortē tunc phlebotomia eum in fronte aut sanguinem ex narib⁹ prouoca. aut sanguifuga in locis iaz dictis applica. que etiā particulares extractions sanguinis sine vniuersalib⁹ fieri debent si tota materia iam fluxerit. Post hec si cholera fuerit in causa eam eūbis cum medicina leni ēte superius descripta aut sibi simili que etiam maxime digesta materia erit reiteranda. Digestiua autē sunt sirupus violatus nēfāre de portulaca de papauere oxyssa chara de citro de limonib⁹ & similes distemperandi cū aqua edf uie acetose nenufaris sempiuie solatri & similibus (Sed sirupus de papauere est prestans in hac re.

Secunda intentio perficitur cum clisteribus de quibus supra ligaturis ventosationibus prouocatione sanguinis hemoroidalis & menstrualis. Sed melius est vt diuersiones sint cum cūo ne sicut ventofationes in tibijs sub genu in coris in natibus in spatulis. lotiones tamen brachior & crurum cuz aqua decoctionis papaueris lactucap seminis hyusquiami florum nenufaris & similib⁹ optime cōferūt diuertēdo & somnū iducēdo.

Tertia vero intentio perficitur cū repocussiuis applicitis frōti pib⁹ parti ateriori colli sc̄ vsqz ad nucham cū oleo rosato accitō aq̄ rosata & si opus est cū magis infrigidatib⁹ addendo his succuz plantaginis sempiuie solatri nisi tūmor cōiect exterior tunc enī oz icipere ab eo in quo sit parū mollificationis & sedationis doloris. sicut mucilago seminis psilij & seminis maluaui sc̄ deinde stiptica applica celo & partib⁹ non tumentib⁹. & si opus est somni inductione ponatur circa frōtem & tepora & cōmisurā coronalē semē papaueris hyusquiami albi vsqz ad ipsū optum cum aliquo liquore permista. & cholericā iuuatur valde si fiat emplastrum ex folijs senticis. i. rubi. (Sed in cholericā aut pendente a materia adusta sint frigida aut humida. In sanguinea frigida & sicca magis proportionantur & magis frigida in cholericā adusta q̄z in sanguinea. in augmēto autem vsqz ad medium status repocussiuā cum resolutiōis misceantur sicut si oryrodio adderetur a liquidū meliloti. & postea in statu magis augendo melilotum. Et in his temporibus confert pulmo ar-

etis madefactus in aqua decoctionis rosarum violarum florum nenufaris camemille meliloti quibus pro inducendo somnum potest addi papauer et semen hyusquiam albi. Et eodem modo potest applicare colubaz aut catulum viuentes per medius scissum ita qd i suma in principio appropinquentur percussiva iam dicta. In augmento percussiva cum resolutionis vincantibus percussivis. sed in statu vsqz ad medium eius vincant resolutionis. Sed post medium status vsqz per totam declinationem sint resolutionis pura sicut decoctio facta ex meliloto et similibus q non multum transcendent primum gradum. et sint oia hec iusta posse capitis confortatiua tam stipiditate quadaz qz forma specifica sicut flores athos. i. rosmarini folia lauri sed cum violis possent temperari.

Quarta autem intentio corrigat accidentia. s. vigilantiu ista tiam cum iam dictis. et ex proprijs sedantibus dolorem e colubaz vlt catulus vicius scissus per mediu et aspersus semine hyusquiam albi subtilissime puluerizato appositus loco dolenti.

Aliud fortius illo. R. casie lignee. 3. i. opij. 3. ij. croci. 3. j. puluerizentur et cu aqua rosacea et paucis acetis albi et liniantur frontis et tempora et c. Experimentum Serardi. R. terre sigillate quatris malaretur cum aqua rosacea et aceto et tepidum soleis pedum applicetur. Stupefactiuum domesticum satis. R. conferue violarum conferue nenufaris ana. 3. j. seminis papaueris albi. 3. i. seminis hyusquiam. 3. i. zuccari quatum sufficit de hoc q libet die poterit exhiberi et quando cetera non conferretur reges descriptio Nicolai a media. 3. vsqz ad. i. Caveantur tamen opiata maxime sumpta per os et naribus applicita virtute exstente debili: qm perimunt. Sitis autem sedatur cum aqua decoctionis tamarindorum et retentione eorum et similitum in ore.

Urina autem prouocetur si obliuiscitur urinare scalpendo inter anu et virgam vbi est collum vesice. aut etiam cimice aut sercupedem in orificio virge iponendo. Et tandem qu hec non suffecerint regionem vesice comprimendo. et somnando sicut cu oleo. paritaria et similibus. Caveant etiam astantes ne saliat ex fenestris et ne se aut ipsos percutiat. Si vero transierit in achachilos cura vana est. et A. mortem pronunciat. si vero permittatur ad substantiam cerebri: cura est et vana fm plurimum. A. tamen laudat phlebotomiam venarum. que sunt sub lingua.

Si vero i lethargia curet cura lethargie.

Ultima intentio est debitu regimen sex rerum non naturalium. Unde aer declinet ad frigidum et sit redolens ex aspersioe pomorum flos et foliorum redolentium necnon aspersione aque rosae viuentis calefacientia vt ignis sol flatus hominum luciditas aeris multa. strepitus et forme. i. picture. Cibis sit aqua orde vel pitana subtilis a principio vsqz ad statum inclusive cu emulso ne seminum cōium frigidorum et papaueris albi. de qua tñ ordei et superius sufficienter dictum. Similiter panis simile infusus et lotus cum aqua fra. Similiter lactuca et acetosella condita cu acressa vel vino granatorum mure et acetosella bibat aut tem aqua cocta cum paucis zaccaro: que permisceantur cum vino granatorum fm libitum. aut bibat aqua orde aut aqua prunorum aut tamarindorum. Debent. n. tam cibaria qz medicinalia ad frigidum decliare magis tamen aut minus fm tepus morbi et tempora anni necnon materiam qm in materia adusta competat frigidiora et humidiora. et similiter in cholerica qz in sanguinea.

Nota tñ qd huiusmodi potus in his apostematibus non debent esse valde frigidi actu: imo aliquando actu tepidi vt puta tempore hyemis. qui canon tamen magis obseruandus est i apostematibus mebroz spiritualium et naliu. Et graues dicta ita vt a principio vsqz ad finem vsqz pot sit valde tenuis s3 in declinatione minus et tunc magis coenit ferulū et similia et magis i declinatione parū vini pauciferi optime lymphati et carniū cu acris alterata rum. Et in cholerica sint frigida et humida. In sanguinea frigida et sicca. Prouocet somnū vt dictū ē oī genio possibili. ingemiet et quiete quantū est possibile. cu pſentia amicorum quos vereant et oī blāditiā possibili. quibz nō valētibz ligentur et detineantur nō tamē verberent. sicut in mania nō apostemosa vter teneatur lenis si nō nālīter salte cu clisteribus de quibus supra declinet ad iocūditatē et animi et corporis quietē. Phleg

mon et herispila sunt apostata i substantia cerebri. s. phlegmon a sanguine herispila a cholera que distinguuntur a phre. sanguinea et cholericā p signa superius dicta: ipsa autē iter se distinguunt per signa similia illis quibz distinguunt phrenesis sanguinea a cholericā. et eodē modo curat sicut phrenesis dicte herispila eni i cerebro curatur sicut phre. a materia cholericā apſionibus et succis frigidis et humidis et pprie sumptis ex coctibus melonis cucurbitae et cucumeris quibus et fm necessitate frigidiora addantur et eadē itationes accommodade sunt que dicte sunt i phre. cholerica et similiter phlegmon i cerebro curat sicut phrenesis sanguinea appropriat tamē ei. A. phlebotomia venarum que sunt sub lingua post phlebotomias vniuersales. Sibare est demoniū supflū accidens cu sisen calido cholericō ita qd homo cu hoc q habeat sisen alienet propter demoniū agitantū. est enī cu furore et rabie modū excedit: demoniū enī siue mania lupina nō dicit i quiditate sua nisi alienationē cu rabie et furore ad differtiam manie canine que est alienatio nunc cu rixa et furore nunc cu iocis et applauratione sicut est de natura canū. et prouenit ab humore benigniori sicut a sanguine cholericō aut adusto. sed si bare dicit aggregat ex demonio et apostemate cuius causa est cholera rubra pura aut adusta. Luz karabito enī puro fit alienatio acrationis permittio et nō est in ipso demoniū si autē est cu ipso demoniū est sibare. Et multoties quidē atcedit demoniū cum colera ipsa et cerebrū impellit in principio sue applicationis deinde sequitur apostema ipsa fixa. In karabito demoniū accidit ab apostemate. in sibare demoniū et apostema simul prouenit a materia nec vnū est causa ex qua aliud inueniatur et si quadoqz fiat vnūqz causa additionis alterius. Species autem et cause fibara patet ex dictis. Signa pſonica demostriatiua et rememoratiua Similiter modi terminationis et pſonica sumuntur ab eisde et eodē modo sicut dictū fuit in phre. et maxie cholericā ipsius etiā cura est cura phre. cholericē cu additione humectatione multa. iuductione somni omnibus auxilijs. et o3 vt extremorū ligatio affidetur cu ceteris generibz diuersionum materia cholericā et vapores acutos a capite diuertitū et c.

Sequitur capitulum quartū de lethargia.

Ratio Complemeti doctrine hic subd capitulum de lethargia.

Lethargia sisen frūm sunt termini synonymi significantes hanc egritudinē que diffinitue est apostema frigidū ad iracranē. Et hoc apostema nomē supſit ab accide. s. obliuione que ad ipsum sequitur. Lethargia enī apud grecos obliuionē importat. Lethargia est duplex qdā phlegmatica vt plurimū eueniens et ppter ea. A. diffinit ipsaz apā ēē phlegmaticum.

Quedā est melancholica raro eueniens nec ita pprie dicta lethargia quā sit nō ita factua obliuionis. Secūda diffinitio. que dam sit i pāniculis cerebri et hec raro: quā raro accidat humorē grossus viscosus i substantiā desaz penetrare. Aliquā sit i substantia cerebri: et hoc etiā raro s3 tamē frequētius qz pāniculis qz raro cōiugit viscosus i viscosus penetrare. Aliquādo sit i vetriculis sed raro et tūc lethargia cōiugitur apoplexie vel epilepsie fm maiorē aut minorē oppilationē licet alie sint differētie. Aliquādo et raro accidit i origine nuche et neruorū et i ipsis neruis et tunc lethargia cōiugitur palisi aut spasmō. Frequēt autē fm. A. accidit i meatibus an fractibus seu positatibz cerebri i qui meatus sunt plurimi vt patere potest i anatōia. Sed forte quis instabit

Si humores colligantur i meatibus cerebri et nō i subām cerebri tūc neqz in pāniculis nō fiet solutio cōtinui et sic non erit apostema. Dicunt quidā qd aliqua pars subtilior irabit i substantiā et sic fiet solutio cōtinui et apostema. sed certe isti fallunt male loquentes ad mentem. A. Si enim dum lethargia sit i meatibus oportet aliquam particulam humoris ingredi substantiam cerebri aut panniculi et frustra dixisset. A. qd raro sit i substantia cerebri aut panniculis immo semper fm hanc responsionem esset in aliqua parte. Ex dictis ergo aliter dicendum est qd fm plurimum humor colligitur i meatibus nō intrans fm aliquid sui i aliquam cerebri partem. et quā infertur ergo non facit solutionem cōtinui neganda est consequentia: nam ille humor facit extensionem i partibus cerebri quā a lateribus

illius meatus sit in suba cerebri in fundo: similiter in parte superiori panniculi. Ad magnam autem extensionem in partibus cerebri sequitur quedam solutio continui coniuncta male compositioni sequenti extensionem: et male complexionem sequenti naturam humoris que fortasse frigida est et etiam alteri male complexionem sequenti conculcationem humorum in eo loco et prohibitam transpirationem que fortasse calida est. Et hi tres morbi apostema constituunt. Et ne miretur quis de hac responsione: legat. A. tertia quarti tractatu secundo ca. de apostematibus ventosis. Et forte percussit percussione manus et proprie quoniam inuenit spatium ad quod aggregetur: sicut stoma. et intestina et quod est inter panniculum circumdantes ossa et inter ossa circumdata lacertis et inter lacertos similiter: et quod circumdat cordas et fortasse non resoluit spatia immo subtiliat membra coniuncta et et resoluit eas: generat in eis quod facit necessarium disrumpere ea et ventositas remanet propter spissitudinem suam: et propter grossitatem siue grossitudinem et spissitudinem eius quod continet eas constrictione pororum: unde patet quod in his verbis vult ventositatem tam in stoma quam intestinis quam inter ossa contentas extendendo membra illa facere apostema ventosum: absque quod in tret alicuius membri subas. Iterum lethargia aliquando est in cerebro anteriori faciens obliuionem concando nocumentum ventriculo: s. posteriori quandoque vero est in cerebro posteriori que verius debet dici Lethargia et est plurimum contingens.

Cause Lethargie primarie sunt multa frigiditas aeris multum imprimens in cerebra debilia: vinus vinosum s. multum visus ceparum et omnium multus euaporatum ad caput et proprie vapores viscosos ite son? mult? et prope sup? repletionem resupie dormire et de die repletio nauseatua et militudo comestionis fructu et cuiuslibet in quo est euaporatio et putrefactio. Cause antecedentes sunt humores: s. phlegmatici frequentius et melancholici rarius et misti et his. Cause vero coniuncte sunt idem humores in cerebro iam comprehensi sicut et materia saduc. i. scotomie sed hec est vehementius confirmata vira que enim ab eadem materia potest pendere l3 materia scotomie sit magis vaporosa.

Signa Lethargie primo pronostica sunt tremor capitis grauitas eius et proprie pitis posterioris frequenter cum dolore paruo pigritia ad motus corporeos: Significat enim materiam frigidam oppressuram cerebrum. Item signa suprascripta permutatibus phre. in lethargiam demonstratiua primum dolor levis sed continuus: qd suba cerebri non sentit non e. n. dolor nisi per coitatem ad paniculum cooperientem anfractus et sic debet ee extensius et grauius: secundum febri lenta: in apostemate. n. principalis necessaria est se. propter magnam coitatem cum corde. sed est lenta ratione phlegmatis: in quo qd non sentitur. i. vix sentitur phlegmate leuiter putrente.

Tertium subeth grauis. i. somnus profundus propter forte oppilationem ab humore multo grosso et viscoso et. Quartum obliuio apostemate ledente ventriculum posteriorem aut per essentiam aut per coitatem. Quintum anhelitus tardus dimi nuta necessitate et debilis ob debilitatem muscutorum petoris et diaphragmatis ob nocumentum cerebri cum strictura propter aggregationem materielz qd obliuiscitur anhelare: cum sputo propter catarrum: immo est aliquando tanta obliuio vt os clausum obliuiscuntur aperire et apertum claudere. Sextum singultus coicatio nocumento stomacho per nervos reneruios: et albedo lingue frigiditate et humiditate dealbante: et phlegmate super asperso pigritia respondendi quasi non intelligat aggrauatis sensibus interioribus et coicatio nocumento lingue propter nocumentum in septimo pari nervorum cerebri ortum habente a termino coi inter nucham et cerebrum. Permissio intellectus et amentia leso retriecto medio per essentiam aut per coitatem. egestio humida derivato phlegmate ad iestina in aphorismum quibus spumose egestiones in diaria his phlegma a capite de fluit: vrina sicut asinorum phlegmate aut vaporibus ei? cu vrina permixtis: facient precipitati in lecto contrario habentibus karabitum qd cum quiete sine furore et motu. Pulsus magnus virtute satis constante et instrumento obediente cu necessitate nec

obstat anhelitus parvus qui fm plurimum est in istis quibus anhelitus et pulsus proportionentur: anhelitus enim currit cursu pulsus: nam pulsus et anhelitus licet sint proportionabiles non tamen equales. i. eundem situm detinentes in suis latitudinibus sed melius sunt proportionabiles in sanis: sed non in egros qui possint aliquando impediri instrumenta. s. anhelitus et non pulsus et contra. similiter in lethargia impediuntur magis instrumenta anhelitus quam pulsus magis nocitis nervis quam arterijs.

Sunt pulsus rari qd satisfiit necessitati per magnitudinem. Et per idem tardi sunt tremuli et yndosi debilitata virtute: Et quod apostema est molle et in membro molli assimilatur pulsibus per pneimoniorum in molitie non tamen in velocitate et frequentia maior: existente necessitate imperipneumonia. Sunt etiam in peripneumonia longiores et latiores vt melius satisfiit necessitati: Et quod arteria a phlegmate in peripneumonia aplius remoluita et dilationi pitior pulsus sunt cadentes in medio. Pro quo nota quod reputat pulsus cadens et est pulsus cuius quies est valde longa inter duas pulsationes ita scilicet quod alia pulsatio fieri potuisset. Est. n. ille pulsus cadens lethargicorum. Alius est pulsus intercidens vt in comento pulsuum de pulsu peripneumoni coru et est quoniam deficit alia pars motus: est enim geminans motum quasi bis pulsans vt est anhelitus puerorum stentium. Et ille accidit in peripneumonice et fit propter defectum virtutis ideo peripneumonia est mortalior lethargia capitulo allegato. Ex quibus vides quod aliter hic sumitur cadens in medio et aliter secunda primi. vnum signum commune omnibus speciebus lethargie est retentio vrine: aut quod obliuiscunt vrinare aut propter debilitatem lacerti colli vesice. Signa autem materielz et maxime melancholie nam signa predicta phlegmatica magis appropriantur. in melancholia enim dolor est fortior: quod frigiditas siccitati coniuncta est actiuior: est et longior durationis cu melancholia tardius resoluatur. Secunda est rira et alienatio materia magis stimulant. Tertio sunt oculi aperti sicut congelati in vnum locum intuentes siccitate melancholie magis musculos palpebrarum contrahente: et adsunt cetera signa melancholie: et sunt etiam signa sumpta a complexionem habitu dine et huiusmodi: et non est in subeth sicut in lethargia: licet forte adsit ipotetia vigilandi. Signa vero loci apostemati sunt hec nam si est in suba cerebri subeth est fortior quod materia est magis opprimens et per idem difficultas maior ad motu: albedo lingue maior ipsa amplius phlegmate aspersa: oculi sunt eminentes relaxatis et co pressis nervis obitici. Si vero sit in paniculo dolor est fortior: motus leuior: maior sensuum oppressio.

Pronostica cum multiplicentur accedentia lethargie et sudor est perimens vt si multiplicetur tremor membrorum: Sudor diaphoreticus et anhelitus fiat parvus sed frequens cum strictura et ore gnone et si e conuerso dilatetur anhelitus et fiat fortis minoratur subeth hebetudo sensuum et tremor membrorum sperat saltem et maxime si appareat aliqua bona crisis vt apostema post aures vel in cute capitis et.

Cura lethargie. Cura lethargie quoniam exigit intentioes curatiuas tria eiat. Secunda diuerit. Tertia in principio repercutit in medio simul repetitioes et resolutiones sed in fine solu resolutiones: et cam coniuncta educens. Quarta corrigat accedentia. Quia ordiat debitu regimine sex res non nallius. Pro prima intentione si phlegma aut melancholia fuerint peccantes cum sanguine et cum ipso educibiles: premissa retrito lenitoe reliquis consentientibus phlebotomia ichoetur a phlebotomia et fm pln fiat de cephalica sinistra: aut dextra fm quod in dextra aut sinistra parte materia continetur: et hauriantur conuulter sex. 3. sanguinis vel circa. Si vero humores ia dei non fuerint educibiles cu sanguine. sanguine tñ peccat ab eundem humoru ichoadu postq sequi debet phlebotomia. Si vero sanguis nullo modo peccauerit: sufficet aliorum humoru educio. Vteru aliquando os in primis phlebotomare venas saphenas fm quod dictum fuit in phrenesi: et aliquado basilica dextra aut sinistra si splen aut epat miserint mam. Euacuatur aut humores phlegmatici cum hieraprica simplici et composita pilulis coebijs et his qd dea sit superius in soda phlegmatica premissa digestionem saltem ante

eradicacione cum oxymelle simplicis et composito squillitico sirupo de sicados et aquis rute saluie botonice sicados isopi maiorane et ceteris suprascriptis in soda phlegmatica. *Abelan* choliam vero digeratur cum sirupo de epithymio sirupo de pomis dulcibus et aquis buglosse boraginis sicados et ceteris supradictis in soda melancholica et soluitur cum eductibus meli choliam suprascriptis et inferius in cap. de melancholia describendis. Sed inter omnia clisteria obtinet principatum et sunt ratione: quapropter duo saltem in die naturali facienda sunt ubi eadem die non fiat alia euacuatio. Descriptio clisteris in phlegmatica est illa. R. saluie maiorane rute betonice rosismarini assari sine bachare isopi sicados arabici ana. *Ab.* i. contundatur grossio modo et bulliant in octo. *ss.* aque ad consumptionem dimidij et coletur de qua decoctione accipiant. *xy.* $\frac{3}{4}$. et cum rib^o. $\frac{3}{4}$. olei cois et duabus. $\frac{3}{4}$. mellis ro. et pauco salis fiat clistere. et si opus est facere clistere acutum addat hiera simplex vel composita vel electuarium indum et similia: decoctio possit fortificari si suprascriptis adderetur centauree minoris. *Ab.* i. et similiter colognide. *3. ij.* cartami. $\frac{3}{4}$. i. corticu radicis capparis feminis vitice ana. $\frac{3}{4}$. *f.*

Clistere conferens lethargie melancholicę que raro aduenit et si accidit raro eradicatur. R. epithymi. $\frac{3}{4}$. i. colloquintide interiozis. *3. ij.* polypodij. $\frac{3}{4}$. *f.* calamiti. *Ab.* i. coquant in quattuor. *ss.* aque ad dimidij consumptionem. Valeni clistere efficitur et sublime ad apoplexiā paralysim lethargiā et phlegmaticā q̄z melancholicam. R. radicis ciclaminis colloquintide ana. *3. i. f.* cartami. *3. i.* centauree minoris. $\frac{3}{4}$. *f.* bellebori nigri. *3. i.* affari. *3. viij.* coquantur oia in aqua sufficienti et fiat clistere. *Ab.* autē clisteribus in phlegmatica addi potest salicemma ad acutēdum et sal indum in melancholica. Et debes clisteria aciere magis aut minus s̄m maiorem aut minorem stuporem et s̄m egrī tolerantiam et febris acuitatem. Incipere tamen debes a leuioribus gradatim procedens ad fortiora. Et si eger non potest tenere clisteria facias minus stimulantia subrahendo sal et mel.

Vomitibus aliquando confert stomacho multum repleto et ipso communicante vapores aut materias capiti s̄m plin tamē non cet ubi erge cōueniat accipiatur due. $\frac{3}{4}$. oxymellis simplicis: aut squillitici cum quattuor. $\frac{3}{4}$. decoctionis raphani in quo si volueris fortius vomituum sterent infusi in eo fustes bellebori per vnam noctem: aut accipe dictum succum cum oxymelle iā dicto

Secūda intentio cōpletur cū ventosationibus fricationibus ligaturis lorib^o que cū fiat sine cūone sc̄ipiant a nucha et collo et gradatim descendēdo pcedat que frequenter reiterentur et ante cibū et post cibū et m̄a i capite nō figat. Cōfert et puocatio hermoroidarū et mēstruop: marie si ex eoz retētiōe puerit necnō quecuqz cūo cōfuta renonefigargarismū v̄o masticatoria et sternutatoria n̄a i a p̄n^o admistrare et si nisi v̄o p̄m̄is et reiteratis p̄cipue sternutatoria multū in. i. getat: et m̄as dilatāt ita vt quādoqz perducāt ad apoplexiā m̄a ad vētriculōs delata.

Tertia intentio cōpletur cum his que repellunt materiam in principio sicut oleum rosaceum triplum ad acetum aut duplūz apporimandum fronti temporibus et collo. Et si appareret nimis frigidum adde aliquid stipticum calidū sicut oleū de masticia aut menta. Et in augmēto misceantur resolutina cum re percussiois vsqz ad medium status gradatim versus statū augēdo resolutina sicut si suprascriptis adderet parum castorei. Si autē hoc oleum factum ex oleo completo et rosio rubeis completis. In phrenesi autem sit omphacnū ex rosio rube. non cōpletis. Et post mediū statū vsqz ad totā declinationem p̄datur resolutina pure sicut acetum squillitico conqassatum cum oleo rosaceo in quo distemperatus sit castoreum: confert in augmēto et euigilare facit: et quandoqz in statu pro oleo rosaceo fiat permutatio ad oleum urinum et de narciso. Et quādoqz permiscetur capilli hominis adusti trini multū cum aceto vsqz dum fiat sicut vnguentum et est medicina randalis in lethargia et subeth excitans cito a somni profunditate. Et quādoqz misceatur eis castoreum magis in statu vel prope. Emplastrū ex inuentione *Abelue* cōferens lethargie in statu et declinatione faciens euigilare et hoc. R. p̄iretri sinapis squille ana. *3. i.* castorei euforbij ana. *3. v.* omnia cum succo aphodillop et succo sanfuci

misce et epithymetur pars posterior capitis: et est acutū rubificā: imo forte vesicā. Squilla quoqz cū oleo ro. et aceto trita addēdo castoreū et medicina efficitur et experta. Si autē diuturna efficitur hec passio grana tria castorei cū. $\frac{3}{4}$. *f.* oxymellis in potu exhibita et medicina experta. Similiter triariā metridatū dia mēsthus diambra optime confert cōfortando et resoluendo ad resoluendum et possunt fieri fomenta ex ruta decoctione maiorane calamētū sicados vsqz ad sinapiz et squillaz in aqua cū pauco aceto acutissimo infundendo spongiā in hac decoctione et optime expressam superpone loco apostemato et bis aut ter reitera post cuius amotionem sequatur inunctio cum aliquo ex suprascriptis.

Quarta vero intentio sedat subeth et obliuionem loquendi: vrinandi et egerendi et aliorum in citando eos ad loquendum et euigilandum cum clamore et extirpando pilos maxime ex membris inferioribus: et ligando fortiter membra inferiora: et cōprimendo vesicam et pecten ad hoc vt vrinēt et ceteris ingenijs in phrenesi dictis. Si tamen permutaretur ad paralysim nō est prohibendū imo cum fricationibus eiusdem partis aduocādū quoniam paralysis sit minor: morbus quoqz lethargia et proprie quādo timeres permutationem ad apoplexiā.

Quinta intentio completur locando eos in aere lucido pleno imaginibus ad calidum et sicum tendente cum accensione ignis et lignis iuniperi lauri rosismarini et similibus redolentibus. Cibus autē sit aqua ciceris siue brodium ciceris vel lupinorum et potus sit aqua mellis cui possunt addi dum coquitur tria aut quattuor grana pipis. Et si opus fuerit grossiori dieta dentur vitelli ouoz et vinum vinosum in valde modica quātiāte cōcedi pōt. brodium quoqz carnitum cum pauco cinamomi aut piperis et panata subtilis est ad hanc intētiōē sed dieta sit subtilis vsqz ad medium status deinde ingrossetur iuxta canones vniuersales abstineat ab aqua frigida parū dormiat vnde excutietur de media hora in medium horam: et dormiat capite leuato et post cibum stet vigīl per vnam horam. Si venter ei inanius cum clisteribus vt supra: et omnes euacuationes naturales procurentur: fricationes fortes vice suppleant exercitiū. prouocetur ad irā et tristitiam et coram eo stent clamantes et strepitus facientes vt non p̄fundetur in somno: imo gratia huius semper odorēt et in naribus ponatur acetū acutissimū et c.

De subeth sabara siue dormitatioē vigilatiua.
Subeth Sabara dormitatio vigilatiua sūt termini synonymi significantes apostemam mistā ex phlegmate et cholera ad intra cranij. Et fūgit hoc apostema nomen ab accidentibus. s. a somno et vigilia Subeth enim apud arabes somnum importat sabara vigiliam inde subeth sabara idē sonat apud arabes q̄d dormitatio vigilatiua apud latinos. In hoc autē apostema aliquādo phlegma vincit choleram et tunc dominante somno malo supra vigilias malas vocatur subeth sabara. i. dormitatio vigilatiua: vice autē cholera supra phlegma maior est vigilias mala q̄z somnus malas et tunc dicitur sabara subeth. i. vigilatio dormitatiua vnde sicut apostema est mistū ex phlegmate et cholera ita accidentia sequentia hoc apostema sunt mista. Et si dominetur accidentia cholere et tunc magis p̄portionatur phrenesi. Et si magis dominatur phlegma magis dominantur accidentia phlegmatica: et tunc magis p̄portionatur lethargie: et si hūores equantur: accidentia equantur. Cura erigit easdē intentiones que dicte sunt in phrenesi et lethargia: sunt tamē complende medicinis mistis euacuantiū et diuercentibus phlegma et cholera et eisdem repercutientibus et resolutentibus: et similiter sedantibus accidentia mista et regimen similiter sit mediū inter regimē phrenesi et lethargie. Et phlebotomia est multū in hac necessaria cū mistio hūorum arguat repletionē.

Capitulum quintū de apoplexia
Apoplexia Dicitur a popleris grece idem sonante q̄ percussio latine cadit enim apoplecticus ac si esset percussus. Est autē diffinitus *Ab.* ociositas mēbrozū a sensu et motu p̄pter copulationē contingētē in vētricalis cerebri et in curibus spiritibus

De apoplexia

sensibilis et motui. Sciōitas a sensu et motu ponitur loco generis et nō est nisi ablatio sensus et motus: qđ intelligendū ē de omni sensu tā interiori qđ exteriori in apoplexia fori. sed in debili creditur aliquā eē opationē sensus interioris: l3 nō exterioris. Est enī possibile eē oppilationē in origine nuche et in origine nervorū orientiū a cerebro anteriori licet vētriculus medi⁹ nō sit multū oppilatus et sic de vētriculo anteriori qui est multum latio: operabitur ergo aliquāliter virtutes eorū sicut et epilepsia operantur. Aufertur etiā omnis motus mere voluntarius nō autem omnis naturalis aut mistus qđ sit ad vitam necessari⁹ motus cordis et motus aliquis pectoris quorū primus est nālis reliq⁹ mist⁹. Verū i fori apoplexia ē aliq⁹ mot⁹ misti auferūt sicut motus oglutōis l3 apoplexia nō auferat. Et hi auferunt a mēbris que cōsueverūt sentire et voluntarie moueri. Additur postea propter oppilationē ad expūmēdū cām apoplexie in vētriculis cerebri. s. primo secūdo et tertio et in curvis spiritus sensibilis et motui. i. in meatibus cerebri qui sunt multi in ipsa cerebri substantia p quos meatus ipsi spiritus monētur. Et per cursus intelligamus origines siue meatus nuche et nervorū per quos spiritus sensibiles et motui ad mēbra deferunt. Ex quibus inferitur apoplexiā eē accidēs sequēs oppilationē licet etiā sit morbus cū per eā ipe diat cordis et mēborū et anhelitus operationes. fuit autē cōuenienti⁹ penere in diffinitione eius ociositate pro genere qđ oppilationē: cū illa sit nobis notior et hec qđ de itione medicorū dicta sūt. Aristoteles et philosophi dicerent apoplexiā eē potius passionē cordis qđ cerebri: ponūt cor eē principii sensus et motus a quo nervi habent originē. Vex medici licet cōcederēt apoplexiā eē per citatē a corde vnde dicit. A. xi. tertij secūdo de cap. lxxa finē. Egri tudines melancholicę et epileptice nō euacuant a cōitate cordis tamē volūt apoplexiā appropiari cerebro et nō cordi: et cerebri esse principii sensus et motus et nervorū. Vex cū medici sim⁹ sequamur medicos. Utrum autē in apoplexia auferatur operationes intellectus cū intellectus sit virtus non operās per organū et etiā a corpore separata intelligat p spēs reservatas est dubium nō parū cū oporteat tertio de aia intelligentes phantasmatā speculari: vñ requiritur virtus cogitativa que p ventriculū mediū operat. Credo qđ huius questionis vtrāq⁹ pars pōt defendi sicut accidit in rebus dubijs: l3 nisi vna sit veritas et diffinitione supius posita māifeste p3 solū diffinitā eē apoplexiā per eēntiā in cerebro: et nō p citatē. cū in apoplexia p cōmunitatē sit ppter nocumētū cordis aut oppilationē artiarū apoplecticarū nō sit oppilatio in ventriculis cerebri et.

Alman.

Am aliq⁹ quasi dormiēs iacet et sine somno stertit. et cū pūgit nō sentit tūc iam patitur apoplexiā. Est autē huius egritudinis quātitas fm qđ fortiter aut debiliter stertit. Si autē spūa ab ore exierit nō est ei medicandū. Cū at parū stertit egritudo est leuior: hec qđ passio aut interficit cito aut in paralyfism trāsīt.

Jo. Ar.

Am Aliq⁹. Epālm istud diuidit in duas ptes. Priō determinat de apoplexia theorice. Secō practice. Secō ibi. Cū ergo ista. Priā i tres Priō pōit signa apoplexie absolute. Secō inuēs diffinitiones quādam apoplexie ponit signa fortis apoplexie et debilis. in tertia modum terminationis ipsius. Secunda ibi. Est autem huius egritudinis et. Tertia ibi. hec at passio et. De priā parte dicit: qđ cū aliq⁹ iacet qđ dormiēs et stertit in modū dormiētis: nō tamē dormit: et cū pūgit aut ifert sibi aliq⁹ dolor et fortis nō sentit: tūc ille patit apoplexiā ita qđ hec duo signa sci licet iacere i modū dormiētis cū stertore l3 non dormiat: et non sentire neq⁹ et moueri pūpie cū pūgitur aut ifertur sibi fortis dolor significat apoplexiā. De secūda pte dicit: qđ huius egritudinis quantitas. i. apoplexia indicat fortior aut debilior fm fortē aut debile stertore. Si. n. ipso fortiter stertēte spūa ab ore

exierit nō ē ei medicandū in ea. n. ppter ipi⁹ fortitudinē nō ē spēs liberatiōis. Si aut parū stertat et spūa ab ore nō exierit tūc ē leuior: i qđ spēs liberatiōis hēri possit l3 difficile. Ultio dicit qđ hec egritudo aut cito interficit cū ē multū opprimēs cerebri ex eo qđ phibita debita respiratiōe cor suffocatur: aut si debet liberari tran sit in paralyfism mā pmutata a vētriculis cerebri ad nervos aut ad originē nuche. ita at palyfis aut ē vni⁹ lateris tm l3 fm plm dextrū aut ē abop⁹: et tūc hō remanet sine sensu et motu in oibus ptiibus pter qđ i pūb⁹ faciei qđ dat sensus et mot⁹ p septimum par nervorū ab ipso cerebro imediate ortū hānū. Si. n. eēt paly sis i oibus pti⁹: tūc eēt apoplexia. (S3 circa spūmā intellige qđ spūa est pgeries multarū āpullarū i hūiditate quadā reptarū qđ cā imediate ē aer aut vapor aut vētostas sub hūiditate illa reclusa elenās illā in altū: retiet tm ppter hūiditatis viscositatē. Cū g in apoplexia anhelit⁹ est strict⁹ et fit suffocatio tūc calor ebulliens puerit aliqđ illi hūiditatis i vapores qđ rēn sū hūiditate viscosa i cuppū eleuata faciūt āpullas et spūmā. Secūdo mod⁹ ē qđ anhelitu stricto aer egrediēs pmisset cū hūiditate cui obuiat et ip⁹ eleuat i āpullas. et hi duo modi mortē significant significādo rehe mētiā cōstrictiōis anhelit⁹. Est at tertia spūa nō pnuotiosa scā ex retentione humiditatis in ore vnde aer permiscetur cum illa humiditate: aut propter longam moram: aut propter multam locutionem et. Stertor at fit pp aerē ispiratū et expiratū p loca angusta et p pulmonē et cānā eius: Coāgustat at pp ipotētiā virtutis dilatatis pect⁹ aut ppter multā hūiditatē i vijs anhelit⁹ ptētā quorū vtrūq⁹ arguit anhelit⁹ suffocationē quāto autē aer trāsīt p loca magis āgusta tūc ē maior stertor et maior suffocatio: qđto at p mius angusta mior stertor et mior suffocatio: et p pñs apoplexia debilior. et hoc fm plm. Est. n. possibile puo vel nullo stertore existerē anhelitū eē strictissimū et l3 qđ null⁹ vñ mius aer penetrabit p ea loca et in apoplexia erit fortissima imo sic ē itēdē ad mortē ex apoplexia: stertor. n. p tūc remittēdo pcedit. Nota tertio apoplexiā nō semp interficere aut i palyfism ter miari: imo qñq⁹ mā cretice expellit iux aphorismū. x. m. xerte ptiule. Caput dolēt aut circū dolēt: fanies aut aq⁹ aut sanguis fluens fm nares aut aures aut os soluit egritudinē. Vex h crisi rarissime fit in apoplexia cū vñ sit debilis et mltū oppressa a tāta mā cui⁹ signū qđ si vñ fuisset fortis nō pmissū tāta mām pgeri. Et hec intelligēda sūt de apoplexia māli p eēntiā in cerebro de re ligis minime.

Aut ordinē premissū ad spēs et cās veniēdū ē. Priā diffictio Aliq⁹ apoplexia ē fortis aliq⁹ debilis aliq⁹ media. Fortis i qđ vix apparet anhelit⁹ et sine stertore et spūa. Media i qđ anhelit⁹ ē debilis: l3 māifest⁹ et cū stertore et spūa debilis i qđ anhelit⁹ ē satis fortis et ordiat sine spūa et stertore. Et horū accidētū cā supina redita ē. et ex his hētur scā diffictio qđ aliq⁹ ē mortalis: aliq⁹ salubris. Priē due interficiūt: l3 priā veloci⁹ secūda. Tertia at ē salubris. qđ possibilis ē liberatio l3 cū difficultate iuxta aphorismū xli. secūde ptiule. Soluere apoplexiā fortē et. Tertia diffictio aliq⁹ apoplexia p eēntias in capite aliq⁹ p cōitate sicut cū oppilatur vñc siue arterie apoplectice aut coarctatorie a sanguine phlegmate aut melacholia: aut attenuatorie a frigiditate fortis: aut stipicitate: aut ab aliq⁹ re exteriori fortiter cōprimēte: et aliq⁹ fit cā cordis pp oppilationē malā cōptionē: aut debilitatē. An i his duob⁹ cāib⁹ spūs vitales nō trāsmitūt a cerebro ex qđ debet fieri spūs aiales: et qđ debet pcurrē ad qđcūq⁹ opōnes sensitiās et motiās. Terti⁹ cāus qñ in aliquo mēbro eēt fortis dolor pp quē cerebri p traheret: vñ fieret spāsm⁹ vñ uersalis in toto: l3 b forte magis debet dici epilepsia qđ apoplexia. Quartus cāus vbi a toto sicut in febrib⁹ cōdicarent vapores capiti vētriculo oppillates ita vt fieret sine sensu et motu et b idē eisdē vaporibus ab aliquo ptiulari mēbro cōcatis. Aliq⁹ apoplexia ē p eēntiā in cerebro pp oppilationē: aut attenuatoriā: sicut a frigore fori extrinseco occurrēte aut ex appropiatiōe alicuius rei venenose vñ cerebri p trahit: aut a pūssione: aut casu cōprimēte os sup cerebri aut sanguine aut alia mā retenta inter os et cerebri aut a simili materia in meatibus cerebri existente. Aliquādo oppilatio est coarctatoria propter sanguinem phlegma melancholiam in ventriculis cerebri contentas et aliquādo ppter

forte dolorē cerebri ipsi contrahit taliter ut fiat huius oppilatio.

Causa autē sumptae ex rebus non naturalibus sunt sicut aer fetidus aut vehementer frigidus et humidus et vaporosus. et sicut nimis potus quinta apoplexia. Si ebrius quis et repente sine voce etc. Necnon crapula multa versus locus reus frigidus et repletiū aut stupefactiū sōne multus et prope de die et resupine retentiū eūonū cōsuetap nimia quies aut nimis forte exercitiū subito occurrēs timor molis aut tristitia. Et ex his sequitur quarta distinctio quod aliqua apoplexia est materialis: quedā imaterialis pro forte cōstrictionē cerebri aut cōtractionē pro aliqua causam intrinsecā aut extrinsecā sicut a dolore aut accidētibus animi.

Plures tamen istarū magis merentur nominari epilepsie quā apoplexie quā epilepsia sit spasmus vniuersalis: sicut apoplexia est paralytis vniuersalis: apoplexia vero non quā sit a causis extrinsecis quā cerebri non possit tamen extricare ut homo fiat apoplecticus.

Signa Pro quāda sunt pronostica ex quibus est dispositio corporis ad apoplexiā et ista sunt frigida et humida maxime in cerebri plexionaliter et etatue ut scda apoplexia. Epilepsia vero iuuenibus i comēto et apoplexia proplectici maxime sunt his etatibus a quadraginta annis vsq ad lx. et in hac etate magis ab hūore melancholico: lz in decrepitis magis a plegmate. pueri vero magis incurrūt epilepsia prope fortitū dūne calorū vaporos excitatis: que sunt magis imediata causa epilepsie sicut humores frequentius apoplexie et cum hoc pueri habēt virtutē forte non sūntē multā materiā cōgregari. Hōrū oppositū est i senib et prope decrepitis. Et hūia capita parua et stricta ad apoplexiā pata. Vertigo pferas iu senib et debilitate sensuum. Incubus. iectigatio stupor pignitā ad motus corporis: grauis et longus seminus cū repletionē. tremore in toto prope in capite. cōtūssio dētū in sinu vrina nigra. i. liuida. obscura. grossa. cineritia. vaporosa. i. cū multa spuma tenaci cū multo sedimine serino siue fursure. i. diuisio ipuas partes tamē compactas ut sunt serratur ligni aut serinus. i. sinule sero lactis ut fermeto in aqua dissoluto. inflatio venarū guidez arguens multā materiā oppilaturā arterias subecticas aut cerebri vtriculos. hec quidē apoplexiā pnosificānt. Signa inchoantis apoplexie sunt clamor deis anhelitus mugiosus deinde vox sicut stragulat et hec sunt quā apoplexia iecerit sed nondū multū ipresserit postea ipsa multū iprimēte fit stertor. postea spuma. et fit ablatio sensus et motus ad modū superi expofitū Et hec veritātē habent in apoplexia media cōter cōtingente. in fortissima autē fortasse nō pcedēt ista pro subitū aduētus eius neqz etiā aparet stertor modico aere et tarde ispirato: debili etiam non est stertor nec vox stragulati nec forte anhelit mugiosus lz clamor: frequēter pcedat. Signa autē significatiā materiāz sanguineā sunt facies et oculi ruber: calor multū suffocato tēdit illa rubedo i viride et tādē i nigrū tensio venarū guidez venarum faciei. oculorū frontis teporū et venarū que sunt post aures et pleniūdo venarū que sunt sub ligua et fit subito valde et si pcessit casus ut per cūssio est illud manifestū et pulsus plenus

Phlegma vero significat color alb oculi plēi lippa. nares humidi humiditas ex ore profluēs oregrm etc. Melancholia aut significat color tēdens in fuscū. priuatio huiusmodi humiditatis a capite pfluētū. et sunt signa comunia significatiā spetie materiē sumpta a cōplexione habitudine etate sexu regione arte et regimine de quibus supra. Spuma quoqz significat spetie humoris suo colore albo attractio citrino rubeo etc.

Signa Apoplexie apostemose est se. cōtinua secuz cōtinua. Aliquan do tamen apostema pcedit et tunc sunt signa apostematiz de quibus supra. aliquando sub sequit mā fixa et soluētē cōtinuū. Signa distinguētia inter apoplexiā et subeth sunt quod in subeth remanet auditus et visus et operationes alique sensuum interiorū et exteriorū et fit magis paulatine. Differt a syncope quod in syncope facies est sicut mortui reuocato sanguine et spū ad cor in apoplexia facies est sicut cōsuetudinē. Et in syncope pulsus est submersus debilis valde interdum vermicularis: sed in apoplexia est fere pulsus confectus. Et in syncope sūm plim casus in terrā est velocior etc. Differt ab epilepsia quod in ea fit motus spasmosi in apoplexia vōlz quā

doqz fit cū spasmus in facto esse. et epilepsia est cū perodis: apoplexia nō. Differt a pfectione matutinis: quod pfecta audit et sentit et adsumt ei operationes sensuum interiorum. Apoplexia per colligantia cognoscitur quod pcesserunt documēta totius vel membri cōcantis. Si vero sit per essentia non est necessarium tale pcessisse etc. Oppilatio autē arteriarum subecticarū cognoscitur sūm plim per inflationem venarum colli. et cū absentia documētōrū cerebri. Illa autē que a corde est cognoscitur quod sūm plim est facies sicut mortui. est. n. sūm plim syncope cōiuncta. Ultimo distinguit apoplecticus fortissima apoplexia a mortuo per quatuor signa. Primum est ut in aere quieto aperiantur os et nares cōtū subtilissime carminatū: aut candela accensa cum flamma ex opposito narium ponatur aut cyatus plenus aqua super extremitate pectoris ipsius resupini ponatur: tunc si non videatur aliquod istorum moueri certum est ipsum esse mortuum: quod si contra in istis aliquid motus comprehendatur adhuc viuit. Simile experimentum est de speculo terfissimo opposito ori et naribus: quod si non maculetur est mortuus. Si vero maculetur quod non est nisi propter flatum anhelitus viuit. sed hoc signum est ceteris minus certum. Pro quo nota quod aia potest mouere pectus motu dilatationis et cōstrictionis solo concursu spiritus vitalis sine animali. Unde hic motus erit de cendens mere naturalis non mistus ut vult. B. Secunda apoplexia morum. xlii. comēto. Et etiā cōfirmatur auctoritate sūp. allegata per. A. xxi. tertij. ca. re generatione embryonē. Dicit. n. quod cor est primum quod viuit et vltimum quod moritur: ergo mortuum est cerebrum viuentē corde sed cor non potest viuere nisi per respirationem euentetur: ergo erit respiratio cum non erit spiritus animalis. Ex quo sequitur ut supra aliquem anhelitus esse mere naturalem: licet tamen Gal. sexto interiorum veluerit aliqua animalia frigida per aliquod tempus non habere anhelare: lz sufficere eis euentationē que fit ab extrinseco per porositates corporis illud tamen tempus est parū. sed de homine habente cor valde calidum non est verisimile. Non apparentibz tamen signis alicuius anhelitus neqz pulsus auctores prohibēt huiusmodi corpora que sunt vel fuerūt apoplectica sepelli vsqz ad tres dies cuius triplex ratio redditur. Prima est sumpta a motu humorum: omnis. n. motus humorum in triduo finitur unde in hoc tempore si qd vite superfit debet declarari cum propter motum noui cuiuscunqz humoris in triduo debet fieri aliqz motus in egro sicut euentatio aut crisis. Secunda cā est quod lūna saltem velocius mora peragrat mediam quantā circuli si gnorum ex qua consurgit aspectus fertilis virtutem confortas peragrat enim velocius mora singulo die. xv. gradus. hec autē ratio est non generalis sed solum est valida dum luna velocius mouetur. Tertia causa quia in hoc tempore incipit aliquis fetor mortis declaratiuus. et propterea resuscitatio lazari quā triduanam iam fetentis fuit miraculosa non naturalis. ergo qd cito incipit fetere etiam si esset prima dies sicut in estate est sepeliendū pēpue factis expūmētis sūp. scriptis. Gentilis tñ addit quod tertia dies est dies vltimi et acutissimi cōatus in qua si nullum signum vite apparebit nunquam deinceps est sperandum. viij. apoplexia morum. Quibuscunqz aschachilon in cerebro etc.

Pronostica Primum apoplexia fortis aut media est sūm plimum mortalis. vidi enim quosdam venarū panicos apoplexia cosmedia apoplexia. cum forti stertore et spuma saluatos fuisse. Secundum omnis apoplexia per communitatem: aut in materialis salubris: saluatur absqz transitu in paralytim sūm plimum. Tertium apoplexia per essentiam materialis salubris per transitum in paralytim sūm plimum saluatur. Quatuor cum applicantur naribus apoplectici potenter cōmouentia sternutatio nem: et non sternutat neqz sentit impressionem mortale.

Alman.

Cum ergo ista accidētia visa fuerit attendēdū erit an parietis facies multū rubere: aut denigrari: aut viridis fieri videat quē ad modū cōtingit cū sanguis in aliqz mēbro excoarctatōe friet nūc. n. sanguis ex duabz guidegi illico extrahēdū erit aut ex duabz cephalicis

De cura apoplexie

Quod si ita non fuerit: imo cum aere attrahitur sentitur
et auditur in pectore oregmon. ex hoc clistere erit cli-
sterizandus. cuius hec est coſectio. Recipe colloqui-
tide buchoriari centaurae minoris bartanite belle-
bori al. omnium ana. *Ad. i.* coquatur oia in tribus libris. aqua
donec ad unam redeat. deinde collent et ex. s. libris hu-
ius apozimatis fiat enema: quod si cito extiterit fiat iterum
donec humorum multitudo cum eo exeat. naribus quoque
conditi et helleborus albus suauiter insufflentur et est
ingeniandum ut anacardiū cum hydromelle per os ad
stomachum multoties descendere cogatur quaque die se-
mel. Ex quo aur. i. podus in potu sumendum est cuius
descriptio est in ca. de palsy. Sartago preterea fer-
rea calefacienda est et capiti multotiens adeo vicini-
da ut patientis capilli adurant. Quod si hoc modo
non sanatur in medicando plus laborabitur. Caput
namque rademus: et ex sinapi trito et castoreo et fortissi-
mo aceto liniemus. In prima autem huius passionis
specie: post phlebotomiam stringemus fortiter adiu-
ctoria ligando superius parum sub coniunctione ipsorum
cum spatulis et strigemus tibias similiter. Capiti quoque
superfundendum est oleum ro. et acetum vini. et phlebo-
tomia facienda est prius in pedibus: et postea in nasi
extermirate.

Jo. Ar.

De cura apoplexie.

Uni Ergo ista visa fuerint etc. Hic Rasis ponit
curam apoplexie. Et dividitur in tres partes.
In prima ponit curam apoplexie sanguinee. In secunda phle-
gmarice. In tertia iterum redit ad completam curam sanguinee. Se-
cunda ibi. Quod si ita non fuerit. Tertia ibi. In prima autem
huius passionis. De prima parte Rasis ponit signa apople-
xie sanguinee et curam dicit: quod cum signa apoplexie absolute visa fu-
erint erit attendendum an patientis facies multum rubere aut de-
nigrari aut viridis fieri videatur sicut contingit cum sanguis in ali-
quo membro retinetur ex coarctatione. id est propter constrictionem et tunc in
hoc casu facienda est phlebotomia aut ex duabus guides: aut
duabus cephalicis. Et vos supplete alia signa sanguinis. scilicet
one venarum: tactu calidum etc. de quibus supra. Notandum primo
sanguinem quatuor ex causis posse viridem fieri et tunc denigrari: pri-
mo per aduersionem: quod calidum agens in humidum denigrat prius prius.
Secundo per coelationem spiritus et calorem naturale morifican-
do spiritibus corruptis: quod sunt lucidi penes. Alii in de viribus cor-
dis. Tercio per exitum sanguinis a vena in aliquo loco coelusi si-
cut in contusione. Quarto per constrictionem sanguinis etiam
ad intra venas non debite euentati spiritibus corruptis qui ei
admiscuntur. Et hic vltimus modus est hic ad propositum nostrum
propter anhelitus constrictionem in apoplexia sanguis quod prius
erat rubeus prohibita ipsius et spirituum debita transpiratione et
euentatione prius viridescit deinde nigrescit amplius euentatio
ne prohibita per vltimum suffocationem. Est. n. viriditas quasi tra-
situs a rubro in nigrum. Notandum secundo quod vena guides sunt
duplices quedam intrinsece occultate in collo et quedam extrin-
sece apparentes in eo in abobus lateribus colli et sunt iste que
phlebotomantur quarum phlebotomia diuertit a cerebro et san-
guinem in loco coniunctum propter propinquitatem etiam euacu-
atimetur autem harum phlebotomia propter infamiam ne dicat
infirmum esse subcanatum: et secundo quod retentio sanguinis absque
forti constrictione est difficilis et si fortiter cum ligatura costringit
et magis impeditur anhelitus: iterum fit expressio cuiusdam sangui-
nis ad superiora unde augetur apoplexia et et costringit super ar-
terias apoplecticas quod preparat ad apoplexiam. Verum si sanguis
posset cum pauca strictura costringi ut infuso cotto in albumie
oui et super eum digito compresso donec adhareat etc. Phleboto-

mia tamen cephalicarum est cōter cōsuetā et est satis efficac. Ele-
rum propter vltimum dictum Rasis in presenti capitulo aliquan-
do oportet inchoare a phlebotomia saphenarum quod corpus est
valde pectoricum et sanguis petit superiora et et in alijs duobus
casibus suprascriptis in phrenesi: ubi verisimiliter finis secu-
ri egrum posse durare dōc fiat secunda phlebotomia. scilicet guides
vel cephalicis. scilicet vsque ad duas vel quattuor horas vel circa. Si
autem videremus forte apoplexiam tutius est a cephalicis inchoa-
re. Et debet esse phlebotomia copiosa secundum sanguis exuberantiam
postea phlebotomenē vena magis proprie siue particularis: et
que sunt sub lingua post aures: in fronte vel naso vel noca vs-
que capitis ita ut vna aut plures fiant phlebotomie secundum exigen-
tiam. Post hoc si opus est humores sanguini commistos euacu-
are fiat cum clisteribus non multum calidis sicut in phlegmatica: sed
tamen potēter euantibus de quibus infra aut cum sumptis per os
sicut pulvis cochis hiera composita distēperata cum pauco hidro-
mellis. Quod si ita. Pōnit curam apoplexie phlegmatice
dicens quod si non fuerint signa suprascripta sanguinis imo cum re-
spirat audit oregmon in pectore. id est sonitus quādam sicut in propin-
quis moti proueniens ex humiditate multa in cana pulmonis
cui aer respiratus obuiat et tu supple faciem albam et cetera signa
phlegmatis tunc clisterizandus erit hoc clisteri educte phlegma
a locis remotis imo interdum sanguinem propter sui acuitatem. Col-
loquintida ca. et sic. in tertio buchoriari. id est panis porcinus si-
ue cidamē siue malū terre ca. et sic. in tertio centauree minoris que
est efficacior ad euandū phlegma a capite quā centaurea maior
ca. et sic. in tertio al. in secundo bartanite que est vna species bu-
choriari similiter ca. et sic. in tertio hellebori albi inductiuū se-
uorū acciditū quod nā humana moderno tempore si exhibeat per
os non tolerat: toleraret hellebori nigrum et est ca. et sic. in tertio.
Ex his quaque cuiuslibet. *Ad. i.* bullat in tribus libris. aquae de nec
redeat ad unam et ex media libra huius apozimatis. id est decoctionis
sine infusionis fiat clistere: potēter. n. euat phlegma et diuertit a
partibus longinquis: oia. n. hec phlegma potēter euant imo artat
ta et buchoriari extra applicata sicut et vtri soluit: et vomer faci-
unt. Si aut vellemus clistere minus calidū posset cum huius deco-
ctionibus matrum pularum. *Ad. i.* addi et non iponit in hac deco-
ctione nisi. s. libris. propter ipsius acuitatem et hec clisteria sunt mul-
totiens replicanda bis aut ter in die et fiat notabilis huius phle-
gmatis euacuatio et diuersio ita ut fere totum tempus occupet nunc in
clisteribus nunc in ceteris diuersionibus. Aliud Gerardus de solo.
R. centauree minoris vtriusque saluie rute abortani calamitū origa-
ni ana. *Ad. i.* anisi marati fiseleos seminis basiliconis ana. s. s.
florū sicados arabici. s. i. pulpe colloquintide. s. ij. furfuris. *Ad. i.*
i. mellis anacardi olei castorei ana quartā mediā: salis gēme. s. i.
i. hierepiere hellebori albi ana. s. vi. bulliat oia. in x. libris. aqua pro-
pter hierapicram vsque ad consumptionē medietatis et coletur et ex colatu-
ra accipiat. v. quartē et addat hierapicram suprascripta et ipso. ē. enī
efficax propriū et vltimū. Et fortius est si aliqd mellis anacardi
nū decocti et sicut oleū de castoreo clisteri admisceret deinde im-
poneret. ē. n. mel anacardi calidū in quarto vehementer stimu-
las. Naribus quoque conditi etc. Pōnit curam per sternutationē
insufflando in nares egri conditi et helleborum subtiliter pulueriza-
tos ex quo appetit p̄diti non est hellebor: sed est plāta quā dicit stru-
tiū cōmonēs sternutationē. Succus autem iereos potēter sternuta-
re facit sed succus cucumeris asinini potētior: oium potētissimū
est euforbium. Et est ingeniadū. Pōnit curā dādo per os. id
est aur. coſectionis anacardie commiste cum pauca aqua mellis talis
ut descendere possit per meri: hec. n. feb. ē. inducēs phlegma ericcat
et resoluit cuius coſectiois descriptio ponet in palisi. Sartago
preterea ferrea est calefacienda et capiti multotiens adeo vici-
nāda ut patientis capilli adurant. Phlegma autem est ut hec sar-
tago sit ad formā capitis: et quod capilli prius fuerint abscissi con-
uertit enim phlegma in vaporem et minuit. Quod si hoc mo-
do non sanatur Docet applicare capiti naso medicamen fa-
ctum ex sinapi et aleo et castoreo ana. cum aceto fortissimo distē-
peratis: hec propter caliditatem suam attingentem vsque ad
quartum gradum poterit phlegma resoluūt immo rubificat
et quandoque vesicant si per. xij. horas sient in loco applica-

ta et aqualiter constricta: debent autem poni super toto capite maxime super tribus commissuris. Emplastrum Gerardii multum attrahens ad exteriora. R. galbani serapini oppoponaci an. 3. ij. eufozibij piretri sinapis castorei triu generu pipis an. 3. ij. sulfuris viui. 3. l. s. terebinthine. 3. vna puluerizanda puluerizent liquefieda liquefiat postea misceant oia et fiat massa et super aluta extēda.

In prima autē re. Redit ad cōplēdū curā apoplexie sanguine: et in primis subet phlebotomiā venarū pedus postea vene extremitas nati et iubet post phlebotomiā fortiter adiutoria stringi parū super coniunctionē: et sūb tibias parū supra genu et caput infundi acetū et oleū rosaceū iuxta superiorē doctrinam. Per hāc. n. phlebotomiā pedū intēdit euacuare et diuertere: et similiter intēdit diuertere per ligaturas dolozosas et egrū excitare et per oxyprodiū materiā ad caput veniētem repcutere qd conuenit materiā existente in fluxu ad caput per venas extrinsecas et. et per phlebotomiā extremitatis nati intēdit sanguinem actu faciente apoplexiā eradicare sed ante phlebotomiā nati phlebotomentur cephalice vel guidēs. Et ex his que deā sūt potes elicere qnqz intēctiōes curatiuas. Prima est. Secunda diuertit. Tertia lecalia applicat sū exigēdā tēpōrē. Quarta corrigiū accidentia. Quinta ordinat debitiū regimē sex rep. nō naliū. Prima autē in sanguinea et phlegmatica cōpletur ut dictum est supra. clisteria tamen in sanguinea debent eē min^{or} calida. et aliquā fiant suppositoria fortis salgēma solo sed cū filo suspendantur ut libere possit extrahi et pōt fieri ex melle cui addi pōt salgēma et illa qz ponuntur in clisteribus. Uel in melancholica ponant in clisteribus et suppositorijs helleborez ni. et cetera qz potentius eūant melancholiā nec hic opus est digestiuis cū nō detur induci as nisi forte in declinatione.

Secūda at itēto cōplet omni genere diuersionū que sūt afflicta. de et ppe fortiores eay sicut ligature et rēsolatiōes et debet sepe remutari. sic enī melius diuertūt et egrū excitāt. et fiant ster mutationes iūerate cū his que dicta sunt.

Tertia intentio est ex dictis manifesta.

Quarta vō iūcto cōplet puccadō vrinā cū his que super dicta sunt in ca. de phre. et alia accidentia corrigantur scd3 exigētiā. Quinta autē p similitudine cōplet locadō egrū i aere ca. et sicco si fuerit phlegmatica. si vero sanguinea in aere sicco tēperato in actiuis: aut leuiter declinat ad calidū. et si fuerit melācholīa in aere declinat ad tēperie et actiuis et passiuis aut leuiter declinat ad calidū. Dieta at sit nihil dare vsqz ad declinatōē. et tūc potest dari hydromel et oryemel. In phlegmatica et melācholīa acetosus simplex. et aqz hordei i sanguinea et gradati posita affēdere ad dietā grossiorē et cōfōrmē humori peccati. Somnus at quā declinat pcedat s3 multoties interupt^{us} follicite iēdatur ad euacuatiōē omniū supfluitatū. mor^{is} i declinatione puenit. et si nō possunt fieri fricationes fortes vice supleat exercitiū. Prouocetur ad irā et tristitiā. Duo tamē pcepta maxime hic attende.

Primū quod est cōe huic et oib^{us} valde acutis passionibus ut. i. subito festines ad curā nā post. xij. horas si tardes scdud3 plurimū cura erit irrita et vana. Secūdū est in apoplexia per essentia in cerebro mālū labores in pūcūdō palyfsm cum fricationibus fortibus maxime in ea pte in quā natura repit et oib^{us} alijs auxilijs. Tercerō fuerit per cōmunitatem cura sicut in ca. de soda dictū fuit cū illis qnqz intentionibus que huic loco applicande sunt. Si vero pēdat a cā primitiua ipām remoue. Et nocumētū per ipām imēdiate impressum. virtutem excitat et hūiores a lapsu prohibe omni genere diuersionū et. Si vero a mala cōpletione sine materia pēdat altera cū cōtrarijs: hūiores a lapsu prohibe: virtutē sopiū excitat: cum omni genere diuersionū et.

Capitūlū sextum de subeth.

Subeth

Apud arabes pōtat somnū lōguz et p fundū qz difficile fm. A. est somn^{us} superfluo. i. in longitudine et grauis idest pōdus a quo difficilis fit extatio: pēdens a causa pēternaturam. Dicitur autem superfluo et grauis ad differentiam somni naturalis et dicitur pēdens a causa pēter naturam ad differentias

somni non naturalis de quo infra. Somnus autē diffinitive fm. A. est redditus spiritus aialis ab istrumētis sensus et motus ad suum principium: cū quo priuantur ipsoz instrumenta ab exitu operationis in ipsis nisi que necessaria sunt ad hoc vt vita permāneat: et illa sunt instrumenta spiritus idest anhelitus: dicitur pzo redditus spiritus animalis qzuis etiam redeat spiritus vitalis et naturalis ad sua principia sed principaliter animalis cū propter eum magis somnus inductus sit qz propter alios spiritus ipso in vigilijs magis laborante in operatōibus sensus et motus: et per cōsequēs magis resolutio dicitur ab instrumentis sensus et motus: qz propter ea principaliter factus est somnus vt quiescant. dicitur ad principū. qz. s. ad cerebrum qd est principium spiritus animalis licet etiam in somno spiritus vitalis redeat ad cor: et naturalis ad epar: et non est tamē negandus quā omne gen^{us} spiritus redeat ad vnuquodqz membrorum principium: sed plus de animali redit ad cerebrū de vitali ad cor: de naturali ad epar. Dicitur postea qz priuantur instrumenta sensuum et motus: non quidem complete: sed diminutē cum in somno instrumenta sensuum sentiant obiecta fortiter iprimētia et moueantur vt est manifestum. Ultimo additur pter ea que sunt necessaria ad vitam. i. instrumenta anhelitus: nā ista. i. diaphragma pectus nullo modo in operationibus suis diminuantur. Cā autē redditus spiritus ad sua principia est primo inclinatio ipsoz spiritus ad reditū ad sua principia cum sunt lassati et resoluti vt in suis principijs fortificentur et restauentur non qz spiritus nutriantur cum sint inani manū: sed fouentur et alijs de nouo regenerentur. Et Aueris secundo colligit capitulo de opere somni comparat spiritus multabus qui fracti redeunt ad ducem exercitiū et ad signa vt inde fortificati acrores redeant ad pugnam. Trahuntur et spiritus a suis principijs iprimētibus in ipsoz ppetitatem: quā ad ipsoz moueantur: et etiā moueant ad ipā ne def vacuū sicut accidit in corporibus subtilibus permixtis cū vna pars mouetur reliqua subsequitur licet posset dici qz mēbra principalia attrahant spiritus nihil iprimendo per solam subordinationem et vtilitatem que sequitur ex parte ipsoz principium et deservientium eis maxime stomachi est: qz eoz digestiōes fortificantur ideo dicitur qz somnus est quies operationū aialū cū fortificatione naturalium sed intellige qz hec diffinitio est casualis: qz data per causam efficiētem que est redditus spiritus: si autem velles formalem dic qz somnus est quies operationum animalium cum fortificatione naturalium propter redditum spiritus animalis. Et his quidem possent elici tres cause somni. i. efficiens que est ipse redditus spiritus animalis: causa autem remotior efficiens est ipsa forma impressa in spiritibus a principalibus aut naturalibus subordinaō ipsoz: aut pcepta inclinatio ipsoz aut ne detur vacuum que omnes sunt cause redditus. Causa autē efficiens conseruans est oppilatio in rete mirabili et i nervis renio et arterijs per quas spiritus redeunt ad instrumenta sensus et motus que oppilatio fit a vaporibus ascendētibz ad cerebrum in prima secunda et tertia digestione qui vapores ingrossati a frigiditate et humiditate cerebri oppillant huiusmodi vias de quibus sermo pcessit licet in somno pter naturā fiat oppilatio ab humoribus et vaporibus grossis. Causa autē formalis est quies operationum animalium: finis autem est fortificatio ipsoz spirituum: stomachi digestiōis et membrorum principium: licet non sit finis vltimus: nā finis vltimus omnium operationum humanarum est felicitas et. Causa autem materialis non est assignanda: quia neqz somnus neqz aliud accidens habet causam materialem ex qua. Et si Aueris dicit loco allegato vapores esse causam materialem somni: intellige causam materialem cum qua non ex qua nihil aliud est qz causa efficiens. Et ex his habemus qz color i somno fortificatur interius minuitur exterius quā: propter in somno indigētem plurimū cooperientis qz in vigilijs: et notate qz cū spiritus sint fortificati in somno et resoluti oppilatiōe redeunt exterioris et tunc animal expergetur: et nō credatis qz semp redeat ad eē idē nūero qz pue fuerat ingressi: cū fere i ynaquaqz cibatiōe fiat nō uozus spiritus regeneratio sicut cōtinue sit ipsoz corruptio.

Notate etiā q̄ spiritus redeūt ad principalia a mēbris oibus
vt ab osse carne ⁊ huiusmodi que nō sunt instrumēta l3 nō ita
sicut ab instrumētibus: ⁊ ē ab instrumētis anhelitus sed pau-
ci ita vt nō diminuāt in opationibus suis: ⁊ hoc propter cau-
sas ⁊ fines assignatos ⁊ ex his manifestū ē q̄ sōnus est passio
anterioris cerebri: ⁊ pprie primi vētriculi: cū in eo magis ipedi-
atur sensus cōis q̄ aliquis aliorū sensuū interiorū ⁊ inter exte-
riores magis visus ⁊ auditus q̄ tactus: q̄ fiunt propter nervos
ab anteriori cerebro oriū hñtes sicut tact⁹ p̄ nervos orientes a
nucha ⁊ cerebro posteriori. Somnus triplex est naturalis nō
nālis ⁊ p̄ternaturalis. nālis q̄ fit a cāis naturalibus nō ledētibus
sensibiliter neq̄ insensibiliter sicut a resolutione moderata spūs
in vigilijs ⁊ laborib⁹ ⁊ opilatione moderata a vaporibus pri-
mi secūde ⁊ tertie digestionis. Nō nālis qui fit a cāis nō nāli-
bus insensibiliter ledētibus sicut ab exercitio ⁊ vigilijs modū
excedētibus ⁊ p̄ter modū spūs resoluētibus ⁊ a medicina sol-
uente: ⁊ sicut a crapula ⁊ ebrietate nō tamē modū excedēte ⁊ as-
sumptione rerū moderate stupefacientijs ⁊ sicut fit in neuritis
cōualescētie ⁊ hic sōnus est lōgus ⁊ pfundus aut q̄ spūs sunt
nimij paucificati vnde nō supsunt vt possint exire: aut nimis in
grossati: vnde sunt facti tardiores ad motū ⁊ forte nimia oppi-
latio facta est: nulla tñ existēte lesione sensibili. P̄ter nālis aut
est q̄ fit a cāis sensibiliter ledētibus sicut est subeth de quo nūc
agit Rasis. ⁊ sic patet quid est subeth quid somnus naturalis ⁊
quid non naturalis ⁊c. *Alman.*

Cum aliquis quasi dormiēs iacet ⁊ tamē sen-
tit ⁊ mouet. sed oculos sē plurimū h3 clau-
sos quos tamē dū vocatur cū clamore ape-
rit: l3 iterū statī claudat iā patitur subeth. Qui cū cli-
steribus acutis que paulo ante noiāuimus curand⁹
est. In os quoq̄ ipsius mittēdū hydromel ⁊ labora-
uimus vt descēdat ipm. n. nutrimentū existit eius. La-
put preterea vsq̄ ad diatritū primum oxyrodino insū-
dendū. Post tertij aut diē sternutationē prouoca-
bimus ex his que noiāuimus: ⁊ rademus caput ⁊ li-
niamus ex synapi ⁊ castoreo ⁊ aceto. *Jo.*

A **I**uiditur Presens capl3 in duas partes
orice. Secūdo practice. Secūda ibi. Qui cū clisteri-
bus. De priā parte dicit cū alijs quasi dormiēs iacet ⁊ tñ sentit
⁊ mouet ad differentiā apopleici ⁊ sincopizati: s̄m plm tenet
oculos clausos ad differentiā cōgelati de quo in sequēti caplo q̄
s̄m plm stat oculis apertis: quos tñ dū vocat cū clamore ape-
rit l3 statī claudat ad differentiā pfocate q̄ nō aperit oculos l3 au-
diat ⁊ sētiat. Et q̄ subeth fit paulatī ⁊ post somnū ⁊ diu durat:
pfocatio est hic cōtraria al cōtinua hic patitur subeth. Qui
cū clisteribus ⁊c. hic ponit curā subethici q̄q̄ remedijs. Pri-
mo curat ipm cū clisteribus acutis dictis in cap. de apoplexia:
quorū duo aut plura aut salte vnū iponatur in die ad diuertē-
dū ⁊ euacuādū materiā p̄blegmaticā a capite ⁊c. Clisteria tamē
possunt esse leuiora q̄ illa q̄ deā sūt in ca. de apoplexia: cū subeth
sit mior: egritudo q̄ apoplexia vt faciēdo decoctiones ex isopo
calamētō sticados arabico agarico qbus apud necessitatē ad-
dat cētaurea colloquātida ⁊ alia q̄ ponūt in clisteri descripto in
ca. 3 apoplexia. Secūdo curat cū hydromelle pluris aut pau-
cioris aq̄: Cōe abt hydromel recipit. viij. ptes aq̄ ⁊ vnā mellis
do. ⁊ elaborādū est vt descēdat ad stomachū: q̄ cū difficultate
deglutit. Est. n. cibus medicinalis. Et si vis ipm magis nutrit
vū pone sex partes aq̄ ⁊ vnā mellis. Et si vis ipm minus nutri-
tiū pone. xij. partes aque ⁊ vnā mellis semp̄ dispumando ⁊
bulliēdo donec pars tertia sit cōsumpta: verū declināte subeth
oportet ingrossare dietam bando bōdium cicetum ⁊ tandem
aliquid carniū ⁊ vini. Tercio applicat capiti oxirodinum su-
perius descriptum ⁊ hoc frontē temporibus materia fluente p
partes extrinsecas vsq̄ ad diatritū primum. i. spatium trium di-

erum: donec materia est fluxa. Quarto materiā s̄m maiorē
partem fluxa euacat a capite cum sternutatorijs dictis in ca. de
apoplexia: leuiora tamē possūt ēē. Sufficit. n. forte succus bar-
tanite. Alio ponit medicinas resoluētes ex sinapi castoreo ⁊
aceto dictas in ca. de apoplexia. Est tamē gradatī procedēdaz
primo addendo castoreum oxyrodio sup̄ascripto tandē com-
ponendū castoreū calidū vsq̄ ad finem tertij: ⁊ sinapim calm
in quarto cū aceto fortī ad maiorem penetrationē ⁊c. Iuxta
modum cōsuetum ponēde sunt spēs ⁊ cāe: signa pronostica ⁊
tandem cura. Subeth est duplex quoddā lōgū pendens a
sanguine quoddam grate siue profundū pendēs a p̄blegma-
te. Item quoddam māle quoddam inatēiale. Itē quoddā
per essentia quoddam p̄ cōitatē aut a toto aut a mēbro particu-
lari. ⁊ quādocūq̄ horū fuerit aut est intensū aut remissū aut
medium ⁊c.

Cause Primitiue sūt sicut casus ⁊ percussio in capite ma-
xime cōprimēs os percussio in tēporibus vbi sunt
arterie apoplectice colli laqueatio ⁊ cōpressio sup̄ arterijs apo-
plecticas. frigus aeris ⁊ hūiditas sup̄flua crapula ⁊ ebrietas nar-
cotica sup̄ta p̄ os: aut exteri⁹ applicata quoz qdā oppilat opila-
tione attenuatoria quedā coartatoria: qdā vtroq̄ mō. Cāe
corporee p̄ cōitatē sūt sicut febres ⁊ pprie fride ⁊ maxie p̄bleg-
maticae in suis p̄ncipijs: necnō multa spūs resolutio a q̄cūq̄
cā fiat siue corporea: siue incorporea: similiter coita: fame: vigili-
is: aut exercitio: aut mora in balneo resolutio: aut aliud quod
cūq̄ extenuās ⁊ resoluēs sicut egritudo acutē ⁊ plix ⁊ filia
Itē cōicatio a quocūq̄ mēbro mittente vapores ad caput sicut
a stō intestis: ⁊ vermes aut mām eoz ⁊ sic de singulis: q̄ vapo-
res propter sui multitudinē faciūt opilationē coartatoria. Et
si propter malitiā cōplexionis fiat cōtractio cerebri tñ opila-
tio ē attenuatoria: ⁊ quādoq̄ est coartatoria in arterijs subethi-
cis a sanguine aut p̄blegmate p̄hibēte trāsitū spūs vitalis. Et si est
cōpleta segt apoplexia: Si diminuta segt apoplexia. Per cōtiam
aut in cerebro pōt ē a mala cōplexione frida. s. cōstringēte aut a
mala cōplexione hūida relaxāte ita vt paries cadat sup̄a pari-
etē. Et vtraz est opillatio attenuatoria: aliqñ est a mā sangui-
nea aut p̄batica q̄ si sit in meatibus trāsitus spūs oppilat coar-
tatoria: si vero extra eos sicut intra craneū aut cerebz aut in ipis
anfractibus ⁊ s̄a cerebri siue apostemet siue non faciūt subeth
oppillando attenuatorie. Caliditas aut ⁊ sic. nō faciūt subeth
nisi p̄ accidēs. s. calitas attrahēdo ⁊ siccitas corrūgādo. ⁊ inter
omnes qualitates friditas est potētiōr in cādo subeth ⁊c.

Signa Aut subeth ⁊ p̄io pronostica ē debilitas capitis
a friditate hūiditate repletōe ⁊ ipsius puitate.
Scdm ē grauitas capitis cū hebetudīe sensuum ⁊ tarditate ad
motū. Signa distictia iter subeth apoplexiā sycopiz pfocatōes
matricis ⁊ p̄gelationē sūt ex dictis māifesta. Vt aut a lethargia
q̄ lethargia ē cū se. cū alienatōe ⁊ obliuioe hic vō nō. ⁊ ē lethar-
gia s̄m plm i cerebro posteriori. hic vero i anteriori ⁊ pprie in
p̄io vētriculo.
Signa cāz primitiua sūt p̄cessio earū ⁊ nocumēta ex ipis
derelicta. Signa subeth p̄ cōitatē siue a toto siue a pte sūt p̄re-
cessio nocumētū tot⁹ aut p̄tis ⁊ q̄ augeat subeth. cū augmētō ul-
tius ⁊ decrescit cum decremētō illius aut aufertur cū ablatione
illius ⁊ per cōitatem interdum fit subito p̄ essentiam vero fit ma-
gis paulatī. Signa subeth a friditate siue mā erit color viridis
ledēs in nigrū propter mortificationē spūs pulsus durus pro-
pter cōgelationē arterie tard⁹ diuta necessitate ⁊ nō erit inflatio i
facie nec in palpebris: ⁊ si fit ab hūiditate siue maceria ē non
erit inflatio nec rubor significans sanguinē nec grauitas capitis
sed erit mollities in toto ⁊ in pulsu. Si fuerit a p̄blegmate appa-
rebit eius. ⁊ multitudo in egestione vrina ore naribus ⁊ oculis.
Secūdo facietas nauisatiua plurima p̄cedens regimen p̄-
porzionale complexio naturalis ⁊ etatua frigida ⁊ humida. pul-
sus mollis paruus latus quasi cadente superiori latere arterie
cum quadam fluctuatione seu vndositate subeth maxime pro-
fundum. Albedo in facie ⁊ oculo lingue limositas grauitas
capitis ociositas ponderositas inflatio palpebrarū. Si vō fue-
rit a sanguine erit inflatio venarū colligile faciei oculos frōtis

temporū. post aures rubedo faciei ⁊ oculos caliditas pcepta circa caput ⁊ nō erit somn' ita fixus nec tātū piculū. Si vō sanguis ⁊ phlegma simul sint in cā. signa sūt multa. ⁊ si apostement ade rūt signa mista apostematis querēda ex his q̄ supius dicta sūt in signis apostematū ⁊c. Pro noticiū subeth nō apostemofum sū plm curat. sed apostemofum rarissime.

Cura Si fuerit a pūssione colli laqueatione. cāu offensi one cōstrictione vī cā pūmīua remoueat ⁊ nocu mētū ab ipso derelictū siue sit vulnus siue confusio corrigat si cut dictū est in capō de foda ēē pūssione ad quā currere. Et si pēdeat a friditate sine materia remoueat cā in frigiditate. si qua sit ⁊ secūdo friditas inducta alteret cū calefacientibus exterius applicatis sicut vnctionibus fomētis embrocis ex oleo lauro sambacino de lilio de costo ⁊c. Et cū fomētis ex maiorana sti cados calamētō foliē lauri. ⁊ cū interius sūptis. s. diamuscho dulci diābra mitridato tyriaca cōfectione anacardina ⁊ aqua vīe que sunt vltia in calefaciendo interius sūpta sicut exteri applicata ⁊ sunt aliqua ca. in quarto sicut sinapī castoreū euforbiū ⁊ hmoī pmissa cū pauco acēt ad maiorē penetrationē. ⁊ eligantur medicie sū gradu egritudinis cui opponūtur ⁊ tertio omnia hec sint capitis confortatiua sūptitate quēdā aromati citate ⁊ subtilitate substātie ⁊ cū forma oculata. Et lapsus hūo rum prohibeat cū digerentibus euacuantib' ⁊ diuerſibus sū oportunitatē. ⁊ similibus intentionibus mala completio hūida corrigat sed sint siccī acū ⁊ potētia. Si vero subeth pēdeat a venenis sūptis subito ipsorū vomitus pcurat ⁊ ēeductio per vērē marie cū lanāibus ⁊ liniētibus. ⁊ cor cerebrum ⁊ spūs cōfotēt. Et bezabartica p̄pria cōtra illa venena exhibeat ⁊ nocumētā per illa venena inducta corrigant. si vero subeth pē deat a crapula ⁊ ebrietate curet cū vomitu requisito lōga absti nentia ⁊ somno ⁊ cū educētib' per inferius ⁊ cū cōfortantib' sicut dictū fuit in de foda ēē cōfortantē ⁊ nauseantia facietate. Si vero subeth pēdeat a mā sanguinea vel phlegmatica per essen tiā in cerebro. p̄cedat sicut dictū fuit in apoplexia sanguinea ⁊ phlegmatica p̄ter hoc q̄ subeth non indiget tanta festinancia sicut apoplexia nec ita fortibus ⁊ extremis curationib' quā sit egritudo iminus acuta ⁊ in qua salte ante eradiciantia pōt p̄mit ti digestio. nec hic est opus tenuissima dieta sicut in apoplexia sed de aqua melis ⁊ bōdiū cicerū. Et horū ēē cura in foda sa sanguinea ⁊ phlegmatica est quērēda. Subeth vero a multa reso lutione spūs curat restoratione eorū cū debito regimine ⁊ de lico ex his quorū partū multū nutrit ⁊ cū cōfortatione mēbro rūt principalū ⁊ stōne hīs opus ē euacuatione aut diuersione sed tamē aliquatī a somni profunditate excitatione. Subeth ve ro p cōitate curat illis gñqz intentionibus q̄ possit sit in cura sō de p cōitate q̄ huic loco accomodāde sunt. Duo tñ pcepta sunt obseruāda in curatione subeth ⁊ similitū egritudinis vī in apporimatione localium vereant actualē hūiditatē ex qua iter dū plus nocet quā inuēt p potētiāle sic. aut caliditatē. Et p̄p te rea in dyscrasia frigida ⁊ humida p̄stantiora sunt que sunt cali da ⁊ siccā acū ⁊ potētia sicut sacculi ex rebus calefacientibus ⁊ ericantibus. Secūdo vt timeamus oppilationē que ex olea genis frequēter derelinqt nisi sit acētū secū mistus. ⁊ p̄optera post apporimationē oleorū ⁊ viscosorū subsequat ipsorū con ueniens absterſio ⁊ lauaua p̄stantiora sunt q̄z olea ⁊c.

Capitū octauū de cōgelatione.

Cōgelatio Sumit gñqz modis. Primo put distinguit cōtra cōdēsati onē ⁊ taliter accepta sic diffinit ab Aristotle quarto me theozorū q̄ est passio humiditatis a frigidityte forū per quas hūidū aqueū quod est terminabile termino alieno p frigidity tem induratur ⁊ fit terminabile termino proprio. Condensa tio vero nihil aliud dicit nisi minorationē quantitatis materia non diminuta. Est enim densum cuius partes propinque sa cent. ⁊ taliter non sumitur hic. Secūdo accipit ab. A. p̄o te tano siue p̄o cōgelatione materie humide in nervis sicut acci dit immanibus per loca frigida ex qua necui tetanantur. ⁊ tali ter non sumitur hic. Tercio accipit a. B. secundo interiorum capitulo secūdo p̄o impedimētō operationis ⁊ taliter non su

mitur hic. Quarto sumitur ab eodem quanto de accidenti ⁊ morbo p̄o stupore ⁊ taliter nō sumitur hic. Quinto hic sumit p̄o egritudine p̄is posterioris cerebri q̄ est mala completio fri gida ⁊ siccā per quā spūs sūt imobiles ⁊ nerui inflexibiles auferens sensum ⁊ motū voluntariū. aut notabiliter ipediens. I. Joannes Serapione dicit hanc esse oppilationē in postero ri ventriculo cerebri ex qua aufertur sensus ⁊ motus voluntari us ⁊ hoc modo erit morbus officialis dic vt libet. I. habet. n. no mina multa. A Rasi hec dicitur cōgelatio. ab. A. prima tertij dicitur focios. est. n. speties cōgelationis. Secunda aphorismo rū cōmēto tertio dicit cathalēsis a cacos grece qd est turpe q̄i turpis passio. A Serapione ca. allegato dicit catharas. Et q̄r to interiorū vocatur kalios. ⁊ ex his māifesta sūt qd nois ⁊ qd rei cōgelatiōis.

Almanfor. **Am** aliqz quasi dormiens iacet ⁊ nō mouet ⁊ hz sint oculi aperti palpebras tñ nō mouet cōgelatus est siue rigidus. Curādus est ve ro ex medicis subeth. Hoc tamē addito vt oleum sambacini super caput fundat. ⁊ in oi. lb. eius sit. 3 i. euforbij. Ipsum quoqz caput ex castoreo ⁊ euforbio ⁊ oleo sambacino liniat.

Quiditur P̄sens ca. in duas p̄tes. P̄rio Rasi deterior de cōgelatiōis theo rice. Secūdo practice. Secūda ibi. Curandus vō erit De p̄ia parte dicit. Qū aliqz iacet quasi dormiens ⁊ nō mouet ⁊ supple neqz sentit ⁊ licet oculi sint aperti palpebras tñ nō mo uet. neqz etiā oculos. Sunt. n. eius oculi fixi quasi inuentes in vnū locum hic est cōgelatus siue rigidus. De secūda parte dī cit q̄ hic curand' est ex medicis subeth cū oporteat ipm forū ter calefieri licet non adeo exicari. Et p̄opterea vīet acetum qd cōcedebat in subeth. Et laudat oleū sambacini. i. i. seminiū calidū ⁊ siccū in secūdo cui p̄o vna. lb. admisceat euforbij. 3. i. qd est ca. in quarto euforbij quoqz ⁊ castoreū permista cum oleo sambacino est medicia p̄pria attingēs fere vsqz ad quar tū gradū. que in modū linimētū capiti est applicanda. aut si vis maiorē impressionē infundat petie linee in ea ⁊ applicent mat me cerebri posteriori ⁊c. Duplex est cōgelatio debilis in qua nō aufert omnino sensus ⁊ motus volūtarius. de qua dicit Se rapio ca. allegato q̄ hīs cā dolet in cerebro anteriori. Alia for tis oīo auferēs sensus interiores ⁊ exteriores. ⁊ omnē motum volūtariū. Credo tertā sp̄etie in q̄ aufert aut minuit sensus ⁊ motus volūtarius oīum p̄tū corporis p̄terqz partū faciet cū nocumētū p̄ essentiā sit frequēter solus in vtriculo posteriori. Cāc p̄mitiue tū frigiditas aeris excessiua sicut tēpore hyema li ⁊ marie cū flatu ventoꝝ septentrionalū. Et pluuia frigida cū ipetu obias capiti cū ipetu ⁊ p̄prie p̄ti posteriori. necnō pot' aque frigidissime grōsse latētis in puteis p̄fudis in quantitate sū p̄ta ⁊ proprie stō ieiunio ⁊ marie post coitū. Exercitiū aut bal neū necnō vltis ciborū p̄bētū nutritiū grōssū frigidū ⁊ multi plicantiū melācholia nālē. aut per cōgelationē genitā. aut phle gma vitreū. sicut sunt fungi melongiana lētes piscis noiā ⁊ sor por vel mīrica imo hic congelat manus piscatorū sōlo tactu. Et forte odor argentū viui ceruse aut opij ⁊ siliū causaret hāc pas sionē. Et forte poete fingētes hoies vidētes caput meduse fari ficari volebāt ipsos incurrere hāc passionē ex qua sūt imobiles Et extasis quā quandoqz incurrunt homines circa aliqz obie ctū attentissime speculantes est dispositio huic similis. sicut. n. imobiles semiclausi oculis in vnum locū inuentes. I. nō vīde ant neqz audiāt. p̄pter aīe fortē cōuersionē ad aliqz speculan dū. Hāc attēti foribus imaginationib' delata sub oculis non vī demus secūdo de anima. Cause corporee per cōtatem sunt vapores frigidi melācholicū aut a phlegmate vitreo eleuati aut a toto sicut i empiala ⁊ liparia aut in febre syncopali hūo. osa aut in q̄rtana ⁊ bi vapores nō sunt putridi. I. forte a caliditate putredinali sint eleuati. aut eleuati ab aliqz mēbro p̄ticulari sicut splene mirach sō itēstis qd ad caput veniētes ⁊ p̄pe ad partem posteriōrē q̄ fridior ē spūs p̄gelat ⁊ neruos redū itēstibiles ⁊c. Cāc vero corporee per essentiā in cerebro sunt melācholia nā

lis aut genita p̄gelatione ⁊ ſit p̄ſina vitreū p̄gelās ſpūs oppi-
lās v̄triculū poſteriorē aut forte mala p̄p̄tio foris frigida ⁊ ſic
ca ſine materia impreſſa ab alia cauſa p̄mūtina cum diſpo-
ſitione cerebri ad huiusmodi paſſionē. Signa vero p̄noſtica
ſunt diſpoſitio paſſiōis q̄ eſt corpus exangue melancholicū frigi-
dum tā cōplexionaliter q̄ ex etate. Signa vero demōſtratiua
ſunt quia eſt ſine ſenſu ⁊ motu voluntario vel multuz in his di-
minutus propter ſpiritum congelationem v̄triculū poſteriorē
oppilationē ſtat oculis ap̄tis palpebris cōtractis humido
ip̄ſarum exiccatō in ceteris mēbris ſtat ſicut erat cū incurrit paſ-
ſionem q̄: nervi ſunt cōgelati facii inflexibiles ideo torū corpus
eſt frigidū ⁊ inflexibile vnde ſtat oculis ap̄tis fixis ac ſi in vnū
locū intueretur ⁊ ex his patet differētia inter ip̄ſam ⁊ apoplexiā
q̄ licet ambe p̄mūtent ſenſu ⁊ motu volūtario: tamē apoplexiā
ſtat oculis clauſis nec mēbra ip̄ſius ſunt frigida imobilia ⁊ fa-
cies apoplectici eſt magis ſimilis ſue naturali faciei. cōgelati ve-
ro magis tēdit in palore cum nigredine propter calidi extinc-
tionem ⁊c. Differt ab epilepſico q̄ epilepſia eſt cū motibus ſpaſ-
moſis hic ſine motu nec ſtat cū oculis ap̄tis. Differt etiā a
ſyncopi q̄ in ſyncopi eſt facies ſicut mortui ſed nō in cōgelati
one ⁊ in ſyncopi pulſ⁹ eſt cadēs diuerſus in ordinatis: hic vero
ſatis equalis ⁊ in ſyncopi nō ſtat oculis ap̄tis neq̄ corpus eſt
rigidū ſicut in cōgelatione. Differt a p̄focatione q̄ p̄focata
audīt ⁊ ſentit ⁊ ſtat oculis clauſis ⁊ eſt facies ſibi conſueta neq̄
corpus eſt rigidū: ſed in cōgelatiōe ſunt his contraria. Differt
a ſubeth ⁊ lethargia q̄ ſubethic⁹ ⁊ lethargicus ſtant oculis clau-
ſis quos tamen aperiant ſi cū clamore vocēt ſentiūt. mouen-
tur ⁊ loquūt. Et in lethargico eſt ſe. hic vero adſunt iſtorum
contraria. ⁊ in ſubethico ⁊ lethargico pulſus eſt magnus vndo
ſus mollis latus. hic vero non multum magnus. ſtrictus eſt du-
rus. Differt a tetano q̄ tetanatus audiet ⁊ videt ⁊ exercet ſen-
ſus interiores hic vero non ⁊c. Signa cauſarum ex dictis ſu-
peri⁹ in ſoda. aut apoplexia ſunt ſatis nota ⁊ maniſeſta.

Pronoſtica Si congelatio eſt fortis cura eſt ip̄oſ-
ſibilis. Si debilis cura eſt poſſibilis.
ſed non apud negligentes. Cura ſi pendeat a frigiditate rerum
exterius occurrentium tunc ille ammoveantur. Secundo nocu-
mentum per illas impreſſum a contrarijs abijciatur tam inte-
rius q̄ exterius applicitis. vnde exterius capiti ⁊ toti corpori
obuiet aer calidus. ⁊ panni calidi ⁊ capiti ⁊ toti corpori applicē-
tur nec non medicine in textu deſcripte. ⁊ interius ſi fieri poſſit
deitur aqua vitis aut conſectio anacardina aut tyriaca mibrida-
tum diambra diamuſchum ⁊ ſimilia. Tercio excitetur cum di-
uerſionibus ⁊ clamore que etiā iuuant ne fiat materialis. Si
vero ſint interius ſumpta ſicut fungi ⁊c. Ip̄ſorum vomitus ex-
quiſite prouocetur ⁊ ſi quid ſuperest cū lenientibus ⁊ lauatiuis
educatur. ſiāt quoq̄ diſteria ſatis acuta horū educina: ſecun-
do cerebrum ⁊ mēbra nobilia confortentur cum tyriaca mibrida-
to ⁊ ſimilibus. Tercio bezabartica p̄p̄tia contra vnū
quodq̄ venenum exhibeantur. Si vero fuerit per communia-
tem procedatur cum intentionibus quinq̄ curatiuis dictis in
capitulo de ſoda. Si vero pendeat a materia exiſtente in cere-
bro melancholica. aut phlegmatica vitrea. quinq̄ requiruntur
intentiones. ſ. euacuatio diuerſo approximatio localium. cor-
rectio accidentium ⁊ regimen non naturalium. Si materia ſu-
erit phlegmatica euacuetur cum diſteribus ⁊ medicinis dictis
in capto de apoplexia. Et ſimiliter fiant eodem modo diuerſio-
nes que in apoplexia phlegmatica precipiuntur. Si vero ſit
melancholica ſicut eſt ſecū dum plurimum fiant diſteria acuta
cum decoctione huiusmodi. Recipe polypodij epithymi ana. ʒ.
i. bellebori nigri. ʒ. ſ. ſticados arabici. vncias duas. ſene. ʒ. ſ. ſalis
indi. ʒ. ſ. alias. ʒ. i. bulliant in quatuor. lb. aque ad conſumptio-
nem medietatis. Sed epithymum ponatur in fine. ⁊ de hac
colatura imponatur. xv. ʒ. q̄bus ſi opus eſt acuire magis ad-
datur hieralogodion aut hieradiacolloquintide. aut hieraber-
metis. alicuius iſtaz. ʒ. i. vel. ʒ. ſ. Ad medicine quoq̄ digeſtine ⁊
euacuantie ſumantur ſicut dicitur in cap. de melancholia. ⁊ di-
ctum fuit in capto de ſoda melancholica. ⁊ fiant diuerſiones q̄
precipiuntur in apoplexia ⁊ precipue fiat ſternutatio cum helle-

boro ni. Tertia vero intentio perficitur cum medicinis loca-
libus dictis in textu. aut ſi vis facere fomentum aut embrocā
decoq̄ ſticados arabicum ſene aſſarum bugloſam vſq̄ ad eu-
forbium ⁊ ſinapim in aqua ⁊ ſpongia in hac decoctione infuſa
⁊ optime expreſſa ſepe capiti applicetur. aut permittatur ex alto
cadere ſuper commiſſura poſteriori. ⁊ in his medicinis ſemper
adde folia ⁊ flores ieiſemini ſunt enim propria nec hic com-
petunt repercuffiua quia humor eſt nimis groſſus ⁊ indigens
multa calefactione. Si quod accidens eſt ſicut vrine retentio
corrigitur ſicut ſepe dictū ē. Regimen autem non naturale de-
clinet ad calidum ⁊ ſiccum in phlegmatica. ſed in melancholica
ad calidum ⁊ humidum que ex dictis ſuperius ⁊ dicendis in ca-
pitulo de melancholia facile comprehendendi poſſunt ⁊c.

(Sequitur capim de paralyſi.

Paralyſis

Breue eſt diſſolutio latine. Et quā-
doq̄ ſumitur commiſſime pro no-
cumento in ſenſu ⁊ motu ſcilicet ablatiōe. aut dimi-
nutione vnde cunq̄s proueniat. ⁊ aliter non ſumitur hic. Sic enim
accepta dicitur de apoplexia ⁊ congelatione ⁊ ſimilib⁹ commu-
niter vero accepta conuertitur cum mollificatione de qua eſt ſer-
mo apud. A. ca. de paralyſi: que eſt ablatio aut diminutio in ſen-
ſu ⁊ motu voluntario aut mixto aut ſaltem in motu i aliqua cor-
poris parte non in toto. Si enim eſſet in toto eſſet apoplexia.
⁊ ex his patet q̄ mollificatio ſue mollities nō ſumitur hic pro
qualitate ſecunda inſequente humiditatem. Paralyſis autem
proprie ſumpta eſt ablatio aut diminutio in ſenſu aut motu vo-
luntario aut mixto ſm alterā medietatē corporis dextram aut ſi-
niſtram ⁊c. Alman.

Um aliquis ſe mouere non valet: aut vnus
vel plura ex mēbris mouere non pōt: atq̄
eorum ſenſum amiſit ip̄ſus paralyſim ip̄ius
membri. aut ip̄ſorum mēbrozū incurriſſe pronūtiamus.

Jo. Ar.

Cum Aliquis ⁊c. Diuiditur preſens capim in duas par-
tes. Primo ponit ſigna paralyſis. Secūdo curam.
Secūda ibi. Quis curam. De p̄ia pte qd dicit ſatis eſt ex di-
ctis maniſeſtū maxime ex diſſinitione paralyſis. Itā ad ſpecies
veniedū. Paralyſis cōter accepta quadruplex eſt. quādoq̄. n.
eſt in toto exceptis partibus faciei que habet ſenſum ⁊ motum
a nervis oriētib⁹ a cerebro ⁊ nō a nucha. quādoq̄ eſt in omni-
bus partibus faciei ſolū i altera medietate dextra. ſ. aut ſiniſtra
quādoq̄ in mēbro particulari intrinſeco aut extrinſeco. Parā-
lyſis aut proprie accepta q̄ ē in altera medietate. quādoq̄ ē in
tota medietate ſcilicet a medietate verticis capitis vſq̄ ad pedē.
quādoq̄ ſolum a cervice infra nullo exiſtente nocumento
in partibus faciei. Secūda diuiſio. Paralyſis aut eſt cū totali
ablatione ſenſus ⁊ motus in parte leſa aut ſola diuitiē ip̄ſorū.
aut tertio cū nocumētō ſolius mor⁹. Tertia diuiſio q̄libet iſtaz
aut ſit icēpiēdo aut pmutādo ex alia egritudine ſicut ex apoplexia
epilepſia colica febrib⁹ pleureſi ⁊ ſitib⁹. Quarta diuiſio palysia
q̄dā ē mālīs q̄dā imālīs ſicut pedēs a frigiditate hūiditate ſolu-
tōe cōtinui diſſolutioe. Tā palysia imediata aut ē mala p̄p̄o p-
tis palitice lapſa p. ca. ſic. ⁊ fri. aut hu. ʒ. mala p̄p̄o ca. ⁊ ſic. niſi
mliū exceſſerit raro ipediat ſenſū aut motū cū videam⁹ ethicoſ
nō ipediri i ſenſu aut motu: verū oīs mala p̄p̄o qū excedit deſi-
cit actū p̄p̄e vitiū. ſ. mala p̄p̄o fri. ⁊ hu. facile ſeſū ⁊ motū ipe-
dit cū p friditate ſit p̄ia ſpūi ⁊ ſenſū ſtupeſciat ⁊ p hūiditates
neuoſe relaxet. vñ ſiūt ipolētes ad motū. Aliqñ cā imediata eſt
nocumētū i ſpū vitali: aut aīali. aut q̄ nimis groſſus aut mala
q̄litate affect⁹ māiſeſta vñ occulta. aut nimis pauca vñ ē iēptū in
ſtrumētū ad ſenſū ⁊ motū. aut q̄ nō trāſit ad mēbra pp nocu-
mētū i vñs trāſit. B at nocumētū aut ē ſolutio p̄tinui maxie
latitudinē q̄ ſm lōgitudinē raro ipedit trāſitū ſpūs aut ē ſoli-
datio poſt ſolutionē anferēs poſiſitatē ncruī in loco ſolidati-
onis. aut arterie. nō. n. hec mēbra ſp̄matica reſtaurā p viā p̄me-
itōis ⁊ oīo ſicut erat niſi forte in infantib⁹. Secūda cā phibēſ
trāſitū ſpūs ē oppoſitō q̄ ſi ē i cere bro aut ē i tota medietate dex-
triū v̄triculoy ⁊ ſic fiet paralyſis a vñce capitis vſq̄ ad pedē dextr-

z tunc erit impedimētū in locutione hec erit ſtupor: in tota medie-
tate deſtra aut erit oppilatio in tota medietate ſiniſtra z fiet pa-
ralyſis totius lateris ſiniſtri: aut erit oppilatio ſolū in uētriculo
poſteriori ſz parte dextra: aut ſiniſtrā z fiet paralyſis lateris de-
xtri aut ſiniſtri a ceruice infra cū in columitate partiū faciei qā
oppilatio cōicat ſolū vni medietati nuche que diuiſa ē in duas
medietates ſm longitudinē vſq; ad caudā mediante paniculo
ſubtiliſſimo male p uīſū diſcernibīl qd rōnabile ē: qz oīſ a dua-
bus medietab? cerebri ſic diuiſi. ſi uero oppilatio erit i toto vē-
triculo poſteriori abſq; oppilatiōe anteriori: uētriculoz ū uel ſo-
lū erit i ababz p tibus pūcipij nuche: tūc palyſis erit in aba-
b? pūb? dextra z ſiniſtra cū i columitate pū faciei: licet cutis ca-
pius ſit ſtupida qz recipiat ſenſū a neruis oriētibus a ceruice.
Similiter ſi fuerit oppilatio in cerebro anriori z medio ſz par-
te dextra aut ſiniſtra erit paralyſis in parte dextra aut ſiniſtra fa-
ciei cū in columitate reſidui corporis. Rariſſime tñ cōtingit qz ſit
oppilatio in oibus originibus ſeptē partiū neruoz ū a cerebro
oriētū qui cōicet alia egritudo ſicut epilepſia z ſilīs. Si uero
oppilatio eſt in nucha nō in origie ſua ſicut a diſlocatiōe ſpōdi-
lis cū autrōe nuche aut ruptura: ita vt diſlocatio ſit quaſi angu-
lariſ nō ſm figurā ſemi circuli ſicut in gibbis. tunc fiet ablatio
ſenſus z motus z paralyſis fortiſſima in oibus mēbris iſra diſ-
locatiōe. Et ſi erit vna ex ſpōdilibus colli ſatis cito moriet p
hibita pectoris dilatione. Et ſi eſt ex ſpōdilibus iſra pectus ad
erit ipotētia retinēdi vrinā z feces z ipſam expellēdi. Si uero op-
pilatio ſit in neruo pūculari i pediet ſenſus z motus illius mē-
bri cui deſcendit. Et ſi ſit ſua mā deferēte ſpiritu vitalē. Lāe
vero remotiores primitiue ſūt ſicut pūſſio caſus z offenſio ſu-
per capite vnde craneū ſup cerebrū cōprimi: necnō ſpōdiles
diſlocat z nerui ſcindunt: aut rūpūnt. Si ſit arterie deferētes ſpi-
ritū vitalē cuius abſentia nō ſolū eſt cā paralyſis imo et mortis
mēbri. Si ſit frigiditas extrema aeris obuiās capiti cōgelās ſpi-
ritū: aut oppilās oppilatione attenuatoz. Si ſit hūditas mul-
ta remolliens facies cadere vñū parietē ſup alterū. Si ſit crapu-
la ebrietās replēs caput z cerebrū debilitās: vñū. n. potēs mul-
tū trāſes idigeſtū ad neruos acetofat in eis: acetū quoq; acu-
tū vel acuitate nocet: potus aque cōgelate ſemnus ſup repletio
nē retētiō eūonū cōſuetag: imultus coitus: nimia gea: motus
laborioſi ſicut extēſio pſtrictio z ſilia accidētia aie moleſta ſicut
timor z triftitia. Lāe vero corporee antecēdētes z et cōiuncte
ſunt hūores ſuperflui phlegmauci ſanguinei licet phlegmatici
ut plurimū ſint in cauſa.

Signa. Vero pnoſtica ſunt diſpō corporis frigidoz
z hūidoz: necnō calidoz z humidoz
quum plurimū repleta ſunt z ppropie in etate decrepita z ma-
xime in hyeme aut i vere multū hūido. Secūdū pnoſticūm vñ
na iſatis viridis pnoſticatur paralyſim aut ſpalmum: Ar-
guit ei frigiditatem z phlegmatis abūdantiā veriſſi leſuri ner-
uos in ſanū debiles. Tertiū ſtupor z tremor perſeuerās pro-
noſticat ſpalmū vel paralyſim ſm plm ſm diām materie groſ-
ſe magis factiue ſpalmi: aut ſubtilis magis factiue paralyſis.
Quartū laſſitas mēbrozū: diminutio in ſenſu z motu ſunt pua
in paralyſim zc.

Signa. Demōſtratiua ſūt ſigna Raſis poſita i textu z
ſup? expoſita. ſ. nocumentum diminutionis
aut ablationis ſenſus z motus ſolius: pulſus paruus tardus
z rarus: ſed virtute debilitate ſit frequens z eueniunt ei uiciſſi-
tudines ſine ordine. i. qd aliquādo frequētat magis aliquādo mi-
nus ſm variū uirtutis conatū. Et urina ſm plurimū ſit in eis
alba mā repēte ad locū paralyticū. Et qñq; ſit valde rubea pro-
pter renū debilitatē in diſcernēdo ſanguinē ab aquoſitate: aut
pp pauцитatē eius: aut debilitatē venarū que ſunt poſt ab-
tractiōe ſanguinis: aut ppter dolorē: aut aliā egritudinē qpro-
pter nō oportet vt ex rubedine vrine arguat dominū ſanguis
z phlebotomiaz eē faciēda. Signa aut carū ſūt: qz ſi eſt a caſu p
cuſſione cōſtrictione ipſa cā ſignificat z nocumētū ex ipſa dere-
lictū: Quādoq; tñ occultat qum neruus ē pſundus: iſa ergo
ſignificat qz ſubito accidū z nō cōfert ei curatio. Signa uero di-

ſtictiua cauſarū extriſcarū bēntur ex narratiōe iſirmi vel aſſā-
tū. Si uero cāe fuerint iſtrunſecutū ſi fuerint mala complexio ſi-
gna habentur ex tactu qz repſentat tactui caliditas: frigiditas:
molliſ: vel aſpitās: qd etiā eger pcepit: cognoscit et ex uariē-
bus z nocētibus z qz facilis eſt curatio z ex pceſſione cauſaz
iprimētū illā malā cōplexionē. Ad hoc etiā adiuuat complexio
mēbri egri cōpletio totius habituō regio etas ipſs regimē p-
cedēs. Signa uero hūorū peccatiū ſunt hec eadē z que ſupius
dicta ſunt in ca. de ſeda. Si uero fuerit ab apoſtemate adſunt
ſigna apatū calidoz z frigidoz aut miſtoz. Paralyſis uero
cretica ſuccedēs alijs egritudinibus cognoscit p pceſſionē illa-
rum: z qz diminuūt aut auferunt ſcā hmoi pmutatione zc.

Pronoſtica. Paralyſis ex frigiditate z humiditate
ſine mā eſt ex his qbus facile eſt ſuc-
currere cū calefactione. Secūdū qd cūq; mēbrozū mollicatio-
rū Secūdū mēbrozū ſm colore reliq; corporis exiſtēs: aut ſi
bi nālis nō minorat nec extenuat ē de quo maior fiducia ē ha-
bēda ſed in cōtrario cōtrariū idica. Tertiū paralyſis ſubito
eueniēs a diſlocatiōe ſpōdiliū z ppropie ad interiora: aut a ſolu-
tiōe cōtinui ſecūdū latū nō recipit curā: qz uero ſit a ſolūtiōe
ſm longū: aut ab ictu nō cōterēte neruos vehemēter quādeq;
ſanatur. Quartū paralyſis fortis eſt quaſi cure impoſſibilis
debilis uero non facile ſanatur. Quintū tremor z dolor in pa-
ralyſi ſuperius bonum. Sextum qd paralyſis trāſit ānū: ſecū-
dū plurimū nō recipit curā. Septimū ex phibitione ſpiri-
tū eueniēs ē difficilioris cure qz pueniēs a mala diſpōe ſpūs. Is il-
la qz ſit a cōruptiōe ſpūs ſi multa ſit uix recipiet curā. Et qz ſit ex
phibitiōe ſpūs uitalis ē deterior qū auferit uia ſimul cū motu
z a fortiori cā pūet qz uie ſūt latiores. ſ. arterie qz nerui. Octa-
uū palyticat vñū mēbrū magis qz aliū: qz magis debile aut qz
vras hz latiores: aut qz ſuppoſitū pti cerebri: aut nuche qz ma-
gis patit. E Nonū lat? paralyticū ſi ē frigidiffimū z ſanū cali-
diffimū malū ſignificat. n. cōuerſiōis oīz ſpiritū ad lat? ſanū
z ipozū paucificationē in latere egro. Vnde ptes aquee z terre
dominātes molle deducūt ſe ad frigiditatē actualē z ex hac cau-
ſa macreſcit latus paralyticū: z uariat pulſus in eo a pulſu late-
ris ſani ſm frigiditatis dominū. Et oculus lateris paralyticū
mioratur ex eadē cā. ſ. debilitatis uirtutibus nālibus. Et ex his
patet qre aliquādo auferit mor? z nō ſenſus aliquādo ecōtra nā
ſpiritus paucificatis citius auferunt mor? qz ſenſus. Et ſi ſiāt p
diuerſos neruos ſtat vñū ledi ſine altero. Et tertio hoc ſiat ſm
qz tēperamētū p vno magis cōrūpit qz pro alio: ſicut lapſus
ad hūidū magis iſperficiū motū: z ecōtra lapſus ad ſiccū magis
ipēdit ſenſum zc.

Almā.

Cuius curā incipiemus: pilulas ſetidas quas cōpo-
ſuidādo que recipiūt pulueris picre. 3. x. colloquinti-
de iterioz. 3. v. caſtozeij. 3. ij. z. 5. caſtozei: piperis aſſe-
ſetide ſerapini: oppoponacis: ſceitargundi: linapis oi-
um ana. 3. i. cētauree mioris: elaterij amboz ana. 3. v.
gummē in ſucco rute diſſoluātur: z alia ex eis cōficiā-
tur: z ſiunt pilule. z ſiunt ex eis. x. potiōes.

Jo. Ar.

Cuius curā incipiemus. Bini diſ pſens pō in duas p-
tes: In priā pōit curā paralyſis phlegmatica. In ſecūda curā
paralyſis ex pūſſiōe z caſu. Secūda ibi Quod ſi paralyſis
Priā i qñq; Prius pōit curā p ventris ſolutionē. Secun-
do p dictā. Tertiū p medicinas locales. Quarto p medicinam
ſūptā per os reſoluēt. ſ. cōſectionē anacaridū. Quinto ponit
qd faciendum ſit ſi hoc nō ſufficerent. Secūda ibi. Quap-
rna poſt qz. Tertia ibi. Alēbra quoq; eius. Quarta ibi.
Diebus uero qbus. Quinta ibi Quod ſi ſumpſi. De
priā parte tūc qz tu debeas icipere curā exhibēdo pilulas ſeti-
das qz ipſe cōpoſuit zc. Recipe pulueris picre. i. amarc: ē hie
ra ſimplex de qz ſupius dcm ca. z ſic i ſedo ſoluēs magis phle-
gma qz cholera z ppropie a capite z ſatis leuiter. 3. x. colloq. eu-
forbij caſtozei aſſe que ſupius dcm z declarata ſunt ſerapini ca.
in ſedo ſic. in tertio: gūmi ſatis notū z ē medicina cataracte: op

De paralyſi.

popōaci ca. 2 sic. in tertio ſceptaragi. i. tapſie 7 eſt herba ſiſſo na ſturtio. ca. 2 sic. in ſine ſcōi oium ana. 3. j. centauree minoris elat. cterg 7 eſt ſuccus cucūeris aſſi. ca. 2 sic. in tertio 7 multū valet i aſclie ſublinatū. 7 in pilulas reddatū cū correctiuis ſuiſ: eſt enī potētiſſimū ad educendū aquā gūnie diſſoluant in ſucco rute que eſt ca. 2 sic. in ſecūdo proprius in egritudinibus capitis 7 neruorū 7 ſubdit qd ſunt. x. potēdes. ſed notate qd vnaqzq potio erit. iij. 3. cū dimidia 7 tepozibus noſtris eſt nimio exceſſi ſua medicina quā corpora nequeūt tolerare. Sufficeret. n. 3. i. eſt. n. euſorbiū fortiffima medicina cuius doſis ē a kirat. i. vſuz ad. iij. 7 kirat eſt. iij. g. hordei. Et pro vnaquaqz potioe de hoc ſola ingrediunt. gra. xv. Similr de colloquintida. ca. 2 sic. in tertio ingrediunt i vnaquaqz potione. gra. xxx. cuius tñ doſis eſt aki rat. vi. vſqz ad. x. Aſſa vero eſt ca. in principio qrti ſic. in ſcōdo: Et B. exiſtimauit ipſam aliqūter ſoluitū. ſed certū eſt qd ipſa cōfert ſoluitōi atque frigide oppopōaci ca. 2 sic. i. tertio 7 ſoluit pble gma. Similr ſerapinū ſoluit pblegma 7 aquoſitate vnde ſi fiat cōputatio ſufficeret. 3. i. bulus potiois.

Alman.

Quarū vnā poſtqz eger ſuſperit p tres dies quie ſcat 7 nutriaſ tūc cuſ aq ciceris 7 oleo 7 ſinapi. 7 dei de bibat aliā potione: qd poſt qz ter fecerit p aliqz dies qeſcat. Et nutria� carne fructati icila 7 in ſartagine frixa 7 mutagenath i qb' ſūt ſpecies calide. vt. pip et bis ſimilia. i. potu vero ſūat hydromel.

Jo. Ar.

Quarum vnaz. Hic curat per dietam. d. qd poſtqz eger ſuſperit vnā iſtarū potionū qeſcat p tres dies ab oī alia medicina ſoluēte niſi forte aciperet aliqz diſtere. Et interī nutria� aq ciceris cōdita cū oleo. Eſt. n. mos regiois ſue oīa cibaria fere cō dire cū oleo 7 parū ſinapis poſſet admifceri loco aromatiz vt cibis ſit calidior magis propri' ptra phlegma. Et i ſine tñ dī erū ſūat aliā potione ex ſupraſcriptis. 7 ſic poſt triduū ſūat aliā 7 interī nutria� vt ſupra: deinde poſt qeſcat a medicis ſoluitiſ p aliquos dies vt verbigra p hebdomodā 7 ſic interī nutria� carne fructati icila 7 in ſartagine frixa ſed ſi caro leuis vt auis: 7 mutagenath q ſūt cibi ex carnibus miſuſſime icila 7 cū ſpecieb' cōditiſ: ſed ſpēs i hoc caſu ſūt pip. 33. nur muſchata 7 ſilēs. qz nutritiū dī eē ca. 2 sic. actu 7 potētia qd propter vitetur brodi alia 7 q declinat ad frigidū 7 hu. actu 7 potētia niſi aliq de qb' infra. i. potu vero ſumit hydromel cui' hec ē deſcriptio. vt. viij. ptes aque admifceant vni mellis 7 bulliant ad cōſumptionē terrē partis 7 collet. cuius laudes ſunt erimie i oibus egritudinibus frigidis capitis 7 neruorū.

Alman.

Medbra qz ei' ex oleo coſtino iūgat. Qd Recipit coſti. 3. i. caſtorei. 3. 5. pipis piretri euſorbiū oīuz mīū añ. tertiā. 3. i. diſoluāt oīa i. 5. lb. olei keiri: aut de nar ciſco. et vtere eo.

Jo. Ar.

Medbra quoqz. In hac tertia parte docet mēbra paralytica iungi. ſed multo magis origines neruop. ſ. poſteri' cerebz 7 to tā nūcā cū oleo coſtino cui' hec ē deſcriptio. 3. coſti. 3. j. pipis piretri euſorbiū ana tertiā. 3. i. caſtorei. 3. 5. 7 diſoluāt oīa i media lb. olei de keiri: aut narcifco. keiri fm quofdā eſt viola oīs mē ſis 7 apud. A. nō ē capitulū de ipſa: ſed apud Serapione ē ſim plet ro. 7 Diaſco:ides vocat eā leucoron ca. 2 sic. in ſecūdo: 7 ē reſolutiua tumorū. prouocat mēſtrua ſanat ragadias 7 valet po dagricis 7c. Sed apud ſimonē ē plāta cuius ſūt tres ſpecies vna lbz flores albos altera purpureos altera citrios q ē ſimilit ter ca. 2 sic. Narcifco ſecundū Diaſcoridē ē bulbū beaticū ſi ne vt latini bulbū domeſticū multi liliū dixerūt folia ſimilia por ro hēt: ſz minora haſtā duapz palmarū ſine folijs: ſlos ē illi alb' i gyro 7 in medio croceus aut purpureus radicē habet rotundā. ca. 2 sic. in ſcōdo ppri' i paſſiōibus neruop. reliqua nota ſūt

Alman.

Dieb' vero qb' qeſcit dādē ſunt quaqz dic. 3. ii. de anacardino qd. Recipit. 33. piretri nigelle. coſti mela no pipis macropipis oggi oīuz ana. 3. x. myrbe rute

ſice aſſe fetide ariſtol. baccarū lauri caſtorei ſceitaragi idi. ſinapis gētiane oīuz ana. 3. v. mellis anacardi. 3. v. vngat cū oleo nucū. 7 cū melle cocto pſiciāt. hoc .n. medicamē valde pſert palyſi apoplexie torture 7 trēori morphee morſib' ſcorpionis 7 oib' paſſiōib' frigidis 7 ſpafmo humidō. Qd quum ſumit illico p uoca ſudorem: 7 infert febrem.

Jo. Ar.

Diebus vero quib'. In hac qrtā parte adminiſtrat qzqz die d. 5. anacardie cōfectionis qd. Recipe 33. piretri coſti nigelle melano pipis. i. nigri piperis macropiperis. i. longi pipis qōia ſunt ſuperius declarata alias. oſi. .c. oggi. i. ſe. petroſelinū ca. 2 sic. i. ſecundo oīuz an. 3. x. myrbe rute ſic. aſſe fetide que ſupra fuerunt declarata ariſtologie ca. in tertio ſic. in ſecundo. baccē lauari ca. 2 sic. in ſecūdo caſtorei ca. 2 sic. in qrtō ſceitaragi. i. tapſie ſimilis naſturtio acuta apertūa ca. ſilr i ſine ſcōdo ſinapis ca. in qrtō: gētiae ca. in tertio ſic. in ſecūdo ana. 3. v. mellis anacardi ca. 2 sic. in quarto. Anacardus eſt fructus arboris qui pediculus elephātis a quōdā vocatū vngat cū oleo nucū ca. in tertio ſic. in ſecundo 7 cū melle cocto cōficiant. Hoc. n. medicamē valde cōfert paralyſi apoplexie torture. ſ. oīs tremori albaras 7 eſt ſpēs morphee. morſibus ſcorpionis 7 oibus paſſiōib' frigidis 7 ſpafmo hūido. Qū aut ſumit illico prouocat ſudorē: 7 illico infert febē: quapp valet ad reſolutionē cāe cōiuncte paralyſis. Et dī ſumi cū vna aut duabus. 3. hydromellis. Alman.

Quod ſi ſuptrū nō aſſert ſanitatē eger ab oī medi camine p. x. dies abſtineat excepta dieta: deīn ad ipſi us curam redeundum.

Quod ſi ſumprū. Ponit i hac qnta pte qd faciēdū ē quz ſupraſcripta nō ſufficerit ad curā. d. eē abſtinēdū ab oī medica mine per. x. dies excepta dieta deīn ad ipſius curā redeūdū. ſ. ordinate ſicut dictū eſt. Et quo collige in oī egritudie marie in chxonis eē faciēdū iterpollationē medicapz: Ne egruz tedeat 7 abhominatiōe iſcurat ex tā cōtinuo vſu medicapz. Alman.

Qd ſi paralyſis ex pcuſſiōe aut caſu euenerit 7 accit ſubito ita qd nerui equaliter pūdāt: taliter pmanebit nūqz enī ſanabit. Qd ſi nō repēte ex pdictis ſz paula tis 7 moliter iuaſerit: loco pcuſſionis eplaſtrum hoc ē apponēdū qd. Recipit farinā ſenugrece. ſemē behē ſem mābaleb. ſem reuſini bōlliū amoiacū adipē ana tis cerā: oleū de lilio ex his fiat eplaſtruz 7 ſuppōat.

Jo. Ar.

Qd ſi palyſis lb docet curare palyſim ex pſecūde. d. qd ſi ſubi to accidere ta tr pmaebit 7 nūqz ſanabit qd propt vanū ē labora rei eius curatiōe lz in etate iſtāli cura ſit poſſibilis cū mēbra ſpermatice poſſint in ea etate fm qd erāt pſio reſtaurari. Qd ſi nō repēte ſed paulatī iuaſerit cura eſt poſſibilis cū tūc pueniat ex decurſu hūorū ad locū qd deinceps poſſit reſolui. Applicat ergo loco pcuſſiōis emplaſtrū qd ē origini neruorū eſt applicā dū cuius eſt hec deſcriptio. Recipe farinā ſenugrece ca. 2 sic. in pſio mollitiē exēpli gra. 3. ij. ſe. behē ca. in pſio ſic. in ſecūdo ſe mē mābaleb. i. medulla ceraſi ſilueſtris ca. 2 sic. in pſio ſe. reu ſini. i. pēta dactylicque eſt cataputia maior ſiue ſpōſa ſolis ca. 2 sic. in tertio dicit alia ſpēs mior ſit ca. 2 sic. in qrtō ana. 3. ij. vdel lī ca. in pſio 7 ſic. in pſio amomaci ca. in ſi. tertij 7 ſic. in pſio ana. 3. 5. adipis anatis olei de lilio ana quātū ſufficit ad bene i pingūadū cere quātū ſufficit ad debite inuiſcādū miſce. Sz no ta hāc medicinā debere adminiſtrari vulnerē iaz cōſolidato aut cōſuſione rēota: paralyſi rēanēte: lz ē ſtātē cōſuſiōe cōferat.

Cura

Paralyſis. Ante oīa tria ſunt cōſiderāda 7 antedē da i cura palyſis ſpafmi ſtuporis trēoris 7 ſaltus. Prīmū vt nō pperemus i principio ad vſuz mediciarū formuz digerētū eūanū 7 tuerētū: ſed icipiamus a lenibus gradatim ad fortiora pcedēdo que fortia nō ſunt applicāda in palſū leui niſi poſt qrtū. In media poſt ſeptimū in forti poſt. xij. Secūdū vt medicane q applicāt ſint pprie in hmoi diſpōnibz

cōſtantes cerebꝝ ⁊ neruoꝝ p virtutē primā ſecūdā tertiā ⁊ q̄r
tā ⁊ ſiſt iuxta poſſe ſint cibaria. Tertiū vt medicīne locales ap-
plicet̄ origini neruoꝝ. ſ. nuche ⁊ ide orlētū. Si vero fuerit i pti
b^o faciei applicet̄ circa ſecūdū aut primū vētriculū ⁊ ſimiliter
applicet̄ mēbris paralyticis. ⁊ c. Si g̃ paralyſis pēdeat a cauſa
primitiua ut a frigore ⁊ ſimilib^{us} p̄terq̃ a p̄cuſſione. Prima i
tēto ſit remotio cauſe primitiue ⁊ nocumētū eius. Secūda p̄bi
bitio humoꝝ a lapſu. Tertia correctio accideētū. Quarta debi
tū regimē ſex reꝝ nō naturalū q̄ ordinate iſta p̄oneſt. (Si vero
paly ſuo ſu p̄legmatica ſicut ē ut plurimū ſex regꝝ iūctiōes
Prima digerit. Secūda euacuat. Tertia diuertit. Quarta cau
ſa cōſiſtūti reſoluit. Quinta corrigi accideētū. Sexta ordinat re
bitū regimē ſex reꝝ nō nātū. Et ego docebo ſimul p̄ſes iſtarū
intētiōnū p̄ficere. P̄domus ergo q̄ hec paralyſis ſit fortis: vt
ſit exēplū alijs p̄ia die palyſi nihil mediciale faciendū ē niſi forte
cliſtē leue ex brodio pulli cū. ȝ. i. ſucari nō ⁊ pauco ſale ſi venſ
ſtrict^{us} ſit aut fiat ſuppoſitorij ⁊ eadē die nō cōedat n̄z bibat
niſi forte ap̄dneceſſitate ſueret aliqd hydromellis. Secūda die ſiut
p̄ digeſtiuo ⁊ p̄tj cedat loco cibi hydromel biſ aut ter exhibitū
i quāitate quatuor. ȝ. p̄ vice ⁊ nihil aliud cōedat niſi forte ſi ef
ſet puer aut aſſuet^{us} multē cōeſtioni poſſz dari aliquid modicū
panate ſubtilis i qua eſſet ſaluia. ſ. minuti iſciſa ⁊ cocta: ⁊ hoc ſe
mel tamē i die naturali ⁊ nihil aliū fiat mediciale niſi forte cli
ſtē de quo ſe aut ſuppoſitorij. In tertia die ſumat p̄ digeſtiuo
aquā ſaluie cū melle ro. aut cum equali quāitate hydromellis
aut hydromel i quo decocta ſit ſaluia ſticados arabicū roſma
rin^{us} aut ſimilis nō multū calide aut aperientes non multū ⁊ ea
dē die nihil aliud cōedat aut bibat niſi panatem de qua ſupra
aut ouū vnū ⁊ ſaluia miſtū ſemel aut biſ ⁊ poſt. vi. aut. viij. aut
x. grana p̄parata et fiat cliſtē de quo ſupra. In quarta die ſi
multer regat vt i tertia ſz i quinta ſexta ⁊ ſeptima ſit idē regimen
cibi ⁊ pot^{us} de quo ſupra. Sed in his dieb^{us} ſingula die fiat cliſtē
re ſi opus ſit ex decoctione ſaluie i ſp̄i ſticados arabicū ana. ȝ.
i. agarici. ȝ. ſ. ſalis gēme. ȝ. ij. decoquā i. ij. lb. aque ad p̄ſum
ptionē medietatis ⁊ ex. i. lb. hui^{us} decoctionis cū. iij. ȝ. olei fiat
cliſtē. Digeſtiū vero ſit hydromel d quo ſupra. poſſet tamē
addi aliquid oryemellis ſimplicis aut cōpoſiti vbi vero eſſet af
ſuetus multiplici cōeſtioni ſicut pueri iterdū deſt aliquid hui^{us}
p̄ſentis cui^{us} ē hec deſcriptio. Recipe zucari. ȝ. iij. liq̄ fiat
aquā ſaluie iuſionis cinamomi nucis miſchate. ȝ. 33. ⁊ fiat ma
n^{us} p̄p̄: vel deſt parū hui^{us} electuarij. Recipe ſaluie recēſis miny
ti iſciſe ⁊ cū melle q̄ſtū ſufficiat fiat electuariū optime diſpuman
do mel. Octauo vero die ſiut. ȝ. ij. pilulaz d hiera ſimplici cū
ſcopulo vno agarici p̄parati i oximelle ſquillitico ex. q̄b^{us} ſiant
pilule. vij. ⁊ exhibeāt ſi mane ⁊ taret p̄adiūz p ſex horas poſt.
Et ſi videret̄ d bilis poſſet dari aliqd carnis: aut auca parue
aſate aut aliqd ſimile i parua q̄ſtitate. Et ſep in fine mēſe dētur
grana p̄parata aut p̄fecta. Et hoc regimē vite p̄tinuet uſq̃
ad xi. diē dādo in cibo ea q̄ dicta ſūt ⁊ i potu ſolū hydromel
⁊ abſtinere p̄t ſamē ⁊ ſiūz ē p̄p̄ia cura hui^{us} cōtundimū. Sz
p̄ digeſtiuo i hoc tēpore ſumat hydromel de quo ſupra cui in
decoctione poſſet addi aliquid modicū cinamomi. 33. aut nu
cis miſchate uſ. Recipe ſaluie iue ſticados arabici ana. ȝ. i.
rute maiorane ana. ȝ. 33. mellis. lb. ȝ. aq̄ lb. iij. cinamomi. ȝ.
ij. 33. nucis miſchate ana. ȝ. i. bulli ad p̄ſumptionē tertie partis
diſpumādo ⁊ coſet. ⁊ poſſz etiā addi oryemellis cōpoſiti. ȝ. i. et
p̄p̄ie ſi materia videret̄ groſſa: licet vt plurimū ſit ſublis ⁊ in
hoc tēpore diſteria fortificēt addēdo ſupraſcripto diſteri. ȝ. ȝ.
vſ vnā hiere p̄poſite. Sz aut hialogodio n aut ſimiliū. aut adē
do ſupraſcriptis herbis i decoctione cētaureā: aut colognitidā
et ſimilia. Sed i. xv. diē exhibeāt. ȝ. ij. aut. ȝ. i. pilulaz ſetidarū
quaz deſcriptioſ p̄ponit Rari^{us} i tētu ſeruata debita cuſtodia
Et deinceps vſq̃ ad. xviij. vel. xx. diem continuetur idem re
gimen vite: aliquantulum tamen ſi oportuerit paulatim ingro
ſſādo. Et p̄ digeſtiuo in his dieb^{us} deſt oryemellis ſquillitici ſiru
pi de ſticados ana. ȝ. vi. cū trib^{us}. ȝ. digeſtiui ſupraſcripti. Poſt
ea ſumpto digeſtiuo i his dieb^{us} quater aut quingē dētur. ȝ. vna
aut. ȝ. quatuor pilulaz ſetidarū de q̄b^{us} i tētu ſeruata debita cu
ſtodia. Et diſteria i hoc tēpore fortificēt multiplicādo i hoc tē

poze cētaureā collognitidā ⁊ adēdo bartanitā de q̄b^{us} i apople
xia aut multiplicādo electuaria ſolutiua de q̄b^{us} ſupra. deinde
ſequētū die deſt. ȝ. ij. triace diſtēpate cuſ. ȝ. i. hydromellis ſupra
ſcripti. ȝ. ȝ. i. vini potētis ⁊ deſt i māt ⁊ dormiat poſt eā ⁊ taret
cibū p. vii. horas ⁊ ſudet ſi poſſit. Et i hoc tēpore conſeūt diuer
ſiōes fortiores ſicut maſſicatoria ⁊ caputpurgia ⁊ ſternutato
ria de q̄b^{us} ſupra i alijs capitulis. Et tātē iſta fortiora pueniūt
leuiora ſicut fricationes ſup parte ſana. fricationes enī ſup parte
egra nō ſiūt: niſi quz opus ē reſoluere facta bina aut trina pur
gatione. Poſt hoc p̄ueniūt reſolutiua applicāda parti leſe ⁊ ori
gini neruoꝝ incipiendo a leuiorib^{us} ſicut eſt oleū d ceſto deſcri
ptōe Aſcheue. vulpinū d ruta. d ſpica ⁊ ſimiles gradati aſcēdē
do ad oleū d coſto poſitū iſta a Raſi oleū de caſtoreo de pipe
rib^{us} de euſorbio poſtea ad aquā vitis factā ex optio vio. eſt. n.
optia ⁊ vltia i reſolnēdo. Poſtea ad emplā rubificācia ⁊ deſic
cācia ex ſinapi ⁊ ſilibus circa nuclā ⁊ p̄te poſteriorē cerebꝝ. ſed
attēdat ne nimis p̄funde vlceret aut apoſtemēt ⁊ p̄opterea lo
cus ſepe videat. Et in hoc tēpore cōpetūt venoſe ſup pte paly
tica aſo p̄tracta ⁊ p̄p̄ie i capitūb^{us} lacertoz ⁊ i hoc tpe cōuenit cō
ſectio anacardina ſed iſciptat p̄io a. ȝ. i. gradati aſcēdēdo vſq̃
ad duas. Et deſ alternis diebus cū. ȝ. i. aut. ij. hydromellis de
bke calcfacti ⁊ deſt i mane ſiō ieiunio. dormiat poſt eā ⁊ ſudet. q̄
ſi nō curat^{us} fuerit geſcat p. r. dies de debito. regimine ſeruato. deū
de iterat^{us} medicie fortes. ſ. diſſeſtine euacuatiua reſolutiua ru
bificācia ⁊ cōſectio anacardiā. Et ſi ſi cū his non liberet vadat
ad balnea ſulfurea aq̄ ⁊ alumiſa vel lutofa ⁊ aerea ſive fumo
ſa ⁊ ſumat aquā ſup nuclā ⁊ p̄te poſteriorē cerebꝝ debito regi
mie i balneis ſeruato. Si vō paralyſis ſlegmatica eſſet leuior ci
tius poſſet ingroſſare dicta: citius deuenire ad digeſtiua fortia
reſolutiua rubificācia ⁊ cōſectionē anacardiā. P̄cedēte tpe
pōt bibere parū vini boni cū hydromelle lymphati. ⁊ dicta ma
gis ingroſſet q̄ ſemp deſciat ad calida ⁊ ſic. ⁊ vitetur brodia
liſi brodiū cicerū ⁊ galli antiq̄ſſimi ⁊ brodiū ſerpētis nō vene
noſi. Et cōfert cerebꝝ leporū aſſatū. ⁊ herbe alique in hac diſ
poſitōe: ſicut q̄ dicte ſunt. acorū ⁊ p̄p̄ie cōdit^{us} cū melle: ⁊ dia
corus. Et ex aromatibus cinamomū. 33. muſchata gelāga ⁊ pi
per ⁊ ex fructibus grana pini ⁊ c.

Ater declinet ad ca. ⁊ ſic. cuius caliditas gradatū itēdat. Scru
nus ſit cōſter vi. horarū ⁊ nō dormiat ſup cibū. cōs ſupfluita
tes ſolcite p cōuenientes regiōes purgent. exercet^{us} fortibus fri
cationibus ſuppleāt. n. fricationes locū exercitij factē p̄io ſup pte
ſana: deinde ſup egra ad ſpirituū attractionē: ⁊ calidi viuificatio
nē: ante illd tēpū nec friceſ neq̃ exercet^{us}. Accidētia aie caloz
excitātia ſicut ira cōueniūt. Q̄ dieſ dicta ſicut dictū ſuit ſubtilior
in p̄cipio q̄ gradati ingroſſando pcedat: cū p̄p̄ie: ſicut hy
dromel ſaluia: roſmarinū: acorū: mēſe: maiorane: ruta: iua: iſo
pus: capares: brodiū cicerū: galli antiq̄: ius ſerpētis nō veneno
ſi: aues pue: carnes leporis ⁊ p̄p̄ie cerebꝝ aſſatū: grana pini p̄
parata ⁊ c. Vitet vinū niſi paucū egritudine iā declinante ⁊ me
diocriter vſoſ. Vitet acetū ex aq̄ ſrida: ſit ſamelie ⁊ ſtiubū ⁊ c.

Segt de palyſi ſanguinea.

Si vero ſit palyſis ſanguinea ſz cōez opinione: tūc ab ipſo ini
to fiat phlebotomia ex pte cōtraria loco palytico ⁊ ſatis copio
ſa p̄miſſio diſteri ſi oz l̄z nūquā videri phlebotomiā ſanā i pa
lyſi niſi fuerit a p̄cuſſiōe cōtūſſiōe ⁊ ſilb^{us} ⁊ deſt aq̄ hordei ⁊ aq̄
zucarata ⁊ obſeruet reliq̄ regimē ſupraſcriptū i phlegmatica.
Si phlegma fuerit ſanguini p̄miſtū ſicut ē vt pl̄z ſz localia ſint pa
rū ca. vñ ſufficeret oleū cāmellinū de ſpica aut ruta q̄b^{us} ē oleū
ro. poſſet addi imo calida augmētāt egritudinē: ⁊ ita p̄poſitō
le regimē ſeruet in reliq̃. Et ex his potes cōcipe qd faciendū ſit
in reliquis ſpēbus paralyſis hūozalis: ſi cōtingit.

Si vero pēdeat a vulnerē cōtūſione aut laqueatōe diſlocatiōe:
p̄io huiusmodi curent cura ſibi p̄oꝝa: deū de palyſi ſi nō ſu
bito euenerit. qz ſubito euēiēte liberatio ē i poſſibilis ſz pl̄z ⁊ c.
Cureſ ergo cū euantibus ⁊ diuertētib^{us} p̄io ſi hūozes ſint in
fluxu ⁊ in hoc caſu cōuenit phlebotomia: poſtea ſup loco para
lytico ⁊ loco originis neruoꝝ app̄oxient medicīne mellican
tes reſoluētes poros dilatantes vt ſp̄s penemare poſſit. ⁊ cuſ
p̄p̄iū in paſſionibus neruoꝝ ſicut eſt emplm deſcriptū a Raſi.

Et potes facere balneū vel decoctionē ex vulpe cū quibusdam mollicatibus et resoluētibz sicut fenugreco. altea. iua. saluia. sticados arabico. ipericō. Et pmitat vulpē excoiatā prio. et fractā et ossa sua bullire vsq; ad carniū separationē. In q̄ decoctiōe eger ipse et mēbrū palptici balneat fricādo flectēdo reflectādo. et postea vngat cū oleo vulpio. aut ex vnguēto Rasis et loca bñ calida cū pelle vulpis teneant. Sirupus pprius i paralysi phlegmatica. R. saluie rosmarini sticados ana. ℞. i. radicū acorū. 3. i. Sario filate melisse herbe paralisis rute saturegie isopi betonice baccarū lauri ana. ℞. s. bulliat. cū. s. ff. mellis in quantu or. ff. aque vsq; ad p̄sumptionē medietatis et aromatizet cū ciā mōmo nuce muschata. 33. pipere pietro. hoc. n. cōuenit factis huiusmodi purgatiōibz. Sed magis in processu addat oximel squilliticū. Sirupus de sticados descriptiōe. mesue. Una. 3. sticados arabici in pilulis redacta cū oxymelle squillitico pluribus diebus successiue exhibita liberat a paralysi. Una. 3. pilularum de hiera simplici cū. i. 3. piperis cū oxymelle squillitico in pilulis redacta pluribus diebus exhibita potēter liberat. Ex euacuātibz pprie sunt pilule de euforbio de oppopōaco de serapio: de sar cocolla: de hiera magna: sed vomitina cōueniūt vbi sticacus su geret materiā cū hoc et q̄ calefaciūt cerebrū. Unus. 3. asse feti de sūptis in pilulis pluribus dieb; ē efficac medicina oleū bal samini de lateribus foria sunt in hac dispōe. Unguētū efficac. Recipe carpoballami euforbij ana. 3. i. bdely serapini ana. 3. ij. salis natri castorei ana. 3. ij. pulueris anacardi sinapis aristolo gie ro. spice costi seic agnicasti staphisagrie pietro aphodilloz radiciū ireos ana. 3. i. cucumeris assi vini. 3. ij. balsami. 3. 5. mel lis anacardi. 3. i. terebinthine. 3. vi. olei de costo et de ireos ana. 3. i. olei de spica. 3. ij. anetini. 3. i. 5. piguedis urfi tassi vulpis uul turis ana. 3. 5. dissoluātur gumi in aceto squillitico: deinde cū ce ra citrina fiat vnguētū molle. Fiat et vnguēta alia decoquēdo anserē in cuius vētre sit aliqd gatti: aut vulpis. Et alia ad hoc ppositū q̄ omīto credēs hec sufficere. et hec de palsy dicta suf ficiant 7c.

Alman.

Capitulum viij. de stupore et tremore.

Am aliquis fētit aliqd suoz mēbroz si cut ē dispositio pedis qū sit stupidus di cum? illo mēbro stupore ee. Qua ppter eius cura nō ē differēda: quādo eni plon gat tēp' hui' egritudinis pducit ad paralysim.

Jo. Ar.

Am Aliqs. hoc ē octauuz caplz i quo agū Rasis de stupore et tremore. Et pmo pmit tēda sūt qd nomis et qd rei stuporis. Stupor. n. dīnuat a stupeo qd qd admirationē importat quādoq; stuporē mētis. i. dinutionē: aut ablationē virtutū inte riorū cerebrū. qd qd significat cuiuscūq; opatiōis dinutionē. Sz apud. A. hec dictio stupor aliquando apud quosdā ē simonyā paralysi: quoz modoz nullus ē ad ppositū. Hic vero sumit stupor. i. egritudine neruoz que sic diffinit. Ab. A. stupor est morbz officialis. i. mēbz officialis. i. mēbz orgāici faciēs eue nire nocumētū i sēsu tactuali. s. destructōez aut dinutionē nō au tē corruptionē ad differētiā doloris: aut cuiuscūq; alterius ta ct' corrupti sicut esset sēns dīlūsoz p doloroso aut cū aut cali dū p frigido. Diuidit p̄sēs ca. i. duas ptes. Primo agit Rasis de stupore. Secūdo de tremore. Secūda ibi. Tremor autē. Pri ma i duas. Primo notificat tremorē. Secūdo ostēdit necessi tatē festināne cure. Secūda ibi. Qua ppter. De pma pte dicit Quz aliqs fētit aliqd suoz mēbroz aut etiā totū corp' sicut ē pes quādo ē dormiēs siue obdormitat? tūc illud mēbz patit stuporē. i. dinutionē aut ablationē tactus. De secūda pte dicit curā nō ē differēda qū trāseat i paralysi ipsi nō differētibz nisi secūdu magis et min'. Speties stuporis sumit sicut spēs paralysi. Et eni qdā vniuersalis: qdā p̄ticularis ut i altera me dietatū co:poris dextr' aut sinistre aut i aliquo v' plurib' mem bris p̄ticularibz. Secūda distinctio aliqs stupor fit incipiēdo ali quis pmutādo ex apoplexia epilepsia dolore capitis pleuresi

et colica et sic de alijs dispositionibz qd quādoq; succedit stupor. Tertia distinctio aliqs stupor ē materialis aliquis imaterialis aliquis itēsus aliquis remissus. Intēsus auferēs totaliter ta ctū: remissus ipsū dīnuēs. Aliquis ē chronic' aliquis itēpela tus aliquis p̄tinuus. 7c.

Cause Stuporis sumit a quatuor: aut eni a principijs. s. ab anima et duobz mēbris principalibus co: de. s. et cerebro: aut aserētibz. s. nucha nervis et arterijs: aut a spiritu aut a mēbro stupido. Si quidē a principijs ut ab aia erit qz ipsa cōuersa ad aliquod speculādū nō sēit obiecta extrinseca vnde secūdo de aia: atēti fortibz imaginationibz delata sub oculis nō videm: aut ex parte co:dis nā qū ipsū ē d. primo incurfurū sym copiz fit homo vniuersaliter stupidus spiritibz ad co: fractiōe An similiter ppter oppilationē co:dis aut aliā egritudinē spirit ibz vitalibz nō potētibz exte ad mēbra fit homo stupid' nam hoc modo accidit apoplexia ut supra. Aliquādo ē ppter defe ctū i cerebro vt i dolo: vehemēti ppter quē oēs spiritus aiales puerūt ad ipsū: aliquādo ppter oppilationē i cerebro coarcta toriā ex hūoribz collectā i vētriculis: aut i origine nuche et ner uoz: aut attenuatōiā ex similibz hūmoribz quā apostemate aut sine apostemate. Aliquādo ē i deferētibz sicut in nucha aut ner uis aut arterijs qū scidūt frīgūt: aut aliter oppilāt: sicut nucha oppilāt aut scidit ppter dislocationē spōdiliū vt s. in palsy: et si militet ē i arterijs. Aliquādo puenit stupor ex defectu spiritus: aut qz paucius: aut frigidus gressus aut effect' aliā quālitatē ma nifesta v' occulta qua ppter nō ē pueniēs instrumentū anime ad sensus tactus. Aliquādo est ex parte mēbz qū nimis calefactū sit i frigidatū hūectatū aut ericatū. I3 mala p̄plexio frigida et hu. aliquādo sit i causa vt plurimū. Aliquādo ē ex pte qualitātē se cū daz. vt qz nimis grosse subē: et p̄pterea cutis pedis pōt quo dāmō ppter suā grossitiē reputari stupida respectu cutis manū et simile huic pōt p̄ternaturalē accidere alicui mēbro. et p̄pterea mediū inter plātā pedū et calcaneū ē magis sensitiuū et magis ti lilationē incurrit. rrrr. p̄plexiōne p̄plexiōne. ij. 7c.

Cause autē remotiores. quēdā sūt primitive sicut p̄cussio. casus dislocatio cōstrictio violēta extēsiō et similes i capite ner uis: aut arterijs. et sicut morsus scorpionis aquatici. aut tactus piscis nominat' barlie. v' miracha necnō medicīne sūpte inte rius aut exterius applicite necnō quidā serpētes ca. corrūp̄pētes cōplexiōne spiritū et mēbz. aer et frigid' nimia crapula vīna po tētia sūt cause lōginq; stuporis nimis somn'. supflue vigilie. re tētiō supfluoꝝ cōsuetoz expelli. nimia quies accidētia anime ex cedētia p̄cipue nimis timor q pmo facit tremorē: et tādē auctus auferit sensum tactus et c. Cause autē corporee āecedētes sunt hūiores mali aut male cōplexiōnes toti' aut mēbroz cōicātium nervis. sicut i febriz fortibz accidit stupor dyscrasiato spiritu et neruoz cōplexiōe Et cedē v' similes possunt ēē cause cōiūcte: humores autē faciētes stuporē sunt phlegma secūdu plurimū. Aliquādo sanguis sicut ē i paralysi.

Signa Stuporis sūt dinutio aut ablatio sensus tactus aut totius aut partis cui secūdu plurimū aliqd nocumētū i motu p̄iūgit. Signa causaz p̄mituaz sūt ip̄met cause: et nocumēta ex ipsis derelicta. Signa capz corporearuz. s. male p̄plexiōis et humoris faciētis stuporē sūt dicta supius in palsy et p̄plexiōis alijs capitulis. Signa stuporis facti permitādo si p̄cessio aliā egritudinū et ip̄si successio quo succedēte p̄cedē tes egritudinis minuit aut auferūt materiā ad neruos vel ad origines neruoz pmutata. I3 tñ sit possibile succedere stupor: em p̄cedēte egritudine nō dīnura imo potius aucta. et c.

Pronostica Stupor p̄ueras p̄nūat aliqūā egritudinē cerebrū aut neruoz. Causa eni diminut a faciēs stuporē si augeat aliqūā maiore faciet egritudi nē cerebrū aut neruoz. Scdm oīs stupor mēbz p̄ticularis qū p̄uecrat trāsit i paralysim qū paralysi s et stupor nō differāt nisi se cūdu magis aut min'. Tertiu. stupor faciei nūtiat toxurā oris. Quartū. stupor fortis cū vertigine p̄uecras mortē p̄nūtat 7c. Et ex iā dictis iſferri potest pedes aptiores ēē stupori pmo breuiari

ca. pprio: et secundo pnosticoz qñ sint distantes a fonte caloris: ab istu sensus et mor? et magis deputati ad motu qñ ad sensus? et materie frigide pluries pceptat ad pedes. In manib? vero sunt oia ista opposita. Idcirco secundo quare pes obdormitatus siue factus stupid? ex cõpensione aut ligatura apparet valde magn? et grauis pter solitudinẽ: nõ enĩ ē ob aliud nisi q? virt? motiua facta debilis ex phibitione spiritus facit arbitrarĩ pedem maiorẽ et grauiorẽ sicut debili hõĩ apparet paruũ pòd? esse magnũ et graue. Et tertio p? quare i mēbro obdormicato sit qdaz sensatio sicut formicaz: p illud mēbrũ discurrentiũ: b? et n? aliis nisi grossi vapores et partes sanguinis et spiritus p meat? illius mēbrĩ adhuc strictos discurrentiũ quod nõ aparẽt dũ mēbrum ē san? illis discurrentib? p meat? mēbrĩ latiorẽ qñ sint post contractionẽ: aut cõpressionẽ. Alia cā ē q? virt? tactiua i sano n? inuata ex hor? discursu p mēbrũ ppter similitudinẽ mēbrĩ cū eisde? S? mēbro ifrigidato p cõplexionẽ ob absentiã spiritus postea ab ipsis spiritibus sanguine et vaporis venientibus immutat propter dissimilitudinẽ. Nec causa hui? ē vt nõnulli arbitrat? q? virt? tactiua debilis pceptat obiecta q? fortis nõ pceptit. Credẽdum ē enĩ q? virt? tactiua fortis si equaliter ab obiectis inuict? sicut tactiua debilis meli? sentiat ea sicut et cetera potẽtiẽ sensitiue. Aliter tactiua tẽpati fortissima nõ melius sentiret obiecta etiam minina quam tactiua distemperata et c.

De cura stuporis et tremoris. Alman.

Cura autẽ hęc passio ex aliqua pte medicinar? paly? sis et cū dicta. et vinctiõe ex oleo costio. Quod si inueterauerit passio eger ex pilulis fetidis purgadis est: et cõplexio equada ex anacardino et dicta.

Jo. Ar.

Uratur

Aur. huc Rasis ponẽs curã dic q? stupor: curat ex aliq? pte medicinar? paly? sis et cū dicta et cū uctiõe ex oleo costio et b? intelligit qñ fuerit recẽs et debilis i nmalis: aut pendẽs a pauca mĩa et frida ad cur? cõplexiõis imutationẽ et paucẽ nãe resolutionẽ sufficit dicta et uctiõe absq? purgatiõe et medicinis fortibus. et c.

Quod si inueterauerit: et suple fuerit fortis auferẽs sensus cū cuius ablatione etiã motus secũdũ plurimũ diminuit: tũc eger erit purgadis cū pilulis fetidis. s. supra scriptis i paly? si cõplexio erit equada. i. ad mediũ reducẽda ppositiõatũ mēbro cū anacardino et dicta supius positis i paly? si qñ plurimũ stupor: et paly? sis pcedat a causa frigida et materiali. Cura? enĩ quĩ fortis ē fere eisde? medicinis quib? curat? paraly? sis. aliquatũ lũ leniorib? qñ etiã fortis. stupor sit lenior qñ paly? sis. Cura vero stuporis ordinada ē oio sicut cura paly? sis a causa pporationali pcedẽs. Et oēs uctiones suprapositiẽ i cura. paraly? sis et oēs medicinẽ atq? oia istrumẽta illas phiciẽda ad hunc locũ adducãt. Verũ nõ o? vt sint ita fortes nec dicta ita tenuia si cur i paly? si qñ stupor sit mior morb? qñ paly? sis. At tãme pceptit i stupore a sanguine pcedẽte phlebotomia copiosaz cum dicta tenui q? oia i paly? si sanguine etiam sunt attendenda.

De tremore.

Aid

9. Hic tresis satis maifestũ ē. Describit? ab. A. scda tertij caplo popo q? ē morb? officialis eueniens ppter defectũ virtutis motiue a motu lacertor? secũdũ p̃tinuitatẽ cõpario grauitatĩ cor? porũ intromittẽtũ suã motiõe motiõe volũtariã: quare cõmisen? mor? volũtariũ cū motib? nõ volũtarijs. Subdit postea ad declarationẽ descriptionis: q? tremor ē nociuũ in virtute motiua sicut stupor ē lesiõ i sensibili. Dicit? primo morb? q? p se et imediate est leuius opationis duplici virtutis motiue quaz vna ē mouẽr quãdo o? et qñter o? et ad oẽm differẽciã positionis secũdũ hũmanã necessitatẽ: alia autẽ opatio ē stabilire mēbrũ et figere quaz ppter tremor ē morb? i situ siue caplat? sit? p loco siue p societatẽ. Officialis si sit castus nominatiue. i. cõpositiõnalis siue morb? i cõpositionẽ. Si vero sit castus genitiue. i. mēbrũ organici siue istrumẽtalis: nã qñuis trẽor sit etiã neruor? ē tãme principaliter organico: u quib? mor? principaliter attribuit. Eueniẽs pp defectũ virtutis motiue: q? defectus ē diuinitio nõ corruptio qñ tremor cõ

ueniat al? eueniat hominib? naturaliter dispositis ex decursu etatiuo: nec ablatiue a motu lacertor?. Ex p̃ssit p̃ncipale istrumẽtũ cor? porũ motus volũtari. Secũdũ cõmunitatẽ: q? i tremore sit mor? interrupt? Rõpio. i. i. cõq̃lis. Granitati ppari. i. mēbrĩ sit comitĩ. Sua motiõe motiõe volũtariã factã a virtute. Quare comitĩ scẽĩ mor? volũtariũ cū motib? nõ volũtarijs mediãtib? tamẽ qñ? iter vtroq? S? cõtra tremor: i decrepitiẽ ex decursu etatiuo nõ ē morb? igit diffinitio insufficientis. Dicit? cõcedẽdo aũs: et qd. A. nõ diffinũ hĩc nisi tremorẽ pter naturã. Secũdo arguitur tremor nũq? ē igit aũs p? q? quãdo ē mor? sursum non ē nec quãdo ē motio deorsũ: nec ē quãdo ē ges. Ad hoc negat aũs? et dicit? q? tremor ē i quocũq? motu et gete ex qb? cõponit? sicut et tẽpua ē quãdo aliquid ipsius ē i? nõ totũ simul. Tertio tremor nõ ledit opõnẽ virtutis motiue nec aliã qñ nõ ē morb?. Aũs pbat? q? tremor ē actio lesa virtutis motiue: sed ipso actio lesa nõ ledit se ipsã et c. Dicit? q? tremor ē cõpositũ ex duplici motiõe. s. scã a virtute et grauitate. nunc autem licet facta a virtute non ledat seipsam leditur tamen ab illa que facta est a grauitate. Quarto si mēbrũ positiũ in igne fugiens p̃trariũ pcutiat tũc est tremor et tũ nõ sit a grauitate aliquo mō ergo et c. Dicit? q? iste nõ ē tremor cū n? sit aliq? ei? p? volũtariã sicut et rigor i febrib? nõ ē tremor cū nulla p? ei? sit volũtariã. Et tũ motus pter nãm si fiat a cã egra si vero nõ: nõ ē pter naturã. Quinto nõ ip? tremor sit ex defectu virtutis motiue a motu lacertorũ qñ aliq? sit trẽor i quo virtus motiua itẽdũ figere lacertos et nõ mouere. Dicit? fm. B. i. libro de tremore et rigore q? quãtũcũq? virtus itẽdat stabilire mēbrũ et lacertor? ei? tũ ibi ē aliq? motus: sicut in aue volatilis aliq? extẽsiõ: qñ tũ pcutit alas ē ibi aliq? mor? i? nõ multũ manifestus. Et ita est i mēbro quod virtus itẽdit getare. Ego credo in q? qẽqd dicat B. in aue iã deã ē aliqũ motũ alarũ q? aliter caderet. nõ tãme sic ē necessariũ in brachio hoĩs q? virtus teneat extẽsiũ qñ m̃s inhereat alicui fixo. Credo ergo descriptionẽ potius ē supple dã. A motu lacertor? vel fixior. Sexto trẽor debilitat virtutẽ gñ nõ causat ex debilitate virtutis tenet cõsequẽtia qñ idẽ nõ sit cã et causatũ. Dicit? q? idẽ est cã et cãtũ sed diuersis modis trẽor qdẽ debilitat virtutẽ fatigado eã. Virtus vero debilis ip̃m pducẽdo sunt in abẽ de genere e efficiẽtiũ. Septio tremor ē totalr a nã nã motio surũ ē a nã: q? a virtute mēbrĩ et motio deorsũ ē a nã siue nãlis: q? ē a grauitate qñ ē nãlis i ip̃i mēbro. Dicit? q? ē a nã i? nãlis: qñ virtus pter nãlitẽ ip̃m efficiat vnde ē pter naturalis: i? sit aliquo mō nãlis distiguẽdo nãle ptra violentiũ. Octauo nũquã virtus ē cõpar grauitatĩ igit et c. Assũptũ p? qñ i motiõe sursum virtus supat grauitatẽ in motiõe deorsũ superat. Dicit? q? ē cõpar ad hũc intellectũ q? fere toties nã suparat grauitatẽ quoties ab ea supat. tũ tenẽdũ ē virtutẽ ē aliqũdo parẽ ip̃i grauitatĩ: q? virtus supans grauitatẽ successiue remittit dõec a grauitate supet? qñ si sit transit? ab exmo ad extreme siue medio erit aliqñ virtus cõpar grauitatĩ et hoc erit in p̃i mo cẽ getis. Et sequit cõsequẽter q? inter hos motus cõtrarios mediabit quies istantanea: Tenẽdo sicut veritas est q? ois pporatio maioris ineq̃litas sufficiat ad motũ deducẽdo et resistẽtiã extrinsecã. s. mediã. Hono sic. Si augeat resistẽtiã aut minuit potẽtia nõ sit motus cõtrari?: sed tardat. ergo mor? sursum debilitata virtute debet tardari et nõ fieri motus deorsus. Dicit? q? si augeatur resistẽtiã aut tãtũ minuitur potẽtia q? resistẽtiã se hẽat ad potẽtiã i pporitiõe maioris ineq̃litas q? tũ sit motus cõtrariũ. Si vero resistẽtiã ad potẽtiã sit temp? pporitiõe maioris ineq̃litas esto q? resistẽtiã augeatur aut potẽtiã minuat? mor? tardabit et tũ fiet motus p̃trariũ. Ex quo seq̃t motũ sursum factũ a virtute cõtinue remittit vsq? ad nõ gradũ: motũ autẽ deorsus factũ a grauitate cõtinue intẽdit cū motus deorsus factus a grauitate sit velocior in fine qñ i p̃ncipio. Ex quo sequit ista conclusio q? a motus p totã horã intẽdit et in fine hore erit sub nõ gradu: q? cõclusio i? sit possibilis tamẽ in hoc casu ē negada: cū virtus antea sufficiat tardare motũ deorsum qñ ip̃s totalr ipe dũre: imo veriffi? est hũc motũ remitti pautatẽ ad nõ gradũ: i? forte a p̃ncipio vsq? ad aliquod tẽpũ itẽdat. Decio velocius mouetur mēbrũ sursum qñ virt? exigit? sit deorsus qñ exigit? grauitas mēbrĩ gñ pter has sũt alie cãe hoĩũ motũ assignade. Dicitur negado as

sumptis mouet. n. mebrū ita velociter fursū sicut virtus motiua cū illo conatu mouet ipm. mouet tñ velocius saltē in principio quā appetitus cognoscitūus intēdat ipm mouere. Et quo seg tur q̄ motiua p̄pue debill non est appetitui cognoscitina oīo subor dināda: mebrū tñ deorsū ita velociter mouet sicut graui tas cum his circūstātis mouet ipm. Tñ credo ad oēm opōnē virtutis motiue debilis siue intēdat stabilire mebr̄ tremēs siue ad quācūq; dīam mouere p̄ter mebr̄i grauitatē cōcurrētē solū ad motū deorsū ipam virtutē motiua debillē cū cōatu cō currētē. In tremore nāq; ad oppositas differentias ēt hec expe rientiā satis facile p̄ban pōt. Et ex his p̄ dīa iter stuporē z tre morē qū stupor sit passio sēsiue: tremor autē motiue. Scdo p̄z differentia inter tremorē z ictigationē qū tñ sit parti volūtariū: ictigatio at̄ oīo inuolūtaria. Et tremor ē aliquid mebr̄i organi ci: Ictigatio musculor̄ z q̄ sunt ptes ipor̄ organicoz. Tertio patet differentia inter tremorē z pulsū cordis z arteriarū. q̄ pul sus cordis z arteriarū ē inere nālis: tremor autē mistus. Et q̄ i ter cōtrario a motus pulsus p̄cipit q̄s media: Sed iter cōtrari os motus trēoris nō p̄cipit q̄s media: nō q̄ istā tanea: s̄z ga breuissima. Quarto p̄z dīa inter tremorē z rigorē: q̄ rigor ē me renālis z in ipō totū cor: p̄ cōcutit: tñ cā facies cōcussione n̄ sit in toto. Trēor autē mot̄ mistus z nō ē i toto necessario: sed aliquādo solū in vno p̄ticulari mebr̄o.

Speties Trēoris sūt sicut stuporis: aut. n. est in toto aut i parte sicut i capite: aut alio mebr̄o p̄tenti lari. Secūda autē ē chronicus: aut nouus: aut mālīs: aut imate rialīs zc. Dicit autē vt caput moueat ante z retro pp nocumētū in musculis anteriorib; z posteriorib; sicut aliquādo trēt ad latera p̄pter nocumētū musculor̄ lateraliū. Et quādoq; fit tre mor: in vtrīsq; māibus z nō in pedib; vt q̄ncā nō est in origine nuche: sed in ramis neruorū penetrātib; ad manus: aut si cā fuerit in origine nuche expellit eā nā ad locū p̄pinq̄uitē pp mi nus malū: aut spūs motiū? i inferiorib; corpis ē fortior z ma gis vincēs fm necessitatē illorū mebr̄orū: q̄ sunt ad motū ma gis deputata q̄ manus q̄re nō patiūtur a cāis q̄ nō sūt valde fortes: p̄pterea frequēt̄ accidit tremor in māibus q̄ in pedib; z qū liberat p̄p̄sis cit̄ reddat mor̄ i māib; q̄ in pedib; zc.

Cause Sūmūt: aut a v̄tute. i. a spū. aut a mebr̄o. Si a spū aut q̄ paucus in toto: p̄pter nimias vigilias: aut exercitia fortia aut famē coitū. aut balnea: aut alia eūantia sensi biliter: aut insensibiliter: aut q̄ est paucus in mebr̄o pp retractio nē ipsius ad principale: si cut in trēore pp aspectū ex alto aut p pter abulare sup potē de cui? p̄ceptio timē. aut p̄pter ozare co rā p̄cipibus: aut pp disputare: aut p̄pter velle inire pugnā. z quolibet aliter. aut q̄ spūs moti inordinatū mouet sicut in agi tha tribulatiōe gaudio desiderato passiōe deā llen i q̄ spūs siml̄ ad oppositas dīas mouēt̄. Aliquādo ē defectus ex pte q̄lita tis spūs: q̄ grossus frigidus aut putrid̄. aut alia q̄litate occul ta vel māifesta affectus. Quādoq; est ex pte mebr̄i male cōple rionati. Est. n. cōplexio potissimū z imediātū instrumentū aīe ad suas opōnes p̄ficiēdas. hoc autē erit si mebrū sit nimis hūe ctatū pp crapulas z mollificatū. aut p̄z multitudine vini. aut pp potū aq̄ pluriē nō in sua hora sicut post coitū balneū exercitiū z ieiuniū. aut est mala cōplexio sicca faciēs mebrū nō bñ obedi ens flexioni aut erit oppulatio in mebr̄o ex cāis repletōis mul ti plicātib; hūores grossos aut viscosos. aut alijs cāis oppillā tib; coarctatoz. aut attenuatoz. aut carnosē. vnde nō pene trahit spūs sufficiens ad debitū motū quo phibito fieret p̄p̄sis z diminutio sensus trēor. aut solatio cōtinui mebr̄a debilitās. z quādoq; mebr̄o z spūi simul accidit ipedimētū sicut ex morsu aīalis venenosū sūt nocēte spūbus z mebr̄o aut forte duplex no cumētū vnicuiq; p̄p̄tū sūt cōiungēt. Tā aut tremoris frequēt̄ or̄ est fridus supflua aut hūiditas remolliens minor tñ hūi ditate p̄p̄sim faciēs zc.

Signa Trēoris absolute sūt māifesta ex motu ipi? me br̄i tremētis. Signa carū sūt ipse cāe. Signa autē ipsi? p̄pter defectū v̄tutis z spiritū sūt q̄ patiens d̄ficiat ex quo cūq; labore z motu z similiter a quocūq; nutritiū facile fletat z n̄ potest pati famē diuturnā: qm̄ syncofizaret. Signa vero sūt

p̄flue frigiditatis: aut humiditatis z cet̄ez causay sūt ex sepe di ctis manifesta. zc.

Prognostica Tremor magis p̄uersus est q̄ incipit a sinistro. Scdm̄ tremor in senib; me dicandē nō est rēouibilis. Tertū. tremor est via in spasmū aut p̄p̄sim fm m̄ae diuersitatē subtilis. aut grosse. Quartū trēor i labio inferiori significat vomitū. Quintū. alienatio supuēns tre mori i causone vt dixit Ihip. soluit ipm pp calozē intēsus p̄ter modū calefaciētē cerebz. z neruos vnde seq̄ alienatio z cātrēo monis resoluit sicut interdū ecōtra soluit p̄m̄tio mēis z cau son mā ad neruos p̄mutata pp cuius permutationē sequitur tremor: zc.

Cura tremoris. Cura p̄p̄sim Iouis Almā.

Tremor at̄ ex eisde curat ex qbus sanat stupor. Sz si ex supflui vini potu euenerit eger ab ipso erit absti nēdus. Sitr si aquā q̄ ex niue dissoluit bibēdo hāc in currit passiōē: ab ipa abstineat: z balneū calidissimū ingrediat in quo tādū morā facit donec sudet a quo qū egressus fuerit in sole affiduē moret.

Jo. Ar.

Tremor autē hic pōt curā tremoris z h̄z tres ptes. P̄mo po nit curā trēoris absolute. Scdo qñ puenit ex potu vini. tertio qñ puenit ex potu aq̄ frigide. ptes patent. De p̄ia dicit q̄ tremor curat cū illis cū qbus sanat stupor de cuius cura sermo p̄cessit Stupor autē z tremor: curant cura p̄p̄sim verū leniores erigūt medicinas sicut sunt morbi leniores p̄p̄sim. De secūda pte di ct̄ q̄ si tremor: puenit ex supfluo potu vini eger ab ipō abstineat z bibat aquā zucaratā vel aquā mellis. De tertia pte dicit: q̄ si puenit ex potu aque q̄ ex niue dissoluit vel alr frida valde eger ab ipa abstineat loco cuius v̄tāt v̄o pauco mediocris potētie: vel aq̄ mellis cū pauco saluie z pipis z ingrediat balneū calidif simū i quo tñ s̄t d̄dec sudet siue illd balneū sit aerēū sicut stu fa. vel ignēū sicut furnus ex quo extractus ē panis. vel sit aque n̄z calidū z sicū actu z potētia siue sit nāle sicut terme sulfuree aut alia h̄mōi aut artificiale. Et ad hoc p̄stet sepetū in arena sic ca a sole vehemēter calefacta. z statio sub sole confert zc.

Cura Trēoris p̄ficiat oīo sicut dictū est i p̄p̄sim. Atz sūt aliq̄ p̄p̄a trēori sicut oleū de andacocha. i. flore tri folij q̄ i h̄z mirabilē p̄p̄tate applicit sup originē neruor̄ z mebr̄o trēulo cū fricatōe bōa. Sitr emp̄z factū ex folijs eisde trifolij. cerebz quoq; leporis assatū ad h̄ mirabilē p̄stet. z p̄pte rea frequēter coedat. Et si trēor ē in capite exptū ē sticados sū ptū singulis dieb; p̄dēre. z. i. aut. ij. cū. z. i. hydroellēs aut sine potu i forma pilulay. Ex nocētib; at valde i eo z oi egritudine neruosa ē multitudo phlebotōie z nimis v̄sus vini z acetū z coi t̄ z aq̄rū fridarū aq̄ tñ pluuialis ē eis melior: sm̄ioris nocumē ti z i oī egritudine neruosa. Castoreū quoq; z oleū de cucūere asinino sūt p̄p̄ia trēori a cā frida pueniēte. siue castoreū sit exte rius applicat siue ierū? sup̄tū zc. (Capit. vii. de tortura oris)

Tortura Que apud Serapionē vocat̄ aca uis a qbusdā sic describit. Tortura ē morbus officialis figurā siue formā nāle faciē cor rūpēs. ab. A. vero cōplet̄ describit scda tertij q̄ est morb? offi cialis in facie pp quē trahit ps faciē ad p̄tē nō nālē z alterat for ma eius nālīs z remouet bōitas obuatiōis v̄tōzūq; labiorū z abarū palpebrarū ex pte. Officialis. i. p̄positalis. Est. n. mor bus in figura. z ē in situ siue accipiat p̄o loco siue situs accipi at p̄o societate vt patebit ex dicēdis. Aliter officialis. i. membr̄i officialis. i. instrumentalis z organici. In facie ad dīam torturē al terius mebr̄i pp quē trahit ps faciē ad p̄tē nō nālē. i. contrahit aliq̄ ps faciē ad sitū nō nālē. z alterat formā. i. figurā eius nālīs z rēouet bōitas obuatiōis v̄tōzūq; labior̄. z abar palpebrar̄ ex pte. In his verbis specificat modū torturē z mebr̄a tota h̄z plm̄ i facie vt nobis magis māifesta. Subdit autē ex pte q̄ fm aliquā pte sit bōitas obuatiōis z labiorū z palpebrarū. i. fm p tē vicinā pte sane.

Alman.

q̄ Um hominis os proqueat z vnū d oculis suis claudet nō valet. z si p̄cipit ei vt sufflet

flatus ab vna tantum pretereire videntur. ipsum quoque tunc contractionem pati dicimus.

Jo. Ar.

Am huius os. Diuiditur pars capituli in partes duas. Præterea dicitur de tortura theoricæ. Secundum practice. Secunda ibi. Locus curat. In prima parte ponitur tria signa. Primum quod os. i. facies. vel os. i. labia oris torquentur secundum quod oculus partis egre claudere non potest. ob spasmodum aut paralyticum palpebrarum non potest se ex toto pungere. Tertium quod non potest sufflare nisi ex parte vna. i. sana altera non potest. debite moueri ob spasmodum aut paralyticum. et sicut nec ea potest expuere.

Species Torture sunt iste. nam aliqui est chronica valde transiens sex menses. Quædam est magis recens si ne paucioris temporis. Iterum quædam est intensa fortis quædam debilis et remissa vix prehebibilis. Cæcæ torture coniuncte sunt due. i. spasmodus aut paralyticus partium faciei vni sit partium faciei actio ad quæ sequitur tortura. Spasmodus in fine plim est et ea quæ partes faciei sunt late ad quas mæc et grosse facile possunt precipitari. Cæcæ aut paralyticæ sunt dicte supius. Cæcæ spasmi dicuntur in capitulo sequenti. Quas in meo: abo. Una est apoplexia in collo quod facit torturam aut cæcæ spasmi quod est in fine plim in nervis dantur motum inadmirabile inferiori. quod. i. oritur a prima spodi aut paralyticæ eodem nervos prohibendo irascenti spiritui et proprie si fuerit apostema molle. nervi. n. dantes sensum et motum partium superioribus faciei ramificatur a tertio pari nervorum cerebri. Secunda est vulnus in eadem parte aut in partibus faciei per quod sit paralyticus solutus nervus aut musculis mouentibus partes illas aut forte sit spasmodus nervus et musculis non totaliter sectis. aut propter apostema quod sequitur ad vulnus repletur et contrahens partes illas quod sic deinceps perpetuo remanet contracta etc.

Signa pronostica sunt dolor profundus in partibus faciei et stupor in cute et multumdo salus sue investigationis in eis de partibus prolongati. Si libet namque istos arguit primum mæc in his partibus quod si apoplexia fuerit aut debilitata fiet spasmodus aut paralyticus et præter torturam demonstrantur torture quæ aliquando propter eius paruitatem occultat et risus aut platio dictionum in quibus est. Ex his enim tortura quæ sunt occultata manifestat. Signa vero partis lese plerumque occultat quod iterum pars sana apparet ita tortura sicut egra: quæ aliquando pars spasmodica præbuit partem sanam ita ut ipsa videatur torturata: aliquando paralytica multum grauitas et deflatus attrahit partem sanam ita ut et videatur torturata: aliquando si parum paralytica sit præbuit a parte sana ita ut. aliqui nulla appareat tortura: aut si appareat eque bene appareat in parte sana sicut i. egra. Signa ergo propria et distinguenda sunt infra scripta. Primum quod oculi partis lese et aliter disceperit quod palpebre non possunt bene vni: oculi autem sanum totaliter a palpebris potest cooperiri. Secundum quod quia non potest expuere nec sufflare per labia: egrum nec per medium oris sed solum per labia sanum. Tertium est ut precipiat vel moueat genas et labia præbendo et elogando et manifeste tunc patebit quod non poterit labia egrum sed bene sanum. Signa vero quod tortura sit a spasmo est quod pars spasmodica extendi non possit: pars vero paralytica facile ducit ad omnes distans. Secundum quod cum spasmodica coniungitur foda et dolor: aliqui: cum paralytica vero non. Tertium quod in tortura ex paralyticis sensus sunt magis turbati: et sentit in cute leuitas et i. laceratio: et stupor: quodam et humiditas persluit ex ore et palpebris a inferiori demersa et medietas paniculi quod est super palatum ex parte illa est mollicata: flupida: humiditas lassat: et apparet quod medietas homo et aspiciat ad inferiora quod palpebra superior nullum cadit et magnam partem oculi claudit. In spasmodica si signa his prætraria. Signa autem spasmi sic. aut hu. aut non proportionati ad materiam videbunt in capitulo sequenti: signa causarum paralyticis in primo capitulo posita etc.

Signa pronostica sunt dolor profundus in partibus faciei et stupor in cute et multumdo salus sue investigationis in eis de partibus prolongati. Si libet namque istos arguit primum mæc in his partibus quod si apoplexia fuerit aut debilitata fiet spasmodus aut paralyticus et præter torturam demonstrantur torture quæ aliquando propter eius paruitatem occultat et risus aut platio dictionum in quibus est. Ex his enim tortura quæ sunt occultata manifestat. Signa vero partis lese plerumque occultat quod iterum pars sana apparet ita tortura sicut egra: quæ aliquando pars spasmodica præbuit partem sanam ita ut ipsa videatur torturata: aliquando paralytica multum grauitas et deflatus attrahit partem sanam ita ut et videatur torturata: aliquando si parum paralytica sit præbuit a parte sana ita ut. aliqui nulla appareat tortura: aut si appareat eque bene appareat in parte sana sicut i. egra. Signa ergo propria et distinguenda sunt infra scripta. Primum quod oculi partis lese et aliter disceperit quod palpebre non possunt bene vni: oculi autem sanum totaliter a palpebris potest cooperiri. Secundum quod quia non potest expuere nec sufflare per labia: egrum nec per medium oris sed solum per labia sanum. Tertium est ut precipiat vel moueat genas et labia præbendo et elogando et manifeste tunc patebit quod non poterit labia egrum sed bene sanum. Signa vero quod tortura sit a spasmo est quod pars spasmodica extendi non possit: pars vero paralytica facile ducit ad omnes distans. Secundum quod cum spasmodica coniungitur foda et dolor: aliqui: cum paralytica vero non. Tertium quod in tortura ex paralyticis sensus sunt magis turbati: et sentit in cute leuitas et i. laceratio: et stupor: quodam et humiditas persluit ex ore et palpebris a inferiori demersa et medietas paniculi quod est super palatum ex parte illa est mollicata: flupida: humiditas lassat: et apparet quod medietas homo et aspiciat ad inferiora quod palpebra superior nullum cadit et magnam partem oculi claudit. In spasmodica si signa his prætraria. Signa autem spasmi sic. aut hu. aut non proportionati ad materiam videbunt in capitulo sequenti: signa causarum paralyticis in primo capitulo posita etc.

Pronostica Timor et moris in tortura vsque ad. iij. dies: quod magis facile potest conuertere ad cerebrum ipsum oppillando vel apostemando. Secundum torture extense vsque ad sex menses fortasse non sperat rectificationem. Tortura in decrepitis raro recipit salutem. Tortura sequens egritudine vel egritudine fontes sicut apostema cerebri et similes et spasmodum de initiatione ne quod significat et scilicet per paulatinum curatui est non recipit curationem etc.

Lura torture oris.

Alman.

Cur curam incipiemus cum solutione vetricis ex pilulis se

tidis. Nutrimetur vero et atque ipsi potum dicimus ut i. ca. de paralyti diximus. Ego propterea quotidie in mane atque comedat sinapi cum sirupo acetoso gargarisare faciem et inmittemus cum domum obscuram. et per ciemur ut vnam nucem muschatam in parte oris quod torta est retineat. Maribus quoque re sufflabimur. et dissilui: ut sternutatio puocet. Spodiles quoque colli et faciem et frons ex oleo costino inungere conuenit. et est quotidie de anacardino aurum. i. podus sumendum. Et si passio hoc modo soluta non fuerit ad vetricis solutiones et egritudine redendum est. De tortura vero quod non repetit sed paulatim accidit non loquimur: ipsa namque non contigit nisi in phre. putrida mor te iam imminet et ex siccitate.

Jo. Ar.

Cur curam hic ponit curam torture pedentis a paralyti aut spasmo hu. Secundo dicit se non velle ponere curam torture facie paulatim ex spasmo de manitione quod ipsa sit putrida. Secunda ibi. De tortura vero. In prima parte docet Rahis curare. Primum cum pilulis fetidis. Secundo docet quod dieta eius sit sicut dictum fuit in paralyti. Tertio precipit gargarisare ut hoc. R. sinapis. 3. s. bulliat in. ff. laque ad consumptionem medietatis et colet cum quod colatura miscet sirupi acetosi simplicis. 3. ij. et gargariset se totum. Quarto locat totum in loco obscuro per quatuor dies vel sex ne magis apert et dilate per multum in minimis sentit. Quarto teneat nucem muschatam in parte oris quod torta est. Sexto puocet sternutationem cum dissilui superi. declarato: vel loco ei. puocet cum eleboro et similibus. Septimo igitur spodiles colli quod ab ipsis ramificatur nervi venientes ad faciem. Et similiter igitur partes frontis et faciei ex oleo costino supius descripto. Ultimo sumat quod que die aurum. i. cofectionis anacardine ut si in paralyti. Et si cum his non curat gestat per. x. dies solo regimine bono obstat: sicut iterum redeat ad ea que iam dicta sunt.

Lura Torture exigit easdem iterationes quod dicte fuerunt in paralyti. Et hic est memor sicut ibi non propter ad vultum medicinarum totum in principio digestuarum aut solunarum: sed expecta vsque ad quartum et septimum et quartum decimum die sicut dictum fuit neque aliquo modo soluas cum debili aut forti solutio nisi permittat digestionem: sed solum sis coter et clisteribus limitibus. Secundo in tortura ex spasmo primo mollicat: sicut de resolutione: et in tortura ex paralyti solum de resolutione. Ex eruptis ut sumat. 5. ij. hieri. Bermetis per me sed continuu. Secundum eruptis est. 35. et acorus coacta cum melle sine diacorus sumpit mane et vespere ad quantitatem nucis etc. Phlebotomia venarum ligue in tortura sanguinea optime coferit. Assiduatio abluitionis faciei cum aceto in quo decocta est sinapis est mirabilis: precipit in speculo sepe inuat ad rectificationem torture. Cauterium super venam quod est post aurem est vltimum si per plures dies dimittat aptum. Sirupus proprius in ea frigida. Recipe acori. ff. s. 33. nucis muschatæ an. 3. i. mellis. ff. i. fiat sirupus clarificatus bulliendus super scripta in sufficienti quantitate aque et admistret cum aqua decoctionis saluie: sed non admistret nisi post septimum et præcedente alia euasione. Solutio uero proprius post hunc sirupum est ff. Recipe pilularum cochlearum fetidarum ana. 3. s. fiant pilule. v. et exhibeant in mane seruata debita dieta et custodia. Gargarisma. Recipe nucis muscate. 3. s. acori. 3. ij. piceis sinapis. 33. ana. 3. s. aceti. 3. i. mellis. 3. ij. bulliat in. ff. ij. aqua ad consumptionem duarum partium. sed non fiat gargarisare neque sternutationem nisi præcedentibus purgationibus. Succus auricule muris cum nucem muschatam in eo infusa est proprius per nares attrahit.

Est autem auricula muris anagallus pro ea in sumimus maiorana. Oleum proprium in tortura. Recipe radicis acori. 3. ij. 35. nucis muschatæ ana. 3. ij. olei. costini. 3. iij. vini al. potestis tantumdem bulliat super cieres vsque ad consumptionem vini et cum pauco cere fiat vnguentum. Esto tunc memor in tortura a spasmo oportere mollicatiam: deinde de resolutione succedat. etc. Ad mollicatiam autem proprius. Recipe mucilaginis fenugreci se. lini butyri arumie anatis olei amigdalorum dulcium medulle cruris vituli ana. 3. s. olei de lilio. 3. i. nucis muscate. 3. i. cere quantum sufficit fiat vnguentum molle aut miscet mollicatiam cum resolutione etc. Et hoc de tortura sufficiat.

Capitulum decimum de spasio

Vasimus A greco derivatū idē significat q̃
contractio. Et describit ab. A. scū
da te nū capto. pprio. q̃ ē egritudo nervosa qua mo
certi ad sua principia 7 inobediētes sūt in dilataōe

Est qđ egritudo qđ scđibūter ēdēte. Et ē egritudo ppositio
nālis in figura. qz mēbrū in spāsmo male figurat cōtra volūta
tis iperū. ⁊ est morbus in sūu capiendo sūū tā pō positione
ut loco qz pō societate. sūū mēbrū neqz in debito loco remane
at neqz pō associari cui debet sūū hūānā necessitate. Acruosa
qz lz in oī spāsmo mēbrū organicū ledat sū se totū ledit in pī
cipālī sū partē nervosā ipsius. Quā mouētur lacerti. Erps
sit ūtrūmētū principale motus voluntarij. ynde in lz dāt spāsm?
a singultu qū in singultu nō sit motus lacertozū. Ad sūa princi
pālī. Ad nuchā a quā .xxxi. paria nervozū ⁊ vnū in par originā
tur dantia motū ⁊ sensū fere toti coꝝ pōr a cervice infra. Et a ce
rebro originatur septē paria vt sup̄a in anatomia q cēs cōcu
rētes ad cōpositionē oīuz musculozū sūt cā vt ipsi musculi spā
mētur ⁊ moneant versus nuchā aut cerebrū. Et inobediētes fi
unt in dilatationē. qz nō pōssūt dilatarī sū voluntatis iperū nisi
egritudo remoneat.

Prima pro q duplex ē spasmus proportionatus ad materiā
 1. nō proportionatus, nō proportionatus ē ille cuius cā imēdiata
 effectiua est virtus siue aīa stimulata tñ a rē pter naturā est do-
 lo: solutio cōtinuū 7 hūlusmodi. Proportionatus ad materiā
 est duplex de repletiōe 7 inanitiōe. Spasmus de repletiōe
 ē ille cuius cā imēdiata effectiua ē ipā mā existens in neruo siue
 apothemer sine nō: mā dilatādo mēbrū 7 exēdēdo fm latitudi-
 nē 7 pfunditatē ē cā q abbeniet fm lōgitudinē qre fit ptractio
 Spasmus de inanitiōe est cuius pncipiū effectiū imēdiatū
 est siccitas ignea 7 terrea in eo crescēs 7 dānās ppter cōsūptio-
 nē hūiditatis substantiē: vnde hūidū aerū 7 aqueū evaporat.
 7 inter hos ē dīa qz in spāsmo hūido abbreviat nertus in lō-
 gitudine 7 ingroffat in latitudine 7 pfunditate. Sed in spāsmo
 de inanitiōe fm oēm dimēsiōē fit abbreviatio 7 cōtractiō. Et
 quibus sequit illas cōclusiōes eē cōcedēdas. Pria q aliquis
 est spasmus imālis q tñ est morbus materialis: qz spasmus nī
 proportionatus ad mām pēdēs exēpli gratia ex colera erugino-
 sa in stō est spasmus imaterialis qz nō proportionat: ad mate-
 riā. est tñ morbus materialis curādus p eūōnē. Scda cōclu-
 sio aliquis ē morbus siue spasmus mālis vtputa spasmus de
 inanitiōe q ē proportionat? ad mām est tñ morbus imālis qū
 ibi fit mā euacuata aut ad benignū pducēda 7 digestiōe. Dī
 aut spasmus mālis qā in eius qditate exērimt mā. s. ipsius cō-
 sumptio. Tertia conclusio q aliqis est spasmus proportionatus
 ad mām. 7 nō proportionatus ad mām. p de spāsmo cui? cā
 effectiua imēdiata sit nō solum mā sed ē virtus stimulata. Et si
 magis virt? cōcurrat a pdominū diceit nī pportat? ad materiā
 7 ecōtra si mā a pdominio diceit spasmus proportionat?
 ad materiā. Et si ambe equaliter concurrāt ab vtrūqz eqūlter de
 nomina bit. s. vbi quelibet p se ēēt sufficiens ad illū pducēdum
 Abi aut neutra ēēt p se sufficiens sed ambe simul diceit propo-
 zionatus ad materiā 7 nō pportionatus de copulato extremo,
 7 nō copulatiue. Hec valet hoc argumētū, est spasmus nō pro-
 portionatus ad materiā: ergo nō est pportionatus ad materiā
 nec ibi arguitur ab affirmatiua de pdicato ifinuo ad negatiua
 de pdicato finito. Quarta cōclusio, aliqis spasmus ē de reple-
 tiōe 7 inanitiōe. Quinta cōclusio, aliquis est spasmus nō p-
 portionatus ad materiā de repletiōe 7 de inanitiōe qua-
 rū deductio faciliat patere posset. Ex his patet q spasmus de
 inanitiōe h3 vñā cāp pncipiū. s. consumptionē hūiditatis 7
 positūā altrā imēdiatā cremētū siccitatis. Cōtra si per siccitatē
 leret spasmus tūc ethici tertie spetiei oēs spasmarent. cū in ipis
 t fca vltimata exiccatio q deducunt ad mortē. Ad hoc dicitur
 multū interresse inter siccitatē q facit spasmū: 7 que facit ethici
 tertie spēi. nā ista est vñiformis fere eqūlis p totā nerui fbam ex o
 q pducta est paulatinē. Illa vero q facit spasmum non
 est vñiformis p totū nec eqūlis in toto neruo ex eo q ab agēte
 solēto in puo tpe inducta ē: vnde magis exiccat vna ps nerui

q̃ altera: fit ergo cōtractio ⁊ applicatio in parte. s. minus exten-
ta sicut in celo proiecto sup p̃unas fit p̃tractio vna pte magis
exticcataq̃ altera vbi si in sole aut in loco calido diu stetit ⁊
multū fuisset exticcatus nō fuisset cōtractū, sicut ⁊ lateres quz
quātū in fornace ab igne dulci nō torquētur: s̃ ab igne nimio
fori cōtorquētur. Sed p̃ra nervus est eq̃līter dispositus p̃ totū
agens forte ṽputa calor caudsonis pōt oibz p̃ibus equaliter
applicari. ergo nō spasmabit. P̃terea si in ethica est p̃ totū
vniūformis exticcatio totū debet equaliter cōtrahi ⁊ sic fieri te-
tānus. Dī cās resistēs exticcationi nervi in caūse nō esse
eq̃les: cū pars nervi aliquādo sit circūvoluta mēbris humidi
oribus siue iuxta posita alia pars mēbris siccioribus q̃re non
eq̃līter resistit per totū neq̃ ē vaporoz febriles eq̃līter oibz p̃-
tibus apolcantur. Ad secūdū dī q̃ si fieret cōtractio in ethi-
co tūc spasmus ille eēt de inanitione. s̃ sit si corpus extensū et
inflexibile humido fere vniūformiter in oibz p̃tibus nervosis
exticcato: tūc eēt tetanus. Sed dico nullā fieri cōtractionē nota-
bile neq̃ extēsiōē ad spasmādū sufficientē aut ad tetanādū.
Secundā distinctio est aliquis spasmus est in fieri vt quando
actualiter fit cōtractio aliq̃s est in facto cē vt quādo mēbrū post
cōtractionē remanet cōtractū: tunc. n. est quies vbi dum fiebat
erat motus. Et ex hac distinctione sequūt ille p̃clusiōes. q̃ aliq̃s
est spasmus siens q̃ tamē est morbus fact⁹: ṽputa spasmus d
inanitione cū ē in fieri ⁊ cōplebit ē remota oī cā cōservābilis
sicut febre fluxu. ⁊ sitibus. Est. n. morbus factus q̃ in depeēdes
Est tū spasmus siēs cū actualiter fiat cōtractio. Et sit⁹ legi se
cūdo q̃ aliq̃s ē spasmus factus q̃ tū est morbus siens quā
ad remotionē carū sit aptus r̃coueri neq̃ a seip̃o cōservabilis:
sit vt p̃s in spasmō de repletōe facto ⁊ curabili. Tertia distinctio
aliquis est spasmus p̃prius sicut est sup̃ius descript⁹: aliq̃s im-
prop̃ius. s. singulus q̃ in stōacho nō est musculus: aut aliqd
principiū motus volūtarij. Quarta distinctio aliq̃s est spasmus
fortis adeo vt ceruix cōtorqueatur ⁊ strideāt dētes. Aliq̃s de-
bilis sicut oscitatio ⁊ aliq̃s vniūersalis in toto q̃ui nō existit
ab epilepsia nisi q̃ ē cū sensu intrinseco ⁊ extrinseco. Aliq̃s ē
pticularis et in vna medietate: aut in aliquo mēbro pticulari.
Aliq̃s est spasmus ad posteriora ⁊ dī opisthenus. Aliq̃s ē ad
anteriora ⁊ dī p̃sthenus. Aliq̃s ad vt̃rūq̃ ⁊ dī tetanus. Ad la-
tera aut r̃arissime euenit cū i lateribus pannoz musculi ⁊ ner-
ui sint sitati. Et harū diuersitatū cā est ṽm q̃ cā spasmī est in di-
uersis locis sicut dictū fuit in paralyti. Et quicūq̃ istoz aut est
inītiū aut succēdes ad alias egritudines s̃iūt ad squādū pleu-
resim s̃iisen ⁊ similia.

Cause Spasmi nō ppositionati ad mām sunt accidentia
aic sicut timor: ⁊ tristitia ⁊ solutio cōtinui frigus ner
ui ex vulnere discoopti putredo dolor: pūctura atalis venenosi
cōstitio ⁊ applicatio rerū venenolarū: ⁊ cōicatio scā nervis ab ali
is mēbris siue absoluta siue nō absoluta būmodo nervi nō le
dant p eēntiam ⁊ magis spasmant nervi ex cōitate stōi ⁊ mari
cis q̄ propter alia mēbra. Spasmi de repletōe cāe sūt plegma
yt in pluribus. deinde melācholia yt sanguis rarissime colera si
ue hūores apostemati nervi siue nō. Et aliquādo est vctositatis
⁊ est ex his q̄ veniūt in hora ⁊ recūit in hora ⁊ vulgariter vo
catur grāfo. Cāe antecedētes sūt idē hūores n actu ibibiti aut
apostemantes nervos liq̄faciēdo hūiditātē a febre. Cāe primi
tiue sunt crapule ebrietates somnus sup sacietatē. Exercitiū for
te corpore pleno retētiō eūōniū et cōsuetap ingredi etiā balne
iū corpore pleno. ⁊ similes.

Signa. Diffinitia iter spasmū & epilepsia sūt q̃ epilepsia
ē cōis toti ⁊ resoluūt velociter ⁊ ē cū p̃iodis ⁊ nō
fir et inanūde ⁊ aufert sensū. Spasmi⁹ ēo i his sibi oppōit. Iꝝ iñ
spasmi⁹ dicat epilepsia mebrī sic epilepsia ē spasmi⁹ toti⁹ corpis ⁊
similantur in modibz contractus ꝛc. Signa p̃notifica sunt
dispos̃ corp̃. Sunt. n. pueri ad om̃es spasm̃os marie dis
positi. Et etiam ab omnibz maxime releuabiles. Iuuenes
ad spasmum non proportionatuz sunt p̃uiores q̃z senes. Loꝛ

pora sanguinea et cholericā sūt puriora ad spasmiū q̄ phlegmatica aut melancolica. Secūdu tremor et dolor circa collū et iuncturas nuntiat spasmum: pulsus cordosus et proprie cum diuersitate est nuntius spasmi. Oculi cōtorso et facies in modū ridens est nūtia spasmi: sit. n. ex contractione p̄tū faciei tremor manus egrī occurr̄: q̄ aliquādo p̄cipit a medico solerti dū tangit pulsū pronūciat spasmū. anhelitus difficilis iunctus suspiriosis q̄ nō pōt dilatari pectus ppter cōtractionē diaphragmatis et musculorū et h̄mōi nuntiat spasmū. Signa cōcōi tantia hēs sexta aphorismoꝝ aphorismo. Iiij. In acutis passionibus cū luctuosa suspiria malū. Sipticitas v̄tris ppter contractionē musculorū aut aut matricis ad supiora deriuatio. Retentio vrine aliquādo et aliquādo emittit cū sanguine mista ppter debilitatē renū aut fortē expressionē singulorū. Soda tremor et dolor p̄nūciat spasmū stridor denuō cōtractio cutis capitis. Signa de monstratiua est ip̄a actualis cōtractio vel cōtractū cēpulsus tensus diuersus i modū sagitte ascēdes in medio sui mor̄ et descēdens in fine et hūilis in principio i quo nō apparet m̄isse diastoles ppter nimīa tēsiōe vnde oportet fieri pulsus velociores et frequentiores. Si arteria est calidior alijs mēbris calido spumoso ignito propter prohibita trāspirationē. B̄t at hic pulsus a pulsu principij potissimū: quz hic sit tēsiō et magis manifestus. Signa spasmi nō proportionati ad m̄as sūt cāe ip̄e de quibz p̄cessit sermo. Signa vero spasmi de repletionē sunt ei cāe. Distinguit inter languineā et phlegmaticā p signa sepius dca. Et cāe primitiue seip̄m significat. Signa spasmi de inanitione est q̄ paulatim sit et p̄cesserunt cāe. Inaniētes.

Pronostica ois spasmus vniuersalis ex vulnere est mortalis. Secūdu spasmus de inanitione cui in principio nō resistit est mortalis. Tertiu spasmus ad posteriora est ceteris deterior. Quartū habet q̄nta aphorismoꝝ. In fe. nō deficiēte si labiū aut oculus: aut superciliū. aut nasus distorqueat aut nō videat iā debili existēte corpore quodcūqz hor fiat iā est prope mors. Quintū v̄tositatis multiplicata cū tremore v̄tris mortē significat. Sextū salus superflua arguēs multitudinē v̄tositatis. malū. Septimū spasmus nō proportionatē ad m̄as. nisi sit vniuersalis ex vulnere fm plm est salubre.

(De tetano.

Tetanus

Qua si totū tenēs a tetāos grecū de rivatū. Est fm. A. secūda tertij capitulo proprio. Egritudo officialis prohibēs virtutē motuam a cōtractione mēbroꝝ de quoz apūidine ē vt cōtrahatur pp nocumētū in lacertis et nervis. Est. n. tetanus morb⁹ in situ et in figura et ppter ea officialis. i. cōpositionalis vel mēbz officialis. i. organici. Nā licet sit passio nervoz et tamē principia liter organicoꝝ q̄ p̄cipali et immediatiua sunt ad motū ordīnata fm hūanā necessitatē: nec vnquā est in nervis q̄ sit in organici. Dicit phibens virtutē motuā a cōtractione mēbroꝝ ad v̄tiam spasmi cui est mēbra cōtrahere. et subditur pp nocumētū in lacertis et nervis et. ad v̄tiam p̄cipissimū i quo nō est lesio nervorū nec lacertorū virge sed solū ip̄a tēdit ex multitudine v̄tositatis grosse repletis venas et arterias. Cōtra seq̄ q̄ tetanus nō d̄t a paralyti. Dicit q̄ tetanus prohibet virtutē motuā a cōtractione mēbroꝝ cū ip̄orū extēsiōe: p̄lysis vero cū ip̄oz molificationē. p̄terea diffinitio ē supplēda. Et propter hoc ē differt a spasmō in facto eē. Alcuzez vero dictio arabica varijs modis accipit. vt vul. A. in capto de tetano. Quādoqz p spasmō musculorū surculū. Quāqz pro spasmō oculi. quqz cōuertit cū tetāo. Sed pp̄te acceptus Alcuzez ē tetanus a cā frigida et a v̄tositate p̄ueniēs. Is. A. in capto p̄pō et sūt ceteri auctores sunt multū varij in vsu hor terminorū accipientes frequēter vnū p altero. Spēs tetani sumunt sicut spēs spasmi. Est. n. qdānō p̄positiōis ad materiā pēdes ex cisdē cāis: ex quibz p̄det spasmus nō p̄portōnis ad m̄am. Et qdā tetanus est p̄ponat⁹ ad materiā duplex existēs de repletionē et de inanitionē: et cāe sunt eedē nisi q̄ in tetano sunt duo spasmi diuersorū musculorū et nervoz ad oppositas p̄tes siue d̄tias trahitū iūdo duo tetāi p̄ quoz extēsiōe mēbz rēanet rectū et extēsiū ad nullā d̄tiam cōtractū si cut si eē nocumētū in musculis anterioribus et posterioribus.

aut si solū vnus nervus aut musculus sit lesus ille est lesus vni formiter p totū exēpi gratia: m̄a penetrat p rivulas nervi in totū nervū vnde nō magis cōtrahibilis est ad vnā p̄tē q̄ ad alā. Sed in spasmō erit in vna parte ingrossas illā et p cōsequēs trahit ad se reliquā partē. Sed cōtra si m̄a existēs in vna p̄te nervi dilatās illā est cā abrenuatiōis nervi fm longitudinē multo magis existēs in toto nervo et dilatās illū erit cā abrenuatiōis ei⁹. Ad hoc d̄ negadō cōsequentiā q̄ ois p̄ erit equaliter extēsi si cut in malurpio vndiqz et q̄liter extēsi fm lōgitudinē et latitudinē nō magis cōtrahet fm longitudinē q̄ latitudinē: sed p̄ oēs differentia extēdet et maiorabit. vt p̄ hūc modū mēbra vndiqz apostēata vt nō flecti possint dicūt tetanata. Sūt. n. fm oēm differentiā magnificata. et sūt pōt eē tetanus de inanitionē mēbro vni formiter extēcato et nō cōtracto cui⁹ cāe sūt eedē q̄ spasmi. Et sic aliquādo videmus brachiū aut crus arefactū extēsiibile. Et sūt erit tetanus nō proportionatus ad m̄am ex similibus cāis cōtigēs ex qbus p̄uenit spasmus: sicut ex cāis primitiuis vt cū hō dormit super re dura: aut in somno vnū mēbz cōprimit alterū: aut aliq̄ mēbz sine extēdit aut p̄cutit talit̄ vt mēbz nō pōt flecti sicut aliquādo ex s̄ilibus cāis mēbz spasma et nō pōt extēdi. Alcuzez aut p̄p̄e sumptis p̄uenit aut ex frigiditate siue m̄a cōgellante: aut ex m̄a frigida grossa vndiqz et q̄liter mēbz extēdet siue apostemet siue nō: sūt a v̄tositate vnde si m̄a p̄lysis cōgelet aut resolutio p̄tib⁹ subtilib⁹ ingrosset taliter vt mēbz remaneat extēsi et p̄lysi fiet tetanus siue alcuzez. Tetanus ē aliquādo sit incipiēdo aliquādo succedit alijs egritudinib⁹ sicut squinatē et pleuresi quēadmodū dictū est de spasmō.

Signa Sumunt eodē mō sicut dictū ē i spasmō. Verū tamē ex signis p̄nosticis tetāi est salus plurim⁹ gravitas et moris: durities in lacertis et dolor i partibus p̄doliū vsqz ad alios. Et difficultas deglutitiōis et cū scalpit nō delectat. Secūdu vrina sicut putredo et v̄tus cū horripillatiōe et te nebrōsitate in vsu sudore in capite et cervice significat extēsiōes in v̄trigz lateribus futurā et. Tertiu cū tetāus cōis icipit claudis os: rubescit facies sit dolor: fortior et nō pōt s̄bere multiplicatur palpitatio et lachrymant oculi. Et d̄ia inter tetanū et spasmū in principio sui est q̄ spasmus in lacertis incipit cū motu tetani vero principii est in lacertis cū gete. Cetera signa demonstrationis sperū eius et suarū carū sūt s̄ilia his q̄ dca sūt i spasmō.

Pronostica Tetan⁹ ē egritudo acutior ceteris p̄tib⁹ q̄ sit spasm⁹ et magis p̄nitiōsa quā sint duo spasmi vnde iuxta aphorismoꝝ q̄ntē particule. Quicūqz a tetano apprehēdunt in quinqz diebus p̄cūt. Verū spasmus de inanitionē est deterior q̄ tetanus q̄ cōtrahit fm oēm dimēsiōē. Scdm ille tetanus est malus quē p̄cedūt febres isepabiles cū inquietudine s̄ctu et alienatione et sit color citrinus ppter eas et ericaf os et labiū: denigratur lingua et exasperatur cutis et extēdit. est. n. ex inanitionē. Tertiu ois tetanus a p̄cussiōe cui associat singultus et permisiō ratiōis est mortalis et.

Ed Circa dca i littera dubitat. Quare spasmus nō est ita p̄dicius sicut epilepsia. cuz tamen epilepsia sit spasmus vniuersalis. Respōdet q̄ aliquādo sūt spasmi p̄ticulares p̄dici: vt quedā mulieres spasmaf in manibus fm periodos aggregatiōis materiz in matrice vt B. i libello de spmate capto scdo. Secūdo pōt aggregari i alio mēbro m̄a per cōgestionē: vel q̄ ip̄a recipiat ab alio mēbro in determinato tpe q̄ erit factiva spasmi p̄dici. Bico tamē q̄ epilepsia p̄ essentia est p̄diciā frequētiū q̄ spasmus: q̄ sit ex defectu cerebri et multa malitia ip̄ius cuius defectus nō corrigit nisi a corde et epate: q̄ cerebri sit mēbz principale: neqz pōt recipe correctionē p̄ exteri⁹ applicita sicut mēbra p̄ticularia extrinseca ppter p̄funditatē et distātiā ip̄ius cerebri et ppter fm v̄triculos eius in qbus hec m̄a continetur. Alia vero mēbra facilius corrigitur tam a mēbris principalibus q̄ non principalibus. Et virtutes medicinarum melius in mēbris particulārib⁹ penetrāt ad profundū. Epilepsia ē per cōmunitatem est frequentius periodica cum lesio cerebri etiam nō valde magna sit factiva epilepsie in qua cerebrum contrahetur. Et qualis tamē lesio p̄ueniēs ad nervos n̄ facit ip̄oz p̄ctionē. Et st. n. nā q̄ fac

hmoī cōtractionē tā in nervis quā in cerebro vt expellat a se no cumētū magis sollicita de cerebro quā de nervis. nō est nī negā dū aliq̃ spasmū p̃ticularē eē magis perī odicū certa epilepsia p̃ cōuātē 7c.

Am aliquod mēbz̃ alicuius cōtrahit̃ 7 ad su am redit originē aut plura ex mēbz̃. sic dīf ponūt̃ spasmata esse p̃nūtiabimur. Spasm' autē subito aut paulatī iuadit. Spasmo at subito eueniēti eadē p̃parāda ē cura quā i paralyfi conferre diximus. In cō tamē fricatione manūū 7 iunctione ex oleo costino plus utimur. Spasmus uero q nō re pēte: s̃z suauiter accidit post febrē: aut post multaz̃ uētris solutionez̃ aut multū vomitū: aut sāguinis fluxuz̃ malus ēct ut curabilis. Quicquid tamen acci dit ei mederi incipiem'. Ergo nāqz hordei aquā: 7 iu ra luctuosa 7 mollia mistrabim'. 7 i aquā dulcē tepī dā ipsū mitēus: 7 iugem' ex oleo violaceo tepido: 7 oleo d̃ seminib' cucurbite: 7 p̃cipue neruoz̃ radices iqb' spasm' existit. In tia q̃qz diu moret̃ 7 ex oleo uiolia. iugāt. De uino bibat̃ paties̃ p̃az̃ q̃ tamē multum habeat aque admistionē 7 cibis nutriat̃ humidis

Jo. Ar.

Am Aliquod mēbz̃. Diuidit̃ hoc capl'z de spa smo i tres ptes. In p̃ia pōit̃ signa spasmī sūpta ex q̃ditate ipsius. In secūda ibi. f. Spasmus aut. P̃ones yñā distinctionē spasmī curat̃ spasmū de repletōe In tertia ibi. Spasmus uero 7c. Curat̃ ip̃z spasmū de inaniti one. P̃ia pars est m̃ifesta ex dictis. In secūda pte p̃io pōit̃ hāc distinctionē: Spasmus aut accidit subito 7 est de repletōe aut paulatine 7 est de inanitōe. Sed ip̃i spasmō subito euenien ti eadē p̃pāda est cura q̃ sup̃ius deā est in paralyfi qū sit d̃ reple tione. Est tamen h̃ differētia qz in spasmō idigemus amplius fricationē 7 iunctiōe cū manu ex oleo costino sup̃ius d̃scripto i paralyfi quū humo: sit grossior. Debem' ēt flectē iugē mē bz̃ ad oppositū illi d̃fīe ad quā p̃trahitur. In tertia parte di cit q̃ spasm' q nō repēte s̃z paulatī accidit post febrē: aut multā uētris solationē: aut multū vomitū: aut sāguinis fluxū est ma lus et uix curabilis immo nō pōt̃ curari nisi i p̃ciēpiūcio.

Curat̃ at̃ ip̃sū cū reb' humectātib' i terius 7 exteīr' applicatis que qualitate 7 substantiā hūectāt. Et hec s̃z p̃lz debet esse frigida minus tamē frigida q̃z hūida. Et oia que dicit̃ sunt ma nifesta. Cōcedit̃ tñ uinū multae aque admistū qd̃ d̃z eē nouū nu triēdo. n. hūectat̃ substantiā. Et cū hoc facit̃ aquā multam q̃ ei admiscet̃ ad extrēa corpis penetrare q̃p̃ op̃t hūectat̃ ē q̃ltatū ue. In spasmō tñ de repletōe d̃z eē ver' iuuas ad m̃ae resolutōe.

Cura Spasmi de repletionē quattuor erigit̃ intētiōes cu ratiuas. P̃ia ordiat̃ debitū regimē. Secda eūat̃ ma terias cōes 7 cām antecēdētē ēt diuertēdo. Tertia resoluūt̃ cām cōiunctā mēbra cōfortādo. Quarta corrigūt̃ accidētia. Aer ergo iuxta p̃imā itētiōē declinet ad calidū 7 siccū. Dieta silt̃ declinet ad siccū 7 sit valde tenuis p̃cipue in spasmō vniuer sali ita vt sint cōtētī aq̃ mellis aut zuchari: aut p̃o cibo sumant panatā cū pauco saluie minutiz̃ icitē: aut ouū vñū cū saluia: aut b̃odiū cicerū cū saluā 7 siltibus. Cauēat̃ a carnib' 7 vīno nisi forte parū vīni antiq̃ cōcederet̃ ad m̃ae resolutōē eūatiōe iaz̃ p̃cedētē. Declinatē tñ egritudine vtat̃ carnibus facilis digesti onis declinatibus ad siccū sicut p̃dicibus 7 siltibus. Et reliqz̃ regimē seruet̃ vt sup̃ra in paralyfi. Secda itētiō. f. cūo p̃ficat̃ cū phlebotomia si sanguis aut hūo:ū mltitudo sit i cā. Que phle botomia iuxta suam. A. nō sit multū copiosa vt calor innatus nō debilitet q̃ est p̃ncipale resoluēs. tū etiā qz nerui sūt frigidī. Et fiat̃ alie eūones s̃m erigētā hūoz̃ peccātū sicut dicit̃ fuit i paralyfi. Autēde tamen qz in spasmō vti est necessaria festinatio nec o3 p̃mittere digestiua neqz tardare sicut tardat̃ in paralyfi. In terfiet̃ enī frequēter a p̃ia die vsqz ad q̃rtā. Vūo at̃ fiat̃ cū clis t̃ r̃gā leuibus aut acutus 7 ceteris generib' eūonū sicut dictū fu

it in palyfi. Ubi aut̃ daret̃ iducias añ digerat̃ m̃ā 7 seruēt̃ ca nones sup̃ius dicti in palyfi. Ad fortiora tñ digerētia 7 cūantia est ceteris parib' citius p̃cedēdū q̃z in paralyfi: qū mā sit gros sior. Digestiua 7 euacuatiā illic regant̃ in capto de palyfi. Tertia itētiō. f. cāe cōiuncte resolo 7 mēbz̃ cōfortatio marie ce rebz̃ 7 neruoz̃ p̃ficat̃ cū interi' 7 exteīus applicitis. S̃z atten de q̃ quātū ad exteīr' applicita dāt̃ cura spasmī a cura palyfis: qz in spasmō debent eē aliq̃lūter mollificatiā qz mā est grossa 7 mēbra idgēt̃ erectiōne versūs figurā naturālē. Ex cōueniētib' p̃p̃ijs est rē cōmitus cū pinguedine sua s̃z p̃p̃ie vulpis aut lu pi 7 applicitus debite calidus origini neruoz̃ 7 loco spasmato. Secūdū est pellis vulpis 7 lupi ex q̃ cū calore suo actuali dum nouiter scā est excoziatio eger circūdet̃ silt̃ iunctio cū adipe lu poz̃ 7 vulpiū. Itē sessio in ags decoctōis lupoz̃ vulpiū 7 sigil lati 7 cōiuncti p̃cipue si cū eis decocta fuerit aliqua p̃p̃ia s̃cē abrotanū anetū folia lauri s̃sopus sticados arabicum 7 siltia. Oleū quoqz de lilio est ad p̃cipuū. Lana quoqz succida sup locis spasmatis p̃cedētibus p̃us vnctionibus est cōueniēs. Unguētū quoqz factū ex storacē ligde. 7. i. olei d̃ lilio. 7. ij. eufor b̃ij castorei an. 3. i. cerē quātū sufficit ē cōueniēs. Silt̃ oleū vul pinū 7 oleū de costo descriptione Aethiē. Fortius aut̃ iā dictis est oleū de costo descriptione Rasis. Balnea quoqz p̃p̃ie sul furea sunt ad hāc intētiōē. Sed ex iteīr' s̃up̃tis sūt diamuscbū diābra. tyriacca m̃itr̃hidatū acori cōditū. 7 diacoz̃ 7c. Ultimū ēo ē cōfectio anacardina feb̃e p̃uēctis d̃z sup̃ius i palyfi. Quarta aut̃ intētiō. f. correctio accidētū p̃ficat̃ educēdo feces aut vrinā si fuerit retētē cū eis q̃ dicit̃ in p̃op̃ijs capl'is. 7 sub ueniat̃ in difficultate anhelitus cū vnctōibz̃ dilatātib' muscu los 7 positōe egrī si opozuerit i balneo olei cuius mādibule ēt violēt̃er apianf' s̃i stricte fuerint. Et reliqua accidētia curent̃ s̃z p̃p̃ia capla 7c.

Cura Spasmi de inanitione p̃ficatur cū frigidis 7 hūidīs s̃m totū regimē ser rerū nō nāliū p̃cipue aeris tā in spirati q̃z circūdatiō. Sed tñ s̃m p̃lm maius studiū debet eē in hūctādo q̃z infrigidādo. Hec aut̃ applicet̃ extra 7 intus s̃m oēm modū 7 sint hūctatiā q̃ intus appropināt̃ tā qualitate q̃z substantiā. Unde cōuenit̃ balneuz̃ ex lacte aut ex aquis in q̃bus cocta sint folia salicis ordeū fractū viola nenufar cucur bite: 7 citruli aut fiat tota tina ex succo cucurbite aut ex aq̃ ro. i. q̃ decoctū sit aliq̃d horū: aut ex aqua melonis indi 7 siltibus. Et fiant̃ clisteria ex rebz̃ similibus additis q̃busdā ipigūatibus si cut oleuz̃ violaceuz̃ nenufarinuz̃: aut p̃iguedo porci lota pluri es cuz̃ aq̃ frigida. Et ex oleo violaceo inungāt̃ iuncture 7 to tuz̃ dorsuz̃ aut ex oleo nenufario. aut salicis 7 cuz̃ istis p̃miscri pōt̃ pinguedo porci recēs lota pluries cū aqua frigida: 7 infirmo detur lac recēs s̃m mēsurā cōueniētē quā possit digerere febre nō existēte. Sed p̃nte febre det̃ aq̃ ordeī aqua cucurbite aq̃ me lonis indi cū iuleb violaceo aut silti. Et si cū istis miscet̃ parti vīni albi subtilis vñus añi tñ dulcis aliquāliter aut saltem nō acris erit cōueniēs. 7 quiescat̃ 7 multū dormiat̃ nō fiant̃ cūo nes nisi naturales 7 leues 7 gaudet̃ 7 maximū studiū ēt hēat̃ in hūctatiōe cerebri ēbrocādo 7 vngēdo cōmifuras capitis 7 totū caput 7 instillādo hmoī in auribus 7 naribus 7 vtat̃ cōtū so 7 b̃rodio cōsumpte in quo cocta sit cucurbita lactuca 7 simi lia. 7 si qua accidētia superuenerit corrigāt̃ s̃m erigētā.

Cura Spasmi nō p̃portioati ad materiā si fuerit a vulne re sedet̃ dolor 7 p̃curef̃ sanies ad qd̃ optime vā let emplm de maluanis cū oleo ro. exteīus applicitū. 7 terebi thia lota cū vitello oui in vulnere applicita. 7 tota nucha vngat̃ 7 fomentet̃ cū hūctatibus tēperatio in actiuis sicut est oleum amigdalārū dulciū. Et si fuerit febris addat̃ pap̃ olei viol'. Et si fuerit a punctura vulnus aperiat̃ cū incisione donec virus trāspiret 7 in pūctura instillet̃ sulphur aut parū euforb̃ij dissolu tū cū oleo rosaceo 7 terebinthina 7 sit actu notabiliter caliduz̃. Et catati siue vermes terrestres cocti i oleo ro. 7 appliciti opti me cōferūt̃ 7 si fuerint a putredie alicui' mēbz̃ vulnerati opti mum remedium est cauterium actuale super parte putrida. Et si fuerit a frigiditate loci vulnerati locus 7 p̃tes circūstātes fomētēt̃ cū panis ifusis i oleis calidis ad hoc proprijs sicut

oleo de tosto et de croco. Et si fuerit ab apostemate cures apothema secundum quod semper mitigando dolore cum vinctio et epilepsia et infundendo membrum in oleo et similibus. Et in omnibus his attendendum est origini nervorum quod humectantibus secundum plurimum teporis in actibus immo frequenter quod potere egerit in una ex oleo coloris quod erit una iduere ipsam camisia et caligis suffultis lana succida. Et si fuerit a veneno aut a punctura venenosorum cura regraf sexta quartum et a Rasi octavo huius. et origines nervorum fomentent cum humidis decimantibus ad calidum aut ad frigidum secundum exigentiam rei venenose. Et si fuerit a cholera praefusa in stomacho aut alio humore vomitu aut secessu ducafi. et si fuerit a coitione aliorum membrorum sicut matricis egredientes illius membris curantur secundum quod ostendit. Dieta autem debet esse tenuis et decimans ad calidum aut ad frigidum secundum exigentiam cae. et accedens currens secundum quod ostendit.

Cura Etiam est eadem quod spasmi a simili causa verum idiget ut magis festinet quoniam est acutior quod spasmus et ex his quod valde conveniunt est ut servetur succus anetici et mittat in ipso catulus talis ad catulus canis aut vulpus et decoquat donec dissolvatur et infundat eger in decocto de eius bis aut quantum vel quoties oportet. et si non habet tanta quantitas succi ut in ea possit eger infundere beatut pene quod in tali decoctione infundant et loco nocte aut membrum tetano supponat et sic est finis huius capiti de spasmo et tetano etc.

Capitulum secundum de epilepsia.

Epilepsia Grece quasi captio vel captivitas latine ex eo quod secundum Alexandrum tenet omnes sensibilitatem captivam. Dicit morbus caducus ex eo quod cadit patiens cum ea. et de morbo comitali eo quod si aliquis hoc morbo in comitiis caderet comitia ad aliam diem transfereretur. Comitia vero dicebatur coactus universi populi romani klen dis ianuarii in capto martio ad magistratū creandos. Et de morbo lunaticus ex eo quod secundum motus lune commoveri videtur. Et vocat alij hieranofon. id est sacrum morbus eo quod sacra parte corporis possideat. cerebri in quo animas habitare dicitur. Alij eam eractia vocant eo quod fortis sit et non facile illidat. et hoc morbo dicunt hercule captum fuisse propter herculeam a quibusdam de vel quod fortis in pro sternendo homines sicut hercules. Et de comitali. quod comitatio nes crapule ebrietates sint ipsius cae. Medicon vero a pueris de eo quod facilius pueris accidit nam pedia grece puer latine. et propter hoc a quibusdam infans vocat. Ab aliis vero ea. propter impetuosum etc. Epilepsia ab aliis describitur est. n. egritudo prohibens membra animae ab operatione sensus et motus et erectio non integre propter oppilationem contingit. Est quod egritudo in figura et in situ tam positione quod pro societate. Prohibens membra animae. id est in quibus viget virtus sensibilis aut motiva. Ab operatione sensus et motus et erectio non integre eo quod si fortis sit tollit omnem sensum interiore et exteriori. Et non omnes motus prohibet tamen ut corpus possit erigi immo si sit rectus stare non possit sed in terra cadit. Si vero sit debilis remanet aliquid sensus interioris. id est cogitative et memorie ex eo quod cum non ledit quod sensus cois quod magis ledat ventriculū quod duo postiores animae cuius oppilatum est in apoplexia. Et addit propter oppilationem contingit. id est in cerebro non enim absoluit epilepsia ab oppilatione cerebri et propterea et dicitur morbus in via etc. Alma.

Am aliquis cadit in terram et torquet et commoveatur et intellectus amittit dicimus ipsum epilepticum fore. Quod si spuma erit per os aut secum mitigat aut sperma egreditur aut egestio passio tunc est grauior et vehementior.

Jo. Ar.

Am Aliquis. Dividit prius capitulum in duas partes. Secunda ibi. Si autem eger. Id est in d. Id est post signa epilepsie in generali. Secunda signa fortitudinis est. Secunda ibi. Quod si spuma. In prima parte post tria signa. Id est unum est quod cadit epilepticus si erectus sit. Secundum est quod post casum commoveatur. Id est motus quibusdam spasmus. Tertium est quod intellectus amittit. Id est sensus non exterioris vel maioris parte et sicut omnem sensum exterioris precipue auditum et visum in forte aliquid tactus et pua epilepsia possit remanere. Hec enim omnia sunt spiritus sensibili et motivo non debite potestate transire per ventriculos neque de

ferri ad membra propter oppilationem. In secunda parte post signum fortitudinis epilepsie quod est eritus spume per os vel urinam egrediatur aut spuma aut egestione et suppleat alias eiones. id est sanguis per os aut nares. Hec enim omnia arguunt fortē spasmum propter quod periculus non potest dilatari et calore succenso in spiritualibus prohibita evacuatione fit spiritus de quo in apoplexia sufficienter dictum fuit. Alie sunt eiones sunt propter fortē spasmum et compressionem musculorum ventris super intestina et vesicā ad quam sequitur expositio urine et secus. Sicut autem fortē contractionem vasorum spermatis fit ipsius effusio. et ad fortē contractionem cerebri sequitur expositio sanguinis per nares et coloratorum non tamen hec omnia in omnibus sunt. sed quedam in quibusdam secundum corporis dispositionem etc. Quia epilepsia est spasmus universalis sed plurimum vel non fit sine eo sicut spasmus particularis est epilepsia in membris particularibus propterea species epilepsie sunt fere eadem cum species spasmus. id est enim quedam species non proportionata ad materiam et est spasmus. quod dicitur proportionata ad materiam et hec est de repletionem et non de inanitionem quod epilepsia non potest fieri a siccitate cerebri tamen tum quod fit subito sed spasmus siccus non fit subito. Secundo quod cerebri non possit tantam siccitatem tollere ut multum spasmetur quod moriat corpus prius quam cerebrum sit membrum principale. Secunda divisio est quod alia est a principio generationis alia est tempore et hec est antiqua aut nova. Item alia est fortis alia debilis. alia materialis alia immaterialis. Aliqua fit incipiendo aliqua permittendo ex alijs egritudinibus ut melancholia icubo et similibus. Item aliqua non proportionata ad materiam et est prodis ordianis aut non ordianis alia cum motibus spasmosis alia sine.

Cause Epilepsie quod sunt primarie sicut percussio aut in capite aut in aliquo membro nervoso aut morsus animalis venenosus aut suspitio aut applicatio medicine venenose. Similiter ex sex rebus non naturalibus aer nimis frigidus aut putridus aut pluvius fumis malis sicut aer plenus fumis elevatis et carbonibus non potest transpirare lumen interius subito occurrere. Audis sonum ignem et horredum et crapule ebrietates et nimia famies somnus nimis retentio eionum consuetudo nimia gressus nimis motus et propter repletionem. Item plurimum et nimia abstinentia ab eo timor nimis nimia tristitia. Sicut et quod que a proprietate exaltat epilepsia aut si epilepsia sit occulta ipaz manifestat sicut comitio apud epans hircini myrtha quocumque suffumigium cornu caprimini detegit epilepsiam. In dicitur quod pelle hirci novis excoriatis aut que aliquando tempore steterit infusa in aqua excitat epilepsiam. Cause corporales et essentialis cerebro sunt dolor fortis aut mala propter fieri fortis aut sollo pungi. Et ad immediata eius epilepsie est opilatio caracteristica aut ex vapore ventriculos implere et origines ipsius nocte et nervorum aut ex materia phlegmatica sed plurimum secundum melancholicam tertio sanguinea rarissime vero cholericam. Hec sunt propter oppilationem est causa imediata rectorum secundum plurimum vapor aut ventositas et adhuc rectorum sunt humores a quibus vapores et ventositas elevant. Oppilatio vero attenuatoria fit ab eisde causis in meatibus non in ventriculis secundum plurimum vero fit ab ipsa virtute contrahente cerebri stimulata a prius nam sive sit in eentia in cerebro sive alius de coicata. Et propterea sed plurimum epilepsia et cum motibus spasmosis quod ad contractionem cerebri sequitur et contractio nervorum. Et propterea secundum plurimum non proportionata ad materiam. Epilepsia vero facta ab oppilationem coarctatoria non occurrere virtute ad contrahendum cerebri est secundum plurimum sine motibus spasmosis. Cae autem epilepsie per coitatem sunt aut a toto sicut in febribus aut crisi aut a stomacho propter fortem dolorem aut fortē famem et est coitas absoluta aut propter presentiam humoris calidi aut frigidi eo coicantis vapores cerebro coicantes non absoluta aut est ab epate aut a splene aut ab intestinis sicut in vermibus aut dolore forti aut a mirach aut a renibus aut vesica aut a matrice et est frequenter aut a quocumque alio membro particulari ita ut a pollice pedis pstepse elevari vapores venenosos quod dicitur attiguit ad caput faciunt epilepsiam. Hec a mrisce frequenter fit de spolio mixta et syncope et epilepsia ipsius vaporibus ne magis cordi nunc magis cerebro coicantis. Et quandoque equaliter vapores in spumatica sunt deteriores quod menstrua et quodque a vasis spmatici cuius viri cognovimus elevari vapores a spmate alterato facientes epilepsiam fortē sicut motibus spasmosis quod tade cum debitis auxiliis sanata non restituta est. Signa quidem quibus differt spasmus ab epilepsia superius dicta sunt. Differt autem apoplexia ab epilepsia.

De epilepsia

q: epilepsia ē cū moribus spasmosis sū plurimū: que nō sunt i apoplexia. Differt āt epilepsia sine morib' spasmosis ab apoplexia: q: epilepsia sū plurimū cito soluit: est cū paroxysmis rariissime terminat ad paralysem. apoplexia si fortis sit interficit si debilis terminat ad paralysem fere semp. Differētia uero inter epilepsia fortē sine cōtractiōibus spasmosis q terminat in paralysem r apoplexiam debilem que etiā terminatur in paralysem nō est perceptibilis: sunt enī fere eadē r ab eisdem causis provenientes. Et si est signum distinctiū illud sumitur ab etate. Signa vero pronostica sunt grauitas capitis: incubus: vertigo: r reliqua superiora posita in apoplexia. si enim hec veniant in fene pronosticantur apoplexiam: si in pueris epilepsiam: si in medijs inter hos nunc epilepsiam nunc apoplexiam secundum corporum dispositiones. r.

Signa. demonstratiua sunt que dicta sunt in textu. Jte viriditas venarū que sunt sub lingua: cū hoc qd est pronosticū est etiā signū demonstratiū. Signa vero epilepsie per cōitatem sunt nocumenta aliorū mēbroz pcedentia: cum quozū augmento multiplicat: diminutione diminuitur: ablatione aufertur: etiam q: nō fit subito: r eger sentit paulatim aduentū eius: r est cerebrum i colume in suis operationibus nisi tēpore peroxisimū. Quādo vero est p essentia sūt signa his cōtraria. Mēbrū āt his cōicans cognoscit p ipi? no cumēta: que aut sunt mae peccantes in capite cognoscit p signa domini pblegmatis: melacholie: sanguis. cholere ventositatis r vaporū que sepe deā sūt superiora precipue in cephalēa. Cae aut primitiue sunt sibi signa.

Pronostica. Epilia a generatione rarissime curat. Epilepsia accidens pueris usq ad quattuor ānos plurimū interficit ppter multitudinē materie: r stricturā viarū. o. n. si epilepsia d3 curari vt cāe ipi? rēoncat si sit mā p expulsione ad nare: uel p colatoriū: aut q: pmuret ad exteri? aut i palysem trāsacti sūt vapores aut vōsitates q: resoluant. si dolor q: mltigef. si mala cōplexio q: equef. Tertiū epilepsia accidēs pueris post quātū ānū frequētē curat circa ruij. aut. rry. calōre fco acutiori: r materijs paucificatis. r. Si aut his tēporibus nō curatur deiceps nō curabit. Quartū epilepsia melacholica est ceteris deterior: licet rarius eueniens q3 pblegmatica. Quintū epilepsia est fortissima cuz qua si uirtutes spasmū: deinde quies longa cū plōgatiōe paroximi nec etiā reminiscit casus: r pcepue si cū ea fuerit expulsiō alicui? superfluitatis. Sextū epilepsia p cōitātē sū plurimū sanat. Septimū alfahabati morfea aut alia hōmōi aperiētia i cute capitis: aut paribus adiacētibz sū terminus epilepsie. Octauū quādo paroxisimū epilepsie cōtinuant in oī cōspōne iūficat. r.

Cura epilepsie. Alman.

Si āt eger āt accessionē sētīt qsi aliqd ex aliquo suo mēbroz eleuari: r ascēdēdo caput petere: r oide syncopizat r cadit: tūc o3 i hora qua sentit illd āteq illud accidat mēbrū a q pcedit fortiter ligare. phibe bit nāq3 hoc accessionē euenire. In tēpore uero qetis corp' multonēs erit euacuādū cū pilulis cochis. Et locus a q exorīt passio ex sinapi r pipe r euforbio ac melle anacardi erit epithimād' r epithima dimittēdū erit donec uesicef: r uesice rūpāt: r aqua que i eis ē collecta effluat: ipē quoq3 nō cito sūt p solidāde quinimo dimittēde: ut qd i eis coligit emanet: deide p solidet: hoc eiz huius egritudinis oio existit salus. Ad ultimū uero uetose p parua scarificatione superponere utile est.

Jo. Ar.

I autem. Eger r. hic pōit curā epilepsie. Et p:io p cōitat. Scdo p eētiā i cerebro. Scda ibi. Quod si cū epilepsia. Pria ps in dnas. P:io pōit curā epilepsie p cōitatē a mēbris exterioribz. Scdo p cōitatē a sō. Scda ibi. Eger vō. P:ia iūterū i duas.

P:io pōit curā epilepsie p cōitatē a mēbris exterioribz ichoa te porisim. Secūdo tpe qetis. Secunda ibi. In tpe uero qetis r. De prima pte dicit q si eger āte accessionē sentit aliqd eleuari ab aliq suo mēbroz: r paulatim ascēdēdo caput petere deide syncopizat qu3 illud ad caput puenit: tunc cura o3 vt q3primūz sentit illud eleuari liget mēbrū a quo istud eleuatur forti ligatura. f. cū aliqua a luto fortiter strigēdo mēbrū illd supra locū a quo ille uapor icipit eleuari. Hec nā q3 ligatura aut oio p prohibz porimūz epilepsie phibēdo. f. trāsitus uaporis uenens: aut saltē minuet phibēdo ne totus uapor a d superiora ferat. Und si vapor a māu eleuet liget brachiu: si a cubito adiutoriu liget si a pede tibis: si a genu uel ifra liget cora: dicunt etiā q si fiat ligatura ifra locū a quo eleuat pfer diuertēdo ad iferiora. De secūda parte dicit q tēpore qetis iter unus. paroximūz r alterūz erit multonēs euacuādū p pilulis cochis.

Sed hic nota duo. Primum q eūatiua debēt habere duas cōditiones. Prima vt respiciāt mēbrū determinatū a quo d3 fieri eūo r de forte in casibus iā dictis eēt melius eūare cū pilulis de hermodactilis eūantibus a locis distantibus r a iuncturis: aut si simul a cerebro r locis iā dictis bonū eēt has pilulas ad inuicē permiscere. Sed vt eūetur hūor determinatus peccāf pilule cochie a pdominio eūant phlegma. Si aut peccaret melancholia oporteret ēt pilulas indas cū istis pmiscere: r ali quādo aureas aut sibi similes cholera secū peccante. Secūdū est vt ante istas eūatiōes pcedāt digestiua: nō. n. possēt humor euacuari r pcepue ineptus euacuatiōis r proprie a locis distantibus nisi pcedēte digestione: que ēt digestio debet respicere taz humores peccātes q3 etiā mēbra in quibus peccāt. Secundo debet sup loco a quo morbus exorīt appōi vesicatoriū ex sinapi pipis euforbij. ana. 3. rna mellis anacardi oīuz ca. i. quar to quātū sufficit ad incorporādū: r hoc vnguentū dimittatur super loco ab. viij. horis vsq ad. xij. f. donec locus notabiliter uesicef deinde uesice cū acurūpanē vt aqua in eis collecta effluat r sic cōstructur viceratio in loco saltē per. xx. dies aut plures ēt reiterādō vesicatoriū donec materia que est radix egritudinis sit eradica: postea pmittat p solidari. Vlentose que q3 pauca scarificatione ad hoc sunt pficue trahēdo materiā ad exteriōra: aut ergo vtrūq3 fiat: aut alterum tantum sū mae exigētā sed materia existēte sanguinea fortasse ventose plus conferret. vesicatoriū quo cōiter vti: fit ex cataridibus r fermēto pmistis ad inuicē cū aceto fortissimo r loco supponat ad quātitatē castance. Et pes coruinus cōtinuus ad hoc ualeat: sū ruta agrestis sed est leuior. Et quādo hec nō sufficiēt ppter materie distātiā a mēbris superficiei: r proprie vbi nō eēt mēbra suspecta sicut in cora natisbus spatulis applicetur cauteriū potentiale vel accidētale: r permittatur pfundari sū exigētiam: r teneatur ap tū per. xl. dies.

Jo. Ar. Alman.

Eger uero si āte accessionē nausēā aut tristitiā: aut cordis tremorē sētīt. Et deide egritudinis accessio sequitur: cogend' ē multonēs uomer ex aliquo uomitu. Deide pica i potu sepe accipere puenit. Stōacho quoq3 emplastrū ex pica r rosīs r mastice r cortice turis cū uino odorifero ponēdū est. Nutrimētū uero ei? totū taliter statuēdū est vt paucarū sit superfluitatū sicut caro frīxa in sartagine: r caro cotta in casolis r cibus qui sit de aue quādā que h3 in palato dentes r vocat taguid r caro de volatilibz r bediā.

Jo. Ar.

Eger uero. Pōit curā epilepsie p cōitatē a sō. d. q si eger ante accessionē. i. porisimū sentit nausēā. i. iclinationē ad uomitū: aut tristitiā. i. cōturbationē aut anxietatē stomaticā: aut cordis tremorē. i. oīs stōachi qd antiqui cor appellauer. aut tremorē cordis per cōitatē a sō. deinde sequitur paroxisimus epilepsie: debemus prouocare uomitū: aut cum impositione digiti i ore aut pene: aut cum aliquo uomitino sicut ex succo vel decoctione raphani in quo steterit infusus helleborus per aliquos dies sufficit tamē cōmuniter dies rna ita ut de illo succo extractio

heleboro sumant. 3. ij. cum. 3. ij. oſymellis ſimplicis ⁊ ſuaſ tepi
dū p p' horā pcedētē cōſti de alaganor: aut hmoi rex viſcoſa
ruz ⁊ icidētū ⁊ exſit? fiat vomit? Secūdo hoc nō ſufficiente
ſumāt hiera picra ſimplicē: aut ppoſitā vt ſi qd fmaſit eūci. Ter
tio pfoſet ſtōus vt bñ digerat ⁊ ne materiā aliūd fciat cū ſ
ēplastro vt ſūgueto. recipe. ſpice ca. ⁊ ſic. i pmo roſar: fri. ⁊ ſic in
pmo maſticis ca. ⁊ ſic. i ſecūdo corticū turis ca. ⁊ ſic. i ſecūdo cū
vino odorifero aggreget: ⁊ ſi op? ē oleo addat maſticū vt de
ſpica vt cydonioz: ē tamē meli? i modū fomētū abſz oleo ⁊ cera
cū philtro iſuſo i vino ⁊ bñ exſiſſo i quo ſuſcripta bñ decocta
fuerit eqlier de ipis ſumēdo. Tercio nutrimentū ei? ſit bonū pau
cap ſupfluitatū ſclinas ad ſiect ⁊ p' prie humore exiſtēte phleg
matico ⁊ p'pterea carnes comedat aſſate: aut fritā i ſartagine
aut i caſioliſ q ſint magis cupe aliſ cōcaue qz ſartagine ⁊ ſint
faciliſ digeſtiōis: ſicut autē vocata taguid q hz dētes in palato
q nō ē i regionib? nſis: ſz loco ipſi? ſint p'dices: turdiſfrāgueli
ni ſaſianiturtures que augmētū faciūt i cerebrō: ⁊ augēt i tel
lectū Similiter caro hedia ⁊ leporū iuuenū ē ad hūc cōueniens.

Almanſor.

Quod ſi cū epilepsia ſenſuuz affuerit tenebroſitas
et debilitas: nec aliqua d' p'dictis ſignificatōib? iueniā
tur: ergo pilule cochie multoties ſūt tribuēde: ⁊ eius
cōſuatio ſubtiliāda: ⁊ cibaria q dixim? dāda. Garga
riſm? qz fieri d'z i ſternutatio ex his q dixim? puoca
da: ac narib? p'coē puluis ſubtiliſſim? qui ſimiliter al
chol inſuſflandus.

Quod ſi epilepsie. In hac pte pōit curā epilepsie p eēntiaz.
p'mo phlegmaticē. ſecūdo ſanguineē tertio ponit electuarū. q'to
redit ad cōplēdū curā ſanguineē. Secūda ibi. Si q's autē Ter
tia ibi. Electuarū. Quarta ibi. Electuarū hoc. De p'ma pte di
cit q ſi cū epilepsia fuerit tenebroſitas ſenſuū. i. corruptio ⁊ d'bt
litas. i. diminutio ſenſuū. i. tā iteroz qz exteroz nec aliqua ſignifi
catō de p'dictis iueniat que nobis ſignificet epilepsia fieri p cōi
tatē ab aliſ mēbris: ⁊ hoc maxime qz ſentit acceſſionē ei?: tunc
ergo ſunt multoties dāde pilule cochie: qz materiā ſecūdū pluri
mū ē phlegmatica: Sz attēde vt ſi q digeſtiones pcedāt: ſecū
da p'uatō. i. dicta ē ſubtiliāda ſicut diceſ: cibaria iā dicta ſunt
dāda. tertio fiat ēt gargarism? ⁊ ſternutatio ⁊ ſuple etiā maſtica
tio cū his q ſepe dicta ſunt i capitū pcedētib? Quarto puluis
peonie. ſ. radicie: aut ſeminis ei? ca. ⁊ ſic i ſecūdo ⁊ p'po in epile
psia ſubtiliſſim? ſicut alcohol. ſ. puluis q i radijs ſolis aparet ē
inſuſflandus naribus.

Almanſor.

Si q's autē cū epilepsia i facie ⁊ oculis rubedinem
habuerit: ⁊ venarū groſſitiē: phlebotomād? erit ex ſa
phena ſagittā ex carnoſitate tibiaz cū vetoſis erit
extrahēd? Capiti p'terea oleū ro. ⁊ acētū ſupſuſidatur
et abſtineat a vino ⁊ a cepis et alleis ac ſinapi et por
ris et apio et fabis et canabit et poſtremo ab oib? ſu
mū caput aſcēdētē ⁊ replētēz generantibus.

Jo. Ar.

Si q's autē. Pōit curā epilepsie pēdētis a ſanguine ⁊ cerebrō
et a toto cōicatu que cognoscit p rubedinē oculoz et facie: groſ
ſuit venarū ⁊ alia ſigna q d'z ſupra: tūc i p'mis faciēda ē phlebo
tomia q vena ſaphena ſz meli? ex abab? d' idde vt legat vltima
pars hui? eapl' ex v'ea baſilica ⁊ ſuple: aut cephalica: ⁊ poſtea ſi
oportuerit ex v'is magis p'p'is ſicut ex v'is que ſunt ſub li
gua: poſt aures: i fronte i cute capitis: nō dico i oib? ſz i qb? vide
bitur magis expedire: qz cognoscet ex ipſaz tēſione ⁊ groſſitiē: et
ē ad diuerſionē docet ex carnoſitate tibiaz cū vetoſis ſaceri
ficationē cui? ſimile ſi oportuerit faciēdū ē i natib? ⁊ i ſpatulis.
Tercio frontē tepozib? d' p'ri ateriori apponit oleū roſaceū tri
plū ad acētū ad iſtidādū: ⁊ ſpantiēdū. Quarto eger caueat a vi
no: carnib? oib? ſanguinē multiplicātib? necnō a cepis alleis
ſinapi poſis apio a p'petate excitatē epilepsia fabis canabit q
ē caulio ipialio. ſ. caputū ⁊ ab oib? ad caput euaporātib? ſz co

medat ea que ſanguinē iſrigidāt ſicut panicu ēdiuā acetofā ⁊ ſi
miles: ⁊ bibat rob. i. ſuccū p decoctionē iſpiſſatū ad ſolē fructuū
acetoz ſicut acreſte granati et ſimilium. Al.

Emplaſtrum quod oī epilepsie ſpetiei remedium af
fert. Recipe p'ietri ſiſeleos ſticados oīuz ana. 3. x. a
garici. 3. v. cor dūmēni recētis ⁊ acuti aſſe optime: ari
ſtologie oīuz ana. 3. i. ⁊ 5. di de extrahat ſucc? et ſquil
la mil? cū pari quāitate mellis: coquat ⁊ cōſciāt ex
eo ſpecies ⁊ fiat electuarū ex q paties qu ondie ſumat
⁊ caueat ſibi a cibis groſſis. Electuarū hoc oib? epi
lepsie ſpetieb? excepta vna ſanguinea quā. B. noina
uit ⁊ nos etiā iā ſecim? mētiōne opitulat: cui vidi con
ſerre phlebotomiā ex ſaphena p'ri? ⁊ poſtea ex baſili
ca: deide ei? regimē ſit ex his que ſanguinē i corpore
minuūt ⁊ ipſuz iſrigidāt. A carne p'terea ⁊ vino abſti
neat ⁊ bibat rob acetoz fructuū: capiti qz ſuppo
nat ea que ipſum iſfrigidant.

Jo. Ar.

Electuarū. hic pōit electuarū cōferēs oī epilepsie p'ter quas
ſanguineē ⁊ cholericē cuius deſcriptio ē hec. Recipe p'ietri ca.
⁊ ſic. in tertio aperitui appilatiōū colatoz ij ⁊ nariū extrahētis
phlegma: ſiſeleos. i. ſileris mōtani ca. ⁊ ſic. in ſecūdo multiū valē
tis in ſoda ⁊ ad ipregnatōez mirabilis cōſortatiū ſtōi ⁊ viſcep
ſticados capitalis maxie ſolutiui phlegmatis ⁊ cholere mūdifi
catiui cerebri ⁊ nervozū ana. 3. x. agarici qd ēſt medicia domieſti
ca euacuās a cerebro ⁊ nervis. 3. vi. cor dūmēi. i. carui agreſtis
vel cardāomi ca. ⁊ ſic. aſſe. ca. in. q'to ſic. in ſecūdo reſoluentis
vetoſitatē ⁊ p'prie in epilepsia ariſtologie rotūde ca. ⁊ ſic. in ſe
cūdo reſoluentis vetoſitatē ana. 3. 5. de his accipiat ſm doſim
predictā deſcriptā in textu ⁊ cū ſucco ſquille multiū icinuo ⁊ ſo
lutiuo phlegmatis ⁊ melle ana quātū ſufficiat fiat electuarū: p'ri
mo bulliēdo ſuccū ſquille cū melle donec ſufficienter diſpume
tur poſtea addatur pulueris ſupraſcripti p vnaquaqz. 3. 3. ij.
⁊ 5. ⁊ de hoc accipiat in mae ad quāitate nucis ⁊ poſſz accipi
de eo in ſero cū iur dormitū ſaltē p duas horas. aut tres poſt
cenā lenem.

Cura Epilepsie eſt duplex qdā. n. admiſtrāda tpe poſis
mi diuertēdo cū frictiōibus ligaturis forib? iie
ratīs ⁊ ſternutatiōibus ⁊ ſuſſumigiūz ex aſſa cito reouet poſis
mū ⁊ vocet vocib? fortibus ⁊ eius facies aqua frida aſpergat
necnō digiti cōtoz queant: verū in hoc diſſert a cura apoplexie
q nō oī vt faciam? i poſiſmo eius eūones q p'cipiūt in apo
plexia q ſit breuiſ terianōis: neqz in apoplexia ſiāt ſternutatio
nes q b p'cipiūt qz p'pter multitudine mae ſit ibi timor de eius
agitatiōe maiori qz in epilepsia qz a pluri mā pēdeat. hi ēr ver
ſus in aure dicti ſubito reſcūt a poſiſmo.

Baſpar fert myrā: tus malchion: baldasar aurū

Ibec triā q ſecū portabit noia regū.

Soluitur a mor bo chriſti pietate caduco.

Qui ē ſecū hec portat liberātur ab epilepsia: vbi vero poſiſmi
epilepsie eēns cōtinui oportet phlebotomare ⁊ euacuare ſm
exigētā mae ſicut in apoplexia: Et extrinſeca foria applicare ſi
cut velleſcūta cauteria ⁊ ē ſartagine ſerreā vt in apia ⁊ a

Cura Epilepsie a vulnere capitis ſi eueniat propter cem
preſſionē oſſis ſupra cerebrū aut retentiōē mae tūc
ipm os ſubleuet aut amoueaf. Et proture vt mā trāſpiret. Et ſi
cerebrū ſit apātū cureſ cura apoſtemans ſupius dicta ⁊ viden
da qnta quarti ab. A. Si vero pēdeat a vulnere mēbz nervoſi
ſicut a pūctura excecata apiat vulnus vt mā trāſpiret ⁊ interi?
ipōaf oleū ro. ca. cū pauco ſulfuri. Et apō ſortē dolorē mēbū i
oleo ca. teneaf ⁊ deſuper lūbrici terranei in oleo cocti ſupponā
⁊ cureſ vulnus ⁊ apoſtēa ei? ſi fuerit ſm qz oīz ſi aut curato vul
nere epilepsia reāneat cureſ ſicut epilepsia materialis de q infra
puenit. n. p'pter aggregationē mae deteriatōis piodis virtute di
geſtiua ⁊ expulſiua cerebri debilitatis. Si vero pēdeat a morſu
aialis venenoſi fricetur locus morſus vt ſanguis creat aut vē

tose cū scarificatione superponat̃ z ep̃lastra attractiua z p̃pria cōtra gen^{al} alialis mordētis z iter cetera applicatio alialiū nouiter i terfactorz aptozcū cōlor actuali cōfert trahēdo ad se venenū ēt ip̃a viua cū ano applicita cōferūt z locus superior defendatur cū aceto z forti stricture p magnas p̃tē eius. z mēbra p̃ncipalia cōfortētur cū interius z exterius applicitis: p̃cipue cū tyriaca z bezabartica cōtra illud venenū exhibeant nec in his casib^{us} cōpetūt solutiua saltem fortia neq^{ue} phlebotomia. Si vero sum p̃serit venenū p̃curet ip̃s^{us} vōr^{um} exq̃it^{ur} z si quid sup̃e cū liniēt b^o educat. sicut cū multo oleo ca. sumpto: aut castia z clisteri. Tertio mēbra p̃ncipalia cōfortēt z dēt bezabartica p̃tra ista venena. Et i hoc casu nō cōpetūt phlebotomia. Si vero pēdeat ex labore aut ex aspectu luminoso aut ex audītur sonoz^{um} terribilīz: aut ex timore z ceteris aie accidētib^{us} cause p̃mitiue remoueāt. Secundo iudicat somn^{us} z q̃es z filiū regimē secūdū q̃ oz ordinetur. Et si humores positi sint i fluxu diuertāt z getēt. Si vero pēdeat ab aere malo venenoso aut ferētū aut putrido aut pleno vapo rib^{us} malis sicut carbonū: cause p̃mitiue frimoneāt: fiat fricationē z filiū diuersioes: z p̃curet vaporis i capite cōtētū i solutio cū fricatione aliquali capitis z p̃tinatione cibiazq^{ue} illa q̃ cerebrūz et cor cōfortāt iteri^{us} z exteri^{us} applicita z odorata nō tamē stupri ca z valde oppilātia sup capite ponāt. Ex his potest elici cura epilepsie pēdētis a reliquis p̃mitis zc.

Cura Epilepsie p cōitatē. vj. cōplet itentionib^{us}. Prima euacuat. Secūda diuertit tamen a mēbro mittēte quā a cerebrō: Tertia dispositionē mēbri mittētis corrigit ipsū con fortādū. Quarta vias trāsīt ad cerebrū claudit z itercipit. Quinta cerebrū p̃fortat ne sc̃ipiat. Sexta accidētia corrigit. Septima ordinat debitū regimē sex rerū non naturalīū. An de si pēdēt a mēbro exteriori vtputa a vapore eleuato a cora vel ge nu p̃mo materia p̃portionalis illi eūē: secūdo vapores diuertāt fricādo z ligādo partē illā iseriozē. s. tibia. Tertio materia ex loco eradicet apponēdo i sup loco vesicāna: aut canteria. Quarto loco^{us} supior strigat forti stricture vt vapores non possint ad supiora penetrare. Quinto cōfortet cerebrū cū iteri^{us} z exteri^{us} applicitis ne huiusmodi materiā sc̃ipiat. Sexto curent accidētia. Septimo regimē ordinet secūdū q̃ dicit^{ur} z plures hāz itentionū simul sunt p̃ficiēde. Similiter si pēdeat a stō aut a matrice aut a vasis spermaticis z ceteris mēbris p̃cedat vt iā dictū ē. Et ego ponā exēplū de epilepsia p cōitatē a matrice.

Primo ergo fiat cūo. p̃portionalis materie peccātū vt si pen deat a phlegmate euacuetur.

Secūdo materia z vapores diuertāt fricationib^{us} ligaturis appositionib^{us} ṽtōsap i cortis: z tib^{is} s. sc̃edendo.

Tertio materia ex matrice eradicet p̃uocādo mēstrua cum phlebotomia saphenaz: aut vene q̃ ē i curuatura poplitis: cūz nastalib^{us} p̃uacib^{us} iter que p̃ncipatū optiet farina gut cū mercu riali supposita i matrice: z ceteris rem edijs mēstrua p̃uocādo z materias i matrice cōtētās eradicātib^{us}: z si eēt spermatica coi tu educat si fieri possz: aut sibi p̃portionali: aut cum exantibus sperma p̃cedatur.

Quarto vic itermedio claudāt cū stipicis applicitis circa regi onem renūet iūbilit et debita stricture.

Quinto caput p̃fortet ne sc̃ipiat cū iterius exteri^{us} applicinis.

Sexto accidētia curentur.

Et septimo regimē ordinetur secundum quod dicitur i epi lepsia per essentiam.

Cura Epilepsie p essentia sex exigit itentiones curatiuas. Prima digerit. Secūda euat. Tertia diuertit. Quar ta causaz cōiūctā resoluit z eradicat. Quinta corrigit accidētia. Sexta ordinat debitū regimē sex rerū nō naturalīū. Et i oib^{us} his semp sit ititio ad cerebrū cōfortationē.

Digestio vero i phlegmatica p̃fici cū melle ro. oxymellis sim plici oxymelle adposito sglitico sirupo s. sticados z sumāt cum decoctionib^{us} p̃p̃is. s. i. sopsi: peonie: sticados: p̃retri: asse: acoriz: ozi gani: siseleos: aristologia ro. Si vero sit melācolica tunc det siru p^o z epithymo cū oxymelle sglitico cū decoctione epithymi: det sirup^o s. pomis dulcibus superius descriptis i foda melācolica cū decoctione iā dicta. Tamē multa iserit^{ur} ponēt i cura melācoli

ce. q̃ huic caplo accomodāda sunt.

Secūda itentio i phlegmatica p̃fici cū pilulis cochis hiera pposita. Sal. hiera diacolgntudes z stib^{is}: sed i mixta ex phle gmate z melācolia ē hoc p̃p̃iū. Recipe siseleos aristologie ro. castorei salis indi ana. 3. iij. radicia peōie trociscoz de squilla. ana. 3. vi. pulueris bierepigre sticados epithymi an. 3. x. polypo dij. 3. viij. agarici. 3. xij. collogntide 3. xi. turbit. 3. xv. myrobola norū nigroz bellicozum emblicozū ana. 3. iij. lapidis lezuli. 3. i. iij. z myrabolanoz c̃triozū hellebori nigri camepithoeos came dres ana. 3. viij. cōfice pilulā cū melle squillitico: dosis ē an. 3. i. vsq^{ue} ad. 3. i. i. Sed ad materiā melācolicā ē hoc p̃p̃iū. Recipe biere picre. 3. v. epithymi. 3. x. lapidis lazuli loti. 3. v. sc̃amoeē. 3. i. collogntide hellebori nigri spice ana. 3. iij. cōfice pilulas cū aq mellis dosis est. 3. i. sed post eas sumāt tres. 3. decoctionis epithymi z passullaz. zc. In epilepsia cholericā q̃ rarissime accidit digestiua z euacuatua accipiātur q̃ supius dicta fuerūt i foda cholericā. In sanguinea vero fiat phlōmia aut ex saphenis mē ta exstēte plectoris: aut si retēta sunt mēstrua: aut sanguis emo zoidalīs: z postea p̃cedat ad phlebotomia cephalice. Si vero epar fuerit i causa phlebotomē basilica. deinde cephalica. s. z plm tū sufficit phlebotomia cephalice postea phlebotomētur vene sub lingua z alie vene p̃ticulares vt sup̃a i foda z karaboto. Tertia vero itentio. s. diuersio p̃fici cū fricationib^{us}. p̃rio leui oribus. deinde fortioribus z lesionibus crurū z brachioz cū rebus p̃p̃iis superius notatis. Et mā ēt diuertat cūz clisterijs quozū hec est descriptio. s. Recipe alace i. sopsi ap̃sintij ana. 3. i. pulpe collogntide 3. iij. centauree minoris. 3. iij. carthami. 3. i. z s. bulliat in. iij. s. aq ad cōsumptionē dimidiū de qua accipiant 3. x. z cū. 3. v. olei de kerra fiat clisteri. Clisteria quozū i ap̃ p̃lexia deā i hoc cōueniūt diuersificēt tū fm mōe exigentiā.

Quarta itentio. s. eradicationē mē cōiūcte p̃fici cū sternuta tozys masticatozys gargarismatibus sepe supius dictis. Et ex p̃p̃iis est p̃retri mastic z cubebe qbus pōt fieri gargarisma z masticatozū. Secundo cū i lectis i naribus sicut puluis peonie subtilissimus z cum iniectis i auribus sicut puluis spice nardi. nā curat p̃fecte. Et ad hoc valent sacculi capiti ap pliciti z proprie sup cōmissura corozali. z sagitali z sticados ru ta peonie maiorana nucē muschata z stib^{is}. s. filr valet puluis mustelle z sanguis eius z puluis: z puluis hūridinū biectoris milui iniiciatur i aurib^{us} z naribus: balsamus ēt s. filr iniectus z sub lingua vel palato positus est p̃p̃ius. Odorata ēt cōferunt vt ruta nigella maiorana: z etiaz cōesta sicut tyriaca amibridatū diamyschus diapliris arcticon z similes. Sed iter cetera duo sunt vltima curantia epiam cerebrālē si manu hūana pōt cura ri. Unū est vt fiat cōtractio māeruz de p̃fundo capitis ad cutis ita q̃ tute fiat alfabafati ad q̃ faciēdū pōatur sup magnā p̃tē capitis z p̃p̃ie sup cōmissura corozali z sagitali hoc emplasrū capite raso. Recipe amoniaci dissoluti cū p̃guedie anatis: aut milui que est magis prop̃ia. 3. iij. fermenti. 3. i. sinapis subtiliter puluerizati. 3. i. cantaridatū. 3. i. peonie. 3. iij. fiat emplm z dimi tatur super loco donec rubeat: z vesicas faciat z crustas: deīn r̃oueāt z cū p̃guedine milui fiat inunctio. postea iterū emplm appōat: z sic totiens fiat. nūc cū vno. nūc cū altero donec cru ste z alfabafati i capite accidāt z sic p lōgū tēpus vsq^{ue} ad duos mēses plures p̃seruet. Reliquū est vt fiat cauteriū actuale aut po tentiale i cōmissura corozali vsq^{ue} ad ossis sup̃ficiē z ita vulcus per duos mēses aut plures cōseruet aptū.

Quinta itentio corrigit spasmū z dolorē ex ipso accidētē inun gendo spondiles cū oleo liliozū alborū vulpino. z de costo de scriptione Mefue. P̃seruet aut ab iminētib^{us} piculis ne stet super aquis: aut ppe ignē z similia.

Sexta aut itentio est vt ordinet aer i phlegmatica. z melācolica vt sit declinās ad ca. z sic i phlegmatica z sit temperatum i passiuus i mētia. i sanguinea aut z colica ad tēperamētum. P̃ermuset quoq^{ue} regio iuxta aphorismū secūde p̃ticule. Epi lepticorum vero iuuenibus z sit boni odoris artificialiter cum sparsione foliozū lauri rute iuniperi. z cum auiculis cypri galla muschata laudāo z puluere peonie zc. Salata sit endiua ruta cicorea feniculus asparagus cappares cū aceto parū acu

10. **I**tem meta maiorana rosamartina: p̄taphilon de quo. A. scribit q̄ bibitū cū vino. xxx. dieb' sanat. Euliet erucā alleum & cetera euaporata. Aromatizet cibaria sua cūm nūce muscata cina momo gariofilis mace laseleos & semie p̄tonie: pot' ei' sit vinū paucaferū mediū coloris nō vinosus nec atiqui: s̄z vi' āni bene sp̄uratū: nā ut dicit. A. pay ex ipso sumptuz dilatat atam et excusat a multitudine aque: nā ipsi' multiplicatio ē nociua valde. Sū me ē valet vīna artūciata cū saluia & rosmarino iux' doctrinā Diaforidis & Arnaldi. 2c. S̄z aqua mellis & p̄pe cū pauco pipis cinamomi & gariofiloz ē p̄statio: i phlegmatica. Carnes sint facili digestionis boni nutritiū paucap supfluitatū & aues sepi' dicte sunt p̄statores q̄z quadrupes & p̄pe turtures que augmētū faciūt i cerebro & intellectu scūdo cano. ca. de duragi et p̄pe cerebra d̄bite p̄parata cōueniūt & sint carnes iste pus leui ter elix: d̄inde asse v̄l fr̄ite similiter carnes musculoſe cōueniūt p̄gues vero euitē. Euliet ē oīa d̄ntia nutritiū grossuz & supflue hūidū: oua sorbilia cōueniūt. In fine mēse cōmedat puruz affuz v̄l cōditū. sit cena leuior: p̄dicio nec ēt commedat nisi celebrata digestionē cibi p̄cedētis. ieiunet semel aut bis i hebdomada. nō tam toleret multā famē. nō bibat extra horas cibationuz nō multiplicet cibaria i mēsa vna. Exercitē s̄tō ieiunio itē siue et extūz notabiliter s̄cōz toleratiā virtutis: nō tñ exercitiū sit nimis rēsiuz: immo poti' lōgū q̄z itē siuz. & monet. A. q̄ cū iſmus mot uet superiora moueat ēt inferiora. & induat f̄m tēpora leuibus nō granantibus v̄l pellibus agnorū. doctozū variū lupo: ceruinoz & similib' & in estate sint suffulti cēdalo de grana & silibus. studeat quatū pōt stare rectus & capite leuato nec iaceat nisi tēpore somni. s̄onus nō sit meridianus nec nimis longus nec nimis breuis nec supra repletionē & dormiat super altero lateruz & non supinus. studeat euacuare supfluitates oēs p̄ cōuenientes regiones. & leuis fricatio capitis & pectinatio cōfert fecibus expulsiō. nec coeat nisi p̄ter moduz stimulatus fuerit. accidētia sint quīeta declinādo ad leuitā. Sūt ēt quedā laudata ab auctoribus in epilepsia quozū q̄dā subiungā ex magis p̄p̄is q̄bus in toto p̄cessu. aut aliquo eozū v̄tēdū est. Primū est vesica ap̄i imediate cū abstracta est cū vrina sua q̄ nūquā est vesica in aīali sine vrina. hec cū tota vrina posita in furno. aut alio modo ad ignē exsiccata donec possit puluerizari exhibita i quatitate s̄abe cū. 3. i. oxymellis. aut media singulo die s̄tō ieiunio sanatur auctoritate Alexandri q̄ refert vidisse quosdā sanatos intertia die assūptionis. Secūdū est p̄iretrū cōditū sicut cōdit. 33. auctoritate. Iſip. in singulo die exhibitū est medicā fidelis p̄peonia f̄m oēm modū administratiōis. f̄radix & semē. ita q̄ etiā appēsa collo valet auctoritate. S. sed sumat a stipite habetē florem albū. coagulū leporis bibitū in quatitate pus. f̄a. vi. granio vsq̄ ad. x. cum aqua mellis: aut maiorane aut rute. ep̄ar asini nū assiatū & cōstū valet auctoritate Diaforidis. Cerebrū cū meli & mustelle ericcata & potata p̄fecte curat. In libello de tyriacha. Ite puluis mustelle hūidū cū cōbustozū. ep̄ata etiā milui cornu cerui bibita aut singulariter aut cōiuncti liberant. Rūta siluestris cōmīta nari bus iposita aluiat porxiū. & cū retardat. Aliscus q̄rāntis iterius sumptus vel colo sp̄sūs. Ite z bēni betonica aut folia trifolij. & semē cū aq̄ bibita. aut assa cuz serapino mista v̄puta affe. 3. f̄. serapini. 3. i. hec mista cū aqua & vino potū sumpta valēt. Antimonij app̄ricate cōfert. Ossa capitis hominis cōbusta & cū vino subtili bibita singulo die. 3. i. galbanū suffumigatū reuīuiscere facit epilepsia. Ungula asini cōbusta & trita & in potū data vale. Brionie si sumat. 3. i. aut. 3. ij. p̄seruat ab epilepsia p̄ totū ānū si semel sumat auctoritate Diaforidis. Lapides q̄ repiunt in vētre hirundinis priore nate apud augmētū lunc valet auctoritate Zsaraui si ponant i subasella sinistra aut puluerizati & bibiti. Smaragdus collo suspēsus & s̄itr potatus optime valet. S̄tr caput cuculi collo suspēsus p̄seruat ab epilepsia attrahit ip̄am ad se cum singulo mēse patiatur epilepsia sicut magnes attrahit ferrū. Et hec dicta sufficiunt de epilepsia.

(Capitulum de incubo.)

Incubus

Ab incubado dictus eo. q̄ appeat phatasma graue incubare hōi in sōnis ac n̄ cū eo cubaret q̄ phatasma hoīo dormiens

f̄m plim reputat ēē demonē. q̄ forte aliquid dō est verū sed m̄n̄ post aduētū xp̄i cū ātea cū hoīb' magnis p̄terfarent. P̄propter quod sciendū de intēione Augustini. xv. de ciuitate dei. & sancti Thome in p̄ma pte sue theologie q̄ reperit̄ demones q̄ dicuntur incubi & succubi imo vnus & idē est incubus postea succubus vnde demō aliquādo suscipit formā quā ex aere cōfuit colorē. n. suscipit p̄ multā cōdēfationē sicut aq̄ p̄ cōgelationē. as sumit ergo formā alicui' mulieris cū aliquo viro cōsue: & cū illo succubo vir coit putās coire cū muliere cuius formā demon assūpsit. qū demō sit succubas i modū mulieris & recipit sp̄ma q̄d cōseruat. & fact' postea incubus accipiens formāz viri alicui mulieri cōsue: & secū coies interdū ip̄am ip̄egnat. nec est dicēdū inde genitū ēē filiū demonis sed viri cuius sp̄ma recipit: q̄d postea in matrice iniecit sicut nec ip̄egnata in lauello f̄m q̄ recitat Auero. peperit filiū lauelli: sed eius qui spermatizauerat lauello. & hoc modo affirmat doctores fuisse genitos gigantes quozū maior copia fuit ante diluuiū q̄z post. Describitur autē ab Aui. p̄ia tertiū tractatu. v. capto p̄p̄io sic. Incubus ē egritudo in qua hō sentit cū somnū ingredi phatasma graue super se cadēs & cōprimēs ip̄m & angustias eius sp̄us: & interfecatur vor ip̄ius & mor' ei' & fortasse p̄focat p̄ porozū oppilationes & q̄ ab ipso separtur excitat cū subito. est q̄d egritudo q̄z sensu b̄r lēdēs opationes. Si n. incubus accipiat p̄ oppilationē est egritudo in via. si vero accipiat p̄ oīstas actionibus lesio. f. motu anhelitū. & voce. quāuis sit actio vel actiōes lese & p̄ cōsequēs accidēs egritudo. ē tñ egritudo ex eo q̄ mot' ipedit' impedit anhelitū & anhelit' ipedit vocē. Sēnt aut hō cū sōnū ingreditur phatasma graue cadēs super ip̄m & cōprimēs ip̄m q̄ phatasma f̄m plim existimat ēē demonē p̄pter opinionē vulgariū: q̄ deōnes de nocte abulēt: & cū hoibus cōiungant ipsos ledētes. illud n. nocumētū p̄ceptū in sōno facit hoīem sic iudicare &c. Si vero nō esset op̄nio de huiusmodi deōnibus: existarent ēē aliud graue alterius generis. Primū at q̄d ipedit est motus phibito debito trāsitū spiritū ad mēbra mouēda p̄ opilationē diu: tā f̄m plim in p̄iozū vētriculo & ad motus ipeditū seq̄t ipeditū mentū anhelitū & vocis & hoc p̄ oppilationē porozū. i. viarū sp̄us. Et cū ab eo supple incubus separtur excitat hominē subito. erat. n. forte excitat' vel lenit dormiēs: s̄z p̄ hoc nocumētūz vel hec nocumēta nō posset exire in opōnes. Ex quo i n̄fert huiusmodi oppilationē fieri a leui cū. Aligatū. xij. eneidos loquēs d̄

Turno optie incubū diffinit in his versibus. Ac velut in somnis oculos vbi languida p̄ssit Nocte ges: nequequā anidos extēdere cursus Velle videmur: & in medijs conatibus egrī Succidimus: nō lingua valet nō corpore note Sufficiunt vires: nec vox nec verba sequitur.

Sed instatur q̄ etiā deberet fieri incub' i vigilijs. q̄ cā oppilās possit ēē in vigilijs: & ēt in vigilijs cōtingere oppillare. Ad quod dicēdū ip̄m rarissime inueniē i vigilijs cū vapor q̄ cā p̄iuncta sit multo magis apt' resolui in vigilijs & motib' q̄z in q̄eter sōno nō tñ negāda ē possibilitas. Secūdo istat q̄ deberet ēt ipeditē sensus sicut mot' ipedito trāsitū sp̄us. Ad q̄d d̄ le uē oppilationē possit ipeditē motū: s̄z nō sensuz q̄z p̄les sp̄us ad motū q̄z ad sensuz regant. Et si ipeditēt ēt sensuz tūc esset epilepsia. Ex quo apparet d̄ia iter incubū epilepsiaz apoplexiā tā ex pte cāe q̄z accētiū. Incub' ē duplex q̄d fortis & frequens q̄d debilis & rar'. Ite q̄d m̄lio q̄d am̄lio q̄d p̄ essentiaz quidam per comunatē.

Causa Immediata eius q̄ ē eētiā ē oppilatio in p̄iozū vētriculo vel in origine nuche vapore grosso: aut paucissimo hūore facile resolubili. Et āns est sāguis phlegma aut melacholia a q̄b' huiusmodi vapores exleuant. Cāe primūtiue sūt oēs q̄ possūt hūmismōi vapores excitare. Aliquantū vero sit a frigore extrinseco oppillatē originē neruozū attenuato rie: nec est negādū q̄n pōt fieri a demone. Sōnus etiā resu pin' ē multotiens causa eius tertia primi capitulo de somno & vigilia: m̄ae in vētriculo posteriori p̄gregata ad quē nō terlan tur vie expulsiōis sicut ad primū & secundū. Cāe at p̄ cōitates sunt oppilatio in corde: aut in arterijs apoplexia a simili vapo

re aut a similib' cāio p'mittitur re.

Signa Incubi absolute habet ex relatu egrī. Signa cā rū p'mittitur sūt ipemet cāe. Verum difficile esset cognoscere eē deōne: nisi p signū sūptū a pferētib' vt q' pal sio recederet p cōiurātōes z silia q' nō p'tinet ad medicū. Signa at cārū aīcedētū possūt eē nota ex sepe dictis. S3 q' sit p' eēntiā cognoscit pp aliqūā egritudinē capitis: aut dolorē aīcedentes aut subsequētes necnō ex vertigīe z tinitu. Si vero sit p cōitatē nihil horū adest: s3 forte nocumēta alioz mēbrozū aīcedunt. Itē si puerit it ppter decubitū resupinū significat eē p' eēntiā.

Pronosticum Incubus ē antecessor vni' triu' z egitudinum apoplexie epilepsie: aut mīe siue melancholie. Secūdu' p'nosticū hūis corpus debi le fm cerebz sicut cōualescētis aut hūis malitiā cōplexōis ce rebz sūt ap'iores ad icubū z ap' magis ab ipō ledi zc. Al.

Et q' sōno q'si rē graue aliqd sup se cadet sē ferit icubū pati nūtiād' ē. In ipi' nāqz cura n ē tardādū ipe. n. epilepsie pābulās ē ipse nāqz p'cedit. Eger q'qz si i colore rube' fuerit z v'as hūerit p'as ex saphēna erit minūcū'. Et v'tose i carnosita te tibiariū ponēde sunt. Eger p'terea a potu vini z rep dulciū cōstētie abstine nū' erit z p'cipue ab oīre q' mī tū generat sāguinē. Qd si hūic p'ui accit v'eter ex pilu lis cochijs mitoties erit solūcū'. Et ei' regim' subtiliā dū: exercitio q's v'tedū erit z mēbra i'teriora est fricādā.

Jo. Ar.

Quā q' sōno. Rasis dēminās de icubo p'io notificat ipm. scdō ostēdū festinādū eē ad cu rā cū sit pāmbulus epilepsie. ter tio curās ipm si p'deat a sanguie multo phlebotōat saphēas: z v'tosas docet appōere in carnositate tibiay ad diuersionē. p hibet vinū res dulces z oīa generātia multū sāguinē. Si vero cōtrariū aciderit i. q' p'deat a phlegmate: v'eter multōies erit solūcūcus cū pilulis cochijs z ei' regim' subtiliādū qd decliat ad ca. z sic. Et eger exercitād' ē ad mīe z vaporū resolutōes. z mē bra i'teriora erūt fricādā grā diuersiōis. Cura oīo pficit sicut in epilepsia z p'pterea oēs i'tēōes ibi possit z ea q' illas p'ficiūt sūt hūic ca. accāmodādā. Et eis tñ q' optie p'ferūt sūt grana peōie i potu fm cōtinuitatē sūptā. Incubus ē melancholic' curet fm ibidē dēā z in eaplo de melancholia dicēda zc.

De melancholia.

m **Elancholia** dēā equoce d melācolia hūo re et melancholia egritudie

Dicit a melā grece nigrū latine. z choli fel siue cholera. Unde melancholia quasi nigrum fel siue nigra colera. Describitur ab. A. p'ma tertij tractatu quarto cā. p'opo. q' sit: mutatio ex istimationū z cogitationū a cursu naturali ad corruptionem et timorē z maliciā. ppter cōplexionē melācholicā faciet siluestrem spiritū cerebz i'ter' faciet ipsuz timidū pp tenebras ipi' sicut tenebre extrisece sollicitāt z umere faciūt secū dū q' cōplexio fri. et sic. cōtraria ē spiritui d'bilis ipsuz: sicut cōplexio ca. z hu. ut cō plexio vini ē cōueniēs z cōfortiās. Dicit mutatio existimationū z cogitationū z suple etiā imaginatiōū aliqūādō. Ad corruptiō nē z timorē z maliciā. i. iudiciū puerfuz qū iudicēt melācholici recta z honesta inhonesta z non recta. eliceantqz inimicitiam pro amicitia. Et frequenter etiā imaginemur ea que non sunt vt latrones esse in domo: aut demones non autem corrum pitur memoria qū sit cerebz posteriori: s3 v'tutes iā dicte sunt in a'teriori: licet ledat remiscētia: que pficitur p actuz cogitatie. Et p hoc d'it a corruptione imaginatiue: siue cogitatie cū me lācholia dicat corruptionē duay v'tutū. d'it etiam a stoliditate et amētia q' stoliditas ē dinutio v'tutis cogitatie. Amētia verō q'si finī mēte ē cogitatie ablato q'stū ad pncipalē actū ei': q' ē d'cur' nō. n. magis discurrūt q's i'fates p'pterea dicit i'fantilitas posset tamē dici z forte cōforti' cōi opioni q' h' z tenet diuifue. Sub diē causa hāz corruptionū qū dicit pp cōplexionē melācolicāz ipsa enī siue cū materia siue linea materia facit spiritū cerebz sil uestrē. i. nō domesticū: s3 solitariū. Interi'. i. i. parte i'teriori. Et fa

cit ipsuz timidū. i. timorē representatē: vt timidū q' fugiet i mo dū timidū: ppter tenebras ipsius melācholie vt ipsi' spirit' nāz sicut tenebre extrisece sollicitāt hominē: z tiere faciūt sicut tēbrei trisece sollicitāt spūz z timidū reddūt pbat istud ē: q' p'p'tio me lācholica fri. z sic. ē p'taria spūi quēadmodū p'p'tio ca. z hu. vt p'p'tio vini ē p'uetē z p'fortas ipsū spiritū. Et q' b' i'ferit melācho lia corrūpere existimationes z cogitationes z p'mo ppter cōple rionē secūdo propter nigredinē z tenebrositatē tertio qdē quod sequit ex his propter formā specificā occultā siue cōplexionem i sequētē materiā. que forte plus ad hoc cōcurrit quaz cōplexio aut tenebrositas. Sed in hoc p'tum nigredo siue tenebrosi tas melancholia. aut spiritus aut subem ventriculorum con/ currat ad corruptiones hāz v'tutū ē magna differētia z alter catō iter Aueroiz tertio colliget lux finē et sequaces ei'. z mo demos medicos Aueroiz nāqz opiat nigredinē siue i humo re siue i spiritū siue i cerebro nullo mō esse causas hāz corrupti onū. z timoris aut tristitie q' tūc sequeret colorē ēē egritudinez qū imediate z p'te ledat operationes. i. debitā receptionē sp'cie rum cogitabiliū i spiritū: z eas idebite representent v'tutū cogitati ue q' sub ratione horredī z tristis. cōsequēs tamē ē fm qū nū quā d'isticta sint genera egritudinū nisi in malā complexionem z compositionem z solutionem continui. Contra vero medi ci cōtra Aueroi instāt. Quia cuius tēpies est sanitas ei' itēpies est egritudo p locū a cōtrarijs: sed luciditas spūs z cerebz est ea q' spēs recipiant sub rōe p'uetis si obm tale sit q' tenebrosi tas erit cā q' recipiant sub rōe horredī tristis z d'iscōmētiās: z p p'ns nigredo in spū siue tenebrositas erit egritudo. Et cōfir mat q' color cornez z a ystalloidia est egritudo ipediēs debitā receptionē sp'eri v'isibiliū. Secūdo quātitas aucta aut diminu ta est egritudo z mediocritas est sanitas: ergo ita erit in colore z luciditate tenet cōsequētia qū quātitas sit minus actiua quā co lor. Et assūptū cōcidit ipe Aueroiz. Et ex his inferi scdm medi cos melācholia ē cām corruptionū hāz v'tutū fm cōplexio nē formā specificā z nigredinē. Secūdo i'feri q' hoies magis n mēt in tenebris q's in luce q' cū in tenebris nō possint pōere d'if ferētia inter obiecta p v'isuz: oīa respētant sensui cōi z v'tutib' i'teriorib' sub rōe nigri tristis z horredī z phātasiant demōes z his silia. Medici at solūt rōnē Aueroiz cōcedēdo ad qd de ducit. i. q' sanitas z egritudo cōsistūt in colore: luce z tenebrosi tate: verū dicit aliq er medicos q' nec tenebrositas spirit' neqz nigredo hūoris z siltz luciditas spūz est sanitas neqz egritudo cū h'mōi debeant aīatis z nō inaiatis. Sed Jacob' de solitudo diceret q' inaiata sicut spūs z hūor bene possunt eē subiecta sa nitate z egritudis: s3 nō debeāt denoiari formāl' sana aut egra cōcederet tñ q' tenebrositas v'triculorū cerebz ē egritudo sicut eoz luciditas est sanitas z ipas eē denoiandos formāl' sanos z egros qū sint aīati. z cū inferi cōtra medicos q' plura eēnt ge nera egritudinū q's tria: rīderet colorē ad compōnē reduciq' i'eq' cōpōnē. Vel meli' dic q' medicī posuerūt tātū tria genera egritudinū oib' mēbris cōia malā. i. p'p'one malā p'pōne z solu tiōne p'tinui. n. tñ negatē alia ēē p'ticularia genera egritudinū si cut diaphācitātē: luciditatē z h'mōi q' nō debent oībus mēbris: sed solū oculis z cerebro. Secūdo instāt p' pte Aueroiz. Color nō pōtledere p se operationē alicuius mēbz nisi illud. Melorū p colorē lūciā aut diaphācitātē suā exerceat opōnes: sed solum oculi sunt h'mōi igit. Ad hoc respōdēt medicī q' cerebz p' luci ditatē tā p'p'ia suozū v'triculorū q's spūm aīaliū suas exerceat opationes fuit z oculus. Tertio istāt cōtra medicos nullus co lor pōt imutare aliqūē sensuz i'teriorē cerebz nisi ille p'ri' fuerit sensatus p oculū: Sed color melācholie existētis i cerebro z te nebrositas spūs aīalis nūquā fuit sensata p oculū ergo nō pos sunt imutare aliqūē sensuz i'teriorē cerebz cōsequētia nota cum minor z maior arguit: q' ita est de obiectis sensus v'isus sicut aliorū sensuz: Sed obiecta aliorū sensuz sicut odor: nō possūt imutare sensus interiores nisi p'ri' imutauerit suos sensus exte riores q' zc. Ad hoc respōdēt medicī q' color melācholie aut opacitas spūs nō sentiunt ab aliquo sensu i'teriori sūt tñ cā vt oīa obiecta representent sensibus i'terioribus sub sp'e opaci z te nebrosi z p cōsequēs timidū z horredī sicut et color existēs in

cornea nō vī a crystalloide verū est cā vt oīa visibilia representēt
fm nām illius coloris. vnde si est niger oīa videbūtur nigra. si
cūrus citrina. si sic de alijs. sicut radij solares trāsētes p intrū
cūm apparēt citrini et per nigrum nigri. 7c. Quarto istat cō
tra medicos. qz si color melācholie imutaret sensus iteriores.
cū hoc faciat sine lumine et potest imutare visus sine lumine p se
quē sūm igit. Ad hoc respōdēt medici q n3 color entēs i cere
bro n3 color existēs i oculo imutat virtutē visuā aut aliqū sen
sus iterio: ē. sunt tamē causa q obiecta corrupte cōphēdant. Et
dicit secūdo q ad cōphēsiōē obiectoꝝ p sensus iteriores suffi
cūt lumē iūsecū spūit aīalis 7 venticuloꝝ cerebri n3 lumē iūse
cū oculi sufficiat ad visioē qz spēs obiectoꝝ suoz nō sunt ita
dūrate sicut postea dūrat q imutat sensus iteriores. Quinto
istat p medicos si tenebra spūit aīalis esset causa timoris seq
ret q alicui effect? positū adeqta causa esset pura pūatio. i.
tenebra respectu timoris. Ad hoc respōdēt medici q nō solū tene
bra ē causa timoris s3 et ipsi spūit: q representāt 7 etiā ipsa melan
cholia ē causa hui? p suā cōplexiōē tū ppterat cōcūctā. Sexto i
stat p medicos. Si melācholia p suā ppteratē vī opacitatē esset
factiua timoris g sanguis p suā claritatē esset factiua letitiae. Re
spōdēt q sanguis clarus aut nitid? p suā claritatē cōplexiōē et
ppterat ē factiua letitiae 7 audacie sicut ē melācholia p oīa
hec ē factiua timoris 7 tristitiē 7c. Septimo istat. qz melācholia
neq3 p colorē solū potest imutare sensus iteriores neq3 p spē
ciē: qū ibi nō sit lumē q color 7 eius spēs actiue. Ad quod
respōdēt vt ē. Et ad auctoritatē Auerois q dicit q color nō est
cā substantialis at sufficiens ad cōrūpēdas virtutes aīe: s3 cā hec
puenit a spēcie vna male cōplexiōis sicut 7 alie egritudines. et
tu sis q habiūis aīe sequit cōplexiōē corporis i hac cōiūctiōe
Et q dicit q aīa terref p humorē melācholicū nigrū sicut ter
ref homo i obscuro: dicit verba cātionū. i. fabulaz qz aliq leio
nō aduēt aīe i obscuro: nisi pūatio sensati sensui visibili: qz aīa
nō videt i corpore: vt possit dici q sentiat terroꝝ nigredinis
et magis sedū ē dicere q videat et q aīa nō ē et nec iū? S3 est
sciēdū q d natura hui? humoris melācholicī ē vt ipsius sequat
accidētia hec sicut de natura sanguinis ē vt ipsius sequat letitiam
et gaudium. Et ppter ea dicim? q sanguis dat lumē aīe: 7 hoc ma
nifestū ē ei q gustauit aliquatū dē natura. Ad vult g Auerois
q melācholia p suā nigredinē sit causa terroꝝ 7 timoris: s3 so
lū p suā cōplexiōē pma: aut i sequētē materiā. verum nigre do
magis cedit loco signi qz cause sicut i reubarbaro citrinitas nō
est cā soluēdi choleras: s3 solū sua cōplexiōe siue forma specifi
ca. vep citrinitas ē signū reubarbari i cā bonā ppteratē i soluen
do cholera. Hos autē qū medici sim? sequamur medicos. licet
rationes medicoꝝ sup̄scripte nō sint dmostratiōes 7c. Al.

Um alicui cogitationes male sine causa ac
q cident 7 timor 7 tristitia i eo pualuerit: melā
cholie pncipiū i eo ē. Lum autē res ad hoc
dūnerit vt ē ea q cogitare ceperit ore pmar verba
sua atq3 ac? pmisscat: iā melācholia pfecta ē. Cui er
go he male cogitationes et tristitia et tribulatio acci
dūt atē q3 pualer? icipiāt succurendus est: quia si pua
luerint cura est difficilis.

Jo. Ar.

Um alicui. Diuidit p̄s ca. i partes du
as. In pma agit Rasis d me
lācholia theozice. Secūda practice. Secūda ibi. Ad
si cū melācholia fuerit dolor 7c. P̄ria in tres. P̄rio agit ponē
do signa initiatōis melācholie. Secūdo pfecte 7 iā pplete. Tertio
ostēdit festinatōē eē ad curā antequā pficiat. Secūda ibi. Quā autē
res. Tertia ibi cū g hoc male. De p̄ria pte dicit q qū alicui ma
le cogitationes acciderit supplete vos 7 extimatiōes male vt q
existimat amicos inimicos i hōesta p̄o hōestis aut phāta sietur
aliq q nō sunt: neq3 possūt eē: aut nō sunt verisimilia cū timore 7
tristitia sine cā: tūc hic incipit ē melācholie. Credūt. n. semp se
decipi semp sibi iudiari. De secūda pte pōū signa melācholie p
fecte dicit q qū ad hoc puenit vt q cogitat ore pmar verba q3

sua 7 actus permisceat verbi grā dicēs se eē factū regē aut esse
demonē: aut qz timeat casū celi tūc melācholia pfecta ē. Ultimo
dicit p̄pandū eē ad curā melācholie initiatōis: nā si pficiet cura
erit difficilis: qū oēs egritudines pēdēt ab hūiore melācho
lico terreo aut a cōplōne fri. 7 sic difficiliter solūatur. ē. n. inimi
ca p̄cipijs vite 7 spūi q ē iūstīa aīe ad suas opōnes vt ē ostē
sum fuit 7c.

Ad melancholia dupliciter sumit cōiter 7 p̄prie.

Proprie accepta ē sup̄ diffinita de intētiōe. A. 7 est corruptio
extimatiōis 7 cogitatiōis a cōplexiōe melācholica fri. 7 sic. cū
mā aut sine mā. Et ē sine rixa saltu 7 agitatiōe imo cū qere. 7 in
hoc dīa mania p̄prie sumpta q ē cū rixa 7 agitatiōe 7 puenit a
mala p̄pione ca. 7 sic. 7 hūiorib? aduūstis. Sed cōiter accepta ē
cōis tā ad melācholia p̄prie sup̄tā qz ad mania: ē. n. corruptio
extimatiōis 7 cogitantiōis a quacūq3 cā puenit. Et forte h nō ac
cipit eā. A. in capto de cūbut qū dicit q cūbut ē spēs melan
cholie: 7 tamē dicit ibidē q puenit a melācholia genita p adu
stione colere vel melācholie: qd ē satis vīsibile qū sit semp i mo
tu 7 ppter ea dēa ē cūbut. I3 Berar. de solo diceret q cūbut
ē spēs melācholie p̄prie dēa: 7 sic vī ex ordie capitulorū. A. Acc
valet h argumētū: gnātur ex melācholia aduūsta: ergo est mania
nam dicit ipse q in quadam melācholia aduūsta reseruat calitaz
adurēs in qdā vō nō p̄tib? subtilibus resolutis. Ad melancholia g
p̄prie sup̄tā pōt generari ex melācholia aduūsta qūq3 sit illa: si
in ipsa nō reseruet calitas adurēs. 7 talis est mā cūbut 7 ppte
rea cūbut nō ē cū rixa. Tu dō dic vt libet h nō sū dmostrati
ōes. Cōiter g melia accepta diuidit i mania 7 mliāz p̄prie sū
p̄tā sup̄ diffinita. Mania vero ē duplex. stupia atq3 dēa dēonū
lupinū. videtur. n. hōies sed dēones 7 lupig patiū hāc mania
Alia dī mania canina ad canū similitudinē. Et dī a qūbūdā q in
vrina patientis maniam caninaz appēt qdā sicut forme 7 figu
re capitorū pariorū: sicut appent et i morso a cano rabido. S3
cā manie lupine est melācholia genita p aduūstione colere aut
melie 7 ē deterior: qz difficilioris curatiōis qū hūior genitus per
aduūstione melācholie sit magis grossus ineptior digestiōis
7 resolutioni 7 euacuationi. Et signa eius sunt agitatiō sal
utis inquisitiō. Lupinositas. idest mores lupoꝝ 7 aspectus
cui nō assimilatur aspectus hominis imo est sicut lupoꝝ.
Differt etiam ab vna spēcie karabiti que est cū demonio: quon
iam cum hac mania non esse. sed karabitus est cum se. Canina
autem est spēcies manie existēs cum ira permista tripudiō 7 inq
sitiōe cor: uia p̄mixta petitiōi quēdamodū est ex nā canum. Et
in hac est associatiō vehemens 7 amicitia cum obediētia 7 con
uenientia simul: 7 aliquādo sit cū ira 7 rixa. Et ista generat per
aduūstione sanguinis cui aliqd colere aduūst: aut melācho
lie ex ea genite p̄mixtū est. Est at alia spēs māie que vocatur sin
tillaris in qua lucent oculi ad modū simillaris ignis: 7 imaginā
tur simillaris 7 ignes. 7 hec puenit a vaporibus aduūstis melā
cholicis eleuatis a melācholia genita per aduūstione sangui
nis 7 colere. Ad melancholia vero licet habeat infinitas spēcies
innominatas. nam quidam timent casum celi super se. Quidā
qz terra absorbeat eos. Quidam timent latrones. Quidam ne
lupus aut demones ingrediantur ad eos 7 omnes hi errant i
cogitativa: 7 fugientes non erant in extimatiua. Quidam ve
ro imaginantur res coram oculis q nō sunt: 7 quandoq3 ima
ginantur se esse factos reges aut lupos aut demones: aut aues
aut instrumenta artificialia: hi errant in sensu communi 7 iūa
ginatiua. Et sunt quidam eozum qui diligunt mortem. Quidā
eam abhorrent. Et sunt quidam qui ridēt quozum melācho
lia est sanguinea. imaginantur enim quod placet 7 dilectet eos.
Quidā sunt qui plorant 7 imaginant res tristes quarū causa
est melācholia pura. sed melācholia habet duas spēcies fa
mosas: Una dicitur cūbut 7 nomen sumpsit a quadam specie
arance que mouetur super aqua diuersis motibus sine ordine.
Alia autem dicitur ilisci siue heros. Cūbut autem est spēcies
melācholie p̄m eueniens in februario non expectās vīq3 ad
ver. propter subtilitatem humoris melācholicī fm p̄m: gene
raur enim a melācholia genita per aduūstione cholere: aut

melancholie in qua forte caliditas adures nō multum remansit. Et propterea licet sit cum motu plurimo tamen non est cum rixarummo cū timore: hec ei diligit fugere ab hominibus vivis et appropriare mortuis: sepulchris cū malitia furoris repete ad ueniens ei. Et ē eius pcessio nocturna: et occultatio diurna: et totū istud facit diligēdo solitudinē et elongationē ab hoibus. Et cū b nō qesit i vno loco plus vna hora: imo nō cessat discurrere et ābulare i cessione diuersa ignorās quo uadit cauēdo sibi ab hominibz. Quāq tamē nō cauet sibi ab eis: pax discernēs istud qd videt. et sit ei p sēns. Et citius ē color: facies et lingua sicca. Et sup crura ipsius sunt vlcera q nō cōsolidat. qz cā ē corruptio materiei melancholicę effuse ad crura: et multitudo mor? pedium quare materie ad ipsa dīcedūt. Et pēpue qz occurrit crurib? ei? quēter aliquid offendēs. aut canes iterdū mordēt eū. qre si unti eis vlcera q difficulter cōsolidat. et pp motū. et qz sunt can crofa. Et oculi ei? sunt siccī dībiles submersi nō lacrimātes pp sic citatē cerebri et oculoꝝ. Causa autē sue varie cessionis sine ordi ne nūc ad vna dīaz: nūc ad alia sicut facit ista aranea q dicitur cutubut ei qz fugiēs ē ab oī idiuiduo apparēte ei ipsuz timēs: nā ipse pp paucitatē sue cōsuatōis et dfectū rectificationis cōsiliū sui incipit i pte vna moueri et obuiās aliū idiuiduo iterū fugit ad partē alia. Illi cū vero siue heros. aliter passio diuina: qz qdam putauerūt a deo fieri pmo pnosticoꝝ cōmēto. vij. vel qz accidit istis sicut cōtēplātib? diuina: qz oēs suuz spiritū et cogitationē in illa cōferūt. et hec passio ē sollicitudo melancholica i qua homo i ducit oēs cogitationē suā sup pulchritudinē quarūdā formaz et figuraz cū uehemētī dīderio ad illa. psequēdū: l3 nō sequat. Et signa ei? sunt pfunditas oculoꝝ: siccitas ipsoꝝ. et priuatio la chrimaz. nisi qū flect? adest. et mor? cōtinuus palpebraz rīsbil? quasi aspiciat aliqū pulchrū et dlectabile aut audiat ruidrē aut iocunditatē qz puenit ex apphēione alicui? b ratione iocun di. et anhelit? ei? ē plurime ierfectionis: et multe eleuationis iter dū cū suspirijs: et nūc alterat ad risū et letitiā nūc ad tristitiā et fle tū. pēpue qū audit cātilenas amoris: et ppe qū sit rmemozatio et pudij. et elongationis a re amata et sūt oīa mēbra ei? arefacta p ter oculos: ipsi enī l3 sint pfundi palpebre tamē sunt graues et grosse ppter vigilias ei? et plorat? ppter quos ad palpebras se pe aliqd rheumazat et i figuris ei? siue sitib? nō ē ordo: qū in nullo situ inueniat rquie. et pulsus ē diuersus absqz ordine: sicut pulsus habētū rediū. Et ei? qdē puls? color. et dispositio altera: qū sit rememozatio ei? qd diligit. aut cū p sēntat ei? et. Unde possi bile ē vt medic? prudēs cognoscat quod sit illud qd diligit qum non cōstet ipsius. Cognitionē enī eius qz diligit nā pax cōfert ad curā et ppterea medicus semp tāgēs pulsus patiens faciat reme mozari nomina eoꝝ circa que ē suspitio necnō figuras: domus artes. gen? regiones. et cōparet vnuqzqz ad nomē ei? qz diligit. nā qū rememorat? ab illo qd diligit. fiet pulsus diuersitas et in ierfectio necnō color eius mutabit? et similiter anhelitus. Con fert autē scire istud qm iterdum nullū regimē medicinale pdest nisi regimē cōstictionis iter eoꝝ h lex et fides permutat. Et iā sūt vili qdā q post tolerantā febriuz: et paruaz egritudinuz et post dīlitate vitiuz ex amore i genti sanitati restitū sunt qū obtinue rūt qū sūmopere optabant. et qū significam? mirabile obediētiā nāe meditationib? ai. Causa itaqz priaria huius passionis est amor pter moduz: verū postea humores adurāt ad melanco liā cōuertūt gbus amplius hec passio figitur. Ab melancholie pre terea cōter sumptē dāt alie dīstictiones: nām qdam est p essenti am in cerebro: quedā per cōitate. Secūda dīstinctio quedam ē mālīs. quedā imaterialis. Tertia quedā sit incipiēdo: qdā succe dit alteri egritudinī. Tē qdā est piodica. qdāz nō piodica. Tē qdāz antiqua. qdam noua. Causa autē melancholie p essentiā in cerebro sunt: aut mala cōplexio frigida et sicca sine materia: q pmutando cōplexionē cerebri et spiritus animalis. et similiter eo rum sistantiaz: excludendo. f. ptes siles calidas luminosas facit eoꝝ sistantiaz teneb: ofam. hoc idē facit mala cōplexio ca. et sic. nā adurēdo dīgnrat et teneb: ofam facit ipsoꝝum sistantiā Aliquādo sunt he male cōplexiones cū materia. aut melancholia naturali aut genita p cōgelationē et he faciūt melancholiā dīstictā cōtra maniā. Et aliquādo pēdēt a melancholia genita per adu sionem sanguinis aut phlegmatis i qb? nō resuat multa cali

ditas adurens. Mania autē proprie generatur ex melancholia ge nita per adu sionē cholere. aut melancholie. aut si melancholie sanguine aut phlegmatice aliquid cholere aduste pmiscetur. Et hi humores quādoqz sunt i venis cerebri. qnqz i meatibus quādoque in vetriculis. siue apostemēt siue nō. Et hi humores quādoqz sunt geniti i ipso cerebro siue p ppiā eius completio nem siue p malā qualitatez a residuo corporis vel ab extrinseco sibi cōcatas. Ab melancholia vero per colligatiā quādoque ē a to to sicut i quartana fe. et in fine morboꝝ materialū acutoꝝ. f. in q bus generatur melancholie per adu siones et iō isti phāntasiantur circa mortuos. Quedā per cōitates a splene aut qz splē nō dōi te mūdificat sanguinez: et qz est apostēatus. aut qz vene oppila te sunt p quas melancholia transit ab epate ad ipsoꝝ. aut vie sunt oppilate que trāseunt ab ipso ad iestina: aut vie que trāseunt ab ipso ad os stōi. et sic non potest expellere melancholiaz super fluaz. aut qz dīlitate ē expulsua eius aut attractia: Unde n3 ex pellit saltē ad loca cōuenientia. aut nō dōi te attrahit. Quedam est mirachia. i. a mirach per mirach intelligēdo miseriū i quo sunt miseraice: que prio fit per cōgregationē supflutamam gros sarū chilofarū que per adu sionē trāseunt in melancholiam: et euaporād o ad caput faciūt melancholiā. Sī fieri pōt ab eppi latione vel apostemate miseraicarū epatis: qz nutritio nō pe netrāte putret. Et quādoqz sit a matrice sanguine mēstruo per putrefactionē adu sionē: vel cōgelationē in melancholiam verfo. Et quādoqz sit a spermate diu retēto modis similib? corrupto. Et nota fm plurimū nō fit melancholia absqz cōitate cordisim mo fortale magnitudo ipsius erit ex corde. Et forte principū eius fm plurimū est ex corde: licet confirmetur in cerebro et est in hoc circuiuo: qz ad corruptionē cōpōnis in corde corrupit cōplexio cerebri et ecōtra. Huius aut potissima cā est spūs aīa lis: qz spiritus animalis est cōtinuus spiritui vitali in arterijs apoplectis: et re te mirabili et ex ipso generatur. et si sanguis cor dis esset subtilis tersus et clarius resisteret corruptioni cerebri: et ipsum rectificaret. Et ex ipso etiam generaret spūs vitalis clar? qui est materia spūs aīalis: qz propter raro aut nunquā fit melā cholia absqz cōitate cordis: licet non confirmet hec egritudo nī si i cerebro. Et qz qdōqz sit p cōitates ab epate: aut qz sūguie adu rit aut qz nō debite sepat melancholiā a sanguie nec expellit ipsā ad splenem: et vtr a quocūqz mēbro pōt fieri melancholia p collī ganiam: aut qz aduritur nutritiū ipsius aut qz nō expellit su perfluitatē nutritiū que retēta partibus subtilib? resolutis ver tur in melancholiam. Cāe vero pmitiue sunt aer turbulētus fr. et sic. aut ca. et sic. adures sicut aer estatio et dīctū caniculariū et autūnus est huic egritudinī proportionatus. Ver vero licet sit dīspozitionatū quātū ad cāe generationē tamē proportio natū est ad mouēdū causam letētē iam genitām. Unde tertia af forisimozū affozisimū illo. Hēre et autūno māie mouētur. et melā chole: Hēyems vero est dīspozitionata nisi forte per cōgelati onem melancholiam multiplicet. Secūdo cūbi melancholici vi lentes caro vacinacaprima antiqua pānciū: vinuz turbidum grossum. exercitiū forte exiccatiūum supflue vigilie timor tristi tia fortis studium uehemens longi carceres.

Causa autem corporis remote sunt retentio hemozoidarum et fluxus melancholici consueti. Et quādoqz sit a demone cor rumpet cōplexionem cerebri. Agit cūm per media naturalia si ue semper ibi assistat: siue post hanc operationē recedat.

Signa vero melancholie quedam sunt pronostica que dam demonstratiua. Ex pronostica sunt pri mo dispositiones co porum sicut sunt corpora bruna pilosa et tenuata. et ecōtra parum disposita ad melancholiam sunt corpo ra alba et pingua. Secūdo corpora habentia coꝝ uehementer calidum et cerebriū humidū sunt disposita ad melancholiā qz ca liditas cordis ē gnātia cholere nigre i ipso. et hūiditas cerebri ē susceptiua ipressionis eius qd generat in cerde qz propter trāli idest syllabā multonēs repetēs ante qz dictionē pferāt sunt ad ipsam paratū et proprie si linguas habuerit lenes: oculos mobi les et quozū facies est uehementis rubedinis et cū hoc sūt bruni pilosi et proprie qū in pectoribus eoꝝ sūt pilli nigri grossi et am plas habēt venas et labia grossa quoniam quedā istozū significat caliditatē cordis sicut pilositas: amplitudo venarū: rubedo fa

ciei: oculorū mobilitas: qdā significat humilitatē cerebri: s. trau-
litas mollities lingue: grossitudo labiorū: Tercio magis dispo-
siti sunt ad melācholiā viri qz mulieres: s. in mulieribus sit de-
terior qm p.oueniat a fortiori: cā: s. silt magis dispositi sunt iuue-
nes z senes qz pueri. Secūdū pronosticū sumit ex apborismo
xiiij. serte particule. Si umor z pusillanimitas multū ipsi habet
melācholicū pficiūt: sūt. n. melancholie simul signū z causa.

Signa Vero initianus melancholie sunt q dca sunt in
tertu. Itē velocitas ire si mā fuerit aduſta. Ter-
tio dilectio solitudinis. qz nō cōuerſatur pp timorē aut tristitiaz
Signa vero pfecte mlie sunt ea q dca sunt in textus. Signa
vero carum immediatarū infinitarū spetierū ipsius melancholie
male possunt ſcribi sicut neqz cāc distincte ſciunt. Verū nō redu-
cūtur niſi i ſpēiales modos miſtionis melācholie: z ſpēiales
cōditiones indiuiduales: ſicut dicim⁹ q venenū canis rabidi i
ducit ad timorē aque: qd i in propositio fm varias ipseſſioes
ſpēriū variarū variat⁹ mode melancholie: z fm variā dispōnē
paſſorū ſit variatio i phantaſijs z iudicijs corruptis qpropter
ipſarū ſpēs eſſe in finitas: aut ſaltē indefinitas facile cōcedi pōt.
Signa vero melācholie p cēntiā in cerebro eſt ſuperfluitas co-
gitationis z aſſiduatio ſollicitudinis melācholie. i. attrahētūz
melācholie z aſſiduus aſpectus ad rē vnā vt ad terrā. Item co-
lor niger capitis faciei z oculorū z nigredo pilorū capitis z groſ-
ſities. Itē antecēſſio inſonietatis z cogitationū z lōga mora in
ſole: quā plim⁹ cerebro nocet. Itē egritudines cerebri antece-
dētis ſicut epileſia. Itē parū iuuenitū ex medela: z i ſūma ſunt
accidētia maiora: z magis cōtina: quādo eſt p cēntiā in cerebro
Itē nō pceſſerūt: nec forte cōcomitant eū alique male diſpōes
corporis veriſſi facie melācholie. Signa vero eius q eſt p
cōitate a toto ſunt nigredo corporis z eius arefactio z retentio
eius qd ſolebat eūari ex ſplene z a ſtōacho z ex ano aut matrice
ſ. ſanguis hemoroidalis z mēſtrualis. Itē multitudo pilorū
groſſorū z nigrorū. Itē antecēſſio ciborū melācholicorū necnō
antecēſſio egritudinū qb⁹ ſuccedit melācholia ſicut ſūt fe-
chonia z maxime pmiſte. Signa vero ei⁹ q eſt ex ſplene ſunt multitu-
do appetitus ppter effuſionē cholere nigre ad ſtōm cui⁹ pauci-
tate digōis ppter frigiditatē cōplexionis. multitudo rugit⁹ la-
teris ſiniſtri. z quādoqz iſtano ſplene. Si enī ſplen nō attrahat
melācholiāz pp aliquas ex cauſis ſuſpēdictis tūc ſplen attenuat⁹
Si vero attrahat z non expellat ppter cauſas ſuſpēptas tūc
ſplen eſt tumidus. Signa vero eius que eſt a ſtō ſunt nōcumen-
ta ſtōi atcedēntia aut cōcōuātia qbus auctio augeſ melācholia
et diuūſio mliuſ. Signa vero mirachie ſunt nauſea z frequēs
grauitas i mirach. malina anime. corruptio digeſſionis z cructu-
atio acetofa. rugit⁹ z exitus ventofitatis. z iſtano z iuenit dolore
inter vtraque ſpaulas yſqueqz cibis digeratur: z euomit phleg-
ma pmiſtū cholere. aut melācholie. z quādoqz pcedit aſa i mi-
rach: aut oppilatio i meſaraicis z apparet fluxus chiloſus chilo
nō potente tranſire ad epar. Signa vero q ſi per comunitatez
a corde aut a matrice. aut menbris alijs ſunt pceceſſio nōcume-
torū huiſmodi mebroz: z pceprie qm non videtur ab alijs
cauſis pēdere veriſimiliter. Signa vero humoris melācholicū
ſunt iſta. nā quādo eſt a ſanguine eſt cū riſu: ſue vero. ſue non
vero. z nō eſt in eo triſtitia vehemēs. Si aut eſt a melācholia
phlegmatica eſt cū pigritia z gete z dominio frigiditatis z ſi a co-
lera eſt cū agitatōe. rira z demonio. Et ſi eſt per aduſionēz vehe-
mētē melie eſt cū rira z demonio magis pſeuerante. z ſi ſuēt
colera pura nigra tūc cogitatio i ipa erit plima. z audacia mior
nūi mōueat z rixet⁹: z hēat odū cuius nō obliuſciſ. Signa vero
carū pmiſſinarū ſunt ipemet ca. Signa vero demonis nulla
ſūt niſi q dicat aliq q ante nēſciebat ſic ſi loqret litterali aut the-
utonicū aut fm aliud idioma qd prius nēſciebat. aut ſciat aliq
occulta q veriſſi ſcit nō dz. Quāqz Ariſtoteles pblēat⁹. xxx.
pblēate. i. hec oia reſoluit in melācholiā. Ingt. n. q ex melāco-
lia qdā facti ſunt ſicut diuini pdicētes futura. Et exēplificat de
ſibylla z bachide. z qdā facti ſunt poete ſicut Alathius ſyra-
cuſanus. Ego vero adherēs veritati fidei chriſtiane credo ſibyl-
lā erythereā eē pphetiſſā z de Chriſto pphetiſſaſſe. z malandū
ſyracuſanū q poſt manā nūcraus eſt inter poetas. credo ante

manā nō fuiſſe exptē poeſis. verū poſt manā ſubillius factus
eſt hūiditibus cerebri eius ingeniū hebetatibus reſolutus. nō
enī credo ſola melācholia huiſmodi poſſe cōtingere. ſed ex cō-
iunctione angeli vel demonis cū aīa hūana zc.

Pronostica melācholia cū riſu eſt ſalubrior ceteris.
Scdm hermozoidas elephātia vari-
ces ſuperueniētes ſolūt melācholiā. Tercū melācholia piodi-
ca debito ſeruato regimine curat⁹. Ex indebito vero regie efficit
cōtina nō curabilis. Quartū eſt melācholia p cēntiā in cerebro
multū antiqua nō eſt curabilis. pēz cōitatem vero antiquata ſie
quēter curat⁹. Quintū eūo colere nigre vomitū z ſecceſſu z ſilt
eius apparitio in cute ſicut in pāno z lētiginibus ſolūt melāco-
liam zc.

Alman.

**Qd si cū melia fuerit dolor vētris z inflatio z mal⁹
color: z digōis corruptio z vōit⁹ acetos⁹ z exiccatōis
multitudo**

30.

Qd si cū mlia. Hic Rasio agit de cura melie hz at h ps du-
as ptes. In pria ponit curā melie ſplenice in ſecūda ibi. Si at
cū mlia. Pōit curā mlie p cēntiā in cerebro. Pria iterū in duas
Itā in pria parte ponit ſigna melie ſplenice in ſecūda ibi. In-
cipiēda eſt cura. ponit ipſius curas. In pria pte ponit ſex ſigna.
Primū eſt dolor vētris. ſ. ſtōi z inteſtinorū. Secūdū eſt ipi⁹ ven-
tris inflatio ppter vētoſitatē genitā a melācholia. eſt n. mlia plī-
mū vētoſa qnta pobleumatur pbleumate tertio. Et a vētoſitas
multiplicat p idigeſſionē phlegmate multiplicato z vētoſato.
Tercū eſt malus color. Quartū corruptio digōis. ſ. ad ace-
toſū fm plīm z ppterea ſit malus color. Quintū eſt vomit⁹ acetos-
us. ſ. aut melie ad ſtōm deriuatē q eſt acris cū pōititate. aut for-
te ſit vōitus acetosus. i. phlegmatis acetosū p corruptā digōnez
multiplicati. Sextū eſt multitudo exiccatōis. ſ. ſputi p cōitate
a ſtō. Deinde cum dicit.

Alman.

**Incipiēda eſt cura cū phlebotōia ex baſilica: aut ſal-
uatella ſiniſtre māus. Et ſi ſanguis viſus fuerit niger
dūtat egredi in multa quantitate: ſubtilis aut z rube⁹
ſi fuerit reſtringēdus erit illico.**

30.

Incipiēda eſt cura. hz h ps ſex ptes. In pria pōit curā p phlo-
mā. In ſecūda ibi. Eger vō ex rebua. Pōit curā p nutritia.
In tertia pte. ſ. ibi. Alitēdas ex in balneo. Pōit curā p balneū
In qnta ibi. Poſt hoc at decoctōe. Pōit curā p medicinas ſol-
uentes. In qnta ibi. In his aut dieb⁹. Cōplet regimē p dietaz
z reliquū regimē ſex rerū nō nāliū. In ſexta. Et ſtudēdū eſt do-
cet rectificare ſplenē z ſtōz. De pma pte dicē incipiēda eē curā cū
phlōmia baſilice q eſt i curuatura brachij i pte inferiori qm iticū eſt
magis eūare. aut i ſaluatella cuiſdē man⁹ ſiniſtre qm ſuēto eſt cū
b diuertere. Et hec ſaluatella repit in manu ſter anularē z auri-
cularē z etramus baſilice. Et ſubdit q ſanguis egrediēs eſt cōſi-
derādus. ſi. n. fuerit ſubtilis z rube⁹ illico ſtrigēd⁹. ſi vō ſuēt nī-
ger z groſſus dimittat⁹ egredi i quātitate multa. Cū ipō. n. hūor
melie⁹ educit. Et ppterea picipiat medic⁹ phlōmā ſt vt faciat ſo-
ram latū vt ſanguis groſſus poſſit egredi. Nota tñ ſic dicit. Al.
i ca. hūic pporato qzuis ſāguis ſubit appet i pn⁹ nō tñ ita
ſubito eſt ſtrigēdus. ſed pmutant egredi due. ſ. vt circa: qz aliquā-
do poſt ſubtilē egredit groſſus z niger.

Almā.

**Eger vero ex rebus leniētib⁹ e nutriti⁹ vt ſūt aleſ-
fidebegi q ſūt ex carne hedia z arietia z mittēdus e in
balneu in quo nō diu morēt.**

30.

Eger vō. Pōit curā p nutritia. d. q nutriti⁹ e eger ex reb⁹
liniētib⁹. i. hūidiz z et vētrē m ollicatū⁹ ſic ſt aleſfidebegi. i. iura
q ſūt ex carne hedia paz diſtate a natiuitate z arietia vni⁹ ani
vl⁹ circa z ſic ſic ille q d reliqs carnib⁹ hūidiz bōi nutritiū pau-
carū ſupfluitatū ſicut capōes faſiāi. Et pprop: k multū ipignat⁹
Et mittēd⁹ e. Iubet egrū pōi in balneo aq dulcis: aut i decoctōe
rerū hūectatiū. i. q tñ nō mltū morēt vt nō debilitetur: neqz par-
tes ſubtiles reſoluantur. z ideo balneum dz eſſe ſatis tempera-
tum conforme colorū noſtro z debet etiam aq balnei ppiā ſup
caput egri. Et p hūc vſuz balnet mltos a quartana liberaui. di-
gerūt enī humorē melācholicū ipm reducēdo ad benignuz vt

d iij

De melancholia.

ad expulsiōem preparando.

21.

Post hoc autē decoctione d' epithymo quam ego cōposui utat. Recipe myrobalanorū idoz. 3. decem polypodij. 3. qnqz sene. 3. octo turbit. 3. iij. sticados. x. passulaz enucleataz. 5. x. epithymi cretēsis. 3. x. oia excepto epithymo i. iij. lb. aque coquēda sunt: donec ad. lb. i. 7. s. f. deat. qnqz hoc factū fuerit addat epithymū: z illico ab igne f'moueāt: dimittat donec ifrigida ri ceperit. Quqz ifrigidata fuerit manib' fricata colēt. Deid sumat agarici. ij. tertie. 3. i. aloes. 3. i. salis idi. 3. 5 bell. nigri quartā. 3. i. z cōficiāt cū melle: aut cū iuleb z fiat ex eis pilule q p tres horas ante decoctionis acceptionē sumēde sunt: postea sumat decoctō. Deid tribus dieb' qescat. In his autē dieb' qb' qescat nutriat ex eis q pcepim': z i potu sumat vinū sibile z claz z bene odorifex. Post hoc quoqz iterū solued' ē vt pus. Hoc vero ita vt pdixim' tertio iterādū ē: quarta quoque potio ei dāda ē. Eger vero ab oib' q colerā generat nigrā abstinēd' ē: vt sunt carnes siluestres oēs et caro vacinā: z hircinā z magnaz capraz z fabe: et caro salita z case' vet' z lētes z oia humectatiua. Vinū p'terea grossuz: labores z vigiliās euitet: nec patiat' famē nec siti: vino vero sibili i potu vtatur z p'ci pienduz ē ei vt dormiat.

Jo. Ar.

Post hoc autē decoctione. In hac q'ra pte curat p solutiua dādo decoctionē d' epithymo. Recipe myrobalanorū idoz z ni groz q sūt fri. 7 sic. melācholiā soluetes. 3. x. polypodij ca. 7 sic. i. secūdo soluetis melācholiā z phlegma salsum. 3. v. sene. ca. 7 sic. i. secūdo soluetis melācholiā. 3. viij. turbit ca. 7 sic. i. secūdo soluetis phlegma. 3. iij. sticados calidū i pmo sicū in secūdo soluetis melācholiā z phlegma a capite. 5. x. passulaz enucleataz ca. et hu. 3. x. z epithymi cretēsis ca. 7 sic. i. secūdo optime soluetis melācholiā. 3. x. oia excepto epithymo coquenda sunt i trib'. lb. aque ad cōsumptionē mediētatiō. z qū qū facta fuerit huiusmodi cōsumptio addat epithymū z illico ab igne f'moueāt. q: epithymū pap sustinet d' decoctio: d' b sic bulita dimittat ifrigidari et refrigerat. z qū aliquānūlū ifrigidata fuerit bene expmāt. z colēt' z colatura refuet quādz eger accipere i quatuor vicib' d' b te calidā. Et iter vnā assumptionē z alterā mediēt tres dies z sumat vnāqz potio i mae celebrata digōe cene pcedētis 3 per tres horas ate vnāquāqz istaz potionū stur q'ra pars istarum pilulaz. Recipe agarici ca. 7 sic. cūantis phlegma cholera z melācholiā. 3. ij. aloes ca. 7 sic. cūantis phlegma z cholera z rectificantis. alia solutiua. 3. i. salis idi ca. 7 sic. in secūdo soluetis melācholiā. 3. f. hellebori nigri ca. 7 sic. in tertio soluetis melācholiā gra. xv. fiant pilule. xx. cū melle aut iuleb viol. aut sili: q pi sole in quattuor vicibus debet sumi sicut decoctio p'dcā. Sed p tres horas ante decoctionē: hoc at sit vt pilule sint p'io actuate deinde decoctio succedat p tres horas vt adiuvat opōnem pilularum sup'ascriptarū vt et hūectet z equat hūores vel hūoris substantiā. Si tū v'eter eet facilis sufficeret sola decoctio z eet p'stantiō qz pilule cātis inferius assignandis. Et tpe intermedio eger qescat aio z co: p'ore. z nutriat his brodijs z carnib' que dca sunt supius z bibat vinū subtile clarū odoriferū p'cipians aliqua dulcedie: z sit vnus ani t'm: z eger abstinēat ab oib' q colerā nigrā multiplicāt sicut carnes siluestres leporū: cuniculorum ceruorū z huiusmodi. z viter carnē vacinā: hircinā: magna rum capzarū fabas carnē salitā. caseū veterē lētes z omnia olea p'rebētia nutrimentū siccum sicut ruta z eruca z silest: sed cucurbitē spinachie z cetera hūida cōcedi possunt: viter etiaz vinū grossuz: labores multū. vigiliās multas: imo multū dormiat nec patiat' longā famē: aut sitim. Alimā.

Et studendū in splenis curatiōe ex his que in sequē

tibus i ca. de splenis curatiōe q augmētāt dicturi sumus. Os quoqz stōaci cōfortādū est: z p'prie ex medicinis quarū mētiōē in sequētib' facturi sum' cūz egritudines stōi nominabimus.

Jo. Ar.

Et studendū zc. In hac sexta pte z vltima dicit' Rasio splenē esse curandā z p'prie cū tumidus est fm q inferius dicit' vbi agatur de curatiōe splenis quādo tumescit. Est tamen regula generalis in omni egritudine que sit per cōmunitatē ab aliquo mēbro mēbrum illud est rectificandū. St' dicit' ē cōfortandū os stōi in melācholiā splenetica quū stōachus per os eius recipiat melācholiā q p'eter modū splenis ad ips' coarumpit ipsi us digestiōem.

Iqua male splenis

Aliman.

Si aut cū melācholiā ea q noiāuimus non fuerit: z acciderit post lōgā morā sub sole: aut phrenesim aut percussione in capite: phlebotomia ex cephalica faciēda. Et capiti studiū adhibendū ex reliquo regimine quoddiximus p'prie aqua p'terea tepida ab alto loco super caput fundēda est. Deinde oleuz ro. cū aceto vini capiti infūdāt z lac muliebre desup mulgeat: naribus et oleū de seminibus cucurbitē dulcis: z lac muliebre iniiciat. In balneū quoqz sepe mittendus est: z multū ex aqua tepida capiti ē supinfundendū. Eger etiā omnia odorifera q frigida sūt odoret.

Jo. Ar.

Si aut In hac secūda pte principali curat melācholiā p essentia in capite. Habet hec ps duas ptes. In p'ia curat melācholiā que est mania. In secūda ibi Si aut cū mlia. Curat melācholiā p'prie sumptam distinctā cōtra mania. De p'ima pte dicit' q si cū melācholiā non fuerit ista que noiāuimus. i. illa sex signa melācholie splenetice imo accident post phrenesim aut lōgā morā in sole que arguūt ipam p'dere a melācholiā adusta aut acciderit post percussione in capite p quā hūores cāt' ad caput attrahūt' q postea adusti faciūt mania. In his ergo casibus in p'cipio faciēda est phlebotomia ex cephalica q est in curuatura brachij in pte supiori tū ad duerēdū materiam fluētē tū ad euacuandū mām iam fluxā. Secūdo est capiti studiū adhibendū in reliquo regimine superius dicto per euacuationem humoris melācholici. Tertio aqua tepida est capiti ab alto infundenda ad hūectandū z ifrigidanduz postqz embrocationē oleū ro. mistum cum quarta parte aceti vt magis penetret capiti infundendū. hec enim ifrigidāt cōfortant z rep'cutiunt: z desuper lac muliebre infundat z hūectandū z ifrigidandū: oleū etiam de semine cucurbitē z lac muliebre singulariter aut coniunctim naribus iniiciatur. Alio ad ifrigidandū z hūectandū debet poni in balneo aque tepide multū de ea capiti infundendū: z odor et ea q frida sunt z hūida sicut aqua ro. z viol' z similes.

Iqua male splenis

Aliman.

Si aut cū melācholiā nichil fuerit eorū q diximus in p'incipio mat'rix vena dextri brachij apiēda erit z sanguis cōsiderādus z vt p'dixim' faciēdū erit z regēdū. Et postqz hoc regimen infirmo adhibueris per aliquot dies quiescere dimittēdus est. deide vt p'us in cura ei' icipiēdū donec sanitatis fiat restitutio.

Jo. Ar.

Si aut cū melācholiā zc. Docet curare melācholiā distinctā contra mania que p'ouenit a cholera nigra nō adusta: aut a melācholiā ph'atica vel sanguinea in qua non remāet multa caliditas z etiā que puenit a melācholiā genita p congelationē sed maxie b' regimē est p'p'riū melle nālī z sanguine. S'z maxime quando fouentur a malacordis z membrorum spiritalium dispositionem. Et habet hec pars quatto partes. In p'ima ponit curam per phlebotomiam. In secunda ibi. Studiū vero totum. Ponit curā p debitu regimē sex rerum nō

nālium. In tertia pte pōit curā p solutia ibi. *Pilule q cholera nigrā.* In q̄rta ibi. In duob' vō pōit curā p electuariū lenificā. De p̄ma parte dicit q si cū melācholia nō fuerit aliquod co rū que dixim'. s. signa ip̄s' melācholie splenetice z suple n3 fue rint signa manie. matrix yena. i. cōis de tri bachij erit aperiēda et sanguis cōsiderād'. nā si fuerit subtilis clarus nō promittat exire nisi i parua quantitate vt dictū ē. Si vero grossus z niger p mittat exire secūdū virtutis tolerantiā z ceteras circūstātiās. De inde reliquū regimē. s. balneū ebriatio cūo capitis obseruādus est vt supi' dictū fuit iterponēdo iter vnā cūonē z aliā tēp' suffi ciēs ad virtutis restaurationem. *Al.*

Studiū vero totū qd erga melācholicos est obser uādū ē vt ipiguet z carnosū fiat. ex q̄ eim pigues z car nosi fuerit ilico sani erūt. Cibi at q illis cōgruū sūt ca ro arietina et hedīa et gallinacea et panis de simula. *Oppyrus* at panis nullo mō ē eis cōgru'. Vinū q̄qz sibile z claz eis cōueniēs ē. vinū vō grossuz nō ē eis bonū nec nigrū. lac autē fēter ab vberib' extractū dū ad huc calet eis cōfert pisces fētes z sisami d' zucca ro facti. z oleū amigdalīnū. Preterea audire cantile nas z gaudē z habē ate serēs blūtiosas z dormire plurimū cōfert eis. Ecōtrario vero cogita' z solos morari z vigilare maxime nocet eis.

Jo. Ar.

Studiū vero totū. In hac pte ponit ipsorū dbitū regimē. Est enī studēdū vt ipiguet z carnosū fiat. Ex quo. n. pigues z carno si fuerit ilico sani erūt. Cavēdū tamē ne cadāt opilationes et ppter ea caro arietina hedīa gallinacea. z similes boni nutriti ti z humidī z brodia ipsaz cōueniūt z panis d' simula. i. optima farina. Panis autē oppyrus. i. grossus z azim' sicut ē panis rusticorū nō cōuenit. Et similiter cōueniū vinū subtile claz ali'. anuli nigrū vero grossuz. aut ātiqū nō cōuenit. lac recētē mul sū ab vberib' vt nō corūpāt pferit. Et similiter pisces recētes. et sisami ca. et hu. cūditi cū zuccaro. z oleū amigdalīnū ca. et hu. cōferūt. Et similiter audire cātēnas gaudere. habere res blūtio sas cōferūt sicut ecōtra supflue cogitationes. sol' morari. mul tū vigilare z nia exicātia plurimū nocet. *Almansor.*

Pilule q cholera nī. expellūt d' qb' dāt bis q deco ctionē sumere nequeūt. Recipe ep̄itimi cretēsis. 3. xx. polypodij a garici amborum ana. 3. x. bellēni. salis indi amborum. ana. 3. v. sticados. 3. vij. pulueris hie repicre. 3. xv. bibat ex eis. 3. iij. In diebus vero quib' quiescit eger debet sumere electuarium qd vocatur lenificās qd. recipe. melisic cortic. citri gariofil. galie muschate mastice croci oriētales cinamī nucis mus chate cardamoni ueberemū been albi z ru. zedoarie doronigi feminis ozimi gariofilati omnibz ana ptes equales muschi quātū ē decima pars. 3. i. dide sumant kebūli. xx. z eblici. xx. z terāt z i trib'. lb. a. que coquat donec ad vnā fideāt z colēt. i. colatura vero addatur mellis. lb. i. dide bulliāt donec aqua cōsumpta sit. post hoc ex hoc melle pficiāt species p̄dicte quod tñ i pon der sit triplū ad species d' quo qū necesse sit ad magni tudinē auellane sumēdū ē. hoc eis medicamē letitiam z coloris pulchritudinē z digōis bonitatē q̄ratur et retardat canos.

Jo. Ar.

Pilule. Pōit descriptionē pilularū q debēt dari his q nō pos sūt sumere decoctionē. Recipe ep̄ihymi zc. Hec descriptio supi us declarata ē sufficiētē. tñ. 3. i. s. p vice dari pōt. lz ipe iubeat dare. 3. iij. In diebus vero in quibz. Hic Rasis describit electu ariū lenificās in quo primo pōit mellisā dēā rāzā z citraria. z secūdo canoni bederelegen ca. z sic. i. secūdo lenificātia cordis

auferēs tremorē. Corices subtiles citri arōatici cordiales. ca. z sic. in secūdo. Gariofilī marie cordiales. ca. z sic. in tertio. Ba lia muschata cuius ples sūt descriptōes i Seruatore. z Adesue mastice medicia stōicalis tyriaca stōica ca. z sic. i. secūdo. Cro cus marie lenificās. s. vt. iij. aur. interficiāt lenificādo faciēdo spū ritus exalare. ca. in secūdo sic. in p̄rio. Auxmuscata ca. z sic. in secūdo stōachalis z celebz alis. Cinamū cordiale preferuās a putredine ca. z sic. in tertio. z p̄stātus q̄ casia lignea ad corrigē dū putrefactionē z rectificādū cōplexionē. ad mūdificādū vir' malū. ad resistēdū medicinis mortiferis z venenosis. sicut vult *Al. xij. i. c̄ij.* ca. de cura debilitatis epatis z iste due excedūt oēs alias medicinas in effectibus iā dictis. Cardamemū ca. z sic. i. tertio stōachale ueberemū. i. peonia de q̄ supra. Been al. z ru. radices cordiales ca. z sic. in secūdo z zedoaria valēs cōtra vene nā hns duas spēs. s. zorumbet. ca. z sic in tertio. alia est zedoar q ē p̄stantiū p̄ia scōo can. ca. de zoruber. doronigi ca. z sic. in tertio cōfortās cor. Scis ozimi gariofilati. i. basilicōis mioris hñtis folia pua z redolentis bene ad differentiam magni ma iora hñtis folia q̄ calidius z siccus est. q̄z māius. s. circa secun dū gradū. z alr dicit bedoziagi. de istis. r̄. accipiātur ana. 3. ij. mus schi grana. xij. z est. ca. z sic. in secūdo. hec cā subtiliter pulueri zētur. deinde sumātur kebūli nūero. xx. emblici nūero. xxx. z te rant grosso mō. z bulliāt in. lb. iij. aq̄ donec redeat ad. i. verū mī bi vñ nūmis magna quātitas myrobalanorū in cōparatione ad aquā sufficiēt ei medietas z colēt z colatura ista bulliāt in. lb. i. mellis donec sufficiēt spūct z aq̄ cōsūpta sit. deinde spēs su pra scripte cū b melle misceāt ita vt mel sit triplū ad spēs q̄uis mos cōis apud apotecartos est vt p. i. lb. mellis ponant. 3. ij. z s. pulueris. sed hoc mō est virtuosius. ponūt ē cōter. p. i. lb. zu chari. s. 3. pulueris licet. 3. i. possēt poni. Hoc. n. electuariū sum ptū ad magnitudinē auellane i mēe cū retardatōe cibi salte p q̄ tuor horas inducit letitiā. coloris pulchritudinē. digōis bonitatē z tardet cātū. Sz nota hoc electuariū p̄uēre i melācholia p̄ha tica. aut pēdēte ab hūore melācholico gēito p cōgelationē. z nō p adustionē. est. n. notabl ca. z sic. Et si velles ipm cōuenire in melācholia a colera nigrā z a cholera nālī addas. 3. iij. passula rū enucleatā p̄o vna q̄qz. lb. i. p̄ius zc.

P̄rio ponā curā cī q ē p eēntiā in cerebro. Scōo ei' q ē p cōi tarē. Tertio ei' q pēdēt cāis p̄mitiuis. Quarta itaqz illi' q ē p eēn tiā in cerebro si sit mala cōplexio sine mā extgū. iij. Itētiōes cu rattuas. P̄ria alterat malā cōplexionē z p̄trarijs cerebrū z i of dispōne cōfortatib' z ē cor. Scōa phibet hūores a fluxu ad ce rebz si fuerit p̄ni ad fluxū. Tertia corrigit accidētia. Quarta ordinat debitū sex rerū nō nālīū.

P̄ria p̄lei cū notabl b̄ficiatib' sed sint alī ca. aliquādo fri gida fm discrasie erigētā z cū hoc p̄pria z cerebri z cordis con fortatiua necnō spūs p̄fortatā z illustrātia q̄ p̄fortatio z spūs illustratio i toto cure p̄cessu bz autēdi z i q̄cūqz spē. Et p̄p̄ea p p̄p̄ea notitiā bonū ē. vt b̄ descriptā nouē modos cōfortandis sp̄ritū z p̄ cōsequēs mēbroz p̄cipaliū. z sibi deserventiū. deide medicias i hac dispōne p̄pas qb' poteris vt fm necessitatem.

Hacūē modi cōfortādi spūs.

P̄rio p̄fortāt spūs p̄ restorationē ad qd valēt cerebella hedo rum agnoz vitulorū gallinaz frequētē cōfesta. Et vinū album aromaticū subtile z alia generatiua boni sanguis z clari z vittel li onorū aq̄ carnis z filia. Secūdo p splēdiditāia sp̄ritū z redē tia ipm illustrē z clarū vt faciūt margarite. Tertio p cōgregantiā z prohibētia resolutionē eius sicut karabe z myrobalani embli ci. Quarto corrigēdo lapsū cōplexionē eius vt fridum cūz ca lidis p̄p̄p̄is sicut mellisā doronigi muschuo zc. Et calidum cū frigidis sicut rosa acetosa z cāfora. Quinto p oculam p̄p̄le tamē vt iacynthus z calcedonius. Sexto separando contraria vt buglossa z cetera que sepeant vapores melācholicos a sp̄ritu. z melancholiam a sanguine. Et sicut omnia clarificantia si ne mōdificātia sanguinem facientia ipm illustres sicut capillus veneris. summo terre. lupilli. Septimo per exercitiāia sp̄rit' et er citatio suauī z sibi proportionato sicut cogitationes aspect' au ditus rerum gratarum z desideratū vt cantilene z soni. Octa uo confortando z conservando calm cōplexionale sp̄ritū sicut faciunt omnia aromatica habētia substantiā subtile aromaticā

¶ Pro priā intētiōe. Si melancholia fuerit sanguinea: aut aliū
genus melācholie cū sanguine peccaverit fiat phlebotomia cr
cephalica dextra aut sinistra. s. fm eā ptez in qua maior capitis

Terria autem intentio que est cause confuncte eradicatio con
pletur cum iā dictis in secunda intentione 7 partim cum cōplē
tibus quartam que est cerebri 7 cordis confortatio 7 male con
plexiōis derelictio correctio. Et completur ambo cum quibus
da localib⁹ et embroca rosarū foliorū salicis florū nēfuras vi
olaz boragis buglose an. **¶** i. scēne. **¶** i. flicados arabici. **¶** i.
capitis castrati nūcro. i. Capui castrati cōfractū bulliat in suffi

ciente quantitate aque cuius suprascriptis vsq; ad decoctione m. deinde cum aqua illa tepida caput lauetur et embrocetur al ternis diebus. et etiam omni die et pluries in die si expedierit. Et si nō possit dormire huic decoctio possint addi cortices papaueris et lactuca. Balnea et ex silibus hūctantibus facta toti corpori sunt in hac dispōe cōueniētia et in fine posset inungi caput et maxie in mania cū oleo ro. uiol. de florib; salicis d. nenu fare et mirtino ad cōfortationē et male cōplexionis derelicta correctionē. Et cōfortet et cor cū epithymānibus in hac dispōe proprijs q̄ ex suprascriptis eligātur; succap; quocq; ro. buglosa tū uiol. boragiatū cū gēmis margaritis passulis trāsmarinis succo pomorū dulciū. et hūmōi valēt iuxta q̄rtā intētiōne ad cere brū et cordis cōfortationē. Et si mala cōplexio derelicta eēt frigida sicut in melācholia procedat cū calidis exterius applicitiis et interius sūptis et. Suprascripte. n. embroce et unctiones magis cōferūt in mania q̄ in melācholia augant calida et minu untur frigida semp tamē i q̄cūq; spē declinet ad hūidū et.

Corrigant accidiētia et proprie rigillatū istātia cū sirupo de pa pauere sūpto hora sōni cū lacte se. papaueris. Et si potētiōib; opus erit dei sibi reges descriptōe Nicholai. aut aliqua ex pilulis de cinoglossa sine alcaiber apud Auesue ca. de catarro. Et inanitione Alexandri. et ē inducat somnus cū hīs q̄ applicatū fronti et t̄pibus sicut cū populeone cui apud necessitatem addatur parū opij aut cū embrocis de qbus sermo p̄cessit et cū bal neis hūctantibus. Et si aliquādo cibis in stō corūpet; vomitu educatur et postea stomachus cōfortet cū aromatico ro. et ē exterius applicitiis et oīa accidiētia s̄m q̄ oportet corrigāf recur rendo ad illozū capla ppria. Sexta aut intētiō. s. debitu regi men. et. ordinet vt fuit dictū de intētiōne Rasis i expōne textus. Declinet. n. aer ad hūidū et sit aliq̄lter calidus aut tēperat in actiōis in melācholia sed in mania declinet ad frigidū vnde habūet in terren o. sed sit clarus et lucidus. Et domus habita tiōis sit sine piturijs. et sūti sit regimē in cibo et potu vt dictum est de aere et sit ipinguatū p̄ter hoc q̄ oppilet. Sed declinet ad frigidū in mania et ad calidū in melācholia. Et dent oīa que generēt bonū sanguinē subulē clarū et cū hoc cerebrum et spūs cōfortet. Quapropter vinū albū vel medij coloris subtile m. annū tātū aliq̄lter dulce et debite lūmhatū s̄m exigētiā est huic propōitiō cōueniēs. Et sit somnus p̄olitus. et procurent cūa tides a nā institute. et caueat a coitu nū nā p̄ter modū stimula ta. et moderate exercitetur et tpe debito et fricatiōes leues diuer runt et ipingunt et vice suppleat exercitiū. Et oīa iocūda admini strentur et canēdo a tristitia ira solitudine cogitatiōibus p̄fun dis et proliis. Sit tñ deputatus eius custodie aliquis quem tī meāt et vereat et a quo s̄m oportuitatē libere vt sit obediēs et.

Cura aut manie et melācholie p cōitatem.

Cura Autē manie et melācholie p cōitātē duplex erigit re gimē vñ circa mēbzū recipiēs. s. cerebrū. alterum circa mēbzū mūtēs. Mēbzū aut mūtētia quozū cōitātē frequē ter ledit cerebrū et incurrit melācholiā sunt sex cor stōus splen Auesentēriū qd est cā melācholie mirachie. et ē mirach p̄prie acceptū pōt eē cā eius epar et matre. Prīmū aut regimē cere bro adhibēdū qd d̄z obseruari in toto cure processu est vt con fortet et phibeaf ne a mēbro sibi cōicante recipiat vapores aut hūiores aut malā qualitātē p quā ipius cōplexio distēpet. Bōd aut sit cū iteri sumptis et exterius applicitiis ipm cōfortantib; ne recipiat hūmōi cās nocumētōzū. et ne labat in aliq̄da egritudi nē in quā merito mēbzū sibi cōicantis esset aptum labi. ergo i oī dispositione cerebrum debet hūctari. debet aut aliquādo cale fieri et proprie in melācholia. aliquādo frigefieri et proprie in mania s̄m exigētiām nocumētū sibi a mēbro mittente cōi can. aut cōicandi. B̄z et cōfortari cū his que propria sunt cali dis aut frigidis s̄m exigētiā. Que aut sint ista patere possit ex iam dictis. sunt. n. enūmerate fere omnes medicine famose sim plices aut cōposite. et frigidū bñ. et sic. et tēperat in hac dispo sitione proprie tū tamē vtēre his q̄ tibi magis deseruiunt. Secū dū aut regimē respiciēs membrum mittens quatuor erigit intē tiones. p̄ia. qz ista nocumēta horū mēbrozū s̄m p̄m sūt mā lia est cūo integrata ex mioratione digōne et eradicatione et ite

rata s̄m exigētiā. Secūda est diuersio tā a membro mittente qz a cerebro recipiente. Tertia est cā cōiuncte faciētis nocumētum in mēbro mittere resolutio et remotio. Quarta est hūmōi mē bzū cōfortatio rectificando ipius cōplexionē vt huiusmodi ma terias non generet. sed fiat misera māe laudabilis.

Que aut sunt digerētia et cūantia mās horū mēbrozū iux ta primā intētiōne ex dictis et dicēdis manifestum erit. B̄z enim aliquādo phlebotomare. aliquādo cletine cūare alios hūiores cum his que sunt propria materia peccanti et mēbro le so. Et aliquādo vomitu et aliquādo secessū et aliquādo p ali as regiones s̄m nature variām inclinationē. Et q̄a bi hūiores cōmunitē sunt grossi s̄m p̄m erit oportūnū has cūones itera re. Et digerētia debent esse s̄m p̄m hūctantia subuliantia inci dentia apientia proprie materie peccanti et mēbris lefis. S̄z ali quando magis ad calidū aliquādo magis ad frigidū de clinēt s̄m exigētiāz materie et accidentiū et reliquarū circōstātiū

Diuersio aut iuxta secundam intētiōnem perficiatur cum cli stibus lotionibus cruriū ligaturis fricationibus ventosatio nibus que descendant a mēbro leso ad partes distantes. Et eti am aliquādo opus est prouocare mēstrua et hemozoidas. et si quod ulcus antiquū fuerit cōsolidatū oportet ipm de nouo rūpere vt materie retente p regiōes illas diu cōfictas purgenf.

Tertia aut intētiō. s. cāe cōiuncte a mēbro mutente resolutio pficitur cū emptis et vnguentis et fomentis tū mēbzū qz mē pro prijs. et aliquādo cū ventosis cū scarificatione et sine. et aliquā do cum cautē ijs tam actualibus qz potentialibus in membro mittente. licet actualia sint p̄stantiora que diu teneantur apta sunt. n. efficacia in multis passionibus. Et hoc omnia cum hoc qd euacuant causam cōiunctam etiam a cerebro diuertūt. Istō rū aut mēbrozū cōfortatio et malitiā complexionis rectifica tiō iuxta quartam intētiōnem perficitur cum iterius et exterius ap plicitiis sue dyscrasie cōtrarijs aliquāliet stipicis et p virtutē q̄r tam ipa cōfortantibus. q̄ omnia patere possunt in proprijs capitulis dispositionū singulozū membrorum.

Accidentia aut corrigant et ordinet debitu regimē sex reruz nō naturalium s̄m q̄ dictum fuit in cura melācholie per essentia in cerebro et.

Cura cuthubuth

Cura cuthubuth que est vna speties famosa melācholie erigit illas sex intētiōes curatiuas superius deas in cura melācholie p cēntiā in cerebro. Aetum. A. appropiat aliqua huic dispōni. Prīmū vt multū doxiat et totū regimē notabiliter declinet ad hu. et aliq̄lter ad fri. qū pēdeat a melan cholia genita p adusiōne cholere aut melācholie. Secūdū vt fiat canterū in s̄ncipitē. s. in cōmissura cor. enali. Tertium vt si at phlebotomia fere vsq; ad sincopim. de qua non parum est dubiū. qm̄ A. in nulla spetie melā colie aut manie p̄ceperit tan tam phlebothomiā. Quā tamē in melācholia sanguinea cem petat copiosior phlebotomia. P̄terea multa extractio sangui nis qui melācholie opponitur videtur esse causa augmenti melācholie. Sed ego credo intētiōnem. A. fuisse hanc me lancholiā eē cōiunctam multitudini humozū et sanguinis. cui signum qz accidit in principio veris. s. in februario. et ob istam causam tantam p̄cipit phlebotomiam ad euacuandum multi tudinem. Et ex hoc pōt faciliē patere solutio ad duas instanti as adductas in contrarium. Quartū est vt verberet cum hic sit multum inobediens et.

Cura illisci.

Cura autē illisci que est vna spēs melācholie pendens a cā primitiua. s. ex amore duplex regimē erigit. pri mū vt amor et appetitus rei amate delectat aut remittat. Secū dū si primum nō sufficeret. qz forte iam pendet a causa corporea si xā i cerebro est vt curet cura melācholie p essentia de qua ser mo p̄cessit. primū aut regimē duobus p̄ficatur modis. Prī mus est vt patiēns potiatur re amata si fieri potest et est ex illia que lex permittit. nam habiūbus p̄sentibus in materia cessat motus. Si vero istud fieri nō potest aut lex non permittit. tunc secundus modus est ut amor aut appetitus ille delectatur aut remittatur tum faciendo ut ipse abhominetur remi amata me morando turpissima illi. et q̄ ille pōt amabat aliū qz ipusz imo plures et p̄uadēdo ei q̄ b̄ ē tēptatio deōnis. et i p̄uaditū sic sue

Secundo cōuertēdo animū eius ad alia, tū. hāc dignitates ad quas eraliet, tū ad venatōes iocos 7 ludos, tū ad amorē aliaꝝ qbus potiat. Corruptio. n. puellāꝝ 7 plures ꝓcubūꝝ ipazꝝ 7 ipazꝝ renouatio 7 dlectatio cū ipīs marie iuuāt ad belendū amorē primū. Et si ꝓ hoc nō delectat spēs tristitie magne 7 dolores in gētes fortasse inducēt obliuionē primū amoris. Et ex his patere pōt cura melācholie a qūqꝝ alia cā pīmitiua 7 sic est finis bu lus capli ꝛc.

Segt caplm de catarro.

Atarrus

Grece fluxus latine. Reuma grece fluctuatio. siue inundatio latine quāuis in libro de doctrina greca. Catarrus sumit tri pliciter cōsistit 7 est fluxus māei de vno mēbro ad reliquū: cōmuniter 7 est fluxus māei a capite ad mēbra supposita: pꝓrie est fluxus materiē a capite ad pectus. Branchus est fluxus māei a cerebro ad fauces: aut ad amigdalas q sunt parū infra aures. Et brāci possunt dici faringes grece fauces latine. Coriza vero ē fluxus hūiditatis ad nāres 7 nomē supsit a sonitu in ossibus nariū 7 cartilaginibꝝ sensatū. Et Gerardus de solo his duobus versibꝝ hec pstrinxit.

Dum fluit ad pectus dicatur reuma catarrus.

Ad fauces brāchus: ad nāres dico corizā.

Et his patet qd nois 7 qd rei. Catarrus vero ad oēs egritudi nes corporis disponit. fluēs. n. ad neruos 7 originē nuche po test cāre spāsmū paralytū 7 ceteras neruorū passiōes. fluens ad oculos cāt opthalmiā cecitate 7 ceteras oculoꝝ passiōes. flu ens ad aures surditatē. Ad cartilūculas māillares ipedit olpha tū. Ad cuti capitis facit alfabafatiū: tinea 7 siles. Ad dētes dolo rē eoꝝ 7 cor: ruptionē. Ad linguā 7 ptes oris alchola 7 ceteras egritudines. Ad guttur ignātiā. Ad cānā pulmonis ipedit vo cē. Ad pulmonē apā eius 7 pthysim. Ad pectus pleurēsim. Et interdū fluēs ad ptes spirituales subito suffocat. Ad meri ipedit deglutitiōē. Ad stōachū doloꝝ in eo 7 ceteras egritudines. Ad intestina fluxū 7 colicā. Descēdens ē p neruos 7 venas ad lo ca lōginā cāt podagrā 7 ceteros dolores arteticos. Ad cor cāt tremorē in eo 7 ceteras passiōes. Et ad vēas apoplecticas apo plexiā. Et p venas fluens ad epar cāt nocumēta in ipō 7 ad re nes. 7 ad vesicā qūqꝝ excoꝝiatōem. Et vt vnicō verbo oīa āple ctar pōt eē cā quarūcūqꝝ egritudinū cuiuscūqꝝ mēbri saltem in genere.

Alman.

Um caput alicuius in egressione balnei dis cooptū fuerit: aut post exercitiū: aut post aliud fueritqꝝ aer frigidus 7 vētus septētri onalis: 7 accidit inde naribus 7 palato pꝓritus 7 cō motio 7 sternutatio.

Jo. Ar.

Num caput alicuius ꝛc. Diuiditur hoc capitulū i ptes du as. Pꝓrio ponit cās catarrī 7 signa in generali. Secūdo curam. Secūda ibi. Pꝓnus tūc calefaciēdus. De pꝓia dicit q dū ca put alicuius in egressione balnei disco optū fuerit aut post exer citiū aut aliud calefaciēs sicut trā coitū 7 similia. 7 pꝓcipue si fue rit aer frigidus 7 vētus septētrionalis q frigidus est 7 sic: tūc iste incurret catarrū. Cūlus signa generalia sūt hec titilatio pꝓritus in naribus 7 palato cōmotio 7 sternutatio. Si. n. mā fluat ad nāres cābif in eis pꝓritus 7 cōmotio ꝓꝓ motus illius māei 7 interdū sternutatio si virtutē stimulauerit ad expellēdū. Hōꝝ aut ratio ē qz in balneo hūiores calefiūt subtilian. pꝓi apitūꝝ Silit in exercitiū 7 alijs hmōi calefacientibꝝ. Unde aer frigidus occurrēs multū penetrat ad pfundū 7 multo magis vētus quā ꝓpter sit illarū hūiditātū liqfactarū ꝓ balneū expressio ad mē bra supposita 7 sit catarrus. Signa vero iā dēā sūt pꝓia qū cō motio titillatio 7 pꝓritus qdā nō absoluit ab ipā mā actu fluē te. Catarrus est duplex qdā calidus qdā frigidus. 7 catarrꝝ ca lidus pōt a cā frida pēdere sicut a vēto exprimēte hūiditates ca lidas in capite existētes: 7 pōt pēdere a cā calida sicut a balneo liquefaciēte. Idē dicēdū est de catarro frigido. Et propterea nō te decipiat cā nec arguas: cā est calida. ergo catarrus calidus ē: nec econtra: est cā frida. ergo catarrus frigidus. sed vide signa

inferius ponenda. Verum fm plm catarrus calidus pēdet a cā calida 7 frigida. Secunda distinctio est aliquis catarrus est grossus aliquis subtilis 7 vterqꝝ pōt eē calidus 7 frigidus subti lis quidē colericus est calidus subtilis aquosus ē fridꝝ. Silit grossus pōt eē calidus pꝓibus subtilibus ꝓ actionē calidi reso lutis. 7 pꝓt eē frigidus 7 factus grossus ꝓ actionē fridi ptes sub tiles exprimētes. Tertia distinctio. Quidā est falsus. qdā ama rus. Quidā acutus qdā fetēs 7 hi sunt calidi. quidā insipidus: qdā dulcis: 7 hi sunt fridi. Quarta distinctio. qdā ē cōtinuus qdā interpolatus: imo frequēter ꝓioctus mā indeterniato tpe sub certa quāuitate sufficiēte ad motū aggregata q fluxa quies erit ꝓ tantū dē tꝓis ꝛc.

Cause Sūt triplices ꝓmitte atecedētes 7 cōiuncte. Pꝓimi tūc quedā sūt extraneæ sicut ꝓcussio capitis cere brū debilitās. Sūptio venenoz aut eoꝝ applicatio balneū cali dum. Et cōmestio reꝝ calidaz sicut alleoꝝ cepaz 7 similitum: ro se 7 viole a ꝓꝓetate faciūt corizā. Ex cāis ꝓmitiuis nō cōtels ē aer frigidꝝ: istatio sub radijs lune 7 vēti septētrionales hūidi tates expmētes: similiter aer calidꝝ: istatio sub sole 7 vēti meridi onales caput ꝓꝓlet 7 hūiditates liquefaciētes. Et si venti se ptētrionales succedāt ad meridionales plures catarrus 7 egritu tudines ab eis pēdētes expectare oꝝ: qū ꝓmī caput ꝓꝓlet secun di hūiditates expmāt. Et multiplicat ē i hieme 7 ꝓꝓe si ꝓꝓes ferat estas septētrionalis paucē pluuię 7 autūꝝ austruꝝ pluuiosꝝ Et quādō multiplicat catarrī i hieme 7 ꝓꝓe i regiōibꝝ ꝓꝓetio nalis ꝓꝓter repletionē capitiū. Itē crapule ebrietates via poten tia fatietas nauisatiua sūt cāusa catarrī 7 ꝓꝓe i regiōibꝝ meridio nalis 7 oīa ad caput multū effumātia 7 difficilis digestiōis. Semnꝝ enī multꝝ ē cāusa eiꝝ caput ꝓꝓledo 7 humectādo: ꝓꝓle tio supflua 7 retēio supfluoꝝ cōsuetorū eñari. Itē nimia san guinis eūo ꝓ ꝓlebotomiā aut aliꝝ sunt cā eius. Exercitiū forte hūiores liquefaciēdo 7 nimia ges caput hūectādo. Ira fortis 7 cogitationes fortes hūiores liquefaciēdo sunt cā catarrī. An tecedētes qdē eā sūt duplices: qdā ꝓ eēntiā qdā ꝓꝓ cōitatem. ꝓꝓme sunt hūiores supflui cuiuscūqꝝ generis in capite existētes. Itē male cōplexiōis vi frida debilitās digestiua 7 hūida debili tans retētiua 7 calida hūiores subtilians 7 stimulas expulsiuam Sicca vero rarissime est in cā eius nisi forte poros obstrueret q bus ꝓꝓberet vaporū refluxio. Mala cōplexio frida ē cā: cur brāci 7 corize in valde sensibus nō maturantur cū friditas illa ex decursu etatiuo acqꝓita corrigi nō pōt: quā ꝓꝓter ꝓ viā pau latine cōgestiōis in his 7 in gbus virtus digestiua 7 expulsiua ē debilis sūt catarrī digestiua nō potēte sufficiēter cōuētere nu trimentū. 7 expulsiua nō potēte superfluitates expellere debilitas istarū virtutū qūqꝝ cōtrahit ex ꝓꝓicio generatiōis: quādōqꝝ ex tempore ꝓꝓter longas cerebri egritudines. Catarrī autem quādōqꝝ sūt ꝓꝓter cōitates aut a toto sicut in febribus 7 mari me in ꝓncipijs febriū videmus fieri catarrus materiē? eliqua tis ex caliditate vaporū feb: iū. quādōqꝝ ꝓ cōitate a mēbro ꝓi culari sicut a stō marie cū debilis est in digerēdo multis vapo ribus ad caput eleuatis: ꝓꝓꝓie cū hos stōaci est debile non se corrūgās super cibū. Et sūt pēdere possunt a reliquis mēbris nostri corporis. Sed notate q lꝝ plures sint catarrī fri qꝝ calidi eo q supfluitates cerebri sūt fm plm fride magis qꝝ calide: sūt tamē frequētiūs a cā calida qꝝ a frida cū cāe calide faciūt cata rros attrahēdo 7 dissoluēdo. Et ex eo q magis ponunt mās in motu ipā subiliādo. Friditas vero facit catarrus debilitādo virtutē de paulatē cōgeritur mā 7 aliquādō ingrossando va pores ad caput eleuatos: est. n. caput sūt alēbicus vt vult. Al. quādōqꝝ vero hūiditates exprimēdo: frigiditas vero magis i mobiluat 7 retinet mās qꝝ caliditas. hūic tamē opinionē nō al sentio qū sit cōtra expiēntā. 7 cōtra. Al. quinta tertij ca. ꝓꝓꝓio. 7 cōtra. Al. secūdo thecni ꝛc. Notate secūdo q caput calidū ē ꝓ ratū catarris a cā extrinseca siue calida siue frida ꝓꝓter po roꝝ dillatationē: caput vero frigidū est magis paratū catarris a cā intrinseca. Hūmidū vero ꝓꝓter vtrāqꝝ cām est ad catarrus paratū imū. Tertio notate q corpora habētia splenē durū nō habēt catarrū: qz habētes vñū mēbrū debile habēt reliqua mē

bra in collis materijs ad membruz sibile fluentib⁹. Secūda cō quia habentes splenez durum habent humores grossos terre os non aptos fluxui. Et similiter ecōtra habentes catarrhos nō facile incurrunt splenē v^l grossitēz splenis. Alio nota q^d soda continuata catarro auget ipsuz tum attrahendo pp dolorē tum uirtutes debilitando ꝛc.

Signa Pronostica catarrhi sunt cause ipsius et dispositio corporum de qbus sermo pcessit. Signum demonstratiuū cōe catarro ꝛ corize est tinlatio ꝛ cōmotio qdas sensata in naribus v^l in gutture secundum fluxum materię ad vnam partem vel ad alteram. Signa catarrhi ca. et fri. sunt hec. Primum sumptum a cōplexione maxime capitis q^d si ca. sit ut quia facies erit rubea v^l citrina erit signum catarrhi calidi. Si vero ecōtra complexio fuerit frigida quod significabitur p palorē et plumbitatez erit signuz catarrhi frigidi. Secunduz signuz est sumptuz a caliditate v^l frigiditate sensata eius quod fluit p nares aut palatum. Tertius signum sumptuz a sapore sine odore eius quod fluit. nāz si fuerit saporis aut odoris acuti aut falsi aut amari aut fetentis istud est calidum. Si vero ispidi dulcis aut acris istud ē frigidū. Quartuz sumitur a colore. si enī quod fluit fuerit citrinuz aut rubeuz significat caliditatem. Si vero album ꝛ non fuerit falsum frigiditatem. Si vero nigrum aut viride sine sapore aut odore fortis significant caliditatez istud ē frigiduz. Si vero cū dolore forti illud est caliduz. Verum nigredo a frigiditate est opaca a caliditate est lucida. Quintuz signuz sumitur a iuuantib⁹ ꝛ nocētib⁹. Si enim iuuat p se a febre et calidis est frigidus et ecōtra est calidus. Sextū signuz sumit a no cumentis eius. Si enīz fluēs ad nares fecerit pūctionē ardore frequēte sternutationez cū oculoꝝ rubedine et partūz adiacētū ipse esse calidus. Et precipue si ibi fuerit paucitas nasitatis. i. locutionis cū naso neqz odoratus fuerit vehementer ipedit⁹ neqz oppilatō nariuz multa. Et cōtrarijs autē signis cognoscitur ipsum esse frigiduz. Si vero fluet ad palatū ꝛ guttur ꝛ fecerit asperitatē i gutture pūctionē ardoreꝝ mordicationē alchola ipse est calidus. et horuz puatōe arguit ipsuz eē frigidum ꝛc.

Signa vero catarrhi grossi v^l subtilis sumuntur ex eo q^d expellit nāz si fluat ꝛ nō terminet termino pprio subtilis est. Si vero sit globatū ꝛ terminetur termino pprio grossus est. Secūdo sumitur ex velocitate fluxus: nā si fluat sbito et maxime ad partes distantes sic ad vias angustas ipi⁹ pulmōis sbito suffocās ē subtilis. Si vō tarde fluat ē gross⁹ imo iterū adeo grossus ē vt vix possit euelli. Verū nō te dēcipiat mora ipsus nā longa mora exēpli grana in pulmone partibus subtilibus resolutis ingrossatur et sic q^d expellit apparet grossus. sed hec abiguitas tollitur ex vni formitate v^l difformitate eius: nā si grossus sit p totū hoc arguit eius grossitē. Si vero grossus sit i medio. subtilis i partibus circumstantibus arguitur ipz eē subtilē. ille. n. partes circūstantes subtiles sunt q^d nouiter aduenerunt nouū ingrossat. Cetera autem differētie catarrhi facile dignoscūtur. Signa vero causaz p^{ri} mutuaꝝ sunt ipsemet cause p^{ri}mutue antecedentes v^l cōcomitantes nocumenta ex ipsis dērelieta. Cognoscitur autē esse p cōuatē a toto vt q^d ad sunt nocumenta totius v^lputa febreꝝ i quarū paroxisimis catarrus auget et ipsis fcedētib⁹ minuit. ipsis ablatīs remouetur. similiter si pcedat aut adsit nocumentū membri particularis vt stōi aut alioꝝ q^duz nocumento aucto auget catarrus et dinuto dinuit. Cognoscit autē eē p essentia in capite ex ipsius cōtinuitate. Et q^d non ad sunt alioꝝ mēbroꝝz egritudines a qbus pcedere potest. Signa vero humor. i. p^{ri}plexiatis aut choleꝝ ꝛ cetera a q^d pēdet sumūt a signis superius positīs. Signa vero causaz efficiētū corporeaz. i. ca. fri. ꝛc. patent ex dēis i pcedētib⁹ caputulis. vt q^d caliditas capitis ē cū citrinitate faciei aut rubore. ꝛ similiter tēpōꝝ frōtis ꝛ oculoꝝ ꝛ q^d caliditate sensata circa illas ptes. ꝛ ceteris signis ca. cerebri latius vidēdis p^{ri} tertij ꝛ scdo technij. Si vero cū frūate erit palor ꝛ albedo color plūbeus tactus frigidus. Si vero fuerit humiditas i causa erit multa mollitēs laxitas ꝛc. Sicca vō ex aspiuate ꝛ paucitate catarroꝝ cognoscit. Signa vero dēbilitatis siue ex tpe siue a gnā tione cōtracte sumātur a diminutione operationū cerebri ꝛ o

torū v^l corruptione. similiter a paucitate fūfētē causis egri ꝛc.

Pronostica Catarrhi sūt fere ad oēs egri tudines facile parati maxime habētes catarrū subtilim. Secūdū catarrus p essentia diū iueteratus raro v^l nūquā scipit curationē. Tertium ē i^llip. Hāci ꝛ corize i valde senibus. i. dēreptis nō maturātur secunda apho. Ante oīa in cura catarrhi sunt tres canones obſuaudi. Primum aliquādo catarr⁹ et causa catarrhi cōueniunt. Aliqñ cōtrariātur. Et siq^d dē cōueniāt vt q^d abo sint frigidi cū calidis pcedem⁹. Si vero abo ca. cū frigidis. Si vero cōtrariātur vt q^d causa sit calida. ꝛ catarrus frigidus aut ecōtra ē diligēter cōsiderādū cui magis iten dēf dēm⁹. Sz hīc attēde canones. A. quarta p^{ri}mi ca. vltimo. Si enī causa catarrhi ꝛ catarr⁹ eque fortes sint. aut cā fortior: magis ad causaz itēdere dēm⁹. tū q^d causaz: tū q^d secūdnz plurimū ipsa nō remota catarrus nō fmoiet. Et p^{ri}pterea Rasis viro causa esset parua et leuis: catarrus autē valde fortis magis oꝝ itendere catarro: causa tamē nō oīo neglcta. Secūd⁹ canon ē vt semp i p^{ri}ncipio caueam⁹ ab oib⁹ iniquitatibus ꝛ materia agitātib⁹ siue illa siue rit medicinalia siue p^{ri}neat ad regimē sex rez nō naturalium. Et p^{ri}ptē oīs mor⁹ siue localis siue sternutatio ꝛ cetera huiusmodi sunt i p^{ri}ncipio vitāda. Tertius canon vt dīmus ea que cōfortiāt caput ꝛ mēbrū q^d ledit p catarrū sicut pulmo ꝛ huiusmodi. Et caueam⁹ a nocētib⁹ sibi. Et p^{ri}pterea cauēdū ē ab acrib⁹ ꝛ acetos⁹ si. Et similiter a valde stipticis ꝛ pōticis v^l si huiusmodi pūciāt pp ipsuz catarrū sicut acetuz ad icidēdū bolus armen⁹ ad cōstringēdū hec acetosa corrigat cū dulcib⁹. stiptica cū lētib⁹ ꝛc.

Cura Ergo catarrhi secūdnz Aphes sex exigit intentiones. Prima ordinat dēbituz regimē. Secunda digerit materiā. Tertia euacuat. Quarta dinertit. Quinta sistit ipsuz. Sexta corrigat accidētia. Et hec itelligēda sunt p^{ri}ter itentionē p^{ri}ma generale que ē mōtio cause que secūdnz plurimuz i cura oīuz catarroꝝ est p^{ri}mitēda. Si q^d causa fuerit p^{ri}mitia sicut aer frigid⁹. aut calid⁹ crapula ebrietas somn⁹ diuin⁹ ꝛ huiusmodi remoueant Et similiter nocumenta ex ipsis dērelieta. Si vero fuerit p cōuatē a toto sicut i febrīb⁹. Attēdat cure febrīū: catarro nō neglecto et similiter si fuerit p cōuatē a stōi aut a mēbro p^{ri}culari nocumentū illi⁹ mēbrei corrigat ꝛ diuertatuz vapores ad inferiora oī genere diuersionū. Et semp i fine mēse sumat aliq^d vaporū ressiuū: et oris stōi cōrugatiū sicut coriādrū cpdeniū ꝛ huiusmodi: et iterim cura catarrhi nō negligatur. Si vero causa fuerit p essentia i capite sicut mala cōplexio ca. aut fri. aut dēbilitas aliā cōsequēs dispositionē ex tēpore aut a generatione cōtracta: huic i p^{ri}mis intēdatur. Et si eius cura catarrhi cōueniāt simul amboꝝum cure comuni intēdatur.

Igitur iux p^{ri}ma itentionem mēse. si catarrus fuerit calidus dēlineat aer ad frigidū. si frigidus ad calidū secūdnz plurimum tamen ad sicuz. Et hoc dico vbi catarrus ꝛ eius causa cōueniāt. Vbi vero cōtrariētur cāe secūdnz plurimū in p^{ri}ncipio magis at tendatur. dīnde catarro ꝛ inter cetera cauēdū est ab aere fumo fo vōso pluuioso ꝛ statione sub radijs solarib⁹ aut lune et p^{ri}ptē p fenestrā ingrediētib⁹. et sit boni odoris. Caput vero magis aut minus teneatur calidū secūdnz tēpōꝝ erigēti ita vt nō estuet neqz frigeat: habēdo tamen respectū ad cōsuetudinem q^d in hoc multū cōsiderāda ē. Verū i causa calida ꝛ catarro calido magis frigidū teneat. ecōtra i catarro ꝛ causa frigidis. Residuū tamē corporis satis calidū teneat vt vapores nō retineat. immo trāspirēt ꝛ resolat ꝛ ad inferiora diuertat. Pot⁹ ei⁹ sit aqua zucce rata aut aqua mellis aut hordei aut salte ꝛ arenā distillata. Cauēdū ē a vino nisi i dēclinatione. pot⁹ tamē nō sit nimī. Aut potum aque frigide nisi catarr⁹ valde calid⁹ sit. Potus aque ca. maturat catarrhos. Verū i catarro subtili calido retētiō aq^d frigide in ore p^{ri}fert. Ex ferulis cōueniūt far ordeū spelta. sz maxime horum kisch. Itē kisch fabaz farina ordei amili in calido. sz i frigido kisch frumētū ficus sicce kisch cecy. Autē etiaz multum bro

et vna ex pilulis oplatis inferius describendis aut partu sillonij. Et aliquando ad anhelitu dilatandu posui vtiolam sup spondi libus pectoris. et aliquando pectore existente pectorico feci phlo mia: et vbi materia iciperet figi i aliquo membro nobili. et aliquando vtiolam i pulpis spatule ad diuersione: et secudu huc modu fere oes euaserunt. Reliqui autem i qb' pcessu i cu cuantib' et diuer tentib' et materia agitantibus oes piere. quomodo eni speradum est huiusmodi materia tato ipetu ad ptes illas picipitate posse euacuari aut diueri: immo huiusmodi materia agantia aplius eam ad loca profunda fluere faciunt.

Constrigeta catarru iuxta quita itione alia sunt gargarisma ta. Alia suffumigationes. Alia que retinetur i ore. Alia q odoratur. Alia que dglutitur. Alia que labitur. Et gargarisma n' ad catarru calidu. recipe aque ro. 3. iij. cafeore. 3. i. misce. Simili ter aqua decoctiois corticu papaueris et rosap cui si addas paruz boli armeni et pstatio. no tamē fiat huiusmodi gargarizatio ma gno cu ipetu. Ad catarru vo frigidu stule coferi gargarisma cu vino decoctionis oliban aut vnici cui possunt addi nuce cupressi. Et suffumigis ad catarru calidu i semē lini pus in fusus i aceto p die naturalē postea torrefactus et suffumigatum Sandaraca i aceto isula i sblimis. Ad catarru vero frigidu fiat suffumigia ex olibano ligno aloes sandaraca mistis vt diuisis. Rigelle quoqz torrefacte et trite suffumigato ē mirabilis. Si militer odor ipsius ligat i panno. Costi et nigelle suffumigium est exptu: forme sicut auellane ex olibano storace sicca castoreo vernice ligno aloe ana pnb' equalib' coferre cu resina puniaut pice aut laudano suffumigate p eboto abscedit fluxu catarralē.

Reteta i ore ad catarru calidu sunt diacodion. 3. i. diadragaga tu diapapauer. Et cuilibz istorz si addas lutu armenu i corpado cu paucio sirupo d myrto efficitur pstatio: modicu cafeore tetu in ore sistit catarru ca. Sed ad frigidu coferunt olibanu. Et si militer spica i ore reteta. Decoctio formaz similu lupinis que retete i ore sistit catarru ca. Recipe amili dragagati amigda laz dulcis feminis papaueris albi et corticu eius gummi arabi ci boli armeni ana. 3. i. coferre cu mucilage psliz et se. cydonio rum et si vis ipsam dulcorari ad de diacodion. 3. i. Alie fortiores Recipe oliban. 3. i. myrrhe croci spice storacis sicce ana. 3. 5. opij 3. i. fiat ex eis forme pdicte et teneat vna ex eis in ore et no dglu tiatur salua. Ex odoribz ad catarru calidu et ad febre adurete syncopale aut pestilentialē sunt forme qz hec ē permistio. Recipe faufel. i. auellane ide. Sada loz albe et rubeo p an. 3. i. rosap. 3. ii. 5. sandali mascati. i. citrini. 3. iij. cafeore. 3. 5. boli armeni. 3. viij. oia pter cafeora terat sicut alcohol et agitet coferedo cu aqua ro. p hebdemoda vna. Side misceat cu eis cafeora et fiat poma q mox cu gummi arabico et aqua rosacea: hec odorata sistit catar rum et valet i pestilentialē curado et pfluado. 3. 5. coferet i vase vitreo in loco fecu. i. liniat sepe cu aqua rosacea pmistionis cafeore et sandali citrini. 3. ad catarru frigidu coferunt poma huiusmodi si odorēt. Recipe storacis calaite. 3. x. at. 3. 5. oliban masticis vni cis ana. 3. iij. costi spice ana. 3. ij. abze. 3. i. laudani ligni aloes ana. 3. iij. muschi. 3. 5. fiat pomu vnu cu dragagato et aqua ro. damascena. Aliud ex itione Athesue. Recipe laudani. 3. viij. ligni aloes. 3. viij. galie muschate. 3. vi. abze. 3. ij. muschi. 3. 5. fiat pomu vnu. Sūt eni nobilia et expta i confortatione cerebri: et cor dis frigidu. Res autez q labut ad catarru calidu sunt diadra gabatu diapapauer diacodiu cu bolo armēo vt s. Sz tus et myr rha dglutita sistit catarru frigidu. Decoctio pilulaz sistetium oes catarru. R. turis masculi. 3. i. myrrhe opij croci ana. g. vj. succi ligitie. 3. i. fiat. vj. pilule cu aqua ro. 7 def. i. tepore somni. Pilule alcaiber dscriptioe Alcadri medici apd Athesue i fi ne ca. d catarro sunt pstatissime. et p alcaiber uelligit cynoglosa siue lingua canis.

Correctio vero accidetiū catarraliū iuxta sexta itione pficit p varietate nocumētōp q inserit ipse catarrus d qb' i sequenti bus videbit si deus voluerit. et. Alman.

Pan' tūc calefacied' ē et capiti supponed' i qta diu moret donec eger calore i capitis pfunditate sen

tat penetrasse. Deinde nigella odorare icipiat. et puo ceti sternutatio. et caueat ne supiu iaceat: et comedat parū: a vino quoqz oio abstineat. 30.

Pan' tūc calefacied'. Hic ponit curā. Et pmo catarru. se cudo corize. Secūda ibi. Quod si cursus. Prima i tres. Nam pmo ponit curā catarru leuis magis respiciēte causam qz catarru Secūdo ponit curā catarru fortis. Tercio p cura catarru iuctera ti remittit nos ad ca. d tussi. Secūda ibi. Quod si passio. Ter tia ibi. Si vo tussis. In pma parte curat catarru leue a pauca materia pedēte cu pāno calefacto grosso cōprehēdēte totum ca put collu et ptes vicinas qd tā diu ita calidu teneat. aut toriens applicet doec eger sentiat caliditate i pfundu capitis penetrasse hoc fit maxime ad remouēdu nocumētū ipssum ab aere frigi do et vto et ad resolutionē materie q pauca ē. Secūdo odore nigella ad easdē itiones. Tercio puocet sternutationē confi des materia pauca p illā regionē posse diueri. Quarto ordinat regimē cauēdo ne eger supiu iaceat ne materia ad postiora capitis scipitet et vinu phibet. Almanfor.

Quod si passio et appositōe pāni calidi alleuiata nō fuerit: nec minuit p ipsum: fiat phlebotomia ex ce phalica: et soluat natura ex reb' q nō ex asperat sicut hec decoctio quā i potu sumere debet q tussis patiet in pectore aspiratē habet et idiget vtrius solutione q re cipit iuiubas. xx. sebestē. xxx. passulaz enucleataz. 3. x. violaz siccaz. 3. iij. radice liquiritie fricate. 3. v. ficus citrinas. x. coquātur i. iij. lb. aque donec redeat ad. i. et colentur et in colatura dissoluantur casie fistule. 3. vii. tereniabin. 3. x. 30. Ar.

Quod si passio. Hec curat catarru fortem. Et pmo sine fe bre. Secūdo cu febre et vbi timet materia figi i aliquo membrop spiritaliū. Secūda ibi. Quod si nec phlebotomia et pti ma pte pmo curat huc catarru p phlebotomia et p medicinā sol uetē leniēdo ex qb' arguit hac materia euacuāda ē calida. De scriptio autē hui' medicine solutiue satis ē manifesta. Al.

Quod si neqz phlebotomia profuerit neqz vtrius solutio et inde ad pectus materia descēderit et cōmo ueatur tussis et febris: illico fiat phlebotomia de me diana. Et patiens a carne abstineat et vino: et in potu sumat aquā hordei et muraba violatu quādiu calor fixus pscuerauerit et tussis fuerit sicca et aspera. Sed postquā calor quērit et tussis mollificata fuerit et sc̄ are inceperit huius decoctio quāqz fide cu muraba ui olato dāda est donec pect' mūdificet et tussis sedet et vox clara reddat que recipit ficus citrinas. v. iuiubas. x. sebestem. xx. passulaz albaruz enucleatarum. 3. x. liquiritie ex corticate. 3. v. coquātur vsque ad dissolu tionē et colētur deinde et dentur omni die. 3. iij. cum muraba violato. 3. v.

30. Ar. Quod si nec phlebotomia et. Ponit curaz catarru cu fe bre et qui incipit imprimere in aliquo membrop spiritaliū dicens q si phlebotomia cephalice nec ventris solutio de qui bus dictum est profuerit et materia ad pectus descendit cōmo uēs tussim se. reitteretur illico phlebotomia: et hec debet esse ex vena cōi vt simul a capite et pectore euet. et patiens abstineat a car ne et vto: imo bibat aquā hordei cu muraba violato. i. cōdito vt sirupo d viol. et hoc qz diu calor fixus idest febris fortis pscue rauerit et tussis fuerit sicca. i. sine sputo: et aspera materia nō dige sta. Sz gescēte se. et tussi mollificata: Et qū eger sc̄rare ceperit materia tā digesta decoctō ifra scripta et fumēda cu sirupo viol vs que ad pectoris mundificationem et vocis claritatem. De scriptio autem huius decoctionis et simpliciā sunt satis manifesta

Almanfox.

Quod si cursus in naribus diu perseverauerit et non fuerit calor: fluxus erit et strigend^{us} suffumigando nares per

Quod si curius. hic curat coriza p̄io frida culus tamē cu-
rā cōplet in fine capiti suffumigado nares calore neq; rubedie
existēte in facie cū costo herba calida ⁊ sic in secūdo ⁊ ture ca. ⁊
sic in p̄io. Si vero coriza fuerit calida qđ cōprehēdit ex calore
⁊ rubedine faciei ⁊ q; illud qđ egredit per nares est subtilē acu-
tū ⁊ citinū tūc fiat suffumigatio ex fure prius in aceto infuso cu-
ius caliditas frangit p̄ acetū ⁊ ex fabis ⁊ hordeo excoctis p̄
us in aceto infusis; postea siccatis remanet. n. in eis virtus cō-
strictiua ppter acetū; aut ex zuccaro albo ⁊ sandalo albo frido ⁊
sic. in secūdo; zuccarū aut fere ē tēperatū ⁊ possūt ad inuicem p-
misceri cū aqua ro. aut pauco acetū faciēdo formulas ex qbus
fiat suffumigatio. Quādo autē hec remedia Rasie sint admini-
strāda satis patere possēt ex superius dictis.

Captim de ophthalmia.

Am Ea q̄ i oculis alba sūt ꝛc. Post q̄ Rasis
i pcedēbꝛ egit d̄ passiōibus cerebri ꝛ ner
uorꝛ. Hic agit de passiōibꝛ oculorꝛ iicipiēs ab ophthal
mo quaz notitia p̄mittēdꝛ qꝛ oculus est mēbrꝛ instru
supiorꝛ parte corporis situatꝛ aqueū rotūdū ex septē
tribus hūoribꝛ cōpositū sex musculis motū vno duo
ribꝛ musculis sustētatꝛ ad vidēdū finaliter ordinatꝛ
mo cōiunctiā vnde cū oculū circūdatē p̄terquā in p
ri vbi est cornea q̄ cōiunctiua oritꝛ a gingiamatꝛ. Est
inea vndiqꝛ circūdas oculū post cōiunctiua q̄ in par
ti dicitꝛ cornea ad silitudinē cornu in pte posteriori scilicet
ura oritꝛ habēs a dura matꝛ ꝛ hec in pte anteriori ex
pille est grossa ex quattuor pelliculis cōposita q̄ tamē
alia nō facile distinguī possunt ꝛ i pte anteriori nō ē co
l perua ꝛ diaphana postqꝛ seqꝛ vtea oritꝛ habens a
sic deā ad silitudinē grāi vte a quo capulus est eul
foramē vte dicitꝛ pupilla: posterius autꝛ dicitꝛ secūdia
de aranea posterius dicitꝛ aretia oritꝛ habēs a nervo
de nō immediate sequitꝛ vtea sed inter eā ꝛ vtea mediat
lbugineus lz in pte posteriori sequatꝛ secūdia hec ut
at immediate hūorē crystallinū ꝛ vitreū. Et hūoribus
occurrit albugineus ad silitudinē albumis oui q̄ est
eris in quātitate post quē seqꝛ crystallinus nō imēdia
tē tūnica aranea qꝛ crystallinꝛ dicitꝛ ē ad silitudinē
dicitꝛ grādineus ad silitudinē grādinis aliquatit durꝛ
pte anteriori vbi recipiūt spēs visibiles aliq̄lī planꝛ
dicitꝛ visio in pte posteriori figure pyramidalis circū
ptē posteriorē ad vitreū a quo nutritꝛ sic dicitꝛ a silitu
liquefactꝛ ꝛ sic sufficiat de anatomia oculi q̄ licet dicat
septē tunicis tñ in veritate non sunt nisi quattuor lz
sm denominatꝛ. Verū Ea. addit quartū humorē
stinetꝛ inter vtea ꝛ cornea quē lucidū ethereū appel
ceteri dicitꝛ hācē pte albugineū p foramē vte egredi
ad cornea. Triplex est regimē oculis adhibēdum
oculis iculpatꝛ sanis siue tēperati sūt siue distēpati.
seruatū qd debet oculis culpatꝛ sanis ꝛ neutris.
eruatū qd debet oculis egris ꝛ neutris. Primū vō
ē cōpēt qnqꝛ modis. Primus s̄eruat suspiciē ocu
licetꝛ ꝛ naturalitꝛ hoc facitꝛ medicine absterfuiꝛ hñ

*Itē feniculus verbenā rosa chelidonia ruta. Ex his fit aqua q̄
lumina reddit acuta. Si hec aqua ex his. v. distillata p̄seruatur i
vase eneo acqrit ab eo abstersione. verū ybi miori indigeremus
abstersione cōseruet in vase vitro. Aliud colliriū visū acutus
z oculi sanitatē custodiēs. ℞. succi feniculi. 3. xl. succi rute. 3. xx.
ponat in ampulla vitrea cū. 3. xv. mellis clari obturet ovis cūm
ei⁹ z dimittat in sole p̄ tres mēses abiciēdo fecē ei⁹ bis vel
ter in mēse. Si aut opus esset miori calefactōe addat huic suc
ci granatorū dulciū z acetosorū ana. 5. x. z dimittat in sole vi. s̄.
Antimoniorū quoqz lotū z tunā p̄pata cū aq̄ ro. z aqua feniculi
permixta sanitatē oculi calidi cōseruat.*

Secunda res cōplet cū medicinis q̄ alterādo custodiūt sanitatē oculi. s. calefaciendo in frigidando hūctando ⁊ ericcando: sed temperatum cum similibus in gradu ⁊ forma cōservamus calidum vero cū frigidis frigidis q̄ calidis hūidū q̄ siccis ⁊ siccū q̄ hūidis. Hęc. n. sunt virtualiter similia ⁊ nō formaliter. Eligāt aut̄ ex his q̄ oculi sunt propria p virtutē q̄ntā sicut est tutia ⁊ ericcando viola piliū ⁊ albumē oyi in humectādo: feniculus in calefaciēdo: rosa in infrigidādo. Tertia res cōpletur p medicas cōferuantes sanitatē eius in compositionem: licet superficies continueatur sub compositione. Et hoc faciunt omnes medici ne cōfortatē pforationē ⁊ cōcūtatē ptiū eius ⁊ nō sinentes si eri oppilationē pupille nimīā dīlationē: strabositatē ⁊ similes: Siue ille medicine sint euacuātes siue resoluētes siue cōfortantes cū ppietate ⁊ stipticitate moderata. Quarta res completur cū medicis cōseruātib⁹ vnitatē ⁊ phibitionē oīz carū q̄ possūt soluere cōtinuū siue pmitiue sint siue corporee. Quinta res cōpletur p medicas multiplicātes spūm visibīlē ⁊ ip̄z illūstrātes sicut sunt carnes affatē aut elixē aialū vīuetūm de rapina: ⁊ habere iura corū ⁊ proprie pice. Itē ius serpentū nō venenosorū ⁊ caro ipsorū comesta confortat vīsum. Itē cerebella hedonū ⁊ gallinarū. Itē vinū albū aromaticū subtile ⁊ alia generātia sanguinē clarū. Ex maxie aut̄ sp̄ledidatibus vīfz ⁊ spīritum vīfūū sunt margaritē Aristoteles instrūēs Alexanderū regē inq̄t frequētātēs pectis: ⁊ pprie eburni sup caput vapores vīsum īpediētēs evertūt ad cutē ne vīfui corobint. Itē aspectus rerū virtū in loco mte p̄periei vīfz corborat ⁊ oculi fatigationē remouet. Et ex pprijs in hoc est smaragdus. Itē inuncti post oculi de fatigationē ingredi domū obscurā nō multe tenebrositatis ⁊ intueri p fenestras in quib⁹ sit aliqd pūū viride. vel itū eri aquā clarissimā ⁊ vase viridi existētē ⁊ submergere īpos oculi in īpā. sed hoc fiat īpe calido ⁊ exercitatio legēdi literas me diocres pulchras vīfū corborat: ⁊ oculi sanitatē custodit. Et ex proprijs ī cōfortatione vīfz ⁊ proprie vbi hūiores sint grolī viscosi est vīfz aceti sglīici. Itē trīfera magna ⁊ trīfera minor ⁊ pprie cū quarta parte pulueris herbe adhil: ⁊ est herba habēs folia similia tamarisq̄. ⁊ theodonici ad hoc multū confert. Itē pilule lucis euacuando sunt pprie. Et chebuli conditi euacuando ⁊ confortādo. Electarium sublimē cōseruans sanitatē oculoꝝ ⁊ cōfortans spīritum vīfībilē in claritate sua. R. herbe adhil aut loco eius eufragiē. ʒ. i. semis feniculi. ʒ. v. macis cubebe cinamomi piperis lon. cariofilī. ʒ. i. puluerizētur sub

①culus qd. 82
cib. semel tertia qd.

t. *Conium maculatum*

* earned. = $S_{divided}$

is a function of μ and σ

page 11

an in. shalline 2nd rce. time figh
pene' nup into 2nd vt. a in
out of vn 1 1/2 depend on. A

1. *Streptococcus*.

Water .65

Conferua^o oculi

1919

[illegible]

alissime et accipe mellis dispensati. It. i. succi feniculi cocti et de purati succi rute depurati. ana. ʒ. i. succi chelidonie. ʒ. ʒ. coquantur succi cum melle vsqz dum mellis tenuis habeat spissitudinem et secū misce spēs et conseruetur in vase vitreo cuius dosis est. ʒ. iij. alluendo cenam vel dimittendo: et similiter sumat in mane.

Regimē p̄seruatiuūz cōplet p̄io gnātr cauēdo ab oibz q̄ possunt ledere oculos fm cōp̄tione cōp̄ositionē et vnitatē et sp̄ritus de qbus p̄io magna p̄te dictū est sup̄ius. Et adhibēdo regimē cōtrariū lapsui i quē oculus est p̄nuus labi: hoc aut cōsistit in cognoscēdo cām lapsus: illud n. fm plm ē aut pp defectum oculi aut totius aut alicuius mēbr̄i oculo cōicantis et ʒ pp no cumētū in cōplexione cū mā: aut sine cōp̄ositōne aut vnitatē. Si ergo defectus sit pp cōplexione sine mā alteratione indiget cū cōtrarijs sicut sup̄ius dictū est. Si vero sit cū mā aut ista tñ ē i oculo aut in p̄tib⁹ sibi cōicantib⁹. Si sit in oculo solum educat aut insensibilr p̄ resolutionē ad qd cōfert succus et aqua feniculi et sarcocolla. aut sensiblr p̄ lachrymas: Ad qd cōfert sal. ʒ sal armoīac⁹: vt sit i oculo inciat aq. ro. salua cū sale armoiaco. Si vero sit in p̄tib⁹ sibi cōicantibus q̄druplici regimie idiget eū ne. s. diuersione fluxus interceptio. et oculi cōfortatio. Eūo at fiat cū phlebotōijs aut pharmatōijs fm exigētā mīac peccātis q̄ respiciant vtrūqz mēbr̄ū mītēs et suscipiēs. Bluctat et mā oi genere diuersionū siue eūone siue fricationib⁹ v̄tōlationib⁹ lotionibus ʒc. Et cū eūone sicut clisterib⁹ masticatorijs caput purgij⁹ gargarismatibus phlōmij⁹ venarū nocte venarū post aures tēpōz frōis et eay q̄ sunt in cute capitis nec nō puocatō ne flux⁹ sanguis nariū hemorrhoidalis et mēstrualis. Et hoc genere fluxū sedagina posita in colo vbi cōiungit capiti cauteria in cornibus posterioribus et directo oculorū cauteriū in cōmū fura coronali. Interceptio aut fluxus pficit aut cum appōsitis fronti et tēpōrib⁹ aut cū laqueatione venarū et arteriarū fm qd dicit in curatiōe ophthalmie. Cōfortet aut oculus cū his q̄ sūt p̄p̄ria tā interius qz exterius applicitis moderate siccitatib⁹ de qbus in regimie cōseruatiuo dictū fuit. Si vero nocumētū sit in cōp̄ositione et vnitatē studēdū est cōfortationi oculi cū iā dictis: Et ne hūores ad oculū p̄fluāt cū insētōiōibus de qbus statū dictū est. Nocumētū aut in spirib⁹ pōt eē aut p̄pter ip̄o ruz paucitatē aut pp ip̄oz grossitē et turbulētiā. P̄rio at subue niēdū est cū cibis boni nutritiū paucaqz sup̄fluitatū v̄ bono vīo subtili odonifero. Secūdo at nocumētū subueiat cū his q̄ clarificāt sanguinē et sp̄ūz et ip̄os spiritus illustrāt de qbus sup̄ius dictū est et dicit in sequētib⁹ in debilitate visus. Et ne sp̄ūs paucificet cauēdū est a phlebotomij⁹ et alijs modis extrahēdi sanguinē et a coitu labore nimio et ab aspectu rerū radiosarū et splēdidarū ʒc. (Teriū aut regimie patebit i sequētib⁹.) **De ophthalmia aut p̄mittēduz qd nois et qd rei. Dicit. n. ophthalmia ab ophthalmos grece qd idē est qd oculus latine inde ophthalmicū. i. medicamē oculare ophthalmicū aut est medicamē faciēs sternutiatiue. Diffinitio aut est ap̄a in oculo. s. in coniunctiua oculi ʒc. **Alman.****

Am ea q̄ in oculis alba sunt in rubedinem mutata fuerit fluxeritqz lachryme et i angulis oculorū lachrymalib⁹ lippitudo collecta fuerit dicemus tūc egrū pati ophthalmiā. Et quāto plus synthomatū vehemētia. aut ip̄orū affuerit mioratio tanto est ophthalmie fortitudo aut ip̄ius debilitas. Deterior aut ophthalmia ē cū alba oculorū vidētur inflata et adeo eleuata: vt oculorū cooptat nigredinē et palpebre inuērsentur.

Jo.

Am ea que i oculis ʒc. In p̄ capz diuidit i p̄tes duas. In p̄ agit d ophthalmia theoricē. In secūda p̄tice. Secūda ibi. In principio vero. P̄tia in tres. In p̄tia ponit signa. In secūda ibi. Et quāto plus. P̄donit signa fortitudinis et debilitatis eius. In tertia ibi. Deterior aut. P̄donit signa ophthalmie pessime. Que dicit in omnibus p̄tib⁹ nota sūt et āplius notificabūt ex dicēdis. Synthoma duo ip̄orū: aut accidēs sequēs egritudinē et tālitr sumi

tur hic. Aliquādo significat motū ip̄etuosū nature cōtra motū ibiunctū cōtra crisi⁹ laudabilē. Synthoma. n. grece p̄iculum et ruina latine.

De sp̄etieb⁹ ophthalmie. Sciēdū qd duplex ē ophthalmia vera et nō vera ab. A. dicta p̄turbatio qd nō ē verū ap̄a. s. qd am oculi rubedo p̄dēs a cō p̄mitiua. Altera at h̄z triplicē sp̄etiem secūdū magis et min⁹ differētē qd p̄pter sp̄etios apellāde nō sunt qd magis et min⁹ nō variāt sp̄etie. vna ē maxima i qd cōiunctiua tñ eleuat vt cooptat corneā et palpebra iuerfat ne oculū tegere possit p̄uētiā secūdū plurimū ex sanguine phlōtico et i oculis eminetib⁹ q̄ sunt facilius materieꝝ susceptiui cū magna phleto ria corporis et capitis d qd Rasis i lūtera. et hec grece vocatur chi mosis. Arabice v̄o alguardenigi et hec nō solū fit a materia ca. s. ʒ phlegmatica et melancholica. Etiam tamē ip̄as nō fieri a materia cholērica et plurimū accidit infantib⁹ licet i adultis etiam videri. Est et alia sp̄etie ophthalmie qd ē parua a pauco p̄dēs humore et p̄sequēs dat tertia sp̄etie iuer has media. Et d sp̄etieb⁹ ophthalmie ē que habēt piodū secūdū piodū generatōis materie et effusiois ei⁹. Solē ē sp̄etie ophthalmie assignari sex secūdū hūores a qd p̄dēt siliqz sanguinea cholērica phlegmatica melancholica aquosa ventosa.

Sed nūc d causis ei⁹: p̄mo generalib⁹ efficiēte māli formali et finali. Causa efficiēs ophthalmie tā aīo qz cōiūcta sūt humores ip̄i et nō sunt causa materialis qd ophthalmia ē accidēs et accidēs nō potest generari ex subā tāqz ex cā materiali. ophthalmia itaqz n̄ aliqd apostema n̄ aliqz morib⁹ qñ sūt accidētia habēt humores p̄ materia sua et qd generet nisi tñ morib⁹ i numero. Causa efficiēs p̄mitiue sūt extrinsecā a sex reb⁹ nō naturalib⁹ et sibi āneris sumptie necnō alijs in debue occurrentibus.

Causa ophthalmie materialis i qua nō ex qua ē ipsa cōiūctiua causa formalis ē ipse humor al tumor cā final⁹ vt oculum destruat ʒc.

Sed nūc d modo eūē ophthalmie dicēdū ē. Potest enī dupliciter generari p̄ viā paulatīe p̄gētiōis ex sup̄fluitate nutritiēti ip̄i cōiūctiue: et ex nutritio male cōuerſio qd non resoluit sed i dies paulatīe p̄gērit vt tāde apostema faciāt qd secūdū plurimū ē frigidū. Et generat et p̄ viā d fluxus matie et capite: aut p̄ p̄te extrinsecā mediātib⁹ venis et arterijs hūores ad p̄iūctiua d̄ferētib⁹: aut p̄ p̄te intrinsecā. s. p̄ foramina orbite ad cerebz terminata p̄ que muscoli et nerui obici ad oculū veniūt. Et tunc hūores a cerebro et p̄niculis veniūt intrinsecis: secūdum tamen plurimū ē p̄ p̄te extrinsecā p̄pter colligationē p̄iūctiue cū gigiamatre a qd ozit. Aliquādo et materie veniūt oculo ab alijs mēbris: et p̄p̄rie qd oculo cōsecuta ē malitia cōplexionis et fecit cum susceptiui materie et ē d bilis. aut ex generatōe. aut ex tēpe. Hūc at de signis.

Cognoscitur ophthalmia in genere per tumores grauitatem dolores ruborem. Sz sp̄etie tres differentes secūdus magis et minus cognoscūt per visum. Sp̄etie vero differe secūdus humores cognoscūt qz sanguinea ē notabiliter rubea cum tumore notabili dolore grauiatio et extensiuo magis qz p̄ngitiuo cū multitudine lachrymarū. aut mediocritate lippitudinis multitudine. et ceteris signis arguētib⁹ dominiū sanguinis i corpore et capite ʒc. Cognoscitur cholica per rubedine clariore vergētē ad curinū cum paruo tumore dolore acuto p̄ngitiuo effusione lachrymarum acutarum. pauco lippitudinis paucagz oculi glutinatione. Cognoscitur phlegmatica per colore rubē vergētē ad album cum paucissimo dolore extensiuo. aut grauiatio non p̄ngitiuo cum paucitate lachrymarum non acutarum: et multa lippitudine et viscosa et similiter cognoscitur aquosa sed est tumor magis mollis et min⁹ viscositas lippitudinis in ceteris simulatur phlegmatica. Cognoscitur melancholica p̄ ruborem vergentem versus fuscum cum pauco tumore. paucisimis lachrymijs. pauca lippitudine et minuta sed dura. Cognoscitur ventosa quia est sine lachrymijs. sine lippitudine sine grauitate et per euaporatiā facile remouibilis.

Signa temporum ophthalmie sunt quia in p̄ncipio est tumor paruus a pauco pendens humor cum pauco rubore: et est fluxus lachrymarum sibilium sine lippitudine paucagz

e iij

Secunda iussione. In augmento apparet maior tumor: et rubor lachrymeque ingrossant: suntque tenaciores: et apparet notabilis lipitudo notabilisque oculi iussio. In statu est maior tumor qui debet esse. sed forte rubor tedit ad albedinem quandam, lachryme sunt grossiores et viscosiores maior lipitudo maiorque oculi iussio. In diminutione hec omnia minuitur. (Sed quia quedam lipitudo significat grossitatem et viscositatem materie: quedam digestionem. inter utraque est quatuor signis distinguendum: nam puenies ex grossitate mae fere statim apparet a principio. et coiter i ophthalmia phlegmatica a predominio. Et apparet quod nodus est et processus vehementia accidentis excepta gravitate. et grana eius sunt minuta. Et quod non attinet relucere. Et quatuor signa his contraria sunt in illa que puenit ex digestionem materie. Ad eiz apparet nisi post processum egritudinis et post vehementiam accidentis. scilicet aut quod est aut cum puit. Et grana eius sunt grossa. et attinet cuidam relucere. Quia propter nota quod lipitudo est supfluitas quarte digestionis oculi in oculo ophthalmico pro parte decidat ab humore faciente ophthalmiam.

Sed cuida forte videbit dubium propter quod species ophthalmie frigide rubet quod cetera apata ab humoribus frigidis pedetia non rubet. cuius causa duplex est. Prima sumpta a dolore. Est ei oculi valde sensibilis et propter dolorem multum san. et spiritus ad coitionem trahunt qui ibidem coitunt i venis ipsius coitione dant coitione coloris rubi. In apostemate est quod fit pro humor apostematis et si frigidus sit apostematis tam calidum. et propter coequens fit magis illuminabilis et presentia san. et spiritum. Secunda causa sumit a multa albedine coitione: quod ois rubedo euenies facile discernitur. Logno scit modum euenies ei propter venas et arterias extrinsecus que iueniunt tumetis vel aliqua ipsarum. Et si arteria est magis pollans coitione. palpebra ipsa tumet aliqualiter apparet. et similiter loca sibi propinquia. Et hoc signum est proprium. Si aut materia fluit pro partes intrinsecas multoties fit frequens sternutatio. et dolor pus icipit a profundo oculi et parte posteriori ei quod videat ophthalmia.

Prognosticum ophthalmia si recte curet secundum plurimum sanat nisi que maxime frequenter eni pducit ad putrefactiones oculi et alii tade ad morte putrefactione ingrediente ad cerebrum propter musculos et nervos obiticos. frequenter pducit ad exitum vree corneae disrupa propter coitionem aut putrefactionem. Secundum prognosticum Quando plaga ophthalmia secundum plurimum pducit ad ulcerationem vel aliquod vestigium i oculo dereliquit. Cuius plagationis est sumpta ex duobus principaliter. Prima ex materia que icessiter profluit ad oculum. aut propter multitudinem ei. aut oculi obilitate. aut viam amplitudinem. Secunda causa est aliquod nocumetum iam ipsius difficulter remouibile sicut vlcus i oculo. aut sanies pro cornea aut aliqua mal a materia i tunica ipilatrata. aut scabies aut pili palpebrarum. Tercium pronosticum dolor multum plaga in ophthalmia pessimum significat eni aut materia acuta corio dete aut multum extendit aut maturat. aut vapore grossum sub tunica reclusum sed hic minus malum et vaporat. sed alii. Cuius doloris quatuor duplices causas distingue propter species doloris aut acuti pugnitiui et moridicantui aut grauius et ceterui aut pulsatiui sine grauitate et proferat: atque alij signis significatibus acuitate mae et multitudinem. Et signis et significatibus maturatione sequenti. de vlcere decidit. Quartum pronosticum in regionibus meridialis et teporibus calidus et huiusmodi frequenter accit ophthalmia: et facile curat in contrarium eo cetera. Quintum pronosticum cum pcedit huiusmodi septem nalis et sequi per meridiale et sicut estas multiplicat ophthalmia et multo magis multiplicat huiusmodi e contra tepora se habuerit et.

Cura ophthalmie non de causa primitiua. Cura ophthalmie officio remouendo causas post eius remotionem si aliquid in oculo remanet i pressus caliditans aut frigiditans aut alteri disponis propter nam cum contrariis reueat applicatis in oculo et pibus adiacentibus. Et in summa curet cura principij ophthalmie vere de qua statim et cum aplicatis et cum phlebotomia si expedierit inter cetera sonus prolutus laudatque dolor sedat et huiusmodi agitationem. Et si quid nocumetum ipressum est corrigat et maxie remedijs congruentibus papplicatis. Et si fuerit pcessio prius inciat in oculo et desuper albumen oculi cum aqua rosacea coctusa: tade sanguis co-

lube ut inferius interfati ad sanguis resolutionem. Et si dolor in stare pmissa phlebotomia fiat oculi sometatio cum philtro aut spongia pano subtili lineo inuoluta et infusa i lacte et oleo ro. de bite calidis et bene expressa oculo dolenti sepe applicata et.

Cura vere ophthalmie triplex erigit regimine vniu circa cam accedente. Altera circa cam coituta actu faciente ophthalmia. Tertia est vtriusque coe. Primu erigit quatuor intentiones. Prima est minoratio materie. secunda digestio. Tertia eradicatione. Quarta est diuersio.

Quinta fluxus interceptio. Prima diminutio coelestis semper per phlebotomia quecumque sit ma vel propter vetustationem vel aliqd proportionabile sicut sunt sanguis uge quod inueni magis coferre quam vetustas si coigre applicetur. Sed ma existente multa fiat prius ex cephalica piraria ut docet Rasis. deinde si ma sanguinea sit fiat sequenti die phlogia cephalice eiusdem lateris. In hac. n. sanguinea nec digestio nec curatio pro solutiva est multum necessaria. Si tamen sanguis est multum subtilis: aut calidus copteret in frigiditatem et ingrossantia sicut sirup de papa uere de iuiubis et siles. Si vero ma sit cholericum scia pro phlebotomia: aut ex eodem latere aut contrario semper ma multitudinem minorat ma cholericum cum lenitio i quod sit plus alteratio quod euenies: sicut ex decoctione fructuum prunorum: tamaridorum violarum et myrobalarum citrinorum cum quod trahat mane. et s. i. s. v. l. q. sufficit succus et rosas et i hac intentione coueniens si aliqd eius supascriptis addat. deinde sequat si oportuerit propter ma multitudinem scia phlogia ex cephalica eiusdem lateris. et in hac cholericum ophthalmia pcedendum est cum digestionis in frigiditatem valde et ingrossantibus: mae sicut i rupus violarum de papauer mucillago psylli aqua nenusaria et similia. Et iterade sunt euenies: ut ma eradice. Si aut phlegmatica vel melancholica vel aquosa vel vetusta reliqua sententibus sicut icipiedum est a phlebotomia quod et aliquando reuerada est propter ma multitudinem minorem tamen in melancholia mae multitudinem minorem tamen in melancholia aquosa et vetusta. In ventosa minus quod in ceteris sicut in his pedetibus ab humore sicut postunt exberi solutiva exoluta sicut cut pilule cochie de hiera cum agarico i phlogia. pilule idem in melancholica. turbis non coferat in aquosa. Et i vetusta est eundem humore a quo vetustas eleuat. Digestio autem in ma phlogia est melior ozymel simplex. et in melancholica sirupus de epithymo cum sirupo acetoso aut ozymelle simplici. Et possunt distepari cum aqua feniculi aut enfragie. cum his. n. digestionis et euationis tade dunt huiusmodi faciente ophthalmia. et membro leso tamen mitti quod recipient nec stem coitunt vna effione: sed iterade sunt vni et madericet.

Et sic expedite fit tres intentiones. scilicet minoratio digestio et eradicatione. Segit quarta. scilicet diuersio quod multiplicibus instrumentis plecta est. Est. n. quedam diuersio sine eione: et in hac incipe debemus a pibus propter quod tade ad partes remotas sicut explei gra i fricatoribus debemus icape a collo et a spatulis et deinde ad brachia deorsum coas et crura sicut vetosando pro nocrea: deinde ad spatulas: deinde ad nates ita in ligaturis et lotibus. Diuersio autem cum eione sit e contrario icipies a remotis et puenies ad propinquum. et propter multum instrumentis. scilicet phlogia: et propter debemus icape a phlogia venarum quod sunt i nocrea. deinde venarum quod sunt post aures. deinde venarum aut arteriarum teporibus. deinde venarum frontis. deinde venarum quod sunt i agulis oculorum domesticis quod non appent nisi apud forte gutturis strictione. Iste tamen magis euanit causas coituta quod diuertat. Et loco istar phlebotomiarum excusaret appositio sanguisugarum i locis eiusdem. Sed genus diuersiois est elagatio quod dicit fieri i superioribus parte colli ubi colum ceruicis pugnif: et sic dicit teneri per. xxx. vel. xl. dies quotidie trahendo sedagin ad diuersionem mae. Tercium genus est cauterium siue cauterizatio siue actualis siue potetialis: et dicit fieri i posterioribus capitibus ex directo oculi ophthalmici: et non petret nisi vlcus ad al mochat quous escare casus procuretur et dimittatur apertum. deinde si oportet fiat in commissura coronali quod apud vehementem necessitatem penetret vlcus ad os et diu teneat aptus.

Hec tamen sunt de illis que postponi debet quatuor est possibilibile: non dico tamen quod diuersioes in sanguis ophthalmia sunt necessarie: sed eas memoro ut vnuquodque possit vti his que suo proposito magis seruit. Ad obliuiscamini tamen phlebotomie venarum quod sunt i nocrea vel vetustatis et eodem si non repiunt vene aut sanguisugarum appositio: et hoc. n. loco sanguis extracto

est inter ceteras diuersiones pstantissima. Quia et vltia in rentio quatuor ad cam antecedente est fluxus interceptio: q pzo co plet cu medicis cōstringētibz applicitis fronti et tēporibz de q bus Rasis ponit vna descriptionē in littera: et ab hac intēone p medicis cōplēda q̄uita posterius posita sūt in ordine tñ ab hac via opōnis fere ab initio scā. f. vna pthomia aut duabz pl? debitis ichoare. Perficitur secundo cu sectione venarū vel arteriarū qd fieri nō debet nisi cu suprascripta ad curā nō suffi ciunt q si sint magne debet pzo scidi pellis: et vena in duabus p nibus ligari in medio ligature scindi et extrema cauterizari. vbi tamē est magna necessitas euātionis nō eticōueniens vt extre mitas vene scisseq: est versus oculū dimittat tantū nō ligata do nec sanguinis quātitas sufficiēs suat in arterijs tñ hoc eēt ma gis suspectū. Si aut sit de paruis venis scidat p mediū absqz ligatura et canterizatione: sanguis. n. ad libitum restringi pōt. Hec tamē vltima intētio maxie cōueniēs ē mā fluētē p ptes extrinsecā. sed mā fluētē p partē intrinsecā simus solliciti i euā tionibus et diuersionibz iteratis.

Cura aut localis respiciēs cam cōiunctā tribus pfectis i tentionibus repulsionē pura cōueniētē in principio resolutionē pura cōueniētē in declinatōe et postrema parte status. Tertio repulsionē mixta resolutioni cōueniente augmēto et statuita tamē vt gradati pcedat a reperculsiuū puris paulatim augēdo resolutionē donec deueniamus ad resolutionē pura. Si aut ophthalmia tēderet i viā exitūe recurrēdū est ad capi tulū sequēs de exituris et vlcēribz oculorū. (Restat tertium re gumē duas erigēs intētiōes cōes tñ cāc antecedēt qz coniu nct. f. correctio accidētū ex qbus maxie corrigendū est dolor: aut cu remouētibz cam de qbus iā dñi est: aut cu stupefaciē tibus leuibz aut opiatz de qbus seriatim post expositionem te rius agēt aut cu anodinis et facientibz mām euaporare maxie pmissis vniuersalibz: et vbi dolor ex cōculationē mām in loco p ueniret sicut cu balneis totius corporis: aut cu suffumigatiōi bus et fomentis applicitis oculo dolēt i pūbus adiacētibz ex decoctione violarū rosarū seminū cydoniorū senugreci florūz camomille meliloti anci et siliū et sicut fomentū factū ex lacte et oleo rosaceo spōgia aut philtro in ipis infuso et oculo dolent aliqnoties applicito. nō est tamē dñi oculus fomentandus ne di latado et calefaciēdo mā ponat in fluxu etc. Si vero dolor p ueniret sicut p m puenit aut qz apostēa exituraret: aut qz vlcē raret oculi pīculā recurre ad capz sequēs de vlcēribz exituraz.

Alia intētio est debita administratio ser rerū nō nālium p exigitā intētiōis pcedētū. Aliter. n. regēdus ē eger i pīcipio aliter in augmēto et statu aliter in declinatōe aliter qū dolor in stat. aliter qū est sine dolore. De regimie tñ harum rerūz nō naturalū. Rasis aliqd tangit in littera. Aliqua subiungas post textus expositionē. Itā igit ad expositionē quorūda dicto p in te riu veniendū est qz q clara sunt omittētur. Alimau.

In principio vero curationis ophthalmie cepha lica est phlebotomāda ex manu vel ex brachio pti ptarie q est oculus infirmus: nisi leuis fuerit ophthal mia et quanto fortior fuerit ophthalmia tanto plus est minuendum de sanguine. Deinde venter ex my robalanis citrinis et teremabim et succo fructuum soluendus est. Et eger a carne et a vino et a rebus dul cibus abstinere debet et cibum minuere.

Jo. Ar.

In principio vero etc. Pars pratica. Diuidit in quatuor p tes. In pria docet curare principiu. In secūda que incipit ibi. Quod si ista nō sufficiērit. Docet curare augmētū. In tertia q incipit ibi. Et si lippitudinis. docet curare statu. In vltima ibi. Si aut oculus leuior. Docet curare declinatōē. In qnta ibi. Ex his aut redit ad ponēdū medicinas principij. In sexta ibi. Sief albū. Ponit descriptionē medicinarū quarū supius fecit mētiōē. In pria parte oia clara sunt pterqz dū dicit phlomec cephalica ex manu vel ex brachio. Pzo quo sciēdū q penes. Cephalica q in manu phlomat nō est ram cephalice q in pte

superiori apparet in cubito: sed est ramus vene cōis sicut est sce ile vt est apud. A. pria primi doctrina. v. ca. iij. de anatomia ve narū manus. hec tamē pōt dici cephalica qz confert in passionē bus capitis: sed tamē est dñā inter phlebotomiā harū venarū qz q est in polce et est ramus vene cōis cōfert ad longinqua di uertēdo: illa aut q est in brachio magis multitudinē ē euādo: et imediatus a parte lesa.

Quod si ista nō sufficiērit sief albū in lacte puellā lactātis fricādū et in oculis distillandū. Et si lippitu dinis multitudo affuerit in oculis collecta: radi? cot to inuoluat et madefiat in aqua et cū ea oculus ab illa lippa mundetur. Deinde puluis albus aspergatur et superponendo oculis aliquid vt cottum suauiter sustentetur et ligetur. Et eger in domum tenebrosam mittatur. Et ingeniandū est quātūz possibile est vt sō nus prouocet. Laueat tamē ne super oculū infirmus dormiat: et ne caput depressum sit sed superius eleua tū. Hec vestimētorum capitia sint stricta nec in faciē se diu projiciat.

Jo.

Quod si ista nō sufficiērit. Docet administrare sief albus in cuius descriptione ponit sarcocollā: et iō fm mēse cōuenit i augmēto nō in pīcipio. Sed qz forte instabit qz rasis omi sit medicinas principij. Dicedū est q sic dat ipas intelligi: nam si ab hoc sief albo remouēat sarcocollā est medicina principij. Vel forte hic Rasis breuitati indulgēs voluit hoc sief ē medicī nā principij ophthalmie pueniētis ex mā mista ex humoribz ca lidis et frigidis. Verū cōsuetudo mēse et aliorū auctorū in pī cipio ophthalmie calide est apponere albumē oui cū aqua ro. vel lacte. In secunda parte principij sief albū sine sarcocolla et i augmēto cum sarcocolla: et tandem addere aliquid auge feni culi aut aque decoctionis se. cydoniorū aut senugreci vbi quera tur maior digestio et maior sedatio dolorū.

Laue tamē sumopere ne matures. Et si lippitudis: i hac tertia parte oia clara sunt docet enī curare statu. et iō ponit pul uerē albus qui sit ex sarcocolla et sief memithe. Laue tamen ne pulueris su bā mō: dicit iō forte melius est vt finas cōtenti col liris in formaliquida sief et collirij idem sunt. f. medicīa ocu laris: Et habēt formā oblongā ad similitudinē ossis dactuli qz quā moderni intelligant p collirij medicamē oculare liquidū Collirij aliquid accipit p suppositoio q est ad similitudinē sief siue collirij p oprie sumpti. Alimā.

Si aut oculus leuior: fiat et dolor sedet ac lachry me minuatur phlebotomiā iā scā et ventre soluto. Bal neū multoties et frequēter igrediat ex hoc. n. passiōis reliquie dissoluēt. Qd si in oculo hūo ositas et gra uedo remāserint puluis citrinus ē imittēdus. Ex his aut que habēt ophthalmiā multū cōfert. est vt frōa et palpebre ex hoc liniant epithimate. Qd. Recipe si ef memithero. aloes licij sandali ru. faufel croci oriē talis oīuz an. ptes equales siāt ex eis pilule: cūqz ne cesse fuerit resoluat vna ex eis i succo coriandri: aut in succo endiuie aut i a quaro. et liniat cū eo et libera bit si deus voluerit. Sief albū. R. ceruse ablute. 3. x. sarcocolle grosse. 3. ij. dragagā. 3. i. opij 3. 5. siāt ex eis pilule lēti similes. Puluis citrinus. R. sarcocolle gros se. 3. x. aloes. 3. ij. croci. 3. ij. myrrhe. 3. i. licij. 3. ij. et bis optie tritis imitat puluis cū op? fuerit. Puluis alb? R. sarcocollā albā et piguē q mittat in lac mulieris q melius ē cū alicui iuuēcule fuerit et dimittat i vmbra donec siccet et terat optie et oibus. 3. x. ipius addat de sief memithe. 3. ij. que iterū optie trita reponat et cum opus fuerit in oculū mittatur.

Jo. Ar.

Si autem oculus leuior fiat. In hac vltima parte ponit puluerem citrinu resolutiuu declinatiuu cōueniēte q̄ sit ex sarcocolla aloecroco ꝛc. Hicū applicat in hac vltima pte res cōueniētes principio vtp̄ta cōstringētia intercipiētia fluxu qbus statim ab initio vti debemus. sc̄a p̄ia phlomia. Sief mēthe. i. succ' extra hat post aliq̄l exicca nonē vt p̄ies aquee resoluātur ꝛ ad formā sief reducant ꝛ si in sole exiccetur. Viciū vero tēperatū in actiuo sicū in secūdo ꝛ sit ex folijs grātis radice cuiusdā arboris spumose silis buxo multum valet in obtalmia. Sausel. i. auellana inda. Croci ozientalis. i. cōis quo vtimur: crocus aut̄ hortulanus est flos cartami ꝛ cetera nota sunt.

Et nota q̄ Rasis in declinatione cōcedit balneuz in q̄o multotiens eger ingredi debet ad resolutionē residui māerū q̄ balneū debet esse aerēū aut aque dulcis: sed tpe istu hoc nō vñtur: nequaquā aut̄ cōuenit in augmēto: eēt. n. cā maioris fluxus humorū ad oculū ꝛ augmēti apatio: imo neq̄ cōuenit in statu nisi cū tota mā fluxerit. In descriptōe pulueris albi ponit sarcocolā que est gūmi ca. in secūdo sicū in p̄io multū valēs in obtalmia ad resoluēdū ꝛ abstergēdū. Et est p̄parādū in lacte mulieris iuuenile. Alias docet eē p̄pandū in lacte mulieris nutritis puelā: q̄o vltimū intelligēdū ē ip̄az pepisse illā quā nutrit. sic. n. lac ē frigidus ꝛ hūidus. Est aut̄ melius vt sit iuuenula q̄z sener q̄a lac ipsius est hūidus lz calidius: sed est calidius caliditate viuificante ꝛ spūosa oculo cōueniente. cetera patēt ꝛc.

Ed Et modus curationis obtalmie pro iuuenib' clare dearticulē. Pponamus exēplū. Occurrit tibi fortis plectoricus paties ophthalmia satis notabile ꝛ infestantē mīstā hūoribus calidis dominātib' p̄cipue sanguine sicut frequēter accidit. Raro. n. siūt apostēata singularia tertia quarti. In p̄ia die ophthalmie fiat phlebotomia s̄to ieiuno vne cephalice in brachio cōtrario oculo ophthalmico ꝛ hauriant. ꝛ. x. san. ꝛ plures ꝛ pauciores s̄m exigentiā virtutis repletōis etatis tēporis aui ꝛ aliorū a quibus querēda est licētia in phlomia. Et si fuerit s̄pticus ꝛz vtrē p̄mittat huic phlebotomie clistere lenitiū ꝛ eadē die ponat in oculo aliqd aque ro. ꝛ p̄prie ex rosis siluestribus actu frigidē: nā que in oculis ponitur debet eē actū frida s̄m p̄lm: ꝛ que in aurib' calida de ser horis in ser horas ꝛ clauso oculo ponat desup faldella cortilenis circūdata petia linea subtili infusa in aqua ro. q̄ coopiat oculū ꝛ p̄ies circūstantes: ꝛ p̄cipue magnā partē frontis: ꝛ aliq̄liter stricte sup oculo liget ita vt dolorē nō inferant q̄ s̄lti de ser horis in ser horas cū suauitate renouet. Si aut̄ dolor vehemēs instaret in hoc p̄cipio p̄mīscat hec aq̄ ro. cū aliquo leui stupefacienti sicut est aqua papaueris mucillago p̄siliy succus lactuce solari aut pomorū mandragore que mixta in oculo ꝛ super oculo ꝛ partibus adiacētib' applicetur secūda die phlome ex cephalica eiusdē brachij ꝛ hauriant. ꝛ. vi. san. vel. circa q̄ cōpleta ponat de ser horis in ser horas sief albū sine sarcocolla cum aqua ro. aut lacte distēperatū aut sup cote cū eisde fricatū. ꝛ sit sine opio si dolor abfuerit. aut cū opio si dolor erit ꝛ super fronte ꝛ super tempus oculo cōicans ponat repercussiuum. Descriptio sief albi. Recipe gummi arabici dragaganti amili ana. ꝛ. i. ceruse lore. ꝛ. i. s. ꝛ distēperat cū albumine oui. Hūc si dolor affuerit addant opij grana septē. Descriptio repercussiuū applicandi sup frontē ꝛ tēpora. Recipe sief. mēthe rosarū licij boli armeni ana. ꝛ. i. cū albumine oui optime incorporet ꝛ fiat sicut vnguentū molle ꝛ extēdat sup petia lata s̄m frontis latitudinē ꝛ fronti apponat. Et vna alia s̄lti tēpori oculo cōicanti. Et nō remittet nisi de tertio in tertiu. aut cū cadūt per se. Si tñ hoc tpe infestaret addat. ꝛ. s. opij ꝛ vtere vt p̄ius. Aliud repercussiuū doloris vehemētis sedatiū. Recipe croci memthe licij aloes gummi arabici acatie opij ana partes equales confice formas similes aualanis cum succo rubi. ꝛ cum oportet dissolue vnam earū cum succo solari aut rubi. aut mucillagine seminis cydoniorū ꝛ p̄siliy aut albumine oui aut aq̄ rosacea s̄m exigentiā necessita

tis. Et in hoc liquore infundat faldella corti cū petia linea subtili circūdata ꝛ ponat vt sup̄a. ꝛ remittet s̄m necessitate satis frequēter: ne nimis sup oculo exiccet ꝛ inuisceat: remouit. n. rei multū inuisceat eēt cā augmenti doloris: ꝛ maioris fluxus hūorū ꝛ propterea multū viscosa nō sunt super oculo ponēda sicut hūisimodi faldelle infuse in albumine oui ꝛ silibus multū oculo adherentib' ꝛc. Deinde tertia die soluat venter si nō fuerit nimium solut' cū aq̄ decoctōis mirabolanoꝝ citri. p̄moroꝝ tamari dorū violarū cū cui? ꝛ. iij. aut. iij. trahatur casie. ꝛ. i. aut. ꝛ. x. aut dissoluatur cū ea mae. ꝛ. i. s. ꝛ ponio calida exhibeat post cui? s̄tp̄tionē tardet p̄adiū per q̄nq̄s horas ꝛ h̄ eū potest deinceps replicari s̄m exigentiā s̄mp digerēdo mām cū sirupo de papa. ꝛ silib' ꝛ idē collyriū oculo iponat ꝛ cetera fiat vt s̄ vsq̄ ad quartū diē ꝛ in hoc quarto die grā diuersiōis phlomeni venē nocte. Et si nō repliunt v̄etosef locus iste cū scarificatōe aut s̄anguisugē apponat. Deinde q̄nta die sief albo sup̄ascripto addat. ꝛ. i. sarcocolle nutritie in lacte mulieris. ꝛ distēperentur cū lacte mulieris ꝛ aqua ro. ꝛ quarta pte mucillaginē seīs cydoniorū. aut h̄ sief addita sarcocolla sup cote cū lacte fricat. In hoc. n. tēpore opus est digōne aliq̄ est doloris sedatōe cū in hoc tpe vñuerit debeat eē augmētū q̄o magis declarat si oculus lippitudinē habere ceperit. Ante. n. hoc tēpus. i. in toto principio nō est in oculolippitudo neq̄ inuisceat notabilis palpebray sed solū flux' lachrymarū subtiliū. Et in hac q̄nta die si opus fuerit p̄pter mae multitudinē gratia diuersificationis phlomeni venē q̄ sunt post aures ex pte oculi egrī dmittant p se cōstringat aut sanguisugē apponat. Hoc est vltimū collyriū vsq̄ in diē septimū continuē. i. quousq̄ puerū fuerit ad p̄icipiū status q̄o declarabit per multitudinē lippitudinis ꝛ palpebray inuisceationem cuius lippitudinis grana sunt grossa attinentia cuidam relucētie. Deinde post septimum collyrio addaurplus sarcocolle ꝛ aliqd aque feniculi sicq̄ cōtinuent vsq̄ in diē. x. vel. xi. Et in vnaquaq̄ mutatio est oculus debite a lippis abstergēdus cū externitate stilli cotto inuoluta: ꝛ si opus fuerit poterit cū aqua ro. tepida madefieri ꝛ cū ea oculus lauari ꝛ abstergi ꝛ post debitā absterionē medicie debet imponi. Et in hoc tēpore exterius sup oculo ponat cottū petia linea subtili circūdatū ifusum in decoctōe rosarū ꝛ fenugreci: aut ro. ꝛ melliloti. Si aut̄ hoc tēpore dolor excreceret signū est vlcis aut exiture p̄io quoz curatiōe recurre ad caplm sequēs de vlcibus ꝛ exituris. ꝛ. x. xi. aut vsq̄ ad. x. iij. vel circa in quo tpe est declinatio q̄ signa p̄i? posita cōm hēdi debet pueniat ad resoluētia pura q̄ de intēione auctozum in forma pulueris ꝛ ligda possunt applicari: lz vt credo totius sit cū hūidus procederet: puluis. n. frequēter ꝛ si sit optime tritū rauti ꝛ p̄patus sua aspitate dolorē cōmouet: ꝛ est aliquādo cā noui fluxus hūorū ad oculū. Et ex cōueniētibus in declinatōe est vt oculus collyrizet cū sarcocolla nutrita cum aqua feniculi distēperata: cui p̄pter hūorū caliditātē aliquid tūtie p̄pate posset addi: aut oculo iponat collyriū hmōi descripto. Albesue. Recipe sarcocolle nutritie. ꝛ. i. croci spice aloes loti ana. g. vi. distēperent cū aqua feniculi: cui si i oculo videat nimia caliditas addat aliqd aque ro. Et si oculus tolēt in forma pulueris pot̄ applicari. Exterius aut̄ ponat cottū infusum in decoctione fenugreci rosarū melliloti in aqua ꝛ vino.

Regimē aut̄ sex rex nō nāliū est vt eger locef in aere tēpato obscuro non v̄etoso neq̄ sūoso: aut mali odoris. teneatq̄ non solum oculū lesum clausū sed et sanū: vnus. n. oculi cōmotio i quietat alitē teneatq̄ caput tēpate calidū ꝛ in omnē euentū nihil gerat strictum circa caput neq̄ circa collū. Dormiatq̄ capite eleuato sup ceruice aut sup latē oculi sani: ꝛ neq̄q̄ sup oculo egro: dormiatq̄ multū de nocte marie: sed non dormiat nisi distanter a cibo p duas horas vel circa hēatq̄ p̄posse v̄erē lū brici vt ascellet bis in die aut nāt̄ aut auxilio medicinali. s. sup positorio aut clisteribus: nullo mō exercitet. nec loquat sed frictiones vicem suppleant exercitij: que fiat satis fortis aut medio cres incipiēdo a spatulis aut brachijs descēdendo. Et possunt fieri bis in die s̄to ieiuno: s̄lti lotio crurū cū aqua ca. confert taz s̄to ieiunū q̄s post cibū. Sū speratō ꝛ gaudēo: v̄itet oia animi ac

cidentia multum excedentia. Dieta eius sit tenuis vnde cibuz minuat immo cenam aliquando omitat: caueatq; a vino carni bus et rebus dulcibus in toto cure processu. p̄ter q̄ in declina tione. ac vn̄uersaliter quāto accidentia sunt vehementiora sit di eta magis tenuis: et in oēs euentum declinet ad frigidum. Caue atq; ab euaporantibus et si fri sint sicut acetū et ab his que a p̄petat nocēt oculis aut a modo substantie lactuca corian drū lētes et inflatiua oīa. vnde comedat pitisanā paniciū et cōdiāf cū pauca acresta aut vino granatorū s; nō sit multū acetosa. co medatq; i fine mēse aliquid repressiuū vaporū sicut pirū aut cy doniū coctū v̄l p̄fectū. In declinatioe potest vti carnib' leuib' in pauca quantitate et vino panchero lymphato n̄ vaporoso. et quāto magis p̄cedit ad finē declinatiois tāto magis dieta igros set. Hec dicit i cura regulari fec' i cura coacta. Accidentia nāq; et virtutis obilitas iterdū ordinē curatiois suaricāt. Et ex hoc possunt elici modi curationis ceteraq; species ophthalmie. Et erit auxiliū ad plura sequētia capitula. Si enim ophthalmia fuerit cholica cōter vna phlebotomia sufficet et humor cholericus erit aliquētiē eūand' cū aq̄ fructuū de q̄ sup̄. et cetera iūctiones respici entes cāz atēcedētē v̄l sup̄ cōpleat. Et medicūe locales decli nēt plus ad frigidū et min' ad sicū. Si v̄o fuerit phlegmatica eūct humor phlegmaticus cū his de qb' sermo p̄cessū. et reme dia plus declinēt ad calidū et sicū. Si vero melancholica eūctur humor melancholic' et remedia localia sint magis humida et satis in actiuis tēpata. In aquosa eūct humilitas aquea cū his q̄ dicta sunt et remedia localia sint magis sicca et ad calidū declinā tia. In v̄etosa autē eūct humor a q̄ eleuat v̄etositatē et p̄cedat cū calidis et sicis v̄etositatē carminatib' que at sint huiusmodi in q̄cūq; m̄ā cōpetētia nō s̄articulate scribo s; facile possūt elici ex dictis et ex dicēdis: si enī oīa s̄articulate p̄nerēt magnū volu mē excresteret et tediū legētib' pareret. imo etiā lōgi' p̄cessi q̄z de creuerā. s; h̄ erit auxiliū ad sequētia. gratia tamē cōpletiōis do ctine s̄cribā aliq̄ localia s̄m varias species ophthalmie.

Si ergo ophthalmia fuerit in phlegmatica vtere i p̄ncipio si ef hoc cū succo myrti aut aqua ro. cuius est hec s̄criptio. R. sief albi s̄criptioe Almansoris. 3. i. spice croci ana. q. v. distēperēt cū su co myrti aut aqua ro. et i p̄cessu v̄tariis isto. R. sarcocolle. 3. l. spi ce. 3. i. rosaz. 3. ij. croci. 3. i. opij aloes gūmi arabici amili draga gūti ana. 3. s. cōficē cū aqua pluuiali et v̄tē eo cū aqua feniculi. aut succo ei'. s; dolore nō eritē f̄moue opij. Si at materia fue rit melancholica addat eū similib' mucilago seminis cydonioz. aut v̄tatur similib' collaryis ad calidū declinātib' cū lacte.

Alia v̄o erit colerica v̄tatur sief albo cū opio aut s̄m opio cū aq̄ papaueris aut mucilagine psilij. aut similib' et in p̄cessu cū lacte et mucilagine seminis cydonioz. et addat i statu pap. sarco colle et aqua feniculi. Et materia existēte aq̄sa v̄tatur tūta cūz sarcocolla et similib'. S; materia existēte v̄etosa resoluat cū fil tro aut spōgia ifusa i aqua s̄coctiois rosaz feniculi cymini me liloti. aliquētiē applicita purgatiōe p̄cedēt. Puluis ē cirrin' et similiter puluis alb' Almansoris pueniētes i statu et declinatione ophthalmie calide aut misce et essent pueniētes i p̄ncipio oph thalmie frigide aut saltē i augmento: si misceat cū lacte aqua ro. mucilagine se. cydonioz et similib' et cū s̄coctione melliloti et se. cy donioz. Ex exteri' at applicādis sup̄ toto i p̄ncipio ophthal mie calide est cotū carminatū circūdatū penia lini subtili ifusus in aqua ro. Et si dolor eēt ifūdāf i aqua papaueris cūz lacte et aqua rosaz. et i p̄cessu puenit pomū coctū cū aqua rosacea permi stū aut cotū sup̄scriptū ifusū i aq̄ s̄coctiois ro. melliloti et semi nis cydonioz et sic v̄tēt' p̄cedēdo addat calida et minuat frigi da. S; i ophthalmia frigida i p̄ncipio exteri' sup̄ oculo appli cet cotū ifusū i aq̄ s̄coctiois ro et myrti. Et i p̄cessu ifūdāf i aq̄ s̄coctiois aneti rosaz et malue i vino s̄tptica et magis i p̄cessu i vino s̄coctiois melliloti spice senugreci et rosaz. Ex applicādis at frōti et tēporib' i ophthalmia calida ad repentiū ē istud q̄ cōiter v̄tor. R. boli armēi. 3. i. aq̄ ro. 3. ij. acceti. 3. i. albumis oui nūmro. ij. misce et ifūdāf p̄te et frōti et tēporib' applicet. Sed in ophthalmia frigida cū h̄ misce thūs et mastice. v̄z ap̄s neces sitatē posset sup̄scriptis addi. 3. s. opij aut apli' s̄m maiorē ne cessitatē sed adi dolorē. Et si materia eēt calida valde cholericā

posset addi succ' sēpvine aut solatri aut aq̄ papaueris. Quod si m̄ā faciēs ophthalmia eēt corrosiua v̄tariis sief albo cū opio cū albumie oui et postea addas aliq̄d sief de plūbo. v̄l elysir de qb' i sequētia. Et nota q̄ ea q̄ ponūt i oculis obēt eē actu fri gida et nō multū s̄tptica. s; ea q̄ frōti et tēporib' apponūt obēt ef se valde s̄tptica et p̄tinuari vsq; ad statū iclusue. ea at q̄ i oculis ponūt variāt s̄m tēpora et t̄st̄ q̄ ponunt sup̄ oculis et.

De vlceribus oculorum.

In Rubrica itellige q̄ h̄ rubrica. s̄. de vlcerib' oculoz multos s̄cipit iterp̄tes hui' capituli. Existiant. n. q̄ Rasio i h̄ ca. solū agat de vlceribus oculoz cū in p̄mo agat de pustul' siue exituris oculi ad q̄s sequi tur vlcera cū rupta sunt: postea de vlcerib'. Et v̄tōzq; i p̄sent i capitulo ponit curationē. et p̄pterea forte fuisse pueniēt' et ru brica diceret de pustul' et exituris oculoz: s; Rasio a fine. s̄. ab vl ceribus in fine remanētibus sumpsit denominationem.

P̄ueniēda sunt q̄ iux' p̄suetudinē qd nois et qd rei postule sine exiture et s̄it vlceris. Pustula. n. dī quasi apostema parū. est aut apostema s̄cda p̄mi egritudo cōposita ex trib' morbis ex qbus cū iungunt puenit vna egritudo. Adubeller v̄o ē aposte ma colligēs humores calidos sine frigidis. S; exitura est du beller colligēs humores calidos v̄t termini se h̄nt sicut supinis et iserius. Exitura aut s̄t d̄npt̄r i cipiēdo et p̄mutādo. Exitura incipiēdo ē illa q̄ sicut i cipiit fieri ita i cipiit colligere. S; exitura p mutando est q̄ p̄mo s̄tēdeinde post tempus colligit. Exitura autem que sunt in oculis et p̄ptie in cornea s̄m plurimum s̄iūt incipiēdo. Alens aut est solutio continuitatis cum sanie ad differentiam vulneris quod est solutio continuitatis sine sanie.

Almanfor.

Um i oculis fortis dolor et pūctio nociua ac pulsus sentit et lachrymaz fluit multitu do et cū palpebre eleuant et oculi aperiuūt

loca que sunt i albis ipsoz iueniūt rubea: et si totum fuerit rubeuz: et v̄n' loc' magis rubere iuenit: aut in nī gredine loc' aliquis alb' appareb' pustula iā in oculo exorta est. Ad hāc vero curādaz passionē necessari us est medic' valde istruct' in curis oculoz. Nos tamē curationis ipsi' sūmas et aggregatōes dicemus Dicim' itaq; q̄ vlcera que i coniunctiua nascunt hoc est in albis oculoz nō adeo sunt timēda: vt ea que in cornea hoc est in oculi nigredine fiunt. Deteri' v̄o vlcez est illud quod i nigredie s̄b pupilla existit: emi nētia nāq; ad istuz est velocior.

Jo. Ar.

Um in oculis fortis dolor et. Binidit aut p sens capiti in pies duas. In p̄ma agit de pustulis siue exituris corne theorice. In secūda ibi. hoz aut vlcēz agit practice. P̄ma in tres: nā in p̄mo ponit si gna earū. in s̄cda ibi. Ad hāc v̄o curādāz ondit eē necessariū medicū in egritudinib' oculoz eē erudiū p h̄arū dispositionū curationē. in tertia ibi. Dicimus aut q̄ vlcera ponit diuisionē ha rum pustularū in suas spēs ondentes q̄ sit deterior. Pro de claratione hui' partis theorice iux' p̄suetudinē nostrā p̄mo vidē de sunt spēs et cause pustularū corne et vlcēz eius. Secūdo si gna. Tertio p̄nostica. Pustole igit corne quēdā sunt phleg matice pēdentes ab aquositate siue phlegmate aquoso et dicunt apud. A. v̄etice. Et apud Azaraiū anipulle. Quēdā sūt chole rice quas. A. appellat exituras. Sed Rasio hic et Joānes s̄ra pionis s̄cdo breuiarij et J̄suali vlcera. Tertie sunt sanguine q̄ bothez ab. A. dicunt. Quarte melancholice et p̄ptie ex melācho lia adusta quas caneros. A. noiauit. Rasio t̄n breuiati indul gēs solūmodo de cholericis et sanguineis tractauit hic. P̄da stule v̄o phlegmatice pēdētēs a ph̄ate aquoso non aut grosso. q̄ nō posset in s̄bam dēsam nisi difficillime penetrare distinguū tur. v. modis. s̄. situ q̄ntitate mō substantie acuitate et colore. Simi qdem nam q̄nq; aquositas p̄inet inter p̄mū et s̄cōm corticē cor nee: q̄nq; inter s̄cōm et tertiū q̄nq; iter tertiū et quartū. Ex parte

De viceribus oculorū.

Cause pustularū sunt quattuor hūiores iā dei ⁊ quecūq; pos-
 sunt hūiores hūiores mouere ad oculos siue sint cāe pmitiue siue
 corporee. Cause vō vlcēz sunt aut ophthalmia aut pustule cor-
 nee de qb' sermo processit: ipsi enī erupti succedunt vlcera. Et
 quādoq; generant a causis pmitinis sicut gladio ⁊ similib' casu
 ⁊ offensione. Aliquādo fiūt ab hūore paulatim suplicie cor-
 dēte ⁊ ēt lachryme acute diu p̄tinate possunt l' facere. Et nota
 qd pustule qñq; rūpūt exterius ⁊ sanies fluit ē: qñq; rūpūt i
 terius ⁊ sanies p̄tinet retro corneā ⁊ similes vngule: est enī sicut
 quedam lunella. Signa pustularū sunt ea q̄ dicta sūt in textu
 s. foris dolor ppter mēbi sensibilitatē p̄ctio nociua ppter acul-
 tatem ⁊ mordicationē humoris: aut pustule r̄ptionē ⁊ pulsus si-
 ne dolor pulsatiuus ppter vehemētē caliditatē: vñ arterie p̄fici-
 tae pulsant ampli' solito. Et multitudo lachrymarū multa aquo-

Quintū signū p qd locus vlcis distinguit est q. s. si pūcula vlcera sint in albis oculorū loca illa apparet rubea. Et si totū fuerit rubēū locus vlcis vel extirare apparebit magis rubens: sed in nigredine oculi locus vlceratus vel pustulatus apparebit albus. Rō pmi ē duplex dicta supius. Una qz in pūctura sit mte penulz: 7 ppter dolorē vlcis 7 caliditatē multū ex sanguine et spiritu attrahit ad pūcturā 7 magis ad locū lesū 7 ppterea rubet sicut facies sanguine ad ipām attracto. Et scda cā ē: qz in pūctura alba oīs rubedo ē valde manifesta. Tā autē q apparet albedo in cornea ē: aut ppter sanie ibidē extititē albā: aut si sit vlcus sine sanie aer subingrediēs representat colorē albū: sicut subingrediēs cornu in frusta diuīsum. Tertia cā qz p pustulā 7 vlcera pdiur diaphanitas corneae: 7 qz color magis coformis diaphanitatē et albedo color apparet alb⁹ diaphanitate in albedinē cōuersa: sicut videmus aquā diaphanā p zgelationē effici albā 7 vīsum terminare. Est. n. color extrematis pspiciūter minati co: pous p opacū. Cetera q i hac parte dicū Rasis theoricę sunt nota. Dicitū in parte vltima hui⁹ partis theoricę q vlcus existēs sub pupilla ex directo pupillē vel et partū infra pupillā est deterius ceteris: cū ad ipm velocius sequat eminētia. i. exitus vuc. Adis addas sextū signū. s. qz h3 vlcera aut pustulas in cornea 7 pprie calidas nō pōt tolerare lumē. tam. s. qz lumē calefacitum qz spūs 7 sanguinē trahit ad locū vñ fit maior inflamatio 7 dolor ppter motū humoris 7 spūs ad locū. Et tertia cā est qz in vlcere lumē penetrat ad crystalloīdē nō debite mondificatū p vlcus in cornea: quā ppter non pōt ipm sustinē.

Tertium p̄nosciam fm plurimū dēterior ē ruptio ad interiora
q̄ ad exteriora oculi. I. eruptio vtrinq̄ sit ceteris dēterior &c. Al.

Hoc autē vlceꝝ curā cū phlebotomia icipere de
 bem? ⁊ sanguis extrahere multitudinē secū dū q̄ pos
 sibile fuerit. Q̄ sequēter at̄ vēter solued⁹ ē. Et eger sibi
 cauere debet a carne ⁊ vino dulci ⁊ esse content⁹ her
 bis frigidis ⁊ i potu sola aqua vti. In oculo vero in
 initio sies albū cū lacte mulieris ē mittēdū. ⁊ si pulsus
 iā eleuari ⁊ sedari videt̄ sperādus ē q̄ egritudo solua
 sine saniei collectōe. Qd̄ si pullus post sanguis extra
 ctionē ⁊ vētris solonē ac sies albi inuissōne q̄serenō
 videt̄ parua fidutia i hoc q̄ dixim⁹ ē habēda. Est
 itaq̄ tunc sies de olibāo mittēdus i oculo ⁊ pila aliq̄
 oculo supponēda ⁊ cū ligatura frigēda: atē vero q̄
 hoc euacuet̄ ocul⁹ suauit̄ ligād⁹ ⁊ sine suppositione
 pile ⁊ nō cesses i oculuz de sies de ture sepe distillare
 donec sanies in pila videatur.

Drum aut vlceru ꝛc. Hic ponit curā pusta
larū ꝛ vlceru corneae. Et diuidit hec
pars in duas ptes. In pma parte ponit regimen vfe
ationis istoz. In scda ibi in oculo vō. Pōnit regimen parti
are. De pma dicit eē inchoandū curā cū phlebotomia ex
sanguinē fm pditionē patiētis. scdo eger soluēdus ē cū me
na leniēte frigida descripta supius in capto de ophthalmia.
tio regat eger cauēdo se a carne ꝛ vino ꝛ pprie dulci. sz sit cō
sibus herbis frigidis sicut portulaca endivia lactuca cucurbit
solū aquā bibat. In oculo vō. Hic ponit regimen particula
ꝛ diuidit in .v. partes. in pma parte ponit curā istarū pustula
sqz ad statū. in scda ibi. Quod si pulsus. Pōnit curā ipaz
tatu vsqzque rūpanē. In tertia ibi. ex quo risum fuerit. ponit
ā vlceru remanētū post rupturā pustulaz. in quarta ibi. Li
caro ꝛc. ponit curatiōē albedinis remanētis post curatiō
vlceru. In qnta parte ibi. Sies de ture. Pōnit descriptionē

Cause ¹pub. 1844

Đã viết rồi

Signa pustularis
9 Nov. ch. 40

Sigra sperare Camariae q^a huc mar.^a r^a 12^a p^a Dolor venereus de p^aura forti & levi reman
te n^e lⁱq^{ue} me Exponit v^{er}is est Redit n^enal oris Seda calat agens iⁿ educti
et o^m n^e p^aur^a et noⁿ est p^aur^a et noⁿ est p^aur^a

quattuor colliriorz cōplentibz intēdēs suprascriptas. De pma parte dicit qd i principio sief albū dissepātū cū lacte mulieris est ponēdū i oculo z si p huiusmodi ipositionē simul cū remedijs vniuersalibz dolo: pulsatiū allentari z sedari videret sperādū ē qd egritudo saluet sine colectione saniei. Quod si dolo: pulsatiū post remedia supra scripta nō gescat parua fidutiā habenda ē qd egritudo saluet sine collectione saniei imo credēdū ē per seueratē dolo: pulsatiū sanie colligi: z propterea ē accelerādū ad maturatiōē z sief de olibano ē ponēdū i oculo: z pila aliq si cut faldella ex cotto ē supponēda oculo: z cū ligatura strigēda: que oia sūt ne cornea rūpant z hūiores z vicia creāt. Si vero nō tūmerem? rptionē corneae nō esset necessariū pilā oculo supponere z strigere: cōtinuet qd sief de ture dōec pustula rupta sit z sanies in pilam superposita videatur. Almanfor.

Ex q eni hoc viluz fuerit sief de plūbo vti necesse ē vsqueq pfunditas fiat plana z tota caro generet: ea tū que dixim? tūc sūt faciēda cū pustula nō ē magna. Qm cū magna fuerit: fueritq iuxta pupillā: aut iseri? ea: tūc necesse vt cū elisir medice: nē ocul? emieat: ad pile qz suppositionē z ligaturā ē redeūdū. Eger pterea sp lupin? iacere dz z a forti motu abstinere. Jo.

Docet curare vlcera remanētia post rupturā ponēdo i oculo sief de plūbo vsqueq pfunditas fiat plana: z tota caro generet: z sicut qd b faciēda sit cū pustula nō ē magna. ipa. n. exite magna p: ope iux pupillā aut isra eā ita vt manifeste timeam? de exitu vuae z hūoz: tūc ē necesse vt cū sief elisir posito i oculo medice ne oculus emieat rupta cornea: z egrediet vuae. Et i b casu debemus pilā supponere z ligare z eger debet iacere lupin? z abstinere a forti motu. imo ē a locutiōe. Istō at sief elisir vti mur ad alterā duay iētioniū: aut sanie emanāte ad phibēdū ne vlc? corodas z dplificet: Est eni frigidū sicū z stipticum. Aut eo vti mur atē rptionē pustule ad faciēdū ea rūpi ier? ne ocul? defoz met? z sanies ier? collecta i processu poterit resolu. aut cū ope ratiōe manuali extrahi scidēdo i parte iseriori vbi. f. collecta fuerit sicut dicitur in curatione cataractarum. Almanfor.

Lū at caro i loco vulnerū perfecte generata fuerit vliocus apostematiz carne replet? fuerit remanebit ibi i oculo albo: Qd si vlc? profundus fuerit albo do ē grossa z si i supficie tū carnis fuerit erit subtilis. Val? quoz si a pupilla fuerit remotū z steterit separa tijs p se vestigiū illud quod remanet nihil mali faciet. Si at iuxta pupillā qnqz fuerit post vlcis curationē vestigiū remanēs phibebit visionem. Quapropter tūc vtēdū ē reb? z medicinis quib? vestigiū qd dixim? abstergi z deleri possit. Jo. Ar.

Docet curare albedinē post p solidatiōē vlcis remanentē: q aliquādo est grossa z pfunda aliq supfacialis fm q vlcus ē pfundus aut supfaciale. Et hoc aliq nō ipedit vlsim si non fuerit ex directo pupille z aliq impedit si fuerit ex directo: quapropter vtendū ē medicinis qbus vestigiū illud posset abstergi z dleri. de his aut dicit infer? in ca. de albedine oculi. Almanfor.

Sief de thure. Recipe amoniaci sarcocolle ambo rū ana. 3. v. thuris. 3. x. croci. 3. ij. cōficiant ex mucilagine fenugreci z fiat ex eis sief. Sief de plūbo. R. plūbi vsti antimonij tute ablute calcucecauenon gūmi arabici dragagā. oium an. 3. vij. opij. 3. 5. terant z cū pan no sericio q sit subtilissimus cernant z cribelent z conspergant ex aqua pluuiali z fiat ex eis sief. Sief ex q caro in vlcis? oculo generat? vuae egressio prohibetur z vestigiū subtiliat. R. climie ablute tute ablute ceruse antimonij thuris oīuz an. 3. ij. myrrhe. 3. i. sarcocolle grosse. 3. i. z. 5. san. dra. aloes opij. ana. 3. i. fiat ex eis sief. Elisir quo est vtendum cū timeat ne ex vlcere

vuae sequat egressio. R. antimonij hematitis ambo rū ana. 3. x. acatie. 3. ij. aloes. 3. i. terant z fiat ex eis sief z administrēt apud necessitatē. Jo. ar.

Hic describit quattuor sief cōplentia quattuor intētiōes suprascriptas. Primū ē sief de thure maturas pustulas. R. amoniaci ca. in tertio sic. in primo maturatiui z resolutiui sarcocolle an. 3. v. thuris ca. z sic in pmo. 3. x. croci. 3. ij. cōficiatur sief cum mucilagine fenugreci exbendo fm dōcēyā Seruitoris. Secundū ē sief de plūbo carnē generā i vlcibus mūdificās z sigillās. R. plūbi vsti frigidū z humēdū maxime connecti vlcē rui maligno antimonij fri. in pmo sic i pmo tute ablute fri. in pmo sic. in scdo eris vsti calidi in scdo sic. in tertio absteri sūt. gūmi arabici dragagā oium an. 3. vij. opij. 3. 5. terant z tamēnt z conspergant aqua pluuiali: q ē magis subtilis z absterfua. De inde ponit aliud sief. ex quo caro in vlcis? generat? z prohibet egressiōē vuae z vestigiū subtiliat. R. climie ablute q ē fuligo ad herens parietib? supioribus fornicis: in cuiusqz metalli purificatione z ē diuerse compōntio fm diuersitatem metallor? tute ceruse antimonij thuris an. 3. ij. myrrhe. 3. i. sarcocolle grosse. 3. i. 5. san. dra. g est fri. z sic pstrictione phibēs fluxū pglutinao vlcē z plagas recites. aloes opij an. 3. i. fiat ex eis sief. Sief elisir quo vtendū ē: cū timeat ne ex vlcere sequat egressio vuae. R. antimonij lapidis hematitis fri. in scdo sic. in tertio z valet multaz in vlcis? oculi. Et hz ppteriatē mirabilē ad gomozā z dz cē lo tus. an. 3. x. acatie. 3. ij. 5. nos nō habemus acatiā q sit de succo arboris cui? gūmi ē dragagantū: sz loco illius vti mur succo puelloz. aloes. 3. i. fiant ex eis sief cum albumine oui: nā hoc sief est frigidū sicum stipticum consolidatiū zc.

Riplex est harū pustularū regimē curationū si cut dictū fuit in ophthalmia. Primū est vlcē respiciēs cām aūcedentē. Scdm est particula re respiciēs magis pūctā. Tertiu est cōe vti iqz. Regimē vlcē qnqz pficitur intētiōib? curatiuis: pma ē minoratio: scda digestio. tertia eradicatio. quarta diuersio. z qnta fluxus interceptio. Et he oēs pficiunt cū phlebotomijs cūonibus digōnibus diuersiōib? z fluxus iūceptionib? sicut dcm fuit. In ophthalmia a simili cā pūctiēte sola ē dīa qz rarius opz interape fluxū cū repussiuis fronti z tpibus applicitiō: z cū sectione venarū z arteriarū in pustulis corneae qz in ophthalmia cui? cā ē: qz mae fluctēs ad pūctiūā frequētius fluūt p venas z arterias extrinsecas qz p intrinsecas eo q pūctiūa oritur a gingiamatre. Contra vō cornea a dura matre q sub craneo ē: quare mae frequēt? fluūt ad ipam p iūctiōē qz p exteriora saltē in cōparatiōe ad pūctiūā. Attamē vbi in vtrazqz necessariū sit incipē fluxū cum eisdē remedijs ē illud faciendū zc. Scdm vō regimē erigit tres intētiōes curatiuas sicut dcm fuit in ophthalmia. f. reper cussionē in pncipio repussionē cū resōlōne in augmento vlsqz ad mediū stat? gradatim augēdo resolutiua. a medio stat? deinceps resolutiua purā: si pustule tendāt in viā resōlōis: z he cī dem remedijs fere cōplēde sunt: nisi q magis sedatiua doloiz z stupefaciētia sūt necessaria in pustulis corneae qz ophthalmie ppter doloris magnitudinē. Verūm est dīa qz pustule corneae frequētius maturant qz ophthalmia: eo q cornea ē magis densa z minus hīs de caliditate inata: z ē q iter coctices ei? facili? mā colligit. Et ppter ea in pncipio pustularū indigem? repussiuis fm plm magis frigidis. z stupefaciētib? z doloiz sedatiuis sicut lacte cū aq papaueris. aut sicut sief albo cū opio siue sarcocolla cū lacte. in augmento vō addat sarcocolla. Et si dolo: z pulsatio z cesa accētia videant remittē: tūc sperādū ē pustulā p riaz resōlōis terminari. Si vō pulsatio z reliqua accētia augeant. suspicandū ē de maturatiōe. z ppter ea iubet Raf tūc apponi sief de thure. sz qz b ē nimis ca. laudo vt in pmo icpias cū magis domestitis sicut cū mucilagine se. cydonioz. aut se. lini aut fenugreci cū sief albo. z postea venias ad sief de thure cū lacte qd tanto tpe ptiuet donec pustula rupta fuerit z sanies in pila videat. Et si illa pila siue faldella eēt ifusa in lacte aut in aliq decoctōe maturatiua sicut semio cydonioz se. lini aut fenugreci cū pauco aq rosap eēt pstantis. Hoc aut fit vt p illā compōntiōe psteret

De his que in oculis cadūt.

De albedine oculoꝝ.

cornea ne dissipat. & h̄c mod⁹ eēt obseruādu in ophthalmia si ophthalmia aliqñ maturaret. (Rupta vō exitura itēto rea net ad vlcus triplex. s. mūdicatio carnis gnatio. & p̄solidatio. ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸ ¹³⁰⁹ ¹³¹⁰ ¹³¹¹ ¹³¹² ¹³¹³ ¹³¹⁴ ¹³¹⁵ ¹³¹⁶ ¹³¹⁷ ¹³¹⁸ ¹³¹⁹ ¹³²⁰ ¹³²¹ ¹³²² ¹³²³ ¹³²⁴ ¹³²⁵ ¹³²⁶ ¹³²⁷ ¹³²⁸ ¹³²⁹ ¹³³⁰ <

Que cū i oculis puerorum sit leuior ē ad curandū q̄ cū accidit anōsis. Cū enī i anōsis sit ad sanādū fortas se impossibilis existit: nisi subtilissima fuerit. **30.**

In hac sc̄da pte inuit q̄ q̄ generant in oculis puerorum ē leuior ad curādū q̄ cū accidit anōsis: in eis cura ē ipossibilis nisi albedo subtilissima fuerit: huius causa patet ex iam dictis.

Species albedinis sunt tres q̄dā ē cicatrix ex vlcere derelicta: quedā ē vestigiū ex hūore iphilitato in sup̄ficie oculi. q̄dā ē vestigiū ex defectu virtutis assimilatiue puenies sicut albaras et morfea. Et cū in istis istarū sp̄tietū. quedā ē grossa p̄funda quedā sup̄ficialis: quedā magna occupās magnā pte. Quedā pueri quedā noua: quedā aequa. Cicatricū vō quedā p̄caua: quedā eleuata. Secūde et tertię sp̄tietū quedā alba et p̄blegmatica: q̄dā tēdēs in viriditate v̄l citrinitate et cholericā. quedā in rubedine et sanguinea: quedā in fuscū et melancholica s̄ vt plurimū sunt albe etiā si tendant in alius colorē. Et his patēt cause ipsarū.

Signa vō ipsarū absolute sumunt ex visu. **Signa** vō cicatricis sunt: q̄ aliqui ē p̄caua. cetera at albedines non sunt concaue. Secūdū signū cicatricis est vlceris p̄cedēs et oīa signa vlceris et pustularū ruptarū dicta sup̄ius. Tertiū signū q̄ frequēter non bene tolerat lumē. Quartū signū ē pus illuamituz a medicinis. Secūde vero sp̄tietū sunt signa opposita. I. alie egritudines p̄cesserūt et nō vlcerā et. **Signa** vero tertię sp̄tietū sūt q̄ illa vestigia facta sunt signa manifesta: sine manifesta egritudine p̄cedente. v̄l fuerūt a generatione p̄tracta: et s̄m plurimū. **P̄uenosica** cicatrix in pueris et mediocris q̄nq̄ remouet. in anōsis vero nō nisi valde sup̄ficialis et minūta. Secūdū p̄noticū sc̄da sp̄tietū albedinis et grossa in infābū facile remouet s̄ in anōsis si grossa fuerit et āiūqua nō remouet nisi forte cum opatione manuali p̄ficiēda secūdū q̄ dicit in sequētibz. in medijs at iudicia media sūt habēda. Tertia sp̄s nō ē curabilis: s̄ forte paliabit.

Almanfor.

Hec at passio ex his medicaminibz curāda ē: post q̄ eger balneū egressus fuerit: aut faciē sup̄ vaporem aque calide quousq̄ quo rubea sit tēuerit si tñ ex hoc medicamine in venis rubedo oculi et dolor puenierint p aliquos dies ab eo q̄scēdū donec oculus q̄scat: et post ad idē redeūdū. **Medicamē** valde vtile ad albedinē remouēdā et visū clarificādū: ego quoq̄ nō vidī q̄d eo meli⁹ aut equale esset ad albedinē remouēdā. **R.** massacumie spume maris stercozis magni lacerti baurach zuccari bigeri oīuz an. ptes. equales. dīde sumant acori chelidonie se. oīuz an. ptes. x. coquant i lb. i. aq̄ donec ad quartā redeat et colet: et ex hac aqua ibibant sp̄tietas quas dixim⁹ ita q̄ cōficiant ex ea: et siccent in vmbra: dīde iterū terant et cōspgant v̄p̄i⁹ et siccent. Quod postq̄ quas factū fuerit siccent et terantur et i oculū mittant: hoc medicamē nulli v̄l p̄dixim⁹ cōpar existit i r̄motiōe albedinis: r̄mouet enī hoc medicamē grossas albedinē et ex oculū animalīū. **30.**

Hec pars diuidit in ptes duas. nā in p̄ma parte ponit p̄mam intētiōē que est albedinis mollificatio. In sc̄da pte ibi. Si n̄ ex h̄ medicamine. **Ponit** sc̄das itētiōē que est ipsi⁹ absterfio.

De p̄ma pte dicit q̄ eger p̄mo d̄z in balneū ponit: aut teneat faciē sup̄ vaporē calidū aq̄ calide vsq̄e q̄ rubea sit ad h̄ v̄l albedo mollificet. **De** sc̄da parte dicit q̄ si ex h̄ medicamine de quo dicit positiō in oculo imēdiatē p̄ albedinis mollificationē rubeo fiat in oculo et dolor pueniat p aliquot dies ab h̄ medicamine quiescēdū et donec oculus ad nāles redeat dispositionē. **De** inde secūdo idē medicamē ē iponēdū p̄cedēte p̄i⁹ mollificationē v̄l d̄z et sic ē p̄cedēdū nūc ponēdo medicamē nūc inponēdo mollificationē donec albedo cōsūpta sit. **De** inde d̄scribit istud medicamē quod sūmis laudibz extollit quod medicamē **Rafis** accipit a. G. in libro secretorū. **R.** massacumie et **Simon** Ja. cre d̄t q̄ fit vitrū nō p̄fecte decoctū. Alij credūt q̄ si fit p̄posiō que

dā. q̄ vasa terrea vitreant. s̄. facta ex vitro silice et plūbo. I. aliqui solū pponāt ipsuz ex plūbo se d̄bete in p̄positione dupla s̄cūi altera ad silicē. i. lapidē a q̄ excunt ignis. vitrū enī s̄m. **Al. ca.** p̄o p̄o valet ad d̄lendas albugines. Et dicit ibi q̄ ē iter lapides si cut stult⁹ inter homines. nā sicut stult⁹. s̄. placidus est obsequēs alijs hominibus: sic vitrum est obsequens recipiens quidem colorem cuiuscunq̄ quod secum commiscetur. s̄pume maris ca. et sic. in tertiō absterfue vehementer. **Stercozis** stellionis v̄l diab quod est multum valēs in cataracta et baurach loco cuius accipimus sal nitrū zuccari albiſsimi an. ptes. eq̄les et dīde sumant acori ca. et sic. in sc̄do chelidonie ca. et sic. in tertiō feniculi ca. et sic in sc̄do an. 3. x. et iste tres sunt medicīne oculares absterfue. **Co** quant in vna. lb. aque et colētur in qua aqua ibibātur sp̄tietas p̄ dictē. dīde siccent in vmbra et iterū terātur et p̄sp̄gātur eadez aqua v̄l p̄i⁹ et exiccētur. quod postq̄ factū fuerit quas siccent et terātur subtilissime et in oculū mittantur. delet enī nō solus albuginem hominis: sed albuginem grossas brutorum. **Al. ca.** p̄o p̄o p̄o

Cura Duplex exigit regimē vnus generale habēdus circa cāzatecedētes si ad sit sicut in albugine p̄cedēte ab humore. si vero nō ad sit: caueat tñ fluxus humorū in paratis ad h̄ q̄d regimē p̄ficiat digōne. euacuatione diuersione. s̄m humorū exigētiā. et aliq̄ fluxus interceptione cuz superi⁹ dictis i cura ophthalmie. **Secūm** regimē respiciens ipsam egritudinē iam factā duabz p̄ficiat uentionibus. **Prima** mollificat ipsam albuginem et oculi s̄bam tenerā facit cum balneo in aqua dulci totū cor porū. aut cum inclinatione faciei sup̄ aquā decoctionis raparum. aut palee hordei. aut palee auene. aut feniculi berbene rute chelidonie et huiusmodi. **Sc̄da** itētiō est post suffumigius imēdiatē apponere aliquod absterfui⁹ et subtiliativū icipiēdo a leuioribus sicut zuccarū albiſsimum candi. aqua d̄stillatiōis mellis. aut puluis factus ex candi larcocolla et spuma maris. aut cū ossē sepię. aut cū vrina pueri coagulata in furno i vase eneo aut cū stercoze hīrūdinis: et est satis forte. **Al. cōmendat** succū cētauri minoris cū succo papaueris russi misto cū pauco et melle. et succus lingue passeris est p̄p̄ius et herba cū quā hīrūdinē recuperant visum. **Hel. R.** stercozis hīrūdinum subtilissime puluerizati. s̄. i. mellis quod sufficit ad icorpeandū misceant et d̄stempent cū aqua acori vel enſragie et fiat colliriū. **Secretum** Gerardi. **R.** aque rorismarini q̄ fit hoc modo habeat vitrū mūdum et impleat floribus rorismarini: et fortiter obturet et ponat sub terra in diebz magni estus p. xl. dies et aqua que inuenietur i oculo imponat. **Ultimū** ē medicamē **Rafis** sup̄ascrip̄tum.

Sz attende tria p̄mū q̄ icipias a leuioribus: deinde gradatim p̄cedas ad fortiora. **Secūm** documentū est q̄n experiris medicinas fortes accipias s̄illū in cui⁹ extremitate sit cōtū et illud i funde in aliquo liquore deinde fac puluerē adherere: et suppone cū stillo solū loco vbi ē albugo et remoueas et reiteres s̄m q̄ tibi videbit expediens. **Tertiū** si rubor aut dolor in oculo acciderit ex huiusmodi acutorū impositione desine p aliquos dies donec oculus ad p̄mam redeat sanitates. Et si aliquo auxilio opus sit impone lac. deinde redi ad medicamē. Et p̄pterea cum vitrum istis fortibus nō eēt malum apponere fronti et temporibus aliquod defensiuū. Si vō cū medicinis asperit non pōt auferatur op̄erōne manuali v̄l infra dicit. aut si cura vera fieri non pōt cum aliquo colore paliet albugo. **Regimē** autē sex rerum nō naturalium iam patere pōt ex sepius dictis.

Capitū de scabie et sebel oculorum. **Am** palpebre. **Primo** agendū ē de scabie. **Secūdo** de sebel oculorum. **Scabies** et pruritus differūt q̄ pruritus est tristis sensatio. s̄. cū pūctione et acuitate i sup̄ficie intrinseca palpebre. **Scabies** vō ē egritudo in sup̄ficie cū asperitate et rubedine. aut pustulis in sup̄ficie intrinseca palpebre cum pruritu. Unde hoc modo pruritus est actiō lesa virtutis sensitiue. sed scabies p̄p̄ie ē egritudo in sup̄ficie intrinseca palpebre cōnotando pruritus. **Species** scabiei s̄ 3. **Al.** sunt triplices. **Prima** est asperitas cum rubedine quā s̄m plurimum p̄cedit pruritus. et fit asperitas p̄pter exsiccationē sup̄ficiē palpebre et rubedo ex accensione sanguinis et alioz humorū. **Secunda** species est granulosa cum rubedine et asperi

tate assimilata granis lrinsecis ficus imature que tendunt in rubedinem: Ille autem pustule siue grana sunt facta ex materijs leuioribus cum caliditate et acuitate et est cum aliquali vlcratione. Tertia species est in qua sunt grana dura cum vehemēta scissionis et pauca rubedine, sit autem scissio per nimiam siccitatem discōtinuam: sed durities fit propter grossum terreum delevitum paribus subtilioribus enapozantibus: et propterea non est cum tanta rubedine sicut prima et secunda species cum per adustionem tendat in fuscedinem: Sunt itaq; grana eius sicut grana ficus sicce. Verum Joannes serapionis distinguit in quattuor species. Prima nominatur dissutis: et eius intentio est pruritus. Secunda curechatis al' trachetis et eius intentio est asperitas. Tertia succussis: et eius intentio est ficius. Quarta tuluis: et eius intentio est ericatio durities aut soliditas: et si bene cōsideres nō discrepat ab A. Cause coniuncte sūt quattuor sanguis. scilicet sanguis cholera adusta, phlegma salsum aut per adustionem transiens in melancholiam et melancholia adusta. A phlegmate vero et melancholia puris non generatur scabies aut pruritus cum oporteat eorum materiaz subtilitate quadam precipare. Verum per putrefactionem vaporibus acutis eleuatis ad cutim possit fieri pruritus scōm plurimum tamen generantur scabies et pruritus a materia mista septima quarti sicut a materia sanguinea cui admiscetur cholera adusta vel sub propria forma vel per nimiam adustionem in melancholiam versa. Aliquādo sanguini permiscetur phlegma salsum et baurachium et nominatur humida respectu prioris a qua sunt humiditas subtilior et paucior. Et si hoc phlegma salsum esset conuersum in melancholiam vel melancholia alterius grāuis cum sanguine miscetur scabies est siccior pauciorque emittens humiditatem. Vicitur autem hoc phlegma nitrosum vel baurachium ad similitudinem salis nitri et baurach q inter genera salis sunt acuta sicut illud inter phlata.

Cause antecedentes sunt idem humores cū nondum collecti sunt in loco: Et quecumq; cause corporee sunt horum productiue. Cause vero primitiue sunt oia eracuētia humores et in huiusmodi conuertibilia sicut salsa acuta amara vehemēter dulcia oleaginea vinctuosa bibita et comesta. Scabies et pruritus quandoq; sunt incipiendo quāq; permutando maxime ex ophthalmia pustulis et vlcibus. Ipsi ipsorum presentia augeat et conseruet ophthalmiam et vlcera sicut ipsorum productiua.

Pro declaratione istius materie tria sunt discutienda. Primum ubi contineatur materia pruritus et scabiei. Secundum est vtrum eadem sit materia pruritus et scabiei. Et si differunt que sit grossior et acutior. Tertium vtrum pruritus semper precedat scabiei. Quantum ad primum premittendum q materia pruritus est duplex sicut scabiei antecedens et coniuncta. Premittendum secundo q pruritus quāq; est per effectum in membro: quāq; per cōmunitatem siue per celligantiam: sicut est de ceteris speciebus dolo: um et delicii. Quibus premittitur: dicendum q cā coniuncta scabiei et pruritus fm plurimum est inter duas cutes. scilicet imen et veram cutem: p3 de pruritu quia plurimum sedatur scalpore cuius actio non profundatur. Patet hoc idem de scabie cum pustule ipsius in cute contineantur. Secundo quia cura vtriusq; perficitur per abstergentia et ericcantia in cute posita.

Secunda conclusio causa coniuncta pruritus nō necessario est in cute: p3 in habentibus pruritus in quibus pustule nō apparent: huiusmodi enim materia sub cute continetur pungēs et stimulans superficiem intrinsecam: licet tamen pruritus possit esse a solo vapore ad cutem perueniente et hic facillime paucoscalpore sedatur. Tertia conclusio licet semper sit pruritus in scabie non tamen necessario materia faciens pustulas scabiei ē pruritua. p3 conclusio cum videamus aliquādo scabiosos non prurire fm partem pustulosam: sed secundum superficiem cutis intrinsecam qd prouenit aut ex vapore ad cutem delato aut ex materia pruritua. Quarta conclusio in pruritu tam p cōtatem absolutam q3 nō absolutā materia pruritus in pte pruriente nō continet q conclusio p3 satis ex notitia terminet. Est aut pruritus p cōtatem absolutā cum parti prurienti nihil cor poris cōtatur. Ecōtra p cōtatem nō absolutā: qn aliqd corporeū parti prurienti cōtatur sicut vapor. Quinta p3 cā ante-

cedens pruritus fm plurimū est in venis et aliqñ in vija medij inter venas et cutē etc. Pro solutione secūdi dubij nota pmo q aligs pruritus ē intensus: aligs est remissus aligs mediocri.

Secdo nota q q3to pruritus est intensior: tāto materia ē calidior et subtilior alioz pite supposita ex parte sensibilitatis et ceteroz. Et ecōtra qn pruritus est remissior: materia est minus subtilis et acuta: p3 q3to materia pruritua est magis stimulat: et impssua tāto est calidior et subtilior. Et ecōtra q3to minus: tāto ē grossior vel frigidior et aquosior in aphorismū nonū. v. particule. La te pustule nō valde pruriginose etc. Qōtra q3 supposita paritate ex parte caliditatis q3to materia ē grossior et magis impssua et p pns magis pruritua: p3 q3to est grossior h3 plus de multitudine forme q3 potentia rei insequitur igitur. Et pfirmatur experientia. nam q3to cholera est grossior tāto pfundat magis actionem suā sicut cholera zinariā vnde. xij. de ingenio sanuatis si cholera fuerit grossa et calidissima cutē excoriabit vsq; ad sui iteriora sic accidit in formica miliari in cōparatione ad herisipilā. Ad id dicendū inherēdo snie p3to q3to humor ē grossior alioz pite supposita tāto est impssuor et actiuor. Et dico secdo q si cū humore grosso fuerit iuncta multa caliditas faciet aliud gen' doloris deterioris: q3 sit dolor pruritus. Et si istetur ponam q q3to grossities plus iprimūt q3 subtilitas tāto caliditas in humore grosso remittat et sequitur q humor subtilis et grossus minus calidus eque iensum facient pruritus credo pcedendū ē illud ad quod deducit. Cū hoc tñ pcedendū est intensissimū gradu pruritus puenire ab humore subtili et nō grosso: h3 diuturnior et nō facile p scalpore sedabilis pueniat ab humore grosso magis q3 subtili. Tercio nota q qdam pruritus scalpore sedatur. scilicet qui pēdet a materia subtili et pauca. Calescit enim mēbris scalpēdo poro dilatant materia subtiliat vñ facile exhalat. Ecōtra materia existente multa et grossa nō tota resoluitur. Et si forte tota pūctia ē soluat forte noua materia ancedens trāsit in pūctam.

Prima p3to materia pruritus itense cito p scalpores sedabilis est subtilior materia scabiei remissi pruritus et nō facile p scalporem sedabilis. Secda conclusio materia scabiei itense pruritus facile sedabilis est subtilior materia pruritus remissi nō facile sedabilis. Tercia p3to est ex paucitate pruritus tā quo ad intentionem: q3 quo ad durationē materie pruritus arguit alioz paritate supposita. Quarta p3to non est necessariū materia scabiei et pruritus ē distinctarum spēm cū ab oibus spēsibus humoris adusti de qbus. s. pōt vtrūq; pendere. Quia conclusio pruritus et scabiei sequens ipm fm plurimū ab eodē pēdet humore: q cum pmo cuti applicatur facit pruritū postea magis egrediēs facit scabiem. Sexta p3to fm plurimū materia pruritus quē non psequitur scabies est subtilior materia scabiei: p3 q3 fm plurimū facile scalpore sedatur etc. Oppositum tñ quāq; cōtingit cum ppter materie grossitē nequeat exterius expelli.

Cause enim pruritus sine scabiei sunt aut grossities materie aut nimia subtilitas. Est enim vapor aut sicut vapor aut dēstas cutis aut imbecillitas virtutis sicut in senibus. Pro solutione tertij dubij pono duas p3ones. Prima fm plurimū pruritus pcedit scabiē. p3 q3 materia scabiei fm plurimū ē pruriginosa ergo in pma applicatione ad cutē facit pruritū postea cōgritudine facit scabiē cū quo tñ stat q multi sunt pruritus ad quos nō sequitur scabies. Secda p3to impossibile ē scabiē pcedere pruritū p3 cum scabies in qditate sua icludat pruritum etc. Correlariū scabies et pruritus quādoq; sūt simul tpe p3 de pustulis que nō sunt a materia pruriginosa: q postea p adustionem baurachia facta et pruriginosa simul incipit facere scabiē et pruritum. ille pustule sunt scabies cū ante nō eēt scabies.

Signa Pro scabiei et pruritus absolute sunt ex dictis manifesta. scilicet ex robore cū pruritus et asperitate et sepe infirmus scalpit palpebram. signa vero spēm de qbus snp sunt ex dictis manifesta. In quo aut differat scabies a lepra ē alibi videndū iter quas: et si multe sint dñe hec vna ē potissima: q3 cū lepra semper associat defectus tertij actus virtutis nutritiue. scilicet assimilatio qd non ē in scabie. Signa vero carum sunt: q3 si ē a sanguine ē notabilis rubor purpureus sine pustulis aut satis diminutis itensus pruritus et facile sedabilis: et si aliqd emanat illud

pro q3to pruritus

Causa scabiei et pruritus
h3to et nō nō nō

quādoq; nō nō

Scabies et pruritus cū quibus
q3to nō nō nō

est satis subtile. Et si ē a cholera pruritus acutior et facile sedabilis et rubedo tēdit in citrinū et pustule parue pfunde: et si quid egreditur est subtile citrinum. Signa vō barachiarū comprehendunt ex rubedine tendēte in albedinē. Et ex pustulis latioribus et quod egreditur est plurius q̄tatis tendēs in albedinē. Et pruritus ē remissus nō facile sedabilis. Ad elā cholera vō subtilis ad ista comprehendit ex rubore tēdente in fuscadinē. Et ex asperitate magna cū pustulis pfundis et aliquādo crustis paruis: et quod egreditur tendit in fuscadinē. Compro quoq; habiūdo et tempus etas ars regio regimen pcedens sunt quoq; coadiuuantes in cognoscendo huiusmodi dispoñum cās. Pronostica pruritus et scabies pme spēi est cū medicinis curabilis. Ique vō ē ter tie spēi nō est curabilis nisi cū opatione manuali. Medica vō rarissime curabilia nisi cum operatione manuali etc.

(De sebel. An. 3° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10° 11° 12° 13° 14° 15° 16° 17° 18° 19° 20° 21° 22° 23° 24° 25° 26° 27° 28° 29° 30° 31° 32° 33° 34° 35° 36° 37° 38° 39° 40° 41° 42° 43° 44° 45° 46° 47° 48° 49° 50° 51° 52° 53° 54° 55° 56° 57° 58° 59° 60° 61° 62° 63° 64° 65° 66° 67° 68° 69° 70° 71° 72° 73° 74° 75° 76° 77° 78° 79° 80° 81° 82° 83° 84° 85° 86° 87° 88° 89° 90° 91° 92° 93° 94° 95° 96° 97° 98° 99° 100° 101° 102° 103° 104° 105° 106° 107° 108° 109° 110° 111° 112° 113° 114° 115° 116° 117° 118° 119° 120° 121° 122° 123° 124° 125° 126° 127° 128° 129° 130° 131° 132° 133° 134° 135° 136° 137° 138° 139° 140° 141° 142° 143° 144° 145° 146° 147° 148° 149° 150° 151° 152° 153° 154° 155° 156° 157° 158° 159° 160° 161° 162° 163° 164° 165° 166° 167° 168° 169° 170° 171° 172° 173° 174° 175° 176° 177° 178° 179° 180° 181° 182° 183° 184° 185° 186° 187° 188° 189° 190° 191° 192° 193° 194° 195° 196° 197° 198° 199° 200° 201° 202° 203° 204° 205° 206° 207° 208° 209° 210° 211° 212° 213° 214° 215° 216° 217° 218° 219° 220° 221° 222° 223° 224° 225° 226° 227° 228° 229° 230° 231° 232° 233° 234° 235° 236° 237° 238° 239° 240° 241° 242° 243° 244° 245° 246° 247° 248° 249° 250° 251° 252° 253° 254° 255° 256° 257° 258° 259° 260° 261° 262° 263° 264° 265° 266° 267° 268° 269° 270° 271° 272° 273° 274° 275° 276° 277° 278° 279° 280° 281° 282° 283° 284° 285° 286° 287° 288° 289° 290° 291° 292° 293° 294° 295° 296° 297° 298° 299° 300° 301° 302° 303° 304° 305° 306° 307° 308° 309° 310° 311° 312° 313° 314° 315° 316° 317° 318° 319° 320° 321° 322° 323° 324° 325° 326° 327° 328° 329° 330° 331° 332° 333° 334° 335° 336° 337° 338° 339° 340° 341° 342° 343° 344° 345° 346° 347° 348° 349° 350° 351° 352° 353° 354° 355° 356° 357° 358° 359° 360° 361° 362° 363° 364° 365° 366° 367° 368° 369° 370° 371° 372° 373° 374° 375° 376° 377° 378° 379° 380° 381° 382° 383° 384° 385° 386° 387° 388° 389° 390° 391° 392° 393° 394° 395° 396° 397° 398° 399° 400° 401° 402° 403° 404° 405° 406° 407° 408° 409° 410° 411° 412° 413° 414° 415° 416° 417° 418° 419° 420° 421° 422° 423° 424° 425° 426° 427° 428° 429° 430° 431° 432° 433° 434° 435° 436° 437° 438° 439° 440° 441° 442° 443° 444° 445° 446° 447° 448° 449° 450° 451° 452° 453° 454° 455° 456° 457° 458° 459° 460° 461° 462° 463° 464° 465° 466° 467° 468° 469° 470° 471° 472° 473° 474° 475° 476° 477° 478° 479° 480° 481° 482° 483° 484° 485° 486° 487° 488° 489° 490° 491° 492° 493° 494° 495° 496° 497° 498° 499° 500° 501° 502° 503° 504° 505° 506° 507° 508° 509° 510° 511° 512° 513° 514° 515° 516° 517° 518° 519° 520° 521° 522° 523° 524° 525° 526° 527° 528° 529° 530° 531° 532° 533° 534° 535° 536° 537° 538° 539° 540° 541° 542° 543° 544° 545° 546° 547° 548° 549° 550° 551° 552° 553° 554° 555° 556° 557° 558° 559° 560° 561° 562° 563° 564° 565° 566° 567° 568° 569° 570° 571° 572° 573° 574° 575° 576° 577° 578° 579° 580° 581° 582° 583° 584° 585° 586° 587° 588° 589° 590° 591° 592° 593° 594° 595° 596° 597° 598° 599° 600° 601° 602° 603° 604° 605° 606° 607° 608° 609° 610° 611° 612° 613° 614° 615° 616° 617° 618° 619° 620° 621° 622° 623° 624° 625° 626° 627° 628° 629° 630° 631° 632° 633° 634° 635° 636° 637° 638° 639° 640° 641° 642° 643° 644° 645° 646° 647° 648° 649° 650° 651° 652° 653° 654° 655° 656° 657° 658° 659° 660° 661° 662° 663° 664° 665° 666° 667° 668° 669° 670° 671° 672° 673° 674° 675° 676° 677° 678° 679° 680° 681° 682° 683° 684° 685° 686° 687° 688° 689° 690° 691° 692° 693° 694° 695° 696° 697° 698° 699° 700° 701° 702° 703° 704° 705° 706° 707° 708° 709° 710° 711° 712° 713° 714° 715° 716° 717° 718° 719° 720° 721° 722° 723° 724° 725° 726° 727° 728° 729° 730° 731° 732° 733° 734° 735° 736° 737° 738° 739° 740° 741° 742° 743° 744° 745° 746° 747° 748° 749° 750° 751° 752° 753° 754° 755° 756° 757° 758° 759° 760° 761° 762° 763° 764° 765° 766° 767° 768° 769° 770° 771° 772° 773° 774° 775° 776° 777° 778° 779° 780° 781° 782° 783° 784° 785° 786° 787° 788° 789° 790° 791° 792° 793° 794° 795° 796° 797° 798° 799° 800° 801° 802° 803° 804° 805° 806° 807° 808° 809° 810° 811° 812° 813° 814° 815° 816° 817° 818° 819° 820° 821° 822° 823° 824° 825° 826° 827° 828° 829° 830° 831° 832° 833° 834° 835° 836° 837° 838° 839° 840° 841° 842° 843° 844° 845° 846° 847° 848° 849° 850° 851° 852° 853° 854° 855° 856° 857° 858° 859° 860° 861° 862° 863° 864° 865° 866° 867° 868° 869° 870° 871° 872° 873° 874° 875° 876° 877° 878° 879° 880° 881° 882° 883° 884° 885° 886° 887° 888° 889° 890° 891° 892° 893° 894° 895° 896° 897° 898° 899° 900° 901° 902° 903° 904° 905° 906° 907° 908° 909° 910° 911° 912° 913° 914° 915° 916° 917° 918° 919° 920° 921° 922° 923° 924° 925° 926° 927° 928° 929° 930° 931° 932° 933° 934° 935° 936° 937° 938° 939° 940° 941° 942° 943° 944° 945° 946° 947° 948° 949° 950° 951° 952° 953° 954° 955° 956° 957° 958° 959° 960° 961° 962° 963° 964° 965° 966° 967° 968° 969° 970° 971° 972° 973° 974° 975° 976° 977° 978° 979° 980° 981° 982° 983° 984° 985° 986° 987° 988° 989° 990° 991° 992° 993° 994° 995° 996° 997° 998° 999° 1000°

Sebel

fm. A. est pāniculus accidens oculo ex in flatione venarū apparentiū in supficie cō iūctiue et corne: et textur qdem in eo qd est iter ea sicut fumus. Verum fm Rasim nō est pāniculus sed similitudo pā niculi cuius snia est verior accipiendo pāniculum pprie: qz nō cō texti ex nervis et ligamētis sicut texti pāniculus pma pmi doctri na. v. ca. pmo. Sz qz extendit supra pūctiūam et corneā ad mo dum pāniculi: ideo dī pāniculus. Repletio aut venarū ē causa sebel. 7 modus ē qz vene capillares multe disperse p pūctiūas lz pauce et subtilissime p corneā trāseunt at itumescūt et fiunt ap parentes et ppter magnā ppingtatem apparēt in forma pānicu li. Secō imaginamur sicut placuit. A. qz ab illis refudet sāguis subtilis q coagulat in forma tele et pāniculi. Vel tertio imagine mur sicut magis placuit Rasim: qz caro pūctiue et corneae tumeat aliquāter iter illas venas ppingssimas vñ faciūt nobis fanta siam qz hoc totū apparens sit vnus pāniculus. Sz in vero sūt ibi nāles vene: vt in scda parte canticorū cōmento. lxxvij. et 30 ar li. viij. ca. de sebel: et ex isto pōt inferri dīa iter sebel et vngulā. qz ipsa est quoddā nerueū vel sicut nerueū sine repleione venarū oriēs a lachrymali domestice: nec cooperit nisi in forma lagitte. Sz se bel coeperit totum oculū vel quasi totū: et hz alias circūstātiās de qbus supra. Ex qbus inferitur qz sebel est egritudo in supficie sivi et via. Et pter hec fm. A. est morbus in numero. Sebel ē duplex quoddā nouū quoddā antiquū. Item quoddā gressū quoddā tenue. Sebel qñqz causat p viam defloris materijs fluētibus ad venas pūctiue et corneae: qñqz p pāniculum extri secum. Sz gūngiamatrē. qñqz p pāniculos itrinsecos. Sz durāmatrē vel piāmatrem siue venas et arterias earū. qñqz generat p viam paulatine cōgestionis in venis ipsi oculi ex nutrimento nō debi te cōfero et repletio et supfluitatibus nō resolutis. Cause vō cō iuncte sunt sanguis solus: aut alij humores cū san. misti. Sz alij humores sine san. ipm causare nō pōt: cholera enī pura ipm cā re non pōt cū ppter sui subtilitātē ipediat coagulationē et pānicu lationē: purū et pblā et melia nō faciūt sebel cū sint alba et fusca: et sebel rubeum. Sz isti misti cū san. poterūt ipm causare: et ita erit sebel sanguineū. sanguineū cholericum. sanguineū phlegmati cum. et sanguineū melancholicum etc. Signa sebel aspicienti satis manifesta sunt cū videat pāniculum rubeū tegentez pūcti uam et corneā p magna parte ex venis iā dictis tumentibus cō textam. Signa et cārū manifesta sunt: est enī sanguineū nō taxilliter rubeū purpureū sanguineū cholericū rubeū tendēs in citrinitatē. sanguineū phlegmaticū rubeū tendens in album. sanguineū melancholicum rubeū tēdēs in fuscum. Sūt et alia signa

opatio sua felicitatē in scabie et plerisque alijs disponibilibus attendē
dū est mūdificationi sanguinis sicut cū illis de qbus dictū est.

Quid autē sit mūdificare san. et clarificare et p quas virtutes
hoc cōplectur et quot modis fiat: et q sint medicine hoc facientes
et sū gbus modis spūs illustrent p parte dictū est in ca. de cura
melancholice: s; magis exgite dicit in capto de cura debilitatis vi
sus.

Digesta autē materia eradicet aut cū phlebotomijs s; m
erigentijs: et in h; valet phlebotomia vena frontis de q. Ras i lra
aut cū solutijs de qbus sermo pcessit q et in h; disponib; sūt
iterada: et vlr in oibus disponib; in qbus mā difficulter eradi
catur: aut ppter disponem mēbri aut mē. Et non obliuiscaris
q aloes est ppiū solutiū in scabie septima quarti ca. ppiū ita
vt solus frequēter excuset et sic absolute sunt tres pme intēiones

1. minoratio digestio et eradicatio. Quarta intēio. s. diuersio
possi pfici oibus generibus diuersionū cū euione et sine sicut di
ctū fuit in ophthalmia: et puocent mēstrua et san. hemoroidalis
si ex eoz retēione acciderint. Et ppijs aut diuersionib; sunt
phlebotomie venarū nocte: venarū post aures tempoz et frōtis
picipue illarū q vident magis tumētes aut in his aut in aliqbus
iparum: sanguisuge apponant: phlebotomia ē venarū q sūt in
angulis lachrymalū domesticoz optime cōfert magis eradicā
do māz qz diuertēdo: s; nō vident nisi post forte gule pstrictōez.

Quinta vō intēio pfiatur cū appositione repussiuoz fron
ti et tpibus. 7 sed cū sectione venarū et arteriarū deferētium hu
morē ad oculos sicut dictū fuit in ophthalmia: s; hec nō fiāt nī
si mā fluente p venas et arterias extrinsecas etc. Scōz regimē
locale qnqz pfiatur cū medicinis in puritu et scabie leui et sebel
incipiente: qnqz cū opatione manuali in scabie scde spēi et tertie et
sebel antiquo.

Opatio vō cū medicinis duas erigit intētiōes
sicut in albedine. Prima pfiēda ē cū mollificantijs sicut cū
balneo aque dulcis et cū fomētatione decoctionis reparū et alio
rum sicut dictū fuit in albedie. Scōda intētiō pfiat cū abster
gentibus et esficantijs: et iterdū aliquāliter corrodētibus imēdia
te applicandis post fomētationē pdictā in vtraq; dispōne: et co
andū ē a leuiorib; gradatim pcedēdo ad fortiora. Ex ppijs at
lenib; ē puluis factus ex zuccaro candidū: s; sarco colla: spuma
maris ana. fortius aut hēc ē. R. aloes partē. i. salis armoniaci
partē. s. cōfice cū melle sans domesticū. R. carabe partē. i. corti
cum granatoz partes. ij. pfiānt cū melle et applicet. Et fortius
isto ē medicamē. Al. accipiat cortex oui et stet in aceto ca. x. diebus
vel dimittat cū aceto in sole et postea exiceet in ymbra et terat s; b;
tillissime et applicet: est cū ppiū in sebel puluis et lapidis hematit
is ē ppiū in vtraq; dispōne et marie in sebel. Fortius aut isto
ē sief rubēū descriptū a Ras. R. hematit colcothar vili. i. vitrio
li romani et ca. in quarto et lapis hematit nō ablutus ē ca. in
pmo sicus in scōez: s; ablutus fri. i. minus sicus ana. 3. iij. eris
vili. 3. ij. myrhe croci ana. 3. i. pipis lon. ca. et sic in quarto cōspē
gātur vino veteri post optima puluerizatiōē et fiāt ex eis sief.

Et si timereis huiusmodi approximationē pmissae cū tertia par
te aut. s. sief albi: et tūc paulatim auge s; m necessitate et s; m q oculo
lus tolerat: et laps hematit solus pfert aut cū pauco mellis.

Aliud Abesue satis domesticus. R. ceruse viridis eris ana tere
cū tritione vltima et pscie cōterendo cū vino albo potētū et succo
rute et ponant in vase eneo limpidō p diem et noctē postea colet
et colatura reseruet in vase vitreo et distillet in oculo mane et sero

Sief pferēs vlcisib; et scabie oculoz cū caliditate. R. climie cro
ci scorie ens gūmi arabici eris vili ana. 3. iij. myrhe lapidis he
matitis spice ana. 3. i. opij ro. ana. 3. i. pipis albi. g. iij. cōfice cū
vino et vtere cū albumine oui sed in hoc applicatione obseruen
ter hi canones.

Primus vt a leuiorib; inchoet gradatim ad
fortiora pcedendo. Scōs vt sepe in oculo asficiam? si nimis
aut diminute iprimat. Et si nimis impfuerint et dolor et rubor et
pter modū fecerint dimittemus ipoz ipositionē p aliquot dies
donec oculus sit restitutus. Et postea faciemus vt pū. Si autē
mediocriter sequamur eo modū si diminute gradatim augebim?
donec sufficiēter impiant.

Opatio vō manualis in scabie sic
pfiatur. Jaceat eger supinus et sup aliqua tabula capite aliqua
tulū eleuato et inuerset palpebra: et sub palpebra iuerfa ponatur
stillus aliquāte latitudinis cui palpebra cū fricatur adhereat de

inde medicus inuoluat digitū suū indicez cū folia paritarie aut
ficus: et tenēdo palpebrā et stullū cū alia manu fricat supficie in
trinsecam palpebre donec erumpant granula q sunt in eius su
perficie et bene sanguinare pmitat: et post lauet palpebras et ocu
lum cū aqua ro. tepida. Aliquando hec opatio pfiatur cū vna li
ma subtilissime detata fricando supficie palpebre vt pū et cit?
expedit. Aliquādo vō fricant cū huiusmodi lima pū ponendo
sup supficiem palpebre aliquē puluerē sicut spūmā maris: Cre
do q scōda operatio sit ceteris expeditior. Postea mūdificatio
oculo. s. a san. cū aqua ro. tepida aut aceto aut vino forti aut cū
his mistis simul imponūt medicinā aliquā abstergentē ex supe
rius descriptis ad psumendū residuū illius qz remāsit. Deinde
claudat oculum desup ponēdo faldellā ex cocto circūdata petia
linea veteri et infusam in lacte et aqua ro. aut in lacte et oleo ro. si
volūt magis mitigare dolorē: et aliquādo secum pūngūt vitellū
oui: sed Abesue emplastrat tpe frigido cū amigdalīs et cymino
et mica panis infusa in vino cocto cū pauco croco. Sed tpe cali
do cum vitellis ouoz oleo ro. et vitolis. Sebel aut cum opandē
manuali curat sic. Extendat egrū super tabula: aut faciant ipm
sedere sup vna bancha egando banchā: et ponant ministrum
post ipm q eleuet palpebram supiorem et trahat inferius palpe
bram inferiorem ita vt oculus stet apertus: deinde medicus capit
cū vncino. i. paruo vncō argenteo venulā vna: et eleuet et postea
cū acu penetret vbi eleuata est: et anectat eam cū filo de serico s;
tū: aut si nō vult penetrare cū acu penetret cū seta porcina in cu
ius extremitate est filū de serico et sic annectūt ipm: deinde hoc
idem faciēt in alia parte eiusdē vene vel alterius et sic faciūt in ve
nis. s. magis apparentibus taz in parte siluestri qz in parte dome
stica oibus filum anectēdo vt. s. Deinde oia huiusmodi fila
eleuabūt et incident oēs illas venulas: qbus sunt fila alligata to
taliter ex trāfuerio: et finēt multā qūritatem san. egredi. et hāc ope
rationē faciāt in pūctiua et uō in cornea: nam p exitū san. ab
huiusmodi delitefecit et vene cornee. Deinde post hoc oculo. s.
mūdificatio a san. vt. s. imponūt medicinā abstergentē. s; Abesue
pū iponit aquā in fufione cymini et post illā puluerē cūrinum
et ligent oculū exteri? applicando q dicta sunt supius in scabie.

Sed bonū est vt post has opationes fronti et tpibus applicent
defensiuā ne materia ppter dolorē attrahat ad oculū: deinde po
natur in domo obscura et qescat et dormiat capite eleuato et non
sup latere oculi lesi et inungat sibi dicta tenuis frigida sine carni
bus ouis et vino: neq; mascent aliquid neq; loquant nisi voce
submissa: et qūto minus ē possibile moueant et fiāt iste opandēs
tpe iterato. s. vere aut autūno. Tertius regimē vtrioz cōe du
as erigit intētiōes. s. accitum correctionē et regimē ser rez nō
naturalū.

Corrigat itaqz dolorē fomētando oculū cū lacte et
aqua ro. aut oleo ro. Et s; m. Al. vitellus oui sanat dolorē sequē
operationē sebel cū icisione si oculo supponat et melius est vt sit
tepidus iter duas petias inuclut? sed tangēs oculū sit subtilissi
ma. Et si hec nō sufficiunt administrēt in oculo sief albi cum
opio. Si vō eēt istantia vigiliatū sedet vt supius dictū est: ca
uendū est et post operationē manualē in scabie et sebel ne palpe
bre adhereat oculo et secū inuiscēt. Ad hoc aut cōfert bis aut
ter in die aperire palpebras et ab oculo separare. s; melius ē ocu
lū itra palpebras aliquoties reuoluere. Vltima intētiō est vt
locetur in aere satis temperato non ventoso neq; fumoso boni
odoris aliquāliter obscuro. Tibi et potius sint declinantes ad
frigidum et humidū nisi forte in sebel phlegmatica in quo decli
nēt ad siccum: et sint prebentia nutrimentum subtile non grossū
aut viscosum. Laueat a salis acutis amarīs dulcibus vincto
sis acetosis multum: et ab omnibus multum vaporosis: inter ce
tera caueat a nucibus crucca caulibus et ab omnibus que sunt
difficilis digestionis et a melle: caneat a vino vinoso et ebrietate
sit cena leuior: prandiat a cibo per duas horas et capite eleuato et
dormire nisi distanter a cibo per duas horas et capite eleuato et
nullo modo super latere oculi lesi: nec cum facie deorsum. neq;
faciat aliquā operationē s; m quam oporteat caput inclinare
deorsum. Laueat a coitu et vitet iram clamorem rixam nec ferat
aliquid strictum circa collum etc.

Patiēs tñ dñ san' ē phlomia ex brachio z frōte z vētris solutiōe vti dñ. Et i cōstētiōe vitāf dactilos z si lamos de melle z vitē ebrietatem. **Jo. Ar.**

Hic ponit curā. z pmo p vlla. scdo p particularia. scda ibi. Et quādo nō est plenus. De pma dicit q patiēs dñ san' ē dñ vti phlebotomia ex brachio z vena frontis z vētris solōne de qui bus dictū ē. z vnt dactilos z si lamos pñtos cū melle: qz pñt nutrimentū grossum z adustū. sed videt includere pñctionē cū dicit. Patiēs dñ sanus ē. Istud ergo intelligendū ē de regie pñuatiōe: patiēs. i. aptus pati has dispōnes vtaf phlebothomia z cetera ne huiusmodi dispōnes incurat. Aliū patiēs has dispōnes. i. nullaz aliā hñs egritudinē. nā posset hñe aliqū aliā egritudinē qua phiberent huiusmodi opationes sicut pñsim.

Almanfor.

Et qñ nō ē plen' sepe igredi balneū ē ei vtile. Et fre quēter imitter oculo sief rubeū silr cōfert: Sief rubeū R. ematitīs colcotar pñusti āboz an. 3. iij. eris vsti. 3. ij. mīre. croci ana. 3. i. pipis lōgi. 3. 5. pspgāt ex vino vteri z fiat ex eis sief. his pñtea egritudinib' pñt sief vride cur' dñscriptio i caplo de vngula pñinet. Quod si passioēs iste vetustē fiāt scabies fricatiōe idigebit z sebel collectiōe: nō tñ mēsure hui' libri conuenit vt de bistRACTEMUS.

Jo. Ar.

Primo ponit curatiōē locale cū medicinis scdo cū opatio ne mannali. scda ibi qd si passioēs. De pma parte duas elicit intētiōes curatiuas. Prīma ē mollificare oculū cum balneo z fomētis sicut dictū fuit. Scda ē abstergere exsiccare resoluerē z corrodere cū sief rubeo z silibus cui' dñscriptiōē ponit z decla ratū fuit superius: reliqua sunt manifesta zc. Curat tercio opatione mannali remittēs nos ad aliud capl'z suā cyrurgā: qz hic solū phibice tractat. De puritu lachrymalium. Alman.

Adiuina tenera sumaf z teraf z fiat ex ea magdaleōes pui z ex oleo viol. iungant z oculis supponant z in hora dormiēdi ligent: rosatū tñ mell' ē et cit' pñfert. Et si hoc nō suffecerit lētes absqz corticib' z sumach z ro. ru. z granati carnositas su mani z pñrita ex careno conspgant z more emplastri superponantur.

Jo.

Hic agit de puritu lachrymalū de quo supius dictū ē qñtuz est expediēs: lachrymalia. n. citius pñrunt qz ceterē partes oculi: z pñte lachrymale domesticum qz pñeo mae ad ipm defluūt cū vie sint latiores. Diuidit h caplm in partes duas. Prīmo ponit curā p localia: in scda ibi. qd si nō suffecerit. Pñt curāz pñtia. De pma parte dicit q fiāt magdaleones parui. i. corpa parua. f. ad qñtūatē orbite ex endiuia tenera. i. nō multū antiqua q. f. pñndat cū oleo violaceo aut ro. qd ē melius qz magis pñfortat z reputit: z oculis supponat in hora dormiēdi z liget vt pñnēter adhareat: est. n. b. medicamē f. r. hu. repcussiuū cōueniens in pñcipio alterāis humorē tā fluxū z remouēs malā cōplexiōē ipressam z phibet mām fluētē. Scdm medicamē si b nō suffecerit ē vt lētes fri. z sicce absqz corticibus vt nō sit in eis asperitas. z sumach z rose rubee z granati carnositas iūntseca oia fri. z sic. z siptica pñrant z post pñrtiōē pñspgant ex careno calido z hu. mitigatiō z resolutiō: z est vinū coctū z reducant ad formā emplastri z supponat vt pñs ligādo: est. n. medicamē augmētū vlsqz ad medium statūs.

Quod si nō suffecerit ex cephalica prius pbleboto met patiēs: dñde ex vena frōtis z ex vēis q sūt i lachrymalib' āgulis. Vēter qñz frequēter soluat z multotiens balneum ingrediatur.

Jo. Ar.

Quod si nō suffecerit. Pñt curā vlem p phlebotomiā vne cephalice z vne frontis z venarū q sūt in angulis lachrymalibus domesticis. Vēter et soluat z balneū ingrediat de gbus oibus sufficēter dictū est supius. Medicamē vñ pñm in puritu z in pma specie scabiei mīscat iuxta pñparata subtilissime

puluerizata cū vino maluatico: aut optimo vino antiquo albo. z aqua ro. z pñt admisceri magis aut minus d vino fm qz volutus maiorē z minorē exsiccatōē z resofonem z hoc colligat quater in die oculo iponat. Aliud infallibile. R. san. dra. aloes epatici: sarcocolle nutritē ana. 3. i. 33: gariofil. croci canfore ana. 3. f. tutie pñparate. 3. iij. terant pulueres subtilissime z mīscant in vini maluatici z aque ro. ana. f. i. bulliat in vase vitreo ponēdo illud vas in vna calderia aque pñ cuius bullitiōē bulliat dictū collirium exis in vase vitreo vlsqz ad tertie partis pñsumptiones z vñtēciuer. Et quādo cūqz eo vñtimur conqassemus vas: melius est tñ vt ante hōz applicatiōē somentent oculi cū decoctiōe aliq de qua. s. z excusabit a balneo qd Ras pñcepit fieri zc.

Capitulum de vngula.

Vngula dicta ad similitudinē vnguis eo qz ipsa tegit fm plurimum extremitates oculi versus lachrymale domesticum: sicut vngues tegunt extremitates digitor. Describit ab. A. tertia tertiū ca. pñrio qz est additiō pñunctiue z velaminis pñnētis oculum incipiens fm plurimū a lachrymali domestico z currēs semp sup pñctiuiam. Et qñqz tegit corneā z inuadit eā ita qz cooperit foramē. Dicit pmo additiō. f. pñt naturā cōiunctiue. i. velaminis pñnētis oculum: Coiectiua enī vnde cūqz pñnet oculū pñt vbi ē cornea. Et dñ cōiunctiua qz cōiungit partes oculi ad inuicem: aut qz cōiungit oculū cū craneo in orbita z currit semp sup pñctiuiam: h non semp tegat corneā. Et in vera vngula ē membruz cū sit cor pus ex pma mīstione humorū genitū z nō cōpositū ergo simplex. Et non est pñniculus qz non cōponitur ex viliis neruis z ligamētis neqz ē neruus vt pñ satis ex paucitate sensus relinquitur ergo qz sit caro: qz cū nullo alio simplici tantā h3 cōueniētiāz qñtam h3 cū carne. Et cum caro sit ē qñplex verisile est ipam ēē carnē cōfusam pñt nālem. ex quo inferit vngulam ēē moribū in numero: moribū gdem qz sensibilibus impedit motiū oculi. z quādoqz sensitiuā faciēdo dolorē. z in numero qz addit in numero partium oculi. Si aut cooperiat pupillā est ē moribus in via: z pñt ēē dñi morbus in situ z superficie. Et nota qz aliqñ i ipsa apparēt venule pñ ibam eius disseminate zc. Almanfor.

Vm aliqd pñniculo simile ex āgulo q ē ex pte. naris oriū vñ z albū oculi coopire z pñcit vlsqz ad nigredinē generat passio q dñ vngula. Cuius nocumtū tñc solū ē pñ: cū peruenit vlsqz ad nigredinis pñte que ē iux pupillam.

Jo. ar.

Hoc capitulum de vngula diuiditur in partes duas. In pma parte determinat de ipsa theorie. In scda ibi. Hec igitur passio. determinat practice. Prīma pars satis ex dictis est manifesta. z nō dñt vngula ēē pñniculus sed pñniculo filēm qz subtilis z lata. Et ipam dñt ēē deteriozem cum pñuenit ad partē nigredinis. i. corneē q est iuxta pupillam. i. ex directo pupille: tñc enim vñtuz impedit. pupilla enim pñrie est foramē vñee multum. pñme ipst corneē. Species quādoqz sumunt a modo substantie z sūt tres nervea qz ad nerui similitudines in duricie. z carnea qz ad carnis similitudinē quādo est mollior. Adiposa qz similitudinē adipis z hanc tertiā speciem ponit Albuchasis. Secundo dñstinguūt ex parte coloris: nam quedā est rubea notabiliter a san. pñueniēs. qdā alba a phlegmate permisto cū san. qdā citria na siue viridis a cholera mīsta cū san. qdā nigra a melancholia mīsta cū san. Semp. n. sanguis pñcurrit ad gnātiōē mēbroz tā pñiūta gnātiōē qz seiuncta: z silr ad nutritiōē. Vñtū aut ad gnātiōem membri oēs humores cōcurrāt sicut elemēta ad mīstī generationē est alterius speculationis. Distinguitur et ex parte qñtūatis: nam qdam est magna occupans magnā partē cōiunctiue. imo corneam ipam quedā est parua quedāz medio cris. Item quedam est grossa quedā subtilis. Distinguit quāto ex parte adherentiē: nā quedā est multū iniūscata cū cōiunctiua aut cornea: quedā leuiter z est facillime separabilis. Quin to ex parte originis. nam quedā oritur ex lachrymali domestico z est fm plurimum qz illud pñt latitudinē viarū est plurimū materiū susceptiū. qñqz orit a lachrymali siluēstri z ē rarior. qñqz a pñfunditate palpebre istertioris aut supioris z ē rarissimū.

Sexto et ultimo: qdā antiq̄ qdā noua et qdā a gnatione p̄cta. Cause p̄ magna pte sunt manifeste. Cā enī mālīs ex qua est fm plurimū supfluitas nutrimentū lachrymalis et p̄iuctiue: et etiā alie mae supfluentes possint eē cāe mālēs ipsi. Cause p̄mitiue s̄t quecūqz huiusmodi hūiores multiplicant et ad oculos declinare faciūt. Cā efficiēs ē virtus augmētatiua cū colore nālī. For malis ē forma carnis. finalis inq̄tum caro vt habeat eē. s̄z finalis inq̄tum morbus vt ledat. Adh̄c vō adipose est phlegma aq̄ sum cū parte vinctuosa san. permixtum. Signa satis nota sūt cum sensib⁹ subiaceāt. Pronostica q̄ dura ē antiq̄a grossa magnā partē occupās multū iuiscata et p̄prie cū cornea ē icura bilis. Scdm̄ adiposa mollis parū iuiscata subtilis distās a cornea ē facile curabilis. In medijs dispōnib⁹ iudicia s̄t media et.

Almanfor

Hec igit̄ passio dū subtilis est cū sief viridi et sief de calcanto est medicanda. Si aut̄ vetusta fiat et grossa cum ferro ē expoliāda.

Jo. Ar.

Primo ponit modos curationis. Scdm̄ ponit duplicē de scriptionē siefibi. Sief viride. Quid dicat in p̄ma pte satis notū est. inuit. n. duplicē modū curationis. Unū cū medicinis. Reliquū cum operatione manuali.

Almanfor.

Sief viride qd̄ p̄fert sebel et scabiei et vngule et albe dini. R. ziniar. 3. iij. colcothar vsti. 3. vj. arsenici rubei: baurach spume maris oium ana. 3. i. salis armoniaci 3. 5. ammoniaci. 3. ij. ammoniacū in succo rute dissoluat et sp̄tes ex eo p̄sp̄gant et fiat ex eis sief: est enī mirabilē. Sief de calcanto qd̄ p̄fert vngule. R. eris vsti calcanti amboz ana. 3. v. ziniar. 3. ij. salis armoniaci baurach arsenici sublimati oium ana. 3. i. terant et per hebdomadam. i. dimittantur: deinde fiant ex eis sief et fricetur vngula cum eis.

Jo. ar.

R. ziniar. i. viridis eris corosui ca. et sic in quarto. 3. iij. colcothar vsti. i. vitrioli rubei vsti ca. et sic in tertio. 3. vj. arsenici rubei ca. in tertio sic. in secundo baurach spume maris ca. et sic in tertio oium ana. 3. i. salis armoniaci ca. et sic in quarto. 3. 5. ammoniaci. 3. ij. ammoniacū dissoluat in succo rute et ceteri pulueres cōsp̄gant eodē succo et simul cōporādo fiat sief qd̄ ē mirabile siue in forma pulueris siue in forma ligda applicet. Sief de calcato. R. eris vsti calcanti. i. vitrioli viridis ana. 3. v. zimar. 3. ij. salis armoniaci baurach arsenici sublimati oium ana. 3. i. terant et p̄ hebdomadā. i. dimittant iterim ipsa bene puluerizando et in cōporādo et fiat sief ex eis cū aliquo liquore vt succo rute et cū eis vngula fricat. Quattuor sunt sp̄es vitrioli. s. colcothar qd̄ est citrinū: calcantū viride: hec sunt ca. et sic in tertio. Calcadū. s. albu. Assurie rubeū. et hec duo sunt ca. et sic in secundo veratamē. Simo. Ja. dicit qd̄ colcothar est calcantū viride antiquatū. Arsenici tres sunt sp̄es rubeū citrinū qd̄ sūt min⁹ acuta ca. in tertio sic in scdo. Albu dictū realgar ca. et sic in q̄rto. s̄z arsenicū sublimatū est ceteris acutius et multū causticū et ei⁹ opatio durat tribus diebus dū p̄funde cauterizat: q̄p̄pter consideretur qualiter in oculo administretur: sed de hoc statim dicetur et.

Lura

vngule triplex erigit regimē. Primum v̄le circa cām antecedente. Scdm̄ locale. Tertium v̄triqz cōmune. Primum complet. p̄ iunctionib⁹. s. minoratione digōne eradicatione diuersione et fluxus sterceptione. q̄ oēs qualr̄ debeāt compleri satis pōt ex sup̄ascriptis patere in ca. de scabie et ophthalmia. Scdm̄ regimē duob⁹ p̄ficitur modis: p̄mo cū medicinis scdm̄ cū operatione manuali. Primum vō modus cōueniēs in subtilibus et mollibus et p̄prie qn̄ nō possūt leuiter cū operatione manuali remoueri duob⁹ p̄ficitur iunctionib⁹. Prima ē mollificatio cū balneo aut fomentis sup̄ascriptis. Scdm̄ immediate post fōmētationē apponere medicinas abstergetes et corrodenes a leniorib⁹ inchoādo et gradatim ad fortiora p̄cedēdo. Thūs solūm triū et alpsum cū aqua ca. et postea collipratū ē exptum et securū. Collyriū Rusini descriptū a Vesualī. R. lapidis lematitis lotieris vsti climie argēti ana. 3. iij. pipis al. 3. ij. pipis nigri

spume maris ana. 3. v. iij. aloes succo trini spice gariofit. ana. 3. iij. 33. 3. iij. amily myrobalanoz belliricoz ana. 3. ij. croci salis armoniaci ana. 3. i. terant et cribellentur subtilissime et vtere. Est. n. sublimē et famosum. Collyriū. A. ex testa cancroz fricata. ab ea limmento misto cū oleo cucurbitē et apud oēs mirabiliter laudatū.

Sortiora sunt descripta p̄ Rasim in textu. Et si vis vti fortib⁹ sine qbus fm plurimū ista opatio cōpleri nō pōt. Accipe sief de scripta a Rasi et tenēdo aliquod ip̄oz inter digitos applicat cū extrematē ei⁹ sup̄ vngulam. Et tādū teneas donec eger sentiat dolorē et postea amoueas. Et pone in altera parte eiusdē vngule et sic paulatim tota p̄sumetur aut intingat extrematē stilli cor to inuoluta in aliquo collyrio forti ex sup̄ascriptis et applica sup̄ vngula vt p̄us: aut illi extrematē p̄us in aliquo liquore balneate annecte pulueres sup̄ascripte sief. Et applica quousqz sentiat dolorē vt. s̄. et si oculus icurreret ophthalmiā et dolorē distet ab huiusmodi opatione p̄ aliquos dies: deinde reuertere donec cōpleta sit et hoc mō secure poteris vti huiusmodi medicinis fortibus. Elonga tū hāc operationē a cornea q̄tum potes: et cū facis huiusmodi opationes dolores osas bonū ē ponere defensionē circa frontē et t̄p̄a ne humores fluat ad oculū: et clauso oculo pone desup̄ faldellā coti isusam in lacte et aqua ro. et oleo ro. ad doloris mitigationē. Almodus aut̄ opatiōis manualis in vngula ē triplex. Primum si vngula nō sit multū cū oculo inuiscata et cū vncinis in extremitatē ei⁹ magis sepata siue minus inuiscata capiat palpebra ei⁹ aperta et sic retēta p̄ aliq̄ bonū ministrum eleuet: Et si opus sit alio vncino ad meliorē eleuationē applicet postea cū infro ad modū lācente: sed obtuso aliquat̄ ex coriet ipsam ab oculo separādo vsqz ad lachrymale cui annexa ē et ibi dem iudicat cū cor fice et caute ne caro lachrymalis incidatur: sic enī fieret fluxus lachrymarū p̄petuus. Scdm̄ modus est in illa q̄ multū cū oculo ē inuiscata vt suspendat cū vncino. p̄pter duritiem ei⁹ in parte magis eleuata et grossa et si nō pōt capi cū vncino. p̄pter duritiē ei⁹ p̄foratur ibidē cū acu subtilissima in cui⁹ extremitatē sit filū et cū filo suspendat et eleuet q̄tum apte fieri potest quā eleuata adhuc insignat alia acus capiedō maiore partē eius: et q̄tum de ipsa capi pōt: dūmodo nō ledat oculū et tracto filo de serico vsqz ad mediū ei⁹ trahat filū: nūc ad vnam dīam nūc ad aliā secando et ip̄m ab oculo sepando p̄mo versus cornea postea versus lachrymale donec totaliter separet. Et si vide retur tibi qd̄ cū pilo caude egne separi meli⁹ posset secando ipsas experire quo melius p̄ficiatur opatio hec: Postea iux̄ lachrymale incidat. et in hac opatione cauendū ē ab icisione partium oculi: caro enī lachrymalis cognoscit p̄ rubedinē et mollicie: et p̄iunctio cognoscit p̄ duritiē et maxime caue ne cornea ledat.

Tertius aut̄ modus fm Albucasi p̄prie in vngula adiposa acceptatus a multis in curatione macularū de qbus sermo p̄cessit. perficit cū rasozis raspādo siue abradēdo totū qd̄ est in superficie oculi: illud enim apte fieri pōt nō radēdo oculū cū illa additio sit oculo mollior: et post has opationes ip̄onunt in oculo cymīnū masticatū cū sale ad phibendū iuiscationē oculi cū palpebra. Ego aut̄ credo p̄ueniētis eē immediate post has opationes sief albu cū lacte ad sedandū dolorē et phibēdū ophthalmiā. Phobibet aut̄ iuiscatio faciēdo egrus sepe mouere oculum s̄ palpebra: et si nō possit aperiant aliqui palpebre si ab oculis sepe et postea si opus ē trāfactis duob⁹ dieb⁹ vel trib⁹ aliqd̄ ex medicinis abstergetib⁹ de qb⁹. s̄. ad p̄sumēdū residuū i oculo ponat. Tertium regimē duas erigēs liētōes. s. correctōz acutū et d̄bitū regimē sex rex nō nālium ex caplis p̄cedētib⁹ p̄t elici et.

De atarphati siue sanguine effuso in oculo.

Acula

rubea atarphati: tarpha pustula sanguinis infusus in oculo sūt termini synonymi significantes hāc dispositionē q̄ diffinitiuē ē sanguis in superficie oculi adherens et inuiscatus. Et si sit ex directo pupille impediēs visionem est morbus in via. Et vō sit in alia parte oculi et ledat ad malam cōplexionem cum materia reducitur.

Si vō non ledat non est egritudo: sed est de his que nō sunt egritudines et tamē cum egritudinibus numerat: vt est apud. Al. secunda primi doctrina prima caplo sexto et.

Species ei⁹ sunt: qz aliquando sanguis ille occupat magnā

parte superficie oculi. aliquā partem existēs sicut pūctū ruberū: ideo atarphati dictū est. ¹ Sic aliquā est recens san. nouiter infuso: et est coloris rubei. Aliquādo est antiqua et tūc est nigra vel tēdēs in nigrum resolutis ex longa mora partibus igneis et aeris remanentibus partibus terreis tendētibz in fuscū. ² Cā imediata ē duplex vna ē extius sanguinis a vena vel arteria: aut qz soluitur iparum pūctū aut p viā resudationis. ³ Cā aut solutionis cōtinui iparum qñqz est pūctū sicut pūctū casus fricatio oculi motus laboriosus statio sub sole et huiusmodi. ⁴ Quādoqz ē intrinseca corporea sicut multitudo san. extendēs: et ipsi ebullitio sicut aliquā in febribus balneo et forti exercitio vnde humor ebullies scindit venā: et foras se subtiliatus resudet ex venā Aliquādo ē humor corrosiuus sicut venę corrodens.

Secūda cā cōiuncta ē aliqd remanēs ex mā apatis san. resolutio fm maiorē partē siue vt veri? dicā illud remanēs ē ipa macula sed apā pcedens vel cā imediata ipsius ē cā hui? macule.

Signa sunt macula ru. aspiciēti ē manifesta: qz aut sit ex reliquia apatis ex pcedente apate cognoscitur. Quod vō sit a cā pūctū ex relatu egri habet. Quod vō sit a cā corporea cognoscitur cū nulla cā pūctū pcesserit. Vtrū aut a plenitudine vel ab acuitate cognoscitur qz plenitudine declarat tētio venarum.

Ebullitionē vō declarat plectio ca. corporis et cause sanguinē ebullire faciēs. s. qz sit ex resudatōe cognoscitur qz tenuis et subtilis ē. Et quando est ruptura venę grossior est macula illa san. grossiori fluente.

Pronosticum Hec dispositio est ex toto genere salubris natura aut arte curabit.

Cura triplex exigit regimē vt supra. Prīmū vte. Scdm partē curare. Tertiū cōe vtriqz. Vte qdem cōpletur p phlebotomiā fm qz supius dictū fuit necnō medicina solutiua qz dē celenis et infrigidās sicut aqua fructuū cū casia aut māna. Diuersio ē pfectur tam diuersionibus cōibus qz p pūctis. s. phlebotomiis particulariū venarū capitis de qbus. s. fluxus et interceptio ficiatur vt. s. Scdm regimē pfectur in pncipio cū repercutiō tibus et in fine cū resoluētibz et abstergentibz: in medio autē cū mistis. Ex pueniētibz in pncipio ē aqua albuminis oui in oculo infusa: aut si in ea infundat parū boli ar. et deinde coletur et sic colata et expūsa oculo imponat: et deinde scda die ponatur in oculo lac in quo bolus ar. et silia sunt infusa. ¹ Exterius aut applicet albumē oui cū oleo ro. psum. Deinde tertia et quarta die et qnta iponat sanguis colūbi calidus: aut turturis et ebulliens p phlebotomiā venarū: q sunt sub ala: aut p decoctionē et est calidior. Et b tpe emplastret oculus cū fenugreco et rosis coctis in aqua ro. aut emplastret cū folijs salicis coctis cū aqua ro. deinde de emplastret cū fenugreco. et rosis cū vino decoctis. ² Postea cū nō ē timor noni fluxus vaporis oculus cū decoctione came. mille melloti aut folioz caulū: et postea emplastret cū folijs salicis: et caulis tritis: et coctis cū vino potēti antiquo. Et in hoc tpe ponant in oculo collyria fertia. s. turis. z. i. tere vltima pūctū: et funde sup ipm ex aqua pluriā in qua dissolutū sit sal cōe. Et si vis vt magis ipūnat dissoluat in aqua sal armoniacū aut sal gēma et cū supra scripto ture et misceat: et fiat collyriū. ³ Forū aut ē istud qd a Rasi in lra describit. Olibani quoqz pars vna: et salis gēme tertia vni? partis in lacte dissoluta egregie pferit et sūz cū aqua rafani. Si vō macula ru. fuerit reliqua apatis: fomētet oculus pmo cū decoctione passullarū cui parū fenugreci addi possit: deinde collyriū cū succo passullarū sine arillis et aqua melis: et cū eisde cū qbus sit fomētatio pōt emplastrari vt qd dereli ctū ē emplastret et mollicet et resoluat. ⁴ Tertium regimē cōe vtriqz. s. cōplendū ē p correptionē accūtūm et p regimē sex rerū nō nālium patere pōt ex sepe dictis: in pñ. n. dū ē dolor et estua tio dē cē tenuis: postea his accūtūm declināb? pōt igrossari.

Almanfor.

Am i oculo ex pūssione aut ex re alia pūctū ruberū fieri cōtingit sanguis qibi est dissoluēd? est. Postqz estuatio qūerit. Sumant igitur arsenici ru. olibani armoniaci myrrhe oīuz ana partes equales et fiat ex eis sief q i succo coriādrī fricent et in

oculo distillent. quādiū tamē dolor pseuerat abbugo oui sumēda est et oleo ro. cōmiscēda et totū ex eis in oculo est superponendus.

Jo. Alr.

Am in oculo et. Habet b ca. duas partes. In pma ponit cām hui? passionis. In secūda curā. scda ibi sanguis qibi est qd dicit in pma manifestum ē. In secūda parte. pmo docet qd faciēdū est cū egri do. pcesserit oculus cā est: qz medici s. plurimū nō vocant in pncipio: s. posteaqz aliquādiū pcessit. Secdo ponit curā q debetur pncipio. q dicit in parte ista manifesta sūt. Describit. n. collyriū satis forte applicandū: postqz estuatio. i. calor et dolor et fluxus humor: cessauerit. s. arsenici ru. olibani myrrhe armoniaci ana partes equales fiat ex eis sief cū succo coriādrī: q et cū vis vti eis sunt fricandi sup cete in succo coriādrī et collyriādrī: melius tū est vt arsenicū sepe abluat cū aqua rosacea aut succo iā dicto Et forte melius ē vt hoc collyrium cū extremitate stilli cotto iuo luto applicet. qz ad placitū sic p remoueri et si macula reiterari.

Hic ē dubiū nondū decisum. vtrū. s. in cornea sit vne et arterie p quarū rupturā pōt fieri atarphati. Et videt qz sic qz nutrit et vivit. et qz patit sebel q est pāniculus accidēs ex inflatōe venarū apparentiū in superficie pūctiue et corneę. In oppositū arguit qz qstū cūqz eēt minute adhuc apparēt. In cōtē plene san. q non ē diaphana et p pñs nō eēt pfecte diaphana: imo in aliqb? partibus colorata. Sic si oculus videt vaporē et ipeditur ab eo multo magis ipeditur a pñtia sanguinis in cornea. Eredo pformādo me dictis. Al. et ceteroz et expientie q in ea sint venule et arterie minutissime: q sunt dyaphane et nō replete san. s. humiditate pma de scdis facta diaphana et trāsparete fm ipsius corneę extētiā: sed cū multus ad oculos fert sanguis: san. repletur et apparet. Et ad argumēta in oppositū dico q si vapor ipeditur visu iste tū non impediunt cū sint diaphane: sicut cornea neqz videtur ab ipa separate cum sint minutissime et sibi similes et.

De lachrymis siue distillatione oculi.

Lachryme Distillatio oculi sunt termini sy nonimi significantes hāc dispōnem: q diffinitive ē egritudo fm quā oculi semp appa

rēt humiditū humiditate aquosa: et qñqz currūt gutti vel beuius lachryme sunt humiditas aquosa ab oculo pfluens: et in alia veritate sunt egritudo in via: cū visu ipediat. phibēdo debitā de lationē iperum visibiliū p corneā: et hec nō sunt nisi supfluitas aquosa resecata in secūda tertia aut quarta digestionē. Aquositate nāqz genita in epate p scdam digestionē postea expulsa cū san. ad chilz magna pōt ei? tanqz supflua expellit p venas emulgetes ad renes: et deinde a san. collata expellit p poros vitides ad vesicam et migit. Reliquū aut ipsi? aquositas qd remansit cū san. vt sit vehiculū ipsi? san. penetrat cū san. ad extremitates venarū q ad oculos terminant et sit lachryma. Venerat secūdo mā lachryme in tertia digestionē in extremitatib? venarū cū sanguis puerit in pma humiditate de scdis: est. n. illi? tertia digōnis supfluitas: et hec simul ē mā lachrymarū et et sudor: s. et prima aquositas sit mā sudoris. Tercio resecat supfluitas aquosa i qra ta digōne cū pma hūditas de scdis trāsmutat i scdam et tertia: et

in tertia. s. cambiū trāsmutat i quartā. s. in glutē et mēbroz s. sam. Due. n. i qra digōne resecant supfluitates alfa grossior: et ē illa imūditas q appet i corpis superficie: et ex b gnē sūt muchina rū cerumē aurū et. Alia s. bilis q aliquā i vaporē aliquā i sudorē paucū et s. bile puerit: et blata ad oculos i lachrymas pueritur.

Due at sūt vie p qz hec mā lachrymarū ad oculos dferent: pmo p venas exteriores frontales et ipales ad oculos terminatas. scdo p vias intrinsecas pueniētes ad oculos et p foramina q sūt i orbita. Pōt addi tertia via qz humiditas fluēs p nares qñqz p foramina ossiū nasi ad oculos fmutat et druat ad oculos sic ecōra.

Collyria posita i oculis dferent p eadē foramina nariū ad os: vnde quinta tēg sentit i ore sapor alcohol posite in oculo. huiusmodi aut signū qz multis humiditatib? dfluētib? p nares oculi lachrymant. Spēs lachrymarū sūt duplices qdā volūtarie pueniēs aut ex tristitia dū sit cerebri pñctio et pñ hūditatis aqse expūssio: aut ex letitia p quā sit cerebri dūlatio et suoz meatuum

Artemis et alius

Lachryme distillatio oculi.

Lachryme qd. q vnde pueniunt.

3 via: p quā lachryme veniunt ad oculos.

Lachryme volūt. ex pñct. et letitia dfluunt.

De lachrymis siue distillatione oculi.

2 cōsequēter p canales dilatatos hūiditatis aquose effusio; 7 si militer sūt ira ppter caliditātē dilatātē 7 mās mouētē ad exte-
riora de quarū cura nō est sermo i pposito. Aliq̄ at sūt inuolun-
tarie 7 sūt duplices qdā natīue; 7 qdā tēporales siue accidentales
q̄rū qdā sūt aliq̄ quedā noue. Et istarū qdā sequitur aliū mor-
bū sicut se. apatā cerebri 7 his sūta. Quedā vero nō; 7 p̄tē rēo-
uent cū remotiōe egritudinū q̄s sequunt. Secunde vero q̄n
q̄s sūt p̄tine q̄nq̄s interpollate s̄m dīaz causaz a qbus pēdent
7 oēs iste sūt duplices qdā. f. ca. 7 qdā sūt. Sunt tñ qdā lachry-
me accidentales cōsequētes vltimā debilitatē oīum virtutū oculi
7 cerebri ac residui corporis q̄ accidit in p̄p̄is mori 7 hec nō
sūt a virtute expellēte; sed sunt a grauitate hūiditatis inclināis
deorsū; q̄ et mō sūt oīgnones i p̄p̄is mori. Et de his sepe
in p̄nōsticis 7 in aphorismis 7 libro regis acutoz fit mētio 7c.

Cause Lachrymarū in genere sunt quatuor defect' mēbri
susceptiētis. f. oculi defectus mēbri mittētis puta ca-
pitū 7 cerebri p̄sentia mēe 7 viarū latitudo. Ex defectu qdem
oculi dupliciter; aut qz caro lachrymalis amota ē aut a gnatiōe
deficit cuius defect' ē dicēdus morb' in nūero dimīnuto. Aut ē
debilitas ipsius oculi; maxie cōtētiue. Defectus aut mēbri
mittētis qd est cerebri aut caput saltem immediate; 7 a toto cor-
pore ad caput possit hec mā deriuari. Est it̄a v̄tute p̄tentua
nō potēte retinere debite aut digestiue superfluitates multiplicā-
te aut i expulsiua nō potēte insensibiliter resolūere; aut p loca cō-
ueniētia expellere; 7 b p malā p̄tione ipsi cerebri sūt. 7 hu. 73
p̄m et tpe aut ex natūitate p̄tā aut pp malā ei' p̄p̄nēz aut pp
apatā ipsi' ca. 7 sūt aut mista. aliq̄n accidit pp se. maxie sanguis
faciētes multas mās euaporare ad caput q̄ deīn in hūiditatez
aq̄lāz p̄dēfāt aut liq̄faciūt mās ipsi' cerebri; vñ ad loca suppo-
sita fluūt. p̄dēfāt aut mēe ē cā labrymaz. aut rōne sue mltitū-
dinis; aut rōne sue acuitatis expulsiuam ipsius capitis stimula-
tis. Latitudo dēvīaz siue intrinsecarū siue extrinsecarū ad b adiu-
uat sic ad ceteros fluxus. Et q̄nq̄ cāe lachrymarū sūt p̄mītiue
sic frīg' forte mordicādo oculos; 7 exp̄mēdo multo magis q̄z
calor. Similiter res stertutatio nē iducētes 7c.

Signa Lachryme sunt visui nota; defect' carnis lachry-
malis ēt sensui s̄biacet 7 habet ex relatu egrī; aut
alioz qz forte sūt abscesa vngula nimis p̄fūde i lachrymati do-
mestico. aut qz i p̄fūst fistula i codē; que sua sanie corrodit carnē
lachrymalis. aut qz curata ē cū corrodētib'. aut causticātib'. aut
qz hic defect' sūt a natūitate p̄tact' cū sēp habuerit lachrymas.
Signa d̄bilitatis oculi sunt qz ocul' facile s̄cipit supfluitates;
vnde fit frequēter ophthalmie; aut qz nāl̄ ē eminēs alb'. cui' de-
bilitas ē a natūitate p̄tacta. 7 maxie cū parētis sui fuerit d̄bilit-
um oculo; ē enī morb' hereditari'. Signa sūpta aut pte cere-
bri sunt signa d̄bilitatis digestiue cōtētiue 7 aliaz virtutū. mās si
absolute d̄bilis ē virtutes oīs ipsi' ē ortoz ab ipso sunt dimīnute.
si vō digestiua d̄bilis sit multiplicānt supfluitates in ipso. Et
vero cōtētiua sit d̄bilis quecūq̄ supfluitas i ipso aggregata etiā
si pauca sit quāp̄m sūt ad mēbra supposita. Sed fortasse q̄
dā istabit; qz b ē ex fortitudine expulsiue nō ex d̄bilitate cōtētiue
Ad qd dicēdū; qz si he mēe expellant ab ipso p vias a nā isti-
tutas b arguit fortitudinē expulsiue. Si vō fluāt nō p loca pue-
niētia sicut ad oculos pulmonē neruos arguit poti' d̄bilitas cō-
tētiue q̄z fortitudo expulsiue.

Signa at egritudinū que sūt cāe eaz d̄bilitatū cerebri v̄t vir-
tutū ei' male p̄plexionis male p̄positionis 7 apostematū haben-
da sūt ex his que i capis p̄cedētib' dca sunt.

Signa mēe si mltā sit ē grauitas capitis 7 dolor extēsiu' aut
grauiatū ipsi' aut qz forte he mēe vndiq̄z p̄fluūt ab ipso cerebro.
Si vō mā sui acuitate sit cā lachrymaz cognoscit ex dolore
acuto i capite necnō caliditate lachrymaz.

Signa vō latitudinis viarū sunt p̄uatio signoz aliaz causaz
7 qz vene i frōte 7 tēporib' multū late 7 āple vidēt. Signa la-
chrymaz que natīue sunt habet ex relatu. Signa lachrymaz
in p̄p̄is mori s̄p̄sa moris p̄p̄q̄tas. Signa lachrymaz ca-
lidaz habent ex relatu egrī; aut qz vlcēat p̄tes q̄s attigūt; necnō
iudicū frequēs stertutatio egrī mā fluētē p vias intrinsecas. Si
gna qz sequat alias egritudines aut cās p̄mītiuas sunt p̄sentia

ipsaz egritudinū. aut cāz p̄mītiuarū.

Pronosticum Que natīue sunt nō curat nisi pro-
ueniūt ex supflua humiditate p de-
cursū etatiū vsq̄ ad etatē iuuentutis corrigēda. Secūdū la-
chryme antiq̄ difficillime curat. Tertiū lachryme sequētes ali-
as egritudines curant si curari p̄rit; si vō nō nō. Quātū la-
chryme diuturne frequēter pducūt ad fistulā lachrymalis.

Ultimū que pueniūt ex defectu totali v̄t maioris p̄tis carnis
lachrymalis nō curat. ē enī caro lachrymalis frenū lachrymaz
q̄ remota etiā i corpore tēpato fluēt lachryme.

Sed hic remanet dubiū nōdū discussus a qbus partib' ocu-
li lachryme fluāt; an a lachrymali domestico an siluestri. Ad
quod dicēdū qz a lachrymali domestico s̄m plurimū cū ad ip-
sum plures vie 7 latiores terminēt. A lachrymali autem silue-
stri modicū cū ad ipsaz pauciores vie 7 strictiores. f. vene 7 arte-
rie tēporales terminant. Sed dicit Benuētū; qz lachryme 15
apparet i lachrymalib' p̄p̄rie tamē fluūt a duob' foraminib'
paruis i fine piloz palpebrarū. vno i palpebra supiori altero in i-
feriori apud lachrymale domesticū. Et subdunt aliq̄ qz lachry-
me que veniūt pp animi accidentia. f. tristitiā irā 7 huiusmōi p̄flu-
unt a forame inferiori cū hec animi accidentia i corde s̄iāt vnde
rationabili' ē vt effundant ex palpebra inferiori; que magis cōi-
cat cordi q̄z ex supiori. Que autē reſunt p alias cās magis ce-
rebro cōicātes d̄fluūt p forame palpebre supioris 7c.

Ex iā dictis facile colligim' solutionē quorūdā p̄blematū.
Prīmū quare i risu fluūt lachryme 7 i tristitia nisi sit vehe-
mēs 7 subita nō fluūt. Huiusmōi enī cā ē qz i risu 7 gaudio
fortis sit expāsiō humorū 7 calorū ad circūferētiā toti' 7 etiā p
viā cuiusdā ip̄s effionis cerebri facit i risu fluūt lachryme. In
tristitia vero pauciat facta nō fluūt lachryme; qz sit reſtractio hu-
morū 7 spūs a circūferētiā ad cētrū. 7 i subita sit cōp̄ressio cere-
bri 7 exp̄siō humiditātū. Et ex eadē cā in timore nō finiūt la-
chryme; qz subitō retrahunt humores; 7 spūs ad cor. Sed in
ira q̄nq̄ sūt lachryme ppter vehemētē agitatōē expāsiōēz 7
cōmōtionem humorū ad exteriora; 7 hoc verū ē nō in p̄ncipio
ire; sed in processu cum calor magis expanditur 7c.

Secūm p̄blema; quare hñtes oculos lachrymosos iudicant
luxuriosos; 7 hoc solū h̄s veritatē in qbusdā in qbus oculi sūt la-
chrymosi ppter subtilitatē 7 mobilitatē humorū latitudinē viarūz
cū caliditate. He enim sunt cause p̄currētes ad hoc vt hoīes
sint luxuriosi. Vbi aut hñent oculos lachrymosos ex alijs causis
p̄blema nō p̄tinet veritatē; Vtū potius ecōtra possumus di-
cere luxuriosos hñe oculos lachrymosos; qz in ipsis debilitant
virtutes oīs 7 p̄p̄rie cerebri; quare merito abundant lachryme;
necnon cetera superfluitate.

Tertiū p̄blema; quare in forti ituitu alieni' obiecti sūt lachry-
me; cuius cā est qz in tali ituitu debilitat oculus merito ficionis
spūm s̄m habitudinē vñā; Sed a lumine 7 obiecto oculi ita
fixi debilitant; imo q̄nq̄s in eis sit ē qdaz modus doloris. Ter-
tio musculi ita fixi s̄m habitudinē vñā extēdunt; 7 ita ipsi s̄m
nentib' extēnsis p aliquod tps sūt humiditātū oculi exp̄siō 7c.

Quartū quare lachryme ridentū apparēt frigide. Dicēdū
istud puenire; qz ppter expāsiōē calorū ad faciē in risu reddi-
tur facies calida. 7 lachryme minus calide q̄z sit facies apparēt
frigide sicut vīna exīte in balneo mineta sup corā suā apparēt
frigida cū tñ sit calida. Ad b adiuuat; qz in ridente calore ex-
pāso ad exteriora lachryma redditur frigidior. In plorante
vō est econtra duabus causis sup̄ascriptis contrarijs.

Quintū est quare viso aliquo obiecto delectabili vel audito
fluūt lachryme; huius enim cā est; qz vt dictū est in leuita calor
7 humores extērius expanduntur 7 vie dilatantur quare 7c.

Cura lachrymarū si sequat causas p̄mītiuas aut egritudi-
nes alias sit p remotiōē illarū cāruz 7 egritudinū
si remouibiles sint 7 cū b̄ntēdat cōfortatiōē mēbrioz. f. ocu-
loz cū s̄ticipis moderate 7 p̄hibeat fluxus humorū ad oculū de-
bito seruato regimine; si vō sequant defectū carnis lachrymalis
nō integrū nec p maiori pte; curant cū ipositione pulueris citri-
ni ab. 2. 7 Rasi in diuisionib' laudati. R. sarcocelle nutrit. 3. r.
hes memidre. 3. iij. licij aloes an. 3. ij. cocci. 3. ij. s. spume maris. 3.

f. aggregentur & subtilissime terantur. puluis ē factus ex ture sue fumo nris: qui melior est sarcocolla & aloē est ad hāc rez ē prestantissimus: s; medicīne iste sint pparate cū aqua decoctionis myrti. Si vero lachryme pueniunt fm qd est vt plurimū ē p sentia materie multe aut acute cū debilitate virtutū cerebri & oculorū & latitudine viarum aut ex pluribus de causis suprascriptis

Cura cōpletur sex intentionibus. Prima ēiat. Secunda diuertit. Tertia cās debilitatis cerebri remouet ipsūq; pfortat. Quarta fluxus itercipit. Quinta oculuz confortat. Sexta ordi nat regimē conueniens sex rerū non nālium. Prima intētio completur cū inuozatione materie vt cū pilulis de hiera simpli ci: cui agaricus addi pōt mā existente frigida: aut cū pilulis assa geret: si magis ad caliditate declinat & fiat digestio in materia ca. cū iuleb ro. aut sirupo de papauere si calidior sit. Si vero frigi da cū melle ro. & breuiter cū ericantibus in omni dispositione sed calefaciētib; aut in frigidantibus fm exigētiā materie et membroz: non autē cum subtilantibus neq; aperiētib;: imo inuiscantibus & ingrossantibus. Eradicatio autem fiat cū pilu lis cochys aut hiera cōposita. Si in frigida: aut cū aureis in ca lida & cū his mista in mista. Diuersio autē completur cū lo tione brachiorū & cruriorū & toti corpōis fricatione descēdē do: nec non cum balneis aeris: aut aqueis in quib; sudor pro uocetur: magnifice enim cōferunt & cōsumendo materiaz aquo sani & diuertendo. Item cū masticatorijs & gargarismatib; ad hoc ppijs & tandē cū cetera non sufficiunt cū cauterio in com misura coronali quod est ad hoc ppiuū maxime in cā frigida.

Tertia autē intentio. s. capitis cōfortatio dupliciter cōpletur. Vno modo remouēdo causas debilitates cerebri. Alio modo confor tado ipsius virtutes & spiritus multiplicado & cōfortado cū sibi p opijs p virtutē primaz tertiaz & quartaz. Si ergo causē debilitates cerebri fuerint egritudine aut causē primū ue remoueant si remouibiles sunt. Si vero fuerit cōplexio ip sius cerebri naturalis lapsa fri. & hu. que est fm plurimū cā hu iusmodi: tūc cum eisdem poterit corrigi & cerebz cōfortari sicut ē sacculus ex milio & sale torrefact; corticibus citri maiorana ca lamēto sticados ciperō & similib; Quibus si maior fuerit fri gidity & hūiditas addi posset semē nasturcij & sinapis: qui sac culi calefiāt super latere calido vino potēte asperso & applicent parti capitis ateriori & medio aut caput laue cum lixiuo exiccā te & cōfortante. Ex cinere vitis & stipitū caulius in quo decocta sit maiorana bachara folia lauri & in fine cū vino ciato vini potē tis atiqui sicut maluatici laue. Aqua ardēs capiti applicita est in hac dispositione vltima. Cōfortatur et cerebri & mala cōple cio fri. & hu. corrigi cūz interius sumptis sicut tyriaca & myrri di dato diābra & electuario de gemis cū spetiebus Absue: pliris arconcon Nicolai & tandē cū aqua ardente cuius partū a. 3. i. v. qz ad. 3. iij. bibatur & teneat os clausus. Si vero fuerit mala cō plexio calida corrigat cūz frigidis & sicis sicut cū sacculo ex mi lio torrefacto & rosis: cui si maior fuerit caliditas addant sanda lile sed forte prestanti est hec extriseca omittere: naz si cali da fue rit cerebz dyscrasiant: si frigida humiditas exprimunt & augent lachrymas. Procedat ergo cūz iterius sumptis sicut cū iuleb ro. sirupo de papauere aut diacodion: cui aliquid spetierū diam brie vlt diamuschi ad cerebri pfortationē addi potest: & cū odozi bus quos require in capitulo de catharro. Quarta autē intē tio. s. fluxus interceptio cōpletur si materia fluat per vias extrise cas constrictiuis: frōti & tēporib; applicitis de quib; sermo pre cessit in ophthalmia: sed ppiuz in hac dispositione in materia frigida est qd ponit Absue ex inuentione Deocriti. R. lanā luc cidam nō ablutz & cōbure & cinerem ei; diligenter tere & ex eo cūz albumine oui lini frōtem & tēpora: mor enis materiei fluxū amputat & lachrymarū: Multa huiusmodi dicta sunt superi; in ophthalmia valētia in causa ca. & fri. & mista. Sed his non potentib; interceptere fluxum veniendū est ad sectionē venarū si cut in ophthalmia dictū fuit. Si vero materia fluat p partē in trinsecam hec nō cōferūt: sed interceptiū est fluxus necessariū cum iterius sumptis ad quod opūme cōfert diacolibanū deseri ptione Nicolai dādo ex ipso. 3. s. cū. 3. j. vini albi ca. in q coctum sit olibanū per tres aut quattuor horas post cenā leuez. In cā

vero ca. sumat. i. ex pilulis his. R. turis. 3. j. myrrhe opij creci an. g. v. fiat v. pilule cūz sirupo de papauere. Grana quozq; tu ris & similiter myrie dgluita ad hoc cōferūt & non in his timor de stupore & propterea ab ipsis & similib; est incoandus & multa alia remediōz genera ad hoc require in capitulo de catarro.

Quinta intētio. s. oculi cōfortatio cōpletur cūz rebus mensu rate stipticis pcpue cūz puluere Rasis valēte in causa mista: sed in causa calida remoueat pipen: & ex hoc puluere potest fieri col lyrium cū aqua myrti & cōfert. Et ad hoc iuuat puluis tutie ab lute solus cū aqua myrti. Item puluis ossiū myrobalanorū cōbustorū cūz dieta aqua. Item recipe totie pparate cū aqua myrti. 3. j. coralli al. & ru. ossiūz myrobalanorū ke. cōbustorū su mach gallarū aloes olibanū opij an. 3. s. pulueres stiliū triti misceant cū aqua infusionis dragagati & gūmi arabici & est op timum. Ultimū cui non est par per descriptiones Absue ex in uentione zizes regis medoz cōferens lachrymis ardori aspi tati oculoz & fere oibus egritudinibus ex cā ca. & etiam aliquali ter in mista & cōfert pcpio cataracte & qui videt vnā rem quasi duas. R. sarcocolle nūrite in lacte mulieris dieb; plurib; 3. iij. dragaganti albi olibanū scozie ferrimargaritarū nō perforatarū an. 3. j. spice ide climie auri & ar. acatie an. 3. s. amidi cernise an. 3. ij. tutie pparate subzube. 3. iij. tere cū cū succo granatorū acetosorum & fac siccari sicut prius: dīde cū aqua ifusionis hu eg. i. acori: vltimo cū aqua solati: dīde pone cāfore. 3. i. zuccari al. auf. i. dīde tere vltima cōtritione: & fiat ex medietate eius sief cū aqua ro. ex alia medietate alcohol stiliū: si possumus ēt eo vti cum albumine oui & lacte ēt mulieris: sief enim optimū cō fortans oculum. Sed nota qd pulueres pstatiores sunt in la chrymis qz fortius iprimūt: & ēt magis oculis inuiscent & adhe rent si nō faciant ardorem. Aqua tū ardens fm qd diu exptus ē qdam ex scijs cōfert optime ad exsicccandas lachrymas in cā multū fri. & hu. si lachrymale cū hac balneetur aliquoties in die

Sz querit aligs quare medicamina applicanda oculo in la chrymis: imo in omni passione oculi nisi vbi sanguis flucret & tūc vbi ētimere de exitu yuee debent ēē cōmensurate stipticitatis & nō fortis: Et in alijs mēbris cū volumus pstringere aut repcu tere vitium fortiter stipticis. Dicendū qd oculus fortificatur ē ille q lachrymas pncipaliter pstringit & retinet: fortificat autē p stiptica mēsurate & non p fortia. Quod si qs istaret sic ēt est de brachys & ceteris mēbris: Repellūt enim a se vasa cōfortata stipticis farmacjs. Dicit qd nō est silitudo qz in brachio & plu ribus alijs mēbris silitibus mē flunt p venas sup qbus stipti ca fortia apte possunt applicari: imo & ligature repcutientes: sed sup oculo nō sic vnde melius ē in eo itendere vno ad cōforta tionem magis qz ad vltimā stipticitatē ipm debilitantē. In mā aut flūet ad oculos applicam sup vjs. s. fronte & tpibus extre me stiptica: imo fere sic ē in oi mēbro applicam fortiora stiptica sup vjs p quas mā fluit qz sup parte recipiēte. Ex his inferē opiatā ē vitanda qstū ē possibile. Sexta & vltima intētio. s. debitum regimē pficitur vt dscim; in catarro. Almanfor.

Am lachrymales oculo anguli semp hu midū vident paties quottidie ieiunus igredi atur balneū & i oculū istū alcohol mittat. R. tutie. 3. x. coralli ru. mirobal. citrino. fricati aloes oūz an. 3. ij. pipis. 3. 5. fiat ex eis puluis q assidue mittatur in oculo. Jo. ar.

In hoc capto ponit curā lachrymarū. Et pmo curat p bal neū de quo dcm fuit: & pōt ēē balneū aqueū & acereū ad exsiccan dū & diuertendū mām. Secō ponit curā p puluerē subtiliss mū in oculo ponēdū. R. tutie. 3. x. coralloz ru. fri. in pmo sic. in scō mirabolanoz citri. aloes ana. 3. ij. pipis. 3. 5. fiat puluis et valet in cā mista & remoto pipe valet in ca. & sic pterius &c.

De debilitate visus.

Debilas visus nocumētū defectio tenebro sitas sunt termini synonymi hui; dispōnis de qua diuersi auctores s; his diuersis vo cabulis determināt: q debilitas visus diffinitiuē est actio visus diminuta corrupta vel ablata vlt lesio visus diminuta corrupta vlt

De debilitate visus.

ablate. nā cū Rasis nō faciat aliud caplm de corruptione visus ab ablatione pgruū ē vt hoc caplm sit cōe his tribus modis lesio nū. Ex qbus inferi hāc debilitatē ēē accūs lz ēt possit ēē morbi pēdiendo opationes virtutū interiorū cerebri saltez p cōitatem.

Sed p terminoz declarationē. Sciendū est actionē tripliciter ledi. scilicet diminute corrupte z ablate. Actō qdem ablata est cū oīo auferatur sicut in visu cecitas: z in appetitū cūmoda ipsius pūatio z dicitur mors appetitus. Actio corrupta est actio non cōueniens alicui idividuo speciei humane nāliter dispositio siue sibi sano vt crepli gfa in appetitū. appetitū carbonū z similiū nō pueniētūm speciei hūane: z in visu visus vni? rei qsi due sint z vni? coloris p altero. Actio scdā diminuta vlt diminute lesa est cū minuitur opatio a pfectione opationis pueniēte homini sibi sano nō tū mutas speciei: sicut in appetitū appetitū remissus: aut nimis itēsus vt caninū. Et in visu visus remissus nō tū simile de visu cogitatus: z aliqub? operationib? animalib? sicut de appetitū z multis alijs: nā ille pōt ledi diminute dupliciter p remissio nē: z itēfione sicut in appetitū: lz in visu z in qbusdā alijs nō credo b? euenire. f. q. ledant p itēfione: imo quāto est itēfior z acutior: tāto ē pfectior: ēt si qd haberet visuā liceā: lz multū ducit apparētib? rationib? oppriment? rīū. Et hec oīa itelligēda sunt ad bonū itellectū: dico enī nō ēē possibile visionē ledi p itēfione cū fortitudine virtutis visus que maxime arguit ex tolerantia excellētū sensibiliū: lz sine huiusmodi fortitudine pōt ledi p itēfione: tātō in appetitū z alijs: possit enī ledi p itēfione ēt itate fortitudine appetitiue. Sz p visio acuta ē cā imaginationū: qru cā nō ē visio obtusa f. zc. Antecedēs ē. A. tertia tertū tractatu. iij. ca. de imaginationib? vt cū visua pp ei? acuitatē videt vaporem cūstētes itra corneā quē oculus obtusi visus nō cōprehēdit per huiusmodi enī visionē imaginat? homo aliqd obiectū ēē in medio corā pupilla: quod tū nō ē. Et cōfirmat qz huiusmodi visio est corrupta f. lesa. Assūptū pbat qz p vapore ad itra oculū re p'sentat obm ēt oculū corā pupilla. De b? aut dicit in ca. de imaginationib? Qū triplex sit species dbilitatis visus iā dicta vi deamus sb diuisione vni? cuiusqz in suas species. Visio enī diminuta duas hz species qru vtraz tripartit. Sūt enī qdā male vidētes de ppe z bene de lōge: qdā ecōtra male d lōge z bene de ppe: qdā male de ppe z de lōge. Itē aliqui bene vidēt in claro z res claras z albas: z male cū. f. res nigras z i obscuro que dispō dī noctilopa. Aliqui bene in obscuro z res nigras z male cū que dispō dī aliar. Aliq enī male vidēt vtroqz mō. Similiter visio corrupta duas hz species vna circa sēsibile p'pū sicut vidētes vnu colorē z alio. Alterā circa sēsibile cōe z ē qdruptex sunt enī aliq errātes circa numerū qb? vnu apparet duo: z econtra. Aliqui circa motū z quietē qb? res mota apparet qesēs vlt ecōtra. Aliqui circa figurā quib? qdrata apparet circularia z ecōtra. Et aliqub? istoz apparēt oīa in medio pforata. Et aliqub? scōz lat? abscisa. Aliqui errāt circa magnitudinē qb? res magne apparēt pue z ecōtra. Quāto aliqui errāt fm sūtū: lz nō sit sensibile cōe aut p'pū de q forte quis mirabit cū distātia z p'pūitas plurib? sensib? possint sciri: z istoz aliq iudicabūt res semp magis de ppe qz sint. Aliquādo oīa magis distāt qz distēt zc.

Actio āt ablata nō hz species nisi forte qd aliqui sunt vidētes aliquid lumino: lz nihil discernāt z aliqui oīo nihil vidēt lz b? vltima species p'prie dī actio ablata: p'ma āt improprie z apd cōitatem. Et iste oēs species aliqū sūt ex tēpore: aliqū sūt ex generatione cōtracte zc. Cause dbilitatis visus in genere sūt duplices: quedā p cōitatem: z qdā p essentia: p cōitatem dupliciter: aut a toto: aut a mēbris p'ticularib?. scilicet cerebro: z otis ab eomant ce z cefis. p cōitatem a toto pōt fieri dbilitas visus ex oī gñe male p'ponis sine mā z cū mā cōicāte oclō sb for? hūoris aut sb for? vaporis z fumi. Ex calitate. n. supflua totū accit dbilitas visus sic in multū febricitib? aut alio mō extreme calefactis tū pp caliditatē resolutē spiritū: tū pp vapores ad oculos glarios: uno in febriz? nō solū accidit diminutio visus lz aliqū corruptio cū exstimat se videre aliq que nō sunt: z b? pp vapores corā ipsa cry staloides situatos huiusmodi res replēntes. Ex supflua ēt humiditate z frigidityte accidit debilitas visus vt in hiposarcha chronica spiritūb? igrossatis z paucificatis. Et ex oib? cāis ad

dētib? in repletionē corporis supflua siue qd ad vasa siue qd ad virtutē pōt accidere dbilitas in visu. Accidit tertio ex vehemēti inatione z siccitate de q Rasis in littera sicut in ethicis: aut alio modo cōsumptis pp spiritū visibiliū z humorū paucificationē z tunicarū exiccationē. Et p'pterea in cōualescētūb? accidit dbilitas visus spiritūb? resolutis z humido exiccato. Siccitas ēt cum mā melācholica maxime obest spiritūb? visus tanqz sibi marime p'traia vt superius in melācholia: lz tū frequētius visio ledatur a phlegmate. Est scdō dbilitas visus p cōitatem a mēbris p'ticularibus sicut a stō frequētius eueniēs pp ipsius malā cōplexione frigidā z hu. cū mā phlegmatica ad cap vaporet de q Rasis in littera: lz p'sentia cuiuscūqz mae in stō existēte pōt actio oculi diminui: z corūpi. Itē p cōitatem a capite pp oēs genus egritudinis. scilicet cōplexione cōpositionis vnitatis z pp apostema lz marie cū he egritudines sunt i pte āteriori cerebri magis oculū cōicāte: Itā ptes itegrates oculū fm magnā pte a pte āteriori capitis oriunt? Unde pp illi p'tes egritudinē actio visus corūpi diminiuit z cū vltimant auferit. Alia ēt visus dbilitas accidit pp cōitatem a nervis obiectis ad b? ordinatis d'ferat spēs siue spiritū visibiles a cerebro ad oculos: z ecōtra ab oculis ad cerebrū. scilicet ad sensū cōez spēs visibiles: z p'pterea in medio anqz extant cerebro cōiuncti fuerūt: siue crucient sine nō. Propriet? ipsoz nocumēta: vt cū spasman aut mollescant aut discontiuntur accidit frequēt vt vnu apparet duo. Cū āt oppilant nō totaliter diminuit visus. si totaliter auferit. Sūlt cū patiuntur apata aut solonem cōiuncti fm plurimū visus auferit z p'pterea cōtusionēs z itisionēs facte in parte āteriori cerebri frequēter visum diminiuit corūpiunt z auferūt. Est et debilitas visus p cōitatem scdā paris nervoz cerebri venientū ad cōpositionem septē musculoz oculi p'pter quoz nocumēta visus magis corūpiunt qz minuat aut auferat: faciūt. n. frequēt vnu apparet duo z ēt p ipsoz nocumēta oculi obliquant? Et sūlt pōt visus impediri p cōitatem a matre z ceteris mēbris siue a palpebris cū patiunt scabiē aut alias egritudines sibi p'prias. Similiter a carne lachrymalis cum minuitur z cum lachrymale fistulam iecurrit.

Cause aut p'mittit sunt quecuqz possunt huiusmodi nocumēta toti mēbris: p'ticulariū aut ipsi oculi facē ad p'seruare.

Cause vō debilitatis oculi p essentias sumunt a quattuor. scilicet a cōpositione oculi spiritūb? tuniciis z humorib? a p'positione qdē vt cū nimis magn? aut nimis emines: nā p'pter emineētā melius videt in obscuro qz in claro: meli? de ppe qz de longe: meli? res nigras qz albas zc. Ecōtra aut oculus p'fundus se hz in oib? lz absolute ceteris partibus oculus p'fundus se habeat melius in oibus istis qz oculus emines sicut z oculus parvus respectu cūlūcūqz visibils melius se habet qz oculus magnus.

Secundo cause debilitatis visus p essentiam sumunt a spiritibus: nam quādoqz multiplicant: quādoqz paucificantur: quādoqz sunt grossi: quādoqz subtilēs: quādoqz clari quādoqz turbidi: quādoqz vnti quādoqz disgregati. Cause aut multitudinis spiritū sunt multitudo humorū z nutrimentū cum bonitate membrorū pncipalium z sibi deservientius z paucitate resolutionis ipsorū. Paucificationis vō sunt cause contrarie z cōitus paucificat spūs z deterior ē paucitas spiritūz qz multitudo eorūdem: lz multitudo quādoqz noceat cū ipsi multiplicatis non sit liber eoz transitus p vias angustas. Et qz multitudinem sunt minus parui hoc tū rarissime accidit: p'pterea dicit. A. qz eoz multiplicatio est melior visus vel res zc. Cause vō grossitiei ipozum est sanguis grossus ex quo generant frigiditas z humiditas z permixtio vaporū cum eis postqz geniti sūt z ecōtra. Cause subtilitatis sunt subtilitas sanguinis ca. z siccitas z eoz depuratio a vaporibus. Albedio cristas tamē in grossitiei z subtilitate est melior: z p'pterea vitāda sunt p'betia nutrimentum nimis grossum aut subtile: z quecuqz preter modū calefaciunt ifrigidant humectāt z exsiccant. Nec valet si arguat qz caliditas z siccitas plerūqz igrossant humores resoluendo partes subiles terreis remanētibus z ita poterit ēē in spiritib?.

Dicitur qz nō est similitudo qz spiritus sunt subtilissimi naturae aere: apti facillime p caliditatem z siccitatem transire in naturam igneam z sic magis subliari. Cause aut turbulētie ipoz

est turbulencia sanguinis ex quo generantur turbulencia vaporum secus pmissio: u. f. postqz geniti sunt: sicut ecotra cause claritatis sunt claritas sanguinis: et cora vaporibus spuratio. Cae si pmitiue sunt quocuzqz generant sanguine turbidu: et quocunqz ipsum turbidant sicut oes qualitates prime modu excedentes. Et ecotra claritatis sunt cause cotrarie. Cae vero ynionis spirituu est aer tendens in obscuru cum dicitur tepere: sicut ecotra nimia luciditas et aeris caliditas superflua e ca disgregationis. Et ex his possumus videre causas sex ppterius diminutionis visus: et cas bonitatis visionis. nam si spiritus sint multi clari mediores sit optima visio de prope et de loge in claro et in obscuro: et respectu cuiuscunqz obiecti. Habetes at spiritus his cotrarios. f. paucos obscuros nimis grossos aut subnles ecotra male se habent in omnib? huiusmodi dispositionibus. habetes vto spiritus multos obscuros et grossos bene videt de longe de prope vero male. bene res lucidas et albas male nigras bene in claro male in obscuro: et melius magna qz pua. et tolerat obiecta exelicta sicut aspectum solis melius qz habetes spiritus multos et claros medicos in suba. et ecotra se habent in omnibus oculi habentes spiritus his cotrarios. f. paucos subnles et claros posset et esse tanta paucitas spirituu et obscuritas: qz oio visus auferret sicut in propinquis mori et in quib? e integra oppilatio neruorum opticoz. disgregatio et spirituum minuit visiones sicut ecotra vno perficit nisi modu excedant quod rarissime accit. Et oes he cause sunt aut a principio generationis. aut ex tempore cotracte. Tercio sumunt cause debilitatis visus per essentiam a tunica oculo a coniunctiva quide cum diu passa est ophthalmia licet aliqui ophthalmici clarius videant qz ipsi sani. xxxij. blematum problemate. ix. nam multis lachrymis fluentib? spurantur humores oculi et spiritus reddunt clariores. Ex nocumto et corne debilitatur visus corruptus et aufertur: cu eniz patitur et ylcus: si sit in tota cornea visus aufert si parte pupille occupet visus diminuit aut corrumpitur: et similiter cu remanet et plere cicatrix aut aliud vestigiū si sit in medio apparet obiecta perforata fm aliquam parte. Si in extremis coram pupilla apparent obiecta diminuta fm aliquam partem. Et quadrata quandoqz apparent rotunda propter diminutione visionis: qz angulu non videntur: quod etiam accidit cu obiecta sint distantia. Si vero cornea sit colorata colore rubeo propter tarpham apparent obiecta rubea. Si vero colore citrino vt in ictericia apparet oia citrina et sic erit actio corrupta respectu sensibilis ppij. nunc eni accidit de speciebus ad oculu delatis sicut accidit de radijs solis ingredientibus per vitrum citrinum aut rubeum: apparet eniz rubei aut citrini nonu qz etiam cornea exicatur aut humectatur supflue ex quibus perdit puritatem et est causa diminutionis visus aut ablationis. Et quandoqz etiam vapor existens coram pupilla siue naturalis siue accidentalis sicut in principio cataracte est causa corruptionis visus fm situm: naz aliquid indicatur coraz pupilla quod non e. hic aut vapor et cataracta non solum possunt esse corneae adherentes: sed etiam vee et tele araneae et in quocunqz loco inter corneam et crystalloidem. Aliquid propter solutionem cotinuū in cornea obscuro non potest tolerare lumen nec videt in claro: lz forte in obscuro ex eo qz transitus luminis non gradatiz: lz magis subito pervenit. f. ad crystalloidem vt optime sentit. A. ca. de debilitate visus quacqz fortasse hec ratio dubia videbitur: cum semper lumen subito penetret ad crystalliaz et non gradatim neqz in tempore. lz per gradatione illam intellexit. A. modificationem quadam luminis factam per pies oculi que sunt ante crystalloides que modificatio quomodo fiat subito a potentia finita difficile est videre. lz credo qz sicut spes subito multiplicatur ita subito possunt moderari cu sint intentionales sicut radij transeuntes per vitrum subito modificantur et colorantur fm colore ipsius quantum ad apparatus. Et quandoqz cornea rumpitur et egrediuntur humores et vee. Ex defectu etiam vee que naturaliter dz esse nigra debilitatur visus cu est minus nigra debito: sic eni oculus efficitur albus et si nimis nigra se efficitur niger. Et melius videt in claro sicut sibi contrarius in obscuro. Aliquando foramen vee nimium dilatatur. Et dicitur alinufar. Aliquando nimius constringit: et tunc pupilla appa-

ret parua et dicitur constrictio pupille: que constricta naturaliter melius videt omnia obiecta quocunqz modo situata qz oculus pupille late: lz habentes pupilla latam melius videant in obscuro qz in claro: melius magna qz parua: melius nigra qz alba. Et melius de prope qz de loge: et semper vident obiecta minora qz sint. et pupilla pua ecotra se lz in omnib?. Ex hoc patet causa corrupte visionis respectu magnitudinis. Sed cotra arguitur qz pupilla magna magis de prope videat qz parua. Sit obiectum equale ita propinquu vtriqz pupille vt a neutra videri potest propter propinquitatem: elongetur paulatine equaliter ab vtraqz et tunc manifestum est qz conus pyramidis huius rei citius recipitur in pupillam magnam qz parvam ergo citius et magis de prope videbit ipsum. Ad quod dicitur qz argumentum concludit de obiectis maioribus pupilla: sed non de minoribus aut equalibus. nec valet argumentum magis de prope videt: ergo melius videt. Et si argueretur qz obiecta minora pupilla eque bene fm conum sue pyramidis recipiuntur in pupilla magna sicut in parua: ergo eque cito ab vtraqz videri debent. Dicitur negando consequentiam non enim sufficit sola receptio coni pyramidis in pupilla: sed debita oculi dispositio que est deterior in pupilla magna qz parua. neqz etiam species transeunt ita vnde in magna sicut in parua. Et si infertur vterius qz qzto pupilla e minor deberet melius videre speciebus transeuntibus magis vnde. Dicitur qz non sequitur: qz potest esse ita parua qz extrimitas pyramidis transeuntis per pupillam pus deperderetur anteqz attingat crystallinam. Et hoc tenendo qz species rei visibilis deferantur ad crystallinam sub forma pyramidis. In tela autem aranea potest ee omne genus egritudinis vnde p. no. cumentum eius potest visus diminui corrumpi auferri: sed tamen de nocumento eius auctores non fecerunt mentione tam specialem: eo qz est in profundo constituta non ita subiacens visus aliarum vo tunicarum preter corneam vee et telam araneam nocumentum non est primitiu sed medianum: ledunt enim visum comunicando nocumentum his de quibus sermo pcessit.

Credendum tamen est qz omnes possunt pati malam compositionem cuiuscunqz generis malam compositionem solutione continui et apostemata. Quarto et ultimo leditur visus merito humo. Albugineus ergo vel multiplicatur nimium et hec est vna ex causis ppter qz oculi sunt nigritati paucifaciat aut naturaliter aut propter egritudinem chronicam vel acutam ipsum resolucentem. Et hec est vna ex causis propter qua oculi sunt glauci: sicut sunt oculi multorum egorum et conualescentium qz postea sanitati restituti habens oculos nigres. Et non est dubium qz isti vident melius de prope qz de longe melius nigra qz alba melius in obscuro qz in claro: et contrarij autem contrario modo se habent. Aliquando albugineus obscuratur aut propter vapores aut aduentum alterius materie ipsum turbidat: aut qz propter aliquam egritudinem taliter mutatur in substantia eius absqz aduentu alterius materie: et tunc male videt in omni dispositione: licet minus male res claras et in claro: immo aliquando hac causa visus aufertur. aliquando autem corrumpitur vt cum est in eo presentia vaporis aut cataracte diminue propter quod existimatur aliquod obiectum esse coram pupilla quod non est. Crystalloides vo aliquando magnificatur aliquando situatur versus corneam: Et he due cause sunt qz oculi apparent glauci sicut contrarie faciunt oculos nigros. Aliquid nimis subulliat et non tolerat splendorem neqz bene videt res albas sicut cum ingrossatur melius videt in claro: et res albas. aliquando vo obscuratur propter causas similes que dicte sunt in albugineo: et in omni dispositione male videt sicut cum est bene clarus est causa perfecte visionis. Aliquando crystalloides non est situata ex directo pupille: et si est elevata sursum aut deorsum magis debuo vnum apparet duo. Si vo ad latera fit strabositas. Nocumentum autem vtrius vt dicit. A. non est primitiu sed ledit visum p quanto comunicat nutrimentum crystalloidi qui ab ipso nutritur si dat sibi nutrimentum insectum aut opacu. Et ppterea omnia vaporosa inflatiua turbidantia sanguine et spiritus sicut legumina vina turbida cepe et huiusmodi sunt vitanda. Ex his ergo iam manifeste sunt cause colorum oculo

rum. I. colorantur oculi frequenter fm colorem cutis et complexionis dominium. Pro cuius rei ampliori notitia sciendus est coniunctiua et oēs alias tunicas preter corneam et telam araneam esse vere coloratas non diaphanas non lucidas. Cornea autem et tela aranea sunt diaphane non colorati lucide. I. tela aranea sit lucentissima vt. j. Albugineus vero et vitreus sunt diaphani: licet albugineus magis non colorati nec lucidi. Crystalloides autem sola inter ceteras partes est diaphana non colorata habens lucem propriam q̄ ceteras partes oculi luminis susceptivas illuminat: imo in quibusdam animalibus illuminat medium extrinsecum sicut in gattis lupis leonibus serpentibus buffis etc. Sed solum restat vna causa sumpta ex multitudine spirituum per quos presentia oculi redditur glaucus et bene videt in omni dispositione sicut per paucitatem spirituum oculi redditur niger et male videt in omni dispositione: que quidē paucitas spirituum accidit aut pp paucitatem nutrimenti aut dispositiones resoluentes aut propter oppilationem in nervis obiectis aut propter longum aspectum rerum albarum et lucem vel luculentum sicut accidit inter agentibus per nives etc. et qui solem intuentur aut propter longam moram in tenebris propter quas tadez spiritus paucificantur. Et hec est vna ex causis propter quam si quis diu cōtraxerit moram in tenebris: postea veniens ad lucem magnam subito excecatur. Illi enim spiritus qui paucificati fuerunt propter longam moram in tenebris propter lucē valde intensam resoluuntur anteq̄ alij succedant et sic remanent cecique cecitas deiceps auferri nō potest cū de privatione ad habitum non sit possibilis regressus. Quam rem Dionisius siracusanus sepe expertus fuit hoc modo excecās multos quos diu incarceratos tenebat. Jam restat vt circa visionem corruptā assignetur cause propter quid vnum appareat. Duo nisi enim effectus in proprias causas resolveremus: non possemus sibi curam debitam administrare. Sex ergo sunt cause q̄ vnum apparet duo. Prima sumitur ex parte velocitatis et inordinati motus: siue fluctuosi spirituum deferentium simulacrum rei visę. prius enī q̄ prima species recedat a sensu cōmuni in quo fit iudiciū: imprimatur secunda species eiusdem visibilis delata per spiritum subsequenter propter agitationē in spiritu visibili deferente sicut apparet cum forma solis suscipitur in aqua velociter fluente: apparet enī due forme folie recepta noua forma in aqua anteq̄ prima destruitur et sicut apparet in gutta velociter mota: q̄ sit vna linea et in baculo ignito velociter circūducto q̄ sit circulus. Hoc autē accidit ebris iratis et his quibus caput est contusum propter casum aut offensionē et quibuscūq̄ et ex quacūq̄ causa sit hic motus inordinatus et fluctuosus spirituum. Secunda causa sumitur ex parte humiditatis seu vaporis sperātis spiritum visibilem in duas medietates vel plures quod accidit etiā habenti solūmodo vnum oculum et hoc separatio potest esse ante crystallinam in ipsa crystallina et post ipsam sicut accidit in reumatismo et in principio aque. Tertia causa quādo vnus oculus magis q̄ alter cōtrahitur fm rectitudinem aut propter spasmus illius musculi qui est ad retinendum oculum aut propter cōtractionem vnius nervi optici magis q̄ alterius aut alterius relaxationem unde propter breuitatem vie simulacrum rei visę citius defertur per vnum nervum q̄ per alium ad sensum cōm: et sic primo simulacro non corrupto in sensu cōmuni reliquū subsequitur. Quarta causa est discontinuatio nervorum opticorum propter spasmus vnius duorum nervorum aut amborum unde species non vniuntur. Ad etiam potest accidere a casu aut a percussione. Quinta causa sumitur ex parte vnius oculi cōtrahi sursum aut deorsum sicut in strabositate non autem ad latera q̄ in hac conuersione vnius oculi sursum aut deorsum species delate ad sensum cōm non vniuntur in cōiunctione nervorum: sed transeunt separate. non autem est ita in conuersione ad latera q̄ in hac nervus opticus non tantū contrahitur. Et hec est causa quam assignat Aristoteles xxxj. problematum problemate. vij. Et. B. x. de vilitate particularum ca. penul. licet huiusmodi solutio multas patiatur instatias quas gratia breuitatis obmitto. Sexta causa dicta ē superioris de intentione ieshuali quādo crystallina ē situata magis sursum aut deorsum obito. quod credo intelligendum esse altera

crystallina non similiter situata.

Superest Dicere causas corrupte visionis respectu motus et quietis respectu. propter quietis et distantie. Cause enim quare quiescens apparet moveri est motus fluctuosus et inordinatus spirituum de cuius causis dictus est superius. His adde multitudinem vaporum permistorum spiritibus qui sunt cause inordinati motus spirituum sicut in vertigine et scotomia sufficienter dictum fuit. Spiritus enim sequitur motum vaporum secum permistorum. sed de hoc sufficiat que dicta sunt in vertigine. Quod autem mota appareant quiescētia non credo cōtingere. Cause autem q̄ distantia propinqua appareant sunt cause superius dicte: quod magna apparēt parua q̄ si res magne apparent parue etiā distantia iter oculum et re visam quāvis sit etiam magna apparebit parua: et per consequens res visa apparebit propinqua: et cause quare propinqua apparent distantia sunt cause his cōtrarie. Et forte propter hanc cāz distantia et propinquitas non sunt sextum sensibile cōe: sed ad magnitudinem reducuntur.

Signa debilitatis visus absolute habentur et relata. Egrī q̄ si referre nesciat aut si forte vellet ad excellentiam artis sibi dicere quas egritudines patitur cōsidera oculum et omnes partes eius: quātum pupilla sit dilatata: aut contracta: q̄ bene sit clarus oculus q̄ bene moueatur et p̄fidera dispositionem membrorum per quorū cōitatez oculus posset ledi et nūquid parentes sui fuerunt debiliū oculorum: nam medicus exercitatus sciet dicere quas egritudines patitur et quas verisimiliter est incursumus. Si vero oculus ledatur per cōmunitatem a toto vel a parte cognoscitur q̄ preceperunt egritudines totius aut alicuius membri cum quibus oculus est debilitatus: et quā augetur autetur debilitas visus: et eōtrā minuitur. cū ille minuitur: et q̄ debilitas fm plurimū cōicatur ambobus oculis imo pluribus sensibus simul. Et si fuerint cause calefacientes et ericantes apparet oculi cōcauitas et ericatio: et leditur ex icu non ab euacuatione. et ab aere ca. et sicco: et iuuatur a cōtrariis et interdum oculi apparent albi cū sumpto albugineo cum prius fuissent nigri aut medij etc. Et si sint cum materia sicut in febribus humoralibus: Aliquando corrumpitur visio vaporibus delatis ad oculū facientibus existimare aliquid obui cōtraz oculis quod nō est. Eōtrā vō si fuerit a frigiditate et humiditate: et pprie q̄ cū materia aderit inflatio oculi et forte cecēcia. Iuuatur a calidis et siccis ieiunio cū one nocetur a cōtrariis. Et si fuerit p cōitatem a stomacho aderūt nocumēto stomachi. Et si fuerit cū p̄sentia materie p̄legmaticę patiet oculis imaginationes albas. Et si in stomacho fuerit p̄sentia cholere patiet imaginationes citrinas: et si melācholice imaginationes nigras: et fm plurimū magis ledit stomacho pleno visus q̄ vacuo. Et sic discunt p matricem et alia mēbra. Si vō ledatur visus p cōitatem ad caput hoc declarat ipsius capitis dispoēs p̄senties aut p̄sentie maxime in parte anteriori exites. Et ē q̄ nō solum visus leditur sed fm plurimū oīs sensus aut plures. Pōnit tñ. A. casum spālem q̄ ppter nocumētū cerebri stat aliquādo hō oculis apertis nō potēs claudere palpebras: nec vidēs sed audiēs quod est ppter nocumētū cōicatum nervis opticis et nervis mouētibz palpebras absq̄ hoc q̄ cōicetur q̄nto pari nervorū cerebri q̄ sit esse a cā p̄mitiua et a percussione et sibi et a cā intrinseca aut a mala complōne frigida et sic. et est quedā spēs cōsolationis. Si vō sit in visu nocumētū p̄ lesionē nervorū opticorū. I. a p̄ oppilationem solonem cōtinui est fm plurimū visus ablatas: I. si ppter apā adest fe. et si ppter oppilationē adest grauitas sine febre et euenit subito fm plurimū: si ppter solonem cōtinui ipsa solutio ē signū. Cognoscit tñ oppilatio nervorū opticorum fricando vnum oculū et tenēdo alterū cōpressum et videre vtrū in oculo fricato post fricationē aperto imēdiate cōprehendat pupillę illius oculi dilatatio et p̄strictio gbus apparētibz nō est oppilatio cū ipsi rītus libere trāseant. ipsis vō nō apparētibz adest oppilatio in nervis opticis: et tu postea experire in alio oculo tenēdo p̄mum cōmp̄sum. Si vō ledatur oculus p cōitatem ad secundū partem nervorū fm plurimū impedit motus oculi et euenit strabositas et frequēter vnum apparet duo strabositate facta sursum aut deorsū

Et cū sit sursum res visa apparet magis infra. Et cum sit deorsū apparet magis desup. Similiter si fiat ad latus dextrū res visa apparet magis in sinistro z ecōtra. S3 nūc agamus de signis debilitatis visus p essentia. Si ergo fuerit ppter malā complexionē aut compositionē aut magnitudinē oculi aut eminentiāz sensui nota est. Subtilitas vero spirituum comprehenditur qz vident sine persecutione sicut ecōtra in habētibus spiritus grossos requirit psecutionē: at vehemens imitus z aliqndū obiectūz in nieri ad bene videndūz. Similiter subtiles nō tolerant longam moram visionis nec aspectum rerū luentium nec mediūz valde luminosum. sed ecōtra euenit habentibus spiritū grossos. Et hi nō bene vidēt in obscuro sicut piores z bene vident de lō gemale de ppe sicut subtiles ecōtra. Spiritū autē turbidū male vident fm cōsuetudinē melius tamen in claro z res claras qz in obscuro z res nigras. Et frequēter patiuntur imaginationes. Spiritus autē disgregati cognoscūt p cās ipsos disgregates vt qz iter egerūt per nubes z diu aspererūt res lucētes z albas z immediate post illud male vident in obscuro. A. dō reddēs rōnez huius. s. qz habētes spiritū grossos sicut senes bene vidēt de lōgemale de ppe z habētes subtiles eēs. Dicit qz si visio fiat extramittēdo: tunc radius visualis eriens ab oculo z tēdens ad rem visāz lōginquā: si grossus est subtiliatur z ad mediū reduci tur pportionatum visioni. Si subtilis est resoluū: sed vidēdo p pinqua: Si subtilis est in sua subtilitate cōseruatur: grossus at non subtiliatur quantum est oportū pro visionē: quare habētes spiritus subtiles melius vidēt de ppe: sed habētes grossos melius de lōge. Que opinio nullo modo saluari pōt: nam per radiūz visualē aut intelligūt spiritus visibiles qui est corpus sic manifeste exp: essit. Z subtili z Bentilis: z tunc sequit qz visio non fiat in istā: imo exigit tēpus valde magnūz. Ante qz spiritus trāseat ad obiectū valde distās sicut ad celū: mō epiz post qz corpus est possint trāsire in pleno nisi cū resistētia. Ampli hī spiritus in tāta distātia z in tam frequentibz aspectibz debēt oīo cōsumi etiā si essent multo pluriūz quātūz: imo quātūz imē se. Ppterea cū trāseat per media distēperata vt puta p sperā ignis deberēt corūpi z sic visio impediri. Rursus quomodo hec corpora trāsirent per speras celi que nequa qz solui possunt nisi daretur penetratio corporūz. Ultimo ex flatu vēti debet linea visualis impediri vento simul ipediente acē z spiritus. Non credo itaqz qz sit possibile visionē fieri p exitū spiritus ab oculo ad rē visāz. Si vero per radiū visualē intelligant species ab oculo exeuntem ad rem visāz quod tamē nō placuit Bentilitūz stabit difficultas eadez nō soluta quāz ipsi hoc ponēdo soluere volūt nō enī apparere quomodo spiritus grossus subtiliatur pp exitūz species que sunt intentionales nihil resoluētes aut minuētes de subā oculi aut spiritū. Ppterea species intentionales quomodo possunt subtiliari aut igrossari. Ppterea si species intentionales vadāt ad obiectum nō ppter hoc videbūt obiectū nisi similitudo vel species obiecti veniat ad ipsum oculum quare vī frustra in visione tot species multiplicari. Si autēz visio fiat in his suscipiendo speciebus intentionalibz ab obiecto ad oculum transeuntibz: tunc dicit. A. qz obiecto existente lōginquo crystallina multum cōmouēter qz fōiti cōmōtione si spiritus ē grossus subtiliatur z ad mediū reduci: spiritus autē subtilis nūmūz resoluū: sed obiecto existēte p pioquo nō fit glatialis motus ita fortis z p prius spiritus grossus nō subtiliatur: sed subtilis bene videt in sua subtilitate cōseruatus: qz opinio nisi haberet. A. z reliquos auctores ipaz defendentes multū videret ex nea: nō enīz appet. qz ex cā ppter aspectūz ad lōginqz glatialis mōeaf nō ab obiecto qz eo qd distās est minus ppter in glatiale iprimere qz si ppinquū essz: z sic ipsum minus cōmouēre: non etiāz a lumine mediū quia siue obiectū sit p p iquū siue lōginquū idē est lumē alterans oculum glatiale z spiritus forte dicit sicut placet Jacobo forliniēsi qz licet sit idē lumen totale mouēs oculū aspiciētes de longe: z oculūz aspiciētes de ppe: non tamē vterqz oculūz to taliter irradiat quia maior multitudo radioz rectorū puenit ad oculum distantes qz ad ppinquū. Ecōtra sit. a. oculūz spirituum grossorū vidēs. b. obiectūz ad distātiāz pedale z. c. oīo simile. b. ad distātiāz bipedale: z manifestū est qz ab eadem multitudine

radioz rectorū illuminat. a. oculūz simul vidēs. b. z. c. pterea omnes radij existētes in medio luminoso puenientes ad oculū sub forma pyramidis pueniūt ad oculū: qz oēs tales recti pueniunt ad oculū. qz nō maior qūtas radioz rectorū peruenit ad oculum vidētis de lōge qz de ppe. Assumptū probat qz simile ē de radijs z species visibilibz: s. stante oculo fixo fm vnū sitū eleuato visibili: aut dpresso aut lateraliter moto: intra tamē distātiā in qua videri possit semp species recte perueniūt ad oculū: ergo erit ita de alijs: sic etiā in speculo oēs species obiectoqz quocūqz situatoz z oēs radij venientes ad speculum recti pueniunt ad ipsū: ergo oculus ab equali quātūz radioz rectorū irradiat siue videat de ppe siue de longe. Ppterea si fieret visio in medio obscuro obiecto existēte in claro sicut est possibile nō appareret qz habēs spiritū grossos deberet meliūz videre de lōge qz de ppe qz spiritus sui non subtiliaretur a lumine mediū. Et in hoc ca su hīs spiritus subtiles debet longius videre: qz habēs spiritus grossos: qz spiritus sui subtiles in medio obscuro z frigidō in sua subtilitate cōseruabūtur z grossi non subtiliabūt: imo igrossa buntur: nec etiā pōt dici qz spūs magis subtiliens ppter obm lō ginqū qz ppinquū pp laborē cū tāto labor z difficultas sit vidēre longinqua magna sicut ppinqua parua qz rō placuit Jacobo forliniēsi: imo equalis difficultas ē vidēre quēcūqz obiecta nimis de ppe: sicut nimis de longe cū neqz pp nimia ppinqtatē neqz ppter nimia longinqtatem pnt videri: qz in vidēdo de ppe z de longe spūs equalit d3 subtiliari. Latitudines. n. difficultatis visionis. ppinqua z remota sunt eēles cū ambe ad nō gradum potētē vidēdi terminent. Alio si ppter visionē ad longinqua spūs grossus subtiliaretur sequitur qz immediate post illud cū factus ē subtilis deberet bñ vidēre de ppe: cui oppositū experimur.

Solent qz qdā pspetui soluere dicētes qz qzto conus pyramidis rei vise ē acutior tāto magis iprimūt in visum z spūm visibile ampliū debilitat. s. conus pyramidis obiecti qzto est distantiūz tāto ē acutior: ergo qzto ē distantiūz tāto magis iprimūt in visum z debilitat spūm visibilem. Cū ergo spūs subtilis sit debiliōz spiritu grosso magis debilitabit ex distātia obiecti qz spūs grossus quare nō pōt ita de longe vidēre sicut spūs grossus. Econtra aut obiecto appropinquante conus sue pyramidis ē obtusior z p psequēs minus impmēns in oculū z ppterea cū maiori ppinqtate ab oculo spūs subtilis poterit vidēre cui parua ipressio sufficit ad visionē: non aut ab oculo habente spūs grossos cū maior p causanda visione necessaria ē impssio. S3 ptra sequeret fieri saltū de extremo ad extremū sine medio z latitudinē actōis subito deperdi qd p3 qz obiecto ab oculo recedēte donec in fine hore nō videat: nam p tūue intendit p totā horā ipressio obiecti in oculū qz tū in fine hore est sub nō gradu. Secōdo sequit qz hīs spūs grossos videret obiecta minora qz habens spūs subtiles: consequēs cōtra experientia. Probat consequentia qz quāto obiectū est minus conus sue pyramidis est acutior ceteris paribz z p psequēs magis ipressiōis iuxta rāsonem hāc ergo zc.

Ppterea lucidū siue albū qzto est ppinquus oculo tāto agentis iprimūt in oculum qz rāso falsa. Et pfirmat qz oīs actio sit p tactum z debita approximationē agentis ad passum. S3 quāto obm magis appropinquat oculo magis sibi appropinquat quare zc. Quidā clarissimus doctor resoluit hos effectus in corrugationem pupille. i. partis corneę ex directo pupille: vel pupille i. foraminis vucę. d. qz in plerisqz sicut in senibz corrugat pupilla ex psumptione humidi substantifici: quapropter minora qz quālibet partē sui. In his qz conus pyramidis rei vise nō suscipit nisi in parte nō corrugata qz parua est: nō pōt suscipi nisi sit parū. nunc aut qzto res visa est distantiōz tāto conus sue pyramidis ē acutior: z p psequēs meliūz suscipiet in parte nō corrugata parua z p cōsequens melius vident de longe qz de ppe. Contra quelibet pars pupille siue corrugata siue nō corrugata ē diaphana ergo in qualibet parte z in tota superficie suscipit conū pyramidis. tenet cōsequentia z assumptum manifestū est ad sensum.

Secūdo sequeret qz deberet melius vidēre obiecta parua qz magna: Cōsequens cōtra experientiam pbat consequentia qz conus pyramidis obiecti parui est minor z p psequēs melius suscipietur in parte nō corrugata. Tercio sequeret qz isti deberet

Optic. Doctoris.

Signa debilitatis visus ppter nocumenta tunicarū: aut
humoz sumuntur sicut statim in exemplo decla.

Aurum in a. h. comitibus erat. Item per totam aetatem ad usum in a. h. comitibus erat. Item per totam aetatem ad usum in a. h. comitibus erat.

det enim parum aut nihil. Si autem non viderit nebulam et non apparet homo oculi ut supra: tunc iudica turbidationem te le aranee et crystalloidis. Pro quo sciendum qd homo oculi siue idolum oculi quod est forma aspicientis est in tela aranea per quam reflectuntur species aspicientis in oculum ut est apud Galienum tertio theoricæ et apud. B. x. de utilitate particulari sexto capitulo: cuius hec est littera. Pupille idolum. In hac tela aranea velut in speculo quodam consistit: est enim lenis et micans super omnia specula. Sed contra sequeretur visionem non perfici in crystalloide cuius tamen oppositum omnes arbitrantur consequentia probabitur quia si a tela aranea que est ante crystalloidem reflectuntur species visibiles sicut et speculum: ergo aliquantulum terminat species visibiles sicut et speculum: ergo cum non perfecte transeant ad crystallinam non fiet visio perfecte in crystallina. Ad quod dicitur qd in superficie crystalline cui hec tela aranea tenuissima est immediata perficitur visus et simul ab hac tela et superficie crystalline reflectuntur species et sunt causa apparitionis hominis. sed hanc. B. appropriavit te le aranee tanqz parti dempsiori. neqz etiam valet argumentum reflectuntur aliquantulum species per telas araneas: ergo non transeunt species sufficientes pro visione ad crystallinam. Nam a quocunqz membro fiat reflexio: certum est etiam species transire per nervos opticos ad sensum communem. Si autem nullum istorum documentorum que dicta sunt appareat tibi aspicienti in oculo: tunc considera vtrum documentum sit in nervis opticis et tunicis sequentibus crystalloidem: et tunc facias experimentum de quo supra an pupilla per confectionem et alterius oculi compressionem dilaretur et constringatur an non. Si non tunc argue oppilationem in nervis opticis aut in tunicis posterioribus oculi et nuncia sibi ipsum non videre. Sed inter oppilationem nervorum et tunicarum discernitur qd si subito evenit et ab lata sit visio subito est in nervis opticis. si vero paulatim est in tunicis posterioribus. Sed in qua sit est difficile comprehendere. Cognoscitur tamen causa documentum an sit mala complexio an apostema. et etiam que species male complexionis et apostematis per signa horum propria ex capitulis generalibus perquirere. Quod si videris oculum bene dispositum sive omnes partes apparentes et vides ipsius debitum motum non strabosita tem non oppilationem iudica ipsum esse sanum nisi forte haberet imagines per essentiam aut per communem de quarum si gnus infra dicitur in capitulis proprijs. aut nisi forte haberet dolorem qui per visum a medico cognoscitur non potest. aut forte vnum apparet duo propter aliquas ex causis superscriptis que visui non subiacent. aut nisi haberet diminutam visionem causa spirituum de qua supra. Aliud ponendum in practica est vbi per signa propria distinguamus inter causas colorum oculorum: vbi sciamus effectus in proprias causas resolvere et eisdem curam adhibere si oportuerit. Si ergo occurrens tibi habeat oculos glaucos debes considerare primo an color curis totius corporis et pilorum sit similiter glaucus. i. albus et tunc hanc albedinem oculi debemus in dominium complexionis phlegmaticæ corporis et humorum resolvere. Si vero non habeat similem colorem in cute aut in pilis debemus querere an hec glauco sit contracta a generatione an ex tempore propter aliquam dispositionem precedentem. si sit ex tempore et habeat oculos aliquantulum concavos. s. magis consueti et exsiccati: provenit ex diminutione humoris albuginei precipue si non videat ita bene res splendentes et in claro sicut consuevit. Si vero hec albedo sit naturalis querendus est an bene videat in omni dispositione an non. si bene est illa albedo ex altera duarum causarum aut ex multitudine spirituum et claritate. aut ex magna relucetia crystalline inter que distinguitur. nam si fuerit homo bone habitudinis bene coloratus abundans in sanguine et spiritu. credendum est illam glauco provenire ex multitudine et claritate spirituum. Si vero haberet dispositiones his contrarias provenit ex relucetia crystalline. Si vero non bene videt in omni dispositione: imo melius in obscuro qz in claro potest ex tribus causis contingere aut ex paucitate albuginei aut ex parva nigredine vix aut ex magnitudine crystalline: siue pone eius versus

partem anteriorem oculi inter que distinguitur: qz si ex paucitate albuginei oculus apparet concavus depressus non plenus.

Si vero ex pauca nigredine vix aut ex defectu crystalloidis hoc non apparet. sed inter illa duo distinguitur qz cum crystalloides est magna aut posita versus partem anteriorem apparet albedo oculi cum relucetia. Si vero sit ex defectu vix apparet oculi albedo sine relucetia. sed inter magnitudinem crystalline et positionem eius versus superficiem oculi distinguitur qz quando est locata multum versus superficiem videt nigra. bene etiam in obscuro. alba vero male etiam in claro. Sed quado albedo provenit propter magnitudinem crystalline equaliter bene aut male videt in claro et in obscuro. sed tamen non ita bene videt in aliqua dispositione sicut est conveniens. Et ex si gnis contrarijs si consideraveris signa distinctionis causarum colorum nigrorum comprehendere poteris. hec dixi que nunqz legi neqz audiui. Tu aut si in aliquo est erratum corripere.

Prognostica Defectus visus per coitatem ad nervos opticos sive plurimum inremediabilis est nisi in tribus aut quattuor diebus corrigantur. Secundus defectus visus propter paucitatem spirituum et causas inaniens est deterior qz propter grossitatem eorum et causas replentes. Tertius debilitas proveniens propter crystalloide et telam araneam est deterior ceteris et minus corrigibilis.

Almanfor. Cum sit in hoc defectu visus...

Cum debilitate visus huiusmodi signa apparuerit manifesta que in tempore famis et exercitij parumper dissolvantur: pilule cochie multoties assidue erunt tribuende. Nutrimētum quoqz patientis desiccatiū esse debet. Et eger sepe vomere cogendus est. pulveres etiā desiccati oculis sunt imittendi. 30.

Hoc capitulum dividit in tres partes. In prima ponit curam debilitatis visus propter humiditatem phlegmaticam existentem in toto aut in cerebro aut toto aut alio membro oculis etiam coitatem sub qua etiam comprehenditur cura illi que est propter turbulentiā et grossitatem spirituum. In secunda parte incipiente ibi. Quod si cum predicta. Ponit curam illius que provenit ex inanitione totius et exsiccatione tunicarum et humorum oculi necnon ex paucitate et subtilitate spirituum. In tertia ibi. Confectio alcohol. Revertit ad ponendum medicinas locales ponendas in oculo per curationem debilitatis visus ex repletionem a cuius cura incipit in principio capituli. In prima parte omnia clara sunt nisi qd quis solus ponat medicinam evacuantes humiditates phlegmaticas. s. pilulas cochias et non ponat digerentia vbi brevitati indulgeat: dat tamen ea intelligi quorum superius multipliciter posuit descriptionem ad que recurrit. Intelligit etiam dum dicit. Eger sepe vomere cogendus est. s. cum facilitate donec cibum et materiam phlegmaticam stomachum replens oculis coitatem sit educta vomitus enim violentus facit oculos exire ipsos debilitas et materiam ad ipsos precipitas: propterea oculi in vomitu ligandi sunt. Nutrimētum patientis debet esse desiccatiū tū qz paucū tum quod actu et potentia siccat quod propter a nimio potu et brodialibus est cauendum.

Almanfor. Cum sit in hoc defectu visus...

Quod si cum predicta egritudine affuerit siccitas et corporis obfuscatio nutrimentum erit augendum et vinum in potu est tribuendum ac super caput ipsius aqua tepida fundenda: et incuruatio super eas facienda: balneum per terea ingrediatur in quo tamen non multum sudet. Naribus quoque oleum de amygdalis dulcibus atque auribus est imittendum. Oculis vero mulieris adolecentis quas die est iniiciendum quod etiam frequenter fieri conuenit. Hec vero debilitatis visus species fortior sit in tempore famis et duz veter vacuus fuerit. 30. Ar.

Ponit curam debilitatis visus coitatis ex siccitate ad quam sequitur corporis obfuscatio san. et spirituum paucitatis: in qua lac inponendum est oculis. Adolecentis debet esse qz magis humidum magis viuificum et spumofum. Amplius spiritus et oculos confortans.

Almanfor.

*Cōfectio alcohol quod valde acuit visum qui cā
humoris debilitat. Recipe tutie ablute ⁊ siccate, ʒ. xx.
deinde extrahat succus sanfuci viridis: ⁊ p noctē vnā
residere dimittat ⁊ colet ex quo tutia cōspersa dimitta
tur quousq3 siccetur postea teratur: deinde sumantur
ʒʒ. piperis ni. macropiperis chelidonie oīʒ ana. ʒ. ij.
salis armoniaci. ʒ. j. cū tutia fuerit, ʒ. xx. post hec oīa te
rantur ⁊ ex succo teneri feniculi conspergātur ⁊ siccā
ta iterum terantur ⁊ reponantur: ⁊ cum necesse fuerit
oculis immittatur ad hoc pretereā valde confert sies
de sellibus.*

Quod dicit in tertia parte notū est. est enim pulvis iste exsic-
catius resolutius vapor ⁊ humiditatis turbide ⁊ ipsius cum
lachrymis educutus ⁊ cū hoc igreditur tuita ⁊ chelidonia o-
culum pfortantem. Collyria et de fellibus ⁊ quedā alia p ampliori
doctrina istis adiungatur ꝛc. ¶ Cū debilitas visus duplꝝ eueni-
at p essentiam ⁊ cōitatem: Ab ea. s. que p cōitatem euenit est in
choādum. ⁊ pmo ab illa cuius cā est totius corporis repletio:
aut alicuiꝝ particule oculis cōicantis maxime stomachi cerebri
⁊ nervoꝝ hoꝝ enim cōmunitate frequētius visus debilitatur qꝛ
cōmunitate alioꝝ membꝝoꝝ maxime stomachi: cū vapor multu-
tudine tum viarū latitudine: tumqꝛ directe respicit oculos ⁊ par-
tem cerebri anteriorē. Cuius curatio qnqꝛ erigit intentiones
curatiuas. Prima euacuat. Secūda diuertit. Tertia regit mem-
brum mittēs. Quarta oculū confortat. Quinta ordinat debitiū
regimē sex rerū nō naturalium. Prima qdem intentio si cau-
sa repletionis fuerit sanguinis q dominatꝝ perficitur cū phlebo-
tonia aut alia eūone huiꝝ pportionali necnon cum puocatione
hemorrhoidarū ⁊ menstruoꝝ si eoz retentio fuerit cā: ⁊ similiter
cum eūone cuiuscūqꝝ humoꝝis cuius cā oculus debilitat de qui-
bus oibꝝ necnō digestiuis superius sufficienter dictum fuit in
pluribus causis: ⁊ si materia fuerit in stomacho puceat vomitus
sed leuiter iteratis cibibus ne vomitus ipetuoſius materias ad
oculos precipitet ⁊ ipos debilitet. Secūda intentio perficit cum fri-
cationibus v̄tosis clisteribus crurium lotionibus. Itē si expe-
dyet cū phlebotomia venarū nocte ⁊ q sunt post aures ꝛc. ⁊. s.
in ophthalmia: aut in his locis sanguisuge applicent. Sūmo-
pere tñ causā nūma sanguinis eūonem: nam ip̄s paucificantur
quoꝝ magna copia ē necessaria ad visus fortitudines. Si v̄o
materia fuerit phlegmatica aut alteriꝝ generis diuertenda caput
purgijꝝ masticatoꝝ iꝝ gargarismatibus. Caputpurgia tamē
p nares postponent q̄stum possibile ē. Ultimo v̄o his nō suffi-
cientibꝝ fiat cauteriū aut in occipite aut in coronali potēiale aut
actuale qd melius ē de quo supra. Tertia intentio. s. mēbꝝi cōi-
cantis regimē ⁊ maxime stomachi pficit cum pfortantibus dige-
stiuā eiꝝ ⁊ arcentibus vapores a capite pmissa eūone ad quod
in cā frigida optime pferit trisera minor. Item kebuli cōditū ⁊ p
pie in mane sumpti. In calida v̄o trisera descriptiōe mesue in
capo de debilitate visus cuiꝝ est hic textus: Sabor trisera mira-
bilis visum cōfortatꝝ cuius accidit impedimētum ppter fumos
ignitos cholericos aut salfos ⁊ ē ci ip̄eſiō fortis: reducit enim
oculos ad formā rigoris adoleſcentis. R̄. improbalanz citrino
rum kebuloz ⁊ in doꝝ ana. ʒ. ij. s. bellricoz emblicoz ana. ʒ. ij.
zuccari. ʒ. vi. iere in vase lapideo: ⁊ funde sup ip̄m aque fontis
clare aspergendo parū post parū: ⁊ hoc fac per tridū. deinde p
mitte exsiccatꝝ ⁊ postea sparge super ip̄m distillādū ex oleo ro. ⁊
amigdalariꝝ ⁊ cōtere p alios tres: ⁊ iterum pmitte exsiccatꝝ. deinde
accipe rosarū sandali cubebe machafari. i. sandali citrini cor-
dumeni ana. ʒ. ij. spodiꝝ macis ana. ʒ. j. suc. i. galie m̄n scabre. ʒ. j.
s. deinde accipe zuccari albi. lb. j. ⁊ fiat ex eis formulas siles aue-
latis ⁊ da quolibet mane a. ʒ. ij. ad. ʒ. iij. cū aqua calida. Et in
hac cā optime cōfert zuccarum ro. ⁊ myrobal. citrini conditū.

Quarta itenu pñfic cū his q̄ in oculo ponunt compñenem
 ⁊ vnitate cōseruantib⁹ p̄seruātibus ⁊ curātibus si qd nocumēt
 impñsum sit ⁊ spūs ⁊ humores illustrātib⁹ ⁊ ex qbus est aqua cōi
 tatis facta ex feniculo berbena rosa chelidonia ruta p̄ distillatio
 nem ⁊ decoctionē ⁊ in cā frigida optime eñert colliriū ex lami

nis auri supius descriptis in p̄servatione oculi. Aliud collprium
 in cā calida descriptioe melle: p̄fortat enim visum debile ⁊ sedat
 multitudinē lachrymarū. R̄. antimonij loti ⁊ p̄parati in aq̄ plu
 uiali circa dies. xx. tunc p̄parate climie. i. spume argenti vel auri
 ana. 3. vj. marchasite. 3. iij. tere vnūque dq̄ p se ⁊ tere ea bene p
 dies plurimos cū aqua pluuiali multoties donec siccet aq̄ eorū
 deinde terant cū aqua feniculi multoties cū p̄tinuitate dierū ali
 quorū s̄itr donec exsiccet. Terno vō cū aqua sanfuci. Quarto
 cū aqua rute. Quinto cū aqua chelidonie: deinde exsiccet ⁊ ad
 datur cū eis sedenegi p̄parati. i. lapidis hematitis ⁊ croci ana. 3.
 j. margaritarū nō p̄fortatarū. 3. ij. muschi. 3. j. tertia canfore. 3. j.
 ⁊ projice ipsa in mortario cū p̄dictis: deinde adde sumac. 5. j. te
 re vsq̄quo exsiccantur ⁊ fac alcohol ⁊ administra mane ⁊ sero:
 qm̄ p̄batum est ⁊ erptum. Quod si non volueris ipm̄ admini
 strare in forma alcohol distēpera cū aqua ro. aut feniculi fm̄ q̄
 est pueniēs tuo p̄posito ⁊c. Quinta itenno complet vt infra:
 sit aer temperatus aut parū a temperie declinās fm̄ exigentiam
 dispōnis corrigēde vitādus ē aer fumosus v̄tosus nebulosus
 valde clarus ⁊ nimīū obscurus habitetq̄ ⁊ domo nō alba neq̄
 ni. sed coloris mediū ⁊ pp̄tie viridis declināis ad obscurū aut
 ad clarū fm̄ exigentiā dispōnis corrigēde. Aspectus enī rerū
 viridiū maxime p̄fert sicut aque viridis aut existētis in vase viri
 di in qua si oculi sup̄calesci teneant aperti tpe estiuo confert in
 visus confortatione. Et s̄itr aspectus gēmariz p̄fortat. Sicut eius
 ragēdi: s̄itr speculi viridis optime enim p̄fortat. Sit eius potus
 vinū cōsolū bene clarū pauciferū aut mediocris v̄nositatis l̄m
 phādum magis aut minus cū aqua bene p̄ditionata fm̄ dyscra
 siani t̄pis ⁊ circūstāturum exigētia: nō bibat tñ nisi in prandio ⁊
 cena ⁊ nō sup̄ius. neq̄ bibat in fine mēse. sed postq̄ potauerit
 aliquid vaporis repressū accipiat vt cydonia aut pira p̄d ita ut
 coriādrum p̄fectū aut p̄paratū. Sit ei panis bene p̄ditiona
 tus in quo aliquid feniculi aut silum visum cōfortantiū ponatur
 Sint eius salate cappares ruta berbena chelidonia feniculus
 endiuia scariola sparagi cicorea lupuli. Vitet lactuca q̄ salate
 cōdiant cū aceto nō multū acuto aut cum vino granatop ⁊ cre
 sta fm̄ dispōnis exigentiā. Abeli tñ est vt coquant vt sint faci
 lioris digōnis. Sint ei ferula q̄ ex pane aut onis fiat fm̄ oēm
 vsum cōem. Ex granis cōueniūt ordeū pānicū spelta far r̄sili
 ⁊ pp̄tie vbi opus est nutritioe grossiori. Vitent faba faseli ci
 cera lentes mēl. i. bis sit raro in visu. Ex herbis cōueniūt feni
 culus herba adū: q̄ est silis tamarisco petroselinū serpillū salusa
 maiorana borago. Rape cucurbite ⁊ dispōne ⁊ tpe calido amig
 dalata semia. Vitent tñ ferula in cenis ⁊ pp̄tie in dispōne hu
 mida. Vitent anetū. Ex carib⁹ magis cōueniūt aues q̄ q̄dru
 pedta ⁊ pp̄tie q̄ sunt faciliis digōnis paucarū sup̄fluitatū sicut p
 dices saria turdi allaude turtures colūbi volare icupietes ⁊ pas
 seres sunt pp̄ij. Ex q̄drupedib⁹ cōueniūt vituli edī castrati anū
 ales lepores capeli cuculi q̄ in pradio sint elixe ⁊ cenis assare
 saltē q̄ ex his sūt facilioris digōnis. Ex piscib⁹ min⁹ nociui sunt
 petrosi āgiles pui in specie sua ⁊ squamosi sic ceutali lucij strill
 cauedani barbones eorū ouis abietis fenete scardue marlones
 ⁊ carpiōnes. Vitent tūchie anguille cancri sturiones. pisces tñ
 marini min⁹ nociui sūt. Eligan̄ q̄ ex eis pueniētes fm̄ spēs suā.
 frequēs tñ vsus piscū iudicū cecitate: Sapores cōueniētes tpe
 frigido ⁊ in dispōne multū frigida sūt pipata ⁊ silia cū aromati
 bus ⁊ melle ⁊ zuccaro p̄dita. Vitent alleata. s̄ tpe calido ⁊ dispō
 ne calida vinū granatop ⁊ acresta ⁊ acetū pauce acuitatis ⁊ sa
 pores q̄ ex his sūt sic salsa ⁊ sitēs. Vitent oēs sapores q̄ sūt ex
 cepis poris: Dia. n. h. acrumina vitāda sūt. Vitent lac ⁊ lacticia
 lz aq̄ lactis pueniēs sit. butyr ⁊ oleū p̄cedunt. Vitet caseus. Ex
 fructib⁹ pueniūt ficus ⁊ vne dñ mature. S̄itr vne sicce pruna mo
 ra pepones. S̄ p̄staria sunt pira ⁊ cydonia cocta in fine mēse.
 Itē pueniūt auelane amigdale pince p̄parate ⁊ fistica. Ex cōdi
 tis pueniūt pira ⁊ cydonia. S̄. 33. p̄dū in dispōne ⁊ tpe frigidis
 Aromatica pueniūt sic. 33. pip cinamomū mas nux mus. gario
 filii. croc⁹ ⁊ dispōe ⁊ tpe frigidis. S̄ ⁊ abarōe h̄c regule obfuec vt
 nūq̄ comedat nisi digōe celebrata. surgat a mēsa cū reliquijs fa
 mis. nō multiplicet cibaria ⁊ mēsa vna sit cena leuior pradio: imō
 frequē cenā dīnat ⁊ cena vitet vna diuina. su sōn⁹ mediocri. s̄. vj.

horarum aut circa somnus minus nocet. Sed superflue vigiliæ magis dormiat capite eleuato: et nunq̃ cū oculis deorsum neq̃ dormire incipiat nisi distanter a cibo per duas vel tres horas: neq̃ dormiat in meridie nisi parum. s. circa horā mediam et capite eleuato a medio madij vsq̃ ad mediū augusti: et hoc nisi somnū nocturnū aliqua occasione obmiserit. Euacuat superfluitates a natura institutas sollicite et per loca conuenientia. Totius multum nocet nisi ad ip̃m superfluente materia stimuletur. Sed eius exercitiū sit mediocriter superfluum nanq̃ sp̃m resoluit et nimia quies sp̃itū igr̃ssat. Similiter eligatur exercitiū oculi propriū: vnde neq̃ obiecta minima neq̃ multū distantia diu aspiciat: neq̃ colores extremos neq̃ nimis lucida aut obscura: s. media et proprie colorē viridē vt ante neq̃ faciat aliquod exercitiū per quod teneat caput et oculos inclinatos: neq̃ post cibum immediate exercitet: sed quiescat per duas aut tres horas sit sperans et gaudens. Accidentia animi excessiua et molesta fugiat. Cauet a fletu longo: s. paucius aliquando visum corroboret humores oculi depurando et sp̃itū illustrando per eritum lachrymarum.

Cura aut debilitatis visus ppter effractionem tunicarum et consumptionē sp̃itū et humorum per cōitatem a toto p̃ficatur cū humectantibus tam qualitatiue q̃ substantiue iterius et exterius applicitis que debent eē aliquando frigida sicut in ethica febri. Aliquando calida aut tepērata in actiuis sicut in ethica fe. Interius aut que sunt conuenientia ad impingendum et humectandum tam qualitatiue q̃ substantiue: et cū hoc p̃pria in confortatione visus collige ex regimine precedente et ex capitulis ethice se. et febri. Sed exterius applicanda sunt balnea aque dulcis tepide in quibus non sudent illa aqua est super caput infundenda. Utentur balnea aerea et aquarū calidarum: olea et humida exterius applicita sicut amigdalini et violarum conueniunt et similiter in naribus et auribus injecta: oculis aut lac et p̃prie humanū vel asinini iponatur frequenter et in summa recurat ad capitula de ethica senectutis et febri. Sed iter cetera attendat capitis humectationi cū infusione lactis super ip̃m et epithymatione ipsius cū eo et cū infusione decoctionū humectantiū laudatarū in melacholia et mania. Hanc tamen curam iēgre pertractat Rasis in hoc capitulo. Rationes egritudinum sp̃itū suae cōium suae p̃prie. s. quibus nocet oculi haberi possunt ex his que dicta sunt superius et ex dicendis inferius. Curatio igitur nocuenti visus per cōitatem ad neruos opticos quod s̃m plurimū est destructio visus est male possibilis. Et iō cum. A. posuit causas et signa destructionis visus non subiungit curā reputans eam impossibilem. Quia tamē aliqui saltē duo p me curati fuerūt quibus acciderat destructio visus subito ppter oppilationē neruorum opticoꝝ curam subiungam: imo me Jo. Ar. scribente hoc capitulū coniunx cuiusdam peroneſis que ex dolore defuncti filij in vna nocte cecitatem incurrerat humilitate ppter dolores et cerebri constrictionē expressa ad neruos opticos. curata est: cuius signū est q̃ per frictionem oculorum s̃m modū superius recitatū pupille non dilatabantur aut constringebantur. Subiungam itaq̃ modū curationis p me seruatū. In p̃mis iūri sibi dictam valde tenuem: ita vt nihil eis concesseris nisi aquā mellis per quattuor dies: et q̃ nullo modo mouerentur: imo q̃ non loquerentur timens ne motus amplius faceret fluere materias ad locum ad quē fluere inceperat faciebā que ipsos dormire capite eleuato quasi sedendo: et si nō habebant ventris beneficium cū suppositoꝝ aut clisteri leui iubebam feces educi qui duo in quarta die sanati sunt. Multos alios curavi quos post multos dies sue cecitatis visitare icepi: et nullum eorū sanauit in quibus sic p̃cessi. Primo minoraui materiā cū pilulis de hiera simplici et agarico. Deinde digessi cū melle ro. et oximelle simplici distēperatis cum aqua betonice et feniculi. Deinde eradicaui cū pilulis cochij: et aliquādo aliquorū habentibus habitudinem sanguineā cum rubedine oculorum et tumore venarum. feci phlebotomiā ex cephalica. Deinde de superioribus in quibus videbam phlegma abundare. Hierabam digestiui cū oximelle squillitico et sirupo de sticados cū aquis superascrip̃tis et iterum eradicaui cum cochij: deinde di-

uertebam cū masticatoꝝ et gargarismatibus et eadem cum caput purgā per nares. Ultimo his nō conferentibus feci cauterium in commissura coronali vsq̃ ad ossis superficiez quod dimisi apertum donec os squamatus fuerat. Exterius super parte anteriori capitis apponebā medicinas resoluētes et caput cōfortantes. Cura autem nocuenti visus ex alijs causis per cōmunitatem pendens hic nō subiungā ne omnia capitula in vno perstringā et. Cura autem debilitatis visus p̃ essentiam in oculis: ex multis causis pendere possit quarū cura pergranda est ex superius dictis et ex inferius dicēdis hic solummodo cura perstringenda est triū causarum. Prima quando prouenit propter humiditatem turbidā in tunicis et humorib. Secunda propter turbulētiā et nimia grossitiem sp̃is visibilib. Tertia propter paucitatem et nimia subtilitatem eius.

Cura ergo debilitatis visus ppter humiditatem turbidā completur quattuor intentionibus. Prima ē euacuatio integrata ex minoratione. s. digestionē et eradicationē vt superius dictum fuit: in hoc casu magis p̃pria oculis exhibenda sunt sicut pro minoratione pilule de hiera simplici aut cochie pro eradicatione addende sunt pilule lucis. Sed pro digestionē cum melle ro. oxymelle simplici aut squillitico misceat aqua feniculi rute et similia. Syrupus in hac causa p̃prie. s. maiorane bethonice gariofilate melisse chelidonie ana. s. radicum feniculi petrosellini ana. s. j. seminis anisi feniculi endiuie rute ana. s. j. eufragie. s. j. succari. s. xv. et fiat sirupus cuius dosis est. s. j. cum. s. ij. aque decoctionis harum rerum. s. sene eufragie seminis feniculi florum boraginis ana. s. j. bulliant in. s. ij. aque ad consumptionem tertie partis et collectur et hoc in autumno: sed in vere loco sene ponatur acorus et sticados. Et post purgationem ordinariam frequenter vtatur pilulis lucis cū myrobalanis kebulis conditis. Secunda intentio est diuersio cum masticatoꝝ gargarismatibus caput purgā per nares. Et his non conferentibus fiat cauterium in commissura coronali. Tertia intentio est materie turbide ab oculo resolutione et ipsius per lachrymas educio ad quod optime confert puluis Rasis in hoc capitulo. Item colliria de fellibus magnificantur in hoc casu. Sed attende q̃ fella sunt quadruplicia. s. reptilium inter que acutissimum est fel vipere super cuius administratione non est presumendū nisi in modicissima quantitate et cum maxima cautela: Et eius enim impositione quorūdam oculi sunt dissipati. In secūdo gradu acuitatis sunt fella auium: sed maxime earum que viuūt ex rapina. In tertio gradu sunt fella quadrupedum sed inter hec magis acutus est fel leopardi et leonis et minoris acuitatis est fel porci. In quarto gradu sunt fella piscium et minoris acuitatis ceteris. Tu igitur incipe ab his que sunt minoris acuitatis dūmodo sint p̃prie: et in casu laudata. Verū etia fella in acuitate distinguuntur s̃m q̃ sunt aialis ieiuni aut de pasti quod est minus acutus. Colliria aut appropriata et approbata ab auctoribus in fine capituli subiungam: et cum hoc quedam ellectuaria in hac dispositione et in sequentibus p̃pria. Quarta intentio est debitus regimen sex rerū non naturalium superius memoratū p̃cipue ē cibo et potu que in hac dispositione debent paucificari et ad sic cum declinare. Unde vtentur brodiaia et omnia vaporosa caput et oculis replentia et.

Nocuentum autem visus ppter superfluitatem grossitiem et turbulentiam spiritū exigit duplicem intentionem generalem. Prima est sanatio clari et subtilis generatio que est materia spiritus. Secunda ipsorum spirituum clarificatio et subtilitatio. Primum duplici regimine perficitur. Primum est debitum regimen sex rerū nō naturalium superius memoratū maxime in cibo et potu. Unde in hoc casu sunt eligende carnes laudabiles generātes sanguinem subtilem, et clarū sicut auum laudatarū magis q̃ quadrupedum, et similiter vinum subtile ciscolum aut albu non vaporosum oua sorbilia et breuiter sanguinem grossum et turbidū generantia vitentur. Secundum regimē est medicinale per quod sanguis iā genitus s. fit turbidus et grossus subtiliatur et clarificatur. Ad quod faciendum duo sunt genera medicinarū s̃m

Cura Si Anomalia
et humectatio
et Ite a dugo

2^a diuersio

3^a Resolutio

Fella & modus eorū
Reptilium
Auium rapinis
Quadrupedum
Piscium

Multa fella q̃ dūcuntur
nō s̃

Alia a hie loq̃ras et d
memore aut

4^a Regimen

Cura Si aq̃ilis sp̃is

1^a Sanguis p̃prie gno

Sanguis & sp̃is p̃prie

De apostemate palpebrarum oculi.

Primi modi turbulētie pferunt medicine a proprietate sanguinis clarificantis iter quas p̄cipue ⁊ famosi sunt luppuli q̄ via cibi ⁊ medicine possūt exhiberi capillus veneris ⁊ fumus terre. Et sunt multe cōposite iter quas sunt due p̄cipue. s̄. decoctio. capillus veneris ⁊ fumus terre: quarū descriptionē regre a Athesue in suo antidotario ⁊c. Carnes autē vipere s̄m q̄ preparātur in lepra in hoc casu ⁊ in illis cui⁹ statim rememoratio p̄cessit. s̄m in hoc mōto visus ex humiditate turbida sunt p̄cipue. Aliud est gēns medicinarū solutiū ⁊ separantiū humores turbidos a san. sicut sunt sene ⁊ epithymū in sepando melācholicos humores: ⁊ myrobalani ⁊ agaric⁹ in sepando cholericos ⁊ phlegmaticos. ⁊ possum⁹ miscere hec cū sup̄ascriptis a proprietate sanguinis clarificantib⁹: imo et quedam p̄pria in visus cōfortatio ne calida et aut frigida s̄m q̄ est expēdit p̄posito nostro. Et si q̄s quereret que virtus ē ista clarificatiua sanguinis ē ne virtus tertia: Et si tertia ē ne virtus solutua. Dicendū q̄ ē virtus tertia q̄ respicit determinatū humorē. s̄. sanguinē ⁊ nō est virt⁹ solutua: s̄ s̄m plurimū reperiat in medicinis solutiuis. Secūda intentio p̄ncipalis ē ip̄os spūs iam genitos depurare a vaporib⁹ secum cōmixtis ⁊ ip̄os turbidatibus ⁊ ip̄os et in sui s̄ba subtilia re sicut de sanguine ē dictū q̄ duo p̄ficiunt phibēdo vapores a s̄to ⁊ a toto trāsire ad caput cū fricationib⁹ ⁊ alijs generibus diuersionib⁹: ⁊ cū p̄fortantibus stomachū ⁊ claudētib⁹ os ip̄ius ⁊ vapores rep̄mentib⁹ de q̄bus oib⁹ sup̄ra. Scōdo perficit cū p̄ctinationib⁹ ⁊ capitis fricationibus s̄to ieiunio ⁊ celebrata digōne itegre ⁊c. Tertiū cū his q̄ in oculo ponunt ip̄os vapores resoluētes de q̄bus p̄ntā dictū est: s̄ vberius dicitur in ferius. Perficit hec intentio. Scōdo p̄ncipaliter cū his q̄ a proprietate s̄am spūs clarificant ⁊ subtiliat ⁊ virtutes membrorū p̄ncipalium ⁊ oculi p̄fortant sicut sunt trisere de q̄bus actū est: ⁊ q̄dā et electuaria de q̄bus agetur ⁊ multa odorabilia iter que p̄ceptus est odor maiorane sicce ⁊c. Cura autē debilitatis visus propter spūs paucos ⁊ nimīū subtiles p̄ficitur p̄mo p̄ debitū regimē fer rerū nō nālūm. ⁊ p̄cipue cibi ⁊ potus q̄ in hoc casu debet ē muli nutrimentū ⁊ humidū ⁊ aliquat⁹ grossū ⁊ cōpactū nō tr̄ turbidū sicut sunt carnes electe quadrupediū ⁊ pedes vitulorū ⁊ quedā fercula sicut hordei farris rizi frumētī spelte. Et in hoc casu puenirent carnes caprine ⁊ vinū mediocris potētie cōsolū bene clarū s̄z nō subtile. Scōdo p̄ficitur cū cōfortantiū virtutes membrorū p̄ncipalium s̄z nō multū calidas neq̄s subtiliantibus: sicut sunt gēme trisera descriptiōe Athesue ca. de debilitate visus sup̄ius posita. zuccarū ro. ⁊ si opus fuerit castis elligat trisera minor tyriaca myrtradatus quorū caliditas si videat sup̄flua alte retur cū zuccaro ro. aut trisera statim memorata. Athesue probalani tr̄ vt vult mesue in hac re sunt p̄cipui. Regimē autē cōfortadi spūs s̄m nouē modos dixi in ca. de melācholia. Hic nūc fulūgam descriptiones quorūdā medicaminū in debilitate visus. Primi est vinū artificiatū cui⁹ ē hec descriptio. R. vini nouiter expressi. ℞. i. eufragie. m. ij. salnie domesticę rute maiorane chelidonie rozismarini bethonice seminis anisi feniculi ana. m. s. cinnamomi. ʒ. i. misce ⁊ p̄mitte bullire cū quo vino poterunt sumi electuaria tyriace trisere pulueres ⁊ s̄iles medicine in casu s̄a frigida ⁊ humida: Est enī vebiculum medicinarū ad caput ⁊ oculos. Puluis ex iuentione Sētilis. R. foliorū bethonice rute eufragie feminis anisi cinamomi. ʒ. ʒ. cardamomi le. feniculi petroselinisleris montani origani op̄osi cubebe ligitię ana. ʒ. ij. zuccari optimi ad pondus oium sumaf de eo medius coctear in mane cū pauco vini sup̄ascripti. S̄z in cā calida vtendū est trisera sup̄ius descripta ex iuentione Athesue vel vtēdus est huius modi puluis. R. myrobalanorū citrinorū. ʒ. i. kebulorū indorū bel lircioy emblico ana. ʒ. i. i. teranf in vase lapideo trib⁹ dieb⁹ omni die bis semp̄ aspergēdo cū aqua ro. ⁊ p̄mittēdo siccare. de quo puluere accipiat. ʒ. i. sandali ru. coriadi p̄parati ana. ʒ. i. eufragie. ʒ. ij. misce de quo puluere pōt accipi medium coctear alternis diebus cum succo ro. aut cum pauco vini sup̄ascripti sub triplici ad aqua ro. hic etiā puluis potest fieri solutiuus addēdo turbidū ⁊ ʒ. ʒ. aut diagridium s̄m exigentiaz necessitatis ⁊ po

e **P**ithymetur ex epithymate quod in ca. de
ophthalmia nominavimus. **Jo. Ar**

Tumor palpebrarum alinitas inflatio oculi. Inflatio con
iunctivae sunt nomina synonyma hanc passionem significant
de qua diversi auctores sub his diversis nomini-^{bus} determinat
que diffinitive est apostema palpebrarum oculi cum tumescen-
tia notabili vt plurimum coniunctivae coicans fm Jesuhalz i p
pterea ipsam appellat inflammationem coniunctivae tractatu primo
ca. xliij. z in hoc differt ab ordeolo nodo z plerisq; alijs aposte-
matibus palpebrarum.

Species sumuntur a causis corporeis ex quibus generatur que s^m. A. sunt quattuor: ventosa aquosa phlegmatica melancholica, non enim posuit passionem a sanguine aut a cholera provenire, quāq³ pleriq³ alij dicant ipsam ab omni humore posse provenire: quod videtur rationabilius et magis consonum menti Rasis qui curādo hāc passionem dicit q^d epithymetur epithymate in capitulo de ephthalmia nominato: Et certum est epithyma istud magis conuenire in materia calida q^{uā} frigida. fit enim ex sic membris rosis aloeis licio sandalis r^u. faulcel croco orientali ana dissolutis in succo coriandri aut endiuie aut aqua rosacea. Respondet tamen hunc humorem et sanguine aut cholera provenientem vocari rosarium. sed hec nomina obmittamus. Potest aut provenire a causa summa momento antecedente in consuetudine

language modification

2^A - spinus clarifio

Cura ti a pariente

Amuletta probata

[illegible]

Signa huius passionis absolute q̄ in initio sui apparet frequēter sicut p̄tura acus misce aut cinicio cū puritu. deinde statim palpebra notabiliter tumescit. S̄ q̄ puenit ex sanguine est cū timore et duritie tenfua colore rubeo iedente ad obscurū dolore extensio et pulsatio et alijs signis phlegmonis. Que dō ex cholera minoris et tumoris et tēfionis cū dolore magis acuto et colore rubeo claro vel ad citrinū tendente et alijs signis herisi pile. S̄ que ex v̄tositate euenit subito fm plurimū magis declinans ad lachrymale domesticum sicut et cetera et sine grauitateneqz mutatus ē color palpebre et cū timore notabili i quo nō remanet v̄tūgū impfionis et cum paucō dolore. In phlegmatica autē color non mutet̄ et durities minor et remanet v̄tūgū impfionis p̄ aliquod t̄ps cū nullo dolore. Similiter i aquosa ē mollities maior q̄ in phlegmatica sine dolore in qua licet facile fiat impfio t̄n citius remouet̄ q̄ in phlegmatica et minus cito q̄ in v̄tosa; neqz color palpebre est mutatus: v̄t est mutatus ad albedinē tam in phlegmatica q̄ in aquosa. In melancholica dō est durities notabilis nō t̄n sicut in cancro et sephiros cū ad tantā exsiccationē huius egritudinis mā nō puenit, nō enim in tam paruo tpe accideret: videm⁹. n. caneros et sephiros ad tantū timorē nō nisi longo tpe puenire. Unde hanc melanchoīa quodāmodo mistā arbitrari debem⁹ cū alijs humorib⁹ augmentū velocitantiū. Et tumor hic fm. A. cōicat sup̄ cilij et maxille s̄ magis maxille q̄ grauis ē descendē et cū colore fusco et paucō dolore etc. P̄nosificū hec egritudo s̄. A. sequit̄ ophthalmia et variolas q̄ dētilis exponēs dicit pp̄ serie text⁹. A. debere ielligi de melancholia et causas assignat: quas obmitto que enenit fm ipm post curationē ophthalmie et variolarū: q̄ credo nequaquā puenire ientioni. A. neqz experiente: s̄ ielligen dū est q̄ sequit̄ ophthalmiam et variolas. I. q̄ euenit postq̄ he passionē ichoate sūt: videmus enī p̄ sepe ichoata ophthalmia multa materia fluentē p̄ partem exteriorē palpebras tumescere. Sicut in augmento variolarum et in statu videm⁹ palpebras esse adeo tumidas vt nō possint aperire oculos: nō obstat nisi cum mae ophthalmie et variolarū sint calide plurimū hoc apostema eēt calidum q̄ repugnat dictis. A. nisi velit hoc ap̄a q̄nqz eē calidum maxime q̄n̄ segtur alias egritudines et sit p̄ viā defluxus, nisi forte iniciatiue sit frigidum. P̄nosificū scdm. h̄ic tumor palpebrarū curatur fm plurimū si bñ tractet. Si dō in perite pducit plerūqz ad cancerā materia exite multa et ca. exstente autem melancholica plerūqz ad cancerum et sephiros etc. tres erigit ientiones gnāles. Prima ē circa cām antecedentē cōplendam p̄ eūonem: diuersione et fluxus interceptionem. Secda est circa cām p̄stam cōplendam repulsionē p̄ncipio pueniente: resoluōne declinationi pueniente: repulsionē et resoluōne simul puenientibus augmento et statu. et hoc si icedat in viam resoluōis. Si autē in materia maturatiōis loco resolutiū applica maturatiā. Tertia ientio duas erigit ientiones particulares. s̄. cor̄rectionē acētium et debitum regimen q̄ oia fiant sicut in ophthalmia. S̄ est dubiū nō parū an phlebotomia et repussio cōueniant in hac passione. Quod nō argui ex ientione. A. neqz phlebotomia neqz repulsionem p̄sulentem quā ientionem approbat Gentilis in expositione capituli de alintipha. Hanc op̄ionē manifeste ponit Iesus hali vetans phlebotomia et repulsionem a quo. A. totū hoc capitulū accepit. In oppositū ē Rasis. Et cui⁹ dictis nō exp̄licite s̄ ip̄licite comprehendere possumus phlebotomia et repulsionem cōpetere cū doceat curare hāc passionem medicamine repussiuo posito in ca. de ophthalmia. Et p̄firmat q̄ in cuiuscūqz apostematis p̄ncipio cōpetunt repussiuū nisi in casib⁹ exceptis: Et certū est q̄ hic nō est illis et in ap̄ate sanguine oēs p̄cedunt phlebotomia: pōt aut palpebra apostemari a quocūqz humore sicut et oculus. P̄ro solutione hui⁹ dubij dicendū q̄ aliqua ē manifesta dīa in causis hui⁹ passionis iter. A. et Iesus hali ex parte vna et Rasis et plerūqz alios ex parte altera. Volūt enī p̄ m̄ hāc passionē solū et quattuor humorib⁹ tam dictis puenire. Alij p̄ter hos quattuor humores frigidōs arbitrant ex cholera et sanguine puenire posse. Est scda dīa quā Iesus hali exp̄mit q̄ fm plurimū non puenit hec passio p̄ viam defluxus: Sed

ophthalmia ecōtra fm plurimū puenit p̄ viā defluxus. Et quo infert fm Iesus hali et. A. q̄ sequit̄ ipm. neqz phlebotomiam neqz repulsionē cōpetere tum q̄ mā ē frigida nō bene curabit p̄ phlebotomia: tum q̄ nō defluit ad oculū s̄ congerit. Phlebotomia autē debet cause antecedētī nō p̄iuncte. S̄ fm alios auctores ponētes ipam puenire ex humorib⁹ calidis q̄ fm plurimū defluit ad oculū et non congerunt: dicendū est phlebotomiam et repulsionem cōpetere multo minus t̄n competūt repercussiuā sup̄ loco q̄ in ophthalmia ex eo q̄ palpebra est mēbrū ignobile in cōparatione ad oculū: p̄pterea vitandū ē ne repussiuā applicita sup̄ palpebra repercutiant mām ad oculū et eo magis q̄ fm plurimū huic passioni p̄iuncta cōicat p̄cipue fm Iesus hali. ḡ multo et magis debem⁹ eē solliciti de p̄iuncta q̄ de palpebra sicut et in s̄gnantia in qua simul mā ē iterius et ex solū iterius applicam⁹ repussiuā: exteri⁹ aut attractiua. Et forte pp̄ hāc cām dixit Iesus hali gnāliter siue sit factū hoc ap̄a p̄ viā defluxus siue p̄ viā paulatine p̄gestionis repulsionē nō cōpetere. S̄ nūc ad medicinas locales veniam⁹ distinguēdas modum curationis. Sic hoc ap̄a fiat a cā p̄mutua vt p̄iunctio at cōtussio debem⁹ in p̄ncipio administrare albumē oui p̄sum cum oleo ro. et iterius albumē oui cū aqua ro. postea scda die oleū ro. cū vitello oui si dolor affuerit: Si dō nō fuerit ep̄itumabim⁹ cū oleo ro. desup̄ aspergēdo puluē myrthi demus p̄cedere ad resoluōnem sanguinis p̄usi sicut erigūt canones iterius aut veniemus ad sief albū et tādē ad cetera cōpetētia in ophthalmia fm t̄pa sua. Et si ibi fuerit tarphati vt plurimū est: curabim⁹ iuratiōe ei⁹ sicut sup̄ius dēxi est. Si aut ap̄a exteri⁹ tēdat in viam maturatiōis maturabim⁹ et ap̄iemus vt docemur in canonicis v̄tibus. Si aut pueniat a cā antecedētē. s̄. sanguine s̄uēte ad palpebra in p̄ncipio repercutiemus cū medicamine Rasis cui⁹ descriptio ē in cap̄lo de ophthalmia aut cū aqua ro. oleo rosaceo aceto bolo armeno s̄it mistis. Et si mā fuerit cholera his poterim⁹ addere aliquē succum frigidū sicut semp̄ viue aut sola tri q̄ p̄silio meo magis applicanda sūt sup̄ fronte et t̄pibus q̄ sup̄ palpebris. P̄cedentib⁹ aut t̄pibus resoluē aut maura aut cū mistis p̄cede sicut in phlegmone et herisipila auctores p̄cipiūt cōmifendo medicamina huic mēbro magis p̄pria. Si dō mā fuerit v̄tosa cū subito fiat fm plurimū magis p̄pria ē repussiuā nō cōpetere: s̄ fm Iesus hali nihil a p̄ncipio faciendū est. s̄ in p̄ma die: s̄ in scda si egritudo nō ē curata laues facies et oculos cū aqua ca. et dicta subtiliet. Si t̄n oportuerit applica facculū ex milio et sale et cū imino torrefactis. S̄ Gerardus dō solo docet administrare farinā milij cū aq̄ feniculi. Si dō mā fuerit phatica aut aquosa ep̄ithymade sūt palpebre ex aloē cū succo feniculi. et si forti⁹ vis resoluē applica sief rubēū leue disperatur cū aqua feniculi aut pluuiat: aut aq̄ fabroz et chymolee cū pauco aceti. et si vis magis resoluē cū pauco lusuū. Descriptio sief ru. Rasis in suo antidotario. R. floris eris v̄si q̄ sit in minora eris. 3. iij. colcotar v̄si. 3. ij. eris v̄si. 3. v. myrthe croci ana. 3. i. pipis. 3. s̄. si aut ex eis colliria cū vino albo. hoc enī est resolutiuū efficax.

Aliud ex ientionē n̄ra satis domesticū. R. aloes myrthe lici acatie sief memithe ciperi croci oriētalī boli armenī ana misceantur cū aceto et succo feniculi aut addat parū liciū si vis magis resoluē. et in mā multū aquosa potes p̄miscere cū aq̄ fabroz et addē chymoleā. Si aut mā fuerit melancholica mollifica p̄ mo: deinde resoluē aut cū mistis p̄cede sicut cū mucilagib⁹ mal uauisci fenugreci lini et pinguedie galline q̄bus si volueris magis resoluē adde bdelliū. aut ammoniacū in aceto dissolutū. Et tu ex cura ap̄atum scleroticorū collige medicamina huic dispōni pueniētia addēdo aliq̄ p̄pria fm erigētia particule patientis etc. Tertiu aut regimē ex sepe dictis pōt eē manifestū et t̄t̄clarū ē

De dispōne pilorū palpebrarum. A. m̄asor.

o Pilus fuerit vn⁹ aut duo alijs palpebrarū pilis cū masti. aut oleo s̄isami sūt annexēdi: aut radicē euellant et loca q̄ quib⁹ euulsi sunt cū ferro acuto: aut acu adburant. Si aut multi fuerint necessē est caro palpebre iēda loqui t̄n de hoc nostri libri mensuram p̄tergreditur. Jo. ar.

Pilus a pelle dicitur: quod ex pelle procedit. xj. et huiusmodi. ca. pmo sicut capillus dicitur capitis pilus. Pilus est diffinitive pars corporis in aia tenuis rotunda longa cura flexibilis in poris cutis sicut radices fixa ab exalatione fumosa terrestri viscosa vinctuosi tate participante genita: a calido adurenti ad poros cutis eleuata: sicut a compositione cutis et aeris in pilum desata ad decoru tutelam corporis atque ipsius ab huiusmodi fumosis exalationibus multiplicationem finaliter ordinata. Ex qua diffinitione elicere potes causas pilorum. scilicet. maiorem efficientem tam in initia quam in completiua et tamen maiorem in qua et formale atque finale. Pili autem palpebrarum quadrupli prout male disponi aut paucificantur: quod tenues aut curti aut pauciores debito generantur aut multiplicantur modis contrariis aut inuariant in oculum non seruantes debitum situm: et hec inuariantia mirum vocatur: aut non debite colorantur ut quod pducunt albi: aut alteri coloris non nalis: cum debeant esse nigri. Paucificantur autem propter defectum materiae terrestri vinctuosi aut defectu agentis aut paucitate calidi aut ex defectu cutis. Ex defectu quidem materiae quod consumitur sicut accidit in egritudine pilorum exsiccantur: ut patet in ebria et similibus aut quod materia pilorum in pediculos conuertitur quod ab illis postquam geniti sunt et consumitur: aut quod materia pilorum a prius alteri materiae acuta aut felle consumitur: sicut in alopecia aut ex defectu caloris cum paucificantur: sicut hoc rarissime est causa defectus pilorum palpebrarum: alioquin multo tunc videretur in oculis et in omni compositione pilorum palpebrarum debite generari. Defectus autem ex parte cutis est aut propter oppilationem pororum cutis et stricturam aut nimiam dilatationem siue ex tpe siue generatione contracta sint. aliqui accidunt propter vlcera corosiones manifestas: quod pustulas in palpebris existens ex quibus fit pilorum casus sicut et in ceteris membris. Ex contrariis causis tam efficientibus quam materialibus et in qua accidit pilorum multiplicatio inuariantur autem pilus in oculum aut quod pori cutis pilorum sunt obliqui in versus oculum directi: aut ex generatione aut ex tpe: aut quod palpebra ipsa est tecta et versus oculum curuata: aut quod radix vni pilus na scens in poro alteri sub radice eius non potest exire directe: propter impedimentum radices alteri pilorum curuat iterum versus oculum. Quia autem colorantur pilus: aut propter egritudines consumitantes vni ex defectu humiditatis dealbant sicut fegetes cum mature sunt humido deficiente dealbant: et hec albedo incipit ab extremitate pilorum: et dealbant scdo pilus propter presentiam materiae phlegmaticae putrescentis in radice eorum sicut accidit in canitie: aut propter presentiam albaras aut morpheae in cute pilorum sicut cuius coloratione et pilus colorantur: et hoc color incipit a radice pilorum tendens paulatim et eorum extremitate. Sed ad propositum redeundo cum quatuor sint he dispositiones pilorum solus vna. scilicet. inuariantia de egritudine cum sensibilibus ledat operationes: et est plerumque causa ophthalmie et prauarum egritudinum. est. n. morbus in similitudine aut causis propter nalis. Et ex his liquet he dispositiones et cause earum. **Signa autem manifesta sunt cum sensui subiaceant.** **Prognosticum** he dispositiones difficillime curantur cum male dispones pilorum non nisi a forte agente possit rectificari. substat autem pilus in cutis pilorum fortes medicinas sunt duritie et viscositate multum resistentibus. **Cura** paucificationis pilorum in duobus consistit. Primo in remotione cause pilos paucificantis. Scdo in actione vel in attractione materiae pilorum generari proportionate. Si ergo causa paucitatis pilorum fuerit humiditatis consumptio et exsiccatio cum humiditas et resumentibus curanda est. Si autem propter presentiam pediculorum ipsos remouere. et iterum et tamen generationis ipsorum consume ut docet A. tertium tractatu tertio ca. pmo. Et Ratio scdo continetur. Si vero fuerit presentia materiae acutae et felle in origine pilorum cura cum ratione alopie. Si vero fuerit propter vlcera aut pustulas in cute pilorum consumentes materiam generationis pilorum et poros oppilantes aut ipsos corrodentes cura curatione a fahaphati. Si vero fuerit nimia strictura aut dilatatio pororum a generatione contracta non recipit curam. Hic autem solummodo debemus iniri circa scdm. scilicet. circa attractionem materie terrestri vinctuosi subiungendae generationis pilorum ad quod faciendum quaedam subiungam medicinas: hoc tamen pro misso quod medicinis facientes nasci pilos sunt diversorum modorum. Quaedam enim agunt a proprietate oculi ut lapis lazuli et lapis armenus. Quaedam a caliditate trahendo materias pilorum versus

poros concurrentes et quadam proprietate sicut spica nardi et celica. Quaedam faciunt hoc quadam stipticitate corroboratiua partium membrum de calor rigorat sicut laudanum et cetera. Quaedam faciunt hoc generando pilos de nouo: sicut ipsos genitos conservando sicut medicinale stiptice et viscoso. Quaedam faciunt hoc remouendo malitiam materierum corrodentium et iste sunt diuersi sicut quod materia corrupte egent rectificatione siue exsiccatione siue abstersione aut resolutione aut corrigendo aliquod genus malitiae compositionis et isto sicut primo regimine continentur quedam ad hoc inuatiue sunt tenendo alias medicinas in loco sicut medicinis viscoso sicut viscositate facientes alias medicinas palpebre adherere sicut mel. Et si inisset quod medicinis viscoso oppilat poros: ergo prohibet generationem pilorum oppilando: negat prius. non. n. o. viscosum est oppilatum sicut mel: et si sit aliquat oppilatum maior tamen est coheretia ex parte aliorum quod hoc parum documentum. Descriptio pueniens ad pilorum generationem. R. lapis armeni lapidis lazuli ana cum melle ico: porum reut et applicent. Scdm magis efficitur ex sterco muris adustum aut non adustum cum melle confectum. Tertium magis inuans in causa ca. s. ubi est purior rubedo et corosio est ut granatuli cum sua totalitate decoquat in aceto donec dissoluatur et super locum ponatur. Et hoc quidem magis coheret prohibendo casum pilorum quod eorum noua generationem procurando. **Medicine autem prohibentes ortus pilorum** postquam euulsi sunt. sunt multe ab auctoribus rectate. Una est ex rubigine ferri cum salina distillata vel limatura ferri cocta cum aceto vel ferri calcinati. siue crocus ferri coctus cum aceto: Scdm est sanguis rane propter in caninis habitans. Tertium est cum tinea canis seu leucibus canis coctus et loco applicitis. Quartum est cum frigidis stipticis et spatis claudibus poros et calorem naturalis debilitantibus. Quintum est cum sief et vitriolo ex inuentione Jeseus hali coherente pilis additis. silas scabiei vngule sebel. R. gummi arabici draganti alicis succotrinii viridis eris arsenici ru. colotar eris vstri trium piperis sedenae amidi rubee tinctorum. batar uris vstri ana. 3. ij. sanguis dra. acacie ana. 3. i. s. i. tute spice li. c. ij. galle vstri ana. 3. i. chatmie argenti ceruse myrrhe ana. 3. i. salis armoniaci ana. 3. i. ij. dissoluatur arsenicum cum aqua rute et succo pomatini alia bene puluerizata misce et fiat sief. Sz certe dicant oes quicquid velint ego adhuc non inueni medicinam in hac re coherentem sicut nec Gal. ut testat. x. de simplici medicina: Nam cum plures expius fuerit non inuenit aliquas in hac re conferentes. **Cura autem inuersionis pilorum** quatuor modis pficitur de quibus tres tangunt a Rasi in prius capitulo. Primus est inuersione pilos in uersatos cum pilis nalis cum mastice aut oleo seni. i. de illa regione quod viscosum est. Sed iter cetera ut referet. A. in hoc prestatior est gummi piscium: Sz caue ne pilus inuerti superet pilos rectos et trahat ipsos in oculum. Scds modus est per canterum actuale factum in modum acus curue. Sz ergo palpebra inuerti in ipsius extremitatem debem? cape iter duos stillos et ipsos ex vtraque parte ligare et pilos inuertos cum moleta dentata exhere. Deinde oculum tueri cum pasta ut dicit Jeseus hali oculo supposito. Sz meli? fiet cum cotto in aqua ro. i. fuso oculo supposito. et ut a cum illa curuam ignitam in poros pilorum extracto infigere semel aut pluries et satius pfunde donec tota caro porum sit coacta. postea lacte applicato super loco dolor mitiget et post media horam aut quartam stilli soluantur: ut palpebra ad situm nalem redeat: deinde cum phibentibus ophthalmia medicef. Tertius modus est politus a Rasi. scilicet. sief. sed hoc penes auctores tripli pot fieri. Alii dicunt palpebra iterum parum distat ab origine pilorum et secant satis profunde ad hoc ut caro orta in scissura appellat et inuerti et palpebra alterius. et hic modus est satis in anio et caris rone. alij autem sciunt cum palpebra exteri aliquam partem ipsius eleuando ad modum vnius alute: et deinde solidant vnum labrum cum alio vniendo aut futura aut alio ingenio ut palpebra post solidationem remaneat aliquat exterior inuersata. **Modus autem capiendi pelle aptior est ut cum plicarolis eleuet et comprehendat iter duos stillos sibi lissimos sicut eam quatuor videt tibi necessaria ad hoc ut palpebra remaneat aliquat inuersa adeo ut pilus non ingrediant oculum deinde stilli stringant ex vtroque capite notabiliter et pellis ista in tercepta. scilicet. cum fornice super stillis sciundat. deinde antequam stilli remouantur figatur acus vna vel plures immediate stilis vtriusque**

libris
pilos
pilos
pilos

q. manum pilos palpebrarum

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

Car. palpebrarum pilos
sicut hinc. palpebrarum pilos
pilos et caput. caput. caput.
pilos et caput. caput. caput.

labii vulneris cōprehēdendo beinde stilli remouēantur 7 fiat pūctus vnum aut plura fm necessitate que remaneat vsqz ad cō solidationē perfectā. Et si remanere non possent iussit vnu labiū cuius alio cū medicinis ad hoc proprijs: Et hic modus ē ex inuentione nostra. Alij icidunt totaliter extremitatē palpebre in qua nascunt pilī inuersa ipsa palpebra pri⁹ intercepta inter duos stillos vt dictus est superius: sed non pauca apparebit de formitas. Quartus modus nō tactus a Rasi est cū suitione: Et est vt ligetur primo palpebra iter duos stillos ad modū ioue cte circa mediū ipsius 7 cum acu pfozetur ppe pilū inuersus ab intra ad ex ita vt pūcta acus veniat exterius ex directo pilī iuerfa tū in margine aliorū piloz: 7 cum acus est fixa in palpebra nō dum ex toto penetrat: figurat pilus iuerfus in foramē acus: 7 si non potest aliter ifigi capiat capillus duplicatus 7 figurat ita duplus in foramē acus 7 cū illa duplicitate que ab auctorib⁹ vocat anfa capiatur pilus inuersus 7 trahatur donec pilus ingrediat foramē acus: 7 postqz ingressus ē trahat acus exten⁹ simul cum pilo inuerso 7 ibi pmitatur cōsolidari: sed bonus est vt iussit exten⁹ cū visco aut alio glutino vt non possit redire: 7 hic est modus omniū pulcherrim⁹. Et sicut dixi de vno pilo ita fiat de reliquis si plures sint. Sed caue ne p idē foramē multoties acus reiteretur est enī cā qz foramen illud fiat latū vnde pilus subtilis nō remanebit laterib⁹ adherēs: 7 ex hoc cōprehendere possum⁹ in actu pratico qz quāto acus est subtilior: tāto est aptior dūmō he operationes cū ea possint perfici. Ultimus modus recitatus ab auctorib⁹ quē non approbo est vt euellatur pilus: deinde cū probetur eius generationē pcedatur. scilicet cum medicinis suprascriptis quarū adhuc nullam inueni: quas fidere possem. **Ultima dispositio piloz est eorum nō obita coloratio ad quā remouendā duplex est intentio vna remouere egritudinē aut causas a quibus dependet illa mala coloratio. scilicet causas canitiei aut morpheā aut albaras: si ab eis pēdet que faciliora sunt dictū qz factū. Sed quomō remoueat require a Rasi quinto huius 7 ab. 2. septima quartū: qz si remouere nō possūt restat vltima intentio. scilicet coloratio illoz piloz cum tincturis colorantibus s3 erigētiā piloz naturalius suoz: sed prestātius est vt sint nigri qz alteri⁹ coloris: 7 pleriqz dispositionib⁹ reperiant rubei: quas ticturas collige vbi s in locis allegatis 7 ex iā dictis p5 lre expositio.**

De aqua descendente in oculo

Aqua descendens in oculo

Quandoque Aqua descendens in oculo imaginatio fantasia aparitio sunt termini synonymi significantes hāc dispositionē de qua diuersi auctores sub his diuersis nominib⁹ determinant 73 stricte viz vocabulor cōsideratū apparet qz hic terminus aq descendens in oculo sit inferior ad alios tres qz non ois imaginatio fit aqua descendens in oculo: sed bene eōtra. Sed vtamur hoc vocabulo large sicut vtitur Rasi in presenti capitulo. Hec dispositio diffinitiuē est visio corrupta colorū qui sentiunt corāz visu ac si ipsi sint misti in aere: 7 hic colorē accipimus large ex q forte ifertur qz pprie loquēdo hec dispositio nō est egritudo: 73 accidēs egritudinis loquēdo de ea que cōparatur ad nocumentum: Est enī accidēs oppilationis que est morbus in via cuius oppilationis causa est aliquod corpusculū iterpositū inter crystalloides 7 res disticte visas. Sed cōtra hec visio corrupta siue cōparetur ad nocumentū siue nō per se 7 immediate ledit operationes alienius virtutum cerebrī: qz per ipsum per se 7 immediate corrupit iudiciū: qz iudicat aliquod esse in medio corāz visu quod non est: siue istud iudiciū attribuiam⁹ sensui cōmuni siue cogitatiue. Ad quod respōdet qz hec visio corrupta cōparata ad oppilationem est actūs sed cōparata ad iudiciū quod corruptū est morbus aut saltē causa morbi. Si autēz hec visio corrupta sit de his que nō cōparantur ad nocumentū: dicendum est qz non est accidēs morbi neqz morbi neqz causa morbi: qz si sit actio corrupta: sed non corrupte lesa: 7 corrupit iudiciū sed nō corrupte ledit. Sed cōtra eodē modo 7 equaliter 7 eq itense corrupit iudiciū per visionē non corrupte lesa pendente ab acuitate sensus sicut p visionem corrupte lesa pendente ab oppilationē: ergo qz ratione hec pendēs ab oppilationē corrupte ledit iudiciū eadē ratione pēdēs ab acuitate visus

enī corrupte ledit iudiciū. **Prō solutione huius dicēdū qz aliud est visionē esse corruptā 7 aliud corrupte lesa. Ad visionē enī corruptā sufficit qz iudicetur aliquē colorē esse corāz oculis qui nō sit. Sed ad visionē corrupte lesa requiratur pter hoc vt sit error circa sensibilia cōmunia aut propria cōiter occurrētia circa que cum debitis circūstantijs non debet esse error. Prō mū accidit in homine acutissimi visus: Sed secūdū accidit in his qui habent vapores grossos in oculis. Et ad foramen argumenti cū dicit equaliter 7 eque itense corrupit iudiciū per visionem nō corrupte lesa pendente ab acuitate sensus: negatur vt patet ex fundamēto iā dicto imo non valet hoc argumentum visio for. respectu aliquorū obiectoz est corrupta: 7 visio Platonis sibi sanī respectu nulli⁹ obiecti est corrupta neqz alio modo lesa respectu obiectozum que potest videre. ergo melior est visio Platonis qz Sor. qz visio Platonis respectu illoz obiectozū est ablata respectu quoz visio for. ē corrupta quod ē deter⁹ 7c.**

Speties imaginationū sunt duplices quedā nō cōparate ad nocumentū que non sunt nisi in oculis acutissimi visus. Quedā cōparate ad nocumentū que sūt in oculis mediocris aut obtusi visus. Prō cui⁹ intellectu est sciendū ē qz oīum imaginationū cā imediata ē obiectū aliqd nō paruū aut saltē nō pū ea puitate qz mediū iter res disticte visas 7 crystalloide positū qz obiectū aliquid videtur: sed nō disticte cōprehenditur. Si qz hoc obiectū sit minimū siue in oculo sit: siue in medio extrinseco non videtur nisi a visu acutissimo: 73 nō disticte cōprehendatur 7 hoc est duplex. vt dupliciter situatū. Aliqd est in medio extrinseco corāz pupilla sicut sunt athomī a quib⁹ aer quātūcūqz purus nō sūdatur nec etiam aqua nec alia: media denudantur: Aliquando situant in oculo 7 sunt quidā sumi siue vapores minimi ab oculis resoluti a quocūqz enīz mēbro fere semp aliqd resoluitur. Et hi sumi vident in visu acutissimo sicut 7 athomī de quib⁹ sermo pcessit. Et he imaginationes pueniētes ex tanta acuitate visus nō cōparantur ad nocumentū cū nō sint morbus neqz alia res pter naturā: nec ipse oculus est lesus in cōple rione cōpositione vnitatē nec in aliquibus particulis ipsum iter grantib⁹ nec etiam per cōitatem. 7 simile hui⁹ qd dictū est de visu accidit in sensu auditus 7 est apud Rasi secundū cōtinentis 73 Iesus hali tractatu tertio capitulo primo. Sit enīz aliquādō tinitus 7 sibilus: quod est actio corrupta nō cōparata ad nocumentum propter acuitatem auditus audientis minimū sonitū existēte in organo auditus propter vaporē minimū in eo motum a quo organū auditus non sūdatur. Aliquādō audit⁹ sonitū minimū in aere aut in alio medio extrinseco a q aer quātūcūqz quiescens nō sūdatur. Aliquādō fit propter grossas ventositatē in organo audit⁹ existentē 7 hec ad nocumentū comparatur. Imaginationes it cōparate ad nocumentum sunt ab obiecto existēte in ipso oculo cōpreso a visu mediocri vt obtusio siue fit vapor grossus siue fit vestigiū alterius generis: est enī causans aliquatē oppilationē. 7 hoc obiectū 73 cōprehēdat aliquo mō non tū disticte cōprehenditur. Et he imaginationes sunt duplices quedam sunt ppter nocumentū tunicarū. scilicet corneę aut te le arance ppter aliqd vestigiū in aliqua ipsarū drectum. aut ex egritudine aut ex aliqua causa pternālī que qzuis sit in cornea non tū videt ab homine in oculo aspiciēti: 73 cōprehendatur ab egro cuius rei causa ē qz non videt ab oculo aspiciēte ppter suā puitatē: sed cōprehenditur ab egro ex eo qz ipedit debiūm trās itum spetierū visibilib⁹. minimū enīz existēs in pupilla qd a nullo oculo aspiciēte acutissimi visus videri pōt potest multum ipedit trās itum spetierū visibilib⁹: nā ad hoc qz res 7 si sit maxima sicut celū videat: o3 formaz eius recipi in pupillā: 7 tandē in crystalloide: minimū ergo impedimentū existēs in pupilla aut in crystalloide potest ipedit visionē magne partis celi. Aliquādō nō nocumentū est in humorib⁹. scilicet albugine aut crystalloide frequē tius tamen in albugineo cū oēs ipressionē sui subtilitate facilius suscipiat. Et hoc erit dupliciter aut pp rē adueniēte ipsi hūori b⁹ siue sub forma vaporis. siue sub forma hūoris q vapor siue humor mistus cū albugineo 7 crystalloide redit ipsos nō pūtos aut non pūtos ea pūitate qua debent esse 7 qua sunt ceterę partes eozum: Unde si aliqua pars ipsorum fiat in pūtia 7 op

De aqua descendente in oculo.

pilet totum foramen pupille tunc est cecitas sicut quando cata-
racta perficitur. Si uero oppilet partem tunc si est in medio res
non vident nisi per latera et non per medium. Si autem sint in aliquo la-
tere res non vident per illud latere. Immo apparet diminute. Si autem illa
pars sit pupilla sed non puietate cōsimili pime: tunc apparent diuerse
imaginationes per ipsius diuersitatem. Si enim tēdat in citrinū ap-
paret imaginationes citrine et obiecta omnia citrina. Si autem ad rube-
um declinet apparet rubea et sic de alijs coloribus. Et hec que ve-
niunt ad oculū sunt simplicia aut vaporis aut humoris. Si vapor tunc
puenit a toto sicut in febribus et crisis aut a toto aut a cerebro per
venas et arterias et nervos aut ipse vapor ab ipso oculo resoluitur
et coram crystalloide sitas. Si uero sit forma humoris huiusmodi est
a cerebro sicut in reumatismis per vias nervorum venarum et arteria-
rum. Aliquando huiusmodi humoris alterantur et efficiunt non bene pupillam non per res
aduenientes sed quod mutant in substantia sua aut per caliditatem subtilitatem
aliquam partem ipsorum et pueritatem ad naturam aeris: unde illa pars appa-
ret alba siue lactea: aer enim cōmixtus humido aquo facit colorem
album faciēdo spumam tertio et quinto de generatione aialium. et xxij. p.
tacula pblematis pblematis primo. Aliquando mutant a frigiditate co-
gelatē et igrōssantē: unde fit color albus aliquando ab humiditate tenebrā
te aliquando a siccitate igrōssante vel ipsificante. Diuersificant enim spe-
ties imaginationum multipliciter. Aliquando scilicet coloribus: ut quod appa-
ret citrine ipsis pendentibus a fumis cholericis aut a vestigijs citri-
nis pupillae. Aliquando apparet albe ipsis pendentibus a vaporibus phleg-
maticis aut vestigijs albis perurij ita aliquando apparet rubea aut
nigra et similibus causis. Sed hic nota quod si vestigijs sit non pupilla
cuiuscumque coloris sit semper imaginatio apparebit nigra: cuius causa
in sequentibus assignabitur. Aliquando distinguunt imaginationes ratione
quantitatis quod quedam magne quedam parue sunt quantitate vaporis
aut vestigijs situati inter crystalloide et res visas. Aliquando distinguunt
ratione grossitiei aut subtilitatis ratione vaporis aut vestigijs gros-
si aut subtilis. Aliquando distinguunt secundum figuram quod quedam apparent cimi-
cales quedam muscales quedam capillares et sic de singulis secundum vari-
as figuras rei situate inter crystalloide et res visas. Aliquando apparet
sursū moueri aut dorsus aut lateraliter secundum vaporem variū motus.
Ad euentū eorum que dicta sunt cadunt hic duo dubia. Pri-
mus utrum res non pupilla sita post crystalloide versus cerebrum
possit esse causa imaginationum. Et arguitur quod sic vapores ele-
uati in febribus aut crisis sunt causa imaginationum: cum perue-
niunt ad cerebrum. Causant enim aliquando phrenesim non verazē
questio vera pro parte affirmatiua. Secundo hi vapores eleua-
ti vel existentes in parte anteriori cerebri mouētes spiritus mo-
tu inordinato sunt causa vertiginis aut scotomie et per consequens
imaginationum: imaginant enim homines corpus suū moueri aut
res aliquas circa corpus suū moueri: et eo magis quod scotomie
interpretat obtenebratio visus. Tercio res non pupilla existēs in
humore vitreo potest videri per crystalloide sicut et res extrinsecas in albu-
gineo: ergo cum male videatur poterit esse causa visionis corrupte et
per consequens imaginationum et. Assumptū probatur quod sunt omnia
necessaria ad visionem. scilicet obiectum mediū crystalloides videns lu-
men et extrinsecū quod ipse crystalloides. Quarto species re-
seruata in memoratiua aut in alij virtutis cerebri potest puenire ab
visio vitriculo ad mediū a medio ad primum a primo ad crystalloide:
et sic potest videri per crystalloide: et a fortiori aliqd corp⁹ non pupilla
extrinsecum in crystalloide vel post crystalloide potest videri. et si male vi-
debitur causa visionis corrupte et imaginationum assumptum est
Auerrois tertio coligit in capitulo de accidentibus sensus visus et
in libro de sensu et sensato. Et confirmatur quod illa species pueniēs
a cerebro ad oculū obuias vaporibus existentibus in vitreo inficiet
secundum naturam illos vaporibus: ergo pueniēs ad crystalloides sic infecta
erit causa imaginationum sicut species exteriorum obiectorum pueniēs
ad crystalloidem inficiunt per colorem vaporis aut humiditatis et nec
existentis in albugineo et sunt causa imaginationum vt referunt oēs.
In oppositū autem est. Ad. q. q. causa imaginationum est res non pupilla
inter crystalloide et obiecta exteriora non autem post crystalloides.
Pro solutione huius questionis permittendū imaginationes
esse duorum modorum: quedam enim pertinent virtutibus cerebri. scilicet sen-
sui cōi imaginatiue et que apparet tamen in luce quod in tenebris tam
homine videtur quod non videtur et de istis non est questio nostra: sed

questio nostra est de imaginationibus que appropinquatur visui
et non sunt nisi homine videtur. Et circa hunc modum est duplex re-
sponsio. Illi enim qui tenent visiones fieri in crystalloide que est
communis opinio dicunt quod res non pupilla post crystalloide non
est causa imaginationum tum quod non est mediū inter res visas et
crystalloides. Sed respondendum est ad duo argumenta. scilicet ad ter-
tium et quartum facta ante oppositū questionis. Unum probatur quod
hec res non pupilla videtur a crystallina quod sunt quatuor requisita
ad visionem. scilicet obiectum quod est ipsa res non pupilla mediū dia-
phanum. scilicet ipse humor vitreus crystalloides videns et lumē suffi-
ciens. Dicitur quod non est mediū sufficiens. Et si arguitur quod
mediū diaphanum sicut et albugineus. Dicitur quod nec vitreus
nec albugineus sunt soli mediū sufficiens ad visionem collorum
nisi concurrat mediū extrinsecū de hoc tamen clarius in sequenti
questione. Ad aliud argumentum cum dicitur species transiēs a ce-
rebro ad crystalloide obuias vaporibus existentibus in vitreo
inficietur secundum naturam vaporis quibus obuiabit: ergo sic infecta
visa a crystalloide erit causa imaginationum rubeorum aut citrinorum
et secundum naturam rei inficientis. Ad hoc dicitur quod hec est species
multum imaterialis et multo magis denudata a conditionibus
materialibus: quod sunt species venientes ab obiectis exterioribus
cum obuiant vaporibus existentibus in albugineo et etiam hec speci-
es potest esse causa visionis quod multum est in materialibus absque
hoc quod transiāt per mediū extrinsecū et hoc tenendo opinionem
Auerrois. Sed secundum opinionem tenentem visionem fieri in crutatione
nervorum obuiorū duplex responsio. scilicet una que magis placuit
sententiā qua dicit quod hec res non pupilla post crystalloide non est
causa imaginationum ex eo quod ipsa non potest videri nec aliquo
modo comprehendī per visum cum cuiuslibet quod obuiat aliquo modo
videri siue bene siue male oporteat species plus depurari et mo-
dificari in crystalloide: et quod hec res non est mediū iter crutationis
nervorum et obiecta exteriora ex eo quod visio post crystalloide non
fit per rectitudinem linearum nec per formam pyramidis: sed fit quod spe-
ties visibiles in crystalloide. Itaque spurate suscipiunt in spiritibus
et deferunt ad crutationem nervorum in qua fit visio. Alia responsio quod
mihi magis placet est quod res non pupilla post crystalloide potest esse causa
imaginationum quod species obiectorum visibilium transiētes per hanc rem
non per viam prout inficiunt secundum naturam huiusmodi rei: quibus hec res per proprias species
non possit videri vel ostēdet in sequenti questione: et quibus et post cry-
stalloide non fiat visio per rectitudinem linearum quod spiritus deferret species
tamen simul cum specie poterit infici ab hac re non pupilla et sic erit causa ima-
ginationum. Et ex his ita aperte liquet quod sit in hac tota questione
tenendum quod omnia ad argumenta facta in principio questionis sit respon-
dendum. Sed tenentes visionem fieri in nervis obiectum male poterit
saluare visionem fieri in istis. cum spiritus non moueat in istis a cry-
stalloide ad crutationem nervorum. Sed dubium utrum res non pupilla
extra in oculo possit videri. Et arguitur quod non primo visibile po-
situm super oculum non potest videri: et a fortiori positum in oculo non pote-
rit videri: consequenter tenet et assumptum est philosophi et commentariis
secundo de anima. Secundo ad visionem requirit mediū extrinsecū vt
vult Auerrois secundo de anima primo. lxxvj. g. res existēs in oculo cum
non multiplicet species suas per mediū extrinsecū non poterit videri.
In oppositū arguitur quod vapores in oculo extrinseci videntur cum de
ipsis per visum faciamus iudiciū vt quod sint citrini vel rubei et. Pretere-
rea species veniētes a cerebro ad oculū sunt causa visionis vt fuit dictum
in precedenti questione et iteratione Auerrois: Et certum est quod non multi-
plicat per mediū extrinsecū: et multo magis res existēs in oculo per
propriam species videri poterit. Preterea lumē positum super oculum
et in oculo videri poterit vt docet experientia. Immo exprimitur in
nobis ipsis quod si comprimamus oculum in lachrymali domestico
versus partem siluestre siue teneamus oculum clausum siue apertum
videmus aliquod lumē. In hac questione dicitur aliquod quod res non pupilla
in oculo existens videtur sed male. scilicet diminute aut corrupte sicut tan-
gibile positum supra nervum sentit: sed diminute aut corrupte. et causam
assignant quod sunt sibi quatuor ad visum necessaria. scilicet obiectum lumē
mediū intrinsecum et crystalloides vidēs. Contra sequitur primo quod
res non pupilla extrinsecum immediate supra crystalloide non possit videri
nec aliquo modo comprehendī cum non multiplicet species suas per
aliquod medium et sic non poterit esse causa imaginationum quod est contra

²⁰ Iesus hali tractatu tertio ca. de accidētib' crystalloidis. Secūdo sequit' q' vnea semp dberet videri. Cōsequēs cōtra experientiaz semp. n. viderem' aliqd nigrū v' celestīnū. Tercio si vapor exiētēs in oclō aut aliud vestigiū posset videri ab oculo in q' ē etiaz posset videri ab oclō extrinsecō aspicienti cōsequēs ē flūi: nemo. n. videt vapores oclī egri. Forte dī q' nō ē similitudo tū quia vapor exiētēs in oclō ē multū p'p'iq' crystalloidis: et magis distās a crystalloide oculi aspicienti tū q' iste vapor ē in medio aqueo in quo spēs multiplicata apparet maiores sicut experimur de oculo vidētī obiectū in aqua. Cōtra p'mū q' aliq' imaginatio nes pēdētes a vapore apparēt s' forma cīmīcis: Aliq' maiores ergo s' sit minor distātia i'ter vaporē et crystalloidē oclī egri q' in ter illū et oculū aspicienti tū adhuc poterit apparere oculo aspicienti: s' sub quantitate minore v' verbigrā sub forma pulicis: nec obstat scōa ratio q' spēs trāsīēs de medio dēp'iori in rari' dīuer tū a p'p'ediculari et p'pterea si obiectū sit in aqua et oculus vidēs sit in aere obiectū apparet maius q' si abo sint in aqua aut in ae re vapor itaq' exiētēs in oculo dberet apparere maior: oclō aspi ciēti q' oculo in quo ē. Quarto p'cipalī si res exiētēs in oclō v' semp dberet apparere in eadē distātia cū ipsa res nō mo ueat v' pono neq' crystalloides nec mediū mutet nec lumē sed cōsequēs est falsū q' si oculus habēs imaginationes aspiciat in aerē apparet sibi q' imaginationes sint in aere: si in parietem q' sint in pariete. Quinto p'cipalī si res exiētēs in oclō videret p' spetiē p'p'riā sequerēt q' vestigiū album exiētēs in cornea dberet apparere albū: sed cōsequēs est falsū q' quātō ē albi' tāto oculo in quo ē apparet nigrū v' docet experientia. Tertē iste rationes sunt efficaces et de necessitate cōcludūt exiētē in oculo p'p'rie videri nō posse ab oculo in quo sunt. Et ergo aliquo mō cōprehēdant ab oculo in quo sunt v' docet experientia: q' si vapo res sint citim apparēt imaginationes citrine et si rubei rubei: o'z v' sibi gamus modū s'm quē res exiētēs in oculo cōprehēdūt. Bico ergo q' res exiētēs in oculo aut est puia aut non puia. Si puia aut puietate similipuietati oculi: Et tūc nō videtur neq' ē cā imaginationū et. Si at sit puia puietate nō similip uietati oculi: tūc v'. Et ē cā imaginationū sed nō videt p' spēs p'p'rias: sed per spēs obiectōz extrinsecōz: que spēs dlate ad cry stalloidē trāsēūtēs p' hāc rē taliter per viā ificiunt s'm naturā hu ius rei: et sic obiecta apparent citrina aut rubea et c' s'z colorē hui' rei in quocūq' loco fuerit hec res siue imediate sup crystalloidē aut tela granea aut albugineo: aut cornea. Et simile hui' acci dū sicut experimur in radijs solarib' trāsēūtib' p' vitru' q' appa rēt coloratū s'm colorē vitri'. Si at hec res sit nō puia: tūc nullo modo v' nec per se nec p' accidēs: sed b'n cōprehēdit per potētā superiozē v' sensū cōz aut cogitatuā eo q' obiecta extrinsecā ap parēt nigra aut obscura aut p'forata aut diminuta s'z illā partem a qua spēs ad parietē oculi nō puia multiplicant'. Quib' sic visis nūc restat v' respōdēam' ad rationes adductas post oppositūz questionis. Bue enī rationes atē oppositū nihil aliud pbāt nī si q' visibile positū in oclō aut sup oculo nō p't videri nisi in luie p'pter suā mālitate' et hoc p' spēs p'p'rias cū quo tū stat q' p' spēs obiectōz exterior color exiētēs i oclō videri posset. Ad p'mū post oppositū cū dī q' p' visū indicamus vapores citrinos aut ru. et. Itā apparet q'liter sit respōdēdūz. Ad tertū et scdm vo lo postponere respōsionē in fine q'dntis. Tamē cū dī q' lumen positū sup oculo: aut in oculo pōt videri cōcedit: negat tū conse quētiā cū isert: ergo et res nō puia posita in oculo aut sup oculo ēt poterit videri ex eo q' lumē ē multū imāle: nec ad h' v' videat erigit mediū extrinsecū: s'z color ē multū mālīs: nec aliquo mō vi deri pōt per spetiē p'p'riā nisi spēs sua dlate sit p' mediū extrinsecū v' de mālī ad imāle reducat'. et q' tactū ē in illo argumēto q' no bis cōp'mitib' oculū in lachrymali domestico apparet aliqd lu mē o'z v' huiusmodi apitionis causaz videam'. Bico q' quod hoc lumē q'd videt in compressione oculi facta in lachrymali do mestico et nō in alijs partib' oculi ē lumē crystalloidis reflexum ab vnea ad ipsaz crystalloidē q'd lumē iō apparet in forma circu li q' sit reflexio ab ipsa vnea p'forata et nō sit reflexio in parte in q' ipsa est p'forata. Et si quis argueret cōtra q' semp istud lumen dberet apparere q' semp crystalloides multiplicat lumē suū ad

vnea et semp reflectit ab vnea. Biciť q' s'z semp multiplicet lumē tū ipsa crystalloidē mota per cōpressionē forti' ipsū multiplicat aut q' moueat aut q' mota magis appropinquat ipsi. f. vne: v' nō faciliōr sit reflexio sicut experimur q' nobis mouentib' esset luci dū apparet magis sui luminis multiplicatio: et maior sui lumi nis reflexio. Ita ēt h' apparet lumine solis cadēte sup aq' q' aq' q'to magis agitāt tāto lumē magis multiplicat et tanto magis a parietib' circūstātib' reflectit. Et si quis diceret ēter cōpressio ne aliarū partiū oculi et nō solū in lachrymali domestico dberet apparere h' lumē cū similiter moueat ipsa crystalloides: Biciť q' nō tantū moueret sicut si fiat cōpressio in lachrymali domesti co et ēt si moueat ipsa crystalloides p' cōpressionē in alijs parti b' tū nō mouet versus vnea sicut ex compressionē in lachrymali domestico. Ad quartū cū diciť tangibile positū supra sensum siue sup organū tactus aut in organo tactus sentit q' positū sup oculū aut in oculo d'z videri tenet cōsequētiā a simili et affūptūz est manifestū ad experientia. Respōdet q' nō est simile q' visus est potētia magis imaterialis q' tactus p'pterea erigit ad hoc vt color videat enā vt multiplicet spēs suas per mediū extrinsecū vt de materiali ad minus materiale reducat: non sic est de tangibili q' tactus est potētia multuz mālīs et p'pterea nō erigit medium extrinsecū: s'z sufficit intrinsecū. Et p'pterea diciť aliqui q' si tāgibi le sit positum supra sensum siue supra neruuz neruus non sentit s'm partē imediatāz ipsi tangibili. sed s'm partē sequētes et ipsa pars imediate tāgibili gerit vicem mediū. Ad scdm cū diciť ex tertio colliget capitulo de accidētibus sensus visus q' spetiēs de late a memoratiua ab aliqua virtute intrinseca cerebri ad sensuz cōmunem et a sensu cōmuni ad visum vel auditum est causa vi sionis et auditionis et ergo a fortiori spetiēs multiplicata ab ob iecto existente in oculo erit causa visionis negaretur consequen tia apud volentes sequi Auerroiz ex eo q' spetiēs perueniens a cerebri ad oculuz est multuz imaterialis non idigēs medio ex trinsecō ad hoc. f. vt ad imateriale reducat'. S'z spēs rei existē tis in oculo est multum materiale indigēs medio extrinsecō ad hoc vt ad imateriale reducat' et sit cōueniens obiectuz sen sus visus: Et sic s'm auerroim haberemus cōcedere homines videre et audire et exercere oēs operationes sensus in somno si cut in vigilijs. Sed cōtra sequitur q' sine lumine cōtingit vide re consequens falsū contra philosophos et p'spectiuos: conse quētiā probatur q' spetiēs patris tui iāz defuncti in memorati ua aut in virtute fantastica relinqua aut ab aliqua potētiā cere bri cognitiua cōprehensa pōt deferri ad crystalloidē. Et simili ter spēs vocis eius deferre ad organum auditus et sic fiet visio eius et auditus vocis eius tā in somno q'z in vigilia tam in luce q'z in tenebris. Sequit' scdo q' nō ens p'p'rie et vere videtur et audir' q' spēs et simulacrum coloris et figure patris tui existens in crystalloide representās p'iem tuum est cā sufficiēs ad veraz visionē. Similiter spēs vocis eius complēsa p' auditum ē cau sa sufficiēs ad verā auditionēz eque bene sicut si vox patris tui aut color eius exiētis corā te multiplicarent p' medium ad organum visus et audit'. Tercio sequit' q' color nō est obri visus nec sonus auditus p'sequens falsum. cōtra oēm scholā philoso phoz. Et p'sequētiā pbatur q' nihil est color: nec obri visus nec sonus nec obiectuz audit' nisi illud sit: s'z hic color p'is tui et hec vox eius nō ē nec pōt ēē: q' sequit' q' color nō est obri visus nec vox auditus. In oppositū ē Auerrois cuius hic est textus. Sed sit modo p'trario q' motus incipit in virtute imaginatiua p'pter formā receptam de foris in vigilia aliquo tpe et illa est remo ta: et p'pterea mouet p'imo sensum cōmē et cōis particulares sen sus: tunc sentiunt res quasi eēnt extra et sicut hoc fit in somno eo dem modo fit in vigilia propter multā sollicitudinē circa aliquā rem. Et p' hoc confirmant virtutes anime: aut propter aliquam egritudinē fixam in corpore aut propter timorem aut tristitiā q' resoluūt q'dam vapor et ascendit cerebrū: et in ipso imprimitur for ma rei cogitate et ascendēdo supius mouet spūm aialem et deducitur iste motus vsq' ad virtutē imaginatiuā et mediāte ipsa mo uetur sensus cōis: et ille mouet particulare sensum et sentit res ac si eēt extra et vulgus credit q' hoc fiat ab angelis aut demonib'. Et huius demonstrationes declarate sunt ibi: et hec quidem sunt

accidentia que supveniunt oibis sensibus. Et forte qd hec e ca
 qd pleriqz hoies se dicunt in vigilia vidisse z audiuisse mortuos
 loquentes z referunt verba audita. Et referunt aliquado se vidisse
 demones. Tu in hac materia tene quod vis p nulla pte sunt
 demonstrationes. Ego tamē p parte mea volo credere Alierri.
 Sed respondeamus ad rōnes adductas in pteritum. Ad p̄mū
 cum infer q sine lumine ptingit videri cōcedit de lumine extrin
 secō. sed nō de intrinsecō ipsius crystalloidis z spūm visibilibz.
 Et si qd diceret q si quis eēt cecus aut p̄natus auditu posset ne
 videre aut audire p huiusmodi spēs delatas a cerebro ad orga
 na itarū potentiārū. Dicit qz non ad quācūqz enim sensationē
 regitur potētia sentiēns. Ad scđm cū infertur qd non ens vi
 detur z audit vere cōceditur qd eē bene auditur z videtur sicut
 si obiectū esset in p̄sentia. imo qd plus est nō ens nec potēs eē
 nec quod nūqz fuit nec quod nūqz erit p̄prie videtur z audit
 nā quod dēūqz potēs per virtutē imaginatiuam imaginari potēt
 videri z audiri. species illis dlatīs ab imaginatiua ad hos sen
 sus exteriores z per ipsos cōprehensīs per quos representatur
 forma z similitudo ac si obiecta essent in p̄sentia qzuis accidat
 error z decipiatur homo credens has res visas z auditas esse
 corā ipso cū nō sint zc. Ad tertiu negatur cōsequētia s̄z bñ
 verum est qd color qui non est nec potest esse. z similiter somnus
 qui nō est zc. sunt obiecta visus z auditus. nec valet h̄ argumē
 tum. hoc videtur aut est obiectū visus. ergo hoc est sicut nō seq
 tur hoc imaginari. ergo hoc est. Et si infertur q arguitur a ter
 tio adiacēte ad scđm. qui s̄m loicos est optiūs modus arguēdi
 zc. Dicitur qd nō arguitur illo modo s̄z debet argui hoc est ob
 iectum visus. ergo hoc potest obici visui. Sicut nō sequit hoc
 est obiectū virtutis imaginatiue. ergo hoc ē qd ē obiectū alicu
 ius potētie non est nisi cōprehēdi per ipsam. Sed nō sequitur
 hoc cōprehēditur per aliquā potētia. ergo hoc est. Aliter dē
 qd a tertio adiacēte ad scđm nō tenet vniuersaliter argumentum
 cū terminis ampliatiuis. Sed forte quis istabit. Quia hec vi
 sio de qua sermo p̄cessit est corrupta quia per ipsas iudicat ob
 iectū esse in p̄sentia quod non est. ergo non est vera z perfecta.

Secundo qd hec est differentia ier sensus exteriores z iterio
 res quia exteriores cōplēt operationes suas in p̄sentia obie
 cti. interiores vero tā in p̄sentia qz in absentia vt est de sentio
 ne Aristotel. scđo de anima. S̄z ad hoc respondetur qd ista vi
 sio in se nō est corrupta qz per spēs ad virtutes visuā a cerebro
 delatas optime cōprehēditur forma z simulacrū rei per species
 illas representate. Sed p̄o tāto dicitur qd est corrupta qd est. cā
 qd imaginatio corūpat iudicando aliquid esse in p̄sentia qd
 non est. nec sequitur hec visio ē corrupta hoc modo ergo non ē
 vera z p̄fecta sicut visio sumi per visum acutissimū ē visio coru
 pta z in vera. Ad scđm dicitur qd verū est qd ordine recto sensus
 exteriores sentiūt in p̄sentia obiecti. sed ordine retrogrado nō
 est incōueniens qd sentiāt in absentia obiecti sicut ordine rete
 grado imaginatiua aliquādo imaginat p̄ species delatas a me
 moratiua. Hoc enī modo fit reminiscētia. Et tamē certū ē qd
 quocūqz modo imaginetur imaginatiua est. vera z p̄fecta ima
 ginatio. ergo z similiter speciebus delatis a sensib⁹ interioribus
 ad exteriores. Possēt tñ quis oppositū determinatiōis sen
 sate defendere z forte probabilius z cōformius opinionī cōi.
 Et dicere qd ad visionē verāz requiritur p̄sentia obiecti. Tu vō
 eaz partē teneto que magis tibi cōsona erit. Hec enī dixi nunqz
 audita nec lecta. tu vero in quibus erratū est corrige zc.

Signa

imaginatiōnū absolute sunt ipsemet imagina
 tiones. signa imaginatiōnū propter acuitatem
 visus. que nō cōparātur ad nocumentū sunt tria. Primum qd
 sunt leues z materiē nullo modo visui nocētes. secundū qd sunt
 diuersorum modorū z figurarū. Scđm qd athomi in aere ex
 istētes sunt diuersi z s̄m qd sumi in oculo existētes sunt diuersi a
 quibus oculus non denudatur. Tertium qd aliquādo defunt
 iste imaginatiōes in duobus casibus. scđm aut aer non est bi
 clarus aut cū homo nō aduertit extra hos casus semp cōprehē
 duntur. Signa autē imaginatiōnū que cōparantur ad nocu
 mentū sunt his contraria. Signa vero imaginatiōnū p cōm
 munitatē a toto sicut in febribus aut crisib⁹ sunt ipse febres aut

crises quibus auctis augent imaginatiōes z diminutis dimi
 nuūt. z secundo quia sunt cōmunes vtrisqz oculis. Signa
 imaginatiōnū per cōmunitatē a stō sunt. Primum ipsa stōi no
 cumenta quibus auctis augent. etia imaginatiōes z dimi
 nutis diminuūt s̄m qd sunt cōes vtrisqz oculis. Tertiu qd augē
 tur tēpore repletionis stōi z p̄cipue rebus vaporantibus z p̄
 pter malos motus sūptō cibo. z diminuūt in vacuitate stōi z
 ipso inanito z famelico nisi pendat ex cholera in quo casu fre
 quenter augetur cholera tēpore famis ad stōm repente z p̄ sum
 ptionem cibi moderati frigidi stipitici sedātur. Quartū est qd
 per euacuationem ipsius stomachi vomitu aut secessu minuunt
 tur. z ex contrarijs causis augentur z cetera. Signa imagina
 tionum per cōmunitatē a matrice aut alijs membris particula
 ribus sunt nocumenta matricis z aliorū quibus auctis augent z
 diminutis diminuūt z sunt cōes vtrisqz oculis z mensuris z
 alijs humiditatib⁹ a matrice debite fluentibus minuūt. ipsi
 reitētis augentur z s̄m de superfluitatib⁹ aliorum membrorum.

Signa imaginatiōnū per cōitatem a cerebro qd s̄m plurimū
 minātur kataracta magis qz imaginatiōes per cōitatem ab alijs
 membris sunt ipsa capitis nocumenta quibus auctis augent z di
 minutis diminuūt. z sunt aliqñ cōmunes vtrisqz oculis aliqñ
 p̄prie vni oculo s̄m qd vapores aut materie caput replēs sunt
 in vna parte cerebri aut in vtrisqz dextra z sinistra quod cogno
 scitur per grauedinē. Alias lesiones vnius p̄tis tñ aut abarūz.
 Tertium signū qd he imaginatiōes s̄m plurimum augendo
 procedūt z in kataractaz transcūt multo magis qz per cōmuni
 tem stōi p̄pter tres causas. Prima qd vapores seu materie cele
 brales attinēt magis nature aquee. z cōformiores sunt ipsi kata
 racte qz vapores stomachales. scđo qd nocumenta stōi facilius
 remouēt qz nocumenta cerebri. Tercio qd materia existēs in
 cerebro facile ē fluit ad mēbra supposita. s. oculos z cetera in
 strumēta sensuū. Signa vero imaginatiōnū per essentiam in
 oculo quibus distinguūt ab illis que sunt per cōitatem sunt.

Primum absentia nocumentorū aliorū mēbrorum oculis cōi
 cantū s̄m p̄sentia nocumentorū ipsius oculi. vñ que saltē p̄e
 cesserunt. Tertiu qd s̄m plurimū sunt p̄prie vni oculo. Quar
 tum qd sunt cōtinue a quibus oculis nunqz absoluitur. Quin
 tum qd non recipiūt facilem mutationē. sed aut stant vni formi
 aut si augentur augēdo p̄cedūt aut si minuunt minuēdo p̄cedūt.

Signa vero propter nocumentūz corneae sunt. Primum egri
 tudines in cornea p̄cedentes. s. vlcus albugo z similes. ex qui
 bus derelictus est aliquod vestigiū occultum. Secundū qd nō
 recipiunt facile mutationēz ita vt nūc augeantur. nunc minuant
 Sed aut stant vni formiter aut si augent augendo procedūt.
 z si diminuunt diminuēdo procedūt. Tertium qd sunt cōtinue
 a quibus oculis nunqz absoluitur. Quartum qd nō pducūt ad ca
 taractam. Signa imaginatiōnū p essentia in albugineo sunt
 ipsa nocumenta albuginei cum puatione nocumentorū aliarum
 partū oculi que nocumenta sunt aliquod genus malicie cōpō
 nis ca. frigide humide vel sicce cū materia vel sine materia. Ae
 rum mala cōmplo sicca que cognoscit ex eo qd tpe famis z ina
 nitionis augentur z ex cōtrarijs causis minūt. nunqz pducit ad
 cataracta. s̄z sit cā imaginatiōnum. Alia aut cōmplo calida ra
 ro pducit ad cataracta. sed tamen aliquādo. s. cum aliqua parti
 cula humoris albuginei subtiliat z in aerem cōuertitur. pars au
 tem aerea genita p caliditatem z mista cū parte aquea est causa
 coloris albi. sicut in spuma. s̄z hec p̄prie nō erit cataracta. sed
 bene valde similis cataracta. ut medicus male pōt distingue
 re iter hāc z cataracta. Et forte qd hec p̄ app̄roximatiōne ifrigi
 datū tam exterius qz interius ipsa parte aerea ingrossata z ad
 naturā albuginei reducta poterit curari z reputabitur mirabile.
 mala aut cōmplo frigida z humida ē illa que s̄m plurimū ē cā
 vt imaginatiōes trāseant in aquā z verā cataracta trib⁹ modis.

Primo contrahendo aliquā partem ipsius albuginei ita vt
 per congelationem acqrat albedinem z fiat non peruia. Sed
 ppter humiditatem obscurātem faciendo ipsam nō peruia. Sed
 est difficile videre vtrum hec p̄prie sit dicēda cataracta. z vtrū
 cum acu pōt deponi. Secūdo retinēdo vapores p̄prios z
 alienos. s. p cōitatem z ipsos in aquā conuertendo cui p̄cordat

b ü

[illegible]

De aqua descendente in oculo.

ut si determinatur. Preterea in oculo his partibus per viam paulatine
gestationis potest cataracta fieri tunc ex nutrimento hanc partem non bene co-
uerso tunc ex superfluitate nutrimenti non bene resoluta tunc ex vaporibus
quod quacumque harum partium coicari possunt: possent et in oculis his per
viam defluxus a capite cataracte generari: nam potest fluere materia
gigla mris ad coniunctiuam quae existens in coniunctiva potest residare ad
albugineum. tunc colligeret cataracta iter corneae et vuae. Et in hoc
casu cum sit per viam defluxus a gigla mris laudant auctores sectionem
venarum temporalium aut frontalem. Potest et materia humida diuini a
dura materia ad scleroticam et consequenter ad corneam et ab ipsa ad al-
bugineum. tunc situabit cataracta inter corneam et vuae. potest et ter-
tio materia humida in pia matre coacta diuini ad secundam et vuae et
ab ipsa residare ad albugineum. tunc si residet ad iram versus cry-
stalloidem cataracta situabit iter crystalloidem et vuae. Si vero ad al-
bugineum residabit versus corneam tunc cataracta situabit iter corneam
et vuae. Si vero hec humiditas residet ab extremitate circuli ip-
sius vuae: tunc directe erit in ipso foramine vuae. Si vero materia hu-
mida sit in cerebro et perfluat ad nervos opticos et a nervis op-
ticis ad arietinam et telam araneam: et residet a tela aranea versus cry-
stalloidem: tunc adhaerebit superficiem tele araneae et crystalloidis.
Si vero residet versus vuae: tunc situabit in extremitate albuginis
apud telam araneam: et forte adhaerebit tele araneae. Ex his itaque ma-
nifestum est in oculis his partibus posse generari cataractam ipsam que
posse situari tam iter crystalloidem et vuae quam iter vuae et corneam. Ex
his est manifestum est quod aliqui totam albuginem aut maiorem partem eius
est una cataracta ipso albugineo alterato et per aliquam egritudi-
nem facta albo et in puio aut per multam humiditatem ad ipsam a capi-
te duraret ipso similis facta albo et in puio: hic est quod aliqui totum
quod apparet de oculo est albugo. Sed iam restat ut solvam quod
da rationes sensibiles contra utramque opinionem. Primo contra
Azarantium et ceteros tenentes cataractam situari iter crystalloidem et
vuae et opatore cum acu debere perforare coniunctivam scleroticam et
vuae ut pueniat ad ipsam cataractam: nam ex hac operatione debe-
ret sequi exitus albuginei per foramen acus. consequens est contra experi-
entiam: quod positio falsa. Secundo quod cataracta non posset extrahi
per sectionem corneae in parte inferiori: quod est per experientiam. Et aliam
in capitulo et per grecos sic opantes. Sed ad hoc respondetur sequendo
opinionem suam quod in parte superiori est quod opinio ista: Ad primum quod al-
bugineus cum sit aliquamvis viscosus per stricturem foraminis acus. scilicet
stuli sic debet esse albugineus non potest exire quod exacta acu quod primum for-
amen claudit et quod si argumens quod non potest exire per opem. contraria cum ac-
tus opem suam et penetret ad albugineum. Preterea hoc ratio est contra eos:
quod aliqui cum punctura acus albugineum de albugineo extrahit. Ad secundum
quod non omnis cataracta curatur per sectionem corneae: sed solus illa quod est imedia-
ta ipsi corneae et quod est fluida. Et forte quod in hoc casu est melius ut illud
istum est perforatum ita ut cataracta posset fugi: et si istud est puenies
ad extrahendum sanie extrahit ad iram corneam. Sed per opem. aliam et ceteros
per rationes non faciles. prima quod si cataracta pertinet iram corneam et vuae
non possit apparere dilatatio et strictio vuae quod non est signum si appareret
in cataracta curabili et probatur: nam cataracta opposita ipsi vuae vel
ipsi foramini vuae: et cooperit ipsum. Cum ergo non sit diaphana non potest
ab aspiciet videri ipsi dilatatio aut strictio aliter non prohibet visum.

Secunda quod cataracta curabilis non deberet se appere ex directo pu-
pille: imo aliqui. scilicet aliqui. alii deorsum dextro: alii sinistram
sum per quod accidit aqua colligi. Consequens contra experientiam quod ca-
taracta curabilis se apparet solum ex directo pupille. Tertia ratio quod
cataracta deberet multoties apparere maior quam pupilla: imo equum ma-
gna sic tota corneae cum accidit aliquamvis multa humiditate coagulari
totam corneam occupatam per experientiam: quod apparet fere semper ad quod iuta-
te pupille saltim cataracta curabilis. Quarta ratio quod acui si posita per
uenies ex directo corneae cum corneae sit diaphana in omni parte sui de-
beret videri in quolibet parte: sed per rationes non faciles. prima quod si cataracta
pupille cuius signum est quod opatores perforant vuae versus acus solum apparet
ex directo pupille etc. Quinta ratio sumit ex difficultate operationis
quod fere equali impossibilitati. Est enim difficillimum perforare coniunctivam et
non vuae sibi immediatam et ea parte in qua sit perforatio cuius maxima apparet
difficultas ex eo quod aliqui sunt experti in oculis mortuis et nunquam potest
perforare solum coniunctivam: ita ut penetraret cum acu iter coniunctivam
et vuae ad vacuam coram pupilla quam multo minus in oculis vivis: qui

bolent et non ita gessit operationis. Iste quidem ratio non videtur
sunt apparere concludentes contra aliam. Iesus bali. et alios hac via se-
quentes. Et forte si multoties operati fuissent: mutassent opinionem.

Credo ergo per rationes predictas quod per plurimum cataracta depo-
nibilis est ad iram vuae: aut in circumferentia foraminis vuae et est ali-
quando pertinet ad iram corneam et vuae ut ante probatum est. Et credo quod
absolute melius sit et depositioni cataractarum pergratius ut opatore
cum acu perforaret vuae: nam hoc modo facile disponit cataractam quod erit ad
iram vuae in quacumque parte fuerit: imo et si est immediata tele araneae

Cauendum tamen sum opere in curatione ne moveatur aut distringatur
tela aranea: sic enim necessario visus impediret. nam post crystalloi-
dem principalissima pericula concurrunt ad visionem nec est ut qui-
dam somniauerunt: quod cataracta deponibilis adhaeret tele araneae
et simul deponit cum tela aranea. Et dicitur quod hec est causa propter
quam semel deposita cataracta in uno oculo nunquam alia generatur
eodem potest et cum hac operatione facile disponi cataractam quod est per vuae:
vel ipsi foramini et quod est ultra foramen vuae ad corneam non ita facile per modum
Iesus bali et aliam. posuit disponi cataractam eam. scilicet matrem quod est ad iram vuae
am vel per considerationem: quod Iesus bali dicat quod per foramen vuae color
quod ad acui itromittit puncta acui et cataracta extrahit ad iram vuae per
trahit vuae: et ponit sub corneae. Et dicitur quod in ectione dilatabit
foramen vuae: deinde ex se claudet sicut in exitu setus aperit col-
lum matris: deinde post exitum claudit. Sed facilius est dicere
quod facere. Et pro opinione contra Iesus bali. aliam et ceteros est op-
atio oculi modernorum quod deponendo eas perforant vuae et eligunt
hunc modum tanquam aptiorem et faciliorem ad quem minor dolor et re-
missiora sequuntur accidia: sicut enim fuissent prius si fuisset co-
ueniens. Artes enim facte sunt per addimenta et cuiuslibet est ad-
dere quod deficit primo ethico. Sed tamen ratio rationes contra aliam. et
Iesus bali concludunt cataractam deponibilem nunquam corneae.
ri iter vuae et corneae: ideo ad rationes illas est respondendum. Ad primum
cum inferat quod non posset videri dilatatio et contractio pupillae
le cataracta posita inter videtam et vuae: negat consequentiam quod ca-
taracta deponibilis debet esse aliquamvis transparentem et a lumine iram
diabiles. Unde habentes ipsam aliquamvis videt lumens non vi-
deant colores etc. Unde vuae mota aliquamvis poterit videri et
difficiliter. Ad secundum cum inferat quod non deberet semper situari ex
opposito pupillae: sed aliquamvis magis supra vel infra. Conceditur ut
plerumque accidit unde propter hanc causam aliquando cataractae videntur
mediate inferioriorem vnius rei aliquando superiorem aliquando de-
xtram aliquando sinistram. ad tertium cum inferat quod aliquando debe-
ret occupare totam corneam. Conceditur et tunc illa cataracta nullomodo
est peruaia nec illuminabilis et apparet tegere totam corneam: et
non est deponibilis vel raro. Si autem sit a lumine irradiabilis
tunc magis irradiat in ea parte in qua est subtilior. sed est subtilior
in circumferentiis corneae quam in medio ipsius et ideo in medio ipsi-
us apparet magis terminare visum et sic habere magis rationem
cataractae in circumferentiis autem sit: quod non terminant visum non
habent rationem cataractae et hec est causa propter quam hec cataracta vi-
detur minor in loco lucidissimo quam in loco obscuriori sicut etiam
ea quae continet ab intra vuae videtur minor. scilicet quod propter disgregatio-
nem luminis foramen vuae constringit et in obscuro dilatatur.

Ad quartum cum inferat quod debent videri puncta acus: cum est ex di-
recto corneae et non solum pupillae conceditur: sed non apud opatores
modernos quod perforant versus ad vuae vel perforant vuae non enim
videtur nunc nisi ex directo pupillae. Ad ultimum argumentum sum-
ptum ex difficultate operationis dicitur quod hec operatio est difficilior:
sed tamen non est impossibilis. Et si arguatur quod in oculo mortuo
non potest fieri: ergo minus in vivo dolente et non ita bene gessit
te negat consequentiam quod in vivo hec tunc magis distat calore spi-
rituum dilatatur et quodammodo replente iter tunicam et tunicam quo
consumptio corrigatur et magis sibi inuicem appropinquat.

Signa autem quibus distincte comprehenditur potest an catar-
acta sit inter vuae et corneam an post vuae an in
foramine subtiligam cum ager de signis etc.

Species cataractarum quodammodo sumuntur a quantitate quod
dam sunt magne oppilantes totam pupillam et
ex nulla parte remaneat discoptra et tunc obiecta extrinseca sunt

nullam eorum partem comprehendere possunt. et aliquando est ita magna ut fere occupet totum oculum albugineo toto propter aliquam egritudinem factum in peruo: est enim totus vna cataracta. Et si militer si multitudo humiditatis fere per totum albugineum a cerebri deriuat. Quedam sunt parue oppilantes solum partem pupille et tunc obiecta videntur secundum eam partem secundum quam pupilla est discopata. Unde obiectorum aliquando videtur de terra per se et non sinistra. aliquando superius et non inferius. Aliquando solum videtur circumferentia: imo in medio existimant sicut obscura siue perforata: et eadem obiecta ut dicitur. Alique secundum vnum solum non videtur totaliter ipsorum situ mutato totaliter videbuntur. aliquando species cataracte sumuntur a colore et sunt quatuor: in genere albus phlegmaticus proportionatus. rubeus sanguini citrinus aut viridis clarus cholere niger melancholicus. Sub colore albo continentur sex species cataracte. Primum coloris aerei aut etherei. Secundum coloris margaritalis. Tertium coloris albi vergentis ad citrinum siue plumbi. Quarto coloris albi tendentis ad viridem. Quinto similes argenteo viuo non solum in colore sed et in motu: nam ex quacunque oculi palpitacione. imo ex motu spirituum agitantur et moventur ex eo quod illa aqua est fluida non condensata. Sexto sunt gypsee ipsos phlegmate multum inspissato. sub colore autem rubeo attestantur sanguini continetur rubee clare siue auree: non enim reperiuntur aliquae quod proprio sanguinis coloris attestentur. Queda pendentes a sanguine sunt albe saniose ipsos sanguine in sanie verso quod tamen raro accidit: nam et si veritas in sanie sanies descendit in albugine sua grauitate et non stat coram pupilla. aliqui sunt citrine aut remisse aut ienise. Et aliquando virides clare et he pendentes a cholera. aliquando sunt melancholicae aut nigre aut violaceae aut virides obscure quod color viridis obscurus non solum pedere possunt ab humore sic cholera to: sed et multitudinem aque. aqua. n. multa et profunda sicut expe rimur in fluuijs appet viridis obscura. Color. n. niger non semper pendet ab humore nigro sed aliqui appet in pupilla propter luminis diminutionem et non est vera nigredo sed obscuritas. Tertio sumuntur species cataracte a modo siue na quedam sunt subtiles non dum iniscate sicut accidit in principio cataractarum non confirmatarum. Queda sunt adeo igrossate et iniscate ut sint quodammodo in panem verse. et multum adhaerentes quedam sunt medie inter has quod sole sunt cum acu deponibiles. sumuntur et quarto species cataracte: nam quedam sunt oppilatione nervi optici aut alicuius partis vltra crystalloidem. quedam sine oppilatione. Quinta diuisio nam quedam sunt inter corneam et vneam: quedam inter vneam et crystalloidem. quedam in circumferentia foraminis vneae ut antea dictum fuit et.

Signa cataracte absolute sunt ipsemet cataracte quod a do mestico artis facile comprehendunt habere visum acutum et. Differunt. n. ab albugine et alijs vestigijs extrinsecis in cornea: quod hec sunt in superficie corneae extrinseca cataracte vltra corneam. Differunt a sanie retro corneae quod sanies in parte inferiori corneae appet ad modum lunelle. et si cooperit totam corneam cataracta: sicut ptem corneae ex directo pupille. Signa cataracte quod diuersificant secundum quantitatem nota sunt ad visum et ex relatu egrorum.

Signa cataracte diuersificate secundum colores nota sunt cuiusque bene videtur. nam et si aliqui color obscurus per puationem luminis re putetur niger et a non bene considerate reputetur pedere a melancholia tamen si quis exercitatur bene aspicit comprehendet diuersitate inter colorem nigrum vera nigredine et obscurum. Signa cataracte distinctiue secundum vel penes modum siue sunt duo. Primum quod si quis fricat oculum cataracticum et immediate post aspicit in oculo et videat aquas dilatari in tamen ut vna pars appet ab altera diuidi et separari tunc est nimis subtilis. Si autem appet dilatari et non separari et postea immediate ad suum situm consuetum redeat tunc est mediocriter et cum acu deponibilis. Si autem per fricationem nullo modo moueatur est nimis idurata non curabit. 2º uti experimenter ponunt coram oculis for titer suslant ut illud coram motus for titer comoueat oculum: et immediate aspicit in oculum indicat per motum ha. aut puationem motum secundum quod statim dictum fuit. 3º consilio. Alii hec experientia non est sepe testanda: nam est ex eis quod perturbat aquam et facit curam cum infuso difficile.

Signa distinguenda vtriusque sunt cum oppilatione alicuius partis vltra crystalloidem aut non sunt quod oculus alter dicitur claudere et compulsi tamen si per compressionem apparet dilatatio aut constriction pupille

alterius oculi est signum oppilationem non adesse spiritualibus transessibus de vno oculo ad alterum. Si vero non fiat dilatatio et constriction: adesse oppilatio de vno oculo compresso alter oculus in quo vis expiri fricat et videatur vtrum pupilla dilatare et constringat. Verum hoc signum fallit si ha. grosse eunt in ambobus oculis tamen. n. pupilla propter iniscationem a cataracta non poterit moueri: et si mouebitur non comprehendet ab aspiciete. fallit secundo quod si mouebitur sicut aut constrictionem permanentem in ambobus oculis. Secundum signum est quod si plurimum vbi non est oppilatio integra videtur aliquis splendor cum oculus est in loco lucidissimo consuetus: et precipue si venerit de obscuro loco ad clarissimum: aut si subito magnam lucem presentatum fuerit. Signa cataractarum situatarum inter corneam et vneam sunt impedimentum visionis vneae: nam si cataracte sint male non irradia biles a lumine: vneae nullo modo videtur. si vero sunt irradia biles for ramus vneae aliquo modo videtur et in loco clarissimo tamen cum difficultate.

Secundum signum quod apparet non solum oppilare corneam ex directo pupille: sed interdum maiorem partem aut totam corneam precipue si aspiciantur in loco tenebroso. Tertium quod secundum plurimum sunt aliqui laterales non in directo ipsi pupille: sed aliquando magis a dextris aliqui a sinistris superius vero magis aliquando. Aliqui magis inferius: sed sunt pupille coicantes quod aliter non eunt cataracte.

Quartum signum quod pupilla est et appet strictior consuetio ipsa cataracta ipellente vneae iterius sua compulsetur: Unde foramen apparet minus. Sed opposita signa sunt omnino cum cataracta est ad intra vneae quod vneae clare videtur et in loco non multum lucenti. Appet solum ex directo pupille et nunquam occupare maiorem partem quod sit pupilla sed aliquando minorem et foramen vneae secundum plurimum appet maius consuetio ipsa cataracta sua compulsetur expellente vneae: vnde foramen dilatatur. Signa cataracte extrinsecis in circumferentia foraminis sunt omnia signa iam dicta quod est ad intra vneae: aut maior pars eorum. Sed est vnum signum distinctiuum sensibile quod foramen vneae appet minus remotum ab oculo videtur quod ipsa cataracta: si ipsa cataracta sit de albis sicut ut plurimum est: nam in equali distantia color niger appet propinquior quod albus. Pronostica cataracta maxima quod fere totum occupat oculum non est curabilis. Secundum cataracte aereae. margaritales declinantes ad viridem cinerine siue plumbice sunt curabiles: sed si sitis argento viuo secundum grecos facile curant. Biplex vero et sitis argento viuo non sunt cum acu deponibiles. Auree curant non vehementer citrinitatis difficile curant. sed inter se citrinitatis non curant. sed nigre violaceae plumbice vehementer nigredinis non curant virides obscure non curant virides clare difficile curant. ha. mediocriter siue cum acu deponibilis est subtilis siue non dum confirmata cum medicinis aliqui curant sed raro. non autem cum acu deponere possunt. Nimis autem igrossate que non mouentur per compressionem neque acu neque medicinis sunt curabiles. Cataracte quod sunt cum oppilatione nervi optici integra sunt curabiles: sed sine oppilationem curabiles. Et ha. quod post casum aut egritudinem cerebri aut per percussionem in capite siue in oculo accidit sunt difficilis curatio eius.

Cura quod imaginationes et cataracte multum sunt affines de ambarum cura simul agendum est hoc permisso quod hic non intendo curare imaginationes provenientes ex acuitate visus quod non comparatur ad nocumentum nec intendo ponere curam earum que pendunt a siccitate que remouentur per humectantia interius et exterius applicata quod de ipsis actum est sufficienter in ca. de debilitate visus: Ad quod recurrit neque hic intendo ponere curam imaginationum pronenitum ex vestigijs derelictis in cornea ex albugine vlcere et alijs egritudinibus in ipsa precedentibus. nam de earum cura sufficienter dictum est supra. Hic ergo solum intendo ponere curam imaginationum ductum ad aquam et ipsius aque initians aut pfecte siue sint per communitatem siue presentiam in oculo.

Cura itaque harum imaginationum et aque instantis per coitatem a toto aut a stomacho aut a capite et nervis optics quod exigit intentiones curatiuas. Prima euacuat. Secunda diuerit. Tertia regit membrum mutans. Quarta oculum confortat ne materia alia de suscipiat et si quod suscepit resoluit et euacuat. Quinta ordiat debitum regimen rerum non naturalium et annexorum.

Prima intentio completur eisdem instrumentis de quibus in capitulo de debilitate visus proneniente per coitatem dictum est hoc addito quod euacuationes pro cura imaginationum et aque initians sunt

De aqua descendente in oculo.

multoties reiterande frequenter ex minoratio digestiuo et erradicatio euacuantes diuersos humores sive humoris erigentiam a quo peder imaginatio siue cataracta q tamen vt plurimum est phlegmaticus vel aquosus raro cholericus sanguineus aut melancholicus. Et propterea raro in hoc capitulo copetis phlebotomia aut alia sanguinis euo. Et si materie peccantes fuerint in stomacho vomitu possunt euacuari: sed cu timore et magna obseruatione ne materia precipietur ad neruos obiticos aut ad oculos: itaqz capite existente pleno nullo modo fiat et cu hoc facilius semper de esse vomitus. Secda intentio. s. diuersio pficitur cum fricationibus ligaturis clisteribus pedu locationibus: et si materia fuerit in capite cu gargarismatibz masticato: ijs caput purgans p nares que tamen postponeda sunt qmz est possibile ne propter vicinitate materias ad oculum precipitent. Et his no sufficietibus cum laqueatione in suprema parte colli terminata ad occiput. et cu cauterio in parte posteriori capitis. s. in cornu capitis ex directo oculi patietis. Et cum cauterio in comisura coromali. et si materia fuerit sanguinea que raro e cum phlebotomia venaru nocree et venaru post aures et frontaliu et temporalium si opus fuerit: imo laudat. Et in hoc casu incisioe arteriaru teporalium quod sit de venis teporalibus est intelligendum vbi materia fluat ad oculos p partem extrinsecam quecuqz sit materia de qbus omnibus sufficiet actum e in capitulo de debilitate visus ad quod recurrit. Tertia intentio perficit in confortando digestiuu et expulsiua eius vt si stomachus fuerit in ca qd tam raro e in imaginationibus ducetibus ad aqua lz imaginationes non pducentes ad aqua per sepe causet. Debet eniz confortari cu interius et exterius applicitis post sufficiet eunem et diuersiones ad quod in ca frigida et humida que e vt plurimum iam laudata est trisera minor: et kebuli pditi et multa supius nominata in debilitate visus in quo casu maxime os stomachi dz pfortari ipm cor: rugado et claudedo in fine mense cu cydonijs aut piris coditis aut coriadiis pparatis de qbus in ca de debilitate visus. Sistr caput e pfortadu cu electuarijs de qbus s ad cui et oculo pfortatione optie pfer maiorana sicca odorata.

Quarta intentio pficitur cu collyrijs supius dictis in cura de blutatis visus ppter turbidam humiditate in oculo grossiorem et turbulenta spum: ad que recurrit: et accomoda huic loco siue huic capto. Inferias et subiungent multa collyria expta et in hoc casu laudata. Ad hoc et pferunt electuaria et trisera et mirabala coditi de qbus oibus supra. Ultima intentio ergo sit praetata est in ca de debilitate visus: s. in hoc casu amplius subliada e dicta ita vt fin. Et solu comedat semel in die non bibat vinu sed aqua mellata aut zucarata no comedat humida et odialia: sed stet pnti assatis aut frictis euitet oia et odialia euaporata et oia pbenita nutrimetu grossum et mozent in aere secco et declinante ad calidu sive plurimu: et aspectus reru viridiu maxime in hoc fert et pcpue fortis et longus aspectus in oculo asini siluestris fortiter digregat aqua subiliat et resoluit etc. Cura aut imaginationu et aque initatis p essentia in oculo pficitur cu eisdem intentionibz et instris de qbus ample dictu e in curatione debilitatis visus ppter humiditate turbida exntem in oculo ad q recurrit et huic ca. accomoda. Inferi aut vt dixi statim subiungent collyria in hoc casu ppria resoluetia vapores atqz aqua in oculo iaz collecta: et ipam cu lachrymis educetia sicut et supius dem fuit.

Sz attende tn q est differentia aliqualis iter localia admiistrata p cura imaginationu et iter ea q admiistratur p curatione aque iam initiate. Prima eni debet ee leuioza. Secda acutioza quanto difficili? e resoluer aqua qz vapores: s. in oibus tn scipe a leuio ribz gradati pcededo ad fortioza sive qz ordo medicinalis expo scit: s. ad text? exponecem accedam? deide subiugem? vltra medicinas Ras als in hoc casu pprias et vltio ponem? cura cataracte pfirmate cu opatione manuali relinqntes cura cataracte idura te et in paniculu solidu verse q nullo igenio e curabilis etc. Et.

Et and qz videtur alicui q ante se habeat cimices vel alia parua corpora subtilia et ra diosa. quod aliquando causa stoi aliquando ex proprio nocumento ipsius oculi cotingit: Et

qz differentia inter hec duo desideranda est neqz p paruo est habenduz cum hoc accidens euenerit. Ex eo naqz q causa stoi accidit non est multuz timenduz q oculo nocumentum iserat: ex eo vero q ex pprio vicio oculi contingit valde timendum est hoc enim aque principium existit. Hec autem passio dum recens est et in principio curabilis est: sed cum iaz ad p sectionez deuenerit sanari non potest: nisi cu icisione et forasse etiam incisio prodesse non poterit. Quapropter differentia inter hec duo predicta diligenter est inuestiganda que est prout dicemus. Quando imaginationes que videntur vtriqz apparent oculo existimandum est hoc contingere ex vicio stoi et eco uerso. Et cu imaginationes in hora fastidij et in hora male digestionis plura solito videntur: In hora autem famis et laboris pautioza apparent existimandum est etiaz hoc ex stoi esse: et si ex quo iste imaginationes acciderunt duo preterierunt menses aut plures et in pupilla non fuerit visa conturbatio existimandum est hoc ex stoi esse. Quando autem iste imaginationes tibi aggregate fuerit pilulas cochias in potu tribue. et si passio omnino remouetur: iaz existimationes predictae certificate erunt. Si autem vni tantum oculo apparuerint et vno modo in horis omnibus pmaserint existimadu e viciu aque ad ee pcpue cu in pupilla no fuerit obfuscatio: obfuscatio naqz si fuerit in pupilla dubitatio ia tunc erit sublata. Et.

Hic Ras agit de imaginationibz qz appellat aqua descendente in oculo cu frequenter sint aq initu. Diuidit h ter: i. duas ptes. in pma agit de ipsis theoricis. in secda practice ibi. Cu aut hec passio. Prima in tres. in pma ponit diffinitione imaginationu in secda ibi. qd aliqz ca stoi. Ponit duas spes imaginationu. in tertia ibi qd imaginationes. Ponit signa distinctiua iter vtrqz spem. dico q in pma pte ponit: s. no explicite diffinitione imaginationu: qua tu supple et ordina vt. s. dem fuit. Snt. n. imaginationes visio corrupta cinctu aut reru silium aut alioz corporu siliu radioz aut no radioz q. s. apparer cora oculis: lz si sint Et ex his pcpue potes quasda spes imaginationu supras a colore figura aut qstitate s. qd. s. In secda pte ponit duas spes imaginationu vna p coitate a stoi: alia p eentia in oculo iter qd e vt ipse dicit sollicitu distinguendu: na lz ex ea q venit p coitate a stoi no sit multuz timendu: n. multuz timedu e ex ea q puenit p eentia in oculo cu hec frequenter sit aq principiu q in ei? principio aliqz cu medicis e curabilis: cu aut pfirmata e no e curabilis nisi cu icisione. i. ppositioe q sit cu acu: aut icisione qua faciut qda pforado cornea i pte inferiori et exhedo cataracta de q. j. Et forasse aliqz et no pfer aliqd igeniu curatiols. et ppterea diligetee iue stigada dita iter vtrqz imaginatione et ab initio cura pueniens possit adhiberi. Sz circa hac parte nota qzuis sint mte spes cataracte pter supscripta: Ras breuitati indulgens tetigit solumo duas frequenter eueniens de oibus tn supius actu e plene. In tertia pte ponit signa distinctiua iter vtrqz spem. s. iter imaginationes q sut p coitatem a stoi et illas q sut p essentia in oculo ponens qtuor signa distinctiua. pma qz imaginationes p coitatem a stoi sut coes vtriqz oculo. Secdm qz multiplicant et augent in hora fastidij. i. abominationis cibi. s. nausae subuersionis et vomit? et huiusmodi nocumetoz stoi ex repletionis ipsi? puenietu. Et hora male digonis. i. corrupte aut diminute. In hora at famia et laboris. i. inanitionis q labore sequit diminuuur. Tertius si gnus e q si pterierut duo menses aut ples. s. tres aut quuor s. qz dic ipse Ras. 2. puenietis: aut. vj. s. qz dicit. Et no fuerit i oculo pturbatio supple visus existimadu e has imagiationes ee ca stoi Quartu signu qz puenietes a ca stoi facile sut curabiles p et hibitione pilularu cochiaru educetiuz materias a qbus pedit.

Sed forte pstantius est in hoc casu exhibere hiera pigrā simplicem aut compositā. Modus tñ curationis istarū sufficienter positus est 7 ex quattuor signis pñarijs cōcipe q̄ sunt p cēntiam in oculo. Estimādū est. si iudicio verisimili non tñ certo: q̄uis enim oia signa arguētia imaginaciones eē ducētes ad aquā apparuerint: non tñ certe iudicanduz est nisi cū hoc obfuscatio in oculis 7 tenebrositas affuerit. nam qñqz imaginatiōes iste postqz inceperunt curant absqz hoc q̄ pducant ad aquam: aut nature aut medici bñficio 7c. Deinde cū dicit. Almasor

Eū aut hec passio in oculo p̄pria fuerit prohibenduz ē infirmo ne cū v̄tosis minuatur ex collo sanguinem: nec ex brachijs: nec comedat pisces: nec omnia que humectare possūt. Venter vero frequenter soluedus est ex pilulis cochij. Eger ex calefactiuis 7 desiccatiuis nutriedus ē. idromel pretereā in potu est ei tribueduz. Et in oculis si ē de fellibus mittendus. Si ē de fellibus q̄ proficit aque in principio 7 dilatationi pupille 7 eis qui post ocasū solis nō vident 7 tenebrositati v̄tus que ē ex humore. Recipe fellis gruis fellis sabot fellis hircini fellis ācipitris fellis āgle fellis perdicū oīum siccorū vnum aut plura sumātur quoqz de oibus. 3. r. istozum siccorum euforbij collo quintide serapini oīum ana. 3. v. trita aggregētur ex succo feniculi teneri 7 mittatur in oculum. 30. Ar.

Donit curam aque inītiāns ex cuius curatione elicere potest tres gnāles itentiones supius declaratas. scēonem quā facit non qdem phlebotomia aut ventosis ex eo q̄ rarissime accidit in hoc casu q̄ sit pueniens sanguinis extractio. In qbus tñ casibus accidit dictum est supius: sed cū eūantibus phlegma 7 aquositate sicut sunt pilule cochie nō vna vice s̄ sepi⁹ exhibēde.

Scda intentio est regimē vite cū calefactiuis 7 exsiccantib⁹ facili⁹ digōnis nō vaporosis nec p̄bentibus nutrimentū grossū vnde abstineant a vino 7 bibant hidromel. i. aquam mellis.

Tertia intentio est cū localibus 7 maxime cū collyrio ex fellib⁹ cuius descriptionez ponit. f. fellis saboth. i. varioli 7c. hoc tñ collyriū est acutū valde: vnde p̄sulo vt in p̄mis leuioza tēptent de qbus statim dicitur sed qz. A. vna expositionē Gentilis laudat fel vipere fm aliam vituperat: 7 credā q̄ intentio eius fuerit laudare 7 nō vituperare: Attende septem p̄ditiones obseruandas si volueris ipm applicare. Prima q̄ eligat fel vipere non vene nōse: saltē extreme. f. talis qualē comedere possentur cui⁹ electio tangit quarto canonē. fen. tertia capto de cura lepre: Scda conditio est q̄ tale fel misceat cū alijs medicinis frangētib⁹ acuitatē eius sicut dragantū gūmi arabicū 7 silia ipm sit in parua q̄ntitate. Tertia ē q̄ corpus sit bene mundificatū. Quarta q̄ nō sit puer: sed deuenit ad cōplēmentū etatis vt tunice eius oculi non sint multū molles aut passibiles. Quinta q̄ tunice oculi nō habeant aliquā vlcationem nouā nec antiquā nec malā complo nem ca. aut apostema nec aliā debilitatē accitalem. Sexta q̄ hō nō sit multū famelicus nec habeat corpus multū inanitū vt nō trahat intus aliqd fellis. Septima q̄ cū collyrizat oculus habeat os plenū aqua vt si qd p foramina nariū reludet 7 igrediat os nō trāsglutiat 7 recipiat in aqua 7 expuat. Si ḡ tanta sit spes in hoc felle vt dixit. A. ca. de debilitate visus 7 vt qdā reserunt se exptos fuisse administra obseruatis. vij. cōditionibus sup̄ascriptis. Fel fm Rasim d̄z ēē exsiccatum nō humidū naz resolutis partibus humidis remanet in reliquo fortior imp̄ssio vnde si nolueris tantā ip̄ressionē melius ē vt eligat humidum.

Sz iam pter medicinas Rasie 7 eas q̄ dicte sūt. ē in ca. de debilitate visus ad resoluedū humiditātē turbidā in oculo subingam quasdā in hoc ca. p̄prias. Ex Alio. ellice quattuor. Prima est succus feniculi cū melle 7 oleo debite icopozatis. Scda ē alcohōl cū semine alketen quod est vltimuz in resōlone vel in resoluendo aquā allectra existimo sclearē aliter dictā centrū galli: siue galli cristinā 7 gallientū vulgari scarlosa. Tertia est caput hīrudinis adustū cū melle pfectum. Quarta ē oleum balsami col

lyrizatum. A. et laudat odorē sanluci. i. maiorane 7 pstantius ē vt sit sicca. Ex glosa Rasie ellice hāc descriptionē. f. salis armoniaci oppoponacis ana. 3. j. dissoluant in lacte siccū. Serardus de solo accipit fellis balsami ana. 3. j. bellebori al. piperis ana. 3. j. pulverizanda puluerizent 7 misce cū aqua distillatiōis rasani. A. Desue collyrizat cū aqua rute mista cū serapio aut cum succo feniculi misto cū felle hircino melle 7 serapino quod ē vltimū. Sabor accipit fellis hircini exsiccati in vase eneo granorū lauri excorticatoz ana. 3. v. serapini. 3. j. gūmi. 3. j. misceant cum melle panco 7 vrinā pueri non polluti. Iesulbali comedat fel vacce mistū cū assa fetida 7 pauco balsami. Sz attende q̄ i oculo nō sit aliqua egritudo phibens hoz acutoz approximationē sicut mala complo calidā vlcus aut ap̄a. Et ex bona preparatione ad resōlōnem aque est vt ante hoz admīstrationem hanelet aliqs diu in oculū patiētē postqz masticauerit semē feniculi aut piper aut alleū aut simile acutū: postqz anelationem imēdiate s̄ sequat collyrizatio cū aliquo de sup̄ascriptis: aut fomētet pmo oculum cū aqua decoctionis feniculi aut isfundat oculū in aqua ca. decoctionis feniculi in vase viridē: nec solū ad hoc conserūt exterius applicita: sed iterius sumpta sicut sunt ellectuaria dicta superius in d̄bilitate visus ex humiditate turbida 7 ppter grossitē spūm 7 sicut hec trazea quam p̄sult Thadeus. f. se. feniculi anisi ameos silleris montani. 33. gariofiloz cubebaz pipis longinudis masebate radicū chelidonie eufragie rute betonice asse regie 7 silium: fiat puluis miscendo cum zaccaro aut cū sufficiēte q̄ntitate mellis: fiat ellectuariū: nota tñ q̄ si cataracta fuerit choherica aut sanguinea pueniunt p resolutiōē ipsius remissioza calida tam exterius q̄ interius applicita. Et s̄lt diuersificanda sunt medicamina fm tempora anni 7 cōplōnem corporis et oculo: Et propterea posite sunt diuerse medicine. tu vtere his que magis tuo proposito seruiunt.

Iam superest vt ponamus modū deponendi cataractā cū acu que deponenda nō est nisi sit substantie mediocris 7 boni coloris: vt antea fuit dictū. Si ergo fuerit nimis tenuis ingrossetur cū cibis 7 potibus p̄bentibus nutrimentū grossum nō tñ caput multū replentibus ne cataracta augeatur. Concedunt ergo in hoc casu pisces carnes grosse rizum frumentum 7 similia igrossantia non multū vaporantia: imo et in hoc casu si caput nimium repletur eūandū est tam euacuationibus cōibus q̄ p̄prijis: 7 igrossata cataracta sufficienter pmissis cōionibus 7 etiam phlebotomia si propter multitudinem sanguinis videat oportuna 7 patiētē bñ disposito tam fm corpus q̄ fm animam vt qz nō sit tussiculosus: aut habēs aliam egritudinem nec iracundus aut habens aliud accidens animi molestū: 7 similiter oculo non habēte aliam egritudinem procedat ad operationem postqz eger quieuerit p duos dies post euacuationes sup̄ascriptas: ip̄o tamē habente beneficium v̄tris quotidie aut naturaliter aut medicinali auxilio. f. suppositoio aut et clisteri: ip̄o etiā iterim vtente dicta tenui: aut saltē mediocri. Et si timeat fluxus materie ad oculos p partes extrinsecas vt qz alias sit cōsuetū fluere approximē fronti 7 tibi bus aliquod s̄ipticū ex dictis in ophthalmia. Et tūc operator p̄paratis necessarijs. f. acu argētea: cui⁹ hec est figura. Et si delatā cotti noui in albumine onī bene p̄tuso isusa 7 aliqua petia subtili linea veteri circū data q̄ s̄lt mactefacta sit. 7 si videat albumē onī eē nimis tenax addat parū aq̄ rosace qd forte meli⁹ ē ne in separationē dolorē faciat. 7 s̄lt fassia sit parata. Et s̄lt p̄s tepera tum sicut ver aut autūnus aut fiat teperatū artificialiter: neqz sit v̄tosum aut nebulosum. Et sit luna decrescēs 7 non in anete: sitqz eger ieiunus nō multū famelicus in loco claro p̄stitutus sedens sup vna bancha egando. Et opato: sedeat sup eadem altius aliquantulū facie sua versa versus faciē egi. Et cū cruribus suis ampleretur coras egi: 7 habeat sub pedibus ei⁹ duas banchas vel duo scabella firmiter fixa qbus tpe opationis ini ti possit 7 minister sit post egrū stans rectus vt possit videre operationem cuius pectori eger adhareat 7 teneat palpebam superiorem eleuatā cū indice aut medio digito. 7 medicus inferiorē palpebrā deymat sinistra cū manu sinistra: dextrā cū manu dextra 7 sic oculo aperto operator sufflet in eo ter aut quater postea

De noctilopa.

qñ masticauerit feniculū vt ka. motum cū calore recipiat ⁊ depo
sitioni obediat: deinde ꝑcipiat parietī vt vertat oculū versū na
sum ⁊ teneat ipsū firmū: ⁊ tūc in noīe dei ꝑmissio signo crucis in
tromittat acum ꝑ mediū ꝑiūctiue distāter a cornea ꝑ mediū di
gitū aut plus aut min⁹ ꝑm oculi magnitudinē itornādo acum
ꝑ forādo itus donec penetrēt vneā: ⁊ immediate cū senserit acu
tē in loco vacuo vertat acū versū forāmē pupille ne aliquo mō
iāgat crystallinā. Et caueat ne nimis itromittat acum: cōis enīz
qñtitas cū qd de acu itromittit est qñtitas digiti parui. Et ꝑpterea
bonū ē vt in illa pte acus vsq; ad quā debeat itromitti vel parūz
alt⁹ sit aliquod signū fixum vt margarita aut sile: vel sit in ea pte
deaurata aut aliter colorata. ⁊ qñ videbis acum ꝑ corneā aut si
nō videbis credis verisitr puenisse ad cataractā: qm cū cata
racta ē in foramine vuce aut iter vneā ⁊ corneā nō pōt videri acūz
qñuis acus pueniat ex directo foraminis vneē: lz qñq; ꝑ motuz
acus videat ymbra et⁹. Si aut cataracta sit post foramen vuce
versus crystalloidē pūcta acus videt clare cū ē ex directo forā
minis: q; cadit pūcta acus iter cataractā ⁊ forāmē vuce. Et tunc
deponat ipsam trabedō paulatin⁹ ad partē inferiorē ⁊ eam sic
depositā teneat tanto tpe q; diceret ter pater noster: aut
vnū miserere: deinde paululū acū trahat ⁊ videat si rescēdat ⁊ si
rescēdit iterū eam dponat toties q; inferius remaneat faciendo
tamē oīa cū suauitate ⁊ cauēdo tactū crystalline aut tele aranee:
⁊ silt dilatationēz vuce ⁊ ꝑforationē corneē. Si aut cataracta nō
pōt deponi ad partē inferiorē: q; forte adheret parti supiori de
ponat ipsam ad partē supiorem aut. s. ad dextrā aut ad sinistraz
in qua parte deposita gessit. Et ꝑpterea dixit. A. q; medice? ante
depositionēz qd experiri monēdo cataractaz qd ꝑpressionē ad
quā partem magis declinet ⁊ ad eam partē deponere ad quā vi
sa est in motu suo declinare. Et tūc acum extrahat itornādo eaz
sicut ipsam itromisit ⁊ tūc ad extollendā artem ostēde sibi aliqd

obm. z interrogat d e hoc vt circulantē admirent z magnificet
opus tuū. z ppter ea bonū est vt oculus sanus sit coopertus an
te opationē nō z solū ppter hoc s3 ppter alia. Tūtm̄ est
vt cū adhuc tenes acū in oculo z deprimis cataractā vt ostē
das obfci de quo dēci est: deinde clausa palpebra suppone co
tum q̄ antea pparasti z ligent ambo oculi vt vniū aliū nō mo
ueat. z educat caute ad lectū propinquū z precipiat qes silentiū
obscūritas z iacet in lecto sup cernicem capite ellenato. z parū
comedat z bibat aquā coctā: z comedat mollia nō idigentia ma
sticatione sicut p̄fana hordei: aut oua sol: bilia s3 nō p̄ma aut se
cunda die: s3 tertio aut quarta z sic deinceps. Et vt af regimē in
frigidatiōe prohibet afa z vsqz ad quattuor dies nō mutes ni
si de tercio in tertiu aut saltē nisi singula die semel: z trāsactis q̄
tuor aut qnqz diebus singula die bis semp iponendo albumen
oui cōquassatū cū pauca aqua ro. z sic fiat vsqz ad nouē dies.
Deinde paulatim redeat ad cibū z potū z opationes sibi cōfue
tas paulatim illuminādo aerē in quo morat zc. Duo aut sunt
accrūa q̄ supuenire possūt gbus ē subueniēdū vñ. s. cū opera
tio fit aliter post opationē. Prīmū cū opatio fit aliqd sangui
nis pōt resudare corā pupilla q̄ forte pūgit vnea aut cornea vt
illū sanguinē omni tūo posse simul cū cataracta deponas: Aliter
erit nouissimus error: peior: p̄ore fm q̄ post depōnem aliquādō
supuenit dolor: tū ex ophthalmia supueniēte tum ex vulnere qd
malignat. Cura ergo ophthalmia cū sic albo z reliquo regi
mine ipsi. vlcus ē in pncipio cū sic albo: z deinde paulatiz ad
dēdo sic de plūbo z reliquo regimē eius. Et tpe vehemētis do
loris nō opz q̄ oculus teneat vehemētē cōpressus: z si supue
nerit purius q̄ tū sub doloze reponis subueniētiā cū aqua ro. te
pida qua nō sufficiēte alidie tutie p̄parate ei addat z tādē si mul
tum molestat cū iam securi fuerim ab afae iponatur colliprū
nostū sup: ascriptū in ca. de puritū z rubedine palpebrarum.

Aliqui n̄ ex grecis antigos vt recitat Albucasis 7.2. faciebāt
foramē fubtus. corneā qđ forte meli⁹ ē facere in p̄iunctiua cum
acu canulata vt sugēdo extrahāt catarractā: qđ opatio est incenue
niens nisi aliqubus observatis p̄ditionibus. Prima vt aqua ip̄a
sit atra rufa 7 nō vitra. Secda qđ illa aqđ sit flubilitas nō p̄firmata
7 qđ opatio fiat paulatina ne sit albugine⁹ ē x̄haf. 7 hec ē pp̄ria
cura sanici retro corneā. Adta h̄ dixi i ca. qđ cōi ē male cognitū.

Capitulum de noctilopa.

Octilopa

Synonymi significantes hanc dispōnem de qua diuer
si auctores sub his diuersis noibz determināt ab Alienate no
no terapēnce. xij. ca. dicitur sequibare a Rasi. ix. continētis affe
ab. Al. 7 Rasi noctilopa quasi noctis passio siue visus obscuri
tas. Et diffinitio est actio diminute lesa vt pr euascat visus in
nocte. i. in obscuro 7 videat in die. i. in claro 7 debiliter in fine ci?
Et eōdā aliar glaucosis egilops sileua sunt termini synonymi
significantes dispōnem noctilope strariā: glaucosis qđ qđ acci
dū hñtibus oculos glaucos: sic eniz appellat qnto de gnatione
aialum scđo ca. 3. tertia aphorizmoz vltimo aphorizmo. Et est
actio diminute lesa vt nō videat in die sz in nocte qđ non ē abso
lute itelligendū: vt nullo mō videat in die sz diminute cū nō pos
sit tenere oculos aptos n̄ lumē multū tolerare nec e contra qđ vi
deant in nocte pfecte: sed nō ita ipe diunt in nocte sicut in die in
cōparatione ad oculos sanos: siue tēperatos imo forte melius
vidat in die qđ in nocte sicut ē nō ē itelligendū de noctilopa qđ
nullo mō videat in nocte sz qđ meli⁹ in die qđ in nocte in cōpara
tione ad oculos sanos: qđqđ defendi possit qđ aliqs noctilopus
meli⁹ videat in loco lucentissimo 7 melius toleret aspectus solis
qđ oculus tēperatus. 7 sūt aliqs aliarctus meli⁹ videat in nocte
qđ oculus tēperatus. Et quo tñ nō segit qđ visio absolute sum
pta sit pfectior: in egro aut dīstēperato qđ in sibi sano aut tēpera
to: Sz bene visio respectu determinati obiecti. aut medi⁹ aut bre
uiter cum circūstantijs quibsdam limitata nō absoluta. Et ex
his diffinitionibus inferre possum⁹ qđ he dispōnes. s. noctilopa 7
aliar non sunt egritudines sz accidentia egritudinum a quibus
immediate pendent &c.

Species

Species harum dispoſitionum ſunt. aut qꝛ he opationes ſunt multu leſe. aut paru. i. qꝛ iſte diſpoſioes p ter naturales ſunt remiſſe aut itenſe ſunt recentes aut chronic ſunt per eſſentiam in oculo aut per coitatem lz omnes iſte ipꝛo prie ſpecies appellande ſint.

Laufe

Cause harum dispoſum lz plurime ſunt ad huc tamē mo-
dum vnitatis reducunt qz cā imediata 7 adequa-
ta noctilope eſt reſtitio multi luminis ad viſionē cū hoc qz o-
culus pōt ipm tollerare. Et ecōtra cā imediata 7 adequata aliar
eſt reſtitio nō multi luminis ad viſionē cū hoc qz oculus nō po-
teſt multū lumē tolerare. Et ex hoc ſequit q illi q nihil vident
niſi lumē magnū qzuis nō poſſint niſi lumē magnū tolerare ſi-
brōtes vlcus in cornea 7 gbus vnea egredi nō ſūt dicēdi aliar
tici ſic ecōtra neqz ſūt dicēdi. ſ. noctilopi q nihil vidēt niſi lumen
qzuis multū lumē tolerare poſſint vtraqz enī ē viſio color: lz di-
minuta. Cauſe aut noctilope 7 aliar ē ſumunt a tribz. ſ. aui a
tunicis oculi. ſ. cornea vnea 7 tela aranea aut ab humozibz. ſ. al-
bugineo 7 crystalloide aut ſpiritu. A cornea gdez cū ē nimis
groſſa aut nō bene puia. lbe. n. diſpoſōes ſūt cauſe noctilope ſic
ptarie ſicut nimia tenuitas cū plurima puetate ſūt cauſe aliar.
Nimia aut groſſities corneæ fm plurimū ē ex multa humidita-
te ſive ex tpe ſive ex gnāione ptracta. Et ecōtra tenuitas corneæ
ē ex ſiccitate fm plurimū. iperuetas aut corneæ pōt ſeq oē gen⁹
male compoſionis 7 multas et alias egritudines de gbus oibus
ample dēti ē in ca. de debilitate viſus. Vterū vlcus ſuſpiciale lz
faciat corneā iperuā ē qñqz cā aliar oculo nō potēte mltū lumē
ſuſtinere cū hoc tamē q nō ſit ita iperuā vt nō poſſit videre qd
etiā ſere accidit in omni ophthalmia. lbeedez cauſe noctilope
7 aliar ſumūtur ex diſpoſiōibus tele aranee vt de cornea dictū eſt
ex vnea qz aut ē nimis nīgra reddens totū oculum obſcurū 7
eſt cā noctilope aut ecōtra parū nīgra reddens totū oculū gla-
cum 7 eſt cā aliar. Similiter ſi foramē eius ſit multū ſtrictū ſive
nāliter ſive preternaturaliter eſt cā noctilope. 7 ecōtra ſi nimis
latum eſt cauſa aliar. qzqz conſtrictio pupille nālīs ſit cauſa vt
melius videat in claro 7 obſcuro qz pupille dilatatio cōparādo
tamen vneā ad reliquā melius videt habēs pupille ſtrictiones
in claro qz in obſcuro. 7 ecōtra habens dilationem pupille.
Ab albugineo vō cum eſt multus in qſtitate aut nō bñ peruius
eſt cā noctilope ſicut contrarie diſpoſiōiones ſunt cauſe aliar.

Causa autē multiplicans albuginē fm plurimū est humiditas. scū pſentia materie sanguineae aut pblegmaticae sicut cā pau-
citatē est siccitas sicut accidit conualescentibus 7 qui passi sunt
longas egritudines: vñ in his oculi efficiuntur glauci 7 ipsi ad
sanitatē redeuntibus multa hūiditate reassumpta efficiunt nigri 7c.

Cause autē impuētatis albuginē dicte sunt. s. in ca. de debili-
tate visus et caplo de imaginationib⁹. Ex crystalloide vō qz si
fuerit magna 7 multū lucens aut versus supficiem oculi ē causa
aliar. Cōtrarie dispōnes sunt cā noctilope. Ex spiritibus vō
qz si fuerint multī grossi aut turbulēti sunt cā noctilope: cōtrarie
dispōnes paucitas: subtilitas cū claritate sunt cā aliar. Anam
cām noctilope scribit Iesulphali. s. nimius aspect⁹ solis 7 rerum
albarū sicut accidit iter agētibus in niue. 7 cōtra longa mora in
tenebris ē cā aliar qd totū resoluit in grossitiē 7 subtilitātē pauci-
tatē 7 multitudinē vnionē 7 disgregationē spūūz: 7 et assuefactio-
nem qdam: virtutes enim nāles necessitate aliquā assumētes
fortius operant. Et ex his iam apparet solutio multoz pble-
matum. Prīmū ppter qd hñtes oculos nigrōs sunt frequen-
tius noctilopi. 7 hñtes glaucos 7 varios nigrōs sunt frequen-
tius noctilopi. Scdm quare aliq exites in claro bene vidēt in obscuro: aliqui
male. 7 cōtra aliq existentes in obscuro bene vident in claro:
aliq male. aliq bene vtroqz modo. aliq male vtroqz modo qz qd
omnes exites in obscuro melius vident in claro qd existentes
in claro videant in obscuro. Tercio quare habētes multitudinē
colorū in oculis suis sunt apti ad noctilopam: 7 sñr anfractuosi
7 oclis suis vt dic. 2. p. anfractuosi intelligit oculos i qb⁹ apparēt
quedā pfunditates obscure: hec enim arguūt aut parūa perue-
nitatem humoz: aut tunicarū aut grossitiē 7 turbulētiā spūū cum
paucitate. Quarto qre oculi eminētes sunt proni magis ad aliar
ecōtra pavi ad noctilopam. Cause autē noctilope 7 aliar per
cōtatem a stō capite 7 toto corpore sumant sicut dictū est in ca.
de debilitate visus: 7 ca. de imaginationibus. s. certe nō causant
noctilopā neqz aliar nisi inducendo nocumētum per essentiam
in oculo de quibus sermo pcessit aut ipsa augendo.

Signa autē noctilope 7 aliar 7 spūū 7 cārū earū siue
sint p essentiam siue p cōtatem siue corpore: si-
ne pmiue sumunt eodē mō sicut in debilitate visus dictū est: et
nō imerito. he enī sunt spēs debilitatis visus: imo fere ex eisde
causis pueniunt ex quibus visio de longe 7 non de ppe 7 cōtra
proueniunt.

Prognostica aliar psequens subtilitātē spūū 7 pau-
citatē 7 min⁹ corrigibilis ceteris parib⁹ qz noctilopa psequēs
dispōnes ptrarias tā aliar qz noctilopa psequēs nocumēta tele-
araneae 7 crystalloidis raro vel nunqz sunt corrigibiles. Nocti-
lopa psequēs constrictionē foraminis puee pternālem ē magis
nūmēda qz aliar. consequēs eius dilataciōē pternālem 7c. Sz
tūc circa hoc dubitat. Vtrū hō p aliquā dispōnem nālem aut p
ternālem posset videre in ymbra 7 tenebris. Et arguit q nō: qā
sine lumine nō ptingit videre: igit qd falsa p parte affirmatiua 7
pna 7 assumptū ē pbi 7 Cōmētatoris scōdo aia cōmento. lxxij.
Præterea Auerois in cōmento de sensu 7 sensato dicit lux nō ē
in oculo p nām oculi: s. sñr ipm ab ex. Et si esset ei de eius nā-
tūc in obscuro videret. In pñm ē. 2. ca. de aliar tertiā tertij. et
pfirmat qd qdā aialia vidēt in tenebris sicut leones serpētes gat-
te buffones 7c. vt dicūt pbi 7 docet experientia: qd hō p aliquam
dispōnem poterit videre in tenebris: 7 pna qd hō qdā virtualita-
te cōtinet factiōes 7 pfectiones oīum aialium vt inqt Aris. in li.
ad Alexādrū et qz videm⁹ in hoīe fieri mirabiles trāsmutatiōes
ex mltis egritudinib⁹. vt. 2. pma tertij 7 Ga. tertio iūerioz. 7 Alz.
xxx. pblematū pblemate pmo. Inqt n. q. ex melācholia qdā fa-
cti sunt quodā mō diuini paticinātes 7 futura pdicentes 7 trem-
plicitatē de sibilla 7 bacade. Et qdā facti sunt poete sic Malat-
us siracusanus: 7 recitat cōciliator ibidē se habuisse a medico fi-
deli qd quedā mulier illiterata dū eēt melica latinū cōgruū loq-
bat qua sanata locutio illa lralis euauit 7 multa ēt sita in nris
tpibus referunt qd certe mirabiliora vident qz qd hō videat in te-
nebris. Et nouissimē nostris tpibus fuit padue quedā mulier
notata angariel de qua mirabilia predicant. Pro solone hu-

qōnis premittendū pmo qd medici p ymbra itelligūt mediū di-
minute illuminatū sicut ē in nocte. p tenebrā vō mediū oīno lu-
ce priuatū. Philosophi autē qditates rerū pprias idagantes p
tenebrā itelligunt luminis puationem 7 p ymbra tenebrā remif-
faz: tenebra enī luminī puatue opponit vñ nō gradus luminis
est tenebra ifinita: reliqui vō gradus luminis iter gradū ifinitū
7 nō gradum habēt tenebrā admistā. Ad ppositum credo tenē-
dum eē nullū aial posse videre in medio summe illuminato: vñ
bile enim tāte excellētie cuiuscūqz aialis visum corūperet: imo
et neqz in medio multū pproprio illi quod sume illuminatū ē.
Inter aialia tñ est dīa: Quedā enim sunt lumē itensum toleran-
tia: sicut. s.agle vultures 7 filia. 7 multo itensius qz hō. Et sicut
tolerāt lumē itensius qz hō: Ita vidēt magis de longe l3 forte 7
prope 7 obiecta minūa melius videat hō: 7 sñr in ymbra siue i
lumine remissiori meli⁹ videret hō qd humifmodi aialia. qd totū
puenit ex grossitiē maiori spūū visibiliū 7 humoz in his aial-
libus qz in hoīe: imo dī q vultures vidēt cadauera distantia p
gngenta miliaria. Quedā sunt aialia melius vidētia in obscuro
qz hō: imo vidētia in medio oīno lumine exteriori puato: sicut
leones serpētes gatti lupi buffones: l3 nō oīno videāt sine lumi-
ne: habēt enim lumē intrinsecum qd est lumē crys talloidis 7 con-
sequēter spūū visibiliū q generant ex spiritibus aialib⁹ in crys-
talloide quod lumē ē adeo itensum vt illuminet mediū sibi pro-
pinquū: 7 facit vt colores sibi ppinqui potētia visibiles actu vi-
deāt. Et hec aialia optime vidēt de prope 7 obiecta minūa si-
bi: ppinqua 7 multo meli⁹ qz hō l3 forte in claro 7 de longe me-
lius videat hō qz hec aialia qd totum puenit ex maiori subtili-
tate spūū cū claritate in his aialibus q in hoīe. Et sñr ex ma-
iori permietate humoz 7 tunicarū 7 maiori pueritate 7 claritate
crystalloidis. sunt autē qdā aialia q neqz in claro neqz in medio
multū obscuro vidēt sicut vesperliones qd puenit ex pauci-
tate spūū cū pauca claritate ipsoz. 7 sñr crystalloidis l3 forte
satis mediocres sunt in grossitiē 7 subtilitate 7 hec male vidēt de
longe 7 de prope sicut 7 hoīes q habēt paucos spūs visibiles
7 male claros. Ad ppositū q cū querit vtrū hō sine lumine ex-
teriori possit videre p aliquā dispōnem nālem aut pternālem:

Tenedum ē q nō vt existimo qz qz Gentilis pñm arbitref-
nā frustra ē illa potētia que nunqz reducitur ad actum nunqz autē
ē auditū neqz visum neqz scriptū qd hō sine lumine exteriori vi-
deat 7 suas posset exercere opationes in tenebris. qz qz aliq in
medio multum remisse illuminato videāt habētes. s. subtilitātē
spūū 7 humoz cum claritate 7 magna pueritate. 7 si cū hoc
habēt multitudinē spūū visibiliū bene vident in claro 7 in ob-
scuro. 7 bene de prope 7 de longe. Et si qs instaret qd prohibet
ēt sñm dispōnem in oculo humano repiri in crystalloide. s. val-
de lucente: 7 consequenter spūs visibiles in ea genitos ita luci-
dos sicut in aialibus suprascriptis: nā certum ē crystalloidē hu-
manā eē lucidam 7 eius luciditātē posse itendi: 7 certus ē q ma-
gis 7 minus nō variāt species. qzuis enim crystalloides huma-
na fieret ita lucida sicut crystalloides serpētis vel leonis siue a
natiuitate siue ex tpe nō propter hoc desineret eē humana neqz
mutaret spēm: qz hec dispositio nō est essentialis illis spēbus q
bus inest neqz forma specifica aut proprietates in sequēs spēm
sic enim eēt propria vñ spēt 7 non cōis. tot spēbus. Amplius
dicit. 2. q. aliartici vidēt in tenebris 7 ymbra: 7 nisi sit supfluous
p tenebras itelligit mediū oīno lumine carēs. Ad hec respon-
detur ad pñm dī q sicut oīum natura cōstātium determinā-
tus est numerus magnitudinis 7 augmentū scūdo de anima. sic
oīum natura cōstātium determinatus est terminus intensiōis
quāuis neqz magnitudo maior aut minor neqz intensio maior
aut minor varient speciem. 7 consequenter dicēdum q lumino-
sitas illa non est forma essentialis neqz specifica improprietates
vñ speciei propria: Sed est forma accidentalis insequens cō-
plexionem 7 modum missionis pluribus speciebus comunica-
bilis sed non speciei humane. Simili enim argumento posset p-
bari odoratū hominis posse itēdi ad gradū odoratus canis
7 similia que satis reputantur absurda. Sed iam restat vt re-
spondeamus ad argumenta in oppositum. Et quia omnia ar-
gumenta tam ante oppositum qz post adducta aliquāter ten-

dunt ptra determinationē qñis: ad oīa est rñdendum. Ad p
mum igit cū dī q fine lumine nō ptingit videre: pcedit s3 aialib?
de qbus. s. sufficit intrinsecū sine extrinsecō: homini vō pter intrin
secum regit extrinsecū. Et ad Aueroim in de sensu 7 sensato
cū dī q lux nō est in oculo p nām oculi itelligit de oculo huma
no 7 plurimarū spērū nō de oī oculo. 7 itelligit de luce sufficiē
te ad visionē sine lumine extrinsecō: Certū ē enī q tā in oculo
humano q3 ceteris inest lux. s. p nām s3 qbusdā sufficit ad visio
nem lumē intrinsecum. qbusdā vō non: quoz aialium diuersitas
a nobis facile cōprehendi pōt: nā illa aialia quoz oculi adeo in
tenebris lucent vt a vobis videri possint 7 nō solū oculi s3 os 7
caput 7 mediū sibi ppinquū pnt in tenebris videri. Et quāto
plus de medio sibi ppinquo illumināt: tāto meli⁹ in tenebris vi
dere pnt. 7 si instet: ergo et obiecta corū lumē illuminata 7 ad tā
tam distantā debent videri sicut ipā. Dicit q aliqua videtur
s3 nō oīa nec ad tantā distantā cū minima illuminatio ppter suo
rū oculoz dispōnem sit eis sufficiens ad visionē nō hōi. Ad ar
gumēta post oppositū rñdetur ad auctoritatē. A. in ca. de aliar.
dī q p tenebras itelligit mediū remisse illuminatū sicut in nocte
valde obscura: s3 p ymbriā itelligit mediū obscurū magis tñ illu
minatū: sicut ē imēdiate post solis occasum. Ad scōm dī q hō
s. virtualitate quadā pñet factiones oīum aialium. i. q quicq3
faciūt cetera aialia nālī instinctu hō virib⁹ sui intellectus 7 aliarum
potētiarū aīe quo adiuuātib⁹ organis corporeis facere pōt. Si
cut enī qdam aialia in aq3 natāt 7 degūt s3 hōies ex industria
in aq3 natāt: 7 pīscēs capiūt 7 merces nauib⁹ hinc inde ferūt. Et
si aues p aerem volāt s3 hōies p artē 7 saraceni colūbis vtū
tur ad portādū lras subito ad loca distantia. Ex his itaq3 7 s3
bus pcludi pōt q hō virtualitate quadā cōtinet factiones oīum
aialium. Ad tertiā rōnem arguētē mirabiliores effectus eueni
re in qbusdā egritudinib⁹ marie in mania 7 melia q3 vt hō vide
at in tenebris. Dōcedit. s3 vterius dī q3 pformiter loquēdo fm fi
dem q hī effect⁹ nō solū in vim egritudis 7 cās resoluēdi sunt
nāles: s3 in cās supnaturalēs. s. in demones aut angelos: q cum
aīa humana coniungunt. Cui opinioni pñent. A. pza. terti⁹ 7
quarta sexti nālūm. Et de sybilla Eritea tenet de xpo ppheta s3
fuit aut pphete ex pñctione supioris itelligentie cū aīa humana
vt. A. loco supra scripto: q3 q3 astrologi hos effect⁹ in cās celestes
referāt vt appareat in centilogo 7 tertio quadripartitū. De bachi
de aut multa poetice referunt qbus nō leuiter credēdū ē: Et for
te Arif. xxx. pblematū pblemate pmo multa de his poetice locu
tus ē q3 q3 vīsus sit hos 7 siles effectus aut in melācholia aut in
ebrietatē resoluerē oñdens p longum pcessum ex melācholia 7
ebrietatē oīno siles effectus puenire. De Alaltheo aut sira
cusano q postq3 mania icurrit factus ē poeta: Dicit q nō est in
cōueniens aliqū ppter mania fieri acutioris intellectus 7 saltem
in aliqua re determinata meli⁹ speculārī q3 in sanitate humilita
te cerebri resoluta: q antea vires intellectus obrūdebat: sicut 7 su
perius de intēctione Arif. pcessum ē aliqū oculū ophthalmicum
acut⁹ videre q3 ipm sanū: sic 7 malatheus siracusanus fact⁹ ma
niacus numeratus ē iter poetas: cū antea ad poesim lebetiorē
habuerit intellectū. s3 nō credēdum sit ipm ante mania oīno poe
sis in expertū fuisse: sic. n. miraculosum fuisse 7 in cās sup nāles
resoluēdū. Dōdē mō 7 in pposito nostro pcedo aliqū aliāreuz
melius videre in tenebris q3 ipmet anteq3 aliar icurrisset non
tñ posse videre oīno sine lumine exteriori p aliquā dispōnez aut
ex tpe aut ex natuitate acq3itam nisi sup nālīter q enī fecit videre
cecū natū poterit facere q hō videat sine lumine exteriori. Et ex
his iam manifestū ē qd ad cetera rñdendum sit: Si. n. vera sint
q medicus fidelis retulit p Petro de ebano de muliere illa q pus
illiterata facta maniaica pgrue loquebat qua sanata locutio liti
ralis euanuit: manifestū ē ipam fuisse demoniatā: s3 et dico de
muliere patavina q iō angariel noiata ē a noie demonis a quo
verabatur. s3 cōsulo tibi vt in silibus nō facile credas: hōies enī
plerūq3 sunt mēdaces ducti quadā auāditate magna: 7 inuistata
pdicandi. Ego enī cū. A. xxv. annis citra fuerim diligēs hōy in
quisitor: nōdum vidi aliquos effect⁹ quos nō potuerim in melā
cholia referre: Et ē Petro de ebano q fuit diligēs oīum rerū
iuestigator: nō dicit se hec mirāda vidisse s3 audiuissē. Et forte

Arif. cū multa talia audiuisset 7 nō vidēs tpe suo aliqd qd non
posset in cās nāles resoluerē: oīa talia in ebrietatē 7 melāchō
liam resoluebat vt in longo pcessu p3 tertio pblematū pblemate
pmo 7c. Excusamur a psequēdo curam noctilope 7 aliar fm
oēs earum cās pp ea q dicta sunt in ca. debilitatis vīsus cui⁹ cu
ram psecuti fuim⁹ fm oēs eius cās 7 spēs: Est nāq3 manifestus
q noctilopa 7 aliar sunt spēs debilitatis vīsus pēdēs fere ab
eisdē causis a qbus pēdet vīso de longe 7 nō de ppe: 7 s3 de p
pe 7 nō de longe: vñ hic pstringimus curā noctilope solū pueni
entis pp humiditatē turbidā in humorib⁹. 7 pp spūs grossos 7
turbulētos cui⁹ cā remotior pōt eē 7 ē sepe humiditas corporis
supflua: aut alicui⁹ mēbri oculo cōcantis maxime stōi: aut capi
tis 7 ponā et curā noctilope ppter longū aspectū rerū albarū 7
lucētū 7 s3 de paucitate spūm 7 subtilitate cui⁹ cā remotior ē
sepe siccitas corporis supflua aut alicui⁹ particule oculo cōcan
tis. 7 s3 de curam aliar. s. ppter longam moram in tenebris 7c.
Cura itaq3 noctilope ppter humiditatē supflua turbidam in
humorib⁹ oculi: 7 ppter grossinē 7 turbulētā spūm si sit non so
lum p essentia in oculo: s3 et p cōitatem exigit istas itentiones de
qbus dictū ē in dbilitate vīsus a fili ca. quas huic ca. accomoda
vnā tñ tñ hic psequar. s. resolonem hūiditatis humores oculi
turbidatēs 7 igrossantis: necnō resolonem vaporū spūs igros
santiū 7 turbidatū cū localibus huic dispōni pp q3. Et quia
Rasis ponit in hoc ca. plures medicinas huic dispōni proprias
ideo capim Rasis exponam⁹ pus: deinde pter medicinas Ras
alias subiugamus 7c. Almansor.

Hoc vtile existit ep caprinū scindere 7 po
nere super vnā sectionē pip longū 7 cooperi
re ipsū ex alia sectione pipe longo in medio
existēte: deinde ponere ipsū in furno 7 dittere ipsū do
nec assetur 7 deliceat: q3 facto pip lōgum qd in medio
erat sumat 7 bñ terat cū pauco muscho dñde ex liqre
qui ex epate assato expressus fuerit aspergat 7 siccet 7
in oculo mittat: aut fel caprinū cū melle mistū in coti
na sup ignē misceat: dñde radi⁹ in eo illinit 7 mittat in
oculū. Dōdē at ad hoc magis valet ē vt sief de fellib⁹ in
oculū mittat. Si at hec nō suffecerit vter soluatur 7
sanguis ex duab⁹ cephalicis 7 ex frōte minuiatur 7 regi
men subtilietur.

Jo. Ar.

Dinidit hoc ca. in quattuor partes. In pma ponit vnā medi
cinā. In scda ibi. Aut fel caprinū. pōit aliā. In tertia ibi. Quod
aut ad hoc. ponit tertiā. In quarta ibi. Si aut hoc non. ponit
qd agendū sit his localib⁹ nō sufficīb⁹. Prīmū est vt eper
caprinū scindat p mediū 7 meli⁹ ē vt in eo fiant plures scissure 7
in medio scissurarū ponat piper longū grosso mō cōtusū 7 bñ
iungant partes adiūces 7 assetur in furno tādiu donec sit bene
coctū nō sit tñ exsiccatū quo facto pip longū qd erat in medio
sumat 7 subtilissime terat 7 misceat cū pauco muscho qd sit s3
cūplū aut subocuplū ad pip deinde hic puluis cū succo q ex epa
te assato exprimit misceat optime in modū collyrii icorporādo
ex quo collyrio ē aliqd in die saltē quater in oculo iponendum.
hoc qdem collyriū calefacit exsiccat 7 resoluīt humiditatē 7 va
porē humores 7 spūs subtiliat oculū cōfortat spūs 7 humores
illustrat: magis tñ cōforme est menti Rasis: vt hic puluis postq3
cū liquore epatis hircini cōpersus siccet: 7 in oculū mittat. epar
enim caprinū siue hircinū quocūq3 modo administratū cōfert
in hac dispōne sua occulta ppietate siue postq3 assatū est aut el
ratum comedat 7 pīpue cū aliqbus i hac dispōne pīpīs sicut
est pip longū sal indū eufragia semē feniculi siler montanū 7 si
milis siue dū assetur aut elixet noctilopi suffumigent puluis siue
collyriū mō supra scripto ordinatū oculo iponat. s3 dī q eper
hirci magis cōfert viris capre vō mulieribus. Et s3 vt refert
A. epar leporis est in hac dispōne pueniēs s3 pparat⁹. Scda
medicina Rasis ē vt fel caprinū cū melle. s. mistū in curcūa vel i
aliquo vase simili sup ignē misceat donec bona fiat mistio: 7 si
lus in cui⁹ extremitate sit aliqd coti isto medicamine illin⁹ po
natur in oculo. Tertia medicina ē collyriū de fellib⁹ in pcedēti

ca. a Rasi positū In vltima pte dicit Rās qd si hec nō sufficiēt vter soluat z sanguis ex duabz cephalicis z frōte minuatur z regimē subtilietur dās p hec verba itelligere tres ex intētionibz posita in ca. de debilitate visus. scōnem perficiendā taz pblebotomia qz pharnatia diuersionez z debiti regiminis ordinatiōe. Causa at quare aliquādo sola localia ad curam sufficiūt est qd humiditas hec aut hī vapores sunt per essentia in oculo non aliunde cōmunicati zc. Cum autē materia aut vapores aliunde cōicantur. s. a stō cerebro aut a toto requiruntur pter localia itēntiones que ordinate in ca. de debilitate visus posite sunt z sunt. v. scō cōplenda per pblebotomia vtriusqz cephalice si sanguis fuerit in causa z fuerit noctilopa vtriusqz oculis cōis z cōplenda ēt per pharnatiaz si aliqz hūores fuerint in cā.

Secūda est diuersio quā Rās per pblebotomiaz vene frōtis dedit itelligi. Et tu supple oia genera diuersionum de quibz in ca. de debilitate visus longo sermone actus est. Tertia est mēbri cōicantis regimen sicut ibidē dictū est z oculi cōfortatiō ne recipiat. Quarta est humiditatis in oculo existētis resolutio aut per angulos lachrymales educitū ipsozqz humorum z spirituum subtilitatio z illustratio. Quinta est debiti regimē sex rerum non naturalium z annexozū sicut ibidēz longo sermone posuim est zc.

Cura autem noctilope ppter grossitiez spiritū z turbulēntiam exigit duas intēntiones generales de quibz in debilitate visus actus est quarum vna est sanguinis subtilis z clari generatio qui est materia spiritus. Altera est ipsozū spirituum subtilitatio z illustratio que equaliter cōpleri dbeant z cū quibus ibidē sufficienter dictū est. Illuc ergo recurre. Sed nota qd. A. z B. Desue appropriat in hac dispositione vinum vetus purū vinofuz ante cibum. per mediā horā aut vnaz horaz iā perfecta cibi precedētis digestione z iaz perfectis eūonibus z diuersionibus de quibus sermo precessit z sit in pauca quatita te. s. duarum. 3. aut circa. hoc eniz datur ad spiritus z humores subtiliandos. Et si exhiberetur imediate post sūptionez alicui electuarij aut pulueris in hac dispositione proprij de quibus in debilitate visus ppter humiditatem turbidaz z ppter grossitiez z turbulentiaz spiritū actus est pstatius. Et posset exhiberi ēt per tres horas ante cibū aut plures dūmodo esset perfecta digestio cibi precedētis loco huius posset exhiberi vinū artificiatū in isto capitulo descriptū. Nota scdo qd. A. Desue in noctilopa proueniente ex multitudine sanguis facta pblebotomia ex cephalica precipit pblebotomia venarū lachrymalium. i. que sunt in lachrymalibus domesticis ad euacuādū causaz cōiunctam. Similiter sanguinē extrahi ex venis nariū aut cū sanguisugis aut cū istrumēto facto ex fetis porcinis aut cū sustibus herbe que sanguinaria vocatur vbi tamē hec duo fieri debēt pus sanguis ex naribus ē prouocādus dūde ex angulis lachrymalibz ex quibus eliciūtur tres intēntiones. s. euacuatio diuersio z cāe cōiuncte remōtiō. Quarta autē intentio. s. humiditatis z vaporū resolutio z humorū z spirituum subtilitatio z illustratio p ficitur nō soluz cū his que in oculo ponūtur sed etiā cū interiū sumptis sicut herba adhib. i. eufragia cubebe feniculis kebuli conditū nux muschata cōdita trisere pulueres. Electuaria vinū artificiatum epar hircinūz comestuz carnes viperarū preparate z in lepra z multa alia de quibus dictū est in debilitate visus z plerisqz alijs capitulis. Sed preter colliria superius descripta ex itenone Rās est colliriū expertuz ex intēntione Alexādri. s. succi feniculi dūpurati partē. i. mellis fellis hircini ana partem. 3. expertū est cui si admiscetur ex stercore cocodrilli. i. illius spētis z stercore stellionis ana partis. i. quarta pars. sanat in paucis diebus zc. Similiter laudat cohol ex pipe lōgo. 33. z spica zc.

Cura autē aliar ppter paucitatem z subtilitatem spiritū z humorum perficitur duplici regimine vnū est debita administratio cibi z potus z aliaruz rerum non naturalium quibus multū de sanguine laudabili z aliquātolum grosso nō tamen turbido generatur qui est materia spiritūz visibilium z humorū oculi.

Scdm ē pfortatio virtutū nāliū vt excibo bonus chin? siue chilus ēt ex chilo bon? sanguis. Et ex sanguie mlti spūs z hūō res z aliqzūlū grossi sed nō turbidi generētur de qbus actū ē

sufficienter in debilitate visus ad qd recurre. Et hi dēt multuz dormire z esse occiosi animo z corpore z multū humectari qualitate z substantia z debent vti mirabolanis z triferis ex illis factis ad confortandū spūs z vniendum sed sint permiste cū aliquibus humectantibus. s. syrupo aut zuccaro violato. Et vestes z operimēta sua cū egrediūtur domum transeuntes p mediu luciduz debent esse nigra z locus habitationis debet esse mediocri coloris maxime viridis. Et in sūma totum regimē debet notabiliter ad humidū declinare sed leuiter ad frigidū aut ad tepērie in actiuis z raro conueniūt euacuatiōes nisi ad sit humor ptermodū spiritus subtiliās qui euacuandus est cū lenibus in qbus sint mirabolari aut eozū virtus. Et si longuz essent acturi iter per loca alba aut lucētia: portēt vellum nigrum coram oculis.

Cura autem noctilope ppter longum aspectū rerū albarum z lucētū z similiter haliar propter lōgaz moram in tenebris z aspectū rerū nigrarū perficitur vt in noctilopa fiat trāitus paulatine de medio claro in obscurū: z econtra in haliar d obscuro in clarū. Et magis succēssue z paulatine qz in noctilopa de claro in obscurū cū lumen fortius ipzimat qz tenebra. Demū hoc regimine non sufficēte pcedatur in haliar cū multiplicatibus z grossantibus spiritūz z humores. z in noctilopa cū subtilitātibus spūs z humores z ipsos illustrantibz sicut iam dictum est zc.

De dilatatione pupille. Pupille alintifar sunt nomina sinonima significatiā hac dispositionē de qua diuersi auctores sub his diuersis nominibus determināt que diffinitine fm. A. est vt fiat foramen vuez latius qz est a natura. Et cōtrā cōstrictio est vt sit foramē vuez strictius qz consuetū sit. Et quibus infertur qd vtraz earū dispositiōnum est morbus in via vt qz via dlationis spetierū nimis dilatatur aut cōstringitur imo aliqū via aufertur foramine penitus obstructio zc. Duplex est alintifar siue pupille dilatatio quedā nālis quedā preternaturalis. i. reddēs oculuz egrū vl' netruz. z hec iterū est duplex quedā ex tepore. quedā ex generatione cōtracta quarum vtrazqz est duplex quedā magna z iterdum adeo magna: vt consequatur corned qdaz pua nō multū transcendēs lūmēs sibi naturales. Sed ē speties z diuisiones cōstrictionis pupille possunt assignari. cū quedā similiter sit naturalis quedam pternaturalis. Et pternaturalis quedā ex tepore quedam ex generatione cōtracta. Et vtraz duplex nā quedā magna z interdū ita magna vt foramen penitus obturetur qdā parua nō multuz recedēs a limitibus naturalibus causaz dlationis aut cōstrictionis naturalis non o3 assignare cum sibi non dbeatur curatio: sed preseruatū vl' reductio que non sunt presentis ppositi vt plurimū tamē dilatatio naturalis insequitur humiditātē z multitudinē albuginei z cōstrictio causaz his contrarias. Cause autem dlationis z cōstrictionis preternaturalem quandoqz sunt per cōtatem quādoqz sint p essentiaz in oculo. Sed qd necessarius est in his dispositionibz vucam ledi aut per essentiaz aut per cōtatē placet nunc ordine resolutorio causaz harū dispositionū iuestigare resoluēdo hos effect? in cās ppinqz z ppinquas in remotas z remotas in re motiores. Cāe itaqz imediate harū disponū sunt aut mala cōplexio. aut apostema. aut solutio continui aut mala cōpositio si cut malus situs est causa tā dlationis qz cōstrictionis vt clarius in sequētibz. Et si mala cōplexio fm plurimūz est aut humida aut sicca. Et si humida aut sine mā z sic molificādo est cā cōstrictionis. aut cū materia subili paraliticante: z sic etiam est cā cōstrictionis: aut cum mā grossa ipsalmāte. Et tunc illa materia aut est imbibita in pte vuez terminata ad foramē eius z sic ē causa cōstrictionis: aut in parte vuez terminata ad secundam z sic est causa dlationis. Si vero in tota vuez est causa cōstrictionis. Si vero fuerit cōplexio sicca aut est nō ppositionata ad materiam: z sic non est cā dlationis nec cōstrictionis: aut p positionata ad materiam z hec dupliciter aut in anies z resoluēs humidū substantificū ipsius notabiliter ita vt sit causa cōstrictionis partū z cōtractionis partium adinuicem. Et tunc si est in

De dilatatione pupille.

parte terminata ad foramē est causa constrictionis: et si est in parte terminata ad secūdināz est cōtrahēdo causa dilatationis. Si autē sit vniformiter per totū est causa cōstrictionis. Si vero sit siccitas cū presentia materie aut materia est ibibita in parte terminata ad foramen: et sic est causa cōstrictionis aut in parte terminata ad secūdināz et sic est causa dilatationis aut in tota et est causa cōstrictionis. Adhuc autem cōplexio calida et frigida nō faciūt sū plurimū dilatationē aut cōstrictionē nisi immediate: licet imaginabile sit frigiditatē immediate partes cōtrahere in ea parte in qua est. et sic esse mediataz causam dilatationis aut cōstrictionis vt supra et si sit per totum est causa cōstrictionis: si vero sit apostema aut est in parte terminata ad foramē et sic est cā cōstrictionis aut in parte terminata ad secūdināz et sic est causa dilatationis aut in tota erit causa cōstrictionis. Solutio autem continui est causa harū dispositionū et de per se soluēdo vne: vnde si soluat in parte foraminis dilatatur: cui non est cura et si in parte posteriori cōstringitur et de per accidēs attrahendo humores et apostemando et dilatabitur et cōstringetur sū differeūtiāz loci apostemati vt autea. Cause autē harū dispositionūz mediate aut sunt in albugineo aut sū iter vneam et corneā. Si in albugineo aut qz superflue humectatur et multiplicatur et sic inquantū humectatur est mollificādo vneā causa cōstrictionis: et inquantū multiplicatur est causa dilatationis extendendo eaz aut qz superflue ericatur et paucificat et sic ratione siccitatis est sū plurimū causa dilatationis: et rōne paucificationis sit causa cōstrictionis. Si vero cā sit iter corneā et vneam. s. humiditas retēta est ipellēdo vneā ad iteriora sū plurimū est causa cōstrictionis. Si vero cā per cōmunitatem sit remotior aut est in cerebro: aut in alijs mēbris: et sū plurimū sit hec cōitatio a cerebro: sed a quocūqz mēbro fiat cōitatio est sū alterūz triū modorūz: aut per simplices alterationēz aut per vaporūz trāsmiſsionē aut humorū et quocūqz modo sit: nō pōt vneā dilatari: aut cōstringi nisi ppter aliquod nocumentum impressum in ipsa mēbris sibi cōcitantibus quod non est aliud nisi aut mala cōplexio aut apostema aut aliud ex nocumentis de quibus sermo precessit: aut saltē aliquis modus male cōpositionis sicut est in cōpressionē vneā ab humore cōtento iter corneāz et vneam aut extēso eius ab humore albugineo ipsam sui multitudine dilatātē. Et si quis cōsiderat hec causa reducit ad morbus in situ et c. eni malus situs immediate causa dilatationis: aut constrictionis. Cause autē primitive sunt sicut percussio capitis: aut oculi.

Signa dilatationis et cōstrictionis absolute nota sunt ad sensus: Signa naturalium et pternaturaliūz sumuntur ex pfectione operationū oculorūz aut ex earū lexione precipue visionis que est principalissima eius operatio.

Signa accidentalī et earū que sunt a generatione cōtracta habētur ex relatione cognoscētū egrūz et dispositiones oculorū suoz. Signa vero causarū siue sint per cōitātē siue per essentiā siue ab humiditate siue a siccitate: aut a quacūqz cā dpendeant habentur ex his q longo sermone dicta sunt in ca. de debilitate visus. Sed circa signa disignētia iter dilatationem et cōstrictionem pupille cadit dubitatio nō parua. Vtrū dilatatio pupille faciat res videri minores qz sint: et ecōtra cōstrictio maiores. Et arguitur q nō q: quāto res representatur sub cono maiori apparet maior: et sub cono acutiori minor: et in dilatatione pupille res representatur sū cono maiori et in cōstrictione sub minori: ergo questio falsa pro parte affirmatiua: tenet cōsequētia et maiorem declarat experientia: qz aliter non potest solui quare res de lōge rīse apparēt minores: et de prope maiores. Et hec etiā est sicut principium in perspectiua minor et declarat: qz linee visuales perueniētes ad crystallinam per viāz latam faciūt angulū magis latū. Et ecōtra p viā angustā coangustātū et faciūt angulū acutiorē. Amplius species recepte in spiritu magis disperso āplius dispergūt et dilatantur et ecōtra in spiritu vnito cōstringūt. Sed in dilatatione pupille spiritus est magis dispersus et ecōtra in cōstrictione vnitus et omnes cōcedūt: ergo in dilatatione pupille res debet apparere maior: et ecōtra minor in cōstrictione. In oppositum est. A.

tertia tertij ca. de alimentis sic. b. Et quandoqz est āplūdo oculi naturalis et nocet visui: videt enī res minores qz o. Et Azarinius in ca. de dilatatione. d. de ppietate huiusmodi egritudines est et eius signum qz vidētur res minoris corporis qz vere sint. Et in ca. de stricture. d. Signum huius egritudinis ppius est qz vidētur sibi res maiores qz vere existūt. Idem scribitur pluries scō cōtinentis: vnde auctoritate Bolegni. Si pupilla sit stricta paties videt res maiores qz sint. Hic multe assignantur solutiones sicut est in rebus dubijs cōsuetudo: cū nulla sit certa et iūtegre satisfaciens. Prima ē originaliter Iesulphaltre solutiōis hos effectus in fortitudine et debilitatem virtutis visive nam qz in dilatatione virtus visus est debilior ppter spiritus dispersionem res apparēt minores. Et ecōtra in cōstrictione qz virtus visiva est fortior ppter spiritū vnionē res apparēt maiores. Sed certe hec solutio stare non possēt: nō potest enī assignari cā quare ex fortitudine virtutis cōsurgētis ex vnione spiritū ppter stricturem pupille dbeat ē error in visione: Absurdum enī est q fortitudo virtutis faciat errorē in visione: sic enī oculo tēperato dberent res apparere maiores. qz sint et forte ppter hanc causam. A. solū dixit āplūdinēz naturalē esse causāz: vt res minores appareāt nullam faciens mentionem de cōstrictione. Preterea cū in dilatatione et cōstrictione tam naturalibus qz pternaturalibus virtus visiva debilitetur in cōpe ratione ad oculūz tēperatū in vtrūqz debent obiecta apparere minora qz sint. Preterea potest esse tanta debilitas in oculo pupille cōstrictę sicut in oculo pupille late: ergo in vtroqz obiecta apparebūt maiora qz sint: quod iplicat aīse facile duci posset.

Secūda responsio est Gentilis siue recitata per eum qz in dilatatione spiritus visibilis est rarus et de speris nō pnt species visibiles in eo multiplicari multiplicatione que fit cum terminatione quod requiritur ad hoc vt aliquid in alio videatur: et ideo res potest videri in aqua: et nō in aere. Cū igitur species ibi talitē nō multiplicetur qz res diminute videantur: et sic minores qz sint. Et ecōtra qz in cōstrictione pp multam spiritūz coadunationē species possunt multiplicari cū terminatione: ideo apparent maiores. Et huius exēplum est qz in serenitate hiemali minutissime stelle apparent qz species earū possunt recipi terminatione in aere grossiori: que stelle nō apparent in serenitate estatis ppter aeris raritātē. Sed certe hec ratio nihil aliud cōcludit nisi qz aliquid obiecta possūt videri in cōstrictione pupille ppter specierū vnionē: que non possūt videri in dilatatione pp dispersionē: sed tamen si ab vtroqz oculo eadē obiecta vidētur potius cōcludi qz obiecta in dilatatione pupille debeant apparere maiora cū species magis disperse trāseant ad pupillāz. Et ecōtra in cōstrictione minora cū trāseant magis vnite. Sed forte dicit Gentilis hāc instātiā facere pro opinione sua: nā omne obm qd ab aliqua potētia definit videri pus videt sū maiori qz titate postea sub minori donec paulatim appenter decreſcendo euaneſcat: q in pposito si ppter dispersionem spērū visibilīz deſinat videri sequit qz pūne minoris et minoris qz titatis apparerebūt ergo dispersio spērū visibilīz que ē in dilatatione pupille ē cā vt res minores appareāt. Ad qd dicēdum qz rīso Gentilis eēt bona si maior pāſūpta eēt vera. s. qz obm qd ab acuta potētia definit videri pus videt sub qz titate maiori postea sū minori: et sū sit vera de oibus qz desinūt videri ppter distantiam: non tū est vera de oibus qz desinūt videri ppter dispersionēz spūm et spērū visibilium in dilatatione pupille nisi obm cōtinū maneat in eadē distantia: neqz de obiectis qz desinūt videri ppter cataractam: cū in dies paulatine pfirmatur neqz hz veritate in his que desinūt videri ppter nimiam ppingtatez aut ppter tenebras. Et breuiter credo q non habeat veritatē nisi in his qz desinunt videri ex eo qz conus pyramidis spērū visibilī non pōt attingere ad crystallinā cum pus attingeret ex eo qd ille conus pūne factus ē acutior et acutior et paulatim diminuēdo pcessit donec deueniret ad nō qz tum: siue nō gradū qd nō est nisi ppter distantia: aut qz obm pūne diminuendo pcessit: aut qz mediū paulatine fit dempsius: et ppiet si fiat dempsius vniformiter diffō: miter extremo dempsioz terminato ad crystallinā: radius enīz transiens de medio rarioz in dempsioz puerit

ad ppendicularem. Sed restat ut respondeat ad expientiam Gentilis qz stelle minutissime nō appent in serenitate estuali qz apparent in serenitate hyemali. Dico qz ppter subtilitatez aeris spēs dispargunt ita ut conus sue pyramidis non pōt attingere ad crystallinam. Dico ēt qz si aer ultra modum dempsaret stante equali diaphaneitate conus pyramidis illarū stellarum minutissimarū nō posset attingere ad crystallinam. Unde ad bñ vidēdum requiritur qz in medio sit cōmensurata dēpsitas et raritas inō enim si totus aer eēt ita dēpsus sicut crystallū aut vitrū possentus videre aliquā stellam tñ cum toto hoc dico qz ille stelle sue magne sue parue qz vident in serenitate estuali nō apparent minores qz ipsemet appeant tpe hyemis. vi p3 ad expientiam de stellis nobis cognitio quod tñ deberet ēē fm Gētem unde apparet qz hec expientia sit magis ptra opionē qz p opionē. nam neqz pōt gentilis in huiusmodi cāe assignatione intelligere qz in spū vnito spēs terminatiue recipiant p modū cuiusdam reflexionis sicut exemplū suū de his qz possunt videri in aqua et non in aere videt sonare. qz si visio fiat in crystallina vel ultra crystallinā fm qz tenent oēs deberēt habētes hanc spūm vnionē ppter terminationem spēi et reflexionis ad extra detē? videre. qz habentes spūs dispōs ipsi spēs spēs nō ita bene possentibus transire ad locum in quo pscitur visio neqz pōt intelligere qz ille spēs terminatiue recipiēt in spū postea p spūm deferant ad crystallinam qz exemplū suū de stellis minutissimis visis in serenitate hyemali. et non eēt ad propositū qz et si ille species melius terminatiue recipiant in aere dempsiori non est in illo aere spūs delator illarū spēm sic terminatarū ad oculū nostrū nisi forte diceret qz aer ille est immediatus oculo nostro in cuius superficie sunt spūs dilatores. Sed tūc oporteret pcedere qz si aer immediatus oculo nostro eēt subtilitatus tūc stelle minutissime ita male apparerēt in serenitate hiemali sicut estuali: sed obmittamus in hoc longius pcessi qz statueram. Credo tamen qz hec opinio haberet bonū intellectum: nō fuerit dare recitata et explicita p fundatores eius. Tertia cā recitata p Gentilē est ppter quā est premitendū qz habentes latitudinē pupille sūt debilis visus debilitate tali qz idigēt nō multo lumine qz dispargetur spūs visibilis et egent forti motu ex parte rei vīse mouētis: nam res debilitate mouēs non causaret modū motus sufficiens ad visionē: et ideo videm⁹ qz dissoluti in virtute tactiva nō pceptiunt nisi fortia tangibilia fm qz pmittere opz est qz linee visuales qzto sunt magis centrales tāto sunt fortiores: Et quāto sunt magis laterales tāto sunt debiliores sicut ēt dicim⁹ de radio qz est centralis qm rectus est fortior. Ex quibus apparet qz re habēs pupillam latā videt res minores qz maxime videt res sub lineis rectis fortiter ipimentibus et nō sub lineis lateralibus. et contra habens pupillā strictam qz fortis est visus videt sub vtriusqz. Sed hec cā non pōt dare modū quare in strictura pupille res appareat maiores: imo deberet solum apparere sicut ē vltimū qz est. etiam ex hac cā habet qz in dilatatione medius centrale rei apparet et nō apparent extrema quod est ptra expientiam: sic enim quadrata et triāgula apparent rotūda: pterea in pstrictione visiva virtus est debilis in cōparatione ad pupillā cōparatā: ergo in pstrictione obiecta debēt apparere minora qz sunt ex sūdamento psumpto et in solatēperata aut sibi vicina debēt oblecta apparere qzta sunt: quare hec solutio l3 apparet sit est longe a veritate distās. Hec ēt causa et secūda psupponit qz in spūitu visibili species recipiuntur terminatiue qd difficile est defendere. Si enim est pars in oculo in qua species recipiatur terminatiue: ista est crystallina et tela aranea. In spūitu autē recipiuntur solum delatiue nisi quis forsan diceret qz in spūitu qz est delator proximus ad visionem etiam terminatiue recipiatur. Quarta causa est propria Gentilis sumpta ex quodam dicto Aris. xxi. pblematum pblemate. viij. vbi querens propter qd obtuse videntes scribunt litteras paruas dicit qz scribunt litteras paruas qz cōstringunt siue coadunant palpebras: vñ species rerum visibilium recipiunt in oculo sub angulo acutiori: cū foramen transitus spēm coagustent ob clausiōem palpebrarum. et simile etiā est in his que habent latas pupillas. sicut alu mine itenso eoz spūs amplius disgreget. Contra euenit in ha-

bentibus pupillam strictam: nam dilatant palpebras qz spūitus contractus et dempsus multa luce idiget et ideo spēs potest venire ad oculū sub forma pyramidis lata et spūs dempsatus recipit illam spēm sub modo latiori: sicut recipit species in aere grosso. Sed cōtra sequit ex pmo dicto qz habentibus pupillā magnam deberēt res apparere minores fm longitudinē et nō fm latitudinē: consequens falsum et contra expientiaz: et consequentia probat qz angustat foramen transitus spēm fm longitudinem et non fm latitudinem. Sequit ex secundo dicto qz species recipiunt in spūitu dempsato ex puate pupille qz res debent apparere minores ex eo qz radius siue species transiens de medio rarioz in dempsius conuertit ad ppendicularem et sic representat sub cono acutiori: et cōtra recepta in spūitu rarioz et dilatatione pupille deberet apparere maiores: qz species transiens de medio dempsiori in rarius diuertitur a ppendiculi quare cū hec solutiones quesito non satisfaciunt opz alium modū solutiōis inuestigare. Dico ergo qz aut comparant oculo in sui dilatatione et constrictione naturalibus aut pternaturalibus. Si qdem pmo modo cum oculus habens pupillam latam sit debilis visus et contra pupillam strictā sit fortis visus fm plurimū representant res habenti pupillam latam minores qz sint ob virtutis debilitatem: et contra habenti strictā ob fortitudinem virtutis visive representant res fm qz sunt. Et pterea. A loquens de dilatatione pupille naturali dixit qz in ea res apparent minores. et in capitulo de constrictione pupille non dixit qz appareāt maiores: non enim est credendū qz fortitudo virtutis visive sit cā erroris ipsius. Contra quicūqz gradus potentie visive reperitur in constrictione pupille equalis reperit in dilatatione: ergo quāto est ex parte virtutis nulla debet eē disparitas in visione tenet consequentia et antecedens est manifestum cum tam in dilatatione qz in constrictione sit signanda latitudo potentie visive a gradu correspondente visive temperate vsqz ad non gradum: et in dilatatione et constrictione naturalibus sit solū signanda latitudo terminata a temperamento ad certum gradum iclu siue qz gradus terminans latitudinem est equalis in dilatatione et constrictione. Sic ad hoc qz antecedens est verum attamen qz ex equali lapsu in constrictione nō ita debiliatur virtus sicut in equali lapsu in dilatatione medici ascripserunt hunc defectū dilatationi et non constrictioni. Si vō comparent oculi in dilatatione et constrictione pternaturalibus cum fm plurimū dilatatio insequatur humiditatem superfluum per quam ingrossantur humores pcpue albugineus sit tunicē et spūs et cōtra constrictione insequat siccitatem p quam subtiliantur humores tunicē et spiritus nisi illa siccitas ad vltimum pueniat per quā possent humores ingrossari resolutis partibus subtilibus. et remanentibus terreis: tenendum est fm plurimum in dilatatione res debere apparere minores: et cōtra in constrictione maiores: ex eo qz si esset transitus de medio rarioz in dempsius conuertere tur ad ppendicularem. unde conus sue pyramidis efficitur acutior. et sic species visibiles transeunt ab aere ad oculum cuius spiritus tunicē et humores sunt ingrossati ppter humiditates superfluum faciunt conum sue pyramidis acutiores: et pterea representant res minores qz sint. et cōtra species transeunt ab aere ad oculum cuius spūs tunicē et humores sunt subtilitate faciunt conum sue pyramidis latorem: et p consequens representant res maiores qz sint vel saltem concludit qz si in constrictione sequente siccitate subtiliantur humores et non semp appareant res minores qz sint: saltem de necessitate apparent res maiores qz appareant in dilatatione consequente humiditate ingrossantes. et. Vbi autē dilatatio pueniret ex alijs causis et similiter constrictione non ē necessarium problema illud verificari. Quod autē constrictione fm plurimū insequat siccitatem. dicit. A. in cā. de constrictione sic ingens: et plurimū accidit hoc accidēs ex siccitate. Ex quo syllogizare possumus fm plurimū dilatationem insequat humiditatem: quod etiā clarius plurimū auctores expientia testant hanc sōtionem si placet accipe aut male dicta corrigē. Hec ēt solutio posset ampliari ad dilatationem et constrictionem naturales. Sed contra spēs transiens de aere ad quēcūqz oculū transit de medio rarioz ad dempsius. ergo res semp debet ap-

De dilatatione pupille.

parere minores. Ad hoc dicit q in oculo temperato est comē furata dempsitas faciēs p optima visione 7 vt obiecta appeant quāta sunt. In reliquis at labentib⁹ ab hac dēpsitate tēperata accidit vt res appareāt maiores aut minores qz sint. Jam sup⁹ est vt respōdeamus ad argumēta adducta in principio. Ad pri mum cū dicitur quod quāto res representatur sub cono maio ri apparēt maiores 7 sub minori minores. Conceditur 7 negat minor. qz licet ratione dilatationis pupille res possit representa ri sub cono maiori tamē ratione igrossationis 7 dēpsitatis hūo rū tunicarū 7 spiritūū conus pyramidis cōstringit 7 sic res illa apparet minor. Et in cōstrictione pupille ecōtra euenit ppter subtilitatem humorum tunicarū 7 spiritūū. Ad scōz dicitur q si ratione dilatationis spiritus dbeat disperi 7 ratione cōstrictionis pupille magis vnū attamē ratione igrossationis spiritūū 7 tunicarum 7 humorū in quibus spiritus cōtinētur sunt minus apti in dilatatione pupille disperi qz in cōstrictione. Scōdo ne gatur cōsequētia. Spiritus sunt magis dispersi in pupilla lata qz in stricta: ergo species dbeat transire ad crystalloides magis disperse: plurimum enim facit ad vnionem specierum densitas mediū intrinseci qz faciat ad dilatationem dispersio spirituum. Sed vbi cum dilatatione pupille essent spiritus humores 7 tunc sic subtilitate: 7 contra cum cōstrictione ingrossati sicut potest accidere omnino contrarij effectus euenirent: 7 multo magis cum due causē ad eundem effectum pducendū sese iu uarent. Et quo etiā cōcluditur q vbi dilatatio pupille 7 igros satio humorū 7c. essent eque potētes ad contrarios effectus pducendū effectus in pducendū gradui medio cōrespōde ret. 7 sic obiectum repesentaretur sub quantitate quā habet. 7 idē in cōstrictione deduci posset 7 tu considera.

Pronostica dilatatio naturalis deterior est qz cō strictione naturalis. Imo non reputatur mala nisi mōz excesserit 7c. Tertū est enī mediocritatem in dila tatione 7 cōstrictione esse laudabilē 7 tēperamentō pertinere: ecōtra extrema viciosa 7 distēperata. Et si in lapsus a tēpera mēto in dilatatione est deterior: qz cōlis lapsus in cōstrictione. Et ecōtra cōstrictio pternaturalis ceteris paribz est deterior qz dilatatio 7 qz pronio: in visus ablatione. Quia cōiter pēdet a siccitate inanitione qbus difficillime succurritur. Et eō dilatatio ab humiditate 7 causis replentib⁹ quibus facillime succurritur. Secundū pnosticū he dispōnes a nativitate pte aut lōgi tps sue pfirmate non sunt remouibiles: 7 min⁹ remouibilis est dila tatio qz cōstrictio: cū dilatatio sit morbus diminutionis cōse quens defectus materiē aut virtutis iformatiue. Et ecōtra cō strictione sit morbus augmētī. Tertū si dilatatio tanta fuerit vt ad cōiunctiue circūferentiā pueniat 7 ecōtra cōstrictio tāta fue rit vt foramen penitus oppiletur raro aut nūqz curaz recipiat. Quartū he passiones sequētes sōdā aut alias cerebri egritudi nes difficillime curabiles sūt qz egritudines cerebri ad istas cre tice terminātur. Quinta he passiones pendētes a percussione 7 similib⁹ causis primitiuis si magne sint difficillime curātur aut nunqz. Si vero parue aut mediocres facillime. Si enim distrom pitur vnea non recipit curam 7c. **Almanfor.**

Um pupilla hoc est foramē qz est in nigre dine oculi adeo dilatari videtur: vt vndiqz pertingat ad albedinē: fueritqz hoc post ve hementē cephalice dolorē: parua est habēda fiducia in eius cura. Sed si dilatatio pua fuerit tūc assidua solōez vētris ex cochijz multoties 7 sief de fellib⁹ in oculos est mītēdus. Ad si pupillaz post percussio nē dilatari cōtingat nō est inde timendus: qz remoue bitur siat itaqz ēplastrū ex farina fabarū 7 camomil la 7 euiscō cum vinō 7 aqua. **Jo. Ar.**

Alis in pferentiā ca. dēterminās de dilatatione pupille siue alintifar tria facit. In prima parte dēterminat de dilatatione pupille cōsequēte cephalicā. In scōda ibi: Sed si dilatatio. Ponit curā dilatationis pupille nō valde ma gne ppter humiditatē superflūā existētem in oculo aut ppter

aut cōmunicatā. In tertia ibi. Quod si pupillā. Ponit curā dilatationis sequētis percussionez. De prima parte dicit cū pu pillā. i. foramen. quod est in nigredine oculi. i. vnea adeo dila tatur vt vndiqz circūcirca pueniat ad albedinē. i. cōiunctiūz fueritqz post vehemētē capitis dolorē parua est fiducia in eius cura tū pp eius magnitudinē tū quia est critica vñ a capite sp nona dēnuatur materia. De scōda parte dicit q dilatatio pupille cōsequēs humiditatē oculi superflūā aut propriā aut cōicātā curatur frequēter exhibēdo pilulas cochias cum debita tamen interpolatione ne virtus tereatur. Scōdo ponēdo in dōlo sief de fellibus cuius dēscriptio precessit in ca. imaginationū. In ter tia parte curat dilatationē sequentem percussione inueniō facile eius curā cū hoc emplastro. s. farine fabarum que est frigida 7 sicca repcussiuā 7 partiz resolutiuā. s. j. camemille calide 7 sic ce in primo resolutiue siue attractiue. s. j. euiscō. i. altee ca. 7 sic re solutiui 7 doloris sedatiue. s. j. cū aqua 7 vino nigro stiptico in quibus camemilla 7 altee cocte fuerint fiat ēplastrū: qd quidā cōpetit nō statim a principio: sed post tertiā aut quartā diē cū sit partim repcussiuū partiz resolutiuū. sed contra qz. A. tertia tertij ca. de alintifar dicit q alintifar sequēs percussione nō hz curam. Respōdetur qz. A. itelligit cū dilatatio est magna 7 pro prie fit sit cū fractura vnee. Rasis autē itelligit hic cū est parua 7 sine fractura vnee.

Cura dilatationis 7 cōstrictionis pupille cōueniunt si pēdeant a causis similibz. vnde si pēdeant ab humiditate superflua aliūde oculo cōicātā sex requirūtur inten tiones. Prima est eūo fm humoris exigētiā. si enim fue rit sanguis in cā fiat phlebotomia ex vna cephalice vel ambab⁹ si ambo oculo fuerint lesi. Si vō pēdeant ab alijs humoribus fiat euacuatio fm humoris exigētiā respiciens tam mēbrum mītēs qz recipiens integrata ex minoratūo digestiūo 7 eradica tiūo aliquoties reiterata: nō tamē ita frequēter vt virtus tereat de qbus dictum est in capto debilitatis visus. A. tamē assignat terminū decem dierum. i. inter eūonem 7 eūonem. Scōda i tentio est diuersio cōmplenda materiā exite sanguinea cum p uocatione hemoroidarū menstruoꝝ sanguinis narium: si eoz retentio fuerit in causa. Item cum vento satioe phlebotomia ve narum nocet 7 aliarum de quibus sermo precessit. Si vero alie materie peccauerint fiant diuersiones alie pueniētes 7 pro prie vsqz ad ipsa cauteria si oportuerit. Tertia intentio est regi mē mēbrū mītētis cōmplendū cum eūone diuersione ipsi⁹ cō fortatione ne huiusmodi materiā multiplicet sed expellat p lo ca puenientia. Quarta intentio est resolutio causē coniuncte que fm plurimum ē humiditas phlegmatica que complet cūz alcoholē tūta. Item cum collyrio ex succo feniculi cui addi possit parum fellis gruis aut hedi aut tātū dem mellis. A. vero laudat hoc. R. fellis hedi fellis gruis ana aur. j. croci. 3. j. p. p. p. c. lre. q. succi liquiritie aur. v. 7 tertiā ammoniaci aur. j. mellis qz tūm sufficit: terant itērenda cū aqua feniculi 7 miscēdo cū melle fiat collyrium. Ad etiā dūm ēt eām pūmctam pferit phlebo tomia venarum qz sunt in lachrymalibus domesticis. Quinta intentio est correctio accitium inter que cauendum ēne dila ta pupilla vnus oculi altera dilatat 7 ppterea iubet. A. fieri alco hol alteri oculo cū iūtia preparata ne dilatetur sicut pns. Sexta intentio est debitum regimen quod dō ad siccom declinare 7 ad calidum fm plurimum. verum materia existēte sanguinea declinet ad frigidum: inter cetera laudat. A. aquam cicēris cum oleo sisamino. Si vō pēdeant he passiones a siccitate tūc adhibeatur omne regimē intrinsecum 7 extrinsecum humectati uum qualitate 7 substantiā 7 in summa regat regimine ethi ce. Et inter cetera aliquando fiat fricatio oculi 7 partium circū stantium vt nutrimentum trahatur ad oculum sit tamē breuis. Si vō pēdeat a percussione: pma intentio est diuersio cum phlebotomia cephalice eiusdem lateris fm plurimum. Et si oportuerit apponantur ventose cum scarificatione in spatulis aut nocrea aut in his locis sanguisuge applicentur. Scōda fiat repcussio ponendo in oculo 7 super oculo aquaz albumi nis cui cum aquaro. per duos dies aut circa: deinde sup oculo ponatur emplastrum. A. ex farina fabarum siue corticibus 7 fa

rina hordei ana. ʒ. j. cum aqua foliorū salicis 7 endiuie: aut po-
natur lana infusa in uelleo oui 7 oleo rosacco cū pauco uino sti-
ptico, 7 tūc in oculo lac distilletur. Et post hoc eplastrū oculo su-
perponitur eplastrum Rasis magis resolutiuū 7 tūc in oculo
distilletur sanguis turturū colūborū aut pullozū postremo at-
cū materia aplius non fuit administratur collyriū factum ex tu-
cia croco 7 myrra ana: cui si oportuerit addantur alie medicine
magis resoluētes de quibus dictum ē in tarphati 7 similiter ex-
terius apponantur magis resoluētia 7c.

De fistula lachrymali. Et apate lachrymali

Am angulus lachrymalis 7c. Hoc est vltimū
capitulu de passionibus oculorum in quo

Rasis agit de fistula lachrymali. Et iuxta mores no-
strum pmo videnda sunt: quid nominis 7 quid reise: qz fistu-
la lachrymalis vt plurimū sequitur ad apostema lachrymalis:
ideo de ipso a nobis prius agendū est. Apostema lachrymalis
penes. A. dicitur bachelus. 7 est apa fm plurimum factus in la-
chrymali domestico. Huius enim quattuor sunt species fm
quattuor humores pblegmaticum sanguineū cholericū 7 me-
lancholicum. Verum. A. de duobus istis modo loquimur. s. de
phlegmatico quod est de genere glādularum siue sit cum chisti
siue sine chisti. 7 de sanguineo ex eo qz ista duo sūt fm plurimū
euenientia. s. phlegmaticū quidem ppter multa pblegmata a ce-
rebro ad lachrymale domesticū reumatizantia. sanguineū etiā
accidit frequenter ppter venam que est in lachrymali domesti-
co a qua facile egreditur sanguis illius apostematis factius.
Et hoc apostema dicitur exitura bothoralis. Apostemata enim
que sunt in hoc loco sunt fm plurimum exiture incipiendo: licet
fm plurimū sint difficilis suppurationis 7 ppter ea ex lōga mor-
ra frequenter putrefaciunt os: vt aliquam particulaz. s. pannicu-
lum aut cartilaginem. Apostemate vero cholericū 7 melanchol-
ica rarius accidunt in hoc loco. Et hec exitura bothoralis exi-
stens fm plurimū sanguinea est duplex: Est enim quedaz ma-
gis superficialis subiacens visui. Quedam magis profunda
non subiacens visui: sed cū compressione sentitur 7 est deterior
Arguit enim aut grossitiem materie aut debilitatem virtutis ex-
pulsive 7 est tardioris suppurationis qz prima fm plurimum
corūpens os aut aliam particulam intrinsecam.

Cause horum apostematum sunt primo quattuor cause
generales. s. fortitudo mēbri expellentis. s. cerebri
fm plurimum presentia materie 7 latitudo viarum dūbilitas mē-
bri insipientis cum aptitudine ad recipiendum ppter carnis
spōgiositatem. 7 propterea hic locus. s. lachrymale domesticū
frequentius apostematur qz siluestris. Causa autem efficiēs
est sanguis fm plurimū dūde pblegma postea cholera aut me-
lancholia. 7 fm plurimum hec apostemata sint mista.

Signa huius apostematis sunt tumor durities dolor
grauitas ophthalmia pīs. 7 similiter fluxus
lachrymalis. Cognoscitur autem sanguineum aut quia rubeū
purpureum cum tensione dolore extensiuo 7 notabili tumore
fm plurimum cuius rubedo per cōpressionem non dealbatur.
Cognoscitur phlegmaticū quia album cū pauco aut nullo do-
lore 7 si ē cū chisti facile impellitur de loco ad locum 7 parū
aptum terminari per suppurationem 7c. Cognoscitur choleri-
cum qz rubeum clarum vel tendens in citrinum cū pauca tē-
sione 7 duritie paucaqz eminecia 7 dolore pūgitiuo cui locus ru-
beus albescit per compressionem 7 est cum multitudine lachry-
marum. s. calidarum. Cognoscitur melancholicum qz tendens
in fuscum cū duricie multa 7 pauco dolore. Hec apostemata
fm plurimū generantur per viam dīfluxus p partes exteriores
7 fm plurimū suppūrat 7 tandem rumpuntur aut intra ocu-
lū aut ad eū per cutim aut vtrūqz materia existere multa 7 acu-
ta. aut rumpuntur ad nares ossa putrefaciendo 7 perforando:
ita vt interdum putredo communicetur collatorio aliquando
corūpuntur cartilagine palpebrarum aut pāniculus cooperi-
ens os aliquādo nullū istorum corūpūtur apostemate existi-
te pineali ita vt solum cutis rumpatur.

Pronostica corūpentiā os 7 precipue os collato-
riū sunt ceteris difficiliora que rarissī

me aut nūqz curantur. Pinealia autē facile curantur nēdīo-
rum iudicium est medius. Sed nunc dicamus de fistula lachry-
mali. nam fistula lachrymalis 7 algarab sunt termini sinonimi
7 scdo cōtinentis dicitur algarab transumptiue a quodā instru-
mento siue vase non habente nisi vnum foramen per quod aq-
infunditur 7 interioris sit aplum. Sed nota qz fistula accipitur
dupliciter cōter. s. 7 proptie: fistula enim cōter sumpta dicitur
de quocūqz apostemate cauernofo 7 taliter sumitur hic. Ps: o-
prie autē sumpta est vlcus cuius fundus est aplum 7 orificiū
strictum cū duricie 7 nodositate partis intrinsece. Hec autē
fistula dicta algarab aliquando dicitur lachryma propter mul-
titudinem lachrymarū. Et a Si. Ja. egyptopa. Et ab Azarano
Abiaco. Et ab Aliebate cornu vel corna. Et scdo cōtinentis
auctoritate. S. Agilos. Species eius sunt quā aliquando est
superficialis aliquādo profunda. Et hec est duplex: aliquando
cū corruptione ossis 7 pāniculi. aliquādo sine. Item aliquā-
do cū duricie 7 obstructione aliquādo sine. Cause sunt aposte-
mata iam dicta cū erumpuntur. Item diuturnus fluxus lachry-
marum. Signa fistule est residatio virus aut saniei. Item et
egressio ipsius manifesta per cōpressionem super lachrymale.
Egreditur enī aut per oculum aut per nares aut per aliquod
foramen entis. Item malus color 7 mala dispositio illius par-
tis necnō fluxus lachrymar 7 dispō ad ophthalmiā. Cognoscit
qz sit superficialis ex apate pcedere superficiali 7 facile. s. paucis die-
bus erupto. Et cognoscit ecōtra qz sit pfundū ex apate pfundo
s. cui tardata est eruptio. Cognoscitur qz sit cū obstracōitate ex
longitudine temporis 7 qz per tactum sentitur durities manife-
sta ppter cōsuetudinem. Cognoscitur qz sit cū corruptione os-
sis per tactum cū proba argentea aut plūbea. 7 p virus qz egre-
ditur cū est subtile tendens in citrinitatem. Cognoscitur autem
putredinem esse cōcatam collatorio per virus fetidū subtile ci-
trinū per os egrediens. Cognoscitur qz cartilago oculi sit cor-
rupta per visum. Quod autem pāniculus sit corruptus cogno-
scitur qz facilliter proba penetrat in ipsum 7c.

Pronostica ex dictis facile innotescunt. hoc tamē
affirmare potes qz he fistule cōmū-
ter sunt chronice tum ppter cōtinuum dīfluxum ad lachrymale
domesticū tum propter metuz oculi 7 lachrymalis. tertio qz nō
potest fieri ligatura cōueniēs in vlcibus. quarto qz medicine
dībiles non imprimūt fortes vō nocēt oculo 7c. Almansor.

Am angulus lachrymalis resudat: 7 cū pre-
mitur sanies 7 virus ab eo egrediat fistulaz
pati intelligit. Que cū cauterio curatur d-
hoc tamē loqui plus ē qz huic nostro libro attineat.

Mos tamē iam ei adinuenim? medicamē qz si adhibi-
tū fuit ipsam per multos mēses adeo tardare facit vt
eger sanus videat. Adedicamē aut illud est. R. aloes
thuris sarcocolle sanguinis draconis balaustie anti-
monij aluminis oīum ana partes equales. 3imiar quā-
tum est quarta pars vnius: fiant ex eis sief. Lūqz ne-
cesse fuerit fistula in tātū premat vt quicquid saniei in
ea p̄tineat egrediat. Deinde ifirmus sup lat? in quo nō
est fistula iaceat 7 de predicto sief aliquid dissoluat in
aqua d qua in angulo lachrymali tres gutte aut quat-
tuor intimarizent magno existēte iterstitio inter p̄oie-
ctionē vnius gutte 7 alterius: quo facto eger per tres
sic iaceat horas. In mane quoqz sequenti dicit: simili-
ter fistula bene premat 7 fiat eadez cura quod p ebdo-
madam vnam fieri conuenit 7 etiam tādiu donec a fi-
stula nihil egrediat cum premitur. Ex hac nāqz cu-
ra locus multis mēsisibus siccus permanebit. De
curis oculorū quantum huic loco necessariū esse pu-
tauimus: iam satis dictum ē credimus. Zilia vō que
sunt de curis que per ferrum exercentur dīmittamus

9th & 10th yrs. - 1890

30. ar.

And α^2 is 10^4 moduli/crystals

tia. Et ex conuenientibus est mel ro. aut oxymel simplex. Et ex
 propolis est lanugo inuenta in canna prope radicem permista
 cum melle ro. aut oxymelle fortius istis est vnguentum egyptia-
 cum remouens carnem mortuam. Et adhuc fortius est hoc
 R. mellis viridis eris alluminis ana 7 misce. Et conueniens ad
 mundificandum 7 exsicccandum 7 consolidandum est medica-
 men Rasis possum in littera 7c. Si vero os sit putrefactum
 necessarium est ipsum amouere. aut cum cauterio actuali quod
 ordinetur s'm exigentiam ossis remouendi 7 orificium vlceris
 cõmuni autem modus est vt defendatur totus oculus 7 etias
 labia orificij cum pecijs lineis aut cortio infusus in aqua ro. aut
 albumine cui aut in aliquo succo frigido quod semper faciendū
 est cum volumus vti aliqua medicina caustica: 7 deinde instru-
 mentum bene ignitum ponatur vsq; ad os bene adherēdo ipsi
 ossi semel bis aut pluries s'm exigentiam. 7 propterea sint para-
 ta plura instrumenta taliter ignita: 7 semper fundum vlceris a sa-
 nie aut a sanguine abstergatur ne operationem impediāt: post
 hoc albumen cui cum oleo ro. 7 vitello cui concussum ponatur
 intus 7 desuper. Et in oculo ponatur sies album cum albumine
 cui lacte aut aqua ro. ne oculus ophthalmetur: 7 super oculo et
 cottum petia linea circumdata in aqua ro. infusum: 7 fronti et
 temporibus repercussiuā applicentur. Si vero eger abhorre-
 at cauterium actuale dilatato orificio vlceris cum sectione: aut
 tentis de spongia de medulla mellege vel sambuci vel gentiane
 procedatur ad squamationem ossis 7 remotionem substantie
 corrupte: aut abstracose cum medicinis incipiendo a leuiozib;
 sicut est allumen de roca combustum 7 peucedanum est propri-
 um in squamatione ossis 7 fortius est vitriolum combustum et
 potius est euforbium: vitriolum tamen aliquanto tempore con-
 tinuatum super osse est mihi expertum: fortius autem omnibus
 7 infallibile est cauterium factum ex capitello: sed inueteratum
 valde vt amplius in aquam non conuertatur: si enim quantitas
 grani frumenti super osse ponatur potenter squamat non solū
 hoc os: sed etiam cetera ossa 7 est mihi expertum. Et tamen lau-
 dat diebardich 7 s'm aliquos fit hoc modo. R. bdellij amonia-
 ci ana. ʒ. ʒ. dissoluantur ad ignem 7 projiciantur desuper viridis
 eris. ʒ. ʒ. aut plus si volueris facere ipsum acutius. Aliiter de-
 scribitur a Rasi secundo continens. R. arsenici citrini partem
 vnam eris vsti partem. ʒ. salis armoniaci partes quattuor infun-
 dantur in aqua calcis per ebdomadam 7 exsiccentur in sole. de
 inde sublimentur 7 reseruetur quod sublimatum in vase vitreo
 7 est multum acutum. Aqua quocq; separationis auri ab ar-
 gento si in eo cottum in extremitate stilli infundatur 7 applicet.
 Et similiter aqua dissolutionis cauterij. Et he aque leuius pos-
 sunt applicari cum extremitate stilli in quo vis 7 per foramen ca-
 nule potes intromittere stilum in cuius extremitate sit cottum in
 huiusmodi aquis infusum: Et sic perficies operationem tan-
 do locum corruptum 7 non nocebis sano 7c. Ex his ergo
 omnibus collige sex intentiones curatiuas. Prima est dila-
 tio orificij vlceris. Secunda cauterizatio donec mortificetur ca-
 ro. f. fistulosa 7 os corruptum: aut alia substantia. f. putrida.
 Tertia est absterio 7 eleuatio partium causticatarum ad quam
 intentionem perficiendum ponatur mundificatoria de quibus
 supra transactis duobus diebus: in quibus vitellum cui cum
 oleo ro. mistum potest imponi. Quarta est generatio carnis q̄
 debet fieri cum notabiliter exsiccantibus propter humiditatem
 vlceris superfluum: 7 propterea non denudentur a pauca quan-
 titate viridis eris. Et ad hoc perficiendum valet medicamen-
 Rasis in littera. Quinta est sigillatio perficienda cum vnguen-
 to de litargirio. 7 quandoq; cum allumine combusto. Sexta est
 accidentium correctio. f. doloris 7 ophthalmie. f. minuendo et
 temperando oculum cum frigidis 7 circa frontem 7 temporare
 percussiuā apponendo 7 proprie dum sunt operationes fortes
 7 dolorose 7c. Ultimū regimen cõmune vtriq; cause respicit
 accidentia de quibus dictum est. Et secundo regimen sex re-
 rum non naturalium variandum s'm exigentiam intentionum
 de quibus supra. sed sit dicta magis tenuis 7 declinans ad frigi-
 dum quanto accidentia sunt fortiora: 7 quando perficis aliquā
 operationem dolorosā ex iam dictis. Cura vero mendosa

[illegible]

¶ Rasis sex facit capitula. Primum ea. ē de dolore auris circa quod sunt quedā notāda iuxta more nostrū. Quid nois doloris auris satis manifestū est. Dolor aut auris ē tristis sensatio tactiva eiusdem rei subito māliter impimentis &c. Species doloris quādoq; sumunt a particula patiente aut q; qdam est exterius in cartilagine auris. qdam interius in foramine aliqui cōicans nervo auditivo: aliquando sumunt a dolore in se: & sic sunt. v. species doloris cōiter cūenientes. s. pūgitiuus pruritiuus extēsiuus grauius pulsatius. Item qdam intēsus qdaz remissus qdam ceticus: qdam nō ceticus. Et glibet dolor: ē actio corrupta: & ppter ea est accidens alicuius moribz & quādoq; sit moribus cum qñq; subitō iterficiat: sicut apoplexia apō. A. ca. p. p. p. Est aut alia actio corrupta auris de qua. j. qñ vnus sonus p alio apphēditur aut apphēditur sonus eē in medio: q non ē inter quas duas actiones corruptas est dōia: Prima enim ē actio corrupta tactus. Secūda auditus: l3 vira: q; actio corrupta fiat in eadem parte organi & cum eisdē instrumētis adequatis numero cōplexione & spiritu auditivo: Et per vnāmet cām impimentē in organū auditus. s. vērōtate & eque pmo tpe nec obstat famosum dictum Arist. & Cōmentatoris se cūdo de gnatione q; ab vno inq̄tum vnū non puenit pmo nisi vnum. Isti enim duo effectus nō pueniūt ab eisdem causis in q̄tum vna: est enim potētia auditiva a tactiva realiter distincta: & etiam spēs sonora que ē immediata cā vnus differt a mala cōplexione aut sōtione continui q; est immediata cā alterius &c.

Causes doloris auris aut sunt p essentiam aut p cōtatem q̄tus cuiuslibet doloris cā immediata sit mala cōplexio aut solutio p̄tinui extis in membro dolēte aut in mēbro si bi cōicante: vnde nō ē incōueniens eē dolorē in aliquo mēbro in quo nō sit mala cōplō: aut solō cōtinui: illius doloris cā immediata sit mala cōplō aut solutio cōtinui existens in altero membro sibi cōicante. Mala aut cōplō factiva doloris auris plurimū est ca. aut frigida sine materia aut cum mā cuiuscunq; generis & frequēter cū cerumine auris ledente qualitate aut q̄tate. Mala aut cōplō ca. aut ē a cā extrinseca sicut ab aere calido: aut aqua ca. & pprie cū succedunt causis ifrigiditibus. Et sili mala cōplexio fri. est ab aere aut a vento aut ab aqua fri. & sili būs & pprie cū succedunt causis calefacientib;: aliquando ēt pendēt a causis corporicis sicut in febribus & alijs dispōnibus.

Causes aut solute p̄tinuitatis sunt casus offensio aut p̄ussio: aut aliquod aial aut alia res igrediēs aurem aut nata in ea: aut ventositas extēdens aut humor aliq; corrodens aut putrefaciens & tādem vlcērans aurē: aut apostema cum rumpit & frequēter cerumine auris tam sua q̄tate q̄s qualitate &c. Apostemata enim & borho: siue pustule causant dolorē auris mediante tam mala cōplexione: q̄s solutione continui: hec aut apostemata fm plurimū sunt calida sanguinea aut cholerica: aliquādo tamē sūt frigida p̄blegmatica & melancholica. Et possunt fieri tam p viā defluxus q̄s p viam paulatine p̄gestionis. Causes aut doloris auris p cōtatem aut sunt a toto sicut in crisi aut febribus aut a membro particulari sicut stomacho epate matrice &c. frequēter tamē a cerebro & a gnto pari neruorum cerebri &c.

Signa doloris auris habent ex relatu egrī. Quod si re ferre nesciat q; forte infans tangant loca versimiliter dolētia. quod si dolor erit in aure ex tactu dolor crescat & ploratus & lamētatio. Et ēt q; forte p̄ter p̄fectudinē aliqua humiditas fluat ex aure: aut forte illa que fluere p̄suevit est retēta. Signa vō carum p̄mituuarum tam malē cōplōnis q̄s solute p̄tinuitatis sunt ipsarū p̄cessio & nocumētū ide sequitū cāe p̄portionatū: sicut exēpli grā p̄cessio ventū acris frigidi aque frigide & pprie aurem igressi: & frigidi ide in aure manifeste sensata. Et sicut p̄cessio aeris calidi & igressio lusuū aut alterius calidi in aurem cū manifesta ē caliditate. Et sicut p̄cessio p̄cessiois casus & offensiois sequēte fluxu sanguinis aut saniet ab aure. Cognoscit aut dolorē pendere ab aiali aut alia re aurē ingressa aspiciēdo in aurem sub radijs solarib;: & ēt si est aial sentitur cōmotio ipsi? & p̄fectio & sonitus magnus in ei? cōmouione. Et si est vērōtatis dolor est extēsiuus nō grauius & audit sonitus manifestus & clarus nō qualis in apostemate aut in mā

nō apostemate in qbus est sonitus & fragor: qdam p̄fus. Cognoscitur aut mala cōplō ca. ex p̄cessione. s. cāe calefaciētis. & q; caliditas in aure sentitiuatur a frigidis & in hora frigidiori dici: nocetur a calidis & in hora calidiori dici. Ecōtrario sunt signa male cōplōnis frigide. & si ē sine materia ē sine grauitate sine tumore sine obturatione foraminis: & p̄cessit aliqua ex causis p̄mituuis fm plurimum: & nō multum impedit auditus. Sed cū presentia materie adest grauitas & tumor & foraminis obturatio & magis pendet a cā corporea & impedit audit? si sit in p̄fundo. Soluta aut cōtinuitas manifesta cognoscit p extū sanguinis aut saniet. Sed apā cognoscit p grauitatem dolores cōtinui & tumorē & obturationē foraminis nisi sit in parte valde intrinseca: istc dolor est valde itensius & adest grauitas et febres cōtinuā: & si calidum sit sanguineum: adest magna grauitas & tumor & duricies & rubedo tendēs in obscurum. Et si valde p̄fundum sit dolor ē itensissimus cū alienatione & interdū motibus spasmosis: & sinecopi & frigiditate extremorū. Et se. est intēsa & interdū cum rigore & orpilatione. In extrinseco enim febris est leuis sicut ephimera. Si aut sit cholicum adest dolor pūgitiuus: nō ita extēsiuus & grauius sicut in pmo cū caliditate mordaci & intēsa & non ē ibi tumor magnus neq; magna foraminis obturatio & rubedo ē clara q; per compressionem delitescit. P̄blegmaticum aut est enim paruo dolore pauca fe. neq; color mēbrī est mutatus a colore sibi consueto & est cū leuitate. Melancholicum aut est cū duritie & cū colore tendēt in fuscū: & cum maturat crescit febris: dolor ēt fit magis pulsatius & cetera accitua crescunt: sed eo maturato oīa minuiūt & eo rupto sanies egredit & multotiens ex inspatō cum medicis multotiens decipiant non credentes eē apā: & non est differentia inter māz apostemantē & nē apostemantē sed solum imbibitas nisi q; in nō apostemate est minor tumor minor dolor minor obturatio foraminis minor febris: imo fm plurimū non est febris & cetera accitua sunt remissio: a raro tamē accidit vt sit materia imbibita nō apostemans. Spēs aut materie cognoscit ex signis sup̄ascriptis: & iterū ex signis cōibus sumptis ex etate cōplōne forma & tpe anni arte regimine p̄cedente & sili būs. Cognoscit aut dolorē pendere ex cerumine q; foramē auris in eo plēnū ē: & ex extractione eius dolor recedit. Cognoscit aut q; sit p cōtatem a toto vel a parte ex nocumētō totū vel partis p̄cedente cū cuius augmētō augeat & diminutione diminuit? si sit p cōtatem a cerebro fm plurimū nō solū audit? ledit? & gustus p̄p̄ pingates originis qñtū paris neruorū cerebri p̄bentis auditū origini tertij & quarti paris p̄bentis gustū & sensum lingue: & dolor ceticus cognoscit ex egritudine p̄cedēte cū cuius doloris augmētō materia pmutata sedat egritudo p̄cedens sicut sedatur phrenesis materia ad aurem pmutata.

Prognosticum. Si puerior dolor auris ē q; sit ab apate p̄fundo ca. & pprie cū ē cū se. inseparabili p̄ducit. n. ad p̄missionē itellect?: qñq; iterficiat subito sic apoplexia. cū. n. ē in nervo auditivo ob forte dolorē sit cerebri p̄ctio. & p p̄ns meatū oppilano & phibitio transit? sp̄s aialis ad mēbra mouēda ex quo phibito anhelitu sequitur suffocatio & mors: & hec ē poti? epilepsia q̄s apoplepsia cū in p̄ctioe tāta cerebri necesse sit vniuersū corp? phib. fm plurimū tñ nō iterficiat in. vj. Prognosticū scdm. h. dolor veloci? & frequē? iterficiat adolefcētes q̄s senes q; in senib? sensus obtusior p̄p̄ colus obtusione tolerat quousq; suppuret. Si i pueris ob acuitatem sensus nō pōt tolerari quousq; saniet. Si aut suppuret cū ceteris signis laudabilib; sperat euasio: nullus n̄ vsq; ad. lv. etatis mee annū vidī mori ex auris dolore &c.

Si cū dolore q; sit i aure fuerit i facie iflatio: & pulsatio ex cephalica erit minūedus. Et oleū ro. aut oleū d florib; salicis tepidū cū paucō aceto imittendū lac quoz ita ca. vt ex māsilla egredī erit distillādum multoties. Vēter p̄terea ex myrobo. citri. & scamōea & aloe vebemēter soluāt q; hoc modo sit. R. myrobo citri. 3. xx. & puluerizat in duabus. lb. aque coquatur donec ad duas tertias vnus. lb. reddatur & colentur.

Post hoc sumant aloes. 3. j. scamonee. vi. pars. 3. vni
us aggregent cum rob de cydonijs et fiant ex eis pilu-
le que p duas horas ante decoctione sumant: deinde
bibat decoctio: quod si dolor non quieverit parū opij
in oleo ro. resoluti in aure mittat. Et si pulsatio re-
dierit: et tribus diebus pseuerauerit oleū sisaminū in
quo anatis aut galline adeps fuerit resolutus in au-
rem sepe mittat: ibi nāq̃ ē pustula que inuratione i-
diger. Cum aut dolor quieverit putredo iam ē col-
lecta: iōq̃ plus subito ex isperato egreditur de aure.

Jo. ar.

Diuidit hoc ca. in partes tres. Nam in pma parte Rasis po-
nit curam doloris auris ab apostemate siue pustula ca. 13 in hac
parte comprehendat cura doloris a mala complexione calida siue
apostemate. In secunda ibi. Cum aut dolor in aure. Ponit
curam doloris auris a mala complexione frigida cum mate-
ria. In tertia ibi. Si aut cum dolore. Ponit curā doloris pē-
dentis a ventositate. Primum iterū in duas: nāz in pma ponit
signa doloris auris ab apostemate calido. in secūda ibi. Ex
cephalica. Ponit curam. In pma parte ponit duo signa aposte-
matis ca. in aure. Primum ē inflamatio faciei: et maxime partis
circūstantis aurem et ipsius auris ppter p̃sentia sanguinis aut
cholere misce cum sanguine et quo etiam d̃z sequi aliquis rubor
faciei. Scdm signū est pulsatio. i. dolor: pulsatiuus et dolor
nāq̃ pulsatiuus est in apostemate calido et p̃prie sanguineo et
in sui p̃ncipio et maxime cum ē p̃sentia arteriarum: qui dolor
postea tempore maturationis multo magis auget. Secunda
pars diuidit in tres: nāz in pma ponit curam conueniētem in
p̃ncipio. In secunda ibi q̃ si dolor. Ponit curam quādo dolor
nimium excreuit. In tertia ibi. Et si pulsatio. ponit curā aposte-
matis quando maturat. In pma parte Rasis curat apostema i
sui p̃ncipio tribus generibus remedior. Primum est phle-
botomia ex cephalica cuius causa nota est. Scdm genus est
applicatio localium sicut olei ros. aut olei de floribus salicis qd̃
est frigidum et humidum cum pauco aceto. s. quarta parte. Se-
cūdam imittendum in aure est lac ita tepidum sicut ex mamilla
egreditur fri. et humidum doloris sedatiuū et hec ponunt in aure
et circa ipsam. Tertium genus remedior ē ventris solutio cū
decoctione myrobalanor citri. quorum sumant. 3. r. et pulueri-
zati grosso modo bulliant in duabus. lb. aque ad p̃sumptiones
duarum partium. Scdm solutiū est aloes. 3. j. qd̃ soluit phleg-
ma et cholera cum sexta parte. 3. j. scamonee que potissime sol-
uit cholera ex his cum rob de cydonijs. i. cum succo cydonio-
rum ipsissatō p decoctionem fiant pilule. s. vi. que per duas ho-
ras sumant ante decoctionem. Ibe enim medicīne potentissime
soluit cholera. Sed tempore moderno in regione nostra sus-
ficeret medietas istorū solutiū: existimio tamen q̃ in regione
Rasis corpora sunt robustiora indigentia fornicibus solutiū
sicut et in regione teueror datur magna quantitas scamonee se-
cundo canon. Ratio aut Rasis quare dat pilulas ante deco-
ctionem p duas horas est vt sint iam actuate et ceperint iaz tra-
here humores ad stomachum et ad intestina. Et deinde supue-
niente decoctione adiuvet et felicitetur ipsarum opatio tardius
enim actuant q̃ medicīne liquide. In secūda parte existēte for-
tissimo dolore docet pmiscere parum opij vt puta. 3. s. cum. 3. s.
olei ro. de quo due gutte instillant in aure. In tertia parte rede-
ante et crescente dolore pulsatiū et perseuerante aliquanto tem-
pore docet maturare: hec debent apponi tam interius q̃ exte-
rius: et littera satis patet: nam cum maturatur dolor excreuit.
Sed pustula maturata dolor sedatur iuxta aphorismum. Circa
generationem saniei et. Deinde pustula rumpitur et sanies ex
aure egreditur ex isperato q̃ forte nec medicus nec eger crede-
bat esse apostema.

Almanfor.

Cum aut dolor in aure sit post fastidiosam facietatem
aut post vētos frigidos oleū in quo ruta aut ce-
pe cocte fuerint in aure distilletur. Et si hoc nō suf-

fecerit oleū in quo turbit coctū fuerit distilletur. Aut
oleū de lilio sumat et cuiq̃. 3. j. ex eo misceat euforbij
recentis. 3. j. et castorei. 3. j. sed si hoc nō suffecerit ven-
ter ex pilulis cochij soluat: patiens quoq̃ balneum
ingrediat: in quo sudet. vinum quoq̃ vetus et forte ei
tribuat.

Jo. ar.

In secunda parte p̃ncipali ponit curam doloris auri a ma-
la complexione frigida cum p̃sentia materie phlegmatice. Et
posset diuidi hec pars in quatuor partes s̃m quatuor genera
remediorum. Primum enī ponens signa doloris a mala cō-
plexione frigida que sumuntur a causis suis. s. q̃ euenerit post
fastidiosam facietatem et ventos frigidos. Et suplete vos alias
causas ifrigidantes. Ponit p̃mo curam cum iniectione oleorū
calefacientium et exsiccantium. quorū quedam sunt calida in q̃-
to gradu sed wtius est incipere a lenioribus et p̃prie non facta
purgatione. Secundo soluit ventrem cum pilulis chochij:
a quibus regulariter operando esset incipiendus. Tercio po-
nit curam per balneum ad corporis exsiccationem calefactionē
et materie resolutionem: quod balneum potest esse tam aerium
q̃ aqueum et p̃prie ex aquis calefacientibus et exsiccantibus
siue sint naturales siue artificiales. Quarto exhibet vinū ve-
tus ad calefaciendum et exsiccandum resoluendum et confortā-
dum et d̃z esse in pauca quantitate. Et similiter totum regimē de-
clinet ad ca. et siccum.

Almanfor.

Si aut cū dolore auris sonitus et tinitus fuerint atq̃
vētositas panicum siue milium in sartagine torrefactū
calidū multoties supponat: auris quoq̃ sup vapore
aque in qua sint cocta mētastrū et sticados arabicus
et sanfucus teneat. De castoreo preterea et euforbio
i oleo sambacino dissolutis: quorū vnūquodq̃ quat-
tuor. g. hordei pōderet in aurem mittat.

Jo. ar.

In hac p̃tima parte curat dolorē auris a vētositate et que
dicit sunt manifesta. Ultima tamen medicina sic perficitur.
R. castorei euforbij ana. g. iij. olei sambacini. i. i. scamini. 3. j.
misce et due aut tres gutte in aurem instillantur et etiam partes cir-
cūstantes inungantur.

Pro curandis

egritudinibus aurium ante oia
sciendum est q̃ multis modis me-
dicine p̃nt auribus applicari. Primum somētando aurē cū lana
cono petijs spongijs aut filris infusis in aliquo liquore et exs-
is et applicitis. Scdo modo recipiēdo fumum aut vapore cum
emboto aut sine. Tercio sub forma emplastro et vnguentorū.
Quarto sub forma puluerum. Quinto quo frequentius vt
mur sub forma liquoris instillādo aliquid in profundo auris.
Circa quēmodū sunt octo canones obseruādi. s. Primus
q̃ auris p̃posse aliquāliter premundificet cum cotto aut re simi-
li et leniter ne dolor inferatur vt medicīne possint in pfundū pe-
netrare. Secundus canon vt que instillant sunt valde liqui-
da aut liquidis admista. Tertius vt non sint valde ca. aut fri-
gida actualiter: sed tepida propter debilitatem miringe: et neru-
auditiui nō sustinentis excellētas istas qualitatū actualium.
Iz medicīnas potentialiter tales in quarto gradu facilliter susti-
neant: et p̃prie siccissimas. Quartus est vt ea que instillantur
sint pauce q̃tutatis: sufficiunt enim due aut tres gutte ppter par-
uitatem et stricture foraminis. Quintus est q̃ dum impor-
nuntur laceat super aure et contraria aliq̃tulum siue aliquādiu
s. donec liquor ad pfundum descenderit: nam ppter tortuosita-
tem stricture: et aliqualem distā. am non ita cito descendit.

Sextus vt instillatum nō longo tempore retineat in aure: sed
p̃curetur frequēter ipsius educio ne putrescat. Et cū educit ita
ceat sup eadem aure et cum cotto eadē auris leniter mundifi-
cetur. Septimus q̃ que instillant nō sint facile putrescibilia.

Octauus q̃ frequēter reiterentur. s. ter aut quater in die nāli
Nam postq̃ pauca q̃tutatis d̃z imponi et pauco tempore d̃z im-
positus remanere iuxta canones sup̃ ascriptos sequit q̃ aut nō
fiet actio aut opz medicīnas frequenter instillare.

Cura doloris auris ab animali ingresso aurem vñ nato in ea: et a lapide aqua et similib⁹ eadētib⁹ in aure: et a causa offensione vlcis: et a vctositatē patebit ex caplis sequētib⁹.

Cura autē doloris auris a mala cōplexione ca. aut fr. si ne materia siue pēdeat a causa pmitina siue corporea est: vt primo causa remoueat. Scdo nocumētus ex ipso d relictū cū cōtrarijs sicut frigida cū applicatione pānorū calidiorū necnō medicinarum calidarū tam interius q̄z exterius. Et similiter calida cū frigidis interius et exteri⁹ applicitis semper aurem cōfortado. Tercio prohibeātur hūores a fluxu si timeat ne fluant ad aures cū euacuātibus et diuertentib⁹. Quarto cor rigantur accidentia si qua corrigenda sint sicut istātia vigiliariū et similia fm ipsorū exigentiam. Quinto ordinetur sbitum regi men fm exigentiā male cōplexionis sibi ipse: et accidentium. Que autē sint medicine calefaciētes aut infrigidātes pprie in dispositionibus auris et que sint medicine solutue opportune in his dispositionibus apparebit in sequentibus.

Cura doloris auris pēdentis ab hūore apostemate aut non apostemate est variāda fm q̄ dolor ē creticus aut non creticus et fm q̄ extrinsecus aut intrinsecus. et fm q̄ ē intensus aut remissus. Si iste dolor fuerit nō creticus et intrinsecus pendens a materia apostemate exigit septem intētiōes. Pri ma est eūo. Secunda diuersio. Tercia repercussio: que debetur pncipio. Quarta est repercussio mista resolutioni aut maturatiōi que debetur augmētō vsqz ad mediū status. Quinta est pura resolutio que debetur a medio status vsqz ad finē sclinatiōis. Sexta est accidentiū correctio. Septima est debitū regimē sex rerum nō naturalū variandū nō solum fm diuersitatem materie: sed et fm exigentiam intentionum de quibus dictū est. Et hec oia itelligūt in cura regulari. S; in dolore extrinsecus auris nō cōpetit repercussio: Et enī mēbrum satis ignobile et deputatum ad recipiendū superfinitates mēbri nobilis et. Abi vero dolor esset valde intensus ad eius sedationē ante oia est incoādam iux sententiā. A quarta primi. Quqz ad diuersum trahet volueris mēbri a quo p̄trahis dolorem prius sedā: quo sedāto ad curam ordinariā fm. vij. intētiōes sup̄ascriptas est redeundum. Si ergo dolor fortis sit a cā ca. hec remedia facies vel aliquod ipsorū quorū plurima sunt de intentione. Adhuc cuius fere totum capitulum hic scribā dclārādo que declaratio ne indigent. Qui albumen cū lacte mulieris tepido ipositū auri et partibus circūstantibus cū petijs aut coito superpositum. Item oleum ro. tepidū p se aut ablutū cū aceto quantū ē oleū binde bullitū ad aceti cōsumptionē aut permistū cū succo cucur bite: et bene cū ipso cōquassatum: oleū de florib⁹ salicis fm eandem doctrinā oleū nenufarinū. oleum de semine cucurbite. oleum papaueris. si dolor est vehemēs per se aut cū aliquanto cā fore: Est enī sedatiū tū remouēdo malā cōplexionem ca. tū et stupefaciēdo lac mulieris solū. mor cū mulgetur. aut cū succo solatri aut cū aqua coriandri hu. Adhuc illago phily cū oleo ro. cōquassata: aut mucillago seminis cydoniorū oleū de gribret i. de mādrazo: quādo dolor est acutus cū lacte mulieris mor cū mulgetur lēticulas. stantes in superficie aquarū coctas cum mica panis cataplasinabis: succus iusquiami fortis sedat dolores etiam stupefaciēdo lactuca agrestis fm omnē modum administrationis est medicamen bonū. Similiter succus solatri et papaueris et mādrazo et salicū. et turionū vitis. i. tene ritate extremitatū vitis et similia amech. Ad dolorem auris a caliditate. B. olei ro. partes duas olei amigdalorum dulciū ptē. j. aceti partes. iij. fac coqui lēto igne vsqz ad aceti cōsumptionē cola et administra tepidū. Item accipe foliorū cucurbite aut ipsius cucurbite succum. et misce cū oleo ro. diu cōquassato et vtere. Et aliquid istorum addere potes apud dolorem fortem parū opij s. pro. s. j. v. aut. x. g. S; ad dolorem auris a causa frigida admixtetur oleū nardinum. i. de spica costinūz sanfuci rutaceū amigdalorum amararum camemillinum anetinu larinum de illo de helri. gisomilū de behen. de kerna oleum cinamomi. quodcūqz eorū pprietatem h; ad dolorem auris a cā fri. aut ventosa. Fundamētus autem et materia pparatiōis eorum ar tificialiter est cepe cōcaum in quo oleum ipositū oz decoqui

cū facilitate super cinere prunari. Et ex rebus admistis eis si gillanibus ipsius virtutes mirabiles cū bonitate decoctionis in cepe cū eis est ruta pprie. et succus radices q̄ comedunt. i. rafa ni et spica et sanfucus et sceba et est species apsinthij et putatur q̄ sit sandonicū. f. herba lūbricorū siue semē eius af sementina et camemilla et galbanū dissolutū in succo porri per se. et alleum et castoreū et piper et luth. i. galia muschata. et succus cepe et succus farafon. i. prassij. et succus aphodilli et euforbium et vterqz hel leborus et proprie albus. et nō est incōueniens in huiusmodi p missionibus admisceri modicū mellis: et deinde tepidū distillet. Si autem dolor est fortis ex miscibilibus bonis ē opij cū pau co castorei et croco aut filoniū cū lacte aut troscifi stelle. aut tro scifi croci. binde remoue nocumētā narcotici. cū eis que scis de quibus statū dicitur. Ex euaporatorijs autē sicis est miliū aut panitū et sal calefacta et superposita aut bacce laurici melle pauco calefacte et superposita aut pullegiū cum melle et olbano aut granū lauri et olibanū cū succo rute. Et hec maxime valent in dolore vctoso. Et dicit. Sal. saccelletur ex fursurē cū vino co cto. et oleo spice aut rute. Cepe marinū cōsum cū oleo aut ba tyro coctū ē expertū. Euaporatoriū at humidus fit cum aqua decoctionis rerū que maturāt et carmināt et mollificāt sicut mellī loti pprie et aneti et camemille et fenugreci et volubilis et foliorū cabliūz et seminis eius et herbe vñ. i. paritarie et sanfuci et ab sin thij et similib⁹ singulariter aut coniunctiūa vt recipiatur vapor eorum per canulā cuius vna extremitas sit fabricata super vas in quo res coquūtur. et alia extremitas applicetur auri. Et qñqz est necesse vt miscatur his rebus aliquid ex stupefacientibus vt sedetur vehemētia doloris: et tūc fiat istud cū cautela. Remo uent aut nocumētā narcotici vapores superius dicti cū modico castorei croci et piperis sicut scis. Sal. linimētum quod admi nistratur et sedat dolorem auris. Accipe medullā cervinā aut me dullā cruris iuueni et ceram ana. 3. v. olei amigdalorū amararū succi polligonie. i. virge pastoris et a multis vocatur sangua ria et corrigiola ana quantū sufficit fiat ynguētum et iungatur in circuitu auris. Est enī mirabile vel radices rafani cū oleo et de coque et distilla ex eo in auribus et cū lana calida auri applicita et vermes qui sunt sicut media faba: et iueniūtur sibi lapidib⁹ aut vermes pluriū pedū coquātur oleo ex oliuis imaturis. et distil letur ex eo in aure: est enī expertū. fit autē similiter ex scarabeis et ex lūbricis terrestribus coctis cū oleo omphacino. oleū similis de scorpiōib⁹ et ad istud sublime. Item sel thauri cū adipe ana tis et iuuamēti mirabilis ad dolorem auris a cū vehemētē frigida. Hec oia sunt de intentione. S. que expientia pfirmabit. Hic mul tiplicavi tot medicinas in sedatiōe doloris auris qz vehemēs dolor ipi⁹ ē pncipiosus et. Dolore autē sedato vel remisso pce. dat ad curā ordinariā fm. vij. intētiōes sup̄ascriptas. Pro pma igit intētiōe q̄ ē eūo si hūores peccans fuerit sanguis aut sanguini mixtus q̄ mā nō fuerit valde multa fiat phlebotomia ex cephalica eiusdē lateris: materia autē exite plurima fiat phle botomia ex cephalica lateris p̄trarij: deinde ex eodem latere. Abi autē videt eper eē i cā aut alia mēbra nālīa fiat pmo phle botomia ex basilica: deinde cephalica eiusdē lateris si oportue rit. Abi autē manet et retētiō mēstruorū fuerit in cā pmo phlebo: tomei saphena eiusdē lateris: deinde cephalica eiusdē lateris si oportuerit. Dauria autē q̄zitas sanguinis fm exigentiā circūstātiarū iux doctrinā sup̄ius datā. Adhuc tñ ppter multā egritudi nis acuitatē p̄cipit multā sanguis ectionē: aut vna vice aut plu rib⁹: post h; si oportuerit eietur humor peccans cholericus. f. cū his q̄ dicta sūt in textu: aut cū electuario succi rosarū et sitibus. Item mā exite valde calida et pprie apostemate lentētia frigida sunt potētiōz sicut māna aut cassia cū decoctione prunorū tama rindoz et violarū et. Phlegmaticus dō cū cochyis. Ad elācho licus cū indis et sitibus qbus aliqd cochlarū sit admistū. Et si nō sit opus phlebotomia ab istis eūonibus ē ichoandum. Diuersio iuxta secundam intentionem fiat cum clysteribus lotionibus brachiorum et crurium ventosationibus diuersioni bus per nares gargarismatibus et phlebotomijs venarum que sunt iuxta aures: non autem masticatorijs. Dolorem enim ad gerent et materiam magis ad locum attraherent et.

Tertia intentio pñficatur cum repulsiua ipso auri sup au-
rem circa aurem dñmodo materia nō sit cretice expulsa non sit
venenosa nō furiosa nō plurima nō expulsa imēdiate a cerebro
nō valde tenax grossa 7 viscosa nō ibidem paulatine pgesta ne-
q3 fluat ad partem extrinsecam auris aut ad locum emētoriu
sibi primū: repulsiua aut possunt ēē multa vt pz ex iā dictis si
cut in materia ca. oleū ro. cū quarta parte acetis aut oleū ro. cū
tātūdem acetia quo acetum p decoctionem sit resolutū. Et mlt
ta ex sup̄ascriptis in sedatione doloris. Sed in cā fri. oleum
amigdalārū amararum aut de spica aut camemillunz 7 familia
nō attractiua: sed aliquatū sūptica. Primo quassata cū tātūde
acetis deinde bullita vsq3 ad acetis psumptionem. Et hec applicē-
tur p totum scdm aut tertium diē. Et post hoc tps p miscēda
sunt iuxta quartā intentionem repulsiua cū resolutiua 7 molli-
cantibus vnde in cā ca. sup̄ascriptis addat mucillago se. cydo-
niz aut se. lini aut fenugreci aut oleum amigdalārū dulcium.
Et mā non existente multe caliditatis adeps anatus aut galline
Et ex valde bonis est mucillago se. muluanisci medulla cruris
vitiūbutyrū 7 sint pauce caliditatis. Et q3to magis proceditur
peris statum multiplicet hec mollicantia 7 resolutiua ita vt
transacta sexta diē vel septima penant sola resolutiua 7 molli-
cantia de qbus dictum est donec mā resoluatur aut maturetur
iuxta qntam intentionem. Et in toto cure pcessu attendat sum-
mopere sedationi doloris iuxta doctrinā sup̄ius datam eligen-
do. Sex medicinis sup̄ascriptis que magis vident puenire ha-
bendo respectum ad qualitates mae 7 tempus egritudinis 7 ad
intentionem quā queris. Et nota q auri imponēda non de-
bent ēē omnino humida ēt si imponant gratia sedationis dolo-
ris aut maturatiōis q3 comp̄o auri est sicissima cuius cōser-
uationi cum sicis semp pro parte itendendum est. Et ppterea
Baf. qnto de igenio sa. rep̄obat medicum ponentes in aure re-
gio maturatiua qbus cōmuniter vniur in maturatiōe reliquo-
rum apostematū. Et in maturando apostemate valde calido
diaquilon minus est valde p̄prium 7 p̄prie cum oleo de alca-
ra: diaqlon aut magnum vtrūq3 magis confert in maturando
apostemate frigido. 3o. melue. Emplastrū conferens ad matu-
rādum 7 resoluēdum apostema auris ca. non multe caliditatis
R. farinam hordei decoque eā cum rob 7 oleo camemillino.
Aliud. R. farine fabarum folioz violarum florum camemille fa-
rine hordei altee meliloti decoque cum aqua 7 oleo camemille:
7 rob 7 suppone. 2. isopi cerotiz culus iuuamentū est sublime
ad apostemata auris maturās 7 sedās dolorem. R. adipis gal-
line butyri onini seu vaccini loti cere citrine adipis caprini mel-
lis olei de lilio isopi hūidi ana partes equalēs fiat ex istis cerot-
um 7 tepidus in aure mitat: 7 hoc valet in materia frigida. f. nō
vehementis frigiditatis ēt suppositum 7 linitum in circuitu 7 est
exp̄ium. Aliud eiusdem cepe albū elixum 7 cū butyro p̄rituz 7
suppositum est p̄prium in cā. f. frigida. Confectio. R. asis em-
plastri sans boni ad dolorem auris apostematosum apostemate
m̄sto. R. bdellij adipis caprini ana. 3. iij. farine fenugreci. far-
ne seminis linradicis altee: radicis lilij ana. 3. v. camemille me-
liloti ana. 3. j. croci. 3. j. vitellum vnius oui conficiat sic camemil-
la melilotiz radix altee radix lilij decoquant in aqua bñ vsq3 dū
decocta sint bdellium 7o dissoluat in aqua decoctionis herbarū
7 ex offibus his fiat emplastrum addendo rob olei sisamini ana
3. ij. butyri q3tum sufficit. Et apud necessitatem addat opij. 3. ij.
7 est mirabile. Et quādoq3 ponit pro opia papaueris albi. 3. vj.
Multa ēt dicta sunt sup̄a in sedatione doloris que ad hunc lo-
cum ēt accommodari possunt. Et memento q butyrū nō h3 ali-
quod sibi compar in maturādū apostema auris mollicando
resoluēdo 7 sedando dolorem: 7 p̄prie in corporibus teneris
maturato aut apostemate itentio est vt rumpat 7 deinde curetur
cura vlcery de quoz curatione agetur in ca. sequenti. Si 7o
apostema non fuerit in loco valde p̄o fundo 7 apte possit fieri
cum sagittella scindat. Vbi 7o ēt p̄o fundo aut eger nolet in-
cidit rumpat cum medicinis 7 ex leuiter rumpentibus ē cepe al-
bum coctum p̄mifum cū butyro 7 fermento. 7 si p̄dictis addat
alleum coctū est efficacius: aut radix hircos decocta 7 cepe nar-
cisici. l. lilij habentis florem album in giro: 7 in medio croceum

aut purpureum cum radice rotunda sicut bulbos: 7 semē nigrū
7 oblongum coctum cū aqua 7 mifum cū melle 7 oleo liliorū
alboz 7 butyro 7 est efficax valde. Ibis aut si addat parūz fimi
columbini efficit pstantius 7c. Sexta intentio est corrigere ac-
cidentia tam p̄sentia sicut īstantiam vigiliarum sincopim 7 simi-
lia quā futura sicut surditatem 7c. quoz curatio ex p̄prijis ca-
pitulis positis 7 ponendis est pquirenda. Septima autē. f.
debitum regimē est vt aer ispiratus declinet ad calidū frigidum
aut temperamentū fm erigentiam materie facientis apostema
7 febzis magnitudinem. Cauendū tamen est ne auris quali-
cūq3 apostemate laboret ledat ab aere circūdante frigidus est. n.
frigidum inimicum omnibus neruosis: 7 dicta sit tenuis 7 deli-
nans ad frigidum in cā ca. 7 p̄prie apostemate. Cauet a vi-
no 7 caribus nisi in declinatione comedat pisanam ordeaceā
panem lotum 7 olera frigida. Sed in cā frigida non apostemo-
sa bibat aliquando parum vini veteris 7 dieta declinet ad ca. et
sicum. 7 si ēt apostema frigidum aut non bibat vinum aut sit
valde permifum 7 totum regimē declinet ad ca. aut sit tempera-
tum. Sit somnus cōiter septem horarum 7 non sup aure. 7 do-
lente nisi forte cum ēt tempus eruptionis apostematis aut ēt
ruptum quiescat. 7 fricationes vicem suppleant exercitij. p̄ocu-
ret omnes eūones nales 7 sit speras 7 gaudens fugiat acciden-
tia animi molesta 7 excessiua. Si aut dolor cum apostemate
aut sine ēt in parte extrinseca auris aut prope aurem non ē ne-
cessaria tanta sollicitudo in eūone diuersione: nec ibi cōpetit re-
percussio: imo pcedendum est cum mollicantibus 7 resoluē-
tibus 7 reliquo regimine de quo sup̄a. Si autē dolor fuerit
creticus tres requirunt intentiones. Prima est crism adiuua-
re. Secunda accidentia corrigere. Tertia est debitum regimē or-
dinare. Prima autem intentio qnq3 modis complectur
Primus modus est debilitare inimicum virtutis. f. materia
q modus pñficatur digerendo 7 euacuando 7 hec debet fieri an-
te crism. Secundus modus est confortando virtutē 7 mem-
bra pncipalia multiplicando sanguinem 7 spūm q est expedit
p crism. Et hoc debet fieri ante crism in crisi: post crism exhi-
bendo ea que sunt facili digestiōis 7 conuersionis boni chi-
mi paucarum supfluitatum: cauendū tamen ēt tempore crisis
cum hec exhibent ne natura a crisi impediatur 7 propterea est tuti-
us huiusmodi ante crism exhibere. Tertius modus est p̄pa-
rando viam sicut mundificando aurem a cerumine 7 supfluita-
tibus in ipsa existentibus sicut mundificamus iustina a fecib.
Et hec faciēda sunt ante crism: 7 ēt in crisi si expedit. Quar-
tus modus est stimulan-do virtutem expulsuā sicut in crisi p̄-
iustina supponimus ergo suppositiuz aut elistere aliquod si-
mulans expulsuam. Sic 7 in pposito poneremus digituz in au-
re scalpendo aliq3tulū aut aliquod sile faciēdo. Et hoc fieri
d3 ante crism si tardauerit 7 in crisi si postq3 cepit sit pigra 7 lē-
ta. Quintus modus pñficatur attrahēdo mām sicut in crisi p̄-
iustina fricantis hipocōdria 7 illa: 7 qnq3 supponimus elistere
attractiuū materie cui crism speramus. Sic in pposito. f. frica-
mus qnq3 aurem 7 emplastra supponimus attrahēta 7 ēt v̄eto-
sas si expedit. 33 caueda sunt duo. Prīmū ne dolor nimis
excreseat. Scōnī ne materia extrahat sup̄a illud q3 necessariuz
est 7 opatio mēb: i dstruat. Et ppterea hec attractiua vt plurimū
sint leuia 7 dolores mitigantia sicut euaporatoria facta cū spon-
gijs 7 filtris 7 emplastra potius dilatātia poros q3 fortiter at-
trahentia nisi forte materia ēt venenosa aut furiosa: Et timere
mus crism ipediri in his casibus deberemus fortiter attrahere
ēt cū ventosis magis eligētes vitā hois cū surditate q3 morte.
Si itē ppter huiusmodi attrahentia dolor nimis excreset vt
ad sincopim deueniret 7 huiusmodi accētia extrema hec dimit-
tēdo pcedamus cū sup̄ascriptis leuib3 dilatātib3 7 dolore leniē-
tibus pot3 eligētes vt eger v̄ egritudinis moriat q3 q ipm interi-
mamus. Emplastra aut huiusmodi 7 femēta tā leuia q3 fortia
ex sup̄ascriptis eligant. f. crēmētū. n. galbanū 7 amoniacū aristolo-
gia radices lilij 7 filia sunt de fortiter attrahētib3. Scōda in-
tētio. f. accētiuz correctio est vt dolor modū excedens leniat nō
cū frigidis repulsiuis aut stupefaciētib3. f. cū mollicantib3
qbus. 3. Reliqua accētia curent fm q op3 crism nō ipediēdo

Cura doloris sine ap̄

Regimen

Cura doloris sine ap̄

Cura doloris (crisi)

Crisis adiuuans

Anabina: a v̄to 7o aut 7o

7o aut 7o

Anabina: a v̄to 7o aut 7o

7o aut 7o

Regimen

Regimen autem sex rerum non nullum iuxta tertiam intentionem est ut taliter ordinentur ne crasim impediatur imo adiuventur.

Sit aer leuiter declinatus ad calidum aut ad frigidum secundum exigentiam cause doloris vitet excellentiam in qualitatibus primis et sit boni odoris mediocriter illuminatus. Caveat tunc per crisis a cibo et potu nisi quantum sit expediens per custodiam virtutis. Et propterea si cibus est necessarius sit paucus boni chymici paucarum superfluitatum facilis peruersio. Caveat a somno nisi quantum est expediens pro custodia virtutis in hac crisi et ceteris nisi in ea quod sit per sudorem. Eutiones naturales spontaneas natura invitante procuret non multum stimulet nam ipsa non invitante ne ipsam a pugna diuertat. Quiescat animus et corpore ne nam a crisi diuertat. Si ergo sit crisis eutionis completa bene est. Si vero incompleta suppleatur per illud quod aptius videbitur. Si autem sit crisis permutationis intendat postea resolutioni et maturationi non autem reuersioni secundum quod dictum fuit et maturatione aperte rumpat iuxta doctrinam superiorem.

De vlcere aurium et sanie.

Ulcus est solutio continui cum sanie. Et dicitur cum sanie ad diuisionem vulneris: quod est solutio continui sine sanie et ceteris. ex quo inferitur quod vlcus est morbus in unitate sicut et quilibet solutio continui: et per consequens est morbus ceteris tam simplicium quam compositorum sicut et unitas natura ceteris est vitiosior. compositio autem appropriata simplicibus sicut compositio organica. Sanies autem descriptiva est superfluitas quartae digestionis ex toto genere perennaturam et est duplex. claudibilis et illaudabilis. Prima habet quatuor bonas proprietates: est n. alba et d. assimilari membris radicalibus siue spiritibus: que concurrunt ad ipsius generationem. In ipso enim principaliter fundatur calor innatus qui est in ipsum ipsorum ad ipsius generationem. Secunda lenis. i. vniuersalis in partibus suis: hoc enim arguit bonam proportionem virtutis naturalis digerentis digestionem que fit in nocturno ad matutinem digerendam: et propterea vniuersimode patitur a calore et digerente. et non diuersificatur in partem obediens et non obediens neque in modo sive neque in colore neque in reliquis. Tercio equalis. i. mediocris sive non multum subtilis aut grosse seruata proportionem ad membrum in quo fit et ad humorem ex quo fit: non enim est dubium quod in nervo ossis et cartilagine et vltimo in membrum: quod est demphlois sive generatur sanies subtilior: et contra in carne et membrum mollioribus generatur sanies grossior: et ex humore grossiori grossior: et ex subtili subtilior. Quarto non dicitur esse multi fortior: sed tamen aliquando per hoc eius significatur dominium caloris innati et non absolute naturae ab extraneo. i. putredinali iuxta sententiam. A. tertia quartae causa de iudicio saniei. per cuius declarationem primo nota quod ad digestionem laudabilem que fit in iuuatio solum concurrunt calor et naturalis: sicut in digestionem qua chilus ex cibo generatur sanguis ex chilo: humiditates secundae ex sanguine membrum aut pars membri ex humiditatibus secundis: contra in putrefactione percurrit calor solum ut exneus sed in digestionem in nocturno qua exempli gratia generatur sanies percurrit calor partim ut naturalis: partim ut exneus in generatione saniei laudabilis percurrit magis ut naturalis: sed in generatione saniei male fetentis percurrit magis ut perennalis: ex quo sequitur quod inter aliqua media iter has concurrunt equaliter ut naturalis et perennalis. Secundo nota quod calor iste de quo loquimur est ille qui suscipitur in materia sania: Idem n. calor numero faciens saniem ex sanguine partim erit naturalis partim exneus et putredinalis ut effectum comprobatur. Tercio nota quod non est inconueniens quod calor membrum in quo fit sanies sit omnino naturalis: Calor enim qui a membrum suscipitur in materia sania est partim naturalis partim exneus sicut cum generatur sanies ex sanguine in concanitate venarum in homine sano non exercitatur iuxta sententiam. A. summa de vniuersis. Sane propterea non exercitatur mingit vnam sicut sanies et est ei euacuatio laudabilis. et propter hoc remouetur lartias que ei ex dimissione exercitatur acciderat. Nota quarto non esse inconueniens eundem calorem numero in humido putrente esse perennalem omnino humido quod putrefit: et naturalis omnino vermibus putredinem ex illo humido generando: et materia adequata illius vermibus non putrefiat. Quinto sanies debet esse mediocris quantitatis non diminuta neque superflua in relatione ad membrum in quo fiet et ad quantitatem vlceris: sanies enim potest esse lauda-

bilis in colore sive et in singula conditionum superscriptarum: et in pluribus ipsarum. bonum enim habet rationem finitum: malus vero infinitum secundum ethicorum.

Causa saniei naturalis est humor primus: et proprie sanguis et humiditas secunda. Causa efficiens instrumentalis est calor innatus efficiens principalis est vis anime digestiva. Finis ut patet expulsionem materia. Et sanies habet plurimum reperitur in vlceribus et exituris reperitur quique tamen in aure et alijs membris absque vlcere et exitura: sicut videmus in quibusdam multiplicantur saniem in aure absque vlcere et exitura et per longum tempus et hec est sanies generata in concanitate venarum cerebri: que expellitur ad aures per officina venarum ad ipsas terminata de qua quarta primi capituli tertio et ceteris. Ulcera auris duplicem recipiunt distinctionem. scilicet in particula patiente et in se. a particula quidem patiente: nam quedam sunt intrinseca auri quedam extrinseca. Et que intrinseca quedam sunt in cartilagine: quedam in membrum et nervo auditivo. quedam in osse petroso et hec aliquando sunt superficialia aliquando profunda que aliquando propter sui profunditatem possunt dici cauernae et abscessiones. In se autem distinguuntur quod quedam sunt munda quedam sordida quedam virulenta quedam putrida. quedam corrosive quedam fistule. quedam cum apostemate. mala compositione aut dolore. quedam sine quedam antiqua quedam noue. Cause vlcerum sunt apostemata aut bothori: cum rumpunt necnon humores acuti. Primo superficialiter impientes. deinde paulatim se profundantes. Et similiter cerumini aurium et vermes et res extrinsece cadentes in aures aut ibidem nate paulatim corrodescentes aut putrefaciendes. Et similiter casus offensio aut percussio vulnerantes aurem. ad vulnus enim sequitur vlcus.

Signa vlcerum auris cognoscuntur ex sanie inde egrediente verum non est sufficiens signum cum iuxta superius dicta possit sanies a cerebro ad aurem sanas deuari siue in cerebro sano genita sit: siue sit ex apostemate in cerebro rupto profluens. frequentius tamen decidit ab vlcere auris siue vlcus illud sit factum ex apostemate auris siue nullo precedente apostemate. iter que est differentia. cum enim fluit sanies ex apostemate rupto in cerebro aut in aure: primo sanies in magna quantitate effunditur: deinde paulatim donec consumpta sit et precesserunt si magna apostematis auris aut cerebri de quibus supra. Si autem sanies genita sit in cerebro sano adest incolumitas et cerebri et auris et illa sanies fluit in primis pluribus diebus in magna quantitate postea paulatim donec consumpta sit. et postea aliquando iter reagregat et iterum fluit: imo ipsius violenta retentio facit perignem aut alio cerebri egritudines. Si vero sanies sit ex vlcere facto in aure ex vulnere aut ex humore aut ex alijs humores paulatim corrodescentibus aut putrefaciendis illa sanies paulatim incipit fluere: deinde sicut vlcus exrescit sanies auget quousque vlcus sit primum consolidatum. tunc enim incipit minui. Sed vera signa vlceris auris sunt dolor ardor et punctio cum sanie et proprie apud tactum et immissionem aliquid acuti et aliquando sanguinis simul cum sanie egreditur. Cause vero vlcerum aurium precessione declarant. si vlcera sunt exterius sensui subiacta. si vero iterius et sic in nervo adest aut precessit dolor intensus. et si sint in osse cognoscitur ex sanie que est subtilis tendens in citrinum: et ex morbi antiquitate. et si stilus potest immitti certificemur propter ossis duritiem: sed illud non est tutum propter dolorem intensissimum nisi nervo corrupto aut eius compositione et que profunda sunt sicut cauernae ex multitudine eius quod egreditur cognoscuntur. Ulcera munda cognoscuntur ex sanie laudabili. Sordida ex grossitie cum multitudine eius quod egreditur. Virulenta ex subtilitate saniei. putrida ex sanie fetente. Corrosiva quod aliquando post saniem egreditur sanguis fistule ex diuturnitate vlceris et sanie virulenta et carne callosa et magis solito indurata et ceteris.

Pronosticum. vlcera munda superficialia facile curant. profunda autem puerientia ad nervum consolidata derelinquunt nocuum auditum. Secundum vlcera proueniencia ad os raro vel nunquam curant. Et sicut fistule profunde. Tercium vlcera profunda corrosiva aut putrida frequenter sunt perniciosa: cum frequenter se profundent versus ad cerebri.

De cura

Almanzor.

Um pus ab aure egreditur hidromellis tepidum multoties in vna die in aure est distillandum: deinde hoc medicamē optie faciens

ad hoc est imittendū. Recipe sarcocolle aloes et san. dra. turis ferri ziniar ex eo in aceto dissoluāt: et in aure mittat: et liciniū melle illinitū in predictis itingat: et sic inde mittat: paties itaqz ex hoc medicamine et hidromelle medicef donec sanus sit. 30. Ar.

Binidit hoc ca. in partes duas. In primo ponit curā p mundificantia. In secūda ibi. Deinde hoc medicamē. Ponit curā p consolidantia. In p̄ia pte mūdicat vlcus auris cū hydro- melle: s; dz eē pauce aq vt Recipe aq. 3. iij. et mellis. 3. j. bullia sunt dissimādo vsqz ad p̄sumptionē tertie ptis vel medietatis donec habeat aliquatū tenacitatē et tepidū instillet multotiens. s. saltē quater in die naturali. In scda pte ponit curā p solidātia describens medicamē puenientissimū ad hoc. Recipe sarco- colle ca. in scdo sic. in p̄io habēs virtutē p̄solidandi et corrodēdi carnē mortuā: et spālem p̄rietatē hz ad vlcera auris: ita q si lichmiū illinitū melle cū sarcocolla puluerizata imittat aurē saniofi sanat vsqz ad aliqd dies: scdo canonis simplici nono. Secundo ponit aloes ca. et sic. in fine scdi valens in vlcereb' difficilis p̄solidationis. Tertio est san. dra. fri. et sic. in tertio apud se rapione: sed apud. A. in scdo multū valens ad glutinandū vlcera et vulnera: et p̄perat caliditatē alioq. Quarto ponit tus siue obliuānū a monte olibano dictū. ca. in scdo sic in p̄io p̄solidans et habēs p̄rietatē ad aurē et sedans dolorē auris. Qui to ponit squama ferri fri. et sic in tertio et sicior oibus squamis. Ultimo ponit ziniar. i. viride eris ca. et sic. in quarto mūdās vulnera sordida p̄hibens ābulatiua et potes sic dosare. Recipe sarcocolle aloes san. dra. turis ana. 3. s. scorie ferri. 3. i. ziar. g. vj. dissoluant cum aceto nō multū acuto et est acetū fri. et sic. p̄hibitiū putrefactiōis et ābulatiōis vlcē. et sic aggregatū medio cris. s. spississimū: et ex eo. ij. aut tres gutte tepide in aurē distillentur postea lichmiū illinitū in melle in p̄dicto putere itingat et in foramine imittat: hec enī ad curā vlcēz sufficient hidro melle mundificando et hoc mundificando et consolidando. 2c.

Pro cura

Ulcēz auris et etiā reliquoz vlcērum ē in primis sciendū q medicinē qbus frequēter indigem' in vlcereb' aliqñ sunt corrosiue. aliquando abster siue aliqñ carnis generatiue: aliqñ p̄solidatiue: aliquando cicatrizatiue (medicia enī corrosiua est cuius p̄rietas ē vt p̄sequatur ex eis resolutōe et vlceratōe qd de sba mēbrū minuat sicut flos eris: et hīc ca. et sic in quarto: s; medicina abster siua ē cuius p̄rietas ē vt moueat humiditates viscosas et cōgelatas ab orificijs venaz poroz in sup̄ficie membrū ita vt elonget eas ab eo. et hec est ca. et sic. circa scdm gradū. cum quidā substantia subtili sicut mel. medicina generatiua carnis ē illa cuius p̄rietas vt cōuertat sanguinē supuenientē vulneri in carnē p̄pterea q equat p̄plexione eius et coagulat. et hec ē cōiter sicca in primo cū tēpa mento actiua: aut saltē p̄ portionez ipsaz ad mēbrū pauce stipicitatis pauce abster siōis: sicut tus. Consolidatiua vō siue in carnatiua est que ericcat et inspissat hūmiditatē stantē iter duos sup̄ficies vulneris propinquas: ita vt p̄uertatur ad p̄glutinationē et viscositatē et adhereat vna eaz alteri sicut sanguis dra. et aloes et hec est sicca cōiter in scdo cū p̄portioe actiua: ad mēbrū cū stipicitate et viscositate absqz abster siōe. Cicatrizatiua vero siue sigillatiua est medicina que ericcat sup̄ficie vulneris: ita vt fiat cōiter: et ita cōiter est sicca in tertio enī stipicitate absqz abster siōe et absqz mltia mordicatōe et ē cū tēpamēto actiua: sic cortex pini: s; qñz caliditas sup̄flua ericcando de per accidens faciat hanc opationē sicut allumen et vitriolū. Potādū scdo q qz auris est mēbrū valde siccū naturaliter in vlcereb' eius p̄p̄tit medicina sic: qz in alio mēbro nostri corpis alioz paritate supposita 2c. Quanto el mēbrū vlceratū aut lapsū ad hūmidū est magis sic. naturaliter p̄p̄tit medicina intēsius sicca q in mēbro naturaliter hūido lapsō equaliter ad hūidū iuxta

A. quarta quartū tractatū p̄io ca. de medicinis facientib' nasci carnem cuius ratio est qz qñ nihil agat vltra gradum p̄p̄rium et a p̄portioe equalitatis aut minoris inequalitatis non puenit actio non poterit medicina minus sicca qz sit mēbrū cui appli catur ipsum ericcare. Cū hoc tamē tenendū est q in corpe et mēbro humido nāliter: sed equaliter p̄ter nāliter lapsō ad hūidū corpore naturaliter sic eo potētius sicca p̄p̄tūt qz in corpe sicco naturaliter p̄ternaturaliter lapsō ad hūidū cuius rō est: qz vbi est maior resistētia maior regit potentia 2c. S; in corpe hūido lapsō p̄ternaturaliter et ad hūidū maior est resistētia cū ericcantibus resistat hūiditas naturalis et p̄ternaturalis

In corpore aut sicco resistat tñ humiditas nālīs. Est aut iter hec differentia: qz potētia rei inflectur multitudine forme: Intē sio aut hz attendi penes distantia a non gradu nūc aut redu cendo ad actū practicū possumus in corpe sicco approximare intensus sicca sicut aristoteliāz: sed in pauca quantitate: et in corpe hūido possum' appropiare remissius sicca sicut tus et in multa quantitate: Contra tñ hanc determinationē sunt difficiles instantie quas dominis theoricis dicto. 2c. His ita p̄mis sis p̄io ponaz curā saniei auris venientis a cerebro ad aures abqz vlcere auris. Secundo ponā curā vlcēz auris. P̄io cu ratione prime dispositiōis quatuor erigunt intentiones. P̄ia est euacuatio et p̄p̄ie a cerebro pficienda cū phlebotomia et alijs generibus eūonū secundū q dictūz fuit in capitulo p̄cedenti.

Scda est diuersio et p̄p̄ie a cerebro cum caput purgōs et gar garismatibus mltoties iteratis de qbus in multis ca. dictū est. Tertia ē cerebri p̄fortatio ne talē materiā multiplicet quā p̄pter p̄fortatur eius digestiua expulsua cum interius sup̄tis odoratis et capiti applicitis vt i cā fri. diamuscū diambra et filia. Et in calida zuccararū ro. cum paucis specieb' diamuscū aut pliris arcoticon. Odorata aut in cā fri. sūt sic nigella tonreflora aut puluis ieros qbus pōt addi paz musci ambe garioflox aut galie muschate et filia. Et in cā calida odorant rose et poma artificialia quoz p̄cessit rememoratio in ca. de catarro. Applici ta aut capiti sūt sicut latōes ex liriūo facto ex cinere stipitū cau liū in quo bullierit bachara scene et scicados arabicū et proprie in cā frigida. S; in cā ca. aut nō lauef caput aut cū leuiūo paucissime acuitatis in quo bullierit ro. et bachara: et applicent capi ti sacelli ex milio corofacto sale coriēbus citrimaione gario filis vernice galie muschate 2c. Et in ca. ex rosio et sandaracha in his non p̄ferentib' fiat cauteriū actuale in p̄missura coronali iuxta doctrinā in multis ca. posita. Quarta intentio est auris mūdificatio et p̄fortatio non aut stipicatio: imo poti' p̄hibitio ipsius ab vlceratōe lauando ipsaz cum vino decoctiōis mellis et rosaz. Et si timeret vlceratōe insillenter due aut tres gutte sief mēmithe cū pauco aceti et filibus. Et sic timere obturatio mū dificet cū tētis ex cotto et aliqñ oleū amigdaly amarap sillet.

Cura vlcērum

Auris si mūda fuerit et in corpe hūido p̄ter correptionēz accidētū et regimē vite duas tñ erigit intētiōes curatiuas. P̄ia ma est vlcēris mūdificatio. Scda p̄solidatio que qualr debeat pfici apparet in textu et ex dicendis clariuz apparebit. Si vero vlcus auris fuerit cū mala p̄plexiōe apostemate: aut dolore vehemēti principalius ē intēdēdū curationi illoz nō neglecta cura vlcēris. qualiter aut curenī p̄z ex dictis in p̄cedēti ca. Cura vero vlcēz auris malignoz. s. putridoz currosiuz: fistularum cū corrupiōe offis octo erigit intētiōis curatiuas. P̄ia ma eūat. Secunda diuertit. Tertia fluxū intercipit. Quarta sub stantia corruptā. s. putridā corrolam aut indurātā aut aliter itē ctā remouet. Quita mūdificat. Sexta substantias depūdā generatā de cicatrizās. Septia accidētū corrigit. Octaua ordinat debitū regimē. Euacuatio aut iuxta primā intētiōē p̄pletur phlebotomia si oportuerit et alijs eūatiōibus integratis ex mī noratōe digestionē eradicatōe et iteratis si oportuerit iuxta doctrinā p̄cedētis capituli. Sed attende q digestiua debet recti ficare mēbra et p̄p̄ie cerebri ipsius malis dispositiōes corrigēdo et ipsū p̄fortando vt fiat minera hūiorū laudabiliū: debent etiā corrigere humores preparando ipsos eūatiōi aut ad benignum reducēdo: ipsorū nāqz malū in quali aut in quantitate

Cura saniei veniens a cerebro

Cura vlcēris

Auris mūdificatio

Cura vlcēris mūdi

Cura vlcēris putridi

Euacuatio

multū impedit curationē vlcē. Secūda intentio. s. diuersio pfici-
tur cum his que dicta sunt in precedenti. c. et diuertentib⁹ ad p-
pinqua imo forte p pte erradicand⁹ materiā malignā auris
est phlebotomia venarū que sunt post aures. Tercia intentio. s.
fluxus intercepto pficitur appropinquatio percussiva et portā-
tia circa aurē vt oleū ro. mēde. i. factū ex oleo onfancino et rosā
siluestribus albis cui si opus est addat acetū et bolū arm. aut
terra sigillata aut alia huiusmodi. Quarta intentio. s. sbe corru-
pte remotione pficitur instillando in aurē vnguentū egypciacum
dissolutū cū pauco acetū aut vini est. n. mirabile. Et fortius isto
vbi est multū de substantia corrupta et cū quadā sensus obitu-
sione. Recipe viridis cris alluminis mellis añ. dissoluat cū pau-
co acetū. Aliud recipe floriz eris. tubel cris. i. squame cris añ.
3. ij. succi porri mellis añ. 3. i. vrine pure quātū sufficit terratur
vsq; dum fiant sicut mel: lichiniū melle tinctū deinde vitriolo
subtilissimū et puluerizato liniū et in aure impositū optime valet
ad remouēdū carnē putridā et callosā et ad squamandū os
si ad ipsū puenire possit. Non est tñ credēdū q ad ipsū p-
ueniat ppter tortuositatē foraminis. Et viride est sistr applicitū
et pueniēs: et fortius remouens carnes corruptas et callosas
quas attingit. S; si caro corrupta esset in pfundo: aut os squa-
matione indigeret et melius huiusmodi in forma ligda instil-
lando applicare sicut dissoluendo allumē aut vitriolū aut viri-
de eris in aceto et ex eo tepido duas aut tres guttas instillare aut
aliquā ex medicinis supra scriptis. S; esto memor si frequen-
tare ista acuta: sufficit enī istoz instillatio bis in die. et cūz tu
pprehendis escare egredis factam ex hoc impositōe eo q neq; vi-
rus neq; sanies egredit scd; q pfuevit dimitte huiusmodi acu-
tar: si dolor est infunde lac tepidum et si nō est dolor ydromel
quousq; escara remoueat qua existēte qd pprehēdeo in eo qd
egredit aut q forte mundificando cū cotto inuenies ipsaz aut
partē eius in extremitate cotti postea pcede ad gntā intētiōne
s. ad mundificationē aut si forte cū lacte aut ydromelle. Jam
dicto sit facta mundificatio pcede ad sextā. s. pte deperdit re-
stauratiōe scd; attende in horū acutoz appropinquatiōe vt in-
cipias a leuiorib⁹ sicut ad allumē dissolutū cum aceto aut exi-
melle deinde hoc non sufficiente ad minisres vnguentūz egypti-
aciū deinde venias ad alia fortiora gradati ascendendo. Auic. tñ ponit curā quorundā medicorū q obturat forā auris
optime: vt sanies non possit exire: et faciunt cū dormire sup
prium prem vt sanies retenta descendat ad carnē glandosā
que est in pfundo auris vbi dē retēta tumefacta: locus ille quez
tumefactum scindunt deinde curat mundificando cū his que
necessaria sunt. Non p solo in vi facias hoc q forte sanies re-
tenta possit putrefacere neruū audituū et durē matrē. S; si na-
tura materiā ad illas. s. ptes glandosas que sunt sub aure deri-
uauerit et ille locus intumuerit materia suppurata et ante pfe-
ctā maturatiōez incide et cura deiceps illud vlcus scd; q opor-
tet q: facilius postea vlcus auris consolidabit. Postea ē ne-
cessaria tibi gnta intentio. s. mundificatio vel ppter remotionē
escare nō. n. in his casibus est remouenda escara cū putrefacti-
uis vel si remota escara nō appareat locus mūdificatus ppter
multiitudinē eius qd egreditur aut ipsius malitiā hīc pficienda
est cū ydromelle aut vino bullitū cū melle aut oximelle simpli-
ci aut squillino si sanies fuerit grossior et viscosior que po-
sunt immitti p singam aut cūz catatur si volumus vt cum fortitu-
dine ipellat ad pfundū: sic enī melius lauat. Postea pcede ad
cicatrizationē que pficiēda est cū his que sunt medicis exte-
ricationis sine multa mordicatiōe sic olibanū aut cortex eius dis-
solutus cū vino: aut farcocolla et olibanū soluta in vino et mel-
le paucō et est expertū. Similiter mirrha et aloē dissoluta in vi-
no et san daraca in hoc ē mirabilis et ppte tria cūz vino et melle
et instillata et immissa cū lichiniō. Et consolidandus aut siue
cicatrizationibus est liciū cū sief memite. Similiter sanguis dra-
conis sief memite farcocolla myrrhe aloes spume maris corti-
cis olibanū albuminis vsi añ. 5. iteratur cū tritiōne vltima cum
melle et vino et vsquedū fiat in termino mellis fluentis et distilla
et vtere cū lichiniō mundificat ac arizat et substantiā deperditaz

restaurat. Et ad hanc intētiōne est medicamē. Rasis possum
in littera et superius declarati. Joannis serapionis modus co-
sectionis scorie ferri cui⁹ iunamentū est sublime ad exicandūz
et solidandū. Accipe scoriz ferri laua eā cū aceto forti postq;
triuersis eaz vehemēter deinde siccet sup latere calido postea ne-
rum tere et laua cū aceto et exicca et fiat hoc spēs donec fiat pul-
uis subtilis: dequo quatur postea cū aceto decoctio vehemēt
vsq; dū hz mellis spissitudinē et distillet ex eo in aure aut in ro-
mūtat cum lichiniō. Et si volueris hoc medicamē eē magis ab-
stergium adde modicū mellis. Septima aut intētiō. s. accidi-
tūz correctio ē vt corrigatur dolor et surditas et alia scd; q di-
ctū fuit et dicitur in capitulis sequentib⁹. Octaua intētiō. s. regi-
men vite est vt aer declinet ad sicū cū tēperamēto actiuaz. Et ci-
bus et potus sistr minuant et ppte dum tememus fluxū hūorūz
ad locū et dum intendimus minorationē et mūdificationē vlc-
ris iuxta terciā quartā et gntā intētiōne. Quā aut volumus iuxta
septam intētiōne ptem deperditā restaurare cibo abundantiori
vtatur et semper sit boni cibi facilis digestiōis pauca: supflū-
atū declinas ad sicū non vaporatiuus dormiat sup aure co-
traria imediate cū iposita sunt medicamēta deinde trāfactio dua-
bus aut tribus horis dormiat sup aure egrā: pcurat oēs etiatio-
nes naturales et ppte mundificatiōis capitis p os et nares. ge-
scat cor pore et aio. Si vero vlcus nō sit putridū aut corrosiū
neq; fistula neq; cum osse aut alia substantia corrupta s; si vi-
rulentū aut sordidū solū erigunt septe ex intentionib⁹ supra scri-
ptis non enī regitur qrtā est substantia corrupte remotionē. Ille
aut intētiōnes pficiuntur sup hoc attendendo. s. q virulentū in-
diget multa exiccatione pauca absterfioe. Ecce sordidū mul-
ta absterfioe et nō tanta exiccatione sic crimelle squillitico et sibilul

De sonitu et tinnitu. Capitulum Terrium.

Irea rubricā est sciēdū q reperit in istis terminis apd
auctoritas sonitus tonitus tinitus et sibilū et aliq;
significat sonūs aliq; corruptionē auditus: S; scd; o-
mō h accipit sonitus siue tinitus spe sonum enī pte mō fūpto q
dis finitue est q̄litas de terciā spe qualitatis p se primo pceptib⁹
lis ab auditu cāta aere. Imoto a duob⁹ corpōib⁹ curis et pla-
nis aut ab aliquo eoz vicem gerēte ordinata ad scd; aliqd nō
est hic sermo. Sonitus aut est terminis cōis ad alios tres im-
portans quancūq; huiusmodi dispositionē corruptā auditus
Tonitus significat corruptionē auditus qua apprehendit so-
nus grauis et fortis. Per sibilū aut corrupte apprehenditur
sonus acutus. Sed p tinitū sonus medius inter hos sic son⁹
pluuiaz et folioz arborū et huiusmodi. Est aut h dispositio dicta
vocabulo generali sonitus descriptiue. auditus corruptio i qua
apparet hōi audire sonū aliquid ex motu facto in aere exteri⁹ q
ē interi⁹ in mringa auditus. sicut enī motus et inūdatio in aere
exteriori cū speciebus soni representat sonū q ē et apparet exte-
rius sic etiā motus et inūdatio in aere interiori representat sonū
q apparet exteri⁹ ppter pfuetudinē pceptū illos sonus q sunt
exterioris et apud. Auic. eius ppatio aditū ē sic pparatio imagina-
tionū ad visū. Sicut enī ex vapores aut alia re non pua corā
crisillina apparet hōi q videat aliqd obiectū exteri⁹: Ita et
inundatiōe aeris iterioz ppter vapores effusos ad aurē apparet
hōi q audiat aliqd sonū exteri⁹ q nō est. Et quo inferior q
hec dispositio dū ē pter nām est accidēs alicuius morbi h etiaz
posset dici morbus cum imediate ipediat opationē sensus cōis
siue imaginative. Est ai hec opatio corrupta duplex vna. s. nō
cōparata ad nōcūmētū q puenit ex benitate auditus in aure et
tēperata sic qd apprehēdit sonū⁹ vaporis subtilis a quo auris
nunq; denudat quantūcūq; sana ac si son⁹ ille ē exteri⁹. hec
enī ē actio corrupta cū apprehendit sonū eē exteri⁹ q nō est.
non aut ē corrupte lesa: cum illic nulla sit lesio in aliqua mā au-
ris neq; in spiritū neq; p essentia neq; p cōitatē. Est aut alia
actio corrupta auditus q ē et est corrupte lesa q ē cū nōcūmētū
auris de qua est sermo in presentiaz. Cōp: chensio aut sonū
nūmū existētis in aere a quo aer quātūcūq; getus nō denuda-
tur sit ab aure optimi audius et nō ab aure obtusi audius non
est operatio corrupta neq; corrupte lesa. Licet hec actio in au-
re debili acuti audiu⁹ sit diminuta p intentionē: tñ sensu va-

porē minimū facientē opinari sonū esse exteri⁹ erit nō solū per intentionē lesa sed et corrupte lesa loquamur autē hic de actōe corrupte lesa hec enīz curatōe indiget zc. Causa huius est duplex vna sumpta ex pte auditūe virtutis altera ex pte obiecti z causaz mouentū. Et p virtutē auditūā intelligo potētā aīe cū instrumentis suis. Auditus ergo aliqñ est nimis acut⁹ ppter malam dispositionē organi z reliquoz instrumentoz ita vt sentiat quēcunqz minimū sonū vt vaporis existentis in aure aut minimū sonū existentē in medio exteriori p quē hō turbat⁹ z a meliorib⁹ operationib⁹ ipedit⁹ hoc puenit aut ex dispositōe foraminis sicut qñ forame auris est nimis largū aut nō debite tortuoso: qz ppter inūdatōe sonora nō debite modificat⁹ aut ex pte miringe auditus cū ē nimis tenuis z aer stās nimis subtilis. Cū enim ad sonū picipiendū sit necessarius motus z aeris inūdatio: si causa soni sit exterius vterqz aer interior z exterior mouet. Si vero causa soni sit interior tantū aer intrinsecus mouet. Requirunt enī ad quēcunqz sonū picipiendū mediū intrinsecū motus ipsi⁹ aeris mediū intrinsecū qz aer si sit tenuis z subtilis a quocunqz minimū vapore mouet cuius mot⁹ z inūdatio pueniēs ad neruū auditūū est causa pceptiōis motus siue soni: aut tercio qz neruus auditūus est texture nimis tenuis z naturali humido siue puenienti priuati⁹ qre factus debilis patit⁹ a qualibet inūdatōe aeris extrinseci et minima. Prīmū autē latitudo foraminis z nō debita tortuositas a generatōe cui nō ē curāse cū dū z tertū pōt ēē a generatōe z et ex tpe sic frequēter accidit pualescentib⁹ z his q nimis abstinent hūidū resolutū z aere intrinsecū subtiliati. Quā ppter deficit humilitas nālīs sensus aliquid obtrundens. Et texture facta ē rarior debito quā ppter facilius patit⁹ et aer intrinsecus subtiliatus ex oī cā mouet. Aliqñ puenit ex spiritibus nimis subtilib⁹ ex ppter dōe et corpe illo nimis ad siccū declināte quā ppter neruus auditūus fact⁹ debilis patit⁹ a quocunqz minima inūdatōe aeris intrinseci. Sic patitur debilis calorē z frigus a quacūqz minima cā deficiente z in frigidante: z aer intrinsecus a quocūqz minimū vapore mouetur. Et forame auris existēte late aut nō debite tortuosa oīs minima inūdatio aeris extrinseci cōicāt aerī intrinsecū qz aer extrinsecus exstinguit pellicule pūnentē aerem intrinsecū pūguum vero auditūū. Et ille aer interior apud Auic. est vapor effusus in cōcūitate illa. Sed ex causis hīs sit auditus obtusus: ex te aut obiecti z cāp mouētū. Causa huiusmodi corruptiōis auditus sunt ventositās z vapores grossi aut multi q ppter suam grossitiē aut multitudinē nō solū mouerēt aerem itantē subtilē sed et grossū. Hec aut ventositās z vapores qñqz sūt in aure et hūore. ibidē existēte in hos vapores z ventositatē resolutū. Et qñqz ex apostemate qd in aure suppurat multis vaporibus a mā dū suppurat resolutus mouēt⁹ aerē pūalē: z psequat⁹ neruū auditūū. Qñqz vero hi vapores sūt aut aliū de cōicātū aut forte et hūores q cōicatio qñqz est a toto sicut i febrib⁹ z ppter in principio paroxismoz vaporibus interi⁹ retētis z non exaltatibus etiā sicut in crisi z ppter p vomitū a materia agitata vaporibus. Resoluti pueniūt ad aurē. Et sicut in vehemētū fame calore puerlo circa hūiditātē z eas in vapores pueritē: et sic aliqñ retentis fluxibus pūctis vaporibus z mā ad cerebr⁹ aures de riuant⁹ z sunt cā sonitus auris z surditatis sicut ē fluxus vētrif. Aliqñ liberat a surditate iuxta aphorismū lyij. quātre particule. Quibuscūqz aures surdescūt i febrib⁹ his solutio supueniēs aut sanguis de naribus fluens aut vēter turbatus soluit egritudinē. Qñqz vero his vaporib⁹ z etiā hūores ad aures delati sūt p cōitātē a mēbro piculari z maxie a cerebro. Materia enim supflua z vapores in cerebro pgesti aut aliunde ad cerebr⁹ de riuati facile aurib⁹ cōicāt⁹ ppter p qñtū par neruoz cerebrī aut p venas z arterias a cerebro ad aures veniens. Aliqñ cōicatio fit a stomacho. Aliqñ a matrice z sic de ceteris mēbris zc. Causa aut pūmītiue sunt sic aer frigidus retinēs vapores aut aliqne medicie quā ppter eas est vt retineant vapores z vētositates in pūb⁹ cerebrī. Et sic ventus aurē ingredit⁹. Sili cibi z pot⁹ vaporosi z ppter ebrietas z nauseatiua facietas. Et sili somn⁹ supfluous: et ppter meridianus aures z caput replēdo z maxie post crapulas. et sili retentio cūonuz pūctaz z maxie p oīs et

nareo z exercitiū forte pueriens hūidū in multos vapores q ad cerebrū z aures deferunt. Et inter accidētia animi ita pōt esse causa huius corruptiōis auditus. Sili cause priuatiue ex nec sic casus pūctio z offēnsio adueniēs auri z capiti mouēdo spiritus z vapores fortiter z inordinatē sūt magis cā vertiginis.

Signa Sonit⁹ cognoscitur ex relatu egrī z si sit ppter multitudinē auditus cognoscit⁹ p carentiā oīum cārum ppter nālū z ex pfectōe opatiōis auditūe. Et qz non leditur a mediocrib⁹ sonis imo nō nisi a fortibus z excellentib⁹. Si vero sit ex acuitate audit⁹ absqz fortitudie cognoscit⁹ p carentiā vētositatis vapor⁹ grossoz z replētiōis z ledit⁹ a mediocrib⁹ sonis sed excellentes tollere nō pōt. Et si est ex latitudine foraminis aut paucitate tortuositatis illud sensui subiacerit aspiciendo in aurē: Et est a gnatiōe pūcia. Et si est a tenuitate miringe subtilitate aeris stātis z spiritūū raritate texture z hūidi supflua ericcatione cognoscit⁹ qz deterius se hz. ex vigilijs exercitio z abstinentia z in hīs dispositiōibus melius se hz. et si hec cāe fuerit a gnatiōe semp sic se habebūt. Et scdm plurimū eius ppletio declinat ad siccū. et si sūt ex tpe hoc nocumentū sibi euenit post pcessiōē alicuius dispositiōē egritudinalis in qua forte nunc ē pualescens aut post pcessiōē alicui⁹ dispositiōis verisiter subtilitatis z ericcatis. Signa vero cāp corruptiōis audit⁹ que sumunt ab obiecto z causis iprimētib⁹ sunt signa multitudinis vapor⁹ ventositatū z replētiōis z absentia cāp acuitatis audit⁹ de quibus sermo pcessit. Sed qz sit p essentiā in aure aut in cerebro cognoscit⁹ qz sonitus est fere pūctū p cōitātē vero qz ē inter polatus z excreuit⁹ cūz cremētō dispositiōis a quibus pendet et decreuit cū eaz decremento: z si ex ventositatē existente in aure sonitus est clari⁹ est que auris sine grauitate. Si vero in aure sit presentia hūoris q pūctū in ventositatē resoluat⁹ est grauitas in aure z diminutio auditus z fortasse sonus nō est ita clarus. Si vero sit ex apostemate suppurat⁹ in aure ad sunt signa apostematis z maturatiōis eius z sonitus est magis pūctus z si sit cū cōitātē cerebrī ad sūt ad nocumenta cerebrī. Dolor aut grauitas z nocumentū plurib⁹ sensib⁹ cōicatur scdm plurimū. Etrū aut si p cōitātē a toto aut mēbro piculari z qñ sit mēbrū cōicant⁹ cognoscit⁹ p nocumentū totius aut illi⁹ mēbrū p cuius nocumentū vt nocumentū augmētū augetur sonit⁹: z p cuius decrementū decreuit. Cognoscit⁹ aut vtr⁹ ventositas sit in aure aut cerebro vel cōicet ab inferioribus p formā z modū ipsius ventositatis. Si enīz appareat sonitus ascendens tūc generat⁹ in inferiorib⁹ z ad superiora eleuatur. Si vero appareat sonus circūuolut⁹ z quasi reflexus in seipso tūc sit in aure z cerebro. Sibilum aut significat ventositatē paucā cum ipetu motā. Tonitus aut ventositatē multā z grossā cū ipetu motā. Tinnitus aut q uerhos medius ē dispositiōez siue causaz mediā significat. Causa autē pūmītiue ex eaz pcessiōe cognoscūt⁹. zc.

Pronosticum Corruptio auditus natia scdm plurimū nō est corrigibilis: Croenica z antiqua difficulter corrigitur. Recens aut scdm plurimū facile corrigi⁹ sed p declaratiōē dictoz querēda sunt aliq. Prīmū nūqd sicut auditus ledit⁹ p intensiōē: Ita etiā visus z quecunqz alia opatio aialis possit ledi p intensiōē ad qd dī q ita te fortitudine virtutis nulla istaz pōt ledi p intensiōē: Sed cū debilitate virtutis bene possūt ledi p intensiōē vt supra declaratum fuit de auditūa. Debilitas aut z fortitudo virtutis ex resistantia pua vel multa excellentib⁹ sensibilib⁹ arguitur: secus aut in appetitiua z similib⁹: possūt enī ledi p intensiōē et cū fortitudinē ipsaz: pōt enī appetitiua magis appetere qz virtuti digestiue pueniat aut nutriue in quas ordinat⁹ ledi nō pōt visui nec auditui melius aut acutius videre aut audire qz cōueniat sensui cōi aut cogitatiue aut intellectui in quas ordinat⁹. Scdm dubiū vtr⁹ aer pūctus intrinsecus pmutet⁹ vel semp sic pmaneat in corpore nālī disposito. Ad qd dicēdū q aer ille pūctus nō ē de genere aeris extrinseci sed est vapor q ppter finē a nā ibides genitus est z resolutionē recipit z restauratiōē sicut z spiritus. Tertiū dubiū nūqd ad picipiendū sonū pter motū aeris extrinseci z intrinseci regant species representatiue soni sic ad videndū regunt species coloris. Ad qd dicēdū q pter motū du

placis aeris iā dicti regrunt etiā spēs soni aliter nō videret cur magis ex motu aeris debet reputari sonus acut? q̄s gravis nec distinguere nō varij p̄cent? et armonie q̄ sentiūt in cantu: neq; valet instāda quorū dā dicētū nō semp regri motū vtriusq; aeris cū non videat veritē in sonitu bonbarde totū aerē orbicularit̄ p̄ distantiā centū miliarū moueri. Et scdo q; duo soni aut plures nō p̄t orbiculariter mouere aerē mediū q; vnda vni^a aeris moti p̄ vnu sonū distantiē ab alio ipedit vnda alterius soni. 7c. Quia p̄pter aures existens i medio aut nō audiret aliquē istoz sonoz si sint eq̄ potētes aut audiret solū potētiore. ad b̄ r̄ndet q; motus hui⁹ aeris nō est nisi qdā tremor: ipsi⁹ hoc aut p̄t fieri si sonus sit valde magn⁹ et ad valde lōgā distantiā. Semp enī ceteris pibus q̄titas aeris moti ē p̄portionata sono mouēt⁹ et etiā si aer inundaret orbiculariter pōt vna vnda alterā supegtari. Aer p̄ vnu sonū exēpli ḡra mouet orbiculariter in quocūq; p̄cto ad distantiā. x. miliarū ergo si p̄ aliū sonū idē aer vel ps eius mouebit orbiculariter ad oppositas differētiās erit necessariū aut vna vnda altā ipedit: aut dari penetratōz corporū. nec poterit vna vnda alterā supegtare. Ad qd 2^m n̄det qd q; mot⁹ aeris ē qdā tremor: nō sese talit̄ ipediunt vt extēs i medio nō p̄t audiri vtrūq; sonū: fortis tñ instāda ē p̄ dicētes nō semp regri motū vtriusq; aeris sed solū spēs sufficere. Si. n. sic eēt sequaretur q; son⁹ eq̄ cito audiret ab aure multū distāte sic ab aure pax distāte nō imēdiate cū est sonus in aere p̄p̄quo rei sonātī species illius soni intētionales cū multiplicēt sine resistētiā multiplicāt subito: et p̄sequēs eque cito ad locū distāte sic p̄p̄inquit: sic ēt p̄ hāc cām spēs coloris subito multiplicatur: hec ēt opinio de motu vtriusq; aeris est p̄formis dictis. Aristotel⁹ Aui. Gal. et ceteroz q; sūt inter philosophos p̄stantiores. 7c.

De cura sonitus et tinnitus. Almanfor.

Ecfortasse q̄nq; p̄tingit ex subtilitate sensus
b auditus: et eius claritate cui⁹ signū ē q; in re-
pore famis augeat et i hora satiētiatis et ebrie-
tatis minuit⁹ que p̄p̄ia nō indiget cura: nisi supfluita-
te obtineant. Tunc enī de opio dissoluto in oleo imit-
tendū ē quātū duo grana ordei pōderant. Si aut b̄
cuz grauedine capitis: et auditus debilitate affuerint
oleū de semine rhabbāi et oleū de amigdalīs amarīs
et oleū ro. in quo castoreus fuit resolutū sūt imittenda.
Auris quoq; sup vaporē aqua i aqua sanfucus stica
dus arabicul⁹ ap̄sintbiū mentastrū origanū cocta sūt
ponēda ē. Et veter mitories ex pellulis cochij ē sol-
uēdus. et cibaria minuenda. et vinū dimittēdū. Jo. ar.

Quid si pens caplin in ptes duas. In pria ponit cur-
ra sonitus ex acuitate audit⁹. In scda ibi. Si aut hoc
cū grauedine. Pponit curā sonitus cū debilitate au-
ditus. Que dicit in pria pte nota sūt ex supius dictis

Sed hic nota sic dictū fuit q; duplex est sonitus ex acuitate vni⁹
cuz fortitudine virtutis auditue que nullomō curatiōe indiget
ē enī cū aures ipamēto. Alter aut sonitus ex acuitate audit⁹ cuz
debilitate virtutis auditue que cognoscit q; ledit a sonis etiā
mediocribus curatiōe indiget. nō tñ nisi dū supfluit q; eius cura-
tio nō ē nisi stupefactio et sensus diminutio: p̄terea nisi supflu-
at nō curet saltē cū stupefactiōib⁹. 7c. vbi supfluerit et cū stupefa-
ciētib⁹ curet: sic cū duob⁹. g. opij dissolutis cū vna. 3. olei. ro. de
quo tres gutte instillent iuxta textū. Que dicit etiā in scda pte ēt
nota sūt: oleū de semine rhabbāi: et de amigdalīs amarīs sin-
gularē p̄p̄ietatē hnt in resoluendo v̄tositatē auris et p̄fortādo
eam. Castoreū vero etiā resolutiū forte sua caliditate vehemē-
ti de quo. Aui. scribit scdo canonū. p̄fert surditati frigide: nec ē
aliud magis iuuatiū v̄tositati in aure q̄ ipsū: qñ ex castoreo
accipit q̄tuz est lens vna et dissoluit in oleo nardino et distillat
in aurē. oleū autē ro. ēt p̄fortatiū auris et p̄tēperat caliditatez
castorei. Reliqua nota sūt supius declarata 7c. Sed nota q; mel⁹
ē post fomētationē auris aut receptionē vaporis de quo
loquitur in littera olea sup̄ascripta auri instillare. 7c. Sonit⁹ pē-
dens ab acuitate sensus cū fortitudine virtutis iuxta dicta in te-

xtu nō indiget curatiōe. Si vero pēdeat ab acuitate cū debili-
tate curatiōe indiget. Si ergo in cā sit latitudo foraminis aut
nō debita toruositatis curatiōe nō h̄z. q; hec p̄positio non pōt
p̄mutari: silt raras texture nervi et p̄p̄rie a gnātōe p̄tracta: hūic
tñ raritati aliq̄ nō subuenit vniēdo ptes et virtutē p̄fortādo: sic
cū signis calidis instillādo oleū ro. prio p̄quassatū cū tantūde
aceti et postea bullitū ad acetū p̄sūptionē. H̄is etiā possit addi si
ef memit: sed cū signis frigiditatis oleū de amigdalīs amarīs
cū aceto p̄quassatū vt supra et postea bullitū ad p̄sūptionē ace-
ti et totū regimē declinet ad hūidū tā substantiue q̄ q̄tatiue cū
vnu rerū ingrossantiū et inuiscantiū nō vaporatiū neq; ventosū.
Et hoc idē regimē puenies est aere. f. et spiritū⁹ auditus existē-
tibus subtilib⁹. Si vero corpus sit nimis siccū p̄plexione auster
ē hūectādū et p̄mutādū. Si vero sit factū siccū ex egritudine si
cut p̄ualefcentes regat regimē p̄ualefentiū. et quecūq; mala cō-
plexio sit in organo aut cerebro q̄ scd̄ plurimū est sicca aut ca-
lida illa corrigat. Rasis tñ et Aui. docent subuenire in acuitate
auditus qñ vera cura fieri nō pōt cū his que auditū obtūdunt
fz cū hec sūt duplicia. f. stupefactiō et hūectantia et ingrossantia
absq; stupore melius ē a nō stupefactiōib⁹ inchoare sic ē nu-
trimētū humidū grossū et viscosū: et instillatio olei violati aut d
semie lactue qd nō sufficiēt⁹ p̄cedat ad stupefactiōem icho-
ando a leuioribus sic est oleū de bengi et est spēs iusgami pmi-
stū cū oleo ro. et his nō sufficiētibus ponat pax opij. f. a duob⁹
granis vlsq; ad qnq; cū vna. 3. olei ro. aut olei de amigdalīs a-
maris q; prius p̄quassata sint cū aceto et buliant donec acetū sit
resolutū si vero sonitus pēdeat a causis primitiuis sic p̄cussio
vento ebrietate et ceteris quoz p̄cessit rememoratio cura est re-
mouere causas primitiuis et nocumēta eaz cū h̄is semp au-
rē et cerebrū p̄fortādo. Si vero sit p̄cōitate a toto sic in febril⁹
et crisi intentio est cura febris et p̄fectio crisis ad quā p̄ficiēdam
si nā sufficeret bñ est: si vero nō sufficet adiuvet. H̄eive tñ au-
toritate filij zacharie appropriat in debilitate auditus sequēte
febris oleū decoctiōis ap̄sintbiū cū oleo ro. instillatū in auribus.
Si vero sit p̄cōitate ab aliquo mēbro p̄ticulari sic frequenter a
stomacho corrigat nocumētūz mēbro illius cūando diuertēdo
eius p̄plexiōē p̄mutādū si lapsa fuerit: et ipsū p̄fortādo. et cum
hoc itēdat p̄fortatōi cerebri cū oleo de mirto et p̄fortatōi auris
cū oleo de amigdalīs amarīs si vero sonit⁹ sit p̄cōitiā in aure si
cut ab apostate qd maturat curet cura apostatē de q; supra.
Si vero pendeat a v̄tositate et vaporibus grossis hūore gros-
so repletōe capitis aut et totius intētiōes sunt qnq; pria ē et
integrata ex minoratiōe digestiōe eradicanōe et iteratis si expe-
dierit. et que sint digerētia et eūantia ex sup̄ascriptis patere pōt.
Scda est diuersio p̄pleda cū clisterib⁹ fricatōib⁹ caput purgīs
masticatorijs gargarismatib⁹ et tandē cauterijs in p̄missura co-
ronali si expediret. Tertia ē cāc p̄uicte resolutio: aurē et cerebrū
p̄fortādo et eius discrasia corrigēdo. Sz in huiusmōi intētiōis
executiōe duo canones obueniunt: prim⁹ et an huiusmōi intētiō-
is executōez due prie itētiōes sint absolute sufficiēt⁹ imo q̄
sine hā localia et p̄p̄e instillata et maxie caliditatis excellēt⁹ an sit
p̄scriptay duay itētiōnū p̄lemētū magis obfunt q̄ iuuēt nī
si forte mā existente paucissima. Scd̄ vt a leuioribus ichoet
et gradatiz ad fortiora p̄cedat et an ab exterius applicatis q̄ ab
his q; i aure ponūtur et ante ab his que sub forma solida i a-
ure applicant q̄ ab his que instillant. Ex his ergo qd ad hāc p̄ple-
dā intētiōē applicant sūt sacculi fomēta suffumigia. itē q; in
aure sub forma solida applicant et instillata. ex sacculis ē q; fit ex
milio et sale torrefactis et aliquatū vino potēte ap̄sis aut et p̄-
bus circūstātibus applicatis. Est enī efficax in resolutōe v̄tosi-
tatis ex fomētis p̄stātissimū ē qd ponit a Rasi i textu: camemil-
la enī mellilotū sanfucus calamētuz scda p̄p̄o⁹ sicca ap̄sintbiū
origanū sticados arabicū mētastrū singulariter et p̄iunctis sunt
op̄a i huiusmōi dispositiōe: spōngia siue filtrū in aq̄ decoctiōis
hoz infusū et calidū auri et p̄ibus circūstātibus applicatū et se-
pe iteratuz optie valet 7c. Ex his et cum ebotoz sine pōt fieri
suffumigiū. Et post hoz applicatōez et an pōt poni i aure pa-
rū muscati cotto inuolutū. et efficax est si secū aliqd castorei
amiscat i tēta q̄ ex radice raphani et muscato aut castoreo asp̄-

sa 7 inuoluta auri imposita ē pueniens. Ex his aut q̄ insillan-
tur ē castoreū cū oleo ro. aut de amigdalīs amarīs dissolutum
aut cū oleo rutaceo aut de spica succua ēt poni cū oleo ro. 7 la-
cte mulieris p̄mixtū in cā minus frigida: 7 his addat castoreū
si oportuerit: vltimū 7 fortissimū ex inuētōe. Ad huc p̄ferēs so-
nui auri: 7 grauitatē auditus p̄pter grossā ventositatē 7 mām
frigidas 7 grossas. R. ellebori albi castorei costi añ. 3. i. rute nitri
piperis logi añ. 3. i. p̄tel. g. euforbij. 3. i. tertiāz: Dein recipe succi
radicis q̄ p̄medit succi porri olei nardini camemillini anetini d
amigdalīs amarīs añ. 3. i. coquant ad succorū sūptionē: cola 7
vtere exp̄tū est. Conigant aut accidētia iuxta quartā itētiōnē
scdm q̄ oz. Regimē aut iuxta q̄ntā itētiōnē declinet ad sic. eū
7 scōz plurimū ad calidū. Caveat a vento et pluuijs neque stet
s̄b radijs lune aut solis nisi forte in declinatōe aut paucissima ex
istente mām: statio 7 abulatio sub sole p̄cedi p̄t ad resolutionē re-
sidui p̄ sup̄fluitatē: teneat caput satis calidū 7 totū corpus: p̄ci-
pue auri lesa aliquo op̄mēto tegat 7 i orificio auri aliqd coti-
ni muscati teneat obturās ipsū: s̄z nō inferēs dolorē. Vitet ebrie-
tatē 7 satietatē: nauseatiā caveat ab euaporatibz 7 a vino ni-
si forte in declinatōe caveat a somno meridiano 7 a sōno supra
repletionē 7 dormiat scdm plurimū sup̄ latere s̄rio auri lese:
p̄curet oēs eūatōēs nāles: Caveat a vomitu nō enī puenit nisi
opus eēt stomachū eūare a sup̄fluitatibz faciētibz 7 fouētibz
hanc dispositionē iter cetera p̄curet vētris lenitiōnē: exercitium
nō puenit in p̄cipio s̄z in declinatōe vitet accidētia ai molesta
sic irā 7 que p̄cipiat materia ad caput. 7c.

De grauedine diminutōe siue oblatōe auditus. Cap. 4.

Iuxta Rubricā sciēdū q̄ ap̄d auctores repiunt isti ter-
mini grauedo auditus: defectus auditus siue tarax siue
tarfen 7 guare. Grauedo auditus p̄p̄e accepta ē dimi-
nutio auditus. S̄z defectus auditus dicit tā diminutionē q̄z obla-
tionē surditas aut dicit oblationē auditus p̄sequētē defectū for-
ramis auditus siue illd sit creatū solidū a natiuitate siue illa sur-
ditas soliditas acq̄sita sit ex tpe. In tarax autē siue tarfen 7 gua-
re iuxta auctores varios s̄z dicam⁹ nos q̄ guare ē oblatio andi-
tus ex defectu nervi auditui sed rādix siue traxen est diminutio
auditus 7 sic conuertitur cum grauedine auditus. De terminis
nō est lis faciēda aliquando enim vnus istorum accipit p̄ al-
tero. S̄z vt gnālizemus magis capz dicam⁹ q̄ intētiō. Rasis ē
hic de terminare de grauedine auditus largo mō sumpta siue de
defectu q̄ diminutū ē diminutio auditus vel oblatio. De corru-
ptōe enī auditus 7 lesiōe ipsius p̄ itētiōnē actū ē i p̄cedētē ca. Gra-
uedo at auditus q̄dā ē a gnātōe p̄cta: q̄dā ex tpe 7 q̄dā antiquā
q̄dā noua: nouā autē itelligo infra duos ānos. Et q̄dā sunt p̄
cōitatē q̄dā p̄ eētiā: p̄ cōitatē q̄dē aut a toto sic i febriz 7 in q̄
vapores ad aures deferunt: 7 q̄nqz mām cretice ad aures pmu-
tur aut a mēbro p̄ticulari sic a cerebro cui⁹ mām. s. vapores 7 ven-
tositas facile pmutat ad aurē 7 p̄pter vicinītatē 7 q̄ sunt tanq̄z
emūtorū cerebri aut a mēbro vicino sic in dētibz cū oriunt aut
cū dolēt 7 q̄nqz a mēbro lōgūquo sic a stomacho ceteris 7 cōi-
tas totius 7 hōz mēbroz aliq̄n ē sine crisi aliq̄n cū crisi. 7 cū sit
crisis aliq̄n mām cretice pmutat ad aurē 7 sit grauedo auditus diffi-
cilis diu remanēs post crisis. Aliq̄n sit crisis absqz hoc q̄ mām
pmutet ad aures s̄z solū mām agitata p̄ quēcūqz locū suat multi
vapores eleuati ad aures grau at auditū. Nec aut grauedo fac-
cile recedit crisi p̄pleta. Aliq̄n succedit grauedo auditus ad re-
tentionē fluxū ventris sic eēz felle egestōes supueniētes soluūt
sorditatē q̄ta ap̄horismoz. p̄s̄l̄r p̄t eē in retētiōe q̄rūcūqz eūa-
tionū p̄necat. Cae at p̄ eētiā aut sumūt a foramiē cū opila-
tur aut a cā extrinseca sic a faba verme lapillo aqua 7 huiusmōdi
aut a cā intrinseca sic ab apostēte cerumie aurū 7 ab alio hūo-
re 7 a veruca 7 carne orta aut a p̄cipio gnātōis aut ex tpe q̄b
fit oppilatio aut itēgra aut diminuta aut sūt i nervo: aut pp̄ ma-
lā p̄plexiōnē cuiuscūqz generis 7 maxie frigida: 7 sine mām 7 cuz
mā cuiuscūqz generis aut pp̄ malā p̄positionē sic ē oppilatio ex
tpe aut a gnātōe p̄cta: q̄ pp̄ ipsū auditū nō p̄t ad aures per-
uenire: 7 forte nō ē neru⁹ i foramiē ossis petrosi 7 si ē forte crea-
tus est absqz foramiē 7 hoc frequētē ē cā ablatōis auditus a na-
uitate. 7 q̄nqz ledit neruū a solutōe p̄tinui aut nona aut anā

q̄: 7 q̄nqz pp̄ apostema in ipso nervo de quo s̄mo p̄cessit. Defe-
ctus ē spiritūū. s. euz sunt grossi 7 pauci ē cā grauedis auditus
7 s̄l̄r paucitas spiritūū 7 corpis ericatio p̄sūptio. Signa graue-
do auditus p̄ cōitatē cognoscit ex p̄ssione alicui⁹ egritudis aut
dispositōis totius aut p̄tis cū cui⁹ angimento auget grauedo au-
ditus diminutōe minuit q̄ ante illā dispositiōnē audita erat i
columnio: 7 cōitas cerebri cognoscit q̄ scdm plurimū nō soluz
ledit auditus imo multi sensus 7 q̄nqz virtus motiua cognoscit
aut q̄ sit cū crisi q̄ egritudo p̄cedēs terminat aut minuit. Et
si mām terminat ad aures sit grauedo auditus difficilis remanēs
post crisis. Si vero mām ad aliud mēbrū pmutet aut expellat
finita crisi remouet grauedo auditus. Cognoscit aut q̄ sit per
eētiā q̄ nulla adest dispositio totius aut alteri⁹ mēbrū verisitr
factiua huius grauedinis. 7 si adsit oppilatio in foramiē cogno-
scit aspiciēdo i aure sub radijs solis. Et cognoscit et cā oppi-
lans. Cōgno scimus aut cāz eē in nervo auditū ex carētia cu-
iuscūqz alterius dispositōis verisitr faciētis grauedinē audi-
tus 7 scōz plurimū est cū dolore: s̄z mala p̄plexio solutio p̄tinui
apostēta ventositas cognoscit p̄ signa p̄p̄a dicta in ca. de do-
lore auri 7 ca. de vlceri auri. Et si adsit oppilatio in nervo co-
gnoscit ex carētia oīuz aliqz dispositiōnū: 7 q̄ forte p̄cessit ple-
nitudo capitis ap̄a aut alia cā verisitr oppilās 7 q̄ sentit graui-
tas 7 p̄p̄ie cū se prosternit in oīone. 7 si est surditas a natiuita-
te cū bonitate foramiē auri cognoscit illud eē aut q̄ dicit ner-
uus in osse petroso. aut q̄ creatus est solidus absqz foramiē
aut q̄ hūditas oppilans ipsū ingressa est. Cognoscit aut ipsū
eē grossus q̄ auditus ē diminut⁹ nō oblat⁹ 7 ex carētia aliarū
cāz. Diminutio at auditus p̄ns siccitatē 7 paucitatē spiritūū co-
gnoscit ex p̄ssione cāz corpis ericantiū 7 cū tonatilitate faciē-
tiae aut p̄tine se ipsas oīdunt. 7 nocomēta de illis d̄ relicta
sibi p̄portionalia 7c.

Prognosticum surditas a natiuitate nō ē curabi-
lis antiq̄ sup̄a duos ānos diffi-
cillime curat. noua aliq̄n facilliter aliq̄n difficulter scōz cāc fixio-
nem 7c. Bubiāt vt̄ plures sunt muti q̄z surdi. Ad q̄d d̄ q̄ a
natiuitate plures sunt muti q̄z surdi nā oēs surdi sūt muti eo q̄
ipsis nō audientibz nō p̄t discere formatōēz s̄fraz 7 silabaz nec
dictiōnū: multi autē sunt muti a natiuitate p̄pter defectū i neruis
mouētibz lingūā q̄ veniūt a septio pari neruoz cerebri 7 tñ nō
sunt surdi nullo existente defectu in q̄nto pari neruoz cerebri 7
in ceteris organis 7 instrumentis q̄ deficiūt auditui s̄z ē p̄ extē-
pore plures sunt surdi q̄z muti videmus enī ex decursu etatiū
7 ēt ex cāis egris occurrentibz plurimū ledi visū 7 auditū nō at
lingūā neqz q̄stū ad gustū neqz q̄stū ad motū s̄ ipsa. n. nā mlti
tuni sollicita sunt 7 ordinati vt̄ multe arterie 7 nerui multū. Gros-
si a pluribus p̄tibus cerebri veniēt ad ligūā. s. a tertio 7 quarto
pari ad dādūz gustū 7 a septio pari ad dādūm motūz. sed ad
aurē pauci nerui pauce arterie 7 vene veniūt 7 mlti subtiles or-
dinati ad ipsū nutritiōnē 7 cū auri sit mēbrū parū 7 ex angue
venē aut debuerunt eē p̄e p̄ quaz extremitates purgatur nā
liet hum⁹ or colericus in aure reptus q̄ ē cerumē aurū ordina-
tus sua ericatioē 7 calefactōē ad auditus p̄suationē. Lingua
at est mēbrū magnū 7 carnosū multo indigēs nutritimēto p̄p̄e
rea vene eius magne fuerunt 7 q̄ multos habuit musculos p̄
pter plurimos motus eius multi ad ipsū veniūt nerui. nā enīz
fuit multū sollicita de lingua 7 p̄pter gustū sine quo p̄tingit aial
diu viuere: 7 p̄pter motū lingūe cū debuiat masticatōi. 7 ēt ligua
est magis posita in loco tuto. oculi autē aures magis extrinse-
cus occurrentibus p̄pterea facillius ledunt q̄z lingua q̄re ex tē
pore plures sunt surdi q̄z muti 7c.

Almanfor

Am in auditu p̄tingit grauitas p̄siderandū
est an sit ibi sordities q̄ vocat cerā que sit in
c aure que si inueterauerit mūdet aut cum inc-
dicis scdm q̄ p̄diximus. aut cū cura manus.

Si aut sordes nō affuerit 7 venerit hoc post societa-
tē fastidiosam. que eā p̄cessit aut egritudine acutaz
auris ponēda ē super vaporē aque in qua eā p̄dixim⁹
cocta fuerint traiectorio interpolito quousqz vapor

ascēdat qđ hoc mō fieri puenit. Res iste in curcuma hñte os acutū coquantur: deñ traictoriū ori curcū me supponat: et ne vapor egredi possit pñis inuoluatur et auris sup os traictoriū ponat. et istō sief in aurē mittat: qđ recipe colognide. 3. i. baurach tertiam. 3. vniū castorei aristol. ro. succi absinthij oium añ. 3. 5. costi quartū. 3. vniū euforbij sextā. 3. vniū sellis vacci quātū sufficit ad pđicta p̄ficienda fiant ex eis sief cū qđ necesse fuerit vnū in oleū de amigdalīs amariis aurī resolutū imittat: s̄ valde vtile existit dolo: i. p̄lati: cor: et ventositati et sonitui et tonitruū q ex grosso vento fuerit et surditati q̄ est ex grossis hūoribus. Si autē auditus debilitas post ieiuniū vigiliās q̄ ptingit fuerit que facies extenuata et oculi cōcaui eger balneū sepe ingrediat. et largiori cibo ac potu vtat. et in somno fiat p̄fūdior sup caput qđ aquā tepidā cū oleo sūdāt donec sanet. qđ si post frenesiz cōingat ex medicinis p̄mis curetur.

30. ar.

Iudicij pñs capm in ptes quatuor: p̄ia enī ponit curā grauedinis auditus pendētis a cerumie aurī. In scđa ibi. Si at̄ sordes nō affuerit. Pōnit curā ei⁹ que pendet ab hūiditate in organo auditus infusa siue in niscata qđ scđm plurimū fria est. In tertia pte ibi si aut debilitas p̄dit curā ei⁹ q̄ fit ex ianūtōe et p̄suptōe corpis et paucitate spiritū audibilī. In q̄rta ibi. Si post frenesiz. Pōit curā eius q̄ sequitur frenesim dđ alias capitis egritudines. De p̄ma dicit qđ si pueniat ex sorditūe q̄ vocat cera in aure diu retenta et idurata curanda ē cū medicis et opatiōe manuali. In p̄mis igit egro p̄stituto cū aure sub radij solarib⁹ extēdat auris ita vt forame rectificet: et cū infuso argēteo cōiter p̄sucto aurs ab illo cerumī ne purget cauēdo. s̄ q̄tū est possibile ne organo auditus nocumētū inferat iō fiat cū ei suauitate qđ si cerumē multū p̄fūdū fuerit et indurātū molificet et abstergat p̄rio aliquoties lauādo aurē cū idromelle callido postea imitēdo duas guttas: aut tres olei amigdalay amaray deñ sequenti die fiant tēte ex cotto longe subtilēs cū qđ auris in p̄fundo sufficiens mūdificet illas lētas circūducendo vt melius cerumē adhēat. De scđa pte dicit qđ si surditas sequat̄ fatietatē fastidiosā ex qđ cōiter multiplicant hūores frigidi aut suppleat aliquā egritudinē cronica aut aliqđ egritudinē acuta: et sint hūores frigidi in aure retētū: tūc suffumiganda est auris cū eboto posito sup osificio curcume hñtis strictus osificio cui⁹ extremitas subtilis ad aurē pueniat et in curcuma bullierunt herbe supius posite in tinnitu et i sonitu et suffumigiū illud fiat stomacho ieiuno p̄rio p quartā pte hore deñ p̄ apli spaciū vsqz ad mediā semel aut bis in die q̄tuor: aut q̄nta dieb⁹ p̄tinuis: deñ immediate post hoc suffumigiū: hoc sief distēperatū cū oleo amigdalay amay auri iniciat. R. colognide. 3. i. q̄ est ca. in tertio sic in p̄rio mūdificās aurē resoluēs et incidēs et tra hēs mās ex p̄fundo aurs baurābe. 3. i. p hoc sale accipim⁹ sal nitrū qđ ē sic. in. iij. ericcat et subiliat castorei. ca. et sic. in prin. q̄r ti gradus aristologie. ro. ca. in. iij. sic. in 2º q̄ ē subtilatiua et atra et uua ex p̄fundo et a p̄petate absterget. sordes aurs p̄fortās auditū succi et ap̄sintij ca. in pº sic. in 2º surditati a p̄priati. añ. 3. 5 costi q̄rtā tertie vniū ca. in tertio sic. in 2º attrahit ex p̄fundo: et p̄fortat oia nervosa euforbij. ca. et sic. q̄rto sextā tertie vniū sellis vaccini ca. et sic. in q̄rto quātū sufficit ad p̄ficiēdū sief. In tertia pte dicit qđ si debilitas auditus p̄tingit post ieiuniū et vigiliās: fueritqz facies extenuata et oculi p̄caui sic accit̄ his q̄ passi sūt longas egritudines eger se balneū ingrediat. s̄ aq̄ dulcis et āplio: et cibo vtat et tot⁹ et p̄cipue caput humectet q̄litiue et substāfice in quarta pte dicit qđ si p̄tingat post frenesiz curet cū medicis p̄mis p frenesiz itellige qđ cūqz apā siue calidū siue frigidū capitis et magis āplidō quācūqz egritudinē mālē ipsius: si ergo qđ auri cōcatur ex capite fuerit cerumē aut filis mā cholericā curetur ipsa ex hēdū 2º qđ in pº pte capli deñ ē. Si at̄ fuerit mā frigida infusa i organo auditus curet 2º qđ deñ est in 2º pte capli. si

vero cōtus sit p̄suptū et p̄ter modū resolutū p̄ has egritudines curet cū hūe cātib⁹ scđz qđ deñ ē in tertia pte capli: qđ cūqz curat curabit cū medicis p̄mis. i. qđ dicte sunt. h nō o3 ordinare curā surditatis que p̄det a cerumie aurī nā satis ē et supradictis manifesta neqz curā ei⁹ q̄ p̄det ex siccitate: nā sibi vnica debet intentiō q̄ ē hūectatio q̄litiua et substāfice de qua sepe supradictū est neqz o3 ponere curā eius q̄ puenit ex carētia foraminis: aut ex carētia nervi auditus: aut neru⁹ ipse creat⁹ fuerit solid⁹ hec enī nō recipiūt curā et est cōiter surditas gnātōe p̄ca. s̄ ex defectu virtutis in formatiue: neqz o3 ponere curā eius q̄ fit in senibus ex decursu etatiū p̄pter paucitatē et grossitē spiritū et eric canonē substāfice nervi auditus i multitudine hūiditatis supflue qz nō recepit curā. Neqz curā illius q̄ puenit ad aposteatē solutiōe p̄tinui et vapore siue v̄sositatē nā de his in caplis p̄ca: et debilib⁹ sufficiēt actū est. Neqz o3 ordinare curā ei⁹ q̄ p̄det ab oppilatiōe p̄p vermes in aure. s̄ existēs aut alia corpuscula q̄ aurē ingressa sunt qz d̄ his in duob⁹ caplis sequētib⁹ ageť. Sup est ergo vt ponamus curā surditatis q̄ p̄det a mala p̄plexiōe si ne mā in organo auditus existēte siue sit ibi paulatīe p̄gesta aut aliū de deriuata. Cura ergo surditatis a mala p̄plexiōe siue mā qnqz exigit intentiōes. s̄ alterationē p̄ficiēdā cū p̄rijs aut p̄hibitiōe humoy a fluxu correctionē accidētū et regimē sex rex nou naliū. P̄ia intentiō si fuerit mala p̄plexiō calida p̄ficiat iniciēdo aliqđ olei ro. cū aceto bullit ad acetū p̄suptiōe: et si frigida fuerit calefaciēdo cū pannis callidis et cū infusiōe olei de amigdalīs amariis de spica de balsamo de costo laurino raphanino de stasifragia et sitibus et eisde intentiōibus p̄ficiantur scđa intentiō. s̄ auris p̄fortatiō: et p̄plexiō et tertia intentiō si huiusmodi sit aliqđ stipicia vbi et op⁹ sit hāt canonones et diuersiōes scđm oportunitatē. Ex accidētibus cor:igentib⁹ ē dolor de quo in pº ca. Regimē aut sex rex nō naliū dedinet in p̄rijs discrasie. Si vō fuerit mala cōplexiō cū mā aliūde trāmissa sex exigit intentiōes. s̄ euatio. B̄uersio regimē mēbri mittētis mae p̄iute educiō et resolutiō et cū h̄ discrasie alteratio accidētūz correctiō et debitiū regimen. Euatio aut fiat in mā frigida cū hieris et cochys et agrico i calida cū decoctōe fructū pillulis assageret et pillulis aureis. et di gestuā p̄pae ex capto de soda p̄gran et multoties ē necessariūz iterare euatiōes: et p̄pae qñ sit surditas ex retētiōe colere vel cuius cūqz alterius hūoris fluere p̄sucti cui⁹ redūdatiō sit ad aures iuxta h̄ippo. q̄rto aphorismoy. Adedicamē mirabile in soluēdo hūores grossos frigidos optie p̄ferens ad surditatē et mirabile ad vertiginē et epilepsia mensura potēt educit. R. salis armo. piperis añ. 3. ij. euforbij. 3. i. dabis ex eo quatuor aut septē grana cū ouo sorbili aut idromelle et melius ē multiplicari nūerū euatiōnū et mino: are q̄titate vt virtus p̄seruet et pueniat maturatiō. Diuersio at̄ fiat cū gargarismib⁹ caput purgij p nares et matricatiō: ijs scđm qđ in plurib⁹ caplis dictū est vsqz ad vesicāia et cauteriū in p̄missura coronali oēs euatiōes diu p̄sue et puocetur si facta sit retentiō. Regimē at̄ mēbri mittētis si aliqđ sit cā p̄ficiat euādo discrasia eius corrigēdo et ipsū cōfortando et de hoc sepe dictū est: plurimū. n. in surditate cerebri ē in cā. Adalerie at̄ p̄iute educiō qđ scđz plurimū ē frigida p̄ficiat cū exercitiō et p̄prie p loca sicca et arenosa et stomacho ieiuno. Tūc cū reciferatiōe et clangerib⁹ tubay et ceteroy istoy musicaliū: et cū balneatiōe in aqz tarmay et salis imo aq̄ maris. s̄ infillata p̄feret cū suffumigiūz et liquorib⁹ in aures injectis de qbus in lra. et cū medicis siccis i aure retētis. S3 pro hac intentiōe p̄ficiēda ali q canones obseruet p̄ter canones gnāles ab initio positos: p̄pimus vt hec iponēda ordinent scđz erigētūz discrasie et hūoris peccantis. scđs vt inchoet a leuioribus et gradati procedat ad fortiora. Tertius vt p̄rio tēptē exterius applicita qđ iposita vt prius sicca qđ nō penerēt in p̄fūdūz aures: postea humida. Quartus obfuet an p̄p hōz admistratiōne sequat̄ iuuamētūz et p̄tinent an sequat̄ nocumētū et omittant: ē enī difficile b̄ri mētri huiusmodi medicas qđ ponātur in aurib⁹. Adulatiōes. n. magis nocēt qđ p̄ferat. Ex pueniētibus ergo ad hoc in cā frigida et muscus cotto inuolutus et in aure retētus itē frustū raphani scđm forame aurs figuratū castoreo et musco aspsitū: suffumigiū de quo deñ ē itē oleū amigdalay amaray nardinū costi

nū oleū balsami. Euaporatoriū bonū est vt calefiat vrce quo diu steterit oleū oliuay et sit cū amurca sine oleo. et fumū recipiat praetectoriū: et succus absinthij cū sale est leuius et proprius et vrina capie hz in h proprietate. Alio leue et expitū. R. gariofolij. 3. s. et mastice grana duo semis porri grana sex puluerizetur grossū mō et bulliāt in 3. s. olei de ruta: et tepidū istillet. et pulpe cologntide et succo cucumeris asinini aut radici eius ictū ppe tas mirabilis cū aliquo dictorū oleorū et ex eis est oleū nardinū cū castoreo et pulpa cologntide pūb equalibus pfectio cū felle vacino et expius et puluis ellebori albi cū aceto distillatus in aure aut mītus in aurē cū lichiniōne ellebori albi castorei pūb niri an. coquant in vino potēti cola et distilla de oleo in auri bus et spoliū serpētis cū aceto et vino pferat cū proprietate sua vt oleū dectois eius. In cā calida pferat oleū ro. cū aceto bullitū ad ceti psumptionē. itē succus granati reducat i cortice suo cū pauco aceto thure et oleo ro. et decoquat donec aliquatū inspisset et i maiori caliditate succus lactuce et solari pferat et ex vaporibz cōuenientibus ē aq calida sola vel in aqua bulluerit res infrigidātes vt folia viti salicū. et. Corrigat aut dolor siē supra dictū fūū in pūo caplo. et regimē ordinet in hūi discrasie: et piculariter pgrēf ex caplis pcedētibz. Surditas at pēdēs et nerua aut carne addita raro pp loci nobilitatē curā recepit: iterdū tñ curetur cū administratōe medicamēti acuti vna vice post aliā vsqz dū psumatiz esto memor vt id paulatī fiat et in lōgitudine diep. et

De vermibus aurium et pueris aialibus. Caputū gnto

Almanfor.

Um i anre fuerit titillatio et prurit' et dolor

et deū ceciderint vermes ab aure imittat auri succus mētastrij: aut folijs pscorū: aut oleum de nucleis ipsoz: aut aloes i aqua dissoluat et mitiat: hec enī vermes auris et pua aialia igrediētia ipsā quāct in aure et in vlcēibz nascunt interficiūt. Zo. ar

Quid sit hoc capm i ptes duas in pma ponit signa v. mūz et huiusmōi aialia in aure existentia. In scda ibi imitatur. ponit curā de ābabus pūb siml de pma die qū in aure sentit titillatio qdā. i. mor' qdā cū agitatōe pua et adest pruritus q ē vna de decē et gnoz spēsbus doloris scda primi et dolor. s. alius q scd plurimū ē pūgitiuus et aliqū maris et spafinosus cū puenit ad neruū auditiuū et cū etiā maxia egrī angustia et inqētudine et aliqū aligō neruis ab aure egredit. hec māifesta sūt signa ibi adest vermes vel silia aialia pua sicut pulices cūmiceo sanguissuca pua et silia. vermes at ibi nascunt ex sanie aut ex aliā hūiditate ibidē putrefacta. aliqū vō aures ingrediunt sic et aliā aialia sibi silia et hi vermes qñ sensibilibz ledūt opatōes sūt morbus in nūero sic et vermes in intestinis. In scda pte dicit et ponit curā ppledā. gnoz intēōibus pma vermes educit. scda si vermes educi nō possūt ipsos interficit. tertia intersectos educit et aures mūdificat. qūta corrigit ac cidentia qūta ordinat regimē. Prima intēō pplet situata aure egra sub radijs solis imittēdo in ozificio auris cōtū in fusū in lacte aut i melle aut in penidijō cū lacte distēperatis in succo carniuz pinguēdinū assatay. Ad dulcia. n. et pigua mouet vermes et post hoc ad sternutatōes pmouere ore clauso et naribz vt ipetuz et pmoio magna fiat vel ptes auris cū quo excutiant vmes exterior. Si vero fuerit sanguisuga qd forte cognosceat aspiciēdo in aurē sub radijs solis tūc sanguis colūbe in ozificio auris imponat. et si nō seperet. q forte iam adhefit alicui pti distilletur in aures aqua salitalaut lichiniū et imēdiate separabit et tūc cum motu sternutatōis aut tussio facilius poterit educi. et. Scda intēō ē vermes interficere quā intēōes pplet. Rasis cū succo mentastri calido et sicco in scdo mltum pprio ad interficiēduz vermes sūt cum succo de folijs pscorū similis pplexōis et virtutis etiā eos interficiēs sua amantū die sūt cum oleo de nucleis ipsoz aut aloē cū aqua dissoluto distillādo et ex his duas aut tres guttas in aurē: et hec cū hoc q vermes interficiunt etiam aures a sanie et hūiditatibus extraneis mūdificant: et non sinunt in ea fieri putrefactionem et breuiter oia amara acuta acetosa sunt in hoc pstantia et cū hoc si habeant singularē ppietatem pra

vermes magis pueniūt sicut apsinthiū alphasarion. i. radix mori scd aliquos s. credo q sit prasiū vel centurea et fortius hī ē calamētū. Nec enī aut aliqz eoz si bulliāt in vino aut aceto sūt vltia succus tñ ipsoz ē potentior: necat enī vermes et dolo: ē serdeat: sūt succus caparis succus radicis mori succus cucumeris agrestis cū radice ei' et succus lapinorū amarorū: et ex bonis miscibilibus cū eis sūt sella aut euforbiū et oleādō inē ppetas mirabilis adhec. Et dixit Gal. si cetera nō pferat sulphur viūū et cale viua terant et cū melle pficiant et cū aceto in aurē instillet. et allitrat distillatū in aurē eos pncat: et p allitrat aliqū itelligunt refinā pini aliqū picē aliqū gumī cedri qlibet est bona qñz pmissus placentia vermibus cū eis q eos necant sic mel cū aliquo supascripiorū. Auic. ponit hēc medicamē. R. vini. 3. ij. mellis. 3. ij. olei. 3. i. misce cū albumine duorū ouorū sūt tepida et ibibant lane et ipleat auris et cubet sup aurē et nō dormiat deū subito rapiat qm vermis egrediatur. Tertia intēō ē ipsos intersectos educere ipleat ergo auris vna vice post aliā ex vino et oleo tepidū et cū snellis ex conto factis circūducēdo educant. et cū be in tentiōes ppletur dormiat eger sup aure egra ad hoc et valet inmissio aque mellis et ppe violenter cū catathir et postea ericatio cū snellis de conto. Quarta intēō. s. acciditū correctio ppletur sedando dolorē aut curādo vlcera ex putredine vermiū dere licte scd q in caplis pcedentibz dictū est. Quinta intēō. s. de bitū regimē pficiēdo amaris salis acutis et acetosis et ipsa masticando masticata in ore tenēdo et odorādo. et.

De his que in aures extrinsecus cadūt. Caputū Sicut

Almanfor

Um aliqd in aure figitur oleū tepidū est imittendū et patiens balneū igrediāt ibi morā faciēs donec corpus eius mollificet deū naribus insufflet conditi et teneat anbehus ne sternutatio sequatur forsitan enī sic egrediatur. Si aut fuerit difficile et nō exierit erit necessē vt cū ferreo auri immissio extrahatur: Quod et in naribus est faciendū si quid eas ingressus fuerit q extrahi non possit. qd si aqua aurē intrauerit capite ad partē auris illius inclinata saliat eger: qd si nō exierit. puocetur sternutatio vt dixim' deū oleū tepidū multoties imittatur. neqz hoc p pūo ē habēdū et pcpue si res malā hīs qualitatē ingressa fuerit ex ea nāqz grauis seqt dolor.

Zo. Ar.

Quid sit hoc capl' in ptes tres. In prima ponit modū extractōis rerū duay fixay in aure. In scda ibi qd si aqua. et. Pponit modū extractōis rez ligdaruz. In tertia pte ibi. Nec hoc p pua est. Facit medicū diligentes in huiusmōi rez extractōe. in prima pte innuit duas intēōes. Prima est foraminis mollificatio et dilatatio et etiā mollificatio rei que ingressa ē aures aut ipsius pminutio si fieri possit instillando in aurē oleū tepidū et egrū ponēdo in balneo. s. aque dulcis et marie semētando aurē cū philtro aut penā infusa in aqua tepida. caue tñ ne res que est ingressa aurē p hūe cationē creseat. hēi faba faxcolus cū cer et silia in his enī ab oler instillatione et fomentatōe cauēdū est. Scda intēō est ipsius rei extractio. puocādo sternutatōē cūz pdist: aut elleboro naribus insufflato: ore et naribus clauso: vt cūz ipetuz acce in spirato vltus aurē moto illa res ab aure excutiat. Si aut cūz sternutatioē exte non poterit extrahat cum instrumēto pgruo cū quo etiam extrahūtur res narem ingressae cuius instrumenti figuras vides in margine et cum hoc etiam extrahuntur lapilli in virga retenti. Sed bene caueat operans quomō ipsū applicet ne in profundum rem extrahendam impellat. De expertis per me in extractione rerū in fixarum in aure est vt lacerta viua aut no uiter motua applicetur cum capite suo aur et ligetur sic per tres horas retenta et cum eam amoueas inuenies rem infixam. ad herentem capiti lacere et hoc valet in extractione cuiuscunqz rei vbi cūqz fixa. In scda pte dicit q in extractōe aque et rerū

ligat daz bz eger saltare capite icurvato sup aure egra ⁊ liquor eri
bu ⁊ si nō sufficiat puocef sternutatio vt pri^o alteri^o dicit q me
dicus nō dz eē negligēs in extractōe huiusmōi rex ⁊ pprie cum
sunt affecte mala qlitate. causant enī interdū dolorē forte ⁊ alia
pessima accidētū. ingentia at i extractōe huiusmōi rex humida
rum penes. Auic. ⁊ alios sunt plima primū ē cū ebula id est ca
nula pforata cuius extremitas bene cotto circumdata in aurem
ponantur vt bene adhaereat. Deinde cum ore potenter fiat suc
cio: eribit enī ne detur vacuū. ⁊ simile huic est cathatir cum sua
extremitate in aure imissus. secundus modus ē vt spongia facta
subtilis p forte pstrictionē cū extremitate ponat i aure ericabit
enī humiditātē illā. ⁊ si te huic ē medulla melige aut fustes ane
ti aut papirus palustris cū extremitate ponat in aure postqz be
ne p strictionē fuerit subtiliatū vt crescēdo bñ foraminē adhe
reat ⁊c. Deīn in alia extremitate cotto circumdata vsqz ad tertiā
ptē sui accendat ignis q pcedat ardendo vsqz ppe aurē egro ia
cente sup aure egra ⁊ subito extrahat ⁊ eribit aqua. Tertius
modus ē ēt ne detur vacuū accipiat vesica ⁊ in collo vesice sit
canula posita ⁊ bñ ligata ⁊ in residuo vesice sint tres circuli eq
distantes bñ adherētes ⁊ ligati cuz vesica siue pfecti ⁊ vesica b
cuz circulis suis pstringat versus collū suū ⁊ canula i aure po
nat cotto scdm extremitatē suā circumdata ⁊ postea vesica elon
getur tenēdo canulā bñ firmā ⁊ eribit aqua ne def vacuū. et
ad hoc optie faceret folius puus cuius canula ēēt auri ppositio
natalis duabus itētib^o peractis: sequit^r tertiā q est accidētū
correctio marie doloris cuius cura sup: aposita est. ⁊ iponatur
in aure oleū ⁊ ppe de amigdalīs amarīs si aq ingressa fuerit et
si lichiniū aut aliud calidū de oleū ro. onfaniū instillet ⁊ idē
facit. ⁊ ordinē regimē scdz exigentiā accidentiū ⁊ intentionē ⁊c
(Sequunt^r ca. de egritudinib^o nasi ⁊ pri^o de Anathomia eius.

Arta ordinē a nobis pmissū hēmus duo p cognosce
re. Primū ē anathomia nasi. Scdz est modus cō
gru^o applicandi medicinas p cura passionum nasi.

Quantū ad pmiū nasus descriptiue ē mēbz infrale
insuprema pte corpis sitz obloguz ex duobus ossibus trib^o
cartilaginib^o ⁊ duobus musculis ppositū duo hñs foramina vs
qz ad collatoriū penetrant ad euēanduz cerebrū odorāz
distingueduz lras ⁊ supfluitates a cerebro ad euanduz finali
ter ordinatū ē enī p^o mēbz infrale siue organicz qz ppositū ⁊
ad plures opatōes facietes p bñ eē indiuidui ordinatū: ē at in
supma pte corpis suū vt eēt cerebro primū ē at scñ oblogū sic
enī meli^o defuit ad opatōes de gbus ifra: est at ppositū ex duo
bus ossibus figuratis scdm formā duoz trianguloz ⁊ scdz eoz
angulos iūgunf collatoriū: scdm bases iūgunf iserius ita vt na
sus sit maior ⁊ latior inferi^o qz supus. Nec at ossa fuerūt subtri
lia vt. eēt leuia neqz fuerūt multū dura q: magna fortitudie
nō idigebat merito opationū in qz ordinant^r fuit et nasus cō
positus ex tribus cartilaginib^o. duabus. s. extremitatib^o duoz of
fuiū qz iuuamētū fuit triplex. Primū gnāle ne mēbz molia
siē cutis ⁊ musculi imēdiate ossib^o duris iungerent^r. 2^m fuit vt
nares starēt apte ⁊ possent dilatari ⁊ pstringi scdz necessitatem
aeris attracti ⁊ expulsi: si enī fuisset solū os nō potuisset dilata
ri ⁊ pstringi. Si vero caro ⁊ pāniculus non stitissent. nares dila
tare ppter molitiē sbe. Tertiū iuuamētū vt quaterent in expul
siōe supfluitatū sic enī adiuvat ad ipsaz expulsionē. tertia vero
cartilago ē in medio nasidēo ipsuz p mediū scdz lōgū ⁊ est
durior supius qz inferius: hoc at scñ fuit vt in naso eēt duo
foramina vt supfluitates expulsi a cerebro scdz plimum transe
ant solū p altez foramē et reliquū attractōi ⁊ expulsionī aeris li
bere subleruat: si enī nō fuisset nisi vnus frequēter supfluitati
bus a capite descendētib^o p nasuz fuisset ipeditus trāsū aeris.
⁊ fuit ppositus ex duob^o musculis puiis vt sua magnitudine nō
ipeditent alios musculos q sunt in genis defuētes motui labi
orū ⁊ aliaz puiū faciei. fuerūt at fortes vt fortitudie supplerēt
qd deficiat in magnitudine ⁊ oriū habuerint a genis qua ppter
nares versus ipsas pñuntur scdz voluntatis impiūz habuit at
duo foramina perueniētia ad collatoriū qd ē in osse basillari: ē
enī ibi pforatus: ⁊ silit perforati sunt pāniculi tegentes cerebrū
ex ipsius directo vsqz ad carunculas mamillares q sūt in extre

mitatibus duaz ptiū ventriculi anrioris hoc aut factū fuit vt
supfluitates a pte anriori cerebri possēt expelli p nares vt etiam
spēs odoris ⁊ et fumalis euaporatio acri pmissa possent p fora
mina nariū ⁊ collatoriū ⁊ duoz panniculoz defertur ad carūcu
las mamillares q sunt organū olfat^r ⁊c. Subdunt aut postea
in diffinitione qtuor iuuamēta ad q nasus ordinat^r. Primū
ē ad euētādū cerebrū qd facit mediātē multo aere in ipso pnto
quē modificat vt modificatus trāseat ad cerebrū cūctationē licz
maior p aeris per ipsū attracti deferat ad cordis euentationē.
Scdm iuuamētū ē vt mltus aer in ipso pntus receptū spē
rū odoris ⁊ fumalis euaporatōis melius ad odoratū defuiat.
Tertiū vt p ipsū paulatine expulsi scdm exigentiā sbe etiā disti
guant^r nā taliter deseruit nasus iuxta. Auic. p^o primi ca. de ana
thomia ossū nasi ad distinguendū lras qit^r debuit foramē ma
gnū fistule ad distinctionē sonoz. Quartū iuuamētū fuit ad
tegendū supfluitates ⁊ p ipsas expellendū q a cerebro defluūt
per nares. Cū enī manib^o sit nariū pstrictio aer p loca angusta
impulsi expellit cū violenta supfluitates gbus obuiat. Ex his
p^o sūms nisi figura quātitas nūc^r ptiū substantia ex quo ē p^o
plexio est enī frigide ⁊ sicce pplexiōis ⁊ colligatiā. colligat enī
cū cerebro colligat ē cū ore ⁊ gutture qz p illa foramina ē transi
tus ad guttur. colligat ē cū oculis qz in supioribus ptiū^o ossiūz
nasi sunt foramina ad oculos terminat^r quā ppter alchēol posi
tūz in oculo gustat aliqua pte ipsius resudante ad os p forami
na nariū. pōt aut pati oē genus egritudis. s. pplexiōis ppositio
nis ⁊ vnitatis ⁊ apostemata cuiusqz generis ⁊ hec sufficiant
de anathomia. Scdm at perficiendū ē modus applicatōis me
dicinaz pzo quo sciendū qz aliqui applicant capiti ⁊ precipue pti
anteriori ⁊ maxie ad duertēdū a naso. aliqui applicant ori sub
forma masticatoriū aut gargarisimatib^o aliqui applicant naribus
quadrupliciter aut ifudēdo eas ligdas in naribus capite con
uerso ad posteriōra ⁊ melius ē salte medicina existente acuta vt
os sit plenū aqua. scdo narib^o sugunt. tertio sub forma odoris
⁊ suffumigij aplicātur quarto sub forma pulueris iussantur.
Sciendū in est q si medicie fuerint acute seq^r odor ⁊ dolor na
si ⁊ capitis cui os subuenire cū attractioe siue iniectione lactis ⁊ si
miliū sedantiū acuitate ⁊ dolore remouentū.

De sanguine a narib^o fluente.

Ec gnta pars de passioibus nasi bz quatuor ca. quo
ruz primū ē de fluxu sanguis nariū qd nois satis no
tuz est: sed fluxus sanguis nariū de scriptiue est exi^o
sanguis p nares siue imēdiate veniat a narib^o siue aliunde ppro
cuius noticiā vt veniam^o ad scdm. s. ad spēs siue modos fluxus
sanguis nariū. Sciendū ē q sanguis aliqui egredit imēdiate a ve
nis q sunt in narib^o, aliqui a venis ⁊ arterijs longinqz sic ab ar
terijs rethe mirabilis cū rūpnū aut ab alijs arterijs ⁊ venis q
sunt in cerebro nōnūqz rupta vena in pulmone sanguie ipetuo
se expulso cū tūsi. aliqui egredit simul p os ⁊ nares. idēz accidit
sanguine ipetuose vomito. sanguis tñ ex narib^o ppre scdz oēs
intentionē medicorū dē de illo imēdiate egredit de narib^o aut ce
rebro siue rethe mirabili. Scda distinctio fluxus sanguis ali
qñ est paru^o sic distillās aliqui mltos ⁊ ipetuosus aliqui medi^o
inter hos ⁊c. Tertia distinctio aliqui ē vena aliqui ab arteria.
Quarta distinctio aliqui ē periodic^o aut de mense in mēse sic ali
qñ accidit mulieribus gbus retenta sūt mēstrua: hic enī supplet
vicē fluxus mēstrualis ⁊ aliqui bz alios period^o scdm q in di
uersis tpibus tātus pgregat sanguis vt sufficiat ad fluxū aliqui
ē sine piodis. Quinta distinctio aliqui huiusmōi fluxus ē cren
cus aliqz egritudinū pcedentiū aliqui nō crenicus. Sexta di
stinctio est aliqui iuuatiū^o aliqui nō. noticiūz: iuuatiūz gdes
est mltā plectoria cū vene sūt tēse color rubeus pter modū ⁊ fa
cies tumēs: iminet. n. piculū aut fracture vene aut suffocatiōis
subite silit cū sanguis eēt nimis acutus ⁊ ē et medicorū qz
tatis in his enī casib^o fluxus sanguis ex naribus optie pfert. est
enim iuuatiūz in mltis egritudinibus q sūt apte cretice termi
nari p fluxū sanguinis nariū sic apostēate cerebri ⁊ ppo calido
⁊ sanguineo aut colerico in soda ex sanguie pueniēte ⁊ in sgnā
tia ⁊ piplemonia aut pleureis ⁊ apostēatibus epatis. ⁊ in mor
bil^o ⁊ variolis ⁊ febre synocha ⁊ febre tertiana ⁊ causōe i gbus

maxie colera eēt mista cū sanguine: sed biē Alio. qnta tertij. ca. de fluxu sanguis nariū q̄ pleureis ē apta meli⁹ 7 frequēt⁹ ter. miari fluxu sanguis nariū q̄ pipneumōia cuiusq̄ ca. scōz plu rimū sit pleureis a sanguie colerico q̄ ē aptus p nares expelli Et et vena arterialis deferens sanguinē ad pulmonē minozē hz colligatiā cū vena chilis ascendente q̄z vene pectoris ab ea ramificate dicit tñ Alio. 7 et vena chilis ascēdēs a q̄ ramificat ve ne disseminate p pectus ē primior venis nariū siue q̄ terminant ad nares q̄z ps vene chilis a qua ramificat vena arterialis de ferēs sanguinē ad pulmonē: dicit tñ Alio. 2. q̄nti dē iudicijs flux⁹ sanguis nariū q̄ periplemōia terminat p fluxū sanguis nariūz 7 q̄ pleureis q̄nti ad hoc iudiciū ē mediū quē pass⁹ credo sic eē itelligēdū. s. q̄ pleureis rarius terminat p fluxū sanguis na riū q̄z multa alia apostēata vt verbi grā rarius q̄ apostēa cere bri 7 sgnātia frequēt⁹ tñ q̄ pūmōia. ego tñ cū videri cētū pleu resas 7 multas pilemōias nūq̄z vidī nisi vnā pleureis sanguis fluxu terminari: Nullā at vidi pilemōias sanguis fluxu termi nari s; bñ multas freneses siue apostēata calida cerebrū: 7 for te ē q̄ apostēata epatis 7 ppe existētia in gibo 7 frequētius ter minatur p fluxum sanguis nariū q̄z pleureis cū truncus vene chilis trāseat p gibū epatis: 7 forte hoc ullaerit Alio. in ppo ca. 3 fluxu sanguis nariū cū dicit iuuat eo p̄cipue egritudinib⁹ acu tis 7 in apostēatibus iurisc. 7 ppe sanguinis 7 colericis i ce rebro deit in epate postea i velamē. i. biastagnate: 7 p velamē ēt possūmus itelligē pleurā ex hoc ordine Alio. possūmus elicē snias p dictā. Aliqñ hic fluxus ē nocivus sic qñ supfluit: tūc. n. i colericis facies citrinat colera furiet 7 ebulliet 7 residuū san guis adurēt: 7 in flegmaticis facies pallidatur 7 fit plūbea fleg mate multiplicato: 7 in melancolicis fit facies fuscha 7 plerūq̄z in oibus istis facies tēdit in colore mortui spū paucificato 7 ex tremitates ifrigidant 7 cadūt i sincope 7 interdū moriunt 7 p̄cipue cū magna q̄ntitas in puo tpe egredit sic. xxy. li. 3 mulieres viderim euasisse postq̄z ab ea egresse sūt. xxy. li. sanguis p matri cē in tribus dieb⁹ sanguie at in multa quāuitate s; paulatine flu ente 7 i p̄tribus dieb⁹ debilitat epas 7 puenit ad idropē 7 corpa vehemētius pparata fluxu sanguis nariū sit corpa citrina sub tilis sanguis 7 iuuat ex eo q̄ tpatus est. 7c. Cae fluxus sangui nis nariū sūt multiplices. scōz q̄ differēt sanguis egredit: aliqñ enī apūnt venaz orificia aliqñ vene soluunt aut scōz lōgū aut scōm latū totaliter aut scōz pte. Aliqñ sanguis egredit resudā do orificia at venaz a gbus p̄t sanguis resudare s; sint mltā fe re ad viuēfraz cuti terminata vñ aliq p hūc modū sudarūt su dore sanguineo sic de christo credimus lz illd ēt potuerit eē per resudationē a venis. Tria tñ sunt loca famosa in gbus frequē ter sanguis egredit p orificia venaz ad illa loca terminata. i. na sus anus 7 matrix. Cae aut apūois venaz siue orificior q̄dā sunt p̄mitue sic aer calidus statio sub sole balnei ingressio. cibi 7 potus calefaciētes. repletio mltā ciboz motus violētus furor 7 ira: s; p̄t p̄uissioes calus 7 offensioes. clamores. leuatiōes pō derū. itez aliq medicie sic aleos scamonea 7 siles. 7 aliq sūt cor poze sic mltitudo sanguis aut ipsi⁹ acuitas 7 subtilitas febres calefaciētes 7 bilitates virtutis retēnt 7 silia. cāe at solutiōis ve naz sūt iā dicte p̄mitue 7 corpe. s; vlcera corrodētia. cāe aut resudatiōis sanguis ē caliditas 7 subtilitas ipsi⁹ 7 dilataō poz roz 7 raritas texture 7c. Signa q̄dā sunt p̄noscita dilatiōis appa res in vtrisq̄ oculis 7 lineae albe 7 rubedo 7 citrinitas 7 p p̄rie post sodā 7 reliq̄s egritudines de qb⁹ sup: a aptas fluxu san guis terminari: ipse enī egritudines sūt signa fluxus sanguis fu turi splēdor tñ appens in vtrisq̄ oculis p̄t itelligi ex pte egri et ex pte aspiciētis i oculū vtroq̄z mō nūciat fluxū sanguis futu rū. prurit⁹ aut 7 tūllatio accidēs in naso cū signi iā dictis signi cat iā fluxū sanguis primū 7c. Signa aut q̄ sanguis egrediat ex naso immediate sunt: q̄ p ap̄diationē alicuius lichini⁹ p̄strin gētis ad intra nares facile sedat: scōm q̄ nullo loco capitis do loz p̄cipitur: si vō sanguis sit ex cerebro i aliq pte determinata do loz p̄cipitur 7 nō facile sedatur flux⁹ sanguis imo i naso posita nihil p̄ferūt. Ad at sit ex raptura vene i cerebro 7 nō ex resuda tiōe cognoscitur q̄ mltus ē 7 grossus. pueniēs at resudādo pau cus 7 subtilis 7c. Ad aut si ex arteria cognoscit q̄ calid⁹ ru

bens cū claritate subtilis 7 ē cū spuma frequēter 7 ipetuose egre ditur. Sanguis at ex vena ē rube⁹ tēdēs in fuscū grossus sine spuma cū puo ipetu egrediēs q̄d at sit p̄iodic⁹ cognoscit ex de terminata p̄iodo fuata. q̄d at sit creticus cognoscit q̄z segt aliaf egritudines 7 cū ipsbz plurimū terminant. q̄d at sit iuuati⁹ co gnoscit qñ segtur bona p̄ferētia. 7 bñ tollerat. 7 p̄rio p̄ria sunt signa 7c. Cause at p̄matine 7 corpe se ipsas enūdūt. q̄ aut sit ab vlcibus cognoscit q̄ post sanie sūguis egredit: 7 significa vlcus ābulatiū. s. corrosiū aut putridū.

Pronostica fluxus sanguis nariū ex fractura arte ric in cerebro difficulter curatur 7 scōz plurimū male terminat 7 ppe si frangatur arteria rethe mirabilis scōm p̄noscitū est Alio. 7 scias q̄ qñq̄z viuūt hō fluxu sanguis nariū vsqz quo egrediat. xx. li. 7 vsqz ad. xxy. li. deinde morit⁹: lz vt antea dicit videri 7 supuicisse mulierē cui uribus diebus egres se fuerūt. xxy. li. sanguinis 7c.

De sanguine fluente ex naribus ponit. Rasis curā. Almanfor.

At his que sanguis de naribus fluxū retinent est succus albedorogi cū camphora fuerit i eo resoluta narib⁹ imissis p̄fert enī ei q̄ hanc passionē incurrere solitus est an eā iniectus aut i hora egritudinis. Aut sumat gipsū cinis charte de panno galle sanguis dracōis calc. 7 gēzi: 7 pulueriza ta naribus insufflent aut lichiniū in eis intinctū mitta tur i aures. aut alumē iamēni puluerizatū vt alcohol cū amilo eiusdē quātitatis narib⁹ insuffletur.

De capim de sanguine fluente ex naribus Diuiditur in tres ptes. in pria pōit q̄dā medicamina naribus im ponēda. In scda ibi. Ad si ad hēc vehementer. curat fluxū sanguis p diuersio. i. tertia ibi. Ad medicamen q̄d vehemētē valet. ponit aliō medicamē naribus iponēdū. Pri ma ps pōt diuidi in tres ptes scōm q̄ tria sūt medicamina de q bus facit mētionē: ptes patebūt. Primū medicamē ē succus al bedorogi. i. ozimi maioris siue basilicatiōis de quo vbi grā su matur. 3. i. 7 misceat meida. 3. cāphore 7 si maior eēt caliditas sit 3. i. p̄fert enī vt dicit rasis in textu curādo 7 p̄ferendo: oīcū aut basilicon sit triplex. s. maius hñs folia magna 7 stipitē satis lon guz: 7 ē cōe. scōz minus hñs folia pua redolens odorē gariofi loz 7 dē ozimū garofilatū: tertiū hñs ēt folia satis magna redo lens odorē citri 7 dē cintrariuz: de maiore ē hic sermo: retinet. n. sanguinē a forma specifica nō a q̄litate māifesta imo qz calidū est fortasse magis adiuuaret ad sanguis puocationē 7 ideo se z p̄ misceat cāphora frigida in q̄rto ad reprimēdā eius calidi tate: stuellus itaqz in eo infusus 7 naribus imissis optie iuuat scōm ē hoc. R. gipsi fri. sicci 7 stiptici cineris charte de pāno ca lidi sicci 7 stiptici: dē de pāo ad differētiāz charte de papiro palu stri sup q̄ antic scribebāt gallaz frigidaz 7 sic. 7 stiptic. sanguis dra. fri. 7 sic. 7 stiptici 7 inuiscatiū calcis ca. 7 sic. i. q̄rto 7 caustice 3ezi. i. vitrioli ca. 7 sic. in q̄rto oīuz añ. 3. i. 7 puluerizata subtilissi me naribus insufflent: aut lichiniū ex cotto prius ifusū in albu mine oui deinde isto puluē aspsuz narib⁹ imittat. vltimū medi camē ē alumē iamēni ca. 7 sic. 7 stipticum subtilissime pulueriza uz 7 mistuz cuz eq̄li q̄ntitate amidi retinetur sua inuisatione.

Ad si ad huc frequenter manauerit supiores adiu torioz ptes ap̄d ascellas cū instita 7 coxe ap̄d inguis ligēt: 7 testiculi sunt ligandi similiter.

Si vero passio inualuerit phlobotomē cophalica eiusdēz p̄tis de qua fluit sanguis: Si autē nec hoc mō strictus fuerit magne ventose cū ignez supponat acutari ab ea pte 7 qua fluit sanguis. Ad medicamē q̄d vehemētē valet ad sanguinē p̄strigēdū sumat calcē alba 7 lenis qua vtunt aurifices 7 sepe naribus ifu flctur sine iterpelatōe 7 lichiniū albumie omi illinitū ea iuuuat 7 na ribus imittat. In hac scda pte curat fluxū sanguis diuertēdo prio sine euatione. scōm cū euatiōe. s. phlebotomia 7 p̄z. Et i vlti ma pte docet assumere calcē qua. s. vtunt aurifices 7 naribus fre quēt ifuflare vel in lichiniū in albumie oui illinituz 7 postea ipsā inuoluūt naribus imponi 7c.

Proordinat de cure fluxus sanguinis narium sciendum qd fluxus cretus non est pstringendū imo adiuuandus nisi virtute debilitat. sicut fluxus factus a nā stimulata ipsius multitudinem aut et ipsius acuitate cū mediocri quantitate ei? nō ē restringendus imo incuti quorū libray est aliqui ego iuuamētuz non pūi quo fortasse pseruat ab apostemate vel ruptura vene vel morte subita z sūbūz. reliq aut fluxus sunt scdm plurimuz restringēdi z etiam iā dicti cū nimiz exuberāt.

Cura Ergo fluxus sanguinis narium triplex erigit regimē. primū vniuersale. scdm pliculare. tertiu cōe vniuers. qz: primū pplet quatuor intētiōib? prima sanguine z infrigidat z ingrossat caliditate mēbroz reprimēs. scda diuertit. tertia viat z meatus qb? sanguis ducit ad nares pstringit. quarta cām fluxus remouet. Prima pplet ex his que actu aut po? aut vtroqz mō infrigidatūtius z exterius applicitū vt si epar sit in causa aut cerebz ppter supflūā caliditate z sūtr vniuersū corpus infrigidet cū aceto aqua ro. succo sempuine solatri z sūm q sint actu z potētia frigidā: sed sint ppta membris qbus applicant z si totū corpus sit in cā totū corpus in aqua frigida infundat virtute z reliquis pferentib? z interius sumat supū de papauere et silia pēcipue infrigidēt testiculi cū aceto z aqua veri frigoris.

Scda intentio. s. diuersio pfect stringendo fortiter adiutoria ppe affillas z coras ppe inguina z mamillas in radicib? suis et testiculos que ligature sint dolorose z sepe remouēt. Itē ponatur ventosa sup epate si fluat ex nare dextra z sup splene si ex sinistra z sup vtroqz si fluat ex vtrazqz et ponat sup sumine z super spatulis z sup noera nā pferūt itē diuertat sanguis cū phlebotomia z si fuerit magna repletio in toto fiat ex saphena vel ex alijs venis pedis eiusdem lateris. z si epar fuerit in cā phlebotome f basilica. Si vero repletio fuerit pua aut a furcula supra phlebotome cephalica dextra aut sinistra z fiat sp phlebotomia subtilis: z hauriat qzitas sanguinis scdm quantitate repletiois z tollerāt virtutis imō lipotomia si supuerit eēt efficax remediū stringendo sanguine. Sz pfulo q si fluxus dūctus vt qz non sit ipetuosus vel fortassis sit pyodicus qd potius reiteretur phlebotomia qz q magna quantitas vna pice extrahat sz i impetoso z non dante inductas iudico pūi. Sz mēse dubitās a qua istaz duaz intentionū sit inchoanduz in actu practico dicit z bene. Sz si fluxus sanguis ē ppter caliditate z subtilitate inchoetur i prima siue a pria. Si vero pp multitudinē tñ aut multitudinē cū acuitate sit a scda est inchoandū. Quāvis eadē hora sit ad abas festinādū tertia intentio. s. pstrictio ductū vtiāz pstrictū cū frigidis actu z potētia z stipticis applicitū sup loca viat z transitus sanguinis ad nares z cū debita pstrictioe qua ppter applicitū acetū z aqua ro. z sūtr succi frigidi iā dicti singulariter aut pūmctz circa colū vt oppilez z claudant vene. deferentes sanguine ad caput. hoc idē fiat circa frontē z tēpora. z si opus sit maioris pstrictiois supra scriptis possunt addi bolum armenū gypsu terra sigillata sanguis draconis albugo oui trocisci de karabe z de terra sigillata z silia. Quarta intentio. s. re motio cause pfect hoc mō nā si colera fuerit in cā calefacies sb illianz mordicās z stimulus virtutē expulsiuā cūctur cū decoctioe prunoz tamarindoz mirobalanz citrinorū cū pauco calie aut māne. Si vero aquositas eēt in cā educat cū decoctione aut succo pteos z sūbūz sint tamē admista cū mirobalanis lebulis bdclio z sūbūz pstringentib? Et in hoc casu pria intentio iām dicta nō hz locū. Et tertia intentio ppleda eēt calidit z sicis stipticis inuiscantib? sic cū thure mastice allumine nuce ci pressi z silib? que tā in decoctioe qz in sba possunt applicari ad pstringendū vias z transitus. et nota quib fluxus eēt pyodic? aut daret inductas hec intentio que ē quarta deberet eē pria sz in fluxu non dāt inductas dz ē quarta zc. Scdm regimē. s. pliculare siue locale pplet cū medicinib? nariū ipositis pstringentibus fm vna aut plures hāz qnqz virtutū. pria est virtus infrigidatiua congelans sanguine z ingrossans z iste sunt sic opū iussu gaus casora madragora papauer solatrū semē lactuce z succus eius semper vna alie sunt cauterizantes facietēs escarāz sicut arse nicū calx colchorat calcantūz vsū floz eris z sūtr z cauteriū actuale vbi pueniēt pōt applicari optinet principatū pglutina

tiue vero sūt sic farina volatilis: albumen oui charta combusta spongia marina pūsta pili leporis z coagulū eius fumus thuris z thus z aloes gypsum gummi assuz dragantū pūstū penne pūstae z rasura lebetis terre que sepe steterit ad ignē. Alie sunt vehemētē stiptice vt rosa semē eius sūc? barbe hircine gal le succus palme balauftia cortices granatoz alumē hematites mirra karabe sanguis dra. bolus argenti? terra sigillata achatia succus rubi succus folioz piroz z sūtes. Alie enīz appietate retinent sic stercus assini odoratū iussu laui. Sicut stercus porci succus porci: succus basiliconis mēta z plura his silia. Lere bella aut galinaz pūsta in magna quantitate retinēt sanguine fluentē de pelliculis cerebri. z scōz sūiam. Sa. qnto de igentio sanitatis thus z aloes incorporata cū albumie ouī ita vt habeat mediocrē spissitudinē sic mel excedit oēs medicinas in pstrictione sanguinis fluentis ex pelliculis cerebri. z in hoc medicamine sba virtus aloē q est inuiscano reducit ad actū: z nō tertia p quā aperit orificia venaz vbi ē cōtra si in potu sumeret tertia reduceret ad actū z non hāz vel saltē magis oparet p tertia qz p scdm: securioz in medicine z ceteris p eligende sunt stiptice inuiscantes restringētes a forma pfectifica frigide enīz z gelates corrumpūt spm z calorē innatū: sz in apporiatōe cauterizantiū est timor de casu escare z de fluxu vehemētiori. Iste vero medicīne aliqui applicant sub forma pulueris z sunt subtilissime puluerizande z elaborandū est vt bñ adhercant. aliqui apporiat māt stulle siue tente iussu in ipsi z elaboradū vt bene obturēt nares ad multū ad supiora trāseant: neqz remoucant nisi post qz de fluxu sanguinis securi fumus: sūt tñ aliq medicīne q potate vel suspense collo stringunt sanguinem sic iaspis z silia zc.

Tertiu regimē recipit accidentia subueniat ergo debilitati virtutis cū vino aq carnū z silib? itē si sanguis trāfret ad pulmone pcurēt eius extractio z melius eēt vt transitus ei? ad pulmonez phibere frequēt extractioe eius qd descendit. z sūtr phibetur eius transitus ad stomachū z si trāfret vomitu educatur z si trāfret ad intestina qd solitūis z sanguine discogalantibus p os sumptis: z cū clisteribus zc. Regimē aut sex rep nō nāliū declinat ad frigidū z sicū. s. aer z cū hoc sit boni odoris vñ sternatur in loco hitatōis folia piroz cidonioz nespiloz sor baz rubi z silia z sit aer aliquat obscurus z pauca ei habeat ve stinēta z nō stricta z ppie circa collū: z nihil teneat in capite: et stet capite eleuato. cibi sint sūtr hui? intentiois frigidi sicci stiptici viscosi z bibat aqua calibeatā z comedat pedes z extremitates aialū z pīscēs viscosos: somnus sit mult? sz interrumpz ne sanguis descēdat ad pulmone vel ad stomachū: z dormiat capite eleuato: pcurēt ventris solutio cū clisteribus leuib? z silib? non agitātib? Nares autē nō deducant aut deducet min? qz pōt. Sit qet? aio z corpe ita vt vir loq̄tur. et caueat ab ira furore gaudio timore tñ adiuuat ad pstrictionē. De vlcere nariū

Unde nōis z qd rei vlcery nariū sūt satis ex dictis mai q festa. Spēs aut sumūt qnqz ex pte mēbri patientis: qnqz ex vlcere in se ipsis. Priō nāqz quedā sūt ex trinfeca quedā intrinfeca. Intrinfecor aut quedā sunt in aliazi sim z sūt praua qdā in collatorio z sūt prauiora. Quedā in carculis mamillarib? pueniētia vsqz ad ipsā cerebri substantiā z sūt prauissima. z vbiqz sint: aliqui sūt supficialia z sūt leuioz aliqui se profundāt sicut cauerne z abscessōes z sunt difficilia: ex pte aut siue distigunt nā qdā sunt sicca cristosa a qbus fere nū hil emanat z sūt superficia pēdētia apaporib? aut hūiorib? adu stis. qdā sunt hūida a qb? notabiliter sanics emanat. z istoz qdā sūt munda a qbus sanies laudabilis emanat: qdā virulēta qdā foetida qdā putrida qdā corrosiua qdā fistule. Quedam cancrofa. Itē quedā hoz sūt recentia qdā cronica z antiq. Lāe vlcēz sunt apostemata aut botor que corūpūt in nariū. aut vulnera a cā primitiua illis pib? illata q postea sunt plicera aut hūioris acuti paulatim se pfūdantes aut vapores acuti ad partes nariū eleuati paulatiz excoziantes donec se pfundent. Lāe remotiores sunt quecunqz possunt hos humores z vapores multiplicare. z hi humores quandoqz defluunt a capite per viā caratri aliqui ab alijs pstringunt pūbz. z qnqz in principio cum veniūt ad mēbriū non sūt aduflis postea tadē aduunt sic vt

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Sanguis infrigidans

A. Ductio

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Sanguis ingrossans

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Regimen vlcis

Regimen vlcis

demus multa apostemata a principio non cerosa quā ad caput p
mutat. Signa vlcera si extrinseca sint sensui subiacent: si vero
profundius ex sanie aut ex crustis deinde egredientib' cognoscun
tur et dolore interius sensato: nam ubi dolor ibi egritudo et si sint
in caesim frequenter obturant nares et si in colatorio sanies fe
tes per os egredit. Que si pueniat ex vlcere et corruptione ossis
est subtilis. Si in carunculis mamillaribus nocet olfactus et si
pueniant ad cerebri anterius tadez nocet sensus cordis et adeo
febris: et si profunda sunt et āpla ex egressione multe saniei. si munda et
ex sanie laudabilis: si sordida ex sanie grossa. si virulenta ex sanie
subtili. si puida ex fetore saniei si corrosiva ex exitu sanguis cū
sanie aut post sanie corrosione tendēte de ptes sanas. Can
croso ex signis canceri cognoscitur maxie ex dolore fulmineo cū
sanie fetentissima inde egrediente. sed fistule ex antiquitate et sani
es cōter est subtilis q' aliqui paucificat aliqui multiplicat. Cū
aut vlcex se ipsas cōdūt.

Prognostica Vlcera extrinseca superficialia munda re
centia facile curant. scdm occultia pro
funda in munda difficillime curant maxie ossib' nariū et collato
rio cōcata. Putrida vero corrosiva cancroso maxie carculis
mamillaribus et cerebro cōciantia plurimū sunt pnuosa. et.

Almanfor.

Am in naribus fuerint escare cera et oleuz
et adeps gallinace' eis imittat: et aqua calida
naribus in mane multotiens per aliquot dies
odozet: cumq' pustule egredi ceperit lichiniuz aceto
forti ifusu in quo sal positū sit naribus imittat ac sup
eas silt ponant: siccabunt. n. ex hoc et non plongabit
eaz mora. qd si vlcera ibi affuerint vnguento de ceru
sa curentur.

Jo. ar.

Quidam hoc caplm in duas ptes prio ponit curā vl
cep que nō sūt sicca crustosa i scda. q' si vlcera. et. po
nit curā vlcex hūidoz. de pria dicit q' cū in narib' sūt
escare et cruste primo d' eger odore frequenter aqua tepidam
i. vapores aque calide ad nares recipere: postea immedie nari
bus iponere vnguentū B. R. adipis galline olei. anna. 3. s. vel
quātū vis cere quātū sufficit fiat vnguentū molle hoc ter aut q
ter in die ponat debite calidū et pnuet quousq' escare cecide
rint et post eaz casum stuellus ex coto in aceto salito ifusus na
ribus imittat et aliquoties replicetur. ex his eniz medicamimb'
eger satis cito sanabit. De scda pte dicit q' si vlcera. s. hūida in
naribus fuerint curent cū vnguento de cerusa cuius descriptio
notissima est et pprie apud. Desue et maxie si vlcera superficialia
fuerint: et affuerit ibi mala pplexio calida. Hoz vlcex cura tri
plex. exigit regimē vniuersale pticulare et tertiu qd ē cōe vtrique
vniuersale vero quātoz pplet intētib'. pria ē euatio. scda diuer
sio. tertia regimē mēbri mittentis q'ra fluxus interceptio. Prio
pria intentione ppleda maxie attendat cacochimie toti et maxie
mēbri mittentis ita vt fiat phlebotomia aut alia euatio scd' q' d'z
etiā iterata ex suis minoratōe digestiōe et eradicatione que qua
lis fieri debeat ē satis ex sepe dictis manifestū et. Scda. s. diuer
sio pplet cū oibus aut pluribus generib' diuersionū de qb' se
pe dictū ē. Sed ex proprijs est ventosatio aut sanguisugaz ap
plicatio circa scd' az aut priuā spondilē sic ex p'prie eradicationib'
cām pinctaz est phlebotomia venaz nasi. Regimē aut mem
bri mittentis qd scdm plurimū est cerebrū pplet euando ab ip
so distrahaz eius corrigendo et pfortando qd qlif fieri d'z: p'z ex
pcedētib' taliter et rectificet epar et. mēbri a principalia et sibi de
pueniat vt sanguis delegatus ad nares sit pueniens in q'itate
et qualitate. Intercipit aut fluxus vnguento nares circū circa
cū defensiuo facto ex bolo ar. aceto oleo ro. aut sibi siltb' scdm
diserasse exigit: silt ponendo stiptica flux' ad nares prohibē
tia fronti et temporibus p' p ea regionē materie fluxerit. Scdm
vero regimē. s. locale si vlcus fuerit crustosū pficiat duab' inten
tionibus. P'ria ē mollificatio cū vnguento in textu dicto et va
pore aq' calide aut aliq' decoctōe mollificatē pus narib' appli
cata. et ex proprijs ē butyr recēs. Et si affuerit caliditas miscea
tur cū oleo violaceo aut mucilagine psilij aut mucilage semis

cydonioz. et si non fuerit caliditas cū oleo sisamino amigdala
dulciū et piguedine galline mucilagine maluanisci semis lini et
siltb'. et escara remota ifundat stuell' i aceto salito et expressus
aliq' inuoluat vnguento de cerusa aut tetrafarmaco facto. s.
ex lithargirio aceto et oleo aut cū vnguento de tutia et narib' im
mittat. si vero vlcus fuerit hūidū et mūdū solū tres exigit inten
tōes. s. mundificationē ppleda cū aq' mellis qd sit subquadru
plū ad aqua. et si sit cū signis frigiditatis cū vino decoctōis mel
lis: et bulliat ad psumptionē tertie pti. Scdo carnis gnatio cō
pleda cū his q' dicta sūt in cura vlcis auris ab illo in pt demi
ziniar cū huic minus sicca debeatur q' aurib' et magis sicca q'
oculis. et. Vnguentū quoq' tetrafarmaco et de cerusa ē ad hoc
puenies et cū hoc pplebit etiā tertā intētiōe q' est sigillatio. et si
opus ē pfortent cū pauco colcozar aut alumie. In vlcere vero
sordido idigem' maiore absteriōe sic oximelle simplici et etiam
squillitico apud maiore necessitatē et postea generef caro et circa
trizef scd'z opportunitatē. S'z in virulens in maiori indigemus
erectatōe sic sanguine draconis scorria ferri tutia climia et silt
bus cū succo plantaginis: qb' apud maiore necessitatē possit
addi aliqd aluminis aut aliqd puuz aq' aluminose et pauca idi
gemus absteriōe. Et hec ē cicatrizabunt et pprie si ponant in
in forma pulueris. Et si tutia aut climia misceat cū ture aut far
cocolla cū oleo rosa. et cera carnē generabūt. Si vero vlcus fue
rit puridū cū carne aut osse corrupto aut corrosiuū aut fistula
quatuor exigit intētiōes. s. corrosione aut cauterizationē pple
dam cū ferro ignito figurato scdm exigitū pti cauterizande et
pprie si malitia fuerit magna. Et melius est si ferrū illud igni
tū imittat p canula ferrea circū lutataz luto sapie sine alchim
staz aut cū medicina corrodente aut caustica. Et ex leuib' est
vnguentū egyptiacuz: et fortius illo est qd sit ex viridi eris alumi
ne melle ana ptiū equalib'. et adhuc fortius est qd sit cū caute
rio facto cū capitulo dissoluto. fortissimū aut oīum est arsmicū
sublimatū. Sed non ponat nisi in pauca quantitate. s. ad q'nta
tē grani mellice aut grani frumenti. Et eo tpe quo iste opatioes
fiūt tueant ptes circūstantes cū ago et succis frigidis postea p
curet casus escare non qd p'utrescentibus s'z cū vielo oui oleo
ro. et pauco ceruse aut cū stuello in lacte infuso et postea loc' mū
dificet cū aq' mellis tertio caro generef et tandē cicatrizetur. Et
si eēt os discooptū tēptet ipsius squamato et ossis corrupti emis
sio cū alūine aut vitriolo sepe sup osse iterato. et. Si vero vlcus
eēt oculutū et pfudaret ad colatoriū et ad ptes distantes mundi
ficet cū ydromelle attracto p nares. Et si opus sit maiori eric
catōe addat oximel simplex aut ppositū. Et adhuc apud ma
iore necessitatē vbi eēt caro purida addat vnguentū egyptiacū
et p nares sugat. sed melius est vt capite pverso ad posterioza p
nares huiusmodi instillent et fortiter sugēdo. Quidā p'cipiūt si
lū sugi p nares et elaborare vt descendat p os et heat plures no
dos et in modū fere trahat et retrahat donec loc' sanguinet qz
opatio mihi v' satis vana et fortuita secabere enī nō scandū is
forte in hoc posset ē aliqd iuuamētuz vt in extremitate fili liget
aliq' pecia subtilis linea et vnguento aliquo it'gat aut aliquo li
quore attrahat supius p filiū egrediens p os et ibidē duntatur
vsq' ad sequētē mutationē. et postea in sequētē mutatōe illi pe
tie que fm aliquā pte remansit eēt nares sumat alia pecia psilt
iuncta et attrahat: d'z aut pecia illa ē iuncta aut infusa in liquore
pueniente ad intētiōe quā queris. s. corrosiōe mundificatiōis
psolidatiōis et. Sed maxie cū opus ē supflua corrodere aliter
et melius possemus p'ia pecia abicere et filo interius remanētū
alia anectere: et ad supioza trahē. Dicit. n. melle q' p'uetudin
ria vlcera. i. logo tpe pfucta ex de fluxu. s. materie ad nares que
sunt sic cruste et bothor rubei coloris et asperitates curant cum
duob' cauterijs positis inter labia et ginginas iuxta dentes ca
ninos et ascēdūt hic inde ad colateralia nasi. et debēt fieri cū duo
bus stilis ignitis et debent etiā dimitti aperta lōgo tempore vt
materia illuc deriuetur. filius zacharie medicamen consensens
vlenibus narium. Recipe ceruse lithargiri plumbi vsti ana par
tes equales lauentur pluribus vicibus postquam fuerint tria
deinde fac vnguentum cum vino et oleo mirino diu conte
rendo in mortario nūc vinum nunc oleum p'que cum inspisset

De polipo ⁊ hemorrhoidibus narium.

7 sit notadzi de plumbo 7 nfr pistellū 7 pprie qñ vlcus esset cā
crosum: 7 tunc dimittat vinū 7 ponat succus solari. climia quo
q3 7 tutia sunt in hoc casu prestāti. Et medicinis cōibus
est vt fumanē granata acetosa sed melius est succus eius prius
cum tota substantia sua decoquat in vase ereo post ipsius
stritionē donec pueniat ad medietatē 7 lineat ex ea tēta 7 admi
stretur. Tertiū regimē corrigat accidentia doloris qd pficatur
cum lacte naribus imposito aut vitello oni 7 oleo rō 7 similib?
mitigantibus ardorē sequentē medicinas acutas. Regimē autē
vite declinet ad siccū cū tēperamētō actuariū. verūz tpe huius
mo di fortū operationum siccū cauterizatio cum ferro aut me
dicinis acutis sit dieta tenuis sine vino et carnis 7 declinās ad
frigidū rē. De polipo 7 hemorroidibus narium. C. m

Almanzor.

*Circa rubrica sciēdū q̄ repeririunt isti termini hemor-
rois. Albarnabeth pholipus q̄ significat carnes ad-
ditas in naribus: 7 frequenter hi termini accipiunt vt
symonimi. Sed vñ vocabuli p̄sideranti apparebit q̄ hemor-
rois de qua hic est sermo sit additio carnosa in naribus aq̄ san-
guis facile p̄fluit. Hemorrois enim grece fluxus sanguinis lati-
ne: hoc at̄ est q̄ oritur ab extremitatib⁹ venarū que ad nares ter-
minant. Albarnabeth vero 7 polipus importat additioēz car-
nosam in naribus non p̄notando p̄nitatem ad fluxū sanguinis
sed ex t̄tētiōe Aulic. videt posse et̄ci. Albarnabeth siue polipū
esse carnē duriorē q̄ sit hemorrois. Polipus aut̄ dictus ē hec
egritudo ad s̄titudinē carnis piscis q̄ polipus d̄r qui t̄dit in al-
bedinem: aut q̄ h̄z multos pedes. i. radices q̄bus naribus al-
ligat sicut polipus piscis q̄ ppter hanc causā multipes d̄r. Et
bene p̄sideranti appebit huiusmodi carnē t̄ē morbū in nume-
ro cū sint aliquid additū sup̄a p̄tes nariū sensibilib⁹ ledēs ope-
ratōes. polipus siue hemorrois est duplex. Est enim q̄daz exi-
stens caro mollis alba aut rubea a qua hūiditate p̄fluit: sine
doloze habens radicē gracilem que caro aliquando multū plon-
gatur donec nares egrediat. Aliqñ transiēs p̄ palatū appet in
ore. Sed alter est caro durior tendens in rubedinē vel fuscedi-
nem a qua min⁹ humiditas p̄fluit existens cū doloze habens
radicē firmiorē: 7 cōiter minus plongat. 7 hec aliquid malignata
materia ppter incisionē aut appozimationē medicinaz acutaz
aut ex lōgitudine temporis cū malo regimine sex rez non natu-
raliū vertitur in cancerū. Aliqñ tamen in naribus sit cancer inci-
piendo: q̄ incipit sicut faba parua durus fuscū coloris cum do-
loze fulmineo scdm radicē in pfundum affixus 7 incipit scdm
plurimū in pte inferiori nasci q̄valde tandē augmentat donec na-
res impleat ipsas valde extendens cuz magna duritie: 7 cōicat
collatorio apparēs in palato cū doloze 7 duritie: 7 cum vlcerat̄
emittit virtus fetentissimuz: 7 ingrossant labia vlceris 7 vniuer-
santur. Et his manifeste sunt species polipi siue hemorroidis
Est enī qdā mollis qdam durus qdā parvus qdam magnus
valde elongatus donec ex nares pendat aut in ore appareat et
cōiter quātō est mollior magis plongat: qdam antiquus: qdaz
nouus: 7 qdam h̄z radicē suam supius valde affixam in supio-
ri pte calesim. Quidā in pte inferiori que sensui subiacet 7 ē ali-
qñ vna caro aliqñ plures que habet radices suas diuersas: et
est aliqñ cuz fluxu sanguinis aliqñ sine. Et Auesue ponit q̄ ali-
qs est mollis fetidus putridus q̄ fortasse non sanatur qd̄ pōt
esse vep̄ q̄ corrumptū partē in qua t̄c. Causa autē materialis
est humorosa a cerebro sz plurimū derivata aliqñ in narib⁹ pau-
latiue p̄gesti ex nutrimento. s. ipsaz q̄ hanc carnē paulatī 7 in lō-
gitudie temporis p̄uertent a virtute nutritiua aut augmentatiua
ad hoc p̄currēte sua p̄plexiōe 7 spū vitali 7 naturali itay forma
carnis inducat cuius carnis finis inq̄tuz morbus ē vt noceat
operationibus nariū q̄ tñ finis est p̄ter intentionē virtutis. sz
finis ipsius inquantū caro intensus a virtute est vt ipsa p̄serue-
tur, hūores autem isti q̄ subiciunt p̄ materia carnis mollis albe
sine doloze sunt a p̄dominio phlegmatici q̄bus aliqua pars
sanguinis est admista nulla participantes adustione. Adate-
ria autē carnis durioris tendentis in colorē rubeum 7 aliqñ fu-
scum est hūores phlegmatici 7 sanguinis p̄ adustionē tenden-
tes in melāchollā, 7 qñq̄ cū his pmisceat aliqd cholere aut me-*

lancholie ppter cuius a distinctōe aliqñ tendunt in fuscū hu-
iusmodi additiones. Aliteria autē cancri potest eē quēcūq;
melancholia adusta: hec autē non raro sed apostemō. Signa
et iam dictis sunt manifesta ⁊ est glibet polipus cū oppilitōe
foraminis nasi ⁊ impedimento respiratōis. et species ipsius māi
feste sunt ex cū dictis. et signa distincta inter eas ⁊ signa qb^d
cancro differunt ⁊c.

Pronostica Huiusmodi carnes molles albe sine dolore facile curant tunc tamen magnus est cum sunt emorroides de supfluo fluxu sanguinis. Car nes duriores cum dolore difficulter curant et transiunt in cancerum. Secundum pronosticū cancer etiam incipiens curari non potest nisi tota substantia cui affixus est eradicet illi ergo canceri sunt incurabiles qui non possunt propter loci nobilitatem eradicari. et cetera.

¶ Si intus in naribus caro supflua mollis et
quasi dissoluta rubea aut alba exorta fuerit
et nares ingrossari ceperint ac ex carne p̄di

Deinde lichiniū ex vnguento viridi qđ in capitulo
de corrodentib' carnē no iauimus liniendū ⁊ naribus
erit immittendū. Si vero istud nō suffecerit medica
men acutū qđ ibi descripsimus apponāť donec ex to
to mundificet. Nec preterea qñq; curatur cū ferro
radicitus oīno incidendo. ^{Al} Medici tamē plurimū in
hoc errant: vnde ex eoz cura eger maximū icurrit nō
cūmetum: in hoc nāq; loco cancer plurimūq; exoritur.

Verū cancer qñ in hoc nascit loco nec tollis at acu-
tas medicinas: nec incisionē que cū ferro fit: immo in-
diget vt suauiter tractet z medicaminibus liniētibus
z pblebotomia z ventris solutiōe curet. Cognoscitur
aut an illa accidens sit cancer: qz est durus ptingens
quandoqz vsqz ad palatū: Sed cū nares sicce sint z
dure nec sit in eis aliqua hūiditas summopere cauē-
dū est ne hec egritudo aut sitis ferro: aut acuto medi-
camine tangat. Si aut qd in naribus exorīt z caro est
mollis fluxerintqz ex eis humores z cum nares strin-
gunt inueniunt molles z cū tangunt tactus non senti-
tur solidus: non est timēdū q ex medicaminibus acu-
tis z ferro mederi possint.

Diuidit priens .c.in partes tres:in pria notificat hanc egritudinē in faibi. Cephalica prius erit phlebotomada ponit cura eius:in tertio ibi. medici in docet quandoqz erroze euitare qd dicit in prima pte notē est p ly dissoluta intellig qz habeat radi cem t tenuem t exile. Quod dicit in scda pte est etiā manifestū.

Sed vngueta illa corroborantia ⁊ cauterizantia regre septimo hu
ius capitulo de medicinis que carnē supfluatē remouēt quorū
descriptiōne ponā qñq; ordinabo curā in tertia pte docet euila
re errorē quez medici plerūq; incurrit. In hoc nāq; loco ple
runq; fit cancer aut incipiēdo aut pmutando que neq; curatio
nem cū ferro neq; fortes etia; sustinet medicinas immo medi
cinis blādentib; flobethomia ventris solutiōe ⁊ pueniēte vite
regimine ad frigidū ⁊ humidū declinatē curādus est. Quap
pter signa distinguētia iter polipū non malignū ⁊ polipū ma
lignum tēdēte in carnē immo cancerū ipsū sunt bñ ⁊ sīderanda.

Quem enim fuerit durus fusci coloris non emittens humiditatem
coicantem palato cum dolore fulmineo et radicibus magis non
gracilibus non est. procedendum in eius cura cum ferro aut medicinis
acutis ubi vero adsint frigida adiones cum ferro et medicinis acu-
tis curari potest immo cancer ipse incipiens exiens sicut faba parua
non debet ferro aut medicinis acutis curari nisi voluntas sit ipsius
cum tota parte cui affixus est eradicare etc.

Cura Polipi septē exigit intentōes prima eūat: fa diuer
tit: tertia mām fluentē intercipitq uarta polippū re/
mouet quta solidat: sexta corripit accidentia. septia ordinato

[illegible]

regime. prima intentio et secunda coplent cum extractione sanguinis
 in plurimum phlogia aut veneratione aut sanguisugari applica-
 tione si non tolleret phlebotomia prouocatione emorroydarum
 menstruo si fuerit in ea eorum retentiones et phlebotomia venarum
 nocet ceteris diuersionibus preterquam per nares usque ad cauterium
 in commissura coronali phlebotomia venarum nasci et fluxus san-
 guinis narium potius eradicat quam diuertat. Fluxus materie interci-
 pit iuxta tertiam intentionem cum stipiticiis applicitis fronti et temporibus
 fluat per partes extrinsecas. Si vero per intrinsecas potius nocent
 quam coferant. Sed cum inciditur et cauterizatur polipus est conueniens ut si
 aut huiusmodi defensionis frons temporibus et circa nasum ne ex deslu-
 tu humorum pro dolore loca illa apostemant. Quarta intentio
 perficit si fuerit ex mollioribus rabedo ipsam cum tenaculis detata per
 quamcumque parte appareat quantum est possibile dum non rumpat
 Et incidatur in radice sua ut nihil aut minimum de eo remaneat ut
 cum fornice subtili stricata aut cum raspatorio subtili paruo cuius sit
 possibilis in nares ingressus aut cum cultello non ex lateribus incu-
 dete sed solummodo extremitate sua que sit lata et optime incidens. Et
 si dubitet de fluxu sanguinis huiusmodi instrumenta cum quibus sit
 sectio ignia postea residuum cum ferro ignito aut cum medicamini-
 bus acutis de quibus infra consumatur. Si vero abhorret huiusmodi
 operationes aut apte fieri non possunt consumetur est cum medici-
 nis acutis que in radice sua ponantur. Et si per his operationibus
 perficiendis nares non sunt sufficienter aperte aperiant et aperte te-
 neant cum speculo nasi cuius figura est hic in margine depicta. De
 inde stuellus de conto iuuatur in vnguento viridi Ras descripto
 septimo huiusmodi sup radice imponatur. R. viridis eris bene depu-
 ratu mellis ana. 3. j. optime permiscantur. Et si est coferat in corro-
 sione carnis in narium superflue. et sic medicef mane et sero do-
 nec fiat escara fortis. Aliud fortius et citius expedies est ut stuellus
 in sulfus in aqua forti. aqua separat aurum ab argento aut in aqua
 dissolutionis cauterij sup radice imponatur. Escara aut perfecta
 curet et remouio cum vitello oui cum oleo rosaceo misto donec
 cadat. et si tota radix consumpta sit ita ut separet bene est. Si vero non
 idem medicame et eodem modo replicet donec tota consumpta sit etc. Et
 stuellus illi sint cum filo ligati quod pedeatur extra. et aliqui imponunt
 per os aut nares sup radice polipi stilum in extremitate sua conto
 inuolutum et in sulum in aqua forti sepius replicando donec fiat esca-
 ra. sed oportet ut aqua illa sit valde fortis sicut illa cuius descriptio
 est apud Ras septimo almasoriz capitulo de his que minuunt
 carnem. R. arsenici citrini alchali. i. cineris facti ex herba salsa in
 ueta in liore maris. calcis viris viridis eris an. 1. j. argenti viui.
 1. j. salis armoniaci. 3. ij. terant omnia cum aqua donec argenti vi-
 ui non sit extinctum. et forte melius est quod aqua illa sit aqua fortis facta
 ex calce et cinere et i summa sit capitellum postea ericent et excicata
 iterum terant deinde in alabastro alchimidistum totum sublinet et quod
 sublimatur est in ampulla vitrea totum reuertet et enim facies operatione
 ignis. et ad hanc intentionem est calidicon in eodem capitulo a
 ras descriptum. hac operationem maxie facimus cum apparet in ore
 cum ibi apte non possint medicare dimitti. Operatio autem desine
 et Aliud est cum tribus pilis caude equi nodatis in tribus aut quattuor
 locis et cotortis adinuicem et retractis nunc per os nunc per nares
 in modum sere que operatio est satis fallax et fortuita cui parum ini-
 tedum est. Verum cum polipus est occultus si attrahat per nares filum in
 cuius extremitate sit futa petia vnguento aut aqua ad hanc propria in-
 ticta et ea ut medicame applicet sup polipo et applicata remaneat
 at. et in secunda mutatione parti petie que remanet ex nares suatur
 alia petia et similiter per nares trahat. et sic fiat quousque volueris
 Sed melius est ut prima petia abiciatur et filo interius remanenti alia
 petia consumatur. et in nares cum eodem filo trahat. et sic fiat in qualibet
 mutatione. quousque tamen in auferendo polipum pcedimus quod medicinis
 lentibus ipsi in longo tempore auferentibus. ex quibus et medicame Ras
 R. ex tribus generibus granatorum partes equales et tere ea sed totalitate
 eorum et extrahere succum ipsorum et decoque in essentia rob tenuis. deinde
 tere subtilius granatorum contritione multa donec fiat sicut pasta
 et fac cum succo eorum formam similes vastalibus et intronitte ex
 eis in narium vna post vna liniendo semper cum succo predicto. ita
 ut attingat radice polipi. efficit enim operationem suam sine dolore et
 tade sanatur et expertus. Si autem non sufficienter imprimeret adde ex

trociscis alcardico aliquid parum vel ex medicamine in principio
 descripto facto ex melle et viridi eris. Cofectio trociscorum alcar-
 dicon consumetur polipum castrum et oes additiones carni in om-
 nibus locis. R. calcis non extitit arsenici citrini ana partes. ij. collo-
 tar floriz eris aluminis ana partes. j. gallarum balaustiarum ana partes
 medietate. cotere ea in mortario eneo cum aceto forti contritione mul-
 ta usque ad quatuor dies deinde fac ex eis trociscos et in vase vitreo
 coferuent in loco frigido et sicco et distepa vnum eorum cum vino et
 vtere cum lichinio est enim expertus. Diascozid. medicame auferes
 polipum castrum. R. seminis lusi. i. serpentarie tere cum succo malorum
 granatorum tritorum cum cortice suo et liniat sup polipo et in circuitu
 ei. Idem et operatur succus radicis ei et propter lana ex aliquo eorum
 imbibita et immissa narium. est enim expertus. ite cyclocaracta pulsa
 et immissa sup polipo cum lana aut conto. corrodit enim et cadere fa-
 cit polipum sicut facit cadere verrucas. Similiter nuces cassie pul-
 uerizate. Et Aliud dicit se expertum fuisse atramentum et vitriolum viri-
 de tritum sicut alcohol insufflatum in nasum. sed melius est ut aliquid ip-
 sius cum moieta subtili sup radice polipi ponatur aut stuellus infu-
 sus in oximelle simplici in quo pulvis ei sit suprapositus. sanatur
 enim si mane et sero aliquibus diebus continetur. Si vero dubitet ne caue-
 ret aut forte ne cancer non incipiat potest cristallum et ipso in cibo
 et potu vti. nam preseruatur a cancro. sicut politericum postatum. medici-
 ne diuerse possunt ut eis sed oportunitate vtatis nunc lenibus
 nunc fortibus sed diuersitate polipi in duritie et mollietate et si est res-
 stentia. Cancer vero et polipus cancerosus curatur cum bladiis sicut
 cum vnguento de ceruisa et cum mineralibus sicut totia preparata ceruisa
 clumia et similis in mortario plubeo cum oleo ro. et succo solas-
 tri din agatis. et piguedo cancerum in mortario plubeo et cum pi-
 stello plubeo diu malassata est in hac dispositione propriis. hec
 tamen non curatur sed prohibet ei augmentum et ulcerationem. Scribit tamen. A.
 quod succus expressus ex vna que est sup extremitate spiritarie et cum
 lana aut conto imponitur destruit oes carne addita et castrum. sed faci-
 litur dicere quod facere. Rosolidet iuxta quatuor intentionem si cancer
 aut polipus fuerit male nature cum mineralibus de quibus sermo pree-
 cit. Si vero non malignus sit ex his potest additus sarcocolla et silia etc.
 Accina corrigenda maxime iuxta sextam intentionem sunt dolor
 et mitigetur cum lacte tepido vitello oui et oleo ro. simul mistis et
 stilibus fluxus stringatur cum his que dicta sunt. Corrices autem que
 quousque remanent in narium educant sternutatio. et dicta ante
 iuxta septimam intentionem declinet ad frigidum et humidum cum e
 cancerosus. Et similis sit cum exercemus operationes fortes de quibus
 supra sed cum hoc et sit tennis ut caueat tunc a vino et carnibus.

Si vero polipus sit benignus declinet ad siccum cum teporame
 to actiuatur. Cancer autem incipiens aliquando curari potest non nisi
 icisione profunda eradicante ipsum et pmissa sanguis egredi multus
 et postea satis profunde cauteriset cauterio actuali. et hec fiant pre-
 missis vltibus. verum aliqui moderni pntentur se oem polipum et
 cancerum curare vbi cumque sit cum hoc medicamine. R. cantaridarus
 parte vna arsenici sublimati parte media aut plus aut minus sicut
 quod vis facere vnguentum fortius aut debilius. incorporant cum ory-
 mel simplici et apponatur ut bene adhereat. et quoadque incorporant
 ipsum cum sapone nigro. et verum est quod fortis medicina se pfundans
 cuius operatio durat tribus diebus et si minimum quod de ipsa ponatur.
 cum apponitur bonum est defendere partes circumstantes cum succis fri-
 gidis et defensiuo in forma coii. et verum est si cancer radialis est
 eradicatus si vero non salte facit curam paliatam. tota vis est in arsenico.
 Sed caue. si ne appropinques membris nobilibus. nam forte eo-
 rum operatio destrueret etc.

De amissione et documento olfactus. Caputulum

Iuxta rubricam sciendum quod amissio olfactus proprie di-
 cat eius ablationem et nocumentum olfactus dicat eius
 cstructionem diminutionem et corruptionem frequenter tamen
 hi termini accipiuntur et synonymi R. Rasio in presentia cap. amissio
 nem proprie intelligat diminutionem et ablationem. Est autem olfactus
 odoratus sensus exterior quo odores percipiuntur cuius nocomen-
 tum est triplex diminutio. scilicet quo solum odores intensi vix percipiuntur
 sicut aromaticum valde aut fetentissimum. ablatio in qua nullus
 percipitur odor. et corruptio existens duobus modis. Aliquando non
 percipitur odor et in medio quod non est. Aliquando non

representatur sicut fetens p aromatico et contra: Sunt n. aliq quib' omnia fetēte cōtra aliqui quib' omnia redolēt et aromati cum spirent odore. Quod est nocumētū aliqñ est nouū aliqñ antiquū: immo aliqñ a generatione ptractū. Hoc aut nocumētum frequēter accidit hominib' qz organū sui olfactus est debile propter superflūā humiditatē cerebri in cōparatione ad multa animalia. Et propter hoc homo pauce odorat et dicitur in de sensu et sensato. Causa nocumētū odoratus quadoqz sunt ex decursu etatino sicut in quib' nō solū olfactus ledit sed auditus et visus et ceteri sensus interiores et exteriores prope paucitatē spiritū et grossinē et iccationē substantiā et multiplicatōne humiditātū accidentaliū. Et quicqz est hoc nocumētum ppter egritudines in cerebro sicut vtrūqz tignē apoplexiā lūbargiā et siles: et marie cū nocent duo vtrūculi anteriores. Et quicqz causa nocumētū olfactus sunt in duob' carūculis mamillaribus a malicia cōplexionis sine mā cuiuscūqz generis que tñ fm pluri mum est magis frigida qz calida et magis humida qz sicca aut cum mā cuiuscūqz generis s; maxime phlegmatica. Et maxime huiusmodi quicqz sunt apantes quicqz nō. et tertio causē nocumētū olfactus quicqz sunt in colatorio. i. in foramine ossis basil laris et duorū pāniculorū pp oppilationē i his foraminib' factā a viciositate aut a mā cuiuscūqz generis apante aut nō apante aut carne ibide nata. Et quicqz dēfecerūt huiusmodi foramina sic ēt potuerūt dēficere carūcule mamillares ex defectu virtutis in for mative. quarto cā nocumētū olfactus pōt ēē oppilatio in iactis: aut a mā et pprie a capite reumatizātē. Et dicit coriiza. aut a car ne ibide nata sicut polipo emoroidē veruca et similib': aut apo stemate qz frequēter ē cācorū. Et quicqz est oppilatio in foramine illo pp malā cōpositionē illorū ossū aut ex tepore sicut cū premunt aut rūpunt pp pcussione casū aut offensionē aut for te est illa mala cōpositio a generatione cōtracta. Et quicqz est oppilatio ista a faba fastio lapide et huiusmodi nares ingredien tib'. sicut etiā pōt esse a vermib' crustis et similib'. Et causē hōz nocumētū fm has quattuor species quicqz sūt primitiue sicut aer malus cib' mali. pot' crapule ebrietates somnus meridia nus: et proprie sup crapula. Retēto euacuationū cōsuetarū et si miles: et causē primitiue magis extranee sunt sicut medicinē exte rius applicite et narib' instillate inducētes aliqūā specie malē cōplexionis: et proprie in harūculis mamillarib'. Sic casus of fensionis et percussiones de quib' sermo pcessit. Sed cā coruptionis odorat' vt aliqz odor appareat esse in medio quī nō est aut qz oia appareāt fetētia aut bñ redolētia est duplex. i. aut corrupta cōplexio organi olfact'. s. carūcularū mamillarū per quas vis olfactua corrupte recipit: et corrupte sensui cōi repē sentat aut aliqz odor fetēs aut redolēs emīs in aliq' partiū sensatū sup scriptū et i iactis et in foraminib' ossis basil laris et pāniculorū aut in carūculis mamillarib' aut in cerebro aut for te in ere stomachi pulmone et partib' inferiorib'. Cuius odoris cā est aliqz hūor corrupt' aut alia sba corrupta aut boni odoris sicut phlegma dulce existēs in aliq' partiū sensatarū supra scri ptarū. Cognoscit nocumētū olfact' ex relatu egrī. Sed qz iter decursu etatino sensū ipsū declarat. et paulatinus euenit eius et nocumētū alijs sensib' cōe. si aut sint egritudines in cerebro si gna earū iā pcesserūt et cū h' alijs sensus nocent. Si vō cā no cumētū sit in carūculis nocumētū odoratus est maxime ptiūū neqz apparet nocumētū in cerebro neqz oppilatio in iactis neqz in foraminibus ossis basil laris et pāniculorū qz forte sup fluitates dēfecerūt per nares sicut cōsueuerūt neqz adest nāsi tas et phibitio respiratōis. et malitia cōplexionis cognoscit qz sensū caliditas aut frigiditas aut aliqua alia qualitas in parte anteriori cerebri vbi sūt carūcule. et qz pcesserūt causē calefaciē tes infriigidātes et. Tertio qz ledit a similibus iuuata contra rijo. et mā cognoscit p grauitatē perceptā et si egredit per colo rum odore sbitātā et specie nocumētū quod impmif. et si aposte mat adest feb'is dolor grauitas. oppilatio vero in foraminib' ossis basil laris et pāniculorū cognoscit qz humiditas solita non egredit. et adest ibi dolor grauitas cū incolumitate iactis et alia rum ptiū. nō enī ē nāsi tas et phibitio respiratōis p nares si cut qñ oppilatio est in iactis. Et cā oppilās cognoscit aspiciē

do in narib' et pprie s; radīs solarib' narib' cū speculis dilata tis et. Cognoscit enī an sit caro an apostema aut crusta aut humo: inniscat' absqz apostemate et si quid nares sit ingressus inspiciēdo cognoscit et habetur ex relatu egrī. et apostemata co gnoscunt p signa ppria. Causē primitiue scipias ostēdūt quia pcesserūt et postea huiusmodi nocumētū secutū ē. Causa coruptionis huiusmodi odorat' si sit mala cōplexio sine mā. aut cū mā existēs in harūculis aut ptiū' vicinis cognoscit: odor iste semp apparet eiusdē speciei: et eque intēsus. Si vero sit in ptiū' distātib' nō semp sic apparet. et mēbrū in quo ē huiusmodi humo: aut alia sbitātia corrupta ex nocumētis illi' mēbrū com pchēdit. humo: aut sine alia sba redolēs pectura quadā cōpre hēdi pōt in quo leco sit. quod patet discurrenti.

Prognostica. Nocumētū odorat' et pprie ablatio antiqua aut a generatione cōtracta ē incurabilis. Sed qñ in egritudinib' acutis eger pēpit odo rez malū sicut pisciū lūi aut alteri rei fetēs quod nō est meri to alicui agētis obiecti extrinseci et a nullo circūstātiū cōprehēdi tur cū alijs signis malis argue moriē. Significat n. d. bilitatē a loris innari ad quā sequit putrefactio que s; plurimū est in par tib' cerebri. Almanfor.

Am sensus a quo odorāda pēpiunt amī sus fuerit nec in narib' caro supflua creuent et aer ita leniter vt pti' attrahat et oculi ac sen sus naturaliter existūt narib' erit insufflādus puluis adeo subtilis vt alcohol qui fiat ex cōditi et arrantia et sale armoniaco. Ergo quoqz pēpiat vt nares va por ex aceto calido pcedēti multoties apponāt.

Si aut hec nō suffecerit narib' insufflet puluis quē nominabimus: cui' dscriptio est. R. nigelle fellis gru is coloquintide ellebori al. oijz an. ptes equales pul uerizent et ponant in vrine cameli arabici quāntitate tāta qua cooperire possit et ponat ad soles donec sic cet: dñd siāt ex eis siec: cūqz necesse fuerit vnū ex eis lētis habēs magnitudinē in oleo sambucino intictus narib' imittat optimū enī ad hoc existit. Si aut ex eo quod narib' imittit fortis sequat dolor oleū de semie cucurbite eis imittat et aqua calida sup caput sudat: et sorbeat calida ea que humectāt vt ptisana et quod sit de aqua surfuris et de farina et similia. Et hoc quidē medicamē ad amissionē olfact' pbatissimū quod sic cōficiat: nigellā puluerizetur donec fiat vt puluis et mi sceat cū oleo veteri: dñde eger implēs os suū decli net caput retro quāto plus poterit: et tūc ex predicto medicamine aliquāte gutte naribus distillent. Ergo quoqz pēpiat vt quātū ei possibile ē aerē extrinseci interi' attrahere nitat: qñ in trib' dieb' trib' vicib' fieri cōuenit. Si aut mordicatio superuenerit fiat hoc quod predictum.

Jo. Ar.

Diuidit h' capitulū in ptes duas. In pma notificat nocumē tum illud quod intēdit curare. in scda ibi narib' erit insufflādus Eurā psequit. De pma parte dicit cū sensus olfact' amissus fuerit. i. diminut' vt ablat' nec in narib' fuerit caro nec aliud op pilās cuius signū est qz aer ita leniter respirat sicut pti' et oculi et ceteri sensus nālter sūt existētes quod arguit nocumētū nō esse in cerebro. nā tūc plures sensus essent lesi. ex quib' inferunt nocumētū odorat' esse aut in harūculis mamillaribus aut oppilatio in foraminibus ossis basil laris et pāniculorū que s; plu rimū pueniūt a mala cōplexione frigida et hūida cū mā phleg matica: tūc vtiēdū est medicinis infra scriptis. Naribus erit. Diuidit pars ista in tres. pmo ponit tria medicamina ad hoc propa. in scda ibi. Si aut ex hoc docet sbucire ardorē ex huius modi medicinis ptingenti et pprie ex vltima. in tertia ibi. et hoc qdem medicamē ponit aliā medicinā docēdo sili ardorē ex ipsa

tingenti subuenire. Quod dicit in pma parte satis e manifestu: codisi de quo supra no habemus sz loco ei accipimus ellebo-
 ru calidu z sic. in tertio arithania e panis porcinus ca. z sic. in
 tertio. Et hec poteter pmouet sternutatione puceado z cerebz
 per nares mudificat: sal ar. ca. z sic. in quarto resoluens z attra-
 hes poteter. hec recepta pot sic ordinari. Re. ellebori antate ana
 3. j. salis ar. 3. j. fiat puluis subtilis z insusillet sto ieiuino pus in
 precedete euone. Acetui acutu suffumigatu z frequenter odoratu
 est pntas medicina incidens stiliat z se pfudas z resoluens ter-
 tia medicina pstantor suprascriptis fit ex nigella ca. z sic. in ter-
 tio incisiua absterfua resolutiua vctositatu. Ellimo mudificat
 aperit oppillationes colatorij a ppietate coterens crebro z cori-
 ze. felle gruis ca. z sic. in quarto. colloqntida elleboro albo de q
 bus superi de his quattuor accipiant ptes equales ponant in
 vase aliquo z coopiant vrina cameli arabici z si n habeat vrina
 asini p ipsoz puluerizatione. Et dimittant in sole donec siccant
 Deide fiat ex eis siccis: necesse fuerit vnu ex eis letis habes
 sititudine. i. valde paz distepere cu oleo gesemino z narib inu-
 fusile capite ad posteriora reuoluto. In scda pte sbuenit dolo-
 ri ex b ptingenti cu oleo de semine cucurbitae narib tepido insul-
 lato. Et cu infusione aque tepide in narib z cu dieta in frigidan-
 te z humectate vt pntana z ppietate hordei: z cu ferculo facto ex
 aqua furfuris. i. in qua furfur fuerit insusus. postea colatu z sus-
 ficiet coctu. z cu ferculo facto ex farina de simila. i. flore fari-
 ne. Quod dicit in vltima pte est manifestu. Est eni nigella exp-
 tissima medicina in b casu: z ppietate si pus fuerit insusa in aceto
 forti: postea extricata siue narib insusile siue odorat: siue mista
 cu aliquo liquore narib poteter sugat siue corpore supino capi-
 te couerso ad posteriora vt narib insusile siue suffumigat. hec
 n. sola sufficit in mala coplectione frigida z humida cu ma z si-
 ne ma: siue sit oppilatio siue ma in organo olfat: sit insusa zc.

Supest vt ordinemus cura nomenclatu olfat: quod si pcedat
 ex deursu etatiuo nulla e curatio. nisi ad retardadu ei: totalem
 ablatione cu odore rute nigelle: z frequenti mudificatione capi-
 tis masticato: ijs gargarismatib caput purgys per nares. Si
 vo pcedat ab egritudine cerebri earu cura pcessit. Si vo sit a
 mala coplectione karicularu z pntu vicinaru que sz plurimuz
 est fri. z buda si fuerit sine ma cause cōseruantes remoueantur
 diffracta cu pns corrigat sicut frita z humida odorando suffu-
 migado fomitado sugedo instillado embrocado emplastrado
 saccellado. z oib alijs modis applicado calida z sicca: z ppietate
 circa pte anteriori cerebri z sup comissura coisali. z hoc in
 hac dispositione ppietate sicut e maiorana spica ruta nigella z mu-
 schus z calaus aromaticus. z fortiora sut euforbij z castoreum
 olea ppietate sit sicut oleu de ruta de spica de costo de gesemino.
 z si fuerit calida remoueaf cu frigidis: sicut cu rosis z aqua ro-
 coriada z aqua eius odorata atqz acetu euaporatio quib apud
 maiorē caliditate possz addi aliqd caphorz z acetu cu his mis-
 tum facit eoz virtute magis ad pfudu penetrare. Si vo mali-
 tia coplectionis cu ma. aut vctositatē fuerit in kariculis mam-
 lantib z vetraculis anteriorib z oppilatio in latoribus pmo ma
 euacuet cu cochijs z hieris si fuerit frigida. z si fuerit calida cu
 aureis. z si apostemauerit pphobotomef cephalica z euacuatio-
 nes iteru sz necessitate. Scdo ma diuertat cu diuersionibus
 coib. f. vctositatibz clisteribz lotionibz cruriu. z similibz: z pro-
 prie si fuerit coicata a mēbris inferioribz. z ma existēte sangui-
 nea z ppietate apante cōuenit pphlotomia venaru nocree z vctose
 poite in pte posteriori. f. in nodra z spanulis. z similiter sanguis-
 ge. scio ma eradicef qz masticato: ijs caput purgys per nares
 gargarismatib z resoluat cu exten applicatis. f. sacellis empla-
 stris vnctionibz fometatōibz embrocis odoribz z suffumigys
 que in oi dispositione cerebz cofouet. Masticato: ijs z gargaris-
 mata. ē. in multis locis dicta sut. Caput purgia ppietate sunt que
 dicta sut in textu z similia illis sut succus radicia pteos: in quo
 puluis ptrei sit insusus. Similiter insusio olei nardini in quo
 aliquid musci euforbij z castorei sit dissolutu: sz parū valde po-
 nat de euforbio: est eni nimis acutu imo sola istoz calidoz suf-
 ficeret insusio absqz quod ponerent in suba. ea at in quibz possz
 sent insusio sit sicut vinu bonu odoriferu z aliquod ex oleis su-

prascriptis. z cosulo tibi vt incipias a leuioribus z gradati ad
 fortiora pcedas. z si ante hoz instillationu aut infusionem siue
 suctione odoret aut suffumigat acetu: eni valde efficac. z ad
 oppillatione vctosaz laudat caput pur. ex oleo amigdalino ama-
 ro mōtano. z in ca calida instillet aque scoctionis rosaru co-
 riadri aneti z similiu: sacelli fiat ex maiorana ruta spica nigella
 musco calamo aromatico floribz gesemini costo z similibus.
 Et ex eisde fiat scoctiones in vino z aqua cu qb fiat fomenta-
 tio z embrocatio. z cu eisde possut fieri emplastra z vnctiones
 oleis additis ppietate de qb sup. ex odoradis at z suffumigadis
 est ruta sicca z nigella z maiorana muscus ambra laudanū ri-
 loales. z in ca calida rose sandali poa z cidonia odorifera: qz
 to corrigant accia. f. ardor: z textu cofurgēs et huiusmodi medi-
 cinis cu his que dicta sut in textu: z panis calidus odorat: ad b
 optime pfer. qnto ordinetur regimē in pium diffractis cauēdo
 ab euaporatibus z caput replētibus. pprocurent euones a na-
 tura istitue. Et exercitium est pueniens sto ieiuino. cauēdu est
 a somno meridiano z sup replonem z ebrietatem. Si vo ca no
 cumeti olfactus fuerit oppilatio in kaesim ex humore a capite
 fluete recurre ad caplm de cariaro. Si vo oppilatio fuerit a ve-
 ruca z carne orta in naribz recurre ad caplm de polipo. Et si ali-
 quid intrauerit nares extrahaf sicut dcm fuit supius in ca. de his
 que igressa sunt aures. Si vo mala ossis nasi compo fuerit a ca
 pmutua os rumpete cōprimete aut pto: qntē reducat ad situm
 nalem cu ligno rotundo naso iposito cu quo os subleuet. z ad si-
 gurā ppietate reducat alia manu adiuuante ad ipsi equatione: Et
 post reductione applicent oportuna in b casu vt inqt Aui. ille at
 q sentit odorifera z nō sentit fetida nō cessat sibi facē caput pur-
 gia. f. cu castoreo multoties: vsqz quo rectificet ei dispō. Si autē
 oia sibi appareat fetida odoret acetu z suffumigat cu eo z fugat
 p nares oxymel simplex aut sglitituz cu vino odorifero aut cu
 vrina asini. z cu his paz musci misceat z gariofili aut gallie mu-
 scate. z si opus sit fortibz addatur quedā cōmouētia sternutatio-
 ne. Si at humor ille fetidus fuerit in sto aut in alia pte eliet zc.
 (Sequitur de passionibus dentium.

3 gingiua

z. hec e sexta ps pncipalis in qua agit de passionibz dentiu zc.
 z ante oia sunt tria pmitenda: pmo e anathomia den-
 tiu. scdm e regimē pseruatiuū dentiu. tertiu regimē vte curatiois
 passionis dentiu. Dētes g descriptive sut ossa parua dura i vtra-
 qz mādibula pnta numero. xxxij. aut. xxvij. ad locutionē sz pnci-
 palius ad masticationē finalē ordinata. Sūt qdē ossa pua qz
 si fuissent magna tot numero nō potuissent in ore z mādibulis
 pnteri. z sunt duriora ceteris ossibz nostri corpis qz sint ordiata
 ad pterēdu res duras: z sut in adultis numero. xxxij. sm plimū
 f. xvj. in supiori mādibula z. xvj. in inferiori. In aliqb aut sut so-
 lū. xxvij. in supiori. f. xij. z tot in mādibula inferiori. in qbus daz
 eni deficiūt quattuor dētes extremi dicti neguegid z sut dicti dē-
 tes sapie. nascunt. n. circa mediu adolefcēte cu iā hō coire pos-
 sit. Duo anteriores i supiori mādibula vocant duales: duo alijs
 ab vtraqz pte vocant qdrupli. z isti ordinati sunt ad scindēdum
 cibū: postea sut duo canini ordinati ad frāgēdu cibū in grossas
 ptes: postea sut octo molares qtuor ab vtraqz pte iā dicti: or-
 dinati ad pterēdu cibū: deide sut duo neguegid iā dicti qz sut
 molares ad pterēdu silr ordiati. z tot sut in mādibula inferiori
 ad eodē fines ordiati: hī aut dētes ifigunt i foraminibz extētibz
 i mādibula inferiori z supiori qb multū annectunt mediāte ad
 diuēde qdā exēte i extremitate dictoz foraminū z alligant mādi-
 bule mediāte carne z ligamentis fortibz. Ser aut pmi supioris
 mādibule hnt radice vnā: z silr ser et sibi cōmēdētes in mādi-
 bu la inferiori. sz octo molares mādibule inferioris nō hnt nisi duas
 radices: supioris vo mādibule molares cōter hnt tres radice
 silr neguegid mādibule supioris hnt qtuor radices: sz duo neg-
 uegid inferiores hnt solū tres. Quod factū fuit qz grauedo su-
 perioz adiunat ad extū z casu ipsoz nō at grauedo inferior. se-
 cūdo qz ples reumatismi faciētes ad casū dentiu cōicant dētibz
 supioribz qz inferioribz. fuerūt at creati tot dētes z nō vn nō no
 cumētū pntis coicet toti. z sut ad locutionē qz p ipos sit refractio
 aeris ordiati ad plationē z diffusionē f. apz z syllabaz z dictoz;

De dolore dentium.

quapp carētes dētib⁹ in locutione ipediunt. sunt in pncipalr⁹ or
dinan ad cibū adeo masticandū vt pōt faciliē dglutiri imo bō
na ei⁹ masticatio ē qdā digō siue pme digōnis inuitum. Post
hec sciēdū qd dēssentit p neruū veniēte ad radicē ei⁹ a cerebzo. s.
a tercio ramo tertiū parū neruoz⁹ cerebri qd nō puenit alteri ossi
s⁹ aut factū fuit q⁹ soli dētes sūt discopn⁹ t obuiāt extrinsecus al
teratib⁹. ne glēdant dat⁹ ē sibi sensus qzqz efficit argumētū sit i
prium: q⁹ dētes nō sentiāt nisi fm radicē cū alie ptes nō doleāt
ex solōne cōtinui ēt si totaliter secent. veruz tñ appent dolere ex
cōtactu calidi aut frigidi s⁹ nō ē q⁹ ille ptes doleāt aut sentiāt
s⁹ q⁹ spēs caliditatis t frigiditatis multiplicanē vsqz ad neruuz
extētem in radicē. Scdo sciēdū q⁹ dētes hūt s⁹ ppiū qd nul
li alteri mēbro cōiūnit q⁹ ipsi crescūt p oēm decursū etatis vñ
videm⁹ dētes maiores in senio qz in iuuetute relig⁹ membris
minoratis. hoc aut factū fuit q⁹ dētes ex cōtitione sua sine ma
sticatione quotidie minuitur. Si q⁹ nō crescerēt cito dūenirent
ad nō qzūm. Et ppter ea dētes q⁹ nō hūt sibi cōiūdentes mul
tū crescūt in cōparatione ad alios. Et ex his ē manifestus stus
dētium. qzūtas numerus colligātia qz colligant cū mādibulis
t cū cerebro t sba t p pīs cōplō eoz ēt p⁹ sūt. n. frigidi t sicc
in cōparatione ad mediū generis s⁹ in cōparatiōe ad medium
spē sue in aliquibus sint calidi t humidī qd cōphēdit p grossi
tū t rubedinē nālez gīngiue in aliqb⁹ ca. t sic. qd cōphēdit p
cōritutē gīngiue in aliqb⁹ frigidi t sicc qd p fuscēdinē gīngiue
cognoscit. In aliqb⁹ fri. t hu. qd cōphēdit p albedinēz gīngi
ue iuuamēta patēt ex supradictis: pñt aut pati oē gen⁹ egitudis
cōplōnis cuiuscūqz generis cū mā t sine mā cōpōnīs t vñ
tatis cū aliqñ scindant rūpan⁹ pcauent putrefiāt t pñt pati apā
nā oē mēbz qd pōt nālīter augmētari cū nutrīmēto cū supflui
tate pōt ēt augmētari ptemālīter: t sic apāri. Patuunt et ma
las colorationes t limofitates sibi adherētes t lapides siue gy
plūm circa ipōs generātur. Regimē aut cōseruatiū den
tium decem cōplemt canonib⁹. Primum vitet corruptionē ci
bi t potus in stō: p pñs oēm cām corruptionis vñpta ea que
merito siue sbe cōrūpūnt sic lac pīscis salitū: siltia: postpositiōes
cibi subtilis grosso. Albor⁹ fortis post cibi assūptionē t aū de
scēsum ei⁹ a stōm nutritia diuersa acōrit t balneū post cibū t siltia.
Scdo caueat a vomitu t multo magis si pomerit rē acetosaz.
Tert⁹ vitet cibaria grossa viscosa t pprīe dulcia viscosa sicut
sunt pfectiōes d melle t ficus siccas. Quartus vitet res du
ras ad frāgēdū. Quintus pglātia dētes siue stupefacientia
fugiat. Sext⁹ res vehemētis frigidis nō comedat t pprīe p
assūptionē calidi. Itē oia vehemēt calida t ampli⁹ post frigi
di assūptionē. Septio res dētibus nocētes sua pprīetate: sic
sūt porri. Octauus mūdificet dētes sibi imēdiate post cibuz
ad eo supfluo: qd igrēdit iter ipōs t pprīe cū ligno subtili nō
acuto nec icidēū s⁹ sit obtusū cū latitudine quadā sicut ēt ramu
sculus cypsil: ligni aloes: pini rois marini iuniperi t silium. t
s⁹ faciat absqz multa pseruatione ne noceat gīngiue ipām mo
uēdo aut dētes ipōs. t sint bec pprīe picipāna amaritudinē cū
quadā stipticitate. Nonus facia tali mūdificatione imēdiate
post cibū vt. s. lauēt dētes t pprīe cū aliquo ex ifrascriptis vi
nis medie vinctitatis t saporis medij iter dulce t acre notabilr
stipticio. Et ex pueniētibus ad s⁹ ē vt in qdraginta sibi musti
pditionati vt. s. postqz bulierit sub graspiis circa tres dies t ex
ctum sit s⁹ sub graspiis buliat i eo vna libra salūtē recētis icile in
frusta mediocria t nō pistate nec lore vsqz ad sufficiētē clarifica
tionē ipsi⁹ vini: dñde exha⁹ t cōseruet in vase bñ obturato vel
accipiat cinamomi electi. j. masticiis. j. gallie mulchate cube
barū ana. 3. ij. s. iunipi. 3. ij. radici cipi. j. s. folioz rois mar.
j. vj. t undant oia grosso mō exceptis folijs rozisina. t bulliāt
oia sit in vna bēta vini vt. s. pditionati: t fiat p oia vt supdictū
ē t s⁹ multū valet i passionib⁹ neruoz. Decim⁹ canō frictur
dētes suauiter t ppe breuiā fortis fricatio aut diuturna dstruit
dētū hūiditatis nāles t ad eos trahit reuma t vapores a stō
ascēdētes aut saltē ipōs pparāt ad s⁹ recipiēdū: s⁹ fricatio cū eq
litate abstergit dētes t carnē gīngiuarū pforat t phibet lapides
seu gyplū circa ipōs gnāri t facit oris odorē bonū: t s⁹ Aui. p
cipit fricationē dētū fieri cū oleis calidis frigidis aut mistis s⁹

erigētia nihilomin⁹ q⁹ fricatio cū oleis ē abhoiabilia stō: iō ob
missa fricatioē cū oleis fricent dētes cū ifrascriptis cū vadit dor
mitū: t ēt stō ieiuno quocūqz alio tpe ad libitū. R. mellis ptes
ij. zuchari optimi pte. j. misce. Itē aliud. R. pulueris capitis le
poris aduisti ad qzūtatē auelane q puluis liget in pecia lini rara
t subtili. Et cū hac pecia in q sit s⁹ puluis fiat fricatio. Aliud. R.
salis vsti ad qzūtatē auelane mellis qzū sufficit ad icorandū
p ellio cū q ligato in pecia vt. s. fiat fricatio dētū t gīngiuarū.
Et tyriaca quozqz antiq⁹ fricent dētes oī mēse semel stō ieiuno. s.
post cenā p. ix. horas sup q fricatioē cū dicta tyriaca dormire p
ad libitū. Et nota q⁹ post dictas fricatioēs nō dēt dētes lauari
ne vir⁹ suprascriptoz a dētib⁹ amoueat. t sufficit huiusmōi frica
tio set in ebdomoda. t nota q⁹ medicine pseruatiue dētū debēt
ēē siccē s⁹ i actiuis tēprate aut tēperamēto ppinā. Si vō dētes
eēt notabilr lesi sine lapsi in actiuis ad itra tñ latitudinē sania
tis medicine sint ca. aut fri. fm erigētia lapsus corrēdēt: cauēdo
nō ab itense calidis sic i tercio gradu aut. s. silti ab itense frigidis
t ab his quoz sapore dētes stupēt sicut acria acetosa: aut ponti
ca. S⁹ sint medicine siue cōsticētes abstergētes resoluētes super
fluitatē q ē ieto cū moderatiōe t ipōs pfortates cū stipticitate
moderata t ex frīs sūt rose sic. galle karabe margarite fruct⁹ ta
marisci t folia ei⁹ cortices arboris mozi radix acetose: s⁹ calide
nā vñ artificij sic sal vsti cinamomū isop⁹ scilicet sgnāū fruct⁹
capparis t cortex radicis ei⁹ foliū mastur sād. ataca caput leporis
vsti xylaloes musc⁹ capil. ue. folia cypsi folia iunipi t cortex
radicis ei⁹ cornu cervi vsti vñ vñ mētastrū cortex arboris pi
nī acetū vō s⁹ noceat dētib⁹ sua acetositatē t sua sba subtili icifi
ua tñ ponit frequēt i medicis dētū frigiditib⁹: q⁹ iuuat ad in
frigiditū t penetratū: s⁹ nō ita penetret mistū frigiditib⁹ eoz
frigiditate penetratōez phibēt: t cū calis q⁹ iuuat ad penetran
dū t resoluēdū sba sua subtili calida: t nocumētū suū frāgīt cū
alijs medicis pprīs dētib⁹ secū mistis. Alie medicine aut dētales:
alie sūt dētifrīna alie masticālie. alie liminīfale sūt sicut pastilli q
ponunt. s. dētes aut sup mādibulā t alie sūt cū qb⁹ fricant. alie
sunt cū qbus dens iplest. alie sūt vaporatiōes alie suffumigatio
nes alie caputpurgia alie distillatōes in aurib⁹: alie sūt cū antes
mām cū phlōmia t vērōsis ex ppingozib⁹ locis. t alie sūt eradi
cantes dētes qbus vtendū ē nūc vna nūc altera s⁹ qd tuo ppo
sito ē pueniēs. t.

De dolore dentium.

Itē rubrica dolor dētū qzūz ad qd nois t qd rei
c satis manifestus ē. Spēs siue modi ipsi⁹ sūt qz qdā
ē itensius: qdā remissius. Et qdā nouus qdā antiq⁹
t qdā pūnnus qdā iterpolans. Et qdā pulsatiuus: qdā exten
siuus qdā pūgnatiuus qdā pforatiuus. t. Cā dolorosa quā
doqz ē in sba dētū. s. mala cōplō ca. fri. t sic. sine mā. Et qñqz
est cū mā aut apostemātē dentē aut corrodēt: aut in ipō vermē
generāt. Et qñqz cā dolorosa ē in neruo extēte in radice dētis
s. aut mala cōplō siue sine mā aut cū mā in eo ifusa aut apā
te. Et sō pūnnui in eo aut ē a verme pūgnēt: aut a mā grossa t
multa extēdēt: aut ab acuta subtili in sbam ei⁹ penetrāt. Et ter
tia cā dolorosa ē in gīngina. t bec frequētis accidit ppter mām
ad ipām fluentē corrodētē apāntem: aut carnē supflūā generā
tem aut mollificantē: vñ sit pona ad suscipiēdū mās malas: q
putrefiūt in ipā: Et nocēt dētibus putrefaciēdo t cōmēdendo
ipōs. Siccitas ēt ppter puationē nutrīmēti qñqz ē cā doloris
sicut in senib⁹ t cōsumptis ex egitudinib⁹ siue sint adhuc egri: si
ue pualēscētes. Et dolor pforatiuus aut extēsiuus qñqz ē a ven
tositatē retēta in radice dētū. S⁹ mē pncipiū apud. A. aut ē
ex stō aut ex capite aut ex vtriūqz simul. Et si fuerit totū corpus
plēnū illa mā tūc cursus mās ex corpe ad dētes erit ex his dua
bus vñs. Et mā ab his mēbris aut ab alijs cōicatur dētibus:
aliqñ sub forma vaporis: aliqñ sub forma hūoris. Et qñqz do
lēt dētes in febrīb⁹ acutis fm scmutā pūnnitatis in malicia cō
plōnis. Et qñqz accidit sub aliquo dēte corroso dolor pulsatiū
tūc in radice eius ē supfluitas nō matura quare apā illud manu
retur: dolor in s⁹ posse mingēt t cū cetera nō cōferūt eradicē
dens. Alia aut addentes deriuata fm plurimū est phlegma
t aliqñ salsum deinde sanguis: rarius cholera rarissime mēlia.
Cause aut pmitiue sunt pūssio casus t offensio ventus aer

frigidus crapule et reliquū regimē malū sex rerum nō nātiūm. et quāq; sit difficile plurib; hoib; p̄sideratib; suū dolorē discernē p̄te dolorosaz et mīto min; cāz sui doloris: q̄zuis regimē dbeat ēē diuersū: uno quāq; nō distiguit dētē dolorosū a nō doloroso et.

Signa

primo p̄sideres an gīgiaua patiā malā cōplexio nez quod ex malo ei; colore potissimū cōprehē des. et an sit tumida sanguinolēta apostemosa. aut sit in ea cor rosio: aut putrefactio et sanies exeat p̄ximēdo: et tūc iudicabis nocumētū ēē in gīgiaua. Si vō nihil tale sit et cōparādo ipsaz gī giuiz alijs nō cōprehēdis dīaz tūc cā dolorosa erit in subā den tis v̄l in nervo inter que distigues: nā si fuerit in dētē forte dens erit corrosus aut magis tumidus soluto. Et forte vermis erit in foramine quod cōprehēdes ex dolore interpolato cū motu ver mis. et quāq; nihil tale fuerit saktē dēs tor; dolebit ēz lōgitudinē suā et nō ēz extēsiōnē mādibule et. Quod si nocumētū fuerit in nervo dolor ceteris parib; erit magis acut; q̄z in alijs partib; et erit in radice dētis et expādet in carne rubra et ēz extēsiōnē man dibule. et forte dēs erit et stupidus. et tu qdē cōprehēdes malaz cōplexiōnē calidā aut frigidā ex relatu egri sentiētis caliditatem aut frigiditatem et ex colore tēdēte in rubēū v̄l citrinū albū et sul cū: et ex causis p̄cedētib; et p̄comitatib; et q; iuuat a cōtrarijs et nocet a similib; et siccitas cognoscit p̄ dūmitionē et cōmōtiōnē et p̄cessiōnē et cōcomitatā cārū ericcatiū et v̄tositaz et vapor co gnoscit ex p̄mutatiōe doloris nisi ēēt in aliquo loco recedat: tūc enī faceret dolorē p̄foratiūū aut extēsiūū. et hūor grossus cogsci tur cū s̄mersiōe et mora doloris absq; caliditate aut frigiditate apparētib; valde. Sed hūor acut; sanguineus et cholericus cog sci ex velocitate nocumētū cū intēsiōne et alteratiōe coloris ad si militudinem humoris et ex sapore et caliditate acuta sensata ab egro aut a tāgēte. et dolor pulsatiū; arguit hūorē calidū et p̄prie sanguineū aut apā quod maturat; et sciēs q; initū hūoris est ex cerebro aut s̄to ex repletiōne et nocumētō sensato in vno eorūz aut in ambob; et ēz p̄mūue se ipsas ostēdunt.

Prognostica. Primo cū doloris est in gīgiaua nō sufficit eradicatio dētis: imo nō ē ne cessaria. i. vtilis. et si ē in dētē remouet dolor cū eradicatione. et si est in nervo quāq; remouet dolor cū eradicatione: quāq; nō. et nō remouet nisi q; mā inuenit locū ampliū in quo expellit cū sic esset p̄forata retēta cū dētē. Si vō mā sit fixa in nervo nō p̄s far cille remouet. Scōz fortissim; dolor; q; puenit ab apate qd in radice dētis maturat. Tertū ad huiusmodi dolores fortissi mos quāq; sequit syncope aut epilepsia nocumētō cordi aut ce rebro cōicato. Quartū cū barba tumefat ex directo dētis ēz plurimū dolor sedat mā exterius s̄riuatā et. Almanfor.

Si gīgiaua cū dolore dētū fuerit sanguinolenta et aposteola et ru. fueritq; aposteatio cū pulsatione ex bat sanguis cū v̄tosis phlebotomia ex cephalica p̄ us facta. Deinde in ore aliquādū acetū et oleū ro. tene at qd postq; eiecerit hoc ide iterū fiat. Post hoc ole um ro. i. ore teneat. et si ex hoc nō euaserit fueritq; pul satio vebemēs et cū inflāmatione cāfora et p̄retrū te rant et in radiceb; dētū ponant: quāq; dissoluta fuerit iterū mittant. Cottū quoq; oleo ro. illinitū supponat. Qd si dolor aliqū augmentet; et vebemētior fiat opij sexta ps. j. in oleo ro. dissoluat: ex q; cottū illinitū ra dici dētis dolētis adhibeat. Si at nōdū sedet scalpel lei locus et sanguifuge supponēde sunt. Jo. Ar.

De cura.

In hoc quarto tractatu agit de egritudinib; dētū: et facit q̄ tuor capta: Primo ē de dolore dētis quod capiz trifariā patit Primo ponit curā doloris dētis a cā ca. Scōa ibi. Gīgiaua vō ponit curā doloris dētis a cā frigida. Tertia ibi. Si vō dens corrosus et. Ponit curā doloris dētis a corosiōne. P̄ria in duas. Primo ponit signa qū puenit a cā ca. et p̄prie sanguinea In scōa ibi phlebotomia ex cephalica. Ponit curā. De dua bus p̄mis p̄tib; dicit. Si gīgiaua fuerit ru. sanguinolēta tumida: fueritq; apostemata illa cū dolore pulsatiū qui v̄l superius di

cū fuit maxie puenit ex apostemate sanguieo fiat p̄mo phlebo tomia ex cephalica et p̄prie ex latere dētis dolētis: dīr de fiat v̄e tolatio cū scarificatione in spatulis ad euacuādū et diuertēdū. Deinde teneat in ore acetū et oleū ro. quod sit duplū ad acetū et sint adiucē bñ p̄cussa. et cū fuerit aliquādū i ore retētū abijciat tur illud et nouū sumat in ore: et sic fiat pluribus vicibus et sint actu frigida ad repentiendū et ad alterādū dyscrasiā ca. tam mē bñ q̄z humoris. Scōo post hoc teneat in ore solū oleūz ro. ad mitigādū dolorē: nō. n. ē opus ampli tāta repulsionē. Tertio si ex hoc nō recesserit dolor: fueritq; pulsatio vebemēs cū inflām tione qd puenit ex p̄sentia mae calide in loco canfora fri. in ter tio et p̄retrū calidū in tertio vel in fine tertij simul terant et in ra dicib; dētū ponant et cū dissoluta fuerit iterū ponant. Et vt me lius adhereant possent pmisceri cū orymelle simplici et cū cotto radici dētis apponi. Hec aut mīstio sit vt p canfora fiat calidi tas alteratio. et p̄ p̄retrum mā de p̄fundo dētis educat et po stea cotū in oleo ros. isufum loco dolēti supponat ad doloris mitigatiōnē. Quarto si dolor nō mitiget imo fiat vebemētior opij sexta pars. j. in. ij. 3. olei ro. dissoluat ex quo cottū illinitū dētū dolēti apponat. Et apud necessitatē replicet cavēdo tñ ne deglutiat. Quinto si dolor adhuc nō sedet locus scarificet et sanguifuga saltē vna supponat taliter vt mām q; ē cā doloris ex siccet et ea remota pmittat sanguis fluē. Sīnde cū dicit. Alimā.

Gīgiaua vō si nō sanguinolētia fuerit nec aposte mola nec dolorē cū pulsatione nec i facie fuerit inflā tio: aut dolor acciderit post fastidium ex satietate: et post cenā comederitq; ex cibo frigido multoties v̄e ter egri solūedus erit ex pilulis cochijis. Et dolētū dē tiū radices ex b; medicamie fricande sūt qd sic sit. R. p̄retri sinapis setaragi indi baurach pipis. 33. et ex eis puluerizatis dētū fricent radices: Cottū q̄z eis illini tū sup dētū radices ponant. Postq; eger os ex ace to in q; p̄retrū et mētastrū et origanū fuerit cocta col luerit. a foris p̄terea paniciū siue miliū i sartagine tone factū sup maxillā ē ponēdum. aut ex pipis plueri mlli cōmīsto dēs et ei; radix fricet. et si hoc nō suffecerit in dētū radiceb; hec tyriaca ponat. Que recipe casto rei asse pipis. 33. storacis opij oīuz p̄tes equales cōfi ciant cū melle et admistrent. Ergo p̄terea p aliquātū tēporis a cōmestione abstineat maneatz famelicus et ingrediat balneū et v̄taz in motu. Si at nec sic q̄scat ferrū ignitū radici dētis multoties apponatur aut eradicetur. Jo. ar.

In hac scōa parte p̄ncipali curat dolorē a cā frigida et dicit q; si nō fuerint signa caliditatis sup̄ascripta: s; pot; signa frigidi tatis et maxime q; dolor acciderit post fastidius et satietatē nau seatiā. et post regimē et cās ifrigidates v̄eter ex pilulis cochijis erit solūedus et radices dētū dolētū ex b; medicamie fricande. R. sinapis p̄retri septaragi di: q; sūt ligna qdā minuta filia ga riofil. ca. et sic baurach p quo accipiat sal nitrū pipis. 33. de his p̄nt accipi p̄tes eq̄les v̄l de magis ca. l. in q̄to sicut sinapi: et pi peris minor q̄ntitas accipiat. et elaboret vt radici dētūz aliqd adhereat: postq; eger p̄us dētis colluerit ex aceto in q; p̄retrūz mētastrū et origanū cocta fuerint. et de foris paniciū siue miliūz tonefactū et pauco vino et aceto dū torefactū sp̄sum: et in sacculo positiū: et sup loco dolēte appositū. Tūc ex pipe puluerizato et cuz melle mīsto dens et ei; radix fricent. Et his nō sufficiētib; hec tyriaca in radice dētis et circa dētē ponat cū stuello cotū in ea isuso. R. castorei asse p̄retri. 33. storacis opij oīum p̄tes eq̄les cōfiant cū melle remouēdo cām ac stupefaciēdo dolorē mīti gat et dē tyriaca p silitudinem: q; sicut illa iuuat in passionib; cō tra quas inuēta ē sicut in tollēdo dolorē dētū. et eger fameat sicut exercitet balneū ingrediat. sicut aut balneū aliud calidū et siccū et his non sufficiētib; stilus ferreus ignitus radici den tis apponat. Dolorē remouet et dētē tandem cadere facit

ant eradicetur fm q̄ dicitur in ca. sequenti. Zilmanfor.

Si vō dēs corrosus fuerit replcat ex medicamini bus q̄ noiauium¹ z q̄ sūt corrosiua aut abstrahat² Jo.

Hic curat dolorē dētis a corrosione aut putredine pueniētes iplendo forame ex medicaminib³ ad h. pp. ijs q̄ aliqñ sunt cor rosiua z psumētia humiditate putrēt z corrodēt ibam dentis. Aliqñ solū cōseruatiua cū p̄prietate sua z pueniētia in q̄litaib⁴ manifestis p̄mis z scdis: in phibēdo ne cib⁵ aut alia res putrēs igrediat sic ē aurū: aut dens exhat hz doctrinā seqntis capli zc.

Cura doloris dētis a mala complōne sine mā q̄tuor exi giu itētiōes. Prima ē remotio cāe faciētis aut cō seruātis ipam. Secda ē alteratio ipsius cū h̄ijs. Tertia ē phibi tio humoꝝ a fluxu. Quarta correctio accitium. Si q̄ cāe fue rint p̄mitiue sicut vētus aer fri. aut ca. z cibi z pot⁶ calefacientes aut ifrigidātes crapule ebrietates z huiusmodi remoueant. z si militer si cāe fuerint intrinsece sicut fe. hidrops retēto cū onuz cō fueratū iur⁷ posse remoueant zc. Secda itētiō p̄ficiū cū h̄ijs tā ex pte regis medicinalis q̄ ex pte sex rerū nō nālium. In dyscrasia q̄ calida teneat in ore aquā frigidā aut ro. aut aliquas istarū cū tertia pte acetū p̄mista aut succū aliqñ frigidū sic plan taginis solari tempore z silium: aut aliqñ decoctionē sicut est decoctio facta ex rosīs myrto z folijs salicis. z silibus. z ex oleis ē oleū imaturū oleū ro. salycinū myrtinuz nenufarinū. z apud maiorē necessitatē ifrigidationis possūm⁸ addere p. qualibet. z. succi aq̄ aut olei. s. canfore. z apud maiorē necessitatē pfunda tionis aut repulsionis acetūq̄ sit subtripulum aut subquadru plum ad illud cui admisceat. Sz in dyscrasia frigida pfert vinum calidū retētū i ore z decoctiois ex reb⁹ calis sicut ex sandaracha mastice saluā isopo. 33. pipe p̄iretro z silib¹⁰ ex qb¹¹ vnū aut plura cū vino decoquant. z his pōt addi acetū p octaua pte aut scima Et tyriaca mythridatū sup dētib¹² illinita pueniūt. z aq̄ ardēs est vltima. Si vō cā doloris fuerit scitas pura cōfert vt fricetur dens cū eis q̄ sunt sicut butyrū z adeps anatis. Et regimen sex rerū sit ordine in h̄ium dyscrasie zc. Probibent aut humo res a fluxu si sup̄scripta aliqua stipticitate participēt aut secūz admisceat acetū. Et si oportuerit fiat cūtiōes z diuersiōes d q̄ bus. j. Et corrigant accitū fm q̄ opz z marie vigilie hz q̄ deni ē supius z marie cū narcoticis de gbus. j. Et phibēt mām decli nare addētes. Si vō dolor fuerit a mala complōne cū mā et p̄prie apate exigit duplex regimē. Primū trib¹³ cōplef itētiōib¹⁴ lēuone diuersione z fluxus phibitiōe. Prima itētiō p̄ficiū cū phlebotomia ex cephalica: si mā a capite reumatizet. Sz si a mē b̄is iferiorib¹⁵ cū phlōmia basilice aut saphenaz. z h̄ si mā ē san guis aut mista cū sū. z p̄pe apostemās z reliq̄ hūiores cū p̄p̄ijs educant de gbus sepe deni ē. Sz mā calida apante poti¹⁶ pue niūt medicīne leniūne. s. aq̄ fructū cū q̄ māna aut casia p̄misce atur. Scdm rē cōplef vētōlatōes facte in spatulis fricatōes ex trematūz lotiōes crurūz ligature dolor olei. z ex diuertētib¹⁷ z silr eradicanib¹⁸ mām sūt icisio venarū q̄ sūt sū lingua z in labijs. z vētōlatiōes sub mēto cū icisioe z scarificatiōe gingiuarū appo sitū sanguifugū in radicib¹⁹ dētū. Et dixit. S. q̄ si terat alleū z ponat in palma man²⁰ in pte domestica p noctē. z p̄pe in manu q̄ sequit dolorē dentis tollit. z exptum. Tertia rē cōplent ad ministratiōes phibētū fluxūz materiūz sicut pilule opiate alkai ber: q̄s fecit Alexander. z posite sūt in ca. d catarro. Regimē at̄pi culare diuidit in curā verā z curā mēdofa vt ē apud Adhesue.

Cura aut mēdofa diuidit qz auferēdo sensum sedat dolo rē: sz nō remouēdo cāz sicut ē suffumigatio facta cū iufgamo z p̄pe cū canula veniēte a dentes posita sup emboto: z exptū ē oleū ro. z. s. cū. z. s. opij. s. linūz sup dentes: z loco olei pōt accipi sirup²¹ acetosus: sit p̄iretrū z canfora eq̄lib²² portioib²³ bus. z colutio facta ex aceto decoctiois iufgami aut ex radice ei²⁴ cū aceto z oleo ro. z solatrū cū aceto ē medicamē exptū. z h̄ i cā ca. sz in fri. ē b̄ medicamē. Sz iufgami al. opij storacis galbani ana. 3. j. pipis asse fetide ana. 3. s. misce cū rob z linat sup dentē dolorosū. Castoreū quoq̄ z opiu z ama mista cū oleo ro. z distil lata in aurē seqntē dolorē optime pfert z sufficiūt de ambobus duo. g. simul. Itē sagenea troscici stelle z philoniū z p̄p̄ie si fue

rit mistū cū eis aliqñz iufgami opij. Ex sedatib²⁵ dolorē illud q̄ cōiter vtor ē oxymel gllūicū cū opio vt puta. ij. 3. ei²⁶ cū. v. g. opij: z cūz cotto in h̄ iuoluto dens z radice ei²⁷ iuoluat: z bec sufficiūt p̄ cura mēdofa zc. Vera aut cura trib²⁸ cōplef itētiōib²⁹. Prima ē re p̄cussio pueniēs in p̄ncipio. Secda rep̄cussio cū resōlone mista: aut maturatiōe pueniēs vsq̄ ad mediū stat³⁰. Tertia ē resōlō aut maturatiōe pueniēs pueniēs. Prima cōplef cū his q̄ repellūt mās z p̄fortat sua stipticitate d q̄b³¹. s. deni ē saltē in cā calida q̄zū est oportū. Sz in cā frigida in p̄ncipio fiat rep̄cussio cū oleo ro. misto cū mastice: aut sandaracha aut cū ramich. i. cū mistura fa cta cū passulū z gallis ex q̄ sit gallia muschata. z ap̄s. 21. ex reb³² fortib³³ ad rep̄cūēdū z p̄pe in mā fri. z alumē adustū z extintū cū aceto cū eq̄li q̄stitate de sale z admistret: postea colluat os cū vino: z decoctio gallaz in vino z aceto puenit. z cū vētū ē ad aug mētū admistrādū ē oleū ro. cū vino decoctiois mastice aut cūz vino decoctiois passulaz aut fenugreci. Et sandaracha cū aceto ē sblimis iuuamētū: phibet. n. reumatizationē stringit gingiuas z sedat dolorē. z vltio pueniēdū ē ad resōlutiōē vt maturatiō sic vinū decoctiois passulaz sicū z fenugreci. imo ficus masticate z in ore retēte sup dentē doloroso manurāt z sedat dolorē. Et ex maturatib³⁴ sedatib³⁵ dolorē ē oleū decoctionis radices altee fenu greci camemille mellonū singularit aut p̄iūctim. z h̄ in cā ca. sz in fri. puenit vinū decoctiois isopi alafe. i. timi: z succus porri cum cotto loco dolēti applicit³⁶. Expta h̄ntia singularē p̄prietatē in sedādo dolorē sūt m̄tiplicia. s. collutiōes oris appōsita circa dē tes: suffumigata. exteri³⁷ appōsita in aurē istillata. Lantertatōes dentis z fricatōes. Ex decoctionib³⁸ iuuatib³⁹ ē acetū decoctionis spolij serpentis cū p̄p̄etate sua. z silr decoctiois radicz capparis in ore retētū vt sup dentē dolēte appōsitū. Itē cortex z lignū pi ni bullitū cū aceto. z radice colloq̄ntide z pulpā ei⁴⁰ sitr bullia. Et acetū bullitū in testa colloq̄ntide. Huiusmōi at q̄ sunt cū collo q̄ntida: q̄nq̄z abhorrent pp amaritudinē z helleborus bullitus cū vino ē vltimū. Itē radice et raphani folia almezereō p̄iretruz 33. cucumer as. h̄armel. i. ruta acrestis p̄iretrū aristol. ro. ldec oia singulū aut p̄iunctim bullita cū aceto p̄ferūt. z p̄pe in cā fri.

Sed ex proprijs applicitis super dentes dolorē sedantibus est piper z p̄x simul mista: similiter piper z assa aut sinapis z al fa aut serapinum: resolut enim dolorē congelatū. Item op ponacum cū p̄iretro spoliū serpentis cōbustū z mistum cum oleo ad silitudinē vnguenti z positiū sup dentes ē mirabile i seda tiōne doloris. z puluis fact⁴¹ ex origano z nitro sup dētēs z gingi uas aspluz mor tollit dolorē. Itē. s. p̄iretri staphilagrie ana. 3. j. z fiat puluis subtilis z cū cera icoporet ex q̄ cera dens iuolua tur. Et ex pueniētib⁴² leuib⁴³ multum iuuatib⁴⁴ ē vt medulla panis recētis calidi dentib⁴⁵ cōprimatur. Et suffumigatis ē semē porri cū pice suffumigatum cum traicetorio ad radicē dētūz tollit do lorē z vermē occidit. Res at gbus sit euaporatio exteri⁴⁶ ad do lorē dētūz sunt sic malua antū altea paritaria camemilla z me lilotum fenugrecuz semē lini semē caulūz semē porri zc. Et his pōt fieri emplastrū z sitr ex sepe affo cū oleo camemillā z ane tino aut oleo lilioz. Et q̄nq̄z fiat euaporatiōes ex reb⁴⁷ siccis sic ex milio panico aut sale. Res at q̄ in iunctū in aures z sedat dolo rē sic oleū d amigdalīs dulcib⁴⁸ z amaris z sambacinū quod cūz hōz coctuz fuerit i cepe p̄cauo postq̄z secū p̄misceat aliq̄d castorei aut euforbij z q̄nq̄z aliq̄d opij aliq̄d vebemētūz dolois. 21. p̄fectio expta ad dolorē dentū difficilē z ad corrosiones. Sz castorei myrthe opij pipis galbani ana p̄fice cū rob z fac ex eis troscicos z linat dētēs. Et apud. 21. si cā doloris ē vētōstas re soluat cū serapino galbano z granis alharmel. i. rute acrestis z cornua cervi cōbusta decocta in aceto gllūicō deinde trita z cō secta in oxymelle dēti applicita sedat dolorē z p̄pe ex corrosione. Et par stellionis positiū sup dētē corrosū sedat dolorē. Et q̄nq̄z vaporat barba frequēt z emplastrat vt ad ipm trahat mā: cum n. emplastrat barba. i. locus exteriōr ex directo dētis dolenti se dat dolorē: z p̄p̄ie cū coqtur dens cū oleo seruēte illa hora. Lau terizat aut dens aut cū oleo seruēte applicito cū extremitate stil li cotto iuoluta: aut oleū seruēs cū embuba istillet in forame dē tis: Sz p̄mus modus ē melior: z q̄nq̄z cauterizat cū extremitate stili ignitū z p̄p̄ie pueniente ad radicē dentis aut ad partē putri

dam aut corrosam. Et bonū est ut gingiua et dentes sani defen-
datur cū pecta in aqua ro. aut aliquo frigido infusa parti defen-
dende applicata aut cum pasta aut simili re viscosa. Et quādoq;
necessarium est vt pforatur dens pforatio minuta vt virt^{us} pe-
netret cauterizatiua ad locum egrū. Et fricant aliquādo dentes
ad excussionem materie in ipso existentis. Ex puenientibus ad
fricandum est. 33. et piretrum in orpelle infusū. 7 sili acetum cū
sale. Et suffumigationes et pprie cum traiectione cōueniūt et ma-
time si permixtis ad sit. sicut si fiat ex colloquintida aut grānis ei^{us}
aut semen sinapis aut cepe. Tertium vō regimen curat acciden-
tia sicut vigilias cum his que dicta sunt in capitulo pprio. Re-
gimen vite declinet in ptiarium dyscrasie et cū sit huiusmodi cau-
terizationes declinet ad frigidum et humidū et sit tenuis.

Cura corrosionis dentum tribus complet intentionib^{us}.
Prima est euacuatio humiditatis putridarū cum
eis que sunt dicta. Secūda est resolutio ipsarū ex ipsis denti-
bus: ad quod valet acetum decoctionis nigelle cū cotto applici-
tum aut nigella trita cū alkitran et super dente linita. Et sili ace-
tum decoctionis capparis aut. 33. aut acetum solū et orpymel sgl
litum et est pprium. et pati lacerte inest proprietates in phibēdo
corrosionem si eo fricetur dens corrosus. Tertia intentio est
cōfortatio dentis et phibitio corrosionis cum ex eis linatur aut i-
pletur dens corrosus. Et gallia sola phibet putrefactionē. et can-
fora sola in causa ea. est vltima. et iniquiario cum storace misto
inest operatio mirabilis cum per traiectionem dens corrosus
suffumigatur.

Regimen aut implendo dentem corrosus est vt im-
pleatur in causa calida cū frigidis: et in fri-
gida cum calidis. Secundo vt non impleatur cum labore et ve-
hementia ad dente in dolore et ex proprijs est gallia cum ciperis
aut cum mastice. et eligant ex supra scriptis calida aut frigida s; opor-
tunitates in ptiarium dyscrasie dentis: s; vbi nō fuerit mul-
tus recessus a mediocritate impleat cum folijs auri etc.

De extrahendis dentibus. Caput v. 2um.
Almanfor.

Edicam ē qd cū in dēte corroso pōit ipsi^{us} se-
dar dolorē: aut ipsū pstrigat sūa kebikēgi et
pip et trita et alkitra pspgant et impleant ex
eo. Adedicamē qd dētes dbiles et q sūt ex hēdi ac do-
lētēs eradicat. Cortices radicū mori et cappari et pi-
retrū et lac titimalli atq; lac anabule et arsenicū ru. et
radix colloquintide sumant et trita ex tāto aceto qd eis
sufficiat pspgant. acetū quoq; p hebdomodā vnā se-
mel in die vt pus addat. post hoc dentes in circuitu
scalpellent: et expēdient decies in die epithimē do-
nec ad mouēdū sint faciles: et sic extrahant. aut epiti-
ma fiat ex fece aceti acutissimi p mltos dies et postea
extrahant. aut rane fluuiales in oleo coquant donec
dissoluant. Quāq; necesse fuerit dētiū radices scalpel-
lent: et ex oleo isto multoties inūgant dōec facile mo-
ueri possint: postea cū instrumento euellendi dentes
euellantur.

30. ar.

Cause eradicationis dētiū sūt tres. Prima q; sanitas nocu-
mēti ei^{us} et pprie doloris nō sperat cū signū potissimū est q; q;
uis aliqui medicinali auxilio sedet in paz post reddit. Scda q; nō
met nocumētū corrosionis aut putrefactionis aut aliud cōicari
dētib^{us} vicinis aut mādibule. Tercio q; forte impedit opationes
in quas ordinat. f. locutionē aut masticationē quare cōsiliū est
pcedere ad ipsius eradicationē et pprie si cā et nocumētū sit in
subā dētis. Si at dēs sit san^{us} et nocumētū sit i gignu^m verisimili^{us}
ē ei^{us} eradicationē magis obesse q; pdesse. Si vō cā nocumētū
sit in nervo ē indifferēs ei^{us} eradicationē ad nocēdū et inuādū: iū-
uabit enī q; de mā p eradicationē resoluet. Scdo q; pueniēt^{is}
est medicinas ptilēs. f. nervo applicare: s; nocebit q; p dolore
exctionis materie ad locū dolorosū attrahent que erūt cā aug-
mētū doloris et q; cōicet oculo et cerebro et foras se, febriū synco-

pis et epilepsie et pprie si ante exctionē aderit magn^{us} dolor et
cū si magnus supueniet cā exctionis: q; forte dēs ē valde fir-
m^{us} et plurib^{us} radicib^{us} effusus mādibule: et si dēs ipse fuerit apo-
sus aut corrosus. Quare diligēter phidera anteq; ad ipsius ex-
ctionē pcedas et alia medicina pus expire. Quod si cōsiliū tu-
um oib^{us} equilbratis fuerit in ipsius exctione: hoc facito q; būsā
canonib^{us} obseruatis. Prim^{us} vt pcedat eū cū phlomia phar-
matia aut vitraq; s; erigētā plectorice aut eachochimie. Scda
est vt dolor si fuerit fortis pus sedet et si nō cū alio saltē cū stu-
pesciētib^{us}. Abodi at in exctione dētiū sūt tres. Prim^{us} cū fer-
ro: s; pus d; fieri scarificatio gignarū et ligamētōz circa radi-
cem dētis ligatū dētē cū mādibule: dēde cū instrumētis ad s;
pprijs exbat quoz figuras vides in margine. Scds mod^{us} est
cū cauterio actuali vt cū stillo ignito multoties applicito i for-
mine dētis si quod ē: aut si nō ē circa radicē dētis: nā p s; forte
sedabit dolor et cader dēs in pcessu tēporis. et vicem hui^{us} suplet
oleū seruēs cū cotto in extremitate stili inuolutū multoties ap-
plicatū dētē dolētē aut cū moietā multoties applicet granū oli-
bani seruēs figuratū s; erigētā pris cauterizade. et hec cū hoc
q; faciūt dētē in pcessu diez cadere dolorē sedat. Terti^{us} modus
est cū medicinis ad s; pprijs quarū quatuor d; scribit Ras in
phēna capto. Prima sumat helibēgi. i. apū et proprie silue-
stre et marie radix que ē calida vsq; ad tertiū gradū: et sicca i se-
cūdo corrosua frāgēs dētes et pip calidū in quarto faciēs ca-
dere dētē psumēdo hūiditatē s; bātificā ipsius et ligamētōz et
trita in corporent cū alkitran. i. pice liquida ea. et sic. circa scdm
gradū posita vt medicinas faciat dētē adherere. Impleat dens
corrosus: ex h aut circūuoluat. Dicit ē s; apio q; appēlū collo-
tollit dolorē ei^{us}. Scda q; eradicat dbiles dētes aut dolētēs q;
sūt ex hēdi. R. corticū radicū mori fri. et hu. cui^{us} tū fruct^{us} ē cali-
dus et hu. si dulcis sit: si vero acerb^{us} fri. et hu. radicū capparis s;
qb^{us} s; piretri lactis titimalli lactis anabule arsenicū rubei ca. et
sic in tertio radicis colloquintide ana et trita cū tāto aceto q; suf-
ficiat ad incorporādū oia in modū vnguētū misceant et dētib^{us}
applicet. Titimallus at h; vj. spēs quarū vna ē anabula: lac
autē cuiusq; speciei ipsius titimalli ē ca. et sic in tertio corrosi-
uoz et faciēs cadere dētes cōsumēdo hūiditatē s; bātificā eoz et
suoz ligamētōz: acetū at qd singulo die p hebdomodā addi d;
betuatur ad faciēdū virtutes aliarū medicinarū penetrare. et cū
hoc hūidū s; bātificū ericcat. et hoc vnguētū maxie impmit dē-
tib^{us} indurcū scarificatis et multoties applicet s; vnguētū cū co-
to in eo infuso dētē circūdante donec facile moueat et sic exha-
tur. Tertia medicina ē vt fiat epithyma ex fece aceti acutissimi p
mltos dies et pprie scarificatis dētib^{us} vt pus. Quarta medi-
cina ē vt rane fluuiales in oleo coquant donec dissoluant et sca-
rificatis dētib^{us} ex oleo isto multoties inūgant dōec facile moue-
ri pōt: postea cū instrumēto facile exbat imo cū digitis antiso-
la fili suspēsiōne aliqūt cū impetu in rectitudine ipsū trahēdo.
Abelior tū ē adēps rane viridis habitans in arborib^{us} et pprie
si misceat cū lacte titimalli: cū at he opationes sūt dētes aliq; tue
ant nō nocumēta eoz q; applicant eis cōicet. Et dētib^{us} euulsis
cum ferro teneat in ore acetum in frigidatū decoctionis galla-
rum aut balanstarum s; pauce acuitatis aut cū aqua ro. mi-
stum. Et si dolor adsit oleum ros. solum aut decoctionis ma-
sticis quomodocūq; extracti sint aut lac in ore teneatur etc.

Almanfor.

De congelatione et stupore dentium.

Putula et amigdale amare masticent aut
bis similia. aut fiat fricatio cum sale et masti-
cetur cera.

30. ar.

Congelatio dētiū siue stupor est diminutio sensus ta-
ctus accidēs dētib^{us}. Cā ei^{us} ē mala cōplectio s; pluri-
mum frigida cum asperitate quadam in superficie dē-
tis que sit aut a causis extrinsecis sicut rebus acetosis acerbis
ponctis et stipicis masticatis aut in ore retentis. Quādoq;
vero ab humoribus venientibus ad dentes sub forma vapo-
ris aut humoris a stomacho vel a capite q; acetositare vel acedi-
ne: ponticitate participat. q; q; vō ab imaginatiōe sicut cū vide-
mus coram nobis aliquos masticantes res acres huiusmodi

l iij

Imaginatio facit dentes stupere siue hoc immediate faciat siue mediate simile humore. Iacetosum acrem et ad dentes attrahedo.

Et quicquid sit per nervi oppilationem aut aliam malam dispositionem siue propter alias causas. si quatur quare aqua frigida aut aer frigidus non facit huiusmodi stuporem postquam sequitur malam compositionem frigidam. Rndetur quod huiusmodi acetosa et potica cum hoc quod inducant malam compositionem et exasperant dentes et gingivae superficies etc. Et forte bene consideranti apparebit stuporem dentium esse duplicem quodam die puram diminutionem sensus tactus: sicut quod puenit ex oppilatione nervi: quidam cum diminutione quadam triste sensatione quod est actio corrupta sensus tactus ipsius dentis: et prima posset contingere ex aqua frigida applicata: secunda erigitur propter diminutionem sensus causas inducentes huiusmodi triste sensationem in superficie dentis et gingivae.

Signa quod stupor sit ex nocumeto dentis cognoscitur ex ipsius a diuturnitate et pesserunt nocumeta dentis. Si quod sit per contumaciam a stoma aut a capite declarat nocumeta prece dentis stomachi aut capitis. Sed quod sit a capitis primitiis ipse semetipsum declarat etc.

Prognosticum secundum plurimum curas satis facilliter nisi sequatur mala nervi dispositionem et precipue eius oppilationem et soluta continentur cuius cura sit difficilis etc. Cura masticatio portulacae eam remouet sua viscositate attrahedo quod in dente impressum est. Et A. secundo canone et Serapio dicunt quod hoc facit sua sba viscosa remouedo asperitatem ab huiusmodi acris et ponticis derelicta. Et si sit huiusmodi masticatio cere cerei et silium viscosum. Amigdale autem amare masticare huiusmodi partem sua caliditate partem sua adhaerentia et viscositate.

Sal autem fricatum sua caliditate et siccitate alterando malam compositionem frigidam resoluendo quod ex humiditate subtili stupefaciente in dentibus est impressum aut in superficie inuiscatum. Et panis validus huiusmodi facit sua caliditate actuali et adhaerentia. Et in summa omnia calida et siccata curant calefaciendo et resoluendo humiditatem dentibus impressam et remouedo malam compositionem frigidam. Et omnia viscosa sua adhaerentia exhibendo quod dentibus est affixum: et quicquid nervi oppilationem remouet sunt in huiusmodi facit si ab eius oppilationem pfurgat. De stupore tamen superius est actum sufficienter in proprio loco. Almanfor.

oleum calefactum in panis desuper ponendum: aut vitellus oui assatus calidus multoties masticetur: aut calidum panem multoties mordeat: aut fiat fricatio ex balsamo aut oleo de lilio siluestri.

3o. ar. Hec dispositio ab A. notatur eadem denuo et est vitellus non tonerit calidum neque frigidum neque durum. Huiusmodi enim causa immediata est debilitas dentis quare facilliter patitur a quibusdam occurrentibus. Causa autem debilitatis est triplex. scilicet frigiditas et secundum plurimum propter compositionem dentium sua similitudine facile labentem ad frigidum. et aliquando sibi raro est caliditas. Et tertio sibi rarissime est nimia dentis sensibilitas cum raritate texture ipsius. unde a quibusdam notabilis impressionis facile patitur. Et frigiditas cognoscitur ex colore gingivae albo vel fusco sicut caliditas cognoscitur ex colore rubeo vel citrino. Secundo cognoscitur utraque et sensatione caliditatis aut frigiditatis. Tertio ex causis praecedentibus. Quarto: quod iunatur a diuersis et nocet a siliis. Si raritas texture cognoscitur ex diuturnitate huiusmodi passionis: aut forte quod tracta est a principio generationis cuius parum remedia proficiunt. Prognosticum hec passio cum est a raritate texture difficile curatur. Si sibi pendeat ab alijs causis satis facilliter.

Secundum hec dispositio frequenter nunciat et praedit dolorem etc. **Cura** si sit a caliditate vel frigiditate cum causa est ut post eiusdem et diuersionem factam secundum exigentiam humoris peccantis: quilibet istarum cum suis diuersis remoueat: frigiditas quidem cum panis vel cotto in oleo infuso et dentibus applicato. Et primum remedium Rasis etc. Secundum est vitellus oui assatus donec induret extrinsecus multum calidus masticetur. Tertium est vitellus panis calidum multoties mordeat. Quartum est vitellus fricatio ex balsamo calido in tertio: aut ex oleo de lilio siluestri calido in secundo quod tamen actu calida applicetur. Et per huiusmodi intelligere potestis multa alia calida et propter viscositatem quadam participantia quod et propter adhaerentiam in sedatione doloris sicut sunt oleagina: remouet. n. frigiditatem et manum si quod sit resoluunt et dente pforant. Si vero sit caliditas confert oleum rosae cum

canfora vel sandalis. Item portulaca masticata et semine eius et est propter huiusmodi sita: si vero sit a nimia sensibilitate cum raritate texture pforat dens cum moderate stipticis et viscosis et sensus obtundant etiam si oportuerit cum leniter stupefacientibus. De anathomia oris.

Extra more consuetum nobis promittenda est anathomia oris et reliquorum membrorum quod in ore continentur propter quod denuo quod de ipso anathomia actum est. De n. descriptio est vas vltimum membrorum locutionis in homine et vociferationis in reliquis animalibus vociferantibus ex sufflatione ad retinendum cibum donec masticetur et deglutatur et retinendum aerem per euacuationem cerebri et membrorum spiritualium et ad expulsionem supfluitatus quod per meram nam pulmonis et colatorum ad ipsum deferunt finaliter ordinatum. Labia vero quod sunt anterior pars ipsius sunt composita ex cute carne nervis et puniculo iterius tegente quod est continuus cum palato puniculo lingue et meri ad os stodi propter ea ante vomitum propter hanc continuationem tremunt labium inferius et est de signis vomitus futurum turibet autem partes labia componentes sunt adinuit mirabiliter contexta ita ut non possint separari. Hoc autem factum fuit quod labia debuerunt moueri ad omnem diuersam positionem secundum exigentiam locutionis.

Si ergo in ipsis fuissent musculi per huiusmodi motus necessarii nimis labia fuissent grossa quod valde fuisset indecorum et propter ea nervi fuerunt cum his probus ad minima diuisi ut cum subtilitate labiorum seruaret motus voluntarius. Ex quo patet quod labia sunt calida et humida propter carnis dnum. Et in ipsis sunt quatuor vene dicte alienieri due in labio superiori ab utroque latere superiori vna et due inferiori. sibi parte quarum phlebotomia multum valet in egritudinibus oris et partium eius etc. De egritudinibus lingue.

Ingua vero est membrum infiale in ore constitutum figure oblongae ex carne puniculo venis et arterijs et noue musculis compositum ossi laude in parte posteriori alligatum. Ad gustum locutionem cibumque voluendum per masticationem finaliter ordinatum. Fuerunt autem tot musculi in lingua quod debuit ad omnes diuersas positiones moueri secundum locutionis exigentiam. Et habuit plures venas arterias et nervos quod aliquod aliud membrum re spectu suae molliis. Est autem organum gustus per nervos venientes a tertio pari nervorum cerebri et huiusmodi motus voluntarius per nervos venientes a septimo pari nervorum cerebri. Circa radicem eius ab utraque parte sunt carnes gladiose ad huiusmodi ordinat ut humiditatem salivalem generaret per humectationem lingue ne tot motibus exsiccetur generetur autem in eis saliva ex vaporibus vndeque ad illas partes eleuatis: et ex reumatismis a capite descendunt. Et in illis carnibus glandulosi sunt duo foramina quod possent ingredi stilus per quod humiditas salivialis ad linguam distillat. et cutis lingue est diuisa in duo media coram commissura coramali. Et inter illa duo est comitas in ligamentis et continuatione. Sub lingua vero sunt due vene virides magne et quibus praecedunt vene plures et vocantur ramine. Et melior linguarum secundum potentiam bene loquendi est comensurata. I. mediocrius in longitudine et latitudine sua et subtilis ad extremitatem suam exteriorior. Illa. n. quod magna est et lata valde et grossa aut parua sicut spasmatata non est conueniens ad locutionem. Et ex his patet lingua esse calida et humidam in compositione. et potest pati omne genus egritudinis etc. et patet eius colligantia cum cerebro epate corde per nervos venas et arterias. et cum stoma mediate meri. et cum pulmone et membris spiritualibus per cannam pulmonis. Et propterea signa sumpta a lingua sunt fere in quacumque egritudine efficacissima etc. Postea sunt dentes quorum anathomia pcessit. et postea est palatum habens comitatem in eadem cumine superiori ut fiat vocis iconatio et reuolutio agilis cibi quod dentibus conteritur et in fine palati est vena pedens in modum granivae id vocata est vena existens rara in sba et spongiosa quod principaliter facta est ut supfluitat descendente a capite hora reumatismi recipiat ne ad membra inferiora descendat. et propterea frequenter apatur. et est formata ut voce modulet refragendo aerem quod est materia vocis. Tertium iuuamentum est ut aerem quod ad pulmonem vadit et attrahit per nares et os reputando aliquandiu in ore retineat ne frigidus sibi alteretur ad pulmonem dueniat. et propterea tingit per huiusmodi absque vulla multum sunt catarrhi: et id prohibet ab auctoribus ne incidatur. Si sit putrida vel aspera et aduri semper dimittendo tamen de ea ut possit ad superscripta iuuamenta deferre quod possit fieri cum cauterio actuali: et canula enca lutata luto sapiente

Et cum potentali vt puta cotto in extremitate nulli imposito et in aqua forti initio et pluries applicito s3 erigenti siue cu canula siue sine canula. et cu isto et pot abscondi si nimis elongat et pdeat posita s3 ipa aliq lamina ferrea sup q adereat. et no dz scidi propter multitudinem sanguinis egredientis difficulter costringibilis. et q2 difficulter consolidat pp sutu suu et modu s3stancie vnde ppe tuo sa nics emanat et sequit fetor oris ppetu. Post vuula sut fauces dicte farigates. et sut loca ampla glados ex vtraqz pte colli apta suscipere supfluitates cerebri. imo sunt emulcoria cerebri id frequenter apostemant et apa earu lz no emineat ex eminet tñ int. et io si os aperiat et in pfudo aspiciat. Appet tumor et sit ibi vna species squinatia q in vulgari nro dicitur galo. et in fine istaru ex istis picipiis cane et meri de quorum anatomia infra dicitur.

De pustula lingue.

Pustula

lingue qñ pñuz apa et bothor lingue sunt termini synonimi significantes hanc dispositione q diffinitive e pustule multiplicare in pñib⁹ oris. Bothor enim arabice idē significat q pustula latine. Species haru sūt s3 diuersitate humoru. s. san. cholerice phlegmatice et melancholice. Itē quedā maligne herpetice qdaz pauce malignitatis. Cause qdā sūt extrinsece sicut coñstitutio pluvialis ca. et hu. dispositiones ad humoru putredine. Similiter et bi in sto corrupti p pñie ad putridu et fumosuz. lz et corruptio ipoz ad acetosu aliqñ possit et in ca et pñie corruptio lactis in stois pueror. lactatiu siue pp lactis dispositione siue suoz sto macoz dyscrasias. Aliqñ cause sūt corporee duplexes existētes p coitate aut a toto sicut in febrib⁹ acutis et pñie pestiferis. Et si cut in speciebus hidropisis. aut a parte marie a sto et capite pp va pores eleuatos ab humiditatib⁹ putrib⁹ in ipso et coicatis pñib⁹ oris. Et aliqñ pp hūiores a capite reumatizates. Similiter pot fieri coicatio a ceteris mēbris. Itē at vapores ad os pñenētes faciūt pustulas altero duoz modoz aut qz fixi in pñibus cutis oris que s3biles et tēnere. postea ingrossati reducunt siue coēdant in hūore a quo eleuati sūt. aut qz inficiūt partes oris quas attigūt taliter vt illaru pñiu hūiores male dispositi faciant has pustulas. Aliqñ vō cause sūt p essentia in ore. s. mala dispositio hūoz in venis oris contentoz talis vt nā moneat ad ipos expellēdu et sic expulsi faciāt has pustulas nulla alia causa corporea precedente.

Signa

haru pustularu habent ex relatu egri et visu q sint sanguinee ex colore rubeo purpureo cognoscit et q sint cholerice ex colore rubeo tēdēte in citrinu et phlegmatice ex colore albo et melancholice ex fusco siue nigro q sint maligne cognoscit qz pcedūt dilatado se et corrupēdo ptes vicinas. et qz tēdūt in nigredine q pdeat a causis pñitiuis declarat pcessio illaz. Et qz sūt p coitate a toto declarat egritudines et qz sūt p coitate ab aliq mēbro declarat pcessio mē. vñ pñis illi mēbri cu cui cremēto augēt et decremēto minuit. Qd at sūt p essentia in ore declarat ab abntia aliaru cap q sūt p coitate.

Prognosticum.

Cum pustule nigre huiusmodi multiplicant in egritudinib⁹ acutis morie in breui segtura pñiciat. Scdz. cu huiusmodi pustule maxie nō nigre in egritudinib⁹ acutis multiplicant exteri in labijs et circa ipsa magis attinēt saluti qz mori. Significat enī dominiiū virtutis sup mās. sicut in casu pñi cu nigre sunt et interi⁹ facie significat malignitatē materie pp nigredine et virtutis impotētiā qz nā nō expulsi exteri⁹ qz pñi opz vt cito scēbat. Scdz qz ad huiusmodi pustulas sequit s3 plura vlcera oris de his vlcereb⁹ q apud. A. et arabes vocant alcola e agēdu. Sūt enī vlcera existētia in cute oris et lique cu expāsiōe et dilatatiōe et ei⁹ species sumunt ab hūozib⁹ sicut dictū ē in pustulis. Et maligni oib⁹ ē melancholicu et fit ex melancholia adusta. sicut phlegmaticu fit ex phlegmate salso et. Cae et signa sumunt fm qz dictū fuit supra in pustulis. nō. n. ē dñia nisi qz vlcera sūt cu sanie et pustule nō. nisi vlcere. et de coñsuetudine. S. ē vt pñinet ea colabā dū in superficie pseuerāt. Quoz putrefiūt et s3mmergant se pñfundati et dilatati nō noiat colabā. imo vlcera maligna herpetica et in digēt medicinis cauterizatiua et possūt huiusmodi vlcera incipere absqz pcessione pustularum.

Prognosticum omne vlcus veniens in superficie oris ē velox ad dilatadu ppterea qz nō s3ciet ei caliditas inseparabilis et cutis hūida lenis et sic intellige in ceteris mēbris similib⁹ sicut vulva et veretro. Reliq pñostica sumunt vt dictū ē in pustulis. Almansor.

Pustule fiāt rubee sumant anthere amili spodi lētiuz excoctataru semis portulace coriādrī sicci seminis scene dmecha oinz ptes equales cāfore parū. ex his puluerizatis fiat frictio. Et cu aceto mista et oleo ro. et aqua ro. ore teneant. Et sanguinis minutū cu vctosis fiat. Albe vero si fuerit pustule cu sale et melle fricent et fiat sirup⁹ acetosus aut almuri in ore teneatur. Jo. ar.

Hoc capitulu h3 duas ptes. In pma ponit curā pustularu calidarū que sūt sanguinee aut cholerice. In scda ibi. Albe vō ponit curā phlegmaticarū et patēt oia. Anthera ē semen rose colligēdu in autūno ex quodā fructu rubeo nascēti in extremitate rosarij in cui⁹ pte intrinseca sūt semina dicta anthera cu multa lanugine et ē fri. et sic. et stipticu sicut cetera que hic ponunt pte semē portulace quod ē frigidu et hu. et semen scene dmecha quod ē calidu et sic. et dī dmecha ad differētiā scene de arabia quod nō ē ita bonū. Cāfora at sūt s3decupla ad quolibz alioz. Et meli⁹ ē vt i regione nfa sit hec mistio sine cleo ros. pp abhominatiōe. Quid dicat in scda pte manifestū ē. Almuri ē salis mētū factū ex piscib⁹ salis cu aceto mistis. et speciebus. Et sirup⁹ acetosus de q sequit marie sit mellin⁹ lz et zuccarin⁹ pueniat et.

Haru pustularu cura triplex erigit regimē. Prīmū est vniuersale cōplēdu p cūonē diuersionē et mēbri mētēns correctio nem. Vnde p pma intētiōe fiat phlebotomia et aliaru hūoz eio s3 qz expedit de quib⁹ dictū fuit sufficiētē in multis ex pcedētib⁹ capitis. Et cōiter euacuant humores adusti et corrupi.

Pro scda intētiōe apponant vctose in textu in spatulis vt in nocrea vt s3 mēto vt apponant sanguisuge vt phlebotomen tor vene illaru pñuz. Et sic discurre p alia genera diuersionū vt supra in alijs capitis. Pro tertia itētiōe corrigant egritudines tot⁹ sicut febres et spēs hidropis et similes et reliquoz mēbroz coicatu sicut stōi et cerebri s3 qz dictū fuit sup. Scdz regimē cōplet pmo p eradicationē materie pñite quaprop fiat phlebotomia aut venarū s3 ligua aut venarū aliteri que sunt in labijs. aut fiat scarificatio pñiu lesarū et hac intētiōe op⁹ est cu iā adest mā notabilis qñtatis in pñib⁹ illis siue ibi congesta siue aliunde s3flura. Si vō nō. s3 incipit fluē op⁹ vt repeniat i pñicio postea resoluat aut suppuret. Singularia vō pueniētia i pñicio cu op⁹ ē ifrigidatione et exsiccatōe. sūt apud. A. myrobolani se. rose siel memithe dragagatū balaustie duo sādali rose. spodiū sumach lētes lutū armenū capita granatoz cortices gladiū et climia. Itē succi frigidī sicut lactuce solari virge pasto ris portulace extremitatū vitis cāfora rob de ribes rob actose rob de moris siluestrib⁹ succ⁹ et rob granatoz et acresce et serbaz piroz et s3luz stipticoz. In pcessu pueniūt galle fruct⁹ tamarisci cipez nur cyssi folia ollue sicca. Et i fine cortices nucis moscate gariofilī mētastrū galia et huiusmodi q pueniūt i pcessu vel in fine in eā calida pueniūt i pñicio i frigida. Et tua interest miscē calida cu frigidis fm opportunitatē et tēporē egritudinis et mistio nis mae. S3 chelidonia galle alcanā. i. arbor caprica cōuenit i pñicio in vtraqz mā s3lir mirtus et acetū qd fm plurimū cu his medicinis dz ēē pñistū. et chelidonie cu reb⁹ stipticis iest virtus mirabilis i alcola et s3lir canfore vbi op⁹ sit mltā ifrigidatiōe. Si vō huiusmodi pustule suppurent adiuvet huiusmodi suppuratio cō lacte et pñe asininō retēto in ore. Itē cu mucilaginit⁹ se. altee malue lini almaru. i. lingue bouine se. cydonioz aut cu hoz decoctiōe aut pastulaz. et apud. A. qdā sublimiuz medicorū dixerunt nō ē aliqd magis vltimuz i cura bothor oris qz oleuz dī signāto tepidum i ore retētu. Cum at ex his pustulis facta sunt vlcera vt forte vlcera ichthauerint ab initio tunc pñiderādus ē an huiusmodi vlcera calida sint. i. facta ab humorib⁹ p se calidis aut frigida. i. facta ab humorib⁹ p se frigidis. qñ fm plurimum habent caliditatē accētalem p aduersionem aut putredine acqñtā.

De exitu sanguinis gingivarū.

Calidior qdem cura pficitur cū medicinis supius dictis in cau-
sa huiusmodi bothor calidior anteq̃ vicerent: s̃z elegant medicini
ne magis sicce: 7 ad h̃ sunt ppria q̃ sunt dicta in textu in curatiōe
eor̃ q̃ pendit a cā calida. Si tñ notabiliter saniosa videant p̃ce-
dat mūdificatio cū aqua zucari aut sirupo acetoso simplici.
S̃z frigida phlegmatica exigit duplicem itentionē. Prima ē
mūdificatio pficiēda cū medicinis absteruis 7 exsiccativis si-
cut ē oxymel simplex: aut sglitucis q̃ ē apud necessitatē poterūt
pmisceri cū aq̃ oliuarū salutarū. Item pōt fieri oximel cū vino 7
pōt hic addi modicū allumis aut colcothar. i. vitrioli. Secūda
itēio pficit cū exsiccantibus 7 p̃solidantib⁹ sicut vinū stipticū de
coctionis gallarū. Cyperi fruct⁹ tamarisci nucū cypssi 7 silium.
Melācholica vō maligniora p̃cedētib⁹ engūt duplicē itentionē
s. mūdificationē pficiēda cū medicinis multū absteruis: im-
mo virtute corrosiva participātib⁹ sicut acetū decoctiōis gallarū
aut memithē q̃ ē spēs chelidonie aut almezereon cū melle q̃b⁹
in decoctionē pōt addi alniuri 7 colcothar 7 passule. Anguē
tum quoq̃ egyptiacū cū aceto pmistum ē ad h̃ efficax si loca vl-
cerata inungant. Secūdo ardor mitiget cū lacte in ore retento:
aut cū aqua albuminis oui in ore retenta aut aqua plantaginis
solatri 7 silium. Tertiō consolidet cū his q̃ dicta sunt 7 dicent.
Si vō alcola fuerit herpeticum malignū s̃r triplicē exigit in-
tentionē. Prima ē mūdificatio ptis corrupte cū administratiōe
angueti egyptiaci aut fortioris facti. Ex melle allumie viridi eris
ana q̃b⁹ 7 vnaquaq̃. 3. addant. 3. ij. acetū acuti. 7 bulliat donec
habeāt mellis spissitudinē 7 cū cotio sup parte corrupta iponat:
7 aq̃ fortes 7 cetera medicīne corrosive lupi in cura polipi me-
morate huic loco accomodent. Et s̃r medicamē corrosiū po-
sitū a Rasi in ca. sequit de gingivis sanguinolētis 7 efficax ad h̃
ppositū. Vitriolū quoq̃ cū aceto h̃z mirabilē pprietatē in his
alchola cū sint maligna. S̃r administratio floris eris cum colo-
thar 7 gallis in sirupo acetoso. Et galle cocte cū aceto 7 sale p̃se-
rūt ad alcola maligno. 7 cinis almezereon h̃z pprietatē mirabilē
in alchola et maligno: 7 pprie cū aceto aut oxymelle. Et si os eēt
p̃taminatū cauterizet cū ferro ignito: aut p̃curent ei⁹ squamatio
cū vitriolo aut allumine cōbusto. Et hoc cauteriū actuale ē ma-
gis pprium q̃ cetera in ractificatio huiusmodi herpes: 7 opti-
mū ē in huiusmodi herpetic⁹ quousq̃ sedata ē malitia ipsoz vt
frequēs fiat collutio oris cū aceto salito tepido: 7 pprie ante im-
positionē medicinarū de gbus. s̃. Secūdo escara remoueat 7 do-
lor mitiget cū lacte in ore retēto 7 multoties pmutato. Tertiō cō-
solidetur cū his q̃ dicta sunt 7 dicent ex expertis in p̃solidando
huiusmodi vlcera cū sunt cū caliditate 7 sup̃ficialia ē cersua 7
aq̃ ro. aut aqua albuminis oui: aut succo cydonioz aut vino gra-
natoz 7 silium applicata. S̃z caudū ē ne deglutiat. Et minera-
lia frigida 7 p̃pe abluta sunt ad hāc itentionē efficacia. Aliud in
cā calida. R̃. fumach rosarū sic. ana. 3. j. spodiū balaustie ana. 3.
s. ramich. 3. j. tere 7 accipe ex eo parū 7 s̃rica locū alcolatum vel
puluerē hunc misce cū rob cydonioz 7 fiat ex eis oris collutio
frequēter. Aliud frigidū. R̃. se. rosarū amili fumach se. portu-
lace lentioz excoicatarū spodiū alchane balaustie ana ptes e-
q̃ les: canfore partis. j. quartā ex medietatē hui⁹ grosso mō cōstitū
fiat decoctio in aqua cū quarta pte vini granatoz 7 os sepe col-
luatur: deinde cū glia medietate pulueris fiat asp̃sio loci alcolati.
7 sic frequēter nūc vni⁹ nūc alteri⁹ fiat administratio. S̃z p̃ferēs
alcola phlegmatico ē huiusmodi. R̃. memithē. i. radicis chelido-
nie corticū radicū capparis colcothar ana partē mediā: aluminis
balaustie ptis vni⁹ tertias duas: alkana partē mediā 7 p̃fice cum
aceto 7 melle 7 applica. Si vō alcola fuerit pmistum ex cholera
7 phlegmate. R̃. chelidonie s̃es memithē spodiū seminis planta-
ginis se. rosarum 7 capium earū: myrobolanor citri. balaustie
folioz oliuarū siluestriū siccarū carmezit. i. fruct⁹ tamarisci aliis
iamenī ana: terant 7 misceant 7 possent administrari s̃b forma pul-
ueris 7 sub forma vnguētū pficiendo cū sirupo acetoso simplici.
Abdicamē cōferēs alchola nigro 7 herpeticō. R̃. folioz oli-
uarū siccarū folioz iani rancie siccop acatie ana. 3. viij. allumi-
nis iamenī colcothar ana. 5. ij. croci. 3. j. terant 7 admistrētur aut
sub forma pulueris aut sub forma vnguētū pficiendo cū melle v-
oxymelle. Cum aut vlcera hec sint melācholica cōfert vt cum

alijs misceant passule 7 semē sene de mecha. Hic plures me-
dicine posite sunt qbus vtendū ē nūc alia s̃m corpoz 7 vlcer-
diuersitates. In corpoz. n. magis molli sicut sunt pueri min⁹
sicca cōpetunt 7 min⁹ corrosiua: 7 s̃r in vlcētib⁹ min⁹ humidis
7 min⁹ putredine participātib⁹ 7 in cōtrarijs contraria 7c.
Ultimum aut regimē exigit duplicem intentionē. s. correctio-
nem accitūm pficiēda s̃m ipsoz exigitiam. Secūdo debet
regimē qd̃ ordinet in p̃rium dyscrasie: s̃z enim s̃m plurimū de-
clinare ad frigidū 7 siccū. Et in lactētibus caueat corruptio
lactis alterādo dyscrasiam stomachoz eoz 7 ipsoz stomachos
cōfortādo 7 nutriēdo nutrimē cū his q̃ phibeant corruptionē
lactis: 7 sint cōtraria dyscrasie p̃ quā corrumpit lac 7c. Et dia-
moron cum oxymelle ē mihi exptum litum in alcola pueroz.

De exitu sanguinis gingivarū. Almanfor.

Am ex gingivis sanguis subtilis p̃tine ma-
nauerit vtriūsq̃ arsenici. s. ru. 7 citrini calcis
gallarū alluminis oīus partes sumant equa-
les ex quibus puluerizatis 7 cum aceto mixtis parui
formēt trocisci: cūq̃z necesse fuerit ex eis pulueriza-
tis sumat quātum sexta pars. 3. j. fricent ex eo optime
7 p̃maneat sic parum: deinde teneat oleum ro. in ore
est enim hoc mirabile ad hanc egritudinem curandā
7 putredinem 7 herpetem estiomchum qui est in ore.

Jo. ar.

Anguis pōt exire ex gingivis duab⁹ ex causis aut a cā
extrinseca sicut a percussione casu 7 offensione. Et de
huiusmodi exitu sanguinis nō est sermo hic. Et pōt
exire a cā intrinseca dupl̃r: aut p̃pter multitudinē sanguinis qua
p̃pter tumescit gingivae 7 vene scindunt aut earū orificia ape-
riunt aut subtilitate sua sanguis resudat. 7 de hoc et nō est h̃ ser-
mo facile enī curat cum phlebotomia manus 7 aliarū venarū
7 scarificatione gingivarum sue sanguisugurarum applicatione.
Sed quādoq̃ sanguis egredit p̃pter corrosiōnem factā in gin-
giviis a mā acuta cholericā aut sanguinea phlegmatica salia: et
aliquādo melācholica adustione participāte. Quāp̃pter cor-
rosione paulatina se dilatāt 7 pfundatē sanguis effluit: 7 magis
subtilis p̃pter corrosiōnem venarū capillarū. In quib⁹ hic sanguis
continet. Et differt a putredine in gingivarum in qua. s. gingivae
putrescunt 7 caro putrefacta remanet ibi 7 non dissolvit sicut in
corrosiōne. Unde corrosio puenit a fortiori calido. Et s̃ san-
guis hoc terro modo fluente. s. p̃ corrosiōnem est hic sermo in h̃
ca. Est. n. hec corrosio q̃nq̃z vlcus corrosiū qd̃ aliquādo est in
sup̃ficie. Aliq̃n magis pfundatē: q̃n est in sup̃ficie nō appellet
vlcus p̃pter paucitatē sanie idē egrediētis: sicut nec sup̃ficialis
excoriatio vesice aut testinoz d̃ vlcus. S̃z in veritate vlcus
sit solū p̃tini cū sanie ibi ē vlcus. Hec aut corrosio aut putre-
factio siue sit cū sanie siue sine sanie. Aliq̃n ē sup̃ficialis aliquan-
do pfunda: imo aliquando ossi mandibule cōicata: huius cau-
se sunt proportionales illis q̃ dicte sunt superius in alcola 7 pro-
prie maligno 7 herpeticō. 7 s̃r signa sunt illis proportionalia.
si sup̃ficialis sūt 7 in p̃ncipio facilius
curant. Si aut sint pfunde 7 pprie
ossi mandibule cōmunicate difficulter curantur.

Cura q̃tum ad regimen vniuersale ex cūone diuersione
7 membrorū 7 mētentium rectificatione est propor-
tionalis cure alcola. Similiter q̃tum ad regimen locale exigit
tres itentiones proportionales illis q̃ dicte sunt in alchola her-
peticō. s. mūdificationē siue cauterizationē partis corrosae aut
putride. Secūdo doloris mitigationē 7 partis cauterizate remo-
tionem. Tertiō consolidationē. Prima cōpletur cum illis que
dicta sunt superius in alchola herpeticō. Sed Rasi in p̃sentia
ca. ponit medicinas causticam satis potētē dicens. Cum ex
gingivis sanguis subtilis assidue manauerit. s. per corrosiōnem
vtriūsq̃ arsenici. s. rubei 7 citrini que sunt calida. in tertio sicca
in secundo corrosiva 7 cauterizatiua calis calide 7 sic in quar-
to gallarum fri. 7 sic in secūdo alluminis de roca ca. 7 sic. in ter-
tio partes sumantur equales.

Ex gba puluerizatis cū aceto mistis parui foment troisci.

Quiqz necesse fuerit ex eis subtiliter puluerizatis sumat sexta ps
3. j. cū qua fricent gingiue optime eis applicando 7 permaneat
puluis sic parum sup gingiuis. l. p quartā partē hore: deinde re
moueat laudē os cū lacte aut aqua tepida: aut aqua plāgi
nis: Postea teneat in ore oleū ro. aut lac ad ardois mitigati
nem 7 eschare si qua facta fuerit remotionē iux scdm intētiōnē

Et si opus est mundificet cū oxymelle aut melle ro. Est enīz
mirabile illud medicamē causticū ad hāc egritudinē curandā 7
berpetē estiomenum. l. putrefactionem pfundā q̄ sit in ore. Et
vos supplete tērtā intētiōnē. s. sbe deperditē restauratiōnē cum
pulvere facto ex myrobolanis ablutis cū pauco thuris aut ma
sticis. 7 ex his cum melle ro. aut oxymelle possit fieri ynguetum
aut cū pulvere facto ex olibano sarcocolla 7 sanguine dra. ana.
Et si post hoc opus fuerit phibitione fluxus 7 pfortatione gin
giuarū colluatur os cū aqua decoctionis aut distillatiōis folio
rum cypressi. Si autē corrosio fuerit leuior 7 incipiens sufficit
allumē extinctū cū aceto cū duplo sui 3 sale 7 cū saui. l. vitriolo
rubeo in pportione sexqaltera ad allumē 7 puluerizent sup gin
gina 7 est Auic. scdm leuior ē penes Auic. est vt adurant cara
tha saluta vsqz quo fiat sicut carbo: caratha aut siue carathi sūt
lumbici terrestres ex quoz puluere sumat pars vna: rosarū sic
partes due 7 misce supponatur. Aliud eiusdes sumant myrti
lentū adustarū ana pars. j. sumach surie ana partes. ij. florū
squinantū partes tres misceant 7 admistref. Idē oia sunt ad
cōplendā pnam intētiōnem postea succedat aliē intētiōnes.
Prestantissimū tñ oium ad cōplendū pnam intētiōnē ē ferreū
ignitū. s. sup parte corōsa aut putrida appositū vel applicitūz
lz aurum ignitū ē sit pstantius. Cum aut huiusmodi corō
siones sūt leues sufficit medicīne alcola supius dicte absqz q̄
sint corrosive. Regimen autem ferretū non nāliūz cōiter ad
frigidū 7 siccū declinet.

De casu vuule.

Sciendū q̄ egritudines vuule sunt quatuor. l. aposte
f mayplus putredo siue corrosio 7 casus. Apostema
vō lz possit fieri a quacūqz materia sū plurimū tñ fit
a sanguine vel phlegmate: plus vō aut segur afa aut fit a ma
teria vlcēate absqz q̄ apostemet. Putredo aut siue corrosio fit
aut a multitudine materie aut eius acuitate 7 malignitate 7 plu
rimū segur afa magnum aut malignū. Et possit fieri a vaporibz
bus malignis ad ipam eleuatis. Casus aut vuule q̄ est ipsi
pternaturalis elongatio sū plurimū fit a sanguine aut phlegma
te 7 pprie aquoso ipam remoliente: siue hi humores apostement
siue nō: 7 ē egritudo in situ. Humores aut isti quādoqz conge
runtur in vna: s. v. plurimū a cerebro deriunt. Apostema vō
cognoscit p dolore timore 7 duritiē siue extēsiōnē quandā. Co
gnoscit aut q̄ sit sanguineū ex colore rubeo purpureo. S. cole
ricū ex colore rubeo tēdente in citrinū. Phlegmaticū ex co
lore albo. Melancholicū ex colore ē fusco. Absita aut colozes
habēt mistum. Et cū sanguineū ē dolor grauatiūz 7 pulsatiūz
7 in cholerico pungitiūz. Cum alijs aut paruis aut nullis
adest dolor. Et reliqua cōia signa sumpta ex etate tpe anni regi
mine pcedente 7 similibus cōsignificant: 7 significant q̄ sint fa
cta p viam paulatinē pgestionis paulatinus ipsoz euentus 7 lō
gitudō temporis: sicut ecōtra quādo sūt p viam defluxus fere
subito eueniūt. Alius aut sensus manifestus ē 7 sanies ide egre
diens manifestat ipm. Spēs ipsoz vlcēz sumunt 7 cognoscū
tur sicut dēi sūt in caplo de vlcēibz aurium. Putredo autē
vuule cognoscit ex nigredine aut viriditate ipsius cū fetore ma
gno 7 humiditate fetente inde egrediente. Et q̄ nō sentit sū par
tem q̄ putrefacta ē: corrosio autē est cū dolore. 7 cū sanguinis di
stillatione sequēte corōsiōnē. Casus vō cognoscit q̄ eger sentit
aliquid in radice lingue sue pter puetudinem insistere. Et cū aperi
tur os videt ipsi manifestā elongatiō. Que elongatio aliquan
do est valde magna sicut cauda muris: Aliquādo parua aut me
diocri 7 aliquādo cum febre: aliquando sine febre. Et humo
res q̄ sunt in causa ex coloribus suis cognoscuntur.

Prognosticum.

Apostema cancerosum ipsius aut

piens sit in extremitate ipsius cū totali ipsius euulsionē. Relūqz

apostemata satis facili ter curant 7 similiter vlcera ipsius. Put
redo aut 7 ipsius corrosio ē si profunda sit causticando curat.
Sed ipsius elongatiō si parua sit neqz sit graciliata satis facili ter
curatur cū medicinis. Si vō multū elongata sit 7 in radice
graciliata 7 in extremitate sua facta rotūda curatur sola icisione
aut causticatione donec magna pars ipsius absceadat. Quod
si totaliter absceadat nocetor vor 7 segur tussis: 7 sū plurimū
pilis aut asma in pcessu tps ppter defluxum catarrozu ad
pulmonem 7 q̄ aer inspiratus pro refrigerio spūaliū non mo
dificatur: infrigidatur pulmo sū plurimū 7 ad asma disponit
7 anbelitus pstrictionē. Et sequitur ē notumēta stomachi ca
taris ad stomachū descēdentibus. Et si totaliter incidat an
teqz graciliata sit sequitur fluxus sanguineus qui cum difficul
te constringitur 7c.

Almansor.

Am eger senserit aliquid radici sue lingue
insistere aut gutturi 7 cū iubetur aperire
os: 7 extrahere linguā videtur vuula eius
iā esse fluxa 7 elongata: ramēch 7 sal armoniacus su
mantur: 7 bñ puluerizata cū instrumento iussū lādī su
per vuulā insufflentur: 7 ex eis in sumitate predicti in
strumēti aliquid ponat 7 radici vuule cū eo dirigatur
7 in ipsa cū instrumēto parū exterius extrahatur: aut
granati acetosūz cū pulpa sua terat: 7 fiat ex ea gar
garismus. Quod si diu permāserit totaliter: 7 elōga
ta fuerit eiusqz pars superior subtilitater: 7 caput eius
rotundū fuerit tūc radicitus erit incidenda. Cauendū
tamē ne anteqz ita vt prediximus sit disposita incida
tur: ex hoc enī sequeretur quādoqz sanguinis fluxus
qui restringi non potest.

Jo. Ar.

Presens caplm in quo agit Rasis de casu vuule diuiditur i
quatuor partes. In pma ponit signa casus vuule superius de
clarata. In secūda ibi, Ramich 7 sal armoniacum. Curat ei⁹ ca
sum quando pronenit a cā frigida. In tertia ibi, Aut granatum
acetosum. Curat casum eius a cā calida. In quarta ibi q̄ si diu
pmāserit. Ponit modum 7 necessitatē incidēdi ipam. Quod
dicit in pma parte ē manifestum ex iam dictis. S. in secūda
parte est sciēdum q̄ medicamē illud nō couenit in pncipio: s. in
augmēto 7 statu 7c. Ramich. i. misura facta ex gallis 7 passu
lis ex qua fit gallia muschata: 7 est satis ppinquū temperamēto
cum repensione 7 digestionē quadā. Sed sal armoniacus reso
lutiū calidum in quarto 7 sic. Ex his enim equaliter sūptio
fiat pulvis cuius aliqd ponatur in extremitate canule que sit lax
ta sū q̄tūatem vuule: sed illa extremitas sit nō canulata 7 lōga
vltra partem canulatā ad q̄tūatem digiti parū: 7 non acuta tali
ter vt possit poni sub vna: 7 sit illa extremitas aliquantū curua.
Et cū hac vuue subleuatur trahēdo eam versus os: Et cum ē
sic subleuata pulvis q̄ est in extremitate canule insufflet in vna
7 sic tota hoc puluere circūdabitur: q̄ sibi adhaerebit pulvis q̄
erit in extremitate nō canulata: tum q̄ pulvis in sufflatis q̄ con
tinetur in parte canulata cōtinua extremitati nō canulate sibi ad
herebit p insufflationem. Figura huius instrumēti est hic in
margine depicta. In tertia parte dicit q̄ cū succo granati ace
tosi piriti 7 expressi cum tota sba sua: fiat gargarisma i causa ca
est enīz frigidus 7 siccus. In vltima parte dicit q̄ quādo diu
sic permāserit 7 multum elongata fuerit et graciliata 7 eius exte
mitas pēdens fuerit rotūdata que rotundata fit ex humiditate
ad illā extremitates defluxa grauitate sua natura nō regente: tūc
est radicitus incidenda dimisso tamen tanto eius quod suffecerit
ad fines in quos ordinat. Et cauendum est vt nullo modo in
cidatur anteqz fuerit sic disposita: sequi enim fluxus sanguinis
qui forte non constringetur ppter sectionem extremitatum ve
narum que ad vnam terminantur. Et q̄ medicīne non pos
sunt sibi conuenienter applicari 7 adherere. Sed cum ē sic elon
gata 7 graciliata vene ille sunt extenuate sanguine carentes 7 nō
est dubium de fluxu sanguinis. Prestantius tamen est vt cum
cauterio incidatur vt infra dicitur.

Cura harum disordnum triplex erigitur regimē. Primum est vlt respiciens cām antecēdētē cōplenduz cūone diuersione et mēbri mētētis. scilicet triplex regimine: q̄ intentiones cōpleantur phlebotomia et ceteris cōmibus sūm humoz exigitiam. Itē vltōsatione in spatulis aut in nocrea. Itē phlebotomia venarū alterim et venarū q̄ sunt sub lingua sicut supius ca. 8. pusculis q̄ sūt in lingua dem est. et sūt caput regat cū ando dyscrasiam ei corrīgēdo et pfortādo sicut sepe dem ē. Mesue tñ si humor apstemās aut faciēs casum vuce fuerit valde calidus laudat cūonem cū aqua fructuū. et laudat diuersionē cū fricatione extēsiōne dolorosa auriū et earū scarificatiōe et phlebotomia venarū q̄ sunt post eas est pueniēs. et p diuersione laudat vt captaur manipulus capillorū in cōmissura coronali: et ego iacētē ponas pedes sup humeros egri trabendo capillos ei fortiter donec cutis dislocef. et b̄ entin subito vnea eleuat. S3 b̄ remediū satis ignominiosum ē. et subdit q̄ iam exptum ē vt lineat linimēto sup cōmissura coronali emplastrū factū ex succo acatīe et b̄ in pncipio aut ex acatia cum aceto: aut ex gallis adustis cum aceto qm̄ eleuant ipsam.

Regimen aut locale apatum vuce et casus ei exigit tres intentiones repulsionē pueniētē in pncipio. In augmēto repulsionē cū resōlone vsq̄ ad mediū status: aut repulsionē cū maturatione si tēdit in viā maturatiōnis. S3 a medio status vltra resōlōnem aut maturationē solū.

Si āpa fuerit multū calidū cū magna rubedine repcutiat in pncipio cū multū frigidis sicut succus solatri plātaginis aut sempuine cū tātūdem aque ro. et aceto qd̄ sit quarta ps totū. et his possūt addi sandali et canfora apud maiorē necessitatē ifrigidationis. Si vō nō sit ite inflammationis sufficiēt sriptica et pōtica iter q̄ est dēla q̄ pontica sūt frigidiora et magis terrea q̄ sriptica: l3 vtriusq̄ virtū m̄r. p̄fundet q̄ virtus acetosi. Et ex cōueniētibus ē succus granati acetosi tritu et exp̄ssi cū tota sba sua. Et si p̄misceat cū rosis sicis et semine earū fiet adhuc maior repulsionē. Et in hoc tpe puenit puluis subtilissimū fact ex rosis sandalis et balaustis ana qbus apud maiorē necessitatē ifrigidationis pōt addi canfora quo puluere vtere cū instro sup de scripto. Et si adhuc fuerit minor caliditas fiat gargarisma cum succo exp̄ssō ex duab' granatis. acetoso et dulci p̄tritis et exp̄ssis cū tota sba sua. et sup vnea ponat puluis fact ex gallis balaustis et allumine qd̄ sit duplū ad vtrūq̄. Et ifusio sumach optime cōtritu in aq̄ ro. et aceto sub triplo ad aquā ē pueniēs in pncipio. Et in fine pncipij et pncipio augmētū est p̄p̄riū diamorzon p̄p̄rie facti ex modis rubi imaturis cū tātūdem aceti et duplo aq̄ ro. Et magis p̄cedētē augmētū puenit diamorō ex moris celsi et p̄p̄rie materis cū pauciori aceto et aq̄ h̄q̄ dei aut hordei et passularū quāq̄ decoctionis ramich cū diamorō p̄dicto. Deinde cū vētū est ad mediū status solū resolutiōis opus ē sicut est crocus galia muschata piretrū. 33. cinnamomū passule myrrha mel. et pōt ex his fieri decoctio gargarizāda. 33. croci piretri. 33. cinnamomi ana. 3. j. passularū. 3. j. mellis. 3. iij. bulliat in duab'. 33. aque ad p̄sumptionē tertie p̄us et colat. Et ex sup̄ascriptis pōt fieri puluis cū instro vuce applicādo. Si aut āpa aut casus fiant a phlegmate vtendū ē in pncipio diamorō aut diamicu cū subdolo aceti cū aqua decoctionis ramich. i. passularū et gallarū que aq̄ sit dupla ad reliqua: aut hec aqua misceat cū oxymelle simplici aut sirupo acetoso deinde gradatim pueniēdus ē ad pip. 33. sal armoniacū sinapi almuri cinnamomū et silia qbus possūm vti in decoctiōe ipsarū p̄misceō cū oxymelle aut melle rosaceo aut oxymelle squillico. Et p̄nt huiusmodi cū sup̄ascriptis pulueribus misceri in modū electuarij et applicari cū extremitate penne et p̄nt fieri pulueres cū instro applicandi. Mesue narrat plures descriptiones. Prima ē filij Serapionis. 33. balaustie. 3. ii. alluminis lameni. 3. j. croci. 3. j. canfor. g. v. fiat puluis subtilissimus et vtere cū instro post gargarisma factū ex diamorō et aceto et valet in ea. in pncipio augmētū. Itē aliud valde bonum 33. ramich salis armoniaci partē. j. alluminis myrrhe ana partē 3. fiat puluis et vtere cū instro puenit in ea frigida in augmēto.

Aliud ex luentione Mesue. 33. cinnamomi pipis piretri balaustis corticum granatorū foliorū rosarū se. earū ana p̄cio eq̄ et aliud p̄nt fieri in aqua gargarisma apud Iherosolimis gargarisma gargarisma. 33. balaustie. 3. ii. alluminis lameni. 3. j. croci. 3. j. canfor. g. v. fiat puluis subtilissimus et vtere cū instro post gargarisma factū ex diamorō et aceto et valet in ea. in pncipio augmētū. Itē aliud valde bonum 33. ramich salis armoniaci partē. j. alluminis myrrhe ana partē 3. fiat puluis et vtere cū instro puenit in ea frigida in augmēto.

les fiat puluis et vtere cū instro: et valet in ea mīsta post gargarisma sibi p̄portionatū. Alienzoar. 33. pipis ni. 7 lon. et myrrhe salis armoniaci ana fiat puluis. et valet in ea fri. in statu et in declinatione. et nota q̄ q̄ntum ad huiusmodi localia nō est dēla inter curā apatis vuce et casum ei et cā p̄portionati vel sibi mīsti q̄ magis p̄stringēda pueniūt in casu et magis idiget subleuatione cū instro puluerib' sup̄positis: imo si eēt āpa abq̄ casu nō indiget mus subleuatione neq̄ puluerib' imo sola sufficiūt gargarisma: aut electuaria cū pēna administrata. Si vō āpa sup̄poret ad inuētur cū gargarismate facto ex ficibus passulis dacilis. et m̄ exite frigidior addat radix lilij et ex fece eoz fiat emplm. Et q̄n q̄ cū his admisceat aliqd̄ ex pfortādo sicut mēbri nō cadat putrefactio in integrū ipsi et destruat membrū sicut balaustia ramich myrrhe rose ciperi quodcūq̄ hōz magis videbit oportere s̄m exigitiam m̄e. Postq̄ aut suppuratū ē aperiat sicut dicitur in ca. 8. s̄gnantia. et p̄p̄rie cū sagittella aut instro icidētē h̄nic operationi p̄portionato qd̄ habeat additionē q̄dam dūstārem a pūcta p̄ mediū digitū: vt nō possit p̄fundari vlti. Post b̄ curat cura vlcērū mūdicando cū hidromelle gargarizato aut cum oxymelle aut melle ro. misto cū thure et sarcocolla applicito cū extremitate stilli cotto inuoluta et applicita vsq̄ ad intrinseca vlcēris. Deinde cōsolideat cū vino decoctionis gallarū et siliūz aut cū melle ro. aut oxymelle misto cū thure et sarcocolla applicito cū extremitate stilli et s̄. Si vō putrefiat vuula aut p̄ter modum elonget et graciliet ita vt nō ampli' ad benignū reduci pōt: opus est vt auferat q̄ ablatio l3 multis modis fieri possit: p̄stantioz tñ modus ē vt habeat canula ferrea satis ampla h̄is cōcauitatem et sit satis et grossa vt nō facile igneat. S3 extremitas q̄ puenit ad vuulā sit sicut media canula ad q̄ntitatem digitū parui aut medietatis digitū. S3 extremitati q̄ remanet ex os sit annexū manubrij vel ipsamet destinat in manubrij et ex eoz ferro pendēs ad iferora cum quo possit tēmeri. Sitūto itaq̄ cū sup vna cathedra in loco lucido et capite ipsi retento p̄ ministrū extem post ipsū: medicus iponat speculū in ore cū quo fortiter p̄mat linguā ad iferora qd̄ speculū p̄ aliquē ministrū teneat. Post hoc iponat canulā iam dictā vsq̄ ppe radicē vuule. et cūz stilo trahat vuulā sup extremitatē nō canulatā ita vt eq̄tet ipsam: et ipsam canulā magister teneat cū manu sua sinistram et cū manu dextra imitat p̄ canulā incisoriū aureū vel ferreū ignitum ita vt ferueat qd̄ tñ icidat satis obtuse et cū ipso fortiter cōprimēdo icidat vuulā nō tñ radicē: b̄ relinquat aliqd̄ ipsi. q̄ntum erat tēpore sanitatis: fortasse. n. natura sumet ex eo qd̄ remanebit offm̄ aliquod p̄ficiūz ad fines in quos ordinata ē vuula. et b̄ si istud nō sit putridū. Si vō tota putrida sit neq̄ tota auferat et deinde de colluat locus cū aceto decoctionis alluminis et gallarū. et p̄ curet ipsius canterizatiō cū vino decoctiōis earū. scilicet rerū aut cū puluere facto ex gallis corticib' granatorū et siliibus. Si autē vuula sit putris et nō pēdens tūc cū instro ferreo aut auro cū ius extremitas p̄portionet parti canterizade imisso p̄ canulam canterizet et habeat diuersa in ista ignita cū aliq̄ opz ipz multoties canterizare mutādo canulā: nūc ad vnā partē nūc ad aliā partē s̄m exigitia p̄tis corrupte canterizade: deinde p̄cedat vt s̄. vel teneat in ore lac ad mitigationē ardoris et p̄tis caustice remotionē. Si q̄ aut abhorreat acutē canulā vuce ipsam auferat cū canterio potēiali: habeat q̄ media canula et sup ipsam cū stilo trahat vucā et cū extremitate stilli cotto inuoluta in fuso in aqua forti tāgat ipsam fortiter cōprimēdo. et hoc multoties fiat: deinde teneat lac in ore aliq̄ donec separet et eodez mō si sit putrida nō pēdens pōt causticari: postea p̄cedat vt dictū quousq̄ sanitas restituta sit. Instrumēta aut p̄ hac operatione necessaria sunt in b̄ margine depicta. Tertū aut regimē duas erigit intentiones. scilicet correctionē acutitum et regimē sex rerū nō vālium.

Curetur ergo fluxus sanguinis ex vnea cū phlebotomia cephalice et p̄sitiue ventosarū sup collo et teneat in ore iux vneā succus plātaginis: succus solatri et p̄p̄rie p̄m̄si cū puluerib' p̄strictiuis sicut ē bolus armeni' san. dr. ab. thub dragantus et trocisi de karabe et de terra sigillata: aut huiusmodi pulueres cū aq̄ albuminis cui p̄misceant et iux vuulaz teneant. et oia hec sint actu frigida sicut nix. Et b̄. Ad admistref

medicamentum biogenio: et est helbescum al' alutefuch. his vo no suf-
ficientib' cauterizet. p'funde cauterio actuali aut potetiali iux' su-
periorē doctrinaz si possit applicari: et aliquādiu tenet adherēs
vulve. Scdm accēs ē tussis nocumētū vocis p'fusa asma: nec
nō aliqñ nocumētū stōi ppter catarrhos q nō retinent. Et qz aer
inspiratus nō modificat. Sz his subueniat locūdo egruz in aere
reperato declinate ad calidū z sic. z adhibēdo curā catarrhō q. ē.

Regimē autē fererū nō nāliuz cōiter declinet ad sicū z aliqñ
leniter ad calidū aliqñ ad frigidū fm exigentia dyscrasie z tēpo-
re operanonū fortū. s. cauterizationis z icisionis dieta declinet
ad frigidū z firmitas.

Almasor.

Segtur captm de sanguifugis que bibuntur.

Cum aliquis in gutture suo tñlationē sēse-
rit z sanguis subtilis inde manauit existi-
mandū est: tunc sanguifugā in ore esse z p'ci-
pue si aquā loci in quo sanguifuge fuerit biberit. Os
igitur egri est aperiendū z lingua extrahēda z inferi?
premeda z guttur in sole est aspiciendū z si sangui-
fuga in loco prop'quo pēdere visa fuerit cū forficib'
quibus sagitte educuntur extrahenda erit quod hoc
modo fiet. Caput a quo pēdet est stringēduz z sic ex-
hatur. Quod si nō fuerit manifesta eger multotiens
gargarizet sinapi cum aceto: qz de loco in quo ē mo-
uebit aut fiat gargarismus ex aceto z assa: aut ex ace-
to z assa z sale. Nigella p'terea z sinapi trita insufflen-
tur gutturi. fiat etiā gargarismus ex succo cepe. Si at
post eius casū remāserit ergo sanguinis defudatio si
at gargarismus ex apōzimate in quo cortices grana-
ti z balaustie z sumach cocta fuerit. z gutturi insuffle-
tur puluis ex balaustijs z ture z san. dia. z amido. Si
autē sanguifuga stō annexa fuerit medicamina quib'
vermes expelluntur: in potu sumantur. Ex his etiā que
sanguifugā exire faciūt est vt eger balneū ingrediat z
moretur in eo donec magnā patiatur siti: z tūc aquā
infrigidatā in niue frigidissimā. s. in ore aliqñdiu tene-
at: cuz tepefieri ceperit eaz expellat z aliā sumat: san-
guifuga enī qñqz venit ad os frigiditatē qredo. Jo.

Sanguifuge egrediuntur guttur cū hō aliqñ bibit aquā in q sunt
sanguifuge nō aduertēdo: aut qz nō videt sicut accidit iter agen-
tibus spe noctis. Et aliqñ cum hō natat ore apto: p'prie Bacci-
dit qñ sunt parue rix viliabiles: q postea magnificant cū moriēt
z sanguine surgūt q sanguifuge sunt aliqñ venenose aliqñ non.
Venenositas autē ex accitib' inde seqñtibus maxie cognoscit si
cut sincopis tremor cordis z sitia. Et he sanguifuge qñqz adhe-
rent palato z parti sup'iori versus colatoris: aliqñ partib' oris
manifesti: aliqñ gutturi: aliqñ meri z stō: z cognoscunt vbi cūqz
sint ex tñlatione z pūctione in ea pie z san. subtili pos. fluente.

Sanguis. n. egreditur ex venis paruis ē subtilis in cōparatiōe
ad eū q egreditur ex venis magnis. Et p'firmat iudiciū hoc qz hō
memoret se bibisse aquā in q hōmō habitāt: aut nataffe i ea: tūc
cognoscit locus vbi ē p' sensum tñlationis ei' z pūctionis vbi cūqz
sit: z si p'pe colatorū sanguis in ore egreditur z non idiget ra-
scatione ad b' vt expuat. Si nō sit in partib' oris subiact senfui:
si in gutture sanguis egreditur rascando. Si in meri ipedit deglu-
tio z vomit' excitat. Si in ore stōi vomit' excitat absqz ipedimen-
to z gluttonis. z ab his locis sanguis egreditur cū vomitu.

Prognosticum Curat hec dispō satis facili ter si
nō sint venenose. Si ēo veneno-
se fuerūt nō sunt absqz piculo. Quānū ēo ad curā p'fiedū
qz his sanguifugam dz cauere a clamore z locūdo cū tēptatur
eius separatio ne forte ad cannā pulmonis precipitaret: eēt. n. pe-
riculū de suffocatione. Si ēo sanguifuga senfui subiact capia-
tur cū tenacula hñte rōstrū subtile longū dentatū cū capite cum
quo adheret z stringat fortiter z ezhac cū hoc enī solēt ferra sa-

gitarū echi. Quod si videri nō possit tūc p'fiderādū ex signis
scriptis vbi veniūt sit. Si. n. sit versus colatorū cū medicinis i-
fra ponēdis fieri dz oris foris collutio vt liquor in ore accept'
v'qz ad colatorū ipellatur aut p' nares ad itra os trahat. Si
vo cēt in gutture fiat gargarisma. Si vo in meri aut stō hōmō dz
glutiant. Medicamē autē Rasis sunt liste. R. acci. z. iij. sinapi.
pi. 3. iij. aut cū aceto tñdem asse. misceat aut cū eisde tñdem sa-
lis dissoluat. Postea nigella z sinapi trita subtiliter versus par-
tem vbi adheret insufflet. Et succus cepe valet optime ad hanc
rem z hec oia inimicant sanguifugis sua acutate z fetore z faci-
unt eas separi a loco in quo adherēt: imo et eas iterficiūt. Ex
bonis cito iterficiētib' eas ē medulle. z. j. se. citri cum. z. s. acci.
dissoluta z bibita iterficiat eam maxie si sit in meri z stō. z hec p'it
v'qz gargarizādo z et os colluēdo ēz opportunitatē z qñ ē in stō
z meri cēs medicīne qz p'tra vermes bibite aut comeste ipas
iterficiūt aut saltē ipas separāt. Et Rasis dicit in fine capitli qz
ex his q sanguifugā exire faciūt ē vt eger balneū ingrediat qua-
lecūqz sit illud z in eo tñ morēt donec sitiat multū z tūc aquaz
in niue infrigidatā siue notabil' frigidā in ore teneat aliqñtūlū.
Et cū ceperit tepefieri eaz expellat z aliā sumat. Hā sanguifuga
qñqz venit ad os frigiditatē qredo. z cū his absoluta sit p'ma i-
tentio q ē sanguifuge extractio: aut iterfectio: aut saltē a loco cui
appela ē sepatio. Scda vo intentio ē accitum correctio quoz
vnū ē fluxus sanguis post sanguifuge separationē: cui subueni-
endū ē p'mitēdo p'mo aliqd ipsius exire ita. n. p'cipit. z. quarta
p'mi caplo de sanguifugis. postea cū dictis in textu p'stringat. s.
cū apoziate. i. decoctione in qua cortices granatoz balaustie et
sumach cocta fuerint: quo vtēdū ē gargarizādo aut alijs mōis
sup'ascriptis. s. bibēdo paulatim aut colluēdo taliter vt pueniat
ad locū morisum: z s'it valet puluis ex balaustijs thure san. dia.
z amido gutturi in sufflatis aut aliter vnde fluit applicitus.

Alia accitū in seqñtia venenositate corrigant exhibendo ty-
riacum aut myliridatū: aut zedoariā: aut terrā sigillatā z hñdū
qz p'ma morisum venenosum sunt p'p'ia. Et ex his p'z expositio
textus Rasis q diuidēdus ē in qñqz p'tes. In p'ma ponit signa
sanguifuge in os igresse. In scda ibi. Vo igit ē. Docet modum
exctionis ipsi' cū sensui subiact. In tertia ibi. Quod si nō fue-
rit manifesta. Docet ipam exbere cū nō sensui subiact. In q'r-
ta ibi. Si aut post ei' casum. Docet constringere fluxū sanguis
post ei' separationē. In quinta ibi. Si aut sanguifuga. Docet oc-
cidere vel exbere sanguifugā in meri z stō ex tñtem: q dicit in cib'
his p'tibus manifesta sunt ex sup'ascriptis: sūt. n. sigillatim supe-
rius declarata. De his q intrant guttur. Almasor.

Cum aliquid quod guttur ingreditur z insigi-
tur in eo: aut meri fuerit bolus magnus: aut
ei simile de his que nō habet frustra scissa cō-
tenta in eis: aut acuta: cōfert plerūqz percutere egrū
in collo posterius z multoties. Et aquā sepe trahice
re fortassis enī descēdit inferius. Eger quoqz balneū
ingrediatur z oleū multotiens trahiciat. q postqz sa-
ctum fuerit magnos deglutiat bolos. Quod si non
descēderit instrumentū quod illi simile inferius duci
cōsuevit in os mittatur. Est autē instrumentū illud d
plūbo quod cū sit reti simile est longuz gibositatem
in se habens. Jo. z. l.

In hoc ea. docet Rasis extrahere ea que retēta sunt in guttu-
re si fuerit bolus male masticat' siue anulus: aut os pruni z si
milia grossa viā oppulāta siue fuerit spina aut os acutū z simile
alicui parti gutturis: aut meri affixū. Et primo docet extrabe-
re res grossas viā epillates. Scdo res acutas gutturi affixas
Scda ibi. Postqz factū fuit. De prima dicit. Quod cum illud
quod guttur ingreditur z insigitur in eo aut in meri. i. isophae-
go siue via trāsi' cū ad stōz fuerit bolus magnus. De his q
nō habet frustra scissa. i. diuisa cōtenta in eis. s. gutture aut meri
aut acuta infixa in eis cōfert plerūqz percussio egri in collo po-
sterius satis fortiter maxime collo depresso z humeris elevatis
sic enī illa res grossa descēdet. z iuuat scdo aquā trahere mul-

toties: aut oleū et prope ergo existēte in balneo: balneū tñ apud nos nō est multū cōsuetum. Et si hoc modo res grossa oppilans nō descendit tepetur ipsius vomitus digitō vel penna in ore imposita: et proprie si fuerit multū in parte superiori ad extrahendā autē spinas aut res acutas infixas iubet magnos deglutire bolos et male masticatos vt descendētes rem infixam secū ducat: et ad hoc iuuat bibere sorbitiones viscosas et pasta et similibus: Et proprie cū impetu. De scda parte dicit Qd si cū his nō descendit instrumentū quo huic simile existēs inferius in gutture duci cōsuevit in os immittatur: instrumentūz at illud est cānula de plūbo habens lōgitudinē palme et grossitiēz penne ante perforata multis foraminib⁹ puis ad modū renis et pprie fm pte que guttur ingredit et fz extremitatē illā aliq̄liter curva et ponat interius quātūz ē possibile et trahat sursum et de oris impellat ad oēs guttūris differētiā: adhibebit enī in aliq̄ illorū foraminū res illa acuta et educet et posset hoc instrumentūz esse solidū fm eā pte que tenet in manu si at res infixa videat ē melius vt cū moietā aut tenacula dētata capiat et exhat: pter os sunt multi modi. Primus vt suspēdat cū filocarnica q̄ male masticet et deglutiat et postea cū filo exhat: et similiter pot fieri cū carne aut spōgia cōdēscat in modū pile et deglutiat et dimittat per quartā horā dōcē crescat: et ppter hoc bibat post eius deglutitionēz dīde cū filo exhat et ē melior ceteris. 7.3. i. nasturtij. al. raf fani v. parū elebori cū aqua tepida bibita et euomita a ppieta te exhit quod gutturi ē affixū. Empla quoqz mollificatiā et maturatiā exteri applicata iuuat: et pprie cū res infixa ē cā aposte matis: Nam apostematē maturato et erupit educit. Et vidi semel os acutū infixū in gutture exire p cutē exteri in fine duorū mēsiū. Gargarismata at cū ē in gutture et pprie violēter facta iuuat ad exētionē ras in cōtinēti dicit qd si cū fureti cū aqua decoctionis carnis distēperatū et gargarizatū a ppietate exhit res infixas: similiter facit exteri linitū. Ultio si grāt an sanguisuga aut res similis existēs in gutture aut meri sit morib⁹ in numero. Et an oppilatio inde pueniēs sit morib⁹. Respondendū est fz. gal. qd nō cū cāe sint pmitiue et oppilatio inde pueniēs immedie pēdat a cā pmitiua sed penes A. sanguisuga essz morib⁹ in numero sicut et vermis ibidē crīs in corpore genit⁹ et oppilatio inde pueniēs dicent morbus in compositione.

De passionibus lingue.

Uperius posita sunt anatōia lingue. Nunc duo alia circa linguā pmitēda sūt. Primū ē que sūt lingue egri tudines in generali. Scdō ē modus generalis curationis ipsarū egri tudinū lingue. Lingue igitur egri tudines multiplices sūt fm qd multiplices sunt cōparationes lingue: que per egri tudines cō ledunt. f. mor lingue: gustus et tact⁹. Ad omne lingue ledit tripliciter dīnute ablate et corrupte per quas lesiones impedif locutio vna de pncipalib⁹ opationib⁹ eius dīnute ablate et corrupte de q̄ stati erit ppiū capitulū. gustus ē et tact⁹ sūt tripliciter ledunt. Idē at nōcūmēta sūt in lingua p essentia aut p cōitate aut a toto sicut in febrīb⁹ aut pte sic ex nocūto tertij paris neruorū cerebri: et pprie tertij paris neruorū rami eiusdē qui lingue olēgat: ledit gustus et tact⁹: fz gustus posset auferri sine tactu: fz nō ecōtra qz gustus p supponit tactū. et qzuis gustus et tactus sint adequate in eadē pte lingue et pficiant eisde instrumentis: stat tñ ab eadē cā notabiliter ledit immo auferri gustū et tactū. et ex nocūto septimi paris neruorū cerebri impedif motus lingue et p cōsequēs locutio aut p cōitate a stō aut a mēbris spiritalib⁹ epate splene renib⁹ vchica matrice et sic de singulis. que egri tudines lingue illis mēbris sūt aut mala cōplexio et pprie cū mā aut apostemata aut vlcera et huiusmōdi. Egri tudines vero p essentia in lingua sūt male cōplexiones cūscūqz generis cū mā. et sine mā male cōpositionis sicut magnitudo lingue et pūritas mala figura malus sit⁹. Sūt soluta cōtinuitas recēs aut antiq̄. Et apā siue bothorū cuiuscūqz generis. Male aut cōplexiones lingue et ppe cū mā sine p cēntia siue p cōitate cōg sunt ex vj. Et sapore amaro acetoso salso pōico acuto fetido et sic de singulis quorū qd arguit caliditātē qdā frigiditātē et sic humore calidū aut frī. Scdō ex colore rubeo purpureo arguēt dominū sanguis et ex citrino arguēt cholera et similiter

et nigro misto cū citrino ad quē peruenit ex citrino aut ex albo arguēt phlegma aut ex fusco siue nigro ablsqz citrinitate et rubedine arguēt mīlās. Tercio ex hūiditate et siccitate. et siccitas qui dez sensib⁹ duob⁹ modis quorū vn⁹ ē cū claritate supficie lingue Et hec ē siccitas levis et fz plurimū sine mā. Et scdā ē cū cursu humoris viscosi pfūdū q est in ipā quē color tā ericēant et hec nō significat siccitatē in subā cī. f. sine mā: immo hūiditātē viscosā aggregatā in ea aut ex catarro aut ex vaporib⁹ grossis spissis: et hoc ē ex eis que facit errare medicos: q cū cognoscūt ex infirmo dispositionē exicationis oris non discernunt inter istas. Quarto ex aspīatē q significat siccitatē sicut planities significat hūiditātē. Quinto ex motu. f. velocitate tarditate facilitate difficultate qd maxie cognoscit ex locutione veloci aut tarda facili aut difficulte: mor nāqz siue locutio velox et facili arguit caliditātē cū tēperata hūiditate sicut ecōtra locutio difficilis et tarda frigiditātē aut siccitatē aut hūiditātē supflūā. Sexto ex grossitie lingue arguit hūiditātē et ex tenuitate siccitas. Septimo ex pūstulis et reliqs egri tudinib⁹ calidis arguit caliditātē et frigiditātē frigiditātē. Reliq̄ at et egri tudines. f. male cōplexiones solutio cōtinuitatis et apostemata sensui subiacēt. Modus at generalis curationis passionū lingue est qz qñ sūt p cōitate fiat etio a mēbris cōicātib⁹ et ipsorū discrasie corrigant. et tertio fiat ipso ruz cōfortatio ne malas mās multiplicat. Quē nō sūt p essentia in lingua: cūrent medicinis lingue pprijs qz qdā sūt cū cōtatione. Cūcūqz tñ siue ledat p essentia siue p cōitate a vōmitu quātūz ē possibile. Scdō gen⁹ medicinarū ē collutiōes lingue. Tertio gargarismata. Quartū vncōnes et puluerū alphonē. Quintū ea que tenent in ore siue sint pilule q̄ sbēt cōpessive siue electuaria et similia. Sextū cōfricationes et oz vt caueat in administratione medicinarū oris et lingue cū fuerit ex genere acutū q nocēt gutturi et pulmōri et nihil ex his ad illa pfluat.

De grauedine lingue.

Rauedo lingue mollificatio eiusdē sūt termini synonimi hui⁹ dispositionis que dscriptiue ē impedimentūz motus lingue locutionē mīnuēs auferēs aut corrūpēs pro cui⁹ dscriptiois notitia ē sciēdū qd mor lingue tripliciter pot impediri dīnute ablate et corrupte et tot modis impedif locutio vna de pncipalib⁹ opationib⁹ lingue: minuit qdē mor lingue cūz homo difficulter aut tarde mouet linguā auferit cū nullo pacto pot eā mouere: corrūpit at cū homo intēdit mouere ipsam ad vna differētiā et mouet ad alterā pter volūtātē. sic et locutio tripliciter impedif: auferit qdē cū homo nihil pot loqui et hi appellant mūdi dīnuū cū tarde aut difficult loquit. Corrūpit cū vna litera pferit p altera aut sillaba p altera. Diminuit at in locutione tripliciter fit vno mō qz sūt aliq q nō possūt incipere loqui nisi pmo mltū aerē isprēt dīde cū velocitate loquunt. Idōc. n. accidit qz musculi pectoris: fz maxie epiglottis sūt dībiles: tñō nisi pmo moueant cū inspiratione mltū aeris non possūt debite moueri p voce formāda. Scdō sūt aliq qui nō possūt incipere loqui nisi pmo mltoties moueat labia et lingua. Deinde expedite loquunt. Et hi sūt hñtes dībile linguā quā oz pluries mouent: sūt labia anteqz oportune moueat ipā fz exigitam locutionis formāda et hec dispositio ab. A. vocat tarbas. Sunt tertio aliq qui postqz inceperūt loqui impedīunt: nec possūt cōtinuare sermonē et eoz aliq nihil pferūt p tēp: tadē postea pferēte qd intēdūt hoz at aliqui sepe eandē syllabā repetūt anteqz dictionēz pferat: et hi appellant trauli. Corruptio at locutionis ē mltiplex: imo in dīffinita fz indiuiduorū multitudinē: sūt enī aliq qui nō pnt pferre vna literā: aut syllabā: sed alterā pro illa pferant. Et hi multipliciter variātur fm multitudinē causarū indiuiduorū. Aliqui etiā in locutione quos nos in vulgari sermone. nō nulli vero ta ta sicut pueri et aliqui ka ka: et sic de singulis. Et omne impedimentū in locutione pter ablationem nominatur ab. A. alchael quapropter omnis tarbas est alchael et similiter traulitas et alchael: sed non econtra: pueri aut in pncipio sūt alchael. i. loquentes ta in locutione quos nos in vulgari sermone. nō vocamus tarba et postea facti cū recte loquūt psumpta hūiditate supflua ex cursu etatiuo. Et hi aliquādo post egri tudinē acutā sicut febrē incedēt et aut chronicā psumptam

humiditatem supflua sunt recte loquentes. Ite aut dispositio-
nes aliquando sunt noue aliquando chronice: imo frequenter a ge-
neratione tracte. Unde sunt aliqui a generatione muti. et hi fm
plurimu sunt surdi. Aliq tarde loquentes. Aliq male loquentes
impediti aliquo ex modis scriptis et hec sufficiant q̄tuni ad qd
nominis et quid rei et species grauedinis lingue.

Cause vō quedam sunt p̄mitiue sicut ebrietas ira tristitia
timor verecūdia q̄dam sunt corporee et sunt dupli-
ces quedā p cōitatē quedā p essentiā in lingua et musculis eius p
cōitatē quidē a toto sicut in febrib⁹ et p̄prie in artib⁹ q̄ lingua
arescit et spasmata spasma de inanitiōe nōnūq̄ mā pmutata ad
linguā fit motus ei⁹ et locutio difficilis aut a parte sicut a septio
pari neruorū cerebri q̄ aliqui oppilat alii apat et fit q̄nq̄ spasm⁹
aut palis aut tetanus et cōsequēter sequit difficultas aut in po-
tētia ad motū lingue aut per cōmunitatē a cerebro sicut in li-
thargia et similib⁹: et fit defectus in lingua aut ppter humida-
tem a cerebro cōicātam: aut defectu spiritūū aut per cōitatē a
stō epate mēbris spiritualib⁹ matrice et ceteris: per essentiā vero
in lingua aut mala cōplexione sine mā aut cū materia cuiuscū-
q̄ generis: sed p̄ plurimū sanguinea aut phlegmatica aquosa
infusa in ipsa aut musculis eius. aut a mala cōpositione. s. ma-
gnitudine aut p̄ritate aut mala figura aut malo situ aut a ma-
gnitudine ligamēti existētis sub lingua impediēte motū ei⁹ aut
a soluta cōtinuitate. s. vulneribus et vlceribus derelicta aut pro-
pter apostemata et pustulas ipsius.

Signa grauedo lingue est sensui manifesta. S3 cause
p̄mitiue sunt sibi signa cū cōsuetudine puē⁹
huius impe dimēti lingue ex causis similib⁹. Cause autē cor-
poree per cōmunitatē cognoscūt q̄ precesserūt et etiā cū eaz
augmēto augetur grauedo lingue: et decemēto minuitur et ab-
lacione aufertur nisi nocumētū per cōmunitatē sit factū per es-
sentia sed specialiter si sit per cōmunitatē a toto sicut in febri-
bus artib⁹ adest lingue exicatio et forte spasmus et ipsius con-
tractio sequē inaniōnē et forte mā liquefacta impleti sūt mu-
sculi ipsius: Unde lingua est spasmata spasma de repletionē s3
fm plurimū paralytica et remollita humiditate existēte subtili:
inter que distinguitur q̄ spasmus de repletionē et paralisis fere
subito acciderūt: sed spasmus de inanitionē paulatine. Spas-
mus autē de repletionē differt a paralisi q̄ taliter spasmata nō
potest per se neq̄ per aliū facilliter moueri: sed paralytica licet n̄
per se: per aliū tamē facilliter mouetur. Si vero sit lesa per cōita-
tem a septimo pari neruorū cerebri est nocumētū in motū lin-
gue quod nō est cōe alijs operationib⁹ cerebri: aut oriorū ab
eo. Et cū hoc nō videtur aliqua egritudo lingue p̄prie ex scri-
ptis nec appareat nocumētū sibi cōmunicatū ab alio mēbro.
Nam cū est per cōmunitatē a cerebro nocumētū est cōmū-
ne pluribus operationib⁹ cerebri aut operationib⁹ oriorū ab
eo. et si materia a cerebro sit cōicāta lingue et musculis eius ē spaf-

fecte curari. Que vero est a natiuitate cōtracta non sequēs
surditatē corrigetur tū ex decursu etatiuo tamē medicinali auxi-
lio et fere omnes relique species emēdari possunt: licet omnes
fm plurimū non perfecte curent et p̄prie cū inueterant sequit.

Almanfor.

Am lingua absq̄ alijs mēbris grauedinez
fuerit passa et eger neq̄ febrem neq̄ acutaz
egritudinē incurrerit sal armoniacus et pip-
er. et sinapi albu ac p̄retroz est staphisagria atq̄ oz-
ganū et baurach et sal indi et nigella et sansucus siccus
sumatur et in aqua coquantur aut fiat ex eis gargaris-
mus. Laueat tamen patiens ne ex eo aliquid trahat
aut eger ieiunus multis diebus gargariet almuri-
nabati. aut fiat gargarisim⁹ ex aceto et p̄retro. Post
q̄ vō gargariare cessauerit sumatur salis armonia-
ci p̄retri piperis sinapi omniū ptes equales et ex eis
bene puluerizatis lingua diutius fricetur. Jo. Alr.

Hoc capitulu⁹ diuiditur in quattuor partes. In p̄ma curat
grauedinē lingue pendētē ab humiditate phlegmatica aquo-
sa musculos eius ingressa. In scda curat ipam grauedinez lin-
gue pendētē a p̄lysi et mollificatione p cōitatez a cerebro. In
tertia parte curat ipam exsiccatam et spasmata spasma de inani-
tione sequente se. acutaz et cās huiusmodi inaniētes. In quarta
cā curat ipam pendētē a ligamēto qd est sub lingua nimis p-
lōgato. Secūda ibi. Quod si lingue. Tertia ibi. Si aut loquela.
Quarta ibi. Et si diu est ex quo loquela. Que dicit in p̄ma pte
nota sunt. Nam p̄missis vltibus que Rasis obmittit breuita-
ti indulgēs curat grauedinē lingue cū exsiccantibus resoluētū-
bus humiditatem phlegmaticam quaz quedā sunt notabiliter
calida attingentia vsq̄ ad quartum gradum de qbus d3 sumi-
minor q̄ritas fm can. dosandū: q̄ tū bulliunt cū aqua cōtempe-
rante iporum acuitatem possumus accipere de ipsis equalr vt
Rasis. s. salis armoniaci piperis. 33. sinapi albi q̄ est min⁹ cali-
dum p̄retroz staphisagrie baurach loco eius accipit sal nitrum
origani salis indi nigelle sansuci siccī. i. maiorane sicce omniū 3
ana. 3. j. bulliant in vna. s. aque ad consumptionēz medietatis
et colet cūz qua colatura debite calefacta fiat gargarisma stō ie-
iuno canendo ne deglutat. Ipa quoq̄ d3 aliquando in ore te-
neri absq̄ quod gargariet. Scda medicina est almuri. i. sal
samentū nabati. i. illius regionis. Tertia medicina est acetuz
cū p̄retro q̄ facit fluere multū humiditātē ex lingua: s3 post gar-
garizationem docet fricare linguaz cū salis armoniaci pipis pi-
retri sinapi ana partibus equalibus. Sed hec est acutior medi-
cina qua nō est vtendum nisi in adultis habentibus sensū ob-
tusum et hoc q̄tū ad p̄mam partem.

Almanfor.

Quod si lingue grauedine audiat aut reliqua

De tumore lingue.

vel etiā semper cōsiderandū est an ligamentū quo in ferius lingua cōnectitur maius sit q̄z debeat. Quod si ita fuerit ex eo parū est incidendū z. 33. puluerizatus immittendū.

Jo. ar.

In hac quarta pte curat grauedinē lingue ppter lōgitudinēz ligamētū quod est sub lingua cuius superius signa dicta fuerūt cum sectione ipsius z zegi. i. vitrioli suppositione in loco secto ne rursus cōsolidetur. Hec autē sectio fiat fm trāsfuersus ligamētū et totū in latitudine seccetur cū lanceta curua subtili in extremitate. Postea ponatur zegi ap prohibendū cōsolidationēz apud. A. imponatur filiū cū acu stricte ligetur donec se rūpatur aut tertio cū lanceta ignita scindēdo cauterizetur z melius est vt sit aurea iux doctrinā sapiētū: fiat autē hec sectio in loco magis opōitū per cuius sectionē iudicio existimatio videat magis ad motū facilitari. Sed hic vltimus modus iudicio meo ē melior. Post eius sectionēz ponatur in vulnere parum corti infusi in oleo ro. tepido vel melius in albumine oui vt partes solute distantes cōseruetur nec permittantur inuicem reuniri. Conformius tamen videtur tertui. Rasio aliquid de ligamēto esse fm lōgitudinē incidendū. Si causē fuerint primitiue remoueantur z paulatiz assuefiat proferre homo sillabas dictiones z litteras in quibz marie difficultatur. Itēz assuefiat loqui corā magnis viris z magistratibz incipiēdo a minus dignis z gradatim ad magis reuerēdos procedēdo. Si timore aut verecūdia in locutione impediatur: z si pueri fuerint tardātes i locutione ad loquendū irritetur: z si adū fuerint aut grandē studeant se exercendo paulatim cōponere maxime z frequēter proferēdo ea que sibi fuerunt difficilia: z imitetur demostenē virū eloquētissimū qui cū inepte z balbuciēdo loqueretur: sumebat in ore lapillos paruos sex aut plures postea cū studio z conatu loqui studebat. Quāqz pluries sic loqui studuisset postea pauciores in ore loquēdo retinebat. Tandē post lōgaz pfectudinē z erpiētiā talem: sine lapillis z ita clare z expedite locut' est vt ceteros in pronūciando superaret. Vtebatur speculo magno i quo se ipsū frequēter intuebatur pronūciās in loco secreto oratiōes quas habiturus erat in publico z seipsū notās emendabat ineptos aut turpes gestus manūz z pedū aliorūqz mēbroz motus oculorū z oris ita vt se totū corrigeret z poliret: dīde cum vocem breues z submissas z anhelitus angustia pateret ad littoza maris accessit vbi sese oratē audire volebat necesse erat vt alte clamaret. Quibz igenijs limatissimū ac florētissimū se fecit. Et pp bz qui habent anhelitū breues z angustū studeāt anhelitū dū cōtinere: Item lōgā orationē vno anhelitu voce sonora producere. Si grauedo lingue pdeat ab humiditate sanguinea aut aquosa sepulta aut imbibita in lacertis aut musculis lingue cū cōmunitate cerebri aut sine cōmunitate ei' eriguntur sex intētiōes: Prima euacuat. Scda diuertit. Tertia resoluit z ericcat residuū materie per partem oppositam. Quarta vero per eandēz partēz. Quinta corrigit accidētia. Sexta ordinat regimē rerum. Prima quidē perficitur cū phlogia si materia fuerit sanguinea. Lingua z 3° si expedierit sub materia sit multa. si vera mo

ipōgia aut filtro debite expressio postea sequatur aliqua ex vntionibus ceratis aut emplastris dictis in capitulo de paraliſi q̄ omnia ad hūc locūz afferant fm oportunitatē z casus aque termarum sulfurearūz z vniuersaliter ericcantiz super puppa capitis z primis spōdilibus est cōueniens. Forma autē cauterizationis si expedierit est fm hunc modum fiant tria cauteria actualia cū ferro aut auro figurata fm foramen medietatis ofsis eliuē q̄ penetrēt q̄ztū ē medietas ofsis eliuē fm lōgitudinēz aut min' z fiat fm lōgūz in fontanella pupis capitis quoz p^m sit in nocra. i. vbi caput collo cōiungit. 2^m in fine p^me spōdilis 3^m in fine scēdē z fiat duo alia laterāl' in radice cranei distātia a medio fm quātitatē pollicis z diu cōseruentur aperta. Ista tū postponātur quātum est possibile nō fiant nisi cū cetera nō cōtulerint. Quartam rem cōplet gargarizata celutōes oris fricationes lingue res que in ore retinētur ericcates residuum materie ad quas gradatiz perueniatur incipiēdo a debilioribz z gradatim procedēdo ad fortiora neqz fiant continue sed per intervalla dādo etiaz aliquādo dum hec expediunt tyriacā me tridatum z similia sicut semel i ebdomada dōbita seruata custodiā. Medicine autē simplices leues ad hāc intētiōē sunt maiorana salustia iua sticados isopus origanū costus alafē radi ces cappariz acorus z similia. Sed fortia sunt. 33. cinamomū sinapi stasi sagria piretrum 3^a genera piperis sal armoniacus nigella euforbūz z similia his autē vt potes faciendo decoctiones pulueres pilulas z similia his fm erigētiz z castoreum retentiz sub lingua z cōfricatum cōfert mirabiliter. Et ex supraz scriptis pnt fieri pilule incorporādo pulueres supzascriptos cū castoreo terebēntina assa fetida laudano resina dragagato z similibus z sunt efficacissime. Itē acori cōdituz z diacori sūt medicine prestātes ad hanc intētiōē. Itē cōfectio de piretro z cōfectio anacardina data per intervalla est cōueniens supia linita z emplastrata parti posteriori z origini neruorū. Item sal solutiuūz linituz super linguaz descriptum in capitulo de paraliſi. z quādōqz cōfert fricatio lingue cū acetosi stipitici sicut lac acetosum succus fructuū acetosorum qui nō sunt maturi z acetuz z humifino di. Et nota q̄ si timeatur fluxibilitas materie sunt siptica predicta ericcātibus miscēda sicut darsesabam z est flos mali granati permistū cum rosio. Et sicut flos squinati cū spodio. Medicine autē Rasio sunt fortes z vltiē. z hūiditate sanguinea exite in cā pueniūt leuioza z min' ca. Quinta autē itētiō ē correctio ardoris aut excoziatiōis lingue z situm si acciderit. Sexta at itētiō elici pōt ex capto palisio. D. n. dicta ad sic. bdi nare. Si vō grauedo lingue sequat spasmū d' inanitiōē aut magnitudinē ligamētū qd ē sub lingua: Cura a Rasi sufficiēter posita ē z p me declarata. Sequēs vō malā cōpōnem nō pfecte curaz rē: corrigitur tū igenijs supius dictis in pncipio cure positis.

Cura aut grauedis seqntis solonem punitatis est cura ipsi solonis z si cicatrix remaneret mollificatio z siliatio ei' tēdāt. Apatum at lingue cura ponetur inferius.

De tumore lingue. i. nō apertorio

Amor lingue magnitudo istano sūt termini synonimi

disponis q̄ diffinitio ē tumor pternalis lingue: i.

egrediat. Est at b tumor aliqui apo

re non apofo agi: differt apo

ni mala cōplone mala cōpo

nt puenit vna egritudo

mēbroz simpliciaz

unt i venis z po

st postqz ericchio

poris solutis

oluta punitate

die z depedē

fluxu susci

soluta pti

duplex. f. c

to remo

enoloz

pmitto

nes

similium. Aliquando sunt corporee sicut multitudo sanguinis aut phlegmatis in toto aut in capite.

Signa cæ pmitiue significant sei pas 7 nocumentuz se stinū ex ipfis derelictū. Tumor vō sanguine? co gnoscit ex colore rubeo cū alijs signis attestantibus sāguini. Et phlaticus ex colore albo 7 multa humiditate phlatica ex ore flu ente cū ceteris signis phlatis. Discernit aut apostemosus a nō apostemoso duritie febre dolore non aut q̄titate.

Prognosticum. Hec dispo curat fm plurimum si conuenienter tractet. Almanfor.

Um cōtigit linguā adeo inflari vt p̄magnitudine os egrediat fricāda ē ex cepe: aut ex citri acetositate aut cū ribes aut ex granato acetoso donec saluia multa ab ea fluat hoc nāq̄ mō dtumescit 7 ad p̄mā redibit mēsurā. Si at nō sufficit fiat fricatō ex sale 7 aceto. Et si nōdū sufficit fiat minu tio ex vtriusq̄ cephalice p̄: 7 postea ex v̄eis sb lingua

Jo. Alr.

Vinidit h caplm in ptes duas. In p̄ma pōit remedia loca lia. In 2^a ibi. Et si nec suffic. Curat hac passionē p phlōmā to tū capluz patebit ex dicēdis. Cura hui⁹ hūoris triplex erigit regimē p̄mū respicit cāz antecēdētē cōplēdū elione 7 diuersiōe vnde mā exīstētē sanguinea fiat phlōmia ex vtrāq̄ cephalica p pter ei⁹ multitudinē. Et si retēto hemoroydarū aut mēstruoz esset in cā p̄mittat phlōmia saphenariū: 7 p h̄ recurre ad ea que super⁹ dicta sūt sepe. Materia at exīstētē phlatica eūet cū sibi p̄p̄ijs de qb⁹. Sēdo diuertant iste materie sanguinee cū v̄e tosis in spatulīs 7 necrea 7 phlōmet vena q̄ ē in mēto aut san guisuga v̄e v̄etosa ibi apponat. Sed mā phlatica cū caputpur gīs 7 distētib⁹ 7 similib⁹. Sēdm regimē respicit cāz cōiūctā p̄ mo cōplēdū p materie eradicationē: sanguine egdē p phlōmā venarū lingue. Phlaticā at gargarismatū at masticationib⁹ sed meli⁹ ē vt hec postponent v̄ez ad statū. Sēdo mā exīstētē sanguinea reputat si qd fluxū ē educat. cum acetositatē citri aut ribes aut vini granati acetosi ex qb⁹ lingua fricet aliq̄lter 7 in ore teneant p hec enī sint fri. 7 sic. 7 stiptica fiat repulsio: 7 acetositates hūiditatis cū salua eductio. In mā vero phlatica in p̄ncipio appoximet. oxymel simplex. In augmēto vero i san guinea addat sup̄ascriptis rob dīamozon 7 i phlatica oxymel lis parū. 33. aut salis cōis aut salis armoniaci. 7 vlti⁹ versus declinationē misceat acetū 7 dīamozon i sanguinea. Et in phlatica fiat fricatō cū sale 7 aceto cū cepis addat tādē. 33. 7 sal gem ma 7 sal armoniacus 7 rēuertet ad mēsurā suā. **Mollificatio** quidē lingue cū accidit pueris sufficit in ea sollicitudo custodiē i. regiminis in sex reb⁹: 7 cibatio ex passerib⁹ 7 volatilib⁹ multuz ambulatiuis. i. que dēlinēt ad sicci. Quidā hō vt dicit. A. iā v̄e tolat⁹ fuit 7 p̄cussus ē cū scalpeo vilus neruū in spōdilib⁹ p̄nī culi cōiūcti cū lingua q̄re mollificata ē lingua. Ex q̄ arguit p̄ter septimū par neruoz cerebri alios neruos a spondilib⁹ colli ori entes cōcurrere ad motū lingue: 7 i⁹ infert in actu practico scari ficationē ē faciēdū in pulpīs spatularū nō in spōdilib⁹ neq̄ p pe spōdiles. Tertiu regimē sedat accidētū vt puta ardorē seq̄n tez ad medicinas acutas vt cū lacte retēto in ore 7 similib⁹. Se cūdo ordinat regimē sex rerū nō nālū. Quod i sanguinea de clinet ad frī 7 sic. i phlatica ad calidū 7 sic. Si vero hic tumor pēdeat a venenosis cura requirēda ē. sexta quartī. **Amis eniz plixus** essem si oia hui⁹ p̄sequi vellē. **De ranula lingue.**

Ec passio dē glādula: qz ad similitudinē glādule in fi gura quātitate 7 duritie aut qz ē vere glādula. f. apo. stema phlaticū chulsi circūdātū mobile faciliū de lo co ad locū 7 hec est raro: immo ē f3 plurimū caro ibidē nata ac si noua lingua exresceret. 7 dē ranula ad similitudinē rane pue in quātitate figure 7 colore h3 eniz colorē albū tēdētē ad viridē simlē colorī rane: hec at est siml⁹ colorī lingue cōposito ex colo re sue subē qui ē alb⁹ 7 ex colore venarū q̄ sūt in ea que tēdit in nigrū ex qb⁹ cōsurgit color alb⁹ tēdēs ad viridē. 7 hec egritudo est p̄portional⁹ pueris 7 infantib⁹ qz in eis multiplicat humiditas viscosa a capite dfluēs que ē ei⁹ cā. **Spēs ei⁹ est duplex: est**

eniz quedā alba mollis tractabilis qdā nigra v̄l fusca dura in tractabilis. 7 vtrāq̄ est duplex quedā cū dolore aut alia sensibi li lexione qdā sine 7 q̄libz est duplex qdāz antiqua qdāz noua.

Signa et cause patēt ex dictis. Appet eniz aliq̄n in loco lā dicto ac si noua lingua ouret⁹ 7 que est alba ē ab humore phlatico viscoso. 7 que nigra ab humore phlatico tēdētē in meliā p aduersionē aut p p̄tū stiliuz resolutionem.

Prognosticum. Sēcūdū plurimū curat si pueni enter tractet nisi pēdeat ab hūo re melacolicō 7 p̄p̄ie aduersionē p̄cipiat. Almanfor.

Um sub lingua glādula nociua fuerit in p̄ncipio ex sale armoniacō 7 glādīs fricāda ē.

Si at vetusta fuerit: ex medicamine gigiue sanguinolēte fricāda ē: quod est medicamē acutum. Eger autē acetuz 7 salē in ore teneat. Jo. Alr.

Vinidit h capitulū in ptes duas. P̄mo pōit carationē ranule noue. Sēdo antiquē: scda ibi. Si at vetusta fuerit. Totum patebit ex dicēdis. Cura post cūationē 7 diuersionē 7 d̄bit regiminis ordinationē. P̄mo est tēptāda cū leuib⁹ ericātib⁹ cū salua pistata v̄l succo ei⁹ ibidē cū cotto apposita v̄l fricet cū origano sale 7 corticib⁹ granatoz tritis 7 simul mistis postq̄z fri cationē infūdāt cottū cū his medicinis cū aceto mistis 7 appli cet 7 for⁹ istis ē calcātū. i. vitriolū v̄stū hermodactili cū albuie oui mista 7 applicita v̄l lux textū fricet cum sale armoniacō ca. in quarto 7 galis simul mistis v̄l acetuz sal 7 flos eris simul mis ta applicent. Acetū ē 7 sal ibidē retēta sūt leuia 7 p̄ferūt in cura Si at vetusta fuerit ē auferēda aut cū causticis aut opatione manu ali. Rasis at dicit ēē applicādū medicamē sup̄ius positū i ca. de gingiuis sanguinolētis qd tēdētē ē ibidē p mediā horā aut circa aut appoximet cauteriū ex capitiello factū 7 cā causticabit in paruo tpe 7 tūc t̄pis defendant ptes circūstātes cū pecijs in fustis in albuie oui aut cū succo plātaginis 7 aceto post ei⁹ remo tionē applicet lac aut vitellū oui 7 tādē remota escara p̄sol. def. **Opauo** at manualis ē vt capiat cū vncino 7 cū sagittella eradi cetur post ei⁹ eradicationē ponat vitriolū mistū cū albuie oui. S3 hec fortia nō fiāt nisi in illa q̄ sensibilib⁹ ledit 7 q̄ non ē fusca. Si. n. ē fusca tūti⁹ ē dimitte ne pueret in cancrū. Et si fluxus sanguis ipediret p illa vice dimittat. Et sanguine p̄stricto seq̄nti mutatiōe opatio cōpleat 7 post exctionē lauc⁹ locus cū aceto p duos dies postea cum aceto decoctionis myrrē donec sit facta consolidatio. **De his q̄ nascunt in lingua.** Almanfor.

Sta ex eisdem sunt curāda ex quib⁹ curant

i alcola quas nouim⁹ 7 sgnātia sanāt. Jo.

Alis breuiter se expēdiēs dicit hec esse curāda sicut al cola. i. pustule lingue quas super⁹ noiaut 7 etiam si cor squinatia de q̄ in sequētī caplo est acturus. Sed pro integra notitia sciēdū ē hec apata esse sanguinea cholericā phlatica 7 melica que iteruz sunt duplicia q̄nq̄z generant a melia adusta 7 sunt cācri q̄nq̄z melia nō adusta 7 sunt de gene re sephiros. Tante 7 signa patere possunt ex sepe dictis q̄nq̄z eniz generant ex potu venenosoz sicut fungi 7 opij ac ēt ex mor su sicut dēn est superius.

Prognosticum. Hec apostemata si pueniēter tra centur curant p̄ter melica quoz fm plurimū est difficilis erradicatio 7 p̄cipue cancri.

Cura s̄lr erigit triplex regimē sicut dēn fuit in timore nō apostemoso: hec tñ velociorib⁹ in digētī aurilijis: fiat gēuōnes 7 diuersiones in sanguine phlatico sicut ibidē dēss ē. In cholericō at 7 melico fiat eūo cum p̄p̄ijs q̄ ex sepe dictis p̄nt ēē manifesta. Duo tñ h̄ antēdēda sunt. P̄mū qz phlōmia in q̄cunq̄ specie boz apatus fm p̄limum ē pueniēs 7 s̄lr phlō mia venaz sb lingua ad māe erradicatōne. Sēda vrin his apa tibus sicut ēt in timore lingue nō apōso vomit⁹ caueat⁹ s3 super lingua localia applicāda in p̄ncipio apatis sanguinei 7 choleri ci sunt succus plātaginis aq̄ ro. succus solari succus sempitue succus lactuce 7 ē p̄p̄ius: q̄ oia cū aceto misceant qd sit sb qua druplum ad succos secum p̄mistos. S3 in cholericō elegant⁹ ex his q̄ sunt magis fri. 7 hu. gbus ēt mīnus acetū p̄misceat. S̄lr

De anathomia gutturis et de squantia.

decoctiones rosarū et aliarū rerū frigidatū et stiplicantur sicut sumach miri et silium. In augmēto aut addat his decoctio foliorū oliue et vinū ponticū et siliā et si tēdet in viam resolūti. Si vō maturent adiuvēt cū melle et lacte et cū decoctioe sicū et pasfularū fenugreci se. lūit et silium. Et post maturatiōē apiantur cū saginella. et tādē mundificēt et solident cū melle ro. vino nigro et sic de singulis. Pblatica vō in pncipio reputant cū decoctione myrti foliorū oliue vino pontico et aceto qbus p̄t ad di radix feniculi cōbusti et pulverizati. Et vltim⁹ in p̄cessu addat his sal. 33. et siliā supius dicta in timore pblatico nō apōso. Si vō apata sint melica inchoādū ē cū lacte mulieri asinino et capri nō postea teneat in ore decoctio dactiloz et sicū cū vino dulci et sic pcedat p tpa suā in cancro aut pcedat cū magis frigidis sic cū lacte et oleo ro. et mucilage pshij et succo solatri et silibus. Et Auic. recitat hystoriā Gal. de fene seragenario hñte apā i lin gua cui nō fecit pblotiā q nō erat p̄fectus et cū apposuisset qdā localia nō volebat obedire q fatuus erat. et tādē dixit se somniasse tenere in ore succū lactue ex quo ridebat sibi in som nīs eē liberatus qd Gal. sibi p̄cessu et p illū liberatus ē. Et ē de inceps inuentū succū illū eē medicīnā singulārē in hoc capitulo qd ē multotiens exp̄tus sum. Curatio aut vera cancri et sistr se. phros puri nō est nisi eradicatio ipsoz cū tota sba lingue i qua sunt et auferēdo aliqd de pte sana et p̄prie in cancro q res diffi cillima ē et fm plurimū ip̄osibilis. Dicta aut in sanguineo decli net ad frigidū et sicū. In cholerico ad frigidū et humidū i pbla tico ad calidū et sic. in melancholico nō cancroso ad calidū et hu. sed in cancroso ad fri. et hu.

De anathomia gutturis.
Istqz Rasis in pte pcedenti egit de passionib⁹ oris.
P In hac pte agit de passionib⁹ gutturis de qb⁹ Auic. de terminat p⁹ tertij l3 de qbusdam passionib⁹ eius supe rius dñm fuerit. Juxta ordinē p̄missū p̄mittēda ē anathomia guttaris. Est. n. guttur spatiū in quo sunt meat⁹ anhelit⁹ et cibi in cuius pncipio ē vvea pedēs ex palato et a laterib⁹ due amigdale et sub vvea algalsamat et epiglotis et cāna pulmonis post q̄s ver sus spondiles ē meri. de anathomia vvee fuit supius dñm et sistr p parte de anathomia duarū amigdalarū q iuxta snias Auic. sūt due carnes nate in radice lingue tēdētes ad superiora ac si ipse sint due auriculae parue et sūt neruose vt sint fortiores quarz iu uamentū ē vt adiuvēt vt aer penetret p epiglotim ad cannā pul monis. Algalsamat vō ē caro pāniculosa et p parte cartilaginosa annexa palato sub vvea cooperiēs caput canne. l. orificium epi glotis vt cibus ab ore possit sup hoc coopimento trāsire ad me ri qd est sitū in parte posteriori. aperitur aut hōie loquēte ridēte aut canēte. p̄pterea si tūc ipis cibum deglutiat vel potū transit ad epiglotim et hō stranguat et iussit donec qd igressū ē emiserit: anathomiā vō epiglotis cāne pulmonis et meri dicem⁹ posteri⁹.

De squantia.
Irea rubricam huius capli sciēdū q̄ reperit istī ter mini synāchis siue synanchia: qnanchis siue qnantia significantes hāc dispōnē de qua h̄ agit Rasis: que diffinitio ē apā in gutture anhelitū ipediēs vel deglutioē aut vtrūqz. Parasyanchis et paragnachis sunt termini synonymi significātes parū synanchiā et p̄pterea appropriant synāchie q ē in musculis extrinsecis et nō intrinsecis ip̄i meri et epiglotis: l3 apud salernitanos. Synachia dicat qñ est intus et nō apparet ex. quinchia vō qñ est solū foris squanchia qñ est intus et foris int⁹ versum suū. Si intus q vō foris squi tenet vtrūqz dñ aut indiffi nitioē q est apā. nā l3 possit accidere ipedimentū in deglutioē et anhelitū ex alijs causis extrinsecis in gutture. illud qñ non dñ syn anchia sicut si pfocaret hō ex cōmestione fungoz aut alioz ve nenoz aut ex p̄gelatione sanguis in aliquibus viscerib⁹ aut si iste opationes ipedierent p̄pter dislocatiōē alicui⁹ spondiliū colli marie p̄me et sece ad interiora q dislocatio pōt eē tam a cā extri seca qz a cā intrinseca: et p̄prie i pueris p̄pter debilitatē ligamētōz suoz: sistr si spasmarent aut paralyticarent musculi meri aut epi glotis p̄pter q̄ iste opationes ipedierent sicut ē possibile nullo exite apate tūc nō diceret synachia: imo est possibile q fiat pfo catio et ipediatur anhelitus p̄pter nocumētū lacerti q ē in iterio ri parte epiglotis q̄uis meatus nō sit oppilat⁹: et plurime sic alie

cause q̄ possent ipedire deglutioē et anhelitū qñ nō faciunt sy nanchiam qz nō apostemant.

Species synanchie qñqz lumunt ab humorib⁹: qñqz a locis in qb⁹ sūt. Est. n. quadruplex. l. sagul nea pblatica cholerica melica qñ rarissime accidit cui⁹ cā ē ga ista passio fit valde cito et fm plurimū p viā deflatus: Raro aut humor melicus p̄pter sūm grossitiē et paucitatē cito pmutat d lo co ad locū neqz hmoi apā melicum possit nisi in longo tpe cō geri. Atm vult Auic. hāc synāchiā melicā tā icipiēdo qz p̄mu tādō maxime ex apate sanguineo aliqñ posse gnari. Sunt et q̄t uor spēs distincte fm loca: Pā aliqua fit in musculis extrinsecis ipsius epiglotis versus partē anteriorē gula et aliqñ fit in muscu lis extrinsecis ip̄i meri siue versus epiglotim siue versus spodi les colli et sistr et aliqñ fiet in musculis spondiliū colli. 3⁹ aliqñ fit in parte intrinseca ip̄i meri. Quarto aliqua fit in pte intrinseca epi glotis et cāne pulmonis. Et qñqz fit in plurib⁹ p̄tibus simul. A. vō noiat vnā spēm famolam p̄focatiōis q dñ canina: nam pa tiēs ipam gerit silitudinē canis sub estu solis fatigati. Emittit n. linguā t3 os aptum h3 anhelitus succedentes sicut canis tali ter fatigatus et h̄ ē fm plurimū in parte intrinseca epiglotis et can ne. Et ex his inferat apā duarū amigdalarū nō p̄prie synāchias appellari cuius cā ē qz fm plurimū leuiter ipe diunt deglutioē aut anhelitū l3 dignius appellant parasyanchie. Lāc p̄iucte sunt humores iam dicti l3 frēqntius sanguis qz et maxima abū dātia in venis et arterijs colli est repta. deinde p̄bta qz plurimū ex eo a cerebro deriuat rarius chola rarissime melia. Cause antecedētes sunt repletiō aut toti⁹ aut capitāt aut partium circa guttur. sistr debilitas illoz mēbroz. Lāc p̄mitiue sunt idebitis regimē fer rerū nō nālum et p̄pterea multiplicant in vere frigido et humido et aliq cibi app̄ietate eā generāt sicut andacocho. i. trifoliū. Jte balneum exercitiū forte et inconsumtū corpore reple to et siliā. Terminat aut sextuplīter qz aut resoluit aut supura tur aut indurat aut pmutat vt ad cutim exteri⁹ vel ad pulmonēz vel ad cor vel ad stom vel ad cerebrūz aut putrefit aut interficit maxime suffocando. Signa cōia ois squantia sunt ipedimē tū deglutiois aut anhelitus et fm plurimū vtriusqz. et aliqñ tm vt pot⁹ cū nō pōt dglutiri p nares egrediat. Signa at sāguinee si sensui subiacet et color rubeus purpure⁹ tētio curities dolor fortis extēsiuus grauius et qñqz pulsatiuus sapor rei dulcis attestāis dulcedini sanguis aut siss sapor vini et strictio anhe litus vehemēs et reliq̄ signa sūpta ex cōplone et habitudie sāgui nea tēsiōne venaz faciei et colli et siliā. In cholerica color ē rube us tēdēs in citrinū dolor pōgitiuus aut mordicatus pauca tē sio et durities sitis lingue citrinitas et ariditas pua anhelit⁹ stri ctio et vigilie et appet q fit i loco aliqd acutū mordicatiuus dolor in cholerice minor ē dolor sāguinee et cetera attestātia cholere. Pblatice dolor ē paruus obtusus sapor pblatis salis cū ca liditate et viscositate qñ l3 p̄bta ē corruptū et putrefactū albedo lingue et faciei paucitas sitis et paruitas inflammatiōis multa hū ditas et ore p̄flues et cetera signa pblatis. Et qñqz p̄sternit lin gua cū mollificatiōe et raro accidit cū ea apā in glādulis et nō sē cū ea febres et plongan spaciū et ad q̄ttuor dies et qñ nūit hñs eā possibilis ē dglutitio qm penetrat dglutitū in molliciē. Albelā cholice vō color fuscus p̄uus dolor siccitas lingue durities tar dous cuetus ei⁹ sapor p̄onitius et cetera signa melie. Et qñqz fit icipiēdo et qñqz pmutado ex apate sanguineo. Signa illi q ē in musculis extrinsecis epiglotis versus anteri⁹ et qz cōphēdit vīsu fortiter cōpme do lingua l3 magis ipedit dglutioē qz anhelitū: et facta in mu sculis extrinsecis epiglotis versus meri et cōphēdit vīsu fortiter cōpme do lingua. S3 magis ipedit anhelitū qz dglutioē facta at iterius in meri nō cōphēdit aliq mō p vīsum et magis ipedit dglutioē qz anhelitū. S3 scā in epiglotti et nō videt et magis i pedit anhelitū qz dglutioē. Nota qz si fiat in pte inferiori me ri pōt ipedire dglutioē non ipedire anhelitū sic scā in canna

distat ab epiglotti multū ipedit anhelitū: imo fm plurimū suf-
focat q̄uis nō ipedit dglutionē. Sz in pte supiori pp magnaz
p̄ctionē vtriusq; in quocūq; fiat vtriusq; notabilr opationes
ipedit. Signa vō carum p̄mituaz sunt ipaz p̄cessio. Signa
vō ap̄atum que fiunt in amigdalīs ex loco sumuntur: facile enī
subiacent visui. z et cum digito tangi possunt.

Signa terminationis ipsius sunt q; si resoluat febris z ce-
tera accētia cōplete remittant neq; appet aliter?
mēbz nōcūmētū. Si vō suppuret itēdit fe. z dolor z p̄pe pulsa-
tiūs z cetera accētia: dīde parū gescūt circa quartū diē donec
tādē rumpat siue a nā siue ab arte. Si vō idurat resolutio p̄tib?
subtilib; z grossis remanētibus in p̄mis sit aluatiō d̄rescit fe.
z cetera accētia z remanet tū gravitas z dolor z ipeditiū dglu-
tionis aut anhelitus lōgo tpe z forte p annū. Et q̄nq; mā lapi-
das z aliqñ res dura sicut lapis egredit. Si vō p̄muer illius ap̄a-
tis d̄lute sūt oīa accētia p̄ter febrē: cū b̄ segur nōcūmētū in
alio mēbro ad qd mā pmutat. Un si pmutat ad pulmōnē sequit
tussis z pulsus fit vndosus anhelitus postea p̄stringit cū in p̄n-
p̄muationis fuerit dilataus z sequuntur cetera accētia p̄plemo-
nie. Si vō pulsus fiat sp̄mōsus pmutat ad nervos. Si vō ad
cor: fit pulsus diuersus d̄bilis tremor: cor d̄is z lyncopsis z festi-
na mors. Si vō ad stōm sequūtur nōcūmēta stōi cū remissioe
nōcūmētoz gutturis. Si vō ad cerebrū segur dolor capitis alle-
natio z cetera accētia frenesis de ḡbīs. Si vō ad cutis crescit
in cute dolor durities tumor z rubor: si mā sit ca. cūz remissioe
nōcūmētoz sgnantie. Si vero nō p̄muer sz potius mā dilatat p̄-
pter sui multitudinē tunc cū cremēto nōcūmētoz cutis crescit
accētia sgnantie. Si aut putrefiat crescit fe. z cetera accētia z p̄es
putride q̄ sensu subiacet linēt aut nigrescūt z fetēt. Si vō iterū
absq; alia ex sup̄dictis terminationib; tūc ē aut q; corpus nō nu-
trit dglutiōe ipedita aut p̄focat anhelitū p̄ter ap̄a ipedito.

Pronostica. terminationis ad mortē vl ad salutē
nisi ad duritiē terminet tūc enīz q̄nq; cronica. Velocissime at
terminationis in pp̄ie ad mortē ē que ē in pte intriseca epiglo-
tis ita vt q̄nq; in xxiij. immo in. ii. hore p̄focet. Et cum hac fre-
quētē ē exitus amboz oculoꝝ z egressio lingue cū d̄bilitate mor-
eius. Sed in plurib; est sgnantie terminatio inter quartū z septi-
mū. fm illa squinantia est d̄terior que apparet interi? z exterius
occupas oēs ptes: postq; sequit in malitia q̄ nō apparet interi-
us neq; exteri? d̄inde que apparet interi? z nō exterius: minus
mala que apparet exterius z nō ē interius. Tertiū illa squinā-
tia est valde mala cū qua phibet anhelitus oīno si eger resupi-
nēt z si nō resupinet sit anhelitus difficilis. Illa at cū q̄ impedit
dglutiō: immo auferat absq; magno impedimēto anhelitus est
fm plurimū salubris: sicut ecōtra illa cum q̄ multūz impedi-
tur anhelitus cum pauco impedimēto meri ē sz plurimūz mor-
talis. z mortaliōr ē illa que plurimūz impedit anhelitūz absq;
aliquo impedimēto dglutionis q̄z que simul impedit anhelitūz
z dglutiōe. Significat enī ap̄a in causa pulmōis qd ē d̄terius
alijs paribus q̄z in epiglotti. Quartūz q̄n tāta sit anhelitus cō-
strictio vt educit hūiditatib; ex pulmōe fiat spuma tūc nō est
spes in ipō nec oz vt curet. Lū tū q̄nq; accidit vt p̄focatus spu-
met. s. ex alijs causis d̄inde sanat. Quintū cuiuscūq; p̄focati
facies fit viridis z d̄nigrat sit? oculoꝝ tūc morit. z s̄lir q̄n mino-
ratur pulsus z infrigidant extrema. Sextū grossitudo lingue
z ipsius d̄nigratio est ex signis valde malis. Septimū q̄n ē cūz
p̄focationib; malis febris melica z inordinate vagās z nō ser-
uās p̄odū tūc mors festinat q̄m febris facit egrū indigere an-
helitū mag. Octauū dictū ē in signis mortis velocis q; si quis
p̄focationē patit z alterat color postremū colli ei? a rubedie sua
cōsuetā ad albedinē aut ad viriditatē z sudat affelle z lingua
eius sudore frigido morit inter spatū duꝝ d̄ierū. Nonū si p̄-
muer ad pulmōnē in septē dieb; p̄erit. Si vō hos effugerit
salui sūt. Sed q̄n pmutat ad cor semp interficiūt. Signa vō
sp̄i sūt si pmutat rubedo ad exteriora multoties enīz aperiant
oculos z sanant. z s̄lir q̄n alterat eoz anhelit? z incipiūt anhe-
re anhelitū breui cui? cā ē q; in vehemēti cōstrictione hnt anhe-
litū lōgū q̄n p̄ stricturā viarū aerē paulatim intrare faciūt. Lū

ergo abbreviet remouet cā p̄paras ad lōgitudinē z redēst mē-
bra ad dispositionē nālē. z s̄lir q̄n pmutat mā ad lat? oppositus
facit sperare. z q̄n accidit dolor p̄feras anno vno aut duob;
in gutture significat petre laz supfluitatē in p̄tib? gutturis sequi
aur textus Rasis.

Almanfor.

Un in dglutiōe sentit angustia adest pas-
sio q̄ sinatia vocat cui? grauitas aut leuitas
fm angustie quantitatē d̄prehēdi pōt. 3o.
Diuidit b̄ capitulū in ptes duas. In prima ponit signa s̄qui-
natie in sc̄a ibi. Lū trahiciēdi ponit curā de p̄ma pte dicit. Lū
in dglutiōe sentit angustia: tū ex dolore in dglutiōe tum ex
anhelitus cōstrictione adest squinatia: z vos supplete reliqua si-
gna supius dicta cōcludēt ibi. adest ap̄a hui? at squinatia gra-
uitas ē maior aut minor sz quantitatē angustie. i. nōcūmēti d̄e-
glutiōe z anhelado sz marie in anhelado. Almanfor.

Lūq; trahiciēdi angustia fuerit in facie z oculis
rubedo z repletio in principio curationis cephalica
phlomet z gargarism? ex succo granati musci cū car-
nositate sua fiat: aut ex rob mali maciani acetosi: aut
ex rob mori de semi. Et post hoc fiat gargarism? ex
aqua ro. in qua sumach fuerit infusū. Quod postq;
per tres dies sic factū fuerit z vter ex succo fructuūz
sicut prunoz tamaridoꝝ cassie s̄st. z tereniabiz solutū
fuerit fiat gargarism? ex apozimate sicū citrinarū z
passularū aut ex medulla cassie. cū idromeile. Ad
si passio inueterauerit ex gargarismis z insufflatione
fortiū medicaminū q̄ dicturi sum? curada erit. 3o.

Hic ponit curā z diuidit in tres ptes. In p̄ma curat s̄nachi-
am a cā calida in sc̄a ibi. Si at in facie nō fuerit rubedo. Cu-
rat squinatia a cā frigida: in 3^a ibi. De his p̄terea ponit remedia
male s̄nachie que dicit in hac pte sūt manifesta. Inuit enī cu-
rationē vltz cū phlomia cephalice z cū d̄coctōne fructuū z mā-
na z cāsa ad euacuādū cholera q̄ in his casib; cū frigidis leniē-
tib; educi z nō cū medicinis exsoluētibus. Recepta autēz sūt
hmoi. 1. prunoz tamaridoꝝ an. 3. 5. incendant grossū mō z bulli-
ant in nouē. 3. aque ad cōsūptionē duarū p̄tiū z colet cū q̄ cola-
tura trahat casē. 3. manne. 3. j. aut. x. 3. floꝝ. casie cū sup̄scri-
pta d̄coctōe misceant. Et quātū ad curā p̄icularē inuit intēti-
nes tres. 1. p̄tia ē repulsio q̄ quattuor medicinis fri. sic. stip. z
in lsa d̄scriptis q̄ d̄bet aliq̄ p̄ticitate z acredie p̄icipare vt p̄fū-
dius imp̄māt loco matianoz acriū de qb; . 5. accipiamus succū
pomoz imaturatoꝝ aut succū pomoz rubeoꝝ acriū. mora s̄ue
duplicia sūt. n. mora rāni siue rubi q̄ sūt magis stip. magis cōte-
nientia i p̄n? z mora celsi magis puenientia i augmēto z vtraz s̄ue
duplicia matura puenientia in augmēto z imatura magis in p̄n?
Et ex maturis q̄dā sūt acetosa fri. z hu. z apud quosdā fri. z sic.
puenientia magis i p̄n?. Quēdā dulcia puenientia in augmēto et
statu hoꝝ 3 succoꝝ aut rob vtere 3 q opz. Sc̄da ē resolo cū le-
uitone q̄dā aut maturade q̄ tū d̄bet ē mista cū repulsione z
p̄pe si ap̄a tēdat in viā resolonis. Si vō p viā maturatiōis aut
sufficiūt sola maturatiua aut sint mista cū paucis repulsiuis.
Un cū d̄coctade sicū passulaz zc. sit admistū aliq̄ diamoz om-
aut dianucū. 3^a ē resolo pura puenientia a medio fiat? d̄inceps cū
medicis ponēdis i fine capiti. Si vō ap̄a tēdat i viā maturatiōis
adiuuet maturatio z postea eruptio sz q̄ diceſi oz diatiōe curet.

Almanfor.

Si at in facie non fuerit rubedo fluxeritq; ab ore
saline multitudo z eger fuerit humectat? in p̄ncipio
soluat vter ex cochijs. z fiat enema ex clisteri acuto
qd in. c. de apoplexia noiaum? Lū passio tū incipe-
rit fiat gargarismus ex sirupo acetoso. aut cum idro-
melle pipe z oxymelle deide ex alimuri nabati fiat et
gargarism? ex idromelle z sinapi.

3o. ar.

Que dicit in hac sc̄a parte sunt manifesta z magis ex dice-
dis manifestabuntur.

Almanfor.

M iij

Et de his preterea que male squatiē pferuntur vt ex ventis que sunt sub lingua fiat minutio et vetose absqz scarificatione in collo ponant. et epithimē colluz ex melle anacardino donec vesice in eo generent. et fiat gargarisim cum sinapi. et fiat gutturi insuslatio ex hoc medicamine qd sic fit: sinapi sal armoniacus pi retru nitru assa pip metastru sumant et ex eis cu idro melle fiat gargarisimus.

Jo. ar.

In hac vltima parte innuit intentiones quattuor. scilicet eradicatione materie cu phlomia venaru que sunt sub lingua. scdo meri et epiglotis dilatatione cu vetosis appositis in collo ppprie sponda spondili ad faciliter anheladu et ad deglutiedu. Tertio diuersione cu melle anacardino ca. et in qro vesicante apponedo ppprie supra sda spondili p spaciū. viij. aut. x. horaru donec vesice fecerint q aptant et apte teneant. Ultio itedit resolutionez cu medicis in textu scriptis que sunt ille de qb facta e metio supi.

Cura squinatae triplex erigit regimē. Primum dbeſ cāe antecedēti. Scdm cāe cōiuncte. Tertiu cōe vtriusq.

Primum hz tres intentiones eſionē fluxus phibitionem et diuersionē. Eūo at si solus pſcet sanguis aut aliū hūores cū sanguine sanguine domināte: aut et si oēs hūores eque pportio nabiliter creuerit phlomia que repletionē existēte in toto fiat ex vena cōi. Et si reſtus fuerit fluxus hemoroidalis pſuetus aut mēstrualis fiat ex saphenis. et si epar fuerit in cā gnans sanguine acutū fiat ex basilica qdūqz harum pūs phlomatā fuerit phlomeſ postea cephalica euſdē lateris et si ad neutrū lat. dclinauerit squatia phlomeſ cephalica dextra: aut dextra et sinistra sit. Quātitas at sanguis hauriēdi pſtate virtute et multa erit repletio e vſqz ad ſyncopim excluſiue q i caſibz fortibz nō dātibus idutias e pſtinuatiū eſhēdus donec videat ſufficē. Si aut virtutē tolleret aut egritudo dderit idutias e hmoi phlomia partēda vt verbigrā prima hora exhaſt a. vj. vſqz ad. xij. vncias sanguis. ſinde p. viij. horas aut. xij. horas hauriat a qtuor. et vſqz ad. viij. Et poſtea ſi oportuerit a tribz vſqz ad. vj. et meli e vt hec fiat ex diuerſis ventis ſcpiēdo a remotis et veniēdo ad ppinqz: et vltio ad cephalica euſdē lateris et qdūqz harū phlomatā aut pſbz phlobotomē ſi egritudo nō manifeſte ceſſauerit vene q ſit ſb lingua et pmutat sanguis p ſe ſtringi niſi multū exuberat. verit. et ſi repletio ſolū fuerit a ſurcula. ſ. phlomeſ ſolū cephalice: et pūs cephalica lateris oppoſiti ſinde cephalica euſdē lateris. Quod ſi pauca ſit repleſio ſic veriſſi e i illis q frequēter iſcur ſit ſquatia ſufficē phlomia cephalice euſdē lateris a qtuor. ſ. vſqz ad. vj. poſt qz p. xij. horas ſi oportuerit phlomeſ vene ſb lingua et maxie ſi in eis appuerit plenitudo. Si at cholera cū ſanguine abūdare pgerit ſoluat: et an phlomia ſi pſimū abūdauit et et ſi vter fuerit ſtipſe ſoluat: Sz poſt phlomia pū pſimū et ſoluat cu medicinis iſrigidantibz et leniētibz ſic cu dſcoctioe pūnoy tamarindoy violarū mirabolanoy et ſilium addēdo caſia et mānā. Et apd maiore neceſſitate iſrigidatiōis addat aq ſolar tri. et reitert ſz neceſſitate et nullo pacto ſoluat cu medicis eſſoluetibz. Et ſit ſi aliū hūores peccauerint cū ſanguine ſcā phlomia educant phla cū cochjz et ieris: et melia cū epythimo ſena et piſculis idis et ſilbz. Pauci. n. ſūt caſus i qb ſit excuſatio a phlomia. Scda at itēro ſi mā fuerit ca. ſubtilis pſciat comedēdo et tenēdo i ore diacodiū et ſumēdo ſirupum d papauere nocte et die ſto ieuano ad ppingēdu et i groſſandū mām. Et his nō ſufficiētibz ſumat vnā pilulā alkeiber opiatā aut requiē deſcriptione Nicolai et ſitia: hec tū opiatā poſtponant qz tū e poſſibile. 3^a at itēro pſciat cū diſteribz leuibz et calida et ppe erit febre. et cū acetosus iſrigidis et cū ſricatibz et ligaturis et lotionibz crurum et brachioy. et cū poſſitudo vetosarū i pulſpis ſpatularū et i collo: Et ppe circa ſcdam ſpondilē elargat. n. fauces et guttur et adiunat ad attractionē aeris et expirationē fumoy et remouet phibitiōez dglutiōis: Quapp opz vt ſepi reitert et ſit vetosā magna. Et pſert vetosā poſita ſup cōmiſſura corneali et ſup mēto et ſub mēto et ſup maxillis faciū. n. materiū facile diuerſionē. Et Raſ diuertit cū veſicatiōe facta i collo et ppe circa ſcdam ſpondilē cum melle anacardino. Scdm ſo regimē. ſ. locale erigit tres intē

tiones ſi aſa reſoluat et qtuor ſi maturat. Pria ſcōe e reſpuiſio pueniēs in pncipio apd. A. et Raſim. l. 3 apd Albeſ. nō puenit aut niſi in augmēto. Hā i pncipio nō ſcā eſione e ſuſpecta apud eū. nō. n. recipit reſpuiſionē corp plenū exis. 3°. tegni. Sz iter hos auctores e pcordia b mō ponēda. Quod apud Albeſ. reſpuiſiua gargariſata nō pueniūt corpe eritē pleno cū ille moſ gargariſatiōis agitādo mām ſit cā maioris attractionis qz ſtipſi cū aut ponticu reſpuiſionis. Atm illa retēta in ore et i gutture nō gargariſata corpe et eritē pleno apd Albeſ. cōpeteret. et idē ſentit ceteri auctores et cōter practicaes: l. 3. n. nō reſpuiſiā mās ſa cōdo ipam retrocedē: aut pfortādo locū et vias ſiue duct. ſit. gēdo phibēt pſime aduētū māt. Et in b ſatiffactuz e auctoritati Baſ. 3°. tegni. Et pſtera aliud dubiū diſcuſſione dignū. Sunt n. qdā moderni et qdē excellētis viri q i pncipio reſpuiſiua exteriū iubēt apponi: et adducūt rōnes apparētes. Si. n. i pncipio frenēſis appoſitiū reſpuiſiua fronti et vſqz ad cōmiſſurā coroneali et i pncipio apatis epatis ſit et cordis renū veſice ſpleniſ et ſinguloy mēbroz nobiliū: qre et nō ſit gule appoſitiū et expiētia pſſimatu eſt hmoi applicita pſerre mirabilr. In q du bio tenēdu cēſeo hmoi reſpuiſiua i pncipio ſquatiē aut i alijs tpibz nō eē exteri gule appoſitiū cū illd pſimū poſſit nocē reſpuiſiōe mām q facile pmutari ad pulmonē et cēſa mēbra nobilia ſic pſepe accidit. Et qz reſpuiſiua itēro appoſitiū phibentia augmētū apatis neqz veriſſi iſerētia illd nocumētū qd pnt reſpuiſiua exteri applicita iſerre: imo forte reſpuiſiua mām ad mēbra exteriōra cū exteri applicita ſolū reſpuiſiua mām ad itēro ra. et ad expiētia ſuā qz vſa ſit mirabilr iuuare. Credo q i alijs caſibz b fuerit poſſibile ſic mā eritē pauca et benigna. In qb et caſibz ſine hoꝝ applicatiōe liberati fuiſſet: l. 3. forte nō ita ce leriter aut in caſibz arduis credo illa magis obſeſe qz iuuare. et ad argumētā de apate cerebri et alioꝝ dico q i illis applicat reſpuiſiua exteri q nō pnt applicari itēro ſic in ſquatiē. Et ſi iſſet q. A. iubet i ſquatiē appoſitiū reſpuiſiua ſup cōmiſſura coroneali ſic ſuccū acatie g multo magis poterūt gule applicari. Hec gat pſia: e. n. iter pmiſſurā coroneali et guttur colligatiā qdā q ſit vt medicie ibi applicite iuēt in paſſionibz gutturis. Sic et mira bilē e q in ſiſſuris labioꝝ medicie appoſite ſummi et ano pſerāt.

Cōſerētia g i ſanguinea ſūt illa qtuor reſpuiſiua i textu poſita. Ex cōibz at e aq ro. cū qnta pte acet. et ſucco ſolari cū ſe. ro. eſt ad id mirabile ſi ſilr ſuccus cydonioꝝ ſorbarū zazar. i. gen. pſi. parū. Et apd ſiclos arbor et vocat zaroze et nō e ſorba neqz neſpila et albelach. i. ſpēs dactiloꝝ et ppe ſilueſtriū et imaturoꝝ. et qnz cū iſtis ad vigorādū opationē ſuā admieſcent balaſtie gal le ſemē roſarū alumē et ſitia. et ſucco acceſſe iſſiſſat. et miſi p dictis medicinis ligidis e iuuamēti ſilmiſis et ſilr ſucco ſumachi ſiſſat. Quod ſi mā fuerit cholentica pſerūt hec q dixim. ſcā magis iſrigidatiā cū eo qd e ppe ſucco ſolari ſandali. et canſora et mucilago pſilij et ſitia ſtipſica pōtica aut acetofa. Et apd. Al. qdā ex his nō tm gargariſata ſz et bibula ſūt iuuamēti ſilmiſis. Sic verbigrā rob d papauere bibitū e ſublimis iuuamēti vete mētie doloris ſquatiē et pſocatiōis et ppe cū aq ſumach. Et ſilr lac qd mulget ex ſe. papaueris et ppe cū aq ro. aut ſumach. et er eſt et ſucco ſolari dſpurat et bibit. mane et ſero ſz mēſura duaruz teſtarū ou ſilr mucilago pſilij cū cōiādūro. z. g. j. ſ. canſora. Sed hec ppe cōplēt itēronē ſcdam regis vſis et valēt in ſedatiōe doloris et vigiliariū ſic diceſt in regie 3°. Sz in phlatica in pncipio puenit ſi phla fuerit viſcoſū ſirup acetosus aut oxymel ſimplex garga riſata cū dſcoctioe mirthi aut gallaz aut cū diamorzon et aceto cū aq ro. Et ſi phla fuerit aquoſū puenit dſcoctio mirthi thuris gal larū aluiſ aut alicui iſtoꝝ cū diamorzo aut dianucū pdicto. Et ſi fuerit mīca gargariſet dſcoctio ligitiē et paſſulanz cū diamo ro aut lac cū diamorzo aut dianucū. Sz in augmēto in ca. cū ali quo aut aliqb ex dictis ſup miſceat diamorzo aut dianucū. Et qzto magis pcedit augmētū iſto plus minorenſ ſrigida actia acetofa pōtica et ſtipſica: et addat reſoluētia et leniētia ſic dſcoctio ligitiē paſſul. dactil. aut ſicū aut lac cū diamorzo et dianucū cū diamorzo aut dianucū. et lac ſolū e optimū ſedāz dolorē deide et ſit capnū aut aſſinū: et mucilago ſe. cydo. et ſe. maluanēſi lenit et ſedat dolorē in vltio ſtat gargariſet qz leniētibz et reſoluētibz.

simul sicut est decoctio p̄dicta cui apud maiorem necessitate res-
solutionis addatur aliqd modicum cineris irūdinis aut aliqd
rim albi: z in sūma in p̄ncipio pueniūt repercussia pura: In aug-
mēto vsqz ad mediū status repercussia mista cū resolutionis et
lenitiuis gradatim augēdo resolutiua z minuendo repercussia
Sed a medio status deinceps resolutioni pura. S; in p̄bati-
ca in augmēto pueniūt decoctiones sup̄ascripte cū diamazon
cut in p̄cessu addat myrrha crocus baurach sal armoniacus pi-
retrum sinapi succus raphani stercois irūdinis: cinis ip̄arus cō-
bustarū cū pennis aut sine pennis. Al̄odus artificialis cō-
burēdi irūdines ē vt caput abscondat z permittat sanguis exire
z deplument z salient: z ponant i vase vitreato lutato luto sapiē-
in furno donec desiccant vt possint puluerizari z cōuenit ei? pul-
uis ad resōnem. si vō iūm comburat vt incineretur nō solū cō-
fert eius cinis ad resōnem: imo ad eruptionē: z possunt et cō-
buri cū p̄nis z sunt efficaces. Sed in augmēto melice cōue-
nit decoctio p̄dicta lenitiua cū diamazon z vino cocto: z in p̄ces-
su addatur aliqd ex resolutiuis sup̄ascriptis. Exterius ap-
plicanda in p̄ncipio siue terminet p viam resōnis siue matura-
tionis ē oleum cōe aut camomelinū quod Anic. tubet cum lana
fucda applicari. Quod si timeres caliditātē lane succide applice-
tur cū pecia lini veteri neqz aliquo pacto app̄ximada sunt rep-
cussia. Postea in augmēto app̄ximet hoc emplastrum.
R. farine hordei farine se. lini ana. ȝ. j. carnium dactiloz ficuz
siccarū pinguius ana. ȝ. j. s. mice panis. ȝ. j. coquant oia in rob-
pistent z fiat emplastrū z pōt imp̄gnari cū oleo amigdalino z
pinguedine porci. emplastrū mirabilem ad resōnem isti? ap̄a-
tis. Accipe n̄dum hirūdinis fac illud diu in aqua bulire postea
cola cū cribro deinde in colatura coquant radices lini z malua
uisci z folia maluarū violarū z paritarie postea pistetur fortiter
z incorporet cū eis aliqd fermēt acris z aliqd farine se. lini z in
fine addat olet veteris assūgie porcine ana q̄sum sufficit ad im-
pinguādum z fiat emplastrū. z dū hoc applicat fiat gargarisma
cū aqua vino cocto z melle ita vt aqua sit dupla ad vinū z vinū
duplū ad mel z in his coquant ficū siccarū passularū se. mal-
uauisci se. cydonioz. Sc̄m eam p̄positionē q̄ tibi videf hec t̄i
magis maturat q̄z resoluat. Quod si resoluat bene ē. Si vō ma-
turet erupēdū est. Al̄odi aut eruptionis sunt isti. P̄rio su-
p̄ascripte decoctioni maturati addatur aliqd acutum sicut bau-
rach aut stercois irūdinis aut cinis irūdinis p̄paratus fm artē
aut aliqd stercois adip aut stercois albū canis q̄ diu passus est
ostibus. Si aut cum his nō rumpit rumpendum ē cū ferro si vi-
deri possit: capiat lignū vel aliud simile in cuius extremitate figa-
tur ferrū nō maioris longitudinis q̄ sit digitus parvus fm la-
tum z sit latitudinis tante sicut ē medietas digiti z ore ap̄erto cū
instro simili freno vel ligno iter molares posito p̄foretur locus
ap̄atus in loco q̄ tibi videf magis idoneus: hoc enim instro est
tutū ita vt nō possit ledere. z certe si videri pōt z p̄stet de matura-
tione ē illud a quo inchoādū est. Si aut nō videat: sed cū digitis
tangi pōt cū vnguius rumpat. Sed hec opatio nō est oib? cō-
mittēda sed doctis z expertis. Cū aut sanies manare ceperit te-
neat os ap̄tum z caput inclinātū ita vt sanies egredi possit imo
aliqñ ip̄e eger aut medicus cū digito aut instro obtuso compri-
mat locum ap̄atus ut sanies egrediat. aliqñ volentes rumpere
faciūt deglutiri spongia cū filo suspensam z ip̄am violenter extra-
hūt post q̄z creuit: sed hoc est difficile cū fm plurimū vir aquam
possint deglutire: postea vacandū ē mūdificationi vlceris cū vi-
no decoctionis mellis aut alijs hmōi. z tādē m solidet cū vino
decoctionis rerū stipticarū. Quod si locus s̄gnaticus putrefiat
p̄pter multitudine aut p̄pter malignitātē m̄e q̄ comprehendit:
q̄ locus viridescit aut denigrat z fetere incipit tūc iteratis vlbus
z iterata phlomia venarū sub lingua si videat expēdiēs scarifi-
tur locus q̄ putrefat incipit donec mā corūpens egrediat: deinde
gargarizet cū aceto calido aut aceto salito aut orymelle m̄ti ace-
ti z in sūma regat regie acicola herpetici de quō. ē. Si vō ap̄a in-
duretur curet cū mollificantib? exteri? applicitis sicut diaglone
de mucilaginis z fomētis mollificantib? z interius cū gargaris-
matibus ex decoctione ficū seminis lini cydonioz maluaufici
z radices ei? z teneant in gula siccas masticate z oleū amigdalina

rū bulciū z sauonea z sitia z in sūma regat cura ap̄atum duroz.

Si vō pmutet q̄s comprehendit q̄z minuit tumor: z dolor loci
s̄gnatici z mēbrū ad quod pmutat incipit pati tūc si pmutat ad
partē ignobilē sicut ad cutim adiunget ponēdo sup loco ad quē
pmutat emplastrum attrahētia in qbus ponat fermentū z empla-
strū de sinapi solo: aut cū mollificantib? pmutatum. Si vō pmutet
tur ad mēbrū nobile iteret phlomia venarū q̄ sunt sub lingua gar-
garizet res mollificantes ponat attrahētes q̄z rep̄cūtiēs z p̄for-
tur mēbrū ad q̄s sit pmutatio ne recipiat sicut cerebrū cū oxiro-
dino fronti z t̄pibus applicito z fiat phlomia cephalice z in sū-
ma curat cura frenesis. Si vō pmutet ad spūalia fiat phlomia
de basilica aut ambab? si videat expēdiēs: eūando notabilē q̄zri-
tātē z leniatur v̄ter fm m̄e exigitas. Et si pmutet ad cor q̄s cō-
prehendit ex pulsu z tremore cordis z ex alijs accētibus sibi p-
p̄ijs emplastre pectus cū frigidis z siccis cordis cōfortatiuis.
Et si pmutetur ad pulmonem curatur cura perplenionie.

Tertium autē regimē h̄z duas intētiōes vna ē correctio acci-
dētium sc̄da debitu regimē sex rerū nō nallum. P̄rima cor-
gator dolor gargarizādo aut tenēdo in ore lac capinū vel aseni-
num gargarizādo t̄i addit in dolore p̄pter motū partūz dolen-
tiū. Si vō ore gmonizet z timeat suffocatio gargarizet cū deco-
ctione aliqua ex sup̄adictis cui si humor sit grossus z viscosus
posset addi parū orymellis simplicis z sirupi de lignitia. si vero
subtilis iuuibinus aut violaceus z p̄curat cūz rascatione z tussi
eūo supfluitatum. Quod si deglutire nō pōt teneat tpe cōmestio-
nis v̄tosam sup spondili sc̄da. P̄rio sc̄da intētiōne locet in
aere tēperato nō fumeo neqz v̄toso mediocriter illuminato z te-
neat corpus satis bñ p̄anis coop̄tum fm exigitam ip̄a. S; cap-
put mediocriter calidū inspecta sua p̄fectudine vt neqz estuet neqz
frigeat. Somnus ei? sit interruptus z sint ibi astātes fideles et
discreti q̄ expergefaciāt ip̄m cū sentiat eū ore gmonizare z faciāt
ip̄m sp̄uere deinde ad somnū redire: z dormiat sedens capite ad
alterū latus declinatē z distāter a cibo p̄ horam. Solite p̄uret
oēs eūones a natura istitutas p̄cipue assellet bis aut semel i die
natura aut arte z demucet nares: non t̄i fricat caput saltē in p̄n-
cipio nullo pacto moueat neqz loquat neqz sit ibi strepit? p̄sona-
rum. Si speras z gaudēs z v̄itet ai accitā supflua: p̄ma die nō
bibat nisi aqua zucarata aut hordeacea aut mēlū si mā fuerit
frigida sc̄da die comedat p̄isanā hordeacea in die v̄l panē lotū
in aqua z nō bibat vinū neqz comedat carnes aut oua. Et sic cō-
tinuet quousqz incipiat declinatio qua incipiente comedat p̄isanā
hordeacea aut panē lotū i brodio pulli z poma cocta: tādēs ip̄a
magis declinatē p̄cedant oua forbilia z tādē vinū limphatum z
carnes z brodiū cicerū ē pueniēs p̄p̄ie in mā fri. Et de hac cu-
ra hec sufficiunt.

De anathomia pectoris.

Uia hic agit d̄ passionib? pectoris z mēbrorū spūalium
q̄ iuxta p̄fectudinē p̄mittēda ē anathomia eoz. Et p̄mo
anathomia pectoris. Est. n. pectus descriptiue venter
medius p̄tentiū mēbrorū spūalium supius ad furculā iseriū
ad diaphragma terminatū he. 88. h̄is musculorū ad eius mot? or-
dinatos. xxiij. costas. a. xij. spondilibus ortum h̄ites iterius cir-
cūdatas p̄niculo dicto pleura ad motū pulmonis z tutelā cor-
dis p̄ncipalit ordinatus z mot? musculorū ei? est aiatus. i. volun-
tatis adueniūt sibi nerui a duodecim spondilibus pectoris qui
nerui in somno nō oppilant nec gescūt. Diaphragma vō ē p̄ni-
culus in medio nervosus cū quo pulmo p̄iūgit in circūferētis
carnosus ad anhelatū z diuidēdū nālia a spūalibus z ad expel-
lendū q̄ in mēbris nālibus sunt digna expulsiōne finalit? ordi-
nātū z ei? mot? partū ē nālis partiz atatus: adueniūt sibi nerui sen-
situi z motui a q̄rto z q̄nto pari neruoz nuche. Pleura vō est
p̄niculus durus vndiqz tegēs costas ad p̄ncipiū imediate mē-
bra spūalia. z vt p̄niculi cetera spūalia suspēdētes z inoluētēs
ab eo oriētē finalit? ordinatū: mediastinus vō ē p̄niculus vn?
imo poti? duplex diuidēs pect? fm longū ortū h̄is a pleura ad
suspēdēdū pulmonē z phibēdū trāsitu meri de vna medietate
pectoris ad alterā finalit? ordinat? Pulmo vō ē mēbrū istrale
in pectore p̄tentum ex trachea arteria vena arteriali z arteria ve-
nali carne molli spongiosa z p̄niculo inoluētē cōpositus ad
anhelatū z cordis euētiōne p̄ncipit? ordinat? ad anhelatū mere

Cura p̄p̄m.

Annum corpe

Regimen

P̄m

Diaphragma

Pleura

Mediastinus

Pulmo

naturaliter concurrere lz ad ipm causandū sit agens pncipale. Trachea autē que est pma pars eius est longa rotūda in gutture pstituta cōigua meri z ori fm partem eius supiorem q̄ vocatur epiglottis: ex annulis cartilagineis z pāniculis inuoluentib⁹ z ligamētis ad inuicem annulos ptingantib⁹ q̄ fm partem posteriore meri cū quadā pellicula ptingant ad deferendū aerē ad pulmonē z exterius referendū ad vocē fm eius extremū superius ordinata. Epiglottis vō est canne pncipium ori contiguum z cū suprema parte meri multū colligatum ex trib⁹ cartilaginib⁹ z. r. musculus z pāniculis inuoluentibus compositū ad vocē pncipaliter ordinatum. Est. n. hec epiglottis in supma z anteriori parte gutturis pstituta vt ipa cū sit vocis instm sit prima ori in quo perficit locutio cū vox in locutionē ordinetur. z fuit facta tota cartilaginosa: vt eēt sonora. Est autē multū annexa cū meri: vt cū meri eleuatur ad cibum attrahendū ipa secum eleuetur ne remanēs inferius deglutitiōē impediāt: vna eius cartilago est anterior z vocat scutalis siue clipealis ad modū clipei. Posterior vō versus meri vocatur nomē nō habens. tertia autē in medio earum in qua est lingua fistule ad modulandū ordinata: dī autē hec epiglottis fistula: q̄ est ordinata in cantum sicut fistula ordiatur in sonum. Est autē ex viginti musculis cōposita q̄ ordinatur in motū eius volūtariū fm exigentiā vocis formandū: z duodecim sunt interius z octo exterius: z ad istos musculos adueniūt duo nervi dicti reuersi in vnoquoq̄ latere canne est vnus z oriuntur a sexto pari nervo cerebri cui⁹ vna pars descendit ad cor iuxta arteriam adorti z erinde incipiūt ascendere superius vōq̄ ad epiglottim. Et bi nervi reuersi diuidunt in hos viginti musculos dātes eis sensum z motū z isti sunt pprie nervi vocis. Alij vō descendētes de qbus dcm est sunt nervi vocis z aliarū operationū. Hi autē nervi fuerūt reuersiui z nō directi venerūt a cerebro ad epiglottim quattuor ex causis positis a Gal. in libro de motibus ligidis. Vna cā vt eēt fortiores cum sint pncipium magni motus: Hunc autē q̄to sunt sicciore sunt duriores z fortiores. siccitatem autē acquirunt q̄to magis a cerebro distant. Scda cā vt cerebro modice moto moueret epiglottis fm imperium eius: sit hoc autē melius p hoc q̄ nervi illi sunt situati ad modū freni qbus vti⁹ cerebri sicut miles vti⁹ freno z habenis. Tertia cā q̄ lz vox dependeat a cerebro tanq̄ a pncipio volūtarij motus dependet tri a corde tanq̄ ab eo in q̄ firmat cōceptus vel in quo ē pncipium pceptus cerebri: z iō cūz sit cōis opatio cerebri z cordis nervi q̄ sunt infra vocis debēt cōicari cordi z cerebro. Sz he due cause sunt rethorice. Quarta cā melior ē ceteris q̄ nervi debēt puenire ad musculos iuxta pncipium ipsorū z nō iux finē. Pncipium autē musculorū epiglottis est versus partē inferiorē quare zc. Pāniculi autē inuoluentis epiglottim z canna pulmonis oriū hnt a pleura z ad istos z pāniculum inuoluentē pulmonē adueniūt nervi solū dātes sensum a sexto pari nervo cerebri. Hec trachea arteria cū est infra furculā diuidit in duas partes vna eius pars trāsit ad dextrum pulmonis altera ad sinistrū. z vtraq̄ subdividit. Vā vtriusq̄ vna pars trāsit ad superiorem partē pulmonis altera ad partem inferiorē z sic vterius pcedunt se diuidēdo. s. rami maiores in minores: z minores in minores donec ambiāt totam sbam pulmonis: z anuli q̄ sunt in pulmone sunt cōpleti stātes semp aperti ex eo q̄ cartilaginei. Fuerunt autē facti in canna tot annuli vt ipa eēt flexibilis z melius posset dilatari z situari fm exigentiā aeris inspirādi z expirādi. Et ppter ea non fuit facta ossēa nec fuit facta carnea aut pellicularis ne latera conciderēt. Lēpō nimirū scdo pulmo ex vena arteriali oriū hnt a dextro vētriculo cordis deferentis sanguinē subtilem acutū nutriturū pulmonē: z ppter ea habuit duas tunicas z dicta ē arterialis ppter hoc et dicta vena q̄ nō pulsāt z cū venit ad pulmonē diuiditur in duas medietates dextrā z sinistrā: z quilibet illarū in duas medietates supiorem z inferiorē z sic deinceps donec ambiāt totū pulmonē vt de trachea dictum ē. Est deinde arteria venalis oriū hnt a sinistro vētriculo cordis: z dicē arteria q̄ pulsāt. venalis dicē q̄ lz solum vna tunicā: z ē facta vt accipiat aerem inspiratum ad tracheā arteriam z deferat ipm ad cor: z eius euentationem z eontra referat fumos z aerē multū ad tracheā arteriā

expiretur z hec cū venit ad pulmonem similiter diuidit z subdividitur et de alijs dcm est. Et rami istorū trium componūt ad modū rictis totum pulmonē ambiētis z foramina bui⁹ fixis replet carō mellis spongiosa q̄ est ppria sba pulmonis. Et oīa hec inuolūtū pāniculo subtili oriū hnt a pleura cui⁹ datus ē sensus p nervos de qbus supius dcm est: z mediante isto pulmo sentit z non p sbam suā. Et nota q̄ rami trachee arterie sūt iuxta ramos vene arteriales vt nutrant ab ea z iuxta ramos arterie venalis vt aerē trāsmittant ad arteriā venalē vt eū porta ad cor z a corde ducat ad tracheā arteriā aer q̄ factus est iustis iste nō vie siue rami q̄ sunt iuxta has sūt ita stricti vt sint inuicē tanquā peruij aeri intranti z exeūti z ideo si dilatant supflue pōt fieri exitus sanguinis a pulmone sine ruptura vene: sicut aliquādo cōtingit ppter multitudinē sanguinis aut ipsius ebullitiōē. z ex his vterius pz via p quam a pectore ad pulmonē z tracheā arteriā expellit excreatus. s. sanies vel sanguis emanās a pectore vt in pleuresi empimate z emotoz ea passione q̄ materia i his locis pgregata subtiliā: z fortitudine pectoris ipellit ad pulmonē p orificia ramos trachee arterie z nō p orificia vene arterialis aut arterie venalis q̄ sic de necessitate pū hec mā transit ad cor. Sz vtrū hoc melius fiat quādo pectus dilatatur aut quando cōstringit: tenet cōiter q̄ hoc fiat qñ dilatatur q̄ orificia trachee arterie magis dilatant. Sed mihi petius videt cōpositum nā quando pectus cōstringit magis adheret pulmoni: ḡ facilius pōt mām in pulmonē impellere ad quod adiūat q̄ aer tūc expiratur z sic ne detur vacuū dz materia in pulmonē ingredi p foramina a qbus aer expellitur: nec valet rō ad ducta in p̄riari q̄ semper rami trachee arterie cū sint cartilaginei stant aperti: rami autē alij bene claudunt z sic non ingredit p alios. Et nota q̄ in pulmone plus de aere p̄nctur q̄ indigeat cor in pulsu vno cuius iuuamentū est vt cum aīal submergitur in aqua aut emittit v̄cem longā p̄tinuam impediētē ipm ab attractiōē nō ui aeris: vt cū abhorret attractiōē eius ex fetore aut per aliam causam sit aer in pulmone preparatus quo interim cor euentet.

De tussi.

Quid nominis tussis manifestū est. est autē fm Aui. de prima tertij tractatu tertio capto pmo ex motib⁹ qbus expellit natura nocuentū a pulmone z mēbris que ei ptingant z cōicant: z subdit q̄ tussis est pectoris sicut sternutatio cōplet cū dilatatione pectoris z cōstrictiōē z motu velaminis. i. diafragmatis: p hoc qd dicit ex motib⁹ reſigit genus caute loquēs. Sz p hec verba caute intelligere debemus q̄ tussis est aggregatū ex duobus motibus. s. ex dilatatione z cōstrictione pulmonis z pectoris impetuosā: lz pncipalior motus q̄ magis meret dicti tussis sit illa p̄strictiō pectoris impetuosā: p hanc enim sit senit in tussi auditis z rei nocue expulsiō qbus expellit natura nocuentū. i. rem nocuā vel temptat expellere a pulmone: q̄ tussis est ppria ei⁹ passio z mēbrorū q̄ ei ptingant sicut canna pulmonis z cōicant sicut pectus diafragma. z ex his ē manifestū q̄ tussis ē pectori sicut sternutatio cerebro: q̄ vtraq̄ pmo sit dilatatio z aeris attractio postea p̄strictiō impetuosā ad expellēduz nocuā. z Aui. in parte sup̄ascripta pter virtutes motuā nālem pulmonis tāgit alios duos motores ad tussis cōcurrētes. s. motuam virtutem musculorū pectoris que est mere voluntaria z virtutem motuāz diafragmatis que est mista. s. naturalis z partū voluntaria cū sibi a quarto z quinto pari nervo nūche vt supra declaratū est in anat̄: omīa adueniat virtus voluntarie motuā. Al̄iodus autē est q̄ virtus sensitina pāniculi pulmonis sentiens nocuentū movet virtutem nālem pulmonis ad expellēduz que cū ex se impotens sit adiūuatur ordine naturalis a deo instituto a diafragmate habēte duplicē virtutē de q̄ statim dictū est: z a musculus pectoris habētib⁹ solum virtutes voluntarie motuam. ex quo concludi posset diffinitio integralis tussis q̄ est aggregatū ex duobus motibus. s. dilatatione z cōstrictiōē impetuosā pulmonis z pectoris vel sola cōstrictiō impetuosā ad expellēduz sibi nocuā facta a virtute expulsiua nāli pulmonis coadūata a virtute mista diafragmatis z dante volūtariē motuā musculorū pectoris cū adiutorio aeris ipetuosē expirant. Et q̄ tussis ē ad expellēduz nocuā nō ē dispō hoīs pfecte sani.

Notandum pmo qd partiū pectoraliū qnqz assignant motus
ue actiōes: pma ē anhelitus equalis q cōpletur pncipalr p vīr-
tutē attractiua ⁊ expulsiua nālem ipsius pulmonis nāliter attra-
gentis ⁊ expellētis aerem. Scdo p virtutē duplicem ipsi diafrag-
matis nālem ⁊ aiātam de qua. s. coadiuuante pulmonē ad su-
ascrip̃tā opationem. Tercio p virtutē aiātam quorūdam mu-
ulorū pectoris. Et q̃ntis hec due virtutes diafragmatis ⁊ muscu-
lū pus pcurrant ad anhelitū ⁊ incipiant mouere pectus ad cui⁹
motum sequat motus pulmonis sicut de sponsia iter manus re-
tenta q dilatat̃r cū manus dilatā ⁊ pstringit̃r cum pstringit̃r ve-
tē plicat̃r. S. qnto de interiorib⁹ capto scdo. s. cum toto b̃ stat
p pncipalius pulmo pcurat ad anhelitū qz diafragma aut mu-
culi pectoris cū hec mēbra pulmoni in anhelando deserviant.
Scda actio ē status aeris maior ⁊ ipeuosi⁹ solito anhelitu
equali ⁊ hec actio supponit pmas. s. anhelitū equalē ⁊ tres mo-
tores iam dictos ad anhelitū equalem pcurrentes: Et pter hoc
exigit lacertos q sunt inter costas ⁊ ēt cooperiētes costas iterius
aut vult Gal. quarto de interioribus capto de nouemō vocis ⁊ ter-
tio de iuuātiōis capto pmo cū ad anhelitū equalē sufficiēt
musculi pectoris extrinseci, ⁊ hec opatio scda pōt fieri do: mien-
do ⁊ vigilādo s̃m necessitatē instātem expellendi fumes ⁊ attra-
hendi aerem frigidū p cordis ⁊ spū alium euēatione. Tertia
actio ē flatus cū ictu aliquali aeris expiran ⁊ repulsi in trib⁹ car-
tilaginibus epiglōtis. ⁊ hec tertia actio supponit duas pmas et
oēs motores scriptos ⁊ cū hoc motum lacertorū existim in gut-
ture. Quarta actio ē vox q comprehendit tres pcedētes ⁊ sup-
ponit eas ⁊ cū hoc exigit expirationē aeris cū maiori ictu ⁊ sup-
ponit oēs motores pcedentes: ⁊ cū hoc exigit motum lacertorū
epiglōtis p voce formāda. Quinta actio partiū pectoralium
est loquela cōphēdēs ⁊ supponēs quatuor dictas ⁊ oēs mo-
tores supradictos ⁊ cū hoc exigit motum lingū vt variēt ⁊ diui-
dat vocē ⁊ cōpleat loquelā vna cū parti⁹ qbusdā coadiuuāti-
bus ⁊ sunt dentes labia nares palatū vt dī quarto interior. ca.
de nouemō vocis: q mor lingū sit p nervos veniētes a septi-
mo pari neruorū capitis orto a pupi fmi q patuit supius de intē-
tione. Al. ⁊ quarto de interiorib⁹ capto tercio circa pncipiū ⁊ sic p3
qd iste actiōes partim sunt nāles partim sunt aiāte siue volūta-
rie. In p̃mis trib⁹ actionib⁹ virtus nālis pulmonis ⁊ diafragma-
tis superat motinā volūtariā. In quarta actiōe motiua volun-
taria interdū superat nālem pulmonis ⁊ partiū vicināriū sicut vi-
demus in tussi volūtaria interdū nālis superat motiua volunta-
riam vt p3 in tussi i voluntaria. In gnta actiōe motiua volun-
taria supat nālem pulmonis ⁊ partiū vicināriū qd p3 qd s̃m ipe-
rium volūtatis logitur ⁊ desinit⁹ a loqlā. Et ex his p3 qd quat-
tuor p̃me actiōes pcurrit in tussi. Pā in statu cū ictu aliquali
⁊ motu lacertorū gule nō ē vox sed in tussi ē vox ⁊ exigit forte mo-
tū lacertorū gutturis ⁊ lacertorū pectoris ⁊ cū hoc ē forte motus
lacertorū epiglōtis. Hic est dubiū satis difficile: nungd tussis
sit ppria passio pulmonis ita vt nō possit fieri p alterius mēbri
nocumentū nō nocito pulmone: in qua qōne tenēdū ē tussim ēē
ppriam passiōē pulmonis ad hūc intellectū qd p nullū aliteri
mēbri nocumentū pōt fieri i tussi nisi pulmō ledat̃r vel alq̃ modo
ad expellēdū noqua trāit̃r siue p essentia siue p cōitatem. vnde
Aui. delecta tertij tractatu q̃rto capto de signis pleuresis in p̃n-
cipio capli inqt. Et tussis qd ē nō accidit nisi p̃pterea qd pulmo
ledit̃r ex vicinitate ⁊ hāc eādē sniam reperies ab eodē decia ter-
tij in multis locis qd q̃ra a dñib⁹ pulmonis. dicit. n. qd ppria egritu-
do pulmonis ē tussis ⁊ Gal. sentit idē scdo de crisi ⁊ tercio de in-
teriorib⁹ vltio capto. Et breuiter oēs auctores q̃tūm ad hoc in
eādē coīcidiūt sniam: ⁊ semp̃ itelligendū ē hec tussis inuolunta-
ria qd de tussi volūtaria dicendū ē oppositū ⁊ vnusqz pōt in se
ipso experiri. S3 p̃tra tussis complet̃r cū motu pectoris ⁊ diafrag-
matis: ⁊ pncipalius res ē expellēda p̃ eoꝝ motum expellit̃r qd pp
motū pulmonis s̃i ex lesione pulmonis solum accidit tussis multo
magis ex ipsoꝝ lesione. Et si firmat̃r s̃ ppter lesiōē pulmo-
nis pectus mouet̃r ⁊ facit tussim ⁊ nocumentū expellat a pulmo-
ne qd multo magis mouebit̃r ppter nocumentū pprium vt ip3 a se
expellat. Cum vnūquodqz mēbriū sit magis sollicitū de cōmo

do pprio qđ de alieno 7 eo magis stat rebur hui? argumētū quia pulmo de itentione Gal. vt sup: a nullum hz motū nisi quē reci-
pit a pectore. Amplius Rasis in hoc caplo iter causas tussis po-
nit res ifrigidātes pectus 7 lacertos ei? . Item in apate epatis
fit tussis sicca 7 nō nisi p mordicationē inductā in diafragma
tertio pnotifico cōmēto terio. Præterea spūtu sanguinis
a pectore fit cū maiori tussī 7 longiori qđ spūtu sanguinis a pul-
mone de itentione oīum auctoz aut qđ fit tussis anteqz sangui-
s tāgar vel ledat pulmonē. Et habet intentū aut solū dū ingredit
pulmonem 7 tūc nō videt ratio quare tussis debeat eē maior 7
longior qđ si spūtu sanguinis eāt a pulmone. Et cōfirmat qā
auctores assignātes cām hui? dicūt qđ sanguis exiens de pecto-
re veniū a longiori seu distātionē loco qđ exiēs a pulmone. In sū-
ma tenēda est ista scripta qđ ad tussim necessariū est pulmonez
aliquālir irritari aut de p se aut de p accidēs aut p essentiā aut p
cōitatem ita qđ si solus ledat alijs nō lesis neqz p essentiā: nec p
cōitatem fit tussis ppter nālem subordinationē ipoz ad pulmo-
nem. si vō ipā ledat nullo modo lesō pulmone nō fit tussis hui?
sintē habemus dno signa. Primū qđ si eēt maximū vlcus aut
apa in pectore qđ nullo modo penetraret nō eēt tussis: attamen
ex omni modico necumēto pulmenis aut canne segtur tussis.
Scdm signum est qđ nō fit tussis nisi merito illi? membri cui cōi-
catur aer ppter expulsiōnē necumētū eius. Sz ar nulli mēbro
cōicatur nisi pulmōni ad hāc itentionē. Sz expellendū nocuia
quare 7c. Sz ad argumētā in oppositiōē videtur. ad pīmū cōcē-
duz qđ cōplet tussis ppter motū pectoris 7 diafragmatis 7 res
expellēda expellit p illa tū dico qđ hec sunt pncipalīz p pulmo-
nem qđ p hec mēbra coadiuvātur: 7 ad pfirmationē difficile dī-
tur negadū qđ si pectus movet ad tussim ppter necumētū pul-
monis nullo magis mouet ppter necumētū pprium. qđ lz pe-
ctus fit magis sollicitū de necumēto pprio qđ de alieno: Tamē
nunqz moueret ad faciēdū tussim nisi pūs pulmo sentiret necu-
mentū 7 tenuēs hoc erigeret motū pectoris in adiutoriū qđ in b
subordinat pulmōni: nō pulmo pectori. Et qđuis pulmo nul-
lum habeat motū nisi quē recipit a pectore. Attamen pect? neqz
diafragma vnqz mouebit ad aliquē motū nisi pulmenē pūs
lū motū erigētē. Ad Rāsim dī qđ cāe ifrigidātes pectus faciunt
tussim qđ ifrigidat pulmonem. Et sītr de apate epatis qđ nunqz
faceret tussim nisi necumētū cōicatum immediate diafragmati ali-
quo mō cōicaret pulmōni 7 de spūto sanguinis a pectore dicūt
qđ tussis ē maior 7 lōgior cū ille sanguis ē grossior: 7 ē si eēt cō-
subtilis multa fit tussis anteqz pect? ingrediat. Illud n. ē difficult?
qđ qđ postqz ingressus ē excrecet. Tussis ē qđaz sicca: 7 ē sine
spūto quedā humidā etis cū spūto: 7 vtrāqz ē duplex quedam
multū frequēs quedā rara. Itē quedā laboriosa 7 foris 7 qđā
facilis. Cā tussis ē duplex pmitua 7 corporea. Primitiua si-
cut aer frigidus aut vētōsus: marie tussis septentrionalis expmē-
do: australis rependo: 7 multiplicat vltus in hyeme 7 vere hye-
malis: 7 cū etas ē septentrionalis par: pluviosa 7 ē autūnus meri-
dionalis pluviosus multiplicat tussis in hyeme. Sītr vapores
acuti ispirati sicut pipis 7 siltus sūt cā tussis mordicādo pulmo-
nē: sītr sapor cibi acuti acris aut acetosi valde 7 res bibue aut
cōmestē qđ cānnā pulmōnis ingreditur. Cāe vō corporee sūt
duplices p cōitatem 7 p cēntās: p cōitatem aut a toto sicut in fe-
bris: aut a pte sicut a cerebro ex dīlūto māerum ad pulmōnez
qđ mātē cū distillat sup cānā pulmōnis nō faciūt tussis sīm pluri-
mū: s3 tūc marie faciūt tussim cū sūgnit in aliq pte mordicādo
aut aeris trāstū opplādō. Silt p cōitatez ad pect? sic i pleuresi
7 empiate aut p cōitatem ad diafragma cū apatur aut vlcera?
7 qñqz p cōitatem a stō epate splene cū apantur aut opplātur:
ipā n. tātū in tumescetia faciūt tussim cōtūpēndo diafragma 7
pulmonē 7 qñqz mām trāsmittēda reliqz et mēbris corpis p:
accidē tussis cōiūmēdo mās vapores aut malā cōplōnez pulmo-
ni. Cāe at p cēntās aut sūt mala ppo sine mātē cā. fit aut sic. aut
cū mātē cuiuscūqz generis sanguinea phtāica cholericā 7 melā-
cholicā: sed varius quē materie aliqz imbibunt aliqz inuisant?
aliqz opplant 7 apostemat. Aliqz resoluūt partibus subtili?
petrā densant. Al. solōne quozqz ptnui sicut ab vlcere pulmōnis
fit tussis sicut in pusi 7 silt a vulnere facto ab aliqua cā pmitua:

In hac vltima pte ponit curā tussis antiquę & ppiie catarralis
p̄mo dū multū iffeſat pp tuffimū cōtinuū nō pmitteñtē egruz ge
ere dādo pilulas ſuſpectaciēs mām iſgreſſantes q̄ vocant pil
ule d̄ ſtorace q̄ ſunt pilule ſatis note. Cauendū in ē cū p̄mo ex
ibent ne denſ vltra duo. g. opij. pcedit et ſirupum d̄ papaueris
uenientē marie cū m̄ ē calida ſubtilis ſinde dat ſemē apij et
papaueris cū ſuccaro vt accipiēdo ſe. apij 7 papaueris añ. 3. ſ.
uccari. 5. 7. et eis ſimul miſtis. ij. aut. iij. 3. pñt accipi p vte
uenit in m̄a miſta cū apium ſubtilit mām frigida 3. papauer
alida 7 ſubtile iſgreſſat. Quod ſi textus dicit albi papaueris eſt
arus. 7 ponit a gbus in tuffi cauēdū ſuſſeco curat humiditātē
pp ſuā pectoris 7 pulmonis ſine pēdat a ſanie ſicut in piſti et
mpimate ſine pēdat ab hūiditate phlatica faciēdo ſuſſimigū

Cum tussis acciderit fueritq; aspera & sicca
 & cum rubedine & calore ergo muriba. viol.
 & p^{re}sa^{na} tribuēda erit: fabas quoq; excoz
 ticas & spinachias cum oleo de amigdalīs dulcibus
 in comestione accipiat. In ore vero semp tenere de
 bet pilulas bichichas aq̄ aut quā bibit sirupus viola.
 & amiscēdus pilule bichiche. R. suci liquiritie succari
 albi amboz añ. 3. x. amili draga. amigdarū dulciuz
 excoctatarū omniuz añ. 3. v. ex his cum mucallagine
 seminis cidentij cōspersis in formentū pilule. 3o.
 Diuiditur hoc caplm in partes tres. In p^{ri}ma ponit curā tuf
 s & a cū calida: in sc̄da ibi. Quod si cū tussi ponit curam tussis a

quod bz ore apto p emboco in spiram. Est at b suffumigium ex
aristologie myrre storacio galbani ca. in 3° oiu3 ptes eqles arse
nici ru. ad pondus oiu3 que puluerizata cu butyro vacino pmi
seant fiat magdaleos ad modu 7 similitudinē puap pillay ex
quoz vno cu oportuerit fiat suffumigiu vt. s. Laudu in ē ne b
erit febre admittret 7 nō nisi mā paucificata. (Si cāe tussis
fuerit pmitte remoueat 7 iducat regimē 3^oiu. Si vero tussis
fuerit p cōtate a toto sic in febril^o dupler erigit cura. Una p se
bre ca. pprio pquireda. Altera p tussis in q ē habēda p sideratio
si. n. tussis sit sicca sequēs malā cōplexionē febrilem aut fumos
acutos pulmonē stimulatēs curāda ē ifrigidatione 7 hūctatio
ne cū bibitis 7 in ore retētis sic aq hordei sirup^o violaceus muc
lago phily pillule bichiehe de qb^o j. 7 si cauma fuerit magnū ifri
gidef 7 hūctet cor 7 pect^o cū exterius applictio. si at p febrē liq^o
fiat catarrī petēis pulmonē qd significabit p mltitudinē screa
tuū curef cura tussis catarral. hec at tussis catarralis duas exi
git res vna ē sedatō fluxus catarrī 7 cura ē supius dicta. Altera
at respiciēs qd fluxū ē exigit duplicē intētiōnē. p^oia ē maturatio
eius qd fluxus scōa vero ē illius qd maturatū ēeductio 7 abster
sio. Si g catarrus fuerit acutus ca. 7 stiblis curat cū ifrigidā
tibus ingrossantib^o 7 tardatibus velocitatē sui fluxus. Et hec ea
des cōueniūt ad maturatiōnē eius qd fluxū ē sic sirupus de pa
pauere pprie cū aq decoctiois hordei iuuabarū 7 sebestē. 7 for
tius ē diacur. siue diacodion datū pōdere. 3. j. 7 pprie post cenā
hora somni 7 teneat in ore pillulas bichichias in textu dscriptas
aut aliquā ex his si fuerit opus magis ifrigidare 7 catarrū cō
stringere. R. amidi dragagati amigdalay dulciū extorncatarrū fa
rine fabarū se. papaueris al. 7 nigri 7 corticū eius gūmi arabici
boli armeni ana fac formas similes lupinis aliquatūlū cōpres
sas cū mucilagine phily 7 se. cidontoz. 7 si cū b significat plenū
tudine cē in sanguine phlomef cephalica post sedationē acuita
tis 7 inflammationis supflue 7 mane def aq decoctiois hordei
iuubarū 7 sebestē cū iuleb aut sirupo vio. 7 si indiget vētris solū
tione. R. iuuabarū 7 sebestē añ. numero. 3. v. violay ligritie añ. 3. j.
ficuū sic. quattuor buliāt in. j. lb. aq ad p̄suptiōnē duay ptiū 7
colet cū qua colatura distēperet mane. 3. j. s. aut floz casie. 3. j. 7
ca. in mane stō ieiuno exibeat. Cū at appuerit maturatō 7 screa
re inceperit def hec decoctō. R. ficuuz siccaz pignuz n^o. v. sebestē
iuubay añ. n^o. xv. passul^o. enucleataz. 3. v. ligritie. 3. ij. se. altee se.
cidontoz isopi viol sic. añ. 3. ij. aq. lb. ij. decoquant ad p̄suptiō
nē medietatis aut duaruz ptiuz 7 dens. 3. ij. cu3. 5. zuccari viola
cei aut. j. 3. iuleb aut sirupū viol. oi die stō ieiuno 7 in ore tenere
pōt dragagatū cū quarta pte loch de pino. Et si opus fuerit em
plastrare pectus siatē mag^o caumate fiat ynguētū ex oleo viola
ceo mucilagine phily 7 paucō cere. 7 postea maturatiōe pfecta cū
opus ē excreādo māz in pectore collectā educere his addaf ole
uz amigdalay dulciū 7 silia. Cibi at sui sint cucurbita pifana
hordeacea list fabarū malue attritices spinachie blitis q cōdi
ant cū lacte amigdalay dulciū aut oleo amigdalino 7 trincū. i.
frumētū 7 lac seminū cōiū in brodijs. 7 si nō sit febris lac ē pue
niēs. ex carnisbus at puenitū pulli pui pedes vitularū silia aues
minute vitelli ouoz recētū sorbiliū. caueat a vīno bibat aquam
zuccaratā. Qd si tussis pēdeat a catarro calido cū grossitie vi
tada sūt cōpīgētia 7 ingrossantia sic sirupus de papauere diaco
dion 7 silia. 7 dens ifrigidatā aliquatūlū stiliatā 7 absterge
nā ē decoctio statiz dscripta in catarro stili cū ē pfecta maturatō
7 in ore teneat dragagatū mictū cū paucō loch d pino. Si vero
tussis sit fri. mālīs aut pēdeat mā a cerebro aut ab alijs mēbris
elegata aut ē in pulmone paulatine pgesta. Si vero p̄muz exigit
duplicē curā vna q dbeet catarro 7 mēbris mūtētibz q cura salū
tez catarrī a cerebro supius ē expedita ad quā recurrēt bz necessi
tatē. Altera q dbeet cāe v^o materie iā fluxe in pulmone collectē q
siue sit ab alijs mēbris dfluxa siue in pulmone pgesta erigit ser
uatiōnē. p^oia digerit māz. Scōa euacuat euatiōne cōi. Ter
tia euat euatiōne ppa. Quarta exsiccat residuū māe in pulmōe
relicte. Quia accidētia corrigū. Sexta ordinat dbitū regimē ser
rerū nō nālū. p^oia inietio. f. digestio māe cōplet cū sirupo d li
quiritia de isopo dscriptiōne. Abesue. 3. j. 7 cū sirupo de p̄ssio si
mā fuerit valde fri. 7 grossa 7 in senibus 7 frnā. 7 p̄ssio cum

aqua decoctionis ligritie passularū flouib siccaz 7 silius. 7 si mā
esset valde grossa aut viscosa hi3 posset addi aliqd oximellio. f.
cōpositū aut silitici. Si vero aquosa digerat cum melle ro. misto
cū aqua decoctionis turis sandarache nucū cipssi 7 silius. hec. n.
cū b q digerūt phla stile sistant catarrū frigiduz. Scōa vero
inietio cōplet cū pilulis d iera simplici 7 tertia pte agarici ppara
ti. 3° cū pilulis de agarico dscriptiōne. Abesue. 7 si volumus si
mul euare a capite 7 pectore misceat pilule cochie aut de iera cō
posita ga. cū pilulis de agarico. Abinoraz ē 7 diuertit hmoi mā
cu3 clisteribus acutis aut leuibz sz erigētiā 7 aliū cu3 vomitus
3° tertia ietio cōpletur cum medicinis edocētibus māz a pecto
re sic loch de pino loch sanuz 7 expuz 7 mltā q dicētur in asma
te in hac intētiōne. Quarta intētiōnē cōplet medicie exiccantes
residuū māe in pulmōe relicte quap admistratio penes Abesue
est sz duos modos. f. aut labēdo aut bibēdo aut vaporando. 7
ex his ē labere. 3. j. ex myrra cū melle facilitat. n. anbelitū 7 cōsu
mit hūiditates 7 ad b valet storaz 7 opponacū si sumant cu3
onis aut melle. 3° cū papinū factis ex eo pilulis cū aqua rue vūe
7 ichoāduz ē a pua quātitate paulatī crescēdo. ex vaporib^o at ad
tussim antiquā ē illud qd dictū ē a Rasi in fine huius capituli de
tussis aliud Abesue. R. arsenici citrini aristol. ro. añ. fac formas
similes auelanis cu3 butyro vacino recētū. Aliud eiusdē. R. sto
racio myrre turis galbani añ. 3. j. arsenici citrini ad pōdus oiu3
fac formas similes auelanis cu3 butyro vacino. 7 si timeres ad
ministratiōnē arsenici loco ei^o admistrat retātundē sulfuris. imo
aliqui ad hāc intētiōnē exhibet sulfur cum melle aut vello oūi. 7
diastulur dscriptiōne. Abesue ē ppriū. Sedat. n. statū tussim anti
quā sz cu3 huiusmōi admistrant siue sumant siue labātur siue
suffumigantur obseruētur hec cōditioes p^oia vt mā existens in
pectore sit paucificata a nā vt ab arte iteratis eūonib^o cōib^o 7 p
prie fo q nō adsit febris saltē notabilis. Tertia q vūit sit satis
cōstās. Quarta q admistretur stō ieiuno. Quia q inchoetur
a pauca quātitate gradatī accēdēdo vt experiamur quomō eger
bū tolleret. Sexta q fiat suffumigatio cu3 emboco ore aperto
egro bū tollerātē ter aut quater in die. Septima si sequat cōstri
ctio anbelit^o aut febris augmētū corrigan cū hūidias pect^o dilā
tātibz 7 frigidis aut in actiuis tēperatis sic aqua hordei ligrit
ie passularū 7 silius cū iuleb aut zuccaro viol. hmoi medicina
cōferūt in p̄ssio asmate 7 epimate 7 pprie qñ mā ē stiblis siue sa
niosa. Quia intētiō. f. correctio accidētū cōplet sz ipsoz erigē
tā. Si g adsit vigillie 7 tussis sit pter modū infesta dens somni
fera sic multio se. papaueris aut sirupus de papauere hora som
ni aut aliqua ex pilulis infra scriptis. R. storacio ligde turis ma
sculi opij croci succi ligritie añ fiat pillule sic dcer 7 dosis est ab
vna vsq ad tres sz incipies a pauca dosi ita vt p pma vice non
des vltra. ij. g. opij his si volueris magis calefacere potes ad
dere castoreū. 7 plenitudine existēte in pectore nō sūt vada opia
ta nisi post eūonē 7 vada sūt p intervalla 7 cibo digesto aut fere
digesto. 7 si adsit p̄strictio anbelit^o intēdat ipsi dilatatōi sz q di
cetur in asmate. Et nota q opiatā sicut filoniū romanuz iuuat ad
dilatatōnē anbelitū p̄focatus. 7 si excreuerit febris corrigat fm q
opz. Et in toto cure p̄cessu attendat ad sedationē tussis ad p̄for
tationē pectoris 7 pulmonis cū medicinis ad hec pprijs 7 regi
mini pueniēt ser rez. Est. n. b necessariū marie qñ recipiūt māz
aliūde. Et ex pprijs mirabilib^o est rob aut sirupus ex succo gra
noz miri cōpletor 7 hoc in tussis cal. sz in fri. misceatur cū modū
co myrre 7 croci 7 pulmonis vulpis sicci ē iuuamētū sublime in
tussis ea. 7 fri. sz in ca. denr ex eo sicco 7 puluerizato aut. i. cū siru
po mirtino. In fri. do cū aq mellis. hui^o ē frictiois ē croci cū
siru. mirtino aut siru. de isopo in mā frigidiori. silr sandaracha
cū melle 7 nux cipssi cū vino 7 mellerz ita cū hoc q p̄fortat pul
monē sistant catarrū. 7 grana pini p̄fortat mūdificat 7 anbelitū
dillātāt. Ex medicinis at q magis tussim sedat pect^o pulmonē cō
fortat sunt p̄pnaca metridatū diamuscus 7 silia qbus p̄ intervallo
vtendū ē. Sexta at inietio. f. ser rez regimē aer sit tēperatus in
actiuis dclinas ad sic. sit parcus in cibo 7 potu 7 cibi sui sint vē
tris lenitiui pectus dilatātes 7 p̄fortātes non acetosi salsi pondē
acres aut amari sz poti^o dulcedie participātes sicut cappares cō
ditū cū oleo amig. dul. paucō aceto 7 p̄pe passulato 7 paucō meli

2. Eueniano ad

3. Eno propa

4. Eueniano mī vūit b

p̄ssio redat vūit p̄ssio hūiditas 7 melle 7 ro. misto
cū aqua decoctionis turis sandarache nucū cipssi 7 silius. hec. n.
cū b q digerūt phla stile sistant catarrū frigiduz. Scōa vero
inietio cōplet cū pilulis d iera simplici 7 tertia pte agarici ppara
ti. 3° cū pilulis de agarico dscriptiōne. Abesue. 7 si volumus si
mul euare a capite 7 pectore misceat pilule cochie aut de iera cō
posita ga. cū pilulis de agarico. Abinoraz ē 7 diuertit hmoi mā
cu3 clisteribus acutis aut leuibz sz erigētiā 7 aliū cu3 vomitus
3° tertia ietio cōpletur cum medicinis edocētibus māz a pecto
re sic loch de pino loch sanuz 7 expuz 7 mltā q dicētur in asma
te in hac intētiōne. Quarta intētiōnē cōplet medicie exiccantes
residuū māe in pulmōe relicte quap admistratio penes Abesue
est sz duos modos. f. aut labēdo aut bibēdo aut vaporando. 7
ex his ē labere. 3. j. ex myrra cū melle facilitat. n. anbelitū 7 cōsu
mit hūiditates 7 ad b valet storaz 7 opponacū si sumant cu3
onis aut melle. 3° cū papinū factis ex eo pilulis cū aqua rue vūe
7 ichoāduz ē a pua quātitate paulatī crescēdo. ex vaporib^o at ad
tussim antiquā ē illud qd dictū ē a Rasi in fine huius capituli de
tussis aliud Abesue. R. arsenici citrini aristol. ro. añ. fac formas
similes auelanis cu3 butyro vacino recētū. Aliud eiusdē. R. sto
racio myrre turis galbani añ. 3. j. arsenici citrini ad pōdus oiu3
fac formas similes auelanis cu3 butyro vacino. 7 si timeres ad
ministratiōnē arsenici loco ei^o admistrat retātundē sulfuris. imo
aliqui ad hāc intētiōnē exhibet sulfur cum melle aut vello oūi. 7
diastulur dscriptiōne. Abesue ē ppriū. Sedat. n. statū tussim anti
quā sz cu3 huiusmōi admistrant siue sumant siue labātur siue
suffumigantur obseruētur hec cōditioes p^oia vt mā existens in
pectore sit paucificata a nā vt ab arte iteratis eūonib^o cōib^o 7 p
prie fo q nō adsit febris saltē notabilis. Tertia q vūit sit satis
cōstās. Quarta q admistretur stō ieiuno. Quia q inchoetur
a pauca quātitate gradatī accēdēdo vt experiamur quomō eger
bū tolleret. Sexta q fiat suffumigatio cu3 emboco ore aperto
egro bū tollerātē ter aut quater in die. Septima si sequat cōstri
ctio anbelit^o aut febris augmētū corrigan cū hūidias pect^o dilā
tātibz 7 frigidis aut in actiuis tēperatis sic aqua hordei ligrit
ie passularū 7 silius cū iuleb aut zuccaro viol. hmoi medicina
cōferūt in p̄ssio asmate 7 epimate 7 pprie qñ mā ē stiblis siue sa
niosa. Quia intētiō. f. correctio accidētū cōplet sz ipsoz erigē
tā. Si g adsit vigillie 7 tussis sit pter modū infesta dens somni
fera sic multio se. papaueris aut sirupus de papauere hora som
ni aut aliqua ex pilulis infra scriptis. R. storacio ligde turis ma
sculi opij croci succi ligritie añ fiat pillule sic dcer 7 dosis est ab
vna vsq ad tres sz incipies a pauca dosi ita vt p pma vice non
des vltra. ij. g. opij his si volueris magis calefacere potes ad
dere castoreū. 7 plenitudine existēte in pectore nō sūt vada opia
ta nisi post eūonē 7 vada sūt p intervalla 7 cibo digesto aut fere
digesto. 7 si adsit p̄strictio anbelit^o intēdat ipsi dilatatōi sz q di
cetur in asmate. Et nota q opiatā sicut filoniū romanuz iuuat ad
dilatatōnē anbelitū p̄focatus. 7 si excreuerit febris corrigat fm q
opz. Et in toto cure p̄cessu attendat ad sedationē tussis ad p̄for
tationē pectoris 7 pulmonis cū medicinis ad hec pprijs 7 regi
mini pueniēt ser rez. Est. n. b necessariū marie qñ recipiūt māz
aliūde. Et ex pprijs mirabilib^o est rob aut sirupus ex succo gra
noz miri cōpletor 7 hoc in tussis cal. sz in fri. misceatur cū modū
co myrre 7 croci 7 pulmonis vulpis sicci ē iuuamētū sublime in
tussis ea. 7 fri. sz in ca. denr ex eo sicco 7 puluerizato aut. i. cū siru
po mirtino. In fri. do cū aq mellis. hui^o ē frictiois ē croci cū
siru. mirtino aut siru. de isopo in mā frigidiori. silr sandaracha
cū melle 7 nux cipssi cū vino 7 mellerz ita cū hoc q p̄fortat pul
monē sistant catarrū. 7 grana pini p̄fortat mūdificat 7 anbelitū
dillātāt. Ex medicinis at q magis tussim sedat pect^o pulmonē cō
fortat sunt p̄pnaca metridatū diamuscus 7 silia qbus p̄ intervallo
vtendū ē. Sexta at inietio. f. ser rez regimē aer sit tēperatus in
actiuis dclinas ad sic. sit parcus in cibo 7 potu 7 cibi sui sint vē
tris lenitiui pectus dilatātes 7 p̄fortātes non acetosi salsi pondē
acres aut amari sz poti^o dulcedie participātes sicut cappares cō
ditū cū oleo amig. dul. paucō aceto 7 p̄pe passulato 7 paucō meli
5. Cerr^o Antium
Silio miffa

6. Requiem

lis aut zucari aut vini cocti. Itē radice porri. Ex ferculis puenit blinis brodiū cicep cicera fracta sine bist cicerū vitelli cuoz sor billū carnes tenere pprie leporis gazelli pulloz 7 reliquarū avi um bñ pditionatarū 7 pulmones animalū sūt ppz 7 p prope vulpis 7 ericij potinē 7 panis sit bñ fermētāt in q̄ sint semina anis feniculi porus sit vinū sibile pauce quātūtatē 7 vi nuz dulce 7 idromel ē bon' pot'. ex fructib' passile ficus sicce 7 grana pini dactili: 7 cōstio sicuū sic. cuz amigdalīs 7 nucib' ab scidu illā q̄ ē antiqua: vitet somnū. s. cibū 7 diurnū 7 dormiat cā pite eleuato ad alterū lat' dēdinātē vt videat magis sedere quaz iacere exercitē sō ieiuno 7 a puo 7 tardo incipiat gradatū augē do exercitū pcurēt oēs ēsiones a nā institutas sit gaudens 7 sperās: irā timorē tristitiā 7 d'sperationē fugiat: 7 nota q̄ si aliqñ ptingerēt intēctiones p'tarie sicut sistere calarrū cū ingrossātib' 7 educere māz cōtētā in pectore cū abstergetib' 7 sibilātib' opus ē aut miscere sibilātib' cū ingrossātib' q̄ tñ nō sint fermē tata sicut sirupū de isopo 7 d' mirto aut sirupū de isopo cū aqua decoctiois turis iulubarū 7 silūz: aut vti diuersis medicinis si cut diuersionibus p nares vesicatorijs aut cauterijs rōne catar. ri: 7 sirupū sibilātib' ratiōe mae p'tē in pectore: 7 pñt ēt retēta in ore p'tariāz intēctionū inuicē pmisceri sicut loch de pino cum bolo ar. ēsiones at sunt vtriqz intēctioni cōes. (Si vero tussis sit p cōitātē a pectore sicut in pleuresi 7 ēpimate aut p cōitātē ab epate sō aut ab alijs mēbris duplex exigit cura pma q̄ d'bet membro cōicātē: Altera q̄ d'bet pulmōi pma at cōplet s3 exigitā: egritudo nīs q̄ ē in mēbro cōicātē q̄ pprijs caplis pquirant. Scdā at d'betur pulmōi in q̄ ē habēda p'sideratio: Itā illud qd cōicāt pulmōi aliqñ ē sola mala p' aut mala cōp ositio sequēs cōp'essio: nē mēbri vicini aut vaporis: 7 i his casib' dup' ē hōda itēno vna ē alteratio dyscrasie pulmōis cōicātē alia pulmōis p'fortatio q̄ qñr p'plēde sint ex scriptis ē māsifestū. Alia alā at cōpō pulmōi cōi cata a mēbro vicino nō pōt corrigi nisi corrigēdo. d'spositionēz mēbri cōicātis. Si vō illud qd cōicāt pulmōi fuerit mā ca. aut fri. saniosa aut nō san. cura p'ficiēda ē s3 q̄ dictū fuit supius. est enī ostēsis qb' ingenijs 7 auxilijs in mā ca. 7 fri. pcedendū est. Alia alā at cōplexio in pulmōe cuiuscunqz generis sine mā exigit alterationē cū p'tarijs 7 ipsius pulmōis p'fortationē q̄ qualis debeat cōpleri patet ex sup'scriptis. 7 mala cōplexio fri. in māllo recificat in momēto cū retētiōne anhelū? 7 fri. curātia malā cōplexionē ca. supius posita sūt in tussi a mā ca. sic. at curātia malā cōplexionē hui. sunt sicut bolus ar. drag. gūmi. arabicū isop' ca pilli vene. cinamomū 7 similia. 7 siccatas si fuerit sine febre curat cū lacte caprino aut asenino. Si vō cū fe. aut aqua hordei p'sa na hordeacea foriditōnib' 7 amigdal' dulcib' liquitia retēta in ore 7 silita. Si vō tussis sequat' apā pulmōis aut solutōne p'tinui etusdē cura ponet' inferi in pprijs caplis. si vero mā exilēs in venis pulmōis faciat tussis sic. et cura p'fomā basilice p'ficiat aut puocatione fluxus sanguinis nariū emorroydalis aut men strualis: silt' vētris solutio nē s3 exigitā humoy' peccatū mā p'digā dūde cū medicinis pect' excreādo mūdificatūb' q̄ ex sup'scriptis patere p'it' hēc tñ parū p'ferūt cū difficile sit illas p' s'rea tum educere nisi forte aliq' p' extra venas resudaret.

De asmate.

Itēa rubricā notādū q̄ repiunt isti termini asma. Cō strictio anhelū' difficultas anhelū' d'spnea. Oubomia. Asma grece cātus latine. 7 hēc egritudo dicta est asma eo qd s3 plurimū qdā sonit' siue cātus in respiratiōe audir'. Cō strictio abelūis differt a difficultate eo q̄ in p'strictionē sicut vō cabulū sonat via p quā oz aer inspirari 7 expirari p cordis enē tationē 7 mūdificationē: stricta q̄ strictura pēdet immediate ab aliqua specie oppilationis: difficultas at anhelū' ē qñ cū difficul tate pectus dilatat' 7 p'strigit pp nocumtū in mēbris mōuētibus: pectus p anhelū' cādo sicut in muscolis pectoris aut diafrag mate aut neruis veniētib' a nucha ad musculos pectoris cōpō sitionē. Aut forte pp nocumtū in ipā nucha aut in cerebro ex q̄ inferit s3 plurimū cū difficultate ēē p'uctā p'strictionē 7 nō econ tra 7 hēc difficultas d'spnea sicut p'strictio anhelū'. Zilqua dicit orthomia q̄. s3 p anhelū' cōplēdo pect' stare rectū. Oubom enī grece rectū latine. Anhelitus vō p'parationis ē qñ oz homi

nez p'parari vt possū h're anhelitū 7 ex b' inferit q̄ ois orthomia ē anhelitus p'parationis 7 nō econtra 7 aliqñ anhelitus p'para tionis approprietur cuidā spēi cōstructionis anhelitus. Asma at dupliciter sumitur. s. cōuer p quocunqz nocumēto anhelitus cū frēqntia a quacūqz cā pueniat. 7 sic d'scribitur ab. A. 2. tertij. Est egritudo pulmōis cū qua patiens nō inuenit excusationē ab anhelū' frēqntū sic ē anhelitus q̄ laborat p'fecatus aut festinat. Est. n. egritudo pulmōis cū semp sit necessariū in asmate pul monē ledi p' essentiā aut p cōitatem: Itā sicut anhelitus ē p'nci paliter opatio pulmōis: sic nocumētū in anhelitū ē p'ncipaliter eius passio. 7 ē necessariū in oī asmate ēē anhelitū frēqntē sicut ē anhelitus festinatio. i. exercitatio aut p'focatio siue a cā intrinseca siue extrinseca sic ē p'strictio collinō tñ necessariū ē in asmate anhelitū ēē velocē aut magnū sicut virtute eritē d'bili aut pp inobediē tiā iustri. Quapropter si anhelitus ēēt magnus 7 veloc' 7 nō fre quēs nō diceret asma. 7 ex his p3 q̄ asma ē accūs q̄ actio lesa: 7 ē sit egritudo cū ex hac impediānt opationes 7 pprie cordis euētiatio: p'bet at immediate s3 p'm ab oppilationē coartatoria attenuatoria aut carnosa ipsius pulmōis q̄ ē egritudo in via si ue in receptaculo: posset tñ teneri q̄ asma ē oppilatio ad quā se quit hui' frēqntia anhelitus 7 ēēt magis p'sonū verbis. A. 2. pñr ēēt morbus in via aut in receptaculo. Asma at pprie sumptū sic accipit a Rasi in pprio caplo d'scribit q̄ ē anhelitus p'strictio cū frēqntia pp mām iuiscatā in pulmōe s3 p'm cū sonitu 7 cantu: 7 ex his p3 q̄ 7 in p'plemonia sit asma nō tñ p'plemonia ē asma cū sit apā. Duplex ē asma quoddā vey 7 ē mālē 7 pprie a mā in pulmōe p'tia. Quoddā nō vey 7 ē in mālē. Itē quoddā anti quū quoddā nouū. quoddā p'iodicū quoddā sine p'iodicū: 7 ve rum asma s'm p'm ē p'iodicū cui' p'iodicatiois cā ē mā ideter minato tpe p'gregata catarritās ad pulmōē siue fluat ad euz p cannā pulmōis a capite siue fluat ad eū p venas 7 arterias aut a capite aut ab alijs mēbris nfi corpis siue paulatin in eo cōge ratur. A. qñqz ē p' essentiā qñqz p cōitatem 7 qñqz ē p'mitina p' essentiā qdē aut a mala cōplone siue mā sic a frigiditate coagu siatē 7 oppilatē qñqz a siccitate corrugātē. Aliqñ ab hūiditate su p'sua mollificatē 7 faciētē oppilationē attenuatoriā. aliqñ a ca liditate augētē necessitatē euētiatiois. S3 s'm p'm ē cū mā 7 p'pe p'phatica aut in pulmōe p'gesta aut aliūde d'riata 7 ab oī mā fieri possit. Itēc aut mā cōtinet aut in canna pulmōis 7 ramis eius aut i venā arteriālē aut arteriā vcnālē 7 ramis eaz p' vniuer sum pulmōē ad minima d'uisis: aliqñ in spongiositātibus pul monis 7 carne mollē 7 qñqz pēdet asma a sumis: qñqz a vētosi tate in pulmōe aut in pectore cōtētā q̄ si in pectore p'tineat p'bi bet pulmōis dilatonē 7 sic aeris ispiratiōnē. Si vō i pulmo ne p'hibet ipsius p'strictionē 7 sic p'hibet magis expirationē. Alii vō in tā sunt vlcera 7 apata ipsius p cōitatem aut a toto sic in fe b'ibus 7 idrope aut mēbris particularibus sic capite nucha ner uis spōdillibus pectore diafragmate epate sō splene matrice 7 s'ilibus. A capite qdē s'm p'm p'pter catarrū. A nucha vō pp op pilationē nō poteritibus sp'iritibus trāsire ad musculos pectoris 7 diafragma sit anhelitus difficilis. Et silt' p cōitatem a neruis veniētibus ad cōpōsitionē musculos pectoris 7 veniētibus ad diafragma ad dādū sibi motū 7 sequit' frēqnter spasmus aut eo rū paliss. A spōdillibus at collū 7 pectoris cū dislocant maxie ad intrinseca q̄ dislocatio aut sit paulatine a cā corporea sic gl' bus aut subito sicut in casu aut p'cussione. A pectore at cū creatū ē nimis parū aut a vētositatē apate vlcere 7 sanie aut alijs ma tris in ipō p'tis: a diafragmate silt' pp apata aut vlcus eius: ab epate vō sō 7 splene cū iumescit pp apā aut p'pter oppilatō nem 7 cōp'mūt diafragma 7 pulmōē aut sibi mām vaporis aut malā cōplonem cōicant. A matrice at aut q̄ mouet ad supiora aut cū implef seta vno aut plibus aut ē mollatica aut cōicāt sibi vapores malignos aut vētositatē 7 sequit' p'focatio. Lac aut p' mītiue sunt sicut p'cussiones casus 7 offensioes: silt' in cā pōt ēē aeris intēperies 7 cetera res nō nāles idebite applicitē. Alia ē multiplicat in hyeme 7 pprie in fine eius 7 in p'n° veris 7 multipli catur in locis hūidis 7 antris 7 cauernis 7 ē familiaris his q̄ cir ca metalla opantur 7 vnt' odorē sulfuris colofonie. i. picis gre ce 7 picis naualis 7 g plant argētū vinū 7 g terū lapides: pio

Asma i canis

Cōstrictio anhelū' ē d'p

Difficultas p' mōuē

Orthomia

astro pñciēdo z curant p elongationē ab hmōi. Signa asma
tis absolute sunt anhelitus frēqntia z qz nō pōt iacere supinus
ppter casū vnius ptis pulmonis sup alterā quapropter via expi
rationis pstrigē. Et fm pñm i pcessu palecūt eoz facies z tan
dē fiūt cacetici. Signa asmatia a mala cōmplōne sine mā est
leuitas pectoris z sine extēsiōne z grauedie sensata in pñb spū
malibus. z si fiat tussis ē sine spūto: mala p^o ca. cognoscitur ex
sensatiōe caliditatis z ex anhelitu z pulsū magnis velocib⁹ z fre
quentibus: z qz pcesserūt cāe calefaciētes iuuat a fri. nocet a cali.

Signa autē frigiditatis sūt frigi. sensata in spūalib⁹ pulsus z
ābelit⁹ pui tardi s; frēqntes pcessio cārū ifrigidānū iuuat a calis
nocet a frigidis. Signa siccitatis sunt aspitas sitis pcessio cau
sarū extēsiōnū: iuuat ab hūiditē nocet a siccis z pulsus ē durus
serinus. S; hūiditatis sūt signa pñaria. Si vō sit pñna māe in
pulmone adest grauitas: s; plurimū sentit sonitus in respira
tione pñle qñ mā pñnef in trachea arteria. Spēs āt māe cog
scunt p lapōre z colorē cū excreat z sūtr cōgscit grossitūes z sūilli
tas. z si sit in cāna pulmois sentitur grauitas z oppilatio in pñ
bus gutturis: z sit excreatus faciliē tūssi pua z rascatiōe. Si
vero sit i ramio puis trachee arterie distātib⁹ a cāna nō fit srea
tus nisi cū tussī mltā. Si vero mā pñnef in vena arteriali aut ar
teria venali frēqnter ē asma sine tussī z si fiat tussis ē sine spūto
z sit pulsus tremulus maxie qñ mā pñnef i arteria venali ppter
tremorē siue pulsū cordis tremulū cui pulsus arteria ppositio
natur. z B asma pducit frēqnter ad tremorē cordis pñmatū z
syncopi z mortē. Si vero mā pñnef in carne molli fit sreatus
s; plurimū cū tussī mltā z laboriosa. Si vero asma pēdeat a vē
tostate sentit extēsiō siue grauitas q alqñ pmutat. z si sit i pecto
ris spatio. i. inf pulmōne z pect⁹ fit difficilis in spiratio z pulmo
nis dilatatio. Si āt pñnef in pulmōe fit difficilis expiratio z pul
monis pñctio. Si vero asma pēdeat ab āpate aut vlcere pñmo
nis signa ponētur iferi⁹ in capto de pñplemonia z ptisi. Si vero
asma fit p cōitātē a toto sic in febrib⁹ z idrope pcesserunt hmōi
egritudines cū quarū augmēto auget Asma z diminutione dimi
nuit: z ē asma sine spūto. Si vero sit p cōitātē a cerebro catarrisā
te ad sūt signa catarris de qb⁹. s. in pñrio capto. z fit sbito s; plu
rimū. i. in puo tēpore z ecōtrā qñ mā cōgerit in pulmōe non fit
nisi i lōgo tēpore. z si sit p cōitātē a nucha aut nervis adest spaf
mus aut palis vniuersalis aut pticularis. z si sit p cōitātē a spō
dilit⁹ adest dislocatio spōdiliū z pprie ad interiora nouit facta
a cāp pñssione aut offēsiōne aut adest dislocatio spōdiliū antiq
ta sicut accidit in gibbis q ad quācūqz dñam fiat ē s; angulum
curviliū: z si ad iūteriora ē cōphēdit. qz gibbositas ē in pectore
Si vero sit p cōitātē a pectore sicut a pleuresi z epimate ad sūt si
gna ipsaz de qb⁹ infra: z nūqz fit tussis nisi cū mā ingredit pul
monē. Si āt sit p cōitātē a splene epate sūd cū immescūt pp āpā
oppilationē z sūtia ad sūt signa nocumit ipsoz de qb⁹. s. z sūstier
si sit p cōitātē a matrice. cāe āt pñtiue se ipsas ostēdūt. pñrio
nostica asma māle frēqnter ducit ad pñplemonia qd cōgscit
ex supuēru se. cū pus n fuerit z ceteris signis pñplemonie. Se
cūdū asma ē insanabile i senib⁹ z i iuuenib⁹ valde difficile. Ter
tius lōgitudō asmatia ducit ad nocumta epatis z idropē. Quar
tus asma piodicū qñqz pp opñtionē sbito iūstificat. Almasor.

Cū aliqz affidue patit tussis z aerē attrahit quēad
modū eadē sit post cursū aut post vehemētē motū z
cū iacet supin⁹ ē ei dñeri⁹ s; cū sedet ē ei meli⁹ decoctio
eni dāda ē q. R. sicuū citrinaz. 3. x. dactiloz maiores
hūiditātē hñtiū se. dñp se. fen. capilli ven. liqñtie isopi
prassij oīuz añ. 3. v. coquant i trib⁹. lb. aq dulcis donec
redeat ad vnā z coles. De hac vō decoctione trib⁹ die
bus ego in potu tribuat cū pōdere duoz aureoz hu
ius pñctiōis q. R. succi liqñtie isopi capilli aristot.
ro. se. vrtice oīuz añ. 3. v. mell dispumat. q. sufficit: bec
eni pñctio supfluitates q sūt in pectore mirabilē ex
pellit z ē optima. Dāda itaqz p bebdemodā vnā cō.

tūno: dñde eger postqz comederit sinapi z mel: vo
mere cogēdus ē z vter ex his pilulis soluēdus: que.
R. agari. g. hoz. xvij. coloquintide interioris. g. hoz. vi
electuarij. g. iij. succi liquiritie. 3. 5. fiat ex eis pilule z
sufficiūt ad dosim vna: post h qz iterū redeat ad bi
bedā pñctionē z decoctionē sumedā z postremo ad
vomitu z vētris solutionē vt pus: hoc sepe faciēdū
ē donec eger sanitati restituat. Interi tñ a cibis gros
sior sūpticijs z acetosis abstineat. Jo. ar.

Hoc cap⁹ de asmate diuidit in pñes duas. In pñma notificat
asma. in scōa ibi. Decoctio. n. dāda. ponit curā. pñma pars ē no
ta ex suprascriptis. scōa vō diuidit in v. In pñma ponit curam p
vñū digestiūū z spūti puocatiūū anhelitusqz facilitatiūū: in scōa
ibi. Deinde eger curat p vomitū: in tertia ibi. Et vter curat per
sotonem vētris: in quarta ibi. Post hoc quoqz iterū reddit ad
easde medicinas: in qñta ibi. Iterū tñ ponit dietā: q dicit in pñma
parte nota sunt pñfiet. n. decoctionē digestiūā pñaratē mām ad
expulsionē p sreatū cū medicina spūti puocante fortiter subti
liante vt sit digerēdo euacuet p spūti: z hec medicina pprie cōue
nit in asmate vō pēdente a mā pñfatica grossa viscōsa in pulmo
ne pñgregata z simplicia sunt satis nota pñfium. i. marubiū cor
dumeni apud quosdā cardamomū. s; apud Joāne serapionis
cui credēdū ē est carui acreste. Ista autē medicina danda ē p eb
domodā: s; decoctio nō sufficiat nisi p trib⁹ dieb⁹ z certe decoctio
nes nō debēt fieri p plurib⁹ diebus cū facile putrefcat. In secun
da parte curās p vomitū pñcipit egrū pus comedere sinapim et
mel ad subtiliādū z incidendū z abstergēdū pñfata in sūd cōtē
ta: postea vomitū puocare. i. cū pēna aut digito i ore iposito aut
sumēdo aliqd vomitiūū ex describēdis iferius dū curā ordina
bimus. Vomitus. n. in facile paratis ad ipm ē pñciētiō: qz vē
tris solutio. Tum qz cūat a pulmone per viā pñgorem: tūz qz
stōus ē lacuna pñfatis. In 3ª parte curās p vētris sotonem pñ
pit pilulas sumēdas cum custodia euāntes a pectore z a capite
pñfata z ē a mēbris nālibus elatereū. i. succus fructus cucu
ris asinini. Inter tñ vomitū z sotonem dñ tps notabile mediare
vt virtus restauret in quarta parte posito alicui⁹ tps itervallo ne
natura ex nimis pñtuo vñū medicinarū terreat docet redire ad
medicinas iā dīctas eodē ordine q dīctus ē. Altiō ponit dietam
oñdens a qbus cauēdū ē. Asma pēdens a mala cōmplōne
frigida sine mā curat qz retētiōne anhelitus z ispiratiōne aeris
calidi z applicatione pānoz z rerū calidarū exteri⁹ z cū regimie
medicinali z ser rerū nō nāliū declināt ad calidū z pñfert deco
ctio fenugreci cū passul. S; cū regimine pñrio curat pēdes a ma
la cōmplōne calida sine mā: z ē in veritate spēs malicie anbelit⁹
z nō pñctio. Et pñfert zuccarū vel iulep aut sirupus violaceus
cū aq hordei z curat cura ethice febrilis. Si vō pēdeat a siccita
te z sit cū febre putredā dent frigida humectātia non putrefcibi
lia sicut aqua hordei sirupus violaceus z sūtia fri. i. hu. iterius z
exterius applicita z in ore retēta. Si vō sit sine fabre aut saltes su
ne febre putrida lac capxinū z asenitū sunt pñtātissima z admi
stretur aer z oē regimē medicinale z ser rerū humectatiūū z curat
cura ethice febrilis: si sit pñtata caliditātē z cura ethice senectutis
si sit pñtata frigiditātē. Si vō pēdeat ob humiditate exsiccat tā re
gimine ser rerū nō nāliū qz medicinali aut acie siccio dieta te
nui z exsiccante pauco somno exercitio sumpto z sūtibus. Et sūtr
ordinet regimē medicinale in pñrius dñf. rase. (Si vō asma sit
pēdes a mā in pulmone pñtā q fm pñm ē pñlegma exigit sepiē
intēsiōnes penes alib. pñma ē debitū regimē ser rerū. Scōa
ē adequatio māe. Tertia subtractio est. Quarta diuersio. Quia
eductio pprie cū spūti puocatione. Sexta exsiccatio residui i pul
mone pñenti. Septima correctio accitūm. pñrio pñma iūctiōne
sit aer tēperatus in actiuis declinās ad siccū: hac pñsideratiōe sp
habita q si asma sit catarrale z cā catarris fuerit caliditas declinet
parūper ad frū. Et ecōtrā si cā fuerit frigiditas declinet ad cali
dū z sit boni odorios: z si opus ē rectificet artificialr fm tps exi
genūam: z mutatio regionis z pñe humide ad sicciorē pñerūqz

psert. Panis sit ex optima farina frumeti non oino a fursibus
depurata bene fermentat aliquantulum salinis quod non comedat dum est ca-
lidus neque transacta quarta die in quo si ponat aliquid anisi aut fe-
niculi mellis aut succari est praestantior. Vinum est fit album stibile antiquum
aliquantulum dulce aut aliquid vini dulcis commisceat cum vino antiquo
subtile et parum bibat sed nec post cibum neque inter unam cibationem et
alteram et bibendum neque aquam neque vinum: sed aut vinum est libatum si ca-
tarrus fuerit in ea et ab eo catarrus si fuerit hominum consuetudo
bibere vinum libatum: et non bibat multum sicut: sed in pluribus vicibus
parum pro vice et. Carnes sunt faciles digestionis boni chylini pau-
carum superfluitatibus et sicce sicut aves bene conditionate satis notae. et ex
quadrupedibus caro gazelli leporis hedi castrati animalis. pulmo
nes vero animalium veniunt cum proprietate sua proprie pulmo vul-
pis et ericy porcini. Grelle piscium petrosier ferulaceae conveniunt ius
cicerum cicera fracta lusi fabarum et hordei ius galli scirepti. Et ex
herbis conveniunt blites ius caulium petroselinum feniculum lingua
arietis et similes. Et interdat ventris lenitudo in dardo passulas et si-
cus ficcas succarum et aqua mellis: imo ipsa est potius convenientissima.
et his non sufficit ad lubricandum datur in principio mense aliquid
miedulle castami cum boudio: cappareas salite stimulo lubri-
cant et eua sorbilia leniendo: et condiant ferula cum his quae dilatat an-
helitum sic mel et crocus butyrum succarum et oleum amigdalorum dulci-
um cavenda sunt acetosa acra grossa stipica et potica et sit parvus
in cibo et potu nam fames et sitis moderate sunt cura huius egritudinis.
somnia sit nocturna non meridianus nisi aliqua occasione som-
nus nocturnus omiserit: et distas a cibo per duas horas et dormiat
magis salens quod iacens: et sit coit fer horarum non coitum sed interpo-
latum. et cum evigilat sufficienter exerceat et caueat dormiendo super-
flua calefactio cum pulvinaribus aut alijs panis. exercitium suum sit
gradati de remissio ad tresus de brevi ad longum ita tamen ut non multum
interdat anhelitum difficultas laudat aut descesus per loca declivia et are-
nosa et exercitium sit iocundum. Grelle laudat ellenario vocis et ipsius
gradatio de brevi aut humili ad forte et longum et fiat frequenter sicut
luno pueret oes ediones a nam institutas precipue per strenuationem
et dmucationem narium et mudificationem perferat. et si vomitum aliquod
ne deceptat adinuadus sicut percurat artificia ut dicit in se-
rius. Secunda intentio est digestio per quam artificialiter facienda aliquid promit-
tunt canones observandi in cura asmatum et cuiusque egritudinis
ab oppilatione pedetis. Nam si oppilatio fiat a multitudine curae est
eius de qua dicit. Si vero a viscositate curae incisione. Si vero a grossi-
tie curae stibilatione sed in stibilatione grossi duplex est periculum. primum ne
stibilatione sit nimis remissio: ita ut solus rarificet nihil resoluendo
tunc. n. grossi maioris locum occupando plus oppilabit. Secundo ne stibila-
tione resoluat stibile et grossi durando petrificet. Quapropter cum
necessaria est resolutio grossi fiat cum resolutivis leuibus sic camemil-
la mellilotum et silia: et si opus est fortius resolutivis his admiscenda
sunt mollificanda humiditate precipua actuali et potestali sic exrepli-
gra vaporatores humidus et sic. praestantior. pro quibus intelligendum est sci-
endum quod huius quatio est grossior tanto est aptior ad petrificationem: et
sicut quanto viscosior. Unde plures lapides ex pblegmate quod ex me-
lancholia generant. Secundo quanto medicamentum resoluens agit a maiori
proportionem in huius resoluendum tanto citius indurat petrificat
et si ad resoluendum sufficeret camemilla ea in primo tu admittes
calamitum. Tercio quoniam medicamentum precipit multa siccitate. et idcirco de
quo cuiusque alio resoluente dispositione mae resoluente sic aer
ca. exercitium ieiunium et balneum et oia applicata. Quarto quoniam huius
loga moria in loco pheret siue ex angustia loci siue in renibus siue sit
inviscatas siue in vbera siue non possit expelli nisi ascendendo sic in
pulmone hec loga mora per actionem caloris facit ut huius induret
et petrificet. Quinto quoniam huius retinet in loco intensi caloris sicut in
pulmone: hec cae facit ut huius induret et petrificet et contrarie
prohibet petrificationem. Ad propositum redeundo sunt mite ex his cau-
sis petrificationis in pulmone asmatico vero asmate. Est. n. hu-
mor grossus et viscosus siue ab initio talis sit in pulmone aggregatus
siue sit factus talis ex actione caloris. Secundo est loga mora tu per loci
angustiam saltem in aliquibus partibus pulmōis tu quod ois huius euan-
duz accedere. Tercio est intensus calor per has oes causas. Adedicie
asmatum veri non debet esse valde calide nec multum siccitati plunete:
imo huicantibus pmiste et cum his et huius proprietate singulari in eo

fortitudo eius ad quod est facit quod pulmo est molle facile passibilis
non tolerans medicinas acutas sine nocumto. Quapropter primo quod per digestionem et mudificationem materiam ab ipso indigemus
medicinis remissae calidis leniuus applanatiuis et humidis ab-
sterisuis et incisuis. et si aliquam medicamentum notabiliter calide necessarium
sint sic isopus praesilio est similis et eorum caliditas remittenda quod fri-
secum mistum et sicut siccitas sua cum humidis sic facit. Addeus et ceteri
auctores cum componunt homini sirupos inferunt hoc esse vitandas medi-
cinas multas ericcativas et frigiditas. Tercio vitandas esse medi-
cinas multas frigiditas sic opium papaver isquamus et siliat: ingros-
sant. n. et coelant et prohibet expulsionem. et dicit. Alii in capitulo de asma-
te antiquos non fuisse versus opio isquamus vel madragora nisi in
tenuo sit illud prohibitio catarrhi cum multiplicet: imo nec praesilio nisi
quod deus vult gloriosus et excessus quasi dicat praesilio vultum aliquod
per suam singularem proprietatem. Quarto vitandas esse medicinas mul-
tas stibiliatas et incisivas siue modo Aui. stibiliatas et incisivas
puras: adducunt. n. quoniam labor cap et in obediencia mae ad vul-
nera in pulmone. Quinto vitandas esse medicinas puocates: valde
proprie quod ex huius subtile et remanet grossius. Sexto cum grossius
es epatis coniungit asmati sic accidit frequenter asmate plago
pmiscenda esse medicinas pectorales cum medicinis epatis quod sit
sicut eupatorium et absinthium. et illud quod coniungit iter duas res
sit vehementer habeat proprietatem singularem in vniuersis membris sicut
rubea siccior et aristologia. Idcirco est iudicium de nocumtis alijs me-
brijs quod asmati coniungit. 7. ubi necessaria sit resolutio siue sub-
tilitatio mae et incisio. Incisio est stibilatione supere patet quod phi-
bet indurationem et facit ad expulsionem vni decima tertij quito ca-
pituli studium cum incisione plusquam cum resoluzione. Octavo quod asma est
egritudo cronica sunt pmutate medicamentum eiusdem generis: et po-
tente quoniam inter medicinas et corpora sunt proportionem quod non cop-
hedunt nisi cum expimento: cum experientia plures persequeris. i. colli-
ges quod magis sit iuuanus Aui. in ca. proprio. Grelle 4. pmi ca. pmo
imo in vna medicatio medicina pmuta quoniam ab ea quod puerit
non sit passio et vni quod eorum: et vni membro in vna hora et non al-
tera inest proprietatem ab vna medicina pari et non ab altera. Et per
istos smentes sapientes patici in curis egritudinum cronicarum ordi-
nat plures medicinas eiusdem virtutis diuersas tamen compositionum et
vna exhibet quattuor et dicitur aut sex postea altera et sic facit coal-
ternationes. Nono in egritudinibus cronis facienda sunt interpo-
lationes verbigratia inter vni ordinem medicinarum digestiuarum et sili-
ciantium: sed ordine aliarum mediabunt. vj. v. vij. dies in quibus eger
vixit sola dieta. et quanto egritudo magis ploglobat magis iurpo
net pectus ne nam ex pectus vni medicinarum tereant et ab hominetur
Decimo si ea antecedit et pucta aduersent exephigra catarrus
quod indigeat igrossatione et mae in pectore pteia stibilatione incisione et
absterisio incisionibus expulsionem praedat et aliter triu modorum: aut
eni antedat dispositioni magis infeste: et proprie si sine curatione
illius altera curari non potest: sed plurimum est catarrus: postea ante-
dat mae in fluxu aut hoc cum aliquo instrumentis attendat catarrum
puta cum diuersionibus et his quod in ore tenent: et cum alijs infusis ante-
dat mae in fluxu vtpote cum bibitis et his quod labendo sumunt et cum
exteri pectoris applicitis: aut tertio eodem modo quod ex diuersis co-
ponat sicut quoniam pmiscitis aliquod sirupum et isopo cum sirup. de mirto
aut et iuiubis. nam. n. sagax digerit igrossantia et mae fluxu et sub-
tilitatio fluxu: sicut et i augmento apatum miscemus percutissimus cum
resolutivis et i emittit aqua hor. cum pipe. Digestiva aut talis
peditata sunt fenugrecum passille ficus sic. dactili pingues mel in
ma fri. sed in ca. hordeum viole iuiube semine cydoniorum et silia cum
zuccaro. et ex his pnt fieri decoctiones et sirupi sicut erigenda. Et se-
malue se. cydoniorum sunt optima in ca. se. maluauis in ca. et fri.
Et si volueris scire et absterge his addem parum oxymellis sim-
plicis: aq aut sunt aq mellis aq hor. si volueris tepere aliorum
caliditate: et si volueris sustinere catarrum cum his pmiscemus sirup.
de iuiubis et mirto aut aliquid sirupi de papauere. et si voluerimus
facilitare anhelitum aromatizemus cum pauco croci: aliquid facimus
aquam ex decoctione iuiubarum ligritie hordei passularum sicut sicca-
rum quam pmiscemus cum sirupis facitis et supascriptis. et ad has
intentiones sunt loch et electuaria vt. h. dragagan frigidum loch de
pino ana. j. j. pulpae sebest. j. j. croci. g. v. fiat electuarium spiritum

cū sirupo violaceo ⁊ de isopo ana q̄sum sufficit ⁊ incoꝝporādo sine igne. ⁊ hic fm necessitatez potes addere dactilos maturos passulas: imo parū boli ar. vbi sit opus p̄stringere catarrū: nanu bolus armen^{us} apud Aui. ē mirabil^{is} iuuatū in phibēdo catarrū ⁊ in ericcādo hūiditates pectoris: s̄z p̄stringit ⁊ difficultat anbelitū nisi misceat cū leniētib^{us} in magna q̄uitate. Ego at sepe misceo vnā. 3. boli armeni cū vna 3. loch de pino: ⁊ b. p̄p̄ijs ē enula cocta comesta sola aut cū alijs cibis aut cū melle p̄mista. Si milt^{is} aq̄ distillationis aut decoctionis ei^{us} ⁊ medicie super^{ius} scripte in caplo de tussi ad hūc locuz asserant. ⁊ medicia Raf supius in textu exposita ē efficac^{ior} ⁊ vltima ad phla grossū. Cōsulo tū p̄p̄ cas dictas supius vt s̄z plurimū leniozib^{us} vtariis. ⁊ si opus ē fortibus gradati ad alia ascēde. Ex vere at maturatib^{us} ⁊ domesticis apud Auesue ē ius galli antiq^{ue} ⁊ ego misceo aliq̄n cū sirupis fm erigētiā. Itē sirupus recipiēs fenugreci ⁊ passularū enucleatay ana ptes equales ē iuuat^{is} valde: ⁊ ex vnctionib^{us} cōueniētib^{us} ad hāc intētiōē ē oleū amigdalay camemillinū anetinu ⁊ de leiri citrino laurinu de ireos: s̄z magis tēpore mūdificationis. Et ex his cōposita fieri p̄nt addēdo et mollificatiā s̄z erigētiā sic mullaginē fenugreci altee ⁊ fiat inūctio cū fricatione pueniēti ⁊ lana isopi supponat. Tertia intētiō ē cūo si q̄ videat plentitudinē sanguinis fieri phlomia ex basillia aut cōi si repleto appareat in toto aut ex saphenis si fuerit in cā retētiō mēstruoz aut sanguis hemoroydalis. Verū phlomia s̄z plurimū ab incio d̄z ferip̄ stea digesta mā pueniūt pp̄ia solutiua q̄ s̄z plurimū d̄bet ē fa cilia: inq̄t et Aui. finiant hūiditates q̄ sunt in pulmonib^{us} eoꝝ cū facilitate ⁊ equitate finiant at hūiditates cū digerētib^{us} euacuatib^{us} puocantib^{us} spūit ⁊ ericcantib^{us}. S̄z q̄ oia ista ēē facilia equilater operatiua circa ptes grossas ⁊ s̄biles. Solutiua q̄ pueniētiā sunt sicut cassia agaricus epithimū polypodiū ⁊ cantamū ⁊ fortiora sunt collectiua ⁊ succus fruct^{us} cucumeris cassi. ⁊ ierapicra diaphnicō electuaria indū pilule de agarico: s̄z leuissime sebestē passule viole. ⁊ si cerebz cōicet misceant cochie aut pilule de ierapigra cū pilulis de agarico: troscifi at de viol^{is} cōueniūt in mā ca. immo poti^{us} in mista. s̄z folioꝝ violay mediocriū in ericcātiōē ⁊ humectatiōē. 3. vj. turbithe electi. 3. iij. succi ligritie tereniabi añ. 3. ij. scamone corecte. 3. ij. fac troscifos valēt ad p̄strictionē anbelitus ⁊ leniūt nāz ⁊ p̄ca mūdificāt ⁊ dōsis ē a. 3. j. vsq̄ ad. 3. ij. cū aliq̄ decoctiōē pectorali ⁊ sunt boni saporis. S̄z existēte febre ⁊ pp̄ie corpore extēte d̄bili meli^{us} ē solū cū cassia aut māna. Et ex his troscifis pōr addi aliqd̄ tāq̄ calcar. f. 3. j. d̄sperēt at electuaria. Solutiua cū age. p̄p̄ijs. f. violay hordei excorticati cap. veneris isopi farfare. i. pulmonarie aqua mellis aut alicui^{us} decoctionis cōposita ex reb^{us} pectoralib^{us}: ⁊ in hac intētiōē obseruent hi canones p̄mus ē tā dict^{us} vt fiat solū cū facilitate ⁊ equitate. S̄z hic nota q̄ mā eūanda ē duplex q̄dā. n. ē p̄iūcta coāgustata in meatibus ⁊ carne spōgiosa pulmōis ⁊ huiusmōi cū solutiuis nō est mltū sperāda eūo neq̄ cum vomitiū s̄z excreatu. Quedam vō sub forma cāe antecedētis: ⁊ hēc cū solutiuis ē educēda aut cū vomitiuis p̄pterea dicit Aui. in ca. de asmate si mā ē plurima. f. supra illā q̄ ē sub forma cāe p̄iūcte tunc necessaria ē purgatio. f. cum medicina solutiua. Si at fuerit solū ea q̄ sub forma cāe p̄iūcte nō ē educēda farmatia: s̄z p̄ creatū. Sed s̄ canō vt sit digesta subitis ducta ad meduz p̄ ingrossationē ⁊ grossa ⁊ viscosa p̄ s̄tillationē ⁊ incisionē. Terti^{us} vō fiat eūo tēpore p̄p̄ia p̄p̄ia afmatis. Quart^{us} vt reuteret euacuatio cuz difficult mā educat ⁊ n̄ nisi p̄tib^{us} eūonib^{us}. S̄z inter vnā euacuationē ⁊ altera interpōat tēpus notabile vt vlt^{us} nō d̄bilitet: imo reficiat. Auesue at iubet inter eūones vomitus puocari. s̄z intellige mediāte notabili tēpore ne addat d̄bilitas d̄bilitati. Et sedo q̄ corpus sit satis facile ad vomitū. Vomitiua at sit sicut succus aut decoctio raphani a duab^{us} vsq̄ ad tres. 3. cū. 3. j. orymell simplicis cōpositū aut s̄q̄litiū fm fortioris aut min^{us} fortis vomitui erigētiā. Et ex fortiorib^{us} ē succus raphani in q̄steterit ifulus eleborus a. xij. vsq̄ ad. xxiij. hora. Quintus canō vt eūo fiat cū medicinis trahētib^{us} a longinquo q̄ tū nō sint multū agitative. Agitatio nāq̄ faz cū p̄strictionē anbelitus quā ipsi materijs gescētib^{us} maxie patiūtur: huius aut ē agaricus ⁊ maxie p̄paratus fm artē. Aui. Item colloquitiā: s̄z in parua q̄uitate sicut appet in pilulis descriptis

a Raf in textu. Sarcocolla oppoponacis: ⁊ debet oēs eē cōsolate fm artē. Aui. Succus at cucumeris asenini magis valet ad educēdū aquositatē. Sextus canon vt eligant medicie expte q̄ ppter ille q̄ posite sunt ab auctorib^{us} sūt tutiores. Septim^{us} vt medicie huiusmodi eūent tā a mēbro mittēte. f. a capite aut quod cūq̄ aliud fuerit q̄ a pulmone recipiente. Quarta intētiō ē diuersio complēda cum fricationib^{us} extremitatum fricatione pectoris ⁊ alioꝝ membroy aut manu aut mātili aspero rubificāte cutim attrahēte māim de p̄fundo ad superficiēz ad quam si se queret lassitudo remoueat vngēdo partes dolorosas cū oleo camemillino ⁊ silib^{us}. Itē vōstafōdes in spatul^{is} ⁊ natib^{us} clisteria q̄z sunt ad hāc intētiōē: ⁊ si catarrus esset i cā fiat caputpurgia p̄nares de qb^{us} sufficiēter dictus ē in ca. de catarro ⁊ fiant apud magnā necessitatē vesicatiōes ⁊ cauteria in p̄missura coronali.

Quinta intētiō ēeductio pp̄ia cuz spūit puocatiōē: ⁊ cōplētiā hāc itēd̄z s̄z mltiplicia q̄dā leniētiā: q̄dā fmolliētiā cū absterfione ⁊ hec duo genera magis cōplēt tertiā intētiōē. f. digōz q̄daz irritatiā cum incisione ⁊ absterfione aut acuitate q̄dā absterfētiā cū pp̄ietate q̄dā mūdificatiā cū pp̄ietate: q̄dā aplatiua viariū quedā sunt s̄tiliatiā lenitiua q̄dem sunt viole pruna casia vitellū ouoz ifuscula piguia iulep ⁊ sirupus violaceus zucarū vio. ⁊ le bestē ⁊ ligritia: remolliētiā vero cū absterfione q̄dā sunt sicut butyrus fenugrecus malua altea seia eay ⁊ mucilagines ipsay ficus sicce passule grana pint ⁊ sūt pp̄ia: irritatiā vero cū incisiōē ⁊ absterfione sicut sirupus acetosus spēs crimell^{is}. f. simplici cōpositū. s̄q̄litiū. S̄z icitatiā cū acuitate sunt sicut semē vrtice ifusum in aceto se. nasturtij ifusū in oleo amigdalay dulciū sinapis pip diatrion pipeon. S̄z absterfētiā cū pp̄ietate sunt sicut mel ifopus ⁊ sirup^{us} ei^{us} hase. i. thim^{us} p̄ssius oziganū calamētus crocus cū melle laurus f. oēs modū administratiōis ē valde expertus enula ⁊ succus ei^{us} aristo. ro. spēs cētauree quay maior valet in paroxismo minor i gete loch de pino loch sanū ⁊ exptuz loch d̄ s̄q̄la cappares salite. Itē portū cū melle: itē ireos mūdificat pectus efficaciter ⁊ iuuamētū decoctiōis calamētū cū ficub^{us} ⁊ passulis in exēctione humoy grossoy ex pectore ⁊ pulmone ⁊ dilatatiōē anbelitus ē sublimē. Et hui^{us} intētiōis ē humus ⁊ g. lauri cū melle ⁊ siru. de isopo ⁊ p̄assio. S̄z mūdificatiā cū pp̄ietate q̄ pulmo p̄fortatus expellit a se nocina sunt ligritia capilli uc. pulmo vulpis ⁊ ericij campestris porcini tyriaca metridatū diamusculus dul. ⁊ ama. S̄z ampliatiua viay sūt crocus ⁊ capilli uc. ⁊ sunt dilatatiā anbelitū. ⁊ istis duob^{us} generib^{us} vti debem^{us} a p̄n^{us} vsq̄ ad finē cōponēdo tū illa cū medicinis p̄p̄ijs ad intētiōē quā voluerij cōplere: tūen^{us} n. pulmone ⁊ faciūt virtutes aliaꝝ citius ad pulmone penetrare. S̄z subtiliatiā sūt sicut armeniacus oppoponacū ⁊ lerapinū cū aq̄ rute: ⁊ ista pueniūt post digōnez ⁊ minoratiōē. s̄z mūdificantiā sine acuitate q̄ dēa sunt supius. Auesue dici aut prudētis ⁊ expti multoties cōponunt ad inuicē medicinas diuersay intētiōnū fm necessitatis erigētiā ⁊ tal^{is} facit Raf in p̄nti. c. p̄miscēs decoctionē cū electuario: ⁊ apud. S̄. decoctio passulay enucleatay ⁊ fenugreci cū modico castoreo. f. 3. iij. decoctionis cū. 3. j. castorei frēq̄nter data cōmodius opaf. Itē gutta ammoniaci mixta cū oxymelle potēt liberat. Itē decoctio isopi cū melle ⁊ ficub^{us}: itē crocus cū melle aut cū melle ⁊ ficubus. Ex medicinis cōpositis p̄ferētib^{us} stricture anbelitus ⁊ difficultati s̄z metridatū tyriaca atanasia diamusculus filoniū ⁊ ē pp̄iuz vncio pueniēs in hac itētiōē ē hec. R. cere diuine. 3. j. olei de heuri ⁊ p̄zie citrini. 3. iij. adipis anatis ⁊ galline mucif. fenugreci ⁊ se. l. ni ana. 3. v. storacis. 3. vj. fiat eoꝝ bona aggregatio ⁊ cū eo debite calido vngat pect^{us}. Et si opozuit magis calefacere his adde isopū humidū: ⁊ mā extēte calida vngant cū oleo violaceo oleo amigdalay dul. ana. 3. j. mucilaginis psily. 3. j. cū pauco cere. et si mā sit mixta misce in p̄pone calida cū frigidis. Sexta aut intētiō ē exiccatio ⁊ p̄sumptio residui humiditatis in pulmone cōtēte. p̄ qua intētiōē cōplēda recurre ad capim p̄cedēdo d̄ mlti intētiōē q̄rta ibi enim d̄z q̄sum ē oportūnum. S̄z p̄ septima intētiōē corrigēda ē sitis cum bibitis ⁊ retētis in ore q̄ tū spūit nō ipediānt: imo faciliēt sicut aqua hordei vel succari potata li grūtiā in ore retēta pruna bene matura anguria sitia. S̄z instātia vigilay cum diapopuleone applicto fronti ⁊ t̄pibus ⁊ filonium

De pleuresi.

ro. q̄ntitate. 3. exhibitum iducit somnum ⁊ sedat anhelu p̄foca
tionē. Sed p̄strictio anhelu q̄ tēpore paroxismit̄ asmatis adeo
crefcit vt p̄focet diligit̄ curatione indiget. p̄mo q̄ si t̄uēt in firmo in
aere libero ad frigidū d̄clinate neq̄ habeat circa gulā neq̄ circa
pectus aliqd̄ strictū iō st̄et aliq̄ p̄ctore a p̄nīs disc̄opto ⁊ se
deat sup cathedra q̄ ab vtrozq̄ latere habeat ligna satis alta ⁊ sa
tis distātia q̄b̄ cubitus possit adherere ita vt p̄ct̄ sit latū ⁊ aliq̄
cum brachijs dilatatis se apodiet alicui ligno vt st̄et apodiat̄
pectore dilatato vt apodiet cubito. s̄. genua sua vt sup disco ali
quo se inclinādo versus facie vt cū manib̄ se appēdēdo ad lo
cus altū. ⁊ vndiq̄ pectus dilatef. Necessitas. n. respirādi docet
bit situz pueniētorē ⁊ paucifcet cib̄ ante paroxisnū ⁊ ēt in paro
xismo. ⁊ sit cib̄ sic pilana hordeacea ⁊ dent lenitiua dilatātia an
helu sicut aqua hor. excoctatū cū croco ⁊ succaro vt̄ sup vno
lacto aut fiat aqua cū passulis ligritia ⁊ s̄ilib̄ leuibus. Ad iuxta
tū sue auctoritatē potius bladiēdū q̄ curādū. puenit. n. inter
duz ad p̄fectionē excitatiōe medicaminū laboriozoz. Postea
vntēdū ē ad fricationē extremitatū ligaturas ⁊ h̄mōi diuertētia.
Ex p̄tose postē circa spōdiles pectoris dilatāt anhelu. Dēmū
si p̄p̄dierit pp multitudinem sanguinis fiat phlomia basilice.
Aliē vō eūones. s̄. vomitus ⁊ solutio nō fiāt in paroxismo. Sed
si nō possit habere b̄ficiū vēntis fiat suppositoriū aut clistere le
ue lz sit difficile clisterizare pp sitū ⁊ somnus sit interrūpt̄. ⁊ si
paroxismus plōgat vsq̄ ad quattuor dies v̄tosef inter spatulas
cum scarificatiōe ⁊ ponant rubificatiua vt vesicatoria sup pecto
re. Et in paroxismo cōfert leuis euētiā cū flabellis. Et apud
Aui in p̄rio cap̄lo sumat baurach̄ loco eius vt̄m̄ur aliqua spe
cie fat acutū. 3. iij. cū. 3. ij. naturcū in. 3. v. aq̄ mellis cōfert. n. sta
tim apud vehemētā p̄focatiōis ⁊ p̄strictionis anhelu ⁊ iuuat
in sciatica. Tredo n̄ tutius ēē p̄tū h̄ac medicinz in duab̄ aut
pluribus vicib̄. Et relicua accidētia curent s̄z q̄ oz. Si vero af
ma p̄det ab alijs m̄eb̄no in pulmōe cōtētiō. s̄. sanguine chole
ra vt̄ melia q̄d̄ raro euenit p̄cedat cū eis d̄ intētiōib̄. sed mā
exultēte colerica d̄clinet regimē magis ad frigidū ⁊ hu. sed melia
existētē in cā notabilē ad humidū. s̄z ad ca. ⁊ ad fri. s̄z q̄ ē adu
sta vt̄ nō adusta. Si vō sanguis fuerit in cā d̄clinet aliquāf ad
firmū tēperamēto passiuarū vt̄ p̄p̄e in asmate at ⁊ p̄strictione
anhelus pp vapores fumosos diāntes in corde ⁊ ab h̄uori
bus existētē in arterijs cordis p̄fert apud Aui. phlomia ⁊ me
lior ē illa q̄ sit in latere sinistro. s̄. basilica sinistra. In cura vō
asmatis ex v̄tositatē p̄nēs A. exigunt tres res quaz vna ē reso
lutio v̄tositatis cū facilitate q̄d̄ sit cū b̄iliatiuis notis. ⁊ Pa est
apertio oppilationis vt̄ inueniat q̄d̄ inobediēs ē ex ea ad dissol
uendū meatū ⁊ ex eis q̄ p̄ferūt ad b̄ ē inūctio cū oleo de neridē
oleo laurino oleo rutaceo. ⁊ ex emplastris iuuatiuis ē aut anētū
⁊ sanfucus ⁊ camemilla decoquant ⁊ vapores cū eis p̄ct̄ ⁊ abo
latera. ⁊ ex his q̄ in potu sumunt ē sagenea omozusia ⁊ ēt serapi
nuz ⁊ oppeponacū ⁊ sit potio cuiuslib̄z eoz aureus vnus. ⁊ q̄n
q̄s p̄t̄ hec cē necessaria eūo cōis h̄uoris a quo v̄tositas eleuat̄.
Si vero in cā sint vlcera ⁊ apata intēdat p̄ncipalit̄ eoz curatio
ni ⁊ cū b̄ attēdat dilatatiōi anhelus p̄fortatiōi pulmonis spu
ti puocatiōi ⁊ ceteris s̄z q̄ oz. Si vō sit p̄ cōitāt a toto sic in fe
brilibz ⁊ idrope attēdat p̄ncipalit̄ curationi illaz dispositionū.
⁊ in febrilibz vapores diuertant ad extrema cū fricationibus lo
tionib̄ cruriū ⁊ hui⁹ ⁊ iuuēt cū acris fri. ispiratiōe. In idrope at
cōstrictio anhelu vehemēs sup eueniēs cū pus n̄ fuerit ē signū
mortis festine cui parū p̄sunt remedia. Si vō sit p̄ cōitāt a ca
pite. ē. ex catarro elabozet in phibēdo catarrū. ⁊ p̄o in faciendo
spuere q̄d̄ aggregatū ē. Et cura p̄z ex sup̄ascriptis. Illi at q̄ ē
p̄ cōitatem a nucha aut nervis q̄d̄ fm veritatē ē spēs difficul
tatis anhelu ⁊ nō p̄strictionis radix cure ⁊ remotio dispōis mē
bri cōicanti⁹ ⁊ cū b̄ intēdere dilatatiōi anhelu ⁊ pulmonis con
fortatiōi. Si vō p̄deat a putate pectoris cū talis nō sit remou
ibilis b̄ficiū medicī regēdus ē regie p̄seruatiōis phibēdo catar
ros ⁊ reponēs ⁊ nocētia pectori ⁊ pulmonī. Si vō sit p̄ cōitātē
a spondilib̄ diafragmate pleura epate stō matrice ⁊ sic d̄ ceteris
radix ē cura dispōis mēb̄roz cōicantiūz si fieri p̄t̄ attendat
in dilatatiōi anhelu p̄fortatiōi pulmonis m̄dificatiōi ⁊ h̄mōi
fm q̄ opz. Si vō p̄deat a causis p̄mitiuis multoties curat per

elongationē ab ip̄sis. imo hec sit p̄ma iūctio. ⁊ sc̄do remoueat
dispo in pulmone imp̄ssa cū h̄ijs fm q̄ opz. Et ex his p̄t̄ pa
tere curatiōes reliquaz sp̄ez malicie anhelu. Seq̄t ca. d̄ pleuresi.

Caplin de pleuresi.

Pleuresis dicta a pleura p̄niculo tegēte costas iterius
p̄ ex eo q̄ in ip̄o fiat fm plm. Alii dicta b̄rscen q̄n pecto
ris apa. lz p̄p̄e pleura grece sit costa latine. Est. n. du
plex. s̄. vera ⁊ nō vera siue pura ⁊ nō pura fm. A. Vera aut̄ pleu
resis siue pura ē diffinitiuē apa calidū in p̄niculis aut lacertis
pectoris intrinsecis. Ad vera at̄ siue nō pura ē apa calidū in p̄
niculo aut lacertis extrinsecis. ex q̄ inferf q̄ si apa sit v̄tōsū. aut
ē ex humozib̄ frigidis p̄ essentia q̄b̄ nō acciderit caliditas de
p̄ accis sic sephiros purū adubelat ph̄taticus nō ē dicēda pleu
resis. Sūt. n. p̄niculi intrinseci pectoris tres. s̄. pleura tegens co
stas iterius mediastinū diuidēs pect̄ fm lōgū in dextruz ⁊ sin
strū. ⁊ diafragma alr d̄cm̄ methastrenū diuidēs nālia a sp̄ualib̄
in q̄b̄ p̄t̄ fieri pleures vera. Lacerti q̄d̄ sunt intrinseci aut medi
antes iter costas in q̄b̄ p̄t̄ fieri pleures vera q̄d̄ extrinseci
q̄b̄ ⁊ p̄niculo tegēte costas ext̄r̄ fit pleures nō vera. Lā cō
iuncta pleures sunt quattuor humores. s̄. cholera frequēti⁹ siue
sanguis cholericus. Deinde sanguis purus raro. n. ph̄ta rarissi
me melia. Et hi q̄nq̄s sunt adusti q̄nq̄s nō. s̄z semp̄ fr̄ calidi cum
h̄ac pleuresi faciūt de p̄ se aut de p̄ accis p̄ putrefactionē aut
salte p̄ adustionē ⁊ p̄pter ea pleures sp̄ ē apa calidum. Etruz p̄
dēs ab humozib̄ p̄ se calidis ē egritudo fm plm acuta a per se
vō frigidis frequēter cronica. Lā antecedēs sunt h̄uores h̄mōi
in cerebro aut mēb̄is sp̄ualib̄ aut nālibz p̄tēti q̄ ad mēbra su
pra scripta catarrhates aut s̄ruat h̄mōi causant apa p̄currente
fortitū die mēb̄roz expellētū debilitate recipiētū ⁊ riaz ap̄tū
dine. Verū t̄i pp debilitatē virtutis digestiue ⁊ expulsiue in mē
bris istis. Hoc apa q̄nq̄s paulatinē p̄gerit attinēs tē magis plu
res fr̄ frigide p̄ essentia q̄ calide. Lā p̄mitiua ē inordinatū regi
mē in ser reb̄ nō nālib̄ ⁊ anectis in aere p̄cipue vt̄ in frigida tē.

Pleuresis at̄. v. modis terminat̄. aut. n. resolut̄ aut maturat̄
aut putrefit ⁊ corūpit aut idurat aut pmutat̄. Resolut̄ at̄ aut ē in
sensibilis p̄ poros cutis ⁊ h̄ ē raro. aut ē sensibilis lz nō p̄p̄e re
solut̄ dicit̄ q̄ cū paulatinē resudādo ad pulmōē cū tussi expellit̄
⁊ h̄ frequēter. Maturat̄ at̄ cū retēta mā ⁊ nō paulatinē cūata sic
exitura ⁊ sanies in sinu colligit̄. S̄z putrefit cū a calore p̄ier nāz
mā alterata sit cum pte mēb̄ri circūdatē corūpit ⁊ sit cācrena
aschachilos ⁊ tādē ephemeris q̄ terminatō ē mortāl̄ ⁊ hec ter
minatio ab auctorib̄ nō ponit̄. Aut idurat p̄ resolutiōem parius
subtiliū ⁊ h̄ rarissime. Aut pmutat̄ ⁊ h̄ multip̄r. Quāq̄. n. ex ap
proximatiōe repulsiū in p̄ncipio mā retrocedit ⁊ venas igredi
tur ibiq̄ ad benignū fducit. Quāq̄ pmutat̄ ad supiora. ⁊ sit apa
in faucib̄ aut post aures ⁊ hec ē terminatio salubris aut ad cere
brū ⁊ sit frenesia fm plm mortalis. aut ad nervos iducēs pale
sim aut aliā h̄mōi passiōē. Quāq̄ pmutat̄ ad pulmōē interdū
subito p̄focans sui multiuidine. q̄nq̄s paulatinē cū mā nō ē tāta
s̄z virtus s̄ficiat a sputo aut ex defectu sui aut ex lesione inst̄i aut
māe inobediētia. opatio nāq̄ sp̄uēdi duab̄ cōplet virtutib̄ qua
rū vna ē nālis maturatiua ⁊ expulsiua ⁊ altera volūtaria. Et q̄n
nō p̄fortant̄ ambe possibile ē vt̄ s̄ficiat a m̄dificando q̄nq̄ ē
faciēs p̄plemonia mortāl̄ fm plm. aliq̄n p̄sum iducēs aut im
mediate aut mediātē p̄plemonia q̄d̄ p̄t̄ ē ante maturatiōē ⁊
post. Aliq̄n pmutat̄ ad cor̄ syncopis ⁊ mortē festinā faciēs. aliq̄n
ad empima mā sup diafragmate collecta fm plm post pleuresis
eruptionē q̄ si nō m̄dificat̄ i. xl. dieb̄ a die rupturē trāsit i. p̄fūz.
q̄nq̄s pmutat̄ resudādo ad venā chiloz ⁊ p̄nter ad yecis ⁊ cum
v̄rina expellit̄. q̄nq̄s ad itestina ⁊ secessu expellit̄ q̄ d̄ne pmutatio
nes salubres sūt. Et cōiter post digōnem euentū. q̄nq̄s ad suba
scellas. q̄nq̄s ad cutim pectoris q̄nq̄s ad iguina. q̄nq̄s ad iūcu
ras mēb̄roz iseriq̄ ibidē plerūq̄ faciēs apa q̄d̄ p̄ sepe trāsit in
fistulā tē. Pleures at̄ q̄d̄ ē i dextro latere x̄m̄s cōiter salubrior
s̄z tardioris terminatiōis. q̄d̄q̄s in sinistro min⁹ salubrior s̄z velo
cioris terminatiōis. ⁊ q̄ ē i diafragmate oib̄ ē piculiosior ⁊ magni
molesta d̄inde i mediastino deide in muscū intrinsecis deide in
pleura d̄inde in p̄niculo ⁊ i musculus extrinsecis. ⁊ sc̄a a sanguie
ē d̄ierio. q̄s a cholera s̄z tardioris terminatiōis. Et q̄ ab h̄uozib̄

adustis et venenosis pncipio. et a melia sterioz qz a phlate et tardioris terminatiois. Hec at pleuresi hz qtuor tpa vta si salu bnt sit penes accntia distincta: si vo mortalis tria pn^m augmētū et statū. sz penes alterationē mae frequēter qtuor qnqz pauciora sz hec tpa penes accntia et mae alterationē pñderata fm pñz nō coicidūt. Hec dispōnem psequunt hec accntia istāia vigiliāz et aliqñ subeth somnia terribilia et molestia et frenesis vera at nō vera ex vaporib⁹ aut humorib⁹ ad caput dlatio dolores nervoz et pñctioes spasmose hīs repētū ad nervos. Syncopis tremor cor dia et hmoi ad cor dlatio fluxus vtrius aut ceticus aut sintoma ticus: aut ex dibilitate virtutū nāliūz aut ex irritatiōe mae sitis fluxus sanguis nariū supfluus et alcola etc. Signa qdā significāt pleuresim ipam distinguētia a multis passionib⁹ sibi sitib⁹ qdāz et puritate aut in puritate. et pñter pñcula patiēte. qdā q salubris sit aut mortāl. qdā cās ipsi: qdā tpa ipsi: qdā lōgitudinē et breuitatē: qdā ipsi terminationē siue pmutet siue nō. Signa vere pleuresis sunt gnqz. febris pñua ppter cordis vicinitatē. Secūdū dolor pōgiūus sub costis qñ mēbz et pñculosū Et qñqz ē extēsiūus pp multitudinē mae. Tēio. n. significat multitudinē et pōctura fortitudinē et penetratiōe et mordicaciōe. Tertius ē pñctio anbeli⁹ pñtas et frequētia pp coartationē factāz ab apate. Quartū ē pulsus serinus cui⁹ qdē diuersitas augmētatur et egredit ab ordine apud statū pp dibilitatē virtutis et mae multitudinē: et de statu accitū solo si pleuresis p paulatinā excretionē terminet. Si vo suppet verū ē tā d statū accitū qz quo ad alterationē mae. Quātū ē tussis sicca sz plurimū in pñcipio siue egritudine inchoate. Deide cū sputo egritudie pcedet. et qñqz ē hec tussis in pñcipio rei cū sputo et laudabile valde etc. Et qñqz pleuresis affimilet apati ipsius epatis in tussis febre cōstrictiōe anbeli⁹ dolore pueniēte ad pñculū coopiētē ppter tēsiōē suspensariōz ei⁹. Dāt tñ ab eo qñ pulsus in apate epatis ē vndosus et dolor est grauatiūus pōgiūus et facies est vges ad citrinitatē aut alit male colorata et tussis ē absqz sputo in pñcipio et in pcessū et sz plurimū vrina ē sterioz et egestio silt in apate epatis. et sentit sz plurimū tumor et durities infra costas in latere dextro et pñctio anbeli⁹ est minor. et sz et in pluribus siltē piplemonie dāt tamē. Quia dolor in piplemonia est grauatiūus et valde pñus. Cōstrictio anbeli⁹ maxima et pulsus vndosus multo magis diuersus et absqz ordine qz in pleuresi et ea poma maxillaz faciei rubet vt tate appeat colore rubeo etc. Et differt a siltē siue apate cerebri sz in multis secū cōicet qñ in pleuresi pñctio anbeli⁹ et frequētia ē ab ipso initio i fine vo alienatio: oppositū. n. accidit in siltē: est. n. fere incipit cū alienatione: et postponit anbeli⁹ pñctio et frequētia. et in siltē et mi bedo oculo et attractio ipsoz ad supiora. et in biltē tractio mirach ad supiora et dolor in pectore pōgiūus et pulsus in siltē est magn⁹ dclinas ad raritatē: et in pleuresi pu⁹ dclinas ad frequētiāz vt succurrat pñtas. et in pleuresi vrina mltū ticta ē et grossa sz in siltē. Dāt at vā a nō vā i. v. signa supscripta i nō vā. n. tussis nō ē nisi in vltio si rūpū liti⁹ et frequēter rūpū liti⁹ exteri⁹ aut resoluti: si nō qz ē in ea tussis nec ē tāta se. nec tāta anbeli⁹ pñctio nec pulsus ferrinus sic in vera. et sz dolor sit in vtraz et pleurūz pōgiūus tactus tñ in nō vera leuit pñedo inuenit dolorē In vera at minime: et in nō vera pñcti si sit in musculis adest pulsatio in vera at minime cū ibi nō sit pñctia arteriaz ad b fuscies. i. in pñculis. Lognosci at pñcula patiēs in nō vera nā si sentit dolor in attractiōe aeris est in musculo dilatate. Si vo in aeris emissiōe ē in lacerto pñrigēte. Sz in pura si sit pleura sentitur dolor ascēdēs vsqz ad furculas et spatulas aut bscēdēs ad ipocūdria. Si vero in mediastino cōicat dolor āterius vsqz ad ossa pectoris: aut dolor sentit posterius cōicās spōdilibus pectoris: et accidētia gnqz supscripta valde intēsa plurimū pducens ad alienationē etc. Si vero sit in diafragmate sentit dolor i extremitatibus costaz et extremitate ossū pectoris. i. vbi finitū spūalia et incipiūt nālia cū ille sit locus diafragmatis: et accidētia quī qz supscripta sūt intēsa valde et mltū ducēs ad alienationē. Si stignit at vera et nō vera a doloribus vctosis in pectore ex carētia febzis in his et frequēter ex doloris pmutatiōe: et qz dolor ale

uiat etiā ex appoximatiōe carminatiū i pñcipio. In pleuresi at vera i pñcipio fm pñm intēdit ex hor appoximatiōe etc. Signa salutis sūt infra scripta. i. sputū bñ pñctiōnati. i. facile veloz pñm mē. qz tūti tñ mae apatis. pñctiōnati: matuz qd ē albū equale. i. nō diuersū in pñb⁹ mediocris subē nō fetēs neqz malī saporis nō rotūdū: hec. n. sūt pñctiōnes boni sputi quo ad digestiōnez in statu: verū i initio sufficit ad bñ pñctiōcādū q sit subrubeum vt siltērinū veloz et facile: et in augmto medio mō se habeat inter b et illud. Sputū spumosū malū mortē. n. significat rubeū purū citrinū purū albū viscosū rotūdū: in oib⁹ dēri⁹ ē nigrū et pprie fetidū: viride at min⁹ malū qz nigrū et significat pñctiōnē aut adustionē vehemētē et pñctiōnē inter quas fetor et ipsi pñctiōnē distiguit et nō rotūdū melius est rotūdū sz pñmūz cum illud supflua grossitie significat et multoties pñctiōnē ad pñctiōz Et siltē nimis siltē aut grossū et diuersū in pñb⁹ tardūz difficile paucū malū significat. Siltē salūz supflue et amay. Urina bene cōditionata bonū pñctiōcāt: et meli⁹ est vt tēdat ad rubedinem quādā aut citrinitatē cū grossitie qz ad albedinē et siltitū. et si mlti multa melior est qz pauca. ecōtra vrina male cōditionata malū pñctiōcāt et mltio sterioz qz vrina bona bonū significat sicut vria alba tenuis aut valde rubea aut pauca aut liuida aut subiugalis aut nigra aut viridis sine ipostasi etc. Hec oia marimuz malū pñctiōcāt et frequēter mortē. Urina saniosa sz plurimū bona significans pleuresis crism laudabilē. Egestio bñ cōditōata bonū male pñctiōnata malū: et valde deterius qz bona significat bonum: et fm pñm meli⁹ ē vt vter declinet ad silticūz qz ad lubicū: fluxus. n. vtrius fm pñm malus: in pñcipio multitudinē mae. In pcessū aut fm pñm virtutū nāliūm stōi et epatis defectionē significat: qñqz cū alijs bonis signis pñctiōcāt mae bonā crism significat. Egestio saniosa fm pñm bona vt supra sz vrina. Sudor bene pñctiōnatus aliqñ bonū et pñctiō cū sequit al leuiatio: male aut pñctiōnatus malū sicut si frigidus fetēs. Sudor diaforeticus malus. Sudor sequēs anbeli⁹ pñctiōnē malus: fluxus sanguinis nariū aut hemoroidalis aut ex matrice bon⁹ et laudabilis. Febris intēsa multū malū significat ecōtra ipsi⁹ remissio: frigiditas extremitatū cū caumate intrinseco mortalis: rubedo faciei supflua malū sz sterioz et supflua liuiditas et color si cut mortui. facies tornatilis mortalis. Ariditas lingue citrinitas et nigredo malū. Pulsus parvus debilis frequēs multū durus et diuersus malū nimia anbelitus cōstrictio et frequētia. Intēsus dolor et pprie tendens ad posteriora siltē supflue vigiliē et subeth malū. Ecōtra somniculomitas bonū: mētis alienatio pessimū paruitas sitis bonus. Tremor sub thorace in pleuresi significat significatiōe rōnis pp cōitatē diafragmate cū cerebro. Et ex signis malis ē vt pñctiōnē exire pcedētēs a pleuresi absqz sedatōe se. et nō sit sputū bonū: significat. n. mortē pp reditiōnē mae ad pñctiōnē: et cū i pleuresi nō ē sputū valde malū: nisi ibidē mō dicū sit d mae. significat. n. aut dibilitatē virtutis aut qz ē mala aut fraudulēta ingt hyyo. mltoties ē sputū bonū facile siltē et anbeli⁹ et reliqz signa sūt mortalia sic illa i qz dolor tēdit ad posteriora et ē ei⁹ dorū sic dorū sberati. si tñ pñctiō septimū: vt pñm cūa dūt et qñ adest sputū diuersaz matēz aqz deinde dolor sit vhemētior: morit satis cito aut si nō cito morit sanat: et qñ seqi pul satio a furculis extēsa vsqz ad crura et ē vrina aquosa et nō ē sedē mē neqz sputū neqz alia etiā ē mortāl pp declinatiōē mae ad caput: Si at pñctiō septimū sanat et vt pñm cū pleuresi valde acuta pñctiō septimū sanat. Cōferētia medicaminū et egri bona tol lerāia bonū: vria vo malū. Signa horaz cū nō ē sputū aut est sputū siltē aut purū aut id qd nōiat salua tūc ē pñm pñcipiū. cū vo subrubeū aut siltērinū tūc ē finis pñcipiū. et cū augmētatur accntia et sputū et incipit remoueri a siltērubedie aut subcitritūte i albedinē tūc ē augmētū. Et cū sputū iam ē albū eqle pñm etc. et accntia remittunt tūc ē stat⁹ q ad alterationē mae declinatio qm ad accntia: et cū sputū minuit vel incipit minui et accidentia remitti notabiliter tūc ē declinatio. Cūqz sputum totaliter remouetur et cessant accidentia: iam cōpletur declinatio: et ex his inferitur in ea pleuresi q terminat p paulatinā cūonem tpa accntiūm: mae nō coicidē: imo augmētū respectu mae pñctiō ad augmētū statū accntiūz: et stat⁹ et declinatio respectu mae pñctiō dclinatiōes

De pleuresi.

about 1000 ft. above the level of the sea.

[illegible]

etatis ipibus anni aeris ipressionibus: quoz pñderatio medi-
co pñter. Rõne g etatis frẽqñtius accidit pñtis senib⁹ qz his q
in alijs etatib⁹ pñtuiti sunt. l. xxx. annis vel circa vsqz ad. lxx. an-
num. Et in hyeme frẽqñtius qz in alijs: 7 in pñtione boreali fri. 7
sic. qz in australib⁹ aut in ceteris. Qñ. n. fuerit hyeme borealis
notabilr fri. 7 sic. tps vero pcedens austrinum 7 pluuiosum ea
hyeme pleureses 7 periplemonias expectare oportet.

Capitulum de periplemonia.

Periplemonia dicitur etymologice quasi ppe pulmonis: 7 ē
diffinitio apia calidū in pulmone sue caliditas i
sit ei p cām essentialē siue accitalem p putrefactiones
aut aduersionē. Ex q inferi q nodus aut glādula aut alia hmōi
adubelet phlatica aut apā aquosum aut phlaticum mole aut se
phibros purū aut nō purū gbus nō isit caliditas notabilis nec
de p se nec de p accñs esto q sit in ista pulmonis nō sunt piple-
monie: qz ppter distinctiōe de hmōi. Al. facit capl'a. facit tñ capl'm
de bothor in pulmone qd ē pustula parua calida pulmonis qd
rõne paruitatis nō appellat piplemonia l3 possit dici piplemo-
nia parua. Venerat aut piplemonia dupl'r p viā paulatine cō-
gestionis cū mā ex supfluitate nutritiū. Aut ex nutritiōe ipso
paulatine pçgñtur faciēs apā qd in dies paulatine auget dōc
notabilr excreseat. Et l3 ē fm plm cronicū: aut p viā deflux⁹ aut
a cerebro hūiditate ad pulmonē catarrizāte aut a gutture cū lq
nātia mutat ad pulmonē vel ad piplemonia: aut a partibus pe-
ctoris cū pleuresis mutat ad piplemonia: frẽqñter ē sit in pul-
mone apā per viā defluxus humorib⁹ aliūde dfluētib⁹ 7 i pulmo-
ne pgregatas nulla egritudine pcedēte. Et ex his isert periplemo-
nia qñqz fieri incipiēdo. l. nulla egritudine pcedēte qñqz permuat
do. l. ex alia egritudine. Cae aut pñtute periplemonie sunt qñtuor
hūiores. verū frẽqñtius generat a phlate deide ex sanguine rar-
ro ex cholera raro ex melia. Sicut contra pleuresis frẽqñter ex
cholera raro ex phlate qd non ē abfqz rōne. cholera. n. faciliū
penetrat in rē dēsam sicut ē pñticulus: 7 in eo retinet nō aut sic
phla sua grossitie penetrat in rē dēsam: l3 bñ in rē rarā in q sua
grossitie facile retinet. Esto. n. q cholera facile penetrat in rē ra-
rā tñ ab ea sua subtilitate facile euaporat 7 resoluit qre 7c. Est
aut dupl'r fm. Al. vera 7 nō vera siue ppria 7 ezbedeng. i. no-
ta. vera siue ppria vt dicit. Al. auctoritate. S. ē q sit ex phlate cū
frẽqñtius eueniat ppter cās suprascriptas 7 min⁹ mortalis. Et
ppportionat supfluitati nutritiū ipsi⁹ pulmonis q phlatica ē:
l3 nutritiū sit cholerici⁹. Quāuis qdā opinent hūm maxie
Lōciliatorē dīa. ioo. rephēdēs. Al. dicentē supfluitatez nutri-
mētū pulmonis ē phlaticam cū poti⁹ sit cholerica. d3. n. ppportio
nari nutritiōe suo qd ē sanguis cholerici⁹. Et pñter fm Lōn-
ciliatorē hūmū dicē periplemonia genitā p viā paulatine cōge-
stionis ē cholericā 7 acutā qd ē p sensum l3 pcederet Lōcilia-
tor periplemonia genitā ex supfluitate accitālī ipsi⁹ pulmonis q
inest sibi a catarris dēcedētib⁹ 7 a vaporib⁹ a toto ad ipm elle-
uatis ēē l3 plm phlaticam. Sz frẽqñdo. Al. mīdendū ē supflui-
tate nutritiū ēē hūi ipsi nutritiōe sicut nutritiōe ossis dīat
medolla. Qñ q nutritiū pulmonis ē cholerici⁹ ei⁹ supfluitas
ē phlatica. Sz l3 sūt multe instātie d qb⁹ alias. Sz in sumā l3
Lōciliatorē pcedē hūmū oēm piplemonia genitā p viā paula-
tine pçgñtis ēē cholericā aut a sanguine acuto. l3 p viā defluxus
qñqz phlaticus qñqz choleric⁹ fm nām hūoris fluētis l3 p l3
phlaticam ppter cās supscriptas. l3 fm. Al. si p viā paulatine
pçgñtis generet ex nutritiōe ēē semp cholericā aut sanguineā.
si aut ex supfluitate nutritiū ēē semp phlaticam. si vō p viā de-
fluxus qñqz phlaticam qñqz cholericā. Signa qdā significāt
gen⁹ egritudis. l. ipam piplemonia ēā ab alijs dispōnib⁹ distin-
guētia. quedā cās ei⁹. qdā q salubris sit aut mortal. qdā tpa ei⁹
quedā modos terminationis. qdā longitudinē 7 breuitatez 7c.
Terminat aut. v. modis vt. d. de pleuresi. Aut. n. resoluit vñ in
sensibiliter vel sensiblr cū ei⁹ mā paulatine p spūit euacuat aut
idurat aut pmutat vel ad caput vel ad neruos vel ad pect⁹ 7 trā-
sit in pleuresim vt ad exiuras manifestas. Aut ei⁹ mā p vīnam
aut ei⁹ fluxu vētis eūatur aut maturat aut putrefit vt superius in
pleuresi 7c. Significant piplemonia ipam febris acuta 7 ceteris
parib⁹ acutior qz in pleuresi ppter cordis ppingitatem: maior tñ

aut minor fm cām faciētē ipam. Lōstrictio anhelit⁹ vehemens 7
maior qz in pleuresi. Altus tñ velox 7 frequens ē anhelit⁹ fm fe-
bris magnitudinē 7 ē cū magna necessitate euēandi ita vt arbi-
tetur se ex pñtō suffocari. Et qñqz ifirmus coactus erigit 7 stat
erectus fm eā positionē q orthomia vocat. 7 multoties nō pōt
bibere 7 nō nisi male loq. Dolor extēsiuus 7 grauatiuus nō pōt
pōgñtiuus sicut in pleuresi 7 ē dolor extēsiuus in pectore toto: l3
magis in ea parte in q ē apā pcedēs ex pfundo ad partē tora-
cis 7 ad dorsum fm icessum mediastini 7 pñticuli tegentis pul-
monē pulsus fm plm vndosus 7 diuersus multum frẽqñtior 7
rarior fm necessitate. Nec diuersitas puenit ppter vehemētē pu-
gnā nāe p morbiū 7 ecōtra nō tñ semp ē vndosus vtpote in peri-
plemonia cholericā aut melācholica. Nec pōt dormire sup dor-
sum nec sup latera nec sup facie l3 opz vt dormiat sedens: l3 fm
plm min⁹ molestet dormiēdo sup dorsum qz sup latera. Et colo-
ratur lingua fm nām cāe apatis: l3 fm plm sit iuicata 7 adhēre
at ei digiti tēgētis ppter multitudine vaporū ascēdētiū ad supe-
riora qñqz igrossat collū vt appareat sicut pter plenus vēto vt vi-
di. Et ppter hāc cās rubefiūt maxillē vt videant tūctē. Et l3 p l3
apparet plenitudo 7 extēsiō in tota facie 7 collo 7 oculi rubefiūt
7 tumescūt vt videant apati. Tussis in pñcipio sicca sine creatu
l3 pcedēte egritudine cū creatu pluri aut pauciori fm qñtitate
māe 7 ei⁹ digōnem 7 virtutis fortitudinē. Urina ruffa aut subrufa
spumosa liuida fm plm. Et qñqz sublingalis: 7 hic creatus ē
frẽqñter spumofus ppter pçonem aeris respirati sū humidita-
te q expellit 7 ppter vaporū multitudinem. Aliqn aduenit subeti-
mā extēte phlatica aut sanguinea cū multa vaporatiōe. Aliquam-
do sarra in mā cholericā. Signa cōrum facile elici pñt ex his
q dicta sūt i signis cāz pleuresis. Signa salutis 7 mortis ē su-
munt ex his q dca sūt in pleuresi. Fluxus tñ sanguis nariū nō ē
adeo efficax signū i significando salutē piplemonie sic pleuresis
7 ppter diuersitatē māe q ē grossa. 7 in periplemonia. vñ ē ei⁹ cri-
tis aptior p iferiora. l. p anū vel n. atricē: 7 qz nō ē tāta colligātia
pulmonis cū venis nariū sic pect⁹ 7c. vt ex anathomia p3. Et p-
pterea flux⁹ mēstruoz aut sanguis memozoidal⁹ aut cris p vñ
nā aut p fluxū vētris ē cōiter signū bonū i piplemonia plus qz
i pleuresi. l3 tñ diligētē atēde q piplemonia fm plm ē mortal.
pleuresi vō ecōtra fm plm ē salubris. Signa terminationis fa-
ciliter habent ex his q i pleuresi dca sūt. verū si puerit ad pleure-
sim alleniāt anhelit⁹ pñctio 7 fiat i pectore dolor pōgñtiuus. 7 ē
terminatio salubris l3 plm. Signa longitudis 7 breuitatis su-
munt ex dictis i pleuresi l3 frẽqñt⁹ repit piplemonia longior
pleuresi cū cōit pcedat ab hūore grossiori qz pleuresi. Lū. plon-
gas piplemonia pducit ad tumore pedū 7 hidropē frẽqñter pp-
nocumētū epi cōicātū. Signa ei⁹ tporū ppportionabilia dca sūt i
pleuresi. accit i pulmone apā duz nullo ca. nec p se nec p accñs
saltē calitate nōbili qd ē vt phlaticū sic dubelet. l. nodi aut glan-
dula aut mlicuz cui⁹ signū ē pñctio anhelit⁹ q idies auget fm
apatis augmētū tussis frēquēs sicca 7 caloris paucitas 7 graui-
tas sensata pñctio anhelit⁹ q qñqz alleniāt: dñde reddit. 7 qñz
accit apā molle phlaticū i pulmōe: cui⁹ signū ē pñctio anhelit⁹
salua plima: hūiditas multa i lingua 7 pñb⁹ oris lenitas pecto-
ris paucitas caluitas liuiditas faciei tēdēs ad colorē plūbeuz.
Et qñqz accit i pulmone bothor. i. pustula pua cala differens a
piplemonia sic parū a mag⁹: l3 ē rōne sue qñtatis sit apta facē
accitua piplemonie d qb⁹. d. Aut rōne putritatis sue nō facit eae-
neqz meret nomē piplemonie: l3 possit dici piplemonia parua.
Signa cui⁹ sūt grauitas nō multa pñctio aliqua anhelit⁹ cū
velocitate 7 frẽqñtia caluitas i pectore sensata 7 inflāmatio corpis
abfqz febre notabilr sensiblr. ē. n. neutralit⁹ aut fe. puaria vt to-
tū corp⁹ nō calefiat notabilr: l3 ptes ppingozes apati ampli⁹ ca-
lesciāt. Et qñz pgregat i pulmone agñtas siue apans siue nō q qz
nō ē cū calitate nōbili nō meret dici piplemonia: cui⁹ signa sunt
cōmotio d latere i latē. Lū. n. ifirm⁹ se reuoluit d latere ad latua
sentit ab ifirmo 7 forte audit a circūstātib⁹ sonit⁹ aq cōmote fe-
leuis aliq caluitate putrediali i ea accēsa pñctio anhelit⁹ iput⁹
subtile aquosum. color faciei albus liuidus cū apate vñdimali
extremitatū: 7 breuiter ē vt vñpō hidropicalis de qua possit esse
dubitū quomodo ibi pgregata sit an per viā defluxus an per viā

paulatine pgonis re. Est pterea bubidū est sit multe q̄statis 7 sin-
tibilib valde sic aq̄ 7 in meatib⁹ trachee arterie 7 spongiositatib⁹
pulmonis p̄cta q̄uo nō subito suffocet panētē penetrādo ad p-
tes angustas 7 phibēdo trāsitu aeris ad cor. Ad qd̄ p nunc dicē
dū pulmonē ēē diuisum in duos medietates. s. dextra 7 sinistra
mediatē mediastino diuidētē pect⁹ p mediū. pōt q̄ aqua in vna
medietate p̄neri 7 p alterā fieri ispiratiōē 7 expirationē: s. de
his satis p nūc. Accidit ap̄a i canna pulmonis qd̄ q̄q̄z vlceraf:
cui⁹ signa sunt febris remissa cū mā in ea parte collecta q̄ ex nā
morbi nō posset ēē multa. dolor 7 pulsatio dorsi ex directo spon-
diliū a. xij. spondili. ē. 7 a. v. j. q̄ in ea parte canna pulmonis si-
tuat⁹: q̄ sensibilis ē mediatē p̄ncipulo quo tegit prurius in coepe
ppter vapores disp̄os p corpus. Alr prurius in p̄stictōe nari-
um 7 nariū ipsi ppter ip̄os p̄p̄ngit ad canna pulmonis:
7 rauco do vocis cā nota ē 7 sp̄itū paucū: q̄z mēbrū ē dēsp̄uz in
q̄ nō nisi pauca mā sp̄utabilis pōt cōtineri. Et si vlceraf ē odor
oris fetidus 7 rep̄ntat in ore sic odor piscis 7c. P̄ronostica
piplemonia vt p̄lm ē mortalis. ois piplemonia cholērica ē mor-
talis: periplemonia facta ex s̄gnantia aut pleuresi ē mortalis. s. 3
p̄lm: q̄ aut iterificat in spacio. vij. diēb⁹ aut efficiunt empici 7 tan-
dē p̄tūci mē affoz. 7c. s. vt p̄lm si trāsuerit. vij. ē salubris: s. 3 tñ
rarissime trāsūt. vij. piplemonia diuturna pducit tādē ad nocu-
mētū ep̄asis: ita vt erret ei⁹ digestiua 7 tumescūt pedes 7 crura 7
stērdū vter. 7 pleuretide aut periplemonia habito diaria super-
ueniens malum.

(I) De empimate.

Empima ē collectio saniei i pectore siue sup diafragma
te in spacio iter pulmonē 7 pect⁹ aut i vna medietate tñ
aut in ambat⁹: q̄uis collectio cuiuscūq̄ humiditatis ē
si saniosa nō ēē: posset largo mō empima dici sicut collectio aq̄
sitatis vt iam vidi phlatis 7 sanguis 7c. s. hui⁹ cā multiplex ē aut
catarrus effusus ad pulmonē 7 tādē ad pect⁹: aut mā s̄gnantē
p̄mutate ad has ptes: aut ap̄a ruptū in pulmōne: aut vlcus pul-
monis: aut pleuresi q̄ post maturatiōē rūpit: aut saltē q̄ nō d̄bi-
te mundificat: aut effusio sanguis ad pect⁹ ppter vulnus extrin-
secū: aut ppter venarū intrinsecarū rupturā: aut aggregatio hūi-
ditatis in pectore q̄ postea saniaf: siue fuerit paulatine cōgesta: si-
ue a pulmōne d̄ruata aut aliūde p vias occultas: pōt ēē sanies
p occultos meat⁹ a multis partib⁹ corporis ad pect⁹ derivari: sic
in Joāne boiardo cūq̄ mā in pectore colligit⁹ terminat vno qn-
q̄z modoz. Aut. n. subito p̄focat sui multitudie: aut putrefit pul-
mo: 7 facit cadē in p̄lm: 7 s. 3 p̄lm: aut mūdificat cū sp̄ito fa-
cile succurrentē: aut mūdificat ex via vene magne 7 arterie ma-
gne ad vesicā cū vna grossa: 7 ē cursus ei⁹ p̄ua ex vena ad ep̄a
deide ad renes: Et q̄q̄z ad itēstina cū egōne: 7 sunt ambe lau-
dabiles faciētes sanitatē necessariā: sicut in dño Nicolao de bo-
nauerijs p r̄ia secessus 7 q̄q̄z apparēt tumore in cute pectoris
scindit 7 mā p forame illud educit. (Signa sunt febris minu-
ta q̄ q̄q̄z maligna mā 7 ampli⁹ putrefacta excrecit 7 augentur
valde: 7 forte ē febris minuta q̄ ē ethica. Scdm calefactio extre-
mitatū: aut manū 7 pedū ppter vapores illuc d̄latos. Tertium
grauitas 7 extēsiō qd̄ā in pectore p̄cipue in ea parte in q̄ sanies
p̄ncip. Quart⁹ ē tussis sicca i p̄ncipio in p̄cessu vō hūida cum
mā igredit pulmōne 7 sp̄ito educit. Quint⁹ rubedo maxillarū
ex vaporib⁹ ad ip̄as ascendētib⁹. Sext⁹ dolores circa eas ptes
ex moridicatiōe saniei 7 cū icipit malignari 7c. Septim⁹ corpus
extenuat⁹ 7 extrema tumescūt: s. 3 substantie exsiccat⁹ d̄bilitata am-
plius digestiua in extremis. Octau⁹ anhelit⁹ p̄ntes 7 freq̄ntes
sūt voces eoz qd̄ accidit ppter stricturā anhelit⁹ 7 labore in ane-
lido. 7 dicit. A. q̄ freq̄ntes sūt nares eoz. i. moridicatiōnū vt
dilatatiōis 7 p̄strictiōis nariū ob eādem cām. Non⁹ deiectio
appetit⁹: imo tādē ablatio. lesis. n. sp̄alibus: necesse ē 7 tandem
nālta ledi. Decim⁹ tumor aliqui⁹ exterius apparēs ex directo illi-
us partis in qua sanies collecta ē. Undecim⁹ iacēt 7 dormitū su-
per latere in quo collecta ē sanies: 7 super latere opposita iacere
nō p̄nt q̄z grauānt 7 suffocant a sanie pulmōne cōp̄mente: 7 per
hec duo signa distinguūt latus saniei. Duodecim⁹ signū sonitus
auditus in reuolutiōe de latere ad latus ex puris agitatiōe 7 diē
A. q̄ qd̄am itingūt filū in luto rubeo in aqua dissoluto 7 cū 3 eo
circūdāt pect⁹ 7 ille ē locus saniei in q̄ sit p̄us fili exsiccatio.

Signa salutis 7 mortis in empimate sumunt ab actiōe
lesa q̄ cū fortificant operatiōes 7 p̄ualecūt sicut somnus appe-
titus digō pulsus anhelit⁹ bonū. Ecōtra vō malū a q̄litate muta-
ta: q̄ si febris minuit 7 color 7 habitudo meliorat bonū. ecōtra
malū. Ab exētib⁹ q̄: facilitas sp̄itū 7 copiosi s̄m erigētiā mē
7 laudabilis vt q̄ appareat sanies laudabilis bñ p̄ditionata bo-
nū ecōtra vō malū. Et s̄lir exitus saniei p v̄rinā aut secessus siue
copiose s̄m mē erigētiā arguit sanitatē necessariā: s. si nō sit lau-
dabilis: Significat. n. fortitudinē virtutis 7 mē obediētiā cum
nō pōt expelli nisi refudādo ad venā chilis aut ad arteriam ma-
gnā vt supra scriptū ē 7c. Et s̄lir exitus saniei laudabilis cū p̄fo-
ratur locus empimatis: bonū: ecōtra vō malū. Distinguit autē sa-
nies ab hūiditate phlatica per odorē saporē calorē modū. hec
tñ distincte scribi nō p̄nt: s. 3 oportet hōz notitiā longa experiē-
tia acq̄r vt aggeneret habitus dictus gnomē. 6. ethicor. Et sa-
nies q̄z p̄mū descendit in aq̄: ecōtra vō hūiditas phlatica nata:
nisi sit valde grossa: 7 in partib⁹ suis tenax 7 iuisata 7c. Al.

Cū aliqui s̄b costis suis dolorē sentit pūgiūm 7 p-
prie q̄dō sicca patit⁹ tussis 7 febricit: expedit vt si dolor
sup pte costarū 7 ferculā tēdit fiat minutō ex basilica
ei⁹ p̄tis in qua ē dolor: nisi totū corp⁹ mltō sāguie p̄le-
tū fuerit: tūc. n. ex laterē p̄rio sāguis d̄tractō faciēda ē.
Egritudo quoq̄z si iā p aliquos dies infestauerit egnū
a p̄ncipio sui phlomia a pte dolēte faciēda ē. Quod
si dolor inferi⁹ ad pte costarū posteriorē tēdit: vter ex
d̄coctiōe q̄ in. c. de reumatismo d̄scripsim⁹ ē soluedus.
Abeli⁹ tñ ē vt phlomia fiat. d̄inde aqua hordei cū zuc-
caro assidue tribuat⁹: 7 si videris tussis ei⁹ vehementis
siccitatis: da ei⁹ diliculo oī die iulep. d̄inde da ei⁹ in po-
tu aquā hordei: 7 si eger fuerit d̄bil nutrit⁹ cū pane de
zuccaro. Si āt fortit⁹ fuerit aqua hor. vsq̄z ad diē quar-
tū sufficiat. Quōq̄z scireare cepit d̄coctionē quā in. c. de
reumatismo noiāuim⁹ q̄ttidie sumat añq̄z aquā hor-
bibat donec sanet. Si āt se. 7 acuitas pseueret 7 eger
in excreatiōe difficultatē patiat⁹ d̄t d̄coctio quā in. c.
de asmate noiāuim⁹ qd̄ s̄lir ē faciēdū cū saniei sit excrea-
tio. qd̄ si in p̄ncipio passionis qd̄ excreat⁹ n̄ḡ: aut val-
de citrinū appetit⁹: 7 sic p̄māserit: 7 feb. nō q̄uerit nec
calor vsq̄z in diē. vij. tiorosū ē: 7 si cū b⁹ toto aeris at-
tractio n̄ alleuat⁹: 7 in pectore affuerit ozegmō: aut in
maxillā rubedo 7 in oculis laborē mortis p̄p̄ius. Si āt
exteri⁹ i laterē appuerit rubedo: aut ap̄atio 7 cū p̄mū lo-
cus dolet: ponat d̄sup v̄tosa: aut eplm ex sinapi 7 si-
cub⁹: dimittant ibi donec locus vlceref. De his vō q̄
ex erroz stolidoz ad augmētū nocumētū accidunt hanc
egritudinē patiētib⁹ ē q̄ cū dolor sentit i p̄ncipio s̄b co-
stis existimāt grossā fore v̄tositatē: iōq̄z elm diamul-
cū aut eis silia egro tribuūt: eūq̄z iterficiūt hec passio
vocat⁹ b̄rsen: cui⁹ cā ē ap̄a qd̄ orit⁹ iteri⁹ sub costis ipo-
cundriorum.

Jo. Alr.

Diuidit⁹ s̄b capl⁹ i ptes octo. In p̄tia notificat p̄fēis. in 2. ibi
Expedit vt si. Curat p cūōnē. In 3. pte. ibi. d̄it aq̄ hor. Curat p
digestiua puenientiā in p̄ncipio cū tussis ē sic. In 4. pte. ibi. Et si
eger fuerit d̄bil. Curat p dietā. In q̄nta ibi. Quōq̄z scireare cepit
Curat p digestiua 7 mūdificātiā cū sp̄ito cū tussis ē hūida. In
vi. pte. ibi. q̄ si i p̄ncipio passiōis pōit signa male pleuresis 7 s̄
p̄l⁹ p̄ncipiose. In vij. pte. ibi. Si āt exterius ponit curā pleuresis
que exterius ad cutim permutatur. In octand. ibi. De his rei-
ro. Docet evitare erroz plerunq̄z medicis p̄ncipem. Que di-
cit in prima parte nota sunt et eos suppleat reliqua duo signa
gnālā pleuresi. s. pullū serinū 7 anhelit⁹ p̄strictiōes. In 8a pte in

rat p phlōmiaz basilice eiusdē lateris corpe nō exīte repleto: s; ipso exīte repleto. **Pr**io p phlōmiaz basilice pte pte vī lateris oppositū in pñ. scō p phlōmiaz basilice eiusdē lateris i augmēto q phlōmie maxie pueniūt doloꝝ ascēdēte ad furlū 7 costas supiores. S; doloꝝ ascēdēte ad costas inferiores docet soluere vētre cū medicina lenitina supius s;cripta i. c. d. catarro s; tñ ab solute: siue doloꝝ ascēdēte: siue s;cedat magis laudat phlōmiam q; farmatā. De his tñ inferius dicit q; q; ē oportuū. **In** 3° pte digerit i pñ cū aq; hordei exhibita frequēter. S; vbi tussis sit oī nō sine sputo: dari diluculo. i. añ ortū solis p vñā horā aut duas inlep. s. factū s; aqua cōi cū multo succaro. dūde p duas horas post dat aquā hordei ad educēdū qd p inlep. ē absterfus: 7 cū s; ad ifrigidādū 7 humectādū. Credo tñ aquā hordei cū succaro vtrāq; intētiōē cōplere. **In** q̄ta pte cibāt pleureticū s; bilē cum panata zucarata: s; meli⁹ ē vt panis sit lot⁹ ter aut quater. **For**ē vō cibāt cū aqua hordei sola vsq; ad quartū diē. s; vsq; ad statū accitūm iclusue. S; s; solo vt ipibus nris vtat pīfana hordea cea s;tili cū zuccaro. **In** q̄ta pte digerit 7 mūdificat cū iā s;rea tus iceperit: s; nota sunt oīa. nā mā exīte calidiori 7 subtiliori exhibet pmo. s. i diluculo s;coctiōē dictā in. c. d. catarro factā. s. ex ficubus curinis numero. v. i. iubarū numero. x. sebestē numero. rr. passularū. 3. x. ligritie. 3. v. coquant⁹ vsq; ad dūsolutiōē 7 colē tur. s. in. iij. s; aq; 7 denf ex hac oī die. 3. iij. cū. v. 3. murabo. viola cēi 7 zuccari viol. 7 p duas horas post det aquā hordei ad lauā dū ifrigidādū 7 humectādū. s; mā exīte frigidiori 7 grossiori digerit 7 mūdificat cū s;coctiōē deā in ca. de alimate scā. s. ficub⁹ da cūlis seie apij 7c. S; hec sola in potu exhibeat sine elio qd iubet administrari. **De** pte in sexta pte sūt nota ex supius dictis. **Silr** q; diē in septia ponunt. n. illa ad iuuādū nām in expulsione māe ad exteriora illud at emplm ex sinapi 7 ficub⁹ describit a. **AD** in suo antidotario. **In** vltia pte admonet medicū vt nō pperet ad curā nisi p cognita egritudine: 7 q; diē nota sūt. hipocritidias⁹ ptes vētris laterales supiores. s; hilia ptes vētris laterales inferiores.

Cum hoi supuenerit febris 7 anhelitu tātā panī cō strictionē vt se pfocari putet 7 in maxill ita vehemēs sit rubedo vt tice videant⁹: 7 anterior ps pectoris dolet 7 tussis adest: 7 qd cū s;reatiōē emittit existit spumolū 7 in pectore sentit grauitas sine pūctiōē 7 line caloꝝ: cui oīa hec accidūt acutū in pulmōe patit āpa 7 vocat hec passio pipleumōia. **In** pncipio igr curatiōis ei⁹ basilica ē mūnēda: dūde eger ex his qb⁹ mēdicat pleuretis est curādus.

Jo. Et.

Quidit s; capl⁹ in pte duas. **In** pma ponit signa. in fa ibi. in pñ. ponit curā. **In** pma pte ponit sex signa. febrē. s. pñuā cō strictionē anhelit⁹ maxillā marillarū notabilē rubedine vaporibus petētib⁹ supiora tussis frequēte s;reatu⁹ spumolū pp magnā ebullitiōē subiliatē mām: 7 pueritē ipām i vapores q; retēti s; mā viscosa: elleuat ipāz i diuers⁹ ptiū⁹ faciētib⁹ ampullas: ad qd adiuvat aeris respiratio p loca āgusta cui⁹ ps sub mā illa retinet faciēs āpūllas in pectore sentit grauitas 7 extēsiō sine pūctiōē 7 sine alia spē doloꝝis: q; pulmo nō sentit nisi p pāniculū iuoluē tē p quē āpate exīte i sba pulmonis nō sentit nisi extēsiō 7 p pāniculū suspēdētē. s. mediastinū p quē nō sentit nisi doloꝝ grauius 7 p eādē cāz nō sentit calor i pte āpata: Si at mā cōicāret alteri istoz pāniculoz sentiret doloꝝ pūgitū 7 calor. q; diē i scā pte nota sūt. **Cura** pleuretis duplex erigit regimē. s. tētatiū 7 curatiū. Regimē tētatiū ē q; nobis acgrit notitia. s. an sit pleuretis an doloꝝ refoꝝus: qd q; s; pñm medicis 7 medicis exercitatis in otescū raro ē op⁹ s; regio. **Uez. AD** vt appet ex pcessu sue opationis nō solū vēto sitatē: s; ē humorē iūdit resoluē si pau⁹ sit ita vt excusentur a transeūdo ad aliud gen⁹ curatiōis: **Cōpetit** g mā exīte pauca 7 apta p pōps cutis resoluī. **Tut** at ē pmo iclupere a calefactorijs humidis ex qb⁹ ē filū siue spōgia in aq; ca. iusa 7 optie exp̄ssa 7 petua linea s;tilissima circūclutur: totū lo cō dolēti applicita 7 bis aut ter iterata semp post ifusione ipsius in aqua ca. 7 optia exp̄ssione 7 circūclutōē cū petta sicca: 7 s; si viderem⁹ ipsi⁹ p̄ferētias. Si at dilatata mā doloꝝ augeret: ab hac opatiōē s;stēdū ē: 7 ad curā pleuretis pcedēdū vt. **De** 3° at sup

loco remanē tāto tpe quāq; vice donec calor ipsi⁹ tepescat: 7 dei de reinfundi in aqua ca. vt. s. qd apit⁹ fieri poterit si due spongie aut duo filtra habeant huic opatiōi s;feruētia: vna. n. remota. q; pñmū altera supponi poterit 7 apponat s;bite calida: s; nī acu te siue itēse. Et pueniēs ad s; ē sacculus ex fursurib⁹ frumētū magnus s; loci dolētis q;titatē bullitus in aq; leui ebullitiōē 7 loco dolēti post ipsi⁹ forē exp̄ssione applicit⁹ 7 pñm necessitatē reiteratus vt. s. 7 bis efficacior ē spongia siue filtrū ifusum in aqua decoctionis isfrascripte. **R. alice. 3. iij. maluap. m. j. f. lini. 3. s. florū camomille meliloti aneti añ. m. j. radices lote 7 nō abrafe excto ab ipso medutlio buliant fil⁹ cū reliqs medicinis in aq; fluuiali q;stū sufficit vsq; ad sufficiētē decoctionē maluauisci: 7 fiat vt ab initio dñi fuit. **Paritaria** quoq; cū oleo i patella mortificata: 7 loco dolēti supposita ē ad s; efficac: 7 reiteret s; necessitatē vt. s. **Ex** sicca at vaporatorijs ē saccellatio scā ex milio sale aut fursure s;bite calefactis 7 applicitis vt. s. Et si voluerim⁹ calefactoria media iter sicca 7 hu. aspgimus res sup̄ascriptas cū eas calefacimus vino aut aq; aut aceto aut ex his fil mistis: deide in sacculis ponem⁹ aut pus⁹ ex his faciem⁹ sacculos q; calefaciem⁹ sup laterib⁹ calidis asp̄sis cū s;scriptis aut ipos sacculos ifunde mus in hmōi s;bite ca. 7 post sufficiētē exp̄ssione applicabimus vt. s. **In** resoluēdo at cū his calefactorijs ordo seruandus ē vt pñm pñm ab hūidīs ichocemus 7 a s;biliorib⁹ gradatiz pcedētē ad forū resoluētia habito sp respectu ad māz resoluēdā: vt si s;tilis sit: aut grossa posita i superficie vel pfundo hūida vt sicca ca. vt fri. **In** mā. n. sicca siue cholericā: siue melica meli⁹ ē cū hūidīs pcedē. **In** mā at bu. siue phatica siue sanguinea audaci⁹ sic ca. **In** mā grossā cū hūidīs pmo tādē ad sicca pcedētē: in s;tili at cū sicca ad resoluēdū mām pfundā forū resoluētib⁹ idige mus q; sup̄ficiale. **Canēdū** tñ ē ne vapor ex vaporatorijs plur gēs ad nares egri ptingat. s; biluatē. 7 i trisūia generat 7 anhelitus necessitatē 7 forē p̄strictionē. **Lū** g ex serie opatiōis nre doloꝝ q̄tat notabilr aut in totū euanesct excusati sum⁹ a transeūdo vlti⁹. Si vō doloꝝ nō minuit notabilr aut forte auget ad curā vere pleuretis pcedēdū ē 7c. **Cura** vere pleuretis octo erigit iūctiōes curatiuas vbi p resōlōēz isensibilē aut paulatinā ex creationē terminet sic s; pñm ē i salubri. pma lenit vētre si fuerit p̄stipatus. scā miorat 7 diuertit cāz ancedētē phlōmia aut vēto s;atōē huic p̄portionata: aut farmatia: aut alijs generib⁹ diuerso nū. aertia reputit cām ancedētē ne transeat in pūctam. **Quarta** digerit tam cām antecedentem q; pūctā. q̄ta gradicat cām ancedētē. Sexta digerit cāz pūctā: 7 ad spūtū habilitat abstergit 7 mūdificat i isensibilr resoluētis videat pleuretis posse p. hāc viā terminari. septia accitūa corrigit. octaua ordinat debitiū regimē s; erigētia iūctiōnū 7c. **Vētris** lenitiū iux pñā intētiōē. **De** decoctiōis hordei maluarū manūz viol. blins. 3. xv. florū casie 3. s. olei viol. si pleuretis videat cholericā aut sanguinea. 3. iij. zucarī albusimi. 3. s. salis cōis. 3. ij. misce 7 fiat clistere. Si vō videatur phatica aut mlica dimittant m̄ses viol. 7 addat mercuria: 7 fursur 7 semē lini 7 oleū cōēz vtellū ouī 7 puluis zuccari 7 cū ceteris positū i alio clisteri 7 fiat clistere. Si at vēter fuerit lenis nō ē opus hac pma iūctiōē. **Phlōmia** minoratiua 7 diuersiua cāe ancedētis iux scāz itentōē s; mām peccās siue faciēs pleu resim fuerit s;guis solus aut saltē a p̄dominio virtute 7 ceteris ad s; p̄sentētib⁹ fiat q; citius ē posse: p̄missa vt. s. vētris lenitiōē si expedierit s;guis minutio satis copiosa. S; ex q; pte s;beat fieri apud medicos modernos ē multa altercatio cū qdā solūm ex saphenis: qdā ex basilica p̄ia dicit i pñ⁹ ē phlōmādū: 7 oēs qe suūuent rōnib⁹ 7 exp̄ientijs 7 p̄spis vī aduerijs successibus seque rōnes omittit. Sed p parte mea hāc viāz seque quā nūc subscribā: Solum in quattuor casibus mihi videtur esse facienda phlobotomia de saphenis a pncipio principiante. **Pr**imus qñ corpus eēt multum repletum 7 mā peccās verisimiliter multū. Scōs qñ eēt venenosa aut venenositatē attinēs 7 multū corrupta i putrida. Tercio qñ timerem⁹ rapit⁹ ipsi⁹ ad mēbra supiora. s. nobilia. Quartus qñ pueniret aut cū ea adestet retētiō alicuius cūctiōis p̄sute a mēbris inferiorib⁹ sicut retētiō mēstruoz sanguis hemoroidalis p̄solidatio vlcēru crurū antiquoz laqueaz nō venarū. S; in ceteris casib⁹ omittēda ē. **Quid** n. p̄fert phlōmia saphene in pleuretis scā p viā paulatinē p̄gōnīs aut ēi p viā**

[illegible][illegible]

fm tenorem virtutis et quantitate replens: sed non fiat nisi ex forti ca ne ma pgelet et sputu phibeatur et fiat coiter trasacta die tertia observans canonib⁹ supra scriptis in pria phlomia. De inde si fuerit ma peccas ppter sanguine farmacia educat ppor tionata virtuti et mae peccanti: vt puta qm aliqua ex ea q supra d scripte sunt in fa itentione obfuitis canonibus ibide descriptis hoc obseruato q iter hac phlomia et farmacia cadat dies medi us in quo virtus restaurari possit. Sz semp memor sis ne ven tre nimiu lubrizes: est eni pstantius vt sis nimis stipticus qz ni mis lubricus. Sexta at inuetio est vt ca pincta pleuresis digera tur paulatine p sputu mudificet: et p parte insensibilr resoluatur semp cauendo iuxta posse ne supuret. **Mudificatiu.** R. li. gritie rase et mude a cortice suo. **z. s.** hordei excocti. **z. s.** sebe. **z. s.** i. iulibay. **z. s.** i. violay. **z. s.** i. succi granatoz dulciu. **z. s.** i. aque vio. libre. iij. zuccari candi penidior diadraganti. an. **z. s.** i. s. incidant incidenda deim simul buliat ad leue igne vsqz ad co sptione tertie ptis aq et fiat iulep longu: viola tn ponat in fine ad buliendu: de hoc iulep tepido aut calido gargarizet et teneat ore lambedo deglutiat sepius in die maxie sto ieiuno. cui si op⁹ fuerit amplius mudificare et dirigere addat succi ligritie. **z. s.** i. se. malue semis maluanisci se. coius frioz an. **z. s.** i. z. de eo buliendo fiat iulep longu. Et si aplius fuerit opus mudificare et dirigere addat mellis violacci. **z. s.** i. zc. **Mudificatiu** cu sputo effica cius supra scripto: et digestiu. R. diadraganti frigidu Nicolai. **z. s.** i. iij. mucilaginis feminis malue et maluanisci et cydonioz an. **z. s.** i. j. mane. **z. s.** i. j. mellis vio. **z. s.** i. refo: met pfectio in forma mediocri ter liqda. Si vero sanguis fuerit in ca regit maior abstersio et minor in frigidatio. Et si ma fuerit viscosa aliqualis iclio: ad q oia pferit oxumel cu supra scriptis mistu. et p ppledo hac intio nem exterius vngat vt infra. R. oleoz vio. amigdalay dulciu. ca memillini butyri an. **z. s.** i. misce: in his oleis debite calidis infun dat petia lini subtilis vetus et iungat plicula pecia illa taliter in fusa sup extendat et fassiet necno fomentatio facta. f. ex aq de co ctionis maluy se. lini paritarie fenugreci maluanisci et silium. **Mudiu** eni dolore et sputu accelerant postqz sequat inunctio. aut emplastru subsequens. **Maturatiu** adiunao. f. ad mudifi candu et doloris sedatiu. R. floz vio. **M. iij.** mucilagis altee se. lini fenugreci an. **z. s.** i. floz camemille melliloli. an. **z. s.** i. floz cydonioz vio. amigdalay dulciu butyri recentis sine sale ana. q. f. ad i pin guandu farine ho: dei pres. **z. s.** i. farine se. limipte. i. ita q sufficiat ad inspissandu: flores buliant in sufficieti gntate aque ad facie dum bullitioes sufficiet p epfo: deim oia m misce ad lentu igne et fiat eplm zc. Sup apatis loco dolere plm hoc tepidu appo nat et qnz reitret bis in die. Si vero pfa fuerit in ca adhuc re gritur minor in frigidatio et maior incisu et abstersio sic bidro mel cu oximelle simplici et fir. de ligritia **z. s.** i. et aliqua ex supra scriptis pnt admisceri et pot fieri aqua mly cu cub⁹ passulis et ligritia necno loch de pino addat supra scriptis. Si vo melia fuerit in ca pferit decoctio ex melle passulis ligritia lupulibus bu glosa cui oximel addi pot si fuerit op⁹ incidere. Et si magis in frigidare vis ponatur viole in decoctioe aut addat sirupus vio. et si magis vis maturare addat in decoctioe se. malue cydonio ru maluanisci et ficus sicce pignes et loch de pino cu siru. de bu glosa melle vio. oximelle simplici: et cu mucilagine se. maluanisci se. malue et se. cydonioz fit ad is sublime: no ei sut expoliada abstergentia nec incidetia a maturatibus et remanentibus aspe ritate sic eni felicitatur opatio: exteri aut applicent in fra scripta. **Recipe** olei vio. amigdalay dulciu butyri recentissimi mucilagi nis maluanisci fenugreci se. lini misce. gbus si erit opus forti⁹ abstergere addant radices lilij et caules cu butyro. Sed in ma melica intedat magis mollificatioi et in phlatica magis abster sioni. Unguentu lene ppetes in pleuresi ex melia. **Recipe** mucil aginu maluanisci se. greci se. lini butyri recetio medlle crucis vi tulli olei amigdalay dul. lilioz. al. an. **z. s.** i. croci. **z. s.** i. j. misce. Septi ma intentio. f. correctio accidentiu pplet vt infra si fuerit istaia vigillay: primo lauent cura et barthia trahedo inferi cu decocti one dicta in fa itentione ex folijs lactuce malue zc. et ponant in decoctioe cortices papaueris al. et nigri et semē huiusgami: et vngant exteas tpa et frons cu diapopuleon addito et opio si

oportuerit. Et detur eet apud necessitate siru. de papauere fact⁹ ex se. papaueris: et non ex cortice: sz cu cautela ne ppingat sputu qd eet deterius: et si hoc timeret def cum aq mellis aut aqua de coctionis passulay aut silibus. Subeth si accidat curet odoraz do acetu acutu et ponendo petas in eo infusas circa fronte et tpa et apponendo vetofas pti posteriori descendo et faciendo clisteria ad hoc ppria et fricatioes fortes trahendo inferius liga turas et recurrat ad. c. de subeth. Subueniat aut frenesi: si no sit vera inducedo sonuz lauando dura et brachia vt supra in seda tioe vigillay sup pmissura coronal fiat embroca aut fomentuz cum decoctioe supra scripta p curibus. et diuidat pullus colum binus p mediu et aspgatur pluis usqz ami al. et tepidus ponat sup pmissura et dimittat p hora. Si aut ventre erit stiptico sic est vt plm in tali casu leniatur prio venter cu clisterib⁹ lenitiuis et et cu acutis si oportuerit: et fiat phlomia qm ma est in ascen su ex saphenis. et ponant vetofe in spatulis et natibus cu sacrificia tione. sz postqz ascendit virtute p sentiente fiat ex cephalica: aut phloment vene frontis aut fluxus sanguinis nariu. puocetur. et sup caput ponat embroca de aqua supra scripta. Et vinctioes in primis alterates et sonu inducentes et in pcessu aliquatulu ma gis resolutiue. Si vero ma repat ad caput et neruus fiant frica tiones in latere prio et sup locis les fiat vincto cu oleo camemil lino et lilioz al. debite calidis et inuoluant faldelle lane succide et fiant diuersiones debite p dia zc. Si vero accidat sincopis ex virtutis debilitate subueniat exhibedo modicu vini dulcis lim phati cu aqua hordei aut violay et ptusi pulli aut brody psupti Si vero ex raptu huoz aut vapor. ad cor fiant diuersioes oib⁹ modis supra scriptis et pfortet cor spualia cu odoribus bonis. **Sitis** vero sedanda e cum huectantib⁹ et vehementia inflamatio nis extinguentib⁹ sic aqua citruli melionis in di mucillago psily et psilibus vey oz vt no sint frie acu. et oz vt misceas secū aliqd ex abstergetibus subtiliter vt lenificet sputu: sicut zuccay aut suc cus granatoz dulciu. Et si fuerit sitis a cūmate spualiu admini stre libertas aeris tempati declinatis. f. ad hūiditate. Si aut fuerit ab ebullitio cholere ru. pferit siru. acetosus et vio. cu aqua pluria sedat eniz sitiz et aqua ordei facta. fm ordine et debita artem zc. **Fluxu** sanguis a naribus cōtinget si fuerit creticus no de bemus restringere nisi modū excedat. Et si fuerit non cretic⁹ p pter exuberantia sanguinis: pferit tūc phlomia et cetera q regre da sunt in pprio ca. et sit ex ebullitione magna cu extinguentibus et ebullitione sedantib⁹ pcedendū: ita tn vt non ppingat mā et spu tū phibeat. **Fluxus** ventris si accidat in principio morbi e fm vnū duoz moz: aut ppter mltitudinē mae pntia regulatois na ture et non e restringendus sequit. n. ex hoc anbelius facilitatio et litescencia febris: et est significatio bōa: aut eppter multitudinē mae pter hoc q regulet a nā: imo est sic egurgitans: et est signifi tio mala et pprie cu non sedat p ipsū pstrictio anbelit⁹ et febris inflamatio: tunc eniz supueniet forte mors in qro vel añ: nec hic est restringendus nisi modū excedat: sz obulandū male qūta ti humoris siue occulte siue manifeste ipedienti nām vt regulae re non possit et nā ipsa foueda est vt non cadat. Si aut accidat fluxus in fine morbi aut pcedete morbo e similis fm altex duo rū modoz. Aut eni est creticus expellente nā nociuū et separatē post debita digestionē et sequit siru. in columitas: et no e restri gendus nisi modū excedat: aut accidit ex debilitate mēbroz nā liū. f. ptractione digestiue et ptenue eoz: et sequit ipsum mors. **Hic** aut subueniendū pfortando vramqz virtutē cu interius et exterius applicitis ita tn vt sputū mon phibeat. **Alcola** at vel oris excoctatio si pueniat a vaporib⁹ febrilib⁹ acutis. siue a va poribus eleuatis ab hūoribus putrescentib⁹: aut in mēbris na libus aut in spualibus: aut ab ipso vlcere in pectore: aut pulmo ne. et denotat multa ipsius vlceris corruptionē: subueniendus est cu his que dicta sunt in cap. pprio cauendo semp: ne remedia localia sint stiptica multū impediētia sputū qd eet deterius. **Eo** uenit ergo retentio lactis in ore: et gargarizato cu eo et de coctio ne iuiubay diadraganti et huiusmōi in vtroqz conferentia.

Regimen Sex rez nāliu iuxta octauam intentionez. Si aer in actiuis temperatus potius de clinans ad calidū qz ad frigidū: sed tēdens aliquatler ad hūi

Subeth
Saphenis
Sitis
Fluxus sanguinis
Fluxus ventris
Alcola

De empimate

diuz, tūctur aer vāofus ⁊ vaporofus ⁊ fumofus ⁊ fupflue hu
 midus ⁊ aquofus: ⁊ fitr efluofus ⁊ ficcus. vbi āt eſſet magnuz
 cauma i ſpūalibz ⁊ ſitis ardēs ⁊ huiusmōi accidētia cū calidi
 tate fupflua poſſet aliq̄tr ad frigidū ⁊ hūidū decliare: nec fit ſuf
 focatus vapor: plēn? maxie exīte ſpū anxio: ⁊ cū anhelit? ſūt
 ſubſequentes ⁊ ſit mediocriter illūnatus: Hec tū ſi eſt ſpūs anxi
 us ⁊ vī infirmo q̄ ſuffocet ſit magis illūinat? ⁊ ſit redolēs, odo
 re remiſſo non ienſo. Sit eius ſonus cōlter. vij. vel. viij. horaz
 ⁊ magis nocturnus: vep ēt in die dormire pōt: ſz non icīpiat dor
 mire niſi ſaltē diſtante a cibo p vñā horā cū dimidia. ⁊ dor mi
 at nō reuolutus: ſed q̄ ſi ſedēs: ⁊ in ſitu fm̄ quē minus a dolore
 moleſtat. verū iacere ſup latus egz magis adiuvat ad ſpūdū.
 Sit eius corpus magis inanitū q̄ plēnū: vnde ſolicite eūet oēs
 fupfluitates catarrales p os nare ⁊ ſit ſolicitus ad tuſſienduz
 ſpūdū ⁊ nō parcat dolor: habeatqz p poſſe biſ in die bñficiū
 ventris. ſ. añ prādiū ⁊ cenaz. nāt̄ aut medicinali auxilio cū diu
 ſteribus vel ſuppoſitorio: vep ſi ſolū aſſellet i die ſemel ſufficiet.
 ſitr vrinā non reuineat: nec ſudorē ſtrigat nā iuitante geſcat nō
 exercit? vep fricatioes ſuaves a pectore infra ſupplet vice exer
 cit? ⁊ diuertunt ad inferiora: ſiant ergo aliqñ ſd ieiunio: niſi ſen
 ſerit ſe debilitari: parum loquat ⁊ ſubmiſſa. Sit gaudēs ſpēs
 ſolicitudinē timorē trifiiciā gaudiū magnū verecūdiā ⁊ oēs ai
 paſſiones excedentes euitet. In dietādo ad quatuor reſpiciē
 dū eſt. ſ. ad morbū cām eius accētia ipſius: eiusqz diſtātia ⁊ ſta
 tu aut ppingtatē. ſo ad fortitudinē vel debilitatē egri: tertio ad
 eius pſuetudinē. q̄to ad ipſius repletionē ⁊ inanitionē. Quan
 to eniz morbus ē iſcioꝝ ⁊ accidētia ſeniora ⁊ ſtatu ppingoꝝ cō
 petit magis tenuis dieta. Lā vero morbi magis indicat de qua
 litate diete q̄z de quantitate. Fortitudo virtutis inducat min? de
 cibo exhibedū eē: ſz plus p vice. Ecōtra virtutis debilitas: pſue
 tudo indicat tū q̄ntitate pīnuaz q̄z diſcretā cibi iuxta aſſoſimū
 vij. pie picule. Et ſub his duob? etiā ⁊c. intelligit̄ur frequē
 tius eniz pueris ⁊ decrepitis et hibendū ē Iuuenib? pſoꝝ p vice
 ſz rariuz ſenib? pīmis min? ⁊ rariuz q̄z ceteris. Repletio ē mī
 tū ē attenuadū indicat eꝝ vero inanitio ⁊c. Sz pene q̄ ſit pleu
 reſis ⁊ holiica vel ſanguinea mediocris ienſioſis cui? nat? deat
 et in ſeptia fm̄ q̄ vt plm̄ euenit in coꝝpe mediocris fortitudinis
 mediocriter repleto etatis. a. x. vſqz ad. lxx. in p̄ia die nūllū
 dz comedere: ſz ſolū bibere aquā oꝝ dei vel aquā zucarātā ſo
 lū. aut cū iulep aut ſirupo vio. ita vt aq̄ ſit tripla aut q̄drupla ad
 iulep que ſit facta fm̄ antē vt accipiat hordeū biſ p̄dionatio mun
 di a cornece exteriori q̄ p̄ius fricūtur cū pāno aſſoꝝ vehemēter
 plū vna aque biſ p̄dūate ptes. xx. dequoquat lento igne ſine fu
 mo ad pſūptionē mediētatis aut duaz ptiū auferendo ſpumā
 hic enī ē potus medicinalis abſtergens lauās ſputū facilitans
 ventrē lubricans oppilaōes apperrens ⁊ vrinā puoacās. Si
 vero velimus vt ſit pot? tm̄: friceſ p̄mo fortiter ⁊ excludant cor
 tices intrinſce ⁊ buliant vna p̄s eius cū octo ptiibus aque vna
 buliōe: ⁊ phibeat aqua illa: deinde pone ſup ipſuz aque calide
 libre. xx. decoque q̄ ſi facilitate vſqz ad liberē. ⁊c. Sitiz enī ⁊ etiā
 aſperuatē ſedat inſlāmationē extinguit pect? ⁊ pulmonē ⁊ guttur
 lenit vētrē lubricū facit p̄cordia hūctat ⁊ ſputuz facilitat. hec
 ſa magis p̄petit vbi eſſet pectoris aſpūas ⁊ ſiccitas inſlāmatio
 maior de aliqua ergo iſſap que magis facit ad ppoſitū bibat vt
 ſupra: aut ſola: aut cū iulep. Aqua vero zucarata ſit vt accipiat
 ſ. i. zuccan optimi ⁊. xx. aque decoquat ad pſūptionē tertie ptiſ
 aut mediētatis. Scōa vero die cōdat ptiſanā hordeacea factā
 ſ. aut et farina hordei debue cocta cū aqua: aut fm̄. Abſeue vt
 hec aqua vltia deſcripta p vltiorē decoctionē reſuſcōdo adhuc
 pap poſt pap circa. x. ptes aque inſpiſſetur aliq̄tr quouſqz biat
 mediocritatē inter ſpiſſuz ⁊ liqūdū ⁊ ē cibuz laudabilis in h̄ pro
 poſito de qua ſumat in prandio ⁊ cena. Tertia etiā die cōmedat
 banc ptiſanā altero ipſoꝝ mōꝝ facta. ſ. in b̄odio pulli pti. Et
 ſitr in die q̄rta ⁊ q̄nta. Die vero ſexta ⁊ ſeptia in q̄bus eſt ſtatus
 egreditinō ⁊ accidētia ſeniſſima itēz reddeat ad ptiſanaz pti
 mā: factā in aqua ⁊ nō in b̄odio cui pōt addere modicū zucca
 ri optimi ad libitū. Die vero octaua ⁊ nona cū icīpit declinatio
 reddeat ad ptiſanā in b̄odio pulli cū zuccaro: ſz pull? ſit ma
 ior. Decima ⁊ vñdecia adhuc pullus ſit maior ⁊ ſumat ptiſanā

cū pluri succaro. Sequentib' vero dieb' p̄t dare p̄sanā cū pul
pis pulli cōtusi cū succaro vsqz ad. xiiij. et post q̄rtū decimā ias
fere totaliter declinatē egritudine incipiat comedē p̄ter ferculū
primo de extremitatib' pulli: deñ vltiorib' dieb' ex partib' ma
ioris nutrimenti: et incipiat bibē pap̄ vini aquosi cū aqua zuc
cata. et tandē de vino dulcium aq̄ p̄dicta. s3 nūq̄ bibat vinū nisi
cū egritudo fere totalit̄ declinauerit et p̄cipue dalec sed solū a
quā de aqua in principio. Sed nolentib' p̄sanā def̄tētib' p̄
porinatis amigdalatū: aut lac seminū cōiūm friorū cū3 brodio
pulli aut panatella ita vt panis q̄nges lotus cū aq̄ calida. q̄3
uis s3a. phibuerit dari panē et fermētātū et nō fermētātū: s3 co
rigat laudando cū aq̄ calida vt supra. aut def̄t brodiū3 p̄sumat
abiciendo ptes vinctuosas cū3 succaro aut sine succaro aut cu
curbita in brodio pulli. aut aliqd ex maluis blite et spinachijis.
Sitr̄ auicule pne in s̄clinatōe vt supra de pullo. et sitr̄ p̄fces pui
petrosi iam declinatē egritudine et oua sorbilia p̄cedi possūt. po
nia aut̄ cocta p̄cedunt in fine mense: et granata dulcia. et p̄fectio
nibus pueniētib' in declinatōe marzapanis et amigdalos suc
caro et aq̄ viol. et pinee preparate p̄fecte et passule trasmariume
et scdm maiorē distātiā status post scdaz diem ingrossanda dicta
vt puta si d̄eat eē status in. xiiij. in tertia die debem' dare p̄fus3
pulli cū p̄sanā. et sic p̄tinuabim' vsqz ad. xi. die3. Deinde vsqz
ad. xiiij. demus p̄sanā solā. postea declinante egritudine redibi
mus ad p̄sanā mistaz cū pullo p̄tuso vt. supra. Si vō mā fuēt
phlegmatica vel melancholica et stat' sit eq̄. p̄p̄iquus cū3 supra
scriptis ingrossabim' et subtrahibim' vt an'. s3 faciem' d̄uerita
tē in qualitate ciborū nā in p̄ma die dabim' potū solū. s3 aqua
mellis pauci aut multū mellis scdm maiorē aut minorē calidita
tē. q̄ sit scd3 hunc modū. Recipe mellis clari. lb̄. i. aque cisterne.
lb̄. viiij. bulliat s̄it ad lentē ignem sine fumo ad p̄sūptionē tertie
ptis et disp̄ndē optie et coles. aliq̄ accipimus p̄tē. i. mell' et. x. vl. xij.
aque s3 maiorē aut minorē iflationē et ē. magis delectabilis et
cibis pueniētib' ē brodiū cicerū aut p̄sanā cocta in brodio ci
cerū aut in brodio caulū. aut in brodio buglosse et boragis Si
mā fuerit melancholica. et h̄ist ip̄sorū acerū que oia possunt fieri
cū3 brodio pulli aut sine scdm exigentiā teporū ipsius pleurefis
deñ deueniēdū declinatē egritudiē ad p̄fusū pulli et p̄fces et vī
nū et. vt supra. s3 scdm plurimā audacius possum' ingrossare
pleurefi p̄lantica et melancholica cū scdm plurimū itat' sit di
stantiō a p̄ncipio q̄3 in sanguinea aut cholericā et in his passu
le et pinee p̄parate magis pueniunt et hec dicta est regularis. At
n̄ aliq̄ op̄ellimur irregulariter dare vinū et p̄fusū i statu q̄n vir
tus dissoluit et deficit. Attende t̄n q̄ pueri frequent' sūt cibādī a
decimo anno infra. et scies a. lxx. supra oz cibare frequentius et
p̄cipue infantes: et tāto p̄ures quāto sunt aiosiores et h̄ntes plus
de calido et s̄itr̄ de p̄cipib' cū nō p̄nt multū cibū digerere vna vi
te. dabimus ergo infanti3 q̄ter in die nālī decrepitis ter vt plu
rimū et. Sitr̄ si pleuraticus fuerit a p̄ncipio. supra modū reple
tus stabim' p̄tēi solo potu duobus dieb' et si fuerit multū inani
tus a p̄ncipio statū incipiem' a p̄sanā hordeacea. Si at̄ reso
lutio non fuerit in possibilis imo tendū ad hoc vt sup̄p̄tē. q̄3
matie significat ex eo q̄d nō mūdificat in. xiiij. diebus imo cre
scent accidentia cū deberēt minui. s. dolor fe. difficultas et p̄stri
ctio anhelitus tussis tunc attēte p̄sideremus: an cū p̄dictis acci
dentib' ēt auctis s̄it fortitudo virtutis an non. Si p̄rio expecta
sup̄p̄urationē. si scdm morē et. c.

Ars vero pducēdi ad suppozationē ⁊ ex suppurati
one ad sanitatē sex exigit intētiōnes curati
uas. prima gđē ē apatis maturatio. Scđa ruptura ei⁹. Tertia
absterſio ⁊ mūdificatio. Quarta incarnatio ⁊ tandē ⁊ ſigillatio
qnta correctio accētūz. ſexta regulatio viē. Intentionē pmas
pplentres caleficiētis tēperate ⁊ cōiter humectantes cū viſco
ſitate quadā phibēt. ſ. forſit reſolutionē ne ſepareſ hūidū a ſic
co ſed rēmaneat ſiccū pmiſtū vt ſit equalitas ī toto ⁊ cūeniat qđ
lis maturatio p totū ⁊ h̄ iſterſit inter medicinā maturatiuā ⁊ re
ſolutiuā. ē enīz reſolutiua pūatiua viſcoſitate ne fiat retētiō ma
terie. imo fiat ei⁹ reſolutio p pte poſt ptes ⁊ attinet magis calidi
tati ⁊ ſiccitati qđ mā: mollicicatiua aūſ attinēz magis humiditati
qđ aliqua iſtaz ⁊ minuz caliditati. nec eſt inuſitata: imo poſo

[illegible]

rum diluina. pperat eni ad hoc vt hñs: cū equalitate resoluat
 7 qd nō remaneat ptes terrestres in fine. Et maturationū qdaz
 admittant interi⁹ qdā exterius dū lteri⁹ appliciū ipate maturā
 tū⁹ est aqua decoctio is ficū siccat: aut dactiloz: aut vtrūqz: aut
 aq decoctio is ficū siccat passulaz senu greci cu⁹ aq 7 vino coc
 to aut sine eo. Et possunt addi semia maluauisci 7 malue. Et si
 forti⁹ opus est vt i mā phlītia grossa addant radices lilij in d
 coctioe. 7c. Si vero mā in caliditate excedat accipiant se. malue
 cydomoz viole hordeū 7 coquāt i aq sufficiti cū zuccaro 7 ad
 datur et semē maluauisci 7 lini si aplius maturare necesse fuerit.
 Possunt et fieri ex suprascriptis aut alijs mistis cū his troscis
 loch. helecturia ca. aut fri. s. necessitate cū mucilage se. lini: aut
 se. malue aut se. maluauisci: aut cydonioz 7 exberi cū sirupo. vl
 ol. aut aliqua dcoctōe dlectabili 7 ex his teneat aliq in ore garga
 rizer 7 bibat 7 sūat acu. ca. Et maturatū⁹ at extrifecis qdā sūt
 embrocatoēs ex decoctōe maluaz altee fenugreci se. lini 7 silib⁹
 7 admistret potius cū filtro qz cū spongijis. 7 cū sedare dolorē
 oportuerit addant aliq ex anodis aliqñ resoluētia sicut parita
 ria melilotū 7 anetū. Et si forū⁹ maturare volueris radices hi
 reos 7 ex mucilage suprascriptoz cum adipe galline 7 anatis
 pnt fieri vnguenta. Et diaglon cū mucilagebus ē efficac. 7 pos
 sunt fieri eplastro 7 sunt efficacia valde cū maluauisco farrinis
 ad hoc ppijs pignedimib⁹ oleis 7 ceteris q in eplastris matura
 tius poni pſueuerit. 7 ex fortib⁹ valde pueniētib⁹ i mā phlītica
 aut mēlica sunt folia caulis in eplastro addita: adhuc fortius
 radices bireos: aut aliqd de galbano dissoluto in rob. 7 adhuc
 fortius si addat aliqd ex simo colūbio: imo hec sūt cā vt mā ad
 cutē qñz trahāt: s. i. icupiedū sp. a leuioribus habēdo respectum
 ad glūtatē māe 7 acētia 7 gradati ascendēdo 7 cū pficiē hec pri
 ma uentio gēstāt in aere ipato declinante ad caliditatē 7 sūt ei⁹
 cibi maturatōes sic ferculū ex malua blite siue siela attripice cum
 oleo amigdalino 7 ius cicez. abiecta pria aq: 7 kist et brodiūm
 frumētū 7 ius caulū. et in scōa mensa ficus sicce passule sine in
 terioribus dactili poma dulcia elixa. Scōa intētio pficiē aut cu⁹
 medicis ad hoc ppijs: aut cū motib⁹ pte apatā 7 quassātib⁹ aut
 extendētib⁹ ad qz intētiōne nō ē pueniēdū nisi pcedente ma
 turatōe 7 tā eturatio apate qd significat ex remissōe doloris 7
 se. 7 multiplicatōe grauedis in loco collectōis. Adedicē at sint
 calide lētētes subtilitātes scōz. Adēfue sirup⁹ de isopo de p:affio
 7 eius efficacior ē sirupus herbe benedestē cū melle aut decoctio
 elus sup:ra cū modico fermenti secū dūstēperati 7 cocti 7 fortius
 est succ⁹ eius cū fermento 7 melle. et fortius etis est si addat mo
 dicū baurach. 7 ppe cū nā est fortius 7 se. ē remissa: 7 in hoc ca
 su laudat. 7 tyriacā 7 mithridatū ad erupendū cū pseruatōe ca
 loris innati. exterius aut applicet eplastaz factū ex benedestur cū
 butyro adipe antiqua 7 melle 7 adhuc fortius si addat fermentū
 7 simus colūbinus 7 forū⁹ si addat baurach. eplastrū et fa
 ctū ex radice maluauisci bireos recenti sit coctis 7 pparatis cu⁹
 assungia veteri 7 farina fenugreci 7 se. lini 7 oleo lilioz al. ē ad
 hoc efficac 7 domesticū fatis. Et addat fermentū 7 simus colū
 binus 7 barach si oportuerit. Adotus aut ad h pueniētes sunt
 tussis fortis vomitus violēt⁹: 7 iacere sup latus egypti 7 subito se.
 ad sanū voluēt 7 se. Et in hac hora sint cibi ei⁹ s. i. bitōdes fern
 tate cū melle 7 pūfana ex farina frumētū 7 panis bñ fermētatus
 passule 7 ficus sicce grana pini cū ficubus 7 amigdalīs 7 dactili
 sunt. ppij. et si cū his q dicta sūt apā non rūpif opus ē vt apiat
 cu⁹ ferro: aut cū cauterio s. qz difficile ē iuenire locū saniet cu⁹
 ferro pforādo aut cū cauterio nisi aliqz tumor: aut qualitas mu
 tata appeat exteri⁹ pstātus ē vt a tali opatōe abstineas: nisi lo
 cus saniet p aliqd huiusmōi tibi māffestet. et in cā et quo māf
 festet tutius est primo cauterizare cū canterio potēiali vqz ad
 costas aut ppe: ita vt cauterizatio sit satis magna 7 incedēs secū
 dū incesū castaz: deinde cū phlebotomo pforare vsqz ad locū
 saniet. et si cū phlebotomo pria vice nō inueniat itez pforat fa
 vice 7 tertia in loco cauterizato imo in distincto locis loci can
 terizati donec inueniat. Illud eni sere sine dolore fieri poterit iaz
 loco morificato vt sup:ra o3 eni in hōc opatōe paulatī icidē ne
 cū phlebotomo pētrei interi⁹: 7 sanies in pectore colligat 7 si
 et ēpia. et ppea huiusmōi opatio nō ē multū tardanda ne inte

rius fiat eruptio 7 forte ad hāc opationē pueniētus ē pūū puū:
 7 sanies paulatī exhat iuxta can. ne virtus deficiat. et pſideretur
 qualitas saniet. Si eni eq̄lis alba cū puo fetore fuerit cu⁹ bona
 tolerātia bñ spandū est. Si vero hñs malū 7 pcedendū ē egū
 reficiendo scdm q o3: 7 quātū o3 cū vino ferculū carnib⁹ lau
 dabilibus 7 huiusmōi. Qualr at hoc vulnus factū sit tractādū
 videat ca. de ēpiate ca. Tertia rē plet abstergeia lauātia 7 mū
 dificāna hoc pri⁹ diligēt inuestigato q qñz sanies expellitur
 p plimonē cū tussī. 7 aliñ igredit venā magnā refudādo 7 tandē
 ep. 7 qñz expellit ad renes. qñz p pcauū epatis transit ad inte
 stina que oia sensus manifeste distinguit. Aliqñ in vacuitate pe
 ctoris colligit 7 ibidē diu retenta pducit ad malas egritudines
 nisi eni mūdificet in. xiiij. diebus pducit ad pūfīs. ex mundificā
 tib⁹ aut p os 7 tandē p viā pulmōis sūt aq zuccari: aqua hor
 dei aq mellis sirupus de ligritia de isopo oximel simplex: 7 tan
 dem decoctio radicū lilij celestis cū suprascriptis sirupis 7 loch
 de caulibus 7 loch de galla 7 ploria in alimate pferentia. exteri⁹
 aut applicent q resoluāt insensibiliter māz in pectore ptiā 7 cū
 hoc adiuent ad spūtū sic decoctio halasee. i. thumi isopi 7 ireos
 gbus possit addi lignū balsami spica 7 bueg. 7 acor⁹. i. astrolo
 gba ro. q decoctio debite ca. admistret cū spūgijis in ipsa infusis
 7 optie expſis sup loco pgregatōis saniet 7 post eo3 applicati
 ones ter vel quat ericetur locus cū pāno ca. 7 vngat locus cu⁹
 oleo de lilij de spica de aneto de alcāna de cipro. et fortius ē
 oleū de bireos de balsamo de gbus oibus si qñz maior resolu
 tio 7 ericatio addat sulfur 7 asfaltū. i. butmē iudaicū: 7 aggre
 gent cū melle vt adiuent ad penetratiōem aut pus iungat cū ox
 melle 7 ppe squillitico 7 dū sup aspgat puluis factus ex suprascri
 ptis. his at arsenitū. i. auripignētū si opus ē forti⁹ resolutioe
 addi pti. Si vō appareat mām ad vias urine deriuari adiuet
 cū dcoctōe radicū apij sparagi feniculi se. cōibus alkekēgi. Jie
 cum b:odio cicez 7 silibus vrinā puocatibus. Si vero ad inte
 stina dūuet adiuet cū medula cartani cassia māna 7 huiusmō
 di cū disteribus trahētib⁹ ad uēlia: 7 mūdificātib⁹ sic dco
 ctione agarici cartani isopi arithologie cū debita mellis quātita
 te 7 hñmōi. Sunt tñ qdaz q sup:ra p os adiuent expulsiōne p oēs
 vias suprascriptas sic ius galli antiq wē doctrinā 7 dēfue ca. p
 prio de iure galloz 7 gallinaz. Jie aqua mellis ligritie isopi car
 pillis ve. diuisis 7 iunctis: Jie cassia māna 7c. et ex medicis ma
 gnis administrādis cu⁹ moribus cronicis sit mēthridatū tyria
 ca athāsia q p oēs adiuent vias: medicis aut exteri⁹ sic de pi
 pibus de arse. 7 sulfure silibus nō ē vtēdū nisi cū cetera nō p
 lerint incipiēdo a dosi pauca 7 mior: aqua ab auctorib⁹ scripta
 sit pcpue a dēfue in. c. de alimate 7 gradati ascendēdo seruati
 canonibus ab eodē scriptis in. c. ppo de pleuris 7 de alimate: s. hñs
 nō ē vtēdū nisi cū i pulmōe 7 pectore ē supflua hūiditas nō
 corrigibilis p sup:ascripta et se. ē remissa 7 virtus pstās et pus
 suffumigis vtēdū ē sic si ex arse. 7 sulfure 7 croco fiant forme si
 lens auellāis cū adipe renū capre et ex vna eaz posita sup pri
 nis recipiat fumus p os. Si at aliqd hoz oportuerit dari p os
 def. 3. s. sulfuris cū quo sordili aut detur diasulfuris descriptioe
 mesue tantū dē est aqua mellis semel aut pluries scdm exigentiā
 7 si qd nocymētū acciderit ex ericactōe aut calefactōe corrige cū
 Jris scdm canones. mesue. Libte op sunt ius cicez ius caulis
 far hordeo ius galli antiq. Condiaturqz cibaria sua cū zuccaro
 aut melle aut oleo amigdalaz dulciū. 7 nisi fe. obſet aromatizē
 tur cū pipe: s. declinatē mā ad intestia denē q vētrē larāt sic mal
 ua bleta attripices 7 betōica que dī 7 leurengvel lenloga: decli
 nātē vero mā ad vias renuz sparagi bauia. i. pastinaca: 7 in fa
 mēsa dactili passule pinee pparate amigdale necnō pōa dulcia
 sir cydōia dclinante mā ad vias vrine pot⁹ at sit vino dulce aq
 mellis aqua zuccarata aqua hordei vinū d pusillis vinū alche
 fures 7c. si at mā in pcauitate pectoris colligat ad nullā ptiē dclī
 nans o3 vt pforat aut cū cauterio actuali vel potēiali 7 tandē
 cū sagiella vt sup:ra i scōa intētiōne dictū fuit aut incidat absqz
 cauterizatiōe locus at icidētib⁹ ē vbi aliqz exteri⁹ tumor: ep
 puerit. 7 si nullus tumor: appeat cōif fiat apno iter quartā 7 quā
 tā costā dīstanter a spōdilibus p quatuor. 7 vij. digitos in latere
 iū quo p si gna pphēdū sanie fuisset collectā 7 paulatī saniet

batur: et locus mūdificet ita ut si opus fuerit inciat aq aut vinū mellitū cū cathart. i. siringa et tādē aurei ut isra in .c. de epimate. Quarta rez pplet medicie icarnates tā interi? qz exterius appli cate: s3 aliqñ oz uti incarnatib? aliqñ redire ad mūdificatiā scōz qz necessitas expositulat aliqñ sit mlticere: epueniēbus lac asine capre vacinū et pecudinū plus incarnat qz capnū aut asininūz et gnālter lac ploris casei et mioris fositatis est imas icarnati uū et e3 magis mūdificatiū: aq orde decoctōis cācroz fluuia aliū scdm artē pparatoz succap. ro. bolū ar. scdm oēm modū administratōis: et mltie alie medicie qz repiunt in .c. de sputo san guinis aut pitū. Cibi at pplentes quarta intētiōe sūt aues p ue degētes in arboribus pedes et pies viscosē vituloy porcoz et huiusmōi. et ex feculis pueniūt tri. panniciū hordeū frumētū list fabaz pitū: ex farina frumētū āidi et orde rizi et lac coctum et ferula qz cū lacte fiunt. Caseus recēs nō salitus aut pauci fa lis: potus aut sit vinū mediocriter stipticū aut vinū dulce aq ea libeata: aut aq fluuialis ifusiōis gūmi arabici et rob myrtinū et sirup? eius etc. Quinta rē pplet auxilia sedātia accūtia supue nientia toti? cure pcessū qz sūt dolor se. tussis vellemēs pstrictio anhelitus angustie sitis vigilie abhoatio cibi qz tpe māuōis su specta sunt s3 maturata mā suspecta sūt magis p? eruptionē aut diu remanētia mortalia et p?cipue de loz se. pstrictio abelit? angustie solent ei h accūtia iuxta doctrinā. hī maturata apate remitti et ipso eruptio adhuc magis remitti saltē p? pma et .ij. diē: demū si cut mā paulatē mūdificat ita in dies paulatē emittit si ergo p? riū ho? acciderit qd aliud significare pnt nisi morbi pessimū: tē et pfūdā corruptionē precipue si sanies que egredē sit fetens mali coloris et subei. vep sūt aliqz accidētia minus suspecta si cipi gilia sitis appetitus defect? qz pnt hēre alia cās qz vlcēris ma litia et pfūdā corruptionē qz cāe pnt remoueri et corrigi: s3 si se quātur vlcēris malitia aut sint p?plicata cū alijs accidētib? senio ribus oio despondū ē. hec aut accidētia corrigūt remouēdo eo rū cās qd ex ppijs eoz capitulis p?siderandū ē. Sexta rē pplet debitiū regimē sex rez nō nālū scdm erigētā. v. intētiōnū sup: a scripaz de quo sufficiēt actū in regimie pleuretiā p resolutōz Si aut pmutet ad putredinē ad corruptionē qd appet ex signis ab initio dictis obuiādū est. phibēdo cām ancedētē ne trāseat i pūunctā oī auxilio supius dicto. s. phlōmia eū one etc. circa qz in h cāu debemus ēē audacio: es cū fere certū mortis imineat pch lū et festino auxilio opus sit. et cū adiuuare ut cā pūuncta exibat p sputū et resolutōz isensibilē et in h cāu ppetit oriel simplex cū adiunet sputū et sua acetositatē corruptionē. phibeat. etc. (Si vō induret. pcedēdū est cū mollificātib? interi? et exterius: iterius at cū sanonea qz cōdat et in ore retēta deglutiat: et cū decoctōe seīs maluanis et malue cidoniorū passulaz sicū sicap et huiusmōi mollificātib? ex qz aliqd post aliqd bibat i ore teneat et cū ea gar garizet. et exteri? applicēt qz mollificat ex his qz in apate scilicet pferre pfucuerūt p? acetū et cū hoc sint ppa mēbro cui ap plicant. s. pectoris: hec ex ppijs regrātur caplis. Si vero pmutet ad cāp nulla fiducia salutis hāda ē. s3 cū frigidis et hūidis est. pcedēdū: et cura blanditiā. Si vō pmutet ad neruos cerebz cor. etc. dicta est cura sup: in correctōe accidētū. Si vero pmutet ad exteriora nā iuuādā ē cū attrahētib? et tādē cura apatū ex trinsecorē. pcedēdū. Si vero ad pulmonē et pitū. pcedēdū ē cura pitūis. si vero ad pipneumoniā tūc. pcedēdū cura pipneu monie d qz isra s3 obuiādū est oī ingenio possibili ne mutet ad pulmonē eūando: diuertendo ēt cū vctosis sup loco pleuretis appliciū qz scarificatōe et sine: et sūt qñ pmutat ad loca nobilia. Cura pipneumonie sitis ē cure pleuretis quo ad oēs intētiōes curatiuas dictas in .c. de pleureti qz oēs hūic. c. pipneumonie ac comodāda scōz erigētā ipsius terminatōis: sūt eadē antidota sunt vtriqz cōia: oz tū vt medicie exteri? applicite iuxta sniaz. Al. sint magis pfūdātes i pipneumonia cū sit acute distatōz qz pleu resis ad qz pfundatōne duo iuuant vna ē forma medicinarū nā virtus eplastri magis pfūdā qz virtus vnguētū. Et vtr? em broce qz fomentū. Scōz in medicinis pipneumonie ponat aliqd acuatē hñs sibiū pitū sic modicū aceti acuti: sit ei ita modicū vt penetrare faciat et nō spurū phibeat n3 phibeat pmutatiōne pipneumonie ad pleuretiā. et oz vt maior sollicitudo ad mūdificā

dū cū sputo qd valde difficili? ē qz in pleureti nō qd pp loci bt. stantia: s3 pp nocumēti magnitudinē ad mē inobediētā ad qz iuuat statio sup loco isfirmo: tertio vt cū auxilijs nris magis iū damus eūare et diuertē ad inferiora qz in pleureti: ppierea p uocatio hemoroidaz ac mēstruoy ē vtilissima et vltia i pipneu monia: sic fluxus san. nariū ē vltimū in pleureti: et lōge melius ē phl? are saphēas i pipneumonia qz i pleureti cui? cā potissima ē qz pipneumonie cōit ē grossior magis petēs iferiora. Cura pipneu monie colerice qz almesir d3 ē difficilis: ē ei egritudo pacuta plu mū occidēs in septio vel añ et in hac opus est pluri extinctōe qz in pleureti a sili cā pp mēbro caliditate et cordi vicinitatē: dent er ga p os extinguetia fortia et in qz tūti notabili et actu frigidā si nō tū stringentia aut ppigetia sic aq melonis indi cucurbitē mucilage pñly aq solatri et huiusmōi: et exterius nō pōat epā: s3 vñ ciones sicut oleū viol. aut ephiatā: qz et si emplā frigidā sint cū calore reflectēdo interi? calefaciūt. Et p? fieri extētiā cū aqua viol. et modico aceti querit ei maior extinctio qz resolutio sicut in herisipila pura: et sūt oēm regimē reliquū magis ad frigidum declinet qz in pleureti. Cura at et reliquoy apatū pulmo nis qz nō dicuntur pipneumonie cū in eis nō sit caliditas notabil nec de pfe nec d? patcēs ē siliis cure pipneumonie: s3 ceteris pib? cum magis calis pcedē possum? qz i pipneumonia: si eni sit meli cuz curet cura pleuretis melacholice d qz supra si vero phlātū a phlate grosso curet cura pleuretis phlatice et pcedat cū mltiū hūidis mollificātib? aut pap siccis remisse calefaciētib? si vero a phlate subtili aquoso cū calificiētib? magis et aliquatū exicā tib? sputū calefaciētib? sputū facilitantib? In oī ei huiusmōi di spositiōe sputū facilitādū est vt in grosso viscoso iuuat cū subti liātib? et incidētib? Elez aquositas in pulmōe pgregata idiget p prijs educētib? aquositate ad qz p?cipue ē succus ieros cū edu cat aquositate et sit medicia pulmōis et p? opē. 3. ij. cū aqua mell et in hac audaci? procedē possum? cuz calidis exicātib? interiū et exterius vsqz ad sulfur et asphaltū et sitia exteri? applicita: et ue rius ēt medicamē de arse. et sulfure de qb? apud auctores in ca. de asmate et ēt supius i curatōe pleuretis sufficiēt actū est. ita tū apata multū cronicā pter bothoz: et plerūqz pducūt ad maluz exitus nisi diligēt curent. Cura bothoz in pulmone siliis ē cure pipneumonie aut pleuretis sanguine: s3 pp paucitatē mae et pui tatē eius ē facillī curatōis: et cū eūatōis s3 vt plurimū suppurē tur p? opē a ipso eruptio regendus ē eger diligēt cura vlcēris de qua supra in pleureti cuz terminat p supporatiōne actū ē iusti ciente ne aucto vlcere et malignato transeat ad pitūm. Ex vario lis eni qñz sit pitūis vt aliqñ vidī et p? opē min? aliquid ē p?o ho noxi medici et vilitate egri sup oēs egritudines aliquatū plurī piculi existare qz paucioris vt et ipse diligēs sit oēs pmeditās sinistros eūētus oiaqz sinthōatica occurrēt potētia vt ipis scōz erigētā succurrat: et ne aliqñ dicat nō sic putabā. hō eni est pñā tissimus oium qz sūt isra pcauz orbis lune qz semel piēs nō am plius reuiscit nisi in die nouissimo: sūt et alie rōnes qz diligēt aiaduertenti possūt facile inotescere etc. Apostema i cāna pul mōis in eode mō curat sic pipneumonia et pleuretis de quaz cu ra sufficiēt actus ē h addito: qz medicie exteri? applicite debēt poni posteri? sup spōdilibus: et anteri? i medio pectoris et dire cto pitū cāne apate: scōz qz medicie qz p os sumunt debēt poti? in ore tēti gargariari et lābi qz bibi vt ex ipis aliqd ad cāna pul monis transeat et si deglutiant paulatē debet deglutiri: nā cū me ri sit proximus cāne pulmōis in lōga mora sui icessus. et p mē meli? virtutes quoy pnt cāne pulmōis cōicari: et p? opē qz deglu tiunt alicuius corpulētie et viscositatis ēē debēt vt diu in transitu morentur: licet etiam bibita et comesta puiēt sicut etiam in per pneumonia. Cura empimatis magna ex parte habenda est ex his que dicta sunt p? opē de cura pleuretis p suppuratōz ē eni cura epatiā vna itēno p?cipalis. scōz oī mae sup diafra gmate pteite qz p tres vias pōt educi: aut eni refudat ad venā cō cauā transiēs p eā ad gibbus epatis et eride p alterā duay viay expellēt: si eni trāsit ad venā chilis descēdēt eride p emulgetes ad renēs tan dē ad vesicaz mictu educit. si vero et gibbo epatis transeat ad pcauz eride p melaraicas ad intestina secessu edu cit. et si p vtrasqz vias transuerit siml mictu. et successu educit qui

modus terminatiois ē laudabilis cū quo ē fiducia sanitatis s; rarissimū quem modum si nā tēptauerit adiuuāda ē si diminuta fuerit cū stupe ifase t bñ exp̄se d sup̄ apponi zc. Sieta in pncipio vsq; ad duos
his q̄ dicta sūt in c. de curatio pleuresis p suppurōne intentōe tertia. vel tres dies l; rōe vulneris dñt eē tenuis tñ rōe dñbitatis virtutis p
Si vero p se sufficerit nō ē impedidū ē s; regēda est debito regie sex rez pier resolutōez spiritū tu; ex dolore tu; pp emanatiōe saniei d; al
nō nāliū fm exigentiā accidētū et virtutis tolerantiā qd ex supradictis quātulū ingrossari: z ad frigidū declinare. Et in b tpe ē exhibēdū p
facile elici pōt. Secūda via eūōis hñōi mae vt paulatim refudet ad pus illi alteratū cū lacte semini cōiuz z succo hordei i brodio psuma
pulmonē z tādē p tracheā arteriā trāseūdo educat: q mōus terminatio da ē cura fistule. Impeidimētū enī p solidatiōis p̄t ex duplici cā accidē
nis l; sit frequēs: nō tñ ita tutus sic suprascriptū cū plerūq; nā deficiat ibendū ē de cibo bister aut pluries i die nāli s; virtutis p̄statiā t egr
a spūto aut ip̄i ibecillitate aut mae iobediētiā: ē ei difficilī grave asce p̄suetudinē. Transactis āt duob; vl trib; diebus cū tūc sit tēp; mūdi
dere q̄z descēdere. z plerūq; mā diu trāsciens p pulmonē sua nitrosita ficatōis dent cibi adiuuantes ad mūdificationē sic succ; hordei i opti
te vlcera dō pducit p̄stis hāc quoq; eūōne si nā tēptauerit adiuuāda ē niū z fistula. Et carnes laudabiles pluroz pducit zc. z postea aduenien
vt suprascriptū ē in cura pleuresis p suppuratōez itēde tertia. Restat tē tpe incarnatiōis z solidatiōis dent cibi magis inuiscentes sic spelta
tertia via si neutra istay nā tēptaret aut nō videat sufficiens. s; apire pe frumētū tri. z vinū ru. sp̄ tñ aliq̄li dulcedine p̄cipis: aut fiat tale cū a
cus aptōe penetratē itēri: ad locū saniei taliter vt pforamē factū san qua zucarata q̄ aqua si oportuerit ad maiōrē p solidatiōne possz cali
es possit educi. Sup̄ quā opatōez nō ē p̄sumēdū nisi duab; p̄ditōib; beari z tunc ēt exhibeant carnes laudabiles pluris nutrimentū sicut ca
p̄uati. Ip̄ia vt virt; sit p̄stas potēs hāc opatiōne tolerare. Scdā vt ali ponū facianoz z tandē capiet z castratū iuuēis: z extrēitates ho; aīa
cui mēbro nobili sic ē pulmo aut diaphragma nō sit ip̄essū nocumen liuz magis inuiscentes z tandē ad dietā sanoz paulatīe pducas. Si aut
tū qd nō videat corrigibile qd plerūq; ex lōga mora solet euenire z p vlcus vera p solidatiōe p solidari nō p̄tmo trāsit ad fistulā qd qñs acci
ptera cuz alie due vie eūōis hñi; mae nō vidēt sufficiētes: nō ē tar dit pp debilitatē p̄ticule p̄cipue cū sanies lōgā morā ibi p̄erit adhībē
dandū vsq; ad xl. dies in quo tpe solet eē nocumētū l; adeo imp̄essū da ē cura fistule. Impeidimētū enī p solidatiōis p̄t ex duplici cā accidē
vt decēps sit male corrigibile: s; quāto citius tāto meli; dūmō p̄mo vi aut ex p̄tina reaggreatōe mae siue saniei sup̄ diaphragmate aut p viā
sū sit neutriū aliop; ad hoc sufficē nisi vbi nā p se tēptaret hñōi mae ex paulatīe p̄gestiōis: iā digestiua dñbitata: aut p viā d flux; alimēde. p̄o ex
pulsione eleuādū in cupū z tumorē māifestū aliq̄ p̄t pectoris: tūc ei malitia vlcis factū in pectore: aut q; labia sunt inuerla aut gēta sit ca
oio adiuuanda eē nisi tā eē vltia virtutis dñctio. his q̄ p̄ditōib; stan ro mollis aut dura fistulosa. si p̄mū sit cā intēdēdū ē ad p̄fortatiōne
tib; sup̄ tali opatōe audēdū ē dūmō p̄rio ab egro aut ab amicis suis vi mēbroz spūalū z p̄cipue digestiē z expulsiōe ip̄oz z foriē exiccatōez
tali opatōe rogati fuerim; nobis tñ nō p̄mittēb; salutē imo rei dubiū tā cū cibis q̄z cuz medicis tā intē; q̄z extēri; applicitis: q̄ oia ex his q̄
eucū: s; assentib; q̄ si q̄ ē via solā hāc eē q̄ p̄uari possit: tūc dei noīe deā sit sup̄ inotescē p̄it p̄cipue ex cura aq̄ in plmōez: ex cura pleuresis
inocato ē p̄fortādū aut cū sagittella fo: ti aut raso: ita vt foramē sit sa deā sit sup̄ inotescē p̄it p̄cipue ex cura aq̄ in plmōez: ex cura pleuresis
tis angustū dūmō sanies p ip̄sū sufficiēt p̄t educi: aut f̄ra existēte suppurat intēde tertia. si vero ip̄edimētū p solidatiōis p̄uēret ex ma
mā saltē radicalit. z cū pauca se. cū cauterio actuali aut potenciali: s; a lia vlcis pectoris iā deā cauterizet totū vlc; cū ferro ignito aut auro
ctuali sit salubri; q̄zuis magis horribile: s; in oēs eucūz foramē sit tm vs ad p̄fūdū canēdo tñ a lefide pulmōis cauterizatōe satis notabili
vt sanies z trūbi si que sint libe p̄t egredi neq; fiat virtutes z spiritū deū fuit l; sp̄ mēorādo q̄ medicie in his vlcib; fistularib; dñt eē val
nima resolutio: fiatq; foramē istū fm̄ inessū costay iter quartā z gn de se sicce: z sicciōis; ceteris p̄ib; q̄z in alijs vlcib; cōiē occurrēb; et
tā costā mēdosaz distanter a spina fm̄ lōgiudine costay aliquāmluz l; s; his dñpōib; satis deā sint.

De spūto sanguis. Alio noīe z qd rei spūti sūguis sūt satis māifesta ē ei spūtu
sanguis. Emissio sanguis p os vñcūq; pueniat pp qd sciē
dū q̄ sanguis q̄ spūit aliq̄ dñscēdit a cerebro aliq̄ vēit ex na
rib; aliq̄ spūit ex p̄tib; ois sic gūguis z ligū: aliq̄ spūit ex p̄tib; gut
toris. s; a pncipio meri epiglōtis z a p̄tib; viciis aliq̄ spūit ex p̄tib; me
ri s̄to z alijs mēbris nālibus mediāte s̄to. aliq̄ spūit ex cāna pulmo
nis pectore z p̄aniculis it̄infecis ip̄i pectoris oē āt illd appellat spu
tus sūguis si p os emittat a quocūq; mēbro p̄uēat zc. Spūtu sūguis
ē duplex: ēi quodā ip̄tuosuz in quo ē egressio mlti sanguis: qdā ē
cū pauco ip̄tu z exitu pauci sanguis. z qdlibet istoz ē duplex qdā ē
creticū qdā nō creticū: z itēz qdā ē p̄dicitū z qdā sine p̄ditiōis. i. q
busdā ei sanguis dñrmiato tpe p̄gregatus postea expellit: qd frequē
ē a mēbris nālib; q̄z a spūalib; aut aīalibus: z aliq̄ ē illis sanitas aut
p̄uato a mltis egritudinib; p̄rio noticiā cāp̄ sciēdum q̄ sanguinis
aliq̄ egredit a vēis z arterijs: aliq̄ a mēbroz s̄b; si p̄mo mō egredit
tripliciter aut p̄pter ap̄ inōne orificiōz venaz aut p̄t refudatiōē aut
p̄pter solutiōne p̄tunitatis in venis z arterijs siue ille rūpan; totāl; se
cunduz latuz sūe in pte scindant aut fm̄ lōguz aut fm̄ latuz. sanguis
ā egredit pp̄ ap̄tione orificiōz aut q̄ orificia illa scā sūt lata in creatō
ne sua aut q̄ ex tpe dilatata sunt p̄pter malā p̄pōne humidā z calidā
lassantē aut dilatantem aut q̄ remota est pellicula regens ipsa orificia
aut ab hñoribus acutis corodētib; aut a medicinis fortiter abster
gentibus z orificia venaz aperientibus sicut aloes z medicie exol
uētes valde acute aliq̄ puenit ex debilitate p̄tentiue sequēte oēm ma
lā p̄pōne l; p̄p̄ie ca. z hūidā. aliq̄ sit sūguinis egressio p orificia p
m̄titudinē ipsius aut acuitatē aut s̄bilitatē siue subtilitas sit p cholera
aut p aquositate sanguis p̄m̄tā. aliq̄ l; sit per motū sūguis cū magno
impetu ad ipsa orificia p̄pter fortes motus corporales aut animales
aut p̄pter phlebotomiā trahentem san. ip̄tuose ad ipsa orificia.
z secundum hunc modū phlōmia safenarum. p̄uocat san. mēstmalē
zā vero refudatiōis san. a venis ē aut s̄bilitas s̄a. vñdecūq; pueniat
aut raritas texture venarū: hñōi āt cā ē frequēter ebullitū z in san. agi
tatio. cā vō solōnis p̄tunitatis venaz p̄iūcta ē aut multitudo san. exē
dēs aut acuitas san. aut hñoz corodēs venas aut v̄tositaz retēta in
eis scindēs eas. remotio: āt ē calūas hñoz ebullire faciēs z retētiō

De spūto sanguinis.

eūonum p̄suetarū sic san. p nares mēstrualis z hemor̄o. aut varicū
laq̄atio aut vlcēz antiquoz p̄solidatio aut alicui mēbri abscessio qua
pp̄ sup̄fluit nutrimentū illi mēbri. Q̄ae āt p̄mititue s̄t casū p̄cussio mor
sus venenozoz aer nimis estuosus aut nimis frigidus aut nimis sic
venia efficans z idurās pp̄ qd̄ parat̄ eruptōi āt ē p̄ōi a cāis tr̄infec
tōis p̄iūgē. cibi multiplicantes san. aut acutēs ip̄m. medicie acute cor
rosiue aut āp̄petate aperientes orificia sic euorbiū gūmi rute acressis
z aloes. sōnus mult̄ retinēs sup̄fluitates z p̄p̄e sup̄ re dura aut super
fluz pigritie san. bulliātes z acutēs nimia repleō z retēō eūonuz p̄sue
tarū z mor̄ fortes corporei z aiales sic ira timor tussis frequēs z for
tiz p̄diferatio acuitas vocis sine gradatōe z rixā. z pp̄ s̄ multiplicat̄ i
demoniacis z i illis q̄ rixant̄ ab oī re z p̄cedit̄ ex vomitu laborioso ster
nutatiōe exp̄ssione forzi retēōne anhelit̄ z cūb̄ hmōi motib̄ forziū.
z p̄p̄e factis sine gradatōe. solutiūz et vene z mēb̄oz s̄be pp̄ coroz
siones z putrefactōes z marie pulmōis ex hūiōz acutis in ip̄o p̄ge
stis aut ad ip̄m aliūde d̄riuatō z marie a cereb̄o. ē. n. pulmo pp̄ mol
litūe sue s̄be z ip̄i hūiōis acuti p̄nus in coroz siones z putrefactōes ad
q̄ fluxus san. sequit̄. ē. āt sciēdū q̄ cū vene s̄t san. p̄ter modū replete
nā tēptat̄ ip̄i eūonem p̄ regiones p̄ueniētes. s̄. p̄ venas nariū hemor
roidales aut mēstruales p̄ sp̄utū v̄i solonem sanguineā q̄ cū nō p̄t
illa loca expellē. tēptat̄ vene scissurā ne san. retētus rep̄et ad mēbra no
bilia p̄ venas magnas. s̄. cereb̄i cor z hmōi subito suffocando iteri
mat. san. āt mēb̄oz s̄ba egredit̄ aut pp̄ ap̄ata aut pustulas mēb̄oz
a q̄b̄ san. resudat̄ sic in pleurei z pipneumonia q̄ ap̄ata aliq̄n s̄t salua
q̄n s̄t sanguinea z q̄n resudat̄ mā nō ibibita nec igrossata. aut pp̄ cor
rosiones z putrefactōes aut pp̄ sanguisugā alicui mēb̄o app̄elās aut
pp̄ eradicatōz hūiōis cū mēbri s̄t ficie iuiscat̄ quō possit̄ et vena exto
riari z scindi. (Signa sp̄uti sanguis a cereb̄o ē nocumētū cereb̄i p̄
cedēs. z q̄ san. egredit̄ cū ex̄tione ad inferiōra. aliq̄n t̄i decidit̄ in os
absq̄z alio auxilio p̄ viā colatoriz z ap̄eriēdo os egredit̄. z si san. fuerit
arterialis egredit̄ cū maiorz ip̄etu z s̄t hūlior rubens cū claritate z sp̄u
molius z ei p̄ retētiō ē difficilis. z h̄ia signa s̄t san. venalis. (Signa
d̄o q̄ sanguis ille sit ex narib̄. ē frequēs fluxus san. nariū z illi attra
ctio ad p̄tes oris cū rascatiōe. z si ip̄siciant nares s̄t sanguinolētes. itez
in sufflatiōe nariū san. educit̄. si vero sit a palato egredit̄ cū rascatione
sensata in palato. z si a colatoriz egredit̄ cū rascatiōe sensata in cacu
mine palati. z si ē a lingua vel gingio solū exp̄untur. z aliq̄n in suctione
ip̄az. nocumēta quoq̄z horz mēb̄oz q̄ sensui subiacent s̄t declarant. si
vero egredit̄ a partib̄ gutturis rascatōe educit̄ in gutture sensata. z no
cumēta harū partū hec d̄clarāt. Quod si fuerit in canna pulmōis z
epiglōte egredit̄ cū pauca tussis. forzi rascatiōe. z dolor existit̄ in canna.
ē. n. sensibilis p̄ p̄aniculū regētē ip̄am. z ille q̄ ē ex venis canne ē min̄
spumofus z magis ip̄issus q̄z qui est ex pulmone. z similior sanguini.
q̄zuis nō sit in grossitudine eius q̄ est ex pectore. z cū hoc ex oib̄ blis
locis sanguis est darue d̄ntat̄ p̄terq̄z ex cereb̄o z naribus.

Signa. disponēs corporē ad ipm sic nuditas pectoris a car
ne cū strictura hūeri eleuari ⁊ spatula exteri⁹ eminētēs sicut curuature
alarū collū subtile ⁊ longū depressū inter alas ⁊ hūeros ⁊ frequentat
eōs ascula cū pūctura nūc apud dextrā nūc apud sinistrā spatulas:
nūc apd aliquā mamillay qđ si fuerit a pulmone ⁊ pectore egredit cū
multa tussi: nā qđto san. venit magis appinquo expuit cū tussi minori
⁊ a longinquo cū maiorē: ⁊ qñ dormit fr loco in qđ egredit addit ex
creatio ei⁹ qđ expuitur. Distinguit at san. pueniēs a venis pectoris
a san. pueniēte a venis pulmonis: qđ a venis pectoris pueniēs ē mio
ris qđtatis magis grossus: imo aliqñ coagulat⁹ sic eruga aut sangui
fuga cui⁹ coagulatio pōt fieri in pēuitate pectoris: ⁊ deinde sic coagu
latus igrediēs pulmonē expuit ⁊ pōt fieri cū coagulationē in pulmōe.
Sāguis at pulmonis nō coagulat pp multā cholere admisionē. itē
veniēs a pectore cū maiori tussi expuit pp difficultatē igrediēdi pul
monē. ⁊ maiorē distātiā ⁊ pp grossitiē. itē adest dolor pectoris: ⁊ ē pax
spumofus ⁊ signa his pzia ostēdūt ex pulmone puenire. distinguit at
pueniēs a sba pectoris a pueniēte a sba pulmonis sic accidit in apāt
bus ⁊ vlcery⁹ ipsoy p signa apātum ipsoy de qb⁹. s. ⁊ p signa vlcery⁹
ipsoy qđ b⁹. j. in. c. de pūli. Et veniēs a pectore ē cū dolore magis ni
ger min⁹ spumofus cū maiori tussi ⁊ c. sicut nūc dēxi ē: distinguit autē
san. veniēs ab vtriusqz venis a san. veniēte ab eoy sba p multitudinē
cū ē a venis: ⁊ p paratitē cū ē ab ipsoy sba: ⁊ ē abfcessus. in qđ collig⁹
imō manifestē. ⁊ venū spūū ab altero in vase in quo ptingit
pueniēs at a venis ē ptiūsus. distinguit at pueniēs ab aptione mea

tū q pntināt arterias pulmonis cū trachea arteria: q nālī dispōne s̄
peruij aerei z inuij sanguini a san. pueniēte ex fractura venarū pmo-
nis: qz ille ē paucus: s̄ vero mult⁹ z cū leuib⁹ remedijs ille facile curaf
h̄ vero difficulter. pueniēs āt a meri excreat cū vomitu z cognoscit p
nocumētū sensatū in ipō meri z ē paucus. S̄z pueniēs a stō cognoscit
ex dolore stōi. z q egredit cū vomitu: s̄ egrediēs ab epate z mēbīs q
sunt yltra epar mittētib⁹ sanguinē stō: cognoscit p nocumēta eep: z s̄
guis pueniēs a splene ē magis niger z h̄z odorē ponticuz. nota m̄ ne
ptingat error qñqz san. a pectore vel pulmone manāt ad stōm dscē-
dere: z vomitu educi sc̄ ecōtra aliqd de san. a stō extiens ad pulmone
dsceundit z tussi educit: z discernit iter h̄ q si ē a pulmone vel pectore i
pncipio z fm pluralitatē vicum expellit a tussi: raro vomitu. z ita fia
stō in pncipio z fm pluralitatē vtcū expellit vomitu z raro tussi creta
cognoscit qz ē termin⁹ alicui⁹ egreditus. piodus cognoscit ex ordie sui
piodi z fm plim. pueni a stō z ē per eū aliqñ salus: z p̄seruatio a mul-
tis egreditimb⁹: cognoscit āt puenire ex aptione orificioz venarū iqz
in pñ ē pane⁹ z augēdo pcedit z ē sine dolore. Ecōtra vero pueniēs
ex ruptura venarū i pñ ē mult⁹. S̄inde paucos z cū aliqñ dolore: dis-
fert āt pueniēs p refusaliōe ad vtroqz pascz qz ille ē valde modicus
z subtilis in cōparatiōe ad vtūqz istoz: s̄z dilataio orificioz a genera-
tione cōtracta cognoscit pp facile flurū sanguis a quacunqz cā.

Signa carum pmutuaru ff ipemet cde: cognofcit ai punire
er apatibus corioionib? 7 vlcerib? ex ipay pceffione
7 cu fputu fan. fuccedit fputo faniei fignificat vlcus ee ficut coriofui.
Corioionis figna fununt ex aniceffione cay: corioctum vt catarr
acuti falu vl fuppuratioe alicui? coriofui. 7 erit aliqñ febris pp mal
tia mae corioctis. ite forte pceffit fputu faniei vl alicui? cruffe vl pris
pulmonis. Et aliqñ appet fputu fite aq carnis lote pp paucum fan.
comiferi multe aqftant: ite icpit flut fan. paulatiz marie coriofione
erite? carne pulmonis: 7 no in vena: 7 qñqz dñde fluit fbito 7 expuit
res magne qstutis 7 color ei? e malus marie qñ coriofio pfundat q?
coruipit fan. viciu? . 7 et ppter noua mitione mae coriofio: vn co
lor appet luidus niger vl viridis 7 plus mafeftat illamalitia coloru
in pmo fan. erite qz in poftero 7 plus i paucio qz i multo. Et pp h co
gnofcit q? no e ab aptione ouifioz neqz abfatione vene q? i illis no
e color falvus. Et fi fan. e arterialis e feruens calidiffu? fpmofus fa
lies 7 cu fputo exies aut falcu cu maiori ipetu. 7 e ftibilo? rube? cu clar
tate cu? refecto e difficilis. Oppofite pditiones ff i fan. venale: fanguifu
ga at cognofcit ex puctoe pluries fenfata 7 q? bibi aqua cu q? habitia
Significat at fanguine fluere p eradicatoz alicui? pellicule fupficiali
7 aliqd vifcofu hñs pellicula anera? faguinolcta emittit. Signa au
corioz pparatoz ad fputu fan. dicent i ptifi. fz p cõplemeto doctrine
ff aliq notada: pñu q? i fputo fan. qñtuor timent. pñu ne nimis fup
fluat. fcoz ne fui multitudine fubito fuffocet. tertiu ne i aliq pte coagu
lef. 4ma ne fequat vlcus pp ipfi? fan. ftrictioz 7 putrefactioz: aut q? vul
nus no folidatu fiat vl? . Scdo notadu e q? flux? fan. ex pulmone e
valde malus 7 fterioz: qz fluxus fan. ex pectore pñb? ex caio: pma ga
mor? pulmonis ipedit folidatoz 7 auget fluxu fan. fz hec ca e et coia
pectori. Scdo q? fanies i mebro fpongiofo diuti retinet: 7 difficilis e
hñf. vn magis acut? ex acuta magis vlcera: 3° q? fofo ptinui in pul
mone ipedit anbelitu magis qz i pector: ex vn auget calitas 7 corp e
ficcaf. 4° q? caro pulmonis e multe paffibilitatis vn cito fit vl? pñuz
ad dilatatoz. 5° q? pulmo nutrit fanguie fbitu acuto ipediẽte folidat
ione. 6° q? pulmo e magis fubiect? catarris phibetib? folidatoz 7
augẽtib? putrefactoz. 3° notadu q? fan. exies ex narib? frequẽter i fono
7 alio? fcedit ad pulmonẽ q? dñde cu tuffi expuit. 7 fac fufpitionez q?
veniat ex pulmoe qre pñdera: an pceffit flux? fan. nariu 7 fig? ipfi? fu
per? dca i fluxu fan. nariu. f. rubedo facie: 7 oculi 7 fpiedo: coria octis
capitis alleviati p? gravitate 7 vt no fuma fit 7 fpice nares an fnt
faguinolcte 7 an ex fufflato fan. creat f hñs tit flatum dñu fuit c. 4°

Corruptionistica. De sputū sanguis in notabili q̄titate cū fe-
bre ē suspectū cū fe. significet putredinem
et corruptionē maiorē tñ iducit suspitionē sputū sanguis arterialis q̄
venalis. uno et sine fe. suspectū ē. Scd̄s qd̄ sputū sanguis cū tussi ex
pectore aut plmōe cū fe. et sine fe. malū. h̄z d̄tē? ē pueniēs ex pulmōe
et matie ex ipsa sba plmōis h̄z plm ducēs ad plūz qd̄. n. ē ex pectore
sanat velocitē et si n̄ sanat h̄z malitiā ulcerū pulmōis et multonēs fir-
cus fistulosi rediēs frequē cū sputo sanguinis. 3^m qd̄ sputū sanguinis
sc̄q̄s corrosiōis pulmōis ē mortale. 4^m sputū sanguinis cū vomiti
et in notabili q̄titate sine fe. aut cū modica fe. curat mltas egritudiēs

Uz languis cũ rascatiõe: aut puo sonitu q fit sine
 c tussi egredit̃ nō ē egro inde timēdū. Poterit eni
 sanari gargarisādo ea q̃ in. c. de signātia nomiaui
 mus 7 regimen subtiliando. 30. ar.

Almanzor. Voy. à la fin de l'œuvre

¶ **Q**uod si cū tulli supueniat sanguinis egressio: ē timor osū
Est tñ incipiēdū in curatiōe egri cū sanguinis istractiōne
ex basilica. dīnde ex trociscis istis in potu ē tribuēdū. q. R.
turis san. ora. amboꝝ añ 3. ij. ⁊ tertiā karabe. 3. v. bematitis
terre sigillate amboꝝ añ. 3. x. allūis 3. ij. ⁊ 5. balau. 3. ij. opij
3. ij. ravedenis. 3. ij. ex his oib⁹ fiant trocisci. x. de qb⁹ q̄tridie
vnius in potu sūat cū succo ozimi maioris aut portulacē: ⁊
si egritudo vebemēs fuerit alius circa noctē dādus ē. ad
tutoriū q̄q̄ accorari ptes supiores sūt ligādē ⁊ extremi
tates fricādē. p̄dec⁹ et p̄cipue si fuerit in eo locus dolēs ex
p̄dictis trociscis ex aq̄ ⁊ aceto epithimē. Et p̄terea ciba
ria succū vne acerbe ⁊ sumach ⁊ eius siliā auxilia admista
habeāt. Et patēs supinus iacēs de terra sigillata aliquid
post aliquid paulatim comedat. Zo. ar.

has supiores ptes sūt ligade: 7 sūt ptes supiores corarū fortē strige
do: q̄ ligature sūt mutade dscēdēdo 7 extremitates sūt fricadēdo autē
alie ptes q̄ supalefaciēdo nocerēt. q̄ntū q̄ locus pectoris dolēs ex
troci. p̄dictis cū aceto 7 aq̄ ros. mistis epibimef. Sextū q̄ cibaria sint
succus vne acer. 7 sumach admista habeat. sit tñ istoz acredo cū zuc
cāro dulcorata ne tussim excitet. Ultimū q̄ paties supin'iaceas aliqd
post aliqd de terra figil. comedat. f. lābēdo: vt aliqd ei' ad pulmonem
trāseat. ē. n. pp̄ia fr̄. 7 sic. stip. viscosa. (Cura spūti sanguinis a cere
bro emanatū 7 sūt druiati a narib' ad os p3 ex cura fluxus sanguinis
narū de q̄. 3. 7 sūt cura spūti sanguinis a pitb' oris 7 a pitb' gutturis
p3 ex p̄dictis in. c. de vulnerib' 7 vlcērib' ous 7 pitū ei' 7 sūt ex. c. d. v
cerib' vule 7 ē pitū adiacētū: 7 p̄ferūt eis retēdes i ore 7 gargarizati
nes rep̄ stipiciatū 7 fuscātū: sic aq̄ albus oī folā: aut i q̄ ifusus si
bo. ar. san. dra. dragagātū tū 7 sitia. q̄ i textu dca ff. itē succ' plātāgis
7 postul. cū filib' pmiste: sit actu notabil' fr̄: v' li loc' emanatiōis
sb̄iacet sensui ponat sup vena soluta aliqd pulneris sup̄scripti 7 aliq̄
tulū retineat bñ p̄ssum: q̄ si nō suffecerit p̄b' omef d cepha. vice post
vicē phlōia bñ ill' diuertēte: 7 paulatī sb̄iliorē ptes ei' eūante q̄ ē prioz
fluiui. Et si ceta nō p̄ulerit 7 sensui sb̄iaceat cauterizē canterio actua
li aut potētiāli p̄funde satis vt escara nō facile remoueat: 7 sūt reliq̄
re media i filib' castib' opportuna. Si vō spūti s̄a. sit cū vomitu ē hñda
dillgēs p̄sideratio. Si. n. sit crecūc aut pp̄ malitiā ei' q̄zto v' in q̄li ex
pellat: sinēdus ē nisi mōz excedat. Curatū. 7 p̄seruat a mltis egritudi
nib'. si vō nihil tē sit aut forte supfluat virtutē deq̄ciēs s̄itēdus est: p
cui' p̄strictōe erigūt tres itēdes p̄ter duas oib' cōes. p̄ma ē rectificā
tio mēbri a q̄ ē origo emanatiōis ei' remouēdo nocumēta illi' mēbri: 7
ip̄z p̄fortādo 7 sit mīnera hūoꝝ laudabiliū. 2. ē vt fiat diuersio cū sb̄
tractōe san. ex vena dseruiēt illi mēbro 7 cū applicatiōe vētōsarū sup
ip̄z 7 si ē a toto corp̄e pp̄ exuberantiā san. in ip̄o fiat phlōia cū iteratōe
ex basilica aut cōi: nūc dextra nūc sinistra 7 q̄nq3 ex saphenis: si retēti
mīstruoz aut hemor. fuerit i cā 7 si solū q̄zitate exuberet larga phlōia
v' mediocris faciēda ē. si āt sit acutas aut isflamati i san. cū sb̄litate
7 ebullitiōe subali phlōia vēdū ē. Et sūt si eēt subtil' pp̄ nimā aq̄itate
sibi admistā: mīoz tñ sit phlōia. 3. itētiō ē admistratio p̄solidatiū 7 cō
glutinatiū sic expedit: nūc vō q̄ p̄ingat san. 7 igrossant ex his q̄ dicēt.
Hui' tñ cura s̄ possit eē nota ex his q̄ dca s̄ i p̄iti. c. manifestior tñ si
ei' cū agem' d̄ b̄ipōnib' mēbroꝝ naliū. (Cura āt spūti san. ex pecto
re aut canna p̄lmonis ap̄d. 218. cui' doctrina sequar erigit duplex re
gimē vte 7 p̄ticulare. Vte āt q̄tuor p̄plef itētiōib'. p̄ma ē adeq̄tio san.
p̄plēda maxie d̄bro regie sex rep. 2. ē ei' diuersio. 3. ip̄i' mū d̄ificatio.
4. accētiūz correctio. P̄ria āt itētiō conigat nocumēta san. in q̄zitate:
aut q̄litate ei' aut vtulq3. 3. In q̄zitate qdē cū diuisione cibi 7 pot' ei
dimissione vini: 7 si nō p̄t diti sit stipiciū paucifex mltē pmūtionis cū
aq̄: 7 p̄pe ferrata extictiōis calibis aut in q̄ ifusū fuerit dragagātū: aut
aq̄ ros. 7 p̄pe d̄coctiōis rosaz sic. 7 si p̄t abstinē a vino bibat hmōi aq̄
cū rob mīrhino: aut bibat aqua d̄coctiōis iuiubar: 7 viet dulcia: 7 oia
q̄ dilatat 7 multiplicat san. sic frumētū 7 tri. 7 p̄stir oia q̄ sūt ex farina
frumētū sic alagāe 7 sitia: 7 p̄pe q̄n ē peccatū i q̄zitate san. nā hmōi q̄n
eēt peccatū i subulitate ei' p̄ferūt igrossādō 7 iuiscādō. 7 panis ei' sit
ex farina milij 7 siliqis aut ex his cū pauca faria frumētū pap̄ fermiū
tuo nō salū 7 sint p̄tēi sorbitiōib' facis ex rizo milio lētū p̄ma aq̄ ab
iecta. f. d̄coctiōis eaz 7 hoz kist ē p̄ueniēs. sūt kist fabaz aut sorbitiō
ex faria eaz. itē lūst hordei 7 p̄pe torrefaci. Ex olerib' p̄uenit portula
ca lactuca cucurbita cytrull' 7 castago. Ex carnib' p̄dices 7 aues miu
te extremitates viscosē vituloz p̄latrati 7 siliuz: sturtures 7 siles stipici
tate qdā p̄ticipātes: comedat tñ i pua q̄zitate cū sāguis supabunder.
itē caro cumuli capoli. Et ex piscib' p̄ices petrosos: q̄ tñ nō s̄ fr̄ci s3
affati aut elixi. itē cancri fluiuales cocti i lacte: aut aq̄ hordei 7 p̄pe tor
refacti. Fruct' p̄ueniētis sic stipiciū sic p̄ira cydonia forbe nespila: vūet
tñ oēs fruct' 7 ceta nimis acria aut acetosa dulcia amara falsa vntuo
sa 7 acuta: s3 isipida pōuca stipica p̄ueniūt. 7 si peccatū i sāguie sit pp̄
acuitate 7 subulitate ei' corrigat cū extiguētib' isflamatiōe 7 igrossan
tib' ip̄z sic cibi 7 pot' stipiciū extictiū isflamatiōis sic cibi ex lenib' aut
cucurbita aut citrull' 7 portulaca 7 plātago s̄ mirabiles: sedāt. n. in isfla
matiōe 7 stringūt san. 7 p̄cedant eis cibi pauce acetosifatis: sic q̄ sūt
ex prunis ceras acrib' granatis 7 carnes puaz auiū 7 extremitates aia
liū viscosē p̄pe cū remisse acrib' p̄dite. 7 p̄fert maximū iuuariū admī
stratio aq̄ ros. aut plātāgis aut portul. pmiste cū coriādoro affio aut se.
postul. papaueris i matutino. hec. n. igrossāt 7 p̄pingūt san. 7 laudāt
iuuibe 7 aq̄ d̄coctiōis eaz fruct' stipiciū 7 sic. 7 sile sit reliq̄ regimē sex

re pñis repñit in pulmone. itē medicay q applicat exteri? virtu
tes vir possit attinge ad pulmonē. q aut sumit iuri? si degluciat
multū trāsmutate sūt: eay vir? ē diminuta qñ ad pulmonē ve
nerit. Si aut teneat i ore vñ lābēdo sumat pay d ipsio ad pulmo
nē penetrat. pñis aut sūt calide z febrē augēt: aut frie z spūtu
ipediūt: z cū sūt tarde nō penetrātes: aut sicce z sūt spūtu ipe
diunt: z nocēt ethice: aut hūide z nocēt vlcere: pñis si vlcus sit
corrosiuū regñt tps anqz hūor corrodēs sit correct? z iteriz vl
cus dilatat z āpliat. pñis si vlcera pulmōis dīcūt curari idigēt
mundificatōe: q maxie tussim pficit: s3 tussis cōmouēdo āpliat
vlcus. itē addit i dolorē si vlcus ad pāniculū cōmuerit z dolor
ipe dīt p solidationē hūores attrahēdo: qre raro vlcera pulmōis
p solidat nisi fuerit mūda: z supficialia: z nō multū antiqta: q tñ
erigūt medicū prudētē z diligētē. Si vo pfūdēt notabilr i sba
pulmōis difficilime curāt: z si puenit ad cartilagies nō recipi
ent curatōez. hoies tñ magis suscepibiles cure pñis sūt i fates.
Crustosa tñ vlcera nō ipetiginosa aut pēdētia ab hūore adusto
qz hec difficilime rectificāt: s3 crustosa q supficialia z paucē sa
niet gbus facillime aduēt crusta siue cutis nō vera. facile rectific
ant. z si nō pfecte liberēt lōgissimō tpe durāt anqz egrū ad ite
ritū ducat ita vt aliqñ fm Aui. plōget tps i pñis circiter. xxiij. ān
nos. Vlcera vero diafragmatis i pte carnosa rectificāt: nisi vti
qz penetrēt. s3 i pte neruosa si sint aliqñ pfūda raro vñ nūqz cu
rā recipiūt. Vlcera vero mediastini facillr rectificāt qz vlcera dia
fragmatis z adhuc facillr vlcera pleure z musculorū iter costas
z costay ēt si sint corrupte s3 op? ē sectōe aut cauterio i pte extri
seca vt pueniat ad costā corruptā. Et ex his manifeste sūt dñe
vlece pulmōis. Vlcera vero existētia in cāna pulmōis si sint in
pāniculū tegētē cāna z cartilagies ipsius facile curāt. Si vero p
fundēt i sbam cartilaginu nō recipiūt curā. Cāe vlcis pulmō
nis qñqz sumit ex dispōne patiētis. qñqz ex fortitudine cāe im
primētis. pñis iōmō. aut ex pte cōpñonis z sic cōpñō fria ē para
tio: i pñis s3 Aui. qz cōpñō calida: q verificat i hoc tñ q hñt
pect? stricti? z habūdāt magis i supfluitatibus. cōpñō tñ calida
rōne acuitatis supfluitatū iprimētū i pulmōe ē magis pata ad
pñis: z certe vidi pñes pñicos hñtes cōpñōne calidā qz friam.
Cōpñō aut sicca z hūida sūt fere eqñr paratē ad pñis: sicca qui
dez magis rōne fracture vene. hūida vero qz habūdās i plib?
supfluitatū: qz plimo ē mollior. Ex pte sex? feie z masculi sūt fere
eqñr parati. s3 apud Athesue i mulierib? magis occultet qz in vi
ris. Ex pte etatis maxie parati sūt a. xviij. āno vsqz ad. xxx. fm
Aui. s3 fm hyp. vsqz ad. xxxv. i. ad finē cōsistētie qz pñit. qz in
hac etate ē pulmo satis moll. facile susceptiū? ipressiois. z hūor
res acuti multū iprimētis. In puericia vero lz pulmo sit molli
or: hūores tñ sūt paucē acuitatis pp multā hūiditatē obtūdetē
caliditatē: itē s3 qz virtutes nāles puerorū sūt fortissime optie
digerētes: z sua expellētes supflua. In senio vero pulmo ē duri
or: z hūores paucē acuitatis diuta caliditate ex decursu etatiuo.
Credo tñ qz rari? accidat pñis qz senibus. z si accidat pñis
facillr curāt qz i senib?. s3 i senib? nō curata magis occultet qz in
pueris. S3 merito cōpñonis pñi i pñis sūt hñtes collū gracile z
lōgū tedētes ad aīrio: a cū eminētia. z hñtes hūeros allatos si
cut sūt curuature alay z spatulas qñ a pectore sepatas. Isti enī
vidēt qñ allati. i. hñtes allas: z de necessitate hñt pect? cōstrictū.
Si aut cū hoc sūt macilēti: z hñt carnē mollē cū acuitate hūorū
z cerebz catarrizās: vt sit debile facile recipiēs supfluitates z nu
trimētū pñis. nō bñ trāsmutās cū multiplicatōe vñositatis in
pectorib? eoz z pulmōib? z pñibus vicinis: q multiplicat pp de
bilitatē pector eoz sequētē malā cōpñōne. z frequēter verat eos
tussicula cū pūctura alicui? spatulay aut mamillay: z pēcipue si
sint ex irascētib? facile z cholericū sūt maxie inter oēs parati ad
pñis: z pñie cū acuitate hūorū hēat carnē mollē. Cōpa enī
mollia sūt pata ad pñis: qz facile vlcera i sba pulmōis: s3 dura
z spīsa pp illud qz accidit eis dē de eruptōe venay. Rōne ergo
cāe iprimētis multe sūt cāe pñitue sicut aer. Autūnus enī mar
me facit cadē i pñis: z vebemēt? nocet factis pñis. itē pñō
borealis multū dominās z maxie qñ pcessu austrina. z sūt ecō
tralis s3 Athesue regio borealis multū fria z sicca. itē cibi z por
tus salis z acuti z capita replētis. itē retētio oliuz cūonuz pñueta

rū. itē mot? fortes corporei z aiales: qz vñas rūpūt. itē percussio
penetrās ad pulmonē casus z offensio z siles. Et ex corporeis
anecdētib? sūt hñitates acute repētes ad pulmonē sicut sanies
ab vlcere sgnāico. aut ab vlce pleuretico. aut empima. Si ei nō
mūdicat in. 40. dieb? s3 doctrinā hyp. ducūt ad pñis. lz i duo
bus videri vlcus pleuretici nō mūdicatū i qñmo: anies: qz
tñ nō duxit ad pñis. S3 cāe pñie p essentiā i pulmōe sunt bo
thor z variolē q vlcera. itē periplemonia: qñ trāsit i vlcē. frequē
tius aut iñt oēs cāo sūt catarrī a capite defluētes ad pulmonē.
aut sui acuitate corrodētes: aut sua hñitate supflua putrefacien
tes. Ruptura quoqz vñay i pulmōe a gbuscūqz cāis fiat: s3 qb?
dcm ē i. c. pce. frequē ducit ad pñis. Aliqñ ēt gnāt pñis icipiē
do p essentiā i pulmōe ex nutrimento suo nō bene puerlo: z ex su
pfluitatib? suis nō bene resolutis ob virtutū suay debilitates: q
diuturnitates i pulmōe ipm corrodūt aut putrefaciūt sicut qñcu
qz alie hñitates vñdēt qz ad pulmonē defluerit. z iō ex asina
te qñqz trāsit i pñis: s3 frequē? ecōtra pñis associet sibi asina
Signa qdā sumit ab exētib? sicut a spūto qñ ē grossū. sanio
suz: qz cognoscit qz fetet sanies qñ pñit sup pūnas. z h3 colo
rē albū tendētē i viridē vñ citrinū. z qz descēdit i aq. p hec tria a
spūto phlatico nō digesto discernit. nā si ēēt digestū descēderet
ad fūdū sicut sanies: nā de rōne slegmatū digestorū ē qz sit i gros
lata: z ad terreū deducta: iō descēdit i aq vt placuit Auer. i cōmē
to cāticop cōmēto. ix. hoc tñ signū solū nō ē efficax qñ ēt sanies
spuat i egritudine q nō ē pñis apud Aui. c. de epimate. Et qñqz
post spūtu saniosū segt spūtu sanguineū: z ē pñis signū vlcis
corrosiui sicut ecōtra qñqz ad sanguineū segt saniosū. Si aut i
spūto sint cruste aut aliqd aliud de pulmōis sba nō remāet du
bietas. Est enī certa pñis z falsēdo spūti arguit vlcē corrosiuū.
Et si expuit aliqd z sit grossuz ē ex pulmōe. Si vero subtile ē ex
cāna pulmōis. Et qñqz i vlcere magno expuit anulos ex cāna
pulmōis. Et nota qz aliqñ ē spūtu saniosū: qz tamē nō descēdit
i aq pp duo: pñio qz ē valde grossuz. z tenax z obulās mīte quā
titatū aque multū resistēt nō pōt ipaz diuidē. s3 qz forte ē cum
multa spūa z iclūsiōe multe vñositatis fūleuātis: qua pp spu
to solo nō ē credēdū. Urina pñis ē nāt scōz plm si nō habeat
aliā egritudinē cōpñatā in sba colore quātitate sedimine. Hec
aliquādo h3 oleagineitate in supficie: z aliquādo furfures z ali
quādo petala quedā. que oia significāt hūidi cōsūptionē. Ego
neas sūt nāles: nisi qz aliquādo pcedēt pñis sit fluxus liētericus
aut diaric? ob debilitatē virtutū nālū z ē malū signum. Sudor
quoqz fact? i fine digōnis qñ spargit nutrimentū p membrū ē si
gnū pñis. z malū significat eniz hūi debētis nutrire dissolutio
nē a calore pter nām. Sed a qualitate mutata: primū signū est
febris minuata pñi vñiformis: nisi qñ cibū sumit. z hec febris
ē ethica. s3 scōz plurimū pñis nō euacuet a febre putrida se
quente sanie vlcis: nec ex hac febre putrida ē lac pñis discō
ueniēs. z qñqz associāt eis alie febres putride. f. quotidiana ter
tiana quartana qntana z ē deterior: p viā signi: significat eniz vñ
timā exiccationē p quā hūores incinerāt z trāseūt in meliā. lz p
viā cāe alie febres sint deteriores qz magis affligāt z pp boctē
tiana ē media in malitia tā p viā signi quā p viā cāe. Color fa
ciei ē plūbin? lz post assūptōez cibi rubeat vaporib? sursum ele
uatus. extrema z pñie pedes qñqz tñ ēt z vñdian iā errante di
stina epatis z ipoz p cōitate ad pulmonē z supfluit vñe eozū
oi hora: qñ virtutes eoz debilitāt a retēdo nutrimentū z regimie
ei? z caliditas resolut i liquefacit: quapp nō attracto nutrimento
a pñis z hūido ipsoz resolutō supfluit vñe. S3 ab actiōe lesa
sumit signa qz male dormiāt. Scōz qz pulsus eozū ē minutus
durus frequēs vñiformis nisi qz cū cibū sumit excrecit z diuer
sus in fine debilitatis virtutis. Et anhelū? lz in principio parus
recedat a nālī: i fine tñ frequētat z diuersificat z appetit? ē diu
tus scōz plm z in fine aufert dolor qñ ē in pñis. f. cū vlcē pñit
ad pāniculū tegētē pulmōnē interi? aut exteri? alit nō ē dolor
pñis notabil. Signa aut caruz pñituaruz sūt ipemet cāe Sed
signa caruz p cōitate z p essentiā in ipō pñmōe sunt nota ex p
cedentibus capitulis. Quā ergo aliqua signa z maxie que sūt po
tētiōra ex suprascriptis ad sunt dñem? pcludere pñis adeēt p
pē qñ pcesserūt cāe vñuersales ad ipaz ducēt. Pñonostica

qñ in ptili spunt cruste sba pulmōis z annull eius z vene z lapi
li significat vlcus magnū z ppingatē mortis. Scōz qñ magis
pcedit in ptili spūtū magis ingrossat ipso lōgiōri tpe retēto pp
virtutis debilitatē. Tertiu qñ trisecat spūtū aut retinet i fine pti
sis tunc nōta addit sup qrtuz diē: qñz enī pstrigit anhelitus eoz
vsqz quo fiat insensibilis. Quartū casus capilloz curuitas vñ
guū vltimataz exiccationē arguētē significat ppingatē mortis.
Quintū si sup spatulas appeat postula sic faba tēdēs. i. vntitē
z fuscedinē morit post. xij. diēs. i. post multos diēs significatur
qñ hūor malign⁹ sit in cā. Sextū cū tussis vehemēs ducat ad spu
tū sanguis pūnuū ponit res fere i despatōe. Si enī aures tussis
cū phibitūis spūtū moriunt aut suffocant aut qz flux⁹ vētris su
puenit ob supfluitatū retentionē. Si at dimittūt tussire moriun
tar tussiendo spuēdo sanguinē. Septimū qñ ptilis par ipresse
rit z nō sit vlcus ābulatū z nō pēdēs a cā icorrigibili sanari pō
tēz nō apō negligētē z stolidū. Cū aut mltū ipressit cura hz plim
ē cassa z vana nisi iussu dei sic in mediolanēsi ordinis sci franci
sci de obvūtiā q post annū qrtū sue ptilis ex puto sanguis plu
ries iterato tandē venit post multā corpiē tabē ad ipotetiā ex pu
ēdi eoz eogmōe. Et cū credēt ptilis eē mortū primū euasit ex mi
raculo z in pignatus est. Vltimū fluxū vētris in ptili pntiosus
est. Sequitur expositio. Rasis. Almansor

Cum aliqz carnū diminutionē pati vñ post
tussim ex cronica passiōe z spūto sanguinis
aut sanici pcedētē lac asininū in potu tribu
atur. Qd si inueniri nō poterit caprinū cum
paucō zucaro dādum est cū quo ē panē lepe come
dat: ipsū que quāto plus pōt loco aq potu sumat vi
nū tñ subtile z tēpatū aliqñ ē tribuēdū. Nutrimētuz
qz egri sit ex carnib⁹ autū z bedina. Eger pīca añ pme
stionē z post balneū ingrediat qd nō sit calidū hz tepi
dū z in semicupio mōzā faciāt. Sūmopere vero ca
uendū ē ne vent⁹ soluat cui tñ si solū fuerit ex huius
pulueris bibitōe succurrēdū ē qz gūmi arabici spodij
koliarment semis mirtini oīuz añ. 3. fiat ex eis puluis
de quo in diē. 3. iij. cū sirupo de papauē albo aut rob
mirtino dent. huius quozqz pulueris bibitio oib⁹ ven
tris pstrictio indigentib⁹ q tussiz patiunt remediū af
fert: Cui plerūqz addunt xilo caratē de siria z bdeliū
de mecha. z Si lac egro febrē gnauerit auferēdūz est
ei lac z ptisana quousqz febris recedat. Bāda est:
Dein lac ei donuo tribuat. et si febris itēz redierit re
moto lacte ptisana ē dāda post cui⁹ recessiōne vt pxi
us ad lac ē redeundū hoc at semp ē faciēdū z neces
sitas vrget z vter sūmope custodiēdus est ne soluat.

De caplim hz duas ptes. In pīa ponit signa ptilis
In scōa curā ibi lac asininū zc. Pīa p sex dictis ma
nifesta ē. Et hā ps diuidit in quor. In pīa pōit regi
mē vite In hā ibi eger pīeterea docet vsū balnei in pī
sico. In tertia ibi sūmope docet subueniri fluxui ventris supue
nientū ethice. In qrtā ibi q si lac docet curare febrē supuenientū
tēp noticiā pīe pīs sciēdū q gnā lactis que pcedunt lēt hūa
nū asininū caprinū vaccinū ouinū egnū: humanūz qdē sūme
pferit cū ppietate currētē inter indiuidua spēi hūane: et melius
ē vt sugat ab vberē asininū ē magis subtile ceteris phibēs op
pilationē z ē absteriū vlcis pp multā ptē serofaz. Vaccinūz
at z ouinū cū habēat mltū d pte calēali z butyrosa mltū nutrit.
Caprinū vero est iparū apud. Auic. pō can ca. ppo. i. medium
inter subtilitatē lactis asinini z grossitiē lactis ouini z vaccini z si
militet est min⁹ frigidū lacte asinino z magis frigidū lacte ouin
nō z vaccino. Egnū vero abstergit magis z faciliat spūtū ppe
multā ptē serofā. Utere ergo his fm itētiōne q habes potioz
magis de fūientē tuo pposito. Sed in ipsius vsu fuent qnqz
pduōes iuxta aphorismū: Quod caput nō doleat q eger nō sit

febris. s. febre putrida n3 sit sicutulosus n3 vter rugiat n3 fluat
Sed si velles ipsū exhibere medicinaliter: In pīa die accipiat
paucā qstiatē sic a. 3. x. vsqz ad. 3. iij. cū paucō zucaro imēdia
te cū ē muletū ab vberē dein paulatī oī die dōs augeat vsqz ad
v. aut. vj. 3. z i plures: z sic pūnet ipsū quousqz senserit se iuu
ri. et si tñ melius vt sugat humanū ab vberē. Si vero febris aut
aliud nocumētū acciderit docet. Rasis in fine capli loco ei⁹ vi
ptisana hordeacea facta scōz artē de qua sermo pēctū i pleure
si. z sumat lac in mane aut añ cenaz iā cibo pcedēte digō: z p
ipsū nō dormiat nec exercitet z taret cibū p tres horas vt quo
usqz lac digestū sit. Pro scōa pte nota balneū ptisico pueniens
ē ex q dulcē tepida nō calida cū fiat ad hūctādū z ifrigidādūz
z tanto tpe moret in semicupio. i. i vase balnei quousqz versit
potuit impiesisse qd est cōter a qrtā hore vsqz ad mediā Lauē
dū tñ sit ne adsit febris putrida neqz venter lubricus nec mltā
debilitas. z ponat in eo cibo iā digesto quo ad pīaz digōnem
Leterē pūtiōes in vsu balnei sumēde sunt ex caplo de ethice: et
non est ita admistrādū a pīncipio: s3 marie puenit ptili declinā
te semicupitū tñ quasi mediū capies ppe sūptū nō eas pue
nietes ad balneādū ethicū s3 est vas in quo sedet crurib⁹ nantū
bus ex p corrigendis egritudinib⁹ mīciis illoz p colica. Pro
tertia pte nota vētris solutiua nō cōueniunt vt ptili vt ptilis est
cū nō sit m ozbus mālīs z nocerēt corpus ericcādo: imo si fluat
vter sūmope pstringend⁹ ē cū puluere a Rasi de scripto q ē frū
gidus siccus stipticus inuiscans z ē ppius p virtutē qrtā ma
rie pp gūmi arabici semen mirti z ylocaracē de seni. i. caruib⁹ d
regiōe illa sūt puenietes qz stiptice sicce z cū hoc pulmōis pferent
res xylō enī grece ē lignū latine caracē cornua qñ cornua ligri
bdeliū de mecha. i. de regiōe illa ē puenietes qz fm stipticū et vi
scosū: z ponit d mecha ad dīam bdelij iudaici qd ē calidū z nō
ē ita puenietes huic pposito reliq patēt. Duplex ē regimē habē
dū i ptili pīuatiū z curatiū: de pīuatiū sit pī pīmo qd duas
exigit itētiōes. Pīa ē phibere z remouē qscūqz cās potētes du
cere ad ptilis si possibile sit: q itētiō pīficiat curādo catarrū squi
nantū pleuresiz pīpmonia spūtū sanguis epīma z siltis si fue
rit in cā. Qd si nulla talis fuerit s3 solū dispō ad ptilim merito
pplonis ppositiōis etatis z siliuz de qb⁹ supra itēdat ipsaz cor
rectiō aut phibitōi vltērioris lapsus qd ā bñ ē possibile: Quā
ppter cauēdū est ab oib⁹ ciuiz z medicis acutis z moridicis
tūis z ab oib⁹ q extēdūt mēbra pectoris z clamos z rīra z saltu
luta z pcurēt oēs cūones nāles z tñ nō nāles lōge tpe pīuete
z reliquū regimē fuet fm q oz. Scōa itētiō ē pfortare pulmō
nez cū ppijs moderata stipticitate pīcipantib⁹ z hrys dyscrasie
pulmōis z ceteris nocumētis eius. et ex ppijs vñ pulmō vul
pis pparat⁹ fm artē ligrīa z succus eius capilli venieris grana
mirti rob aut sirupus eius h oīa singularit aut pūctis z ppiie
cuz aliquo dulci sic zucaro optie pīdita valēt in pīormatōe pul
mōis. S3 regimē curatiū. Ptilis est duplex fm melius vniuer
sale z pīulare. Vniuer sale trib⁹ pplet itētiōib⁹. Pīa remouet
cām ptilis. Scōa eūat mām nocētē in ptili. Tertia ordinat debi
tū regimē sex rez nō nāliū. Vex due pīe itētiōes in vnā possent
reducere. s. remouere cām ptilis: tā pducētē quā pīuatiē. Pī
ma itētiō pīficiat curādo catarrū si pendeat a catarrō. Silt vlcus
sgnantū pleuresiz epimate spūtū sanguis z huiusmōi si ab aliq
istoz pēdeat quoz oīuz cura pīgrenda ē ex caplis ppijs que
pīcesserunt. Atñ curando ista debēs ēt itēdere quātūz ē possi
bile ad curā ptilis cuz his q dicent. Scōa itētiō. s. eūo d3 pīa
si sanguis fuerit in cā cuz phōmia ex basilica. Pīo ad iuuā
dū multitudinē si fuerit dein ex saluarella ad diuertēdū si opoz
tuerit. et si retentio hemoroydaz aut menstruo fuerit in cā añ
oīa phōment saphene z pcurēt oēs cūones pīuete. Si vero
cholera fuerit in cā educat cuz decoctōe prunoz pīolap iuuā
ruz sebesten capil. ven. cuz eius. 3. iij. trahat cassie. 3. i. aut māne
3. i. s. iulep aut sirupū violacē. 3. i. sit tñ solitiū facile. Si tamē
venter esset pīeternodum stipticus: Vex fūe addit parum troi
scorum de violis quozqz descriptio posita est superius: s3 emit
tantur qzūm est possibile cum sint scamoneati. Et si phlegma
fuerit in cā exhibeant pilule cochie in pua dosi vt. 3. s. vt. 3. ij.
3. bdelij aut gūmi arabici. z si melia fuerit in cā def scēne aut

epithimū cū sero caprio aut filia. Sz in his vī dīctio iter Aui.
 z Abde. ex vna pte z Rasm. ppo caplo ex altera pte. pmi eni pci
 pūnt solutua iā dicta: Rāf oīo phibet solutua: Rō Rāfuit
 qz rōe ethice vitāda sunt solutua: rōne vlcis vt vlcus nō pue
 niūt: q ppter in pūti vt pūti ē nō pueniunt solutua. Rō. Aui. et
 z Abdesue q solutua pueniant vt auferat cā tā factua quā pferua
 tū pūti sic catarrus: In catarro enī solutua pueniūt. Item
 hūores maligni sup fluentes in qzto aut in qli ipediunt vt vlc
 ris: pulmonis p solidationē sic z p solidationē alioz vlcēz ergo
 cū oporteat cāz auferri solutua p pōz eūone erūt oportuna si
 cut z quotidie facim? in curatōe alioz vlcēz z pfirmat cū pp p
 sentia hūoris maligni vlcera ista fiat corrosiua. Rāfio ē q intē
 tio. Rāfio fuit solutua nō puenire in curatōe pūti vt pūti est.
 .f. cū ē facta z indepēdens qd ēt pūti nō negassent sz rōne cāc
 non rōe pūti pcedunt solutua. Tertia vero itentio exigit aere
 aliqtr frigidū tpātū in passiuis qzqz Bal. qnto d igitio caplo
 qnto reciet q tpe exis rōne intelligebat ipū pūti mōtes ca
 lidos z siccos pūssos a sole z elongat? a paludib? z locis bassis
 z mittebat eos ad mōtē altū in sicilia. f. ethnā vbi est pūti ignis
 z dal at cis tyriacā z metridatā qnto interiorū ca. vltio z cū tali
 bus plongabat vitā tandē tū mōtebant: nullus enī eozū euasit
 cū suis remedijs vt recitat ibidē. Et vt tollat pūctio z instantie
 q fieri possent Bal. pcedēs huiusmōi aerē ericcatē z calefaciē
 tē intēdit curā palatiua non verā que est vlcis ericcatō z cure
 non vere inductio. Sed Aui. pcedēs aerē sicuz in cura vere pū
 sis recipit ad pū? qd ē cū ethice z nō ad ethicā que nō pūremo
 nere sine remotōe vlcis pulmonis. Silr. Abde. pcedēs aerē tpa
 tū in actiuis ad siccitatē declinatē curā pūti z cui remissā ethicā ē
 associata. Ego autēz sū intēdēs cure vlcis z ethice eligo aerē
 frīg rōne ethice q rōe vlcis solūz deberet ēē tpātus in actiuis
 z eligo ipū tpātū in passiuis q rōe vlcis dz ēē siccus z rōne
 ethice dz ēē hūidus. Tu vō elige aerē q ppositū fuerit pformi
 o: oib? eq libratīs. f. ethicā vlcere causi z accidētib? q sz pūm d
 bent ēē pūm tpamento nō enī oia sēto pūnt mēsurari. Et pfer
 mutatio de regione ppa ad regionē z aerē sibi magis pfirmēz e.
 p si egrotauerit in regione z aerē sibi nō pūali redire ad regionem
 ppa z aerē sibi pūali. Dicta vō aliqtr hz respectū ad vlcis z in
 diget pūo abstergētib? z mūdificātib? z fo p solidantib?. Aliqtr
 hz respectū ad ethicā z in diget ifrigidantib? z humectantib? et
 bñ restaurātib?. Aliqtr hz respectū ad cām aut ad accūs forte si
 bñ pūctū vt exēpli gfa spūtū sanguis z idiget stipticis viscosis
 pstrigētib? ppterea medic? sit diligens: z fm erigētā egredia
 carū z accūs nō fm erigētā ētionū ordinat dietā. Ea tñ qb?
 pūtur sint facili digōnis bōi chimi pauca sup fluitatū quoz
 pū multū nutrit. Et oua foribilia testiculū gallozū carnes lauda
 biles vinū subtile. Et si aliqtr fercula nō hñna has pūctōes pce
 dunt ppē alia iuamēta sint cocta iurib? laudabiliū carniū Rōe
 ergo abstergētōis vlcis cōuenit ius cicep rubeoz coctoz in aq
 hordei excoctatū. Itē cicea ipsa fracta aut chist ipsoz sūt pūta
 ā ad nutriēdū pulmonē fo canē. Itēz pūfana hordei cū zuc
 cāro est pstantissima z aliqtr ponit mel in cibis eoz ad abstergē
 dū qn nō timet caliditas eius: panatella qz cū semib? cōibz fri
 gidis spīachie attritices blites borago buglossa qb? pōt addi
 pap feniculi aut petroselinū ius galli decrepitū cū zuccaro z semī
 nib? cōibus frīs. Itē brodetū ex vitellīs ouoz cū albumie addē
 dō modicū zuccarū aut vitellīs ouī cū lacte dōite coctis cū albu
 mine aut sine. Sz z ad p solidādū cū adest spūtū sanguis dant
 portulaca lentes abiecta p? aq far pūfana ex farina amidū rīzū
 pannitū spelta trī. sine allagane z ppe cocte cū aq calibēata Itē
 carnes viscosē sic pedes z ro strā aialū z pilces bñ cōditionā
 elixi aut assi nō fit. Sz rōe ethice pueniūt cucurbitū portulaca
 brodeti lac testiculū gallozū mūdū coeunūz crebella hedoz epa
 ta gallinaz cāci debite pparati sic pparant in ethicā. Itē lima
 tie ranetustudines q dōite abluant z pparant. Ad si salatas af
 fectarent pcedat eis aliqtr lactuca endiua borago cicorea lupu
 li q debite coquant z cū vino granatoy z cū zuccaro p dantur.
 Lac āpoia huiusmōi ē pueniēs: abstergit enī p pte serosaz p soli
 dat p pte calealē hūctat p pte butyrosam. Si ergo volum? ex
 bibere ipū rōe ethice sint aialia quozū lac sumit nutrita rebus

hūctantib? z ifrigidantib?. Si vō volum? vlcē abstergē nutrian
 tur rebus stipticis z inuisantib?: z ponat in ipso panis biscot?
 z sit lac calibēatū aut coctū cū lapidib?. Abod? at ē vt qnta ps
 aq plunialis cū lacte misceat postea calibē feruēs ter aut pluri
 es in ipū mittat vel lapides fluuij igniti sine fumo: z si aq secū
 pūmista ēē calibēata ēē pstantiūs: z melius aut aū calibēationē
 buty? sit ēēctū ex lactibus magis pueniēs ē lac adolecētis pu
 ellā lactātis. f. quā peperit si vis ipū frigidus z sit nutrita lactu
 cis z cucurbitis z similib? z si vis abstergere sit nutrita hordeo
 z cicerib?. Et si vis p solidare aut sanguinē sistere sit nutrita rīzo
 pūntio kist lentū alaganis piscib? z carnib? viscosis: pferit enī
 cū pūctate cadente iter indiuidua eius dē spēi z sugat ab vberē.
 post ipū ē lac capre sane rubee iuētis pcedētis folia salicis la
 cuce vitis si volum? ethice pferre. Si vā mūdificare nutritā iso
 po hāse feniculo hordeo z ciceribus z misceat cū melle. et si cō
 solidare z sanguinē pstrigere nutritā folij quercus piroz rubi z
 sitibus vel misceat cū zuccaro ro. Lac vero asine ē fridus z hu
 midus sz mioris nutritiēt: postea ē eqnū facilitās spūtū z mū
 dificans pp mltā pte serosā sz minus pglutinosā: hz enī pap d
 pte caleali nec multū hūctat cū hēat pap de pte butyrosa: p
 pterea ē mltū nutritēs z p solidās hūanū itaqz pferit cū pūctate:
 asinū cū infridatōe z hūctatōe z notabili abstergētōe: sz capri
 nū cū mediocritate sua hñs stipticitatē pl? magis alijs valet ad
 p solidandū. Egnū vō pp multā ferositatē magis valet ad mū
 dificandū. Sz ouinū z vaccinū cū grossiora z hñta multū d p
 te caleali z butyrosa valet magis ad nutriēdū z p solidādū. z pe
 nes Aui. asine dñt ēē elongate a pū quatuor vel qnqz mētib?
 Abulieres vō p mēsem z credo q capre dñt ēē elongate a pū sic
 stiaz pp abhōiatōez nō sugat ab vberē: sz inuase mūdo sumat
 z tepidū sic mulget bibat: pcedēte cibi digōne celebrata: z tar
 det p mētionē p tres horas: aut tāto tpe donec sit digestum. Et
 mēse dicit q cū lacte dens tortelle triturate. i. panis biscot? qd
 marie vep ē vbi opus sit p solidare aut sanguinē sistē: sz. Rāfio
 dat lac cū pāe Aui. vō zuccaro: z inchoandū ē a modica qzti
 tate pūctis aut tres dies vt puta ab. 3. iij. postea dens. iij. p totū
 dē dies z sic paulatine augendū est donec pueniat ad. 3. vi. vel
 plures z deī pmo semel in die postea bis z secū aliis cib? nō cō
 misceat nec sumat donec digestus sit. Itā at gradatio sit vt nā
 assueat z nō inducat lubricitatē vel febrē: Et post lactis sūpti
 onē nō dormiat nec exercitet. Rāf at tñ pūctū lacte vt dicat q
 qnto plus pōt loco aq in potu sumat: dat enī ipū in potu quōti
 dianō z ipū cū cibis alijs pūctet. It vō ē in illis q potui la
 ctis mltū assueti sūt z si febrē iducēt curet febris postea redeat
 ad lac: z si induceret lubricitatē vētris pūctet secū aliq stipti
 ca vt coralli rose ipogstidos z sitia: z si mltis issestaret apō Aui.
 secū ponat dragagatū qd ē pectorale phibēs catarrū: z si pp d
 bilitatē stōi mltiplicaret vērositas secū misceat cū mltū vel car
 ni vel si timeret febris troisci diarodō z lac coctū vel calibēatū
 minus mltiplicat vērositates z vētrē sistit. Si vō volum? ipū
 ēē vētris lenitiū sumat cū zuccaro z pauco salis. Lac vō ace
 tofū ē pueniens ad erictionē caliditatis ad sedandū sitiz: z mo
 dus acetosadi ē vt accipiat lac caprinū bonū z cū hāf buty? po
 stea dimittat die aut nocte vna in aere tpa postea agitet vberē
 menter z phiciat spūa z est ericcatū pūcticiū z p solidatiūz.
 Casei qz noui facti nō saliti sūt pstantes: z silr lac coagulatum
 z capia lactis pueniūt vbi op? ēē resumere et hūctare z febrē
 ethicā existēte remissa hz enī multū de pte butyrosa apta inflam
 matōi memorādo semp q lac pcedit z ē pūctas cib? medicinalis
 preterqz in qnqz casib? de intētiōe. It pmo. in textu explicitis buty
 ruz vō phibet pp aptitudinē ad inflammatiōē ius qz cauliū cō
 cedif ignitū cū gallis carnes pullorū cū mltis generis z aui
 uz bñ pditionatay. Itē hedi caprioli z agni aliquatolū grossio
 res z castrati ānuales z plimones sup ascriptoy aialius pferūt
 cū pūctate. Itē pūctas enī bñ pūctati pueniūt q sunt boni cibi
 mlti facili digestiōis paucarum sup fluitatū parui in specie ius
 degētes in aquis laudabilibus: z comedantur elixi aut assi si
 militer carnes. Quā conueniunt secundum omnem modum
 admīstrationis modo sint molia non per decoctionē indurata

Olea videntur nisi oleū amigdalay dulcium: fructus puenietes
 q aliqui concedi possunt sunt pscia melones anguria: sed in fine
 mense sunt pince quater in aqua feruenti infuse et qter exiccate
 sole aut misce cū passulis. Sili amigdale puate cū passulis mi
 ste ex saporibus pueniūt agresta aut vinū granatoy cū amigda
 lis et succaro mista cui pnt ad libitū addi passule potus ipsoz
 non febicitatū febre purida penes. Rasiz est lac: sed ipsoz fe
 bricitatū est aqua hordei aut aque zucarata aut aqua hordei
 decoctionis cācoroy fluuialiū que sit hoc mō cācri fluuiales ab
 iectis extremis et coctibus lauent ter aut quater cū aqua cine
 ris salita. Deīn bulliātur aut tres vncie ipsoz taliter pparato
 rum in duabus libris aque hordei donec opeme cocti sint aut
 aqua hordei cū iulep ro. aut viol. Et adesset vel timeat sputus
 sanguinis bibat aqua calibeat aut solā aut cū sirupo mirtino.
 Cū vno vero pcedit apud virtutis debilitatē et fortibus vbi nō
 sit magna inflamatio: s; sit pauciferū aliquali atinens dulcedir
 ni albu subtile cū sufficienti qzitate aque tēperatū marie in mē
 sa sed extra horas cibatois non pcedit: maxime aut vniū pcedē
 dū est his q vino multū afflucti sunt: Cito enī et multū restaurat
 et nutrit. Sed Aui. placet aqua pluuialis. panis aut sit similagi
 neus. i. ex optia frumētī farina mediocriter coctus non salutus
 magis fermentatus cū opus ē mūdificare: s; minus cū opus ē
 psolidare et farie frumētī posset addi farina milij aut hordei s;
 exigentia. Somnus nocturnus plixus. s. septē horarū aut pluriū
 pcedit s; sit interruptus et expuat fm exigentia: meridianus vi
 tandus ē nisi aliq occasione somnū nocturnū omiserit et sit di
 stans a cibo p horā cū humidia: multū tñ debilib? et pfectis me
 ridianus pcedit et dormiat capite eleuato ad alterū latus decli
 nante. Ppocurēt oēs eūones a nā institute et pcpue cūones
 capitis p pueniētes regiones: imo et non nāles lōgo tpe pficet.
 Timenda tñ magis nimis ventris fluxitas qz stipticitas. Loit?
 vitandus est exercitiū nullū vel leuissimū deambulatio: tñ an ci
 bum eis pcedit post cibū qseant p duas aut tres horas: frica
 tiones tñ leues stō ieiuno pueniunt sunt sperantes et gaudentes
 vitent irā tristitiā timorē et sitia corpus exterminatiā. Restaura
 tiua quoqz ex varijs pposita fm exigentias sūt in his casibus p
 stantia: Sunt enī cibi medicinales sic huiusmōdi. R. pulpar cap
 pōis vel galline vnius anni tñ vel duoy bñ pinguis aut fassian
 vel pdcis vel frangllini aut hap oiyz aut plurimū simul. 3. vj.
 Et huiusmodi carnes sint elixe sufficienter cocte nō tñ multum
 imo melius ē vt sint pap cocte qz nimis: et si timeret fluxus ven
 tris melius est vt sint assate amigdalay excorticatay. 3. i. pineay
 preparatay. 3. s. auellana: mundatay. se. cōiuz frigidoy añ. 3. ij.
 amili. 3. i. passulay electay. 3. vj. liqūitū rase. 3. s. margaritay pfo
 ratarū gēmay electuarij de gēmis sine spēbus añ. 3. i. scorie fer
 ri preparate. 3. s. mēte siccedragaganti gūmi arabici añ. 3. s. spē
 rum tria sandoloy sine canfora. 3. s. specieruz diarodō abbatis
 3. i. coralloz. ru. boli. añ. 3. i. se. papaueris al. se. plantaginis
 se. portulace. añ. 3. s. pulpar sebesten. 3. ij. succari optimi penidi
 ozū. añ. qzū. s. fiat pfectio in forma solida in morzellis cū suffi
 cienti qzitate aque ro. aut viol. aut plātaginis aut acetoselle aut
 buglosse s; exigentiā. Quod si appetitus esset deiectus dimittā
 tur ea que nō sunt boiu saporis sicut spēs diarodō abbatis. Ali
 quādo vero addat aromata cordialia sic gariofli et stomatica
 sic lignū aloes et galanga et epatica sicut cinamomū fm exigen
 tiā si nō obset febris. Croci tñ aliqd sp est ponendū cū sit cor
 dialis amicus pectoris sputus facilitans et ponunt iuiube dū in
 tendimus ingrossare. Et in hac pfemo ne hēmus multaz nutri
 bilitatē ex carnibus et amigdalio: epatis pforationē ex auella
 nis et spēbus diarodon. Mūdificationē ex passulis pienis lig
 ritia penidijs: exicationē vlcis psolidationē et sitionē fluxus
 sanguinis ex bolo. ar. corallis dragaganto gūmi arabico. sistō
 ne catarrhi ex se. papaueris bolo ar. sebestē. iuiubis pformatōez
 cordis remissionē ethice ex margaritis et gēmis spēbus triasan
 doloz et sifibus. Confortationē epatis ex scorzia ferri et stōi per
 mentā et aromata: hac ergo pfectione vti pōtā in horis cibato
 nis qz extra horas cibatois sumendo vnū morzellū aut plures
 fm exigentiā cū potu aut sine potu ad libitū. et pōt ex his fieri el
 lectuariū addendo plus de aqua ro. aut alia siti: Jte addendo

brodiū carnū suprascriptarū cuius ps nimis plguis est elige
 da alius cibus medicinalis apud. Abesue ē huiusmōdi. Recipe
 lactis acetosi de quo supra. 3. ij. tortellarū de sceni bñ tritarū. 3.
 i. bulliant leni ebullitione donec adinuicē optie misceant et sumā
 tur stō ieiuno et non comedat aliud nisi illud sit digestū: et seque
 ti die addat suprascripte qzitate aureus vnus latus et aliqd de
 tortellis diminuat et sic pcedat quolibet die addendo auge. i.
 lactis et minuēdo parū tortellarū donec deuēiat ad exhibitionē
 lactis puri. Cum at pueniū fuerit ad declinationē egritudinis tūc
 incipiamus diminuere aliqd de lacte acetoso et addere aliqd de
 tortellis de sceni dōec paulatim deneniat ad exhibitionēz tortellarū
 tñ. Tortelle autē sunt panis biscotus.

Particualre Altero regimen hz qnqz intentiones
 Prima ē vlcis mūdificatio et ab
 sterfio. Sed hic notandū q vbi a sputo sanguinis fuisset facta
 pituita: aut vbi timeret sputū sanguinis abstergentia sunt leuio
 ne fluxus sanguis reitaret. vnde in hoc cāu sufficeret aqua hor
 dei excorticati: excorticati cū succaro et ppietūbi adessz febris et
 in corpe iuuenili et tpe calido: Sed in tpe frigido et corpe senili
 cū pauca febre et sputo sanioso existente grossiori vtemur aqua
 mellis. eius descriptio est: accipiat mellis. 3. i. aqua. 3. viij. bulliāt
 ad psumptōez tertie ptis. et aliqū augez dōf aq vbi oporteat ma
 gis infrigidare. Et fortius ipsa est ius cicerū cum succaro aut
 melle. Et ad hoc fortior ē decoctio isopi et cū succaro: et ad hoc
 magis cum melle. Et adhuc fortius est loch de caulibus. i. suer
 cus caulū cū melle inspissatus. Et fortissimus ē loch de sglla
 diayris et sitia. De his tñ fortib? def pauca dōf sicut a. 3. i. vls
 ad. ij. et pnt exhiberi mane et sero stō ieiuno cū aqua mellis aut
 hordei. Sed forte iutius est vt hec fortia sumant labendo ne fe
 brē angant: sed vbi eēt maria necessitas absterfiois sic in sene
 et sanie grossa cū pattea febre denē vtroqz mō. et hoc tpe dantur
 cibaria sitis intentionis sicut ius cicerū ius caulū hñt hordei cū
 melle et list ozobi est fortius. et porū elixa tū cū aq mellis ē mū
 dificationū et maximi iuuamētū ē hui? Recipit ieros affe isopi añ
 ptes equales pfice cū melle de mane et sero: ista tñ fortia abster
 gentia apud. Abes. vitanda sunt in pitui qzū est possibile: ducūt
 enī ad sputū sanguinis et augez febre et liberi? i. asmate pcedi
 pnt. Secunda intentio ē phibitio transitus materiei ad pulmo
 nē que intentio duob? modis pficit. s. regēdo membrū mittēs ne
 mām transmittat sic cerebrū cū his que dicta sūt in capto d ca
 tarro: et in sūma culuscūqz mēbri mittentis dispositio corrigatur
 vt materiei p aliā regionē deriuent. Sedō attēdat pforatio pul
 monis ne recipiat. et ex eis est rob miri aut sirupus citius cū. 3.
 ij. pulmonis vlpis pparati fm arte. Et ex medicis mirabilis
 iuuamenti aggregantibus virtutis pforationē et mūdificatio
 nem est medicamen. Gal. Recipe vlpis sicci succi liqūitū capil
 loz ven. se. feniculi añ pfice cum rob aut sirupo mirino. Abō
 dus aut pparandi pulmonē vlpis est vt diuidat in frusta et la
 uetur cū vino albo Deīn bulliat in aqua ro. in qua aliqd grano
 ru miri gressu mō pusto: ponat vna ebullatōe: postea abster
 gatur et lauet cū vino et aqua ro. deinde ericez donec pōt pulue
 rizari. Tertia intentio. s. exiccatio et resolutio materiez q sunt in
 pulmōe pficitur cū his q labunt et suffumigāt et sumunt quozuz
 copā superi? habuisti in capto de tussi: Et et cā in vso hāz me
 dicinarū seruādus. Et Gal. mltū vtebat tyriaca et metridato tñ
 he medicine ppter ethicam mibi magis suspete sunt qz in tussi
 añ asmate. Altero ergo leuioz? et pauciori tpe: et ex domesticis
 lytrā. i. gūmi cedri cū melle et posset addi parū galbani. Quar
 ta intentio est in carnatio siue psolidatio. Sūma aut medicarū
 incarnatim vlcera pulmōis et pectoris penes Abesue sūt san
 dra. ppe lutū figillatū lutū ar. carabe sedenegi. i. lapis ematius
 olibanū mastix balaustia rosa et semen eius corall? et se. portula
 ce affum amidū affusz se. malue et altee affa se. amoglosse affum
 gūmi affum grana miri et sitia. Abālia aut cū gbus hec sūt dō
 da sūt sicut vitelli onozū lac dulce et acetosū aqua pluuialis et p
 pie calibeat aqua hordei decoctiois cancoroy fluuialiū aqua sa
 uic. i. hordei torrefacti succus cidonioruz. i. miua succus miri
 rob et sirupus eius mucilago psilij et semen cidoniorū sirupus
 de papauere violaceto et rosaceus et sitia: ex medicinis autē cō

positis sūt troisci de luto sigillato de luto ar. filonium persicus
 7 est vltimum: mūdificat enim 7 desiccatur putredines et consoli-
 dat vlcera 7 sistit catarrū 7 sputū sanguinis 7 tussis sedat 7 mul-
 ta alia h3 iuuamēta 7 est apud. *Abesue* in ea. de sputo sanguis
 in fine. *Be. se. papaueris albi* iusqami añ. 3. xx. terrisigillate opij
 añ. 3. i. sedenēgi croci añ. 3. v. castorei spice piretri euforij marga-
 ritay non perforatay carabe zedoane dozonigi ramich. i. gallie
 muscate añ. 3. i. canfore. 3. vnus tertiaz spice cum melle ro. col-
 lato q̄stū sufficit. *dos* est a. 3. v. vsqz ad. i. cum succo amoglosse
 aut aqua ro. 7 modico vini puri: sed credo nō eē dandū nisi p̄
 fermentationē. s. post tres menses. *Et reb?* aut mirabilibus ad
 p̄solidatiōes vlcē pulmonis ē zuccap ro. recens. i. eiusdē anni
 aggregatur ei in eo virtus absterisiois ex parti succi ro. 7 virtus
 p̄solidatiōis ex pte sbe eaz: Virtus enī absterisiois pp̄ antiquatē
 absconditur que ad huc possidet in recedentib. *et Gal. precipit*
dari zuccap ro. singulis diebus in q̄titate plurima cū reb? me-
 dicinalibus 7 cibilib? ita q? etiā cū pane. *Et post eum plurimi*
visi sunt 7 nō p̄prehensibilis est numerus eorū qui sanati sunt ex
eius vsu tñ prius p̄cedentibus mūdificatiōib?. Fallunt enī vī-
 tes a principio dū mūdificatio non p̄cessit: coartat enī in pul-
 mone mās. *Abesue* aut dat ipsū nō febricitantibus cū lacte cal-
 do febricitantib? *at cū aq̄ hordei decoctionis cācroz fluuiatuz*
7 alijs multis modis: 7 inuenit ipsū eē vltimuz. *Heruz* quotiēs
 eius administratiōe attingit p̄strigi anhelitū: dent ea que elargāt
 ipsum ex his q̄ educit saniem sic p̄prie sirupus de isopo 7 sitia
 7 si accidat sup̄calēfactio pp̄ ericcatiōes eius q? pōt eē quia siccī
 itas accendit calozē dēntur sirupi de iusubis vīo. mucilago p̄sily
 aut cidonior cum aq̄ granorū dulciū aut aq̄ ex p̄sionis. *postu*
lace cū troiscis de canfore: 7 si sequat post ipsum p̄stipatio ven-
 tris dēntur miraba. de violis. i. p̄dūsi de violis 7 est zuccap vīo-
 lis aut dēntur sirupus violis cū aqua hordei: *Et postqz cessauerit*
redeat ad zuccap ro. Credo tñ q? zuccap ro. nouū non ita
 stringit ventrē sicut antiquū nam succus ro. ponit inter solutiua.
 7 hoc zuccap rosaceū sumis laudibus extollit *Aui.* in caplo p-
 prio 7 adducit in ex? feminā illā quasi mortuam ex p̄tisi que sa-
 nata est p̄missione zuccari ro. *Et dicit Aui.* q? nō ē possibile vt
 dicūt sumiaz zuccari ro. qd̄ comedūt. 7 qdam modern? medicus
 dicit quā dā comedisse. 400. lb. zuccari rosacei euz quā sanata
 est. *Quinta intētio* scilicet correctio accidentium p̄pletur sm
 ipsorū exigentia. Accētia enī concomitantia sūt p̄suptio 7 debili-
 tas tussis que interdū modū excedit. Sup̄uenientia sūt sputuz
 sanguinis fluxus ventris p̄stipatio fastidiū febris putrida vigil-
 lic. *Consumptionis* quidē subuenimus cū eis q̄ humectāt 7 cibis
 7 potibus tā qualitatiue q̄z sustātifice. s. cū administratiōe lactis
 p̄fectionū restaurantiū 7 abqz quozum pap multū nutrit. *Itēz*
cū balneatione in aq̄ dulci postqz ventus est ad declinationem.
Nam añ illud ē res p̄uioz 7 ē ponere egrū in despatōe 7 post
balneationē vngere corp? euz oleo violaz. 3. ij. rosacei. 3. i. amir-
gdalaz dulciū. 3. v. pinguedis porci recentis decies lote cū aq̄
frigida 7 in fine cū aqua violace. 3. v. qbus pōt addi mucilago
p̄sily 7 sitia. *Abodum* aut balneandi p̄ticum requirē ab *Aui.*
in. ea. ethica 7 a *Abesue* in capitulo de p̄tisi. Tussis aut si moduz
 excedat subueniēdū est sicut dictū ē in caplo p̄prio 7 si de spu-
 lo sanguinis p̄cessit caplm̄ p̄p̄m ad qd̄ recurre. Sed fluxui vē-
 tris succurrendū est cū medicinis. *Ras* interu sunt enī p̄stan-
 tia: p̄stipatiōi autē q̄ tñ non est multū timenda succurrimus faci-
 le euz enemate lenitūo ifrigidatē 7 humectatē sicut ex lacte zuc-
 carovitello oui 7 oleo violaceo: 7 apud maiorē necessitatē adda-
 tur casia aut mel violaceū sifr lac sumptū cū multo succaro 7 sa-
 le: 7 iure gallinap cum succaro 7 passule 7 sitia sunt p̄stantiafa-
 stidiū autē 7 defectū appetitus cū exhibitōe cidonior p̄iorum
 7 similitū in mīua 7 succo cidonior 7 salitis de qbus sup̄a 7 cū
 emplastro de pomis coctis in vino 7 aceto cui addant rose 7 ga-
 lia muschata 7 nō applicet: febrī at subueniet cū exhibitōe aque
 hordei 7 p̄tisane hordeace: 7 si inualeceret febris putrida p̄sta-
 te virtute digerat humor: faciens febrē 7 euetur h3 erigētiam
 s3 cū leuibz: vigilijs subueniat cū emulsionib? papaueris 7 si
 rupo eius: q̄ si non sufficeret dēntur aliqd̄ opiatū sicut. 3. i. filio-
 nū p̄fici aut pilula vna opiatā ex pilulis alchaiber dictis in capi-

tulo de catarro 7 tussis: *hec est cura vera si fuerit possibilis: q?*
 si cura vera non videat possibilis administrēt cura blādiua. et
 paliatiua que scdm *Aui.* ē regimē idurano 7 ericciō facies cru-
 stam 7 escarā in sup̄ficie vlcis: vt. p̄hibeatur dilatatio 7 p̄fūda-
 cio vlcis: s3 euz hoc regimine nō speret icarnatio 7 p̄solidatio
Et in hoc est spes in plonatiōe vīte patientis. s3 *hec vita parū*
sit dilecta 7 ledit quolibz errore. dimittat ergo lac 7c hūectantia
 7 p̄rio facta aliquali mūdificatiōe p̄cedat ad p̄solidantia ericci-
 tia notabiliter sic zuccap ro. diadragagantū in qbus ponit bo-
 lus ar. 7 terra sigil. sanguis draconis lapifemantis 7 sitia. *Itēz*
troiscis de terra sigilla de carabe 7 mixti cū succaro ro. q̄ labant
7 deglutiant. 7 sedet tussis cū papauere 7 his que sūt ex papa-
 uere 7 cum troiscis sup̄ascriptis si aliter sedat nō p̄t: sumatur
 aliqd̄ opij 7 filonuz p̄ticum valet in hoc casu 7 comedat affata
 7 pulmo vulpis mistus cū troiscis de terra sigil. 7 sirupo d̄ mir-
 to est prestans. medicina tā sumpta labēdo qz deglutiendo. *Ull*
eus vero cāne pulmōis q̄cegnoscit qz dolor est in medio colli
anrius aut posterius: nō tñ plurimus 7 accidit cū hoc pruritū
in corpore raucedo vocis odo: oris fetidus. sputū paucū saniosū
qd̄ excreat cum tussis aliq̄ pauca 7 rascatores plurima. *Et fortassis*
p̄cessit ap̄ in eadē pte significatū per febrē debile 7 dolorem
pulsaui in eadē pte curat cū eodē regie vniuersali 7 p̄ticulari
quo curat vlcus pulmonis: s3 elaborādū est vt medicine maxie
abstergentes 7 p̄solidantes sumatur labēdo. *Dicit enī Aui.* q?
 eger iaceat sup̄ collū suū 7 teneat medicinā in ore 7 deglutiat sa-
 liuam eius paulatī ita vt nō imitat p̄m subito 7 exciet tussim 7
 oz vt mollificet lacertū gutturis sui ita vt d̄scēdat ad guttur ipsū
 absqz excitatione sode. i. doloris. *Abesue* autē mūdificati-
 ue sunt sic diadragagantū cum pauco melle mistū aut diadraga-
 gantū cū locho de pino: sed p̄solidatiue sunt sicut zuccap aut dia-
 dragantum euz bolo ar. 7 terra sigilla. reformata adinuicē cū si-
 rupo de mirto 7 his posset addi pap pulmonis vulpis p̄parati.
 7 bolum ar. solū aut terra sigillata solum in ore retēta ē p̄stans i
 p̄solidationē de vlcere aut pectoris sufficientē dictū fuit sup̄ius i
 pleuresi 7 epimate 7 q̄r. pleuresis non vā seccanda sit aut vren-
 da: si tumor: aut dolor: aut q̄litas mutata cōcēt cūti. *Et qualis*
post sectionē sanguis restringēdus est. 7 labra vulneris dirigē-
 da: postea mūdificanduz 7 p̄solidanduz sit: 7 si vras qualitas
 escara remouenda postea mūdificanduz 7 p̄solidanduz 7 di-
 crum fuit qualr in empimate seccādus sit aut vrēdus inter quar-
 tam 7 q̄ntā costā si alio mō mūdificari non pōt p̄ creatum vo-
 miuz aut secessū: *Et si tūoz aut q̄litas mutata nō apparuerit in*
pte alia 7 qualiter postea mūdificādū sit 7 p̄solidandum. *Ad*
si vlcus sit in aliqua pte pectoris 7 intrinsecuz sit eadē p̄cedēdū
est cura qua p̄cedit in p̄tisi. Si vero hac via sanari non potest
 antiquat 7 fiat fistula que mltotiēs remouet euz emissionē san-
 guinis et saniet p̄ creatuz sicut vidi in plurib? durasse per mltos
 annos nulla est via in curatiōe nisi appiatur exterius. *Ad tamē*
 nullo pacto facere d̄bemus nisi tumor: oolor: 7 qualitas mutata
 cōcēt exteri. i. ex directo doloris intrinseci p̄suti 7 i eo casu tūi?
 est p̄rio cauterizari locū tumētez cauterio potentialē qd̄ satis no-
 tabilē p̄ez capiat vt ad locū vlceraū puenire possimus: *Ad tñ*
p̄fundetur nisi vsqz ad costas: postea remota escara tēptemus
euz sagitella paulatī p̄forare vsqz ad locū vlcis donec videat
mus sanie ingredientē postea mūdificet 7 p̄solidef. Si vero
 aliqd̄ cosse esset corruptuz tēptemus euz medicis aut cauterio
 auctual euellere p̄te corruptā postea mūdificare 7 p̄solidare 7c
Et sic deo duce sit finis huius capituli.

De passionibus cordis.

Uta hic agitur de passioibus cordis añ oia iuxta p̄ue-
 tudinē p̄mittenda ē cordis anatomia. *Cor* descriptū
 ue est mēbruz principalissimuz mediocris q̄z iuuans si-
 gure pyramidalis in medio corporis si tñ ois carila-
 ginoso sustentatū ex pinguedine venis 7 arterijs 7 carne cū vll
 lis longitudinalibus 7 latitudinalib? 7 trasuersalibus p̄stutū
 tribus ventriculis 7 duab? auriculis diuisum. capsa pannicula-
 ri circumdatuz venay 7 arteriay origo: diastolez hñs 7 sistolez
 spiritus 7 virtutis vitalis sedes 7 p̄cipiū: est quidē p̄ncipaliss-
 imuz nā cum quatuor sunt mēbra p̄ncipalia: *Unus. s. testicu-*

De passionibus cordis

li ordinati in pseruatione3 speciei reliqua tria. scilicet cor epar et cere-
brum ordinata in conseruationem indiuidui: cor inter hec est
picipalissimu. Est ei pmi qd viuit et vltimu qd moritur: imo ex
virtute vite cordis e qd qñ aufert ab aiali inenit pulsare vsq3 ad
hora p tparentu suu generans spm vitale necessario ad quan-
cunq3 alterius mebru opatione3 pcurans. Est aut mediocri3 q3
titas in genere mebru3 hois lz in copatione ad corda aliorum
aialiu ho habeat maxiu3 cor respectu sue mol3 qd fuit: qd homo
h3 plus de calido inato quantitate nō aut intensiue. An nota qd
aialia habentia pax calidi cū magnitudine cordis sic lepus cer-
uus sunt timida et eo qd paucio existente calido corda eoru3 nō
sufficienter calefiunt: cū quo tñ stat qd aial audacissimu3 cū3 heat
multu de calido habeat et cor magnu3 sic ho leo equus et sitia.
De figure pyramidalis vt cū sit calidissimu3 iter mebra affimilef
primo calido sez igni et etiā cum figura illi ventriculi meli3 disti-
guntur. et 3o si eēt vniforme p totū in grossitie sic est in basi nimi-
um grauitaret. Basis at est altior pars eius vt sit longinquum
ab appodiatoe sup ossa pectoris et non ledat tactu eoz. et conus
factus est subtilis et durus: vt minus possit ledi p tactu ossium
pectoris. Est aut in medio corporis situs inter sursum et deorsu
deptis extremis an et retro dextrorsu et sinistrorsu sicut rex in me-
dio regni declinat tñ cum acutē ad sinistrū vt ipsū calefaciat.
Tale fit eniz dextru p epar et sustentatu osse cartilaginoso. o3 eni
oem qd mouet sicut cor inu3 alicui fixo illud aut est magis ossiu3
sum et duru3 fm pte pinctā do3o et est magis molle et cartilagi-
nosu3 fm pte pinctā cor di ne molle ledatur ex pectu duru. maxi-
mu3 aut os cordis et duru est in elephante licet os cordis cerui
sit magis cordis cōfortatiu3 lz humanū forte magis pfortaret
cū ppietate corrente inter indiuidua. Est aut ppositu ex pingue-
dine fm eius supficie magis ex fine generata. scilicet vt phibeat cor-
dis exiccationē q3 sit gnāta merito agētis cū pinguedo genere-
tur a frigido et cor est calidissimu3. Redendū tñ est aliq3 ptes fri-
gidam ipsius sic panniculū pcurrere ad ipsius gnationē. Et est
ppositu ex venis arterijs dispersis p eius sbam: Nam immediate a
vena chilis oriēte a corde nascitur qdaz vena que p cordis pū-
tur sbam: Et ita ab arteria ad oriū descendit ramus qui silr tra-
sit per cordis sbam. Et est ppositu ex carne dura cū h3 sustinere
multos et fortes motus. In quo sunt vili lōgitudinales ad at-
trahendū tranuersales ad retinendū latitudinales ad expellen-
dum: et est trib3 ventriculis diuisi: vnus dexter alius sinister: ter-
tius medius: dexter qdē ad pūendū sanguinē et trahit ab epate
p venā chilis in eo mūdificet fm exigentiā mebru3 nutritio-
rū latera vero hui3 ventricule non sūt valde grossa cū debuerit
pūnere sanguinē non facile resolvable. Ventriculis aut sinister
fuit ad pūendū spūs ppierea factus est grossus et densus cū3
debuit rez subtilē facile vaporabile pūnere. Et fo qd debuit per
digestionē spm generare ad cuius gnationē fortis requirit cali-
ditas qd magis est in sbō denso et multo q3 paucio et raro. Tertio
vt sinister ventriculis p grauitatē sue subē ptra opetur grauitati
ventriculi dextri rōe grauitatis sanguis vt eēt eq̄lr graue p totū
et basis qdē ventris sinistri est altior q3 basis ventris dextri sed
basis vētris dextri descendit mltū et est valde maior q3 sinistri.
Tertius aut ventriculus ē ptes qd est in medio dextri et sinistri in
quo sunt multa foramina penetrātia vtrinq3 non tñ recte lz cur-
ue. et hec orificia sunt āpliora versus dextrū q3 versus sinistrū
vt sanguis pueritend3 in spiritus recipiant in illis foraminibus et
sic receptus paulatim transeat ad alium vētriculū: et itez pertrāseū
do p digonē pūertat versus nām spūs et tādē factus vapor for-
mā subāles spūs vitalis in ventriculo sinistro. Et illa foramina si
ue vie dilatant in ipso cū dilatāt cor et coartant apud lōgitudinē
eius. scilicet cū pstringitur et tpatio3 sanguis in medio pūnet. H3 aut
duas auriculas vniā in dextris alterā i sinistris qd ad hoc facte sūt
vt si aliqñ repleat multū sanguine spū aut vapore ille auricule im-
pleant: sunt eni ignes dure et extensibiles ad hoc ne calor inna-
tus suffocet. Cū3 aut pūgit hec paucificari ille auricule ptabū-
tur: he tamē auricule corde dilatato tēdunt et iplēntur: lz ipso con-
stricto mollificāt et eūant. S3 forte qd obiceret sic obicit. Gal-
v. interio3 caplo fo quare nō fecit nā cor ita magnū qd possit
pūnere oēs multitudinē sanguinis spūs et c. S3 facit illa ad dita-

menta. Rñdetur si cor fuisset valde magnū eēt cā dōbitatis stu-
tū pp dispōsiōe spūs cū spiritus et sanguis paucificaret. Secun-
da cā qd cuitat ponderositas qd eēt ex cordis magnitudine. Ille
eniz auricule leues et tenuissime sunt et sanguis et spūs multiplicat3
extendunt ipsas diminutis ptabunt et sic vitat vacuitas et pon-
derositas qd seq̄retur ad cordis magnitudinē. et autē circundatū
capsula que ē panniculus durus ordinata ad tutelā cordis et vt
pūneat aquositatē qd in illa pūnet ordinata ad hūctationē et
dis: ne ex motibus ericeat. Quia pp cū illa minuit aut totalitē cō-
sumit cor et totū corpus marasmat et tabescit. Cū aut excreuit p
termodu tūc icurrit cor tremore aut icetigationē et appetit hoi vt
cor eius suffocet. Hec aut capsula lz sit ex genere panniculorū tñ
nō inuenit panniculū ei ppar in spissitudine vt sit cordis clipeus:
et tutū et separatū cor ab illo panniculo cū q3itate qdā nisi apō
radicē ipsius: vt dilatet in eo absq3 pfoctioe. Est aut origo ve-
narū et arteriarū qm a ventriculo dextro oriū venā chilis cū ibi sit
grossior q3 in alia pte et postea ramificat in chilis ascendentes et
descendētē. et stipes illi qd egredit a corde nō vterius pcedit. Et
in origine istius vene sunt tria hostiola qd apiunt ab extra ad i-
tus cū cor dilatāt et attrahit sanguinē et claudūt ab intra ad ex-
tra cū cor impellet sanguinē p venā chilis ad nutriendū mebra
sed nō claudunt pfecta clausiōe huius aut cā fuit qd cor plus at-
trahit sanguinē p venā chilis q3 postea qñ mundificat et expel-
lat per eandē remanet eni in eo sanguis nutriturus cor et pmo
nem et pueritēdus in spm. Item ē aliud orificiū in eodē vētricu-
lo a quo oriū vena arterialis nutritura pulmonē que dē vena qd
non pulsāt arterialis qd h3 duas tunicas vt meli3 pseruaret san-
guinem subtilissimu3 et ppe in pulmone qd ē in pūnu3 motu: in
orificio eius sunt tria hostiola qd apiunt ab intus ad extra cum
cor pstringit et ipl et sanguinē ad pulmonē et pstringit de extra
ab intus pfecta clausiōe cū cor dilatāt cuius ē rō qd p hanc cor
expellit et nihil recipit. In sinistro ventriculo sūt et duo forami-
na vnum arterie adorti qd dē adorti qd immediate oriū a corde vel
qd oēs arterie ab ipsa originant. et in eius orificio sunt tria ho-
stiola que apiunt ab int3 ad extra cū cor pstringit et ipellit spūs
ad mebra p hanc arteriā. et claudunt ab extra ad intus cū cor
dilatat et recipit aerē ab arteria. Quia pp credo qd non pfecta clau-
siōe claudant sic qdā dicunt cū aliqd cor recipiat. et et in eodē
ventriculo aliud orificiū in quo origināt arteria venialis qd dicit
arteria qd pulsāt et dē venalis qd nō h3 nisi vnā tunicā cū non de-
beat nisi pūnere aerē et vapores rapinosos et h3 duo hostiola in
eius orificio qd non pfecte claudunt. est eni ordinata ad expellē-
dū fumos et aerē inutile ad pūmonē vt tandē egredit p tracheā
arteriā et os. Et ad attrahendū aerē frigidū a pulmone cū cor
dilatat. Sed aut alie arterie preter istā hñt duas tunicas quarū
duorū est intrinseca cū ipsa sit obuiā p cussioni et motui sbe spi-
ritus forti cui3 intēdit pūuatio custodia et fortitudo. H3 aut cor
diastolē vt cū dilatatur recipiat aerē frigidū a pulmōe et arterijs
et h3 sistolē vt cū pstringitur expellat sanguinē p venā chilis ad
membra et sanguinē ad pulmōnē p venā arteriāle et aerem inuti-
lē ad fumos p arteriā venale. est aut sedes et picipiū spūs et vir-
tutis vitalis qd deputantes ē et ēppijs p opationibus vitalibus
cū hoc tñ concurrat tanq3 agens vte ad quacūq3 opationē alte-
rius membri et motus cordis nō est voluntari3 ppierea nō ē la-
certus: lz sit siltimus lacerto et sic p3 anothomia cordis. Ex quo
segitur qd cor est valde calidū et aliquid sicut siccū et pot pati oē ge-
nus egritudinis. scilicet pponis cuiuscūq3 generis sine mā et cum mā
sanguinea cholericā phatīca et melancholicā aquosa et ventosa
ptenta in venis eius fm pūm que mala pūlo cum pfirmatur ad
hūc intellectū qd sit marie fixa aut in vltia sui malitia non rece-
pit curā. Si vero ē pfirmata qd eēt in statu aut qd eēt facta idepē-
dens bñ possit recipē curā. Cōplo tñ frigida eēt deterior q3 ca-
lida et siccā q3 hūida. et he male ppones sunt minus corrigibi-
les in corde q3 in alijs mebris qd cor lz alijs mebris ferat subfi-
diū a nullo tñ suscipit subfidiu aut salte3 non tñ suscipit subfi-
diū q3tū alijs tribuit. Pōt et pati malā ppositionē et ppe op-
pilatione3 pp qd spiritus suffocabunt in corde non inuenietes
spiraculū. Et aliqñ malū sitū multa acq3sitiōe capsule pprimen-
tis ipsū. Pōt et solutionē pūnu3 qd ex toto genere ē mortalis.

Si tamen fuerit superficialis tardatur moris interdum vsq; ad fm diem. Si vero fuerit profunda et maxime penetrans ad ventriculos interficit subito. Potest etiam pati apā cuiuscūq; generis sed sanguineū frequentius deinde cholerici rarissime melancholicū phlegmaticū aut aquosum. Et hec frigida sūt frequenter in capsula cordis que facta in ea l3 possunt cronicari sicut in simia Gal. tandē tamen interinunt. Sz facta in corde valde cito interinunt. Nam si fuerit calidū et superficiale tardatur moris vsq; ad fm diē. Cum autē pfundum interficit in hore. Si autē fuerit frigidū et sup ficiale pōt tardari moris vsq; ad quartū. Si vō pfundum vsq; ad sequentē diē. Ex quo inferri q apā calidum est deterius qz frigidū l3 mala p pfo frigida sit deterius qz calida cuius diuersitatis cā est qz apā ē ex toto genere mortale et illud est deterius qz cuius interficit. Sed mala p pfo frigida nō est ex toto genere mortalis. Et salubrior ceteris paribus est calida qz frigida l3 forte calida excessiua mortalis citius interficit qz frigida mortalis. Est enim caliditas actio qz frigiditas. Partitur etiā boitho siue pustulā puā que tandem interficit cū egres su sanguinis nigri p nares quia niger effectus est mortificationis spiritibus p quoz presentiam reddebat lucidus doloris et nō pōt longo tpe tollerare sicut nec alia nocumēta forna ppter hoc apud Aui. decoloratur. i. syncopizat vel in cuius corde inuenitur ex nocumētis qd inuenit in reliq; membris. Egritudines autē cordis famose ab auctoribus noīate sequentes egritudines su pscriptas sunt qtuor. debilitas cordis pulsus tremor syncopis. quaz cāe dnt fm magis et minus. Cāe enī egre cuz sint leues faciunt cordis debilitatem ita vt fiat ipotens ad opationes. Alii qualiter aucte faciunt pulsū cordis efficaciter iprimēdo in cor. Cor enim se pcurit vt nocumētus expellat faciendo variationes in motibus. i. ex magno veloci vel frequēti ad puū tardū vel raram aut econtra: que mutationes si non fuerit magne valde aut frequētes aut cū magna debilitate cordis: hec passio dī pulsus cordis. Si aut fuerit valde magne valde frequētes et pūne et cū magna cordis debilitate tūc dī tremor cordis: dnt etiam alie qz pulsus cordis magis sit virtute exīte forū temprate expulsio nē rei nocēns. Tremor aut sit exīstēte debili nō potēte p pce motum suū. ex qbus inferitur q licet mutatiōes motuū cordis sint maiores in tremore qz in pulsus: pulsatiōes tū pnt esse minores cū sit debilius in tremore sz iste cāe multū iprimētes donec motum cordis notabiliter impediunt faciūt syncopim et vltimate aucte mortē Aui. tū sub tremore cordis pulsū pphēdit q est satis rōnabile cū nō differat nisi fm magis et minus. Cāse aut harum qtuor dispositionū sūt oēs egritudines de qbus supra p cētiā existens in corde sicut male p psonis cuiuscūq; generis cū mā et sine mā male ppositiones solō pūnuī apata pustule dolores l3 de his statūz sufficienter dictū ē. Cāe at istaz p cōitate sunt aut a toto sic i febribus cuz qz augmento augent et decremēto decre scūt aut in crisi q pfecta sedant hmoi passiones aut a dolore forū cuiuscūq; mēbri cuius augmēto augētur et sedatiōe decrescūt. et qnq; ab eūonibus magis siue fiant a toto corpore siue a mēbris pccularibz sicut in apitione apostematū extractiōe aq idro picorū phlōmā solutiōe sudore nīmio et silitibz imo a nimia raritate corporis aut a mēbris pccularibz sic a cerebro qn in ipso mltiplicat humor melancholicus q penetrās in sbam cerebri postea penetrat in vias arteriaz vsq; ad cor excitans tremorē cordis pusillimitatē et tristitiā cū excitatione malicie cogitationis et angustie sic aliqñ ex cerebro puenit ad cor p hanc viam ex humido et facit accidere obliuionē pigritiā et tarditatē motus tā ad inchoandū qz ad psequendū. Et qnq; pp nocumētū cerebri et neruoz debilitatur diafragma et lacerat pcurientes ad anhelitū: q ppter cor non debite euentatū neq; mūdiscatū. Incurrit huiusmōi passiones. cuius signū ē nocumētū cerebri pcedens post qd sequitur tremor cordis et huiusmōi passiones et qnq; accidunt huiusmōi egritudines ppter mutationē materie ex ignantia pleu res i perplemionia ad cor et pfocat et interficit fm pfm et poximis asmatitis frequēter ptingitur tremor cordis et alie passiones et qnq; accidunt pp nocumēta epatis deficientis in transmittendo nutrimentū ad ipsū et qz mittit ad ipsū hūores aut vaporem malignū. Et qnq; accidunt hmoi egritudines pp apā calidū aut

frigidum in capsula cordis aquosū aut mlticū. et qnq; pp multitudines aquositas pte in capsula suffocantē cor et sentit manifeste cor eius suffocari multo hūido. Et qnq; pp eius diminutionē cuius defectu arefit et exiccatur cuius signū ē corporis pspitio cum nocumētis cordis q nō vident ab alia cā pendē. Et qnq; accidit pp nocumētū ori stōi ab hūore viscoso aut mor dicatio aut vermibus in ipso aut intestinis aut vomitu mor dicatio: qz euenit cordis tremor ex eo. Et qnq; sunt pp cōitate in dolore stōi qn sit vehemens et multoties interficit in paucotē pore. et qnq; accidit in ipso ore stōi tremor et nocet cordi. Et qnq; accidunt hmoi egritudines pp famē repletionē boitho et vlcus in ore stōi. Unde ppter magnā cōitatez oris stōi ad cor. Antiquos stōi p cordia vocauerūt et qnq; accidunt hmoi egritudines cordis p cōitate egritudinū matricis ex qbus est prefocatio q sequitur aut retentionē speratis aut menstruoꝝ mūtentiū malignum aut vapore ad cor et diafragma. Et qnq; matrix ipsa mouet ad superiora comprimēs diafragma. et vlr p cōitate a quocūq; mēbzo mittēte vapore ad cor malignū sua qualitate manifesta aut occulta possunt hmoi qtuor egritudines corporis ptingere. Cāe vero pimitiue haz qtuor dispositionū sūt aer pestilentialis odor fetidi corrupti vt venenosi aut sūptio reꝝ venenosaz et mor sus venenosoz q oīa inimicantur cordi. Item ex accidentibus ai timor magnus et subitus gaudū et hmoi. Item balneatio labor coitus et reliqua et nonnālitz rebus aut extraneis valde disproportionata. Alii vō dī aut penes Aui. qbus significat dispositiones cordis sunt octo pulsus anhelitū creatura pectoris ea q nascuntur sup pectus tactus corporis mores fortitudo corporis et debilitas eius medietatiōes. Pulsus qdē qm magnitudo velocitas et frequētia ipsius significant caliditatem eius et eoz ptaria significant frigiditatem et eius lenitas hūiditatem et durities significant siccitates et fortitudo eqūitas et ordinatio significant sanitatem et ptaria significant ptarium. et anhelitus magnus velox et frequens significant caliditatem. sz ptaria frigiditatem. et pectus amplū latū si non est ppter magnitudinē cerebri signatā p magnitudinē capitis facientē magnitudinē nuche faciēti magnitudines spondiliū facientū magnitudinē costaz oriaz ab eis imo est illic puitas capitis aut mediocritas significant caliditatem cordis et ptaria ipsius si non faci ipsū paruitas capitis significant frigiditatem. et pili plurimi orti sup pectus et p pte crispī significant caliditatem sicut ecōtra nuditas pectoris et paucitas pilozū significant frigiditatem qd est vep nisi hūiditas corpis supflua mora in aere frigiditatem et etas pueritiae resistat. Quintus modus est a caliditate totū sensata p tactū qz cor calidū facit totū calidū si epar et splen nō ptra opere: et cor de exīte frigiditatem totū est frigidum si epar non ptra opet. et ita intelligatur cor cē hūidū p corporis lenitate et siccū per corporis aspitatē. Sextus est a moribz ut ira velox a leui cā audacia furiositas crudelitas significant cor calidū et opposite frigidū. Si r gaudiū fiducia bonitas spei significant cor forte calidū. et opposita ptariū: silr ingitio sollicitudinis timor et tristitia significant cor frigidū et siccū. Itē pmpitudo ad opationes significant caliditatem sicut tarditas frigiditatem. Septimus ē a fortitudine corporis q significant cordis fortitudinē ipatam et multitudinē spiritū. Occurrente tamē bona dispositionē cerebri et neruoz et debilitas significant ptariū et maliciam p psonis. Octauus ē meditationes qm locū de plene spe et circa res magnas significant ipamentū aut declinationē desperatā ad calidū hūidū. sicut econtra meditationes tristes cū despatōe et circa res puas significant frigiditatem et siccitatem. et meditationes pentionis sepationis et rix caliditatem et siccitatem. spūs enī cū sint clari multi ipati cor bene se h3 et qz percipiunt sub rōe delectabilis et spē bonā generant et pidentat. et ecōtra pauci fumosi frigidi et siccī timorē et despatōne sz calidī et siccī fumosi multi pentionē inigritatem rixaz. His potest addere nonū. Nam caliditas in corde ab ipso patiente pcepta significant caliditatem sic ecōtra frigiditas pcepta i corde frigiditatem: qd signū potius accomodatur ad caliditatem et frigiditatem pternāles qz naturales. Idō additur. lūptū a pronitate lapsus nā ceteris paribus facili et frequētius ē lapsus in morbum silez qz in ptarium. Talis ergo p psonis est cor qualis ē morbus in quē facili et frequēt labitur

De passionibus cordis

z sic ex. modis significationis supra scriptarum possumus argue-
re supra quacūq; completionem cordis naturali. Signa autem
quibus arguimus super egritudinibus cordis sūt infra scripta
Signū male enim pplexionis calide est augmentū pulsus in ve-
locitatem z frequentiaz non naturalem z declinatio anhelitus
ad magnitudinem z velocitatem z frequentiaz non nālem z fre-
quentia que sedatur cū aere frigido z bene se habere in frigore
z extenuari absq; alia causa z e contra. Signa male cōplexio-
nis frigide sunt declinatio pulsus ad paruitatē tarditatem z ra-
ritates non naturālē nisi cadat virtus. z sit necessaria frequentia
z anhelitus parvus tardus z rarus z trāq̄litas cū apporxiatio
ne ei? qđ calefacit. Itē timiditas z supfluitas in pietatez mis-
eri cordia. Signa male pplexionis humide sunt iclinatio pulsus
ad lenitatem non naturālē z velocitatem patendi ex imprimen-
tibus in anima cū velocitate remotionis eorū z multitudo euē-
tus febrium putridarū. Signa male pplexionis sicce sunt de-
clinatio pulsus ad duriciē non naturales z difficultas susceptio-
nis passionū cū fixatione earū siue sint fortes siue debiles z lique-
factio corporis. z de significationibus apostematū sūt signa apo-
stematū calidoz. Ipsa enīz in principio sui faciunt diuersita-
tem mirabilē in pulsu non cōsuetam z sit mara islāmatio in cor-
pore. pprie in partibus membrorum anhelitus q̄suis attrahat
aerem frigidissimum tamē est quasi priuatus anhelitus. Beinde
sequitur syncopis frequens z non oportet vt expectetur pulsus
durities sicut in alijs apostematibus calidis qm̄ interficit ante
illud interficit ei bz p̄m in prima die vel in 3a. Sz signa apote-
matis frigidi que rarissime eueniūt sunt omnia huiusmodi ac-
cidentia sed remissa cū paucitate islāmationis z interficit inter
secundus z quartū. Sed signū male ppositionis sicut compres-
sionis eius a mltitudine aque in capsula sunt quia sentit cor sū
suffocari z comprimi. Signa vero oppilationis viap est p̄foca-
tio manifeste sensata absq; causis alijs. Signa autem solutio-
nis cōmuni sunt ipse cause soluentes. Cause autē imprimētes
in cor quedam sunt cōes sibi z alijs mēbris sicut cāe facientes
malā cōplexio nez solutionē continui apostemata z similia: que
dam sunt ppria cordi sicut malus anhelitus z accētia animalia
que quādoq; nocent spargendo spiritū exterius quādoq; sus-
focando ipsū interius ita vt quādoq; sequatur syncopis: imo
moz. Ira autē ē minor omnibus illis in hoc: raro enīz interficit
Canones vtes in curatione dispositionū cordis sunt quatuor
Primus quia cor est mēbrū principale p̄i? et sublimis omni
principalī: ideo simus festini ad curandū cordis dispositiōes
z sine errore q̄zū est possibile. Paruus enim error in principa-
li multū timendus est. Secundus canon est qd in phlōmia que
frequenter ē necessaria in curatione egritudinis cordis euz plu-
rime egritudines cordis materiali a sanguine pendeant sinūs
solliciti ne superfluat et cadat virtus z si ceciderit succurramus
cum medicinis z cibis viuificantibus virtutem fm̄ exigentiam
de his que dicent z hec nō appropriat egressionī sanguinis tm̄
imo ei cuiusq; eūoni q̄suis sanguinis eūo sit vehementioris
necessitatis vt sibi in eā virtutis subsidii afferat. Et quia vt di-
ctum est plurime egritudines cordis sunt a sanguine aut a vapo-
re phlobotomia est cōgrua eūo a nocumento amboz liberās
Repletio enim sanguinea remouetur phlōmia basilice dextre et
vaporosa phlobotomia basilice sinistre. Tertius canon est in
euacuatoe p̄ medicinas solutiuas z est qz pluries medicine so-
lutiue inimicant cordi vt secus pmisceamus medicinas cordia-
les bezaaricas que pferunt tripliciter: Primo corrigēdo nocu-
menta medicinarū soluentium. Secundo pfortando cor adden-
do in robore cum pprietate sua z stipitate temperata. Tercio
quia faciūt virtutes medicinarū penetrare ad cor remouēdo eas
ab alijs locis. Quartus canon ē in pmutatione complexiōis
calide frigide hūide z sicce aut pposite. Nam si volumus pmu-
tare complexionem frigidam audaces simus cū medicinis cor-
dialibus calidis solis aut saltem permixtis medicinis cordiali-
bus: vitando tamen ne ppter intensiōē sue caliditatis aut mul-
titudinem eius fiat agitatio in humorib? cordis z materia dila-
tetur z ampliet z forte pducatur ad apostema ad opilationē z reli-
qua nocumenta: nec tñ multum diminuta sit a gradu z multum

dine caliditatis sufficienti fm̄ gradū z resistentiam egritudinis.
sed in permutando pplexionem calidam tunc non sinus cōien-
ti solis infrigidantibus. Nam substantia per quā cor creatū est
spiritus effusus in ipso q est substantia calida caliditate natu-
ra li z nō caliditate nociua corpori que aliquando ex malitia p̄p-
tis calide resoluitur minorat p̄curatur i fumū z p̄turbatur. Cū
ergo superuenit corpori cordis q̄ extinguat ipsū z nō ē p̄missū
cum medicinis calidis pfortantibus caloz innatū non solum
ppter caliditatem cū p̄prietate ipsarū affociata caliditatis earū
possibile vt noceat radici. i. spiritui q̄suis ramo conferat et ē cor-
pus cordis contemperando caliditatem eius. Quia ppter sapiē-
ates antiqui pmiscēt medicinas frigidas cō cordialib? calidis
confidendo qz si natura fuerit fortis discernet ier calefactiūm
z infrigidatū z afferet infrigidatūm cordi z calidum cordiale
spiritui z temperabit ipsum. Et si inueniunt medicamē eḡle aut
p̄mū eq̄liati confortatiū spiritus sic buglossaz vigorāt ipm̄
z adiuuant se cū eō. Si vero nā fuerit debilis nō p̄fert regmen
nec sufficienti medicinē cordiales frigide pp alia cām qz sūt tar-
de penetrationis: Quia pp necessariū ē vt secus misceant medi-
cinas cordiales calidas qb? iuuatur penetratio virtutū medici-
narum frigidarū que tñ notabiliter dnt eē dñantes sup medi-
cinis calidis bz exigentia sui fr̄j sicut pmiscet crocū medicis fri-
gidis in trociscis de canfora p̄pterea qui abstulerūt crocū ex tro-
ciscis de canfora blasphemantes priores fecerūt ipsos pauci iuua-
menti q̄suis pp ignorantia nō pcedat. Compo autē calida cu-
rat cū sumptus in potu sic sūt rob. fria cor dialia. f. de ribes d po-
mis z siliib? z cū aqua z succo fructū sic pomoz ap̄oz cidioz
acetositare citi z siliib? z cū exterius applicitis frigidis p̄missis
cum paucis cordialibus calidis z si fuerit mā eūetur. Cora at
male pplexionis frigide est cū p̄solutiuis magis q̄ dicent sic dia-
muscho tyriaca meridatio z siliibus cū vino odorifero exercitio
tpato cibis calidis q̄sitate qua digerat. Et cū applicitis exteri?
cordialib? calidis stipicitate tpata p̄cipiantib?. et si mā frigida
fuerit in cā eūetur. Sz in cura male pplexionis sicce ē necessariū
cibus z potus plurim? hūectatiuis dūm possit digeri. Et ad
mistratio tunc aut balnei cū custodia tñ ne sit multū calidus nec
sit longa mora in ipso ne resoluat z virtutē deiciat paucitas mo-
tus z tranquillitas. z pot? aq̄ nō multū frigide z moderate q̄sita-
tis nisi adsit caliditas p̄dicta siccitati cū multitudine spūs tūc
enim magis frigida z pluris quantitatis posset exhiberi z puenit
somnia plurimus z si fuerit mā eūetur. Cura autē male p̄p̄o-
is hūide ē subtiliatio diete q̄ritualiter declinet ad sicci. z admini-
stratio medicinarū exiccantiū z exercitia potius lōga et frequen-
tia q̄ intensā z fortia nisi esset cōmunita frigiditatis z mā hūida si
fuerit in cā eūetur. Cura autē frigide z hūide est intētio z mltitudo
exercitij in quo tñ fiat gradatio de paruo z breui ad lōgus z
magis z administratio balnei an cibuz p̄cipue tinae z lōga mo-
ra in aqua calida administratio solutiūoz z diureticorū vsus vini
antig odoriferi potentis moderate tñ quātatiōis: z administratio
ciboz calidoz z siccorū q̄sitate moderate: z si hūiditati fuerit
piuncta caliditas vident balneū z ytant coytū z si mā aliqua fue-
rit in cā eūetur. Solutio autē p̄mū nō recipit curā. sed oppilatio
remouet cū p̄fomia z alijs eūonib? fm̄ exigentiā z administratio
nez incidentiū z subtiliantū p̄io postea ap̄ientiū z puocantiū
q̄ oia sint cordialia aut cordialib? admista z sint calida aut fri-
gida aut tpata fm̄ exigentiā. Si vero sit malus situs pp supflua
hūiditate capsule p̄p̄mentis cor: intēdatur oī regimini exiccati-
uo tā cibali q̄ medicinali nec nō eūonib? iteratis que tñ virtutē
non deiciant. Cura at̄ ap̄ati cū inceperūt non ē possibilis sed
obstādū est ne incipiant cū phlōmij cepiōis z pprie basilice
z ap̄o An. q̄qz sp̄at in euasione eius cū phlōmij arterie z euz
eūatoe hūioz cū solutiuis moderate tñ ne agitent mām qbus
cordialia sint admista z sint calida frigida aut moderata scdm̄
exigentiā z deinde cū diuersiōibus fortibus z v̄tosis ligaturis
z bmo. Et tertio mā si fuerit subtilis ingrossetur z p̄p̄gat: vt nō
fluat et exhibendo opiata fortia in notabili quātitate z sup regi-
onē cordis z partis circūstantis applicent repulsiua fm̄ exi-
gētiā z pfortantia cor cū p̄p̄etate sua: z repellentia mām: z dicta sit
tenuissima. Sōnus sit interruptus z p̄curatur eūone nāles et

non nāles longo tpe p̄suetē gescant aio 7 corpe quāu est possi-
bile. Adēdūcine aut cordiales qbus vīdēdū ē fm exigētā tem-
porē descripte ab Aui. 7 ceteris sunt infra scripte. Tpatē sūt lapi-
des p̄ciosi vt iacutus albedengessif. i. lapis valens 7 venena. cre-
ditur q sit saphirus vel forte lapis ille q vocat bezar. i. liberans
a veneno alfenisagi. i. smaragdus: 7 aurū copiosū in bursa vel
frigno seruātū argentū granate rubini buglossa borago topa-
tius lapis: calide zedoaria 3orūbeth que si eiusdē speciei q̄nis
Aui. de eis diuersa facit capla. a 3orūbeth sunt radices siles ci-
pero in figura: s3 multa maiores 7 duriores itus subcitri coloris
odoris 7 saporis zedoarie remissioris tñ. Bōzonīcū grece
arabice dōzonigī est radícula pua saporis dulcis silis calamo
aromatico in calore et figura beē albus 7 ruberū 7 sūt velocis iu-
uamenti gariofilī mirabiles galanga nux muschata cinamomū
ozimū. i. basilicon ābra balsamita oleū balsami lignū 7 semen
eius sticados poliū vitū aromaticū pulegium origanū menta-
strum corter citri se. citri cubebe muscus ambra seta p̄busta 7 nō
p̄busta rilaloos crudū mellisā 7 semen eius: enula ē mirabilis
macis calamus aromaticus casia lignea rosmarinus lauendu
la saturegia betonica hipericō calamētū mēta poltricon. 33. spi-
ca nardi squinantū cardomomū lapaciū q̄ Aui. acetosā appel-
lat non est illud de quo ē hic sermo s3 de lapatio vulgariter vocō
rumescē qd est calidū 7 siccū: 7 optie valet p̄tra serpigine p̄trariū
cū aceto 7 sale. Frigida margarite cāphora sandali tres spodiū
poma viole acetositas citri cicorea vinū granatoz 7 arabē coral-
lus rosa lotū sigillatū 7 armenū coriadrū siccū 7 hūidū limōes
arantij scariola lactuca acetosa. Et vlr oēs res valētes p̄tra ve-
na: 7 oē aromaticū ponit cordiale. Tñ multiplicē dē medicia cor-
dialis: p̄rio q: tpatē vt supra scripte l3. Auer. qnto colliget caplo
de medicis p̄fortauis mēbz: op̄ vilit q medicina tēdēs ad ali-
quā caliditātē sit magis p̄fortatiua q̄ tēpata. Scō qdā medici-
ne p̄fortant virtutibz 7 fia vt ē stipticitas odor: sic sunt rose 7 mu-
scus. Queda p̄fortant a p̄prietate occulta 7 iste sūt duplices: nā
qdā hnt p̄prietatē occultā adiutā a q̄litate manifesta: vt spica et
croc⁹ quaz p̄prietas adiuvant aromaticitātē 7 caliditātē tpatis: 7
stipticitatē qdā. Queda p̄fortāt p̄prietatē occultā nō adiutāz
aliq̄ qualitatē manifesta. vt iacintus 7 siles: iter q̄s interest: q: p̄
me indigent actuātōe a colore nfo ad q̄s exigunt duo: p̄mū vt fi-
ant actuales cū prius solū essent in potētia. fm vt virtus ipsarū
ad cor penetret. q̄ maxie ducit p̄ vaporē ad cor penetrātēs. se at
non idigēt transmutatōe a calore nfo p̄ quē ducant de potentia
ad actū. imo non idigent nisi vt virtus sua ad cor deferat. 7 p̄ia
p̄prietas indigens adiutorio q̄litis māifeste a qbusdā appel-
latur virtus tertia. s3 ha nō indigens adiutorio q̄litis manife-
ste vocat virtus q̄rta. 7 isti sunt q̄tuor modi qbus aliq̄ medicie
p̄ se p̄rio dñr cordiales: 7 p̄fortantes: s3 medicie alijs modis cō-
fortantes non dñr cordiales nec p̄fortantes p̄ se p̄rio: s3 solum
de p̄ accidēs sic que remouēt nocumētā māex p̄rauar 7 veneno-
ruz q̄ possent ipiūnē in cor. Et hāz qdā faciunt hoc eūando qdā
alterādō ad p̄trariū fm q̄litas p̄mas: vt frigida p̄tra vene-
nū calidū: 7 sic de ceteris p̄tra sua p̄traria. Tertiū aliqua faciunt
hoc stipticādō vt terra sigillata phibet vaporē eleuari sua stipti-
citate 7 cū hoc ē p̄fortat cor: 7 sūt lotū ar. in pestilentia. Quar-
to alique faciūt hoc icidendo sic aq̄ rafani p̄tra fungos. Quin-
to qdā reprīmēdo acuitatē vt butyr 7 aliavinctuosa 7 multi sunt
alijs modi qb⁹ opponim⁹ venenis: s3 hi sunt p̄ncipaliores: s3 il-
la que eūando p̄fortant sūt duplicia. qdā ei p̄fortant expellēdo
venenū vt terra 7 lotū sigillatū qd nō cessat facere vomitū dōec
venenū expellatur. qdā at p̄fortāt educendo māas malas exites
in corde 7 admittas spirītū: sic mīrobalani agaricus 7 lapis la-
zuli. Et in his ē p̄prietas appellata virtus tertia. s. respectus ad
cor plusq̄ ad aliud mēbz. Sunt at p̄ter os alijs tres mōi minus
p̄ncipalis qbus medicie dñr p̄fortatiue sic que dicūt virtutes
aliāz ad cor: sicut pulegiū 7 sticados. Aliē custodiendo ne resol-
uat virtus eaz in vita: sic opitū: quedā solidando alias: sic spēs
aromatice ingredientes trociscos de tior q̄ ponitur ad reprīmē-
dū eaz maliciā. Inter has oēs vere cordiales sūt medicie q̄tuor
primoz mōz q̄ p̄ se confortāt. Aliē vero tyriacales siue bazaar-
tice appellant 7 non vere cordiales 7 oēs vere cordiales sūt ty-

riacales: licet non econtra: quia medicina tyriacalis potest esse
excessiui gradus 7 operatonis: nec absolute confortat cor: sed
cum est in dispositione preternaturali: sed vere cordiales sunt
tpatē: aut p̄az recedētes a tpatēto habētes singulārē p̄prietatē
ad ipsū: maxie cōfortantes in dispositōe sana: sicut buglossa ia-
cintus: s3 multe tyriacales nocerēt in dispositōe sana: q̄ in dispositōe
egra optie iuuarent. 7 hec elici p̄nt ex dictis Gal. Quāto de sim-
plici medicina 7 Serapiōis in suo de simplicibz caplo de medi-
cina custodiūa 7 liberatiua. 7 dicit ibidē q medicina tyriacalis
ē media inter venenū 7 corp⁹ humanū: cui Auer. p̄tradicit qn-
to colliget caplo de medicinis opantibz p̄tra venenū. di. q medi-
um est eiusdē generis cū extremis: sed medicia tyriacalis nō est
eiusdē generis cū corpore nfo 7 veneno: quare nō ē mediū. Ad
q̄ dicēdū q Ba. 7 Sera. noluerunt q medicina tyriacalis sit me-
dia p̄ p̄mōtione nec p̄ formalē participationē vtriusq̄: s3 est me-
dia quia cū vtroq̄ puenit cū hoīe qdē quia ipsū tuet: sed cū ve-
neno puenit q: p̄cipat nāe p̄poratōe qdā 7 forma venenosa.
p̄cipas aut vno formalr: 7 cū alio virtualr nō ē sub eodē gene-
re reponibile cū abobus extremis: s3 ē in genere extremi: cuius
nā p̄cipat. Est enī medicina venenosa nō tñ ex toto genere cor-
traria nāe hoīs. sicut argētū vinū fel viperē: q̄ iste non ponentur
in p̄fectōibz liberatiuis: s3 aliquo mō venenose 7 interficien-
tes si sumant i notabili q̄titate: sic mira opitū storax crocus: fa-
ciunt enī stuporē 7 occidūt in multa q̄titate supra. Quia pp cō-
cludit Sera. allegato. ca. q valde eglibrata dz ē dōs medicina
rū tyriacaliū. s. ne noceant corpi: imo ipsas bñ tollerēt 7 sint sus-
ficientes p̄tra venenū: 7 hoc est difficile apud inextptos. S3 for-
te ex his q̄s infert p̄tra determinatōē supra scriptā q nulla me-
dicia vere cordialis sit tyriacal is cū nulla vere cordialis p̄cipet
nām venenū. Ad qd dicit q auctores p̄dicti nō locuti sūt de oī-
bus tyriacalibz: sed de his tñ que nā venenosa p̄cipant: 7 p̄o-
pōnes ille sunt indefinitū: 7 nō vles. Et ego sequor intētiōē
Si. Ya. in dictōe bezaardi dicentis. Bezaartice est oīs medicī-
na liberatiua a veneno: nos aut p̄prio vocabulo carentes hoc
significantes tyriacā vocamus: tyriaca itaqz 7 medicia liberāsa
a veneno sunt synonyma. Et subdit bezaard aliqñ vocat galba-
nū pp excellentē eius virtutē p̄tra venenū qd p3 p Aui. i. descri-
ptione tertia tyriace. 7 p Serap. in descriptōe tyriace vocat: nilū
lominus apd eos liēne vocat 7 interdū bezaard vel bezaar. q
dam lapis multū carnis regibz: vt in Serap. inuenies. Putant
at aliq̄ hūc lapidē ē q gnātōr in oculis ceruoz in oriētē: q cum
sp̄ntes comedunt vt deponētes senū fortiores fiant intrāt flu-
men ubiqz morant inersī vsqz ad caput tā diu quousqz sentitū
virtutē veneni separatā interi lachrymā emittūt q̄ coagulata in
oculis iterdū vsqz ad magnitudinēz nucis s̄ficat donec cadit
cū flumē exeūt 7 sic inuenit 7 dō oīuz venenoz tyriaca. 7 verisiml
d̄beret liberare a pestilētia. Sūt et p̄ter supra scripta aliē medi-
cine bezaartice valde excellentes. sic termētila diptamuz pinipi-
nella q sūt sup̄me p̄tra pestilentiaz de qb⁹ feci mentionē in tra-
ctatu meo de pestilentia.

De tremore cordis. Aui. i. 2. mar. d. m. 1. 1.
Uld noīs tremoris cordis ē satis manifestū. Est autē
descriptiue penes Aui. mot⁹ tremul⁹ accidēs cordi 7
māifestū ē vt dñi fuit supi⁹ q sub tremore cordis p̄p-
bēditur pulsus ei⁹ q q̄lī differat si p̄prie sumant dñi
fuit supius. Spēs nō h3 nisi modos quosdā fm magis 7 min⁹
differentes: vt q̄a aliq̄s nouus aliq̄s chronicus aliq̄s magnus:
ita vt a circūstantibus audiat sonitus qdā 7 videant p̄antē tegē-
tes pectus eleuari. qdā paruus. itē aliq̄s p̄tinuus aliq̄s interpo-
latus. Itē aliq̄s cū magna s̄bilitate 7 maxie pulsus diuersitate
aliq̄s non: s3 nō eūctur a quadā pulsus diuersitate. Cause tre-
moris cordis. sūt oīa que ledūt cor notabilr ita tñ vt non pdu-
cant ad s̄m̄copi. Cā ē at ledētēs p̄ eūctū sūt mala p̄pto cuiuscū-
qz generis sine mā q̄ facit tremorē cor: debilitādō: 7 oīs s̄bilitas
apud Aui. efficit in corde dū p̄seuerat in ipso virtus sufficiens
agitatiōē quadā: vt expellat ab ipso nocuētū. aut qz nō p̄t cō-
tinuari vniiformiter motū suū: quare fit motus tremulus. aut qz
virtus facta debilis est apta pati a q̄cūqz facili cā q̄re frequēter
accidit tremor. s3 p̄tra seq̄tur q mala p̄pto scā non fecit p̄cepta
sicut in ethicis p̄t ē cā tremoris: q̄ erit p̄tinuus pp p̄mā cām. s3

propter eam erit valde frequens consequens circa experientiam. Rñ-
detur qd mala pplexio facta in corde non e sola ca tremoris: nisi
ducat ad vltima debilitate cu qua cor no possit pple re motus su
um vnifor: miter: s3 mala coplo diuersa que sentitur bn pote e ca
tremoris et cu3 pstantia virtutis. huius aut diuersitatis ca e: qz
tremor cordis q sequitur sola debilitate virtutis absqz tristi sen
satione fit a virtute vitali debili no potete pple re dilatatione cor
dis vnifor: miter. S3 tremor q sequitur tristem sensatione t mala
ppone diuersas fit a virtute expulsua nali ipsius cordis pmo
uente cor vt expellat nocumetu: s3 bn vez est qd mala ppo facta
debilitando cor e causa vt ipsu facile incurrat tremore cordis p
pter aliqd nocumetu impressu ab ipso sensatu qd no incurreret
nisi eet debilitatu qz fortis virtus oia ptenit t pñr cõceditur qd
debilitas sola non est ca tremoris: s3 debilitas cu nocumete im
presso sensato s3 debilitas principalis pcurrat: sicut etia3 in tre
more stoi debilis supio bono cibo cu mouetur ad amplexaduz
ipsum motu tremulo virtus e causa qz debilis e magis cibus bo
nus. Et notadu s3 Alter tertio colligit de accidentib3 sensus ta
ctus qd mala coplexio diuersa in habete ethica non sentit: nisi p
malam pplexione frigidã retinentes adhuc aliqd naturalitatis
pnde ethicus sentit caliditate additam post cibũ per ethica sua.
Fit etiam tremor a mala ppxione cum mã sanguinea t melica: q
frequenter facit tremore: quia e multũ horrida cordi t cuius mi
nera est ppe cor. s3 splen directe cordi suppositus a quo profluit
melica ad os stomachi. item mirach t mesenterium in quorum
venis reperitur multum de melancholica sunt satis propinqua
cordi. Item materia humida aliquando est in causa t ventosa
aliqui t est leuior: ceteris si sit subtilis: t no hñs mãm a qua elle
uet. Adã aut cholica sui acuitate magis sicut sineopi qz tremo
rem. S3 mala ppos. oppillatio eris in cursibus sanguinis t spi
ritus in corde t origine venarũ arteriarũ eius aut mal3 sius cor
dis sequens ppxione capule apate aut a multitudie aque in
ipsa contente. t fit solutio pñui in corde t apa faciunt in pñci
pio apparere tremorem: deñ sineopi3 postea morte: s3 de his su
perius: factus aut a subtilitate sensus cordis cognoscit qz habet
ti ipsam accidit tremor cordis ex qualibet vñsitate gñata i spa
tio qd est inter ipsũ t panniculũ eius: aut in corpe panniculi aut
in vena eius. Et ex qualibet qualitate calida aut frigida aduen
iente ei ita vt succedat potui aque: pter qd pducatur ad debilitate3
in operationib3 suis. factus aut p cõitate aut est a toto sicut in fe
brilibus. t ppxie pestilentialib3 aut in crisi cu mã mouetur: aut a
doloribus fortib3 in quacunq3 pte corporis aut cu cõitate pan
niculi sui. s3 capsule: si accidat i ipsa apa molle: aut durũ: sicut ac
cidit simio t gallo per Sa. anathomizatis. t qñ3 accidit cu cõi
tate stomachi: t ppxie oris eius: qñ in ipso est humor viscosus
vitreus t mordicatu3 cholericus: aut cibus corruptus: aut bo
thor in ore eius: aut ppter attractio3 materierũ ad stomachum
sue apotement siue non succedentiũ labori. i. dolori eius. Bo
lor eni stoi pot facere tremore cordis tam p se qz attrahedo ma
terias ad stomachũ: que erũ ca tremoris. Et per cõitatem sto
machi est aliqui tremor tantus t ita pñuius vt non discernatur
inter ipsum t illum: qui est p essentiaz in corde. t qñ3 accidit tre
mor in ore stoi similin3 tremori cordiali: t fortasse perducit ad
ipsum. fit aut tremor in ore stoi duabus ex causis: aut quia virt3
expulsua oris stoi cõcutit ipsũ vt expellat nociuũ. aut quia virt3
naturalis stomachi debilis mouet motu tremulo ad amplexan
dũ t pstringendũ se supra cibũ vt melius digerat: t fit aliqui cu3
cõitate pulmõis qñ multiplicat in eo oppillatio in parte illa que
obuiat cordi: t non penetrat anhelitus s3 qz d3: t indicat pñtri
ctionem anhelitus no securã cu qñ3 accidat subita suffocatio t
mors sicut aliqui accidit in paroxisimis asmatis. t qñ3 accidit p
cõitate ab alijs mēbris: sic diaphragmate t reliq3 pñtib3 pectoris:
t a splene cerebro gutture transmittentib3 mãm t vaporib3 mali
gnos. t qñ3 per cõitate ab intestinis ppter vermes corruptos
in ipsis effumantes ad cor. t qz vermes aliqui mouetur ad supe
riora t nocent ori stoi. t aliquando pforant intestina: t fit aliqui
per cõitatem ab epē transmittente humorem aut vaporem mali
gnum: aut no trās mittente sanguinem sufficientē. Similiter acci
dit per cõitatem a matrice vaporibus sperantiis aut menstrua

libus: aut aliter malignis effumantibus ad cor: t quandoq3 mã
trix ipsa ad superiora mouetur: est causa pfoctionis. t quado
q3 fit a causis extraneis: sicut a potu t motu venenoso: t quã
doq3 fit ab accidentibus anime fortibus fetore corruptioe aeris
t sic de singulis causis primitiuis potētibus in cor imprimere.
Signa coia. Quicũq3 tremori cordis sunt pulsus diuersus val
de in magnitudine puitate velocitate tarditate frequentia t rari
tate t multoties simulatur pulsui habentium asma t periplemo
nias: t tangendo pectus ex directo cordis sentit diuersitas mo
tuum cordis pportionari diuersitati motuũ pulsus. Similiter
aspiciendo arterias que sũt collo videtur aliqui in motibus ea
rum manifesta diuersitas. t aliquando somitis qdam auditur
sequens diuersitatem motuũ ipsius cordis: t pendens ab humi
ditate significatur per lenitatem pulsus t sentit habens eas qua
si cor eius sit positũ in humiditate t si sit hũiditas multiplicata
in capsula cõprimens ipsum pter hoc qd sentit cor eius positũ
in humiditate sentit ipsum in eadē suffocari. Sed siccitas super
flua significatur p duritiẽ pulsus. Et si fuerit cõsumptio humidit
tatis eritis in capsula corpus arefit t ericcat i dies absq3 febre
t factus a caliditate supflua singulari significatur p inflamatio
nem in corde sensata3 si non est fixa. t si fixa fuerit p inflamatio
nes sanata ante fixione. t pulsus t anhelitus sunt magni velo
ces t frequentes etiam extra horã tremoris pulsus. t pcesserũt
cause calefacientes sicut febres siẽtes t facte motus fortes t si
miles factus a frigore significatur per cas suos t extinguentib3
calore inatũ tam per se sicut aeres frigidi egritudines in frigidã
tes t similia q3 p accis. sicut cõiones extinguentes calore inatũ
t adeit sensatio frigiditatis in corde nisi sit fixa t pulsus t abeli
tus parui tardi t rari et extra horas tremoris. t male ppxiones
pposite habent signa cõposita: sicut hñs caliditatem innctã hu
miditati cu hoc qd habet pulsus t anhelitũ magnũ velocẽ t fre
quentẽ h3 ipsum lenem t sentit qñ cor eius sit positũ in hũidita
te t per reliqua tu discurrere. t oēs huiusmõdi male ppxiones cogno
scuntur quia nocent a simili t pñarijs iuuant. Sed tremor san
guineus significatur p magnitudinẽ t velocitatẽ pulsus t anhe
litus cu lenitate pulsus t plenitudie eius etiã extra horas tremo
ris t sentit caliditas t inflamatio t iuuat coitu qz sanguinei ag
gregant multũ semẽ qd corruptũ multiplicat malos vapores cor
di t etiã p coitum tpatũ clarificat sanguis t spiritus etiã super
fluitas qz t remittitur caliditas supflua. item e plenitudo t ten
sio venarũ t mĩtudo vrine cu grossicie t color t habitudo atte
stantur sanguini. ite ppo regumẽ pcedens t sitia t iuuatur mĩ
nutioe. S3 melie sunt signa pñaria t cu tristitia t sollicitudie vi
eoz q sunt in terra aliena cu recordatur suor. Sed cholicũ qui
tũ raro accidit significant cãe calefacientes t ericcatẽ pceden
tes egritudines cholicẽ sequẽtes t e pulsus t anhelitus magn3
velor t frequens cu duritiẽ pulsus t est vehementia isflamatio3
t iuuatur frigidis t hũidit3: t nocet pñarijs. t sunt pº color re
gimẽ hitudo tepus anni t huiusmõdi attesiãtia cholere. s3 pñta
tici sunt signa pñaria t iuuant fame t siti t exercitio. t ventosus
purũ significat velocitas terminatio3 eius. paucitas nocumen
ti eius t diuersitas in pulsũ. t nocet a multiplicatib3 ventosita
tez t iuuat a pñarijs. factus aut ab oppillatõe significat per di
uersitate3 pulsus in magnitudine t pñuitate tarditate t veloci
tate per hui3 ei distinguit a diuersitate pulsus sequens virtutis
debilitatem: cu virtus multus debilis no possit facere pulsũ ma
gnũ. t fit est diuersitas in fortitudie t debilitate qd no pot pñge
re a virtute debili cu no possit facere pulsũ forte t e cu pñuitate
signoz repletio3: t h3 maxie verificat cu oppillatio est in locis p
pinquis cordi t venis eius. S3 tremor sequens malũ sitũ. s3 com
pressionẽ cognoscit qz sentitur cor suffocari t pñtrigi. Solu
tio aut t pñui cognoscit p causas suas. s3 tremor sequens apa in
sba sui cordis. aut sui panniculi cognoscit p signa supius dicta
immediate post anadthomiã. t pter signa ibidẽ dicta cu apate cali
do in substantia cordis adeit maxia inflamatio: t diuersitas mĩ
rabilis in pulsu cum febre maxia. t si fuerit pñdũ interficit in
hora. si vero supficiale tardatur mors vsq3 ad fm diẽ. t si fuerit
frigidũ no adeit tanta inflamatio. t si fuerit supficiale tardat
mors vsq3 ad qñtã diẽ. Si vero pñdũ vsq3 ad h3 vt pñm tñ in

corde sit calida sicut in capsula ut plim frigida mollia aut dura et cognoscitur quod non cito interimitur: imo aliqui cronicant tandem in interimitur et cognoscuntur per signa suprascripta calida et frigida per operationes coloris habitudine et regimine precedens etate tepus anni et similia. factus autem ab acuitate tunc sensus cognoscitur: quod sita quilibet ventositate et quicquid ea facili et est cum fortitudine pulsus et similitate anhelitus et incolumitate reliquorum membrorum et fortitudo pulsus et magnitudo ipsius sunt significantes prime significantes ipsi et certificant ipsi. Si fuerit corpus cum frequentia huius tremoris incolume et virtus consueta consuetudo in operationibus sana. et illi quibus plim accidit illi sunt propter quorum facies apparet vestigia passionum aialium sic ire tristitie et aliarum quibus vestigia sunt remissa. Ista autem vestigia passionum aialium apparentia super facie sunt sic mutatio coloris ex rubore in pallidum: et cetera secundum diversos motus spirituum et sanguinis: nunc intra nunc extra secundum exigentiam passionum. hec enim mutationes quibus remisse arguuntur passionibus aiales facientes tremore cordis. factus autem per coitatem a toto sic in febribus declarat per febres ipsas cum quibus augmento augetur et decremento decrevit. Si sit creticus per crisis ipsas quod finita sedatur: sed factus a doloribus significat per dolores ipsos cum quorum augmento augetur et decremento minuitur et ablatione aufert. Signa autem facti per coitatem a capsula ex dictis sunt manifesta factum cum si dicitur significant male dispositiones sibi et nocumetum appetitus et aliarum virtutum eius. item quod expellit ab ipso sibi de maxime per vomitum. item imaginationes per elevationes vaporum non solum ad cor: imo etiam ad cerebrum: et nausea et subuersio. item alleviatur cum abstineat a cibo: nisi sit a magna cholericis effusa ad os sibi tunc vacuitatis: tunc enim magis fluit. et acuitur et fit vehemens quando cibum incipit digerere vaporibus pluribus cordis coitatem propter laborem virtutis digerentis. Discernitur autem tremor sibi a cordiali: quod hic sentitur in regione stomachi ille in corde et precesserunt et ad sibi nocumeta stomachi et non cordis sicut in cordiali precesserunt et ad sibi nocumeta cordis et non stomachi. Et factus per coitatem a pulmone cognoscitur quod precesserunt et ad sibi nocumeta pulmonis: sicut asma periplemonia. et cetera. et sunt signa oppilationis pulmonis supra. ex restrictione anhelitus et ceteris de quibus supra in propriis capitulis. Similiter factus a coitatem epatis splenis matricis intestini et reliquorum membrorum significatur per nocumeta ipsorum quod ad sibi precesserunt cum quorum augmento augetur et decremento decrevit et ablatione aufert. Factum autem a venenis sumptis a morbus venenosorum et reliquis causis primitiuis significant cause ipse cum privatione reliquorum signorum.

Prognostica Tremor cordis qui superfluit permutatur ad mortem. Secundum si quod queritur de tremore cordis post egritudines: et habet nauseam et euomit cholera plurimam: et non remouetur nausea et malum et indicat spasmodum in stomacho: et non

De syncope.

Synopsis grece quasi concisio et amputatio latine. Lipothomia dicitur a lipo quod est defectus et tomos aius. In de lipothomia defectus animositatis: sed quod nominis casus virtutis subito est satis manifestum: Subito enim impoztat duo. scilicet tempus imperceptibile et cum non manifestum. Synopsis in apud Aui. est destructio maioris partis plurium virtutum motiue et sensibilis propter debilitatem cordis et aggregationem spiritus totius ad ipsum propter cum mouente eum ad interiora: aut propter cum profocantem ipsum interius quod non inuenit spiraculum: aut propter punitatem et subtilitatem suam quare non superfluit super illum quod est in minera. Dicitur propter quod synopsis est destructio maioris partis plurium virtutum motiue et sensibilis non quod secundum suam essentiam sed destruntur: quod impediunt ab exitu in suas operationes. Virtutes enim secundo colliguntur nobis per operationes autem note multum quare necessarium est ut virtutes per operationes notificentur. Dicitur maioris partis plurium virtutum: non enim operationes omnes motiue destruntur sed solum motiue voluntarie quod perficiuntur per nervos et laceratos non autem naturales sicut motus cordis. nec misce ex naturali voluntarie sicut motus diaphragmatis et pectoris nisi qui est motus prima sensibilis aut extrinseca tota destruitur: sed intrinseca siue operatio cogitativa apud aliquos non totaliter destruitur. Per reliquas partes in diffinitione positas ponuntur tres causas im-

mediatas synopsis: Prima est debilitas cordis sequens aliquod forte nocumetum sicut dolorem solutionem continui malam compositionem malam compositionem apostema et similes: quibus debilitatur cor per essentiam vel per coitatem quod debilitas est causa ut spiritus vitalis totus vel fere totus in corde aggregetur propter eas mouentem ipsum ad cor: quod est virtus attractiva ipsius cordis et naturalis subordinatio spirituum ipsi cordi. Quapropter membra extrinseca de pauperata spiritibus fiunt in potestate ad operationes sensus et motus. Secunda causa immediata est profocatio spiritus in corde tanta ut non inueniat spiraculum: ita ut ipse neque cor possit sufficienter euentari neque spiritus cordis transire ad alia membra quapropter necessarium est virtutem sensibilem et motuam multum minui in ipso corde: et in membris alijs destrui: cum oportet ad virtutem vitalem ad quatuor operationes concurrere. Hec autem profocatio immediate sequitur prohibita transpiratione. et prohibita transpiratio oppilationem que potest esse coarctatoria ab auctore multo aut grosso et viscoso ita ut aer sufficiens non possit ingredi ad cor per ipsius dilatationem: et arteriarum restrictionem neque vapores fumosi possunt egredi neque spiritus ad membra transire per ipsius constrictionem et arteriarum dilatationem. Hec autem oppilatio erit in origine arterie ad ortum aut arterie venalis. et potest oppilatio esse attenuatoria propter cum prementem cor sicut capsula cordis apostemata aut superflua aquositate repleta aut propter apostema in ipso corde attenuas foramina ipsa coartando aut forte humor aut vapor malignus ledens virtutem motuam cordis: quia propter non posset ipsum sufficienter dilatari et restringere. Oppilationem autem carnosam credo rarissime contingere. Tertia causa immediata est paucitas et subtilitas spiritus quare non superfluit super illum qui est in minera. id est in corde. Alia autem membra erunt sine spiritu naturali saltem sufficienti ad sensum et motum. Hec autem paucitas sequitur omnes causas resolucentes et quomodocumque spiritus paucificantes sicut famem exercitia balnea calida aeris maligni morbus venenosorum febres plures et similia. Lipothomia autem descriptiue est destructio maioris partis plurium virtutum motiue et sensibilis propter tres causas synopsis: ita ut lipothomia sit via in synopsis sic synopsis est via in morte. Est enim ut sonat quod notis defectus quod ad aiositatis ad sensum et ad motum. Casus virtutis subito apud Aui. est destructio maioris vel notabilis partis virtutis motiue voluntarie absque nocumeto notabili in virtute sensibili aut in motiua naturali aut mixta contingens propter defectum in virtute vitali in tempore valde puo et absque causa multum manifesta: propterea dicit Aui. si plim contingit: ubi non est dolor neque solutio retro: neque apud magnam neque eum magna: et sic de alijs causis manifestis. Et hoc dispo sit contingat propter defectum spiritus et virtutis vitalis: tunc passio virtutis aialis: quod debetur in strumetis motus voluntarij. Cuius immediata huius casus virtutis est defectus spiritus vitalis in istis virtutibus motiue voluntarie: propter quod sit notabiliter minuat motus: non tamen sensus cum pauciores spiritus et magis subtiles sufficientes ad sensum quod ad motum. Et autem paucitatis et subtilitatis spirituum in istis motibus voluntarij est: aut quod a corde non transmittitur: quod potest esse propter oppilationem in vijs transitus ipsius. scilicet iuuentis et arterijs: ita ut et quod oppiletur via anhelitus. quod oppilatio plurimum fit ab humore phlegmatico liquifacito subito fluente ad vias transitus: non autem ita ab humore melico cum non sit aptus propter suam terestritatem ita facili ter liquifieri et fluere ad vias angustas: nec ab humore cholico quod propter suam subtilitatem et paucitatem non sit aptus ita facili ter oppilare. Neque ita frequenter ab humore sanguineo quod sanguis fluens multo tunc suffocat et interficat suam multitudinem. Item fluens ex locum naturale facit sinchos et facili putrefit quod ceteri humores fluentes ex locum naturale. Quia propter est raro causa solus casus virtutis et synopsis. Et aliqui cor et non erunt oppilationem non transmittit spiritus propter nocumetum proprium: aut per coitatem: cuius causa non est valde manifesta: imo potest retrahit ipse ad se. Dicitur autem frequenter est a sibi. Et aliqui causa casus virtutis est spiritum et humorum subtilitatem in sibi sua: quia recipiunt resoluentes et propter in febribus. Est ergo hic casus virtutis apud Aui. dispositio quedam infra synopsis: propterea quod ante cedit synopsis. quandoque subsequitur: ubi virtus non destruitur nisi a nervis et laceratis ipsis existentibus ab ea vacuis quare homo sit non motus nec remouetur a suo situ et dormitione sua id est

De cura tremoris cordis.

dispositione sibi dormienti nisi cum labore. Et illius est accidens. A. n. documētū qd diximus. Nam cum vehemens sit facit cadere virtutem nervorum integrā: et sic fit syncopis aut moris. Et si non sit vehemens facit cadere virtutē nervorum et lacertor et sic sequitur casus virtutis. Et si autem inter casum virtutis et lipotomiā est quia lipotomia non notat quod fiat subito. In tpe ipso et fine manifesta est sicut notat casus virtutis subito. Et scdo qz non notat quod fiat sine manifesta lesione virtutis sensibilis: sic connotatur per casum virtutis. Et si vero inter casum virtutis et syncopim patet ex dictis est enim minor syncopis aīa eā et transit in eam cum intendit. Itē sequitur ad syncopim cum syncopis remittitur. Itē autem tū tres termini quā accipiuntur ut synonymi. Cause immediate syncopis sunt ille tres quod sūt in diffinitōe exp̄sse. attractio toti⁹ aut maioris p̄tis spūs ad cor sedā prefocatio spūs in corde vt non in veniat spiraculum tertia paucificatio spūs in toto vt non superfluat p̄ter illū qui est in minera. oēs autē alie cāe numerāde p̄ter has inducūt syncopim mediāte aliqua aut plurib⁹ ex istis. Cāe ergo syncopis sūt mala p̄p̄o in corde cuiuscūqz generis fiens aut facta sine mā aut cum mā cuiuscūqz generis si notabilē imprimas in cor. Item dolor cordis: pustula parva leuissima: solutio p̄tinui cum paucissimo sanguinis fluxu et paucissima spūs resolutione sunt cā vt cor nocit⁹ et debilitatum attrahat spiritus totius ad se. Sed apostema notabile in corde facit syncopis spiritū prefocando. Solutio autem p̄tinui notabilis in corde medianibus his tribus causis est cā syncopis: s; oppilatio in corde et malus situs eius facit syncopim spūs et cor pfocando: et similiter multitudinē sanguinis et aliorū humorū exis in corde p cōitate vero aut a toto sicut corpus ē repletū sanguine et alijs humoribus supfluentibus in quanto: et est repletio quo ad vasa: tūc mā subito fluens ad cor est cā syncopis pfocando. Et aliqui hūor existens in toto aut i venis magnis peccans qualitate in aliqua manifesta vel occulta absqz multitudine fluens ad cor aut effluens ē cā syncopis. aut pfocando aut spiritus attrahēdo. Et quā oppilatioes exites in toto sūt cā syncopis q nō sunt solus a multitudine s; grossitie et viscositate. Et mali hūores multiplicatur ex malo et supfluo nutrimento et multitudine digōnis: quā p spargunt in corpore replent venas et oppilat meatus: et p̄uāt corpus nutrimento et nō sūt apti p̄uerti in nutrimentū: qm̄ ppter suā malignitatē et multitudinē habent p̄positionē supra nām et cū hoc p̄plexio corporis corūp̄itur. Et quā cōitas est a toto vt in febribus marie pestilentialib⁹ mittendo ad cor vapores putridos maligna putredine. Item in syncopali minuta mittēdo ad cor vapores cholicos et acutos et malignos q̄litate occulta aut et manifesta repētes ad os stōi: qd marie ptingit in principio paroxismi. Item in syncopali hūorosa pp vapores frigidos vitreos cor in frigidantes in principijs paroxysmorum: et qz corpus non nutrit cū ipsum phlegma vitreū non sit aptū p̄uerti in sbaz nutriti. et ita ita oppilet vt bonus sanguis nō possit ad mēbra penetrare. Item in crisi⁹ fit aliqui syncopis pp vapores a mā agitata ad cor eleuatos. et quia materia fluit aliquā ad aliqua mēbra nobilia: qbus cor cōp̄titur aut qz fit supflua cūo. Itē per cōitatem a doloribus fortibus in quacūqz pte corporis fuerit. Item cū ones fortes resoluētes spūs sicut sudores et quecūqz alie cūones fortes siue a toto siue a mēbris particularibus sicut fluxus sanguinis narium hemorrhoidalis mēstrualis per phlo miā aut per aliam solutionē continui. Item solutio ventris: nimius vomitus: sicut in colica passione. Item fluxus nimius aquositas vetre lecto a scilicet. aut plurime saniei lecto pectore in empimate aut quocūqz alio apostemate magno nimia sanie fluit. Itē resolutio supflua insensibilis sequēs raritatē pororum et hūorum subtilitatē et similes causas. Fames quoqz supflua in infantibus et decrepitis deinde in iuuenibus et cōualescentibus magis qz decidentibus quā egrī et sani incurrit syncopim ex fame. Et omnia xoro: p̄ta sic. subtiliū humorū latoz poroz et acuti sensus facile ex fame incurrit syncopim et in estate difficilior tolerānt qz in hyeme. Inter nimia macies et extenuatio. Per cōitatem vero a mēbris p̄cularibus sicut a cerebro: nam cū in eo accidit oppilatio integra et est apoplexia fit syncopis pcul dubio. Sed per cōitatem stomacho fit frequenter ppter tria: p̄-

muqz quia est propinquus cordi. scdo qz vehementis sensus. tertio quia est minera collectōis humorū diuersorum: quare facit euenire syncopim: quia in frigidat valde sicut in bolismo aut qz calefacti valde aut qz delore ē efficit valde. Et hec sunt pp p̄nā materię calide aut frigide vlcerū bothoz aut apostematū in eo et p̄p̄ie in ore eius. Et quā causa syncopis est permutatio mēte squinantie pleurefis peripneumonie ad ptes cordis subito. Et quandoqz est ppter viscositatem materiā in poris: quare oppilant meatus et p̄p̄ie in mēbris anhelitus. et quā per cōitatem a splene cum superfluit mittendo meliā ad os stomachi. et similiter per cōitatem a mirach. aut mesenterio mittentibus vapores mlicos ad cor. Item per cōitatem ab intestinis. maricū cum in eis superfluit vermens morui aut viuētes: qz quā doqz ascendunt ad os stōi. Item per cōitatem a mēte maxime qz fit prefocatio mēstrualis aut spermatice. Item per cōitatem ab epate mittente sanguinē et hūores supfluos suffocantes ipsos aut mittēdo humores aut vapores malignos sua qualitate manifesta aut occulta. Item per cōitatem a capsula cordis cum apatur aut superflue aqua repletur. Et idem est iudiciū in ceteris mēbris quibus cor pōt cōpati aut ppter fortem dolorem aut qz nō transmittit qd deberet transmittere. aut qz transmittit hūores aut vapores superfluos aut malignos p̄sequēs vlcera mēbroz aut apostemata. aut corūptōes ipsorū mēbroz aut mēcerum existentium in eis. Cāe aut p̄mitiue sunt sic venena sumpta et morsus venenosoz. Item aer malus inspiratus sicut pestilentialis et cadauey fetentiū et foneay que diu steterūt clausē et ap̄untur. Item superflue vigilie et excrecitiā fortia et p̄nā. Itē nimia inanitiō et repletio. Item accidentia aī exterminantia sic timor tristitia gaudiū et hmoi cū supfluant. Sed hic notandū fit aliq̄ p̄mū cū aliqz inconscius syncopizare in phlōmija syncopizat phlebotomia nō erit supflua panis aliqz egritudine i stōi vt hz stōz debile vel nimis sensibile facile susceptū mēay quoz nullū aī habuit. Scdo notādū qz mā decrepiti febricitans aliquid et fluit ad stōm facit syncopizare aut sui frigiditate aut sui caliditate p̄uēdināli: hoc magis accidit in ipsis decrepitis: qz materię eoz sūt magis apte dissolui et moueri ad iteriora: qz resoluti aut moueri ad exteriora: qz febres senū sūt sepulce quarti p̄mū caplo de rigore tertio notandū qz cā quare aliqz syncopizant in p̄ma phlōmia ē qz occurrit sibi aliqz i p̄fectū faciēs agitationē in sanguine vñ cor paties pp illoz agitationē attrahit spūs ad se. aut forte cholera agitata repit ad stōm: cui cor p̄paties hoc at magis accidit in p̄ia phlōmia pp timorē rei nodū expte. S; p̄ia hoc deberet magis accidē his q vulnerat pp cāo sup̄ascriptas p̄sequēs p̄ experientiā. Et q nō accidit illis q p̄io vulnerant qz sūt intenti ad fugā vel ad p̄secutionē vñ spūs et hūores nō cōcitant ad stōm nec ad cor: s; ad infra mētos. et. Alio notādū qz mitionēs est phlōmia cā syncopis pp in frigidatōes q fit p̄uatiue pp sanguis et spūs eū ones: et possiue pp ingressū aeris frigidi circumstantis. et tertio fit melior enētatio sanguis et spūs sanguie cūato vñ q p̄ caplo de cura sinōche. Syncopis infri gidat p̄p̄onez fortē. Signa attendēda sūt. p̄io illa qb pōnit d̄ra inter syncopiz subbet apoplecias epilepsim et gelationē p̄uocationē matricis: qz dispōnes multū conueniūt: hec aut sup̄erius posita fuerunt in caplo de apoplexia scdo attendēda sūt signa p̄p̄inqua syncopis: Si non accidit subito. p̄mū ē m̄noratio pulsus spiritibus tractis interius. Scdm ē palor exis in facie sanguine petēte iteriora. Tertiu palpebre nō eleuantur paucificans in musculis eay spiritibus mouēib⁹ eas. Quartū apparet in oculis debilitas motus in liuedo pp eādē cāz. Quintū visu appent imaginationes non p̄sue: tum ex in ordinato motu spiritū tū ex vaporibus ad ipsos eleuatis in agitatione sanguinis cū p̄uertitur ad interiora: sextū infri gidant extrema p̄i mo postea totū corpus calore aplius p̄uerfo iterus. Septia apparet ros qdā frigidus in toto corpore qbusdam hūiditatib⁹ subtilibus cutaneis calore de p̄p̄p̄is fluentib⁹ exterioris p̄poros cutis debilitata p̄mētia: vt forte ex p̄gregatōe et suffocatōe et ignitōe caloriz in corde fit quedā effusio vñ vapores qdā venientes ad cutis sup̄ficiē condensantur a frigiditate cutis et cōtinentis in hūiditate quadā apparete in forma roris in cutis sup̄ficie

Octauus in po^a ad loquēdū z ceteros mor^{er} defectu spūuz in instrumentis motus. Nouū sū qdā nāscēa ore stōi cordi ppariē ter vel ipso eq cito sentiēte nocumētū sic z cor pp acuitatē sui sensus vel forte in aquōde humorū aliq humores pfluunt ad ipz p^{er}eterea me dicit sint attenti cū phlōmā: soluunt icidunt: vrūt: cūbunt: sanie aut aquositatē euz vidēt ista signa: desistat ab illis opatōib^z z remoueat cām future syncopis. Et si acciderint bec si gna future syncopis in principijs paroxysmōz aut in gbuscūqz alijs casibus: pvideant scdm oportunitatē ne syncopis pfirmetur. Signa cāp debilitatiū resoluendo spm z paucificādo ip sum. notificant ex pcessione eūationū. Item ex diuersitate pulsus vehemēti cū vicissitudinibus ex pāuitate maris. Signa at cāp suffocantiū sunt: qz sentit erger cor suū suffocari: z pceceserūt cāe suffocantes nō inaniētes: z pmutationes mēp de mēbris alijs ad cor: z pulsus est significator horz: nam cū ē pfundus virtute pstante significat mām pprimētē z cum virtus non pstat significat mortē. Signa cāp syncopis p retractionē spm ad cor sūt qm absūt signa cāp inanitionū z suffocatiōis de gbus stati dictū fuit: z pulsus nō ē cū tanta paruitate z diuersitate sic cū syncopis. segtur inanitionē: nec cū tanta pfundatōe sic cū syncopis. segtur suffocatiōē: hoc signū attendēdū ē in principio nō aut cū syncopizatus appropinqr mortī. Signa cāp syncopis p essentiā hntur p abnegatiōē aliaz cāp tā pmituaz qz per cōitatē. Et scdo p signa debilitatiū z alicut^o nocumētū cor dīs. p ppetatē que ex dictis in tremore pnt ēē manifesta. Tertio quia frequētur syncopis si cā sit fortis z fixa: vñ hīp. 2ª aphorismoz aph^o 4°. Quicūqz exolūtur fortiter z frequenter sine manifesta occasiōe repente moriunt. i. q syncopizant frequenter z fortiter. i. ppleta syncopi sine manifesta cā. i. pmutuaz aut p cōitatē subito moriunt: significat enī fortē z fixaz cāz ēē in corde: vñ l3 pluries euadant tadē moriunt. Tremor quoz frequēs z pūnuus significat nocumētū p ppetatez: nisi pendeat a nocumento oris stōi: aut cassule cordis. Signa aut male p pfo nis oppilatiōis mali situs solutiōis pūnuū pustulaz apatū z ceteraz cāp posita sunt in c^o de tremore cordis. Ecdē tū cāe cū de biliter impmūt in cor faciūt tremorē z fortis iprimētes faciūt syncopim vltiatē vero mortē subitā. Signa aut multitudine humorū in corde sūt qz apparet habēt cā cor suffocari: distinguūt aut inter vnūqzqz hūorū p signa supius dicta i tremore cordis. Signa at syncopis per cōitatē ab alijs mēbris: sūt qz pcesserūt nocumenta alioz mēbroz cū quozū cimento crescit z diminutiōe diminiuit z ablatōe auferit. Signa aut cāp pmutuaz sunt ipsemet cāe. Signa at oppilatiōis z repletionis: tā quo ad va sa qz quo ad virtutē tam in toto qz in mēbris picularibus. Et signa dominij cuiuscūqz hūoris: si non sufficiant que dicta sunt in capto de tremore cordis pgrantur. ab Aui. 2^a pūm in caplis proprijs. p^{er}onostica pūm syncopis pfirmata. i. pēdes a cā non remouibili vel pfirmata: qz exis in vltima pū malitiā nō recepit curā ppe qū pducit ad viriditatē faciei significantē extinctionē caloris inati z cōnexionē colli oio debilitatē virtute motiua. Idē enīz taliter syncopizatus fortasse nō eleuabit caput vt in spiret aerē: naturē agēte s3 vltimū conatū dū caput eleuabit morietur. vñ pstricō pectoris que sequet fiet a mēbri grauitate nō a virtute. Scdm est aphorismus stati allegatus. qzūqz frequenter. zc. Tertium syncopis ē frequens sequēs nocumētū mfcis z alioz mēbroz cordi cōcantiū fm plm est salua: nisi causa sit vltimate fixa.

Almanfor

I cū cordis tremore fuerit pulsus velocitas et febris eger ex basilica est minuendus. Et trocisci pfortati cū succo maloy acetosorum in potu sunt tribuēdi. Qui recipit spodij seminis cucumeris citruli endiuie lactuce portulacero sarū sandali albi oīuz ptes equales z p vnoqz pondere aure vnius ex eis sumat cāfore trium granoy hordei pōdus ex qb^o cū succo matianorū pfectus fiant trocisci de qb^o in potu qūdie vnius aure. pōdus tribuat qb^o p duas hebdomodas fieri puenit. Si aut bec nō sus

fecerint: lac de quo butyr sit extractū ad bibēdū def. Ipse vō nutriat ex pullis cū aceto z succo vne acerbe z ex acetosō. Syrupū pterea acetosū de zuccaro factū bibat. Si aut cū tremore cordis nō fuerit se. trocisci muschati i potu sumat. Qui recipe masticis spice xilaloes ciamomi gariofi. galie mus. nuc. mus. cubebe cardamomi maioris belbane coriici citri oīuz añ pondus. i. aure. muschi sextā. 3. vnius ex his oibus cū vino bñ redolēte cōpersis fiat troc. z cōferūt syncopi z tremor cordis. Electuariū diamuschū pcioluz qz est ad syncopim z tristitiā cordisqz tremorē z tedium faciēs recipe cīnamomi seminis ozūmī gariofilate seminis melisse seminis sisimbrij seminis sanlicū macro piperis oīum ptes equales: ex qb^o oibus puluerizatis 3. x. sumant margaritaz minuraz coralli ru. cubebe se te crude karabe beben albi z ru. solij oīuz añ. 3. x. muschi tabati adcbi puri. 3. 5. pficiātur cū melle de miroba. kebulis. hoc enī etm ad frigiditatē stōi z digestiue egritudinē optimū existit.

Ya. ar.

Rasio indulgēs breuitati itendit in hoc capto siml agere de tremore cordis z syncopi. h3 hoc caplm duas ptes. In p^a agit de cura hāz pendentū a cā calida. In scda de his pēdētibus a cā frigida. scda ibi. Si aut cū tre. Pria itez in tres: nā in pria curat p phlōmā. In scda p infrigidatiā. In tertia p dietā scda ibi. Trocisci de canfora. tertia ibi. Ipse vero nutriatur. In pria pte iubet phlōmā de basilica: qd vep est si sanguis peccauerit solus aut cū alijs hūoribus pmutus: phlōmatur at basilica dextera ad remouēdū repletionē sanguineā. s3 sinistra ad remouēdū repletionē vaporosaz. 2^a iubet dare trociscos de cāfora qz die vsqz ad duas hebdomodas: qz sūatur aur. i. z misceat cū. iij. z aut circa succi pomoy acetosoy vel ipsi trocisci i forma pilulaz sumat prio z post ipos imediate bibat. 3. iij. aut circa succi pomoy dictoy: q sit d puratus p dictionē aut p residetiā. Succus aut pomoy rubeoy acrim quoy copia ē apud nos: ē huic ppositio puenientiū aut trocisci sūt pficiendi cū succo pomoy rū matianoy q poma apud. Basilicidē colligat i estate s3 apd Serapionē i vere. Et fm aliquos dictūz matiana a leco origi nis s3 vice illoz possumus vti succo pomoy acrim que apd nos sunt: z et in estate colligunt. h3 enī hic succus ēē frigidus stipticus aromaticus: reliqua sūt manifesta. S3 hic no. q. Rasio trocisci vltio nō posuit trocū: s3 credo q sit ille que Aui. i. tertij in tedū reprehendē sicut in multis alijs locis pfueuit. Credo tñ i heren^o Aui. istos troc. fore pstantiores si adderet tñ croci quātū est canfora. i. gra. iij. p vnoqz aureo. Scda pte h3 duas ptes. In pria curat tremorē cordis z syncopi pendentē a cā frigida cū trociscis muschatis. In scda curat easdē euz electuariū diamuschō z ptes patent belbane. i. cardamomi min^o z manifestus ē q illi trocisci sūt ca. z sic. circa fm gradū stipticitate participātes subtiliatū apitini maxie pfortatiū cordis cerebri stōi z mēbro rum nālūz. Descriptio ēē diamuschi ē manifesta z est calidū et sic. in scdo pncipis stipticitate subtiliatū aperitiū pfortatiū cordis cerebri stōi z mēbroz nālū in quo oia igrediētia sunt calida pter margaritas coralloz l: arabe quoy 2^a supi^o posita sunt frigida cū melle de myrob. lebuloy. i. de lebulis pditis: q multū valent in pfortatōe mēbroz pncipaliū z stōi s3 sunt frigidiz de his est sermo apd. Aui. distinctiōe qūta de pditis qui ipos cōditos sumis laudib^z extollit ad appetitū z digōnez rōnis z sensus vigoratōez visus clarificationē z ad pferuadā iuuentutem.

De cura tremoris cordis.

Hra tremoris cordis. Sed nūc piculariter accedēdo ad curā tremoris cordis psuppositis gnālibus supia scriptis cura tremoris cordis mālīs p eentiā vel p cōitatē ser extigū itētiōes. Pria ordinat debitū regimē. Scda digerit. Tertia cūat. Quarta diuerit. Quinta pfortat malā p pones remouendo. Sexta corrigit accidētia. In tremore itaqz cordis

calido sit aer frigidus magis aut minus fm erigentia sui contra
rj imo o3 qd aliqn sit multu frigidus ipsum irroando cum aq
frigida z aceto z apud potente cum aqua ro. z aceto z cu flabel
lis z pnia folioz salicis vitis. floz nenfaris violaz z siluiz. Jte
fructu frigidorū sic pomoz piroz z cydōioz imo si possibile
si sint strati eius circa aquas curretes: p pncip qn in ca eius eet
caliditas z siccitas supflua z odor et frigida. f. flores nenfaris
rosas violas z canforam sandalos z pnt aliqua et hls misceri
cu aqua ro. z pauco accti qb' posset addi paucū vini aromatici
vt virtus frigidorū melius ad cor pueniat: z addat in pforatōe
calidi spiritualis: aer eni inspiratus ē efficac mediana cū in me
diatē cor pueniat: sicut e contra aer sit calidus in tremore frigi
do: ipsū alterando cū muscho laudano croco lingno aloes cru
do ture gariofilis gallia iunipero z silibus z strati eoz z panni
sint cum istis aromatizati p pteora bonū ē vt panni sui sint de se
ta z grana: declinent at ad siccū vel ad humidū fm erigentia sui
ptarij. Cibi vero in calido sint alterati ad infrigidandū cū ace
tosus cordialibus vt acetositate citri limōis arancioz succo gra
natoz ribes p:unis z cerasis acetosis z silibus. Item succo pi
roz z pomoz aromaticoz z lac acetosū sine butyro ē pueniens
Et herbis eligantur cucurbita lactuca acetosella endiuia portu
laca z silia in calido: Sz in cholico eligant magis hūida. in san
guinea declinet ad siccū qua ppter hec hūida p dant cū aliquo
ex succis supascriptis ad siccū declinātib' z ex granis possunt
eligi aliqua frigida sicut hordeū miliū far pnsana hordeacea z
boz lūch: p dita tū cū supascriptis cordialibus. Ex carnibus
eligant pulli z cetera carnes bñ p ditione z p dices sunt p pte co
cedunt tū vbi timere casus virtutis sz pstante virtute vbi op
esset dieta tenui vitande sūt. Similiter oua z vinū. sed vice eius
bibat vinū granatoz aut sirupū acetosū aut de granatis aut de
ribes aut de acetositate citri aut limōis cū aqua debite pmistos.
Et si opus sit vino sit aromaticū z lymphatū cū aq acetosa ref.
et silibus. Et si abhorret lymphet cū aqua bñ p ditione. In
frigida vero eligant mēta rosmarinus salvia melissa borago
buglossa feniculus petroselinus z silia. Ex granis cicer n3 l3 far
eoz hirsch z aromatizent cū aromatibus calidis de qbus sup: a
z p pte cinamomo garofilis z croco: z sint carnes magis ad ca
lidū declinantes: sic columboy turtur turdoz p pte comeden
tū iunipe in quoz ventribus ponant herbe aromaticae calide:
z vinū eligatur vinosū claz antiquz vt muscatellinū maluatū
tribianū z silia boni odoris z subtilia. z si declinent ad dulcedi
nem erūt magis amica virtutis: silis modus seruet in relige re
bus non nālibus aut sit totū regimē declinet ad ptariū dyscr
sic: z sit i oi dispōne cordis pforatiū z spiritū z mēbroz quo
rum cōicate cor compatitur. Scda intēio est digō quas tamē
necessitate cogente pcedit eū sicut cū mā ē multa aut maligna
aut in ipso corde aut sibi pima aut forte si ad ipsū deriuat vbi
cunq3 fuerit qd sepe ptingit in cordis passionib': eū ē sangui
nis fm plurimuz pcedit digōnem. Sirupi aut z cetera digerētia
sint ptaria dulcraie quātū ad qūitates pimas: z sint incisua et
subtilia in mā grossa z viscosa z ingrossantia in mā subtili z
sint pforatiua cordis z mēbroz quoz cōitate cor patitur tā p
prietate qz stipticitate tpata. in sanguineo igitur z cholico valent
sirupi de acetositate citri limonis de ribes de pomis de piris et
de cydonijs. Item sirupus de acresta ro. rior. Aque vero sūt
sic rosaz violaz acetose nenfaris boraginis buglosse lupulop
endiue cicore capillor veneris. Item triasādal diabozagina
tū diabuglosarū zuccaz ro. violaceū: z his possunt addi coral
li gemme margarite sz in cholico declinet ad hūidū. In sangui
neo ad siccū. In frīo vō phlatico oriel simplex ppositū sirupus
acetosus pposit' de bisantys de corticib' citri. Sz i mellico de
epithymo sirup' sapor de fumoter. Aq aut sūt sicut buglos
se melisse feniculi enule rosmarini boraginis: z possūt fieri di
uerse descriptiones sirupoz decoquendo herbas supascriptas
z addendo aromata cordialia calida aut frigida. Jte acetū zuc
cārū aut mel scdm erigentia. Tertia intentio est eū pplenda cū
phlomia in sanguineo: z inpendente ab alijs hūoribus pcedā
tibus cū sanguine que phlomia d3 fieri ex basilica dextra pzo:
deinde basilica sinistra si oportuerit. Si tū retēio fluxus hemor

roidaz aut menstrualis eet in cā: inchoandū est a phlomia sa
phenaz deide pperādū est ad phlomia basilice dextre aut fini
stre aut vtriusq3. q3ntas aut sanguinis hauriēdi est fm erigentia
repletionis z virtutis tolētia: imo aliqn o3 vt sit copiosa vsq3 ad
syncopiz excludue. f. vsq3 ad. xviij. 3. aut circa sicut qn timeretur
de apostemate aut subita suffocatioe et morte mēta multa subito
ad cor fluente: aut in inflamatōe maxima cum esset opus cor re
frigerare subito z notabiliter: egritudine tū dante inducias me
lius est vt partiat: z huiusmodi eūones in tremore z syncopi fa
ciende sunt ante porsmū ad phibēdū eius redditū. In parotid
mo at hec omittenda regulariter z magis ad diuersiones ē intē
dendū in cholenco vero cūm? cū decoctioe fructu māna ca
sia diapr:unis composito z solituo: electuario de succo rosarum
electuario de pillo z similib'. Si aut timere de apostemate pie
stantius est pcedere cū leuib' leniētib' notabiliter infrigidantib'
bus: ne materia agitata ampli' fluat ad cor: z ante aut post pre
paretur ad phlomia: nā fm plurimū ad ritandū apostema a
quacunq3 cā fiat pueniens est phlomia: z aliquando in sangui
neo euacuamus cū lenientibus ad sanguinis mundificationē
In phlegmatico vero z p pte si fuerit phlegma viscosum pfer
vomitibus: cū optie stomachū mūdifcet: qui ē lacuna phlegma
tis z p pte sū nausēate z fiat post comestione incidentiū subtili
tū viscosoz nausēam cōmouentium. Euacuatio tamē p seces
sum est conueniēti: que fieri d3 cū agarico pilulis alefanginis
diaphinij z similibus. In melancholico vero si fuerit mīa mī
sa sanguini fiat phlebotomia: Sepius aut contingit mīam
mīam esse sanguini cū ipsa sit ex sanguis q3 cholera aut phla.
Euacuatio autem melancholie fit cum sene epythimo myroba
lanis indis lapide luzuli z similibus mistis cū suis correctiuis.
Et ex ppositis est diastene pfectio hamech pilule ide: de lapide
lazuli z similes. Optimum autem vehiculū medicinarū soluē
tium melancholicam est aqua lactis cum qua medicine supas
cripte possunt distemperari. Semper tamē his solitiis ē admi
scendū aliqd cordiale vt vinū z a de quibus supra: aut cū aq
cordialibus distem perent. Cauendū tamen est ne ex immodera
to vsu sequatur fluxus aut excoziatio. Expertū. A. ad mīam est
vt sumatur myrob. nigroz z liebulorū ana pondus. 3. i. epitū
mi. 3. f. lapidis armeni. 3. i. quartuz diamfuchi amari. 3. iij. sumā
tur in potu cum tanto vini odoriferi cum quo dissoluantur. Et
quandoq3 sufficit assiduare administrationē hieie picre pōde
re aure idest cum pondere danich de epithymo dando ipsuz in
potu cum oximelle pposito. Quarta intentio scilicet diuersio p
ficiat cum foribus diuerentibus medicisib' aut leuibus fm
gradus fortitudinis eius. Est enim tremor aliquando ita fortis
vt sequatur strido: dentiū contorsio oculo: ablatio vecis z si
milia aliquis est ita fortis sine tamē his accidentibus vt audia
tur eius pulsatio ab egro z circumstantibus. Alius est qui solū
tangen do pectus percipitur: z in primo casu o3 diuertere potē
ter z quando festinaret casus in syncopi ergo fiant fricationes
fortes ventofationes ligature incipiendū prope cor z descendē
do fiant etiam suppositoria z clisteria scdm erigentia Et si time
retur adnētus apostematis fiat phlomia diuersua sed omittatur
quantū est possibile. Similiter ventris solutio cū exoluentibus:
ne forte materia agitata aplius fluente ad cor: sequatur suffoca
tio z mors: aut forte syncopis ex virtutis dissolutōe. Tempore
autem quietis phlomie z solutionis securius concedunt: z oia
genera diuersionū cū quibus intendendū ad diuersionē mate
rierū z vaporū a corde z ipsoz euacuationē z resolutionem p
bibendo accidētia animi molesta z quecūq3 possunt intrahere
materiaz z vapores ad cor. Quinta intēio est pforatio cordis
que accomodanda est oibus intentionibus supascriptis imo
complementa illas sint cōfortantia: licet enim confortatio cordis
sit attendenda in omnibus egritudinibus cuiuscūq3 mēbri ma
xime tamen in passionibus eius: z hec intentio cum hoc q pfer
sit remotiva male pplexionis z quozcūq3 nocentioz remanē
tū post eūationes supascriptas q pnt addē in cordis debilitatē
pforatiā at iterus aut exteri' applicia hēant singulare ppetatē
ad cor scdo stipticitate moderata ptiptē. tertio sint sufficiēt
ria dyscrasie cordis z obseruet canōes supascripti i correctōe

siue pmutatione male pplexionis calide et frigide etc. Externus applicata in tremore calido sunt huiusmodi. R. rosarum violarum sandalorum rubeorum citrinorum et coralloz ana. 3. i. floz boz ruginis et buglosse ana. 3. v. croci canfore ana. gra. vi. aq. rosaceae aque acetose aq. florū nautaris añ. 3. ij. acet. 3. vna vini muschatellini aut alteri vini odoriferi. 3. v. misce applicetur regioni cordis cum panno aut cendalo de grana in forma rotunda aut quadrata satis magna ut notabile pte pectoris tegat et replicent actu frigidū magis aut minus aut tepidū scđz erigentia tepoz anni et caliditatis ipsius cordis et fortitudinis aut debilitatis ei. Et pnt ex his fieri faculi et vnciones et eplastra ad libitū. Sed in tremore frigido. R. florū boz ruginis et buglosse ana. 3. i. rosarum mellisse roris maris osimi garioflati ann. 3. i. serici rilalocef rilobalsami beben albi et rubei zeodarie doronigi gariofilorum cinamomi nucis muschate corticu citri casie lignee ana. 3. s. muschi ambre añ. gra. ij. aque buglosse aq. mellisse ana. 3. s. mediaz vini muschatellini v. maluatici. 3. ij. acet. 3. s. misce et si opus esset ptemperare caliditate suprascriptoz his pnt addere aqua rosaceam sandalos coralloz et hmoi scđm erigentia et pnt facere vnciones cum oleo lilior albor et cera et pauco acet. et emplastrum scđz libitū ergo discurre p medicinas cordiales de quibus supra et elige calidas frigidās hūidas et siccas aut ipatas scđm qd est expedient suo pposito et debent applicari tam tpe qutis qd tepe porisimi. Et ppletur et hec intentio cum sūptis. s. sirupis rob aut acetositate citri limonis ribes et ceteris tā a cā calida qz frigida dictis superius in itentide scđa ad quā recurre. Ites medicinē Rasis expositae supius sunt pstantes in curatōe tremoris et syncope tam a calida qz a causa frigida pendentū. Et Auic. aliqz describit medicinas quaz vna in tremore non vebemēti et calido est hec. R. doronigi parte vna canfore añ. pte sandali tertia pte margaritarū carabe coralli rilalocef spodij rosaz añ medietate ptes buglosse ptes. ij. conficiantur cum aqua malo et fiant inde troscisci dos est. 3. i. vsqz ad aureū. Descriptio alia Auic. fortior inextinguēdo. R. semis lactucay semis eduiue spodij rosaz sandali semis portulace buglosse coriādrī sicci coralli carabe margaritarū ana ptes duas canfore. 4. ptem dosis sit. 3. ij. Credo qd vna sufficiat nisi in cā valde fortis et potest et hiberi in forma pulueris cum. 3. ij. aque rosaceae. Sz qz in hac descriptōe nihil pōtur calidus possunt addi. 3. ij. vini muschatellini. Auic. tñ in fine capli de cura tremoris calidi ponit descriptiōe mirabile metal transcendēte. d. qd si supfluat res augmētē in flāmatio et timeatur qd sit vestigiū aposteatis. s. calidi tñ fortasse ē ibi necessariū vt in potu des semē mādragore et opii. Et melius qd est vt in potu tribuas de semine mādragore pōdus grē. 3. i. et de opio vsqz ad medietate. 3. i. pmiūsz euz medicamē aromatisz ad ex multis rilalocef crudo canfore et croco hz virtutē et horā necessitatis. Auic. itaqz tribui in vna dosi mediaz. 3. opij et quartā de semine mādragore cū tñ ipse scđo canone capitulo de opio ponat dosim eius ēē. ij. danich et sunt. xvi. gra. hordei. Amplius in eadē receptata ponit opii duplū ad semen mādragore pō canones dosandi medicinas dz eniz min⁹ eleuatū in gradu pōni in maiori dosi precipue in his de quoz exhibitione est magnus timor. Rñt qdam intentionē. Auic. esse pficere hanc medicinam que nō tota exhibeat simul s; qzū videbit opportū hēc mīso est tria verbi Auic. et sue itentioni. Rñso gentilis qd triplex est opii. Vnū qd colligit p resudationē ex papauere egyptio nigro et ē valde forte. Scđm sit ex capitib⁹ papaueris ptiis et ē leuius Tertius qd sit ex semine lactuce agrestis et est leuissimū et minus stupefaciū qz semē mādragore. Pōsum⁹ ergo dicere qd Auic. intelligit. ij. et. ij. opio nō autē ē pzo. Alia rñso Gentilis qd opii datur ad multas intēdes aliqñ ad stupefactiones aliqñ ad sistendū catarrū et fluxū vētris aliqñ ad alterādū malā pptonē calidā fortē in primis casib⁹ cōter pay de eo sufficit vt puta. ij. aut. iij. grana. Sz ad alterādū caliditātē fortē opus est vt exhibeat scđz resistentia sui trij. caliditate qz exite fortissima faciēte suspitiones imo initū apostematis calidi pcedit Auic. dosz predicta opij et mādragore pūpue corpore exite multoz spirituz et magne resistente tā ex pte caliditatis nalis qz accidentalis. nō est incōueniēs exhibeatur hmoi medicina ita potēs ad euanduz

maximā egritudine oīo mortālē. et nō est incōueniēs qd corpus egrum magis resistat ptiarū qz ipū sanū. tolerabit ergo dosis opij qz tpe sanitatis non toleraret. Sūz hanc tamen medicinā non est audendū nisi prius fuerim⁹ experti corpus similes medicinas tollerare facilius. Ego enim aliqñ in sedatione doloris dedi. iij. 3. philonij romani cū ante aptus fuissē duas nō facere impetitionē. Est ergo hic casus Auic. casus particularis rarissime cōtingens sed p somno inducēdo aut catarrho sistendo et simili bus nō est opus ita fortiter stupefacientibus cūz eis cōter non sit contrarium tante resistentie. Ad medicinē autem pmutantes pplexionem frigidā apud Auic. sunt tria cā mithriduz diamuschi dulce et amaruz qd est calidus dulci milū ambre id est parua qzūtas ambre quia calida et multū aromatica sicut et debet dari parua qzūtas muschi. Ideo auctores in pfectiōe medicinarum recipiunt muschū crocū et similes valde aromaticas ponunt parua dosim ipsarum in pparatione ad alias quasi supflua aromaticitas sit necesse. Sexta autem intentio. s. correctio accidentiū perficitur scđm ipsorum erigentium. Inter cetera phibeatur syncope succurrēdo remedijs oportunitis de quibus in capitulo ppio et stridori dentiū succurrat ponendo aliquid molle inter dentes Tremor autē pendens a mala cōplexione sine materia erigit oēs intentiones suprascriptas pter qz digestionē et uionem et diuersionē verum diuersio aliquando conuenit ad phibendum fluxum hūozum ad locū lesū p cupie cum humores in corpore supfluerint patet itaqz curatio eius et suprascriptis. Tremor autē pendens a solutione cōtinui non habet curā. similiter pendens ab apostematibus iam factis ipso vel eius cassula. Eterum in principio anteqz fiat succurrendum est cum phlebotomijs copiosis euacuatiōibus secundum erigentia et omni genere diuersionum. Item cum stipicis confortantibus et tuentibus corne recipiat hūozes. Ites remouendo causam fluxus humorum. Item ingrossando et etiam ipsos compingendo si fuerit oportū ne facile sua subtilitate fluant propterea Auicena concedit stupefactiua. Et in his casibus opus est dieta tenuissima sicut in alijs apostematibus membrorum interiorū. De eozum tamē cura actum est superius. Similiter dictum est de cura male cōpositionis siue sit opilatio siue sit mal⁹ situs. Et si pendeat a dolore cordis remouetur per remotionē causarū dolorum cordis quaruz cura statim est posita. Sed factus anima sensibilitate curatur phibendo omnes causas potētes ledere cor. Itē confortando ipsum sicut dictū fuit in intentione quintō. Tertio obtinendo sensum cum vsu prebētum nutrimentum grossum sicut carnes bouie porcine legumina et similia et vsu frigidiorū et humidiorū sicut lactuce endiue spinachie et similibus itez calet et lactis. Fact⁹ a debilitate cordis curatur remouēdo causas debilitatis. Item confortando ipsum conueniente regimine sex rerum et etiā regimine medicinali si fuerit expediens sicut dictum fuit in quinta intentione. Sed factus a ventositatē et vaporibus curatur sicut ille qd pender a materia et cūz hoc resolutioni ventositatis et vaporum attendendum est et in ipso confert phlebotomia basilice sinistre. Factus autem per cōitatem a toto sicut in febribus curatur curatione februm et cōfortatione cordis et resistendo malicie complexionis impresse aut imprimende a febre vel a causis eius qd fm pfm est calida et indiget frigidis cordialib⁹ inter⁹ et exterius applicatis. Aliquando fit frigida sicut in synopali humorosa. Sed in tremore sequente crism attendantur complemento crisis tuendo tamen cor fm est expediens. Sequens autem dolorem cuiusqz membrū curatur per remotionem illius doloris membrū et cordis cōfortatōe. Cura autē tremoris cordis facti per cōitatem a membris particularibus erigit duplex regimen. Vnū est membrū cōicantis complendum euacuatione diuersione ab ipso membrū remotione male pplexionis et cuiusqz alterius noucmentū eius et cōfortatōe vt sit minera laudabilium humorū Aliud debetur cordi cōplendū pfortatōe ei et resistēdo necumēto ipresso et iprimēdo in ipz secundū qd est expediens. Factus autē a venenis sūptis curat cōeducatione eoz vomitu aut secessu aut vtroqz mō in principio in vomitu est pmitendus cūz sumptōe olei aut aque tepide aut

si hanc pmutatōem in tremore
in de angustia si paretur
vnde ad 3. m. tremor
vnde ad 3. m. tremor
vnde ad 3. m. tremor

si pmutatōem in tremore

si pmutatōem in tremore

Cura Tremoris a plexione
a. m. m. m.

Cura si a Syncope

Cura si a debilitate eius.

Cura si a ventositatē

Cura Tremoris a cōitatem

si hanc pmutatōem in tremore

si hanc pmutatōem in tremore

si hanc pmutatōem in tremore

si hanc pmutatōem in tremore
si hanc pmutatōem in tremore
si hanc pmutatōem in tremore

De curu tremoris cordis.

varijsq; simul misti 7 fiat exsitus postea de lenitior 7 attēda-
tur pfortatōi cordis 7 dens bezabartica ppria. Factus at a mor-
tu serpentis curat attrahēdo venenū ipressus in loco fricando
locus vt languis exeat: postea lauādo cum aq; calida locū mor-
sum 7 applicādo pullū nouiter mortuū adhuc calidū 7 vt obui
et cū visceribus aut applicādo anis galline viuentis: 7 tuendo
ptes supiores membri morfi cū aceto 7 aq; rosacea 7 pfortando
cor cū interius 7 exterius applicatis. Et tyriaca est optia in mor-
su venenosoru sumpta 7 applicata. Sz tremor sequens alias cau-
sas primitiuas curat cum remotōe eay 7 remotōe nocumētū ab
eis impressi 7 cordis pfortatione.

Utra sincopis curabilis exigit duplex regimen. Unum
administrādū tpe paroxisimi. Alterū tpe quietis ad phi-
bendū reiterationē paroxisimi. Administrādū aut
tpe sincopis diuersificat scdm causas eius pprie fm
triplicē cām in diffinitionē expressaz. Si ergo causa sincopis fue-
rit paucificatio spiritū: 7 non supsuat preter illos q; sūt i mine-
ra. Intendendū est ipsoz regeneratōi viuificatōi 7 pbsolutioni
resolutionis 7 paucificatōis ipsoz cā regimine sex rerū non nā-
liuz q; medicinali. Aer ergo declinet ad frīū dyscrasie 7 nocu-
mentū qd facit paucificatōez spiritū 7 sit boni odoris aroma-
tizatus cū calidis aut frigidis fm exigentiā frīi corrigendi: Se-
cū dū plurimū tū debet ad frigidū declinare: aut ad tēperamen-
tūz nisi sit in cā frigiditas mortificans. Et silr debent vestes 7 le-
cti aromatizari. Frigida aut sunt sic rosas: viola: canfora 7 san-
dali 7 poma 7 pira cydonia 7 cetera superius memorata. Cali-
da autē sunt sic muschus ambra crocus gariofili cortex citri ga-
lia muschata 7 silia gbus vtendū est pro aere vestib; lectis aro-
matizandis. Odores aut magis puenientes ceteris partibus sūt
illi gbus egri delectant aliqñ enīz delectant odore cydonij piri
7 pomi. Aliqñ odore vini aque ros. 7 silīuz. Dōe tū magni iuu-
menti est qd sit et vino odorifero aq; ros. muschata in gbus sit
panis affusus infusus. His aut pnt addi sra sicut sandali cāfora
7 silia. Et pnt addi calida sic gariofili muschus 7 silia 7 si acetū
placeat pōt addi pap acetū. Siūt etiā poma odorifera calida fri-
gida 7 tpata scdm exigentiā frīi corrigendi: quaz descriptiones
solemnes posui in tractatu de pestilentia: et de his ē sūmo a pre-
s. Defue in fine capituli de catarro. Hi autē odores suauis sunt
puenientes ad nutriendū spūs siue potius ad fouendū ipsos sua
sistēdie non tū credo q; vere nutrant. Non tū pcedunt in pre-
focatione matricis: siue in sincopi p cōitate a matrice cū matric
moueatur ad odores bonos: imo potius applicent naribus syn-
copizate ex matrice odores fetidi. qui tū sūt pueniēs ori stōi sic
odor calamī vlti: q; est expertus in cura calide chlice 7 silī gypsi
in collo matricis supponant odorifera sicut galia muschata et
pprie cū pauco vino odorifero: aut oleo lilioz alborū infuso in
eis lichimo 7 supposito. Tibi aut 7 potus sūt resumentes cali-
di frigidi aut tpati fm exigentiā. Eligatur ergo vinū coloris aurei
7 odoris aromatici subtile cū stipicitate quadā attinens dulce:
dint notabiliter vinosū aut medicocris quositis ita vt sumens
in ore fere subito sentiat fumositatē cū aromaticitate. In synco-
pi tū ab eūone pōt ē coloris nigri vt sit grossi 7 nutritibili 7 phi-
bēs resolutionē. Et dz exhiberi calefactū actu 7 ppe valde pau-
cificatis in calore nālī cā frigida 7 si sit mistū cū aqua carnis
imo non de sine ipsa si adsit multa fames 7 inanitiō vel panis
sit in ipso dissolutus ne subito penetret oīo indigestū 7 pōt aro-
matizari in calida cū aq; ro. secū mista. Item cū sandalis ci-
trinis 7 silib; 7 in cā sra cum pauco muschi cinamomi gariofi
brū vel in cā calida secuz misceatur siropus acetositas citr. et in
frigida pap dyamuschi dulcis vel misceatur cū alijs qb; eger ma-
gis delectet. et ex marie puenientibus 7 pprie vbi stomachus cōi-
cet ē miua appropata sincopi posita ab Aui. in antidotario mi-
sta cum vino. et hec cibatio sit frequēs 7 pauca p vice sufficit ei
vt detur de vino misto cū aqua carnis p vice ab. 3. i. vsq; ad. ij.
et ad hanc intentionē ē mīstū pulli oua so: bilia testiculi gallozū
7 silia que cito transmutet: 7 quoz pap multū nutrit. et cauendū
est a vino potētū puro in notabili qzitate: ne cerebz 7 nervos
pcutiat 7 ne ptermo dū inflāmet pprie i cā calida: fortasse ei acci-
det ex eo promissio ratiōis: aut spasmus nisi aq; aut alio liquo

re tpetur ppterea dicit Aui. qñ necessariū ē in egritudinib; acu-
tis dare vinū pp sincopim melius siue magis pueniēs est vt sit
insipidū quia tale est pauciferū. Sz forte quis instabit qūo pōt
sincopizatus aliquid sumere cū sit in eo destructus sensus 7 mo-
tus. Rñr q; p tps sincopis intelligo totū illud tempus in quo
est actu sincopis vel sibi primū cū nōdū i totū pualuit a synco-
pi l3 log posset 7 de glutire. vidi ei plures sincopizantes decies
i hora nō tū inf sincopi 7 sincopi oīo absoluebat a nocumēto
sincopis. Aliqñ cadit tps notabile iter ptiōs sincopis: 7 B ē q;
dicit Aui. et patiens qdem sincopim qñz est in sincopi qñz est
in eo qd est iter sincopiz 7 sanitatē qñz est in leui porismo syn-
copis. Hec aut cibatio frequens que pceditur in sincopi sequē-
te inanitiōez 7 paucitatē spiritū non ita pceditur in sequente re-
tractionē spiritū ad cor 7 multominus in sequente pfocationē
spiritū in corde 7 repletionē: imo multū debent abstinere 7 for-
te nihil dari durante paroxismo sincopis l3 in cibis aer 7 odo-
res boni pcedant. Somnus a pre. Aui. phibetur. Inqñ enīz
q; patietes sincopis picipiunt vigilare 7 dimittere locutiōē qd
vex est in panentibus sincopiz ex retractione spiritū 7 ex pfo-
catiōe eius in corde cū sōnus trahat spiritus interius 7 augeat
pfocationē s3 i sincopizatis pp paucitatē spiritū sequentē eūo-
ne quācūq; pter sudor: 7 credo sōnū in paroxismo sincopis
puenire cū sistant oēs eūones pter sudorē 7 maxie post cibū ad
fortificandū digestiōē: quia tū somnus ē p sanguineus synco-
pis est attēdēdū dūz dormiūt qñ sit facies pulvis 7 anhelus
Sed de hoc erit spāle dubius in fine capituli. ex his sequat exer-
citiū nō puenire sincopizatis cū apud Aui. picipiat ipsos dū
mittere locutiōē. Nam multo magis debet dimittere alia exer-
citiā qbus magis fatigant 7 obilitant. Frictiones tū pueniunt
i sincopizatis pp retractiōez spiritū 7 pfocationē spiritū in cor-
de non aut pueniūt in sincopi sequente paucitatē spiritū imo
stent supini 7 non moueant. Sed alijs 7 pcepit sincopizati ex
pfocatione spiritū 7 retractiōe stent magis capite eleuato 7 fri-
centur. Qēs tū sunt alia vocib; vocadi 7 exercitandi dū sunt actu
in sincopi l3 extra sincopiz debeant pmiti dormire: q; patiuntur
sincopim ex inanitiōe. Circa repletionē 7 inanitiōē ē sciendū
q; q; patiuntur sincopiz ppter paucitatē spiritū nō debent inaniri
aliquo genere eūone dū sunt in paroxismo sincopis n3 mul-
tū a cibis abstinere imo vt dictū ē frequēter 7 pap est exhibēdū
Sz ceteri maxie patientes sincopiz a pfocatione pp multitudi-
nē hōe: 7 existentiū in corde aut repentiū ad cor debet abstinere
7 eūari vomitu suppositorijs clisterijs 7 pbsomijis fm exigē-
tiam in paroxismo sincopis q; tū fiant cū cautela 7 timore: 7 qñ
cetera non pnterint. Non tū dens vomitiua fortia aut medicē
exoluentes in mām agitates: ne hōres amplius ad cor pper-
cipitent. Sed difficile ē subuenire sincopizatis q; simul indigat
restitutōe spiritū: 7 nociuū eūone: sicut aliqñ contingit: 7 in B
stat medici prudentia vt vtrūq; attendat. Sz ei magis de quo
maior ē suspicio. Sint tranquilli speratē 7 gaudentes vitāda sue
accidentia corpus exterminantia. Iuuant rerū amabiliū reme-
moratōe 7 habitōe cum dilectis. Regimen aut medicinale tpe
sincopis ē vt aspgat facies aqua frigida aut aqua ro. mista cū
pauco vini odoriferi excitat enīz a pfūduate sincopis 7 est cōe
remediū oibus. et in oibus speciebus sincopis intendēdū est
ad remotionē cāe quantū fieret pōt scdm virtutis tolerantiam:
Si ergo sincopis sequatur aliqz eūonem sistenda est nō qdem
cū opiatīs si aliter fieri pōt sed alijs ingenijs q; virtū pōt tolera-
re. et cum hoc virtus est cibis viuificanda scdm canones supra
scriptos 7 cōe remediū in oibus que sequuntur paucitatē spiritū
est vt fiat poroz cutis epilatō phibēs spiritū resolutionē
cum aque ro. rone eūatōe 7 cū flabellis 7 similibus 7 cū inda-
mentis in quibus sit virtus sandalo: rosarū 7 similibus 7 cum
odore 7 sorbitione frigidorū cordialitū sicut acetositas citri cū
aqua rosacea aut acetose nisi in cā sit frigus vehemens aut sola-
tio fortis: cū frigidis tū semper sit mistū aliqd calidi quo delecte-
tur sic muschi aut croci notabiliter tū frigidis dominantibus. 7
iuxta hanc intentionē est melius vt vinū 7 quicūq; pōt sit actu
frigidus non tū ita vt fiat calidi extinctio. Illud aut qd supra di-
cebatur de potu calido actu obseruādū est vbi calidum nāle est

valde paucificatū & marie in cā fri. & in q̄b mltū durat syncopis
 & quoz totū corpus in frigidat: & isti in digent in unciōe extremi-
 tatus & isti cum oleis calidis aromatizatis & in hac syncopi se-
 quēte paucitate spiritūz assidue embrocatio extremūz & par-
 tium mēbrozū regallū cum aqua ro. & ceteris frigidis cordiali-
 bus in q̄bus tñ aliquid modicū muschi croci aut vini odoriferi
 ponatur. & si fuerit singulus aut nausea tunc o3 vt viuificet cali-
 ditas in infirmi & adiuuet natura eius cōmouendo guttur cū pen-
 na excitādo vomitūz & cōmouendo spiritūz ad exteriora & assu-
 duentur clamores maximi circa ipsūz & stringatur digitū dolorē
 inferēdo & fiant titillationes. & prouocātia sternutationem. & oīa
 intelliguntur qñ est in actu syncopis ad excitandū ipsūz a pfun-
 ditate syncopis. Cūq̄ illa nō valent & nō sternutat moritur. Et
 si syncopis est causa meri & sit possibile vt expellatur cū vomitū
 facili clisteri aut phlomia fiat istud: & si est ppter euacuatiōem ex
 partibus intrinsecis nō autē per poros cutis calefiant extremita-
 tes si sint frigide: & fricatur cū oleis calidis aromatizatis. Et qñ
 q3 necessarius est frigare ea ad reuocandū calorē exterius & ad
 excitandū egrum a pfunditate syncopis. Sed multo magis hec
 necessaria sunt vbi syncopis sequitur attractionem spūs ad cor
 aut prefocatiōē ipsius in corde & sistatur oīs euacuatio fm q̄
 oportet & attēdatur virtus viuificationi vnde in syncopi sequēte
 cholerica & passiones sumatur huiusmōi potus. R. aque carnis
 proprie facte per expressionem carniūz. 3. j. succi cidoniorū vini
 añ. 3. s. galie muschate. g. v. vel. 3. s. misce & si syncopis sequitur
 sudorē vel aliā euacuatiōē ex parte cutis yngatur cutis cū ole-
 is stipticis & aspergat d̄super puluis cōstrictiūz sicut mūr? lu-
 tum chinolea cortices granatorū & similia fria stiptica & viscosa
 & nullo mō materia extrahat exterius: sed in syncopi sequēte eua-
 cuatiōē intrinsecā nullo mō huiusmōi appropinquat. Augmēta-
 rent enī eūonem illaz cōprimendo materiā interius. Et si fue-
 rit cā doloris & nō sit possibilis eius sedatio alio ingenio supe-
 fac mēbrū dolorosūz sicut curatur colica cū filonio & similib? &
 si venena sint in cā dētur bezabartica cōtra illa venena & obser-
 uentur canones suprascripti tā in venenis sūptis q̄ in morib?
 venenosoz. Et si cā syncopis fuerit repletio in ore stōi studēdūz
 est vt euomat: quoniam sanat & oportet vt toleret famē & minuat
 cibūz & loco exercitij fiat fricationes totius corporis. Ita vt ē
 in stomacho & vesica & nō cogatur sumere aliquid nisi vinū pre-
 dictum q3 necessarium est in dispositione syncopis. Et medici
 stulti student in abādō euz existimādo q̄ sit cōueniens & viuifi-
 cent virtutem eius: 3p̄i ergo suffocant caliditatē innatā & inter-
 ficiunt ipsūz. Sed cōueniens est vt dētur sirupus acetosus mist?
 cum aliq? subtilitate sicut est decoctio isopis: si humor fuerit gros-
 sus & viscosus. Si at subtilis post ipsius vomitūz si fuerit facilis
 dētur aliquid repressiūz sicut sirupus de granatis de acresta & si
 miles. & in sumā in quacūq̄ spē syncopis attendatur remotiō
 cause eius fm q̄ est possibile: ex predictis ergo breuiter collige
 duplex regimē: Vnus administrandū tēpore paroxysmi syncopis
 siue eger sit in actuali syncopi siue in dispositiōe media inter
 actualē syncopim & sedatiōē totalē accidentiū syncopis. Alterū
 est administrandūz sedatiōe oīo accidentibz syncopis. primū at
 si est in actuali syncopi vt remoueat a pfunditate syncopis cū
 aspersione violēta aque frigide aut rosacee aut sibi proportio-
 nalis in facie eius. & cū clamorib? maximis circa ipsū & cū titila-
 tionibus circa partes sensibiles & inferēdo dolores quosdā sic
 digitos cōtorquēdo & similia operādo circa ipsūz & appropin-
 do bonos odores narib? & cordialia in regione cordis nisi in ea
 que prouenit a matrice in qua scidi odores narib? apponantur
 qui tñ cōfortēt stomachi & boni odores i collo matricis sup-
 ponēdi sunt. 3tē prouocādo sternutationes: & si non sternutat
 nō est spes salutis. & hec oīa conueniūt in quacūq̄ spē syncopis
 Sed in alijs diuersificant. Nam syncopizātes ex paucitate spi-
 rituum obent restaurari cibo & potu sicut dictū fuit. Alij vero de-
 bent abstinere & ppe cū syncopis sequitur materiā ledētē mul-
 titudine aut malignitate nō autē paucitate spiritūz & proprie cū
 spiritus in corde profocatur: sed in his cōueniunt vomitus cli-
 steria phlomie vētose ligature fricationes & oīa genera diuersio-
 num que nō cōueniunt in sequēte spiritūz paucitate: sed in null

cōueniunt solutiua sumpta saltē notabilis fortitudinis. Omnes
 tamē cōueniunt in remotione sue causē fm q̄ est possibile in tē-
 pore illo & syncopizātes ex paucitate spiritūz debent iacere su-
 pini. 3s3 syncopizātes propter retractionē spiritūz aut prefoca-
 tiōē eorū in corde debēt stare magis elenati: precipue qñ syn-
 copis sequeretur asma & anhelit? prefocatiōē. Regimē autē ad
 hibendūz cū totaliter accidētia sint sedata licet remaneāt cause
 potētes reiterare syncopiz est oīo proseguēdūz fm q̄ dictū fuit
 in cura tremoris: Nam cāe cedez que faciūt tremorē cordis si
 augentur faciūt syncopiz est tñ remissius procedendū in syncopis
 in omnibus que possunt virtutem debilitare.

Cura lipotomie & casus virtutis subito patere pōt ex cura
 syncopis. Sed vt dictorū veritas eluceat sunt que
 dam dubia remouēda. Primo de intētiōe gal. & Aui. tenēdūz
 est vomitū in syncopi copetere q̄busdā pditionib? seruatis. pri-
 mo q̄ vomēs sit facilis ad vomitū. scdo q̄ mā que facit syncopim
 sit in motu faciens nausea & subuerfionē taliter vt leui reme-
 dio. s. in positione pēne possit expelli aut cū sumptione leuis vo-
 mitui sicut aque tepide cui parū olei & aceti sit admistū: neq3 sit
 alia cā manifesta vomitū impediēs. Et huius snie Gal. & Aui. ta-
 liter limitate parū obstant rōnes Auerois scdo colligit quas
 gra breuitatis omitto: & q3 pauci sunt momētū. Scdm dubiū
 remouendū est ppter dictum Aui. in fine capli de syncopi: pa-
 tientes qdem syncopim precipiunt vigilare & dimittere locutio-
 nem. 3do quo sciendū q̄ debēt dimittere locutionē q3 labor
 duplex ē in locutione spūs resoluēs & virtutem debilitās vnus i
 cogitatione alter in motu mēbroz spūalium & reliq3q̄z deservit
 tium locutioni. Attamē p paruo tpe debent dimitti imo cogi loq
 vt releuent magis a pfunditate syncopis: sed cū notabiliter rele-
 uati sunt phibeatur locutio. 3s de vigilijs sciēdum dictū Aui.
 posse intelligi aut tpe actualis syncopis: aut tempore qetis. 3s
 de tempore quietis dicamus pmo q̄ vigilie aliquādo cōueniūt
 aliquādo discōueniunt fm diuersas causas syncopis: si enī syn-
 copis segtur morsum aut sumptionē venenosoz aut apata ma-
 ligna venenosa sicut althoin & filia: aut febres pēdentes a mate-
 ria venenosa sicut pestilētales syncopalem minutā vigilie cōue-
 niunt & somnus prohibendus ne materia & vapores venenosi
 vadant ad cor: cum in somno fiat reditus sanguinis & spiritus
 ad cor vt supra in caplo de subeth. Et Aui. tertio de aialibus in
 capitulo de sanguine & lacte dicit q̄ signū reddit? sanguinis ad
 intra est q̄ si scindat cutis non eribit sanguis in dormiente sicut
 in vigilante: hoc tamē intelligendū est q̄tum ad pncipium som-
 ni q3 postea in pcessu spandunt sanguis & spūs. Item Aui. 4.
 primi capitulo de phlebotomia dicit q̄ superfluitates in somno
 ad pfunditatem corporis trahuntur & ppter hoc. scda pmi capi-
 tulo de somno & vigilia: homo pterea cogitur vigilare multoties
 & somnum a se dimittere timore syncopis & casus virtutis. 3tē
 iuuamentum somni quod esset in his casibus ad fortificandūz
 digestionem est nullum quia materie venenose non sunt digesti-
 biles. Si autem syncopis fieret a membris frigidis repletiō
 libus sicut in syncopali humorosa somnus conceditur ad forti-
 ficandū digestionem propterea dicit Aui. in cura syncopalis
 humorose ponatur medietas temporis dormitioni & medietas
 temporis fricationi si possibile est. Somnus enim iuuat ad di-
 gestionem humorum crudorum & fricatio resolutioni. Item in
 omni syncopi sequente euacuatiōem somnus competit preter
 q̄z in sequente sudorem cum somnus omnes manifestas retine
 at euacuatiōes preter sudorem nisi forte sudor sequeretur ni-
 miam pororum dilatationem in quo casu somnus magis com-
 petit quam vigilie cum magis iuuat a pororum cutis restrictio-
 nem q̄ vigilie. huius autem signum est quia corpus magis in
 frigidatur secundum partes extrinsecas in somno q̄z in vigilia
 & contra in vigilijs propterea pluribus indigemus operimen-
 tis in somno q̄z in vigilia. secunda pmi. Si vero syncopis sit a
 dolore corporeo somnus confert: sopitjenim dolorem. Si vero
 pendeat ab accidentibus animi somnus confert pro quanto se-
 dat accidentia animi & facit ad obliuionem: sed magis confert
 in his accidentibus que trahunt spiritūz ad exteriora sicut gan-
 dium ira & similia q̄z in trahētibz spiritūz ad interiora sicut ti

De anathomia stomachi et meri.

mor tristitia et similia. Si vero in causa sit labor et fames adhibito cibo somnus cōfert sed absq̃ cibo nocet apud Rasim in diuisionibus capitulo de egritudine stomachi. Sed nota q̃ q̃uis aliquibus syncopizātibus somnus cōcedatur aliquibus vigilie nō tamē credēdum est quosdā eorū semp debere vigilare quosdam dormire sed omnibus dum diu perseverant in quiete syncopie sunt somnus et vigilie necessarie sed aliquibus magis somnus q̃ vigilie aliquibus eōtra et semper duz syncopizātes vigilānt aut dormiunt sunt medici aut astātes qui semper notēt faciē pulsū et anhelitū notētq̃ accidentia ex somno sequētia et vigilātia an syncopis magis infestet in somno vel vigilia. Et fm̃ cū gentiam posset prouideri si enī somnus cōtulerit pmittātur dormire si non euigiletur. Sed in actu syncopis si ipsa sequatur attractionem spiritus ad cor aut eorū in corde prefocacionē excitandi sunt et proprie si pēdeat a materia ledente sui multitudine aut malitia. Quod si sequatur paucitatem spiritū et fuerit sine cibo quo restaurari possint euigilentur et cibetur postea permittantur dormire. Si vero cibati dormiant in actu syncopis si tibi constat de somno quod tamē est difficile permittātur et precipue si precesserint lōge vigilie sed semper attēdatur faciēs pulsus et anhelitus an tēdant in melius et finātur dormire. Si vero in deterius euigilentur et prouideri fm̃ oportunitate. Si vero tibi non constat de somno excitentur a profunditate syncopis nam possent adeo profundari q̃ mors sequeretur.

De anathomia stomachi et meri.

Uta morem nostruz In primis premittenda est anathomia meri siue isophagi et stomachi. Aberi et callis siue via cibi ab ore ad stomachū et superfluitatū a stomacho ad os lōga stricta rotūda cum ore superior et epiglotti et cum stomacho inferior cōtinuata iuxta spōdiles sita et duabus tunicis cū villis lōgitudinalibus et latitudinalibus cōposita ad deglutieduz finaliter ordinatū. Pro eius diffinitionis declaratione sciendū q̃ cū meri habeat duas operationes pro toto cōmunes. Deglutitionē et expellere que in vomitu expellūtur principalis operatio sua est deglutire et hāc leuiter perficitur primo q̃ et sibi naturalis. et quia ad ipsuz cōcurrit vtrāq̃ tunica interior nervosa in qua sunt villi lōgitudinales deservietes ad attractionem et exterior cariosa in qua sunt villi latitudinales deservietes ad expulsionē attrahit enī primo per lōgitudinales deinde q̃ attrahit et paulatim expellit versus stomachū per latitudinales. Et tertio quia graue facile tēdit dōz suz eōtra vero vomitus est difficilis primo quia preter naturā nam si fiat a natura sit ab ipsa preternaturaliter stimulata et non cōpletur nisi per tunicā extrinsecā cum villis lōgitudinalibus et quia graue cum difficultate ascēdit superius. In meri autē nō fuerunt villi transuersales q̃ non ordinatur in retētionem q̃uis aliqui dixerunt in ipso eē aliquos paucos transuersales quia illud quod deglutitur et si sit liquiduz paulatim descēdit quod arguit ibidez esse aliqua virtutē retētiuam non enī descendit sicut in foetamine. Primi tamē responderent hunc gradatuz descēsum esse per villos lōgitudinales et latitudinales nullo modo existētibz transuersalibus. Est autē meri lōgius q̃ sit cāna pulmonis cum transcat diaphragmā vsq̃ ad. 13. spōdilem vbi continuatur cum stomacho et est si tuatum post cānam iuxta spōdiles quia cāna debuit esse anterior cum inspiratio aeris per eaz ad pulmonem sit fere cōtinua quare hunc locum anteriorem sibi dignius vendicauit ut sit ori magis cōtinua per quas aer ingreditur. Et etiam cum sit cartilaginosa est magis tuta ab extrinsecis occurrētibus et cum meri descendit duo nerui a 5° pari neruoz cerebri venientes ad os stomachi ad dādū sibi sensuz vt euz vacuus est percipiat inaniationem et insurgat cibi et potus desiderium et nō pertrāsunt ad fundum eius cū illi non pertineat hēc sensatio. Stomachus est membrum instrumentale magnū rotundū ad figuram tendens arcualem in medio corpore situz ex duabus tunicis cum villis lōgitudinalibus transuersalibus et latitudinalibus cōpositum duo habens orificia. Unum superius cum meri. Alterum inferius cum intestino duodeno cōtinuatum ad appetēdum et digerēdum cibum pro toto prima digessione finaliter ordinatū. Ad sit instrumentale manifestus est et magnitudines eius arguit q̃

titas cibi in ipso contenti licet dum nō cōtinet cibum corrūgetur et paruisceatur et est rotūdum quia hec figura est capacissima et nocentibus magis tutatendū tamen ad figuram arcualem in modum cucurbitę retortę cum os ipsius sit magis in sinistro et superius fundus magis in dextro et inferior quod factum fuit quia ad os ipsius debet trāsmitti melacholia a splene ad fames excitandā et fundus debuit esse in dextro vt epar superpositū et cum quinq̃ pēnulis suis in ipsum amplecteretur ad vigorandū eius digestionem et quia cholera que in cisti sub mediā pēnula epatis continetur debet transire ad fundum eius ad vigorandū digestionem. Et quia in latere sinistro iuxta renem est intestinum collē circūuolutum occupans magnam partē et in dextro sunt intestina gracilia parum loci occupātia quare congruentius fuit vt fundus in dextro et os in sinistro locaretur. Est autem situm in medio corpore habet enim d̃ super cor mediāte diaphragmate inferior mesenterium et intestina a dextris epar a sinistris splenem cui superponitur anterius zirbum et suphac et mirach. Posterius musculos dorsi venam chilis et arteriam adorti descendentes ex quibus patet ipsius colligentia est autem compositus ex duabus tunicis intrinseca nervosa densa et grossa cūz immediate obuiet cibo ne si esset mollis facile panitur ab ipso exterior autem fuit carnosa minus densa et grossa adiuuans ad digestionem hec autem debuit esse exterior quia nō est necessarium id quod digeritur contangi a digerente. Sed bene necessarium est id quod sentitur sensu tactus contangi a sentiente. Sunt autem in stomacho villi lōgitudinales siti i superficie intrinseca tunice interioris ipsius stomachi ordinati ad attrahendū cibuz a meri imo ipsum meri attrahit cibū ab ore sicut et in vomitu stomachus est primus inchoans meri autē sibi d̃seruit tanq̃ ei subordinatū. In superficie autē extrinseca tunice interioris sūt villi trāsueriales ordinati ad retinēdū quod per villos lōgitudinales est attractū donec digestiua suā cōpleat operationē. In superficie at tunice extrinsece sūt villi latitudinales ordinati ad expellēdū quod si in stō indiget expulsiōne aut ad intestina per pyloron aut a dextra cū vomitu per viā oris et meri habet enī stomachus duo orificia primū superius cū meri cōtinuatū quod est latū q̃ inferi cōtinuatū cum duodeno dictū pyloron quia res grosse debent per superius trāsire ad stomachū Sed res subiles debent ire per pyloron ad intestina iam praedigeste in stōstoz autē orificiorum primuz non est in parte superiora stomachi nec fm̃ in parte infima ne fieret facilis descēsus cibi ad inferiora an digestionē imo natura ordinauit vt magna pars fūdi stomachi esset infra orificiuz inferioris ne cibus indigestus egrediatur et etiaz ordinauit vt magna pars oris stomachi esset supra orificium superius ne si homo pedibus suspēderetur cibuz immediate per os egrediatur. Est tamē stomachus fm̃ os eius alligatus decimeterie spōdili dorsi que est vigesima numeratō a suprema spōdili. Et propterea medicīne oris stōi debet exterior circa. 13. spōdile applicari q̃ declinat os stōi posterius sicut fundus declinat anterior et scdm̃ fundū eius est alligatus decime octauę spōdili dorsi q̃ est vltima q̃q̃ spōdiliū alchatim. Et numerando a suprema spōdili est vigesima quarta ita q̃ stomachus fm̃ os ei⁹ alligatur p̃me spōdili alchatim et fm̃ fundum vltime. Est autem ordinatus ad appetēdum cibum p̃ toto et digerēdū ipm̃ p̃ma digōne cū sectiua digō sit i epate. Appetitus autē debet ori stōi sequēs sensationē ei tributas p̃ neruz d̃scendentē p̃ meri a tertio pari neruoz cerebri digestiō aut p̃ncipalr eius fundus debet i sūt in eo venē q̃ ad minima diuidunt deferētes ei sanguinē quo nutrit i sūt sunt in eo arterie diuise s; nō valde manifeste et ex his p̃z complō stōi et meri sūt enim frigide et sicce complōnis partibz neruosis in ipsis d̃stantibus. Potest autē pati oē genus egritudinis. scilicet malā complōnis generis cuiuscūq̃ sine m̃ā et cū materia aut ibibita aut inuiscata aut natate aut apostemate et pōt pati malā cōpositionē in creatura q̃ superficies sua pōt eē parū aspera et p̃ p̃no lubrica aut in via sicut ē oppilatio alicuius orificiorum aut in q̃titate q̃ sit nimis magnus aut paruus. Itē solonem p̃tinui q̃ si sit superficialis curabilis si vō vtriusq̃ penetrās incurabilis. Si p̃a et pōt pati cuiuscūq̃ generis q̃d fm̃ p̃m est mortale et maxime cum exitiatur.

De vomitu.

Rimo expediemus mām vomitus dein de agemus & cholirica passione. Est ergo sciendum pmo qd reperitur isti termini vomitus subuersio nausea fastidiū siue abhominatio significantes dispoñes quaz vna'e via in reliqua parū enim nocumētū stōi facit abhominatiōē aut fastidiū qd si augeat facit nauseam qd est inclinatio ad subuersionē i vomitum. Si adhuc magis augeat facit subuersionē qd est motus ppter naturā stomachi ad expellendū p viam oris q̄uis nihil cor pulsetum expellat. Et dī subuersione qd fundus stōi vertitur supi' versus os eius ac si deberet inuerti vel forte qd mouet motu cō p̄fessionis incipiendo a parte inferiori versus superius. Subuersione aut animi s̄m antiquos est aut nausea inseparabilis aut destructio appetit'. Si autē magis augeatur & sit aliquid vomibile faciet vomitū qui est motus p̄ternaturā stōi cum quo expellitur aliquid corpulentius per viā oris. & iste dispoñes ex omni parte sunt cōtrarie appetitui. Vomitus est duplex quidā quietus quas est ille qui accidit stomachicis facile vomitibus. Alius est acutus & extorsus qualis est in cholirica passione & in his qui sumpsērunt vomitua fortia inpregnātibus. & in his qui propter stricturam pectoris aut debilitatē villorū latitudinaliū & tunice extrinsecce stomachi difficulter vomunt. Itē quidā vomit' est ceticus existens terminus multarū egritudinū sicut febriliū acutarum apostematū epatis que sunt in latere cōcauo & similiū. Quidāz synthomaticus sicut qd accidit in accessione febrili & etiā causis similibus. Itē quidāz periodicus sicut qui sequitur periodos expulsiōis mēie ad os stomachi: qui sequitur expulsiōē sanguinis ad stomachū omni mēse ppter retētiōē sanguinis mēstrualis solū eo tēpore per matricē euacuari & in diuersis diuersos seruant periodos quibus frequēter i sua sanitatē cōseruant. Quidāz sine periodis. Item sumūt species eius s̄m causas obiectas que vomitū expellunt sicut quidā est vomitus cholericus cholera naturali aut non naturali sicut vitellina prassina heruginosa & similibus. Quidam phlegmaticus diuersificatus s̄m diuersas species phlegmans. Quidā melacolicus. Quidā sanguineus s̄m plurimūz malus & p̄prie cū febre: licet aliquādo bonus cū superfluit in quāto: aut malignitas ipsius expectatur alius permixtus ex pluribus humoribus. Itē alius cibalis. Alius chilosus. Item alius in quo vermes & alię feces expelluntur sicut in colica ilios. Alius fetidus sicut in pregnantibus. Item alius in quo caro veruosa aut fistulosa expellitur abscessa a stomacho propter vehemētiāz conatus aut a rebus incidētibz aut abstergeñtibz. Itē alius saniosus ppter apostema ruptum in stomacho: aut vlcus ei' aut qd ad ipsū derivatur ab ericturis aut vlcibus mēbrozū vicinorūz. & ex his inferitur v. diuī sio qd aliq̄s est laudabilis aliq̄s illandabil' hz oīs sit p̄ternaturā.

Cause vomitus sunt corporee aut p̄mitiue. Sed corporee duplices per essentia aut per cōitatem. Cause p̄essentia sunt mala cōplexio cuiuscūqz generis cū superfluit sine materia & cum materia sanguinea phlogistica cholericā mēlica aq̄sa & ventosa & ceteris de quibus supra. Inuīsmōdi autē materie sunt aut natātes aut inuiscate aut imbibite & faciunt vomitū pū gendo grauādō aut extendēdo & acutias sensus oris stomachi aliquādō est in causa sequens cōplexiōēz calidam & siccaz tñi. Item mala cōpositio sicut oppilatio pilorū & vermes qui sunt moribus in numero grauādō aut pūgēdo & solutio cōtinui aut recens aut antiqua pendēs a causa intrinseca aut extrinseca. Itēz pustule & apostemata cuiuscūqz generis & p̄prie in ore stomachi. Item dolor stōi sequēs malaz complexionē aut solutionem cōtinui aut ambas sicut in apostemate. Itē d̄bilitas stōi sequēs lesiones alicuius nature vnius aut plūz aut raritatē texture aut paucitatē sp̄rituū. per has enī causas stomachus facile ad vomitū paratur si in eo reperitur aliqd vomibile sicut cibus aut potus aut aliqd ex sup̄ascriptiōis: imo ēt paratur ad susceptionē superfluitatūz aliq̄z mēbrozū & ad cōgregādū eas per viā paulatine cōgestionis. Iste autē cause sup̄ascripte faciūt vomitum frequēter si sint in stōs res vomibiles. Si vero non faciūt nauseā & subuersionē. Vomitus at per cōitatē q̄nqz est a toto sicut in febribus qui q̄nqz ē ceticus & terminus ipsarū quādōqz syntho-

maticus sicut in pestilēcialibz: & est s̄m plurimū malus mortē p̄tendēs. Sed in ceteris est s̄m plurimū bonus: si per eū materia febris educit. Si vero solū cibus ē ex toto genere malus & q̄nqz est per cōitatē a toto absqz febre propter superfluitatē repletionē aut cacochimiā cū debilitatē stōi recipiētis recipiētis enīz superfluitatē a toto mediātē epate. Q̄nqz sit vomitus per cōitatē a cerebro trāsmittenti ad stomachū materiā catarralez aliq̄n per solam cōitatē absolutāz sicut accidit i percussioñibz capitis apatibus cerebri & similibz in quibus stomachus cōpatiur capiti ppter nervos descendētes a 3° & 4° pari nervorū cerebri ad ipsū. Q̄nqz sit per cōitatē a splene trāsmittēte mēiam cū periodis aut sine periodis: & q̄nqz soluz superflue in frigidādō. Q̄nqz sit per cōitatē ab epate & p̄prie a cōcauo eius & cisti trāsmittētibz ei s̄m plurimūz sanguinē aut cholera & q̄nqz est cōitas absoluta per cōpassionem stōi ad epar sicut in magno apostemate eius si interueniat simplex alteratio siue nocumētūz mediātē neruo vtriqz cōi. q̄nqz per cōitatē ab intestinis aut per simplicē doloem ipsius: aut quia vermes ascēdūt ab eis ad stomachū aut feces regurgitat ad eūz sicut in colica ileos. q̄nqz per cōitatē a renibus & poris vtriūqz in fortibz doloribus ipsorūz sicut est dolo calculi. q̄nqz per cōitatē ad matricē sicut in retentione menstruorū aut naturaliter sicut in pregnatē aut p̄ternaturaliter sic in oppilationē & propter reliqua nocumēta eius cui stōus facile cōpatiur. Et in sumā per cōitatēz fere ab omnibz mēbris cōitate absoluta & nō absoluta. Causē at p̄mitiue sunt sicut aer supflue calidus aut frigidus aut corruptus sicut pestilēcialis & a caueribz mali odoris licet p̄ma impressio sit in corde ledit tamē os stomachi cordi cōpatiēs sua p̄pinq̄itate & nimia sensibilitate. Itē cibus & potus suo odore sapore p̄prietate q̄titate nimia mala p̄paratione vinctuositate superflua & similibz stōi disproportionatis & p̄prie cū sumunt absqz desiderio. Itē mor' agitatiūz post cibū. Itē ira tristitia & similia animi accēdēta & p̄prie imaginatio alicui rei obscene. Itē res extraneę sicut percussio casus mortuus venenosus & sup̄tio venenosus. Itē dimissio obseruationis stōi lōgo tēpore cōsue te sic pelles circa ipsū p̄fuerit portari & similiū. Itē at cāe leuiter imprīmētes faciūt fastidiū & abhominatiōē. Sed fortius imprīmētes faciūt nauseam & subuersionē & adhuc fort' vomitū si res vomibiles in eo reperiat. Cāe vō nāsee & subuersionis absqz vomitū sūt aut absentia rei vomibiles aut qd nō adest: aut si adest est ibibita aut inuiscata aut debilitas cause ip̄mētis aut ip̄otentia ad vomendū ppter debilitatē egrī aut stomachi ineptitudinē & difficultatē ex causis sup̄adictis. f. qd stricti pectoris: aut hz villos latitudinales d̄biles & sic d̄ alijs causis faciētibz stōm ip̄otētem & ineptū ad se p̄stringendūz & mouendū ad sup̄iora & nimia stōi lenitio & relaxatio facit ipsum pronū ad fluxum p̄ inferius & ineptū ad vomitū. Pro notitia cōtinui vomitus sanguis ē sciēdum qd sanguis qd vomit imediate venit a stō vel meri. Cā tamē ei' aliquādō est in ip̄o stō vel meri ita vt sanguis qd euomit p̄fluat ex ista stomachi vel meri. Alii quādō cā ē in mēbris stō cōicantibus & sanguis ab ipsis ad stomachū derivat deinde vomit. Cā aut p̄mi est ruptura vene i stō sequēs laboriosum vomitū aut sumptionē medicinarū aut ciborū acutoz aut casum offensionē seu percussiones eius: aut apatē non maturū ruptū aut vlcus corrosiuū aut fistulosum aut sanguisuga adherēs meri vel stō. Si vō ab alijs mēbris derivat ad ipsū tūc venit aut a capite & p̄ colatorum descēdens ad meri p̄fluat ad stōm: aut derivat a splene p̄ viam expulsiōis mēie ad os stōi & tēdit in nigrū h̄is saporez ponticum aut acetosum. Aut derivat ab epate p̄ mēscariacas ad ipsū terminatas & quādōqz regurgitat a matrice in retentione menstruorū. & q̄nqz a toto eo est retēta eūo sanguinis nālis aut artificialis p̄fecta. & quādōqz cū supfluit ppter mēbz mutilationē aut cōuersionē ad regimē sanguis multiplicatiū cū paucitate exercitiū. & q̄nqz sit vomitus sanguis a virtute sana expellēte superflūū q̄tū aut qualis ē ppter hoc ē in vomitū duarū librarū sanguinis aliq̄n tranquillitas & luamētū. & q̄nqz sit a virtute egra ceticē aut synthomaticē sanguinē expellēte sicut in sinochis & quibsdā alijs febribz & apatibus sanguine additōm derivato qd aliquādō est salubris & terminus egritudinis: s̄z vt p̄m p̄niciosus p̄cipue si sit cū febre et

ad ipm nō sequat pcedentis egritudinis alleviatio ⁊ qñqz cau-
sa vomitus sanguinis est apā ruptus in epate splene ⁊ alijs mē-
bris stō cōicantibus ⁊ est fm plm sanguis parū pmittus q de-
riatur ad stomachū p vias manifestas aut occultas.

Signa pñostica vomitus sunt fastidiū ⁊ abhominatio
pcedens tremor labi ppter ptiuationez pellicu-
le oris cū pellicula oris stōi nausca ⁊ subuersio ⁊ tensio tractus
hypocōdriū ad supiora. Signa demonstratiua nausce subuer-
sionis vomitus hñtur ex relatu egri ⁊ sunt sensui manifesta. Si-
gna cārum pñosticorum sunt ipse cause pñostice: post quas secu-
tus ē vomitus ⁊ pprie cū non apparet ipm ab alijs causis veri-
similiter pcedere. Signa cārum vomitus p cōitatem sunt q: pre-
cesserūt nocumēta totius aut mēbri alicuius cū quorū augmen-
to fit ⁊ augetur vomitus ⁊ decremēto decreuit ⁊ ablatione aufer-
tur ⁊ pprie cū nō apparet alie cause pñostice aut per essentiā
a quibus verisimiliter possit pcedere. Signa causarū vomitus p
essentiā sunt hec si enī sit a mala cōplexione sine materia adest
tristis sensatio ⁊ pprie in ore stōi qualitate illius: ⁊ est sine gra-
uitate: neqz habet eructationē saporis extranei ⁊ frequēter ha-
bet nausca ⁊ subuersiōne absqz vomitu nisi cū cibus sumit ⁊ le-
ditur ex quacūqz re supā ⁊ in frigida magis ledit digō in cali-
da magis appetit: adest sitis. Sed humida ⁊ sicca cognoscunt
ex siti ⁊ ptiatio eius. Itē cognoscunt ex causis pcedētib⁹. Itē
quia ledit a similib⁹ ⁊ iuuat a cōtrarijs. Si vō sit materia adest
grauitas ⁊ cognoscit materia per saporē eructationis redolētis
amarū dulce acetosū pōticū fetidū ⁊ similes. pportionatos ma-
terie que est in stō. Itē frequēter adest sitis si in eo sint humores
calidi per essentiā aut putrefactionē. Sed multo magis manife-
statur cū motu per saporē odorē ⁊ colorē eius quod vomit. Itē
manifestant per colorē lingue ⁊ accēdētia que sūt sicut stupēsa
ctio dentū ⁊ nocumēta operationū stōi. ⁊ si humores sint inui-
scati aut imbibiti adest nausca frequē ⁊ subuersio absqz vomī-
tu. Signa acuti sensus oris stōi sūt quia ledit a quacūqz re sum-
pta etiā debilis impressiōnis ⁊ est pñus in syncopā ppter leuiā
nocumēta stōi neqz pōt diu sūtz aut famē tolerare. Signū oppi-
lationis piloron sunt tardus descēsus chili post cibi digestiōne
etiā si sit paucus ⁊ facilis ⁊ pprie cū digestiua nō est debilis ne-
qz adlūt alie cause tarditatis descēsus. Signa vermiū in stō sūt
quia adest titillatio quedā ⁊ cōmotio quasi volūtaria sed de his
inferius in pprio capitulo. Solutio vero cōtinui in stō si recens
est cognoscit per dolorē sanguinis exiū per vomitū aut per se-
cessū. Si antiqua per exitū faciei per easdē regiones ⁊ qñqz
sumit aliquod acutū sicut acutū augetur dolor ⁊ mordicatio. Si-
gna pustularū ⁊ apostematū ponent inferius i capitulo pprio.
Signa autē debilitatis stōi cōprehendunt ex lesione operatio-
nū suarū. Sed raritas texture ⁊ paucitas spiritūū que sūt cause
debilitatis sumitur ex extenuatione corporis ⁊ quia facile ledit
a quacūqz cā. Subtilitas autē humoris cognoscit quia iuuatur
a pōticis. Sed grossities quia iuuat a subtilitatibus. Sed multi-
tudo humiditatis superflue cognoscit ex nauseatibus faciatibus
pcedētibus multitudine saluie multitudine egestionis: sed ex
multitudine vomitus certificat. Distinguit inter sanguinē veniē-
tem ex substantia meri ⁊ veniēte ex substantia stomachi locū do-
loris si prouenerit cā plectris ⁊ corrosiōnis aut rupturę. Si vero
non adsit dolor cognoscit q ex meri per paucitatē eius ⁊ impe-
dimētū in deglutione. Itē cognoscit ex causis pcedētib⁹ ⁊
molestatib⁹ stomachū aut meri ⁊ supio aceti mordicatio locuz
a q sanguis emanat distinguit locū. Si vero sit ex apertione ori-
ficiorū venarū aut refudatione in quib⁹ nō est dolor cognoscit
quia per refudationē est paucus valde. ⁊ ex apertione in primis
paucus dñde maior sed in ruptura vene est aliquis dolor ⁊ mī-
tus prima vice egredit. Et illū q est a corrosiōne significat signa
vleeris quod pcessit ⁊ sanguis ab eo egredit in primis paula-
tim: dñde emanat res plurima vlcere ampliati. Signa at vlce-
ris sunt manifesta ex supāscriptis. ⁊ fistulosū ex antiquitate cog-
noscitur. Sed apā nō maturū ruptū cognoscet in capitulo propo.
Et qñ est ex sanguifuga cognoscitur ex pcedētī pūctione ūera
ta qñ erat adherēs. Itē ex sanguine subtili aquoso ⁊ quia bibūt

aquaz in qua habitabāt sanguifuge. Signa at sanguinis deriu-
ri a toto vel ab alijs mēbris ad stomachū sunt nocumēta totius
⁊ aliorū mēbrozū pñtia absqz nocumēto stōi cū absentia signo-
rum exitus sanguinis a substantia stōi: de quib⁹ supia. Et si dese-
dat a capite per colatoziū multoties ex eo aliquid spuendo cum
rascatione aut sine rascatione emittit. ⁊ si a splene cēdit in nigrū
⁊ est turbidū ⁊ habet saporē acetosum aut pōticum. Sz ab epa-
te ⁊ reliquis partibus veniens habet saporē propriū sanguinis
Cognoscitur autē a quib⁹ mēbris proueniat ex pcessione no-
cumentoz illoz mēbroz ⁊ ex causis eius. s. ex retētiōne sangui-
s hemorroydalis aut mēstrualis fluere pñtuit mutilatione mēbri
regimine sanguinis multiplicatio ⁊ fistibus. Cognoscitur autē q p-
ueniat a sawa virtute cū nihil de esse suo molestet paties ⁊ q san-
guis ē satis laudabilis. Et creticus cognoscitur p sedationē egi-
tudinis pcedentis. Synthomaticus aut non ē cū huius allevia-
tione: imo fm plurimū perniciosus.

Pronostica qñ multiplicat nausca in pñalecētibus
indicat persionē siue recidivā. Scdm
vomitus in apatibus epatis ⁊ pprie pñti ⁊ splenis pportiona-
tus mae faciēti apā frequēter bonus. Silt in eoz oppilationib⁹
in reliqz apatibus fm plm malus. Tertū vomitus in febrib⁹
pportionatis materie febris fm plm bonus: ⁊ pprie in die creti-
ca nisi in pestilentialibus. Quartū multoties accidit febricitant
spasmus aut epilepsia aut sile epilepsie subito ⁊ euomit humorē
vt ē flos eris aut indicium ⁊ euadit. Quintū frequēter vomitus
remouet singultū clamorū. Sextum ex administratiōe vomitū
cū equalitate seruant renes ⁊ curant eoz ⁊ pedum nocumēta et
sit pseruatiō a multis egritudinib⁹. Confert enī vomitū in oib⁹
egritudinib⁹ q fouent a materia in stō contenta ⁊ pñt in egrī-
tudinib⁹ pprijs mālibus absqz apate ⁊ vlcere. Item cōfert in
egritudinibus renum vesice ⁊ mēbroz inferioz: diuertit enim
ab inferiozibus ⁊ eradicat a supioribus. quarta pñti capto pprio
⁊ solutio vētris se hz cōtra ⁊ in omni egritudine mālī maxime
bonū ē habere sollicitudinē de stō vt rectificet eius operationes
curat enim pseruat a pluribus egritudinibus ⁊ apud Hippo. ⁊
Aulc. ad pseruandū admistretur in mense bis duobus diebus
proximis vt vnus suppleat in quo alter deficit: quod intelligitur i
corporib⁹ culpatē sanis ⁊ facile pmentibus ⁊ qbusdam sufficit
bis in anno. s. vere ⁊ autūno: multiplicatio nāqz vomitus debilitat
virtutem stōi ⁊ facit ipm lacunam supfluitatū ⁊ iuuantior vo-
mitus ē post balneū comestione ⁊ potū copiosum. Septimū vo-
mitus cholericus purus ē malus significans supfluum calidi-
tatem: silt pñtificus purus malus significans supfluum frigi-
ditatē. Sz laudabilior vomitus ē in quo phlegma cholere ē ad-
mixtū q duo humores nō sunt multū distantes a phlate ⁊ a cho-
lera nālib⁹. Ibi enim sunt pñti in stō multiplicari phla qdēz
p viam paulatinē pgestionis sed cholera p viam defluxus. Ho-
mitus autē fetidus niger prassinus heruginosus ⁊ diuersoz co-
lorum. i. in quo aggregant fere oēs colores significans aggre-
gationē multarū supfluitatum ⁊ difformē dispōnem epatis ⁊ to-
tius ē pessimus ⁊ prassinus ⁊ heruginosus significant calidita-
tem adurentē fm plm: sed vomitus ad nigredinē declinās sicut
azurum ⁊ indicium fm plm pgelationem. Nigrū vō indifferen-
ter caliditatē ⁊ frigiditatē: verū quicūqz horū est a caliditate ē de-
clinūs ad splendore ⁊ claritatē: ⁊ a frigiditate est absqz splēdo-
re: nā in pgelatione excludunt partes diaphane que nō excludū-
tur in aduersione. Et habenti apā calidū in epate accidit in plm
vomitus cholericus: deinde prassinus deinde heruginosus cui
plungitur singultus. Niger vō fm plm fit a nocumento sple-
nis lz possit eē ab epate ⁊ pprie in apate eius ppter supfluum
aduersionē ad quā qñqz fit transiūs p vomitus cholericos sup-
scriptos. Octauū dispositio mala ⁊ timorosa est vt sit os stōi
uersum paties syncopim ⁊ natura restricta. Nā id quod sedat
vomitū addit ad pñtionem vētris ⁊ quod lenit ventrē addit
in vomitū ⁊ est dubiū ne feces vomitū educant: quod ē pessimū
nisi sit illud q facit vomitū humor subtilis cholericus. Cura
ri enim poterit vtrāqz dispō cū aqua prunoz ⁊ tamarindoz euz
casia māna aqua hordei ⁊ fistibus. Et nota q hō debilis stōi p-
cipue si fuerit multe sensibilitatis qz vomitū syncopizati⁹ minū

Signa autē debilitatis stōi cōprehendunt ex lesione operatio-
nū suarū. Sed raritas texture ⁊ paucitas spiritūū que sūt cause
debilitatis sumitur ex extenuatione corporis ⁊ quia facile ledit
a quacūqz cā. Subtilitas autē humoris cognoscit quia iuuatur
a pōticis. Sed grossities quia iuuat a subtilitatibus. Sed multi-
tudo humiditatis superflue cognoscit ex nauseatibus faciatibus
pcedētibus multitudine saluie multitudine egestionis: sed ex
multitudine vomitus certificat. Distinguit inter sanguinē veniē-
tem ex substantia meri ⁊ veniēte ex substantia stomachi locū do-
loris si prouenerit cā plectris ⁊ corrosiōnis aut rupturę. Si vero
non adsit dolor cognoscit q ex meri per paucitatē eius ⁊ impe-
dimētū in deglutione. Itē cognoscit ex causis pcedētib⁹ ⁊
molestatib⁹ stomachū aut meri ⁊ supio aceti mordicatio locuz
a q sanguis emanat distinguit locū. Si vero sit ex apertione ori-
ficiorū venarū aut refudatione in quib⁹ nō est dolor cognoscit
quia per refudationē est paucus valde. ⁊ ex apertione in primis
paucus dñde maior sed in ruptura vene est aliquis dolor ⁊ mī-
tus prima vice egredit. Et illū q est a corrosiōne significat signa
vleeris quod pcessit ⁊ sanguis ab eo egredit in primis paula-
tim: dñde emanat res plurima vlcere ampliati. Signa at vlce-
ris sunt manifesta ex supāscriptis. ⁊ fistulosū ex antiquitate cog-
noscitur. Sed apā nō maturū ruptū cognoscet in capitulo propo.
Et qñ est ex sanguifuga cognoscitur ex pcedētī pūctione ūera
ta qñ erat adherēs. Itē ex sanguine subtili aquoso ⁊ quia bibūt

hoc accidit si cibis sumptis. Non vomitus sanguinis sequens
vltus stōi aut aspa non maturū ruptum in eo mortē significat.
Sequens aut solonem vene apertione orificij eius aut resuda
tione sanabili pēpue sine febre. Secūm vomitus sanguis cū
febre norabil pſeuante ē malus: 7 fm plurimū pncipiosus. Sz
sine febre quandoq; bonus 7 terminus egritudinis pcedentis: 7
quq; ab egritudinib; futuris pſeruatiuis ua vt in vomitu duar;
librarum sit tranquillitas 7 iuuamētum. Anteq; accedā ad cu
ram vomitus memorabo qualdā medicinas pprias simplices
7 cōpositas alteratiuas 7 solutiuas qbus in regimine vomitus
7 reliquarū dispōnū stōi est vtēdum. Cōposita calida aroma
ticum rosaceum gariofilatū nardinum ceratū alexadrinū. Albe
sue: cuminata alexandrīna confectio de riloaloes de galanga de
cydonijs de scorīa. Al. electuariū de cūro de myrto platoy lectifi
cano. Al. Empim diaphinicon oleū masticinū de absinthio pil
lule stomacice alefagine rob sirupus de absinthio de menta de
fumoterre maior: de corticibus cūri sūfuf ligni aloes diarodon
aromaticus tyriaca magna trisera minor: cōis. Sal. trofici de
absinthio 8 ros. hierapicra Sal. frigida diacydonitē diarodō
electuariū de foribz oleuz cidoniorū rob de ribes de berberis
de sumach de cydonijs de piris de pomis de granatis 8 citro si
rupus de piris de cydonijs de myrto zuccarū ros. Calida sim
plicia apsinthiuz agaricū aloes amicos calamētuz calamus aro
maticus cappares cardamomū cymīnuz cinnamomuz ciperi
cupressi nuces citrū cōdūz 7 non cōditum cortēs 7 acetositas
crocus incoziādo stomachuz fustici galāga galia gariofili grana
pini sūpta cū melle 7 zuccaro laudanū macia mastic mēta oli
ue olibanū oua passule pix reubarbarū scorīa ferri vinū vna pa
sa riloaloes zuccarū. Frigida acetosa acetuz acresta aqua ser
rata bellirici berberis cydonia coralluz cōiādrūz emblicā endi
uia siluestris 7 domestica ferrū. s. vinū 7 aqua extictionis ei; gra
nata oīa harebe lebūli cōditū lac proprie capsinū lactuca myro
balani oēs myrtus mēspila persica pira poma acria pōtūca pr
na damascena sica ribes rosa forba sumach smaragdus sūspē
sus stōi 7 potat; pellicula interior stomachoz gallinarū. Tepe
rata capillus veneris perdis. Quia vomitus est duplex qdā
artificialis ad pſeruandū ab egritudinib; futuris 7 ad curan
dum egritudines pntes: quidā spōtaneus de regimine artificia
lisit primus sermo in quo sunt quedā obseruāda ante vomituz
quedā in vomitū quedā post vomitū: hoc in pmtis pmissio q
non prouocet vomitū in hīs q sunt inepti ad vomitū quorū cō
diuiones vide. 4. p. primi capto proprio. Obseruāda aut vomitū
sunt vt insit ad vomedū pus asuefiat leuib; vomitiū: ne su
bito fiat trāsitus ad incōsuetā multū corp; mutatiā. Secūdum
vt ante vomitū pcedat vētris lenitio siue educio materiez cōi
um spōte siue artificialiter sicut distēti lenitio 7 similib; Tertiū
vt an vomitū cibetur cibis diuersarū virtutū mistis ex incisius
absteruis viscosis dulcib; acetosis sed marie vinctiosis: Item
diuersis ex parte artificij sicut frictis asfhis elixir 7 huiusmodi. Et
si timeres vomitū futurū diminutū ex difficultate vomitis vel ex
humorū impetudine misceant cū his cibis aliqua vomitū vi
gorātia sicut crura raphanus ficus sicce pingues cepe porri cū
aqua hordei cū fece sua 7 melle melones cucumeres mīca paīs
azymi cū oleo. Atriplices cū seminibus suis nuces cū melle aut
aliquod istorū vinum dulce de quo copiose bibat: 7 sint hi cibi
male masticati. Si tū timeres vomitū nō securū melius est vt
cibus bonus permittat quartū vt stomachus 7 extrema sint sus
ficienter calefacta: silt collū 7 partes pectoris: tēpus āni cōue
niētius est tēpus calidū: 7 hora diei cōueniētior est meridies ni
si magnus fuerit estus tūc eligatur hora tertiā vlt circa binde
sumat aliquod ex vomitiuis inferius sribēdis tepidū: sed in
hora vomitus vel parū an moueat motū inordinatū: vt cibus
in stō agitet 7 faciet oculos pilis ex conto suppositis: similiter pē
ter leuiter vsq; ad vmbilicū sed trāsacta hora vna cū vomitiū
inceperit mouere ponat digitū in ore aut pēnaz asferis in oleo
intictā 7 iteratis vicib; vomitū procuret donec stomachus a ci
bo 7 supfluis mūdificet. Si autē vomitiū fuerit valde forte sic
belleborus alb; est melius vt nō pcedat cibus aut valde pau
cus pcedat. Cōsulo tū vt vomitiua nō trāscēdāt mediocritate

Situs autē cōueniētior est vt sedeat 7 inclinet caput 7 pect; fm
erigētiā. Quod si accidētia difficilia superuenerit dei aqua cali
da qm vomēt aut vēter soluet: sedabunt accidētia 7 fiat distēf
lenitiū. Sed finito vomitu qescat 7 lauet sibi facies cū aq; ro.
cui parū aceti sit admistū lauetq; sibi os cum vino aut aqua fm
erigētiā 7 taret cibū 7 potū saltē per duas horas si pōt. Et cū
cibatur dentur res boni odoris suauis saporis pance quantita
tis boni nutritiū paucarū supfluitatū facilis digestionis 7 sa
tis facilis penetrationis 7 dormiat 7 nō bibat aquā frigidā neq;
aliuz potū valde frigidū. Si autē vomitus supfluat succurratur
fm q; dicef in sequētib; 7 si esset diminutus iteret 7 corrigant ac
cidētia sequētia fm opportunitatē. Egritudines at i quib; cōfert
vomitus pſeruādo aut curādo sunt egritudines stōi mālēs nō
apostemose educēdo māz ptiāz in eo siue pgestaz siue deriua
tam ad ipsuz rectificat eniz appetitū attractionē digestionē 7 re
tentionē. Curat singulū clamosū dolorē stōi imo vomituz ip
sum. Hocet at i egritudinib; suis in mālīb; 7 apatib; ei; Jitē vo
mitū curat febres pēpue ceticas 7 synthomaticas frequēter iu
uat pēcipue curat quartanā. Item curat leprā 7 malitiā cholere
7 vlcera mala que sunt in corpore. Item cōfert in epilepsia apo
plectia sōda vertigine spalino materiali 7 paralyti tussi almate.
Item multas curat egritudines oculorū: 7 breuiter oēs egritu
dines que fouent a materia existēte in stō pēpue phlegmaticas
in quib; maxime esse debemus solliciti de stō. 7 cōfert in egritudi
nibus renū intestinozū vesice matricis podagze 7 similiū 7 pro
hibet generationē lapidis stomachū eni integre mūdificat diuer
tit ab inferiorib; eradicat a superiorib; 7 solutio ventris se habz
ecōtra licet stomachū 7 intestina mūdificet nocet tū vomitū cum
superfluit 7 nocet fm plurimū in egritudinib; mēbrozūz supioz
in quibus stomachus nō cōdicatur. Vomitiua, at leuia in cā cali
da sint. 3. v. aut. vi. aque hordei cū fece sua 7 fortū est vt hūic ad
dator. 3. j. aceti aut. 3. ij. sirupi acetosi 7 tantū dez de aqua minua
tur: 7 in causa mista ponat loco sirupi oxymel simplex cōpositū
aut sglitici in eadē dosi: 7 fortū his est succi raphani. 3. ij.
cum oxymellis simplicis. 3. ij. 7 adhuc fortius si in eo steterit ef
fusis helleborus per diē naturalē: helleborus quoq; niger po
test infundī in iure iuleb in aqua 7 similibus 7 fiet vomitiū po
tens fm tēpus more in re in qua infundit: sed nō trāseat. 3. j. ne
q; stet in infusione supza diē naturalē 7 grosso modo contusos.
Et ad huc fortū ipso est helleborus niger in substātia sed nō de
tur vltra. 3. j. cū aliquo liquore. Helleborū eni albus natura no
stri tēporis nō potest tolerare. Semen quoq; atriplicis duarum
drachmarū cū 3. j. oxymellis sim. 7 tribus aque est satis forte
valens in causa calida: 7 similiter flos geniste 7 granū regū cui;
due sunt species. s. magnū 7 parūz magnū dicit licet pētes
vomitiū educens phlegma similiter capistrū arborū vide do
sim apud Albesue. Pro cura vomitus sciēduz est ipsuz esse du
plicē. s. cibale sub cibali cōprehēdēdo vomitū cuiuscūq; rei in
corpore. Aliqñ hūoralē sub humozali cōprehēdēdo vomitū cu
iuscūq; rei corpore de quibus superius theozice actus est.

Cura vomitus cibalis exigit quinq; intētiōnes. p. prima re
mouet causaz vomitus: 2. cōfortat stomachuz cum
proprijs moderate stipticis participanti; 3. prohibet hūo
res ne fluat ad stomachū. quarta corrigit accidētia. quinta ordi
nat debitū regimē sex rerū. Si ergo pcedat ab acre cibo 7 potu
7 reliquis nō naturalibus de quib; supza remoueāt ipse 7 nocu
mentū per eas impissū cū cōtrarijs 7 corrigētib; malā cōplexio
nem 7 quodcūq; nocumentū per eas inductū cū interius 7 ex
terius applicitis quoz copia inferius ponet: 7 cū eisde cōplebit
2. intētiō. s. stōi cōfortatio si illa q; administrant sunt propia sto
macho 7 moderate stipticitatis ptiātiā: 3. autē. s. phibito hu
moz a fluxu cū eisde stipticis pſicit de qb; in 2. intētiōe. Jitē cū
diuersionib; cū cūone 7 sine p; exigētiā hūoz q; videant verisitr
ad stōm fluxurū 7 ligature manuū. 4. cubitos 7 pedum supza ge
nua 7 vētosa posita sup fūdo stōi pferūt ad retentionē 7 positio
pedū in aquā calida retinet diuertēdo sicut positio iporū in fri
gida nocet 7 gelādo 7 in mobilitādo. Quarta aut. s. correctio
accitium pſictur fm ipsoz exigētiām pēpue synopsis corri
gatur sicut dictū fuit in capitulo pcedente 7 reliqua fm q; dicef

Vomitus cibalis

Remouet causam

Corrigit accidia

Prohibet humores

Aciditium corrigit

Regimen

In hoc capto. Quinta autem pñdatur pñpiendo regimē pñariū regumini quod fuit cā vomitus et dñum dyscrasie in stōm ipres se pñpue fōmnu pñtus pñuenit. Et paucitas cibi et potus boni chimi faciliis digōnis saporis delectabilis sātis cito penetrāns pñfortatō stōm tam pñprietate qñ stipticitate tēperata cōtrarij dyscrasie ipresse pñpue vinū sit laudabile placēs pñuētū et cibū aro- manzātū cū his qñ declināt ad calidū aut frīdū pñm exigentū et amig- dale excorticate pñrite posite in ferculis pñferūt et delectat et in vo- mitu calido pñfert kisch fabarū et lētiū pñdita cū aceto et bñdium cōsumptū factū pñm artē cui admisceant amigdale et aromatiza- tum pñm exigentū dyscrasie in quo ēt aliqñ ponit panis biscoctus. Itē laudant sīstici corices citri aut aranciop cōditū cappares in cā frigida s; in calida pñparant cū vino granatop arestia succo limonū citri aranciop et sīlūm et marinata pñfecta et coriandrum h; singularē pñprietatem. post cibū vñat pñrio aut cydonijs assis aut cōditis. Itē diacydonitē et parū casei in fine mēse. Et eligan- tur carnes pisces et reliqua cibaria egro placētū et bene pñdiūda tā ieiunet sepe. Sōnus multus ēt post cibū imēdiate ad cul^o p- uocationē pñfert sumere aquā carnis cū vino odorifero stiptico et paucō pane bis cocto et paucō pulueris coriādi dñmēt enī et sudabūt. Quicūq; ai et cor pñoris pñprie post cibū donec a stoma- cho ampletet et res tērefaciēs pñbent vomitū dū ē in fieri si cut aspersio violētā faciei cū aqua frigida et clamare et cū tērefa- cere ne vomat et verecūdia et sīlla aiām diuertētia a pñceptiōe ob- lecti faciētis vomere. Si vñ pñdeat a pñuisione sup stomacho aut in mēbro stō cōicānte curetur pñussio pñm qñ opz et remouea- tur nocumētū stō imēssum et confortet stomachus et pñhibeant humores ne fluāt ad stomachū neq; ad mēbrūz stō cōicāns cū pñbōmia et ceteris diuersionibus. Corrigant accētū pñm qñ opz et ordinet regimē pñueniens habēdo respectū ad pñuisionem vo- mitū et cām eius. Quod si pñdeat a venenosis sumpis educan- tur illa vomitū et secessū et dent bezahartica pñpria cōtra illa et sto- machus et mēbra nobilia pñfortentur. Si vñ a morfu venenosoz curetur locus morfus pñm qñ opz et supra locū morfum ponant stiptica cū debita ligamaphibētia transitū veneni ad loca nobi- lia et confortet stomachus et mēbra nobilia. Si vñ vomit^o cibari- lis fuerit pñ cōitatem a toto aut a mēbris particularib; sicut cere- bro epate splene et c. Quinq; sītes iam dictis erigunt intētiōes. Prima corrigit dispōnem totius aut mēbris cōicāntis. Secūda corrigit dispōnes stōi ipm pñfortatō. Tertia pñhibet ne humores fluāt. Quarta corrigit accidentia. Quinta ordinat regimē. Prima aut intētiō cōplet curatō febrē et cetera nocumēta totius cū gbus opz cauēdo tñ in cor curatiōne qñtum ē possibi- le ab his qñ ledūt stomachū sicut solutiua forma et reliqua qñ stōz debilitant. Sīlīr debēt curari dispōnes cerebri sicut dolor apā p- cussio et similia. Itē dispositio reliquoz membror sibi cōicāntū cauēdo vt supra in cor curatiōne ab his que ledūt stomachū qñtum est possibile. Scōdo iuxta scām intētiōē cōfortet sto- machus cū sumpis interius et exterius applicitijs vtputa nocu- menta ipsius corrigentibus que nō neceant aut parum nō erant totū aut mēbris sibi cōicāntibus. Tertiophibeat fluxus humorū ad stomachū tum cōfortatō ipm vt supra tum diuer- tendo et enacuando pñm qñ fuerit expedies habendo senp respe- ctum ad dispositiōes mēbri cōicāntis humorem verisimiliter fluxurum et stomachi dispōnem. Quarto corrigant acciden- tia pñm qñ opz vt dicitur in capitulo hoc. Quinto ordinet regi- men sex rerū habēdo respectū ad stomachū rōne cuius dz et hi- beri paucus cibū et pñditionat vt supra. Et somnus dz ē mul- tus et multomagis habeat respectus ad dispositiōē toni et mē- bri cōicāntis. Similiter si vomitus cibalis fuerit pñ essentia in stomacho qñq; sīniles erigunt intētiōes. Prima ēt remo- tiō causē stōmachi facientis vomere. Secūda stomachi confor- tatio. Tertia pñhibitio ne humores fluant. Quarta accidentium correctio. Quinta debitiū regimē. Si ergo causa vomitus ci- balis fuerit mala complexio sine materia alteretur cum contra- rijs interius et exterius applicitijs qñ sunt pñpria stomacho. Si vñ fuerint cū materia pñmo materia euacuet. scōdo dyscrasia cū con- trarijs corrigat. Si vero in cā fuerint vermes auendantur cure- tipijs pñm qñ dicitur in pñprio capitulo. Si vero oppilatio in pile

ron remoneatur cā oppilatiōis. Et si causa fuerit apostema aut pustula curetur sicut dicitur in capitulo sequenti. Et si fuerit vlcus et corrosio mundificetur et consolidetur. Si vero dolo: fuerit in cā mitgetur. Et si raritas texture intendat vñioni et cōfortationi stomachi et eius corrugationi. Et causis vomit^o remotis stoma- chus iuxta scām intētiōē confortet. Et si ambe intētiōes s. remotio causē et confortatio simul perfici poterunt erū pñstanti- us. Alia aut cōmplo calida stomachi sine materia cū ifrascri- ptis remouēda est et cū eisdem stomachus confortari pōt et vo- mitus prohiberi. R. olei cydonioz ro. omphacini ana. 3. j. ro. anthere coralloz ru. myrti ana. 3. j. galie muschate masticis an. 3. j. acetū modicū cere qñtum sufficit fiat vñctio et si vis magis i- frigidare his adde succū acetose. 3. j. et fac bulire cū oleis et aceto ad succū et acetū pñsumptionē et postea adde pulueres et sac vñguē- tum. Et fortius impmēns est sacculus factus ex pulueribus su- pra scriptis et figuratis pñm formā stomachi et ibaltius qñ infun- datur in aqua roseacea dupla ad acetū et optime expresse et actu notabiliter frigidus applicet multoties pñcipue vbi ēēt superflui- tas caliditatis et ēēt opus forti retētiōne sicut in colirica passioe. et post sacculi amotionē sequatur vñctio de qua supra posset et fieri cerotum dissoluendo masticis. 3. j. cū oleis supra scriptis et addendo pulueres supra scriptas pñter masticē et criēda- tur super corio scutalis figure ad qñtūatem stomachi. Sumen- da in fine mēse sunt diacydonitē de succaro sine spēbus aut parū aut cydoniū assumi conditū. Si vero in cā esset mala com- plexio frigida. R. thuris masticis galie muschate ana. 3. j. gario- filioz mente rosarū coralloz apsinthij calamit aromatic galage ana. 3. j. olei masticini olei de spica ana. 3. j. vini stiptici potentis odoriferi. 3. j. acetū acuti modicū. s. 3. j. cere qñtum sufficit bulliat olea vinū et acetū ad consumptionē vini et acetū et fiat vñguentū cū quo notabiliter regio stomachi vñgatur. Et eisdē possunt fie- ri sacculi qñ infundant in vñno nēgro stiptico potenti quadruplo ad acetū acutum et sacculus in ipsis notabiliter calidus infunda- tur et optime expresse regiō stomachi applicetur ter aut pluri- es post eius amotionē sequatur vñctio de qua supra. Cerotum ad hanc intētiōē. R. pulueris supra scripti. 3. j. picis grece ma- sticis resine laudant ana. 3. j. cere qñtum sufficit dissoluantur ad lentū ignē et cū oleo supra scripto qñtum sufficit et vñcia mediā acetū et addendo pulueres fiat cerotū tenax et applicetur vt supra pñus suffumigando ipm cū ligno aloes. Hec enim simul cōplet primam intētiōē et secundā. Et in fine mēse sumat diacytoni- tem cū speciebus et similia. Si vero effec lapsus ad humiditates vtatur notabiliter siccia sicut cipro nuce cupressi et similib; . Si vero ad siccam permisceantur humida cū siccis et stipticis vt na- tura dirigat humida contra siccitatē et stiptica ad retētiōē. Si vero humores fuerint in stomacho sonentē malā complexiōē educantur vomitū et secessū pñmo deinde mala complexio corri- gatur. et stomachus confortetur. Vomitus autem si materia fue- rit natans fiat cū impositione digiti aut penne in ore aut cū leui- bus vomitiuis quoz descriptio superius pñcessit. Similiter sol- uatur venter si vomitū educi non possunt cū solutiuis leuib; stomacho non nocentibus sicut materia cholericā cum reubar- baro phlegmatica cum pñllis alefantis aut stomaticis mīsta ex his cū hiera simplici in forma pillularū si fuerit natans. Si vero imbibita aut inuiscata cū hiera simplici in forma electuarij de qua detur. 3. j. Est in melius si fuerit imbibita aut inuiscata vt pñmittantur digestiua abstergentia et incidentia sicut sirupus ace- tosus in cholericā et orymel simplex in phlatica cū aqua zucca- rata in equali dosi cū sirupo vel accipiantur sine aquis vt diutur- niorē morā contrahāt in stomacho et melius inuisceatur in sto- machi superficie. Et si opus fuerit fortiori abstergente accipiat orymel cōpositum aut squilliticū et possunt misceri cū aqua deco- ctionis cinamomi materia vero melancholica euacuetur cū dia- sene aut sene aut epithymo consolatis cūz zinzibere et paucō sa- lis gēme et misceantur cū paucō iure galli aut aqua casei myro- balani nigri pñmisti cū alijs solutiuis et iando pñfortat et vomitus sistunt postea dyscrasia stōi corrigit et stomachus confortetur. Corrigant aut accētū iuxta quartam intētiōē pñm qñ opozit.

Quinta aut intētiō pñfici faciēdo regimē declinare in cōtrarijs

dyscrasie: et cibus sit paucus facilis digestio: boni chimi cito
 penetrans boni odoris placens patienti: et confortatus stōi et parus
 bibat dormiat multum et immediate post cibum et quiescat. et aspergat
 faciem si vellet vomere et terreat ne vomat. et fiant ligature in ex-
 tremis et refofa stōi superponat et extrema in aqua calida aut frigida
 imponant secundum exigentiam reliquarum circumstantiarum. Turano-
 nes autem vermibus apostematibus pustularum et vicerum et dolorum stoma-
 chi ponant in sequentibus. Oppilatio autem pilorū si naturalis curā
 non habet. Si vero pēdeat ab humore grosso et viscoso secundum quod est
 ut plurimum curat cum absterge nubes et incisuris que parū ante scri-
 pta sunt. Item cum exhibitio hicerepire in forma electuarii. Rari-
 tas autem texture stōi curat intendendo unioni partium eius et por-
 tionem ipsius et eius incoriationem et canendo a solutione et facietibus
 vomere et proprie fortibus et a valde resoluētib⁹ et ericantib⁹. Sicut
 ergo exterius applicata propria et stiptica et ecotaria dyscrasie ip-
 sius sed non multum excedentia in qualitatibus primis actu aut poten-
 tia de quibus statim sermo precessit. Similiter interius supra sunt pro-
 prie moderate stiptica viscositate participata: hec enim stomachum
 iuuat et incoriat sicut cydonius tus mastix crocus: et pellicule in-
 trinsece stomachi gallinarum cōueniunt cum proprietate sua et vinum
 suauē stipticum in pauca quantitate superius. et tenet reliquū regimen
 sex rerū de quo supra. Si vero vomitus fuerit humoralis tunc est
 duplex creticus aut synthomaticus. In vomitu cretico sinas nā
 operari si versit et digestionem precedit et virtutis toleratiam videat
 tur fore sufficiens nec est cibo aut alio modo impedienda. Si vero
 fuerit diminutus adiuvet cum lenibus tantum que ex dictis in vomitu
 artificiali elici possunt. si vero superfluous cōstingat cum auxilijs in-
 ferius scribendis. si vero fuerit synthomaticus aut erit solū ex hu-
 moribus in stōi cōgestis aut aliū de deriuatis. Si primū quod requi-
 runt intentiones. Prima est humoris in stōi cōgesti vomitu aut recessu
 aut utroque modo cūo. et ad euacuandū humores imbibitos aut in-
 uiscatos magis cōfert vomitus quā solutio. Secunda est correctio dy-
 scrasie stomachi quod est causa cōgestionis et siliū stomachi cōforta-
 tio. Tertia est phibitio ne humores a mēbris circumstantibus fluat ad
 stomachum. Quarta accidetis correctio. Quinta dicitur regimē
 sex rerū non nāliū. Que omnes intentiones cōplēde sūnt sic dictū
 fuit in vomitu cibali a mala cōplexione cū mē. Si vero fuerit
 synthomaticus ex humoribus ad stomachum aliunde deriuatis se-
 ptem exigunt intentiones. prima euacuat. 2. diuerit. 3. regit mēbris mī-
 tens. 4. fluxū intercipit. Quinta regit stomachum recipientem.
 Sexta corrigat accidetia. Septima ordinat regimē sex rerū non
 naturalium. Pro prima intentione est sciēdū quod si vomitus fue-
 rit qualis ois que virtus bene toleret sinatur natura operari vo-
 mitus nāq; curat vomitū sicut fluxus fluxus. Propterea vomit-
 tus in principio paroxysmus est finēdas phibet enim paroxysmus
 aut minuit quarta primi. Si vero fuerit vomitus non qualis ois
 aut virtus nō bene eus toleret est sistēdas modis infrascriptis
 penes suprascriptas intentiones. si ergo repleto fuerit in toto et
 fuerit equalis ois humorum. i. proportionalis aut sanguis domine-
 tur fiat phlebotomia de vena cōi aut de saphenis picipue si re-
 tio sanguinis mēstrualis aut hemorroidalis fuerit in causa. Si
 vero fuerit dominiū aliorum humorum absq; peccato sanguinis eua-
 cuent secundum ipsos exigētia euacuandibus integratis ex suis mino-
 ribus digestiuis et radicatiuis etiā iteratis secundum exigentia. Sicut tri-
 tales quod stomachum nō ledāt aut parus ledāt. propterea vitanda sunt
 solutiva fortia et prope nō correctia digestiua propria in cholē-
 co sūt oryzacara sirupus de acresta de granatis de citro de limo-
 nibus de papauerum qui phibet effusione materierum ad stoma-
 chum: sirupus endiuie de cydonijs. Aque vero sunt sicut endiuie
 lupuli acetose epaulce plātaginis. Sed in phlegmatico et misto si
 rupus de mēta de apsinthio mel ro. aqua mēte apsinthij in mēti-
 co sirupus de bisantibus de epithymo de fumiterre. Aque scolo-
 pendrie buglose et c. Sed aqua hordei excoctatā valet in chole-
 rico et misto pluribus modis. Infrigidādo humectādo aperitē-
 do puocādo urinā leniēdo vētrē: et si fecerit vomitū pferat educē-
 do causas et est optia in curatōe febriū et educatione cholere piaz
 sine heruginose et humor adustus ita ut frequēter sit medicina
 solennis in curatōe fluxus et vomitus cholērici et misti et cū ipsa
 possimus multas medicinas pmiscere secundum exigentia et marie va-

let in materijs corruptis quarū querimus eradicationē. Solu-
 tiua vero sunt sicut reubarbarū et myrobalani citrini in cholē-
 co pillule alefagine. In phlegmatico pillule de reubarbaro et sto-
 matice in misto: et sene myrobalani indi. Epithymū in melico et
 possit fortificari addendo magis exoluētia secundum exigentiam.

Secunda autem intentio. s. diuersio perfecti cū ligaura pedus supra
 genua et manū supra cubitos. Itē cū refofis in natibus et coris
 Itē sup vmbiculo et regione epatis et splenis et proprie quādo ab
 eis partibus materia stomacho cōicaretur. Elisteria quoque leuia
 aut acuta secundum exigentia iuuant ad diuersionem. Lotiones quo-
 que pedum et brachiorum cum aqua calida sunt ad hanc intentio-
 nem. Et ad hanc intentionem sunt puocatio urine et sudoris
 sanguinis mēstrualis hemorroidalis et similium. Sed pro
 tertia intentione. s. regimen membri mittentis debemus tria fa-
 cere. Primo ab ipso supfluo euacuare. Pro dyscrasie ei⁹ conuer-
 re. 3. ipsū pfortare. Si splen fuerit in causa ab ipso euacuamus
 meliaz. Si epas et cistis maxie sanguine et cholera si matris men-
 strua nisi fuerit pgnas. et si retēio sanguinis hemorroidalis fue-
 rit in ea ipsū puocabim⁹ sic de ceteris dyscrasie at horū mēbroz
 corrigemus et siliā pfortabim⁹ quod pparijs proprie moderata sū-
 pticitate ptipicantibus. Fluxus autem intercipit iux quantā intentionē
 oppilādo viā trāsū humorum ad stomachum et humores ipsos igros-
 sandos et cōpēgēdo. et quod stomachus recipit humores a toto me-
 diate epate sup regione epatis stōi et ptiū adiacetiū sunt ponēda
 stiptica proprie illis mēbris et cū pparia ipsos dyscrasie. Et con-
 uenientia ad hoc sunt vnguentia et sacculi superius descripti quib⁹
 bus possunt addi apud necessitatem maioris isfrigidationis sam-
 dali spodium canfora et similia. Et vbi calefacere opus sit ihus
 mastix spica nuces cupressi et siliā. Humores etiam igrossent
 et compinguntur et vie clauduntur cum interius sumptis stipticis
 et viscosis et apud maiorē necessitatē stupefacientibus. Et ex leui-
 bus proprijs in ea calida sunt rob aut sirupus de granatis et si
 militer de cydonijs descriptio. Rasis in hoc capitulo de vomitu
 et colicis passione. Item troscif de olbano ab eo descripti
 in eodem capitulo et valent in causa mista. Confectio quoque de
 cydonijs descriptio. Desue in suo antidotario distinctione p
 ma et incipit cōfectio de cydonijs bona confortas stomachum et
 faciens digestionem et c. est preciosa et docet ibidem ordinare eā
 in causa mista et causa calida. Et multiplicata calida valebit in
 causa frigida. Et si opus fuerit stupefacere detur sirupus de pa-
 pauere vel. v. troscifoz de olbano et addatur opij croci ana
 g. aut plora secundum exigentiam. Hec autem debent sumi per mediā
 horam ante cibum et per maius tempus: sed opiata saltem per
 duas horas ante. Et positio extrematum in aqua frigida et ad
 hanc intentionem et proprie in ea calida. Regimen autem sto-
 machi recipientis iuxta quintam intentionem perficitur primo
 educendo materia in stomacho existentem vomitu et recessu aut
 utroque modo secundum quod videbitur magis expediens. Secundo sto-
 machum confortando cum proprijs stipticis dyscrasie sue con-
 trarijs. Confortantia autem stomachum et vomitum phibentia
 in causa frigida sunt sirupus de menta de apsinthio cum aqua
 cinami gariofilorum galange et similitum. Item diacydonitē eius
 speciebus in fine mense. Et in causa calida mias cydoniorum si
 rupus de ribes de piris cum aqua calibata. Et in fine mense
 diacydonitē de zuccaro et ad hanc intentionem sunt multa ele-
 ctuaria troscifi pulueres sparsim ab auctoribus colligendi. Ap-
 plicanda autem exterius sufficiēt dicta fuerit in vomitu cibali.
 Et ex expertis apud. A. in causa frigida. R. galie riloaloes cru-
 di gariofilii partes equales sumat de eo in potu exempligratia
 3. i. vias ad. ij. cum vino cidoniorum: et si huic addatur pulegij
 pars. j. est prestantius si eger non abhorreat. et cauendum est a
 stipticis ventre existente stiptico nisi primo leniatur. et apud. Aul.
 canfore inest proprietates sistendi vomitum in causa calida sum-
 pia in potu cū robur stipticis et odorata et limia et remouet nau-
 seam et quando sunt humores mali in stomacho dentur in prin-
 cipio mēse lubricantia: in fine stiptica confortantia et troscifi stel-
 le sunt potentes in sistendo vomitum et reliqua opiata sed non
 sunt administranda nisi cum reliquis non sufficiunt et bene cor-
 recta incipiēdo dosi parua et distanter a cibo.

De cholirica passione.

Si vero materia a capite ad stomachum derivetur. Prima intentio est cura catarrhi de qua superius proprio capitulo. Secunda est stoic regimen quod manifestus est ex dictis: si vero materia a splene ad stomachum derivet similes observande sunt intentiones de evacuatione diuisione humoris melici et sic de ceteris: verum ea que complet has intentiones duos significant secundum humores et dyscrasie exigentia que oia possunt patere ex iam dictis et idem regimen seruandum est in cura vomitus a quocumque membro sit coactio. Accidit aut iuxta sextam intentionem corrigant secundum quod opus. Et regimen seruatur iuxta septimam ordinem secundum quod dictum est in vomitu ciborum: libet ut canon in cibado obseruetur. Quod si euomat reueretur cibibus secundum conditionem ut supra et in modica quantitate et quotiens euomit toties reuertetur: nam tandem una vice retinebit. Et idem canon sit in medicinis: et narrat ab Aui. in proprio capitulo sumptus a Gal. sexto interior. secundo capitulo quoddam homines incessanter appetunt cibum et quoties sumunt expellunt ipsum per inferius aut superius: et sunt in continuo exercitio comedendi et expellendi cibum et viuunt vita sanorum non tamen viuerent nisi aliquid retineret. Similiter est avis comedens locustas continue et continue eas euomens in toto tempore in quo recipit eas. Idem faciebat quidam gulofus in patria mea. si perona multum famulosus quod multoties in die comedebat et toties euomebat ut nouo cibo delectaretur. Vomitus proprius continetur per coactum a matrice propter retentionem menstrui rom coiter est magis infestans a secundo mense usque ad quartum. Ante. n. mensem secundum parum de sanguine menstrualis retentus est: sed post quartum fetu aucto multum sanguinis cedit in fetum nutritum. Ibi ergo si fieri potest est curandus eisdem septem intentionibus de quibus supra: sed prima intentio. scilicet prohibetur nisi a quarto usque ad septimum quarta apophorismorum. verum in phlogia magis suspecta est quanto maior est fetus quanta apophorismorum. Si solutio ventris in primis mensibus. usque ad tres inclusue suspecta est cum eo tpe ligamenta fetus sint debilia et a sexto mense supra similiter suspecta propter fetus nimiam grauitatem. Concedi non possunt solutiua facilia sicut reubarbarum et myrobolani casta manna et similia: sed oia aliquid suspicionis igerant. Et Aui. 2. tertius. pcedit polypo dium ericatum. Diuersiones et fieri possunt iuxta secundam intentionem cum differibus lenibus sicut ex brodio carniuum oleo sale succaro ru. vel melle: et possit poni castia similiter ligature manu um supra cubitos. Item vetosa magna super umbilico: hec tamen non sunt plurimum continuanda. Correctio autem disporum membrum mittitio. scilicet matricis iuxta tertiam intentionem non debet fieri: opus enim puocare menstrua quod puocatio faceret abortus. Quarta aut intentio. scilicet fluxus interceptio suspecta est ne materia ad stomum fluxura retineat et retenta putreat et ad membrum aliquod aposte mandu pueratur: est enim minus malum ut vomitu educatur. Efortatio aut stomachi iuxta quintam intentionem male fieri potest: cum materia ad ipsum continue derivatur. Efortatio namque applicata iterius aut exterius cum sint siptica stomacho existente pleno superfluitatibus sunt causa retentionis illorum superfluoium in stomacho: et psequenter causa maioris perturbationis et angustie. Quare oportet alterius duos fieri aut materiam ad intestina diuagari cum differibus de quibus supra: et aliquando solutiuus supra scriptis lenibus et cum dicta ventrem leniente sicut passulis sicibus vitellus ouorum succaro brodio carniuum laudabilium et similibus sumptis in principio mensis: aut opus vomitum sinere et ipsum facilitare. vomitus namque materie in stomacho coeunte ante cibum summptionem erit causa quietis stomachi et appetitus: Et quod cibum in stomacho retineat et bone digestionis eius. neque natura ex hoc vomitu et quatuor aut pluribus mensibus continuatis tunc tereatur quatuor teretur ex vomitu a causa preternaturali pendente. Et nota quod aqua hordei sumpta in mane calida aut ventre lenit aut vomitum facit: Et sit quatuor. 5. usque ad. vij. si tamen sumpto cibo inclinatur ad vomitum retineat aspergendo faciem cum aqua frigida: et apponendo stomacho aliquid costrictiuum ex supra scriptis. Et in fine mense fumendo cydoniu aut pirum: aut aliud simile stomachi pfortatiu aut costrictiuum: et apponatur ventosa super umbilico et similia. Si tamen euomerent euomat complete cibibus et humores: deinde cibum iteretur pfortando stomachum ut supra et totiens cibetur donec aliquid retineat. Et miua cydonioz.

cum bolo armeno sedat vomitum. Et sirupus de acressa et acetositas curi sunt propria in vomitu pgnantis a causa calida. Corrigatur accidentia iuxta sextam intentionem secundum ipsorum exigentiam. Et regimen sex rerum ordinem sicut dictum fuit superius. In hoc tamē habet differentia pgnans a ceteris vomitibus quod opus magis copulacere appetitui suo quod cetero. Et vinum odoriferum paucum subtile et rectificans appetitum earum nauseam et vomitum. Et sinapis excitat appetitum deiectionem per priam humorem frigido rum grossorum et viscosorum. Et caseus assatus excitat appetitum et sedat vomitum. Et cydonia assata in quibus sint scissa frusta tyloa loes. indi in fine mense sistant vomitum et valent ad appetitum. Vomitus sanguinis si fuerit a virtute sana expelente superflua aut fuerit creticus sinatur natura operari quousque eger toleret bene.

Alius vero sistendus est per eius cura recurre ad capitulum de spu sanguinis. Omnes enim intentiones et medicine ibidem posite sunt ad hoc locum offerendone non est nisi hec differentia quod si cut ibi eligimus medicinas pectorales: ita hic eligatur medicine stomachales. Aui. namē describit remedium expertum. R. acacie seminum rosarum terre sigillate balaustiarum ana. 3. j. opij. g. v. seminis iusquiami albi grana. vij. gummi arabici. 3. j. succi amori glosse vel virge pastoris. 3. ij. Si volumus dulcorare possumus addere iuleb ro. 3. j. Si vero volumus ipsum in forma solida ponatur cum supra scriptis pulveribus succi quatum sufficit pro for mandis troscis his vtere secundum exigentiam. Potest enim ex his exhiberi ad. 3. v. usque ad. j. mediam disemperatio cum vino stipico multe comistionis cum aqua calibata aut cum aqua plantaginis vel accipiantur in forma pillularum et post eas bibantur aliquid ex supra scriptis. Vomitus autem sanguinis sequens vlcera aut apostemata rupta curatur cura vlcercum aut apostematum de qua infra admiscendo medicinis plectrum sanguinis costringentia. Et si a capite descendit cura potest patere ex cura fluxus sanguinis narium. Cura vomitus aut spiritus sanguinis pendens a sanguifuga manifestabitur in sequentibus in quodam capitulo proprio.

De cholirica passione.

Terminus cholirica passio apud Alexandrum et Simonem descendit a colidone vel colidos grece quod est intestinum latine. sed penes hos melius scriberetur colidica quod colirica. Sed apud alios grecos nostri temporis hic terminus est corruptus cum potius deberet dici ciliaca: cilia enim grece idem est quod venter latine. Unde ciliaca passio. i. ventralis passio sed quod ciliam greci scribunt per o. i. diphthongo quod latine oc diphthongo correspondet melius scriberet cociaca quod ciliaca. Est autem descriptiue motus vehemens materierum ex indigone corruptarum ad expellendum eas a corpore cum labore et acuitate virtutis expulsive in tunc frequenter fiat vomitus et secessus simul vna vna non sufficiente ad egressum huius materie propter sui multitudinem et acuitate expulsiva per modum stimulantis.

Species sumuntur secundum diuersas species exeuntium. sunt enim quedam aquosa de genere phlegmatis quedam cholirica et diuersarum specierum et proprie corruptarum sicut cholere praxine heruginose et similia. Quidam melia corrupta frequenter adustione participantia diuersarum naturarum et colorum. Cause eius sunt omnia que corrumpunt digestionem: imo digestionem siue sint cibi mali facile corruptibiles sicut proprie lac chrysomila melones et similia siue sit ciborum quantitas superflua aut mala preparatio aut malus ordo aut tempus incongruum cum ponitur indigestum super indigesto aut tempus anni et proprie estas et autumnus. Et aer in sua substantia corruptus et ea que accidentaliter occurrunt sicut coltus balneum exercitum indebitum accidentia animi immoderata et proprie tempore non congruo. Et multiplicatur ex potu aqua frigide in ieiunio sequente cibum grossum. Corruptum quoque digestionem que sunt causa colirice passionis propter nocumta ipsorum digerentium. scilicet stomachi et epatis cum sunt lesa per essentiam secundum aliquam suarum naturarum aut omnes: aut per comunitatem vel a toto vel a singulis membris coate absolute vel non absolute: sed de causis corrupte digestionis in sequenti capitulo peribius agetur.

Signa. Incipit in p̄mis cū lenitate deinde statim auge-
tur cū dolore z pūctiōe in stomacho z intestinis
Et q̄ sunt minus maligna in p̄mis s̄m p̄m expellunt sicut cibi
corrupti deinde humores aquosi z cholirici citim tādē virides
prassini z heruginosi z nigri z tandē perducit ad fluxum vētris
q̄ est sicut lotura carniū recētium: z iūrdum hz dolorem pungi-
tiū z quādoq; perducit ad karatim alcurat z sunt frustra subu-
lia ex substantia intestinox q̄ educitur in dysenteria. Accētia eius
sunt sitis cuius tolerantia iuuat z bibere aquā frigidā nocet do-
lor z punctio z vigilariū instātia a p̄ncipio vsq; ad finem sed in
p̄cessu perducit ad spāsmū z singultū z tādē ad casum pulsus
sudore frigidum z mortē z hoc vsq; ad septimū. Est enī passio
peracuta cuius terminus est ad mortē vel ad salutē a quattuor
vsq; ad septem dies.

Prognostica p̄mum q̄ hanc passionem frequenter
incurrūt facilius eam tolerāt mā non
exīte tanta nec ita maligna. Qui v̄o raro difficulter saluant ex
causis p̄trariis: p̄pterea infantes facilius saluant q̄ reliqui q̄a
eam frequētius ceteris incurrunt. Et q̄ virtutes sue nāles sunt
fortissime. Secūdum cū vētum est ad casum virtutis frigidit-
tatem extremam spāsmū z singultum in fine nō est spes salutis.
In p̄ncipio v̄o sic cū tūc sequatur pūctionem z dolorem z fortēz
pugnā in fine v̄o virtutis debilitatē z corporis p̄sumptionem.

Tertium multoties cū restringitur cholirica passio declinat
materia subito ad vias vrine z accidit ardoz vrine. Quartus
hec passio s̄m p̄m est salubris si debite tractetur sed non apud
tardos negligētes aut imperitos celeritate enī idiget. Almā.

Cum pūctio z tristitia alicui superuenerit af-
fueritq; cū ea vel post eā vomit vel ventris
solutio aqua calida multoties i potu tribua-
tur z si adhuc perseuerauerit vomit z ventris fluxus
aqua calā iterū detur sed abibit enī passio. Cū autē egri-
tudo quieuerit balneū ingrediat eger in quo per vni-
boze spatiū moret. Egressus autē de balneo leni alaf
nutrimento deinde dormiat.

Jo. Ar.

Hoc caplm hz duas partes. In p̄ma curat celiricam passio-
nem q̄ est debilis. Secūda ibi. sed hz vomitus z ventris fluxus
Curat ip̄am quādo est fortis. Item p̄ma in duas. P̄a p̄mo
curat ip̄am in p̄ncipio augmēto z statim. In secūda parte ibi. cū
autem egritudo. Curat ip̄am in declinatione. De p̄ma parte
penēs signa celirice passionis dicit cum pūctio. s. stomachi z in
testinox tristitia q̄ est quedā p̄turbatio z anxietas stomaticha et
cum ea vel post ip̄am fuerit vomitus z vētris solutio aliquādo
simul vna via non sufficite ob multitudinez materie aut ipsius
acuitatem p̄ter modū naturam stimulantē aliquādo successiue
vna imediate post reliquā aqua calida in p̄ncipio z et in augmē-
to z statu ip̄a p̄seuerat est multoties z in magna q̄ntitate tribue-
da. lauat enim stomachū z intestina ab his humoribz eoz acui-
tatem remittēs. Et nota p̄ solemini remedio huius aque exhibe-
re valere nō solum in colirica passione sed in omni vomitu z flu-
xu z anxietate stomaticha ab humoribus calidis ptingēte si op-
portune afferat ita vt frequēter sola ad curā sufficiat. In secū-
da parte curat dum vētum ē ad declinationē p̄ balneum aq̄ bul-
cis ad sistendū vomitū z fluxum diuertēdo materias a cētro ad
circūferentiam z ad corpus humectandū supflue p̄ huiusmodi
eūones exsiccatum: z nutrimentum hz ēē facili digestionis boni
chimi cito penetrans paucarum supfluitatum stomachi z intesti-
norum confortatiū sicut succus z confusum carnis pulli aut p-
dicis z simulum z p̄ptie post assationem z modicum vini sub-
tilis aliquid stiptici. Almāso.

Quod si vomitus vel vētris solutio vebemēs fiat
z synthomata torrefaciētia superuenerit nō tñ est tim-
dū imo cū medicaminibz que ego nominabo succur-
rendū. In p̄ncipio itaq; trocisci d̄ olibano cū aqua z
niue z rob granatorū denf semel qui iterū sūt et dādī si
vomit nō cessauerit. Duo quoq; adiutoria z core in

supremis partibz ligent. Et aqua niue infrigidata sup-
crura z pedes fundatur z in ipsaz etiā imittant. Veni-
quoq; ex sandalis rolis cāforā galia aqua ros. c. c.
lis epithimē. Et pānus aqua ros. in niue infrigidata
infusus desup ponat qui postq̄ tepescat fuerit est re-
mouēdus z ali v̄t prius desup mittēdus. ad potādūz
autē paulatim tribuat vinū v̄t teperatū cū rob grana-
torū z q̄ vomuerit iterū tribuat. P̄ane quoq; in iuc-
co granatorū infusū cogēdus est sumere cū vino z co-
medet q̄ si vomuerit itez dādūz ē donec q̄escat. Jo.

In hac parte curat coliricam dū est fortis z hz quattuor par-
tes. In p̄ma facit quod dictū est. In secūda ibi q̄ si synopsis.
Curat synopsis superuenerit. In tertia ibi. q̄quid aut. Didi-
nat dietam p̄ptie pueniētem in declinatione. In quarta parte ibi.
trocisci dicit de olibano. Describit quasda medicinas de quibz
fecerat mentionē. In p̄ma parte dicit nō ēē timēdum esto q̄
vomitus z fluxus ventris fiant vebementer z supueniat syntho-
mata. i. accidentia horrendā sed ad remedia pperandum vt in-
fra. Sed nota q̄ statim a p̄ncipio z ante q̄ huiusmodi remedia
fiant debent exhiberi aqua calida in magna q̄ntitate z multoties
vt dictum est superius. In p̄mis exhibet vni de trociscos de oli-
bano quoq; descriptio ponet statim ponderantē aureum vnum
disperatum cū. 3. j. aque frigidissime z. 3. j. rob de granatis et
si vomitus nō cessauerit iterum eiusdēz medicine exhibitio: ma-
gis enim debemus ēē solliciti de retentione vomitus q̄ fluxu vē-
tris. Quod si abhorrent hunc modū sumēdi hos trociscos pos-
sunt exhiberi in forma pilularū z post eoz sumptionem bibatur
liquor supascriptus: habent enim in restringēdo vomitum sin-
gularem p̄ptietatem. Secūdum remedium vt duo adiutoria
z core in supremis partibus eoz stringantur fortiter vt ratione
doloris materia diuertatur z vt maior dolor tristēm sensationēz
denigret. Tertio aqua frigidissima super crura embrocetur z in
ipsa ē imittantur pedes ad cōpingendum z ingrossandum ma-
teriam vt fiat inepta fluxui. Et Gerardus de solo laudat manu-
tergium in aqua frigida infusum z post exspressionem collo applici-
tum q̄z nerui venientes a cerebro ad stomachū congelantur v̄t
de cessat tristis sensatio in ore stomachi que est causa vomitus
z claudunt meri. Quarto epithimē stomachus eoz hoc. R.
rosarum z p̄ptie siluestrium stipticarum sandaloz ru. ana. 3. j.
canfoze. 3. j. galie mus. 3. j. aque rosacee ad conficiendum q̄ntum
sufficit hoc in modum vnguēt cum quo stomachus vngat por-
stea pānus infusus in aqua ros. frigidissima actu loco inuncto
supponatur z sepe replicetur. Expediens tamen ēē vt pecia ista
sa in medicamine predicto cui multa aqua ros. esset admista z ex-
pressa stomacho sepe applicetur ne tepescat. Sed hoc medica-
men nō omnibus convenit sed soluz stomachi dyscrasie calidā
habentibus cū fortitudine caloris inati. Quinto iubet in po-
tu dari vinum granatorū cum vino veteri mistum ad vigorādūz
virtutē z confortandū stomachi retentiam z phibendum cibi
corruptione ratione acetositatis dosis sit ana. 3. j. vel q̄ntum v̄t
debetur discretioni medici z per vinū vetus intelligo vinum de-
puratum contra mustum distinctum z sit stipticum aliquāliter z
non valde grossum: z si vomuerit iterum exhibeatur donec retia-
neat z panis in vino granatorū infusus similiter exhibetur loco
cibi z bibat vinum in quo ē infusus quē si vomuerit iterum do-
nec retineatur. Hec dyscrasiam calidā stōi remouent z cōfortan-
do humores venientes ad os stōi phibent. Almansoz.

Quod si synopsis superuenerit muschū cum rob
granatorū vel cum vino dare cōueniens est inde infe-
rendo: z succus carnis hedine z pulline cū pauco cy-
doniorū succo z vino mistus in potu est tribuendus.
Pulli preterea sunt assandi z ante nares ipsius diser-
pētus etiā dandū est vt mastiget ipsuz z paulatim
trahiciat postremo bolū corascenūz conditum cum
canfoza tribuatur.

Jo. Ar.

In hac parte curat synecopim supuenientem tum rōne vapo-
rum malignoꝝ cordi cōdicantium: tum ratione cōpassionis cor-
dis oris stomachi: tum ppter paucitatem spiritūū sequentem eua-
cuationē supflūam. Primo exhibet vinū cū muscho vīputa-
tione. 3. vini odoriferi subtilis cū quatuor granis muschi: sed
melius ē vt hūc addatur mediā vicia aut. 3. j. vini cydonioꝝ: ut
alicius similis frigidis valētis in stomachi pfortatōe. Secū-
do exhibet cibum resumptiūū restauratiūū spiritūū in breui tpe
ppter facilem eius digōnem ⁊ penetrationē ⁊ stomachi conforti-
tationē. Cuius sit hec descriptio. 3. succi carnis hedine vel pul-
line aut alicuius auis bene pditionate. 3. ij. vini cydonioꝝ vini
subtilis aromatici alicquali dulcedine participatis. ana. 3. j. misce
⁊ totū debite calidum vel q̄stum sumere pōt ita vt nō vomat ex-
hibeatur in potu. Tercio pfortat egri bonis odoribus: sicut
pullis assatis ⁊ p fractis appositis ppe nares: sed bonum est vt
vniens p̄sentet sibi placentes. Quarto iubet p pfortatōe
stomachi ⁊ retētiōe vomitus tibus masticari ⁊ dglutiri aut si ei
masticatio abhorret deglutiat absqz masticatiōe. Quinto bo-
lum corascenium q non ē apud nos cuius loco accipimus ma-
sticis boli ar. ana. 3. j. canfore ana. g. ij. vsqz ad quatuor ⁊ for-
mare pilulas cum vino cydonioꝝ: cydonia enim ⁊ que ex cy-
donijs fiunt pferunt fm omnem modum administrationis ⁊ sere
omnes excedūt medicinas in hoc casu. Almansor.

Quicquid autē de huius passionis cura nūc vsqz
diximus donec vomitus sedetur ⁊ stomachus cibum
recipiat fieri cōuenit. Postqz vero stomachus ipsius
retinere poterit nutriedus est eger ⁊ parū vini veteris
in potu sumat bñ redolētis ⁊ dormire incipiat. 3o.

In hac parte ordinat dietam puenientem ⁊ ppter vomitū se-
dato que d3 esse grossior q3 ante: sed tamē oia que exhibent sunt
pauca in q̄titate facilis digōnis boni chimi pancarum supflua-
tatum quoz paucum multū nutriet stomachi ⁊ membroꝝ nobi-
lium pfortatiua odoris ⁊ saporis boni egro placētia ⁊ precipit
somnia q tū ē pueniens in toto cure pcessu minoratio super-
fluitatibus ⁊ ppropie post cibi ⁊ potus aut alicuius medicinalis
sumptionem. Almansor.

Trocisci de olibano dicti ad vomitū. R. boli cora-
sceni thuris amboꝝ ana. 3. x. cubebe cardamomi am-
boꝝ ana. 3. ij. ⁊ 5. canfore galie gar. omnium ana. vi.
5. fiant trocisci pondere aur. vnius. bi enim vomitui
multum conferūt. Rob de malis granatis succus ma-
lorum granatoꝝ acetosoꝝ fumantur: ⁊ per noctem. i.
aut amplius dimittantur donec quod grossum ē in sū-
do resideat: ⁊ deinde coquatur ⁊ dispumetur donec iu-
leb similitudinem habeat: in quo ab igne deposito ad
huc tamen calido mente viridis stipites mittantur et
in ipso permanere permittantur quousqz infrigident.
Lūqz infrigidatū fuerit extrahantur ad cuius similitu-
dinem sirupus de cydonijs ⁊ sirupus de malis matia-
nis fieri conuenit. Si aut vomitus hora alia iualuerit
nimis ⁊ superfluerit magna ventosa stō superponat.

3o. ar.

In hac parte describit quasdam medicinas de qb fecerat mē-
tionē quarū descriptiōes sunt iste. 3. boli corasceni loco ei po-
ne masticis boli ar. thuris ana. 3. v. karabe cardamomi ana. 3. j.
⁊ g. xv. canfore galie mus. gariofiloꝝ an. g. v. forment trocisci au-
rei. vni: cū aq acetose aut rob de granatis israhelitis de qbus
des vnus in forma pilularū post cuius sumptionē sumat parū
eiusdem rob cū paucis aque calibeate. Descriptio rob de grana-
tis: succus granatoꝝ dimittat residere p noctem: deinde subtile
accipiat bulliat ⁊ dispumet donec iulep similitudinem habuerit in
quo ab igne deposito adhuc calido myri viridis stipites ponat
⁊ in ipso dimittant manere donec infrigidet postea exhatat
⁊ reseruet ad cui similitudinem sirupus de cydonijs aut malis ma-
tians fieri puenit ⁊ sunt ppij ad vomitū ⁊ ad fluxum. Ali-

mo vctosam magnā ad sustēdū vomitū stō superponit.
Cuius cura p sepe difficilis est ⁊ idiget medico pstate: ⁊ expe-
to quē nō tereant accūta. Et in summa qnqz exigit intentiones.
Prima cām remouet eūando humiditates corruptas que sūt
in stō ⁊ in intestinis necnō cacochemiā in toto exitem p̄cipue in
venis membroꝝ nālium scde ⁊ tertie digōnis dolore ⁊ punctio-
nem stōi ⁊ intestinoꝝ sedādo. Scda diuertit. Tertia humores i-
grossat vias ⁊ ductus pstringit tandē stupefaciendo si fuerit ne-
cessariū ⁊ cū hoc stomachū ⁊ intestina pfortat ne recipiat. Quar-
ta accūta corrigit. Quinta ordinat debitū regimē sex rerū. In
pmis si fuerit dolor ⁊ punctio in stō ⁊ in intestinis qz nausea ⁊ in-
clinatione ad vomitū aut secessum vētris cū iecerit p̄mitat di-
stere ex. xv. 3. aque hordei ⁊ 3. iij. olei cōis. 3. j. succari ru. ⁊ vno
vitello oui. Aut si videant humores frigidi magis dñari fiat cū
stere ex. 3. xv. aq pauci mell' quo educto bibat aq calide aut aq
hordei 3. vj. Et si appeat dñum humoꝝ frigidorū aq pauci mel-
lis tantū de cui possit addi. 3. s. cymini pparati. Est. n. p̄prium:
hec. n. aqua mās ⁊ cibos corruptos vel p secessum vel vomitū
purgabit post h si vomit ⁊ fluxus simul incipiūt: aut alter eorū
sinatur nā opari quousqz bene ferat ⁊ p̄prie his cōiunctis exi-
tibus pportationis virtuti ⁊ cacochemiā. Quod si fuerint ipso
portatione cacochemiā vt qz n̄mis paucē aut nimis tarde adū
uētut aut cū clisterio de qbus. 3. aut vomitibus leuibis sicut si
3. iij. aq hordei admisceant. 3. ij. oxymellis ⁊ tepidū sumat ad-
iuuat ⁊ vomitus digitis in ore ipositis aut penna oleo itinet ⁊
sitr iposita. Et oino vident foria solutina ⁊ vomitiua ⁊ oia stōm
relaxantia sicut olea. Et oino cauendū ē ne vterqz simul artificia
liet puocetur: fieret enim motus p̄trarij sese ipedientes. Sz nūc
adiuuetur vnus nōc alter fm nature inclinationē ad illum. Si
vō fuerint ipopositionate virtuti qz nimis supfluant minorēt
⁊ pstringant. Et sit si fuerint cōiuncte accūtis molestias sicut
dolor punctio ⁊ sitia mitigent ⁊ corrigant sicut infra dices. Sum-
ptio enim aque calide aut aque hordei in cā calida aut aq pauci
mellis in causa frigida in magna q̄titate fluxū faciliat ⁊ dolore
⁊ punctiōe lenit. Et sit cum his clisterizatio ⁊ p̄prie addendo
oleum ro. aut violaceum aut adipē renū capre ⁊ sitia. Nam hec
intestina pfortant dolore sedāt ⁊ excoitationē phibent. ⁊ exptus
sum q huiusmodi aque calefacte sup̄te in potu ⁊ clisterizate mo-
do iam dicto nō solūmodo in cholirica passionibz: sz in multis
alijs fluxibus ē optime pferunt in p̄ncipio. Secūda intentio p-
ficiat cū ligatiōe brachioꝝ supra cubitos satis dolor: oia q mol-
totiens pmutetur nūc parū infra nūc parum supra necnō cum
positione vētorū in pulpīs spatularum sine scarificatione ⁊ in
dorso vētoꝝe quoqz posite sup epate ⁊ splene fluxum ⁊ vomitū
retinet mām venientē ad stōm ⁊ intestina phibendo ⁊ debēt esse
ventose magnę. Et ad sedandū vomitū confert ligatura corarū
supra genua lz in fluxu nō cōferat cum moueat materias ad in-
feriora. Sudoris quoqz puocatio egregie p̄fert si fieri potest ad
quem puocandum elaborat sumendo aquā calidā de q supra:
sz sit notabiliter calida ⁊ cū qnta parte vini subtilis vīnosi mista
Et eger bene panis copietat: dormiat iuxta posse: anhelat quo-
qz retēdo ad sudorem iuuat q si nō suffecerint ponat in balneo
aque calide cōstante virtute in quo tū parū mās trahat ne de-
bilitet ⁊ egrediēs de balneo siccet ⁊ dormiat. Cetera quoqz cōi-
nes sibi p̄sueat iuxta posse puocent: nā diuertēdo eūant. Tercia
ita aut intentio. f. p̄stricatio p̄ficiat cū iferius dicendis Sz apd me
sanū philiū ē vt elaboret in pmis in retētiōe vomitus ⁊ sinatur
vēter fluere: q vomitus retētiō fiat si possibile ē scda die ⁊ postea
euacuata mā q̄stium videbit opportunū p secessum elaboret in
vētris p̄stricōe. Cōstricō aut vomitū fiat asp̄gendo faciem
egri aq frigida dū vult vomere ⁊ apponēdo sup stō res stipicas
cōfortantes notabiliter frigidās actu ⁊ potētia in cā calida vi. 3.
sandaloz ru. rosarū ru. se. ro. ana. 3. ij. canfore. g. v. galie mus. 3.
j. aque ro. 3. iij. aceti. 3. j. s. musce ⁊ petie duple aut filtrum in mo-
dū scuti figuratū fm q̄tatem stōi ifundat in hoc liquore actu
frigido: imo ē apud necessitatē in niue ifrigidato stō applicet
sepe reitēter ne supcalefiat. Et his pōt addi succus acetose ⁊ suc-
cus plātagis apud maiorē necessitatē ifrigidatiōis. ⁊ si frigidorū
velis ifrigiditatē tēperare potes sup̄ascriptis addē luccū mēte.

Et nota qd mastix dissolutus cū oleo cydonioꝝ ⁊ aceto ⁊ extēsus sup coio ad modū ceroti ē efficac in retinēdo vomitū. Et si opus ēt maiori in frigidatione possit addi semē rosarū ⁊ sandali ⁊ similia. Gerardus de solo facit cerotū optimū efficac valde. R. laudani mastice ana quartā. s. olibanī. s. sandali albi ⁊ rubei sumach berberis ana. ʒ. j. antere coralloꝝ acatie hipoqui stidos pfidie balauſtie ana. ʒ. j. terebintine q̄stuz sufficit ad teꝛnaciū: puluerizanda puluerizent ⁊ cum pistello misceant oia malaxando cū oleo ro. ⁊ fiat cerotum ad modū seuti fm q̄stua/tem stomachi. Et si vomitus ēt fortis fiat duo vnū ponat ante reliquū post. s. circa decimātertiā spondilē. Itā orificiū stoma/chi magis declinat ad partē posteriōrē sꝫ qꝫ spondiles phibent penetrationē virtutis medicinarū a partē posteriōri ideo magis ponimus ante. Et dicit se vidisse emplm positi a parte posteriōri si fites vomitū ⁊ nō a parte anteriōri. Item describit istud. R. succi plātaginis aque ro. de stiptibus qꝫ ista ē magis stiptica ana quartā. j. aceti. s. j. sumach berberis añ. ʒ. iij. mastice olibanī ana. ʒ. j. farine lentii. q. sufficit puluerizāda puluerizent ⁊ misceant cū fiat emplastrū mediocriter ligduz ⁊ sup stomachū ponat. ⁊ dicit se vidisse quandā vetulā q̄ accepit de pane cocto ⁊ pistauit bene ⁊ accepit. ʒ. iij. pulueris mastice ⁊ misceuit totum ⁊ posuit in faculo: ⁊ istū faculū calefecit manibus ⁊ posuit super stōm patētis ⁊ statim fuit retētus. Sꝫ melius ē hāc medicinam sic p̄ficere ⁊ ē experta medulla panis torrefiat ⁊ infundat in vīno nigro stiptico aceto succo mēte ana: ⁊ postea p̄fundant in mortario addēdo mastice ⁊ galīa muschatā ⁊ semē rosarum aut sandalos aut coralloꝝ aut alias medicinas stipticas q̄ tibi magis placuerint aut plures ex his simul fm intētiōē quā queris ⁊ ē efficac ⁊ exp̄tum. Et ex his possunt fieri vnguēta calida aut frigida aut mista fm erigētiā. Cū. n. humores peccantes sunt frigidi ⁊ comp̄to nālis frigida elige calida stiptica q̄ ē actu calida applicent. ⁊ cū res se hꝫ ecōtra applica frigida stiptica actu ⁊ potētia. Cū vō res medio mō se hꝫ medium teneat vt applicando stiptica tēperatā ⁊ stiptica permista ex calidis ⁊ frigidis ūa vt ad mediū p̄portionatum reducat. Nunqꝫ tñ applicent nisi actu calida aut frigida nō aut tepida: tepidū nāqꝫ dissoluit robur stōi. Et qdam dissoluit mastice cū albumine oui ⁊ extensum sup corio applicant stō ⁊ dicit ē efficac ⁊ vltimū ad retinēdū vomitū: sꝫ de curatione vomitus dicit ē supius q̄stum est oportu num. Sꝫ retēto vomitū elaborādū est vt venter moderate fluat quousqꝫ cacochimia sit reducta: aut quousqꝫ virtus tolerare p̄t postea elaborādū ē in p̄strictione p̄ quo cōplendo humores in grossētie p̄t ductus oppilent cū interioris sumptis si ut rob ⁊ si supus de cydonijs ⁊ granatis de ribes de myrtho cū aqua plātaginis aut calibeata. Electuariū de sorbis ⁊ silia ⁊ exterioris ap̄plicita sunt cerota emplastra ⁊ vnciones de qbus sermo p̄cessit ⁊ ex pueniētibz p̄p̄ijs est vt vngat venter cū oleo ro. notabiliter calido. q̄stum suffere pōt postea desuper aspergat hic puluis. R. se. ro. ʒ. iij. galie muschate mastice ana. ʒ. j. misce ⁊ super loco vincto aspergat. Sꝫ de his vberius age in cap̄lo de fluru vētris. Et ex appropriatis ē aqua andachoe. i. trifolij. Quar ta intētiō. s. accitum correctio p̄ficitur cū his q̄ dicta sunt in teꝛtu, sed p̄ sitis sedatione nō ē bibēda nisi aqua calida aut sugga tur aliqd succi granati. potus enī nimis ⁊ p̄cipue actu frigida multū nocet. Syncope aut intendat cū asp̄sione aque frigide in facie ⁊ potu pauci vini subtilis odoriferi nō multū vīnosi ⁊ limphati ⁊ sumptione aq̄ carnis ⁊ silibus in qbus parū muschi ponatur ⁊ si extrema in frigidēte calefiat cū panis calidis. Singulū aut ⁊ p̄p̄ie ex inanitione subueniat cū frigidis stōm fortitūbus cūonem phibentibus sicut vīnū ⁊ mīua cydonioꝝ ⁊ exte rius applicet emplm ex cydonijs decoctis in aqua calibeata cū pauco aceti ad penetrādū ⁊ stringēdū: ⁊ his p̄nt addi rose ⁊ sandali de qbus supra ⁊ cibet sepe ⁊ parum cū aqua carnis ⁊ huius modi boni chimi digōis agōis alterati cū frigidis p̄fortitūbz ⁊ stringentibus. Spasmo agōt subueniat vngendo nuchā ⁊ partem spasmatā ex oleo ro. violaceo pinguedine porci recte ⁊ medulla vīnili dices lotio cū aqua fri. ⁊ tpe frigido ex oleo amigda lino. Et sp̄alis intētiō circa mādibulas spasmatas vt eleuent cū mento ad supiora ⁊ rectificent in p̄rium spasmi inuungendo eas

cū humectantibus de qbus supra. Regimē aut sex rerum est vt nō comedāt nec bibant virtute p̄stante nisi mundificatione p̄ magna parte facta. Interim tñ semp p̄fortent bonis odoribus sibi placētibz. plurimū. n. fructū odoribus delectant aliq̄ odore vīni: vnicuiqꝫ cedatur odor q̄ sibi magis placet ⁊ ante mundificationē si situerint coluāt sibi os aut lambēdo sumāt succū granatoꝝ ⁊ cydonioꝝ ⁊ silium: tolerātia. n. satis p̄fert ⁊ si nō possunt abstinere a cibo sumant parū aque carnis aut p̄stus aut p̄stane ⁊ silium: parū vīni pauciferi limphati vt virtus subsistent. Bedinante aut egritudine detur p̄sum pulli ⁊ panis in vīno fusus ⁊ carnes anium laudabiliū ⁊ silia ⁊ pira cydonia ⁊ hmoi ⁊ bibat vīnū nigru stipticum limphatū cū aqua calibeata. Rasis aut exhibet vīnū vetus. i. clarū ⁊ depuratū cū succo granatoꝝ aut cydonioꝝ. Et si vomeret iterū detur donec retineat ⁊ parum p̄ vice: p̄cipue parū bibat ⁊ in summa p̄stis cibis boni chimi calidis aut frigidis fm erigētiā: sed oia sint stomachi ⁊ membrorū p̄ncipalium confortatiua multū dormiat p̄cipue sumpto cibo quiescat animo ⁊ corpore.

De noumento digestionis.

Ita rubricam more p̄fucto est sciendū qd debitas digestiois p̄mo que debetur fundo stōi ē mutatio ipsi⁹ a dispōne naturali p̄ corruptionē diminutionē ⁊ ablationē. Corruptio aut ipsius fit quadrupliciter: nā cibis receptus in stomacho aut accessit aut adurit aut putrescit aut acquirit aliquā qualitatem nō p̄portionalē ad aliquā qualitatem p̄staturum. Diminuit aut apud quosdā dupl p̄ remissionē aut intensionem cibo diminute aut supflue decocto: ita tñ vt non corrumpatur aliquo modorū supra scriptorū. Quorū error: apud alios facile rephendit. Cū digestio sit equatio ei⁹ qd digerit in ordine ad nutritionē: q̄stū aut aliqd magis equatur in ordine ad nutritiōnem tanto magis ⁊ meli⁹ digerit. Itā itaqꝫ digestio pōt ledi p̄ intensionē. Et p̄firmatur qꝫ digestio fit a calore equali multiplicato in q̄sto apud Gal. p̄mo afforismoꝝ afforismo q̄nto decimo: quāto q̄rit equalior: magis ⁊ meli⁹ digerit. Item q̄nto methauroꝝ digestio ē completio in vnoquoqꝫ humido apprio nāli calido ex oppositis passivis: q̄ quāto magis complebit ⁊ vltimabit erit p̄fectior. Itē ois digō in iuuatiōe ordinat in gnationem vel p̄fectionē mixti ⁊ nō in corruptionē: ois supflua decocto vidiatur in corruptionē: q̄ nulla superflua decocto ē digestio op̄positū aut p̄tingit in op̄ationibus virtutū ministrātiū nutritiue p̄nt enim ledi p̄ intensionē ⁊ remissionē. Digestio tñ est diminuta dupl: aut qꝫ tarda aut qꝫ nō cōpleta nec tñ ex his fit corruptio ad acetosum. Sꝫ p̄tra sicut pōt ēē diminuta a cōplemēto absqꝫ corruptione ad acetosum ita pōt ēē aucta supra cōplemētū absqꝫ corruptione ad fumosū: q̄ cū nō possit reponi in alia specie erit digō lesa p̄ intensionē ⁊ p̄firmat qꝫ sicut ē in artificialibz ita ē in nālibz: sꝫ p̄tingit artificio aliqd magis aut min⁹ decoq absqꝫ hoc qd corumpat: q̄c. Item quarto methauroꝝ p̄tingit pēpa sim ledi in magis ⁊ minus. Tredo opinioē vtrāqꝫ posse d̄fendi: ⁊ forte nō est p̄tradictio nisi in verbis. vtrāqꝫ enim cōcederet decoctionē posse ledi p̄ intensionē ⁊ remissionē absqꝫ corruptionē ⁊ quilibet p̄cederet equationē ⁊ debita p̄missionem humiditatis siccio in ordine ad nutritiōnem aut mixti generationē ⁊ p̄fectionē nō posse ledi p̄ intensionē. Et faciētes dīam iter magis digerit et p̄fectus digerit forte sentiūt hoc idē. si enī q̄sto d̄equatio ēet fortior tāto digō esset intensior: tūc faciet trāsitu subitū ab intensiua digestione ad nō gradū digōis vbi ponatur fortificari digōnem donec digestibile aduratur. Ausertur aut digestio cibo non imutato aliquo modorū supra scriptorū aut leuissime imutato ita vt aliquando etiam post longam retentionem amoueatur aut egeratur non permutato ab ea dispositione in qua assumptus est.

Cause noumenti digestionis sūt duplices p̄mitiue ⁊ corripore. Et p̄mitiue sunt aut extranee sicut p̄cussio stomachi aut membri sibi cōmunicantis. Item morsus sup̄tio aut applicatio venenosoꝝ. Balneum calidum post cibū conuertēs calidū exteri⁹ aut frī caliditate extinguit⁹: aut nō sūt egrēe si cur sup̄te a sex rebz nō nālibz. Aer nāqꝫ supflue lapsus in qualitatibus p̄mis aut corrupt⁹ aut hīs vapores malos admistos sicut cadauerū ⁊ silium seutū ē cā noumenti. s. corruptio aut

diminutionis digōnis. Siñr cibis aut qz supfluis vt bene digeri nō possit 7 corrumpit ad acetosum: maxime si stomachus sit frigidus aut diminue digerit vel est tam paucē q̄tatis vt aduratur 7 corrumpat ad fumosum in stō calido aut nimis decoq̄tur. Secūdo ppter q̄tatem supflua sicut mel in dulcedine cū notabili caliditate 7 corrumpunt magis ad fumosum aut supfluitatem sicut frigidationis 7 diminue digerit aut corrumpit ad acetosum sicut lactuca papauer 7 siliā aut supfluitates in humiditate sicut persica pepones 7 siliā: 7 putrefiūt in stomacho calido 7 acetolant in frigido: 7 ecōtra siccitas supflua corrūpit magis ad fumosum 7 p̄iūcta sit caliditati supflue. Tercio ratioe modi sbe tenuis sicut lac oua cerasa 7 siliā que facile putrent. Si cut e contra que sunt grosse sbe tarde digerunt 7 diminue corrūpūtur ad acetosum sicut caro bubali pira spisse substātie 7 siliā.

Quarto qz sunt cōtraria appetitui sicut oleaginea fetida pinguedines rancida crocus 7 siliā que magis corrumpunt ad fumosum 7 putridū. Quinto q̄i currunt p̄prietates p̄trarie aut a tota specie sicut iter carnes crudas 7 hoīem aut insequētē materiā sicut aliq̄ abhorrent vinū aliq̄ caseum. Et amicus meus soluebat cōmestione cancrop. Iste ergo p̄prietates siue actiue siue passiue sunt cā nouimenti digōnis. scilicet corruptionis aut diminutionis 7 male possunt remoueri lī aliq̄ p̄gerit nō bibentes vnum postea bibisse. Et imprudēter opantur q̄ studēt has p̄prietates specificas aut insequētes mām p̄mutare 7 magis fallunt 7 ineptius opant q̄ exhibent vinū aut aliud fm p̄prietatem alicui p̄iam q̄tūcūqz cognouerint illud fm qualitates manifestas fore cōueniens. p̄prietates enim in cibis siue specifica siue insequens materiā est sup oēs dispōnes manifestas obseruanda 7 vtr hīc modus ampliet ad quēcūqz cibū 7 potū alicui horribilem rōne odoris saporis cruditatis 7 siliū. Sexto quando cibis sumit nō in hora sua sicut cū stomachus est replet humo ribus supfluis aut cū sumit cibo p̄cedēte nondū p̄fecte digesto: vel si sumit ante p̄suetum exercitiū vel expulsionē supfluitatis: et si nō sint in stō dūmodo sint alterates stomachū. Septimo ppter errorē in ordine assumendi. sicut enim cibis difficilis digōnis grossus 7 stipiticus p̄mittitur faciliōri ad digerēdū subtili et lubrico: quā p̄pter errat q̄ p̄mittunt carnes otis nisi sint dura 7 lac coagulātū 7 cerasa vnas 7 ferculū comedūt in fine mense 7 elixum ceteris paribus post assatū. Octauo q̄i cibi diuersi comedunt: vt ligda assata frigida elisā artoclee. Ite multū diuersa ex parte sapor: necnō ex parte modi sbe: mala sup oia est cōmistiō falsop cū dulcibus 7 assatop vel friop cū rebus facilis corruptionis: sicut miscere pisces salitos caseū salituz pisces frios cū otis aut lacte. Et hip parte corrumpunt p parte diminute digerunt. Nono ppter malitiā artificij sicut cibis male coctus aut pisces q̄ post coctionē steterint suffocati. Decimo q̄i faciēs eructationē: q̄ ventosabilis alijs p̄ponit cibis. Licet enī ventositas alios cōmouet cibos 7 p̄miscet nec finit stomachum bñ alios amplexari p̄pterea raphanus 7 siliā sūt comedēda in fine nō in p̄ncipio. Decimo p̄mo q̄i esset male sbe nō corrigi bilis a virtute sicut fungi 7 cibi q̄ putruerunt cōtra illos q̄ comedunt perdecēs 7 qualesq̄ fetēs 7 isti corrumpunt ad feiduz 7 qualitatē malā nō p̄suetam. Decimo secūdo q̄i multus ē potus in cōparatione ad cibū aut e contra. Sz ex parte somni post cibū sicut digestio iuuat calore intus reuocato ita minuit aut corrumpit cū homo vigilat tpe somni calore exterius moto ad insumētia motus 7 sensus volūtarij. Repletio quoqz supflua 7 nō eris in stō sed in mēbris sibi cōicantibus ipedit stomachi digōnem calore innatū suffocando sicut nimia inanitiō ipsūm paucificando. Albor quoqz laboriosus post cibū minuit aut corrūpit digōnem tū cibū agūtādo vt nō bene amplectat a stō: tū calorem trahēdo ad infra motus. Lewis tū deambulat iuuat faciēdo cibū ad fundū descēdere stomachi. Et ecōtra qes post cibum iuuat ad digōnem plōngata ē completa digōne minuit digōnem calore ebētādo. Coitus aut post cibū impedit digestionē: 7 multiplicat maxime nocet. Accētia quoqz animi imoderata imoderate mouētia spūs iterius aut exteri aut simul exterius 7 iterius sicut passio dicta ellemi digōnem impediunt. Spes vō 7 gaudiū moderatum digōnem iuuat. Cause vero

corporee sunt duplices p̄ essentiam aut p̄ cōitatem: p̄ essentias q̄ dem aut in cōpositione sicut si stomachus peccaret q̄tate exstēns nimia magnus aut paruus: aut figura exis figure rotundē cū debeat ēē figure oblonge sicut cucurbita retorata: aut si ēē nimis tenuis aut rare sbe aut eēt nimis asper aut leuis in superficie: huius sp̄ei cōpositionis equalitas imediate deseruiat retentioni mediate digestionī. Siñr lapsus in cōplōne impedit digestionē: Sz inter oēs lapsus ad frigidū 7 sicum cum digestio maxime iuuat calido 7 humido iux affozisimū. Quicūqz vētres habēt humidos iuuenes exites melius cōmutant siccis habētibz. Lapsus aut in passiuo cū tēperie actiuarū parū impedit digōnem nisi p̄portionent ad materias: humiditas quidez cū p̄ntia materie 7 siccitas cū p̄sumptione 7 arefactione. sūt. n. be qualitates passiue paucē imp̄ffionis neqz multū p̄nt intēdi si ne lapsu actiuarū. Aliter aut in stō supfluentes cuiuscūqz generis impediūt digōnem siue in stō p̄tente siue aliūde deriuatē. Et siñr vētositas aut cibū corrumpēdo cū admisceat: aut minuet do q̄ nō sinu stomachi parietes sufficiētē cibo adherere bona enī cōmp̄hensio stomachi sup cibū est cā bone digōnis nisi sit grauatiua: sz grauatiua facit retentionē cōp̄rimēdo 7 nō sit ita bona digestio: sz cibis cit⁹ descēdat 7 nō sint cū ea eructatio 7 rugitus: sz calide ex his magis corrūpūt: imo cū stomachus ē calidus absqz mā aut cū mā colica effusa ex epate ad ipsū ppter multitudinem gnationis ei⁹ in ipso p̄ vias fellis corrumpunt in ipso cibi leues: 7 digerunt fortes grossi sicut ē caro vaccina. frigidē vō diminuit corrūpūt 7 interdū auferūt. Sed mā saniosa plim corrumpit ad fetidū. Siñr solutio p̄tini recēs aut antiqua ap̄ata botho: digōnem impediūt diminuet do aut corrumpēdo 7 nota digōnem dupl̄ posse a sua opatione impediri taz ppter defectū in instrō: qd est cōplō calida 7 humida moderate: q̄ in organo qd est fundus stō: 7 defectus in his ledit digestionē p se 7 imediate. Sz aliquādo ledit mediate 7 p accēs ppter dēcūm p̄tētiue lesio pileron ab humiditate supflua aut uruato caliditate extētiua pungētē 7 stimulatē: siue sint cū mā aut sine: quare nō tāotere retētiua retinet donec digestiua suā cōmpleat operationē: 7 aliq̄ ppter supfluitatem appetitiue q̄ debetur orī stōi fm p̄lm a frigiditate supflua p̄tingentē: quare ē supfluit attractiua 7 p̄ter sit cōmestio supflua in cōparatione ad digōnem. Sz p cōitatem impedit digō aut a toto sicut in febr̄ibz hydropē crisi 7 siliū: 7 p cōitatem a membris particularibz sicut a cerebro a sp̄ialibus mēbris: plene epate intestinis renibz vesica mēterio zirbo neruis iūcturis a mirach matrice 7 siliū cōitate absoluta aut nō absoluta. Et inter cōitatem absolutā computat p̄uatio trāsmisso eius qd deberet trāsmitti sicut in fluxu sanguisole dicitur stomachus spū sufficienti ad ipsū non trāsmisso.

Signa nouimenti digōnis in se 7 absolute sumunt ex grauitate 7 mala toleratiā cibi ē si paucus sit aut me diocrius. Ite ex multiplicata vētositate p̄ supius aut iferius: aut ex rugitu: iardo descensu cibi ex stō nisi fuerit lubricus aut ad sit alia cā lubricans. Ite ex pauca corpis restauratione: paliditate faciei multo sputo cū debilitas digōnis longo tpe plōngat. Ite ex visu relatu egri 7 astantiū: videmus. n. post longā retentionē cibi in stō ipsū egredi p̄ supius aut iferius: nihil aut parū a sua dispōne p̄mutatum: qd est euident signum p̄me digōnis ablatis. Et si digestio ē diminuta notabilr eructatio post octauā aut decimā horā redolet odorē cibi. 7 forte adest nausea extensio 7 eructatio anhelitus: 7 si corrupta ad acetosum fetidū aut ad fumosum aut ad qualitātē nō p̄suetam eructatio redolet illud ad qd corrupta ē. Signa carūm p̄mutuarū sunt p̄cessio earū 7 subsecutio hmoi nouimenti digōnis: verisimilr cause p̄cedētis p̄porcionalis. Et q̄ quotiescūqz talis impedit cā: tale segtur nouimentum: 7 q̄i non p̄cedit non segtur hmoi nouimentus. Signa aut malarū dispōnum stōi. scilicet male cōplōnis cōpositionis solonis p̄tinitatis ap̄atum patere p̄nt ex his q̄ dicta sunt in caplo d̄ vomitu 7 siñr signa vētositatis. Sz malā cōplōnem frigidaz aut humidā significant paucitas siūs 7 p̄stans appetitus ad cibū: albedo lingue sapor oris insipidus aut acris. Eructatio acris aut insipida: tardus descēsus cibi: palor faciei cū albedine. Et ecōtra malā cōplōnem calidā 7 siccam significant sitis paucitas

appetitus ad cibū: sapor oris et similiter eructatio amara fetens aut fumosa. Color lingue tendens in citrinū aut fuscū. palor faciei cū citrinitate et similia. et ventositatē significat rēgitus et extēsiō et ipsius per superius aut inferius expulsio. Signa reliquarū dispositionū in capitulo de vomitu perquirant. Signa autē fortis cōpressionis stōi supra cibū absq̃ bonitate digōnis sunt q̃ cōpressio ē tremula absq̃ euentū rēgitus et eructatione. Itē adest extēsiō et singultus cā impotētia perficiēdi ipsū. Itē adest cōturbatio grauitas desiderū minūēdi grauitatē cū cōstrictione. et ali quādo cibus velociter descendit absq̃ cōplēto digōnis. Alia tēte vero corrupte vltra signa sui generis de quibus supra cōgscunt ex fetore sapore horribili in cōsuetō nāusea vomitu singultu syncopi et similibus accidētib⁹ malignis. et si huiusmodi mae pgerant in stō significat huiusmodi nocumētū p̃tinua aut cū pauca interpolatione. q̃ si interpolatio fuerit pluriū diēri materie ille erūt aliū de veniētes. q̃tāt sit mēbrū mūtēs cōgnoscit per nocumēta ipsius que precesserūt. et p̃ materias in stō repertas nature illius mēbrū p̃portionales. Si vero cōitas sit absoluta sola p̃cessio nocumētū illius mēbrū est signū. et p̃prie cū nō videatur nocumētū illud esse per essentia aut ab alia causa pendere. Signa at tenuitatis stōi et raritatis texture sūt dolores et alie egritudines in stomacho p̃longate et d̃bilitas digestionis cum debilitate appetitus: et corporis extenuatio.

Prognostica. Primum nocumētū digōnis stōi est mater fere oīz egritudinū materialū propterea d̃ q̃ plures interficit crapula q̃z gladius. Secundūz nocumētū digōnis prime notabile est causa nocumēti digōnis sc̃der dico notabile q̃ si fuit parū corrigi p̃ bonaz monoculi et epatis d̃spōnēs. Tertū digestio p̃ corrupta est cā egritudinūz que sequuntur corruptionē tertie aut quarte digōnis cū ipa corūpendo sc̃daz digōnē sit cā corruptionis digōnis tertie et quarte. Egritudines at que sequuntur nocumētū digōnis prime imediate sunt sicut liēteria et hydropis t̃pantes: et q̃ sequuntur nocumēta se sicut sunt acutius fluxus humoralis apata et similes et que sequuntur nocumētūz tertie et quarte sūt sic scabies lepra hypofarica albaras et morphea. Quartū q̃ est origo egritudinūz chronicarū multiplicatio materias grossas et multas cum debilitate virtutis. Est enīz cā epilepsie melacholie mirachie: et corruptio digōnis multoties est cā pruritus. Quintū digō corrupta in cōualescētib⁹ pronosticat recidivā arguit enīz multiplicatas superfluitates que sunt cāe recidivae. Sextū debilitas digōnis prime multiplicat p̃legmas aut nō verū: q̃z chilus indigestus ē si milis p̃legmati in substantia colore viscositate frigiditate q̃ propter facile cōuerit i aliquā subām simlē p̃legmati quod tamē non credo esse verū p̃b̃la. Est et cā p̃legmatis verū q̃z ex chilo diminute digesto plus p̃uertitur in p̃b̃la in 1° digōne q̃z si ēēt b̃ri digestus propterea in oībus egritudinib⁹ p̃b̃laticis maxime d̃z esse intētiō in cōfōrtatione digōnis p̃me. sc̃do debilitas digōnis perducit ad rigore et frigus extremitatū et velut cōmōtiōne p̃in cipij paroxisimi febris: q̃z calor reuocat ad intra vt fortius digeratur. et hoc l̃s sit bonū per viā cāe q̃z reuocatio interius fortificat digestionē est t̃n malū per viā signi: significat enī aut paucitatem caloris: et cōsequēter d̃bilitatē virtutis digestionis aut absolute aut saltē in cōparatione ad cibū digerēdū. Septimū nocumētum digestionis sequēs debilitatē virtutis aut malitiā complexionis cōfirmata difficilime recipit curationē. Et apud Aui. i libro moris velocis dicit q̃ si super oculos eius qui habet nāuseatūa s̃tietatē et tardiatū digestionis appareat bothor nigrā similis diceri et rubet pars eius: et sit viridis pars altera tūc ipse incipit cū diminutione rōis et moris in septimadecima: significant enī per diuersitates colorū diuerse mae maligne: quap̃ p̃tē puā natura sin thomatice expellit reliquū remanens interimit. Almanfor.

Um stō debilitas cū pauca siti: et tarda cibi de stō descēsiōne et acido ructu fuerit: fuerit

q̃z oīa accidentia hec pua nec fuerit vterq̃ stomachus ex trociscis de rosā est curādus: d̃ q̃b⁹ eger quottidie in mane pōdus aur. i. et s. cū. j. decoctōnis de seminib⁹ sumat. Decoctio at de seminib⁹ hec est: lu

manī ciminū nabati et ameos bulliant in mīna donec aqua fiat rubea. de qua postea cū troc. de rosā vt predictū est in potu tribuatur. Troc. ṽo de rosā sunt q. R. pulueris rosarū ru. 3. iij. xyloaloes spice masti. xyloa sic squināri cinamomi ap̃linthij oīz ana. 3. j. et cōsp̃gantur ex vino veteri et info:ment troc. Nutriat vero ex his que cito digerunt et paucorū sūt humorū ac paucarū superfluitatū que et ex redolētib⁹ et seminib⁹ sūt cōdita: sicut sunt galāge et mutagenat. Ipse quoq̃ ante comestione multo vtrā exercitio et aquā minus solito bibat et post comestione multū dormiat. de vino quoq̃ veteri et puro parum bibat totam nutritationem minuat.

Jo. Ar.

Diuiditur hoc capitulū in partes tres. In prima curat debilitatē digōnis a frigiditate. In 2^a parte curat d̃bilitatē digōnis a caliditate. In 3^a curat ipsaz pendētē a caliditate cui cōiuncta est corporis siccitas et arefactio. secūda ibi. Quod si digestiue d̃bilitas. 3^a ibi. Si at cum hoc diximus. p̃ma in duas: In p̃ma ponit signa debilitatis digōnis a frigiditate. In sc̃da curā. secūda ibi. Suerintq̃z hec accidentia. In p̃ma ponit tria signa debilitatū digestionis pendētis a frigiditate. s. paucam sitū tardā cibi d̃scensionem ex stomacho ip̃o cibo tarde digestio. Tertium est ructus acidus que oīa arguūt diminutā aut corruptā digōnem a frigiditate. Secūda vero pars diuidit in duas. In p̃ma ponit curā debilitatis digestionis cū est remissa et nō est antiqua in secūda cū est intensa et veterata. sc̃da ibi. Quod si hec accidentia. In p̃ma parte p̃ cura debilitatis digōnis remissa et non inueterate p̃dentis a frigiditate ponit sex remedia. Primum ē trocisci de rosā de q̃bus patiens d̃z sumere in mane stomacho ieiuno aur. j. s. hos aut trociscos d̃z distemperare cū. 3. j. decoctionis de leminibus vel sumat p̃mo trociscos in forma pillularū: deinde bibat decoctionem que decoctio d̃z ēe panice q̃stiatas vt puta. 3. j. ne faciat trociscos ex stomacho lubricare. Decoctio aut sit ex cymino nabati. i. regionis illius et ameos ana. 3. j. que grosso modo contusa bulliant in mīna aque que ē pondus censū. 3. donec aqua rubea fiat vt puta ad p̃sumptionem medietatis et coletur: ē enī calida et sicca stomachalis ventositatum resolutiua ingredientia aut trociscos oīa sunt calida: Et sunt p̃ter rosas stomachalia et digōnem p̃fortantia xyloaloes. i. ligni aloes: xylocassie l. cassie lignee: cetera nota sunt. Tertio nutriatur ex his q̃ sūt facili digestiōis boni chini boni odoris placentis egro: paucarū superfluitatum paucorū humorū. i. que non sint ligda brodia. Ex quo inferitur q̃ hic curat debilitatem digōnis pendētis a frigiditate cum humiditate. Si enim frigiditati p̃iungere siccitas superflua humida actu et potentia conuenirent: et sint cōdita cum sp̃ibus redolētib⁹ sicut calagie et mutagenat: q̃ sunt cibi apud Arabes conditi cum aromatis. Quarto ante sūptōez cibi exercitetur notabiliter. Quinto bibat vinū antiquū odoriferum calidū et siccū sed in pauca q̃stitate et parum aut nihil aque bibat et comedat minus solito. Et sexto post comestione multum dormiat ad p̃ficiendum digōnem. Almanfor.

Quod si hec accidentia vetusta fuerint electuariūz diaciminū et diaolibanī amboz ana. aur. i. pōdus cū. 3. j. veteris vini puri i potu sumat. Regimē at eius sit vt prediximus. Electuariū diaciminū. R. ciminū carnei. 5. c. 33. 3. x. piperis. 3. x. folioz rute baurach panis amboz ana. 3. x. hec oīa cū melle dispumato cōficiantur: et de hoc electuario si ṽeter strict⁹ fuerit. Qd si ṽeter solut⁹ fuerit electuariū diaolibanū est dādum cuius descriptio in c. de ṽetris solutione p̃tinet. Si at hec nō sufficerint squāma ferri cū vino tribuat. Scorrie at ferri cōfectio hec ē. R. se. ap̃ij se. feniculi anisi cimini ameos amudez origani keilim carui seminis co-

riandri melanopiperis macropiperis cinamomi tu-
ris spice gar. nucis mus. ciperi. 33. omnium ana pon-
tus aur. j. scorie aur. x. omnibus sextuplum veni adda-
tur z coquantur donec ad medietatem redeant z co-
letur: deinde eger de hoc sirupo postq̄ colabatur pō-
dus. 5. xxx. quotidie sumat z nutritionem alleuet.
Quod per tres hebdomodas faciens caueat sibi ab
acetosis z a fructibus recentibus z aqua frigida: vi-
num vero mensurate bibat. Emplastrum quod stōm
confortat z calefacit. R. storacem spicam squinantuz
apstibium calamum aromaticum masticem: ex his
cum vino veteri z succo cydonioz cōspersis empla-
strum super stōm ponatur. Ad hoc preterea confert
vt stomachus fricando inungatur ex oleo quod fit ex
spica nardi z ciperi: aut lana carminata in predicto
oleo calefacto ioluta super stomachū ponatur z cū
pāno ligetur. Eger quoq; vinū vetus bibat: aut mīuā
aut idromel. Mīuā autē hoc modo fit: succus cydo-
nioz mīuozum sumatur z per dies z noctem vt resi-
dere possit dimittatur z coletur: deinde eius quod cla-
rum est partes. ij. sumatur succari pars vna: vini vete-
ris. i. z incipiat coq̄ suauiter z dispumari donec in iu-
leb similitudinem transeat. postea pro vnaquaq; lib.
ex toto sumant. 33. spic. cinamomi gar. omnium ana.
3. j. masticis. 5. ij. oīa puluerizata in panno ligent z int̄
dum calefactum est mittantur: z cum in frigidari cepe-
rit pannus extrahatur z exprimatur: deinde sirupus
recondatur.

Jo. ar.

Hunc curat noumētū digestiue intestini z inneteratū pen-
dens a frigidityte. Et ordinat quāq; remedia. Prīmū est B. R.
diacimini diacibani ana aur. i. sumat stō ieiuno plurib; dieb;
cum. 5. j. vini veteris: siue distēperent adinuicē siue bibat post ip-
sum vinum. Subdit postea qd si venter est stipticus vtatur diaci-
mini. Et si enim aliquāter solutiū nō quidē a proprietate sed
merito quorūdam pungentū z stimulantium sicut piper z bau-
rach. Quo etiā mō vinum granatorū ponit ab Alu. prima quar-
ti capitulo de curatione generali febriz inter solutua l3 forte et
soluat cōprimēdo. si venter sit solutus vtaf. diacolibano cui d̄scri-
ptio est in capō de fluxu v̄tris: notabiliter enī stringit propter ba-
laustias. si autē venter medio mō le bz possit adinuicē cōponi si-
cut hic docet Rasīo. Descriptio autē ista diacimini est satis no-
ta. est enī notabiliter calidū z sic stōi cōfortatiū z v̄tositatis re-
solutiū: Baurach arabice aphroniton grece ē spuma niri lani-
ne hic tamē per baurach panis. credo Rasim intelligere salē pa-
nis pro quo vide Alhes capitulo de spēbus salis ipsū salē pa-
nis inter quattuor species famosas salis numerat. Secūduz re-
medium est decoctio scorie ferri que multū cōfortat stomachū
z epar z ericcat inter oīa humiditates superfluas: est enī sicca in
tertio z super alias scorias remouet mollificationem cocta cum
vino: z Rasī secū p̄miset plurima calida z sic. ppria in stōi p̄for-
tatione. Anūdē. i. radix herbe de q̄ fit assa hepsin. i. leuisticū me-
lanopip. i. nigrū pip macropip. i. logū pip: cetera nota sūt. Tertiū
nuat vltz hui; p̄ tres hebdomodas q; hec malitia cōpletionis
cū ē inueterata z fira nō facile remouet. Tertiū est vt caueat ab
acetosis z acrob; a fructib; recentib; ab aq̄ fri. z similib; fri. z hu. z
bibat vinū ver̄ mēsurate. Quartū ē emplastrū p̄fortas stōm z
calefaciēs cui d̄scriptio est satis notat: l3 vt ē emplastrū sit tenax
q; multiplicare masticē sup alios pulueres: laudat et̄ approxima-
no olei facu ex spica nardi z ciperi in q̄ d̄bite calefacto lana aut
filtrū infusū z opūme exp̄ssū stō applicet z liget. Et i potu sumat
vinū vet̄ aut mīuā aut idromel si nō bibet vinū: d̄scribit at mī-
uā cydonioz q̄ est nūc in cōi vtu quā aromatizat ad l3 vt magis
calefaciat z p̄fortat stōm: z oīa nota sunt.

Almansor.

Quod si digestiue d̄bilitas fuerit cū mīta siti z pau-
corū cibo appetitu z fetido ructu sirup; acetosus de
cydonio bibat. R. succi cydonioz acetosoz p̄tē. j. suc-
cari al. p̄tē. j. aceti clari quartā p̄tē vni; coquant oīa si
mul donec inspissent. Est at sirup; iste stōi p̄fortatiū
z ad suas peragēdas opationes inuatiū z vebemen-
tiā incēssionis: z inflammationē q̄ ē in stōi sedat. Egri v̄o
nutricatio sit res in qua simul cōgregant acetositas z
stipticitas z vt caro cum succo v̄ue acerbe cocta z cū
malis matianis filtr cocta z cū ribes z facta ex aluēz
z almofit: z illis silia ex cibis. De isto p̄teera de pulue-
re vt trāsglutiāt: q̄ recipe rosarū ru. 3. x. spodij. 3. iij. se-
coriādn. 3. v. dosis ei; sint. 5. ij. cū succo granati muzi z
cū sirupo de cydonijs acetosis.

Jo. ar.

In hac parte curat noumētū digestiue siue sit diminuta p-
tione: siue sit corrupta a caliditate supflua cui; signa sūt mīta
sitis: paucus cibo appetit: ructus fetidus: z reliq; signa supius
dicta: p qua corrigēda p̄cedit sirup; acetosus de cydonijs cuius
descriptio nota ē: z ipsū sicut est veritas sūmus laudib; extollit;
p̄ter laudes quas sibi attribuit phibet trāstū cholere ad stōm
que multoties corūpit digonē. Dieta at sit fira z vtaf acetosis;
stipticus q̄ nominat in textu z satis nota sūt. Aluēz z almofit sūt
cōdimēta rerū sic gelatina limonea myrtea z similia acetosa z li-
ptica: ordinat p̄teera puluerē firi sic. z stipticum cui; descriptio
z inuamenta satis nota sunt.

Almansor

Si at cū hoc qd dixim; fuerit in corpore extenua-
tio z inflāmatio egro lac z aqua hor. dāda sūt. Ip̄e q;
q; ex herbis hūectantib; nutriedus ē vt sit lactuce mal-
ue cucurbitē citruli carnes hedoz z agnoz lactetiū z
p̄sces recētes. Balneū p̄teera ateq; comedat z post
q; comederit z tina quotidie ingrediat. z vinū clarū
valde tēperatū bibat z assidue vtaf qete z motū z ex-
ercitiū vitet sitq; totū ei; regimē sicut ei; qui corporis
grossitē adipisci d̄siderat. z si cū hac dispositiōe inflā-
matio fuerit z incēssio vebementissima stomachus ex-
reb; frigidis ē liniēdus z aqua hordei banda. sitq; ei;
regimen ethicam habentis.

Jo. ar.

Curat d̄bilitatē digestiue a caliditate cū corporis extenua-
tio ne per fri. z hu. exten; z interi; applicia: z intēdū frigidare z hu-
mectare taz q̄litiue q; b̄stāntice: z q̄ dicit nota sunt: lac est opti-
muz si nō ad sit febris putrida: l3 egro putride febrēte vitādum
est lac: balneū aque dulcis cōcedit sicut cōcedit ethica z ad eas
de z intentiones. z l3 Rasī cōcedat ipsū ante cibū z post cibū: cre-
do tū ip̄m magis cōuenire cibo p̄digesto quo ad p̄mā z scdām
digonem. f. qn̄ nutrumētū bz ad mēbra delegari: imo credo bal-
neum cibo nō digesto saltē quo ad p̄mā digonem magis obesse
q; p̄desse cetera nota sunt. v̄ia autē iter balneū z tina ē: q; tina ē
vas in quo balneat. Balneū autē ē locus constructus ex trib; ca-
sis in quo balneant. tina q̄ possit ēē in balneo z extra balneum.

Cura noumētū digonis p̄me. si p̄deat a cā p̄mitiua se-
rigit intentiones. Prīma remouet cām p̄mitiua z
noumētū ab ea ip̄ressus. Scda educit cibū corruptū si affuerit
z cetera q̄ sunt in stō adiuuatiā ad corruptiones. Tertia corrigit
malā dispositiōem stōi ip̄m p̄fortatū z et̄ epar qd ē sedes z p̄ncipi-
um virtutis nālīs. Quarta phibet fluxū humorū ad stōm. Quin-
ta corrigit accitiā. Sexta ordinat d̄bitū regimē sex rez nō nālū.

Si q̄ p̄deat a vulnere lex p̄missione i stō aut in mēbro sibi cōi-
cante curen; fm q; opz iux p̄mā intentionē: z si sumperit veneno-
sa vomitu educant: aut secussū cū medicinis lenientib; z de v̄be
zabartica illa venenosa z stōus z mēbra nobilia cōfortent: z si
militier si applicita fuerint remoueant z noumētū p ip̄a ip̄ressū
z sit curet morbus venenosoz z noumēta p ip̄m imp̄ssa sicut
sepe d̄ctū sūt. Si d̄o p̄deat ab acre cibo z potu z reliq; reb; nō
nālīb; in cōueniēter applicitis: remoueant eā ille z noumētū

p ipso ipressum et inducat regimē cōtrariū. Et qz regimē malū in cibo et potu fm modos. rj. suprascriptos ē frequēt in cā ip-
 sinus correctioni autēdā maxime. Et si cibus in stō fuerit cor-
 ruptus iux scōaz intētiōē educat qz citius fieri pōt. et similiter
 humores sibi cōmisti vomitu aut secessu vomitū in est pōptior
 ad educēdū in stō cōtēta: nō est tñ vomitus frequētādus ne stō
 machus fiat lacuna superfluitatū et si non pōt fieri aut nō suffi-
 ciat dens solutiua lenia sic casia pilule alefangine stomatice et dia-
 triōpipeon est ppiū in corruptione ad acetosū et qdā ppiā in-
 ferius dscrībunt. Postea iux tertiā intētiōē corrigat stōi dy-
 scrasia et digestura ei cōfortet cū cōtrarijs ppijs cōfortatib⁹
 stōm tā ppietate qz stipticitate tēperatis. et mltā valde ppiā et
 solēnia dscrībunt. Rasi in lra supius exposita tā interi⁹ qz exte-
 rius applicāda. Et multa excellētia addaz inferi⁹. Prohibet
 autē fluxus hūoz ad stōz iux quartā intētiōē ipsuz pfortando
 ut statū dictū est et diuertēdo cū eūone aut sine fz exigentiā.
 Corrigant at accētia iux qz intētiōē. Et ordinet regimē ser-
 rerū in cōtrariū dyscrasie fz qz dicit in sequētib⁹. Si vero nō
 cumētū digōnis fuerit p essentiā quozqz erigunt intētiōes. Pri-
 ma educit cibū corruptū et hūozes sibi admistos. Scda corrigat
 dyscrasiam stōi et ceteras cās digestiua oblitatēs ipsū cōfortādo
 Tertia phibet hūozes ne fluat ad stōm. Quarta corrigat accidē-
 tia. Quia ordinet debitu regimē. Prima intētiō pficit vt su-
 pra dictū fuit. Scda vō pficit fm erigētiā cāe corrigēde. si eniz
 qzitas stōi aucta aut diminuta aut malitia figure fuerit in cā per-
 mutari nō possit fz cib⁹ est moderandus: vt sit facilis digōnis:
 mediocris qzitas: in stō tñ paruo bz ēē pauce qzitas et debz
 pluries sumi in die vt sufficiat ad nutritiōē. Raritas at et tenni-
 tas subē aliquatū emēdari pōt cū ppijs moderate stipticis
 et aliquatū viscosi stōz incoziatib⁹ de quib⁹ fmo pcessū in cu-
 ra vomitus: et cibi sint facilis digestiōis et moderate qzitas.
 Aspitas aut supflua corrigat cū lenitib⁹ supius in pīn⁹ mēse sic
 sunt iura pingua et ferula aliquatū brodiafa pruna matura
 vua ficus et silia supra in pīcipio recōtra lenitas corrigat vten-
 do stipticis tā interi⁹ qz exteri⁹ applicāis. Dyscrasia vō corrigat
 cū cōtrarijs ppijs moderate stipticis interi⁹ aut exteri⁹ applici-
 tis de qb⁹ egū Rasi in luterā et mltā pstantia inferi⁹ dscrībuntur.
 Sed tertia intētiō pficiēda est vt statū donē. Quarta at et qnta
 intētiō pficit vt dicit inferi⁹. Si vero nocumētū pme digestiōis
 fuerit p cōitātē a mēbro aliquo vel a toto ser exigit intētiōes.
 Prima rectificat corp⁹ aut mēbz mittēs euacuādo et diuertēdo
 tam ab eo qz a stō. et scdo dyscrasiam mēbz mittēs corrigēdo et
 cū hoc ipsū cōfortando vt fiat minera laudabilis chini. Scda
 educit cibū corruptū et superflua qz sūt in stō. Tertia corrigat eius
 dyscrasiam ipsū pfortādo. Quarta phibet hūozes a fluxu. Quin-
 ta corrigat accidētia. Sexta ordinet regimē cōueniēs. Prima
 intētiō cōplet euacuādo a toto aut a mēbro ptiulari mittēte cū
 phlomia aut solutis fz qz videbit expedies. Sint tñ solutiua ta-
 lia qz nō oblitēt multū stomachū sicut ē ppiū solutiūoz exoluē-
 tiuz. et sifr diuertant mēā tam a mēbro mittēte qz a stō recipiēte
 cum euacuatione et sine euacuatione fz qz videbit expedies. et dy-
 scrasia mēbz mittētis corrigat et sit et pfortet cū cōtrarijs sibi
 ppijs moderate stipticis nō oppilātib⁹. Scda intētiō. f. edu-
 ctio cibi corrupti cōplet vomitū cū aliqz vomitiuis ca. aut sifr.
 forti aut obili qz dscrīpta fuerūt superi⁹ in cā de vomitū. et si suffi-
 ciat sola impositio digiti aut pēne i ore iterata multonēs nō pro-
 cedat ad fortioza. Et si hec intētiō vomitū cōpleri nō possit dens
 solutiua aut leniētia: sicut casia aut māna aut electiue solutiua sic
 pilule alefangine aut stomatice reubarbarūz aloes loms cul pa-
 rum myrobalanoz aut masticijs pōt addēsint enī talia vt euacu-
 ando pfortēt nec virt⁹ sua trāseat stōz et mēlaricās sifr. dicit
 qz aloes epaticus ab aqua apsinthij vl arthemisie ppinata stō
 ieiūno sanat stōm ab oi lāgoze educēdo ab eo mās fraudulētaz
 Cōfortat cerebrū et viscera mūdificat vermes occidit et educit: fa-
 nat apata stōi et viscēru et mūdificat epar. Pilule pfortates stōz
 in oi eius lāgoze et lesione intriseca nec pmittunt humorē pure
 fieri in eo: sed abstergunt et qui vti eis diebus singulis sanus p
 manebit a dolore stōi et capitis et sunt salubres oculis et eis qui
 trāstant et est medicina matricis vtiōse et alioz viscēru. f. masti-

cis. 3. iij. aloes electi. 3. r. agarid boni. 3. iij. et est melius vt pparet
 cum oxymelle: sed cōfice cū succo altimilie. dosis a. 3. j. v. lqz ad
 3. j. per horā ante cenā: vt cū vadit dormitū. Corrigat at dyscrasia
 stōi et simul pfortat cum cōtrarijs ppijs moderate stipticis
 que dicta sunt in textu. et ex simplicib⁹ ppijs in hac intētiōe
 calidis sunt gariofilū mēta cinamomūz mastix passule algalie: ri-
 loaloes. 33. macis galāga pellicule intriseca stomachoz gallina-
 rum. et inter cetera vinūz aromaticū: et pip marie iuat digestio-
 nem. Ex cōpositis calidis sunt aromaticū rosatū diagalāga dia-
 cinamomū diatriōpipereon et cōfectiones magnē sicut tyriaca et
 mūhrīdatū. Electuariū nobile apud frācisuz de pedimōtūm
 confortās stōm et digestiōē a cā frigida. f. galāge nucis mus-
 cardamomi añ. 3. ij. Zanthos. i. floriz rosinarini. 3. iij. mēte ha-
 laser ana. 3. iij. sirupi d mēta vt d corticib⁹ citri. q. sufficit: et in cor-
 ruptione ad acetosūz pferit mastix: et cū est fortis cōfortat magni-
 fice et vltimē sumitates squinatū cum carui. Ex frigidis at sunt ro-
 se coriādrūz pparatū coralli sandali labrusca cydoniūz et fin-
 gulare. Ex cōpositis diarodon abbatibus mīta acetosa et similia: et
 multe sunt species trociscop in hac dispōne ppiē. et exterius ap-
 plicita ad hoc cōfortant sicut emplāstra et vnciones cerata saccu-
 li fomēta quoz dscrīptio superius posita est in caplo de vomitu:
 vey in hē dīa qz restrigētia vomitū debēt ēē magis stiptica imo
 nobilit stiptica hec vō moderate. Duo at sē qz pfortat oīa mēbra
 vnum a cōplexione et est oleūz ro. quod penes Bas. calefacta in
 frigidat et frigida calefacit. alterūz a ppietate et est terra sigillata
 et cōfortantū corpus et oīa mēbra est exercitiū moderatum.
 Sed quarta intētiō. f. phibitio fluxus humorū cum eisdē cōplef
 sed aliquatūz magis stipticis: necnō cum diuersionib⁹ cūz eūo-
 ne et sine si fuerit expedies. Corrigant at iux quintā intētiōēz
 nocumēta tot⁹ et cuiuscūqz mēbz sequētia nocumētūz digōnis
 prime qz possunt esse plura cum sit digō fere oīuz egritudinū mā-
 liū: que qualiter dbeat corrigi pquirit in ppijs capitul dictis et
 dicēdis pīcipue corrigat nocumētū epatis: si adsit et si nō ad-
 sit pīcipue iudicat ipi⁹ pfortatiōi. Est. n. sedes et pīcipium viri-
 tutis hālis maxime iuuans stōm ad suas opationes pficiēdas
 et eructuatio acida illico corrigat cū stiptioe. 33. pīti aut nō pīdi.
 Aer aut iuxta sextā intētiōē ordinet in pīum dyscrasie: fz sit
 boni odoris egro placētis: et sit notabilr idutus fm erigētiā tē-
 peris: vey in dyscrasia frigida et humida pānos magis calidos
 iduat: pīcipue teneat partes stōi et iestinos: notabiliter calidas: si
 cut cū pelle vulturis aut sacculo agni: et adhuc minus ē pānos d gra-
 na: nec gerat idumenta circa stōm multū stricta nec multūz lata.
 Sifr dicta ordinet in pīum duodecim illoz modoz qz sunt cau-
 sa nocumēti digōnis de quib⁹ supra: et declinet in pīum lapsus
 fm vnā aut plures qualitates. itense aut remisse fm erigētiā la-
 psus corrigendi. Cibi tñ calidi et humidī subtilis sbe sunt cōter
 magis ceteris digōni pportatiōi. Quod si nocumētūz digōnis
 fuerit ppter diminutiōē calidi absqz lapsu graduāli sicut quan-
 do stōus ē tennis rare texture: aut zirbus ē euulsus aut similes
 cās: sint cibi et potus facilis digōnis tēperati aut aliquatū ad calī-
 dum declinātes quoz qzitas minoretur et sint aliquatū stiptici.
 Et si cōtra fuerit mītudo caliditatis absqz lapsu graduāli sint
 aliqzstulū difficilis digōnis et notabilis qzitas: temperati aut
 aliqzstulū ad frigidū declinātes. Et Aut. in stō calido phibet ci-
 bus subtilis et pcedit grossos. f. carnū vaccinarū conditarū cū
 aceto. Potus aut calidi et sic. sint sicut vinū vinosum vetus odo-
 riferū: vinum aut vinosum nouū ē calidum et humidū et ppiē si
 dulcescat: fz vinū pauciferū acre est frigidū et sicum. Vinū antez
 pauciferū ispidū est frigidū et hu. Aqua mellis cū pauco pipe-
 re ē calida et sicca notabiliter: sed simplex minoris ē caliditatis et
 siccitatis. Aqua hordei et aqua distillationis p arenam aut aliter
 bene cōditionata ē frigida et humida: sifr mīta cū isleb violac.
 sed vinū granatop acresca succus berberis limonū citri arantij
 sunt frigidī et sicci: quib⁹ possunt vti in potu cū debita qzitate aqz
 et possunt cū succaro dulcorari: frigidī et humidī sunt sicut succ⁹
 prunoz et cerasoz acrium: herbe aut quib⁹ possunt vti declinan-
 tes ad calidū et sicum sunt sicut menta et salvia serpillus rosmari-
 nus feniculus petroselinum et silia. Sed frigide et humide sūt

sicut lactuca endiua cicorea portulaca cucurbita et siles. Sz calide et humide sunt sicut borago et buglosa. Frigide et sic. sicut acetosa plantago coriandrum. Et gravis frigidus et siccus sunt miliu panicum kisch fabaru et lentium. Ex calidis et siccis cicera et iporum kisch rizum. Sed calida et humida frumentum far. Frigida et humida kisch hordei pisanana hordeacea robilia. Ex carnibus eligantur carnes auium et quadrupedu bene conditionate. f. que sint boni chimi facili digestione paucarum superfluitatum. Silue streps coiter sunt sicciores domesticis lz quales sint superflue humiditatis et cedantur elire in dyscrasia sicca: et affate in dyscrasia humida. Ex piscibus similiter eligant parui petrosi agiles de gentes in aqs bene conditionatis et habetes squamas. Qua conueniunt nisi umeat eoz corruptio ad fetidum: et sint debite preparata et in stomacho valde calido melius et vt sint dura et cum aliquo frigido condita. Lac optime conuenit in lapsu ad calidum et sic. nisi adsit febris et sili caseus recens non saluus. Sed in dyscrasia frigida et humida caseus antiquus conuenit modice qz italis in fine mense et aliquado paru salsi in principio butyru et oleum sed maxime amigdalaru dulciu conuenit in dyscrasia sicca. Saporos sicut piperata sinapisimus et siles conueniunt in dyscrasia frigida et humida. Et sapor ex amigdalis et passulis in frigida et sicca. Et saporos acetosi suprascripti qdam in calida et humida qdam in calida et sicca sicut facti ex prunis et maruata. Fructus puenientes in ca calida in fine mense sunt pira et cydonia cocta aut condita. Similiter diacrytonu et coriandru semico sectum. Sz in ca frigida: fisticia: euellane paru torrefacte et passule et possunt concedi in fine mense et in principio et diacrydonu cu aromatis calidis in fine mense. Aromata aut sunt illa de quibus superius dictu est et maxime piper in ca frigida. Regule obseruande in cibatione sunt educto cibo corrupto p superius vel in seruis p diem nalem a cibo abstineat et plire dormiat: deinde comedat sed paru et res non aptas corruptioni: et in pseruatu et curando optime valet vt non comedat nisi precedente cibi digestionem celebrata. Surgat a mesa cu reliquijs famie: non multiplicetur cibaria in mensa vna. notabiliter comedat anteqz bibat deinde satis frequenter bibat vsqz ad fine mense: sit tamen potus pporio natus cibo. Et in fine mense sumat aliqd pforatiuu oris stomachi: sicut diacrydonu: aut simile et post ipm non bibat: nec bibat extra hoc: as cibationu. Sit eius somnus multus et maxime nocturnus et sit cotinuus et sufficiens. Somnus et meridianus sibi conceditur maxime a medio mag vsqz ad medium augusti nisi aliquid particulare obstat: sed non dormire incipiat nisi distanter a cibo p hora et dormiat pmo sup latere dextro vt melius cibum ad fundu descadat: secundo super sinistro vt epar compmat ipm amplectedo cu qnqz penulis suis: sic eniz melius adiuuat ad digestionem et tadem super dextro somnum compleat vt facius chylus melius traseat ad epar. Procurent oes euacuationes a natura institutas: Lotium non exerceat nisi nalliter multum stimulat: sed nullo modo imediate post cibum et tpe digestionis caueat a sudore: exercitium ante cibum puenit post cibum geseat: Leuis tñ deambulatio pcedi pot nisi stous sit valde debilis in quo casu ois motus nocet imo vociferatio. Spes et gaudiu moderatu sibi conuenit: cetera animi accitua vitada sunt. Aliq tñ dieu digonem quartu melius copleri in vigilijs qz in somno ppter conuersionem caloris ad exteriora tpe vigiliaru. Et penes Aui. amplexa infantem ppinquu ad lz vt polluat fm longitudine noctis est de rebus magis iuuatibus ad digonem. Et sili catulu canis aut gattum masculu nigru cuius prius habet in de somno. et a Bar. in de acciden. Ma et si minor calor sit in exterioribz tpe somni qz tpe vigiliaru: est tñ tatus vt vna cu eoz complone sufficiat ad digestionem quartu q est faciliu qz pma aut scda. Preterea membra itresca idigent vt digonem in eis celebret: quoz cura dz ee maior absolute. Itaqz ad quatuor digones magis adiuuat somnus qz vigilia etc. (De dolore stomachi. Almasor.

Dolor stoi q est sensus nociuus eiusde multipliciter distinguitur aut rone sue essentie qz aliq est grauius aliq extensius: aliq pforatiuus: aliq pugniu aut moridicatiuus: aut rone loci qz aliq est in toto: aliq est in parte vt in officio eius vel in fundo et qlibet est intensus et remissus: con-

tinuus et interpolatus plodicus aut sine periodis. Et cuiuscuqz doloris imediata e mala complo diuersa aut solo ptinui recens aut antiqua: sz mala complo e calida frigida sicca aut coposita sine ma aut cu materia calida moridicatiua adustua aut frigida phlatica aut melica. et he materie faciut dolorem aut alterando aut soluendo continuu aut extensiuu: cu continet in loco amplo: aut perforatiuu cum ptinet in loco angusto sicut iter tunicas stomachi. Apta aut est viroqz modo ca doloris cu aggreget i se malam compsonem et solonem ptinui. et dolor sequens ipm e pungiuius et moridicatiuus si pedeatur a ma acuta. Et extensius et grauius si pedeatur a ma multa et aliqn pulsatiuus du maturatur et pugniuus et pforatiuus dum e primus eruptioni. Cause autem imediate doloris sunt duplices pmitiue aut corporee: pmitiue qdem sicut puccio calius aut offensio stoi aut meliori sibi coicantis: sicut cerebrui nerui aut intestina et silia. Aer frigidus: ventus foridatio in cibo et potu fm aliquo modoz. r. in caplo pcedenti positoz: et sic de alijs fer rebus non nabilibus inconuenienter applicitis pcpue potus aque in hora non puenienti e aliquado ca vehementis doloris. Corporee aut sunt duplices p coitatem aut p essentia: p coitatem qdem aut a toto sicut in febriz aut crisi aut a membro particulari sicut cerebro coicante sibi aut absolute aut mittedo mam catarralem. sili et nervis fm plm coitate absoluta. Item a splene aut supflue infrigidado aut trasmissionem mam mellicam: et ab epare et cisti mittetibus mam cholericaz. Item ab intestinis eleuatis vermibus: ventositate aut fecibus ad stom. Et p coitatem a renibus sicut in dolore calculi: et fm plz coitas absoluta. Item p coitatem a matrice a retetione mestruorum. Item p retetionem sanguinis moroz: p dialis fluere pueit: et breuiter stous pot recipere superfluitates a quocunqz membro imediate epare. Per essentiam vo cause doloris stoi sunt cause imediate doloris de quibus supra. f. mala complo solo continuu et apta. Sed ca remotior: frequenter accidens est nocumetu digonis p quod corrumpit cibum ad fumosum fetidu aut acetosum et multiplicat ventositas et phlegma p indigestione q oia dyscrasia siando stom aut extendendo sunt ca doloris. Mala quoqz digonem debilitate expulsiuonem e ca qz apta a stomacho p riaz paulatine pgestionis generet. hic aut ponat causas quozdam particularium doloru frequenter ptinuetum. Sunt. n. aliq qui famelici icurrunt dolorem stoi et cu comedut sedatur: huius ca e effusio materiu moridicantiu ad stom qñ vacuu e a cibo: q aliquado sunt mlice acetose effuse ad os stoi splene p riam nalem coisuta: sed nocent aut qz plures aut acetosiores qz in dispoñe nali psueuerunt Sz frequenter sunt colice effuse a cisti ad fundu stoi p porum fellu ad ipm terminatum in maiori qzitate qz debeatur dispositione nali. Ingt enim Aulc. tolerare fame stom puridius replet humoribus. Sedat aut post comestionem cibo compmete hos humores ad fundu stoi: et forte extra pipilren: et hoc ptingit si non valde multe sunt: et in sto illo sit facilis effusio cotentoz in ipso ad intestina aut merito copositionis aut alteri? dispoñis. scdo sunt aliqui quibus post tres aut quatuor horas postqz comederut et aliqn post decima hora icipit dolor et non sedat nisi cu vomitu rei acetose: q est quoddam aggregatu ex humore phlatico aut melico acri. et ex ipo cibo corrupto ad acetosum: aut cu disctione totali eius qñ in sto ptinet. Et aliqn hic dolor remanet per longu tps vtpote p diem nalez et supra. Causa aut pmi e melia acris aut phla acetosum q existetia in fundo stoi manent geta. Et scdi ca e cholera manens sili geta in fundo stoi. Cu aut ci bus sumit ascedunt et cu ipso pmiscet et corrumpunt ipm. Sedatur g pmius cu vomitu rei acetose. Et secudus pedes a cholera cu descensu ipsius simul cu cibo: est eni pmiu sua stimulatoe ad hoc vt effundat extra stom qz melacholia: remanet aut sic logo tpe: aut qz non vomitur aut qz non coplete vomit neqz coplete descedit nisi post longu tps. Et aliqn humor ibibit aut apostemat et sic dolor diu pmanet. Tercio sunt aliq quibus accidit dolor stoi cu comedut: sedat post digonem et apud Aulc. plurimi eoz ss melacholia et patietes meliam mirachiani: cuius doloris ca est ventositas eleuata a ma melacholica. Sedat aut post digonem chilo simul cu humore melacholico descendente ad intestina. Quarto sunt aliqui q post cibationem icurrut ardore stoi cum

eructationibus artibus tēdentibus in acetosū fm plurimum 7 sedatur post digestionē huius causa est corruptio cibi ad acetosū fm plurimū 7 aliqñ ad putridū vel fumosū: 7 tunc eructatio redolet odore sumi aut rei fetētis. 7 p̄mus ardor tendens ad acetosū pendet a mala cōplexione frigida sine materia aut cum materia phlegmatica acetosa vel melācholica non multa. Secūdo vero ardor a caliditate sine materia aut cu3 materia calida fm plurimū cholericā corūpente cibuz ad putridū aut fumosū 7 hoc est rarius. 7 aliqñ hoc cōtigit ppter multitudinē comestionis aut iterationē eius absq3 fame vera. 7 aliqñ ppter comestionem rerum acetosarū aut acriuz in stomacho frigido aut calidārum acutari in stō calido sicut allecop 7 similis. Huius ardoris 7 dolorum de quibus supra causa imediata pōt esse humor aut cibus corruptus necnō vapores 7 ventositates ab ipso eleuati. Quinto aliqui post somnū incurrūt dolorē stōi cuius causa est materia catarrhalis descendēs ad stōm in somno 7 vomitu sedat materia catarrali cū eo expulsa. Dolor stōi aliqñ pmutatur ad cerebz aliqñ ad nervos aliqñ ad cor: aliqñ ad iūcturas 7 iūctina.

Signa. Signa specierū distinguuntur penes doloris per se sentiam quibus nomina sunt imposita ex ipsa natura rei habent ex relatu eiusdē si cōpos mētis sit si vero nō: o3 ad notitiā eanz puenire ex notitiā p̄p̄iarū causarū cuiuscūq3 doloris. Cogitat autē in qua parte stōi sit dolor similiter ex relatu egrī. Si enī est in ore stōi dolor est in parte superiori infra malū granatū p duos digitos 7 magis ledit appetitū 7 fortis adest singultus 7 aliqñ cōicatur dorso circa xij. spōdile eius que est ro^a incipiendo a prima. Si vero sit in fūdo dolor est supra umbilicū p duos digitos 7 magis leditur digō: 7 si dolor ē in ore 7 fundo dolor in ambobus locis sentitur 7 simul ledit appetitū 7 digō. Sed nota q3 si dolor esset in parte anteriori stōi tactus inuenit dolorē. Si vō in posteriori minime nisi cū fortissima cōpressionē. Distinguit autē dolor fundi stōi a dolore coloni supequitāte ip3uz: q3 in colica est fortis retentiō fecū 7 vētositatū 7 cū educant subito sedat hec at nō sunt in dolore stomachi: sed eōtra vomitus sedat dolo rem stōi partū cōferens in colica. Alię species doloris similiter cognoscunt ex relatu egrī 7 astātū. Solutio cōtinui si recens sit vera 7 manifesta cognoscit ex sanguine fluēte. Si vero antiqua ex sanie vomitu aut per secessū expulsa: aut reliquis signis lesio nis stōi: sed mala cōplexio cū materia 7 sine mā cuiuscūq3 generis cognoscit per signa superius dicta in capitulo de vomitu 7 in capitulo de debilitate digestionis: superflui enī esset eadē toties reuerare. Ventositas at cognoscit ex rugitu 7 eructatione 7 q3 ad eius expulsionē per superi^o aut inferi^o sequit doloris alleviatio: 7 frequēter dolor pmutatur. De apātū vero spāliter agetur in hoc capitulo. Causę p̄mitte sunt sibi signa 7 q3 quādo cum q3 similes cāe p̄cesserūt similis secutus est effect^{us}. s. dolor stomachi: dolor at aut p cōitātē a toto aut a mēbro p̄ticulari cognoscit ex p̄essione nōcūmēp3 totius aut mēbri cōicātis: cū quoz aug mēto auget 7 decremēto decreuit 7 ablatione aufertur. Itē et fecibus sequētibz nōcūmēta mēbri cōicātis qui sunt cā doloris stōi sicut exēpligra. in cōitate cerebri ad sunt signa descensus catarrī ad stōm 7 in cōitate splenis fluxus melācholice ad stōz 7 sic de ceteris. Nōcūmētuz at digōnis quod frequēter est cā doloris stōi cognoscit ex dictis in p̄cedēti capitulo. Cognoscit autem dolorē aut materiā eius pmutari ad cerebz nervos cor iūcturas aut intestina ex sedatione doloris stōi 7 aduētuz lesionis in mēbro ad quod sit permutatio. s. scotomie paralysio syncopis doloris iūcturarum colicę.

Prognostica. P̄tmū dolor stōi nisi sit pendēs ab ulcere aut apate fm plurimū curat: extigit tamen medicum diligētē 7 expertū. Secūdū multa sensibilitas stōi cū defluxu materiē acutari ad ip3uz est qñq3 cā doloris intolerabilis pducens ad syncopi. Tertius. cū pmutatur ad cor qñq3 subito interficit. Quartū. cū plōgatur dolor stōi timendum est ne ducat ad apostema eius. Quintū. lz dolor stomachi multiplicet in p̄gnātibz 7 in quibz mēstua retinetur portēdit tñ aliqñ p̄focationē materię vaporibz aut vētositatibz eleuatio ad stomachū 7 ad diaphragma. Sextū. apud Aui. i. libro

mortis festine dicit q3 qñ apparet cū dolore stōi sup pedē dextrū quoddā simile vesice morit panēs in. xxvj. 7 ex signo illi^o est q3 appetit res dulces. Vesica enī illa quam debemus credere esse phlegmaticā simul cū appetitu rerū dulciū. s. vehemētis dulcedinis arguit dolorē stōi pendere a phlegmate acetoso: stōus enī p̄ternaturaliter dispositus appetit cōtraria. Sed crisis illa per mutationis diminuta arguit virtutē debile 7 materiā inobediētē ex quibus cū alijs malis signis que hic dēbent^{ur} supponere arguendum est ipsum esse moriturū. Statuit at sibi. xxvj. que est vna ex cretiscis morboz tropicoz licet possit mori 7 ante 7 post f3 diuersas circūstātiās. Septimū signū est si h3 dolorē vētris. i. stōi 7 apparet sup supciliū eius vestigiū 7 bethor nigrū simile fabe deinde sit vlcus tunc ipse morietur: 7 his quidē accidit subeth 7 multitudo somni ppter frigus sue egritudinis. Significat enī ex hīs materiā hūc facientē dolorē stōi esse frigidā 7 pmutari ad cerebz q3 sequit subeth: sit at bethor in cilio natura tēpante ex p̄fessione materiā ascēdentē ad loca ignobilia: f3 cū nō possit ip3uz nisi diminute expellere maiō pars eius ad cerebz pmutata iter ficit: vlcera vero q3 licet radicaliter frigida sit aduisione tamē p̄cipat 7 forte magis facit subeth multitudine ep̄illado q3 ppter frigus sue complexionis.

Almāso:

I cū dolore stōi adsūt tribulatio 7 angustia 7 nausea egro aqua tepida i potu est tribuenda 7 vt vomat precipiendus. Et si hoc non suffecerit venter ex biera picra soluat. Que. R. pulueris ro. ru. spice mastice. xilobalsami carpobalsami cinamomi xilocalie assari oium ana. 3. v. aloes scroten. sis duplum oium quod bene tritum misceas cum medicinis tritis 7 cum pāno sericino subtilissime cribellatis: quarum trituratio cum aloē secundo iteret cui⁹ dosis sit a pōdere duoz aur. vsq3 ad. 3. ij. Egro quoq3 quottidie detur panis in vino 7 succo mali granati in fusus 7 in sirupo acetoso de cydoniē. 3o. ar.

Diuidit hoc capm in quattuor partes. In p̄ma agit de dolore stōi ab hūore calido. In scda qñ ē a ventositatē ibi. Quod si cū dolore. In tertia qñ est ab apātibus ibi. Si aut cum dolore In quarta parte dicit eē opus medico erudito ad curādū dolo rem stōi 7 epatis in fine capli. ibi. Ad dolorē tamē stōi. P̄ima in quattuor. p̄mo ponit signa. scdo curam p̄ veniatim. ibi. Egro aqua tepida. tertio per seconem ventris. ibi. Et si hoc nō sufficit at. quarto per dietam sibi. Egro quottidie. De duabus p̄mis p̄bus dicit si cū dolore stōi fuerit tribulatio. i. p̄turbatio 7 anxietas stomachica 7 nausea. i. inclinatio ad vomitus pēdentes. s. ab hūo ribus calidis. s. cholera vīcillina citrina p̄assina 7 siliūbus egro aqua tepida ē in potu tribuēda. s. sex. 3. aut circa: huic tñ posset addi aliqd aceti ad icidendū 7 magis stimulandū expulsuam: aut. 3. ij. oxymellis simplicis si humor est grossior 7 viscosior: et p̄cipiendus est vt vomat digitū aut penā in oleo tepido inactum multotiens imponēdo in gutture dēnec exquiescāt mā enacetur. In tertia parte dicit q3 si hoc nō suffecerit ad curā doloris aut q3 vomitus nō possit fieri: aut q3 fact^{us} nō sufficit ad eradicaonem mēre vēter ē soluedus cū hierapicra dādo ex ea a. ij. 3. vsq3 ad. ij. aur. vna tñ. 3. aut vn⁹ aur. hominibz regionis n̄re cōiter sufficit. Et melius est vt ex l3 puluere p̄ficiant pilule vt facilius sumi possint: descriptio hec nota ē: 7 oia igrediētia sunt calida 7 sicca p̄ter rosas 7 sunt stōz p̄fortiantia: 7 nihil hic ponit solutiū nisi aloē. Et h3 hec biera l3 p̄ncipiū apud Aui. i. q. tertij caplo dē cacefia vt educat supfluitates stōi reseruatis humiditatibz inatis. Et ei⁹ cōferētia nō ē solū in cūone hūoris cholericis: f3 et phlaticis. 7 aliqñ hi pulueres cū melle p̄miscēt in modū electuarij: 7 pōt exhiberi ex eo. 3. j. 7 hūoribz existētibz imbibitis aut iuscatīs erit maior eius p̄ferētia q3 in forma pillularū. Credo tñ q3 in dolore pendente a cholera pura sibi magis obesset inflāmādo q3 iuuaret eūando. Detur itaq3 in cholera grossa aut in cholera mista cu3 phlate: imo et in phlegmate solo in stō natate iuscatato 7 imbibito optime p̄fert. In dolore aut p̄ugituo pēdente a cholera sub tili magis p̄ferret reubarbarū 7 myrobalani citrini: aut māna aut

castia cū decoctōe myrebalanorū citrinorū rīlobalsami. i. ligni balsami carpeobalsami. i. fructū balsami rīlocasie. i. casie lignee cetera nota sūt. Ultimo o: dīctā dīctā dīctā q̄ def panis infusus in vino. s. ruarū: 7 succo mali granati ad cōtēperādū caliditatē vini. 7 def ēt panis infusus in vino 7 sirupo acetoso de cidonīs. i. facto ex succo cydoniorū acetoso q̄ dīctā quantitatē succari 7 possumt hec oīa ad libitū inuicē permisceri.

Almanfor.

Quod si cū dolore ructū multitudō 7 extēsiō atq; singultus: egro electuariū diacymīnū 7 diacalamētū 7 alie cōfectiones que vētositatē dissoluere p̄sueverit: que in caplo de colica noiabimus dāda erūt. Libaria quoq; ei⁹ sint calagie 7 mutagenat cū semīnib⁹ vini veteris puri parū bibat 7 vīat motū 7 ingrediat balneū. Stomachus quoq; ex oleo d̄ neridē vt diximus in panno inuoluto vapozeatur.

Jo. ar.

In hac scōda pte curās dolorē stōi a vētositate. Primo ponit tria signa. s. ructū multitudinē extēsiōē. i. dolorē extēsiū singultū. s. sequētē vētositatē. Scōdo dat medicinas dissolūtes vētositatē. s. diacymīnū diacalamētū 7 cetera huiusmōi que dissolūt vētositatē de quib⁹ in caplo de colica dīct sicut est electuariū de baccis lauriantē tñ hōr carminātū exhibitionē pueriēs est vt p̄cedat cūo hūor ex quib⁹ vētositas generat vomitū aut sces su: 7 cibi sui sint sicut calagie. i. cibis qui sit ex pulmone corde 7 epate incisīs minutū 7 cū oleo frictis in quo post remotionē pte dictorū ponit parū aceti oua 7 parū croci: mutagenat. i. cibis qui sit in caziola aut sartagine p̄dūto cū semīnib⁹ carminātis: vētositatē sicut anisū ameo cymīnū 7 similia: parū vini veteris potis dandū est 7 nō in multa q̄titate. Exerceat stō ieiuno post cibum quiescat ingrediat balneū. s. aeris qui balneū nāle aut artificiale carminatū vētositatū: nō at balneū aque simplicis. Stomachus quoq; vapoze cū panno aut philtro infuso in oleo de neridē. i. de spica qui exp̄ssus optime 7 notabilis calidus stō pluries applicet 7 hoc fiat stomacho ieiuno. Placet mibi gratia clarioris doctrine p^o expedire materiā de dolore stōi ab omnib⁹ causis cōtingētib⁹ p̄ter q̄s ab aspanibus stōi dīnde d̄ apostematibus eius specialē faciā sermonē. Sed anteq; ordinē curā doloris stōi cū ipse multoties a vētositate cōtingat 7 sequat stōi inflationē placet de inflatione 7 rugitū aliqua sumat dicere. Est aut inflatio extēsiō alicuius partis a vētositate in ipsa cōprehēsa manētē geta. Rugit⁹ vō ē sonit⁹ vētositatis in aliq⁹ pte cōmote abiq; ipsi expulsiōe q̄ si a stō p os expelleret sequit eructatio. Si vō ab uestinis p anū sequit trula. Inflation aut distingui pōt s; magnitudinē 7 paucitatē extēsiōis s; rugitus distinguī s; q̄tita tem ei⁹ 7 dīam sonorū. Multiplicat enī ppter multitudinē vētositatis 7 loci angustia 7 ex oppositis cāis paucificatur: p̄pterea multiplicat magis in uestinis subtilib⁹ q̄ in grossis aut stō. S; ex parte soni q; grauis ē sonitus: cū ē in loco amplo sicut in stō: aut in uestinis grossis 7 ē acutus: cū ē in uestinis gracilib⁹. Itē aliqñ ē clarus cū vētositati nō pmisceat humiditas. Et ex opposita cā reddīt nō clarus: q̄ p̄pter claritā sonit⁹ in uestinis significat mūdificationē uestinorū aut exsecationē fecis. Quia cā i mediata inflationis 7 rugitus ē vētositas: opus ē vt cās vētositas absoluiamus. Quā aut vētositatis in stō 7 in uestinis ē duplex efficiēs 7 mālīs: s. malē 7 finalē philosophis relinquo. Et vterq; ē duplex corporea 7 p̄mitiua. Corporea duplex p̄ essentia 7 p cōitū. Quā dī efficiēs vētositatē ē caliditas diminutā: s. sexto d̄ accidētī morbo 7 3° colligit caplo p^o 7 13° tertij caplo de inflatione vētositas nō a forti calore multiplicat q; resoluit insensibiliter nec a forti frigore q; frigus phibet elcuationē vaporū 7 silt vētositates 10° tertij caplo de causis diminutionis coit⁹ caliditas 7 frigiditas sūt dīe vētositatis: iō in fortissimo calōib⁹ 7 frigōrib⁹ in macrocosmo nō apparet vētus. Silt p̄ngit in corpore nō s̄ro qd nec in forti calore pp̄ resolutionē insensibilē: nec in forti frigore phibēt siltationē vaporū aut vētositas generabit 7 si cib⁹ vī mā vētosabilis reperiat. Quap̄pter sit a caliditate me⁹ inter resolutionē 7 nō agētes ita vt agat s; nō resoluat vnde ex cibo vī būore de se nō vētoso dicta caliditas generabit vēto-

sitatē. Et ppter s; in corpore vētus vel sanis debilib⁹ multiplicatur vētositas 7 in fortib⁹ sanis minime vel parū s; vtant reb⁹ vētositas. Cōtra in fortissimo calore sicut febricitū multiplicat vētositas q̄ positio falsa. Scōdo si calor: fortis puerit mām in vapoze resōlōni isēnsibili ap̄tissimū cū nō sit trāsitus de extremo ad extremū sine medio erit deuenire ad mediocritatē s; vētositati p̄portionatā. Tertio calorū debili difficili⁹ ex humore vētositates generare q̄ vētositatē genitā resoluere s; facit p̄mū: s; facit scōz quap̄pter nō erit cā inflationis aut rugit⁹: sicut nec calor fortis. Quarto calor q̄sumcūq; dimīnūt i corpore humano puerit humidū in vapoze q̄ 7c. Assumptū pbat q; cū nullo calore corporis viuētis ē admista tāta frigiditas q̄ta reperit in aere hyemali p̄gelatē s; tñ ille pueritū humidū in vapoze ergo 7c. Et p̄stmat q; in moriēte tam in egritudinib⁹ acutis q̄ in chronicis multiplicatur aliqñ vētositas vsq; ad finē vite in q̄ calor dimīnūt vsq; ad gradū cū quo nō stat vita. Assumptū manifestū ē ex snia. A in caplo de sinocha 7 exp̄ientia cōprobat in tympanite. Ad p̄mū dī q; p calorē forte nō itelligit calor intēsus: s; fortis iustitiatū q; exigit tres p̄ditiones: p̄ma q; sit satis itēsus: scōda q; sit cōstabili multitudinē caliditatis: tertia q; sit forme humane bī p̄portionatus cui⁹ ē infirm: talis aut nō ē calor febricitū. Ad scōdū dī q; fiet trāsitus a sba humoris ad sbam vaporis p̄ mediū p̄portionatū gnātiōni vētositatis: Et p̄nter q; vētositas generabit si mā illa erit p̄portio nata gnātiōni vētositatis sic pbat aut mētia aut multū cibi de qbus ifra: s; tñ illa vētositas que erit mediū trāsitus ita cito in vapoze puerit 7 resoluēt vt nō possit facere inflationē aut rugitū cui⁹ p̄sideratio p̄tinet ad medicam. Ad tertij negat maior 7 dī q; s; sit maior distātia iter sbam hūoris siue cibi 7 sbam vētositatis: q̄ iter s; b; vētositatis 7 vaporis tñ mētia calidū ppter meliōrē applicationē ad cibū vel humorem q̄ ad vētositatē in ambitu alicui⁹ receptaculi p̄tendat: pōt facere p̄mū 7 nō scōdū: sunt et alie mīsiōes quas ḡa breuitatis omiūt. Ad quartū dī q; calor q̄sumcūq; remissus in iuuetute pueritū humidū in vapoze generatō ipm ex parte aquea. Et q; tñ nō sequit q; debeat generare vētositatē q; generat ex pte grossa terre alicui⁹ cibī vel humoris sicut nec in macrocosmo tēpore magni frigoris generat vētus: s; generat multitudinē vaporis aut si in corpore nō generet vētositas illa ēē modica non apta facere inflationē aut rugitū a medico p̄siderādū. Vētositas nāq; generat ex parte grossa terre: vapor aut ex parte aquea s; exhalatio ex pte ignea 7 aerea. q̄ p̄pter ceteris parib⁹ difficili⁹ ē ventum q̄ vaporē aut exhalationē generare. Et ad p̄stmat dī q; in multis egritudinib⁹ generat vētositas vsq; ad finē vite: imo ē post finē vite: nā corporea putrefcētia multoties iuuescunt 7 p calorē putredinalē vaporib⁹ 7 vētositatib⁹ elcuiatis 7 sub cute ab ei⁹ densitate retētis 7 p̄nter sequit q; calor tendētis in mortem pōt intēdi cū p̄tērit 7 p̄nter negat q; in s; casu dimīnuat: imo intēdit sicut qñ hō ē cōbureret itendit ad gradū cū quo nō stat vita. In moriēte aut ex tympanite credo q; vētositas nō generet ppter finē vite ob defectū caloris. Scōda cā vētositatis sūt cibi 7 pot⁹ nālīter vētosi: q; in ipsis ē humiditas c̄nea sicut vinū dulce turbidū. Itē oēs herbe recētes. Itē oēs fructus humidis: ex nō humidis sūt auellane 7 castanee. 7 ex piscib⁹ cancri 7 oīa p̄chilia. ex leguminib⁹ fabe faseoli cicera lēces: itē mel. p̄tingit at q; aliqñ cibis sit vētosus s; velox mor⁹ eius de stō ad uestina vī de uestinis ad ep̄m aut velox descēns ei⁹ ad ex facit q; nō multiplicet ex eo vētositas nisi forte modica. Tertia cā ē res supuentens debilitās digōnem dato q; in se sit fortis neq; sūpra sit res vētosa sicut potus aq̄ frigide mor⁹ 7 ordinar⁹ coitus accitū animi molesta. Et multoties sit frigus supuentis corpori exteri⁹ cā inflationis 7 rugitus vētositatis ex q̄ replet corpus: p̄pterea q; debilitat caliditatē operatē in mā 7 facit opationē ei⁹ mediaz. Id minūtā a cōplemēto digōnis ei⁹ cui⁹ opatio ē digō humiditatis 7 medietas opationis ē vaporatio. Quarta cā ē aliqñ cibis calidus 7 p̄prie suscept⁹ in stō calido q; patiens a caliditate ip̄p̄portionata p̄ter modū euaporat aut forte ipse sui caliditate aliquas humiditates qbus obuiat in vapoze grossos 7 vētositates cōuertit: vnde piper cymīnū allea 7 h̄mōi sunt frēq̄nter cā multiplacate vētositatis. Quinta cā ē vacuitas stōi a cibo vī calor nō in

genies cibi circa que se couertat couertit sup humiditates q sunt in stomacho vel intestinis ipsas couertentes in fumū vapores et vefositates ppter ea in fame multi icurrūt torziones rugit et eructationes et quadoqz inflationes et quadoqz ppter caliditatem expedita a cibo mouent virtutes nales et mouetur aer effusus in spacijs et mouet cū eo residuū vaporū humiditatum et sicut vefositas. Sexta cā sunt egritudines splenis et multiplicatio melie que ventosā et facit rugitū et inflationē tam stō pleno qz vacuo: et est deterior vefositate phlatica lz vefositas phlegmatica sit plurius enentus. Quod aut melia ventosetur habetur tertia pblematum, pblemate pmo et quarta pblematum pblemate tertio et ad hanc reducitur melia mirachia que ē cā multiplicationis vefositas: tū debilitando digestiua: vnde cibus ventosus. tuz qz melia precipitat ad stōm et intestina ex qua vefositas generatur. Septima cā est multiplicatio phlegmatis in stō et intestinis quod ventosatum ē cā rugitus et inflationis et vehementis doloris stomachi et intestinoz. Cholera et grossa ventosari pōt sed minus qz melia et melacholia rarior qz phlegma lz vefositas melacholica ceteris sit deterior. Cause aut corporee remotiores sunt debilitates digestionis male complones vlcera apata oppilationes raritas texture et similia. Et cause pmiue sunt inordinatus regimen in sex rebus non naturalibus et annexio cuius rememortatio in curis iam dictis precessit.

Signa. Inflatio et rugitus cogiscunt et relatu egri. Sed cause sue si sint pmiue sicut cibi inflatiui potius aque et similia cogiscunt qz scit qz cibi illi sunt inflatiui et qz quicqz sumunt sequit inflatio et rugit: et sic de singulis causis pmiuis et qz bono regimine obseruato non sequit huiusmodi. Itē qz hec accidētia sunt leuia et facile sedant vt puta homine eructare bis aut ter: diuinitio at caloris cognoscit plesione digonis etiā bono obseruato regimine: hūiores at peccates q sunt mā vefositati cognoscunt p ipsoz expulsiōe vomitu aut secessu: per sapore eructationis et alia signa sepe supius dicta. et apud Aui. dīa iter in flatone melacholia et illa q ē ex hūoribz malis crudis ē qz inflatio melie ē cura siccitate: et alia cum humiditate.

Prognostica apud Aui. Primum qm multiplicat inflatio in venteribz pualēctis indicat puerfione. recidiua: significat. n. obilitate digestionis: vlt māsa vefosa biles quoz quodqz sufficit ad recidiua: mō nō fuerit ex pte cibo: ruz. Secundū plurimum egritudines Almeriachiat. i. mirach et mesenterij sequit vehemētē caliditate stōi et oppilationes vlt ruz cibi ad corp: quare reddit et retinet in pib stōi et corup: facit eructationē acetosaz: et accidit vomitū stupefaciens dētes cibo acetosato simul cū melacholia euomit p pūpe si cōicat splen et est egestio hūida. i. liquida chilo nō potēte transire ad epar et in grossa sanguis: qz tēdit in melacholicū: et qnqz ē illic apā facies vaporē melacholicū et facit euēit meliā qz dē mirachia. Vbi vō esset vehemētia caliditatis stōi: et splen nō cōicaret fieret potius corruptio cibi ad fumosus. Cura doloris stōi a mala cōplectione sine mā curat cū pūis exterior et interi applicitis tā cibilibus qz medicinalibus. Ex herbis g in calida cōcedunt lactuca endiuia portulaca cucurbita et similes. Ex granis miliū panicū hordeū spelta lētes et similia aut iboz lūsch. Ex carnibz alcubu gi. i. pdices et alduragi. i. turturis et similes. Ex piscibz pui petro si et similes bñ cōditiōnati et pprie elici in aceto et cōcedit lac et p pzie acetosus et maxie de qz extū ē butyrū. Itē pcedit aqz frigida et pprie his q ex potu et lēdi nō cōsueuerūt et nō cōsuetis aqz volentibz potare vinū dat apud Rasiz pmiū cū vino granatoz: aut cum sirupo facto ex succo cydonioz acetosoz. Ex medicaminibus cōuenit sirup acetosus simplex rob de acresta de cidonij de granatis et similia satis nota. et ex troscis troscici de spodio et similes et exteri frigida apparet. et si pēdeat a frigiditate calida actu et potētia interi et exteri sunt applicāda sicut diagalanga diatriopipeon et silia. Si vō a siccitate humectet q̄litate et sub stāntie interi et exteri et balneū aqz dulcis ē puenies et pot vni elusdē ant notabilis lymphat: et lac et iura pigua pulloz pueniunt et similia. Si vō pēdeat a mala cōplectione cū mā aliunde stō cōicata erigunt sex intētiōes. Prima euacuat. Secū diuertit. Tertia regit mēbz mūtēs. Quarta stōm suscipiēt. Quinta curat

accidētia. Sexta ordinat obilitē regimē. Vbi vō dolor sit p essentia in stō solū erigunt qnqz ex suprascriptis: nō. n. op ē regere mēbz mūtēs et hec intelligunt vbi dolor nō sit tant vt ordinē cure puaricet lz vbi modū excederet. Prā itēno ē doloris sedatio q sedato recto ordo curationis psequēdus ē et intētiōē sup scriptā q dolorē vere sedat cās remouēdo. Dolor vō si fortis et intolerabilis fuerit ab initio: sedat cū anodinis sic cū sacculis ex floribz camemille helilori rof apsinthio et similibz q sacculi pnt calefieri sup latere calido aspsō vino: et stō applicari: aut infudatur in aqz calida cui parū vini sit admistū et expsi obite calidi stō applicent. Silr sacculi ex fursure atrimēto milio et sale sūt pstantes et pprie si vefositas sit in cā: vesice qz plene sctōtione huius modi anodinoz obite calidā sūt pstantes. Silr philtia in ea infusa et expsa sup toto stō applicita: op. n. ē vt magnā pte occupet vntiones quoz et emplastra eiusdē intētiōis post somētatiōnem applicite sūt pstantes. Sed his nō sufficiētibz ad sedationē dent stupefaciētia: sicut in cā frigida filoniū a. 3. s. vsqz ad vnam cum paucō vino suauī distēperatū. et in cā calida tmdē regi de scriptione Nicolai cū aqua zucarata distēperata aut vna pilula de cynoglossa et frequēter cōsueui cōiungere stupefaciētia cū solutiuo: vt simul vera cura et mēdosa psciat sicut. 3. s. pilularū de cynoglossa cū. 3. ij. alefanginarū et cā phlegmatica aut cū tmdē aloes loti i cholera grossa aut mā mista ex cholera et phlate aut cum. 3. ij. pilularū indarum in melica: et si nō haberent pilule de cynoglossa ponant cū suprascriptis. g. ij. opij et tāndē croci filoni cum cum diaphinicone et similibz fm desiderium patientis.

Sed p cura ordinaria pmo debemus ordiri ab eūone: g. pre mutai clistere lenitiū si fuerit stipticus: postea pcpia vomitus si naucauerit: et sit facili ad vomitū: hic. n. ē pmpior ad educēdū māsa q sunt in stō qz vtrio solo. Ad tū inchoadū ē cū forti bus sed cū leuibz sicut cū ipositione digiti aut pēne in ore aut cū sūptione aqz tepide cū aceto aut oxymelle simplici et silibus semper adiuuādo cū ipositione digiti aut pēne in ore et hoc nō sufficit ad curā: soluat vter cū leuibz si mā stō nō aliunde cōicetur sicut cū castia māna aut reubarbaro mā ante cholericā subuli.

Si vō cholera fuerit grossa aut fuerit cholera mista cū phlate soluat cū hiera picra aut in forma pillularū: aut in forma electuarij pcpue si fuerit imbibita aut iulcata. Et phla cū pillulis alefanginis aut stomacis. Et melia cū sene et epithymo et myrobalanis indis. Si vō mā aliunde deriuat soluat cū fortioribus pprijs tā mēbz mūtētē qz recipiēt et cū hoc eligētibz māam peccantē sicut cerebro aut alijs mēbris cōicantibz māam cholericam dent pillule auree: s. 3. misce cū tertij pte myrobalanoz citrinorū. Aut mā exite phlatica pilule cochie aut hiera cōposita. 3. et possūt pmisceri cū myrobalanis kebulis et diaphinicone et ad hāc intētiōnem. Et si mā fuerit mista dent pillule aggregatiue et mā exite melica pillule ide qbus pōt pmisceri myrobalani indis in modica q̄titate: semp. n. cū his exolutibz mēbz mūtētē in dispōnibz stōi aliqd stipticū stōi pfortatū ne facile recipiat māam aliunde ad ipm veniētē sicut reubarbarū myrobolani et silia: et ē meli in pñ nōndū digesta mā icipere cū medicinis bñdictis leuiter soluētibz nisi vter difficulē soluat. Digestiua at in mā cholericā stili sūt sicut sirup de acresta et granatis de cydonijs acetosus aqz endiuie maxie vbi epar cōicet. Et in cholera grossa aut cholera mista cū phlate sirup acetosus oxymel simplex: sirupus de mēta de apsinthio cū ags endiuie apsinthij et silij et mā exite valde grossa aut viscosa oxymel cōpositū sgliticum cū aqz apsinthij praxij et silij. Et in mā frigida nō viscosa mel ro. 3. in mā melancholica sirupus de epithymo et de fumo terre: si fuerit adusta cū aqua buglesse scolopendrie et silij. Sed digesta materia eradicetur cū fortioribus. Phlebotomia aut conceditur vbi timetur aduentus apostematis aut vbi sanguis esset in cā sed maxime fiat ex vena deserviente mēbz mūtētē. Si vō nullū esset mūtēs fiat ex basilica. / Secū vō intētiō. s. diuersio per fricaciōnibus ligaturis vefositiōnibz clisteribus caput purgij et sic de singulis diuertentibus tam a mēbz mūtētē qz incipiētē. Tū aut interest eligere diuersiones pprias fm vñ quodqz mēbz mūtēs tā cū eūone qz sine. Clysteria tamē sunt

cōis iuuamenti tam respectu stōi q̄ respectu culuscūq; mittētis. Tertia aut̄ iuentio. s. regimen mēbri mittētis tribus perficit. s. eūone sibi p̄pria. vnde si matrx ppter retentionē mēstruorū fuerit in cā puocetur nisi sit p̄gnans. Quod si p̄gnans fuerit educantur mēa a matrice ad stōm deriuatē vomitū aut secessū: neq; p̄stringantur in stō sicut pleriq; faciūt p̄pterea clisteria abstergeant et leniētia pueniūt: sumat in potu sirupū acetosū 3 uccarū aut mellinū. Lauendū tamē ē a phlogia q̄zū ē possibile et medicinis exoluentibus et puocantibus in ceteris pcedatur sicut in nō p̄gnantibus. Similiter sanguis hemorroidalis puocetur si eius retētiō fuerit in cā et sic de ceteris. Qualiter aut̄ a matrice et singulis mēbris mittētibus debeat eūari: patuit in p̄ma intētiōe. scūdo remouentē nocumenta mēbroz mittētium. s. male cōplexiones cū iterus vel exterius applicitis fm exigētā et oppilationes et sic de ceteris nocumētis et cū eisdem virtutes ip̄oz confortetur. Quarta aut̄ intētiō. s. regimē stōi recipientis p̄ficatur p̄mo euacuādō cōtēta in eo vomitū aut secessū si fuerit cā doloris. Secūdo dyscrasiam eius corrigēdo et simul ip̄m confortando cū p̄p̄is moderata stipticitate participantibus. Tercio dolorem sedādō cū anodinis aut stupefacientibus de q̄bus antea parum dictū fuit: inferius aut̄ describam p̄pria ad hāc intētiōē.

Lurent aut̄ accidentia iuxta q̄ntam intētiōē. s. instantia vigiliarum synopsis et silia fm ip̄oz exigētiam sicut dēn fuit in capitulis p̄p̄is. Sed p̄ sexta intētiōe. s. regimine sex rerū nō nālūm declinet aer in p̄rium dyscrasie: stomachus tñ satis calidus teneat sicut ē necessarium in passionibus mēbroz neruoz: magis tñ in dyscrasia frigida q̄ calida. Sst̄ cibū et potus declinet in p̄rium dyscrasie et sit paucus in quantitate boni chimi paucarū supfluitatū facilis digōnis velocis penetratōis et gustui delectabilis et p̄p̄ius in p̄fortatione stomachi et sedatōe doloris eius sicut pellicule in fr̄se stomachoz gallinari et nō comedat aut bibat nisi pcedente cibi digōne celebrata nō tñ famē toleret p̄cipue si a cholera vel melia contigerit. Somnus sit plurius et dormiat quādo pōt maxime enim inuat in sedatione doloris. p̄curentur eūones a natura isthūte: et venter teneat potius lubricus q̄ strictus. Nō coeat nisi nālūter multum stimulatus. Exercitet stomacho ieiuno. Post cibum gescat: sit speras et gaudens: iram tristitiā timorē et huiusmodi accētia molesta fugiat.

Cura doloris vēosi. Exigit quatuor intētiōes: Prima remouet causam tam factiā q̄ cōfortatiā ventositates. Scda vēositatē carminat et stōm cōfortat. Tertia corrigit accētia. Quarta ordinat debitū regimen. Si ergo causa ventositatis fuerit debilitas innati caloris cōfortetur cū exterius et interius applicitis: sicut cū pelib² et faculis stō applicitis d̄ quibus supra in debilitate digestiue. Lauendū tamē est maxime cū corpus est extenuatū ne p̄ter modū calefiat: et enī forte calor intendere et gradualiter forte diminueret in q̄sto et humido et sp̄ritibus resolutis: et sint hec calida p̄fortatiā tam p̄p̄ietate q̄ stipticitate tēperata: sicut vinū bene p̄ditionatū aromaticū 3. ro. dia galanga p̄fectiones magne sicut triaca et mithridatum. Si vō cā fuerit cibū et potus vēosabilis aut potus aque et silia extrinseca remoueant et inducat regimen p̄rium. Et si appetitus egreditur in cibū sua frigiditate nocentiē corrigit cum calidis carminantibus ventositatē sicut diagalanga diacymnū sumptum in p̄ncipio mēse. Aut ipse cibū corrigit cum aromatibus calidis: sicut galanga pipere. 33. et similibus. et contra si cibū esset calidus sumendus in stō calido sumant in p̄ncipio mēse diarodō triasandalos et similia. Aut corrigit cibū calidus cum acresta vino granatoz et similibus: et si cibū sit habens humiditātē extrinsecam paulatim ericetur in ymbria aut sole fm q̄ res ericā de habent plus aut minus de humiditate extranea: et fm diuersum modū sbe. vnde vne et fructus ericcent in sole: et violē et silia tenuis sbe ericcent in ymbria. Si vō cā vēositatis fuerit cibū calidus agēs in humiditates in stō aut intestinis reperitas: aut q̄ calor in stō vacuo a cibo expedit p̄uertit se circa eas: dem aut q̄ vapores humiditātis coniunguntur cum aere etiā a calore cōmotor: opz illa supflua a stō et intestinis euacuare: potestā dyscrasiam stōi fm exigētiam corrigere. Si vō cā ventositatis fuerit materia in stō congesta euacuatur vomitū aut secessū.

Si vō fuerit aliunde ad stōm deriuata curetur sicut dictum fuit supius in cura doloris stomachi a mala cōplone cum materia aliunde deriuata. Scda intētiō. s. carminatio ventositatis et ipsius educio perficitur p̄mo leniēdo ventrem vt sit via libera vēositati cū clisteri et brodio pingui oleo cōmuni aut anetino et ij. 3. mellis: aut exhibeat. 3. j. pilularū alefanginarū aut de hiera simplici postea carminetur vēositas exhibēdo diacymnū 3. diagalanga diatriompipereon electuariū 3. de baccis lauri: aut exhibendo decoctionē ameos cymini siseleos rutte baccarum lauri galange carui dauci anisi et silium cū melle ro. aut orymelle et pilule iste sunt p̄stantes simul soluentes et carminantes ventositatē. R. pilularū alefanginarū. 3. s. speclerū diacymni galange castorei ana. 3. s. forment pillule et exhibeat stomacho ieiuno. Similiter galanga. 33. arist^o ro. 3. edoaria singulariter aut p̄mū cū vino potenti antiquo exhibita. s. a. 3. s. v̄qz ad vnam cū. 3. j. vini sup̄scripti. Et castorei a. 3. j. v̄qz ad. 3. s. cū pauco aceti potius aut cum panco orymellis simplicis ē mirabile. Ex applicitis exterius ē vinctio ex oleo rutaceo de spica laurino de liera et similibus aspergendo sup locum inunctū aliquē ex pulueribus sup̄scriptis vel cū oleis sup̄scriptis cōmiscendo. Et cum oleis sup̄scriptis aut decoctione rerū sup̄scriptarū carminatiū vēositatem pōst stomacho fomētari cum philtro spongia lana et similibus in sup̄scriptis oleis aut decoctione debite calidis infusis debite exp̄sis et applicitis postq̄ applicationem ter aut q̄ter vngatur cū aliquo ex sup̄scriptis et emplastrū de baccis lauri ē in hac d̄positione p̄p̄ium. Item cū melle et lana grosso modo incisa: et pluribus sup̄scriptis carminantibus ventositatem sit emplastrū cōueniēs: et balnea mineralia laudent et vinctio vētris et castoreo dissoluto cū oleo antiquo aut aliquibus ex oleis sup̄scriptis est mirabile et vaporatio cū milio torrefacto et vbi nō potenti asperso est pueniens in doloribus a ventositate paucā et subtili. Et ventosa magna sine scarificatione vndiq; cōprehendens vmbilicū sic dimissa hora d̄midia et longiorē tempore est mirabilis in sedationes doloris ventosi. Corriganur accidentia iuxta tertiam intentionem fm q̄ fuerit expediens.

Sed p̄ quarta intentione aer declinet ad calidum et teneatur stomachus cum panis notabiliter calidis. Sit parcias in cibo et potu. et vinum eius sit antiquū et mediocri saporis et vīnositas. et in dyscrasia multum frigida sit notabiliter vīnosum. Et cibi declinet ad calidum et sicum. allea cocta in consuetis sunt sublimia aromata sint huiusmodi. R. cinnamomi. 3. s. 33. galange piperis ana. 3. ij. croci. 3. j. miscet. Et reliquum regimen sex rerū nō naturalū obseruetur vt supra: et ex his facile patere pōt cura multitudinis eructationis.

Cura autem particularium dolorū de quibus supra perficitur vt infra. Si ergo dolor fuerit ppter tractum materie ad stomachum cholericę aut melancholicę tēpore famis. Primo huiusmodi materie cūentur vomitū aut secessū. s. per eam regionem que videatur habiliōr et quā natura magis temparat. Secundo materie ad aliam regionem deriuentur. s. ad intestina cum clisteribus et similibus aut ventose sine scarificatione super splene aut epate ponantur vt prohibeant raptū materie ad stomachum. Tercio stomachus confortetur ne recipiat cum interius et exterius applicitis vt cum diarodon aut aromatico ro. et similibus fm humoris et dyscrasie exigentiam semper per horam aut mediam ante cibum sumendo aliquid ex sup̄scriptis prohibentibus tractum materie ad stomachum: aut bucellam panis infusam in vino granatorum acresta aut vino cydeniorum acetosoz: cholera repente ad stomachum: sed melancholia repente aromaticum ro. aut bucellam panis in vino nigro stiptico infusam. Et cibentur tempestiue vt potius p̄ueniant famē q̄ fames p̄ueniat eos. Et tempore doloris vomitus puocetur cibo existente in stō vel non existēte vt humor edacatur vel p̄curetur eius exitus per inferius.

Cura autem reliquorum dolorū particularium per essentiam aut per cōitatem perficitur eisdem sex intentionibus que superius dicta fuerunt in cura doloris a mala cōplone cū materia: nec opus est in his singulariter fm vnaquāq; speciem sermonem prolongare.

Cura autem doloris stomachi pendentis a causa punitiva est ut primo causa punitiva remoueat et nocuimentum per ipsas impresum: et inducatur regimen contrarium. Secundo stomachus confortetur cum propriis moderata simplicitate participantibus.

Tertio corrigantur accidentia. Quarto ordinetur regimen in contrarium nocuimenti in stomachum per causam punitivam impositam. Quod si dolor ad membrum ignobilius ipso permittitur sicut ad iestina aut ad iuncturas et similia adiuvetur illa permutatio fricando membrum illud aliud ad quod permittitur et vias aperiendo ut facilius fiat permutatio. et breuiter oibus alijs ingenijs adiuuandis permutacione illam. Si vero permittitur ad membrum nobilius sicut ad cor cerebrum et similia impediatur illa permutatio trahendo ad contrarium cum phlebotomis et vesicationibus tam cum scarificatione quam sine et ceteris modis diuersionis tam cum euacuatione quam sine. Et membrum illud ad quod sit permutatio confortetur ne recipiat vires inter mede clauduntur. Huius vero subiungenda quaedam medicinas proprias in cura dolorum stomachi incipiendo ab eis que sumuntur ab intra. Terebinthina supra cum vino potenter calido aut si post est sumptioneque vinus bibatur in doloribus proprie pendentibus a causa frigida dosis eius est ab. ʒ. j. vsq. ad. ʒ. j. ʒ. j. Similiter aqua vitis. ʒ. j. vel. ij. confertur in causa frigida potenter. Auicenna dolor qui accidit post cibum et non sedatur nisi vomitus est dolor malus. et rectius quidem est ut sumatur omni die aliquid mellis antecibum et ut consideres causas illius ex eo vomitus. i. ex eo quod vomitur et eadem illud quod est euacuare ex infusione aloes et similibus secundum exigentiam humoris peccatis. Unde administra troiscos stelle qui valent ad dolores stomachi qui recipit superfluitates expulsas a reliquis membris ad ipsum. et ex eis que confortant hoc est ut sumas olibanis masticis nigelle ameos corticum fisticorum viridiu xilalo es crudi ana partes equales conficiatur cum melle emblicorum et sumatur ex eis omni die ante cibum quantitas. ij. ʒ. vsq. ad duos aur. et confortet ei administratio coriandri et sirupus granatorum cum menta. et ex eis que confortunt doloribus stomachi cum proprietate per se testatur Galenus sunt cutes storum gallinarum et melius est ut sint prius loti cum vino odorifero et postea exicate et puluerizate et sumatur cum vino et radix peonie sumpta et semen eius similiter confortunt cum proprietate ut corallus suspensus ad stomachum ita ut tangat os stomachi. Effectio troiscorum stelle secundum Almasore qui dantur ad dolores stomachi profundos et difficiles. ʒ. spice masticis cinnamomitis squinatis castorei myrrhe piperis madragore seminis hyssopitami apsinthij aloes opij oliu ana. ʒ. x. formetur troisci et datur in potu. ʒ. ij. cum vino et sunt de vltimis Rasis tunc in Almasore ponit aliam descriptionem troiscorum stelle ad quam ingrediuntur terra sigillata quae extinguitur esse stella et troisci de rosas et eadem sunt ad eandem intentionem. Hippo. medicamen confortans stomachum et fugas dolores et facies accelerare digonem. ʒ. galange masticis ligni aloes cinnamomi seminis myrti ana. ʒ. ij. eufragie anisi ana. ʒ. ʒ. corticis exterioris fistici olibanis rosarum ana. ʒ. ij. spice. ʒ. j. salis gemes. ʒ. ij. iuleb ro. ʒ. ij. dosis a. ʒ. j. vsq. ad. ʒ. ʒ. stomachi ieiuno. Aliud valens ad dolores stomachi ex grossis humoribus sepultis in stomacho et villis eius et proprie senibus et tepore hyemis. ʒ. baccarum lauri anisi an. ʒ. j. piperis. ʒ. ʒ. galage ana. ʒ. ij. masticis myrrhe ana. ʒ. ij. oxymelthos simplicis ʒ. j. misce Gal. medicamen valens ad dolores fortes et reliquas egritudines stomachi fortes. ʒ. triu piperis spicenardi. ʒ. ʒ. rosarum florum camemille squinati cetauree aristol. ro. an. ʒ. vj. ligni aloes. ʒ. ij. conficiatur cum melle in quo cocta sint mastix et gariofili dosis. ʒ. ʒ. cum aqua calida. Aliud conferens ad dolorem stomachi et epatis remouens putredinem ab eis ex caliditate et acuitate cholere citrine faciens digerere cibum et confortans ea. ʒ. ro. ru. ʒ. x. Troiscorum diarodoli quiritie an. ʒ. ij. gariof. calai. aromatici spodij mastice ligni aloes an. ʒ. ij. triu sandalorum. ʒ. ij. seminis portulace scariole seminis cium mundator albarum margaritarum rasure eburi dragagati gummi arabici ana. ʒ. j. capshore. ʒ. ʒ. cosice cum sirupo ro. dosis. ʒ. ʒ. cum aqua calida ut frigida. Medicamen sanans omnes langores stomachi omnes eius virtutes confortans fluxum et vomitum sistens quo nullum est prestatum. ʒ. masticis ligni aloes myrrhe cinnamomi an. ʒ. v. corticum exteriorum fisticorum gariofili ro. spice ana. ʒ. ij. eufragie. ʒ. ʒ. coralloz alborum et rub. ana

de his duobus ad pondus omnium suprascriptorum siruporum. q. suffic. Ex solutiuis convenientibus sunt pilule alefancine pilule stomatice quarum sunt plures descriptiones apud Mesue. his potes addere sene epithymi pilulas idas per educatione melie aut alia solutiua simplicia et coposita secundum exigentiam necessitatis. Nunc subdas medicinas exteri applicandas tam calidas quam frigidas alterantes resoluentes confortantes dolorem sedantes tam per proprietates quam manifestas qualitates. Calefactorium ad dolorem stomachi frigidum cinerem calidum et imple paradisem et super asperge cinas origani aut apsinthij et superpone panum subtilē bene ligado et applica loco dolenti aut fac facculum secundum quantitatem doloris quem impleas. huiusmodi et applica dolenti. Sunt etiam experta calefactoria sicca ex sale milio surfuribus floribus melloti apsinthio origano et similibus secundum exigentiam. Item calefactoria humida ex decoctione rosarum coriandri preparati apsinthij spice origani florum camemille melloti et similibus calidorum aut frigidorum confortantium aut ventositates carminantium secundum exigentiam necessitatis que possunt applicari cum spogyo phlitis aut vesicis post quarum amorem subsequatur emplastra vnguenta aut cerata secundum exigentiam fomenta etiam cum oleo de spice aut masticino aut laurino rosaceo aut camemillino de apsinthio et similibus sunt prestantia vnguentum confortans stomachum remouens oppilationes dolores et ventositates. ʒ. olei nardini ʒ. j. bulliat cum sanfuo trito ebullitione vna postea adde cere. ʒ. ij. et fiat vnguentum addedo masticem myrrhe terebinthine laudani ana. ʒ. j. vng. et suprasperge puluerem anisi et rosarum et superimpone caldella lane luccide pano lineo subtili inuoluta debite calida. Aliud in causa calida. ʒ. olei rosarum olei myrtini olei cidoniorum an. ʒ. j. rosarum rubearum coralloz ru. an. ʒ. ʒ. masticis olibanis spice ana. ʒ. j. acetum modicum cere. q. sufficit fiat unctio mollis et si opus est arcere vomitum superasperge puluerem rosarum granatorum et galiam musc. Aliud conferens resoluens ventositates carminantes et secundum exigentiam extensum superpetia applicetur. Item placemula cocta debite calida scindatur per medium et superaspergatur oleum aliquod debite calefactum virtutaliter calidum aut frigidum confortatiuum resolutiuum aut ventositatis carminatiuum. et similiter pulueres ad eandem intentionem secundum exigentiam necessitatis bene incorporando et applicetur et hec occupet magnam quantitatem ventris.

De apostemate stomachi.

Alia Rasis in hac tertia parte superius diuisa ponit curam doloris ab apatibus stomachi opus est ut manum de apatibus stomachi breuiter percuramus. Est. n. eorum investigatio primarie medico necessaria. Quid nois et quid rei apatis stomachi sint satis nota. Species sumpte a causa mali in qua sunt: quia apostema aliquando fit in ore stomachi aliquando in fundo aliquando in parte anteriori versus ventrem aliquando in parte posteriori versus dorsum difficulter cognoscibilis quia a tactu sunt remota: nisi forte in macilente et cum forti compressione. Item quedam sunt in tunica exteriori quedam in interiori et quoniam occupant totum stomachum et sunt mortalia quoniam parte: Sed ex parte cause efficientis humoralis hoc modo distinguantur: sunt enim aliqua calida ex ipsis sanguinea vel cholericum aliquando frigida phlogica vel mlica primum tunc sunt mista. Et mlica quedam sunt a materia non adusta quedam ab adusta et sunt de genere cancroz. Cause autem eorum quedam sunt primitiue sicut casus et percussio violente medicine et proprie exolutes aut vomitum prouocantes stomachum inflamantes et excedentes. Similiter cibi mali ex omni genere de quibus supra. Corpore vero sunt vomitus frequentes et laboriosi dolores prolongati et proprie cum corporis repletionem et cacochumia: et de causa secundum plurimum generant apostemata calida per viam de fluxu. Apostemata vero phlegmatica igitur possunt generari per viam de fluxu et ex causis suprascriptis: Aliquando tamen paulatim congeruntur debilitati stomachi digestiua et expulsiua: et proprie cum hominum comedit et ociatur et interueniunt relique cause multiplicantes materias grossas: et eas in vasis et visceribus coarctantes: mlica vero raro fiunt incipiendo frequentius permutando ex apostematibus calidis et proprie sanguineis etiam aliquando sed rarius ex apostematibus phlegmaticis.

Signa. Sunt p̄lo cōia siē dolor p̄tinu? lōgo tēpore p̄se
uerās q̄uis regimē fiat bonū: minor tñ in ap̄a
tib? fr̄is grauitas notabilis: s̄z minor in cholerico tūor sensu p̄
cept? z male tolerat cōpressionē nisi ap̄a sit posteri? tēsiō z duriti
es: z maior in melācholico z sanguineo minor i phlaticō z cho
lerico. febris cōtinua l̄z remissa in ap̄atib? fr̄is lexio digōnis aut
appetit̄s aut virūs q̄z. Sextus nō tolerat cib̄s mediocris q̄ti
tatis nedū q̄ magne pp̄ie si ē in it̄iori tunica: q̄z q̄unq̄z cib̄s
cōprim̄ ita vt sentiat molestia dolor ingetudo dum in stō est z
quousq̄z exierit z q̄to cib̄s ē maioris q̄t̄itatis grauitatis duri
tici acuitatis tāto magis molestat ita vt cogat virtus nisi multuz
defecta sit cū vomitu vel secessu expellere: possēt̄ cib̄s esse ita
leuis ita paucus z remittēs malā cōp̄sionē stōi vt parua infer
ret molestia z retinere. **Signa** vō sp̄z distinctarū ex p̄e caus
e m̄ilis in qua funt q̄z si ē in ore stōi dolor ē magnus z p̄pe sta
tim post assumptionē cib̄i: z tumor p̄pe malū granatū nocumen
tū appetit? magnū cū frequēti nausea subuersione z vomitū: z ex
p̄comit̄atib̄s frequēter sunt sp̄asm? cū alienatiōe si ē caliduz: vel
cū subeth z stupore si ē fr̄m. Itē frequēter sequit̄ pulsus cordis
frigiditas extrēm̄itātū sudor frigidus z tremor cordis z synco
pis z sūt valde mala. Si vō sit in fundo stōi dolor ē minor z ex
creuit nō imēdiate post cib̄i s̄z p̄ horā post ei? sumptionē tūor
z dolor p̄pe vmbilicū p̄ duos digitos aut tres aliqui dēlindas ma
gis versus dextrū: aliqui versus sinistrū z magis ledit digō q̄z ap
petitus. Si vō sit anteri? magis subiaccit sensuē z dolor in p̄te an
teriori sentit̄ z nō tolerat cōpressionē. Si vō posteri? e contra z
dolor sentit̄ posteri? Si vō sit in oib̄s partib? sūt accētia in oi
bus partib? cōia. **Ap̄ata** calida significant p̄ inflammationē totū
z aduersionē q̄ cōicat ori? lingue. Et vrina z egōnes sunt p̄lm
cū tinctura z alijs signis argutib? caliditate. Dolor int̄sūs pū
gitivus si fuerit a cholera z ext̄sivus z grauius? Si fuerit a san
guine febris int̄sā q̄z mēbrū nobile z vlcinū cordi. Alienatio p̄
pter vapores ascēdētes z magnā colligātā cū cerebrō p̄ nervos
descēdētes ad stōm a q̄rto parti nervoz cerebri: corruptio colo
ris z pulsus redēs in serinū. Frigida vō phlatica significant do
lor p̄seuerās remissus it̄ ingetudo z febris remissa nisi ap̄a
puret q̄z raro accidit: non. credo ap̄a notabile nobilis mēbrū
vicini cordi a febre cūari. hūiditas lubrica. fluida in ore color
albus cū paliditate: paucitas situs malicia digōnis z paucitas ap
petitus. **Albēlica** vō significat durities pulsus corp̄s extenuatio
granitas notabilis color z lingua fusca lōga duratio: z p̄cesserūt
ap̄ata calida sanguinea fm p̄lm z aliqui phlatica: raro. n. sit inci
piēdo: multitudo varietatis duritiei a duritie alioz ap̄atum stōi
cū cetera nō euacuent̄ a duritie quadā z tēsiōne: s̄z hec itenfiō: z
manifestio z magis sapiēs nām duritiei q̄z tēsiōis. Alr multi
tudo varietatis duritiei q̄z durities sua ē valde difformis cū nō
vniformiter oēs partes indurent. Si vō fuerit cācerosū p̄ter su
pra scripta ad sūt dolor fulmineus: situs itenfi: febris notabilis:
z inflatio z multa accētia timorosa: de q̄bus ē. z cū vlcera emi
titur virūs fetēs z ad sūt signa vlcēris. **Signa** vō maturatio
nis sunt cor̄poris extenuatio multiplicatio fluxus v̄etris z vomit
us febris z doloris excrecētia minoratio vrine: z ap̄ate exitura
to minorant h̄mōi accētia: z cōp̄mēdo sentit̄ mollities scū antea
duri ties sensata fuerit. **Lūq̄z** vult erūpi redeūt dolores z pūgiti
ni z p̄foratiui. Itē multiplicat ingetudo z multa ex accētib? sup
scriptis. **Lū** eruptū ē dolor sedat s̄z pulsus debilitat z facies pa
lescit z forte sequit̄ lipotomia aut syncope: z nō sentit ampli? tu
mor p̄suet? z si erūpitur iteri? egredit̄ sanies vomitu aut secessu.
Si vō exteri? in vacuitatē v̄etris sanies colligat̄ in inguinibus.

Prognostica. Quod cūq̄z ap̄a stōi notabile cū p̄r
matur fm p̄lm iustificat: s̄z calidū velo
cius q̄z fr̄m: p̄pterea in ei? cura ab initio sollicite intendatur.
Scdm cui? ap̄a notabile exitura ē p̄pingor: desperandū q̄z speci
terū i nullo ap̄ate canceroso puo siue magno ē spes saluus.

De vlcēribus stomachi.

Alid nōis z qd rei vlcēris stōi sunt satis manifesta.

q Spēs enim cor̄p̄s distinguūt fm diuersitatē particu
le patientis sicut de ap̄atibus superius dētm fuit. Et di
stinguit fm suam essentia: ita vt quedā sint mūda a q̄bus p̄suiit

sanies laudabilis. Quedā sordida a q̄bus p̄suiit sanies grossa
sordides dicta. Quedā virulenta a q̄bus p̄suiit sanies subtilis.
Quedā putrida exitia cū sba corrupta a q̄b? sanies fetēs eger
ditur. Quedā corrosiua a q̄bus sinul cū sanie aut post saniem
sanguis egredit̄. z hec q̄nq̄z sunt cancerosa: q̄nq̄z sunt fistule in
stō l̄z rarissime cū nō tantas dent inducias vt cum pfunditate si
at in eis caro calosa z quandoq̄z sunt coniuncta male comple
xioni apostemant̄ quandoq̄z non.

Cause vlcērum stōi sunt ap̄ata z botho: post eruptiones.
Itē catarr̄i calidi cū p̄seuerat corrodēdo aut putre
faciēdo. Itē humores acuti ab epate aut a reliquis mēbris me
diatē epate deriuati ad stōm: l̄z q̄nq̄z a splene ad stōm deriuatur
absq̄z trāsitu p̄ ep̄at. Et cū humores in stō congesti tandē cono
dēt̄ z putrefaciēt̄ nōnunq̄z cibi z medicine acutē: item pul
siones. **Signa** sp̄erum vlcērū sunt satis ex dictis manifesta.
Similiter signa carum cor̄poris earuz vt catarr̄i ex capitulo pp̄io
cognoscunt̄: similiter reliq̄ humores cholerici sanguinei aut me
lancholici: similiter ex splene aut ab epate aut residuo corp̄s
mediatē epate deriuati cognoscunt̄ ex natura humoris z ex no
cumētis pceptis in mēbris mittētib̄s. cognoscet̄ aut humo
res ēē in stō congestos ex grauitate z ceteris nocumētis stōi se
re cōtinuis. Quod aut vlcera p̄deant a medicinis z cibis acy
tis z reliquis causis p̄mittit̄ ex cor̄p̄ p̄cessione cognoscitur. S̄z
distinguit̄ inter vlcus stōi z intestinoz gracillum: l̄z plerūq̄z con
ueniūt in egestionē saniei z cocticum subaliū q̄z dolor stōi sentit̄
distanter ab vmbilico versus sup̄ius saltem p̄ duos digitos: do
lor intestinoz circa vmbilicū vel infra. Secūdo q̄z frequēter
in vlcēribus stomachi z meri adest vomitus saniei z cocticum q̄
non adest in vlcēribus intestinoz. Terno ex nocumento pcepto
in descensu cibi z pp̄ie acuti sicut sinapis aut aceti z ē cū descē
dit ad fundum q̄ nō sentitur in intestinis nisi post longū sp̄aciū
scum exiit pileron. Quarto ex fetore eructationis redolentis
saniem sensato in vlcere stōi z non intestinoz. Quinto ex eleua
tione vaporis facit̄is icurrere siccitatem lingue manifestius q̄z
in vlcere intestinoz l̄z ē in vlcēribus intestinoz q̄nq̄z excreuit. Se
xto q̄z rariuz egerunt coctices in vlcere stōi q̄z intestinoz op̄ gracill
um l̄z sunt grossiores z latiores q̄z coctices ipsorū. Distinguūt̄
aut̄ inter vlcus meri z stōi q̄z in vlcere meri sentitur dolor poste
rius in collo z inter spatula z verificat̄ dispōnem eius trāsitus
deglutiti: q̄m significat locum doloris cum presentia eius: z
quādōq̄z pertransit hūc locum pariter. Sed vlcus factū in ore
stomachi significat q̄z dolor ē in inferioribus pectoris z sup̄ius
ventris z est vehemētiuz p̄pter oris stōi sensibilitate: z deglut
tum significat ip̄m cum p̄transitionē pectoris: z plurimuz ei? de
clinatur ad mirach: z minoratur ex eo anhelitus in frigidatur cor
pus z pp̄ie extremaz: perducit ad syncopeim p̄lm: vt enim factus
in fundo stomachi significat exitus cocticis vlcēris eius in ege
stione absq̄z excoiationē intestinoz: z inuentio doloris post quē
tem eius: q̄z sumptū ē in inferiorib? stōi. Dolor tñ ē parvus in cō
paratiōe ad dolorē oris stōi nec sequūt̄ accētia ita seua. Et ex
his facile distingui pōt iter ap̄ata stomachi z vlcera eius.

Prognostica. Vlcera stōi z meri sup̄ficialia noua fa
cile curant s̄z p̄funda z antiq̄ difficulti
me z frequēter cura ē impossibilis fm Auic. z q̄nq̄z stōmus disrumpit
nō euadunt nisi pauci a ruptura parua.

Almāfōr. Si at cū dolore stōi fuerit fe. z ap̄a manifestū z cū
tangit̄ sentit̄ caliditas eger prius ex basilica phlebotom
ia: z loco dolēti duo supponatur sandali z rō. z can
fore cū aqua rō. z succo cydonioz. Mutrimēru vero
eius nō sit nisi sola hordei aqua z custodiā a carne z
vino z cōsectionib? q̄ de melle sūt z bibat succuz gra
natoz muzoz z rob de fructib? frigidis. Quisq̄z calo
ris vehemētia sedata fuerit egro casiat. cū succo endi
uie dissoluta ac bullita z dispūata ad bibēdū def. **Jo.**

Si aut̄ cū dolore. In hac tertia parte p̄ncipali sup̄ius diuisa
ponit̄ curā doloris stōi ab ap̄ate z h̄z duas p̄tes: In p̄ma ponit̄
curā doloris ab ap̄ate calido scdo ab ap̄ate frigido. z ibi. **Lam**

aut apa. Prima uerū in duas. Nam pmo curat apa calidus
nōdum puerum in duritiē. Secdo curat ipm postqz indurati ē.
ubi cum aut egritudis. In pma parte positi qbusdā signis apa
tis calidi q sunt febris notabilis: apa manifeste cogniti p duri
tiem grauitatis dolore notabile pūnuū z filia de qbus supra p
sensationē caliditatis in regione stōi tam a medico cāgēte qz ab
egro. Curat quatuor instis. Primo p phlōmiaz basilice de q
agetur cū ordinabo curā. Secdo p epithima stōi supponēdū fri
gidū stipticū repcussiuū cui descriptio sic ordinet. R. aque ro.
lb. s. succi cydonioꝝ. 3. ij. sandali al. z ru. rosarū rubearū ana. 3.
ij. canfore. 3. s. aut. j. si maior fuerit caliditas misce: z petia siue
filtrū aut lana in eo isusa nō multū frigida applicet: z saltē quar
ter in die nālī replicet. Tertio p dietā q sit sola aqua hordei erbi
bita ter in die nālī: aut p aquā hordei itelligamus pisanā colatā
bis in die exhibita q forte pibus nostris eet puenietior in q
bus hoies copiosius comedūt. Et abstineat a carne z vino z cō
fectionibz q sunt de melle z oibus calidis: bibat vinū granatoꝝ
muzoꝝ: z rob de fructibz frigidis sicut de acresta cydonioꝝ de ri
bes z filia z temperet cū aqua cocta. Quarto cū vehemētia ca
liditatis sedata fuerit p medicinas suprascriptas detur flos ca
sie cū succo endiuie dissoluta bulliā z dispumata cui hec est de
scriptio. R. florum casie. lb. j. succi endiuie p residuū depurati
lb. s. cū quo trahat casia suprascripta bulliat ad lentū ignē dispu
mādo donec acqrant mediocritatē sbe z possunt ad libitū cū
zuccaro tabarzi dulcorari huius dosis sit. 3. j. vel circa. Cōfert
educēdo materias cōes infrigidās pfortās z dolore sedās z p
exhiberi bis in hebdomoda aut qn videbit fm opportunitates
z exhibeatur calidum sicut ē aut cū aliqua aqua dissemperatum
que magis videatur opportuna. Almanfor.

Cum aut egritudinis dies elongati fuerint z calor
oīno quieuerit si remanserit apostema cum duritiē ex
hoc emplastro epibimetur locus. Quod. R. violaz
siccarum. 3. x. rosaz ru. 3. v. spice odorise. masticias am
boꝝ ana. 3. iij. ciperi squinanti calami aromatici oīum
ana. 3. ij. farine fenugreci. 3. xx. florum camemille semī
nis malua uisci al. farine hordei oīum ana. 3. x. cōsper
gantur oīa ex mucilagine se. lini. deinde locus ex oleo
de neriden tepefacto inunctus emplastretur ex predi
ctis p quatuor horas anteqz comedat. Et postqz ci
bus fuerit digestus z stomachus fuerit cūar ex oleo
de neriden cum lana ut diximus vaporetur. Cōsectio
olei nardini simplicis. R. olei d. ben. lb. j. spice. 3. 5. ma
sticias costi ciperi squinanti calami aromatici oīum
ana octaua. 3. vnius oīa hec puluerizata in predicto
oleo posita ad solem p hebdomodā. i. vasis ore clau
so dimittantur: deinde colentur z exprimantur feces
z scopbe que in manibus remanserint emplastris ad
miscēantur optime enī erunt. 30. ar.

In hac parte curat apa calidū de quo supra verum in duri
tiē cū duritiē cā pot ē triplex vt inepta resolo aut nimia ifrigi
datio aut mae etherogeneitas cui accidit vt ptes subtiles resol
uantur aut expmant remanēt terreo: z curat p emplastrū z vn
ctionē. Descriptio emplastri nota ē declinat leuiter ad calidū re
soluit mollificat z pfortat ē excellens in 15 casu. Tinctio autē est
oleū de neriden. i. de spica calidū siccum pfortatiū stōi ppetita
te z stipicitate moderatis. In quoz approximatione docet hūc
ordinē seruari. pmo cūapo: ref stōus cū lana sutā sup petia ad fi
gurā stōi isusa in oleo p dicto debite calido bis aut ter. Postea
emplastrū supponat debite calidū z fasciet: z hec fiant p qtuor
horas aut pauciores ante cibū cibo pnti iam digesto bis i die
nālī. Descriptio olei de spica ē satis nota: s3 credo pstantius ē vt
loco olei de ben qd ē quoddā granū de quo apud 25. notabilr
calidū z sicū acciperet oleū sifaminū sicut facit 25. Almā.

Cū aut apostema in stō inueterauerit troci. de spi
ca erunt dādi. Qui. R. florum squinanti xylocasie ra

ued sceni calami aromatici spice oīum ana. 3. iij. croci
myrrhe anisi costi piperis oīum an. 3. j. bdellij vary. 3.
ij. masticias. 3. ij. ammoniaci. 3. j. isorientur troc. quo
rum vnusquisqz ponderet aur. j. ex qbus vnus quotti
die cū vino cocto detur. Emplastrū quoqz istud fiat
quod. R. bdellij mollis. 3. x. amoniaci. 3. v. seminis be
ben se. apij amboꝝ ana. 3. x. spice masti. nigri amboꝝ
ana. 3. v. cere. 3. iij. olei de neriden. 3. xv. guine in vino
dissoluatur: deinde omnia coniungantur z fiat ex eis
emplastrum. 30. ar.

In parte pnti curat apa stōi frim: pmo cū troc. de spica quo
rū descriptio nota ē q calefaciūt exsiccat pfortat z mollificat ma
xime cū vino cocto dissepant z sup saltē p tres horas an cibū
cibo pcedēti digesto. Secdo cū emplastro cui descriptio nota ē z
ē ppiū in resolone apatis z stōi pfortatione: he tñ due medicie
magis resoluūt qz mollificat: qz ppter apate eritē duro si opus
fuerit magis mollificare his addo mollificantia: sic adipes me
dullas mucilagines oleū amigdalīnū sifaminū z filia fm erigē
tiam. z regimē in cibo z potu pportionant regimini medicinali.

Ad dolore tamen stomachi z epatis curādus me
dicus valde eruditus est necessarius qui ipsoꝝ dilige
ter attendat dispōnes. nec tamē aggregaciones z pu
mas ad hoc conferentes iam diximus: s3 in qtuor po
tuimus in hoc abbreviauerimus sermonē. 30. ar.

Ad dolore tñ stōi. In hac qrtā pte z vltima dicit q pcurādus
stōi z epatis dispōnibz sunt necessarij medici valde eruditū z exp
ti nisi. n. cito succurrat ab initio vana deinceps erit eis cura: q
liter ergo facient iuuenes parum docti z incepti.

Cura apatum stōi triplex erigit regimē. pmo debet cā
antece dēti. scdm pūncie. tertiu est cōe vtiqz curans
accētia z ordinās regimē sex rerū. Primo regimē cōplet tribus
intentionibus cūone diuersione z materie fluenas interceptioe.

Pro pma intētiōne. scilicet eueniētiā ē qz fere nunqz est ex
satio a phlōmia vel ab aliquo gerēte vices phlōmie in cura apa
tum stōi z cuiuscūqz alteri mēbri nobilis q generant p viā dflu
ris siue calida sint siue frī: z multo magis pferit phlōmia qz ven
tris solo aut vomit z ppiē in apatibus stōi: iūo in his vomit
ē apm multo magis ebsse qz pdesse: z vtrū solo pap pderit im
mo necebit nisi sit limitata z p ditionata vt iferi diceit. Ad phlō
miā aut z reliquū gen curatiōis ē pperādū stat ab initio: cū n.
apa notabilr creuerit cura erit cassa z vana. Ergo qz pimus z
curris fac phlōmiam pmissio clisteri lenitius si oportuerit. Quā
titas aut sanguis hauriēdi z electio venarū phlōtomandārū su
munt a virtute repleone magnitudine doloris z apate z ipsi tpe:
oibz q his pntentiū fiat phlōmia copiosa ichoādo a venis ma
gis distātibz z parū post phlōmādo magis ppinqz. vbi aut hec
dissentiret fiat phlōmia pua z ex vena basilica eiusdē lateris sed
his medicocriter pntentiū phlōmef pmo basilica lateris pūj et
hauriant. 8. 3. sanguis z p. xij. horas post aut circa phlōmef ba
silica eiusdē lateris hauriēdo. 4. 3. sanguis aut abē fil phlōmef
hauriēdo. x. 3. sanguis vl circa. Si tñ retētiō san. mēthralis aut
hemorrhoidalē ēēt in cā: pmo phlōmef saphene postea basili
ca eiusdē lateris. Eūones at alioꝝ humoꝝ fiat dieb se qntibz s3
humoꝝ erigētiā cholera cū flore casie misto cū succo aut aq en
diuie vt dixi Ras aut cassa vl māna dissepert cū aq fructuū. s.
prunoz tamarindoz viol. z se. endiuie nō at myrabol. cltinoꝝ
qz nimis stipicat z exasperat n3 cū medicis exoluētibz nisi i mā
venenosa aut furiosa: imo iste leniētes sint leues z notabilr ifri
gidates. Et alij hūores soluant cū leuibz fm ipoz erigētiā i qb
semp misceant stōz pfortāna tā pperiat qz stipicitate modera
ta q oīa ex multoties dictis pnt facill elici. Credo tñ pstantiū ē vt
fiat solo cū medicinis leniētibz sicut in apate phlōtico cum. 3. j.
floris casie tractē cum decoctione florum camemille z mellioz z
in melancholico trahatur casia suprascripta cum decoctioe sene
z epithymi cū pauco. 33. Si aut hmoꝝ ligda abhorret sumat
pūllas alefanginas z filia lenta respiciētia humore cū adunt.

Diversio autem completur cum dyscribibus variis sive in exigentia materie cum ventosis puocatione sanguinis narium menstrualis aut hemorrhoidalis et sibilibus. Fluxus autem interceptio fiat compingendo et igrossando mam fluentem si fuerit subtilis. Sic claudendo vias medias inter membrum mittens et stom cum stipticis super vijs illis applicatis que sunt magis aut minus frigida sive materie et dyscrasie exigentia: que autem sint huiusmodi ex sequentibus apparebit nam repussiva de quibus statim dicet compleret hanc intentionem.

Secundum regimen statim a principio crequeduz pmissa phleboto mia erigit tres intentiones repussionem in principio. In augmento usque ad medium status repussionem cum resolutione et maturatio vis. Tertia est resolutio pura: aut pura maturatio pueniens deinceps. verum in materia frigida magis solliciti sumus de resolutione et minus de repulsionem: contra in materia calida: et in melancholica magis de mollificatione que de resolutione contra in phlegmatica.

Prima completur in ea calida in qua de repulsionem maxime debemus esse solliciti cum epithimate. Rasis ex sandalis aqua rosacea vino cydoniorum que medicina fuit superius dosata et declarata illi possent addi corallii spodiū labrusca balauista squanū et silia et ex pluribus iam dictis possunt fieri vnguenta cum oleo rosarum myrtino cydoniorum et sibilibus cum cera et aceto quibus apud necessitatem maioris refrigerationis possent addi modicum rosarum et possunt fieri emplastrum que potius operantur propter maiorem multitudine forme cum suprascriptis pluribus miscendo farinam hordei fabarum lentes excoctas carnes cydoniorum cortices cucurbitae portulacae plataginem et silia et parū squanū aut apsinthij et impinguando cum aliquo aut pluribus et oleis suprascriptis et addendo quatuor acetum pro hac intentione complenda sunt et repussiva in terius sumenda sicut miua cydoniorum sirupus de ribes de portulaca viol. nenufarin de piris de granatis de acrosta et apud maiorem necessitatem infrigidandi et sedandi dolorem sirupus de papaverem multum in frigida vitanda sunt quoniam est possibile. Cōpungunt enim et phibent materie refudationem sed hec in principio in qua materia adhuc pauca sunt minus verenda sunt et propter si fuerit subtilis. Aque autem sunt sicut endive solari lactuce portulacae plataginibus. Sed in ea frigida repussiva sunt stiptica aliquantulum calidum declinata vel miscantur calida cum frigida sicut oleū rosarum cydoniorum cum oleo masticino de apsinthio vel de menta cum quibus addito aceto pro sexta parte poterunt epubunare stom: aut ex his cum pauco aceti et cera possumus perficere vnguentum addendo et ad libitum puluerem rosarum myrti masticis et absinthij ciperi calami aromatici et siliani. Sed iterius pueniunt sirupus de meta cum iuleb ro. Sic sirupus acetosus cum apsinthio longo tpe in eo infuso. Item sirupus acetosus cum melle rosarum. Aque autem sunt sicut decoctione mulorum et silium singulariter aut coniunctum sive pro videbitur expediens. Secunda intentio huius secundi regiminis perficitur miscendo cum suprascriptis repussivis in ea calida aliqua lenia resolutiva subdominantia ut flores camemille meliloti apsinthij squantum passulas sive capillos rosarum farinaz fenugreci sili. lini parū croci et silia. Si in ea fri. repussivis puenientibus in ea addemus resolutiva calida stipticitate tamen aliqua participata sicut oleum de spica masticinū spicam semē apij masticē bdellium amoniacum et silia. Est emplastrum Rasis quod dicitur conuenire in apate cum indurat est pueniens in hoc tpe quod sit ex violis rosarum spica masticis et. Et in hoc tpe pueniunt oleum rosarum oleum masticinū et de spica simul mista. Et si apate tederet in via maturacionis his possunt addi aliqua iuuantia ad maturacionem sicut mucilagines maluausci fenugreci sili. pinguedinis galline in materia calida. Sed anatis anferis et isopodū humidam in materia frigida: et isopodū ceratum descriptione Philagri apud Alesue. Et si emplastrum de meliloti resoluunt mollificant et maturat valentia magis in materia frigida et in materia phlegmatica. A. laudat hoc emplastrum. R. polij meliloti amomi camemille aneti ana. 3. r. apsinthij spice an. 3. vij aloes. 3. vij. masticis. 3. r. durijs. 3. vij. radices altee. 3. r. amonia ci oppoponacis storacis ana. 3. r. adipis anferis et galline ana. 3. ij. cere rubee. ff. s. misce et fac vnguentum gumis in vino dissolutis: polium autem de quo supra est plata cuius longitudo est circa palmū quam plinius et Theodorius mirabilem pellant folia eni ei mane candida meridie purpurea sole occidit cerulea aspiciunt

calida in secundo sic. in tertio. Sed in materia melancholica apud A. uic. ponat in emplastris medulla ossium cerui medulla cruris vaccini et pinguedo gibbi camelloz: et perferentibus ad hoc et i. dubellati est iud. R. meliloti fenugreci camemille buccarū laurialtee apsinthij ana parte. j. amoniaci thuris ana duas tertias partis dissoluant gume iste. s. amoniacum et thus in decoctione et. sicū cum vino et melle: deinde iunge cum eis reliqua: est enim mirabile. Huius si vis magis mollificare addas medullam vituli adipes oleum amigdalinum dulce mucilagines maluausci sili. lini et siliū amoniacum cum pinguedine galline et oleo masticino dissolutum mollificat resoluunt et pfortat. Est emplastrum Rasis in presenti ca. de bdello amoniaco et. est optimum in materia frigida ad mollificandū et resoluendū huius magis ad resoluendū. Tu autem interest huiusmodi medicinas famosas traditas ab auctoribus modificare sive exigentia. Et cum vis repucere et caliditate aliorum temperare adde ol. rosarum et acetum: cum vero mollificare adipes medullas et mucilagines: cum vero caliditate superflue caliditate temperare adde violas oleū viol. et farinā hordei et similia. Et poteris ex medicinis suprascriptis perficere vnguentum emplastrum decoctionis linimentum cum quibus stōus poterunt variis habere virtutes sive exigentia. Sed iterius medicine que sumunt in virtute sint eorum que exterius applicant. Sili. 3. proportionari regimen sex rerū scilicet in cibo et potu qualia autem debet esse repussiva sumpta interius in materia calida et frigida dictum est superius. Sed resolutiva in apate phlegmatica sunt sicut diagalanga diacynamomum: et multi troscisci sicut de reubarbaro de absinthio et siles. Et Rasis in textu et habet trosciscos de spica cum vino cocto et sunt ppiij. Sed in materia mixta et cholera et phlegmatica diarodon abbas et aromaticus rosarum magis phlegmate dominat. Item troscisci de rosas troscisci diarodon et siles. Sed in apate melancholica sauonia. i. oleū amigdalinum cum zuccaro. Item decoctio camemille et decoctio meliloti et isopi et quadoque decogimus passulas cum aliquo istoz. Huius apud A. uic. camemilla bibitur propter apostematā viscerū spissat absinthium confert duritiem in intestinis in emplastro positum aut bibitur: et tu iterum perficere huiusmodi sive exigentiam temperis et mitionem materierum: si videamus apate suppurandum esse interius et exterius multiplicem mollificationem supra resolutiva. Sed apate maturato intentio est ipsam erumpere melior aut eruptio huius raro ptingat est ut venter ex directo stom tumeat: et ibi rumpat ut sanies profluat exterius: hec aut operatio melius fiet cum rasorio stricto paulatim pfundando donec sanies exeat et fiat foramen parū ne multum sanies subito effluat et spiritibus exalibus mors subsequat. Secunda eruptio minus bona est ut rumpatur interius: nam per secessum et vomitum facile purgari poterit et ad hanc faciendam valent motus violenti sicut reuolutio ipetiosa sup stom. Item vomitus viscosus foetilis et stermutatio et medicinie interius sumpte abstergetes mordicantes et mollificantes sicut decoctio sicut passularum cum pauco pipere aut cum pauco cepe narcisci et orobi aut radices ireos et silium bullitoz cum suprascriptis et melle: deterior autem oium est ut rumpat ad pcam ventris inferioris: tum que medicinie per curationem vicerū male poterit applicari tum que forte oportebit scindere in inguinibus ubi materia colligit postea curetur vlcus sive epizymū diffundendo et consolidando: tamen magna dila inter vlcera noua superficialia et antiquata. In primis enim sola consolidatio sufficit scienda cum aqua albuminis oui cum qua poterit dragagantū gummi ara. bol. arabicus mastic et similia permisceri: aut huiusmodi pulueres misceant cum aqua hordei aut lacte aut vino cydoniorum et stom ieiuno deglutiant aut huiusmodi misceant cum iuleb aut zuccaro ro. Et succus plataginis cum bolo armeno est mirabilis et propter si adest dyscrasia calida. Si vero vlcera fuerint magis profunda et fordidā aut virulenta primo mundificent: fordidā quidem cum abstergetibus notabiliter et exsiccantibus sicut aqua mellis zuccari hordei aut passularū singulariter aut coniunctum: virulenta vero cum exsiccantibus pauce absterfio nis sicut aqua plataginis aut ferrata cum melle rosarum aut zuccaro rosarum. deinde consolident cum his que statim dicta sunt superius aut cum aqua calibata et zuccaro rosarum. subquadruplo ad aquam quibus poterit addi ad maiorem consolidationem thus mastic bolus armenus dragagantū et silia et huius medicinalibus vtendū stom ieiuno: huius et cibaria

Repussio

Repussio in videri

Videtur quod per hoc non est opus
neque opus caliditate sicut opus

polium

debent medicinis pporzionari: vñ tpe mūdificationis dētur pti
sana hordeacea kisch hordei ciceruz 7 orobi fabaz 7 silia: Et
potus sit vinū al. 7 cū aqua hordei zuccari aut passulaz tpe cō
solidatiōis kisch rizi paniciū milij lenitiū prima aqua abiecta 7 si
miliū. 7 pot' sit vinuz nigrū stipticū aqua ferrata. Si vero vlcus
fuerit putridū mūdificetur pzo subā putrida: Unde si orificiū
exteriū possumus applicare cū stuello ynguentū ceraseos aut
egyptiacū vsqz ad remotionē subē corrupte. Si vero orificiū
sit iterius laudat Aui. hieram pitrā nō tanqz solidū sed velud
absteruū 7 mūdificatiū: iō in pauca qzitate dz administari
cū aq hordei aut mellis aut zuccari nec ad mūdificandū sām
corruptā debem' p os erubere corosua sz solū mūdificatiua
domestica. Scō subā deperdita restauret cū dragaganto gum
mi arabico ture mastice corallis spodio 7 similibus exhibiū cū
aqua zuccarata hordei ferrata vino nigro stiptico 7 silib'. Alti
mo sigillarent cū notabiliter exiccantibus sicut coruū cerui vñ
lapide hematitū loto cū aqua plātaginis balauitū 7 silib' exhi
tis cū aq ferratar possunt cū iuleb aut zuccaro ro. dulcorari. et
cōglutinatiua post mūdificationē iuuant cooperiendū mēbrū
7 defendendo ne ab alijs cibis aut hūoribus ledat. Tac at cō
plet mltū ex his intentiōib' abstergendo 7 ppe cū uelle aut zuc
caro permittum 7 est optimū p solidatiū 7 pprē calibetū aut
pmistū cū puluerib' p solidantib' de quib' sup'az: cum hoc ēre
motionē male pplexionis calide pprē acetosū. Et ad has intē
tiones valent supri 7 iuleb 7 ro sic de acetosa de ydonis de pi
ris 7 similes. Item mel ro. 7 possunt misceri cū mundificantib'
7 subām deperditā regeneratib' 7 cūrtantibus fm exigentiaz
Et si vlcus sit in meri hmōi in quibus sermo pcessit misceantur
cū his que hnt tardare descensum medicinar p meri 7 sint nst
sta cū inuisantib' facientib' ipsa adherere supiciet meri vt per
morā 7 meliorē applicationē melius imprimat preterea exhibe
ant in forma electuarij 7 pfectionis solide sic diadragagantū et
silia 7 paulatim deglutiantur 7 in descensu lōgā moraz prahant.
Quod si vlcus corosiuū fuerit nihil ē pstantis qz succus plā
taginis cum bolo. ar. Et si adhesit fluxus sanguis cū his misce
atur lapis hematitū. lot' trocisci d' karabe de fra sigillata 7 silia
Et si fuerit necessariū soluere ventrē soluat cū leuibz sicut mā
na casia myrobalanis 7 silibus. Eurentur aut accidentia fm ip
soz exigentia. Solutio quidē ventris cū trociscis de spodio cūz
semine acetose 7 robuz stipticis 7 aqua sauij. hordei torrefacti.
vomitus aut curet vt dictū fuit in cap. ppro dicta sūt pporzione
tur intentiōib' regiminis particularis vt dent mūdificantia incar
nan' aut carnem generantia 7 sigillantia fm exigentiā interuōis
pficiende

De singultu.

Ad 124. q. 2. m. 1. cap. 1.

Ingululus dicitur grece alaxus lignus: arabice alfoach
Et apud A. descriptiue est motus diuersus cōpositus
sicut spasmus pstrictiōis cū tensione dilatatiua ex
stensa in ore stōi aut toto coze pē eius aut meri ex quo
aggregatur ad se ipsum cū spasmō fugiens ex nocente si fuerit
nocens aut preparatus ad motū fortis expulsiōis sequentis ipz
sicut accidit ei q vult 7 assimilatur alicui modorū motus tussis
que est in pulmōe et velamine ad expellendū hūorē aut si nō sit
nocens imo sit scōm semitām supfluitatis siccitatis mouētis ad
similitudinē aliquā sicut spasmus: nā moueat ad dilatationē
7 non obediat illud 7 succurrat ei. Et pzo motus diuersus. s.
amotibus nālib'. Cōpositus. s. ex pstrictiōe 7 dilatatiōe in quo
est ptractio 7 tensio dilatatiua: non aut in spasmō. Sicut spas
mus pstrictiuis. Cū intensiōe dilatatiua. i. sicut spasmus i fieri
in quo est ptractio 7 tensio dilatatiua: nō aut in spasmō facto: qz
singultus non ē vere spasmus cū meri nes stōus sint mēbra la
certosa. Est aut spasmus passio mēbrū lacertosi vt supius decla
ratū fuit in caplo de spasmō. In ore stōi vel meri vel in toto co
poze stomachi cum aliquando solum os stomachi: aliquando
meri cum ore stomachi aliquādo totus stomachus singuliet lz
principaliter singultus 7 tremor: ori stomachi tanqz parti sensi
bilissime approprietur. Ex quo aggregatur ad seipsum cūz spas
mo idest cum ptractione. fugiens a nocente si fuerit nocēs: aut
preparatus ad motum fortis expulsiōis sequentis ipz. s. spas
mus. i. contractionē. Sicut accidit ei qui vult. i. in motu volunta

rio sicut in projiciendo lapidem Et assimilatur alicui modorū
tussis. s. non voluntarie. Que scilicet tussis. Est in pulmone 7 ve
lamine. i. diaphragmate Ad expellendum humores si adsit i sto
macho humor expellendus aut ad expellendū aliud si adsit ali
ud lesuz: quod nō sit hūor sicut superflua siccitas in stomacho
contrahens sicut spasmus. de inanitione. Et natura moueat ad
dilatationem 7 non obediat illud. s. siccitas. Et succurrat ei virt'
namqz dilatat sed siccitas ptabit 7 constringit. et sic in singultu
de inanitiōe sunt duo motus oppositi. s. dilatatio facta a virtute
7 constrictio a siccitate facta 7 etiam a virtute sententē nocium
que primo se dilatat vt deinde impetuosius constringendo me
lius nocium excutiat. Pro cuius diffinitionis declaratione
notandum primo q in expulsiōe duo reperiuntur motus. An'
est pura contractio sicut in expulsiōe cibi digesti a stomacho p
pilon. contrahendo enim se expellit ipsum ad intestina Alius
est impulsio quedam quando post ptractiōē vel simul cū ea ē
7 impulsio membri vt in manu expellente lapidem manus mo
uetur ad sequendum motū lapidis per certū spacium. In sin
gultu ergo est vterqz istorum motum oris stomachi meri vel to
tius corporis stomachi contractionis 7 impulsus ideo dicit cō
positus. Secundum notandū q assimilatur singultus tussis 7 cūz
sternutatio assimilatur tussis vt superius ostēsum fuit sequitur qz
singultus etiam assimilatur sternutatiōi. Assimilatio autem est
in hoc quia in tussis primus motus est dilatatio pulmonis dia
phragmatis 7 pectoris vt pulme impleatur aere vt adiuuet pul
monem ad expellendū postea ē constrictio pulmōis pectoris 7
diaphragmatis cum impulsione ad superiora vt simul cū adiu
torio aeris subleuantis humor expellatur: hi duo motus sūt
in cerebro sternutante. Primo dilatatio cerebri vt aere implea
tur. Secundo constrictio cum impulsione aeris 7 hūiditatis ex
pellende sicut in singultu vomitus 7 subuersiōe sunt isti duo mo
tus: Primo dilatatio oris stomachi meri vel totius stomachi
non quidem ad recipiendum aliquid in adiutorij sicut in tussis
7 sternutatione sed ad impetuosius attrahendū cū impulsione
sicut volentes pccere lapidem retrahunt manum postcrius vt
impetuosius moueatur ad psciendū. Secundo est motus cō
tractionis stomachi cum impulsione ad expellendum. Sed cō
tra sequetur diffinitionē istam vomitus 7 subuersiōis compete
re. Dicitur q licet in motibus iam dictis multū similitudinē sin
gultui. Est tamen differentia in hoc qz motus laz dicti precipue
posterior. s. contractio cū impulsione sunt in singultu cum vibra
tione: sed in vomitu 7 subuersiōe sine vibratiōe. Notandum
tertio q motus ptractionis membri est ppter duas cās. Una
vt fugat licet post fugam aut fugiendū expellat sicut manus ab
igne pusta fugit se retrahentes licet postea se cōcutiat ad expel
lendum Secūda vt non fugiat sed vt fortius expellat sicut volens
fortiter lapidem projicere manum retrahit simul cūz lapide vt
impetuosius manum extendat ad psciendū lapidē. Et he due
cāe contractionis membri sicut imaginabiles in cerebro labo
rante epilepsia aut sternutatione 7 in pulmōe tussiente 7 stomas
cho singultante: cū enī a re nocente preter modū leduntur 7 si
mulentur intentio ptractionis est ad fugam nocitiui: vnde pōt
esse q huiusmodi membra primo se prahant ante qz dilatētur
7 forte in illa contractiōe absqz potenti dilatatione expellent no
cium. Si vero a re ledente parū stimulent possibile est vt cōtra
hantur non ad fugā sed ad expellendum rem ledentē: sed in h
casu prius se dilatat ante qz prahant vt deinde impetuosius se
attrahendo nocium expellant maxime hoc fiet cū id nocitium
cū difficultate expelletur: licet enim huiusmodi membra in his
operationibus non vtantur discursu dirigunt tamen vt placuit.
Auer. ab intelligen' non errante. Notandum quarto p declara
tiam esse inter rem ledentē 7 rem nocentē. Res enī ledens est
parum ledens 7 non multū deiciens virtutem ita vt virtus sti
mulata remāeat tante potentie vt possit facere singultū et duos
motus ad ipsius integrationem concurrentes. Sed res nocēs
est intense ledens 7 ita virtutem deiciens vt nō possit facere hos
duos motus singultus integrantes: 7 facit tremorē. i. motus tre
mulū oris stomachi. Sicut etiam res parū ledens cor facit pul

Similiter motus singultus
nonne vniuersus a locomotione

conuēto

Conuēto membris ppter duas
causas: rem ledentē
rem nocentē

Res ledens facit singultum
Res nocens facit tremorem

Res nocens facit tremorem
Res ledens facit singultum

sum cordis in quo cor mouetur motu constrictiuo et dilatatiuo fortibus ad expulsionem noctui. Et res nocens facit tremorem cordis in quo cor debilitatu non potest moveri motibus fortibus sed tremit faciendo motus puos et inordinatos. Que res nocens si ulterius augeat inducit syncopam et tandem mortem. Et licet cause singulus possint esse multe fortes semper tri sunt minores et minus ledentes in eade specie cause et cu maiori fortitudine virtutis qz eade tremoris stomachi. Ideo videmus singultu de inanitione mortalem et similiter alios singultus cu quibus eger ducitur ad mortem deficere et remanere motu tremulum. Item etiam in corde prius deficere pulsus qz tremor. Nota tamen tremore ori stomachi frequenter fieri in ipso du est sicum sensibilibissimu et debile. Et simile de tremore cordis ex ultimanduz est. A. tamen in hoc capitulo aliquando his terminis ledens et nocens vtiur vt synonimis. Aliquando videtur appropriare nocens causis facientibus singultu replendo aut stimulando sed ledens magis siccitati et causis facientibz singultum inanitione sed de his non est habenda cura. Notandum quinto q singultus est leuior motus qz vomitus pp duo. Primum qz leuius ca non potens facere vomitu facit singultus que postea aucta faciet vomitu. Item qz in singultu sim plurimu solum mouetur os stomachi sed in vomitu os et sudus. Singultus est duplex proportionatus ad materia et non proportionatus. Et proportionatus ad mam duplex: quidam de repletionem quida de inanitione sicut de spasmus dictu fuit et est aphorismu. xxxix ferte plicule. Quandq non sit oio similiter iudicandum de spasmo et singultu: pot enim aliquis spasmus ee solum de repletionem: aliquis solum de inanitione: aliquis solum non proportionatus ad materiam. Quorum primi ca imediata effectiua est sola ma replens. secundi sola siccitas. tertii sola virtus stimulara ptabet. Sed ad omnes singultu necessario concurrit virtus cui sit compositus ex duobz motibus dilatatione et constrictione qui non possunt causari neqz a siccitate sola neqz a materia replente sola sed necessarium est vnicuiqz istoru cogere virtute: verus a virtute sola possunt ambo motus perfici non concurrente aliqua alia causa: tanqz causa imediata et sic potest esse aliquis singultus solus non proportionatus ad mam sed nullus potest esse solus de inanitione: neque aliquis solu de repletionem. Cause singultus quedam sunt per essentiam: quedam per communitates quedam primitive. Per essentiam sicut mala complexio siens sine materia calida siue frigida vel sicca: calida moridicando frigida per contrarietatem. Item per constrictionem et corrugationem qua facit in ore stoi. Sicca aut si no fuerit pfirmata quo libet humectante curat. Confirmata difficilimez sz fm plenu est cu ma aut calida pugeute aut frigida grauante aut moridicant: si fuerit phla acetosus aut corrugate et pstrigente. Si fuerit phla ponticus aut messia que etia ericcando iuuat ad singultu. Bothor quozqz vlcera in ori stoi qz sunt in ca et qz singultus eade sunt relige vomitus que remanserunt in ore stoi ibibite vel ad herentes: ideo sepe singultus sequitur vomitu et aliqui ancedit cu ma sit pauca aut par stimulans et no sufficit ad vomitu que postea aucta facit vomitu. Itz ventositas existens in ore stoi e aliqui in ca aut extendendo aut sua acuitate stimulando: siue sit in stoi genita ex huiusmodi aut vbi ventosabilibz siue aliude ad stom deriuata. Per coitate vero a toto sic in febribus calefaciendo: aut ericcando aut vapores vel humores acutos ori stoi coicando qz marie accidit in principis porismoz ma petete interiora. Item in crisiibus in qb ma vel vapores ori stoi coicat. Aut per coitate a cerebro sic in pussionibz capitis et in phrenesi in qbus per nervos reuersus ppatit os stoi et mortale sedz plm: aut p coitatem ab epate sic in apate eius et ppe pcati coicando aut qlitate sola: sic caliditate aut siccitate et est deterius aut cholera p teiunuu aut noumentu solu p nervu colligante stom cu epate et quocuzqz fiat hec coitas os apa ee magnu pp distantias ori stoi a coicauo epatis et de hoc loquitur aphorismu. xvi. septie plicule in phlegmoe epatis singultus malum. Aut per coitatem ab intestinis du laborat vermicibus aut apatibz aut maebus cusuqz generis velut in colica et ileos vt apho. io. secunde plicule. In ileos vomitus et singultus malus. Itz p coitate a mifice in

reicende menstruo partu abortu et sibi. Itz a vesica renibus et alijs mebris ori stoi coicare potentibz. Cause vero primitive sunt sic aer frigidus. Itz res comelle ledentes acuitate: sic res acetose sinapis diapipecon helleborus. Et cibus corruptus ad qualitate actus. Itz cibi ventosabiles aut multitudo sua aggrauantes. Item famas longa os stoi ericcando et quecuqz possunt os stomachi pter modu ericcare sic euatodes supflue et similia.

Signa differt singultus a tremore ori stoi qz in singultu adsunt duo motus integrantes. scilicet dilatatio et pstrictio fortes et integri sz in tremore dimiuitur: et eniz motus tremulus ori stoi et est cu maiori virtutis debilitate. Quid aut sit de repletionem cognoscit p gravitate stoi existens vomitu subuersio et silius et qz subito. In paruo tpe accidit et excrecit et pferunt eade replentes stom primitive aut corporee iuuat fame et reliqs inanientibus noceat a pugn. Sz qz e de inanitione paulatim accidit et crescit et pcecesserunt eade inanientes sic febres acure eius fortes facit in puo tpe. Iuuatur ab huetantibz ita qlitate qz substantie nocet a pugn. Sed no ppositionat ad mam cognoscit qz nulle tales eade inanientes aut replentes pcecesserunt. Sed eade mmodo stimulant: et iste fm plm sit primitive aut ledentes os stoi p coitate no transmittendo huores aut mala p in ore stoi sine ma vlcus aut bothor. Sz ne purgat error: Nota qz aliqui in febribus acutis et euonibus huores acuti p motu silius ad os stoi causant singultu: que medici pp cas precedentes credut ee de inanitione cu sit de repletionem: aut forte no ppositionate ad mam sz de hoc certificamur puocadu vomitu si eni vomitus stom mudificas sedat singultus no e de inanitione. Si vero no sedat imo addit e de inanitione. Sili si tolerantia sit se dat e de repletionem contra de inanitione. Sz qz sit p essentia cognoscitur qz e ptiuuus aut cu pauca interpollatoe sz mala p sine ma et cu ma cognoscitur p signa supius posita in capto de vomitu. Sili vlcera bothor et apa ex dictis in ca. de apatibus et vlcereb stoi et qz singultus sequens apa vomitu no sedat. Sed ventositas cognoscit ex tene abfqz gravitate: et qz eructatio ex carminantibus ventositate facile sedat. Sed qz sit p coitate alicuius membri aut coitate totius cognoscitur: qz no est ptiuuus et pcecesserunt noumenta totius aut mebris coicantis cu quoz augmeto augetur et decremeto minuit. Cause aut primitive cognoscitur ex eaz pcessioe cu silitudine effectus.

Pronostica Primum singultus malus potendit et fm plm morte in multis casibus. In apate epatis ileos vulnere aut apate cerebri. Secundu e apho. 30. qre plicule verificat p aut in vomitu et singultu oculi rubei malus: na singultus no cessans in vomitu nec post vomitu et oculor rubedo notabilis significat apa in stoi aut in radice nervi venientis ex cerebro ad ipsu aut i cerebro ipso. Et seqz abo. i. apa cerebri et apa stoi rubeo oculi p coitate nervi venientis a cerebro ad stoz. Sz distinguit iter vtruzqz p accina apatu cerebri et accidit a patis stoi. Tertiu e A. i. libro signoz moris velocis qz hit p. Bi qz qz accidit singultu vehemens huius apa in latere dextro egredies a na. i. a puetudine p magnitudine sua: vel qz sit singultus habens sola ptractione pp fuga rei nocentis abfqz ca cognita qz ca hmoi singultus difficulter cognoscit sz ca triplex reddit ta sit supius egredies aia ex singultis ante ortu solis. i. citissime: si significat eni apa magnu epatis coicans noumentu et cupez. Quintu singultus de inanitione qz huetantibus no facile sedatur mortalio pape si sibi spasmus pinctus fuerit. Significat eni siccitate fixam. Sextum reliq singultus qz neqz inanitione sz apa sequitur sedm plm salubres. et.

Um singultus post grossi cibi comestionez aut vini valde tpe ad bibitionem supenerit aqua calida in aqua cyminuz et meta et mentastz et paru turis bullierit mltonez in potu est sumenda et egro vt dormiat e papiendu et venter vaporandus et ieiunadu est ei. Cum aut p mltos di

es a comestione abstinerit iubendū est balneum se/
pe ingredi: deinde paucis cibis desiccantibus tñ ē alē
dus sicut sūt calagie 7 mutagenath cū seminib⁹ 7 vini
paz puri in potu tribuendū. Et si hoc non suffecerit
troscisci isti dandi sunt q dīcunt de ture. recipe turis. 3.
v. enule. 3. iij. mentastri foliorū rute sicce amboꝝ ana
3. ij. seminis sisimbrij. 3. iij. s. isormen troscisci ex eis pō
de aut. i. ex qb⁹ vn⁹ i die cū apozimate cymini tribuat
Cum singultus. Diuiditur pñs caplm in tres ptes. Pñs cu
rat singultu a vētositate. Scō de inanitōe. Tertio dicit in cura
singultus puenire sternutationē 7 anhelitus retentionē. Scō
ibi. Qd si singultus. Tertia in fine capli. Singultus ppter ea. De
prima pte dicit cū singultus supuerit post mēstionē cibi gros
si. i. pp suā subām grossam difficilis digōnis sicut sunt fabe car
stane caro bufali. 7 silia post potū vini valde temperati cuz aq
q: debilitando digestiua est cā ventositatis 7 vos supplete que
cūqz possunt multiplicare ventositates sic cibi habētes hūidum
supfluū ventosabile sicut herbe 7 similia. Et sicut hūiores phā
uci aut melici in stō pgesti aut ad ipsū deriuati q sūt apte vētofa
ri. In his enī casibus post educationē cibi aut hūoris ventosa
bil cuz abstinentia cū eūonib⁹ opportunis def aqua hmoi calida
R. cymini mente. s. horizule domestice calide 7 sicce mentastri
s. siluestris adhuc calidioris 7 scioris: s. mēta romana habēs
folia longiora 7 latiora sint adhuc magis calida añ. 3. i. turis. 3.
l. que oīa sicca bulliāt in trib⁹ lib. aq ad p̄sūptionēz medietatis et
coletur de qua accipiat stomacho ieiuno. 3. iij. 7 bonū ē vt secū
miscatur. 3. ij. dyacimini aut diagalage aut paz zuccari 7 sumat
debite calida tribus aut quor diebus 7 tarded cibis per quor
horas aut gnqz 7 post eius sumptionē dormiat ad libitū: p̄fert
enim somn⁹ 7 maxie stomacho ieiuno hec enī tria. s. fames sōn⁹
7 exercitiū optie p̄ferūt ad resolutionē ventositatis. Et vēter va
porandus ē cuz carminantib⁹ ventositatē sicut sacculis fomen
ti 7 hmoi 7 hic d3 p multos dies a cibo abstinerē idest paz co
medere: postea balneū igredi. s. suffaz aut balneū actu 7 potētia
calidū sicut therme que p̄ter virtutē sulfuream qua oēs p̄cipiāt
sint etiā p̄cipiantes virtute ferrea aut simili stōi p̄fortatua. Ci
bi aut sui sint calefacientes desiccates pauci in quātitate sicut ca
lagie 7 mutagenath. i. cibi facti ex carnisbus frictis in sartagine cō
diti cū seminibus. s. anisi feniculi 7 silibus 7 aliqb⁹ aromatis
inter que p̄stantissimū ē galaga 7 bibat paz vini vinosi puri aut
mediocri potētie: nam multū fortificat digōnē. His aut non
sufficientibus ad curā dent hmoi troscisci. R. turis. 3. v. enule. 3.
iij. mentastri foliorū rute sicce añ. 3. ij. foliorū nemē. i. serpilli. 3. iij.
s. formentur troscisci pondere aur. viuius. Ex qb⁹ vn⁹ in die
exhibeat cū apozimate. i. decoctōe cymini: hec oīa calida sunt
7 sicca vētositate carminantia. Et p ista intelligit electuaria calida
famosa sicut diacymini diagalanga diatron diabolbanū electu
ariū s baccis lauri 7 silia 7 gariofli apō A. appropant singultui.

Almanfor.

Quod si singultus post se. acciderit fueritqz cū eo tri
bulatio: aut nausea: aut sitis: aut in ore siccitas aqua
calida egro mitoritēs tribuenda erit nō tñ repēte sed
paulatiz. Et si sedatus nō fuerit aqua hordei cū oleo
de amigdalīs dulcib⁹ detur. Spōdiles qz colli 7 dor
si ex oleo repido inungant 7 fricent: Et mucilago psi
lij cū iuleb 7 succo granati in potu tribuant. 3o. Ar.
In parte ista curat singultum de inanitione. 7 que dicit nota sūt
tribulatidest conturbatio 7 anxietas stomachi. Almanfor.

Singultus pterea 7 sternutationi cōfert retinere an
helitū.

3o. Ar.

In hac pte dicit q sternutatio cōfert in singultu q: p̄fert conq̄s
lando totū corpus 7 stōm remouet māz ab ore stomachi iuxta
aphorismū s̄cūmūtertū fexte p̄cule a singultu hito sternutatio
supueniēs soluit egritudine 7 ex eodē fundamento tussis 7 oēs
fortes motus p̄ferūt s3 retentio anhelitus p̄fert: q: corde inflā

matio inflāmantur ptes circūstantes: vñ sit ventositatis 7 hu
mor resolutione: ppter ea hec intelligunt de singultu pēdente a mā
vel ventositate.

De cura singultus.

Vra singultus. A mala cōpione sine mā p3 ex sepe di
ctis superis: sola enī alteratiōe cū p̄trarij iterius 7 ex
terius applicitis indiget: que tñ stōm p̄fortent tā p̄pri
etate qz stipticitate moderata. Si tñ siccitas sequens
hūidi p̄sūptionē pp febres acutas aut eūones faceret singultū
de inanitione due erigunt intentōes. Prima est remotio aut se
datio cause ericcantis qz o3. Pa est humectatio totius corpis: s3
maxie stōi qualitatiua aut substantiaua cuz interius 7 exterius ap
plicitis que due intentōes iuxta posse plende sūt siml sic cū aq
hordei excoctati cui sirupus violaceus posset addi 7 paz vini
granatoꝝ dulciū aut muzoꝝ aut vini cydonioꝝ si fluxus vētris
esset in cā 7 nō existente febre putrida lac ē sublime 7 stāte fluxu
posset calibeari 7 detur aqua carnis 7 iura carniū resūptiua alte
rata fm qz 7 bibat vinū nō antiqū aliquatlier dulce multe pe
mitionis cū aqua hordei 7 balneef in aqua dulci tepida 7 stō
machus epithemetur cū oleo ro. cydonioꝝ et silib⁹ 7 cibet sepe
paz p vice 7 multū dormiat 7 si op⁹ est vētris lenitiōe fiat clūte
re cū lacte aut aq hordei 7 oleo violaceo. Et si maior i infrigida
tione opus sit addat succus cucurbitē 7 apud Rasim yngantur
spōdiles colli 7 dor si cuz oleo sed ppe violaceo 7 def mucilaz
go pslij cū iuleb 7 succo granati 7 oleū amigdalaz dulciū ē op
timū fm oēm modū administratiōis caumate nō existēte magno.

Si vero singultus pēdeat ab hūorib⁹ imbibitis natanantib⁹ 7 inu
scatis siue in stō congestis siue aliūde transmissis octo erigunt
intentōes. Prima est digestio fm hūoris erigentia: debet eū di
gestiua esse quātū ad qualitates p̄imas p̄traria dyscrasie mēbri
mittentis stōi 7 hūorib⁹: qz tū ad fās incinua si fuerint viscosi sub
tiliatiua si grossi inulscatiua si fuerint subtilis imbibiti vt viscata
cum eis euclant ipsos a mēbri superficie: 7 respiciant p virtutes
tercias 7 qrtas tā stōm qz hūores peccantes: imo mēbra mittē
tia quoz descriptiones pnt patere ex sup̄ascriptis. Scōa inten
tio est eūo māe peccantis tā vomitu qz secessu ē iterata f3 op
portunatē. Tertia intentio ē diuersio cū clisteribus ligaturis ex
tremoz 7 ipsoꝝ lotionibus. Itēz balneis diuertētib⁹ māz ad
cutē 7 eas p poros cutis resoluētib⁹ siue sint balnea aquea si
ue aera sic vētosia. Et apō A. in singultu antiquato ponātur vē
tofe sup stōm sine scarificatiōe 7 sup dorso circa s3. spōdile vbi
incipit os stōi: 7 post ventosas ponātur rubeficiāia ad attrahē
dum māz ad cutē: in quo casu inueni vēicatoria puenire sup eū
dem locis applicita nec min⁹ ē p̄ferūt si ponāt sup mēbris mē
tentibus hec tñ sūt de illis que debet postponi: 7 in hac intentiōe
valent diuretica 7 apperientia poꝝ sellē sicut cū seminib⁹ maio
ribus decoctōe radicū aspagi ap̄j. Item aqua lupuloꝝ hordei
excoctati capilloꝝ ven cūscute 7 similitū que f3 māz diuersita
tem sunt diuersificanda. Quarta intentio est excussio māe ab ore
stōi aut diuersio māe vñ pter vomitū 7 secessū de qb⁹ supra cō
nensūt motus laboriosi sicut vōciferatiō alterius aut clamor: p
prius 7 ira timor gaudiū tristitia asp̄io aq frigide iprouise con
uersio ai fortis ad aliqd audiēdū aut cōtēplandū cōmotio cor
poris magna currendo saltādo egando tussis sternutatio re
tentio anhelitus 7 silia. Hec enīz aut mā ab ore stōi excussū aut
corpus inflāmādo resoluūt aut aiām diuertūt vt nō p̄cipiat tristē
oris stōi sensationē. Et ex h⁹ genere sūt dolores f3 aliā ptes cor
pis iuxta aphorismoz se p̄cule. Quicūqz dolētes. 7c. Quinta
est obtusio sensus oris stōi maxie exequēda mā existēte acuta
sua acuitate pūgēs 7 stimulās 7 in stōi acuti sensus q iūcto aliq̄
p̄plet cū hūidis maxie ventuosos vt butyro brodijs pinguibus
vel fiant electuaria lōgiore morā in ore stōi p̄trahētia vt. R. dia
draganti sri. 3. i. butyri recentis sine sale se. papaueris albi se
bestem iuiubarū. añ. 3. i. misce: 7 si hec non suffecerint misceant
cū hys narcotica sicut semē hyusqam albi canfora semē lactu
ce mucilago pslij 7 silia. Et possunt hmoi cū zuccaro violaceo
incorporari. Et apud maiorē necessitatez def paz regei aut ph
lonij 7 hmoi opiatā sine aliquo liquore exhibeant vt diuturnio
rē morā p̄trahāt in ore stōi aut exterius applicent aliq̄ opiatā in
ore stōi. Hec aut opiatā siue int erius siue exterius caute applicē

Appetitus q est desideriiu aiatu cibi aut pot^{us} frequens
 tristez sensatione oris stōi ē duplex: Alter cibi 7 dī sī
 mes q descriptiue ē appetit^{us} calidi 7 siccī. Alter pot^{us} et
 dī sītis: 7 est appetit^{us} frigidī 7 hūidī quoq^{ue} pterq^{ue} ledif
 triplicē ablate q^{ui} oīno nihil appetit: diminute duplicē p iūctio
 ne 7 remissionē: p remissionē quide cū minus appetit q^{ui} sit ne
 cessariū p nutritōe corpis hūctōe. Aut qñ aliq appetunt aliq n̄
 ex his q scōz nāz debet appeti siue cibalia siue potabilia. per iū
 ctionē vō qñ magis appetit q^{ui} possit dīgeri aut q^{ui} sit expēdiē p
 nutritōe 7 corpis hūctatōe. Et hōi appetit^{us} qñ ē ad cibū dī
 appetit^{us} caninus. S3 qñ ad potū dī sītis p^{ro}flua. Et ex hoc gene
 ris ē appetit^{us} intolerabilis sūt enī qdā q dū famē notabillē pa

tūti incurrūt syncope cholera repenthe ad os stōi aut spiritib⁹
termo dū resolūtis aut incurrūt dolorē stōi ⁊ capitis et ista sunt
corpa cholerica aut sicca tñ acuti sēsus hūia poros latos ⁊ lu
midū facile resolubile. Et qdā horū sūt corpa exuberāntis carnis
habentia multū de calido ⁊ hūido ⁊ sūt ipsū subtile cū latitudine
poroz. et ois eius calor inatus ē fortis valde aut plurim⁹ ⁊ val
de debilis nō p̄t famē tolerare. Holissimus at ē fames mēbroz
cū sacietati stōi. Sed appetit⁹ corruptus est appetit⁹ quozūdam
q nō dñt appetit ab aliquo individuo de specie hūana nālī dī
spōsit⁹. Nunc vero sequēdo ordies 21. 1° agē dīminutiō
⁊ dōlatōe famis. Secūdo dī corruptōe ei⁹. Tercio de appetitu cant
nō ⁊ de intollerabili. Quarto de holismo. Quinto de siti. 2^a dī
minutiōis ⁊ dōlatōis famis pōt eē qd genus male p^o nōis in ore
stōi sine mā cū supfluit caliditas qd ē qñqz cū pēdate siue cor
porea siue p̄mūta rarefactio raritate opposita cor rugatōis. Po
atrahēdo hūores ad os stōi q replēdo famē deijciūt. 3° q nō
finit os stōi pari frigiditatē sequētē nālē resolutionē et aduentū
mīe ad famē excitādā frigiditas vero lz nō excedēs multū exci
tat appetitū. q pp inueniūt septētrionales ex vētis ⁊ hyemis et ē
porib⁹ vehemētioris appetitus valde. Attñ cū supfluit ē magis iter
ceteras q̄litates destruit appetitū mortificādo duas virtutes
.f. sensibile ⁊ attractiue. lz hoc ē raro. hūiditas vero ⁊ siccitas sūt
in hac re paucē ip̄ressiōis magis ad sūt inueniēdā ⁊ excitādā fa
cientes qz ad famē. hūores qz cuiuscūqz generis cū supfluit i
ore stōi famē auferūt aut minuit. lz calidi magis ecōtra siti exci
tantes fri vero lz sūt minuāt ⁊ iterdū famē excitāt dū sūt pauci ⁊
nō multi p̄temāles ⁊ p̄pē p̄a pay acre ⁊ mīca pontica. attñ cū
supfluit i p̄temalitate aut mltitudine auferit ⁊ minuit nauēqz
subuersionē aut vomitū excitātes. Silr vlcera bothoz ⁊ apata i
stō famē ip̄ediūt sūt si calida fuerit excitātia. Diminutio qz ⁊ dō
latio sensus oris stōi siue seq̄ aliqz ex cāis sup̄ascriptis p̄ cēn
tā in ore stōi siue p cōitatē a cerebro aut sūt^o pari aut lexio neruo
rū cerebri sūt ⁊ famē simul auferit aut minuit. p cōitatē vero aut
a toto sic in febrilib⁹ i qb⁹ caliditas oris stōi cōicata p̄termōm
calefacit ⁊ excitat sūt augēs famē minuēs aut auferens pp cās
sup̄ius dictas. et aliqñ repletio hūozū q̄litate aut quantitate pec
cātū i venis facit ipsas fugere ab attractiōe ⁊ potit⁹ labore ad
expulsionē quo mō sincopali hūozofa deijciūt appetit⁹. et in mul
tis alijs laboratib⁹ nō solū febri⁹ ⁊ qz alijs generib⁹ egritudinū
vidi enī mulierē laboratē fluxu vētris nihil comedisse nqz bibisse p
octo dies nisi aquā frigidā q tñ sup̄uit. Silr thetonicis quē
dē febrētē nihil comedisse in 28 dieb⁹ cū oia penitus abhorret.
lz solū bibisse vinū qd euenit qz eoz vene hūozib⁹ sup̄fluis p̄e
termōdū erat replete. et hoc mō qñz deficit appetitus p̄gnantiū
⁊ in qb⁹ mēstrua retinent. quo mō qz ē vsq̄ p totū hyemē abstinet
a cibo aliqñ deficit appetitus pp dōlitate attractiue mēbroz sic
in ethiōis q̄alys egros multū debilib⁹ in qbus mēbroz virtus
attractiua deficit. nō qd ob defectū resolutionis sed pp attractiue
ip̄otētā. et aliqñ deficit pp paucitātē resolutionis sic i fr̄s valde cō
plexiōaliter aut etiā quo mō serpētes rane ⁊ c. aialia debilia co
loris in hyeme stat sine cibo qz calor eoz sopit ēminuit ita vt qñ
sola respiratō p̄stet ⁊ nutritionē qñ nullā faciat p cōitātes ve
ro a mēbris p̄cularibus sic catarras a capite descendēs si figa
tur in ore stōi aut inuiscet ⁊ adhereat deijciūt appetitū ⁊ qñz facit
appetere p̄traria. f. icidētia ⁊ subtiliantia si fuerit grossus ⁊ visco
sus. Itē p cōitatē a nervis venietibus ad dādū sensū ⁊ motum
orū stōi. f. sexto pari tollit desideriū cū nō p̄cipiat suctionē nqz me
lancholice ip̄ressionē. Itē p cōitatē a splene cū mīca nō trāsmis
tit ad os stōi aut cū supflue trāsmittit aut nimis acris. Itē p cōi
tatē ab epate cū debilitatur ei⁹ attractiua post fluxū sanguis aut
alias cūones aut cū ipsū aut mēlarice apantur aut opplānt
sic i hydropē. aut ē cū oppilant vene q sūt post epar. Itē p cōi
tatē ab intestinis sicut i colica ⁊ ileos in qbus appetitus ad cibū
deletur ⁊ suis intēdit cāis iferius ponēdis in caplis p̄p̄is. Itē
pp vermes existēs i intestinis viuētēs aut moruos q suis vapo
rib⁹ nocēt oris stōi. et si ascendūt ad stōm multomagis vomi
tū excitādo. lz aliqñ cibū fugēdo faciāt appetitū caninū vt ista
i caplo p̄pō. Itē p cōitatē a corde sic cū op̄ssū ē veneno: aut

sicut in pestilentialibus cū os stōi pp pinguatē et maximā sensibi-
litate facile patitur. Propterea magna pstratio appetitus i pncipio vniuersali febris absq manifesta lesiōe ipsius oris stōi ē
signū satis efficac sup febre pestilentiali. Itē p cōitatē a matrice
et qbuscūq mēbris potētibus cōicare stō cōitate absoluta et nō
absoluta. Cāe aut pmitiue sūt sic caliditas aut frigiditas aeris
supflua: aut ipsius occulta malitia fetor supflus et silitia. Itē cibi
et ppe valde pingues et vinctuosi aut supflue dulces et hūidi vigi-
lie supflue resoluendo et tādē infrigidādo et forte in pncipio ca-
lesciunt. Sōnus vero hebetādo et multiplicando supfluitate et
sōpnus et vigilie aliquādo faciunt appetitū caninū vt infra. Itē
qñz inanitiō supflua debilitādo sicut ecōtra repleto supflua os
stōi repledo. Sitr motus et qes cū supfluo necnō aut acciden-
tia valde excedētia. Itē res extraneae potēs occurrere. Et ex his
dictis p solutio pblematis: qre supitio cibi aut potus aliqñ susci-
tat appetitū. facit ei illd remouēdo nocumētū stōi quo appetit?
obitū debet: siue illd sit qualitas pma ipsa corūpēdo sua pstrarie-
tate actuali aut potētiali: siue sit hūor inuiscatus ipz abstergēdo
ab oris stōi supficie: siue sit nimia raritas ptes vniēdo: siue sit
defectus sensus oris stōi ipsū excitādo: siue sit defect? mellie de-
bentis fluere ad os stōi p fame excitāda: vt qz sumat aliqd pō-
titiū suppleēs vices eius: ppterea nō ois cibus aut potus excitat
appetitū s3 tātu q remouet cām appetitū obitū dēt: et cāe de qui-
bus supra cū sūt debiles minuūt appetitū. Aucte, dō et magnifi-
cat ipsū destruit. Signa male pplexōis sine mā sunt qz nō adē
grauitas n3 vomitus hūoralis neqz eructatio redolēs aliqñ
saporē etneū. et ipēs male pōnis cognoscit ex causis pcedenti-
bus calefacientib? infrigidantib? hūectantib? aut exiccantib?. Itē
sensatio illius male pplexōis in ore stōi et iuuat pstrarijs nocetur
a silitib? hūores aut cognoscunt p sapore et calore in ore pceptū
et eructationē pntāt ipsos stō ieiuno. Ep silitz si sint calidi et cer-
tificat p eoz vomitū. et si hūor ē grossus et viscosus adest appeti-
tus incidētū et subtrahitū et nausea frequēs et limositas oris
et lingue: et debilitas digōnis.

Signa Alcerū stōi supius posita. s. dolor et egressus sa-
niet vomitu aut secessu: mollificatio vtriusq puitas
more cibi in stō: moridicatio cū sūt aliqd acutū signa apatis su-
perius posita sunt. Signa obtusioris sensus oris stōi sunt qz de
ficit fames et sitis: et nō pcpit aliqd stōi nocumētū et res acute nō
faciunt moridicatioē n3 singulus sic diapipeō: sirup? et silitia su-
pia stō ieiuno et forte aliqd nocumētū cerebri aut neruoz pces
sit. Ad aut sit p cōitatē a toto sicut in febribus et febrib? ipēs
cognoscit. et qz sitis adest fm plm. et si hūores in febrib? stō cōi-
cent cognoscit ex signis statū supius positis et cū iuuat hūo-
res sint. Ad at sit et repletiōe hūoz in toto cognoscit ex signis
repletiōis colligendis. Pa pmi ca. ppo. f. ex regimine pcedēte tur-
more venaz grossitie vrine plenitudine pulsus somnolētia pigri-
tia corpis multitudie egestōis. et qz eūone abstinentia et exercitio
iuuat. Ad aut sit pp ipotētā attractiue mēbzoz cognoscit ex cor-
poris debilitate: et cōspitōe. Si vero mēbra nō attrahāt pp pauci-
tatē resolutōis qz forte cor: pora illa valde frigida sūt
pplexō aliter aut etatiue: aut aliter notabiliter infriata sūt. Et qz
pp abstinentia corpus nō pūit. Ad at sit p cōitatē a cerebro et
neruis cognoscit ex nocumēto ipsor. Et si i cā sit catarr? cogno-
scitur ex signis catarr? de qb? in capto ppro. Quod at sit pp de-
fectū mellie trāsmittende a splene ad os stōi cognoscit qz si suat
pōtica aut acetosa appetitus excitat: supplet ei vicē mellie: et facit
credere hāc significationē magnitudo splenis pp retentionē ei?
qz vt effundat. Ad si supfluat melia: aut si nimia aeris cogno-
scit ex vomitu mellie et sapore acetoso pōtico inqetudie et altera-
tōe coloris corporis et lingue ad nigredinē. Ad at si p cōitatem
ab epate pp nocumētū attractive cognoscit qz ad sūt cāe eius. f.
mala p? frigida: supflua eūo et ppe sanguis. et aliqñ āpa aut op-
pilatio eius aut mēsaricaz et qz nō apparent alie cāe. Signa at
oppilatiōis viāz q sunt post epas sūt color malus et corporis com-
supitio qz phibetur sanguis penetrare ad mēbra et cutis supficie:
et non apparēt alia signa. Oppilatio aut epatis cognoscit ex gra-
uitate tensiōe et qz frequēter adest flux? Ad at sit p cōitatē ab in-
testinis sic in colica et vermib? cognoscit ex signis inferius i ppijs

capillis ponendis. Ad at si p cōitatē a corde cognoscit ex nocu-
mētis ipsius de qbus supra. Sed qz sit p cōitatem a matrice co-
gnoscit qz forte est pgnans aut alia ex cā recita sūt mēstrua: aut
forte ad sūt alia nocumēta mricis de qb? infra. Sitr qz sit p cōi-
tatē a quocūq alio mēbro cognoscit p nocumēta ipsius cū qz
augmēto auget nocumētū appetit? et decemēto decreuit et ab-
latōe aufert. Cause at pmitiue se ipsas onidūt et qz quādocūq ta-
les cāe ad sūt talis sequitur effectus.

Pronostica Primū cū appetitus pualescit nō
ē bon? aut cadit significat reciditiuatio-
nē nisi sit pp sanguis paucitate et debilitate corpis. Scdm cāus
appetitus i egritudib? chronicis ē significatio valde mala: imo
nūqz vidi aliqñ cui? appetit? destructio pseuerit in egritudine
chronica et remissa q euaderet: silt ecōtra pstantia appetit? in egrit-
tudine chronica et itēla magna affert spē salutis. Cura dīminu-
tōis et ablatōis appetitus erigit qtuor intētiōes. Prima ē reten-
tio cāe. Pa est appetitus excitatio. 3ª accidētū correctio. 4^a regi-
men sex rep. Si ergo pendeat a mala p? ne siue mā remoueat cā
tati aut ipuimēs aut pseruās et qualitas ipsa i stōz qz pstrarijs
interius et exteri? applicitis. ppijs stōm pfortantib? de qbus statū.
S3 in mala p? ne cū mā digerāt pmo mā si fuerit cholica cū siru-
po acetoso simplici oryzachara de acetositatē citri limonū d gra-
natis cauēdo tñ a multis stipticis: et cū ags endiuie lupuloz epa-
tatis acetose et silitz. S3 phlatica cū oximelle simplici ppositio sgl
litico melle ro. sirupis de mēta de abstinētia et ags mente abstin-
thij feniculi et miua cydonioz cū melle est ppa. S3 in melica ad-
usta cū sirupo de fumo terre de bisantijs et in nō adusta cū siru-
po de ephthymo sirupo sapor et ags lupuloz boraginis buglosse
seholopendrie et hec digestiua respiciant pter mās tā mēbrū mūt-
tens qz recipiens. Cauēdū tñ ne digestiua sint valde stiptica in
pncipio et ppe i mā grossa et viscosa: postea eūetur mā calida cū
reubarbaro myrobalanis cytrinis māna prunis tamaridis ele-
ctuario de pillo de succo ro. S3 frigida cūz alefangis pilulis sto-
maticis de hiera simplici myrobalanis lzebulis pōinis qe susci-
tant appetitū. S3 melica cū polypodio sticados epithymo sene-
diaene electuario hamecpilulis indis et respiciāt tā membrum
mittēs qz respiciēs. Cauent tñ iux posse fortia exolutia d b-
bilitant ei stōm et mēbra nobilia Aliqñ eūanuis cū vomitibus et
ē pemptior eūo et magis festina qz vtrius solutio: eligant ergo vo-
mitiua q videant magis oportuna. S3 de his āple in capto de
vomitu dictū ē. et marie fiat vomit? in his q inclinati sūt ad vo-
mitū et facile vomūt: imo et excitatio vomitus cū digitis ipositis
pfer excitādo virtutē qzuis nō vomāt. et mirabiliter pfer vomit?
ei cuius appetitus pstratus ē in dulcibus et vinctuosis et appetit
acetosa et acuta: Appetit ei pstrata disponsi sue pternāli: est itaqz
verisile destructio appetitus sui pendere ab hūore grosso et
viscoso. et hec pma intētiō et pplet cū diuersiōe q fiat tā a mēbro
mittente qz recipiēte: eligant ergo mōi diuertēdi magis oportu-
ne siue fiant siue eūone sicut ligature fricatōes vtrorū lotio-
nes et silita siue fiant cū eūone sicut clisteria puocatio sudoriz-
vrie et hūmōi. Si vero nocumētū appetitus pdeat ab apatibus
bothoz aut vlcētib? in stō cūrent sicut dēn ē in capto ppo. Si
vero pdeat a diminutiōe aut ablatōe sensus oris stōi remoueat
cā diminutiōis aut ablatōis: siue fuerit aliq egritudo cerebri: siue
egritudo neruoz sic paralytis. Et de his supius p ppijs capitis
sufficiēt dēn est: siue fuerit mala p? in ore stōi aut hūor inuiscat?
i ei? supficie et de eoz cura statū dictū est. Si vero fuerit pōitatē
a toto sic in febrib? hūor alib? curēt digerēdo et eūando s3 q ex-
pedit. Et qñtas stō ipressa alteret cū pstrarijs. Si vero hūores
stō cōicati sunt eūenit vomitū aut secessu deinde tueat stōus et
pfortetur ne recipiat cū ppijs moderata stipticitate picipiant
bus appetitū excitantib?. et si pendeat a febrilibus ethicis curēt
ipse: et dispositio stō ipressa cū frigidis hūidīs stōm pfortantib?
et ethica senectutis cū hūidīs calidis aut patis in actiōis: et cūz
fricatōe et balneo pfecta et pa digestiōe et nutritiū ad mēbra
attrahat. Et si fuerit in toto repletiōe vt cacochimia sicut i scabie
elepra a phlebotome et eūetur fm qz oportet et mēbra nobilia
et ppa nālia rectificent et pfortent. et in sincopali hūorosa i qua
est repletiō humorū crudoz obseruent pcepta. A prima quarti

capitulo proprio. Et fricationes fortes et diuturne ea cōferunt et in oibus i quibus est necessariū superfluitates resolvere et nutrimentū ad membra trahere aut calorem sopitum excitare. Et si fuerit per cōtatem a cerebro sicut in catarro pmitatur cura ca tarri. Et si quid ad stōm dfluert educatur vomitu aut secessu et postea stomachus confortetur eius dyscrasiam alterando. Et si fuerit p cōtatem a splene supflua transmittente meliam dige ratur euacuetur et ducatur ad intestina clisteribus et solutionis exhibitis et si fuerit defectus melle in ore stomachi confortetur splen aperiatu vena que est inter splenē et stomachi cu3 decocti one epithymi polipodij lapnolozū capillozum ve. scolopendrie corticum radicū capparis et situm bibita: vel cum vesica fa ciendo fomentationes et fiant fricationes in loco transitus illi? vene: et aliquando vomitus puocetur pprie cum his in quibus sit virtus hellebori et cappare et troscisci de capparib? sunt ad propositū hoc. et si fuerit per cōtatem ab epate sicut in fluxibus curetur fm q dicitur in sequentib?: et similiter oppilationes et apo stemata. Postea epar et stomachus confortet et similiter si fue rit per cōtatem a corde carentur egredines cordis sicut dictū fuit superius et per cōtatem ab intestinis sicut in colica et vermi bus et a matrice et a quocūq3 membro sibi cōicāte: curentur pri mo dispositiones membri cōicantis: deinde stomachus rectifi cetur: verus quia in pregnantē mensura nō possunt puocari at tendatur dispositioni stomachi fm q est possibile: hoc tamē su perius dictū est in capitulo de vomitu q̄tum est opportunum. Nocumētuz autē appetitus a causis primitiuis curatur remo uendo causas primitiuas et nocumētū stomacho impressum postea dyscrasias stomachi corrigendo: et ipsum pfortando fm q oportet et sic absoluta sit. Prima intentio que est remotio cāe diminutiōis et ablatōis appetitus. Secda intentio. sc. cōfortatio oris stōi et totius: et appetitus excitatio pficitur octo modis in fra scriptis qui pficiunt causas cōcurrentes ad veram famem q̄ cāe sunt mēbroz inaniō ipsoz attractio a venis venaz ab epa te epatis mediantibus mēlarai3 ab intestinis et stō: oris stōi fa nitiō melle a splene ad os stōi deriuatio tristis sensatio in ore sto machi ad que sequitur fames sive cibi desiderium. Si ergo me bra non inaniant forte pp porozū oppilationē aut debilitatem caloris resoluentis et psequenter mēbra et nō attrahant a venis nec vene ab epate nec epar a stomacho fiant fricationes mēbro rum etiam itate si oportuerit et ppue post somnum: et iam pfe cia prima et ha digōne q̄n. s. est tēpus distribuendi sanguinē ad membra ad hoc et conferū balnea aerea et aque dulcis et oia q pfortant quattuor digōnes. Secundus modus est pcurare vt chilus cito penetret ad epar et ad hoc valent quecuq3 remouent oppilationes et sū subtilis fames sive cibi desiderium. Tercio mētu retus subtile diacalamētū mythridatū tyriaca in cā frigida sed in calida tria sandaliaro don abbatis post que bibatur pa rā vini lymphati. Tertius modus ē puocare vt cerebrum sit bñ dispositū et mundum a supfluitatibus cū spiritū temperatiō et multitudi ne et in sūma vigore virtutē animalem ad quē mo dum causa existente frigida valet tyriaca mythridatum vinum vetus diamuschem diambra diaphrys arcoticum. 33. condituz secacul conditū. Confectio anacardiina in cā multum frigida. Item acorus conditus diacori et oia que cōfortant nervos et nervosa. Et ex his aliquid potest teneri in ore quod lambendo deglutatur. Sed in cā calida tuleb et succarū ro. quibus aliquid diamuschi aut similis posset permisceri. Vncitōes quoq3 appli cate parti posteriori capitis in colloq3 ad i3. spondiles vigo: ā do nerū descendente ad os stomachi et ipsum os ad hoc cō ferunt. Quartus modus est attrahere melancholiam ad os stomachi si defecerit que attractio qualiter debeat procurari di cum est superius. et si hoc fieri non posset dentur aliq vice eius suppletia que excitent illam virtutē sopitam sicut in causa frigi da alleum piper album nigrū enim nimis est estium nisi mā esset nimis frigida. 33. cappare oliue condite pisces saliti almu ri q̄ sit hoc modo. Accipiuntur farine hordei partes due salis ps idest misceantur simul et fiant fugacie sive panis depressus et ponantur in furno vsquequo comburantur paulatim intus et extra postea frangantur quelibet i tres aut quatuor partes et po

sit primo in vase vitreo: iterū ponantur in furno vsq3 mane et istud est almuri: 33. sint et alij modi: hoc possumus vii permiscen do cū aceto aut alijs modis q gustui magis placeant hec tamē calida non pprie suppleant vicē melle nisi quoddam mō gene rali cū melia sit frigida pontica: sed in cā calida acetum agresta acetositas citri citranguli limones vinum granatorū berberis filia: et ex his possunt fieri sirupi et possunt fieri p̄dita sicut mari nata et aliquando facimus saporos addendo succap et mel: aut passulas et aromata ad libitum. Et q̄n3 cum his ponimus exie cantia sicut nuces et sifa. Ista enim pontica suppleant vicē melle in frigidando stipticando et vilos longos vniēdo qbus melior sit attractio. Quintus modus est per abstersionē humoris in uscati in ore stomachi in superficie oris stomachi ad qd cōferunt cepe cocte aut crude cu3 aceto et aromatibus cōdite et cui placet addatur oleum. Item oxymel simplex aut squillicum et sirupul et quecuq3 absterunt et incidunt. Sed in causa calida aqua de coctionis hordei et passularum cū lacte semini cōium frigidor. Item valent excitantia humiditates stomachi et proprie q̄n sūt subtiles sicut panis biscoctus et fursuraceus stomacho icūno. Et ad hanc intentionem laudat Aui. fauich hordei ablutam cū aqua et aceto. Sit autē fauich hordei accipiendo hordeos nouū atēq3 plena maturitas induref et ponitur in vase eneo vt terreo vitreato et est melius et super ignem leniter torrefit: deinde fricet et ventiletur donec totus coctex recedat quo cocto vtunt ad pla citum et in hoc casu laudatur vomitus cum oxymelle et balnea bibita que deponunt p̄a ex stō. Item exercitium stomacho icū no et longa abstinentia. Sextus modus est cū odoriferis egro placentibus sicut cydonia pira poma lūdes aranci citri peri ca pipiones affati et cū vino cydoniorū et gariohilis conditi. Et odor panis nouiter extracti de furno et in summa ingenientur in faciendo cibos odoriferos saporosos egro placentes: et vide ant alios comedere res diuersoz modozum. Septimus mo dus p̄fietur per ea que a pprietate confortantur inter que abstin thū optinet principatū suscitans appetitū mortuum. Secundo menta rob et sirupus eius Rob mēte apud Aui. Terant grana ta acetosa cū corticibus suis et de succo eoz accipiātur ptes due succamente pars vna mellis aut zuccari pars vna sive quantuz sufficit ad faciendum gustui placidus et est singularis sed prepa randum ad ignem facilitate vt fiat bona commistio cuius dos in icūno sit coelestius vnum: deinde tus mastix galia muscha ta xyploaloes calamus aromaticus bance idest pestinace squinā tum. Sed in causa calida cydonia cruda cocta condita. Item succus eorum diacydonien et apud. Adhesue confectio de cydo nijs facta cū succo cydoniorum et valet sine speciebus in causa calida: Sed cum speciebus quas ibi ponit valet in causa frigida. Et quandoque potius aque frigide et q̄titate que nō motificet calorem innatum rectificat appetitum et proprie in consuetis. Adhedicamen pprium in conualescentibus et febribus. R. ro sarum. 3. x. sumach. 3. ij. cardamomi. 3. i. fiant ex eis troscisci dua rum drachmarum facit enim appetitū et sedat sitim. Octauus modus est permiscere plura ex istis fm diuersas intentiones ita tamen vt opponantur cause siue lapsui qui fuerit in ore stomachi et non solum compleat huiusmodi per sumpta: immo quan doq3 per exterius applicita sicut fomenta vnciones et cerata emplastra que opponuntur lapsui et sint excitantia appetitum et non solum ponantur in ore stomachi: immo super toto stoma cho et ex proprijs ē vt coquatur cydonium in vino nigro stipti co cum pauco aceti postea addatur panis biscoctus vne affatus et succus mente piper longū mastix squinantium tus et similia et potest fieri calidum aut frigidum fm exigentiā lapsus. Aliquan do etiam rectificamus gustum lingue cum collutionibus et his que mastiātur sic cū vino optimo odorifero egro placenti. Ali quando cum aceto aut oxymelle. Aliquādo facimus ipsos ma sticare passulas nuces auellanas pineas preparatas phisticas: aliquando panem et postea mastiātum expuere vt humores et limofitates in lingua inuisitate remoueantur. Pro tertia inten tione. sc. correctio accidentiū sunt tria que aliquando sequūt ad nocumētum appetitus scilicet diminutio aut corruptio digesti onis de eius curatione sermo precessit. Item macrefactio cui

Ex parte appeti

1 mo mēbroz inaniō

2 mo mēbroz inaniō

3 mo mēbroz inaniō

4 mo mēbroz inaniō

5 mo mēbroz inaniō

fabuenitur dando cibis facili digestioniſ cū penetratiōis ⁊ multe nutritiōis que gustui egi sunt conformia quantus est possib. Tercio aliquando casus appetitus perducit ad ſineo-
pi. Et cura eius apud Aui. est approximatō odoramentorum delectabilium sicut hedus lactens ⁊ galina affata. Et phibeat ei somnus ⁊ cibetur cum conualeſcit pane ifuso i vino ⁊ ſumat ſorbitionem velocis nutrimenti. Pro quarta intentione regu-
men ſex rerum declinet in contrarium cū deſiciēſ appetitum ⁊ ſit excitans appetitum omnibus modis poſſibilibus de quibus ſupra vitentur itaqz multum pingua ⁊ oleaginea rancida ⁊ quecuqz malo odore aut ſapore aut alia mala qualitate par-
ticipantia ⁊ pprie egro diſplicitia ⁊ vitetur crocus ⁊ eligantur que ſunt boni odoris ⁊ ſaporis ⁊ pprie placētia ⁊ habentia tam qualitates manifeſtas qz occultas ad hoc conueniētes de quibus in ſecunda intentione ſufficienter dictū est ⁊ obſeruent canones inuenientes in cibatione ſcilicet vt non comedat niſi p-
cedente cibi digeſtione celebrata. Unde ſit nobilis diſtantia iter vnam cibationē ⁊ alteram immo prohibeatur cibis ſpatio lō-
go ⁊ pprie in mala complexionē frigida materiali phlegmati-
ca vt materia illa reſoluatur aut aliter expellat: vt per longas ab-
ſtinentiam ſequatur fames ſicut etiam aliquando ſomno lon-
go tempore prohibito poſtea ſequitur ſomnus fortis quo con-
ceſſo ſit in ipſo pfundatio. Et inter cetera non multiplicetur po-
tus ſicut cōter faciunt qui nō poſſunt comedere. Cetera res nō naturales taliter ordinēt vt non ſint cōtrarie cauſe deſiciente appetitum.

(De corruptione appetitus.

Appetitus corruptus est appetitus rerum diuerſarū a conſuetis humane ſpeciei. Et eſt duplex quidam minus corruptus ſicut qui declinat ad acetōſū ⁊ acutum ⁊ appetunt aliquando fecem aceti aliquando calceē ⁊ ſimi-
lia. Quidē magis corruptus declinat ad ericcatum valde ſic-
cum ſicut eſt lutum ſiccum carbonē ⁊ teſte vaſorum gipſum et ſimilia. Et quandoqz eſt declinū ad aliqua in conſuetā ſpeciei humane licet conſuetā alijs ſpeciebus que omnia eneniunt pro-
pter humores in ſtomacho exiſtētes affectū mala qualitate ma-
niſeſta vel occulta diuerſa a conſuetā faciente ipſos appetere ci-
bos aliorum animalium. Et quandoqz res nulli animali con-
ſuetas vidi enim quamdam cōmedentem carnes crudas: quan-
dam melancholicam ⁊ ſpeltam. Et quandoqz vt ſupra appe-
tunt res nulli ſpeciei conſuetas. Cauſa huiusmodi eſt quia ſto-
machus preternaturaliter diſpoſitus appetit contraria diſpoſi-
tioni pternaturali ſtomacho impreſſe vt ipſam fugent ⁊ corrup-
tant: groſſo autem ⁊ viſcoſo opponuntur ſubtiliantia ⁊ incidē-
tia: Sed humiditati ſuperflue lubrice opponuntur ericcantia. An
od autem appetit magis carbonē aut gipſum qz panē ⁊ ſtula-
tum qui eſt ſiccus ⁊ notabiliter ericcans ſpeciei humane pſuetus
aut qz nō appetant indifferenter oīa ericcantia equalis in-
cenſiōis ⁊ potente ſibi cognita equaliter nō puenit niſi ex qua-
dā ppetate corrente inter vnū ptrarium ⁊ non alterum: hic aut
appetitus lz poſſit accidē in diuiduis ſpeciei hūane vtriuſqz ſe-
rus pp multiplices varias ⁊ in pſuetas humorū corruptorū di-
ſpoſitiōes in ſtōis ipſorū repertis ex cibis ⁊ potibz corruptis: nec
non ex cāis corporeis accidē potētibus frequētius tñ accidit p-
gnātibz i ſcdo aut tertio meſe pp retētiōē mēſtruorū ⁊ ipſorū cor-
ruptorū ſtō cōicatiōē. In pzo nāqz meſe retēta ſūt pauca: ⁊ nō
ad modū corrupta: ſz ſupra tertiu plurima eorū cedūt i nutrime-
tū ſetus ſetu iaz magnificato quare nō ita ſupfluūt vt ſtō cōicē-
tur imo apd A. hic appetit⁹ corrupt⁹ plus accidit in eis qz ipſi
deſtructio. Signa ſanis nota ſūt. et hūor corrupt⁹ appetitū co-
gnofcit ex odore colore ſapore eructatiōe ⁊ ſilibz. Pro noſti-
ca hic appetitus apud Aui. noīaſ piculū qz pōt eē ſignū ⁊ cā pi-
culofaz egritudinū ⁊ noīaſ diſcrimē. I. dfa diſtinguit enī p ipſū
pregnāſ a nō pregnāte. Scdm hic appetitus ſm pſm curat niſi
ſit a pncipijs gnatiōis pſctus. Aliqn dī eſt cura difficilis q nō
niſi longo tempore pſciſ.

Cura huius eſt. Quatuor reſ pcedentes in cura pſtratio-
nis appetitus. Prima remouet cāz. Scda os ſto-

mach: imo totum ſtōm rectificat. Tertia curat accidētia. Quar-
ta ordinat regimen. Pro prima intētiōe eūandi ſunt hūores
corrupti vomitu aut ſeſſu. Elomit tamen eſt pmprior via nau-
ſiauerit ⁊ ſit facilis ad vomitū qui perſiciendus eſt cum vom-
itiuis de quibus ſepe dictum eſt. Item cum ſolutionibus uegra-
tis ex ſuis minoratiuis digeſtiuis ⁊ eradicationibus. Digeſtiua aut
opponantur humori corrupto tam ſm qualitates primas qz ſe-
cundas: ſm plurimū enim hūores huiusmodi ſunt frigidi p-
pterea digeſtiua debent eſſe calida ac frequenter ſunt groſſi ⁊ vi-
ſcoſi ⁊ tunc digeſtiua debent eſſe incidētia ⁊ ſubtiliantia ſic ori-
mel ſ. compoſitum ⁊ ſquiliticum: ⁊ quandoqz ſunt ſubtilis fluxi-
biles ⁊ digerentia: debent eſſe ericcantia abſqz in diſione ⁊ ſub-
tiliatione ſicut mel ro. Et appetitus corruptus indicant qualia de-
bēt eſſe digerentia: debent enī eſſe cōformia appetitui ſtomach: i
cum ipſe appetant ptraria diſpoſitioni pternālī ſue. Solutiua
autem ſunt propria contra humorē peccantem. Et polypodius
eſt propriū in appetitu luti ⁊ in pregnantibz. Et hierapicra obū-
net principatū taz in humoribus groſſis qz ſubtilibus inuiſca-
tis aut imbibitis cuius doſis. ʒ. i. pilule etiaz ſic alefangine ⁊ ſto-
matica ⁊ electuarius de alchaf. deſcriptiue. Alchaf eſt proprium ⁊
conceditur pgnantibus. Et myrobalani confortant ſtomachū
doſ eius ē circa. iij. drachmas ⁊ aqua mellis pluribus diebz ex
hibita: qſuitas quinqz. ʒ. aut pluriū lauat ⁊ mūdificat ſtomachū
⁊ inſeſtinā a ſuperfluitatibus in eis contentis ſit aqua therna-
rū bibita ſicut aque porrete. Debent etiam humores diuerſi ſic
dictum ſunt in capitulo pcedenti. Et de bonis auxilijs in cura-
tione eius eſt vt accipiat res que appetitur ſicut lutū ⁊ miſcea-
tur cum quibusdam vomitiuis ſicut ſunt pinguedines rancide
oleaginea: Et quēdā a proprietate vomitū puecantia ſic ſuccus
raphani aut. ʒ. i. hellebori aut plures in liquore in quo eſt reſ q
appetitur diſſoluta in fundatur taliter vt euomat ſic enim deſcie-
tur aut auferetur appetitus ille: et hoc modo facimus abhorre-
re vinum illos qui libenter bibunt ⁊ inebriantur multum in ſan-
dendo helleborum in vino taliter vt euomant. Scda intētiō
pſciatur cum corrigentibz dyſeraſiam ſtomach: ⁊ ipſum confor-
tantibus ex quibus eſt aromaticum ro. deſcriptione gabrielis.
Item diacinamomū ⁊ alique triſſere ſunt ad hanc intentionem
amigdale amare vinū ponticum coctum vſqz ad medietates de
quo bibatur in mane per hebdomodā vnam. ʒ. iij. Et ruta ē mi-
rabilis iuuamenti. Item ameos cyminiū ⁊ maſtir cōmiſta ma-
ſticentur. R. belſicorū emblicorū añ. ʒ. ʒ. nucis benden que apd
Aui. eſt terra granofa ſicut cicer. ʒ. i. maſtir. ʒ. ʒ. cardamomi
maioris ameos ʒ. ʒ. añ. ʒ. i. fiat electuariū cum melle ⁊ detur ad
quantitatem nucis ante cibū ⁊ poſt. Pro tertia intētiōe. ſ. cor-
rectiōe accidētiū: oīz aliqn curare digeſtionē corruptaz que ali-
quando ſequitur ad hūc appetitū corruptū qua pp oīz eūare hu-
iſmodi cibos malos qz ab his appetitū. Et ſcdo ſi aſſumpti
fuerint ſtati ipſos educere vomitu aut ſeſſu aut vtroqz modo
Et tertio digeſtionem corruptā ſi acciderit curare ſm doctrinaz
datā in capſo pcedente. Regimē ſex rerū declinet in cōtrariū
dyſeraſie cauendū eſt ab aere corrupto cibi cōueniēſis ſūt pulli
colūbarū aſſati farina amidi in lure carniū laudabiliū cū ſale
condita ſucto ſalſorū vinū ponticū. Et apud Aui. in ſa menſa
vū ameos ē valde mirabile ⁊ ſimiliter amigdalīs amarijs phili-
cis paſſulis grifomilis caſtaneis ⁊ inter oēs herbas ruta ē pre-
ſtanſſima ⁊ inter oēs ſpēs piper zinziber ⁊ reliqz regimen ſit
ptrarium dyſeraſie ⁊ hūori corrupto ⁊ pcurt ſummoperere vt
bona fiat digeſtio.

(De appetitu canino.

Appetitus caninus lz apud quosdā ſub appetitu cor-
rupto reponatur cuz non conueniat alicui indiuiduo
de ſpecie hūana nāliter diſpoſitio: imo vi trāſcendere
nām humanam ⁊ ſequi naturam canum vel luporū
a quibus nō ſupſit: vnde apud iſtos nō eſt inconueniēſis eūdē
appetitū ledi corrupte ⁊ diminute per intēſionē. Atqz iuxta diſ-
finitiōē appetit⁹ corrupti ſuperi⁹ p me datā conformē mēti A.
nō eſt appetit⁹ caninus ſub corrupto appetitu ponēd⁹: imo ſub
appetitu diminuto leſo p intēſionē niſi forte appetit⁹ corrupt⁹
modū trāſcendēt in appetēdo res diſcōueniēſis ſpēi hūane poſſ

quarū sūptione nō satiat: tunc enim idē esset appetitus canin⁹ ⁊ corrupt⁹: l. s. distinctas rōnes. Est autē appetitus canin⁹ appetitus intēsus ⁊ plurius q̄z possit dīgeri ⁊ post ei⁹ sūptiōe nō satiat. Hic appetitus est duplex qdā q̄ sequitur causas quasi nāles aut neurales sic appetit⁹ multū vigilantiū ⁊ eoꝝ q̄ famē mltō tēpore p̄pessi sunt ⁊ supflue se exercitantiū ⁊ balneatorum siue in balneis calidis resoluentibus siue in aquis frigidis calorem intrinsecū p̄ anthipistēs fornicatib⁹ ⁊ iter agentū p̄ nives ⁊ aq̄s. Itē conualescentiā a longis egritudinibus q̄ arefecerūt corp⁹. Item eūōne a nā vel ab arte. Et ex hoc genere ē appetit⁹ sequēs caliditate forte in ore stōi: siue sit innata intrinseca siue extrinseca ab aere q̄ caliditas nō sit debilitas nec inflāmans s. faciens id qd facit suctio venarū mesaraicarū attrahēdo in virtute epatis ad quē seq̄ frigiditas p̄ resolutionē hūidū substantificat⁹ ⁊ ex hoc genere est caliditas exis in totū si sit nālis ⁊ notabilis resoluēs. Si vō ista caliditas eēt p̄ternālis causā famē p̄termo dū resol uendo tūc appetitus eēt p̄ternālis. Et sub hoc p̄ternālī reponit ille q̄ seq̄ debilitatē p̄tētiue cibi pp̄ quē corpus nō nutrit. Et sub hoc p̄ternālī reponit q̄ seq̄ catarrū descēdētē ad stōm q̄ nō ibi bitur in ore stōi n. ē replet stōz: s. solus in frigidat frigiditate ex citante famē. Et si catarrus iste eēt p̄tētic⁹ vel acetosus adhuc magis excitaret famē. Et sub hoc appetitū p̄ternālī p̄phēdit ille q̄ seq̄ functiones humiditatis cibales a vermib⁹ aut qn̄ stimulatō faciunt ip̄as d̄scendere vt creat sicut in licteria. Quia pp̄ corp⁹ non nutrit vñ necessarius est seq̄ famē: p̄cipue si nō ascendat ad stōm turbātes ⁊ pōngentes os stōi ita vt puocent nauseam. Ibi tñ venies aliqui corumpunt appetitū sua mala q̄litate potius occulta q̄ manifesta q̄ pp̄ fm̄ dīversos ip̄soꝝ effectus ⁊ applicationes aliqui minuūt: imo destruit appetitū. aliqui augēt ali qn̄ corūpūt appetitū. Et sub hoc genere p̄phēdit sequēs p̄hā acetosū in stō p̄gelum: aut aliū de deriuatū aut meliaz acē aut ponticā a splene ad os stōi deriuatā: l. forte hic appetit⁹ nisi modū excederet sub naturalē aut quasi nālī p̄phēdi posset. ducūt enī hi hūores frequēter ad appetitū caninū q̄ deponūt viscosi tate ab ore stōi cuius p̄ntia ip̄edit appetitū. Scdō q̄ corūgatiō os stōi q̄ corūgatio suscitāt appetitū. Tertio q̄ inspissant vniūt ⁊ fornicant pilos lōgitudinales q̄b⁹ fit attractio. frigus q̄z intē sum aeris corūgātō ⁊ inspissando pilos lōgitudinales p̄tēsse eā huius appetitus sic accidit iter agētū p̄ aquas ⁊ p̄ nives: l. fornicando calorē intrinsecū p̄ anthipistēm hoc possit accidē sic ab initio dictū fuit. Et in sumā si he cāe fuerit nāles. Itē nā les faciūt appetitū caninū nālē aut qn̄ nālē. Si vero multū p̄ternāles faciūt ipsū egritudinalē. l. hic appetitus ⁊ oēs cāe eius nō absoluatū ab aliq̄ p̄ternalitate. Et ex his manifeste sūt spēs ⁊ cāe appetitus canini. / Signa appetitus caninus cognoscit q̄ ē intēsus. Et si hō ei sequit⁹ ē necessariū iuxta Rasiz cibū egre di indigestū p̄ superius aut inferius plus enī iuxta descriptiones superi⁹ datā appetit⁹ q̄z possit dīgeri. Cāe at p̄mitue. l. vigilie ex ercitiū balneatio frigiditas aeris aut supflua ei⁹ caliditas resoluēs longa famēs ⁊ siles cognoscunt q̄ cū adsūt aut p̄cesserūt fm̄ p̄tm̄ sequitur hic appetitus caninus: Et q̄ nō adsūt alie cāe a quib⁹ possit p̄dē. Cāe autē p̄ cōitate a toto sic in cōualescētib⁹ ex lōgis egritudinib⁹ resoluēs ⁊ arefactis. Et sicut in hūit bus calorē forte nālē aut p̄ternālem p̄termo dū resoluētē ⁊ sic in eūatione supflue a nā vel arte cognoscūt. P̄mo ex p̄cessio ne illaz egritudinū ⁊ corporis arefactōe. hō ex caliditate forti ta. citi p̄cepta cū colore rubeo aut tēdēte i cōtinitatē ⁊ robore cor poris: si caliditas illa fuerit nālīs. si vō fuerit p̄ternālis erit mor dacio: debito cū debilitate corporis ⁊ impfectōe opationū. Si gnatū p̄pletōis posita sit scdā p̄m̄ ad q̄ recurre. 3. vō ex p̄ces siōe eūationū spontaneaz aut artificialiū. Et cuꝝ his ⁊ oib⁹ cāis p̄termo dū resolutibus fm̄ p̄tm̄ vērē ē suplicus: q̄ nā retinet feces vt exsuet q̄cqd pōt l. s. aliqui actualis flux⁹ possit eē causa appetitus canini. Catarrī aut cognoscunt ex dictis supius in ca pitulo p̄pō: ⁊ q̄ fluxū fm̄ p̄l. nō solū ad stōm: imo et ad pulmo nē: vērē exilimo ip̄os rārō eē in cū magis sint ap̄i appetitū destruerē q̄z intendē. Signa vermū ponent infra. Signa at cā ruz q̄ sunt p̄pe ori stōi sumūtū hoc mō caliditas supflua oris stōi p̄phēdit ex tri cūz nō solū ericet hūidū substantificū: s. ē

roridū ⁊ est vērē stipticus ⁊ est sine acetositate ⁊ rugitū et silit⁹ frigiditate significantib⁹. Et p̄taria signa sūt dīstantia. et si he dī spōstōes fuerit nāles appetit⁹ silit⁹: si vō p̄ternāles p̄taria. l. hūo: acetosus l. stō cognoscit ex eructatōe sapore odore vomitu redolentib⁹ sapore acetosū ⁊ q̄ hō nō appetit aquā neqz res frigidās. et si est p̄hā color lingue est albus ⁊ spūū albū aceto sum ⁊ color faciei albus: et silit⁹ q̄ sūt signa p̄hatis. et si ē melia color lingue ē fuscus ⁊ sapor in ore representās cū acredie scilicet nat ad p̄ticitatē. et forte adsunt nocumētū splenis ⁊ lingua ei⁹ q̄ est ex debilitate cōtētiue i stō ⁊ in corpore sūt egressio festina ci bi indigesti. Et si adsit debilitas p̄tētiue alioꝝ mēbroꝝ adsūt flu rus alioꝝ generū ⁊ fortasse puenitur ad sanguinolētā egestionē ⁊ ad eādē que sicut lotura carnis fm̄ p̄tm̄ tñ his fluxib⁹ dum actu sunt coniungitur delectio appetitus.

Pronostica Primus appetit⁹ caninus p̄ndit ad bolismū facit enī vt multus cibus sumat qui sūptus nō pōt dīgeri: ⁊ sic ē necessariū iuxta Rasiz ip̄sū indigestū egredi vomitū aut secessū ⁊ multas hūiditates p̄ternāles in stō congeri ⁊ corpus nō nutriri q̄ pp̄ sequitur bolismus q̄ est famēs mēbroꝝ cum satietate stōi: ⁊ ducit ad iulubeth pp̄ mltitudinē vaporū p̄haticorū caput replētūz qui eleuant ab hūmiditatibus p̄haticis in stō cōgestis. Et ex eadē cā pōt dūcē ad mortem vaporib⁹ illis eleuatis ad caput in hūiditate p̄haticaz condensatis ⁊ facientib⁹ ap̄a letargicū ⁊ etiā q̄ corpus nō debite nutrit vñ ericatur ⁊ arefit. fm̄ hic appetitus caninus fm̄ plurimum curatur.

Almanfor.

Am̄ aliquis famēs assidue patitur et cibus post p̄mestione adeo grauatur vt aut vomere aut per inferiorē regionem ip̄soꝝ eicere cogatur rizi dandum ē ei quod cū coquitur ex liquore qui fluxit ab agno q̄ in furno assatur impingua tur ⁊ cauda ⁊ ei similia necnon ex oī cibo qui vnctuosus est. Et vinum vetus purū dandum de quo q̄tum poterit bibat. Deinde p̄cipiendus est ei vt euomat et hoc regūmen p̄seruandū est donec sanetur. Quod si nec cib⁹ eū grauatur nec ipsū euomit nec per secessus expellit carnes vaccine sunt dande ⁊ frumētū coctūz vt puls et rizi cum lacte ⁊ aquam frigidaz in potu sumat ⁊ in aere frigidō moxetur. Hec aut egritudine la boxans nihil acetosū ⁊ stipticū nec acutū comedat s. dulcibus ⁊ vnctuosis solū vtatur.

Jo. ar.

Diuiditur hoc caplm̄ in ptes duas. In prima pte determinat de appetitu canino pendente a cā frigida. In scda de appetitu canino a cā calida. Pa ibi. Quod si neqz cibus. Prima in duas. P̄mo ponit signa eius hō curā. Pa ibi. Rizi est ei dādū. Que dicit in prima pte nota sūt ex supra scriptis. In pa pte curat appetitū caninū exhibendo riziū ipinguatū cū pinguedine cadēte ex agno dūz affat ⁊ eribibet carnes valde pigues sicut carnes ex sistentes in caudis agnoꝝ que sūt valde pingues: hec enīz valde pingua ⁊ silit oleaginea d̄struit appetitū: postea dat vinū vetus in magna quantitate: corrigit enī malam p̄nez frigidā postea iubet vomitū puocari vt hūo: acetosus in stō existens educatur ⁊ hoc multoties d̄ fieri donec sanet nō tñ debet euomere oēm cibū q̄ sic nō nutrit: Sed exempli gratia comedat ⁊ bibat copiose in prandio: ex his que dicta sūt aut similibus postea euomat. S. i cenis ex his vnctuosis paz comedat ⁊ vinū vetus bibat imoderata quantitate ⁊ illud retineat. Et hoc pluribus dieb⁹ faciendū est donec sanet. In pa parte curans appetitū caninū a cā calida dicit q̄ si cib⁹ eū nō grauatur nec per vomitū aut secessum emutat. Ex q̄bus significat calorē nālē esse forte ⁊ bene digerentē s. supflue resoluētē danda sunt ea que sūt difficilis digōnis ⁊ solidi ⁊ viscosi nutrimentū ne facile resoluant ⁊ cuꝝ hoc ad frigidū declinantia ⁊ tpetur p̄ supflue calida sicut est frumentū coctum vt puls optie coctum: Est enī paz distās a t̄paco ver sus calidū t̄paciū in passiuis ⁊ ipsum elixatur sic hic p̄cipitur est apud Aui. tarde digestionis inflatū plurimi nutrimentū sup oia

alia genera. Et rursu calidū et sicci coctum cū lacte ad tēpandū eius caliditate et bibat aquā frigidā et moret in acre frīo de quo tū ē dubiū ne p anthiphistesiz fortificet calorē irīsecū ut aphorismū ventris vere hyeme calidissimi sūt nā. Sz credo Raf nō velle debilitare digōnē: imo potius fortificare: sz bñ phiberet nī mā resolutionē hūidi q multo magis fit i aere calido qz frigidō. Et si bñ plderemus hic appetitus caninus ē nālio aut qñ. Alti mo dicit q laborātes hmoi appetitū nō debēt vii acetosis stipticis aut acutis: hec enī excitāt appetitū. Et in his q hnt fortitudinē calorīs cauēdū est ab his que sūt faciles digōnis et pauce qz tūais: ne digō corūpatur ad fumosum.

Superest vt ordinet cura appetitus canini q a qūqz cā pendeat exigit. v. intentiones. Prima ē remotio cāe. Secda appetitus obtusio. Tertia stōi pfortatio. Quarta correctio accidentiū. Quinta regimē sex rez. Si ergo

pendeat a causis pmitiūis remoueat et nocumētū si qd ē p ipsas ipressū vt puta si fuerit a supfluis vigilijs educat sōnus aliqūter supfluis nō tū mītu in lōgitudine et pūditate vnius sōni: imo i pluribus vicibus satisfiat ita vt vbi pseuit dormire semel i die nāli dormiat bis et ter sz oportunitate. Sitr si seqtur lōgā famē detur cibuf copiosus nō qd vna vice q nō posset digeri: sz potius pluribus vicibus iter qz tñ tpus mediet q pcedēs cibuf posset digeri et si sequat supflūū exercitūū educat qes oportuna eodē mō in relijs. Po appetitus obtūdat. Et alie intēuones pficiant vt ifra. Si vero appetitus caninū sit p cōtate a toto aut ab alijs mēbris erigunt qnqz itēuones sūt suprascriptis qñ pma ē remotio cāe verbi grā in arefactis ex lōgis egritudinibz iniecat restauratō exhibēdo cibū copiosū non i vna vice: sz in pluribus vicibz q sit facili digōnis boni chimi et paucap supfluitatū. Sed in hūibz calorē forte ptermōdū resolūtē intendat ipsius remissio tā regimine cibali qz medicinali sic cū sirupis cōfectōis electuarijs aqs epitiuibus eplastris infrigidatibz q satis nota sūt. Et cū cibis frigidis sic lactuca acetosa endiuia portulaca et detur cibi pbenes nutritiū grossū et multū sic frumētū rīzū carnes grosse et siles iuxta textū Raf et i oibus in qb appetitus caninus seqt nīmā resolutionē sunt pon cutis ispiā di cū stipticis: sic oleū myrtū cū cera dissolutū et sicut alumen dissolutū cū aceto: et vt abluat aq frigidā nisi timeat calorīs exereitio. Qd si sequat eūones supfluas sistēdo sūt et silit si sequat d bilitatē pētiue mēbroz pfortatā et sicut dī in fluxibus. Et silit si catarrus fuerit in cā curet sicut dictū i caplo ppo et vermes silit sicut dicit iferius. Si vō cāe fuerit ppe sic caliditas aut friditas curet cū frys interi et exteri regioi stōi applicitū q ex suprascriptis satis nota sūt: et phla acetosū et melia acry pōica i ore stōi educat aut cū vomitu: ē enīz pmtioz via et sic iubet Raf i lra aut cū solutiuis sic sūt pilule alefangie stōatice biera simplex et siles phlate existente in cā qbus pmitant digestiua sicut ozimel simplex ppositū siliticū mel: et aque pportionales. et melia cuz sene epithymo myrobalanis indio dialcene qbus pmitat digestiua sicut sirupus de epithymo labor et siles cū aqs pportionalibz et hec digestiua et euatiua respiciant tā mēbrū mētēs qz recipiēs et qñz sanguie mēlico existēte mltō aut plene apato pfert phlo mia basilice finistre et aliqñ ventosatio sup splene pfert phibendo trāsitu mēlie ad stōm. et i sūma a qbuscūqz causis pendeat erequēde sūt qnqz itēuones suprascripte. Quaz pria ē remotio cāe pplenda vt dictū ē. Secda vero. f. obtusio appetitū pficit multis modis. Pro suadēdo eis vt rōni obsequēt et nō appetitui Secdo q medicus faciat sibi i mēsa pntari qstū est sibi sufficiēs nihil aliud et qz comederit illud abstineat ne pntia obiectoꝝ accēdat appetitū et itēdat. Tercio q supio cibo qstū vī sufficiens surgāt a mēsa et ad alias cogitatōes se trāsferāt. Quarto si hec nō sufficiērint sic accidit i pueris et qbusdā alijs q nō obsequūt rōi nec sūt aliquo pacto tolerantes famē cū surrexerūt a mēsa dent aliq q paulatim comedāt q pay grauet stōm cū alijs passulās et anelanas aut pisticos cū silia q ipsi rūpāt aut interi paulatim aliq pauca comedēdo appetitū sopiāt. Quinto his nō sufficiētibus dent in principio aut in medio mēse sibi potabiles sicut brodiū: bi enī appetitū magis obtūdūt et nō grauat digōnē. Sexto bis nō sufficiētibus det cibi fastidiosi vt insipidi pmo nō cū sale

et ceteri nō sz p suetudinē debite p diti deī pigues aut dulces: et ppe piguedie aut dulcedie fastidiosa: Lanēdo ab acetosis pōticis stipticis acutis salis. Septio sopiendo aut debilitādo os stōi cū intēte frigidis aut mltū viscosis adherētibz ori stōi egro dādo fetida aut res hntes odores egro displicētes. Itē rācida aut aliqñ putrefacta q sint pingua os stōi disgregantia et relaxantia. Et inter cetera ponat multus croc⁹ p p dimitō suoz ciboz et potuū. Itē pinee antiq aut nuces rācide: et silia multū appetitū deiciūt: butyr qz deicit appetitū et ppe qñ fuerit antiq horridi ori et sapozif. Et in sūma oia multū pingua et oleaginea deiciunt appetitū. Qūā at sit mediocri potētie nō stipticū acre aut ponticū de quo multū bibat siue intētio fuerit vomē: siue intētio sit dispō hūoris viscosi ex ore stōi: Sz rōne vomitus puocādī dei post alia cibalia abhōdiabilia et ad vomitū disponētia aut silit cū ipsis. Sz rōe resolutionis aut dispōnis hūoris viscosi ex ore stōi dei stōi ieiuno ne alijs cibis ipedatū debili opert. Et si bibatur calidū rōe vtriusqz itēuones magis pūēt. Itē qñ adē flux⁹ phibet oē vinū: stipticū nāqz et acetosū auget appetitū sz amax addit in solutōe ventris forte q insipida sicut qdā ferariēna cōueniēt. Octauo deicit appetitū cū exterius applicitis sicut formetates ex mollificatibus ex decoctōe maluanici male senu greci seminis lini et filius vel vesica plena huiusmodi decoctōe tepida ori stōi applicet. Itē vinctōes ex piuguedine mucilaginis medollis et oleis mollificatibz cuz butyro et si hmoi exhibeant p os āplius deiciunt appetitū. Lanēdū tñ sup opere ne ex hōz applicatōe aut supiōe destruat appetitū: Est ei dexterior destructio appetitus qz appetit⁹ caninus. Tertia at intētio. f. pfortatio stōi pficitur cū moderate stipticis hntibus ppietate ad ipsū et p rarijs eius dyscrasie interi supiis et exteri applicitis nō tñ excitantibus appetitū que pnt pātere ex supiis dictis et ppe in caplo de debilitate digōnis. Et muschus et laudanū pfortat stōm et nō augent appetitū: silit crocus pfortat stōm et deicit appetitū. Quarta aut itētio. f. correctio accidentiū pficit fm ipsoz erigētiā. Comitus qdā cura pcessit supiis i pmo caplo de dispōnibz stōi: et silit cura debilitatis digōnis i pō. Et cura bolismi statū seqt. Sz dō fluxu vētris cuiuscūqz generisaget i sequētibz: b ei sūt accidentia q aliqñ sequūtur appetitū caninū. Pro qnta itēdo aer et reliq re gimē sex rez declinet i p rariū dyscrasie et melius ē pnti cibuz qz multū vna vice exhibē. Et cauēdū ē ab acetosis acutis ponticis stipticis et amaris. Et viedū est dulcibus vinctuos et insipidis. Et apō A. vitellus oui induratus p assationē pfert i fine mense Sōn lōg⁹ et mltā ges puentiūt. Et ioci et ludī et mediātōes diuer tentes aiuz a pmetōe et ciboz p sideratōe et reliq regimē magis spale pnt patē ex suprascriptis in hoc caplo.

Bolismus alter dictus fames vaccia ē descriptiue apō A. fames mēbroz cū facietati stōi. Sūt nāqz mēbra famelica indigētia nutritiō: sz stōus respuit ipsū: et nō bz spē nisi modos dntēs sz itēdū et remissū. Causae bolismi sunt duplices sicut duo sunt inclusa iniquitate eius vñ est mēbroz desiderū sequēs ipsoz inanitōes. Quēcūqz pnt esse cā inanitiōis mēbroz pnt ēē cā saltē partialis bolismi. Reliquū ē facietas stōi. i. deiecio siue destructio appetit⁹ ac si sto machus eēt satur. Quēcūqz ergo cāe pnt minuire aut dstruere appetitū pnt ēē cā saltē ptialis bolismi. Bolismi itaqz erigit cās que vtrūqz faciūt. f. mēbroz inanitiōnē et deiectionē appetitus. Itē ergo cāe aliqñ sūt vne. i. q vna et eadē cā faciet vtrūqz sicut appetitus caninus mō supī declarato: faciet enī vt multus cibuf sumat q supius nō pnt digeri et sic mēbra inaniant: et cū hoc non digesto ē cā nauseatiue facietatis et decoctōis appetitus. Itē frīgus intēdū exēpli grā in agētibz iter p nites ē aliqñ cā pglatō nis oris stōi et mortificatōis virtutis sensitiue et attractiue eius et tñ peranthiperistēsiz potuit alioz mēbroz calorē fortificare. Itē febres aliqñ mēbra inaniant et tñ hūiores a qb pēdēt ad sto machū repentiēs appetitū deiciunt. Itē debilitas digestiue facit vt superfluitates in stomacho cōgerant et eadē facit vt deficientē nutrimento corpus inanietur et sic de singulis. Aliquando pēdet a diuersis causis nā pōt obtūdi appetit⁹ pp nouitū neruozū cerebri venietū ad dandū sibi sensus aut ppter catarrū in ore stōi inuiscatū: et tñ ex alijs causis corpus inanietur tu per reli

quas causas discurrere que possunt elici ex caplo destructionis aut diminutionis appetitus? et hoc caplo appetitus canini. Signa quae iustitiamque patet ex suprascriptis in dictis caplis. Signa namque inanitionis membrorum sumuntur a macie et plerumque calida resolutione et siliibus. Sed signa caplo destructionis aut diminutionis appetitus posita sunt in caplo proprio.

Prognostica bolismus quoniam ducit ad syncopis tum propter inanitionem tum propter nocumetum oris sicut cuius cor copatur. Sed si bolismus semper plim curatur in si longo tempore perseveret semper plim ducit ad interitum: etiam sine causa valde manifesta. Cura exigit quatuor intentiones. scilicet remotionem cause vel causam tam destructionis appetitus sicut quoniam inanitionis aliorum membrorum. Que causa qualiter debeant removeri patet ex dictis in suprascriptis duobus caplis. scilicet in caplo destructionis appetitus et in caplo appetitus canini. Secunda est appetitus excitatio et quoniam sicut fortitudo quoniam debet impleri manifestum est ex dictis in cura appetitus canini. Et inter cetera in lapsu calido administrat odorifera sicut cydonia poma odorifera arancia limones et quoniam sunt et ipsi sicut cum spiritibus odoriferis sicut coriandri pparati rose flores labrusce canfora et silia et in lapsu frigido gariofilum cinamomum vinum odoriferum cum mica panis assata et asplia gariofilis et siliibus aromaticis aut cum torrellis et sceni. l. pane biscocto infuso in vino optimo et comesto exterius et sicut applicita. Ad hoc conferunt que sunt stiptica aromatica cum proprietate appetitus excitantia declinantia ad pirarum lapsus que posita sunt superius in caplo destructionis appetitus. Tertia intentio corrigenda est syncopis aspergendo faciem cum aqua frigida et ponendo sub naribus odoriferum non solum ipso dormire et excitando ipsos a profunditate syncopis cum ligaturis evulsionibus aliquorum pilorum aut aliquo alio modo leuendo loze iterando: et cum titillationibus et siliibus igenis et cum euadunt a syncopi cibent pane infuso in vino odorifero ne redeat syncopis. Et si possibile est prohibeat antequam fiat a cibando eos cum stipticis odoriferis suo lapsui pirarijs. Quarta autem intentio. scilicet regimenter se repere potest ex dictis caplis destructionis appetitus et appetitus canini debet eni declinare ad contrarium dyscrasie fames aut syncopalis iuxta A. et ut patietes ipsas non sint tolerantes se ipsos cum sint famelici: quoniam tardat eis cibum superuenit eis syncopis et casus virtutis. Cae enim sunt debilitas aut nimia sensibilitas oris sicut cui cor facile pparat. Item nimia resolutio sequens aut forte caliditatem aut humiditatem substantiam sicut huiusmodi subtilitatem aut raritatem texture et pororum latitudinem. Signa nota sunt ex suprascriptis. Prognostica fami syncopali facile subuenit famis syncopalis curat cura syncopis et cura appetitus canini. Et in summa cura dicitur circa duo vniu est ad curandum ipsos in dispositione syncopis et de hoc sufficiens finem precessit in caplo syncopis: et in caplo bolismo. Aliud est ad curandum ipsos cum euadunt a syncopi: imo potius antequam ipsi incurrant si cognoscitur eius aduentus. apud A. cibandi sunt pane infuso in vino sirupo de fructibus. sed forte delectabili erit si cum vino odorifero misceatur vinum cydoniorum in quo panis infusus actu frigidus fumatur aut si maior fuerit caliditas misceatur cum vino vinum granatorum aut vinum crispinum aut de berberis aut succus acetositas cyri lymoni et siliis et prohibeatur a somno plurimo et non tardet eis cibum: et cibet frigidis actu.

De siti Situs iuxta suprascripta. Est descriptiue appetitus frigidus et humidus: et est duplex quedam naturalis sequens causas efficientes naturales. scilicet virtutis et caloris et naturalis actiones et propter fines a naturalis intentio quoniam sunt humidi et roridi restauratio ciborum in sicut melioris commutatio et sequenter melior digestio chili ad epas et sanguis ad melioris penetratio: et quarto madefactio in locis necessarijs sicut in lingua gutture pulmone iuncturis et si milibus. Queda sitis est preternaturalis de cuius curatio hic agendum est que potest leui diminute ablati et corrumpi. Et diminutio dupliciter per intentionem et remissionem. Sed de ipsa lesa per intentionem prius agendum est: Que est duplex quodammodo est sitis intensissima in qua appetitur potus frigidissimus. Alia multa in qua appetitur potus multus: sed non valde frigidus: quoniam causa sunt distincte quoniam poterunt elici ex dicendis. Cuius immediata cuiusque sitis est tristis sensatio sequens presumptionem humiditatis roridi in ore sicut. Cae pro media

te quedam sunt extrinsece sicut aer est uosus et valde siccus vinus potus antiquum calidum et siccum quod apud Babilonem interiorum potus seruatur notarij ad instantiam vigilantium alienationem et febrem tandem ad mortem. Item aque salse de quibus galie. ibidem. Et tunc meo quodam gratum nobilis venetus cum tepestate impulsus pertrahisset Babilonem herculeos cum. l. focijs solum cum quinq; focijs supuicit. Reliquum enim seruoze sitis impulsu biberunt aqua salsa et mortui sunt solum uide ventris supueniente et febri cum siti continua usque ad ultimum anhelitu. Ipse autem cum quinq; focijs quoniam supuicerit biberunt vinum propter ab aqua salsa abstinere. Item cibi calidi acuti sicut alleu pip et siles Item cibi salsi sicut carnes caseus et pisces saliti. Item res grossae et viscosae faciunt sitis quoniam non quirit ipsas expellere loti de ictu de subtitilatione ad quod pageda quirit potum in auxilium: et pisces saliti sicut cum sitis his tribus modis quoniam grossi et viscosi et quoniam salsi. Item amara faciunt sitis quoniam calida exiccantia et dulcia quoniam inflamant. Item quoniam aliquorum acuitate precipant sicut mel et ficus. Item stiptica et pontica quoniam ex primis humidum ab ore sicut propter modo. et multitudo cibi cum paucitate potus est causa sitis. Item oia putrefacta in sicut sicut causa sitis. Item somnus longus superflue calefaciendo et vigilie multe nimium exiccado. Et sonus super crapula et cibos calidos quorum auget caliditatem intendit sitis: sed sonus fornicatio digone aliqui sedat sitis iuxta aphorismum. 28. v. particule. Quibusque desiderium sitis nocet bibere. Quoniam enim supuicit sitis labore digone quoniam somnus sedat fornicatio digone: et aliqui humectado sicut que precipit et siccitate meritis sitis precipue fortis ex alijs causis precipue par somno sedet sicut potum potum. Item multitudo locutionis exercitium longum aut intentio. Et accitua aut corpus inflamantia aut exiccantia faciunt sitis sicut ira tristitia timor. Et sit sitis a morbo quorum dicitur venenosorum taz a proprietate quoniam qualitate manifesta ipsam exccitatu. Et vinum aut cibum in quo mortue sunt vipae faciunt sitis que nullo ingenio sedat super accidit sitis propter coitate a toto sicut in febris et crisi: imo sitis significat crisi significado coitate antecedente crisi. Et quoniam in solutoe ventris sit sitis siue sit spontanea siue medicata solutiva: imo sitis sequens solutionem pharmaci significat sicut plim proplemetum opationis sed quoniam antecedat propter caliditatem ipsius et siccitatem sicut quoniam tardet ex causis pirarijs: et propter coitate a mbris particularibus sicut a cerebro: cum propter modum supercalefit aut apas et propter apas calido. Item propter coitate a mbris spiritualibus sicut a plimoe corde et siliis cum propter modum inflamant. Item propter coitate a meri fundo sicut iustitia ieiuno et ceteris cum propter modum calefit et exccat. Item propter coitate a renibus et ceteris mbris vinalibus sicut in diabete et apas et vlcere renis et vesice. Item propter coitate ab epate cum inflamat apas aut cum oppilat siue oppilato sit in ipso aut in mesaricis aut in venis quoniam sunt ultra epas prohibet transitu humiditatis debentis mbris hucare et huiusmodi accidit sitis in idrope et in colica ileos et inter cetera sudus sicut et meri propter coitatur ori sicut quoniam sibi continua et propter ipsa cor et pulmo quoniam viciniora ori sicut epas sit propter propter fundo. postea intestina et quoniam supercalefacta aut exccata potest esse causa supercalefactiois aut exccatiois oris sicut in super accidit sitis propter proprietate in ore sicut propter caliditatem aut siccitatem eius superflua sine materia aut cum materia se calida aut propter putrefactionem nam imbibita inuiscata aut apas. Signa causa primitiue cognoscuntur ex sui pessione et ex silitudine effectus naturae suae: et quoniam non adsit causa corporee a quibus possit sitis pendere. Cae vero propter coitate a toto aut mbris particularibus cognoscuntur ex nocumetis totius aut membrorum particularibus cum quorum augmento auget sitis diminutio diminuitur. Oppillatores aut cognoscuntur quoniam si sint in epate aut mesaricis aut venis quoniam sunt ultra epas semper plim ventris solutio si sit in intestinis adest vomitus et prohibito secessus et signum facit causa diabetis et sit sitis vehemens quoniam non sedet potus aqua: imo cum bibis emittitur cum vrina et redit sitis quoniam sit sitis et puocatio vrine sese coitantes et equales. Signa vero eius quoniam sit coitate pulmone et mbris oris spiritualium sunt quod sedat attractio aeris frigidi: et vigilie perferunt ei resolutionem vapores et sonus addit et ea accentrado vapores. Et sicut aqua paulatim magis offert in sedando ea quoniam forbere ea subito aliqui propter eam ad canam resudate quoniam in subito descensu non resudaret: imo assumptio aqua plime subito quandoque congelat superfluitatem que deinde calefit et additur sitis in duplo et sic expulso sitis addit in situm quare non iuuatur ab eis quibus iuuabatur in principio. Et causa propter coitate stomacho. scilicet caliditas et siccitas sine materia et cum

ma cognoscitur per ea que sepe dicta sunt in pcedentibus capis
 psonifica primū qñ aggregant in egritudinibus acutis sitis
 vehemens: et sitis vehemens est malū valde. Sed si sitis de
 bue regatur fm plurimū curatur aut tepatur. Cura sitis exigit
 quinqs interdeos. Prima remouet causas sitis. Secda sedat sitis
 Tertio pfortat stom. Quarta corrigat accidentia. Quinto ordi
 nat debitū regimē sex rerū. si ergo cāe fuerint primitiue sicut aer
 estuosus vinū potens aq̄ falsa cibi falsi aut acuti res grosse et vi
 scose et sitia remoueat et inducat regimē p̄trariū. Et res comeste
 aut ibibite in stō existētes vomitu et secessu educat cū aq̄ tepida
 supra in notabili quātitate: deinde remoueat dyscrasia p causas
 p̄mitiuas ipresse cū p̄trarijs interius et exterius applicitis q̄ p̄nt
 eē manifesta et sepe dictis: S3 magis ex statiz dicēdis. Similit
 si supfluitas sōni aut vigilie fuerit in cāminia locutio et exercitiū
 et accidentia ai remoueat et inducat regimē p̄trariū. si vero pē
 deat a morsu venenosoz aut sumptōe eoz supra educantur vo
 mitu aut secessu aut vtrūqz festinatē et frangat ipsoz audacia
 et venenositas et dentur bezoartica p̄p̄a et sitr resistatur morsui
 ipsoz extrahendo venenū ex et phibendo ipsū incesus cum
 defensiuis supra locuz applicitis et intendat p̄fortatio mēbroz
 nobiliū: et ad remotionēz dyscrasie sibi ipresse cū p̄trarijs habē
 tibus p̄petatem ad illud que sup q̄rto et octauo. Almanforis
 pergrēda sunt si vō sit p̄cōitate a toto sicut in febribus attendat
 cura febrili scōz q̄ oz et vitandus est potus in principijs potis
 moz et exacerbationū quātū est possibile: sed sitis mitiganda est
 alijs ingenijs de quibz infra. sitr in crisi vitandus ē multus po
 tus ne mā impediat: imo sinat opari et adiuuet s3 q̄ oz. sitr in siti
 p cōitatem a mēbris p̄cularibus attendat correctioni dispōni
 mēbris cōicantis et sitis mitiget remedijs oportunis de quibz in
 fra. sed si fuerit per cōitatem a pulmōe et mēbris spūalibus cum
 supflue calefiant aut ericeant intēdat ipsoz infrigidationi cū in
 spiratōe aeris notabiliter frigidū. et in hoc casu mltus p̄ferunt re
 tentia in ore et q̄ labunt declinanta notabiliter ad frigidum et hu
 midū: Et aqua frigida lambendo supra. et si fuerit p p̄petatem
 in oris stōi pp malā p̄plexionez calidaz aut sicā in ore stōi corri
 gatur cū p̄trarijs. et si fuerit mā educat vomitu aut secessu fm q̄
 oz. Nunc vero iuxta scōz intentionē q̄ est sitis sedatio. memo
 rabo octo modos sedandi sitis quibus pcedentibz ē nūc cum
 vno nūc cū altero aut pluribus simul s3 diuersitate causaz sitis:
 Primus modus ē cū his que olfacim⁹ aut super quibz anhe
 lamus sicut odorando poma pira cydonia rosas violas flores
 nāuferis folia salicis et sitia aut anhelando sup aq̄ frigidissima:
 et hic modus maxie confert in siti sequente supflūā calefactionē
 cerebri et membrorū spūalium. Scōdus modus ē per retentia in
 ore sicut frustū angurie cucumeris melonis cucurbitę prunarū
 arāci citri pomi et sitius q̄ prius sint issusi in aqua frigidissima
 et sepe iterata. Item zuccarū candi cristallū et liquiritia et hic mo
 dus maxie valet in siti sequenti calefactionē aut ericcationē me
 ri canne pulmonis aut mēbroz spūalium. Tertius modus ē
 p collutiones et gargarismata cū aqua frigida sola aut cui admi
 stum sit aliquid vini granatoz aut acetū aut succi citri aut arāci
 et sitius de his que bibunt p sedatōe sitis et hoc maxie valet in si
 ti sequēte dispōne capitis maxie qñ colluendo aut gargarizā
 do facinus liquorē ascendere ad supiora versus colatorū. Si
 militē in siti sequente dispōne meri canne pulmonis et spūalium
 Quartus modus ē epūhimata aut vnctiones frigidas circa gu
 lam collum et spondiles vsqz ad ix. et malū granatū cū lacte aq̄
 endiule acetole nenufariis lactuce qb⁹ aliqd acetū p̄t admisceri
 ad penetrādū aut oleij violaceo nāufario cū pauco cere et ace
 tū: et hic modus valet in siti merito cuiuscūqz membri contingē
 tis cuius regio vngit aut epūhimat ita q̄ si ptingerit merito epa
 tis renuz et aliozoz eoz inunctio aut epūhimatio p̄ferret. Sit
 in siti p̄ p̄petatē in ore stōi. Quintus modus ē cū sōno fortissi
 cando digōnez tñ p̄ elus debilitatez accidit sitis sitr hūctando
 meri iuxta aphorismūz superius allegatū. Sitr vigilie aliqñ se
 dant sitis resoluēdo vapores q̄ in somno accentrant. Sext⁹ mo
 dus est cū bibitis que in mala p̄p̄one calida et sicca sine mā de
 bent esse frigida actu et potentia. Sed vbi adfit materia chlica
 aut falsa aut alterius genēris potius pueniūt actu calida: et p̄pe

vbi mā sit imbibita aut viscata que latuando abiciant materiam
 a superficie oris stomachi sicut aqua calida simplex aut decoctio
 nis hordei aut lignitē aut passularūz nec obstat q̄ dicitur tertio
 regiminis acutoz q̄ aqua calida inflāmat et in choleraiz conuer
 titur. Similiter prima quarti de curā febriz pestilentialiū aqua
 in pauca quantitate excitat caliditatem: intelligitur qñ non ē tan
 ta vt possit hūores a stomachi superficie abluere aut ad intellectū
 Auic. quando p̄sequenter et paulatim exhibita tota conuertitur
 in vapores corpus inflāmantē p̄pter vehementiam caloriz
 febrilis non est enī extinctiū tanto caloriz p̄portionatū. sed vbi
 sufficit hūores a stomachi superficie abluere est conueniens. Aq̄
 vero frigida forte noceret humores p̄plēgēdo et amplius eos
 circa superficiem stomachi inuiscando: potius aut conuenientes
 p̄ter sup̄scriptos qui aliqñ sūt exhibēdi actu calidi aliquādo
 frigidi sunt infra scripti. Aqua hordei cum iuleb violaceo aut iu
 leb ro. Item aqua cocta mltā cū zuccaro et vino granatoz dul
 cium in materia frigida vel muoz aut acetosoz in materia ca
 lida. Similiter mucilagines seminis cydonioz vel psilij cūz aq̄
 hordei et zuccaro vbi non timeretur ventris lubricitas. sitr succi
 fructoz acetosoz sicut acetositas limonū citri arancij pomoz
 piroz p̄mōz marascarū extremitates vitis soli aut bibiti cū
 zuccaro et tamarindi sunt p̄p̄ij ad hoc et resistentes feruēt ma
 terie cholericę et sanguinis et debite dulcorati cū zuccaro nō stu
 pefaciunt dentes. Et iuleb facti cū huiusmodi acetosis optime
 pueniūt. Et a fide digno habui et expertus suz aquā frigidā cūz
 debita quantitate acetū gustui sumētis proportionata eē optimū
 sitis extinctiū. Verū diuersi potus eligant fm diuersitate mē.
 In mā phlatica mel ro. oxymel simplex sirupus acetosus sim
 plex. in colerica oryzachara sirupus acetosus sirupus de aceto
 sitate citri limonis aranci diaprūnis simplex sirupus violaceus
 Et robur ex sup̄scriptis magis extingūt sitis sicut de berberis
 de acresta de citro de limōibus de stomacho de pomis de piris et
 similibus que cū aqua zuccarata p̄nt exhiberi et aliqñ exhibem⁹
 aquas sublimatas sic endiule acetole rosarū et similiū q̄ debent
 esse sublimatę ad vapores aque sine ad balneū marie et non ad
 ignē sicut cōiter fit. Prime enī sunt p̄stātes habētes odorē
 et vinū rerū que sublimantur. Secunde vero habētes odorē
 adustionis siue declinantes ad fumosū sunt pauci inuamētē et
 signū quia nō seruant odorē p̄p̄riū que distillant et que exhibu
 tur ex rebz frigidis minus infrigidat q̄z debent et q̄ ex calidis
 magis calefaciūt q̄z debent et cū hoc nulle seruāt odorem p̄m
 et p̄petates rerū a quibz p distillationē exhibuntur. Et suo malo
 odore et sapore displicent facientes egros renuentes vsū earū: et
 sic p̄p̄ficiunt. Ceteris enim paribz magis inuat cibū et medi
 cina placēs q̄z displicens iuxta aphorismū. P̄p̄ deterior cib⁹
 Quia pp medicī multū deberēt eē vigilantes vt fierent hūidi aq̄
 imo cetē medicie s3 q̄ oz cū aliqñ oporteat istis ags vti nō tñ
 vt medicinalibz sed loco pot⁹ si q̄d in hidropē colica et sitibus in
 quibus aqua oīo phibetur: et aliqñ pp dyscrasiaz calidā non po
 terimus vti vino: his ergo potibus sitis sedatiuis aliqñ vtinor
 in parua q̄titate aut mediocri aliqñ in magna aut vna vice aut
 pluribus vicibus non tñ pp sitis quātū pp causaz sitis sicut in
 causone terciāna cōtinua sinoca febre pestilentiali in quibus de aq̄
 aut alio potu infrigidante exhibetur quātū bibere possūt. et hic
 modus maxie valet in extictōe sitis p̄p̄ietatē in ore stōi et per
 cōitatem a toto et a mēbris quoz dyscrasiaz os stōi p̄termo
 dum calefit et ericcatur et si p̄deat a causis p̄mitiuis de quibz supra.
 Septimus modus ē stupefaciēdo aliqñ sensum oris stōi cū
 itenē frigidis actu et potēna sicut cū sirupis electuarijs in qb⁹
 sit virtus infuse lactice et p̄pe nigre papaueris albi et nigri man
 dragore iulquiam vsqz ad opium sed de opio in modicissima
 quātitate et hic modus valet in siti a quacūqz causa p̄tingente.
 Octauus modus est p̄uertendo mētē ad alia multū tangētia
 ita vt sitis obliuiscatur et hic modus valet in siti ab oī causā p̄tin
 gente si parua sit. Tertia intentio scilicet confortatio stomachi
 p̄ficitur cum interius et exterius applicitis p̄p̄s p̄trarijs dyscr
 asie hūit⁹ stipticitatē moderatā de quibz sup̄ accidētia autem
 iuxta quartam intentionem corrigant s3 q̄ oportet. Regimen
 vero sex rerum iuxta quintam declinet in contrarium dyscrasie.

Hic vo q: diminutio aut oblatio sitis ē signū pessimū & ppe in egritudinib⁹ acutis causas ipsi breuiter percurram⁹. P^o diminutio qdē sunt sicut aer supflue hūidus cibi quoq; supflue humectātes actu & potentia. Somnus nimis pauca inanitis qes corpo rea & animalis. Per cōitatem autem a toto sicut sunt superflua repleto humiditātū phlatice paucitas replendōis aut pp grolitum & viscositate hūmīdi aut pp stricturā poroꝝ & paucitatem caloris. Per cōitatem autē a capite est aliquando catarrus phlaticus fluens ad os stomachi. Aliqñ nocumentū cerebri pp qd ipeditur sensatio oris stomachi sicut aliqñ in epilepsia letargia & similibus aliqñ paralesis tertij aut sexti paris neruorum cerebri similiter impediens debitū sensum oris stomachi. Itēz quocunq; membū pōt cōicare humiditātē superflua ori stomachi pōt sitim impedire. Per essentia vero sunt hūiditas supflua si ne mā aut cum mā phlatice ibibita inuiscata natante in ore stomachi. Item quicūq; lapsus cōplexionis potens debitū sensum oris stomachi impedire: quomōdō aliqñ in febribus acutis sit tanta adustio in ore stomachi vt sensus eius phibeatur eius signa ga tota lingua est nigra & arefacta tamē potum abhorret.

Pronostica

quando in egritudinib⁹ incensuius sicut febres acute & apostemata calida abhorretur potus est malū tam per viam cause q: abstinentia a potu est causa a refractionis qz p viam signi: qz significatur destructionem sensus oris stōi aut siccitatem & caliditatem in eo factas & habitatas pp quod non appetit ptaria. s. frigida & humida. Scdm quādo cūq; adsunt vehemētes cāe sitis: & non est sitis est valde malū & frequenter perniciosum. Cura diminutionis aut ablationis sitis exigit quinq; intentiones pportionales suprascriptis in ca. pcedēti. f. remotionē cārum diminutionis sitis. Que intentio qualiter debeat cōpleri patere ex dictis in pcedenti caplo intentione prima. Scda excitatio sitis cōplenda octo modis pportionalib⁹ suprascriptis in pcedenti caplo. Contrarium enīz eadē est disciplina. Cauendum tamē est ne excitando sitimaugeamus causam diminutionis sitis. Sicut si diminutio sitis pueniret ex adustione oris stomachi & p excitanda siti daremus calida & sicca: imo in hoc casu & similibus intendendū est cause: & qzuis non sitiat potus violenter exhibendus cāe diminutionis sitis contrarius. Tertia est pportio sitis cōplenda cum ppijs moderata stipicitate participantiū & cōtrarijs causis diminutionis sitis & sitis excitantibus nisi excitantia sitimaugeant causam sitis in hoc enim casu vt supra dictū ē: est cāe intendendū. Quarta vero. f. correctio accidentiū perficitur fm ipsoꝝ exigentiam puta corporis exiccatio remoueatut cū potu dyserasie contrario violenter exhibito. Regimen autē sex rerūz declinet in contrariū cause & cuz hoc conuenit ad excitandū sitim nisi sitim excitantia causamaugeat in quo casu intendit cāe.

Appetitus autē corruptus ad potus qui sitis corrupta dici pōt sicut quando quis appeteret bibere vinū aut oleum aut aquas marinas qzū ad qd rei species causas signa pronostica & curā patere pōt ex his que dicta sunt supius in capitulo de appetitu corrupto ad cibū.

De anathomia epatis.

Era consuetudinē. Premittenda est anathomia epatis quod descriptiue est mēbrum principale magnū figure lunaris in latere dextro sub costis mēdosis collocatū ex carne rubea panniculo inuoluenēte & suspendente venis: quāvis est principium fm medicos vnico neruo et vnica arteria ppositum ex latere gibbofo & concauo integratum virtutis & spiritus naturalis sedes: & principium ad generandū sanguinem ex chilo ordinatum. Est enīz primū membū principale cū sit p ppiū tpamētū alicuius instrumenti virtutis naturalis. f. spiritus naturalis necessarij ad diuindū pferuationē. Et est magnū: imo maius qz in ceteris aialib⁹ respectu sue molis: qz debuit homo plurima caliditate & hūiditate habundare. Et qzuis Aui. dicat qd alia multa comedentia & debilis cordis habet epar magnū: Atamē homo qzuis sit fortis cordis habet epar magnū multū sanguinis generatiū qz debuit in magna quantitate in venis contineri p nutritione qd nutritio debuit esse ptiua: non autē generatio sanguinis debuit esse ptiua sicut neq; generatio chili neq; comestio debuit esse cōtinua. Est

figure lunaris. i. maior qz mediā luna sed nondum cōpleta cuius cōtuerum est superius pcauū inferius ppterā apostemata epatis sunt figure lunaris in qua dñt ab apostemate lacertorū ventris: qd est figure longe si sit in longitudinalib⁹. Et sicut in transfuer salibus & latitudinalibus est figure tendentiū fm latum aut transfuerū ventris fm incesum ipsorū. Est autem in latere dextro sub costis mēdosis collocatū qz pars dextera debuit esse calidior sinistra. Et qzuis in mortuo cū anathomizatur appareat epar multū eleuatū & multū pprimens diaphragma qz membra vitalia sunt inanita calido exalante. Quia pp phlatē in fra costas mēdofas. Compōitur autē ex carne rubea que est sicut sanguis coagulatus a calido & non a frigido que caro in ipso dominatur & habet panniculū inuoluenēte & suspendentēz generatum ex ligamento & neruo vnico a cerebro veniente: ligamentū autē venit ex costis dōri qbus epar alligatur: h. diaphragma ti ab eius cōcauo cuius qnq; rami transiunt ad qnq; pēnulas epatis & subdiuidunt & contēnunt ad inuicēz ad modū retis cuius vacuitates replet caro epatis iam dicta. Rami ē ipsius capilares vadunt versus gibbum epatis & fm suas extremitates obuiant extremitatibus ramorūz venē chilīs. venientiū versus cōcauū & sanguinis in hoc transiit p angusta loca bene digeratur & perficiatur. Ex hoc apparet epar esse valde pronū in oppulatio nes. Nec autē facta fuerunt vt minūm chili ab epate ptingeret vt bona fieret sanguificatio. Non autē sic fuit in stomacho: imo ēbus tanqz in quoddā vase collectus ē: tum qz cibus erat grossus & non potuisset p loca angusta transire. Tum qz chilificatio nō est ita perfecta digō sicut sanguificatio. Ab hac autēz vena porte oriuntur multi rami egredientes epar quorū. vi. sunt manifesti vnus transiit ad nutriendū partem dextrā stōi inferioriorem Scōus transiit ad splenem deferens sanguinem melicū & ē valde manifestus. Tertius transiit ad nutriendū superiōrē partēz stomachi dextrā. Quartus transiit ad nutriendū iurbum p parte. Et pro parte ad intestinum rectū. Quintus vadit ad colon. Sextus ad illā & intestina gracilla. Et qui vadunt ad intestina componunt mēfaraicas p quas epar fugit chilū ab intestinis.

A gibbo autē oriuntur vena chilīs fm medicos ab Aui. dicta cōcaualis forte dignus sit pp cās supradictas in corde vta corde oriatur: habet autē vnicū neruum a cerebro veniente ad pstitūcū dūm panniculū ad dandū sibi sensū sicut & vnica arteria venit ad ipsū a corde ad dandū virtutē vitālē. Est autē integratūz ex latere gibbofo qd est superius & concauo inferius. et est pennulātū. f. quinq; pennulis licet non in oibus sint manifeste quib⁹ amplectitur stomachū ad rigorandū eius digestiōē. et habet virtutes quatuor nāles attractiuam retentiū digestiū & expulsiuam. Attrahit enīz chilū mediantib⁹ mēfaraicis. Retinet ipsū donec sit in sanguinē puerū per vias transfuer sales: digerit per calozē eius principaliter fūdatū in carne rubea eius ppiā sanguis est rubus qzuis generet ex chilo albo. expellit autē sanguinem p venā chilīs ad cor & reliqua mēbra: Sed supfluitatē cholericā ad hūmū sellis mediante porro selleo existente sub pēnula eius superfluitatē melicā expellit ad splenē mediante ramo vne porte de quo supra. Atquositate vero ad reneō per venā emulgentes. mēfariacē tū licet principaliter per eas attrahat epar chilū: habent tñ ppter virtutē attractiūz aliqualem virtutē sanguificatiūz in virtute epatis sicut & vasa spermatica inuolūt sanguinē versus nām spermatīs anteqz veniat ad testiculos. et adhanc finiam adducit rationes quas inutile eēt psequi. Reliqua posita in diffinitione sunt manifesta. Et ex his laz patet qd epar est calidē & hūide ptiōis & ptiū ptiū oē genus egritudinis simplicis & ppositū. f. malaz cōplexione cuiuscūq; generis sine mā & cum mā. Item species male ppositionis & ppe oppilationes necnon solutionē ptiū etia salubēz plusqz multa alia membra nobilia tū qz quietū tum quia carnosū & ga est sedes & principū virtutis naturalis quā sit p solidando. Item ptiū patit apostema & vesicas que rūpūt & psequēter debilitat suāz virtutē q sequuntur aliquā aut plures ex egritudib⁹ suprascriptis pp quā: aliquando corporis extenuatio dolore ictericia & filies. Ego vero ppter tria capla. Ras p cōpletori doctrina intendo

Abolens Sines Causa

Cura

Sitis corrupta

Epar qd dicitur

principium et

hinc et in latere dextro sub costis mēdosis collocatū ex carne rubea panniculo inuoluenēte & suspendente venis: quāvis est principium fm medicos vnico neruo et vnica arteria ppositum ex latere gibbofo & concauo integratum virtutis & spiritus naturalis sedes: & principium ad generandū sanguinem ex chilo ordinatum. Est enīz primū membū principale cū sit p ppiū tpamētū alicuius instrumenti virtutis naturalis. f. spiritus naturalis necessarij ad diuindū pferuationē. Et est magnū: imo maius qz in ceteris aialib⁹ respectu sue molis: qz debuit homo plurima caliditate & hūiditate habundare. Et qzuis Aui. dicat qd alia multa comedentia & debilis cordis habet epar magnū: Atamē homo qzuis sit fortis cordis habet epar magnū multū sanguinis generatiū qz debuit in magna quantitate in venis contineri p nutritione qd nutritio debuit esse ptiua: non autē generatio sanguinis debuit esse ptiua sicut neq; generatio chili neq; comestio debuit esse cōtinua. Est

et constans non facile evaporabile et propter opacitatem si non sit oppilatum: sano tamen epati per dices sunt saniores.

Capitulum primum de debilitate epatis.

Quia Rasis de debilitate epatis explicite non loquitur tamen per complementum doctrine decrevit de ea facere capitulum cum pluries contingat et sit frequenter causa reliquarum egritudinum eius.

Debitas epatis descriptivae est eius impotentia ad suas pficiendum operationes et propter digestivae absque manifesta causa ex apate solutione continetur in eo: et similibus causis valde manifestis. Dicitur autem propter digestivae quod si epas debilitatum sit attractiva retentiva aut expulsiua debeat dici debile: tamen nomen debilitatis importat debilitatem principalis operationis eius quae est digestio cui ceterae subferuntur de absque manifesta causa: quasi adesset aliqua manifesta causa sicut apostema solutio continua et similes. Ab illis dispositio sua sumptis et denominatione et non a nomine accidentis quod est debilitas: sequens tamen aliqua eius egritudinem aut neutralitatem sicut et pualescentem ex febre dicimus debile et non febrile. Quando ergo epas est neutrum coalescentie aut decedentie sicut est neutralitas complexionis compositionis unitatis aut apostematis aut egrotaret egritudine difficulter cognoscibili diceremus ipsum esse debile non denominationem ipsum ab aliqua tali egritudine aut neutralitate. Cum quilibet talis sit immanifesta. propterea Gal. quinto interiorum septimo capitulo inquit. Epaticus id est debilis sicut epas. Est ille in cuius epatis operationibus est debilitas absque re manifesta ex apostemate aut dube latum. i. vlcere per apate maturato sed in veritate debilitas epatis sequatur eius egritudines tanquam accidentis. Et hec sufficit quantum ad quod rei. Licet aliter posset describi quod est diminutio aut corruptio unitatis aut plurium operationum eius et propter digestivae absque manifesta causa. Species debilitatis epatis quaedam est nova quaedam est antiqua quaedam remissa quaedam intensa. Item quaedam est debilitas unitatis virtutis tamen quod plurium aut omnium. Et plura quidem debilitas attractiva ex frigore retentiva ex humiditate expulsiua siccitate. quaedam sunt primivae: quaedam per coitatem: quaedam per essentiam: primivae extraneae sunt sicut percussio causas et offensio super epate. Item lesio a rebus venenosis et similes. Non extraneae sunt quae sumuntur a rebus non naturalibus indebitae aplicitas. Per coitatem vero aut a toto sicut in febris: aut a membri particularibus sibi pignus sicut lictis fellis quando non trahit cholera ab epate aut propter oppilationem aut debilitatem aut quoniam est ea ptermodum repleta epas superflue calefaciens. Aut a splene quando non trahit mellam ex causis eiusdem: aut quando est ptermodum ipsa repletus: epas superflue in frigidans. Aut a renibus: et vesica: quando non trahit aquositate ex sibus causis. Similiter a matrice quando propter superfluum fluxum menstruum in frigidatur epas. aut propter vehementem retentionem eorum et corruptis per ipsam sanguinem epatis. sicut et propter fluxum superfluum sanguinis heinoz. roydalis: aut eius retentionem accidit epatis debilitas. Et huiusmodi accidit in quocumque superfluo fluxu sanguinis. Aliquando per coitatem a stomacho coicantem epas chylum diminute digestum aut corruptum. Item per coitatem ab intestinis cum ledit aliquo nocumeto notabili. Et quoniam accidit inter ea et inter fel. propter multitudinem phlegmas viscosi existentes in eis aut in visco iter ea et fel. oppilationem et non mudificatur cholera ab epate: et intestina remanent plena fecibus quare non recipiunt illud quod vadit ad ea ex sanguine et alijs humoribus. Et hoc multoties accidit in colica et aliquando propter coitatem membrorum pectoris quibus propter vicinitatem et maximam colligantiam epas facile compatiatur. Et breviter per coitatem a quocumque membro potente epas notabiliter ledere. Aliqua vero causa sunt per essentiam in epate propter malam complexionem cuiuscumque generis cum materia et sine materia aut propter apam sanguineum crispilam et phiros et cancerum aut vndimiam. i. apam phlegmaticum molle: aut propter solutionem pignui cum sanie aut sine sanie aut propter putrefactionem accidentem ei. aut propter oppilationem de qua erit sequens capitulum aut exitum sanguis superfluum ex eo propter rupturam vene aut causam aliam.

Cause

Signa debilitatis epatis. Igna sumuntur. primo ex colore: quod color citrinus significat caliditatem epatis: et color albus palidus ipsum frigiditatem. Et viridis obscurus adhuc maiorem frigiditatem quod potest esse dupliciter aut quod epas dyscrasiam ad calidum multiplicat cholera citrinatem cutim et dyscrasiam ad frigidum phlegma palefaciens cum albedine. Et dyscrasiam ad frigidum et siccum mellam per cuius pignam color cutis fit viridis obscurus aut forte fit color viridis obscurus quoniam cum domino humorum frigido paucificant spiritus debiles sanguinem illustrare: viridis color sanguinis fit obscurus sed hoc mutatio coloris sanguinis est possit esse per simplicem alterationem epatis absque nova humorum generatione: est autem obscurus propter defectum spiritus naturalis debentis humores aut cutim illustrare. et cuius color est optimus huius epas sanum. Et quoniam Avic. dicit quod medicus expertus cognoscit epaticum et stomachicum per colorem non egens significationem alia credo tamen difficile esse per colorem solum distinguere inter epaticum et stomachicum tamen quod nocumetum stomachi frequenter facit colorem malum nocedo epati: sed possibile sit primum sicut in syncope per coitatem a stomacho: tamen quod colores ex defectu vtriusque puenientes sunt similes propterea ad distinguendum inter vtriusque operationes considerare actiones lesas aut exentia vtriusque pertinentia: hec tamen quae dicta sunt de significando per colorem intelligunt servatis conditionibus Gal. 2. tegni. quod color non sit alteratus ab aere aut ab his causis extrinsecis: et quod humores non sint in interioribus occultati vel commento pignae phlegma aphorismos. Verum nocumetum epatis per essentiam potest facit colorem malum quod nocumetum stomachi per essentiam cum nocumetum stomachi plura faciat colorem malum nocedo epati. Secundum signum est sumptum ex egestionem aut yrina quae sunt sicut lotura carnis. Quae si significant principaliter aut secundum plurimum debilitatem digestivae quod digestiva debilis non bene transmutat chylum in sanguinem quare fit sicut lotura carnis recentis cum ipse exis albus non complete rubificetur. Possunt tamen et propter egestionem similis loturae carnis esse propter defectum in attractiva non attrahente ipsum ad centrum epatis sed dimittit ipsum in mesaraicis quae habent aliam quam virtutem sanguificationem tamen illa est diminuta. Tertio potest esse ex defectu retentivae non tanto tempore retinentis donec digestiva sua compleat operationem. Quarto ex acuitate virtutis expulsiuae expellens ipsum ad intestina antequam digestiva epatis compleat eum transmutaverit. Nam ex quacumque causa acciderit hec diminuta transmutatio chyli in sanguinem natura expellit ipsum tanquam superfluum: et maxime ad intestina quod hec vicia sibi aptior et minoris nocumeti: potest etiam fieri yrina sicut lotura carnis ex defectu digestivae epatis non bene transmutatus nec separatis aquositate a sanguine. et propter hanc causam quod apparet in stomachicis. Sicut ex nocumeto expulsiuae expellens ad renes ante completionem sanguificationem. et tertio retentivae non tamen retinetis donec digestiva perfecte sanguificaverit. et propter has causas accidit aliquando micus sicut lotura carnis: frequenter tamen sequitur debilitatem digestivae. et apud Avic. iste fluxus vetricis lautivus in fine suo permutatur ad alteram spem: et fit in habente complexionem calidam virulentum. i. sicut virulentia quae cum albedine quodam tendit in rubedinem vel citrinitatem deinde fit sicut fer vi in partibus subtilibus resolutis. et fit sicut sanguis ad sua qui tendit in nigredinem: sed ante hunc frequenter multiplicetur solutio vetricis cum cholera pura. Sed in habente lapsum ad frigidum fit post fluxum qui est sicut lotura carnis fluxus qui est sicut sanguis congelatus: et perveniunt ambo simul ad educendum res diversarum qualitatum et substantiarum. Sed magis in habente complexionem frigidam calor naque propter intensioem acuitatis sue tribuit vna forma adusionis agendo in passum magis vnicoriter. Sed frigiditas minoris acuitatis aliquam partem magis passibilem congelando imutat dando colorem et modum substantie sicut sui exigitur. Aliam vero partem magis resistentem alterat corumpendo eius complexionem et calorem proprium cui potest succedere calor extraneus putrefaciens et dat ei colorem et modum substantie differentis a primis. Tertium signum est dolor levis extensus usque ad fureulas dum penetret chylus in epas. nam sicut stomachus debilis grauat sumpto cibo: ita epas ex chilo. Sed ista gravitas non ita percipitur in epate sicut in stomacho cum non sitante sensibilitas percipit tamen ab his qui diligenter considerant accidentia sua. et ex his significamus debilitatem epatis absolute et propter digestivae. Sed signa eorum primivae

ditatem quod potest esse dupliciter aut quod epas dyscrasiam ad calidum multiplicat cholera citrinatem cutim et dyscrasiam ad frigidum phlegma palefaciens cum albedine. Et dyscrasiam ad frigidum et siccum mellam per cuius pignam color cutis fit viridis obscurus aut forte fit color viridis obscurus quoniam cum domino humorum frigido paucificant spiritus debiles sanguinem illustrare: viridis color sanguinis fit obscurus sed hoc mutatio coloris sanguinis est possit esse per simplicem alterationem epatis absque nova humorum generatione: est autem obscurus propter defectum spiritus naturalis debentis humores aut cutim illustrare. et cuius color est optimus huius epas sanum. Et quoniam Avic. dicit quod medicus expertus cognoscit epaticum et stomachicum per colorem non egens significationem alia credo tamen difficile esse per colorem solum distinguere inter epaticum et stomachicum tamen quod nocumetum stomachi frequenter facit colorem malum nocedo epati: sed possibile sit primum sicut in syncope per coitatem a stomacho: tamen quod colores ex defectu vtriusque puenientes sunt similes propterea ad distinguendum inter vtriusque operationes considerare actiones lesas aut exentia vtriusque pertinentia: hec tamen quae dicta sunt de significando per colorem intelligunt servatis conditionibus Gal. 2. tegni. quod color non sit alteratus ab aere aut ab his causis extrinsecis: et quod humores non sint in interioribus occultati vel commento pignae phlegma aphorismos. Verum nocumetum epatis per essentiam potest facit colorem malum quod nocumetum stomachi per essentiam cum nocumetum stomachi plura faciat colorem malum nocedo epati. Secundum signum est sumptum ex egestionem aut yrina quae sunt sicut lotura carnis. Quae si significant principaliter aut secundum plurimum debilitatem digestivae quod digestiva debilis non bene transmutat chylum in sanguinem quare fit sicut lotura carnis recentis cum ipse exis albus non complete rubificetur. Possunt tamen et propter egestionem similis loturae carnis esse propter defectum in attractiva non attrahente ipsum ad centrum epatis sed dimittit ipsum in mesaraicis quae habent aliam quam virtutem sanguificationem tamen illa est diminuta. Tertio potest esse ex defectu retentivae non tanto tempore retinentis donec digestiva sua compleat operationem. Quarto ex acuitate virtutis expulsiuae expellens ipsum ad intestina antequam digestiva epatis compleat eum transmutaverit. Nam ex quacumque causa acciderit hec diminuta transmutatio chyli in sanguinem natura expellit ipsum tanquam superfluum: et maxime ad intestina quod hec vicia sibi aptior et minoris nocumeti: potest etiam fieri yrina sicut lotura carnis ex defectu digestivae epatis non bene transmutatus nec separatis aquositate a sanguine. et propter hanc causam quod apparet in stomachicis. Sicut ex nocumeto expulsiuae expellens ad renes ante completionem sanguificationem. et tertio retentivae non tamen retinetis donec digestiva perfecte sanguificaverit. et propter has causas accidit aliquando micus sicut lotura carnis: frequenter tamen sequitur debilitatem digestivae. et apud Avic. iste fluxus vetricis lautivus in fine suo permutatur ad alteram spem: et fit in habente complexionem calidam virulentum. i. sicut virulentia quae cum albedine quodam tendit in rubedinem vel citrinitatem deinde fit sicut fer vi in partibus subtilibus resolutis. et fit sicut sanguis ad sua qui tendit in nigredinem: sed ante hunc frequenter multiplicetur solutio vetricis cum cholera pura. Sed in habente lapsum ad frigidum fit post fluxum qui est sicut lotura carnis fluxus qui est sicut sanguis congelatus: et perveniunt ambo simul ad educendum res diversarum qualitatum et substantiarum. Sed magis in habente complexionem frigidam calor naque propter intensioem acuitatis sue tribuit vna forma adusionis agendo in passum magis vnicoriter. Sed frigiditas minoris acuitatis aliquam partem magis passibilem congelando imutat dando colorem et modum substantie sicut sui exigitur. Aliam vero partem magis resistentem alterat corumpendo eius complexionem et calorem proprium cui potest succedere calor extraneus putrefaciens et dat ei colorem et modum substantie differentis a primis. Tertium signum est dolor levis extensus usque ad fureulas dum penetret chylus in epas. nam sicut stomachus debilis grauat sumpto cibo: ita epas ex chilo. Sed ista gravitas non ita percipitur in epate sicut in stomacho cum non sitante sensibilitas percipit tamen ab his qui diligenter considerant accidentia sua. et ex his significamus debilitatem epatis absolute et propter digestivae. Sed signa eorum primivae

sumantur vt infra. Quod enī debilitas epatis pēdeat a causis primitiis cognoscitur ex earū precessione: vt quia aqua frigida potata fuerit 7 similes. 7 cōsecutione debilitatis epatis. 7 q̄ quā docuq̄ precesserūt similes cāe secuta 7 similis debilitas. Et regi mine lex rerū in melius mutato multoties facile corrigitur epatis debilitas. Quod vero debilitas epatis sit per cōitātē sicut in febribus cognoscitur q̄ precesserūt pprie febres cronice que debilitat ēt paucificādo calidū: l3 non remittēdo: sit enī bona digestio a caliditate naturali 7 equali multiplicata in quāto. Sed il lam que sit cōitātē fellis significat color ictericus. 7 q̄nq̄ est cum eo egestio alba q̄n est oppilatio inter fel 7 intestina. Facta vero cōitātē splenis significat per egritudines splenis 7 per colore in quo vincit nigredo. Stomacica vero significat per malitiā digestionis 7 nocumētā stomachi nō solū presentia sed ēt que p̄cesse runt. 7 illa que est per cōitātē ab intestinis significatur per p̄cturam corū ventositates rugitus 7 per colicaz 7 que sunt illis si milia. 7 que est cōitātē renū aut vesice significatur per alteratōnē dispositionis vrine ab eo q̄ oz fm naturā: 7 per declinationem forme ad malitiā: 7 hidropisiz. 7 illa que sit propter mēbra pecto ris significat malitiā anhelitus 7 tussis sicca: 7 q̄nq̄ sentit hōs eā in suspensiois epatis aut pulmonis aut vtriusq̄ gravitate aut tē sione. 7 que est per cōitātē a matrice significatur per retētiōnē mēstruoz: aut fluxū superflūū: aut alias eius egritudines. 7 similiter que est per cōitātē ab hemorrhoidibus significat p̄ fluxum superflūū: aut retētiōnē sanguinis hemorrhoidalis. Signa vero debilitatis epatis per essentia sunt vt infra. Alia nāq̄ cō plexio calida frigida humida aut sicca significat p̄ cōplexiones epatis naturales: facili nāq̄ labit quodcūq̄ mēbrū ad lapsūz p̄ter naturā sibi simile q̄ ad cōtrariū. Itē ex precessione regi minis cui mala p̄ sequēs attestat sicut causa effectui. 7 q̄ nocet a similibus iuuatur a cōtrariis: 7 calida cognoscit per colore citrinūz 7 frigida per colore albū palidū humida per mollitiē 7 le nitatē 7 sicca per asperitatē. Itē calida multiplicat hūores adu stos frigida grossos tardī motus: sicca paucos 7 grossos: hūi da aquosos. Signa at oppilationū apatum solute cōtinuitatis fient manifesta in capitulis sequētibz. Sed signa debilitatio cu iusq̄ virtutis sunt infra scripta. Primo si digestiua minuitur sanguis exis in toto erit diminute digestus vt q̄ p̄bilitas sic in ipofarca vt aquosus sicut in asclite. Aut superflue decoctus. 7 sic erit colicus aut adustus vt plurimum tamen in asclite digesti ua corripitur cū multū eius quod deberet in sanguinē conuerti cōuertatur in aquositates. sed ablatio digestiue cognoscitur per exitum chili. sin quātitate in qua intravit epas. Sed cū eius ab latione nō credo hominē lōgo tēpore posse viuere sicut nec abs q̄ cibo. Sed hoc signū ex exitu chili video falax cū possit sequi ad nocumētū digestiue stomachi 7 generaliter q̄n est chilis in cōueniēs pro nutrimento corporis: 7 sic non attrahetur ab epate 7 descendet. Itē pōt sequi oppilationēz mesaraicarū. Itē debi litatez attractiue epatis 7 mesaraicarū. Itē debilitatē contentiue epatis quare regreditur sicut intravit: inter quas causas huius effectus. s. fluxus chili productiuas l3 sit difficile distinguere: cre do tamē hoc mō distinguēdū esse. Nam si prouenit ex nocumē to sōi ad sunt 7 precesserunt nocumētā stomachi. Itē chilis il le apparet male imutatus in modo substantiē vt colore: existens forte difformis in partibus suis. 7 cū eo associatur lienteria. Si vero sequatur oppilationes mesaraicarū ad sūt signa oppilatio num earūz causarū de quibus infra. Si sequitur debilitatez attra ctive epatis valde cito egreditur celebrata prima digestione cū non attrahitur ad epas. 7 in hoc marie differt a fluxu chilloso se quente ablationē digestiue cū post celebrataz digestiōnē stoma chi notabile tempus interuenit ante q̄ egrediatur cum oporteat ipsūz ingredi epas: 7 regredi ante q̄ fluat exterius. Si vero sequi tur debilitatē retētiue epatis stāte bonitate digestiue 7 attractiue cognoscitur quia est aliquāter imutatus versus colorez sangui nis cū aliquāto tēpore in epate aut mesaraicis moretur in quo tempore per actionē digestiue imutatur. Est 7 alia dīa quia cum aufertur digestiua apparēt signa frigiditatis fm plurimū. Cum vero leditur cōtētiua apparent signa humiditatis. 7 ex similibus signis distinguī inter diminutā digestiōnēz sanguinis cū aliquā

to tempore in epate: aut mesaraicis manet 7 debilitatē digestiue epatis 7 cōtētiue eius. Sed de his statiz dicitur vberi. Sed cor ruptio digestiue epatis 7 fluxus rerūz corruptarū cognoscitur. Itē ex generatione aquositate superflue sicut 7 asclite 7 multil plicatione ventositatis sicut in timpanite. 7 ex multiplicatōe p̄bilitatis superflui 7 multū distantis a natura sanguinis sic in aliqua hipofarca. 7 fluxus lotius potest esse tam a diminuta q̄ a cor rupta digestione. Si enī sit ex chilo diminute verso in sanguine est a diminuta digestione. si vero sit ab aquositate sanguini per mista cū impotētia discretiue erit a corrupta digōne. Cognoscit tamē corrupta digestio epatis magis ex vrina q̄ ex egestione q̄ in gibbo sit humorū generatio aut saltē perfectio: 7 aquositates sequestratio. Cum ergo apparet vrina male substantiē cōfusa in qua nō apparet sequestratio vt hypostasis: aut quādo apparet vrina sanguinolēta nō ex defectu mēbrorum vrine significatur corrupta digestio aut valde diminuta. Significat etiā corrupta digestio per sanguinē corruptū quia sit in putredine: 7 versus aut in meliaz per superflūā in frigidatōnē aut adustionē sicut cū apparet egestiones sicut vini fer. 7 cognoscitur sanguis corruptus in phlogia cū est diversorū colorū cum viriditate quadā. sed cognoscitur eius diminuta digestio in phlogia quia tendit in al bedine cum admistiōne multi p̄bilitatis 7 aquositates: 7 superflue decoctus tendit in citrinū cum nigredine quadā 7 mistū multe cholere. Debilitas vero siue diminutio attractiue significatur p̄ egestionem humidaz lenē. Itē quādo apparet vrina boni co loris: 7 stomachus est sanus tūc per hec tria certificatur debilitas attractiue. Itē debilitas in toto 7 macrefactio a paucitate sāguis significat debilitatē attractiue. Retētiue dō debilitatē significat nō cūntia digestiue cui ipa retētiua sordiat sic penetratio sāguis de minute decocti i mēbra significat debilitatē retētiue: l3 plus digesti ue. Itē appetitio sanguis in toto misti cū supfluitatibz suis. s. p̄bilitate cholera melia 7 aquositate significat debilitatē retētiue ita vt sit color citrinus p̄ cholera albus p̄ p̄bilita fuscus p̄ meliam: 7 mol lities p̄ aquositate. Et minuitur vrina: q̄ aquositas mittit ad totum 7 minuit necessitas asclitāz q̄ cholera debēs iuuare ex pulsua intestinoz mittitur ad totum. Et minuit appetitus q̄ de ficit aduentus mellē que excitat appetitū. Itē enim oīa nō sūt nisi q̄ nō tanto tpe retinet massa sanguinea in epate q̄ possit fice rissequestratio vnde aliq̄ sit hidrops digestiua debilitata aut re tentiua. 7 aliq̄ sit colica fecalis aut p̄bilita q̄ deficit mūdificati uū intestinoz quod ē cholera. Expulsiue dō debilitatem signi ficamus sicut q̄ sanguinis supfluitates remanent p̄miste sangui ni. 7 nulla sufficiēter expellit ad locum suū. Sed corruptionē et pulsive significamus q̄ superfluitates expellunt quo nō debet sicut aquositas ad stōm 7 sic de alijs. 7 cum ex debilitate retētiue 7 expulsiue aliquādo puenerunt siles effectus 7 accidentia simi liter d3 distinguī inter vtrūq̄ per causas sue debilitatis: cū enim videmus hūmū humiditatis debemus potius credere debilita tem expulsiue iuxta dicta supius. (Sed dubitatur quare debili tate retētiua humores atq̄ a sanguine magis expellūt cū sanguine ad totum q̄ expellāt ad loca propria. s. cholera ad lūstū melia ad splenē aquositas ad renes cū potius deberet ēt oppositūz hūmū 7 reliquis receptaculis hos humores nāliet attrahentibus. Rūdetur duplex ēt tempus retentionis. Unum et p̄mum in quo humores generant aut accrunt suas formas. s. stantiales. Secōdo in quo postq̄ geniti sunt localiter separantur. 7 certum ē q̄ ē difficilius retentive his duobus tēporibus reti nere q̄ p̄mo tm. 7 est facilius expulsiue totam massam humorū lenē expellere ad venam liliis 7 consequenter ad totum corpus q̄ singulos horum ad sua receptacula expellere. Quapropter in paruo tempore posset facere primum 7 non secundum. Est etiam possibile 7 forte frequenter contingere q̄ retentiva sit u debilis vt nō possit tāto tēpore retinere in quo ex chilo sint quat tuor humores geniti fm suas formas substantiales: sed solū ac quisuerunt dispositiones quasdā diminutas faciētes pro intro ductione sue forme. 7 tunc expulsiua mittit eos imperfectos ad venam liliis aut totū corpus: 7 in vtroq̄ casu minorabitur sepa ratio cū supfluitatibus ad loca propria. 7 in vtroq̄ casu aggre gabitur in corpore molliorē cū citrinitate permista cū albedine

Cognita huius generantis per
Sanguis 7 feculentia

Debilitas attractiue

Debilitas retētiue

Debilitas expulsiue

Debilitas attractiue

Debilitas retētiue

Debilitas expulsiue

Debilitas attractiue

Debilitas retētiue

Debilitas expulsiue

Debilitas attractiue

Debilitas retētiue

Debilitas expulsiue

Debilitas attractiue

Debilitas retētiue

Debilitas expulsiue

Debilitas attractiue

Debilitas retētiue

Debilitas expulsiue

Debilitas attractiue

Debilitas retētiue

De debilitate epatis.

He mpla bae fieri e fieri berang. f. arhang. Sine
 Arhu ce nu e m. Arhang. Sine e o d. berang m. berang e m.

tas cū mēfura. l. nō exēfīua 7 aromaticitas: 7 fit in eis matura-
tio ficut fūnt medicīne cōpofite ex eis que fūnt ficut fīca foliū
nux mufchata coriādrūz cardomomū maffit calamus aroma-
ticus ciperi 7 fimilia: 7 fi fuerit proueniens a retēua adde de fī-
plicitate 7 minue de caliditate aut cōfōrtia huiusmōi medicīnas
cum medicīnis oppofitis eis cū infriigidatūis ficut fūnt balau-
stie rofe 7 ipoquifidos: 7 fi fuerit debilitas in attractiua cōfōrtia
cum eis in quib⁹ est fīpticitas parua fīta. l. q. virtutē epatis con-
feruet. 7 fit in eis caliditas 7 aromaticitas: 7 ftude in aperitiōe
oppilationū. 7 fi fuerit debilitas in expulfiua cōfōrtia cum calefa-
cientibus 7 humectatib⁹ aromaticis. 7 calefac fplēnez renes 7
vīfcerā cum fībi proprijs 7 aperi poros fīue meatus per quos
fupfluitas ad hec mēbra expellūt. 7 quia cuiufcūq; virtutis
debilitas pōt ab omni mala cōplexione cōtingere est neceffariū
vt magis cōfideres malitiā cōplexionis ledētis virtutes q̄z vir-
tutis lefionē cū oportet virtutē cōfōrtare per remotiones caufe
ledētis vnde oportet aliquādo digeftiua 7 attractiua cōfōrtare
cum infriigidatibus: licet fm plurimū debilitetur a frigore. 7 pas-
fule conferunt in debilitate epatis ita vt prohibeant folutionem
ventris: fimilem aqua carnīs.

Capitulum fecūm de oppilatione epatis. Ant. m. 4.

Oppilatio epatis est morbus in vīs eius prohibens
transitū humiditatis naturalis aut fupflue que per
ipfū naturaliter trāfire cōfuevit. Et est triplex quedam
in poris fubē eius per quos trāfit nutrimentū fībi propriū: qdā
in venis eius p q̄s trāfit nutrimentū toti cōe: quedā in poris fīue
meatib⁹ p quos fupfluitates expellunt. Et prime apud Aui.
est groffities fanguinis qui nutrit epar aut debilitas expulfiue cū
vehementia attractiue ei⁹: quapropter neq; fupfluitates epatis
que refecant in digōne 4^a fufficiēt expellunt 7 nutrimentū pro-
priū attrahit indigētū. Causa at remotiores fūnt cūbi prebēt
nutrimentū groffū 7 quecūq; pōffūt debilitare expulfiua 7 fortū
ficare attractiua. Et at oppilationis q̄ est in venis fī qz create
fūnt ftrictē aut inuolūtē a gnātione. Unde ex oī pua re oppilant.
Aut qz fūt ex tēpore ftrictē: 7 fm plurimū rami porte oppilāt
qm mā oppilās puenit ad ipfos: pmo p illud qd cellas a ramis
ipfius i ramos vene līlis fībi obuiat. Quapropt fer in ipfis
reliquit ipos oppilās ppter ea plurimū oppilationū est in latere
cōcauo: l. 3^a q̄ qz fiat in gibbo. 7 oppilationes ifte q̄ fūt in venis
epatis aut fūt coarctatorie ab hūore mltō groffo aut vīfcofo ge-
nito ex cibis fībi pportionalib⁹ cōmūre debilitate digeftiue 7 ex
pulfiue alieni cōplexionis malitiā in fequēte: cūbi at ifti fūt ficut
carnes groffe 7 res q̄ comedunt in appetitū corrupto ficut car-
bones gīpū 7 fīlia nō pportio nātā hūane fpecitē fīc fūgi 7 que
daz genera pēoz nutritū groffū 7 fīc zarroz. i. forbe 7 fītia. Aliqñ
ifte oppilationes fūt attenuatorie fequētes apā vīfcofitatē aut q̄
litate pstrictiua. Carnose vō nunq; aut rariffime fūt qz officia
venarū fī nētie fīa fup quoz fūba nīl tale generat. Et fī fup aliq
ozit nō cōdicat oib⁹ aut plūib⁹: 7 iā dictū ē in difpofitionib⁹ pul-
monis qz res q̄ fūt groffe 7 oppilates: epar nō oppilat mēbra
que fūt poft epar cū digerunt in epar ficut frumētū pglutinosū
7 vinū dulce 7 fītia. Oppilationes at q̄ fūnt in meatib⁹ expulfiō
nis fupfluitatū dicent cū agem⁹ de difpofitionib⁹ fell⁹ 7 fplēis:
ipfe tñ a cōfīlib⁹ caufis pueniunt 7 fī triplices coarctatorie at-
tenuatorie 7 carneose ficut precedentes.

Signa

oppilationis in epar fūt color citrin⁹ vī palidus
in toto corpore qm fanguis bon⁹ in quāitate fuf-
ficiēt ad corporis fufficiē nō accedit fcd fubtile pot⁹ aquofita-
ti vī cholere mīftū attrahētib⁹ mēbris inantīs. Scdm est graui-
tas in hipocondrio dextro tū pp māz oppilates tū pp māz ex op-
pilatione retētā: imo apud Aui. 1^a pmi ē maior granitas in op-
pilatione qz in apate qd verifīcat fī oppilatio fī magna aut in vīs
trāfit hūoz 7 fupfluitatū apā vō nec hūoz nec fupfluitatū trāfi-
tum ē impediēs. Sz vbi cetera fī paria ex pte quātitatis 7 loci ac-
reliquoꝝ credo maiorē efle grauitatē in apate qz in oppilatione
cum ceteris pūb⁹ mā fī magis in apate in vno loco collecta 7 fī
magis grauitās. Tertiū ē impedimētū anhelū 7 ppiē cū debili-
tat pp cōprefsiōne diaphragmatis ab epar oppilato 7 ipf⁹ tra-
ctionē inferi. Quod maxie verifīcat cū oppilatio ē i gibbo: hec

tamē figna fī cōia apati epatis 7 oppilationi inter q̄ febris difti-
guit q̄ neceffario affociat apati epatis 7 non oppilationi. Quar-
tus fignū est fluxus vētris ex mēe groffe regurgitandē oppilatio-
ne fībi trāfitū impediētē: 7 vrine multitudo 7 fūbilitas pp fūbile aq̄
um mltiplicatū ex indigōne penetrās epate pellētē 7 mēbris at-
trahētib⁹. Si epatis 7 toti corporis ariditas nō abfītat. Sed fī
gna diftinctua inter oppilationē poroz trāfit nutrimentū ppiū 7
oppilationē venarū fūnt qz in oppilatione venarū p̄dicta figna
fequūtur a pncipio 7 corporis cōfūptio. Sed in oppilationē po-
roz trāfit nutrimentū illa nō fūnt a pncipio: f. 3^a apparet in pncipio
multiplicatio fanguinis i venis. 7 color rubē in cute qz fanguis
nō accedit ad nutrīdū epar. Sed fī oppilatio efflet in poris fīue
vīs purgationis fupfluitatū ab epar. f. i vīs purgationis cho-
lere ab epar ad līfī fellis: 7 mēfe ad fplēnem appareret in fan-
guine mltiplicatio cholere 7 mēfe cum colore citrino nigro aut
mīfto in cute. Sed de his vberī agef in fequētib⁹. Signa vō di-
ftinctiua inter oppilationē vene līlis aut ramoz ei⁹ 7 oppilatio-
nez vene porte 7 ramoz ei⁹ fūnt qz oppilationē vene līlis 7 ra-
moz eius fequit fluxus vētris fanguinis 7 hūoz iaz generatoꝝ
in porta fīue cōcauo epatis nō pōtētū penetrare ad mēbra op-
pilationē līlis trāfitū impediētē ad ambitū toti⁹: 7 ppiē q̄z fūz
ad partē eoz groffaz: Quare regurgitāt ad portā dīndē p mēsa-
raicās ad intēftina. 7 fit vrine fūbilitas multiplicatio cū tictura p-
pter debilitatē digōnis epatis multiplicatīs aquofitatez: 7 ppter
trāfitū fūbilitas partis fanguinis 7 aquofitatis nō bñ a fanguis
difcretē mēbris trahētib⁹. Groffities quoq; ac durities hypoco-
dri dexte ē fenfui manifēfta. Sed oppilationē exiftēte in porta
7 ramis ei⁹ fit fluxus chilofus aut hūoz dīminute digeftoz. nā
fī fit oppilatio in mēfaraicis q̄ fūt rami vene porte terminate ad
intēftina fit fluxus mēe chilofus. Si vō fit in porta 7 ramis ei⁹ cō-
tentis in epar fit fluxus hūoz dīminute digeftoz 7 aliqñ ficut lo-
tura carnis chilo valde dīminute decocto: 7 aliqñ fluxus pīs chi-
lofus parti humoralis. 7 nō appet groffities aut tēfio fenfui ma-
nifēfta in hypocōdrio dextro. Signa at diftinctiua iter op-
pilationē porte 7 ramoz ei⁹ 7 debilitatē ipfius epatis. Quāvis cō-
ueniunt fluxu chilofus manifēfta fūnt ex caplo pcedētē. Quod
at oppilatio fit coarctatoria a multitudine humor cognofcit ex fī-
gnis plectorie de qbus. 1^a pmi additis fignis gnālib⁹ oppila-
tionis fupafcriptis. Quod vō pēdeat ab humore groffo aut vī-
fcofo cognofcit ex fignis cacochymie de qb⁹ fēda pmi additis fī-
gnis oppilationis fupafcriptis. Trē cognofcit ex regie pcedēti
7 malicia digōnis ex qbus fī multiplicet ventofitas apparebit
groffities 7 tēfio augeri aut minui fubite vel in breui. Si vero nō
femp tēfio 7 groffities pmanebunt eq̄les ad qd inuabit regimi-
nis debiti variatio 7 mīftio humor in egeftionib⁹ vel vrinis ap-
parēs. Si vero oppilatio eft attenuatoria vt qz vie epatis create
fuerūt ftrictē cognofcit ex diuturnitate paffionis ē a pñ gnātio-
nis fīc cū fortitudie retētue 7 debilitate expulfiue. Si vero op-
pilatio attenuatoria fequat apā aut aliā cām vīa attenuantē fīue
corporea fīue icorporea līloz figna apparebunt de qbus infra.
Si vō oppilatio fuerit carnofa ex pūftula bothoz vel veruca op-
pilatio nō erit vīs imo in paucis ventis. 7 fīc figna oppilationis
erunt debilia. Et cum hoc cura parūz pderit aut nīl fī fuerit
a veruca aut carne addita.

Pronostica.

Primum oppilationes epatis fūt ma-
iores oīum egritudinum. Scdm cū p
longā difficilis aut ipoffibilis ē curatio 7 multoties pducit ad
putrefactiōes faciētes accidere febres aut apata pducentia ad
hydropifim: Et ad gnātione mētōfitatis faciētes accidere do-
lores ptauos. Tertiū multoties pferatur natura ad expellēdas
mās oppilationum fēipsa vī arte. Et egrediunt aut in egeftione
fī fuerit oppilatio in latere pcauo: aut in vrina fī fuerit oppilatio
in latere gibbofo humores permīfti groffi 7 folui oppilatio.
Quartum oppilatio nālīs a generatione ptracta non recipit cu-
ram pferuari tñ potēst q̄ hāc patitur cum bono regimine ab i-
cūrfu egritudinum que oppilationes fequi pfueuerunt: Accidē-
talis vero noua fm plurimum facile curatur.

Cura

oppilationum epatis extgit quattuor intētiōes. ppi
ma cām oppilatē epar remouet. fēda ipm pferuat.

tertia corrigat accitua. quarta ordinat debitū regimē ser. remm.
 Prima intētio pficitur fm diuersitate cause oppilatōis. Si q op/
 pilatio fuerit a multitudie euacua aut cū phlōmia si sanguis fu
 erit vincēs aut alij humores peccauerint cū sanguie. Que phlō
 mia fiat a vena cōi reptōne erit in toto aut a saphenis: si in
 cā fuerit retētio sanguis mēstrualis aut hemoroidalis postea
 phlōmētur basillia aut saluattelle dextra. Si vō repletio nō fue
 rit cōis s; p; p;ia epati sufficit phlōmia soli basillie aut saluattelle
 postea alij humores eūentur fm q opz. Si vero cā oppilatōis
 fuerit humor grossus et viscosus: pns digere: deinde euacua. di
 gestiuā aut in pnis sint in cūsa absterfina subtilitatis absqz mē
 tatione aut puocatione: postea sint magis apitua. Et nō aut
 fiat cū solutūis si oppilatio fuerit in pcauo. Si vero in gibbo cū
 diurectiois: et fōmter apientib? Digestiua at puenientiā a pñ? sūt
 sicut sirup? acetosus simplex zuccarin? aut mellin? cū ags endi
 uie aut apsinthij aut sitib? pauce apitionis. Deinde in pcessu cū
 sirupo acetosō cōpositio mellino aut zuccarino orxmelli sllitico
 et ags cuscute capilli ve. alfaru rubee et sitib? calidis et frigidis aut
 ppinqs cūlitate s; exigētū. P;io q sciedū ē q; medicine apitue
 qdā sūt simplices qdā cōpositie. et vtrūqz qdā frigide qdā calide:
 qdā cūlitate vicine. S; qdā sūt sic endiuia otulana et campe
 stris q; et teraracon et aq; plātāgis cū solijs radicib? suis et oia p
 uocantia cū ifrigidatōe sic semia cōia f;ra qbus vtēdū ē in oppi
 latōe cū caliditate. Et ex cōpositis sirupis bīlantini? sirup? aceto
 sus cōpositus lz forte puenienti? iter cūlitate ppinqua possent nu
 merari. Calide vō sūt diurectia fontia vt affarū taphia petrosē
 linū aristologia rubea tincto t;res phisici agarie? epibymus
 s;lla poliū spica cetaurea minor et succus ei? gētiana. Et ex ppo
 sitis sirup? acetosus cū rubea et melle orxmell sllitico orxmell cō
 positū. et hec sūt sup? calitate pmi gradus. Tēperate at aut vicine
 tēperamēto sūt lupuli laccā cūscute capilli ve. Et sūt ambo apiti
 ua valde cū cūlitate valētia tā in oppilatōe cū caliditate qz cū
 frigiditate. S; calide circa pmi gradū q; sūt prime immediate sup?
 scriptis sūt reubarbaz apsinthij cupatoziū cime s;gnāti amigda
 le amare succus feniculi campeitbeos et ppe qū oppilatio eēt in
 vīs strictis acetū sllitico sparagi et silēs et valēt in oppilatōe
 frigida cū vino aut aq; seminū calidior. Et in calida cū aq; endi
 uie cūscute q; ppe aperit oppilatōis splenis. Itē cū decoctioe se
 minū frigidior cōium vel et sine his. Itē n. curādū nō ē in inflā
 matione cū iuuamētū apitionis pualet nōcūmētū qd efficit eaz cal
 lor inflāmādo eo qd ad extinguedū ē facili post apitionem.
 Et nota q; medicine sup?scripte nō soluz valēt sup?e iteris s; et
 exteri? applicite fm oppo:unitate: et multas medicinas ppositas
 fuenies in antidotarijs hūic pposito sferuētēs calidas frigidās
 et tēperatas ex genere decoctionū sirupoz electuariorz troiscor
 ynguentoz et siltum qb? vtere fm necessitate. et multas tuapie cō
 ponere potes. Si vō oppilatio eēt attenuatoria a gñatiōe s;cta
 vputa nālis strictura venaz curā nō hz. Cauēdū nō ē ab his lz
 pnt eē cā alteri? accitūalis oppilatōis. S; cura oppilatōis atte
 nuatorie sequētis alicui? cōplōnis malicia patere pōt ex capto
 pcedēti. Cura vō oppilatōis sequētis apā epatis manifesta
 erit ex capto sequēti. De cura at oppilatōis extētiuz in meatib?
 expulsiōis supfluitatū age in capto de icteritia et d dolore sple
 nis. Scda vō intētio. s; epatis pfortatio pficit cū medicinis di
 ctis in capto pcedēti: cauēdo in a multū stipticis aut viscosis: et
 oibus q possent oppilatōem renouare aut augere. Tertia intē
 tio. s; correctio accitūum pfielt curādo et pseruādo ab oib? egri
 tudinib?: quarū oppilatio epatis pōt eē cā: be at sunt plurime q;
 rum cura pergere in caplis pcedēti. et sequē. S; p qūta intētiōe
 cauēdū ē a supflue stipticis pōtici viscosis et multū dulcib? et p
 bētibus nutrimentū grossū: et frēqnter vtēdū ē icisiuis subtiliant
 bus abstergētib? et sumope elaborādū ē vt fiat bona digō tā p
 qz scda. Quap: opter vtiat his q; nō pōt digere et nō supfluat i
 qzitate nec comedat nisi pcedēti cūl digōne celebrata nō mul
 tiplicet cibaria in mēsa vna. Surgat a mēsa cū reliquijs famis.
 P;io notabilr comedat ante qz bibat: deinde frēqnter bibat: et
 parū p vice: caueat ab aq; frigida et cibis et potib? actu aut poten
 tia valde frigidis. Sonus sit. 7. horarū aut circa vt fiat bona di
 gestio et sit nocturn? meridian? vitādus ē nisi forte a medio ma

dij vsqz ad mediū augusti dormiat p horā in meridie peuret
 eūones a nā istitatas post cibū qescat et exerceat pfecta pma di
 gestione: et sit speras et gaudēs et fugiat felicitudinē tristitiā timo
 re in a et silia corpus exterminatū: et sit idutus vestib? mediocri
 calidis fm tempoz erigētū. De apostemate epatis.

Postema epatis: qstū ad qd nois et qd rei ē satis
 manifestū. S; p notitia spētus et sciedū q apatum q
 accidit in regione epatis: qdā accidunt in ipo epate q
 dā in lacertis positū sup epar: qdā accidunt in mesarais et me
 senterio. S; eoz q accidunt in epate: quedā accidunt in partib? su
 perioribus ei? s; in gibbo: qdā in pibus inferiorib? s; in pcauo.
 Itē qdā accidunt in suspēsoijs et pāniculis ei? qdā in venis ei?
 Quedā in ipsius sba. Pluries in accidunt in ipsius sba: et qnq;
 cōicant pibus pibus simul. Distinguitur pterea ex parte mae
 effectiue pcurrit ad ipoz gñatiōes: Itā aliquod ē sanguinū
 siue phlegmonides dubelati aut nō dubelati. i. coliges et nō coli
 gēs. quoddā ē cholericū quoddā ē phlatum quoddā melicū
 factū icipiēdo aut pmutādo. Et melicum est duplex quoddā ex
 mellia nō adusta de genere sephiros. quoddā ex mellia adustas
 genere cancroz. quoddā ē inflatiū ventosum: et frēqnter apata
 epatis sūt mista. Cause apatum epatis p essentia sūt mala cō
 plectio calida malignās humores et ipos attrahēs q nō debite
 regulati faciūt apata. Itē mala complo frigida debilitās digesti
 uā et expulsiuā ē cā cur apā congerat in epate supflua quoqz at
 tractio epatis ē cā: cur attractū nō bñ regulet et faciat apā. Oppi
 latio quoqz retinēs humores et supfluitates ē cā cur indebite si
 gant in epate pcpue oppilatio in pte epatis terminata ad porū
 fellēū q ē sub media penula epatis. Dolores quoqz epatis fre
 quēter causant apā attrahēdo mām ad locū dolētē et fit apā per
 viā defluxus: aliqñ debilitādo sunt cā vt apā paulatine pgerat.
 Pter cōitātē vō aut a hīsti fellis cū oppilat aut alit efficit ipotēs
 ad expellēdū cholera p meatus pueniētes. Un regurgitans ad
 epar ē cā apatis. Silt p cōitatem ad splenē cū oppilat aut apā/
 tur. et silt cū oppilat via deferēs meliam ad splenē. Itē p cōitātē
 ad sōm cū ledit et maxie fm digestiua: vñ nō pparat chilus epa
 ti pueniēs vt ide sanguis et humores laudabiles fiat. Itē p cōi
 tatē a mēbris spūalib? icestinis renibus matrice maxie in retēti
 ne mēstruoz. Et p cōitātē ab ano cū retinet sanguis hemoroid
 dalis. Cae at pmitue sūt casus pculsiōis offensio epatis. Itē
 cibi supflue calidi aut frigidī grossi viscosi et quecuqz pnt epar
 ledere.

Abodi terminationis.

Postemata epatis terminant qdrupl: aut. n. resolu
 tur aut suppurant aut idurant aut pmutant. et si pmut
 tant ad mēbra ignobilia sic ad splenē ē bonū et ecōtra
 si pmutent ad magis nobilia malū. Et qnqz cretice expellūt aut
 cū sudore puocatōe vrine aut fluxu sanguinis nariū cū ē in gibbo.
 et si ē in pcauo facit crism cū sudore vomitu aut solōne vētrio.
Signa. Pleuresim lz in multis similent. et ppe cū pleure
 sis ē in costis mēdosis lateris dextri. P;imū ē ex pte doloris q;
 in pleuresi dolo: ē s; costis versus pulmōnē in apate epatis. I.
 costas versus anchā. Itē in apate epatis nō ē spūtz cū tussis in
 pñ? neqz in pcessu. S; in pleuresi ē spūtz cū tussis saltē in pcessu.
 Tertium in pleuresi ē pulsus serinus in apate epatis vndosus.
 Quartū in pleuresi ē dolor pūgitiuus satis intēsus in apate ep
 atis grauatiuus. i. remissus nisi cā doloris sit in pāniculo. Quin
 in pleuresi ē magna anhelū malitia. s; in apate epatis nulla aut
 pauca. Sextū in apate epatis ē color multū a nālī mutat in pleu
 resi par aut nihil. Signa vō distinctiua iter apā mirach et apā
 epatis sunt q; tumor in apate mirach leni cōp:essione sentit. s;
 apā epatis nisi cū magna cōp:essione sentit. est. n. epar positū in
 pfundo. Itē tumor in apate mirach plerūqz s;biacet visui. S; in
 apate epatis mīme nisi forte eēt in gibbo et maxie qzitatiz et in
 macilēto. Tertū ex pte figure. nā lacertus apatus ē lōgitudina
 lis latitudinalis aut trasuersalis: et apā ē illius figure icēdēs fm
 sitū muschuli. et assimilaf caude muris cui? vna ps ē s;bulis alte
 ra grossa: sic. n. ē figura lacerū ē. n. grossior: i. origie sua qz versus
 mediū vētrū. S; apā epatis ē lunare hñs figurā semicirculi aut
 maiorē. sic. n. ē figura epatis. 4. m apā muschuli nō facit accitua

ex sit febre alteratōe coloris aut forme q̄ sequit̄ ad ap̄a epatis. Quia cū vides mirach extenuari ⁊ tēdere i sūcū iudica q̄ ap̄a est in epate: hec. n. sequunt̄ d̄fectū nutritiū q̄ nō sit nisi ex nocu-
 mēto epatis. Est tñ sciēdū huiusmōi ap̄ata mirach q̄nq̄s facere hidropē nocēdo epati marie q̄n sūt in pte mirach supposita epati pp̄ cōpressionē vicinitatē ⁊ colligatiā. Distinguit̄ at̄ ap̄a epatis ab apostemate mēfaraicarū: l̄ in signis mltū cōicēt. l̄ febre gra-
 uitate dolore ⁊ similib⁹. q̄ ap̄a mēfaraicarū ē cum minori febre minori gravitate. ⁊ sequit̄ ad ipsū fluxus chilosus s̄z plurimū q̄ nō sequit̄ ad ap̄a epatis. ⁊ ad ipsū ē magis apta s̄z extenuatio q̄s cazelia aut hidropē q̄ frequenter sequunt̄ ap̄a epatis. Neq̄z tactui s̄biacet sic ap̄a epatis. Signa vō ap̄atis epatis s̄t infra scri-
 pta. Primū grauitas notabil̄ in ap̄ate epatis: ⁊ maior q̄s in op-
 pillatione ceteris parib⁹. l̄ in oppillatione magna possit eē maior grauitas q̄s in apostemate puo sic voluit Aui. 2. p̄mi. Secundū dolor mltō maior in ap̄ate epatis q̄s in oppillatione rōe solutio-
 nis p̄tinū q̄ ē in ap̄ate ⁊ nō in oppillatione. Tertiū signū ē mutatio forme ⁊ coloris valde notabil̄. nō. n. stat bon⁹ color sine p̄sentia boni sanguinis cui⁹ d̄fect⁹ sequit̄ ad ap̄a epatis. Minus tñ ma-
 la mutatio ē i p̄hōne epatis: imo aliq̄n videi habitudo ⁊ color factus bon⁹ pp̄ sanguinis inflammationē faciēt facie rubere. At tñ si bñ notabil̄ videbit̄ notabiliter mutata in viuiditate oculorū ⁊ in forma: si forte tāta mutatio nō appeat a p̄ncipio parū post apparebit. Quartū signū ē attractio furculē ⁊ hūeri dextrī ad in-
 feriora: q̄ epar grauitas trahit suspēsoiū alligatū dorso. Quintū q̄ habētēs ap̄a magnū ⁊ pp̄rie calidū nō p̄t dormire imo parū iacere sup̄ latere dextro: q̄ epar cōp̄mis a s̄to ⁊ ab intestinis nec p̄t iacere sup̄ sinistro q̄ epar grauitat̄ imo ēt grauat̄ eos sit⁹ resupin⁹. l̄ minus ceteris. Signa vō distincta inter ap̄a gibbi aut cōcaui s̄t. Quia tact⁹ inuenit̄ ipsū cōp̄imēdo in extremitate costarū hypocōdriū dextrī cū ē i gibbo nō at̄ cū est in cōcauo ni si forte in macilēto habētē ap̄a magnū ⁊ cū forti cōp̄ressionē. Secūdo inuenit̄ maior grauitas in ap̄ate gibbi q̄s cōcaui tūz q̄ epar p̄ gibbū appēdit̄ tū q̄ cōcaui s̄to s̄bstat. Tertiū in ap̄ate gibbi ē p̄strictio anhelit⁹ q̄ gibb⁹ ap̄atus cōp̄imēdo diafragma ⁊ pulmōē facit tussiz sicca q̄ nō accidit in ap̄ate cōcaui. Quartū minorat̄ vrina in ap̄ate gibbi: imo q̄ est magnū aliq̄n retinet̄ pp̄ter oppillationē attenuatōiā sequētē ipsi: ⁊ aliq̄n pp̄ d̄bilitatē expulsiue. S̄z bñ nō accidit in ap̄ate cōcaui. sed ēs in ap̄ate cōcar ui ad s̄t aliq̄ accidētia q̄ d̄ficiūt in ap̄ate gibbi. Primū singult⁹ q̄n ap̄a est magnū pp̄ colligatiā oris s̄to i cōcauo epatis medi ante neruo s̄bili. Secūdū dolor magnus q̄n sumit̄ cib⁹ notabil̄ v̄t aliter stomachus extēdit̄ q̄ stomachus extēsus cōp̄rimt̄ cōca uū epatis: ⁊ nō gibbū. ⁊ in sūma p̄ ap̄a cōcaui stomachus mltū ledit̄. ⁊ ēs p̄ ap̄a gibbi multū ledunt̄ spūalia marie pulmo ⁊ dia fragma. Qd̄ si ap̄a ē in gibbo ⁊ cōcauo apparēt oīa accidentia sup̄ascrip̄ta. ⁊ si ap̄a est in p̄ncipulo ē dolor vehēmētio: ⁊ tract⁹ hūeri deorsū plus. ⁊ marie si ē in suspēsoio. Signa vō p̄ os p̄rum apostematis epatis distincta penes m̄az efficiētē ip̄a sūt infra scripta. q̄s si ap̄a sit cholerici dictū almefer. pua ē grauitas ⁊ p̄ uis tūo: s̄z inflammatiō ⁊ mordicatō magna. Itē citrinatis lique deinde d̄migratio cū asp̄itate. ⁊ ē febris fortis p̄tinua exacerbat⁹ s̄z 3. in tertiū. Et pulsus ē durus magis serin⁹ q̄s v̄ndosus multū velox ⁊ frequēs s̄z non valde magnus. Sitis intēsa. Et iuuat a frigidi⁹ ⁊ hu. Si vō fuerit ap̄a sanguineū dictū p̄hōn significat p̄ rubedinē faciei ⁊ exuberationē venarū. ⁊ pulsus ē plenus ma gnus velox ⁊ frequēs magis v̄ndosus q̄s serin⁹. Et maior ē tur mor ⁊ minor grauitas. Dolor ē grauius extēsius magis q̄s p̄gitiuus. Feb̄ris p̄tinua cōclusa. ⁊ nō iuuat a valde frigidi⁹ ⁊ hu. sic cholerici. sed ap̄a p̄hōticū significat p̄ inflationē quādā Et lenitatē cutis. Plūdeitātē coloris. Et non est in loco sensata durities l̄ sit grauitas. ⁊ est pulsus lenis. Et nō ē sitis: neq̄z n̄ gredo lingue: neq̄z febris notabilis. sed ap̄a melicū est duplex: q̄ daz a melia adusta ⁊ ē cancer: quodā a melia nō adusta ⁊ est de genere sephiros. ⁊ v̄trūq̄ q̄nq̄ sit incipiēdo durus p̄mutatō ex ap̄ate sanguineo aut ex alijs. Signa cōia s̄t quātes manifesta i loco sensata pp̄rie si fuerit in gibbo. Itē grauitas notabil̄. Ter tius extenuatio mirach: vnde manifeste representat̄ ipsi⁹ figura lu nario: p̄peratio ad hidropē ip̄osarcā aut asclitē. Extenuatio cor

poris: casus appetit⁹. teneb: ositas coloris aut minoratio vrine. Signa vō distinguēt̄ inter zefiros ⁊ cancro s̄z q̄ i cancro est febris notabil̄ i zefiros remissa. In cancro dolor notabil̄ ⁊ pp̄rie fulmine⁹ in zefiros nullus si sit purū. si vō nō purū ēt nō ē dolor nisi leuis apud magnū motū corporis aut fortē cōp̄ressionē su per locū ap̄atū aut cū stomachus ē plen⁹ cibo cōp̄rimēs ipsū: ⁊ in sūma oīa accidētia si fortiora in cancro sic inquietudo casus appetit⁹ singult⁹ nauſea: maior extenuatio ⁊ sitis. Signa vō q̄ si ant incipiēdo sunt q̄ nō p̄cessit ap̄a alteri⁹ sp̄ei: s̄z solū aliq̄ cū p̄ mitua aut corporea nō de genere ap̄atis. quod vō fiat p̄mutan do ēs cognoscit̄ q̄ p̄cessit ap̄a alteri⁹ sp̄ei ⁊ maxie sanguineū illis eniz inter cetera facile p̄mutat̄ in duritiē ⁊ lapideitatē ⁊ pp̄rie cū in fine applicant̄ sup̄eo notabiliter frigida ⁊ stipica epar nanḡ velociter oppilat⁹ ⁊ indurat̄. Ap̄a vō vetosū cōgscit̄ ex dolore ex tēſuo absq̄s grauedine cū pauca aut nulla febre. Dispositiones quoq̄ nāles ⁊ nō nāles sic etas 2.° regimē p̄cedēs ⁊ similia du cunt in notitiā m̄ae ap̄atis: Nam in habētib⁹ simbolū facili⁹ est transitus.

De dubelati epatis.

Ubelati de quo est hic sermo fit cum ap̄atibus materia in vno loco colligit ⁊ saniat: p̄pterea maxie sequit̄ ap̄a sanguineum: cū illud iter cetera maxie maturatōi paratū sit. Signa future maturatiōis sunt q̄ auxilia debite fa cta nō p̄ficiunt: imo accētia sicut febris dolor grauias sitis inge tudō: inflamatiā vigiliariū ⁊ sitia augēdo p̄cedunt ⁊ diu perseverāt. Quq̄s hec accētia notabil̄ fortificant̄ iā maturatio incipit. ⁊ tunc aliq̄n accidūt rigores diuersi m̄a p̄ putrefactionē exacuata ledē te magis mēb̄a sensibilia sibi p̄xima. Item ledit̄ apud resupina tionē nedū a statione sup̄ latera m̄a in vnus collecta magis gra uitate. Nam at̄ sit dolor pulsatiuus sicut in relijs ap̄atib⁹ extētib⁹ in mēbris arteriosis cū maturant̄: q̄ ad epar non venit nisi arte ria pua. S̄z nota q̄ durities pulsus s̄m. A. 3.° quanti caplo de si gnificatiōe exiture in sece ē testimoniū magnūz exiture aut du belati in viscerib⁹. dicit enim ⁊ quādo apparēt signū exiture ⁊ du belati in viscerib⁹ ⁊ nō indurat̄ pulsus nō iudices penitus q̄ exi tura sit iterior: h̄mōi. n. fortasse nō erit in viscerib⁹: imo in siphac q̄s p̄tinet viscera. Cum at̄ facta ē sanies tunc remittunt̄ oīa accē tia nisi grauitas q̄ sit maior m̄a magis in vno loco p̄gregata. Et cōp̄imēdo inuenit̄ lenitas siue mollicies cū pus tēstet durities Cū at̄ eruptio appropinquat tūc reddit̄ dolor ⁊ p̄uctio ⁊ febris crescit ⁊ grauitas sit maior. Cū at̄ accidit rigor subito ⁊ sedat gra uitas ⁊ dolor tūc eruptio scā ē ⁊ tūc si nō fuerit scā eruptio ad vē trē sanies egrediēs ex ap̄ate eūatur: aut p̄ mēfaraicas ad iestina ⁊ egredit̄ cū egōne si fuerit in p̄cauo aut p̄ venā lēlis descēdet ⁊ emulgetēs ad renes ⁊ vesicam: ⁊ egredit̄ cū vrina si fuerit i gib bo aut euacuatur in concauitatem ventris si eruptio facta sit ad ventrem. Et tunc materia colligitur in inguinibus: maxie in in guine dextro. Et forte post eruptionem materia existente melan cholica accidit pulsus cordis ⁊ sincopis. Et fortasse mors pro pter resolutionem virtutis: aut saltem accidet debilitas virtutis manifesta. Sanies autem egrediens significat situm adubelati epatis. Nam si tendit in nigrum significat ipsū fuisse p̄ofun dum in substantia epatis. Si vero tendit in albedinem signifi cat ipsū fuisse factum prope panniculum cuius coloris albedo attestatur. Et ex ipsius saniei colore substantia odore multitudi ne significantur signa efficacis salutis ⁊ mortis: l̄ s̄m plurimum huiusmodi adubelati epatis sint mortalia.

Pronostica. Primū apostema latens gibbosi ē deterius apostemate lateris concavi. Secundum permutatio apostematis epatis ad splenē bonum econtra malum. Tertium singultus sequēs apostema epatis s̄z plurimum mortem p̄nunciat. Quartum s̄m plurimum apo stemata epatis cum plangantur ducunt ad hidropē sim. Quintum cum apostema epatis sequitur solutio ventris est mortale. Sextum non cūadit aliquis ab apostemate duro quiescente cō firmato in epate: multo minus sanabile est apostema durus nō quiescens quod est cancer velocius enim interficit. Septimum exitura notabilis in epate est propinquior desperationi q̄s sp̄ei. Octauū s̄m plurimū ap̄ata epatis sanant̄ si debite regantur ⁊ maxime si non sit error in p̄ncipio.

Cura apatis epatis erigit triplex regimē p̄mū debetūz cāe
 antecedēti. scdm debitiū cāe iuncte. tertiū cōe vtriqz
 p̄mū cōpletur duabz intētiōibz. scilicet dīnēsiōe. Scōz
 vō erigit rep̄cussione in p̄ncipio. s; in augmēto r̄sqz ad mediūz
 stat rep̄cussione cū resolutiua. Deinceps vō resolutiōem solaz si
 tēdit in viā resolutiōis. si vō in viā maturatiōis adiunet. Tertium
 vō regimē cōplet cura accētium z regimine sex rerū nō nātūm.
 S; p̄ cōplē is bis intētiōibz duo cañ. maxie obseruent. P̄mū
 mus q̄ medicus sit festinus in cura apatis epatis z p̄be calidi
 p̄les ex sup̄scriptis intētiōes sit cōplēdo nisi. n. succurrat a p̄nci
 pio z tēstine s; q̄ o; Et silt in cura cuiuscūqz apatis calidi mē
 bz valde nobilis s̄m p̄lm cura erit irrita z vana. Scōz canō q̄
 marie intēdat p̄hibitiōi augmētū z p̄hibitiōi maturatiōis canē
 do tū ne induret. est. n. valde p̄num in dūtiē. Prima intētiō. s.
 cūo in p̄ncipio cuiuscūqz apatis epatis cōplet p̄lōmā nisi fue
 rit p̄hibitiō. fortis sicut etas infantie aut vltimi senij. aut q̄ corp⁹
 fuerit valde exāgue. z apā pendeat ab humore cholero p̄lōmā
 co aut melico nullo peccante cū sanguine z nō apto cūari cum
 p̄lōmā. imo poti⁹ p̄ p̄lōmāz timere cholere ebullitiō. aut fri
 gidoy cruditas. s; in infante z vltimo sene forte nati dextre possit
 applicari sanguisuga aut v̄tosa cū scarificatiōe in ceteris casib⁹
 cōpetit p̄lōmā q̄ repletiōe erit multa cui⁹ replōis. cā fuerit
 repletiō sanguis mēstrualis. aut hemorroydalis fiat ex saphenis
 z hauriat notabilis q̄ntitas sanguis. Sūnde seq̄nti die p̄lōmē
 basilica dextra hauriēdo notabile q̄ntitatē sanguis virtute tolerā
 te. p̄prie si apā fuerit sanguineū. Si vō repletiō fuerit multa cui⁹
 tū cā nō fuerit repletiō sanguis mēstrualis. aut hemorroydalis. p̄m
 m p̄lōmē basilica sinistra sūnde eadē die vel seq̄nti p̄lōmē
 tur basilica dextra aut salua tel. dextra si volueris magis diuer
 re z timueris debilitatē. Si tū si nō reperit basilica docet p̄lōmā
 re cōem aut cephalicam. Cōter tū q̄ repletiō nō ē p̄lōmā suffi
 cētia basilica aut salua tele eiusdē lateris. Et si v̄r⁹ ē fortis
 ex hatur sanguis q̄ntum o; vna vice. z si nō fuerit fortis virt⁹ par
 ciatur. z nō applices stipica rep̄cussiuā q̄ pueniūt in p̄n⁹ nisi p̄
 cedēte p̄lōmā aut si nō cōpetit p̄lōmā nisi p̄cedat alia. cūo
 Aā s̄m Aui. qū nō p̄lōmāz. z dimittis māz in epate z admini
 stras stipica z apocrustica. p̄culdubio idurat apā. Et si admini
 stras resolutiua nō ē dubiū qn moueat dolor. Alie autē eūenes i
 cholero p̄lōmā melico aut misto sunt faciēde p̄ vētrē s̄m q̄
 opz. z p̄prie qn sunt in p̄cano. Aā in apate gibbi parū opus est
 solone s; magis puocatione p̄ vrinā. In cholero q̄dez pueni
 unt clisteria ex decoctiōe maluarū matruz viol. endiuie scariote
 epatice z silijz cū oleo violaceo sale z melle violaceo q̄b⁹ p̄nt ad
 di electuaria solutiua de q̄b⁹ s̄m erigētia. Sumēda aut sunt
 sicut aq̄ endiuie ifusionis duarū. s; reubarbari cū vna. s; māne
 aut ser. z casie. Et succus rosarū ap̄sintij z eupatoriij z violē
 aloes s; sit solus. p̄una tamarindū improbolanos Aui. vitupat
 p̄prie stipicatiū. Electuaria aut pueniūt cū opus ē magis sol
 uere sit electuariū de pilulo aut d succo rosaz cui⁹. s; s; cū sup̄scri
 pta ifusione possit misceri. Canēdū tū est in apatibus a vehemē
 ter soluētib⁹. debilitat. n. ep̄r z materias agitāt. z ampli⁹ ad locū
 apatum iterdū fluere faciūt. Est igit melior multiplicatio nume
 ri q̄z q̄ntitas. In p̄lōmā at fiat decoctio p̄ clisteri ex camemilla
 meliloto feniculo petroselino sparago lupulis cuscute z silijbus.
 q̄b⁹ possit agariūz turbit cartamus z silia solutiua in decoctiōe
 addi. bis ē p̄t addi electuariū indū hiera simplex cōposita lo
 godiō z silia antidota solutiua s̄m erigētia. f̄iat tū in p̄n⁹ cliste
 ria leuia postea gradatiz fortificent s̄m q̄ o; Sumēda at sūt si
 cut pillule d reubarbaro cui aggaric⁹ addi p̄t. Itē casia distēpe
 rata cū aq̄ ap̄sintij aut eupatoriij ifusionis turbit aut pauci zuc
 cari. Itē casia cū pauco electuarij indi z aq̄ sup̄scriptis. Itē pil
 lule de hiera stomatice alefanguē. In melico at fiant ex cuscute
 camedreos camepiticos sticados agari cene z folliculoy eius
 coctib⁹ cappariē. z ponat in clisterib⁹ sal indū diasene electuar
 iū hancē z silia s̄m erigētia. Sumēda at sunt p̄dicta electuaria
 cū casia distēperata cū decoctione aliquoz ex sup̄scriptis sic cu
 scute scene epibymi q̄b⁹ p̄t addi semen endiuie passule z silia.
 itē scene solū sumptū cū aq̄ lactis ifusionis scio endiuie z cuscute.
 Sūt et pillule inde de lapide lazuli de lapide armeno dseruiē

tes huic p̄posito. Digestiua at in colico sūt oryzacara acetosua
 sirupus. De granatis d endiuia de acresta rosatus violaceus d
 acetositate citri limonis cū aq̄ endiuie z epatice violarū lupuloy
 solati alkengi acetose portulace plātaginis papauerū z silēs
 itē hmoi aq̄ ifusionis sp̄ez diarodō abbatia triafandaloy cum
 zaccaro sufficēti. Digestiua in apate epatis p̄lōmā s̄m mel ro
 sacēū oxymel simplex cōpositum cū aq̄ ap̄sintij eupatoriij z silij
 bus. Digestiua vō in apate melico a melia adusta s̄m sirup⁹ bisan
 tinus d pomis dulcib⁹ d fumoterre cū aq̄ endiuie epatice z silij
 bus frigidis z hūidis. S; i apate melico a melia nō adusta si
 rupus de eupatorio cū aq̄ buglose boraginis. aut cū decoctione
 passulaz tamaris z silium. z elaboradū ē vt eūones sint itegre
 te ex minozatio digestiua z eradicatorio ē iteratis s̄m erigētiaz
 Diuersio at iux sedam intētiōe fiat cū clisterib⁹ de q̄b⁹. s; Itē
 cū appositōe v̄tosa s̄m in natib⁹ pulpis spatulaz cū scarificatiōe
 aut sine. Itē cum puocatione sanguis mēstrualis hemorroydal
 aut sanguis nariū si retēus fuerit p̄ter p̄stetudinē. itē cū lotiōe
 crurū z silibus. Regiminis at particularū. p̄ma intētiō. s. rep
 cussio p̄t cōpleri p̄ sumpta z applicata. q̄ intētiōe d̄bita cōplē
 da. Sciēdū p̄mo q̄ rep̄cussiuā z si sint magne necessitates sūt tū
 magni timoriz. p̄mo q̄ ep̄r h; vias valde angustas. z timor ē
 de oppilatiōe maiori. scōz cū rep̄cussiuā sint stipica z mām in
 cunectia timor ē de apatis induratiōe. tertio q̄ p̄hibent resuda
 tiōē multoties in apatibus intrinsecis necessariā. quarto q̄ sūt
 cā retētiōis cholere q̄ ē magna cā faciēs aut fouens apata cali
 da in epate. Ex q̄bus inferi. P̄mo q̄ ipsa debēt in stipitate
 remissi. s; possint ēē notabilē frigida s̄m erigētia sui s̄m. Scōz
 q̄ nisi humor apostemās sit valde calidus z subtilis sicut chole
 ra nālis debēt ēē mista cum apitiuis lenitiuis vel icistiuis. Tertio
 q̄ opz resolutiua citius applicare in apatibus epatis calidis q̄z
 in alijs apatibus calidis aliqz mēbzor in q̄bus resolutiua sunt
 dominātia valde in medio augmētū vel in fine rep̄cussiuis cōmī
 scētis. s; in his in p̄ncipio augmētū debēt cōmisceri. In resoluti
 uis ē timor z nocumētum. p̄mo q̄ dissoluūt virtutē z s̄m ap
 tis q̄ ē sanguis coagulatus. Itē apā lapideat z indurāt. resoluē
 do p̄tes s̄biles q̄ ē facile in epate vt. s. d̄m ē in capto de oppi
 lationib⁹. Quare o; vt inf̄ hec teneat mediū qd ē difficile. z hec
 s̄t verba. B. is. terapētie. is. capto. h ab Aui. posita. S; p̄silijz
 mēū in tenēdo h mediū vt opemur sine errore vel cū pauco ē vt
 altep duoz faciām. aut q̄ vianur medicinis nō multū eleuatis
 in gra. s̄m q̄litates p̄mas neqz s̄m q̄litates scōas sic est stipici
 tas resolo z silēs. Aut si volum⁹ his vt p̄pter excellentia sui s̄m
 sint aliquat̄ refractae cū medicinis sibi s̄m q̄z meli⁹ ē nō ēē fer
 metas vt nā possit ipsas dirigere s̄m a p̄traria. q̄ aut statū po
 nent. Est at sciēdū q̄ stipica ierius sup̄ta magis s̄t apta no
 cere in apate p̄caui q̄z gibbi q̄z cū sibi occurrūt. z cū maiori stipi
 citate cū magis occurrāt cū suis p̄tib⁹ terreis. Scōz sciēdūz
 stipica applicadā nō d̄bere ēē notabilē frigida actu tūc. n. diffi
 cilis ēēt sue virtutis penetratio frigiditate actuali p̄tōtūte ob
 turatē. q̄p̄pter petie vt s̄litrū i medicinis applicadīs infusū ali
 q̄z diu i manu teneat vt illa frigiditas tepescat. s; in apate frigido
 debēt ēē calide actu nō sup̄flue. Interi⁹ ēē sup̄ta d̄bēt ēē actu cali
 da nisi i casu excessiue caliditatis cū s̄bilitate humorū. f̄ra at z ca.
 iteri⁹ sumēda s̄t p̄ pte posita cū posuim⁹ digestiua. Tna at iterest
 vti eis tā interi⁹ q̄z exteri⁹ s̄m cañ. datos v̄tēdo. s̄bis q̄ nō s̄t val
 de excessiua s̄m q̄litates p̄mas aut scōas. aut si fuerit excessiua
 refragēdo ea cū s̄m q̄z s̄m si sirup⁹ fuerit stipic⁹ sic rosacens de
 acresta d acetositate citri z silēs. refragat cū sirupo viol. d nenu
 fare aut cū aq̄ endiuie nenufariis viol. z silib⁹. Silt si aq̄ fuerit
 min⁹ frigida sic aq̄ solati refrangat cū aq̄ cicore capilloz. vt. z
 silib⁹ tēperatis aut min⁹ f̄ris. Silt si sirup⁹ fuerit nimis calidus
 aut nimis resolutiua s̄m oxymel cōpositū miscat cū sirupo d bis
 santijs melle passulaz z silib⁹. Itē cañ. obseruadus ē i applicā
 dis exteri⁹. vti i sp̄eb⁹ cerati sandalini ponit pap croci aut s̄gnatū
 aut spice z silijz p̄tēperatiū sup̄flua s̄rītate. silt i emptiis stipiciōis
 regiōi epatis applicandis v̄puta factis ex ros burfa pastoris
 carne cydo. z silib⁹ ponat aliqd cāmille meliloti medulle vituli
 z silijz. Silt i resolutiuis ponat aliqd molificariū aut incisiuū
 sicut in succo eupatoriij aut absintij z silib⁹ resoluētib⁹ ponat

aliquid mucilaginis maloauisci fenugreci aut seminis lini et ali-
quid medulle aut pinguedinis: ite ponatur aliquid aceti. Epitby-
nia pueniens in principio apatis sanguinet. R. aq. ro. aq. endiuie
ana. 3. ij. aceti. 3. j. sandali rubei. 3. ij. spodi. 3. j. misce. et cum pe-
ua aut filitro infuso in eo applicet ipsis aliquid inter man-
te pefactis. Alencio. R. olei ro. 3. j. speru cerati sandalini. 3. ij. aceti
modici cere. q. sufficit fiat vntio: 3. in herispilla cu bis miscea-
tur magis ifrigidata sicut succus solatri sempitue cafora et filia
et erit iste magno caumate ponant actu frigidat. Sz in augmento
apatis sanguinet cu supscriptis misceat aliqd olei de spica ma-
sticini aut camemillini. et parv mucilaginis maloauisci fenugreci
aut seminis lini et pap medulle vituli aut piguedinis alicui aut
olei fisa. aut olei amig. dulci: ita gradati qzto magis pcedit au-
geant resolutiua addedo et qda mollificata: sz in herispilla et
vsqz ad declinatione no sut addeda calida resolutiua aut molli-
canta nisi in modica qzitate. et in fine pncipij apatis sanguine
couenit emplastru factu ex cydonijs tritis cu farina hordei cu
aqua rosacea pauco aceti aut cydonia in aceto decocta aut aqua
tripla ad acetu quibz pot addi oleu rosaceu et sandalibec. n. sub
forma emplastri fori: in pncipio: sz postea in pcessu addant p di-
ctis oleu de spica masticinu pinguedines medulle aut mucilagi-
nes fm exigentia. Et Aui. collige emptuz sz exptu et laudabile co-
ueniens in statu et declinatione. R. storacio liq de cere ana darchi-
meth. x. masticis crociamomi an darchimeth. 4. olei de arbore
masticis olei ro. an darchimeth. ij. vini cotillas duas et mediam.
Est at darchimeth podus. 3. vni. sed cotilla podus octo vnciaru
hoc medicame hoc mo coficiendu est bulliat vinu et olea siml ad
cofupione vni: et cu ipsis misceant reliqua et reducat ad forma
vngueti. Quod si apa fuerit pbfaticu epibimef i pncipio regio
epatis sz epibimef. R. olei ro. de spica olei masticini aceti an. 3.
j. misce. et peria vt filitru in eo infuso exptat: aliquid inter ma-
nus calefiat et applicet: vt fiat vntio ex pdictis addedo cere qz-
tuz sufficit. Sed in augmeto dimittat oleu ro. et acetu sit subqua
druplu ad olea et applicet vt supra. sz in statu cu pdictis succus
eupatorij misceat. et si opz e maiori resolutioe cu aliqli mollifica-
tione supponat. emplastru de melilot. Interi in cu qgs siripis
et electuarijs clisteribz et similibz in hac dispositione. ppijs adiu-
uctur q puocet apate erit iste in gibbo: et p vntu educat apate eri-
stete in cocauo: et ex puocantibz est oryamel copositu cu aq fenicu
li apij szparagi et similibz. Itz dialaca diacurcuma q si videant ni-
mis calida cu diarodon abbatia possut teperari. et ex simplicibz
pprijs puocantibz et pforatibz ff cinamomuz cappares et sistica.
Si vo fuerit in cocauo leniat veter cu clisteribz: et dent pilule ale
sanguine pilule de reubarbaro et filia. Quod si apa fuerit melicis
ponant in pncipio repussiu dicta in pbfatico: et his q pncipiant
in pbfatico in augmeto in melico addat farina fenugreci farina
seminis lini aut oleu filaminu aut medulla vituli aut aliq pigue-
do aut aliqua mucilago. f. maloauisci fenugreci seminis lini et si-
milu. et pcedete tepe ad misceat isopu cerotu. et si maiori erit
opus mollificatione tuz eo misceat medulla vituli aut aliud er
mollificatibz ia dictis. et si fuerit in gibbo puocet cu aliqb ex p-
uocantibz dictis in pbfatico disteperatis cu decoctione passularu
et si fuerit in cocauo teptet educio cu clisteribz factis ex decoctio-
ne sene epithymi polypodij filie indi et filiu cu sufficiet quantita-
te olei aut sumat sene cu aliq lactis aut cu decoctione passularuz
cui p correctio addat. 3. s. 33. Si vo hec apata epatis non cito
interficiat: neqz et resolutis pibz filibz puertant ad duritie neqz
ad aliud mebz pmutet: neqz totaliter resoluant opz et vt matur-
etur vt vult Gal. comito. pnoticoz pncula pma sup verbo illo.
Quod si trasierit die. 10. no. n. sunt alij moi terminationu. Qua
propter cu hoc cognoueris p signa pdicta adiuua maturatione
coferuata virtute et calore inato qzto e possibile. Emptuz coue-
niens in apatibz calidis. R. farine hordei. 3. iij. farine fenugreci
farine se. lini piguedinis anatis anferis porci an. 3. ij. ciperi fiqui
natu an. 3. j. amoniaci. 3. j. s. terebentine. 3. iij. maloauisci mudati
a ligno interiori cocti et pparati. ff. j. olei masticini olei ro. an. 3.
ij. cere. 3. j. dissoluant amoniacu cera et terebentina in cazola ad
ignem. et cum dissoluta fuerit icorpotentur in mortario cum mal-
uauisco dicto et omnibus alijs hic positis fm q melius fieri po-

test fiat emplastrum et extendatur qzto de eo sufficit super co-
rio et calidum epati applicetur sufficeret in medietas recepte.

Aliud ex inuentione Ras nono Almasoris in capto de dolore
et apate stoi magis equale et pueniens vbi no certi sumus de ma-
turatione et volumus magis intedere ad mollificatione et reso-
lutione qz maturatione sicut d3 fieri qz maturatione raro vi-
ta saluat est hoc. R. violaru siccaru. 3. x. rosaru ru. 3. v. spice odo-
risere masticis ana. 3. iij. ciperi sgantia calami aromatici an. 3. ij.
farine fenugreci. 3. x. flozu camemille se. maloauisci albi farine
hordei ana. 3. x. psperant oia cu mucil. se. lini et fiat emplastru.

Emplastru maturatiu apatum frigidoz. R. bdely amonia-
ci oppoponacis serapini ana. 3. j. farine se. lini fenugreci ana. 3.
ij. maloauisci pparati ff. j. olei d spica 3. ij. terebentine. 3. j. dissol-
uatur gume in vino: et cu dissolute fuerit addat cu eis terebenti-
na: et dissoluat cu eis postea ponant oia in mortario et pcutant
cu pistello: et de eo sup corio extendat qzto sufficit. Itz n. em-
plastru cu hoc qz maturat pforat mollificat et adiuuat nam ad
mudificatione saniei post apertione et ruptura. Sz rarissime cu
maturatione saluat vita: imo post apertione qnqz cito morit. qn-
qz vita aliquato tpe. plongata tadem morit ppter mebr nobilita-
tem cu cuius tato nocumeto no pot saluari vita. Et saturant aut
huius apata cu iterius sumptis sicut lac asinum cu zuccaro su-
ptum. et sicut aqua decoctionis radicis aptinaru sicu passularu
et dactiloz: postea facta maturatione adiuuet eruptio na no sufficit
inter misticu cu emplastris supascriptis cepe narcisci fermetu
simu colubinu et filia: et iacedo sup latere egro se velocit mouen-
do. Quod si erupit fit penes Aui. eruptio aut ad istina sanie
expulsa p melsaricas ad ipa q eruptio accidit qn e apa in co-
uo aut fit eruptio ad renes et vesicam q fit d3 apa est in gibbo:
aut fit eruptio ad pcutem vntis inferioris qn. frumpit sub
stantia epatis et pncipulus inuoluens et tuc sanies colligit in igtine
detro fm pfm. Ego aut no video cur et p melsaricas termina-
tas ad stom no possit ee effusio saniei ad ipicu et videamus
sanguinem effundi ab epate ad stomachu: imo stomachus reci-
pit supfluitates totu mediante epate. Si g sanies effundatur ad
stom vel ad intestina sumat in potu aqua mellis debite calidam
vt fiat mundificatio stoi et intestinoz: necnon pteris a sanie.

Et attendat vomitu aut vntis solutioni cu leuibz mudificatibz
regiones illas marie na teptate eione p eadde. Si vo crupit ad
renes ad vesicam sumat aqua mellis cu lacte seminu coiu frigidu
r3z vbi adfit notabil caliditas vt et ponant grana allietegia ad
buliedu du fit aq mell. Si vo esset remissa caliditas ponant ra-
dices sparagi apij et similibz diureticor ad buliedu du fit aq mel-
lis. Si vo sanies pueat in igtine: et sit notabil quantitas vt
no sit verisimil resolutio pforaz veter vbi e sanies cauendo sectio-
ne muschuli ita vt pforaz sisach notiatu ad Aui. burabato. et sit fo-
ramu puu in q ponat cannula p exctioe saniei si fuerit expediens
et paulatine et haf sz qz exctioe aq idropicoz postea in-
tedat pfolodationi cu tore mastic sanguie draconis bolo ar. ka-
rabe et filiu q sumant cu aq mell aut zuccari aut endiuie platagi-
nis et siltumet in toto cure pprocessu cozzugantur accidentia. In-
ta primam intentionem tertij regiminis fm q fuerit expediens
vltima autem intentio tertij regiminis perficiat vt infra.

Regime. n. lex rez no naltum in apatibz calidis d3 ee frigidu
sz magis in cholerico qz i sanguineo. et in frigidis d3 ee caliduz
humidu in melico siccu in pbfatico: vñ pmo i calidis eligat aer
frigidus vt pparat artificialr modis supdictis: et huic oppositus
eligat in frigidis vel pparat cu igne et sitibus. Bietia sit frigida
et valde tenuis sicut aq hordei cu pauco iulep violati: vel sit aqua
zuccarata iua vt vsqz ad tertium nihil aliud def nisi forte pifana
que et continetur vsqz ad septimu: vel detur ius pulli parui cum
acresta vel vino granatorz donec perueniat ad extremitates pul-
larum et olera vt lactuca attritices spinachia endiuia et epatica.
Et si opus erit panis sit ex hordeo vel farre aut ex farina frum-
ti non oino a fursuribus depurata vinu non concedit nisi forte
paucifermi cui aqua pmista sit sicut pcedente in tempore et
pprie cu vetum est ad declinatione et dulcia magis ingresse et libe-
rius vinum pcedi pot subtile no dulced sed quous anime et coze
somnia iuuat ad digonem et doloris sedatione. Et rone huius

De dolore epatis.

deberet et longius nocet nisi attrahendo materias. Eligat ergo me-
diocrius. scilicet septem horarum aut circa. Credo tamen minus malum
esse declinare ad somnum pluriorem quam opus quod ad breviorē quas
opus precipue in apatibus calidis in quibus multum impedit somn-
us. In frigidis vero similiter dicta debet esse subtilis. Id non tamen quantum in ca-
lido ad prohibendum augmentum et digerendum humorē. Itaque facta
diminutione in humoribus non fiet tantus fluxus sed debet esse circa tem-
periem aut declinans ad calidum sicut pituita panis lotus que si
preparentur cum squanto erunt persistentiores: et postea preparentur cum cro-
co passulis et alijs digerentibus veter sit potius lenis quam strictus:
et parentur aliter cūones naturales et non naturales sibi consue-
tis sicut fluxus hemorrhoidalis et plenus diu pfectum et si solum somnus sit
septē horarum aut circa gescat animo et corpore.

Cura apatum mirach et lacteorum veteris isentoris est prima
curationi apatum epatis. Unde eadem medicine et
eiusdem intentionis fuerunt in vrisque. et non est dubium nisi quod in his
debemus audacius repetere in principio et proprie in augmento. et
audacius resolvere in statu et declinatione quam in apatibus epatis.
Medicine ergo posite in apatibus epatis his accomodentur
in exequendo intentiones siles tam viles quam particulares. Cura
apatum mesaraice siue mesenterij. est similis curationi apatum
concauitans epatis. sequitur de dolore epatis. Almasior.

Um quis male fuerit coloratus et cum hoc
malā habuerit formā habueritque dolorē in
dextro latere apud costas posteriores et fue-
rit eius malus color citrinus et fuerit cum hoc in ore sic-
citas et sitis vehemens. aqua hordei et succi herbarum
ut endiuie et solatri et cuscute cum sirupo acetoso de
zuccaro al. facto in potu tribuat. Emplastrum quoque
ex. ij. sandalis et rosas et canf. et aqua ro. cum panis lineo
loco superponatur. Quod hoc modo fiat panus in
predictis inuolutus superponat: quando tepere ice-
perit remoueatur et alio loco eius apponatur. In po-
tu preterea sumat granatorum succum et rob qui in frigi-
dare persueuerunt. Itaque quoque a vino et a pfectionibus
que de melle sunt sibi caueat et a cibis calefacientibus.
et sumat troisc. de berberis. Qui. R. succi berberis. 3.
sc. endiuie se. citruli portulace se. oiu3 ana. 3. iij. rosa-
rum. 3. iij. ravedseni. 3. i. spice. 3. 5. informēt troisc. pō-
dere aur. vnus ex quibus detur vnus cum sirupo aceto-
so de zuccaro: aut cum succo granati. Vter quoque si
necesse fuerit cum succo fructuum soluat: ut sunt pruna
et tamarindi et zuccaro albo. Jo. ar.

De dolore epatis.

De caplm intulatum de dolore epatis. Est primum
inter capitula disponum epatis de quibus agit Rasis in
parte presentis quod dolor quantum ad quod nominis aut quid
rei est satis manifestus. Diuidit hoc caplm in partes tres. In
prima determinat de dolore a causa calida. In secunda de dolore a cau-
sa frigida. In tertia pro cura apatum epatis remittit nos ad cu-
ram apatum stomachi: scda ibi. Quod si malus color: tertia ibi
Si aut apata in epate fiant: prima in duas. In prima ponunt alij
signa apostematis calidi in epate. scdo curas. scda ibi. Aqua hor-
dei. In prima dicitur cum aliquis fuerit male coloratus. et cum hoc fue-
rit male figure. i. habitudinis siue forme. et habuerit dolorē in
latere dextro apud costas posteriores que dicuntur medose. et co-
lor suus malus fuerit citrinus. et fuerit in ore siccitas et sitis ve-
hemens. Que duo signa postrema arguunt diuini caliditatis cum
materia cholericā: siue tu hic dolor puenit a causa calida. Aqua
hordei. Itaque ponit curam primo cum aqua hordei et succis endiuie
solatri cuscute mistis cum sirupo acetoso simpliciter facto ex zuccaro
albo qui in potu tribuat. Aqua quod hordei per se non forte mista cum
sirupo acetoso in isto acetose. Succus vero singulariter aut pituitum
misti cum sirupo acetoso. Sicut. n. apitini epatis pfortatini. et primi
duo frigidi. Si succus cuscute circa teperiez notabiliter apituu

opilationem et ppe poni sellei. Secdo emplastrum. i. epithima ex
duobus sandalis an. 3. ij. ros. 3. j. canfore. 3. 5. aqua rosacea. 3. ij.
in quo ifundat panus et aliquantulum compressus regioni epatis ap-
plicetur notabiliter frigidus. Et cum tepere cepit remoueas et alius
actu frigidus supponat. aut. n. An. p. frigiditate actualē et poten-
tialē caliditas epatis supflua temperet. Tercio in potu sumat
vinum granatorum. i. muscop aut acium et sistr rob. i. succos per deco-
ctionē aut ad solē ipsi sistratos qui frigidi sunt sicut rob de acresta de
acerositate citri limonis et silium cum aqua endiuie epance et siliuz
aut cum aqua cocta cum zuccaro. Quarto a vino pfectionibus
et melle et cibis calefacientibus abstineat. Quinto sumat troiscos
berberis. Quod descriptio. R. succi berberis frigidi et siccus siue
terse se. endiuie citruli portul. ana. 3. ij. rosarum. 3. ij. ravedseni. 3.
j. spice. 3. 5. informēt troisci pōdere aur. j. ex quibus detur vnus cum si-
rupō acetoso de zuccaro aut cum succo granati. Sexto veter siue
cesse ē cum succo fructuum soluat: si haberi potest. Si vero non. R. pruno-
rum tamarindorum ana. 3. ij. incendant et ifundant in vna. Itaque
media per decē horas deinde bulliat donec remaneat tertia pars
aque et coletur sufficienter exprimendo: et calida in potu exhibeat
et cum zuccaro dulcoretur. Almasior.

Quod si malus color qui est cum dolore epatis fuerit
albus medius videlicet iter eum qui est cum fluxibilitate et eum qui
est cum tumore fueritque cum eo veteris soso et palpebrarum
atque extremitatum tumor troisci de ravedseni cum siru-
po acetoso de melle in potu dandi sunt. quod. R. spice mas-
tice succi eupatorii succi aspinthij se. feniculi anisi oi-
um ana. 3. ij. ravedseni. 3. x. informēt troisci pondere
aur. vnus ex quibus vnus in potu oi die tribuat. Sumant per
terea mastix spica ciperi squantū. calam. aromā. croc.
myrrha. deinde myrrha et mastix in vino dissoluta cum
alijs misceant et ex eis emplastrum epati supponatur.
Eger vero a cibis frigidis et grossis abstineat. Si aut
homo non suffecerit troisci de lacca cum apozimate de ra-
dicibus sunt dandi. Troisci aut de lacca sunt. quod. R. lacce ra-
uedseni amboz an. 3. ij. spice se. apij. ameos. mastice
sqnantis se. iunipi. amigdalorum amara. costi amari ru-
bee. succi eupatorii. assati aristo rotunde. gētiane oiu3
ana. 3. 5. informēt ex his troisci pōdere aur. vnus.
Apozima de radicibus. R. corticū radicū apij. feniculi
amboz ana. 3. x. se. apij. se. feniculi flor. squantū ame-
os oiu3 ana. 3. v. ros. ru. spice odorifere amboz a. 3.
ij. coquant in. It. j. aque donec ad tertia redeant et det
in potu cum predictis troiscis. Jo. ar.

Itaque ponit curā quā ē a causa frigida. primo per troiscos et rubar. et em-
plastrum. et per regimē vite. et per troiscos de lacca quod descriptum. et de-
scribit et decoctionē vnam quā vult dari cum dictis troiscis. et ibi.
Eger vero. 3. ibi. Si autem hec in prima parte dicitur quod si malus color qui est
cum dolore epatis fuerit albus attestat phlati medius videlicet inter eum qui
est cum fluxibilitate. i. magna mollicie quā ē mollicies repta in ipo-
sarca super et parua mollicie quā ē mollicies phlati nātr dispositi.
ti. et medius et iter illud qui est cum tumore ipofartico. et illud qui est in phlati
eo nātr disposito. Itē. n. color. et quod ē h. sermo. et ppe color. et casu-
ci qui est medius inter colorē ipofarce et nāles phlati: sic ē mollicies et
tūor sunt medij. Quod si fuerintque cum eo veteris soso et palpebra-
rum atque extremitatum tūor sic aliqui accidunt troisci de ravedseni cum
oxy-melle dandi sunt in potu. R. spice mastice succi eupatorii. succi
aspinthij se. feniculi anisi. an. 3. ij. raut. i. reubarbarū. 3. x. infor-
ment troisci pōdere vni. aur. ex quibus in potu oi die sumat cum alijs
liquore ppo sicut aqua aspinthij aut eupatorii aut apozima statim
describēdū. Sumat preterea. h. descriptum empl. R. spice mastice. cipi
sqnantū calamī aroma. an. 3. ij. croci. 3. j. myrre. 3. ij. piciat h. mō
myrrha et mastix in vino dissoluāt et cum alijs misceat: et epati suppo-
nat. Et si non esset bene tenax addat plus de mastice et myrrha.
Eger vero a cibis grossis et frigidis abstineat. Si autem hec non suf-

ficerint troscisci de lacca cum apozimate. i. decoctione de radicibus bandi sunt qui. h. lacce raueseni amboz añ. 3. iij. spice seminis apij ameos mastice squinati semini iuniperi amigdalarum amaranu costi amari quia calidior rubee succi eupatoriij asfari aristologie ro. gétiane añ. 3. j. f. informet troscisci ponderis aur. j. ex quibz detur vnus cum apozimate de radicibus. quod h. corticu radicuz apij feniculi añ. 3. x. seminis apij seminis feniculi floruz squinati ameos añ. 3. v. rosarū ru. spice odoriferē añ. 3. iij. coquantur in h. vna aque donec redeat ad tertiā 7 detur in potu cū predictis trosciscis. Certe ego nō credo tantā quātita tem rerum in vna h. aque posse decoqui: imo vix sufficeret tres h. ex q collige magnā q̄titate rerū debē poni i decoctiōe cui op. positiū faciūt modernis: sibi videret antiq̄s 7 modernos tenē ex tremā: cōplexiones istarū medicinarū sunt sepe declarate supi.

Si at apata in epate fiat eoz cura erit vt aparū q̄ in stomacho generatur.

Jo. ar.

Rasis in parte presentū pro cura apostematum epatis remittit nos ad capitulum de cura apatis stōi. Dolor epatis. Aut est perforatiuus 7 fit a vētositate aut vapore grosso sub panniculo contēto parū spatiū occupat. Aut est extēsiuus 7 fit a vētositate aut vapor satis ē magnū spaciū occupat aut ab hūore multo extēdente. Aut est pūgiuius 7 fit ab hūore acuto pāniculū pungēte. Aut est grauatiuus: 7 fit ab hūore multo aut grosso siue apostemet siue nō. Sūt 7 alie species dolorū sed he cōter accidunt epati. Sed pro noticia causarū est sciendū q̄ cā immediatā doloris eius est solutio cōtinui aut mala cōplexio panniculū cōtacta cū epar q̄stuz ad eius carnē nō sentiat. cā at solutionis cōtinui est vētositas aut vapor grossus extēdēs pāniculū 7 faciens inflationē. Qui vapor 7 vētositas nō inueniūt exitū aut propter multitudinē aut ppter oppilationē. Cā autē vaporū 7 ventositatū cōsequenter inflationis epatis sunt sicut in inflatione stōi dictū ē. Aut ex parte ciboz 7 ppe illoz q̄ i sedā digōne vētosant quoz vētositas in epate retinet facies ei? inflationē sicut illa que generatur in 3ª digestionē ē cā erectionis virge. Aut sūt ex parte caliditatis mediē inter resoluētē insensibiliter 7 nō potētem humidū vētosare 7 plurimū tñ cāna materialis est multitudo phlatis aut mellē vbiq̄q̄ sit in epate venis sō v? plene Scda cā solutionis cōtinui aut male cōplexionis 7 cōsequenter doloris est multitudo humoz aut eoz acuitas absq̄ q̄ apostemant. Tertia cāna est apā calidū aut durū. Nam phlaticū raro facit dolorē notabilē. Quarta cā est motus cretiscus aut sinuomaticus hūozuz qui dolorē faciūt aut suis vaporibz aut quia ipsemet moti ad epar implēdo extēdunt: 7 simul faciūt malā cōplexionē 7 solutionē cōtinui. Quinta cā est oppilatio. Sexta debilitas. Sciendū tamē q̄ qñ dolor epatis est fortis aut est ab apate aut a vētositate: 7 si est ab apate est febris 7 grauias. Si vero a vētositate nō est febris neq̄ grauias 7 talē dolorē resoluēt sebris iux aphorismū q̄dragesimū nonū septime particule. q̄bus: cūq̄ cūcūdolet epar his febris supueniēs soluit dolorē. Signa ventositatis 7 inflationis sunt tēso quedā in epate, 7 adiū festina 7 mutatio propriū enī vētositati est cito augeri 7 minui mutari 7 interpolare 7 ibi nō est grauias neq̄ alterat cū ea forma nisi vētositas habeat materiā fouentē. 7 qñq̄ cōpressio sedat eam similiter carminatia si ipsa ventositas nō habet materiā. Signa vero malarū cōplexionū epatis debilitans oppilationis apostematus patēt ex capitul' pcedētibz. Crisis vero cognoscit ex pcedēti egritudine quēcum ea terminatur.

Pronostica. Primum dolor epatis sanatur si egritudo a quibus pēdet sanari pnt. Secundu est ex li. h. ip. inuēto in sepulcro qñ est dolor epatis cum puritu yebemēti in camadati. i. in collo v? posteriori pte capitis 7 pollice pedis: 7 apparet bothoz simile fabe in collo morit talis in quinto ante ortū solis. 7 accidit sibi difficultas vrine cū distillatione propter opilationē in collo vesice ppter nocumētū laceratigis. 7 ratio huius est q̄ hic dolor fit ab hūozibus malignis quē sunt oppilatiue ideo fit difficultas vrine: 7 in ipsis est caliditas 7 bauracitas vnde eleuātur vapores qui faciūt puritū in loco dicitis. 7 natura tēptat materiā expellere 7 nō pōt nisi paruas partē permutare cuius signus est bothoz in collo egrū significat

cum hec egritudo sit acuta q̄ nā cito succūbet. s. in fine quarti. iō moritur ante ortū solis quinte diei.

Cura Doloris epatis si sequat vapores 7 vētositates inflātes 7 extēdēs erigit sex intētiōnes. Prima euacuatiōe integrata ex minozatiuo digestiō 7 eradicatione ē tū ratis si fuerit expedies. Scda diuertū cū clisteribz: 7 alijs generibz diuersionū. Tertia apit vias vt vētositas libere possit exire. Quarta vētositates resoluēt epar cōfortiādo. v? corrigi accūta Sexta ordinat debitu regimē sex rerū. Sumat pro minozatiuo iuxta primā intētiōne. 7 pilulas de reubarbo aut de eupatorio aut de alkeli.engi. Et pro digestiōe sirupū acetosum cōpositum aut oryamel cōpositum cū aqua apsinthij cōcoze 7 silium. 7 pro eradicatione pilulas de raueo aut aggregatiuas aut electuariū indum. Pro scda intētiōne vtat clisteribus carminantibz vētositate 7 euacuātibz humores ex qbus vētositas generat. Et aliquādo ponant vētose sub epate. Sed p tertia vtat dialaca aut diacurcuma. 7 si viderent nimis calide cū diarodon temperetur. Sed p quarta vtat fomētis resoluētibz vētositate sicut ē fomētatio cum oleo de spica aut cū decoctiōe in vino aut aqua carminantiū vētositem sicut spica anetū ruta 7 silia aut cū sacculis ex milio aut fursure torrefactis aut vino asplis. 7 apud. 2. psideat ad quod latus declinet vētositas. nā si extēdit dolor ad partes intestinoz: tūc solue ventrē pus cū p̄dictis deinde resoluēt vētositate. 7 si extendit ad diafragma ossa pectoris 7 dorsum admistra diuretica sic dialaca 7c. deinde resoluētā vētositate p̄dictam. S. p quia intētiōne corrigant accūta fm exigentiam. Pro sexta vero apud Aui. cōuenit vinū purū in ieiunio: sed in modica quātitate vitet potū aque frigide: sit parcus in cibo 7 potu qui tñ declinet ad calidū 7 siccū fm plurimū. 7 vtatur aperientibus 7 carminantibus vētositem. 7 vitet multiplicatiōē vētositem 7 oppilatiōē: sed his dictū est in passionibz. Romachi. 7 dicitur in colica vētosa 7 timpanite inter cetera notabiliter exercite tur stō ieiuno. Doloris autē pendētis a reliquis causis. s. a mala cōplexione sine materia 7 cū materia ab apostemantibz ab oppilationibus 7 debilitate cura patet pōt ex capitulis pcedētibz. 7 pro magna parte patet ex textu Rasis. Aui. tñ appropiat q̄ dā in cura doloris epatis sicut trosciscos de reubarbo pfectio nē de reubarbo diacurcuma 7 similia q̄ lege in eo in pprio ca.

De icteritia.

Almasor.

3^a cū icteritia. q̄ icteritia fm p̄m causatur vicio lūstis fellis iō de ipsi anathomia iux morē p̄suetū agēdū est. Istis fellis d̄scriptiue ē mēbrū infrale parū figure oblonge ad rotūditatē tēdētis s. media pēnula epatis collatū ex vna pellicula nervo arteria 7 vena cōpositū ex fundo 7 collo nifurcato integratū ad mūdificandū cholera a sanguie ipamq̄ ad fridū stōi. p vigorāda digōne expellēdū ad intestinū duodenū p vigorāda expulsionē finaliter ordinatū. Est qdē infrale q̄ cōpositū 7 ad opationes p̄seruatiōe indiuidui necessarias totiꝝ cōes ordinatū. Parū qdē saltē in cōparatione ad splenē cū minor sit q̄tūas cholere q̄z mellē. Est at figure oblonge sic. n. apti diuidi pōt in collū 7 fundū ei. Tēdit at ad rotūditatē q̄ hec figura ē p̄m capacissima 7 a nocumētis magis tuta. 7 ē collocatū sub media pēnula epatis q̄stūm ad fundū: 7 collū a medio epatis originē trahat. Hoc. n. xueniēs fuit vt cholera supflua possz apitū ad ipm purgari. in medio. n. epatis pficit digō: 7 ea parte cholere refectio. 7 ex h. p̄z p̄cordia. S. 5° d. iuuamētis mēbroz dicitis lūstū fell i medio colocari iux venas q̄ d̄serūt chilū ad epar. i. mesaraicas 7 venas q̄ d̄serūt sanguinē ad mēbra. i. venā chilim. Hoc. n. intelligit de colo ei? q̄stū ad ipsi? originē at de fūdo. 7 ē pposita ex vnica pellicula hūte tres spēs villoz: sola. n. sibi sufficit ex vnico nervo 7 vnica arteria veniētū ad ipsas ad bādū sibi sensū 7 vitā. 7 hi si rami nervi 7 arterie q̄ delegati sūt a cerebro 7 corde ad epar: vena at ipsas nutrit. d̄scēdit ab epate. Est at integrata ex fūdo ad p̄tinēdū cholera in modū sacculi: colo ei? trifurcata. Prā at p̄s collū p̄tinua fūdo fert cholera ad fūdū: 7 ipsas refert cū expellēda ē ad stōz 7 ad intestina p̄pterea dixit Gal. tertio virtutū nāliū q̄ lūstis p idē collū attrahit cholera 7 expellit. Hoc at collū bifurcat vna pars tendit ad mediū epatis vix melius ab ipso orit q̄ soluzē cholere ad lūstū d̄latiua.

De icteritia.

Alter autramus tendit versus fundū stōi et intestinus duodenū
et bifurcatur in quibusdam una eius pars quae est minor vadit ad fun-
dum stōi ad vigorandum digonem. Altera aut pars et maior va-
dit ad duodenū ad vigorandum expulsiuū intestinoꝝ ppter ea se-
ces sunt citrine. Si aut pingat quae maior ē ramus in quibusdā te-
dens ad stōm ille sunt iselices a gnatione cū fere quotidie cho-
leram cuomat et sunt stricti fm ventrē. Postea in diffinitione ex-
primuntur tres fines listis fellis vnius ad mundificandū chole-
ram a sanguine ne nutritionem impediāt. Sed est ad vigorandum
digonem stomachi. Tertius ad vigorandū expulsiuū itel. ioy.
Et ex his p3 quae listis fellis est compōnis calide et sic p3m
ad complōnem inatam actuatā p influentē. et pōt pati omne ge-
nus egritudinis simplicis et cōposite pcpue frequēter patit op-
pilationē ad quā sequit icteritia de qua Rasis agit in splenti capto.
Icteria dicta ē ab aue icteris crocea colore. Et ē auis quae com-
edit ficus. vñ Plinius icteris vocat auis a colore quā si spectet ab
icterico sanari illud malū tradit et auem mori. A quibusdam dicit
morbus arcuatus ab iri arcu ppter color varietatē. Icteria d
scriptus apud Aui. decimagenta tertij ē alteratio coloris feda ad
citritatē tēdens aut nigredinēz ppter cursum humoris citrini
aut nigri ad cutem et quae sequitur eā. Icteria ē implex citrina ni-
gra et viridis: citrina pēdet a cholera citrina nigra a cholera ni-
gra siue melia viridis a cholera viridi vt ab vtriusq simul mistis.
Ex colore enim curino admixto color nigro refultat color viri-
dis. His g duobus humoribz venientibus ad cutim causat icteri-
tia viridis. Quā et aginabile a cholera viridi parassina vt
zinaria sparsa ad citrinū fieri icteritia viridem. De hac tñ cum ra-
res siue ptingat perpauci auctores faciūt mentionē. Hi aut hūo-
res si putrefierāt facerent febres: cholera gdem tertianāz melia
quartanāz ambe simul vtrāq. Et aut citrina fm plm est ex par-
te epatis: et listis fellis. et a nigre est ex plene. Et quāqz accidit ex
epate: et supfluat ei caliditas. et quāqz accidit vt sit cā citrine aut
nigre simul complo cōis corpori cū supfluit in caliditate: puerit
tur enim sanguis partim in cholera partim in melia p adustio-
nem. S3 loquamur pus de causis citrine: Cause g icteritiae ci-
trine sunt aut multitudine cholere et gnationis ei? aut phibitio eūo-
nis ei? Cause aut multitudinis cholere sunt pmitue aut cor-
porē. et pmitue alique sunt extraneae scilicet morbus serpentis quod
ei gererat morbus tiri vel vespae grosse. et pūctura pediculi vul-
tunis et res bibite sicut fel leopardi et vipere quā nō interficiūt sta-
tim. et ita sunt oēs medicine fortissime caliditatis adurēdo san-
guinē in cholera. Sūt aut quedā nō extraneae sumptae ex fer-
neribus rebus sicut estias et aer valde calidus et siccus et rēti siles
et influxus celestes sol ignis et hmoi. Item potius calidi sicut vi-
num potius egue vitis et aqua multi mellis: et oia notabiliter dul-
cia et amara et acuta: et maxime res calide subtilis sbe quae sunt ap-
te supflue decoquūt. Item ex parte artificij sicut res frige aut super-
flue affate et hmoi ē apta multa cholera generari. Item vigi-
lie supflue et egeritium itensum et maxie sub estu solis aut circa
mān adustū. Sitr accētia animi multū inflāmantia sicut ira-
timor et. Cause aut corporēz sunt aut ppter totū aut ppter
epatē: et stōus et vtrūqz et cor: cū multum sunt calidi ppter totū
gdem sicut quāqz et cor: cū multū supcalefit a febre: aut
alijs causis. et sanguinis conuēti in cholera. et quāqz
cholera cū multū ē et acuta natura stimulata cretice aut sit. De
matice expellit ad cutē sicut plerūqz accidit in febribz? cholericis
iuxta aphorismū. lxx. quarte pal. Ale. Quibusqz in febribz
i septima aut nona aut vndecima aut decimaquarta die icteritia
supuenit bonum: si nō dextrum hypochondrium durū fiat. Si vō
sit non ē bonū. et tūc fit subito icteritia. Quāndocqz fit paulatim
quā illud quod de cholera paulatim generat ad cutim trāsmittit:
et nō resolut ppter spissitudinem cutis vel grossitiē materiei vel
phibitionem resolutionis ab aere frigido et ppte quā flant venti se-
ptentrionales. Sitr cōingit in retēione sudoris a quacūqz cau-
sa fiat. ppter epatē vō quā est calidissime cōpōnis et tūc fere semp
hō est aliquāliter ictericus aut quā supflue calefit sicut in febribz
apatibus calidis. Aliquādo et supcalefit epatē supnaturaliter
ppter longam morā cholere in ipso aut ppter oppilationē aut d-
bilitatē expulsiue suae aut debilitatē attractiue listis. Et ita d alijs

causis pptermodū inflāmantibus epatē vt pāni calidi dysteria
calida quibus aliquādo vtimur in cholica aq vitio: aut potius reli-
qui supflue calidi. Prohibitio aut eūonis ē aut ab epate aut
a listis aut ab intestinis aut ab alijs mēbris. Ab epate gdes quae vir-
tus eius expulsiua aut separatiua siue discretiua ē debilis ppter
aliquā eius egritudinē aut forte quae oppilatū est ppter causas op-
pilationis supascriptas. aut facta ē oppilatio in principio vel cir-
ca apam canalē p quem listis recipit cholera ab epate siue
pilationē ppter apati siue nō. Ex parte vō listis sumū.
Icteria aut debilitatē attractiue eius aut intesti-
ni et vnde attrahit multū vice vna. et implet nimio et cretēdi-
tur pptermodū: et sic debilitat maxime fm villos longitudina-
les et latitudinales vt neqz possit expellere neqz attrahere. Item
aliquādo accidit ppter nimis festinā attractionēz quae aliqd phā-
simul cū cholera attrahit nōdum facta pfecta separationē et epa-
te: quapz opter fit oppilatio aut in meatu p quem cholera attra-
hitur ad ipm aut p quem expellit ad stōm aut ad iestina. Quia
propter hmoi oppilatio pōt ēē in triplici meatu. scilicet aut in illo per
quem attrahit ab epate aut p quem expellit ad fundum stōi: aut
p quem expellit ad iestina. Sed p cōitatem ab intestinis fit icte-
ritia quā oppilatur extremitas meatus listis fellis ad ieiunum p-
pter phāta quae sunt in ipsis intestinis obstruātia officijz dicti mea-
tus vel dum ipa iestina sunt oppilata vt in colica et ileos dicit.
Cholera et grossa replens iestina pōt ēē cā: cur cholera enis
in listis nō veniat ad iestina quāuis meatus sit aptus. Et in b ca-
su aliquādo cholera in iestinis retēta ascēdit ad stōm p reuolu-
tiones iestinoꝝ: et fit ardor in stō et corruptio digonis vertigo et
silia. Et in his casibz nō hñs descēsum p iestina reuertitur ad
epatē: postea spargit cū sanguine p totum et est cā icteritiae: h aut
ē valde raro et nō nisi sopita expulsiua vel destructa sopito aut d-
structo intestinoꝝ sensu vel et destructa opatione villos latitudi-
nalium ipsoꝝ intestinoꝝ quod aliqd accidit ppter nimiam ipoz
extensionem. vñ colica ē cā icteritiae et antecedit eam et aliqd icterit-
tia antecedit colicam quā ppter oppilationē aut aliam cām chole-
ra retēta nō venit ad iestina ad stimulandū expulsiuū: et lauā-
dum iestina. et pēdent ambe. scilicet icteritia et colica ab eadem cā cō-
muni: vtputa ab oppilatione porzi fellis venientis ad iestina. vñ
tūmo fit p cōitatem ab alijs mēbris sicut quā ppter oppilationē
poroz cutis phibetur cholere resolui. Icteria nigra in cāis
simulatur icteritiae citrine. Est enim quāqz ppter multitudinē melie
quādoqz ppter phibitionē eūonis ei? Cause vō multiplica-
tionis eius quāqz sunt pmitue sicut caliditas aeris adurēs et frigi-
ditas cōgelans necnō cibaria pportionata generatiōi melie:
de quibus dēni in capto de melicholia. Cause corporee sunt sup-
flua caliditas epatis aut totius adurēs sanguinis: et grossum ei?
quertens in meliam. Aut cor superflua frigiditas cōgelando sū-
guinem denigrans et in meliam quertēs. Cause aut calefacien-
tes et ifrigidates possunt ēē pmitue iam dicte et corporee sicut fe-
bres adurētes et totius frigiditas supflua maxime siccitati con-
iuncta. Item aliqñ bec icteritia ē cretica sicut in febribz quarta-
nis aut egritudine splenis: et fit in paruo tpe cū virtus expellen-
s est fortis et materia nō multū grossa. Aliquando vō fit in longo
tpe melia paulatim generata et paulatim ad cutim expulsa. Se-
cūdo icteritia nigra fit ppter phibitionem eūonis sequentes de-
bilitatē descēsu suae et expulsiue epatis aut debilitatem attractiue
splenis aut nimia eius repletionē. Aut oppilationes rami vene
pote deferentis meliam ad splenē aut oppilationē meat? a sple-
nē ad os stōi: aut ppter oppilationē intestinoꝝ aut mesaraicarū
quae ipsa terminant. Ego aut vidi icteritia nigrā sequentē gibbo-
sitatem p quā fiebat tāta cōpessio sup splenē vt nō possēt recipere
meliam sibi ab epate delegatā: aliqñ due icteritiae. scilicet citrina et ni-
gra simul ptingunt ppter causas et nocumēta cōia epati: listi fel-
lis et splenti: aut quae due cholere ex sanguine generant p eius adu-
sionē vel cū sanguine cōmifcent et sparguntur in toto.

Signa icteritiae fm eius tres spēs sunt manifesta visuū
manifestat aut fm plm in cōiunctiua oculi pro-
pter ei? albedinem facientē vt oē minimū vestigium in ea facile
et subito appareat. S3 opus ē vt ponamus signa cuiuslibz pro-
pria et cārum ei? incipiēdo ab icteritia citrina. P3mū signū fere

minato ad stōm ex diminutōe digestiōis sibi. et q non represen
tatur amaritudo in ore sibi q consuevit. et cum hoc iter ita est
remissa. et fit in longo tpe et feces sunt cinie. Signa vero cause
oppilationis. sumuntur hoc mō: nā si causa est hūo et grossus si
gnificatur per regimē precedens. et si cā cius est nascencia rei
alicuius in meatu aut eius incarnatio significabitur p assiduā
tionez ictericie. Et per assiduatiōē signoz oppilationis. et pau
citas iuuamenti p administratiōē clisterioz et reliquoz appa
rentur. et si oppilatio fuerit attenuatoria sequēs apostema mem
brici aut aliud simile cognoscitur p signa apostematiz illius
membri aut alterius filis egritudinis potētis oppilare attenuatorie

Pronostica Primum in oi oppilatoe meat' epatis
ad fel: Aut meatus fellic ad intestina
que ex incarnatoe aut po: o siue carne orta in meatu non sperat
sanitas. Scd3: h3 plim velocius generatur icteritia citrina q3 ni
gra q3 facilius 7 velocius a causis etneis generatur cholera q3
melia. Tertium sic icteritia citrina est freques crisis egritudinu
epatis 7 histis fellic egritudinu cholericarum ita icteritia nigra
splenis 7 melicaz. Quarto illo qui h3 ictericia facta 7 nō cura
tur neq3 mā expellit est timor. Ad plurib' cor' accedit mors su
bita mā repete cōicata cordi aut alteri membro nobili. Quintū
est aphorism' seragessimus scdū dū qre picule quibuscūq3 in
febris in septia aut nona aut. ij. aut. xij. die icteritia supuenit
bonū si dextrū hypocondriū non durū fiat. Si vero durū fiat
nō bonū. Sextum ypcras dixit in h3 ore referunt ad ipsūz
q3 ictericie species est mala qñ in vrina. Quintis ipsaz ē sititudo
horobi. i. cor'pusculoz gñāozū p adustione. et est pfundatio in
ventre pp ericcationē 7 tremor: 7 in potentia locutionis pp debi
litate virtutis atalis interficit eni in. xij. vel circa scdm tenorem
virtutis. Septimū qñ diu remanet vrina alba aut par tincta ice
ritia nō curata ē timēdū q3 hñs cā cadat in hydropisiz significat
enim q3 oppilatio est ex frigore.

Hod ictericia sit nigra lenius maffestū ē cuius cā con-
 iūcta sp ē melia, hec aut fm plz puenit ex vicio splenis.
 pū tū vicio totius 7 epatis puenire. Sz ictericia citra
 nunqz puenit vicio splenis, et cū hac ictericia nigra vñ
 decūqz pueniat frequēter mirab ē extēsi cū dolore 7 grauedi-
 ne pp multiplicationē vīctositatis 7 grossitiez hūoris, et fm plm
 nā est stricta. lz qñz nō cū melācholia ē adusta stimulis expul-
 siua, Et tertio est digestio mala 7 deterior qz appetitus. Et q̄to
 est cū ea malicia aīe. i. male cogitatōes 7 tristitia vel malicia aīe
 i. oris stōi. Et varietas idest error: in virtutibus pp̄e nī suis pp
 vapores melicos peiētes cor 7 cerebrū. Quinto egredit qñqz
 sudor niger sic in citrina egredit sudor citrinus. Sz q̄ hec icteri-
 cia sit vicio splenis cognoscit qz ē vehemenioris nigredinis qz
 pueniēs vicio totius: aut epatis sō durities in gñimdo splenis
 7 dolores eius q̄ sūt in sinistro latē separāt eam ab ea q̄ vicio to-
 tius 7 epatis contingit. Tertio qz lz in splenetica sit qñqz egestio
 7 vrina nigra cū sup̄sūt nocumētū eius tñ scōm plm nō ē ea
 vrina nigra. Sed in ea que vicio totius aut epatis accidit fere se-
 p̄ vrina nigra. Item p̄cesserūt nocē iēn s aut epatis cuz
 in colūmitate splenis 7 e contra cū ē i. colūmitas. Sz distinguī in
 ea que puenit vicio totius ab ea que vicio epatis qz in illa p̄-
 ceuerunt nocumētā totius sic febres adurentes aut sup̄flua to-
 tius frigiditas. et in pueniē vicio epatis p̄cesserūt egritudines
 eius sicut male cōplexiōes oppilatōes apostemata. et debilitas
 discretue 7 expulsiue epatis sequēs aliqua egritudine eius. Sa-
 ctā vero pp oppilatōnē in meatibus significāt grauitas vehe-
 mēs 7 difficultas dormiēdo sup̄ latus sinistrum. Sed factam
 pp asp̄a durū splenis significāt grauitas tumor 7 durities ipsius.
 Sed in facta pp debilitatē attractiue splenis nihil tale accidit. et
 nota qz fm plm qñ est debilitas attractiue splenis aut est oppi-
 latio in meatu p̄ quē transit melia ad splenem: splen nō est tumi-
 dus. 7 ecōtra qñ est oppilatio i meatu quē natura expellit melia
 ad os stōi est splen tumidus. facta autē vicio epatis significatur
 quia prima nocumenta fuerunt in epate quorū signa superius
 p̄cesserunt cū in colūitate splenis. Et nō est nigredo pura sicut
 in splenetica lz qñz nigredo in epatica sū magis luminosa cum

melia est adusta refertantia in ea quibusdā pitibus igneis. Et tra melia splenitica est terrea opaca. et significat ipsū nocumētū in vrina. Et si fuerit corruptio. i. digestio corrupta epatis p quā generat melia pp dominium caliditatis et siccitatis erit nigredo ictērie declinans ad citrinitatē. Et sic fuerit illic dñum caliditatis et hūiditatis erit nigredo cū rubedine: et si fuerit dñum frigiditatis et siccitatis vicente frigore nigredo declinabit ad viriditatem: s. siccitatis vincente frigore nigredo declinabit ad citrinitatē: et si fuerit dñum frigiditatis et hūiditatis hūiditate vincente declinabit ad citrinitatē: quādā sed frigiditate vincente ad viriditatem. Splenitice vō color vnus. s. nigredo pura absqz declinatōe et alios colores diuersificatur et colores ictērie melice s. diuersitate speciez melice. s. sanguine cholericē pblauice et melice que tāta diuersitas nō reperitur in splenitica.

Prognostica Primū ictēria nigra est rarioris eūe tus qz ictēria citrina. Scdm ictēria nigra magis prolongatur et ceteris paribus difficilius curat qz citrina. Tertiū ictēria nigra est frequēter crisis egritudinū splenis melicārū. Et nota qz qz aggregatur vtrqz ictēria simul qz cholere et ei quod ipsi. admisceat ex sanguine accedit adustio. Et si nigra aliquāliter et aliquāliter remanet de citrinitate prioris. Et qz pponuntur ambo hūores simul qz in epate et splene simul est nocumētū. Et tunc quia sanguis p adustione s. par tē subtilem vertitur in cholera et secūdū partē grossam in melia et ex his duobus ictērijs s. m. m. plurimū p surgit color viridis: s. sit imaginabile ictēria viridem a cholera viridi pēdere. s. prassina aut zinaria. Huius aut ictērie viridis signa possunt ex dictis elici si p. nōstica. Si cū ictēria. Almanzor.

Et si ictēria fuerit febris succus endiuie et solatri et aqz hordei egro i potu tribuat. Ipe quoqz ex cucurbita et crisolocanna et citrulis et his similibus herbis frigiditati attinentibus nutriendus est. Et sirupum acetosum ex fortissimo aceto in potu sumat. Epatis preterea emplastrum ex duobus sandalis est superponendum. et veter ex succo prunorum et zuccaro soluendus. Que si non sufficerit troscisci de canfora cum succo granatoz dandi sūt. Troscisci de canfora. recipe succari spodi rosarum rubearum oīum añ. 3. iij. seminis endiuie seminis citrulo rum cucurbitae lactuce portulacae se. ex oībus sandali rum. oīum ana. 3. i. informetur ex his troscisci pondere 3. ij. ex quibus quotidie vnus cū sexta. 3. i. de canfora detur si autē eger venas habuerit plenas fueritqz diu ex quo minutus non fuerit pblebotometur. Jo. ar.

Hoc capitulū diuiditur in tres ptes. In p. curatur ictēria cum febre. In scda ictēria sine febre. In tertia docet remouere caliditatem in oculis remanentē scda ibi. Ad si ictēria fuerit sine febre tertia ibi. Si autē ictēria in oculis remanserit. In prima pte curat hanc ictēria cū febre septem auxilijs p. p. succi endiuie. 3. i. succi solatri. 3. 5. aque ordi. 3. iij. misce his ad libitū posset addi papz succari hec musto sumatur. 4. aut quinqz diebus et valet in ictēria cum febre siue sit coniuncta oppilatōi siue nō. Scdm qz nutriatur ex cucurbita aut crisolocanna que est aurum olus a colore aureo. Itaqz crisus aurū et lachana olus. Et est triplex frigida et est hūida in primo: et apud aliquos ipa ta et citrullis et similibus p. cucumeris anguria que sūt frigida tertio sumat sirupum acetosū simplicem ex fortissimo aceto. est enim magis aperitiuus. et pot ipsū sumere cum aqua endiuie. et in oppilatione melior ē cum aqua cuscute. Quarto epati supponat emplastrū ex duobus sandalis. s. albis rubeis. Item sic cerotū sandalinū descripsit Alesius. Quinto venter ex succo prunorum quatuor aut quinqz. 3. et zuccaro soluendus est: si nō habeatur succus fiat decoctio s. sit maior quātitas vsqz ad sex 3. Sexto troscisci de canfora dandi sūt quoz descriptōem vide in textu. Et p. duabus. 3. troscisorum misce sexta. 3. vnus de canfora. Sed cōter sufficeret medietas huius posis nisi corpz

sit robustū naturaliter et preternaturaliter notabiliter calidum. Septio si venas habuerit plenas fueritqz diu ex quo non minutus fuerit pblebotometur. s. ex dextra basilica. Almanzor.

Ad si ictēria fuerit sine fe. veter ex his pilulis soluat querecipe. aloes. 3. i. scamōee quartā. 3. vnus ex his cū succo endiuie confectis fiant pilule et sufficient ad dolū. i. deinde dentur troscisci de lacca cū apozimate de radicibus. Joan. Zircu.

Ihic curat ictēria sine febre et proprie oppilatōi coniuncta duobus auxilijs. Primo soluit ventrē cū his pilulis. 3. aloes 3. i. scamōee quartā. 3. vnus agarici partes duas vni. 3. idest 3. ij. succi eupatorij tertiā. 3. vni. ex his cū succo endiuie misis fiant pilule et sufficient ad dosē vnaqz sed erit magna ita vt i mltis sufficeret medietas. simul enīz eūat cholera et pblā qd oppilat. scdo dentur troscisci de lacca cum apozimate idest decoctioe de radicibus de qua in caplo precedentū. Hic enī datur ad deop pilandum. Almanzor.

Si autem ictēria in oculis remanserit eger fortissimum acetum paulatim olfaciat et balneus ingrediat et quoqz oculis qui ictēria cum se. patit aqua ro. mittenda est. Ictērie preterea valde confert vt eger per tres hebdomodas serum bibat. Jo. ar.

Ihic remouet ictēria in oculis existentē. 4. auxilijs. Primo odorendo acetū fortissimū cuius vapores inuuant ad resolutiōnē. Scdo balneū ingrediat. s. aque dulcis debite calidū simi liter ad resoluendū. humorem facientē ictēria sub forma sudoris educendū. Tertio imittit oculis patientis ictēria cum febre aquā rosaceam ad p. ostādū et infrigidandū. Quarto bibat serus p tres hebdomodas debite calidū sumēdo tres aut. 4. 3. p. yce confert enīz cholera eūando aliter colorē viuando.

Ordo cure. Et p. ictērie citrine.

Via ictēria citria a duobus causis in genere cōtingit altera est cholere multiplicatio. Altera phibitō eūonīs ei. P. curabim? sequentē multiplicatiōē cholere.

Secūdo sequēte phibitiōē eūonīs ei. Cura ictērie sequentis multiplicatiōē cholere erigit sex intentōes. Prima remouet causas multiplicatiōis eius. Scda eūat ipsā multiplicatiōē. Tertia corrigat dyscrasiam mēbroz et cetera eoz nocumēta que remanserunt ipsa confortando ne iterum multiplicent. Quarta remouet citrinitatē ab oculis et a toto. Quinta corrigat accidentia Sexta ordinat debitū regimē sex rerū vbi tamē cholera eēt pter modū multiplicata. Intentio scda que est cholere eūo d3 eē prima tū qz tanta multitudo cholere non dat in duties. tū qz inuuant ad sui ipsius multiplicatiōē. Si ergo cause fuerint primitiue iusta primā intentiōē remouende sunt et nocumēta p ipsas ipsa vnde intendat moriū venenosoz trahēdo venenū exterius cum applicatis sup loco morfo sicut calus galline viuētis. Et sic animalia noniter mortua p mediū secta: et emplā p. fm quodlibet venenosū. Itē ptes supra locū morfū tueant cū frigidis et mptics sic aqua rosacea aceto et succis infrigidantibus p. p. cūz obita strictura: et p. fortet cor et mēbra nobilia et dētur bezoartica p. 3. illa. Et remoueat caliditas et siccitas supflua p venenosa ipressa. Sitr si venena fuerint supra. pcuretur eoz vomitus et cessus et frāgatur ipsoz acuitas cū p. p. et tucantur mēbra nobilia et extinguat mēbroz et hūorū supflua caliditas: idē est iudiciū in reliquis causis primitiuis. Similiter cāe corpore p cōtātē a toto remoueat sic febres cū qbus oz. et fm plm opus ē extinguiuis cum febres ille sua caliditate supflua subtile sanguis in cholera puerat. Opus ē et eūone aut cū phomia aut solutuis et reliquis scdū qz p. p. in capitulis p. p. 3. R. isis aut cholere ad cutim nō ē spediēda que p. p. qz sit in febris iuxta aphorismū. lxxij. quarte p. p. imo poti adiuuanda cū aspectu rerum citrinarum. et etiam induendo vestes citrinas et reliquis auxilijs. et cū hoc studēdū est in ipsius educitiōe p. p. os autis cū fricatōe balneo et silibus auxilijs occulte aut manifeste sub forma sudoris cholera educēbus. Si vero eā multiplicatiōis cholere si fuerit caliditas supflua epatis aut toti nālis aut preter-

naturā aut ēt cuiuscūq; alterius mēbri studendū est in remotio-
ne eius et in ductōe dispositionis cōtrarie: cōplenitā autē hanc in-
tentionē sunt in frigidantia magis aut minus potentia scōm exi-
gentiā sui contrarij dispositōes tamē naturales magis paulati-
ne pmutande sunt q̄z p:eternaturales. Cum hoc tñ semper ca-
uendū ab oppilatōe: eligatur ergo regimē sex rerū declinans ad
frigidū et hūidū de quo infra in sexta intentōe. Item regimē me-
dicinale pplēdum cum his que interius sumūtur sicut sirupus
acetosus simplex oryzara. Sirupus de granatis de acetositate ci-
tri limonis et similes cuq; aquis endiuie lactuce epatice acetose
et similibus que aliquādo possunt aromatizari cū infusione san-
daloꝝ similij. Electuria pueniētia sunt sicut triasandali dirodō
abatis troscifi cōuenientes sunt sicut troscifi de canfora de qui-
bus in textu. Et ex succis cōueniētibz ē succus solatri endiuie
acetose qui possunt sumi cū aqua hordei. Item succus granato-
rū succus berberis acetositas citri et limonis. Applicanda autē
exterius sunt sicut ceratū sandalū applicandus epati. Item epi-
thimata cū sandalis spodio aque endiuie epatice rosacea aceto-
similiter applicāda epati. Item in frigidans Sal. applicandū re-
nibus. Item cordialia applicanda cordi de qbus oibz supi-
dictū est. Et cū his etiam horū mēbroꝝ virtutes confortabūtur.
Secda intentio. s. cholere eūo pficitur cū manna aut casia diste-
peratis cū infusione prunoy et tamarindoy. Item cum infusio-
ne reubarbari. et etiam cū ipso supio in substantia. Et fortiora
sūt electuariū succi rosay electuaz: electuariū de psilio pilule au-
re aloes lotus et nutritus cū aqua endiuie et solatri eūat chole-
ram grossaz. succus rosay eūat cholera et aperit oppilatōes
est tamē calidus. Tertiā aut intentionē cōplent ea que dicta sūt
in prima intentōe que replicāda sunt si fuerit expediens. Quar-
ta aut intentio. s. remotio citrinitatis ab oculis et toto cōplei iu-
ta textū cum odore aceti. Item cum balneo in aqua dulci et aceto
que oia iuuant ad cholere resolutionē. Si tamē fuerit notabilis
caliditas et pprie febrilis aqua rosacea oculis iponatur. Quin-
ta aut intentio. s. correctio accidentiū perficitur fm ipsoꝝ erigē-
tiam ita vt non solū presentia curent s; et futura verisimiliter su-
specta phibeantur. Sed p sexta declinatōe aer declinet ad frigi-
dum nō tñ superflue ne poros oppilando cholere resolutionēz
impediāt: vident oia cholera multiplicātia sic dulcia amara sal-
sa acuta vinctuosa vinū potēs: imo oē vinū nisi particularis pdi-
tio obstat aut forte sit ex nudis declinantibz ad frigidū sit albus
subtile et cum aqua bene pditionata sufficēter linsatur: videntur
oia stiptica oppilantia. Ex herbis cōueniētibz sūt sic lactuca
endiua portulaca scariola epatica sed possent misceri cū medi-
co feniculi et petrosilini. Item sparagi et lupuli pueniunt cucurbita
cucumeris et silia frigida et hūida. et si sunt salati possunt pdiri
cū aceto vino granatoy aresta et silibus. Et ex his ferculis cō-
ueniūt hordeū far psiana hordeacea ex carnibus eligant q̄ sit
facilis digestōis boni chimi pauca: supfluitates et pilcos parui
petrosi et sitis bene pditionati pcedi possent elixi aut assi et cōdi-
ti cum declinantibus ad frigidū sic sūt supascripta et succus arā-
cei limonis et citri et caro erici est ppria et caro linatiay. Ex fru-
ctibus pcedūt poma persica pruna melones anguria cerasa et
similia ad frigidū declinantia somnus sit satis plurius: exercitiū
paruū pcurēt eūones nāles sit sperans et gaudens vitet irā et ac-
cidentia ai inflāmantia. Ad si icteritia sequat phibitionē eūonif
cholere tūc est duplī aut pp debilitat virtutū epatis aut histis
fellis aut pp oppilatōe. Ad si sequat debilitatē cura patē pōt
ex his que dicta sūt in caplo de cura debilitatis epatis. Si vero
oppilantōe: Erigunt sex intentōes prima remouet cām oppilā-
tiz scda cholera et oppilatōe retentā eūat. tertia corrigi dysfra-
siā mēbroꝝ ipa pfortādō q̄ta remouet citrinitatē ab oculis et a
toto. q̄ta corrigi accidētia ferta ordinat obitū regimē sex rez.
Pro pria intentōe si cā oppilans fuerit phia aut cholera gros-
sa sic est fm plm sumat. 3. i. aloes in forma pilulay p horā an ce-
nā et efficar si cōtinuet alterhis diebus. Si vero fuerit nimis
debile in pparatōe ad eū qui solui d3. fortificetur cū tribus aut
q̄tuor: gra. diagridij. aut sumat solutiū exp̄ti ab 21. R. aloes.
3. i. scamonee gra. q̄tia salis naptici gra. xv. rubee tictoy aga. an.
3. i. milce et fiant pilule: et sunt dosis vna. Et sumēda est cū custo-

dia. Aliud i for: liqda sumant electuarij succi rosay. 3. i. s. electu-
arij indi vel dia finitionis tātūde vel q̄tū videbit expediēs cuq;
sero capino distēperet et sumat cū custodia. Ad si hmōi soluti-
ua sumerent cū infusione aloes aut reubarbari pstantius ope-
rarent. Aliquo ergo aut pluribus ex his viere fm q̄tū vbi vix expe-
diens. Et hec simul causā oppilatōe eūant: et cholera ex oppi-
latione retentā iuxta scdā intentionē. Item vomitus pferit in omni
icteritia eūando et diuertendo. Phthoia quoq; basilice et salua-
telle man? dextre iuuat i aptiōe oppilatōis marie sanguie habū-
dante. Et ad apiendū oppilatōes et ad mūdificādū canales va-
let sirupus bisantinus cū aqua cuscute. Item succus rosay duay
3. i. cū aq endiuie et cuscute an. 3. i. et ex expertis est hmōi. R. vini
albi subilis pauciferi aut medie vinositatis aq endiuie an. 16. l.
cuscute prastij recentij an. 16. l. bulliant fil ad psūptionē tertie
ptis sed cuscute ponat in fine: et coletur de q colatura dens. 3. iij
aut. iij. cū vna. 3. i. sirupi acetosi simplicis pcedēt tamē aliq eūo-
ne cū his de qbus supra. et de sirupis ppis ad mūdificandū
cānales: et aperiendū oppilatōes est sirupus de endiuia de bisā-
tij. Sirupus acetosus simplex succarinus aut mellinus: siru-
pus acetosus ppositus oxymel cōpositū et sgluicū si mā ē mltā
et grossa vt in senibus et pinguibz. Aque at sūt endiuie cicoree
lupuloꝝ cuscute scolopendrie capilloꝝ veneris raphai apij fe-
niculi petrosilini sparagi brusci de qbus in cura oppilatōis epa-
tis. et aliq cū his admiscemus pulueres subtilissimos aperiti-
uoy vt cuscute rubee tinctoy assari gentiane et silium. Item cōue-
niūt decoctōes hmōi apiētiū: et sunt fortiores aquis distillatio-
nis sic decoctio capilli veneris: et rubee tinctoy feminū aperiēti-
tiū. est tñ dubiū in apiētiis ne mā tanta ferat ad vias vrine q; ex-
coriet: itoy tñ apiētiū ē varius vsus apd medicos modernos
aliq dāt succos aliqui ius ciceꝝ in quo decocta sunt apiētiū aliq
electuria vt diarodō dialacca diacurcuma cū aq decoctōis distil-
lationis aut expssionis. Tu vero viere fortibus aut debilibz ma-
gis aut minus calidis aut frigidis fm exigentiā. Si vero cā op-
pilatōis fuerit apā in epate aut in aliquo ramo histis cura patz
ex dictis in cura apatis epatis: et iter cetera nō pmitat phlōmia.
Si vero oppilatio eēt carnosa pua est spes cure: q̄z nāe bene-
ficio caro illa cū mollis est remoueat. et dicūt qdā ad hanc va-
lere succū portulace et succū folioꝝ raphani et aquā acetose de
qbus p quoq; accipiat. 16. s. et bulliant simul ad psūptionē tertie
partis et coletur qb? addat horobi p̄tū scis melonis scis rha-
phani. an. 3. ij. costi myrhe an. 3. ij. et est p tribus vicibus. Ad
si oppilatio sit a siccitate cū lenientibus et hūctantibz aperiēda
est sic cū sirupo violaceo. 3. i. misto eū mucilagie scis cidomoy
seij psilij scis maluar an. 3. i. distēpatij cū tribz. 3. i. decoctōis pru-
noꝝ sebestē et silij: et cū his possit misceri māna aut casia si op-
eēt solutōe: vomitus quoq; q̄nq; iuuat in aperiēte oppilatōis.
Secda vō intentio pficitur cū solutiuis de qbus supra. et ex fortibz
bus et pstantibz sunt electuariū de psilio et electuariū succi rosay
sed apta oppilatōe lenioribus vtiēdū est: ne forte pduceret ad di-
senteriam sufficit ergo aloes lotus infusio reubarbari i sero ca-
prino et silia: aut de his fortibus detur modica quātitas. Tertiā
vero intentio pficit fm plm cū frigidis pstantibz mēbra nālia
sicut diarodō abatis triasandali et silia. Quarta aut intentio
q̄ta pficitur cū his que dicta sūt in cura icteritie sequētis multi-
tudinem cholere. Sexta aut intentio. s. regimē sex rerū pficit sicut
dictū fuit in cura icteritie sequētis multiplicationē cholē hio
additis q; in cura huius oppilatōis nō o3 ita in frigidare: et ma-
gis cauendū ē a grossis viscosis stipticis oppilantibz. et magis
viendū est incisiuis subillatiuis abstergentibus et apitiuis: ppte-
rea in hac acetū magis pueni q̄z vinū granatoy aut aresta: et
ius ciceꝝ radices et semia aperiētia libertas cōcedūtur.

Quia icteritia nigra a duabus causis in gene- re ptingit.

Id est a multiplicatione
cholere nigre. Secda phibitio eūonis: duplex erit regimē
curatiū: primū icteritiā sequētē cholere nigre multiplicationē
scdm ptra icteritiā sequētē phibitionē eūonis eius. Primum
regimē h3 sex intentōes. Prima remouet causas multiplicatiōis
cholē nigre. Secda eūat ipsaz mltiplicatē. Tertia corrigi dysfra-
siā mēbroꝝ et cetera eoy nocumēta que remāserūt ne uex multū

De hydropesi.

placentur. Quarta remouet nigredinē ab oculis ⁊ a toto. Quinta corrigi accidentia. Sexta ordinat debitū regimē sex rerū. Vbi tñ cholera nigra ēēt p̄termo dū multiplicata. Secūda itētiō. s. mellie cūo debēt ēē p̄ia pp causas sup̄ius dictas in cura citrine. P̄io erēctōe ergo p̄ie itētiōis remoueat oēs cāe p̄imitiue mellia multiplicantes siue fuerint p̄imitiue extraneæ sic venena siue nō extraneæ sūptē ex ser generib⁹ rerū remoueatq; causē corp̄e sicut febres adurentes febres in ordinate vagantes aut q̄rtane nec non male p̄p̄ōis cordis ⁊ mēbroz nāliū q̄ aliqñ sup̄flua caliditate ⁊ siccitate melliam adusta multiplicant aliqñ frigiditate ⁊ siccitate mellia nō adusta. Et aliqñ ap̄ata mēbz nāliū. s. epatis aut splenis sūt in cā: que egritudines qualiter sūt curadē vnde prima quartū quātū ad febres s; quātū ad reliq; dispōnes epatis collige ex dictis superius in cura dispōnū epatis. Et ex dicendis inferius in cura dispōsitiōnū splenis. Et si in causa fuerit crisis p̄ quā mā ad cuti expellatur adiunāda est sicut sup̄ius i citrina. Secūda itētiō p̄ficiat minorādō māz cū sene epithymopolipodio ⁊ silibus marie sūptis cum sero caprino aut iure poli aut decoctōe passulaz. Item dirigēdo melliam cū sirupo d̄ pomis dulcibus si fuerit adusta. Et epithymosi nō adusta q̄ sumatur cū sero caprino aut decoctōe passulaz floz bo: agis aut bu glosse. ⁊ Al. laudat cū ando decoctionē epithymi cuius meliorē descriptionē collige a Al. de sue d̄finitione septia. Et a Rasi in ca. de melia. Et p̄fectio hamech cū ar melliam adusta s; nō adustaz diascene: ⁊ pilule inde de lapide lazuli ⁊ silēs s; de his vberius in dispōsitiōibus splenis. S; tertiā itētiōnē p̄plent ea que p̄ficiūt primā itētiōnē que sūt replicanda si fuerit expediens. Et eniz mala p̄o cordis ⁊ mēbroz nāliū remouēda cū p̄ijs sūptis ⁊ applicitis que h̄mōi mēbra p̄fortēt tū p̄prietate tū moderata sūpticitate. Quarta aut itētiō sūpt. Quinta p̄ficiat cū p̄portio nālibus que dicta sūt in p̄ficiēda quartā ⁊ quintā itētiōnez p̄ cura icteritice citrine. Sed p̄ sexta itētiōnē intendat multiplicatiōi bōi sanguinis ⁊ paucificatiōe mellie cū aere sereno declināte ad hūidū ipato in actiuis aut leuiter ad frigidā declinante in p̄cedente a mellia adusta aut leuiter ad calidū ipendente a mellia non adusta: ⁊ vinūz eius sit clay albu fubile attinens dulcedinē ⁊ carnes sint iuuenes bene p̄ditōate q̄ potius p̄medant elire. Et vitelli ouoz sūt p̄p̄ij ⁊ cerebela hedoz p̄uētē causē scentes ⁊ alia legumia saluta oia ⁊ sica. Et fonn⁹ sit p̄licus exercitiū moderatū ⁊ accidentia ai q̄ iocūditatē afferant. Et sup̄fluitates sōlicite expellant p̄ pueniētes regiones. Secūda aut regimē p̄ia icteritiaz sequentē phibitiōnē eūo nis cholē nigre. Si phibitiō eūo nis sequatur debilitatē virtutū epatis aut splenis attendat eorū p̄fortatiōi cū p̄p̄is vtriq; mēbro p̄i⁹ remotis causis debilitatib⁹ vtrūq;. Et ex p̄p̄ijs p̄fortantibus splenē ⁊ cū hoc apientū op̄ilationes sūt cappare s; scolopendria tamariscus semē agnica s; s; de his in dispōsitiōibus eius age vberius. Et si splenē p̄ debilitatē non attraheret ponat sup̄ ipso emplastra attractiua calida sic emplastra de fermēto descriptioe mesue: cū hoc eniz q̄ attrahit iuuat mirabiliter ad resōlōnē hūoiz mellie in splene cōtenti ⁊ diminutiōnē eius. Itē sup̄ regiōe splenis fiant ventose si ne scarificatione ad attrahēdū melliaz ad splenē. Qd si phibetur eūo mellie pp oppilatōes erigūtur sex itētiōes p̄portionalis illis que dicta sūt in cura icteritice citrini a silī cā pueniēte d̄generatur ergo p̄io mā oppilas ⁊ ēt humor mellicus ex oppilatiōne retentus cū oxymelle simplici sirupo de epithymio cum aga scolopendrie tamarisci ⁊ silibus deū cūetur cū his que superi⁹ dicta sunt postea meatus aperiant cū fortibus. R. scolopendrie tamarisci corticū radicū capparisi seia agnicasti semis endime seia portulace añ. Al. i. epithymi. Al. ij. bulliant aut i trib⁹. It. aq̄ cū gnoz aut ser vncijs mellis ⁊ tribus. s. aceti acuti ad p̄sūptiōnē mediētatis ⁊ coletur. Et clarificetur: s; epithymus ponatur ad bullēdū in fine de qua debite calida dētur q̄tuor aut qñ q̄ ⁊ quōtidie in mane stō ieiuno. ⁊ cū hac possz misceri sirup⁹ acetosus p̄posit⁹ aut oxymel p̄positū ad libitum. Et si ap̄a splenis ēēt in cā attendat curatōi eius s; q̄ d̄. Et ex p̄p̄ijs ē phlo: mia salnatelle finistrez: cū his p̄pleta ē prima itētiō q̄ est remōtiō oppilatiōis ⁊ s; q̄ est eūo mellie ex oppilatōe retentē: reliq; at q̄uo: itētiōnes. s. correctio dyscrasie mēbroz. remōtiō ni

gredinis ab oculis ⁊ a toto accidētū correctio ⁊ regimē sex rerū parere possūt ex dictis. Si vero iste due icteritice p̄ponerent similtunc sūpt p̄ponantur vtriq; cōuenientia put cāe indicauerit e q̄r vel vna for⁹ altera ⁊ sic p̄plētū sit hoc caplm difficile d̄ icteritina.

De cacecia.

Am venter q; cacecia antecedit hydropē de ea in p̄mis agendū est cacecia siue cacecia dicta a caceria grece idēz sonante q̄ mala bitudo latie. Est descriptiue mala habitudo p̄ula in hydropē species ipsius p̄it affi gnari tres sū tres spēs hydropesis quas antecedit de q̄b⁹ agef. Et eius vitium corruptiōis digestiōis epatis. Nam cū erit cōpleta corruptiō digestiōis epatis: fiet vna ex trib⁹ specieb⁹ hydropis: Cāe itaq; fortes de quibus agetur q̄ faciunt aliq; spēm hydropis cū sunt leues ⁊ inclīates faciunt cacecia. Tenendū nō est posse fieri hydropem ⁊ asclitē aut timpanitē absq; q̄ p̄cedat cacecia s; de hypofarca id nō credā fore possibile. Cū quo tñ tenēdū est cuiuscūq; hydropis cās successiue augeri: faciūt tñ aliqñ hydropē non p̄cedēte cacecia cū sunt fortes accelerātes hydropem. Et qñz apud Aui. accidit cacecia pp aggregatiōē aque in pulmōe ⁊ fit forma patētis cā sūti forme hydropesis: qd ēt d̄ reliq; egritudinib⁹ pulmōis pōt affirmari. Nam duz ducunt ad hydropēz iō⁹ tertiū etiam possunt ducere ad caceciam.

Signa Sūt p̄mutatio coloris faciei ⁊ corporis ad albedinē ⁊ citrinitatem. Secūm est in statio palpebrū ⁊ extremitatib⁹. Manū ⁊ pedū q̄ aliqñ spargitur in totū corp⁹ maxime qñ antecedit spēm hydropis dictā hypofarcā. Tertiū q; s; fit in ea initiū corruptiōis digestiōis epatis ⁊ aliqñ stōi frequenter tñ appetitus est fortis. Quartū ap̄d Aui nā. i. venter i sua retentiōe ⁊ resōlōne sū ordines. i. est leuis ⁊ strictus s; q; nātr cōfuenit esse. Aliter aliqñ sūit venter aliquando constringitur secundum ordines idest ordinate quo ad tēpns sū aggregatiōnē māt tūc stringitur et ipsius expulsiōnē ⁊ tunc soluit. Quintū ⁊ sūit ē dispositiōne syncopeis. s. vere aut lipotomie qñz. i. in aliqbus sū effumatiōne p̄tente maligne ad cor. Sextū ⁊ vigiliūm ⁊ elōgatiōnis eius ⁊ c. Aliqñ p̄termo dū vigilat aliqñ bene dormiunt aut forte nimis sū diuersitate māt effumantis ad cerebrū. Septimū ⁊ elongatiōis eius ad v̄lis. i. non bñ p̄nt ambulare. Aliter sunt elongati a v̄is suis. i. ab operatōib⁹ s; bi nātr consuetis. Octauū ⁊ miorat cū ea vrina ⁊ sudor sup̄fluitatibus p̄prie aquosis retētis ⁊ nō expulsiis p̄ regiones p̄stataf. Et hoc qñ cacecia antecedit asclitē aut hypofarcā. ⁊ multiplicet ventositas ⁊ fortis sit inflatio mirach qñ antecedit asclitē aut hypofarcā qñz aut antecedit timpanitē. Nonū ⁊ qñz instantur ter sticuli. i. oreū maxime in antecedit asclitē. Decimū ⁊ cū accidit v̄lens sit difficultas solidatio pp multiplicatiōnū sup̄fluitatū malaz ⁊ minoratiōnē bonisanguinis. Undecimū ⁊ accidit in com missuris. s. capitis ⁊ gingiuius caliditas ⁊ puritus pp vaporem corruptū ascendentem s; magis petit cōmissuras faciens i parte illa puritū quia per illas vapo: egredit ad gingiam matrem valde sensibilem faciens in ea p̄. vritū cū caliditate. Similit gi giue puritū ⁊ calēt q; ratione s; e subē sunt facile passibiles. Duodecimū sit corpus debile mollificatū materijs petentibus instrumenta motus.

Pronosticum Hec passio curaf nisi p̄deat a cā inconigibili sicut esset ap̄ ostema pulmonis ⁊ aq̄ retenta in eo ap̄a epatis stōi ⁊ silia.

De hydropesi.

Hydrops siue hydropesis penes Theodor p̄lsanum libro. v. dicta ab hydro grece idē sonante q̄ aqua latine ⁊ ptisis passio: quasi aque passio. eo q; in triplici⁹ specie adest aqua in asclitē multa in timpanite pauca: In hypofarca p̄ta molle aque p̄portionatū ⁊ descriptiue apud Aui. citij. tertiū caplo. p̄p̄io est egritudo mālīs cuius cā est mā erēctas frigida egrediēs membra ⁊ crescit p̄ ea aut mēbra māifesta oia aut loca vacua parūm in gbus sit regimē nūtrimenti ⁊ hūo res. Est quidem egritudo mālīs cū sit ap̄ostema aquosum quo ad asclitem ventosum quo ad timpanitē phaticū quo ad hypofarcā ideo subdit. Cuius cā. s. imēdiata efflēs est mā erēctas frigida. Sunt enī aquositas ventositas ⁊ phla frigide licet forte

habeant aliquā caliditate accidentalē q̄ mae ingrediunt̄ mēbra
 ⁊ crescant. i. tument p̄ ea aut mēbra. Manifesta. i. extrinseca oīa
 quo ad hypofarcam aut loca vacua. i. venter inferior: potētius
 mēbroz nālū q̄ quo ad asclitē implet̄ aquositate ⁊ quo ad tim-
 panitem ventositatē ⁊ i his mēbris nālūbus sūt regimē nutrimē-
 ti marie in epate ⁊ sunt hūiores cū i ipso ⁊ p ipsuz hūiores gene-
 ratur: Est et hūior mēlicus in splene cholericus in iustis. Tres
 sunt spēs hydropis distincte fm cām triplicē immediatā mālēz. f.
 cum qua nō ex qua q̄ cū hydrops sit accidens nō hz cāz mālē
 ex qua vna est asclitē cuius cā ē aquositas a p̄dmiō. Timpani-
 tes est p̄a cuius cā est v̄tositatē a p̄dmiō 3° hypofarca cui⁹
 cā est p̄b̄a aquosū: ⁊ dī asclites ab oīscz q̄ ē vter: l3 greci dicāt
 asclites est enīz velut vter plenus aqua: hypofarca dīat de hypo
 qd̄ est sub ⁊ sarcofearo quasi sub carne q̄ in ea tūfēt tota caro
 ⁊ cutis extrinsece ⁊ forte etiā p̄ magna pte caro intrinseca vt dice-
 tur in causis ⁊ hec vocat̄ leuco p̄b̄atica a leuco qd̄ est album et
 p̄b̄a q̄a sit a p̄b̄e albo. Tertio dī timpanites ad silitudinē tim-
 panī. Causa immediate sūt tres iam dicte. Causa remotior ē de-
 bilitas aut corruptio digestiue epatis cū hec sit in necessaria in q̄
 cūqz hydropē p̄ quā multiplicat̄ aut fouent̄ alique aut plures
 et sup̄ascrip̄tis materiēb⁹. Ex quo inferit̄ q̄ si p̄ stōm multiplica-
 retur ventositatē extrēdēs ventrē inferiorēz nō p̄currēt nocumē-
 to epatis non esset timpanites. Sitr sirupō poro vtrūte aut hoīe
 altera ex cā non potēt mingē sic vidi in vna pregnāte implētur
 venter inferior: aq̄ non p̄currente nocumēto epatis non eēt ascli-
 tes. Sitr si p̄pter frigiditatē extrinsecam mēbroz aut vsū ciboz
 frigidoz aut frigiditatē stōi nō bñ chlifecant̄ nutrimētū nō cō-
 ueniens ad poros mēbroz attrahētū s3 nō vntū eēt causa tu-
 moris q̄lis in hypofarca nō diceret̄ tumor ille hypofarca: q̄ nō
 p̄curreret nocumētū epatis: p̄pterea in descriptōe addenduz est
 q̄ ē egritudo mālīs pendēs a nocumēto digestiue epatis appo-
 priatur enīz hec egritudo epati sicut febris cordi. Ex q̄bus seq̄t̄
 q̄ si venter eēt tumid⁹ aut mēbra manifesta oīa in casib⁹ sup̄a
 scriptis ille tumor nō esset hydrops q̄ postea nocito epate p̄ cās
 sup̄ascrip̄tas dīcet̄ hydrops q̄sulis nō pendeat ab errore dige-
 stiue epatis nisi in p̄seruari. Causa remota est debilitas vel cor-
 ruptio digestiue epatis cuius cā est aliqua egritudo eius aut per
 essentia sic mala 3° cuiusqz generis sine mā ⁊ cū mā. Itē ma-
 la p̄posita sic p̄auitas epatis oppilatio solutio p̄tinui: licz raro
 apha vero frequenter calidū frigidū molle ⁊ durū q̄z oppilatio
 officiū vne ascendētis p̄ cōitate vero aut toto sic in febrib⁹ cro-
 nicis aut acutis q̄e paucificando calozē inatū epar debilitat̄ et
 faciunt digestiua ipsius errare vt p̄ sanguine genēt̄ p̄b̄a aquosi-
 tatem aut ventositatē. Calozē nāqz epatis ⁊ etiā totius q̄z pau-
 latim resoluit̄ q̄z velociter extinguit̄ q̄e extinctio pōt̄ esse taz a
 calido sup̄fluo sicut a febribus acutis q̄z a frigido sic a potu aq̄
 frigido ⁊ hyeme: Et post balneū exercitiū ⁊ coctū. Itē a oī ex-
 icante ⁊ hūectante sup̄fluo. Itē oēs eūones sup̄flue paucifi-
 cant calozē inatū sic eūones p̄ sudorem vrina solutiōne ventris
 cum rasura intestinoy aut sine. Itē p̄ mēstua hemorrhoidas flu-
 rum sanguis nariū: ⁊ eūo sanguis in sup̄flua quocūqz mō aut p̄
 quacūqz regiōne. hec enī paucificando calozē inatū debilitant̄
 epar: ⁊ faciūt eius digestiua errare nocibuloy oīum eūonū ē eūo
 sanguinis p̄ cōitate vero a mēbris p̄ticularibus sic a pulmōe et
 diaphragmate apanitur aut cū pulmō ē plenus aque aut cū aliq̄d
 eoz sup̄flue calefit aut in frigidat̄ nāz io⁹ tertiū ca. de apanib⁹ ac-
 cidentib⁹ pulmōi m̄tōtiens qd̄ pducunt egritudines pulmo-
 nis ad egritudines epatis sicut pducit vehementia frigiditatis
 eius ⁊ vehementia caliditatis eius ad hydropesiz: ⁊ sitr velami-
 nis. i. diaphragmatis. Similiter cū empima in pectore succedunt:
 aliqñ pp̄ frigus stōi ⁊ malitia 3° nis eius: Et p̄p̄ cū succedat flu-
 rus ventris sanguinolētus aut ē pp̄ mēstua. i. nocumētū i me-
 senterio. Aut p̄pter cōitatē plenit̄ pp̄ magnitudinē suā pp̄ apha
 burā in ipso aut leuia calida. Aut q̄ nō bñ mūdicat̄ epar a me-
 lancholia aut q̄ nimis p̄pletur ea: Et sic implet̄ nocet̄ sū sup̄flue
 in frigidando ipsū: est. n. sibi p̄trarius aut nocet̄ ei acedie melie
 que est in ipso inficiendo sanguinē aut faciēdo ipsū accrescere:
 aut forte q̄ cū melia quā attrahit̄ etiā mltū de sanguine. Et
 virtus digestiua epatis debilitat̄. Et q̄z cōitate rerū. f. p̄pter cali-

ditatē sup̄flua aut frigiditatē aut pp̄ eoz oppilationē aut duritiē
 quare nō attrahūt aquositatē aut pp̄ egritudines intestinoy ⁊ p̄
 prie monoculi q̄ est pp̄rium epati. Itē pp̄ veficam ⁊ m̄ricez mlt̄
 tis ex causis satis notis. Non ei hec mēbra causant̄ hydropē
 solū cōicando malas 3° nez epati. imo pp̄ eoz oppilatoēs dolo-
 res ⁊ apata ⁊ aliqñ cōicando mām sibi sicut sepe facit matric cū
 oppillat̄. Et q̄z per cōitatē ficeris cū sanguinis hemorrhoidalīs
 fluere p̄tētis retinet̄. Et p̄m cōicat̄ mēbra fecis p̄cauitatē. ⁊ mē-
 bra p̄ retentōe. f. vrine ⁊ anhelitus gibbositatē. ⁊ q̄z ledit̄ epar
 lesione educente ad hydropē pp̄ apha siphac tegentis epar vtz
 p̄tē mē cōicantes pducētes ad hydropem sunt cōicationes cū
 renibus oībo splene mesenterio ⁊ stō: ⁊ cā in oībo de quo min⁹
 videtur est q̄ ordinatus ē in completētū prime digestionis.
 Cae aut̄ primitiue sūt in ordinatū regimē sex rez nō nālūz q̄
 manifestabūt ordinatō regimē cōueniēs p̄ cura hydropis. Itē
 cāe extraneae sicut p̄cussio casus est offēso sup̄ epar ⁊ silita. Sed
 dubitat̄. Aut. que spēs hydropis ē deterior in quo dubio tenen-
 dū est cum Aut. asclitem eē deteriorē fm p̄m tū quia puenit a
 deterioribus causis sicut sūt apata epatis febres maligne fortis
 sine sicut impressiōes a causis primitiuis: ⁊ q̄ debilitas dige-
 stiue faciēns aquositatē est maior q̄ si aquositas generet̄ a frigi-
 ditate epatis: nō generat̄ nisi a magna aq̄ nō gnatur p̄b̄a aquo-
 sum neqz v̄tus sed a minori. Si vero a caliditate generet̄ sup̄-
 flua hoc est q̄ caliditas nālīs paucificat̄ in quāto p̄ resolutionē
 pp̄ij hūidi ⁊ spiritū mltomagis q̄ in timpanite aut hypofar-
 ca. Sed q̄ aquositas in v̄tre p̄gregata difficilior educit̄ q̄ v̄-
 to sitas vt manifestū est p̄pter maiore grossinē ⁊ diffici⁹ q̄z p̄b̄a
 q̄z p̄b̄a sit grossius est tamen ad minima dispersū p̄ vniuersā
 corporis sup̄ficiē vnde minus cāe resoluenti resistit: ⁊ cuiuslibet p̄-
 ti eius calidū resoluens melius applicat̄ ⁊ ecōtra in asclite.

Tertio q̄ accidens sequentia asclitē ⁊ cās eius sūt deteriora. f.
 silitis vehemens grauedo corporis: suffocatio synopsis mā aq̄a
 que implet̄ concauitatē extendente ⁊ resudante ad spiritalia.
 Et pp̄ ascensum vaporū corruptoy ad oīa mēbra nobilia. Te-
 nēdo sō cum Aut. q̄ hypofarca fm p̄m ē minus mala ceteris
 pp̄ tres causas p̄trarias sup̄ascrip̄tas. Ex quibus inferit̄ timpa-
 nite esse mediā fm malitiā ⁊ q̄ licet in qualibet ex trib⁹ specieb⁹
 reperiat̄ aliqua mortalis ⁊ aliq̄ salubris: fm p̄m tū min⁹ mor-
 talis ⁊ magis salubris est hypofarca: econtra asclites: s3 timpa-
 nites media. Cōtra determinationē instat̄ q̄ in hypofarca no-
 cumentū est in oībus mēbris sit cā in ea vt p̄m corruptionia
 digestionis tertie q̄ est in oīum mēbroz venis: nā vbi debet̄ ge-
 nerari hūiditas p̄ia de secūdis generat̄ hūiditas p̄b̄atica i cō-
 ueniens pro nutrimēto mēbroz. Itē ledit̄ digestio quarta oīz
 membrorūz q̄ nutrimētū inconueniēs attrahitur in porosita-
 tibus mēbroz ⁊ non vniū neqz assimilāt̄ ⁊ cū hoc ē nocumē-
 tum digōnis sicut i ceteris que aliqñ sequitur defectū digōnis
 prime ⁊ p̄firmat̄ q̄ oīa mēbra nobilia ⁊ ignobilia tument pp̄
 cās dictas ⁊ sic oīa multū ledunt̄ secūdo instatur q̄ timpanites
 sit deterior ceteris quia sic se hz vent⁹ ad aquā ⁊ p̄b̄a in cōpara-
 tione ad sanguinē laudabilē ita digestio p̄ quā generat̄ v̄t⁹ ad
 digōnes p̄ quas generatur aq̄ ⁊ p̄b̄a in p̄paratione ad digestio-
 nē p̄ quā generatur bon⁹ sanguis: s3 ventus magis distat a san-
 guine laudabilē q̄ aqua ⁊ p̄b̄a ergo sitr digestio p̄ quas ventus
 generatur magis distabit ab optima digestōe generatē bonum
 sanguinē q̄z digōnes per quas generat̄ aquositas ⁊ p̄b̄a maior
 manifesta q̄ effectus et cā sunt p̄portionales siue siles in boni-
 tate ⁊ malitia: sed minor: probat̄ q̄ ventus in mō substantie ma-
 gis distat a san. q̄ aquositas ⁊ p̄b̄a vt manifestū est. Itē magis
 in 3° neuz sit frigidus siccus: s3 aquositas ⁊ p̄b̄a frigide ⁊ hu-
 mide vnde pueniūt cū sanguine in hūiditate. ex quo sequit̄ q̄ tim-
 panites cuius cā coniuncta ē ventus sit deterior ceteris q̄ quā-
 to aliqd̄ magis distat ab optimo in aliquo genere illud est dete-
 rius: tertio instatur q̄ timpanites sit minus mala ceteris: tūz q̄
 ventositatē facilius resoluūt̄. sed quia a leui cā generat̄ tam et p̄-
 te ciboy q̄ ex pte caliditatis. Unde non significat̄ tantū lapsum
 quātū alie due. tertio nō cōicat̄ nocumentū vniuersale toti sicut
 in hypofarca. Ad primūz cōcedit̄ q̄ nocumētū est in oīb⁹ mē-
 bris in hypofarca: s3 ex hoc non sequitur q̄ sit ceteris deterior: cū

similiter in alijs duabus nocumētū sit in oībus mēbris. scōiū
membroz fortis exiccatio substantifica que nō est in hypofarca.
¶ Et circa nocumētū cōe nō sp ē dētēris nocumētū pticulari
cut in lepra que ē cancer vniuersalis parato cancro pticulari q
est dētēris 7 non fāndakis nisi cū euulsōe mēbri cācerati: terti
qñtī capitulo de cancro 7 caplo de lepra. lepra aut multoties sa
natur mēbris nō amputatis ita ē de febre pata alijs egritudi
nibus pticularibus. Et ad pfirmationē dicī q qzū isled antur
tres digōnes 3a 3^a 7 4ª diminute aut corrupte: tñ fm plm lesio
scēde in timpanite 7 asclitē ē dētēris 7 minus corrigibilis qz lesio
triū in hypofarca 7 pendēs a fortiori cā 7 minus corrigibilis. Et
ad fm pfirmationē dicī nō oīa mēbra tumere: s3 bñ manifesta
ignobilis: 7 forte caro cuti ppiqua s3 cor pulmo epar 7 cetera no
bila non tumēt 7 qzūis nutritumz fm plm si sit incōueni
ens tñ membra nobilia qd ex nutrīmēto ē puenientius attrahūt
ipsū vntentia: 7 assimilantia 7 residuū p ignobilibus reliquen
tia: 7 forte illud q attrahūt aliquid pfcitū. Et si multū excre
fecerit malitia nutrīmēti forte tumerēt membra nobilia 7 tādē se
queret mors. Ad scdm rōnē negatur maior gnālī supra: s3 bñ
pcedit q sic se h3 vntus ad aquā 7 phla in malitia in cōpōitiōe
ad sanguinē bonū: ita se h3 digestio generatiua vnt ad digōnes
generatiuas aq 7 phlati. Un sicut vent 7 tipanite ē medi⁹ in ma
litiā 7 difficultate extractiōis inter aquā 7 phla. Ita digestio per
quā gnātū vntus est media in malitiā inter duas alias digōnes
non tñ est medi⁹ in mō subē 7 i p^one nec oz in oībus affectū assi
millari cāe pcpue illi q nō est dotalis. Ad tertiā sequēdo p^ones
dictas d3 q l3 ventus ceteris parib⁹ facili⁹ resoluat qz phla 7 qz
aquositas attri ventositas mltia pclusa in ventre difficiliss eūa
tur qz phla p mēbra ad mima diuīsi pp cās suprascriptas. Ad
scdm negat q a leui cā gnātū: imo fm plm sit a corruptiōe pme
7 scēde digōnis a fortiori cā pueniēte qz nocumēta scēde tertiē aut
qñte digōnis faciētis hypofarca. Ad tertiā patet ex dictis qñ sit
vidēdū. Si q at sit auctoritas q sonāt pñū determinationē. A
dic q fuerūt sine opinione sñe opinionio. Al. vel si forte dixerūt
hypofarcā eē dētēriorē intellexerūt rōnē cōitatis nocumētū toti
aut maiori pte corporis. Si vero dixerūt tipanite dētēriorē intellexe
rūt rōe maioris distantie vnt a sanguine laudabili in p^one 7 mō
subē qz phlati aut aquositas 7 intellexerūt de tipāte sequēte
febris acutas sic sanguinē pestilētiāle 7 siles. Aut. vero intellexit
asclitē eē dētēriorē eo q sit magis mortalis 7 min⁹ salubris qz re
liq. Hypofarcā vero 7 timpanite mediā 7 hāc sniam iā dictā in
ppatōe hypofarce 7 timpanitis affirmat magis expēntia qz rō.
Ego vero in diebus vite mee vidi paucas hypofarcas 7 mltas
tipātes 7 vtrāqz fm plm sanatas pter qsdā tipātes siue veras
siue nō veras eneniētes in febribus acutis qñ subito 7 in pping
tate mortis asclitis vero cū multis viderim paucas vidi sanari
vero agamus in spali de cās spēs hydropis. 7 p^o
Nunc mo asclitis q tñ fiat ab aquositate expulsa ad con
cauitatē ventris inferioris: pñō penā cās multiplicatiōis eius s3
deriuatiōis eius ad pcanitatē iā dictā: 7 cur nō sūat p rias s3 pue
tas p quas si copiose fluēt nō fieret asclitis. Ex ergo mltiplic
tatiōes sūt ex pte materic: agētis ac extrinsecor 7 ex pte mīe. si po
tus aq aut vini multū liphati. Item cibi supflue hūidi 7 aqñ sic
cerasa perica pira poma cucumeres angurie melones vne ima
ture 7 silia. Et parte vero agētis debilitas aut corruptio digesti
ue epatis de qbus dictū fuit in caplo de debilitate epatis. s3 ex
te extrinsecor si ē aer hūidus 7 frigidus q circūdat ispiratur ab
his q habitant loca terrena 7 carceres 7 meat⁹ subteraneos lōgo tē
pore: 7 q habitāt in valibus 7 balneant in ags aut bibūt eas: et
ppe post exercitiū balneū aut coitū. Tādē s3 spartiois ei⁹ i vtrē
ff aut ex pte epatis aut renū pl⁹ si cece pl⁹ ex pte ipsi⁹ aq ex pte epa
tis qñ ei⁹ expulsiua ē debilitata ita vt nō pñt expellē ad rias vri
ne aut corrupta quare expellit ad ventrē qd nō d3 vel forte in ve
na magna vel emulgentē est oppilatio aut in gibbo epatis: qua
re aquositas nō pōt penetrare. Aut in gibbo epatis ē afa 7 ppe
durū ex pte renū qz in renib⁹ sit oppilatio vel afa pp qd aqua n
potēs penetrare regurgitat ad epar vel forte eoz attraciua s3 bili
tet vel fiant in ipsi⁹ vlcera dolorosa: Ita vt pp dolore aut ardore
ex vrina fugiant ab attractōe. Similiter intelligatur de vesica 7 po

ris vritibus. Ex parte vero aque q sit tāte qñtitas q supet ex
pulsiva epatis: 7 sequestratiua quare remanet cum sanguine:
7 penetrat postea p venas 7 ppiē p venas mirach: 7 resudado
penetrat in cōcauitatē mirach. et hec est vna de vijs qbus aqua
penetrat p cōcauitatē mirach. vt. l. aqua penetrat p venas cōco
mirach vel pueniēs ad venas que ascēdūt ad sumē p quas mī
git setus in vtero sudando cadat in pcauitatē: 7 qz hec penetra
tio l3 mirabilis sit possibilis: patet quia medicīne chlrice aliqñ
penetrāt p spondiles ad nuchā p quā penetratiōe segtur para
lesis vt suprascriptū est in paraleli. 2ª via q penetrat p mēlarai
cas: 7 ex eis resudat ad pcauitatē s3 certe facili⁹ esset eius pene
tratio ad pcauitatē itestinoz sed hoc accideret quādo eēt exube
rās tertia via q ab ipso epare resudet ad cōcauitatem: quarta
si aliqua via vel meat⁹ frangeret sicut vena aliqua de pñctis aut
forte vnus ex poris vritidibus: Et pñsurā illam fluēt ad pca
uitatē. Cause vero spāles hypofarce pter pñctā que ē apposi
tio nutrimenti in poris s3 non vni⁹ pp phlatitātē snam: Unde
tumerēt mēbra exteriora ē corruptio digōnis tertiē. l. qñ sicut veni
ad phlatitātē. Unde generat prima hūiditas de secūdis phla
tica cruda inepta ad nutricationē. Et sp pcurrit nocumētū digō
nis scēde aut aliqñ pñe similiter dēclinātis ad phlatitātē 7 crudi
tatē Tādē vero corruptiōis hāz digestiōis sūt male p^ones horū
mēbrorū frigidē 7 hūide aliqñ oppilatōes aut apā frigida ma
rimē in epare. Itē infrigidatōes 7 oppilatōes in mēbris exte
riobus obtūdentes calorē innatū: 7 phibentes supflua euapora
re. Tādē aut pmutue sūt s3 in aere vehemētē frigidō vt in care
ribus camēris terrenis: 7 locis paludosis 7 s3 sibus de qbus su
pra. Itē cibi frigidī 7 hūidi suprascripti potus aquosi res visco
se 7 silia. Et qñz in cā est caliditas coliquās 7 liqfaciēs carnes:
Qua ppter humores liquefacti puenientes renes oppilat eos
grossitie sua. Un non potentes descēdere spargunt p corpus
7 sit hypofarca. Timpanitis vero cāe sūt fm plm corruptio bi
gōnis prime. Cuius cāsus est debilitas digestiue s3 vt quā
mā. i. cibis qui sumit ē vctosabilis caliditas eni s3 d3 bilis opa
tiōne debilem faciēs in cibo facit vt cū peruenit ad epar puerat
in vaporē aut ventositatē eo q non ē pparatus in pueriōne in
sanguinē qz nō h3 eliquatiōē bonā cū pmissiōne pñū subtiliū
cū grossis. Unde separe ventositatē facili⁹. Sed cā est d3 bili
tas caloriz epatis que agit i cibū vel mās hūiores sibi viciās
iā vt non sufficiat trāsmutare 7 agere in eas nisi euaporādo. ter
tia cā est caliditas intensa in s3 7 epare extranea que agit i cibū
hūidos actōe d3sproporionali ante qz calor eoz vt nālis incipi
at digerere. Unde puerit eos in vaporē 7 ventositatē. Quarta
causa est multus vltus ciboz ventosabilū vt sunt legumina recē
tia fabe faveoli aleū cepe pōzi fructus hūidi lac acresta vñū gra
natoz 7 silia. Sed hic sciēdū q digestio quā generat ventositatē
7 similiter caliditas cāe generās dicitur corrupta quia generatur
aliquid nō hñs rōnem hūoris hec aut ventositas gnātū ex cibo
assupto. Aliqñ ex humiditatib⁹ reptis in s3 s3ctis in epare 7 par
tibus vicinis a caliditate extranea ipas subtilitate in vaporē
grossū aut ventositatē. Itē sciēdū q in febribus pestilentialib⁹
imo in multis acutis pestilentialibus sicut in sinoca 7 s3 sibus sit
inflatio ventris 7 timpanites: euz representatiōe soni timpani. et
hoc fit a caliditate forti sed debili in quātū nālis 7 a multitudine
māerū aut crudaz p viā indigestiōis multiplicataz aut corrupta
rum p malignā putredine que per actionē huius caliditatis vē
tosant 7 euaporāt sed nō resoluuntur: qz maior est eoz mltiplica
tio qz resolutio. 7 est malum signū 7 scd3 plm mortale. **Signa**
Primo ponētū cōia fere oībus hydropicis. Deinde de signis cuiusqz speciei specialib⁹ agē. **Signa**
Primū est mutatio coloris a nāli cuiusdā ad malū diuersum m.
fm complexionem epatis. In frigida enim mutatur ad albus
plumbeum 7 in calida ad citrinū qui aliquando non aduertē
tū apparetur rubens rubedine sana: Sed si bene 7 distincte nota
bitur videbitur in oculis mutatio a viuiditate sana 7 a pulchritu
dine in sinu oculorum 7 circūferentia macillarum: 7 in his colo
ribus bene caueant medici ne decipiantur. Scdm signū est in
flatio oculorum pedū 7 interdū manū nisi in timpanite. S3 in
hypofarca plus quod puenit pp hūiditatis 7 vapores grossos

in auctoritate pñcti
equidit fm quatuor
hūic ex cōcauitate pñcti
pñcti

in auctoritate pñcti
equidit fm quatuor
hūic ex cōcauitate pñcti
pñcti

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

Ad 2^m

communicatos partibus extremis nisi in timpante ubi nullus tumor: nisi in ventre reperitur. Albanus autem non ita inflamatur si cut pedes quia fonti caloris propinquiores per quos fit resolutio virtutum naturalium s'fortatio: cum hoc propter fortitudinem expulsiue non recipiunt supflua. Secundo quia frequentius mouetur. Tercio quia humores graues amplius sunt parati descendere contingit tamen aliquando vnum crurium plus altero tumescere vel ex maiori eius debilitate: vel quia materia in membris superioribus eiusdem lateris magis continetur. Tertiū signū est sitis intensa in omnibus speciebus hydropis calide. primo in timpante cum non restaretur humidū sed corpus arefit: in asclite propter vapores ab aqua eleuatos calidos siue ex putredine siue ex infectione cholere cuius ea quā. aquositas est citrina: qui vapores perunt superiora. Et quia non restauratur humidū roridum conueniens sed mala aquositas: Similiter in hyposarca ex causis siliibus. Quartum defectio appetitus cibi. Et propter in calida propter vehementiam appetitus aque nisi accidat quicquid illarum a frigidityte et propter a potu aque frigide non a sua hora. Quintum in omnibus miratur vrina: et propter in asclite deinde in hyposarca in pluribus rubet propter paucitatem suā ita ut a plura ca cholera sit apta tingi. Item tingitur propter paucitatem separationis aquositas a sanguine et cholera. Quia propter et citrinitate aut rubedine vrine non est iudicanda hydropesis calida nisi esset vehementia tincture cuius mediocri quantitate vrine et satis bona substantia. Et quibus inferitur tincturam vrine non esse propter causas nuper dictas signum hydropis calide nisi cum duabus conditionibus superscriptis. Quia vero que in ventre congregatur non est ita tincta sicut illa que mingitur. Primo quia non tam diu remanet in epate sicut illa que mingitur secundo quia resudat per porositates angustas. Unde depurat. Sextū febres in hydropicis sunt tepide: quia humiditates iste leuiter putrent. Septimū accidunt in eis bothe: que erupte emittunt aquā citrinā quod magis verificatur in postremis mēia iā malignata. Octauū multiplicatur egestio sanguinolenta in hyposarca et timpante epate debilitatio non sufficient transmutare chylū in bonum sanguinem: Unde transmutatur in rem quasi mediam inter chylum et sanguinem assimilatum loture carnis recentis: Talis enim reuinitur a membris cum non sit bona ad nutriendum: Et mittitur ad intestina. Ipsa vero apparet plus in tympanite et hyposarca quia in eis chylus amplius transmutatur versus sanguinem in asclite enim sola fit aque generatio. Et si quid sanguinis generat illud modicū et si non bonum pro nutrimento membrorum audiorū retinetur. Et hec sunt signa communia hydropis. Signa vero causarum sunt hec. Si enim pendeat a calida adest sitis magna inflamatio citrinitas. Vel rubedo amaritudo oris vomitus citrinus aut viridis corporis notabilis ericatio defectus appetitus cibi tinctura notabilis vrine cum conditionibus superscriptis. Et aliquando ardor ipsius. Et frigiditas superflua contra ria sunt signa. Si vero pendeat ab oppilatione aut apostemate signa precesserunt in capitulis propiis. Si vero fuerit absolutio cōtūi signa sunt cōe ipsius primitiue sicut casus percussio offensio in regione epatis ad quas sequitur confusio vlcus apostema et si milia que per signa propter cognoscuntur. Et si fuerit per cōitatem a toto sicut in febribus febres ipse que adfuit et precesserunt sunt signa. Et si fuerint arsiue forte adest liquefactio tam in egestione quā in vrina aut in altera: et forte erit egestio virulenta: et vrina sicut lotura carnis: aut fortasse precessit. Si vero hydrops sequatur aliquod notabilem cōonem et propter sanguinis ipsius precessio est signū et palor facili. Si vero fuerit per cōitatem a membris pitalibus sicut a pulmone et ceteris membris spiritualibus sicut sple ne mesenterio intestinis membris vrine matrice cognoscitur per precessionem egritudinē illorum membrorum cum quarum augmētō augēdo pcessit. Cause vero primitiue et proprie que diu precesserunt significant se ipsas: et proprie quando non apparet aliqua causa corporea per essentiam aut per cōitatem que venisimiliter sit in causa. Septies vero hydropis habent signa propria per que abinuicem distinguuntur. Primum signum asclitidis est grauitas sensibilis in ventre. Secundum cum percussione non est ei sonitus sicut in timpante sed quando commouetur

auditur sonitus aque commote similiter quando habens eam permutator de latere ad latus non sic in timpante et hyposarca. Tercium tactus eius est tactus vtris pleni aqua non vtris pleni vento. Quartum non magnificantur cum ea omnia membra sicut in hyposarca immo superiora arefiunt et inferiora sicut pedes inflantur: ita ut aliquando inflentur virga et oreū. In timpante vero omnia arefiunt. Quintum cutis vtris et crurium est humida extensa lucens cum aquositate supposita. Sextum est paucitas vrine magis quā reliquis. Septimū pulsus est paruus frequens decliuus ad duritiem cum aliquā tensioe propter tensionem velaminū. et quandoque in fine declinet ad lenitatem propter multitudinem humiditatis. Octauū quando est hydropicis asclitidis eueniens subito: et maxime post lapidē excurrentem ab aliquo causis manifestis nocumenti epatis vna via vrine est disrumpita sic etiam porū virtutes aut vesica inter quas distinguuntur per locū doloris. Si signū propriū subiaceat visui per quod species hydropis inter se distinguuntur et est distinguunt a molla maritica: et pregnatio est ut resupines patientē. et videas non totus venter sit extensus an solum ab umbilico infra: Si primū est hydrops. Si secundū est pregnatio vel molla. Postea si venter totus est extensus considera superior pars vtris deprimat: et latera extēdat: tūc est asclitidis. Si vero pars superior eleuetur propter umbilico erecte latera vero non extendant et timpantes huius exemplū habes in duabus vesicis siue duobus vtribus quorum vnus sit plenus vento alter aqua. si vero venter non appareat multū eleuatus: et cum premiū cum digito remanet vestigium est hyposarca et maxie quādo similis tumor est in reliquis membris. Sed molla distinguunt ab impregnatione per signa que dicunt in capitulis suis.

Signa hyposarce sunt in flatu in toto corpore sicut accidit in corpore mortui. Secundū et impugnant membra omnia apparere. Et propter facies et partes superiores nutrimento phlatico petente superiora propter cerebrū. Tercium cum premantur digiti in omni parte corporis remanet vestigium. Quartū non est in ventre eius de inflatione et commotione quod est in ventre acclitidis nec de inflatione et exitu. Summis. i. umbilici et partium propinquarū quod est in timpante. Quintū et sequuntur ea fluxus ventris sanguinolentis et lenitas nāe tendens in albedinem. i. phlatica quod signū verificatū fuit in signis generalibus. Sextū et quandoque pulsus eius est vndosus latus lenis propter multam humiditatem.

Prognosticum. An. auctoritate aliorum quā in facie hyposartici aut manu sinistra eius fit. Molities. i. paralis et accidit in principio huius accidentis pruritus in naso moritur in 2° die aut in 3°. Significat enim magna corruptio: vnde fit vaporum corruptorum eleuatio ad superiora quod faciunt pruritū in naso quare statē tanta corruptione cū debilitate virtutis significata per paralelim mori festine.

Signa timpantis. Primū egreditur in ea lumen notabiliter. Secundū non est in ea grauitas sicut in asclite. Tertiū est in vtre maior tensio quā in asclite imo venter est sicut corā tensa. Quartū et non est in ipsa pinguedo. i. inflatio cum mollicie aliorum membrorum sicut in hyposarca imo tendunt ad arefactionem. Quintum et cum venter percussus auditur sonitus ventris pleni aere non vtris pleni aqua. Sextū et est appetens cruciatum semper et inuatur ex ea propter exitū ventositatis. Septimū et eius pulsus est longior pulsus aliorum hydropicorum propter tensiones cum fortitudine virtutis in comparatione ad asclitem. Et propter hoc apparet durior velox frequens: cuius propter inobedientiam instrumenti non possit satisfacere cum magnitudine: est satis fortis cuius virtus non debilitetur sicut in asclite. Octauum et non est inflatio in ea omnium membrorum sicut in hyposarca nec pedum sicut in asclite capat ex dictis. Prognosticum. Primum homo de quo vehementius timetur cum accidit ei hydropesis est ille cuius complexio naturalis est calida et sicca non enim egrotat in contrarium sue complexionis non propter fortem causam. Secundū hydropesis adueniens propter duritiem splenis est magis salua quā veniens propter duritiē epatis imo est in qua sperat curatio. Tercium est quā dominat materia hydropis adeo ut faciat accidere biliam. i. difficultatem et strictionē anhelitus et solutionē veni

De hydropesi.

tris significat ppingtas mortis in tribus diebus. Si autem noceatur anhelitus per mala p^o nem officialē. i. membrorum officialium sic diaphragmatis pulmonis nō ē ita malū sicut per multitudinē materię. Quartū vlcera maligna omis et gingivap et reliquarum partium accidentia in p^ocessu iam virtute defecta per maliciā vaporum et sanguis significant mortē non multū distare. Quintum qm descendit ex hydropico qd est sicut caro p^onuat mortē ei^o: forte enim illd descendēs ex epate significat eius corruptionem. Sextū si alicui habēt metiaz accidat hydropis curat per adnētum hydropis qm humectat. Septimū fluxus ventris hydropico superueniens mortalis nisi eūetur cā hydropis. Octauū venter siccus in hydropē est melior qz leuis. Et ppe si hydrops pueniat ex nocumento renū et mēbroz vrine. Nam in hoc sit leuis venter per reuersionē hūiditatis ad intestina. Et siccitas venteris est maior in hydropē sequēte nocumenta mēbroz anteriorū et qm sumē et femoz alia sunt carnosā est melius: significat fortitudinē et tollerentiā solutōis: et his possūt exhiberi solutiva fortia. Nonū oia vlcera in hydropis sunt difficilia curatiōis. Decimū ois hydrops sequēs periplemonia ē mortalis. Undecimū hydrops ascites est p^o p^o m mortalis: sed in hypofarca et tipanites fm plurimum salubris nisi timpanites quasi subita sequēs egritudines acutas sicut synoches pestilennales et similes que fere semper ē mortalis. Duo decimū omnia hydrops in acuta febre malū secundo p^onotificum. Almanfor.

Um venter post epatis dolorē et se. augmētari ceperit et qd est ab vmbilico vsqz ad femur exterius p^ominuerit et cutis q est ibi subtiliare et albere visa fuerit: et cū venter mouetur auditur sonus quasi aque i vase nō pleno moto et si cū his vrina fuerit rubea pua est habenda fiducia et p^opie si virtus nō affuerit fortitudo. Jo. ar.

Hoc capm diuiditur in tres partes. In p^o Ras. curat ascitē in fa hypofarca: in 3° timpanitē fa ibi. Quod si in palpebris 3° ibi. Si vero venter prima in duas: p^oio ponit in ascitis 2° curā 3° ibi: his tñ. In p^oima pte ponit quatuor signa primū q venter post epatis dolores et sequitur ad apata aut alias eius egritudines ceperit tumere ita vt ab vmbilico vsqz femur exterius emineat: imo et sup vmbilicū: 3° minuto fm q cutis ventris visa fuerit albere et subtiliari qm tena a re alba. tertium cū venter mouet auditur sonus aq in vase nō pleno moto: hec tamen significat hydropesim ascitē. Quartū et si cum his vrina fuerit rubea. f. notabiliter et cū p^oditionib^o sup^o scriptis. f. q non fuerit valde paucā nec male substantie q significant et ipsam pendere a causa calida. Et psequēter parū sperādum esse et marie virtute existente debili cum deiet^o sit hydrops calida qz frigida hec quatuor significat ascitē mortale. Almanfor.

His tñ si virtus fortis fuerit et venter vehementer siccus: pilule de raudeseni dande sunt que. re. raudeseni succi eupatorij seīs endiuie oium añ. 3. iij. agarici. 3. v. mezerion. 3. x. siāt ex his pilule qz dosis sit. 3. ij. z. 5. ex qbus quaqz hebdomoda dosis vna sumat. Qd si virtus fuerit debilis trocisci de mezerion dandi sūt. Qd R. seīs endiuie. 3. x. mezeriō. 3. i. et duas tertias agarici succi eupatorij sūt tandē rosaz seīs citrulloz amboz añ. 3. ij. z. 5. ex his oibus fiant trocisci. x. de qbus vnus in die cū sirupo acetoso de zuccaro dandus est.

Si autem venter fuerit solut^o denit trocisci de berberis cum sirupo acetoso. Eger quoqz nutrit^o ex zibereg^o: et bibat sirupū acetosū de cidonijs et si venter solut^o vehementer fuerit cidoniōz rob solū dandū est. Jo. Alr. Hic curat ascitē primo a cā calida fo a cā frigida fa ibi. Si autem cum his. In p^oia pte ponit tria remedia. p^oimū virtute existente forti et ventre sicco ē pilule de raudē. i. de reubarbaro in qbus ponitur mezerion. R. raudeseni: 3° loco ip^o suas accipim^o reubarbaruz et est melius succi eupatorij se. endiuie añ. 3. ij. agarici. 3. v.

mezerion. 3. x. fiant pilule quarū dosē est. 3. ij. 7. quaqz hebdomoda sumant dosis vna cū custodia. Si vero virtus fuerit debilis dentur trocisci de mezeriō vt. R. seīs endiuie. 3. x. mezerion aparici succi eupatorij añ. 3. i. et duas dragmas. rosaz seīs citrulloz añ. 3. ij. 7. ex his fiant trocisci. x. de qibus vnus in die cū sirupo acetoso de zuccaro dādus trocisci isti sūt leues: sed pilule fortes et non dādē nisi virtute existente forti. Est enī mezerion calidū et siccū in quarto excoiat^o serosū inflabile p^ouptū et dissolutiū virtutis educens aqz citrinā cū fortitudine cuius dosē in subā est a. 3. f. vsqz ad vna et nocet epati nisi rectificet sed semē endiuie et succus eupatorij et semē citrulli ipsū rectificat mezeriō nō bonū cōiter non reperitur apud nos. Scdm remediū q si venter fuerit lubricus denit trocisci de berberis cū sirupo acetoso in frigidant enī et stringūt. Tertū q eger nutrit^o ex zibereg^o zibereg^o q est cibus factus ex carne cocta et ouis simul mistis: et bibat sirupū acetosū de cidonijs. Et si venter solut^o vehementer fuerit cidoniōz rob solū dādū est ad venter p^ostrictionē. Almanfor. Si autem cū hac passione nō fuit vrina rub. nec calor pilule iste dādē sūt aque. re. mezeriō scrapini aboz añ. 3. 5. salis indi fini colūbi amboz añ. vj. 3. vnius pilule ei iste aquā vehementer descendere faciūt. Trocisci p^orea de lacca cum apozimate de radicibus dandi sunt emplastrū ascliti pueniēs. re. farine hordei ciperi ster coris bouini veteris baurach boliar. oium ptes equalles ex his oibus tritis fiat epithima sup venter huius nanqz p^opetas est aque magnā pte ericcare. Jo. ar. Hic curat ascitē a causa frigida dicēs. Qd si cū hac passioe nō fuerit vrina rubea nec calor. f. febrilis aut p^oplexionalis: sup^o pilule iste dande sunt. R. mezeriō scrapini ca. in 3° sicci i fo educentes hūores grossos et viscosos et aquā citrinā añ. 3. f. salis indi ca. 2. sicci in 3° solutentis meliam et hūores viscosos fini colūbini calidi in q^oto solutentis pūgēdo et dissoluedo añ. 3. f. fiant pilule et sunt dosis vna et potenter solut^o aquā in aliquib^o tñ libris non sūt sal idū n3 finus colūbiniis credo illos textus cū meliores. Scda medicina est vt dentur trocisci de lacca cum decoctōe de radicibus quoz descriptio p^ocessu in cap^o 8 dolore epatis aperit^o oppilatōes et puocant. Tertia medicina ē hec recipe farine hordei ciperi ster coris bouini veteris baurach boli ar. oium añ. ptes equalles fiat epithima sup venter p^omiscēdo cū aliq^o liquore sicut ēet aqua cineris et vinū albū. Tūat enī in resoluēdo aquā. Almanfor.

Quod si in palpebris et extremitatib^o fuerit ap^o molle et testiculi ap^oat faciesqz ac totū corp^o mollitie quadam teneat^o erit tūc hydropis species que hipofarca vocat^o: Egro itaqz hac specie laboranti trocisci de lacca cū apozimate de radicib^o sūt tribuēdi. et venter quaqz hebdomoda ex pilulis de reubarbaro ē solut^o d^o. et patiesi arena calida ē sepiliedus. Si qz ē p^ociē dū vt exercitio vta^o et famē et siti sepe patiat^o. Jo. ar. Hic curat hypofarcā dicēs q si in palpebris et extremitatib^o fuerit ap^o molle et testiculi ap^oant. i. oreū: et forte testiculi cū eo et facies et totū corpus sit factū molle cū quodā tūore q oia sunt signa hypofarce cura hac egritudine laborant^o sūt tribuēdi trocisci de lacca cū decoctōe de radicib^o ad mūdificadū corp^o p^o vlt^o vrie et apiendū oppilatōes: et frequēter exhibeant. Et venter qz hebdomoda solut^o eas cū succo hieos pilule tñ de raudē zibereg^o sunt fortiores: et facis eūonibus patiesi arena calida sepiliet ad resoluēdū phla aquosū: et exercitetur sūo ieiunio: et fac sepe famescat et sitiāt. Almanfor.

Si vero vent^o inflat^o fuerit ac tēsus et cū p^ocutit sonum reddit vt timpanū hydropis spēs adēē significabit timpanites dī. quā q patitur a comestōe olerū abst^o nere d3: atqz eo3 oiu3 q ventositatis sunt generatiua. Venter q3 oī die ex panico est vaporandus et venterose

De egritudinibus.

p̄s̄t̄ed in ascl̄ie pp̄le sūt pilule de raueḍ cū mezerēs q̄ sūt p̄
 me pilule descripte a Rasi valentes in ascl̄ie calida virtute existē
 te fort̄it̄ed sc̄ipias a.3. i. si aut̄ virt̄ fuerit debiliōr deo trociscos
 aut ip̄os descriptos etiā valentes in cā calida: 7 de trosc̄e vñ?
 pilule tñ de mezerēon. **Ab̄e** sunt forte tñ his p̄s̄t̄antibus. **Ego**
 tamē in his pilulis de mezerēon paucā inueni vtilitātē qd̄ euēit
 quia nō habemus bonū mezerēon: 7 in cā frigida. Rasis iubet
 dari pilulas de mezerēon cū serapio. **Ego** vero in ascl̄ie do suc
 cū hīreos facta refidētia. a.3. ij. vsqz ad vi. cū tanūde aq̄ mellis
 aut aque casei. et si fuerit vehēmēs caliditas cū his misceō. **J. i.**
 sandaloy vel tantū dē sp̄etiez triasandaloy aut saltē infundo. **J.**
 i. postea extraho facta bōa exp̄s̄iōe. Ubi aut̄ in fluxibili ventrē
 leuiora sufficiant da pilulas de reubarbaro aut de eupatorio de
 scriptōe. **Ab̄e** sue in ascl̄ie 7 hypocr̄ie: 7 si volo fort̄ificare eas
 reformo cū succo hīreos 7 sūt op̄ie. **Itē** pilule de raueḍ **Ab̄e**
 sue sunt p̄s̄t̄antes: ius ē galī decrepitū cū polipodio 7 aneto con
 fert 7 leuior soluit 7 alih̄elengi almeserion alsebrā descriptiōe
Ab̄e sue desinctiōe tertia sunt efficacia. **Sz** p̄ tertia intētiōe que
 digerit aperit 7 mēbra nālīa p̄fortat. digestiua sint calida aut frī
 gida fm̄ exigentiā sui p̄trarij: sed quo ad virtutes sc̄d̄as sint sub
 tiliatina absterfina incisua aperitiua puocatiua f3 q̄ 13. f3 quo
 ad virtutes tertiās sint mēbroz nālīum p̄fortatiua tā p̄prietate
 q̄ sp̄iticate moderata: hec aut̄ facilius cōplem̄ta in p̄one frigi
 da q̄ in calida tū q̄ securius possum̄ calefacere q̄ in frigidare:
 tū q̄ magis efficacia: 7 a p̄petate magis op̄antia repiunt calida
 q̄ frigida: 7 p̄ hanc cām facilius curat hydrops frigida q̄ calī
 da. **Itē** q̄ vt dñi fuit in p̄noscit̄e: hydrops cū sit morbus frī
 gidus quo ad cām p̄iūctā mālē puenit a fortiori cā in epate cali
 do q̄ frigidō. Et eo magis si sequat̄ dyscr̄asiā calidā cū rōe dy
 scrasie calide q̄ est cā ancedens o3 in frigidare f3 rōe cāe p̄iūcte
 calefacere: ideo iuxta cū pua hñda est fiducia in hydropē a cā
 calida nisi addit virtutis fortitudo. Sed cāñ. q̄ in hydropē que
 ē morb̄ valde cronicus o3 digestiua imo oē genus medicinarū
 pmutare tū q̄ morbus variat̄ in decursu p̄ tpa sua fō o3 variat̄
 fm̄ diuersitatē tpus anni. 3°. fm̄ varietatē virtutis q̄nto dato q̄
 in sup̄ascriptis nulla feret variatō o3 variare p̄positōes medi
 cinarū q̄ tñ sint s̄tis virtutis habentes diuersa mālīa 7 diuersos
 modos ne nā asuefiat tū ne medicīne h̄mōi tediū afferat̄ egro:
 p̄pterea cū vno tpe fuerim̄ vs̄i sirupis alio tpe vtanur aq̄s: po
 stea p̄fectiōis postea electuarijs postea epulim̄atib̄ vñctiōi
 bus emplastris ceratis 7 s̄lib̄: 7 hec aliqñ sint s̄tis virtutis ali
 qñ differentia gradualiter aut formalit̄ f3 exigentiā. Item o3 va
 riare medicinas fm̄ diuersitatē intētiōnū vt nūc digerē eūare
 aut p̄vriā aut p̄ sudorē aut p̄ vomitū aut p̄ fluxū ventris 7 s̄ti
 bus mēbris. Nūc vero p̄fortare: o3 ei hoc mō medicinas alterare.
Quid enī p̄desset sp̄ eūare 7 nō p̄fortare cū mēbra nālīa obī
 lia lierū regenerat̄ aquā p̄blā 7 v̄tositates n3 iuuaret p̄fortatiōe
 abs̄ q̄ one nec tñ vñ? mōi cūo iuuatimo o3 diuersas tēptare 7
 magis illas seq̄ q̄ magis p̄ferūt. Tertius canon cū cōpleuerim̄
 vñū ordinē medicarū vt puta m̄fortatiū digestiū eradiciatiū
 p̄fortatiū sinam̄ nā3 aliquātō tpe gescere sine medicis cū sola
 dieta pueniente cui t̄poris lōgitudō 7 breuitas d3 prudētia me
 dici mensurat̄: et hoc nē nā terreat̄ etiā p̄i v̄su medicinarū. In
 hydropē ergo frigida valet sirupus de absinthio q̄ cū hoc q̄ nō
 est multū calidus ē p̄fortatiū mēbroz nālīū 7 aperitiū: de
 inde sirupus acetosus diarodon. et sirupus de eupatorio qui ē
 his calidior 7 magis aperitiū. et h̄ opus effecit incisōe 7 abster
 siōe cū his misceatur aliqd̄ oxymellis simplicis aut oxymellis
 p̄positi si fuerit opus magis aperire 7 puocare 7 sirupus acetos̄
 sus aut oxymel simplex si opus fuerit magis calefacere i quo ste
 terit infusus ap̄s̄inthiū valet ad incisōē absterfionē aperitiōē
 7 cōfortatiōē. 3. Que aut̄ his p̄porationales sūt aqua ap̄s̄inthij
 p̄as̄ij cuscute capillōz veneris sparagoy feniculi ap̄ij 7 s̄ilij
 7 aliqñ dantur sine sirupis cū pauco alicuius p̄fectionis aut ele
 ctuarij pp̄ij in hac cōp̄s̄itiōe sic diarodon abatis arc̄maticum
 rolatū diacurcum dialacca in qua ē sp̄es ad oēs hydropē. Adia
 merusia diacostū p̄fecto de rancidē. Et trocisci aut̄ conue
 nientibus sūt trocisci de ro. de absinthio de lacca. Itē trocisci d̄
 muidēsi descripti a Rasi in cap̄o de dolore epatis: 7 trocisci d̄

reubarbaro **A**besue. **T**re trocisci de eupatorio de cappari maxime valentes in hydropo sequente oppilatōz splenis. **E**t epilbi matibus vinctioibus et emplastris sunt dicta sunt in capto de obilitate epatis. **S**z in hydropo calida v3 sirupus endinie sirupus de bisantioz oryzacara sirupus d3 granatis. **A**q vero sunt aq endiue epatice lupulor capiloz veneris que est tpata: et qñ nō ē magna caliditas cū his frigidis possum? admiscē aliq calida ex aq aut sirupis suprascriptis: Nam nā sagax diriget frigida cōtra malā pōne calidā: et calida ad pfortiādū spiritū et calozē innatū qd intelligēdū tam in his que interius sumantur qz in his que exterius applicantur. **E**x pfectionib⁹ vō sunt triafandali diarodō abatis. **E**x trociscis sunt trocisci de berberis descripti a Rasi in capitulo de dolore epatis. **T**rocisci de canfora caumate existente magno. **A**pplicadā dī exteri et i pfortiātōe epatis ca. et fri. d3 scripta sunt in ca. de debilitate epatis et de dolore ipsius ad qd recurre. **Q**d si oppilatōes fuerint fortes et multū traxerūt ad se curā vire ex his que sunt magis apientia: quoz sermo pcessit sicut dicitur lacca diacurcuma et siffia: et si videat nimis calida misce cū diarodon abatis et sifibus insfrigidantib⁹: et p his recurre ad caplin d3 cura oppilationū qd pcessit p qbus aperiēdō non solū psumt sumpta: s3 etiāz clisterisata sic clisteria ex radicibus et seibus apituois mēstra nō sit in aperiētib⁹ et pnocantib⁹ ne forte supflue p uocando inducēt excozitōez: Aut ne forte in timpanite militiplicarent ventositatē p supfluum caliditatis: iō **A**l. post admīstrationē fortū diureticor docet admiscere ius galline piguis vt in cori et vias vrine et ardorē remoueat. **P**ro uocāia in fortia magis sit necessaria i asclite et hypofascia **A**bin⁹ in tūmpāte sufficiunt eniz leuia q ducūt mām in ventositates pueritilib⁹: s3 iura sunt magis necessaria carminātia vētositatē et ex medicis cōis iuuamenti in oib⁹ speciebus hydropis sunt vrine infantū que cū zuccaro bibant vsqz ad. v. 3. p vice et auctores aliq laudāt prias pprias. **T**re ad hec oia valēt vñū albū decoctois apsinthij marburidie cicoreze cuscute et silium: et vrina leporis cum spica nardi ē ppria ē enim vrina leporis et hūana valde mirabilis in dispositioib⁹ frigidis epatis et splenis. **S**z p qñ intentione que ē eradicationē mae hydropis tā antecedentis qz pūnte diuerfa sunt iustia et auxilia sūm diuerfas prias hydropis. **I**n asclite qdē. vj. mōis eius māz eradicamus p rō p solnē vētris 2º p vrinā 3º p sudorē 4º eūando p venas vmbilicales p resofonē isensibilem sexto p veficationē cauteria et sectionē. **P**rim⁹ modus. s. eūatio p ventris fofonē pplet cū aqua distillatois corticis mediāt sambuci. **I**tem cū solutius supius positis et minoratiōe que fuit in tentio 2º. et si opus est augeat ipsarū dosis aut frequētius iterentur. **E**t fortius illis est succus cucumeris asfinini. **E**xtrahat ergo succus ex fructu cucumeris asfinini absqz violētia post qz est maturus qd cognoscit ex cititate sibi adueniente in fine estatis et pmittat deputari p residētia: dein qd deputatū ē pmittat excitari infundendo in eo p vnaqz vicia. 3. i. speciez alcfanginay i petia subtili q cū exhibent exprimant et virtus eaz ingrediat in succus. **E**t secū p vnaqz vicia dū ē exiccatus aut qñ misceat. 3. i. dragagati aut bdely. **E**t reuict q exhibeat p sex mēses. **E**t dox ei⁹ est a. 3. s. vsqz ad vñū reformatā vna aut duab⁹ pilulis: et potētē educit aquā. **S**uccus in hireos ē magis domesticus quo cōfietor aut cū aq mellis vt supra aut in his q facile solunt reformato pilulas de reubarbaro aut de raius qd excozisteria qz i q b⁹ ponūt hmoi aquā educētia sic in quib⁹ ponit succus hireos et siffia pferunt ad hoc et p de his in clisteribus pōt maior qzitas qz in exhibitio p os. **S**cōdō minorat mā asclitis p vrinā cū apoqzimate de radicibus. **R**asi in capto de dolore epatis aut cū diacurcuma aut dialacca cuius dos ē a. 3. l. vsqz ad tres cū aq apij aut sparagor et paucō vim subtilis: et si viderent nimis calida se cū misceantur tātū de diarodon abatis: aut aliqd triafandoloz et pūnentur pluribus diebus et for⁹ est. **I**ustini aut lirotripon cuius par pī cū his pmiscerit et fm Gal. 3º p nū medicamē de cataridib⁹ correctis p aduotionē: aut p gūmi cerasoq admitionēz valet educendo multitudinē humiditatis sed non datur nisi grana. s. et possēt cum suprascriptis misceri. **E**vacuantia vero per sudorem sunt balnea ignea scripta furn⁹ balnea aerea scripta stufe valet educēdo multitudinē hūiditatis alia tēntia pī nū vñū

[illegible]

Cura huius est p^{ri}ma curatio male p^{ri}mo nis capitis. Un^{de} intentio^{ne}
 que ibid^{em} posite s^{un}t huic capitulo accom^{mod}ent^{ur}. Uer^{um} medicine
 splenis debet^{ur} est fortior^{is} 7 magis penetrat^{ur} q^uo^{ia} m^{en}stru^{um} miⁿⁱ
 nus nobil^{is} 7 magis in p^{ri}mo positu^m. Et h^{uius} est grossior 7 ma^{gis}
 resist^{it}, Acquir^{it}ur at^{que} eis fortitudo p^{er} int^{er}io^{re}m 7 multitudi^{ne}m
 forme penetratio aut^{em} p^{er} adm^{is}sione^m acc^{id}it^{ur}: vtrac^{um}q^{ue} sec^{un}d^{um} p^{ri}mo^{rum}
 de aliqua viscosa 7 cu^m hoc p^{ro}p^{ri}a sicut armoniacu^m v^{el} vitru^m noⁿ et
 alet. Et hec vera sunt tam de his q^uo^{rum} applicat^{ur} ext^{er}ius q^uo^{rum} de his
 que sum^{un}tur int^{er}ius. Sumpta eni^m int^{er}ius ta^m alterant^{ur} q^uo^{rum} est u^{el}
 c^{on}stantia magis distant a splene q^uo^{rum} ab epate: Nam oportet eas
 penetrare p^{er} ep^{ate}m ad splen^{em} quare o^{mn}es eas est fortiores 7 penetra
 biliores: h^{uius} est magis resist^{it} digestioni 7 cu^mo^{rum} in splene
 t^{em}p^{or}e v^{el} debemus medicis sibi p^{ro}p^{ri}o. Lappares ei^{us} 7 scolop^{ed}ria
 multu^m sibi s^{un}t approp^{ri}ate. Un^{de} iⁿ t^{er}ap^{eu}tice cap^{it}ulo penult^{imo} q^uo^{rum}
 le est f^{er}ma cu^m ap^{er}it^{ur}u^m epati tali spleni caparis co^{nt}er^{it}ur: et q^uo^{rum}
 epati eupatori^{um}: t^{em}p^{or}e spleni scolopendria et frigiditas aut^{em} et s^{em}e^m
 endit^{ur} 7 portu^m l^{et}et. Et si phlebotomia fuerit necessaria phlebo
 tometur ad cu^mo^{rum} aut^{em} multitudi^{ne}m de basilica sinist^{ra} in brachio.
 Sed materia existente pauca 7 virtute debili 7 vbi opus sit ma^{gis}
 diuertere phlebotomie saluatiella et co^{nt}er fiat phlebotomia
 lata in multitu^{di}ne t^{em}p^{or}e superflua aliq^uo^{rum} phlebotomia^m saphene 7
 quando in ca^{ss}u esset retentio menstruo^{rum} 7 hemo^{rum} oxydaru^m: phle
 botomantur et aliquando quide^m timore p^{er}uersionis m^{en}ae ad ca^{ss}
 pu^m 7 existente magna plectoria s^{ed} de medicinis tam alteratib^{us}
 q^uo^{rum} cu^mantibus vberius inferius agitur.

Sp̄leni accidūt cēs species egritudinū simplicium ⁊
cōpositā. f. mala p̄plexio simplex ⁊ cōposita sine mā
⁊ cum mā. mala p̄plexio sic ep̄pilatio seluio cōtinū
humores non apostemosi tensio ⁊ ventositate ⁊ dolor
⁊ signa ⁊ pronostica sient manifeste ex caplo sequenti s̄
p̄mo q̄ qñ splen significat extenuat corpus quia de
virtus ep̄tis digestiua propter sup̄flam in frigidatio
re minozatur sanguinis generatio. / Simplus splen p̄
gnūdinem suā attrahit p̄m de sanguine ep̄tis quare
implus debilitatur. / Contra autem splenis extenuatio si
do bonitatē ep̄tis significat bonitatem hūorum sicut
magnitudo eius significat humoꝝ malitiā. / Secundo
q̄ egritudines splenis dicunt ad febres cōmitas s̄
ex eis generantur generātur nō q̄ ex tertiana nō pura se

De dolore splenis. *Abare. Tumor. & Durities*

Cū dolore splenis. Quia Rasis indulgēs breuitati facit solus vnus capitulum intitulatū de dolore splenis conabor oēs eius egritudines in hoc capitulo pstringere. Dolor splenis qui est tristis sensatio eiusdē inextēsi ei per pāniculum nō per carnē spongiosā eius est quicuplex pūgitūus perforatiuus extēsiuus grauius 7 pulsatiuus: inextēsius ei dolor pulsatiuus magis q̄ in epate ppter multitudinē 7 magnitudinē arteriarū que sunt in ipso 7 nō in epate. Causa immediata cuiuscūq; doloris est mala p^o aut solutio continui. Aut utraq; simul sicut in apostemate eius. Tumor at nō apostemolus ei siue sit humoralis siue vētosus non est causa doloris immediata: sed solū mediāte mala cōplexione aut solutione cōtinui sequēte extēsiōne sūtr eius oppilatio. Mala autē cōplexio extēsi causa doloris eius pōt esse calida frigida 7 sicca sine materia. Sed cū materia potest esse cuiuscūq; generis: sed sū plurius cum materia est melācholica aut sanguinea raro cholericā aut phlatica. huius autē male cōplexionis cause quādoq; sunt pūmitiue: sicut aliquē aut plures ex sex reb⁹ nō naturalib⁹ aut ex transeis. Quāq; corporee sequitur enis dominiū humoꝝ qui sūt in ipso aut eius oppilationē. Et q̄nq; sit aut fouetur per cōitatē aut a toto sicut in febril⁹ hydropē lepra 7 similib⁹ aut a mēbris particularibus sicut epate matrice 7 alijs. Apata splenis q̄ sunt causa doloris eius de ipsis erit sermo. 7 etiā de duritiē 7 tumore splenis que sunt infra apostema. Apostema splenis quantū ad quid nominis 7 quid rei est satis ex dictis manifestū. 7 differt a tumore 7 duritiē nō apostemosa per solutionē cōtinui que est in apostemate 7 nō in duritiē 7 tumor nō apostemosa. Mā in his materia cōtinetur in porositatib⁹ splenis nō faciēs eorum solutionē: sed in apostemate in pluribus porositatibus solutis propter grossitiē: aut maiore multitudinē materie extēdentis: 7 hoc est deterius sit vna cōcauitas in qua materia cōtinet. Apostemata splenis dupliciter distinguūt. s. spēs materiā. Et sic vt plurius sunt melica dura raro sunt mollia phlatica 7 cholericā. Sanguinea vero sunt aliqñ incipiēdo: sed plurimū ad duritiē pmutāt qm sanguis ad splenē veniens est spissus. 7 distinguūt penes figurā. Māz figure eorū sunt quattuor. s. rotūda aut rotunditate tendens. s. cōa lata: 3ª longa grossa: 4ª longa subtilis. Et prima sequitur maiore multitudinē materie q̄ 2^a 7 3ª maiore multitudines 7 grossitiē q̄ 4^a. 7 sunt due postreme sū figuraz 7 situs splenis. Et spleneticus dicitur qui habet duritiē in splene suo aut apostemolū 7 aut infra apostema ex quo isertur nō ex si mili causa aliqñ dñominari spleneticū 7 epaticū: nam epaticus dicitur qui hēt egritudinē occultā in epate suo modo superius exposito: sed spleneticus dicitur qui habet duritiē in splene suo. Cause apostematū 7 duritiē splenis quedā sunt pūmitiue sic in debitu regimē sex rerūz vtpūta aer grossus 7 turbidus. Jtē vnum grossū 7 reliqua cibaria multiplicātia meliaz 7 sanguines melicum. Ex quibus causis sit vt ferrarie multū sunt spleneticī. Quedam sunt corporee aut p essentiaz sicut debilitas expulsive splenis aut fortitudo attractiue eius. Jtē oppilatō vene per quā defertur melia ad os stomachi debilitas quoq; digestiue ei nō debite subtilitatis 7 digerēis nutrimentū propriū pōt ēē in causa. Per cōitatem vero aut a toto sicut in febril⁹ diuersis 7 inordinatē vagātib⁹ que multotiens in quarta nāz mutant. Jtem per cōitatem a mēbris particularib⁹ sicut ab epate propter caliditatem aut frigiditātē superflūā cum siccitate multiplicante meliā. Jtem per cōitatē a matrice in retēione menstruorūz. Tumores splenis terminātur quintupliciter. Nam aut resoluūt in sensibilib⁹. Aut euacuātur sensibiliter per vomitū vrinā aut secesum aut in durāz sic perpetuo remanētia. Aut permutantur ad epatē aut ad alia mēbra nobilia aut ignobilia sicut ad cutis: 7 sūt apata difficilis supparatōis. 7 forte sit aliqñ icteritia nigra. Aut mutantur 7 postea erūpūt. Signa cōia oī apostemati splenis sūt graedo magnitudo aut dolor extēsiū cōicās vsq; ad diafragma in latere sinistro. 7 quādoq; cū magnificatur apostema ascēdit dolor vsq; ad surcūā 7 humerū sinistrūz propter cōitatem furcūle cū diafragmate 7 humero sinistro. Secundo q̄nq; facit anhelitū duplū sū formā anhelitus sletus infantis qm aposte-

ma impedit diafragma ne vadat in motu anhelitus quare stat subito ppter lesionē dñde reddit. 7 dū nō est apostema magnū nō cōprimūt diafragma. nam cōicatio splenis ad diafragma minor: est cōicatioe stōi ad diafragma vt p3 ex anathomia: sed stomachus nō cōprimūt diafragma nisi dū est multū plenus cōbo aut alter multū extēsus ergo similiter splen nō cōprimūt diafragma nisi dū est multū tumidus. Ideo sensus aliqñ cōprehēdit inflationē splenis. Et tamē anhelit⁹ nō cōprimūt. Tercio q̄nq; accidit ex apostemate splenis qm est in inferiori parte eius vt subtilietur sanguis quoniā splen mūdificat sanguinē a fece sua. melācholia que ē fer sanguinis 7 rubeat pedes 7 gēua patētis: que rubedo nō ita accideret si apostema esset in superiori parte splenis: eo q̄ cōprimeret viā per quā defertur melācholia ad os stōi. Unde sanguis nō posset ita spūari a fece sua. 7 accidit extremitati nasi 7 auris spleneticū vt respēdeat ppter causas sup̄ scriptas. Signa autē distinctiua inter apostema splenis 7 tēsiōne a vētositate sunt quattuor. Prīmū quia in inflatione nō est grauitas. Secūdū q̄ in cessus 7 exercitiū facit splenē apostematū dolere: sed dolorē sedat in inflationē vētositate resoluēdo. Tertiū quia in inflatione adest rugitus qui nō est in apostemate: et eructatio per quā aleuiat. Quartū q̄ in inflatione nō ē febris que est in apostemate. Sed tumor non apostemolus differt ab apostemoso per carētiā febris cōtinuē. 7 q̄ oīa ei⁹ accidētia sūt leuiora. Signa at specierū apostematū splenis distinctiua sūt hūmorum varietatē sunt hec. nā apata calida preter accidētia dicta cōia oī apostemati cōicāt in quattuor. s. in inflationē sensata in splene sit 7 febre 7 vrine tictura. Vtū in eo quod est colicum in flāmatio est vehemēti⁹ sitis fortior 7 graedo minor. Et dolor est magis pūgitūus q̄ extēsiuus 7 color cū rubedine tēdit in citrinitatē: sed in sanguineo ecōtra. Sed in apatib⁹ duris maligna sit anima ex cogitatione tediosa cōmouet tristitia 7 varietas. s. mētis nō tamē sit hic varietas 7 cōmistiō sensus nisi mā nō melācholica plurimū dominātē quia materia nō mouet ad caput sed sit cōmistiō sensus p cōitatē splenis ad diafragma 7 diafragmatis ad cerebrū: 7 q̄nq; dñgrat lingua in duritiē splenis: 7 sentitur durities abq; rugitū cū p̄mitiū nisi aggreget eius inflatio: 7 nō est cū ea febris cōtinua: imo q̄nq; est interpolata. 7 pprie quartana. Vtū in apate 7 pprie magno est febris cōtinua forte hīs excrecentias de quarto in quartū. Et q̄nq; cum his duritibus multiplicāz vlcera crurium 7 corodūtur dentes. 7 gingiue ppter grossitudinem sanguinis q̄ descendit ad crura ipsa vlcerans 7 corruptionē vaporis q̄ ascendit in omnes partes gingiuarum 7 dētiū. Et q̄nq; sit in vlceribus crurium crisis ipsius: pluribus nāq; eorū q̄ splenē habent cū accidat exercitiū laboriosa attrahitur mā ad crura 7 euadūt 7 sū plurimū bothor q̄daz dicta ab Aui. authan antecēdūt illa. Urina aut spleneticū est sicut sani sū plm: sed cū exercet seipm subtiliatur melia 7 p̄misceatur cum vrina: 7 sit nigra q̄ nigredo nō est merito renū. nam si eēt cā renū eēt multotiens non pcedente exercitiū cum oporteat vrinam trāsire p renes: 7 plurima phlōmia apostemat splenem euādo subtile: grosso remanente ppterea bonū ē vt in regimēne spleneticū fiat phlōmia lata: 7 autūnus est inimicus spleneticis. Signa vero duritiē splenis sequentis apā calidūz sumūtur ex accētib⁹ apatis calidi que pcesserūt: 7 ex accētib⁹ duritiē q̄ sequa ē. Signa aut apatum phlaticorū sūt lenitas tact⁹ albedo coloris tendens in nigredinem cum reliq; signis apostematū eius. Signa vero spēm apostematū splenis dū stinctorū sū figuram sumuntur ex ipsa figura.

Pronostica. Prīmū si spleneticus inuenit dolorē intrinsecum in ipso splene est maior spes salutis significatur enim meliam non esse valde grossam ita vt priuet membrum sensu faciēdo sefros purum.

Secūdū si acciderit fluxus ventris cū sanguine aliqñ bonū: forte enī erit cris ei⁹. Quod si pseuerauerit aduenit ei lubricitas hydropica 7 moriet. Tertiū q̄ hēt catarrū nō hēt splenē. nāz catarrus significat dominiū humiditatis cū quo nō multiplicatur melia. Quartū sup̄tū ex libro hypo. hīs dolorē in splene suo cū fluat p vētrē sanguis rube⁹ significās magnā cōpassionē epatis splenis: 7 apparet in eo vlcera alba nō dolorosa eo q̄ nō p̄ici-

pāt acuitate moris in die 2° significat eni magna sibilas epatis
7 totius ppter euacuationē boni sanguinis 7 remanentia mala
ruz materici frigidari ex gbus corpus nō ē aptū nutrirī qua
rum pars aliqua sint homanice expellitur ad crura vlcera¹. Si
vero nō moris cadit appetit² ppter multā calidi naturalis diuī
nutionē. Quibus qūq; terminant apostemata splenis fluxus
sanguinis nariū: 7 ppter ex latere sinistro 7 apostematib³ apud
aures difficit supurationis 7 apertionis ppter grossitiē materie

Secūdo laudabilior vrina coruz est grossa sanguinea. 7 vrina
in qua est fer viscosa significat sanitatē splenis 7 destructionē
eius. 7 cum in vrina febricitantis hūis splenē apparuerit sicut
suspensio sanguinis. i. hypostasias sanguinea a sanguine melan
cholico destruitur splen eius. i. egritudo eius. Septimum apo
stema epatis permutari ad apostema splenis est valde bonuz 7
econtra valde malum. Octauuz 7 multonēs cōfortatur splen
subito per seipsum aut ppter istud quod cōfortat ipsuz: 7 pte
ualet super totū istud quod est in ipso de materia mala: 7 solutō
ne educit eaz feculētās sicut fer oliuarū 7 significatur qd ē ex sple
ne 7 non ex epate quia splen habet eius egitudine nō autē epa.
Item detumescit splenis post hāc euacuationē. Nonuz rebe
mentia appetitus sequens splenē est valde melior qz cū destru
ctio sequens multitudine melie aut malitiā.

Cura apostematū splenis exigit triplex regimē. Primū
debet cause antecediti cōplendum cūone 7 diuersio
ne. Secūdo cause pūcte complēdum repulsionē in pncipio in
augmento repulsionē mitta resoluō: in statu 7 declinatione so
la resoluō: 7 hoc si tendat in viam resoluōis. Si vō in viāz ma
turiōis adiuvet. Prima intētio. i. cūo cōpletur fm plurimū
in pncipio cū pblōmia que materia erūte multa. ppter dominā
te sanguine cōiter faciendā ē ex basilica dextra: 7 hauriant fer. 3.
sanguinis aut circa postea si expedierit fiat ex saluarella sinistra.
8 qua dicit Alii. debere dimitti p se pstringit ante casu
sum virtutis. Si tamen in cā eēt retento menstruo aut san. he
morroydalis pfluere permittat pblōnia saphenarum: de
de pblōmetur basilica sinistra aut saluarella sinistra. Cōiter tū
sufficiat pblōmia basilice aut saluarelle sinistre. Rasis tū preegit
pblōmiam saluarelle sinistre: 7 fiat foramē latum. Et si vter nō
est lenis pmittat ante pblōmiam lenitiō vtrius saltē cum disteri.
Postea cūentur alii humores fm erigētiā cōiter pmutando
digōnez que materia erūte calida pficiatur cū hoc. R. sirupi ace
tosi simplicis. 3. j. iulep ro. 3. s. aque decoctionis isfrascripte. 3. liij.
miscē. R. se. portulace se. endiuie ana. 3. s. 7 tamarisci 7 scolopē
drie ana. 3. j. bulliāt in vna. H. aque ad cōsumptionē medietatis
7 coletur. Sz Rasis dat trochiscos de agnocasto cū sirupo aceto.
so 7 sunt pstantes. Sirupus Berargi de solo. R. coriūm radū
cum capparis mediani coriciā tamarisci genestre ana. 3. j. endi
uie scariole portulace scolopēdrie capilloz ve. recētuz ana. 3. s.
j. quatuor: seminz cōiūm frigidopmundatoz se. portulace se.
apū se. brusci se. sparagi ana. 3. j. ligrite rale vuarū passarū enu
cleatarū ana. 3. j. mellis electi quartā vnaz: zuccari quartas tres
temperent cū aceto p noctem 7 fiat sirupus clarificatus vsq; ad
quartas qnq; sz hoc magis valet in mā mista. Solutiūz sit
hmōi. R. tamarisci folioz sloz boraginte sloz buglose an. 3. s.
passularū mundatarū ab arillis. 3. vj. anisoz. 3. j. polypodij epi
thymi ana. 3. s. bulliāt in sufficiēt qzitate aque ad psumptionē
medietatis 7 colet q decoctio colata triū vnciarū miscēat cū. 3. j.
scene 7 calida exhibeat. in potu debita seruata custodia vel cum
hac distēperet diascene. 3. liij. hamec. 3. j. 7 calida exhibeat. 3. j.
possum fieri pillule ex aloē. 3. s. scene. 3. ij. 33. g. ij. q reformetur
cū electuario hamec. 7 sunt satis faciles. Si vō apā pēdeat a mā
frigida absq; febre def hoc digestiū. R. sirupi d epithymo oxy
mellis cōposū ana. 3. j. aque scolopēdrie. 3. ij. miscē. Aliud ex i
uētiōne pttia quo cōiter vtor: est hmōi. R. corticū radicz cap
paris scolopēdrie tamarisci seic agnicasti ana. 3. s. passulaz. 3. j.
epithymi. 3. vj. bulliāt in trib⁴. H. aque ad psumptionem medie
tatis sz epithymū ponat ad bulliendū in fine: q decoctio colata
cū bona expōsione miscēat cū sirupo de epithymo 7 oxy mellis
simplicis ana. 3. ij. 7 clarificet. Materia et erūte digesta 7 p par
te minorata meli⁵ est oxymel cōpositū. 7 Gerardus de solo ponit

digestiū longe cōpositionis huic pposito deferniēs. Ego tū ex
stimo vna cū pncipe qnto cā. parū medicinarū ēē melius plu
rimo eā licet oppositū senserit Auēzoar 7 Auē. Solutiū sit dia
scene de quo def. 3. j. distēperata cū aliqua ex decoctionib⁶ supra
scriptis. Ex pillulis pueniūt inde pillule de lapide lazuli pillule de
lapide armeno: ex hieris puenit hiera rufini hiera diacalogni
dos 7 siles. Et si peccet pblā puenit electuariū indum. Et si hu
mores sint misti solutiua sint mista aut def solutiūz illos simul
euacuās: 7 in humoib⁷ adustis valet pfectio hamec. 3. j. pillule
de fumo terre: 7 meli⁸ ē iterare solutiūz qz dare solutiūz multum
vna vice cūans. Diuersi tū iuxta tertiā intētiōē complet cū cli
steribus facit ex decoctionib⁹ eoz q respiciūt splenē. Et puoca
tio hemorroydarū ē pueniēs diuersiū. 3. j. pueniunt alie diuer
siones cōes de gbus sepe dcm ē. 7 he dñe intētiōes in toto p
cessu morbi sunt crequende vt semp mā minor ē: est. n. difficilis
eductionis. Sz pma intētiō sedi regiminis. i. repulsio maxime
puenit in apatibus splenis qz epatis. Primo qz via p quā reci
pit splen ē latior. i. ramus vene porte. Secdo qz splen ē mēb:um
ignobilius qz epa. Terto qz in eo nō sunt tot meatus angustis
de quoz oppilatiōe timeamus quot sunt in epate. Et hec marie
puenit in pncipio admistranda tū interius qz exteri: sicut i epa
te dcm fuit. Et sunt diuersificanda fm mām apati tū duro nō cō
ueniūt hmōi stiptica. Unde in mā calida puenit iulep rosaceum
aut sirupus acetosus simplex cū aqua decoctionis seminis en
diuie 7 portulace 7 capilloz velsed in mā frigida mel rosaceū cū
oxymelle simplici: 7 aqua capilloz ve. 7 hec simul digerūt 7 reper
cutiunt. Exterius aut applicanda sunt oleū rosaceū cū tertia par
te acetī in calida: sz in frigida his pōt addi paruz olei mastici
postea in pcessu his admisceat olei de capparib¹⁰ tandē deueniē
dum ē ad hāc vnctionē qua cōiter vtor. R. olei de capparib¹¹. 3.
vj. medulle vituli pinguedinis anaris amoniaci in aceto dissolū
ana. 3. ij. acetī modicū cere. q. sufficit 7 ē mibi expta. et nō q ace
tū ē pueniēs fereā in omni mā 7 in toto cure pcessu saltē cū alijs
misti: imo Rasis in pnti capto applicat ipm solum in mā cali
da iuuat eni in pncipio ad repulsionem in omni mā: in augmē
to ad repulsionē 7 resoluōem 7 ad faciēdū virtutes aliarū me
dicinarū penetrare sz deiceps iuuat ad resoluōem mollificatio
nem 7 ad faciēdū virtutes aliarū medicinarū penetrare: acetum
enim mollificat apata dura: 7 ppter vapor ei¹². Silr sumptū inte
rius puenit vt plm scidēs humores grossos 7 faciens virtutes
aliarū medicinarū penetrare: idigemus. n. ppter grossitiē 7 visco
sitatē humoris in toto cure pcessu icisione 7 abstersione. Ex mi
rabilibus aut ad resoluōem hmōi apatum est emplastrū de fer
mēto Abesue mibi exptum cui¹³ ē hec descriptio. R. ammoniaci
bdeliū sicūi siccarū ana. 3. s. fermētū in aceto salito dissolūti. 3. ij.
bdeliū 7 amoniacum in aceto dissoluant: 7 misceant simul cū fi
cibus 7 addat folioz rute tamarisci salis niri ana. 3. j. 7 misce
bū i cor: porado 7 applicet: 7 ppter post aliquid mollificationē
7 ad eradicationē mae cū cetera nō cōtulerint vnde vñ aut plu
ra canteria actualia aut potētia penetrātia cutē: q p tres aut q
tuor mēses conseruent apata. Si vō apā tendat in maturatiōē
adiuvet cum diaglone 7 silibus: sz antēde maturatiā ēē diuersifi
canda fm diuersitatē materierū. In maturatiōe. n. calidico cōuenit
maluaniscus farina se. lini fenugreci ficis pingues oleū sifami
num 7 sitia parū calida: sz in frigidis magis calida vñ his addā
tur radices hircos cocte 7 pparate: 7 mā erūte mēlica pondū
multū mollificantia nō tū multū calida sicut medulle mucilagi
nes maluanisc fenugreci se. lini 7 sitium. deide studēdum ē eru
ptioni cū morib¹⁴ 7 addēdo suprascriptis emplis cepe narcisci co
ctum qd optime iuuat ad erumpēdū 7 post eruptionē intēdēdū
ē mūdificationi vlcis: 7 tādē pfoliationi sicut dcm fuit in apā
tibus rēnū. 7 si eruptio fletat ad ventrē 7 sanies colligeret in igui
ne sinistro sicut aliqñ vidi studēdū ē in ei¹⁵ resoluōe. Que si reso
lutioni nō obediat exhibatur locum pforado. Accētia vō iuxta p
mā itentionē tertiū regis cōsulant fm qz epz pncipue dolo: a
cūo sedatione iterdū p magnitudine sua coacte opz icipere cū vn
ctionib¹⁶ fomētis facculis emplis resicis 7 silib¹⁷ semp vtendo p
prio. Et si anodina sufficiūt bñ est. si vō nō trāseundum est ad

1ª vna cū pncipe qnto cā. parū medicinarū ēē melius plurimo eā licet oppositū senserit Auēzoar 7 Auē. Solutiū sit dia scene de quo def. 3. j. distēperata cū aliqua ex decoctionib⁶ supra scriptis. Ex pillulis pueniūt inde pillule de lapide lazuli pillule de lapide armeno: ex hieris puenit hiera rufini hiera diacalogni dos 7 siles. Et si peccet pblā puenit electuariū indum. Et si humores sint misti solutiua sint mista aut def solutiūz illos simul euacuās: 7 in humoib⁷ adustis valet pfectio hamec. 3. j. pillule de fumo terre: 7 meli⁸ ē iterare solutiūz qz dare solutiūz multum vna vice cūans. Diuersi tū iuxta tertiā intētiōē complet cū cli steribus facit ex decoctionib⁹ eoz q respiciūt splenē. Et puocatio hemorroydarū ē pueniēs diuersiū. 3. j. pueniunt alie diuersiones cōes de gbus sepe dcm ē. 7 he dñe intētiōes in toto pcessu morbi sunt crequende vt semp mā minor ē: est. n. difficilis eductionis. Sz pma intētiō sedi regiminis. i. repulsio maxime puenit in apatibus splenis qz epatis. Primo qz via p quā recipit splen ē latior. i. ramus vene porte. Secdo qz splen ē mēb:um ignobilius qz epa. Terto qz in eo nō sunt tot meatus angustis de quoz oppilatiōe timeamus quot sunt in epate. Et hec marie puenit in pncipio admistranda tū interius qz exteri: sicut i epa te dcm fuit. Et sunt diuersificanda fm mām apati tū duro nō cōueniūt hmōi stiptica. Unde in mā calida puenit iulep rosaceum aut sirupus acetosus simplex cū aqua decoctionis seminis endiuie 7 portulace 7 capilloz velsed in mā frigida mel rosaceū cū oxymelle simplici: 7 aqua capilloz ve. 7 hec simul digerūt 7 repercutiunt. Exterius aut applicanda sunt oleū rosaceū cū tertia parte acetī in calida: sz in frigida his pōt addi paruz olei mastici postea in pcessu his admisceat olei de capparib¹⁰ tandē deueniēdum ē ad hāc vnctionē qua cōiter vtor. R. olei de capparib¹¹. 3. vj. medulle vituli pinguedinis anaris amoniaci in aceto dissolū ana. 3. ij. acetī modicū cere. q. sufficit 7 ē mibi expta. et nō q acetū ē pueniēs fereā in omni mā 7 in toto cure pcessu saltē cū alijs misti: imo Rasis in pnti capto applicat ipm solum in mā calida iuuat eni in pncipio ad repulsionem in omni mā: in augmēto ad repulsionē 7 resoluōem 7 ad faciēdū virtutes aliarū medicinarū penetrare sz deiceps iuuat ad resoluōem mollificationem 7 ad faciēdū virtutes aliarū medicinarū penetrare: acetum enim mollificat apata dura: 7 ppter vapor ei¹². Silr sumptū interius puenit vt plm scidēs humores grossos 7 faciens virtutes aliarū medicinarū penetrare: idigemus. n. ppter grossitiē 7 viscositatē humoris in toto cure pcessu icisione 7 abstersione. Ex mirabilibus aut ad resoluōem hmōi apatum est emplastrū de fermēto Abesue mibi exptum cui¹³ ē hec descriptio. R. ammoniaci bdeliū sicūi siccarū ana. 3. s. fermētū in aceto salito dissolūti. 3. ij. bdeliū 7 amoniacum in aceto dissoluant: 7 misceant simul cū ficibus 7 addat folioz rute tamarisci salis niri ana. 3. j. 7 misce bū i cor: porado 7 applicet: 7 ppter post aliquid mollificationē 7 ad eradicationē mae cū cetera nō cōtulerint vnde vñ aut plura canteria actualia aut potētia penetrātia cutē: q p tres aut qtuor mēses conseruent apata. Si vō apā tendat in maturatiōē adiuvet cum diaglone 7 silibus: sz antēde maturatiā ēē diuersificanda fm diuersitatē materierū. In maturatiōe. n. calidico cōuenit maluaniscus farina se. lini fenugreci ficis pingues oleū sifaminum 7 sitia parū calida: sz in frigidis magis calida vñ his addātur radices hircos cocte 7 pparate: 7 mā erūte mēlica pondū multū mollificantia nō tū multū calida sicut medulle mucilaginez maluanisc fenugreci se. lini 7 sitium. deide studēdum ē eruptioni cū morib¹⁴ 7 addēdo suprascriptis emplis cepe narcisci coctum qd optime iuuat ad erumpēdū 7 post eruptionē intēdēdū ē mūdificationi vlcis: 7 tādē pfoliationi sicut dcm fuit in apatibus rēnū. 7 si eruptio fletat ad ventrē 7 sanies colligeret in iguine sinistro sicut aliqñ vidi studēdū ē in ei¹⁵ resoluōe. Que si resolutioni nō obediat exhibatur locum pforado. Accētia vō iuxta p mām itentionē tertiū regis cōsulant fm qz epz pncipue dolo: a cūo sedatione iterdū p magnitudine sua coacte opz icipere cū vnctionib¹⁶ fomētis facculis emplis resicis 7 silib¹⁷ semp vtendo p prio. Et si anodina sufficiūt bñ est. si vō nō trāseundum est ad

stufefaciētia tā sumpta q̄z applicia. Regimē autē sex rerū non
nāliū tēdat in triūm dyſcrasie ⁊ humoris faciētiō ap̄a. Sz vt
plm̄ dicta dz ē ē ienuis in p̄ncipio ad phibēdū augmētū apatis
sz cū ap̄a ⁊ h̄mōi dispōnēs melicē plongan̄ regimē dz ē ip̄in
guatiū nō oppilās neq̄ igrōflans sanguinē vt minorē meliā
Unde vinū sūt subtilē albū vni? anni tū pauciferū aut multē ven
nositatē fm̄ exigētū: ⁊ panis bñ p̄ditionat? nō azimus aut opi
rus. Albulus pot? aque cōter vitādus ē ⁊ sit aq̄ bñ p̄ditionata
sicut aqua pluuialis distilata p̄ arenam. Sitr̄ eligant carnes pin
gues boni chimi ⁊ elix. Quā pueniūt mollia nō idurata. Et p
salata vīaf capparis aut enidia aut cicorea cocta lupulis sp̄ara
gis ⁊ sitibus ⁊ cōdiant cū aceto passule pueniūt vitet caseus et
oē lac p̄ter lac camelariū q̄ apud Aul. id est apitiōis siue ppter
pascua siue a p̄prietate. Unde 2° can? p̄fert plurib? egritudinibus
p̄scia ⁊ splenis. ⁊ reliquis regimē ordinē ⁊ p̄trariū hūōris ⁊ dy
ſcrasie. Et nota q̄ sūt q̄dā cōserētia a p̄prietate quib? frequētē
vitēdus est tā in regimēne cibali q̄z medicinali sic splen asini aut
pulli equi ambo exsiccat ⁊ puluerizat datū in quantitate. z. j. vel
plus cū vino siliū aromatico a p̄prietate valet mirabiliter. Itēz
respiñio piguis ⁊ scollat? ⁊ exsiccat in furno ⁊ vase vitreo ⁊ pul
uerizat? exhibi? quātitate triū. z. cū vino aut aceto est curatio ex
perta. Itē ponāt folia ⁊ virgulta tamarisci ad bulliēdū ⁊ musto
aut ad decoquēdū in ferculis suis ⁊ ita possent poni reliqua p
prietate respiciētia splenē sicut scōlpēdria capparis capilus ve
neris rubea acorus baccara ⁊c.

Oppilatio splenis.

Handoqz oppilat via per qua recipit melancholicem
cuius signi qz splen nō ē tumidus tumore ab humo-
re proueniēte: imo poti⁹ extenuat⁹. Qñqz oppilat via
per qua mittit melis ad os stōi cuius signi qz splen est tumid⁹
cum recipiat meliā ⁊ nō expellat neqz fames exēat sicut cōsue-
uit cuius oppilationis ca qñqz est rēstositas qñqz est apā qñqz
humores multi grossi aut viscosi absqz apostemate. Signa ven-
tose sūt extēsiō vehemēs cū lenitate. Sed apostemose sūt signa
apostematis de quib⁹ sup̄a. Sed oppilationes alie sūt cū graue
dole absqz signis apostematis. Curationes si ille edez que sint
fortes et curationib⁹ o pilationis epatis de qb⁹ in p̄prie caplō
Sed sint magis proprie contra humores melancholicos.

Inflatio splenis.

Strenſio ⁊ eminetia ſplenis a vtoſitate cui⁹ ſigna ⁊ tenſio ⁊ eminetia que cedit cõpumi⁹ ſed ſubito reuertitur ſicut in veſica plena vto: ⁊ nõ eſt grauitas ⁊ durities ſolida ſicut in apoſtemati⁹. ⁊ qñq; cũ pmit ſentit rugioſus. Cura inſtationis ſplenis pñſit cũ eiſde medicinis quib⁹ curaf durities ſine tumor: nõ apoſtemoſus ſplenis. Indiget eni aperiuiſ abſterſiuiſ ⁊ reſolutiuiſ cũ virtute ſtipica maiorĩ q̃ in duritie ſplenis qm̃ materia vtoſa eſt leuiſ de cuiuſ reſtrictione parũ timemus. Et cũ hoc ſtipiticuſ facit ad cõſortatione ſpleni⁹ cui cõſortat⁹ melius reſoluit vtoſitate minusq; eã recipit aut materia ei⁹. Abſedine autē magis cõueniētes ſūt ſicut agnuſ caſtuſ ciminũ ruta ſemē ei⁹ Amec⁹ ⁊ hiſ ſimilia cũ quib⁹ decoctiſ in aqua aut vino ſubtili aut in ytriſq; pōt ſplen fõmetari. Quib⁹ etiã aliquid aceti acuti addi pōt ⁊ ex eiſde pñt fieri vñ gũta cũ oleo de cappariſ de ruta de ſpica vino ſubtili ⁊ pauco aceti faciēdo bullire olea cũ vino ⁊ aceto ad cõſumptionem vini ⁊ aceti poſtea addēdo cera ⁊ pulueres nec hic molliſcāt⁹ opus eſt ſicut in duritie. ⁊ luuat mltũ expoſitione vtoſarũ ignitarũ ſuper ſplene hec tamē faciēda ſūt p:emiſſa eũone cũ hiſ que dicta ſunt. Et oꝝ vt ſamē toleret ⁊ partiat⁹ cibũ: ⁊ abſtineat ab aqua quāq; pōt: ⁊ bibat vinũ ſubtile antiquũ ⁊ nõ dormiat imediate poſt cibũ ſed tardē donec extēſio ſtõi ſedata eſt. Quod ſi extenſione doloroſa ſenſerit cõprimat ſuper ipſam ⁊ ingeniēſ ad egeſtionem ⁊ poſtea dormiat. ⁊ vtaſ troſicif⁹ de cappariſ troſicif⁹ de agnocato ⁊ fomenic⁹ ſplen ſtõi ieiunũ cum filiriſ inſuſiſ in aceto decoctionis corticũ radicũ cappariſ ſulſuriſ tamaricſi ſco lopēdrie ſemine agnicatſi nucis cipeſſi ⁊ rute ⁊ Raſiſ in textu ponit medicinaſ excellēteſ ad hāc intētiōē. Qua autē intereſt vñ mediciniſ minus calidiſ cũ adeſt febril⁹ ⁊ magiſ calidiſ in ei⁹ abſentia. Et ex hiſ tandē patet cura doloriſ ſpleniſ de quo intē

tulatum est capitulū Rasis. Nam dolor sequit malā cōplexiōnē aut solutā cōtinnuitatē aut humorē aut oppilationē aut inflatiōnē nam quorū omniū cura p̄cessit. Ergo cū cura doloris sit triplex vna per remotionē causę scđa per anodiā. 3^a per stupefactiā p̄ima iam manifesta est. Nam p̄detur ex cura egreditur quę sūt causa doloris quārū cura iaz absoluta est. Quod si forte dolor non daret inducias sui magnitudine vt cura regulari p̄cedere non possit: tēp̄t statī cura cū anodinīs sicut florib² camemille melliloti aneti seminis lini fenugreci alia paritariis quib² quedā p̄pria addant sicut scolopēdria tamariscus ⁊ similia faciēdo ex his vñctiones emplastra sacculos fōmēta ⁊ similia. Quibus si nō aleuat p̄cedat ad stupefactiā sūpta aut applicita mīsta tamē cum his quę appropiāntur spleni. Alimanfor.

s I cū dolore splenis fuerit calor ⁊ vrine rube
 do ⁊ febris eger ex his trociscis sumat troc
 sci de agnocasto. R. seminis agnicasti semi
 s tamarisci amboꝝ añ. 3. x. se. endiuie se. portulace
 nboꝝ añ. 3. v. ex his fiat trocisci de qb̄ def quotidie
 us cū sirupo acetoso de zuccaro cur̄ pōdus sit. 3. iij
 ger vō si replet⁹ fuerit ex saluatella q̄ ē in sinistra ma
 pleboromei. Splen quoq; ex frustro filtri aceto
 lido insuli embrocet; ⁊ obseruet a rebus dulcibus ⁊
 his grossis.

hoc capitulu[m] de dolore splenis diuidit[ur] in tres partes. In pri-
ma agit de dolore splenis a ca[usa] calida. In scda a ca[usa] frigida mal[is]
In 3^a agit d[e] ipso pedere a v[er]ositate scda ibi. Quod si cu[m] p[re]dicta
egritudine 3^a ibi. Si at[que] splen tensus fuerit. prima in duas. In pri-
ma po[ss]it signa doloris splenis a ca[usa] calida: In scda cura scda ibi.
Eger p[ri]mu[m] signu[m] est calor sensatus in splene 7 ex p[re]sencia mate-
rie calide co[n]tente in splene causantis mala co[m]plexione[m] diuersam
Secundu[m] est rubedo vrine ex p[ar]te matene calide mista cu[m] vrina.
Tertiu[m] est febris putrida a calefacto esse spiritu[m] p[ro]pter do-
lorem: aut materie caliditate: hec aut[em] febris no[n] ita est apta pede-
re a materia frigida. Eger hic ponit quattuor auxilia p[ro] cura
huius doloris a causa calida: primu[m] e[st] troisci de agnoscato quo-
rum est hec co[m]positio. R. seminis agnoscati feminis tamarisci ca-
lidoru[m] 7 sic. an. 3. r. seminis endiuie feminis portulace frigidoru[m]
7 hu. an. 3. v. Ex his puluerizatis fiant troisci cu[m] aceto aut siru-
po acetoso ex quibus quotidiu[m] vnus triu[m]. 3. detur cu[m] sirupo ace-
toso de zuccaro: 7 potest addi aqua endiuie infusionis tamarisci
vt sint potabiles: infrigidat eni[m] materia[m] subtiliant 7 confortat.
Secundu[m] auxilii est ph[ar]m[aci]a saluattelle sinistre ad minora[m]du[m]
materia[m] tam anteceditem q[uam] co[n]suetam: 7 fiat forame[n] latu[m] vt hu-
mor grossus possit exire ab hac tri[bus] e[st] ichoadeu[m] 7 sili ab alijs
e[st]uonib[us] si op[er] fuerit. Tertiu[m] e[st] embrocatio fusi fomeni regionis
splenis ex filtro infuso in aceto calido acuto infrigidat. n. incidit
7 resoluit. Quartu[m] e[st] regimē in cibo 7 potu phibēs a co[m]estio[n]e
reru bulciū ne hūo: cholericus multiplicet 7 a rebus grossis ne
multiplicetur sanguis grossus.

Quod si cū p̄dicta egritudine nō fuerit calor egro
troscisci & capparis dādi s̄t. q̄b. R. corticū radicis cap
parise. agnica. amboꝝ añ. 3. x. scolopendrie. 3. vij. ari
stol. lon. folioꝝ rute se. nasturtij acori nigelle oiuꝝ añ.
3. iij. āmoniaci. 3. iij. āmoniacū ī aceto dissoluat ex q̄ ce
tera p̄ficiant ⁊ iformenī ex his troscisci pōderātes. 3. ij
ex q̄b' vnus cū sirupo acetoso de melle ⁊ apozimate
de radicibus in potu sumantur. 70. Ar.

hic curas dolores a cā mālū fra dicit. qđ si cū pđicta egrotudine
nō fuerit calor cui' absentia significat mām eē frigidā simul cū
absentia febris ⁊ tincture vrine benfirocisi d' cappari' ⁊. R. cor
ticum radicū cappari' se. agnicasti ana. 3. r. scolopēdrie. 3. viij.
aristolo. longe foli' rute se. nasturtij acori nigelle ana. 3. iij. am
moniā. 3. iij. dissoluat amoniāquum in aceto ex quo cetera pul
a erigata pđiciant in for. trociscor' quor' qlibet pnderet. 3. iij. f.

is a new development of the old basis of the hypothesis of the trip

¶ Cū dolore vētris &c. Actū est in pcedētib' de egrit' & dinibus splenis: hic agēdū ē de passionib' intestinoꝝ de quib' ab A. agit in .xvi. fen. tertij. Et iux' p'suetudinē ē p'mittēda anathomia intestinoꝝ. Sūt. n. iēstina 8 scriptiue mēbra longa rotunda p'caua numero f'er plures h'ntia reuolutiones sup'ius cū orificio fundi stōi i'ferius ad anū terminantia in vētre i'ferioꝝ locata cum dorso mediāte mesenterio ligata ex duabus tunicis cū villis lōgitudinalib' & trāsfuersalib' venis ne uis 7 arterijs 7 pinguedine cōposita ad cōplēdū digonem p'ma cuiusq' sup'fluitates expellēdū finaliter ordinata. Sūt autē i'ntestina adeo longa vt oīa simul extēsa sint cōiter nonē cubitoꝝ rotunda q' hec figura ē capacissima 7 a nocumētis magis tuta p'caua ad p'tinendū chilum 7 sup'fluitates ei'. Sūt autē numero sex. plures h'ntia reuolutiones: nā si fuisset vnū i'ntestīnū solū 7 rectum oportuisset hōiem ēē in p'tinua cōmestione 7 fere p'tinua ascensione quoz p'mum impediūisset hōiem a negocijs in vita necessarijs fm autē fuisset indecor' 7 molestū. P'opterea deus sapiētissimus puidēs humane necessitatē ordinariū vt essent plurima multas h'ntia reuolutiones vt q'd digestū ē in stō nō cito descenderet: s' p' mēseraicas veniētes a vena porte ad i'ntestina paulatim ab epate fugat: vñ illud q'd effugit p'mā aciem mēseraicarū cum mēseraice nō attrahāt nisi illud q'd puenit ad cōtactū sup'ficie i. trinfecce i'ntestinoꝝ: attrahit p' mēseraicas veniētes ad alias. reuolutiones i'ntestinoꝝ: q'd vna vice ē occultū: fit postea manifestū orificioꝝ venarū donec totū pueniēs p' nutrimento attrahat reliquū tanq' sup'flūū 7 sex expellat p' mēseraicas enī veniētes ad stōm parum q'd attrahit. i. illud tñ q'd p'tangūt 7 satis remitte: 7 sunt magis deputate ad deferēdū sanguinē ad stōm ipm nutrītū q's ad deferēdū chilum ad epat vt sensit Gal. q'rto de vilitate particularū cui snie cōcōs ē 21u. decimafexta tertij. P'p'mū autē i'ntestīnū q'd vocat duodenū eo q' habeat lōgitudinē 7 digitoꝝ p'nnotoꝝ: incipit ab orificio fundi stōi q'd p'p'ilerō alter p'p'ortariū ē multū subtile h'ns p'cauitas minor q's fit cōcauitas meri cū p' illud debeat trāsire res. grosse nōdum digeste p' hoc res in stō iam p'digeste 7 eliquate. sc'do q' ad descēsus ei' q'd p'digestum ē ad i'ntestina p'currerit expulsiua stōi 7 attractiua i'ntestinoꝝ simul attrahētū chilū 7 fecem in qua voluptuant' sicut vesica in vrina 7 kistis in felle tercio de virtutib' n'alibus. S'z ad attrahendū cibū ad stōm solū concurrat attractiua stōi 7 meri 7 nulla expulsiua nisi quēda expulsiua meri q' est parti nālīs 7 paratim vglūtaria 7 ad finē hui' terminat' porus felleus deferens cholera ad i'ntestina. Huic autē p'tinuū ē f'z i'ntestīnū ieiunū sic dictū q' temp vacuū 7 inanitū reperit p'pter tria: p'mum q' id q'd ē cōueniēs ex chilo ad ipm perueniens facile ad epat attrahit p'pter multitudinē mēseraicarū ad b' i'ntestīnū descēdētū magis q'd ad aliquod aliud respectu sue q'stationis: 7 post ip's p'ies in duodenū

Dear Sir, many thanks for machine. I am going to try it.

Primum quare nocumētus factū in hoc intestino sicut cū hūo
res descendūt per ipsū aut clisteria ascendūt per ipsū ducit ad
syncopis hoc enī est per cōitates oris stōi cuius nocumētus fa-
cile cordi cōcatur. Secūduz quare dolor colicus multum affi-
mitur dolori renū cuius cā est qz hoc intestinū iuxta renes 7 p-
prie sinistrū situatur inter quos dolores docet Aul. distinguere
per cibū asūptūz nam si dolor augetur ex sumptione cibi tūc do-
lor est colicus stomachus enīz cibo plenus cōprimūt intestinūz
colon. Si autē sit dolor renalis sedatur propter humiditatē va-
porosaz cibi doloris sedatiūz. Habemus etiā iuamētā in actu
practico duo primūz qz remedia que exterius applicant magis
deberent declinare ad sinistrū qz ad dextrū cū magis in sinistris
qz in dextris hoc intestinū locet. Secūduz iuamētum est quia
cum imponimus clistere debemus facere vt eger iaceat magis
in principio super parte dextra vt liquor possit ascendere 7 cū su-
perius ascendit 7 eleuat^r est aliquāliter postmodū iaceat sup pte
sinistra vt per cōpressionem liquoris liquoris ascendat magis ad
superiora 7 trāseat ad partē dextrā 7 postea cū vult ipsūz emite-
re reuoluat se super dextrū 7 postea surgēs clistere emittat. Op-
positus autē situs debet seruari in operatione medicine naz cū
materie descendunt ad intestina reuoluat se sup sinistrū 7 postea
super dextrū sic enī sit facilius superfluitatum exitus. Habemus
quinto dīam an rugitus 7 dolor sensatus ex pñtia humorū sit in
stomacho aut intestino colon. Nam si cito descendit est in colon.
Si vero tarde est in stōi cū oporteat per oēs intestinoz reuolutio-
nes descendere. 7 ex his inferitur qz colica lateris sinistri est facili-
curabilis qz lateris dextri cū materia in illa parte cōtenta sit pro-
pinquior vijs educationis faciliusqz clisteria perueniāt ad eam
partem. Ultimo est intestinū rectū ceteris grossius 7 latius cu-
ius situs est fm rectū super dorsoz 7 ascendū vsqz prope renes.
huius autē iuamētus est ad attrahēduz id quod i superioribz
intestinis cōtinet 7 ideo latū creatū est 7 cōsequēter ad expellen-
dum per vias ani que est eius extremitas propterea in hoc inte-
stino fuerunt multi vili lōgitudinales manifesti qui deseruiūt at-
tractioni eius vt quod attractū est in magna quātitate postea fa-
cilis expellat. Et in hoc intestino 7 maxie versus extremitatem
eius accidit tenasmon. Ultimo est fteris siue anus que est extre-
mitas intestini recti in cui^r circūferētia sunt quinqz officia vena-
rum humorū ex dālūz quantoz musculis iuātibz ad eius dilata-
tionē 7 cōstrictionē mota ad retinēduz 7 expellēduz superfluita-
tes pñtie digōnis fm exigētis necessitatis 7 volūtiū imperiūz
finaliter ordinata. vnus enīz musculi est in extremitate ani ex-
primēs quod de fece aliqñ in ano cōtinet 7 ea ad minima diui-
sus cū carne fiteris sicut i labijs. Secūduz ē magis superi^r ex-
stēns sicut caput hominis cui vna pars trāsit ad radicem virge
altera pars dilatā in circūferētia fteris. Deinde est vnū par mu-
schuloz sup hos duos situatū quoz officiū ē lōgaonē siue fite-
riz siue anū superi^r trahere 7 ex nocumētū hōz fit ani dīscēsus q
interdū reduci nō pōt. Et in sūma ex vijs cibi 7 supfluitatū prie
digōnis nulla ē que hēt motū volūtiū nisi pncipiū. f. meri 7 fi-
nis. f. fteris. Sunt at hec intestina cū dorso mediāte mesenterio
at dicta ancharas ligata quod qdē mesenteriu ē mēbzū dorso
cōtinuū ex pāniculis ortū habētibz a siphac ligamētis multa adi-
pe 7 carne glādosa venis mesaraicis 7 arterijs cōpositū 7 dictū
est mesenteriu a mesaraicis multis in ipso repertis que p hāc vi-
am ad intestina dīgant. Carnes at gādose sunt facte in ipso ad
sustērandū huiusmodi mesaraicas 7 et ad humectādū intestina
vt facile feces possint dīscēdere 7 ppter hāc causā ē etiaz in ipso
multitudo adipis. Et in hoc mesenterio frequēter colligit multi-
tudo hūoris mēlici faciēs mēliā mirachiam. fuit at pueniēs vt
huiusmodi mesenteriu mediaret inter dorsoz 7 intestina ne molle
sicut intestina ledat a cōtactu duri. Cōposita at fuerūt intestina
ex duabz tunicis ne nocumētū vni^r ptis facile aliter cōiceat 7 enā
ppter diuersitatē viloz fuerūt in eis he due tunice necessarie sue-
runt enī in eis vili lōgitudinales ad attrahēduz transuersales ad
retinēduz latitudinales ad expellēduz. l3 latitudinales magis in
eis dīstent qz in stōi cū sint magis ad expellēduz ordiatini in in-
testino recto in quo magis lōgitudinales dominant hēt enīz at-
trahere rē grossas difficil expulsiōis vne at existēs in ipsis q

plurime sūt oēs sūt masaraice dīscēdētes a vena porte. Arterie autē
veniūt ad ipsa ad dādū virtutē vitālē ab arteria adorti dīscēdēte.
Merui at sinui plurimi veniūt ad ipsa cū plurimo sensu idigue-
runt qui nerui ptiz a cerebro ptiz a nucha veniūt. Pinguedo at
magis ē in superficie extrīseca intestinoz qz intrīseca: l3 ē interius
penes Aul. sit pignedo: pignedo in magis ē i grossis qz sūilibz
quia sūt magis frigida 7 magis grossa: 7 ppter finem qz oportuit
eorū feces duras a multitudine adipis mollificari. multitudo ē
muchositas 7 phlatis inuiscatū ē in superficie intrīseca intestinoz
grossoz ne facile ledant a duritie fecū: phlā ē stagnās 7 inuiscā-
tus reperit in intestinis supioribz gracilibz l3 in minori quātitate
Ultimo in diffinitione sūdunt finis duo quoz vn^r ē cōplemētū
digōnis pñtie. Reliquus ē supfluitatū ipsius pñtie digōnis expul-
sio 7 ex his manifesta ē tota anathomia intestinoz. f. quātittas
figura numerus sit^r colligātia 7 que sūt ptes cōponētis 7 psequē-
ter ex his manifestū ē qz sint frigide 7 sic. cōplectionis 7 qz pñt pa-
ti oē gen^r egritudinis simplicis 7 cōposite frequēter at patiuntur
colicā 7 fluxū 7 vermes. Gratia cōplectionis doctrine de anatho-
mia zirbi aliqd dicēdū ē. Est at zirb^a Saf. dict^r epuleron mēbz
cōpositū ex duobz pāniculis venis 7 arterijs in modū rethīs ad
inuicē cōtēctis adipe sepōsa vacuitates replētē ad vigorādū dī-
gestiūā stōi 7 intestinoz finalr ordinar^r. duo at pāniculi ex qbus
cōponit^r ortū hnt a duobz extremitatibus siphac dorso aligatis.
Sed vene 7 arterie ei^r ortū hnt a vena liliis 7 arteria adorti dīscē-
dētibz. Adeps at sepōsa ei^r ortū h3 ab adipe mesenterij: fuit autē
ordinat^r ad vigorādū digestiūā stōi 7 intestinoz tamē reflectē-
do calorē qd optime facit mediātibz pāniculis dēsis ex quibz cō-
ponit^r qui ē qz leues sūt 7 extrīsecales nō cōprimūt stōm 7 intestina
neqz ppter suā facile extēsiōne phibēt in tumescētū stōi 7 intesti-
noz aliqñ necessaria. Iuuat et ad digestiōne calefaciēdo mediā-
te adipe sepōsa qz l3 ab auctoribz graduel iter mēbzā fra ē in po-
tētia calida qd declarat ex facili inflamabilitate nec min^r adeps
ipsa inuat reflectēdo calorē: vene qz 7 arterie in ipso dispōe ad
iuuāt digestiōne calefaciēdo p sanguinē 7 spūz in ipsis cōtētūz
Propterea miles in bello p cūssus cui abscissus fuit pilerō post
cōsolidationē nō potuit escā digerere: qnto de igenio sanitatis.
Hic aut zirbus cooperit anteri^r stōz 7 oīa intestina qd nō sic
facit in alijs aīalibus qz hō inter cetera aīalia ē debilioris virtu-
tis digestiue: 7 et vt sit tutela stōi 7 intestinoz qd magis necessa-
riū fuit in hōie qz in ceteris aīalibus cū veter ipoz nō sit ita ex-
positus extrīseca occurrētibz 7 tegunt pelle duriori. Et ex his
manifesta ē colligātia ipsi^r. Colligat. n. cum stō 7 intestinis max-
ime cū colon cui multū annectit. Et colligat cū oībus mēbris
a qbus cōponentia ipm ortum hnt vt dcm est. 7 manifestus est
situs ei^r. est enim imēdiate sub siphac pñtiūs. Silt^r qzitas 7 ei^r
comple^r. Est. n. calide 7 humide complectis 7 pōt pati oē gen^r
egritudinis simplicis 7 cōposite. S3 iter cetera descendēs p didimū
in bursam testiculoz facit herniā zirbalē. Si aut ppter vuln^r vē-
tris aliqñ zirbus egrediat^r 7 aliqzto tpe morēt disponit ad putre-
dinē quapropter opz vt qcnid egresum ē post aliqzūm tpo li-
getur fortiter 7 supra ligaturā incidat 7 cauterizet deinde cū filo
iromittat filo pēdente ex vulnus posite postea vulnere extrīse-
co p solidato vel ppe cōsolidationē filū illud exbat. (De colica

Punctio colica ileos qz in aliquibus cōueniāt in multis tñ diffie-
runt. Est. n. punctio de qua apud Aul. decimasexta tertij dolor re-
missus parū occupans spatū etnā in intestinis. Colica vō
distincta ē ileos ē dolor intestis in intestinis grossis maxie in co-
lon: cū quo fit difficilis exitus eius: qd isctas p naturā egredi
f. scio rēstositas humorū vermium 7 hmoi qz p intestina egredi
pseuerunt. Ileos autē descriptiue ē dolor intestinalis fortissim^r
in intestinis gracilibz maxie in ileon cū quo fit difficilis exit^r ei^r
qd p anum egredit. S3 pñtie sequendo Aul. absoluiamus mām
pūctionis. Pūctio qdem non h3 spēs nisi quosdā modos dīf-
ferētes fm causas: 7 loca ipsius. Cause vō pūctionis quedam
sunt pmutiue qdā corporee. Pmutiue qdēz sicut vbi acuti falsi
acetosi. Itē venena sicut argētū vinū sublimatū calx arsenicūz 7
hmoi. Corporee vō sicut rēstositas qz aliqñ in spatio intestini p-
netur. Aliqñ inter vtrāqz tunicam: 7 est difficilior. Aliqñ cholera

pungēs ⁊ mordicantes. Tertio phla falsum. Quarto melia adu
sta. Quinto phla viscosum in cui⁹ separatione sit dolor. Sexto
excoꝛiatio ⁊ vlcus. Septimo ap̃a. Octauo vermes. crisis quoq;
est cā eius cum qua humores ad intestina deriuantur: imo ipsa
punctio est signum crisis.

Signa. Primo cause p̃mitiue sunt sibi signa ⁊ sibi noi
scitur p rugitum ⁊ aliquādo punctiōis mutatiōē. Item p eru
tiōnē aut exitū vētositatis p inferius cū qbus pūctio alle
uiatur: humor cholericus cognoscit p caliditatē in loco sensatā
suum oris amaritudinem lingue citrinitatē ⁊ q cholera aliqñ p i
feri⁹ aut supius expellit. Et cetera signa generalia sumpta ex cō
plerione etate tpe anni regimine pcedēte ⁊ sibi p̃significat.
si cholere attestent. Cognoscit aut phla falsum p pūctiōem cū
grauitate ⁊ si egrediat inferi⁹ apparet albu⁹ ⁊ cū hoc sentit in ano
mordicatio ⁊ tenasmo. Et si expellat p supius p̃cipitur in ore sal
sedo: phla quoq; grossū ⁊ viscosū cognoscit ex grauedie ma
gna: ⁊ q cum educitur apparet in aliqua parte sup̃ficiē eius ali
quid sanguis adherēs. Delacholia quoq; cognoscit p sapore
p̃sticum aut acē ⁊ p colore eius fuscū cum educit. Et hec oīa si
gnificant ex signis cōibus sumptis ⁊ complone etate ⁊ similib⁹
Vermes aut cognoscunt p signa vermiū inferius ponēda. Sili
excoꝛiatio ⁊ vlcus penes signa dicēda in capto fluxus disenteri
ci. Apostema vō cognoscit p signa cōia ex duritiē tensionē graui
tate febre dolore cont⁹ in vna parte ⁊ sibi p̃significat. Crisis aut decla
ratur p egritudinē pcedētem ⁊ eūonem sequentē cum qua p̃ma
egritudo terminatur vel minuitur.

Pronostica. Prīmū hec egritudo fm plurimū cu
ratur si debite tractet. Scd⁹ hec egritudo si augeat ducit ad colicam aut ad ileos est vīa in ipas ⁊
pprie cū ē sine fluxu. Tertium qñ puenit punctio ad alcuze⁹ vo
mitū singultum destructionem rōis significat mortem.

Cura pūctionis quattuor exigit intētiōes. Prima cām
remouet sedā stōm ⁊ intestina p̃fortat ipsor⁹ dyscra
siam corrigēdo. tertia corrigat accētia. quarta ordinat debitu re
gimē. Si q̃ cibi fuerint cā punctiōis illi p̃hibeant p̃cipiendo re
gimē. Primum: vtp̃ta si fuerit acut⁹ aut salis dēt frigida ⁊ humida
⁊ insipida sicut portulac lactuce eucurbitē cucumeres ⁊ silia. Et
si fuerint acetosi dēt dulcia ⁊ calida ⁊ quicqd fuerit p̃ctum fm
stō ex his cibis vomitu educat. Scd⁹ p̃fortetur stōs ⁊ intestina
cū pp̃ijs moderate stipticis h̃ijs dyscrasie a cibis facientibus
punctiōem inducte. Si vero in cā fuerint venena: vomitu q̃p̃i
mum educant sicut exhibēdo potū copiosum tepidū ex aqua cū
oleo sifamino aut oliuarū sub triplo ad aquā ⁊ cū hoc vomitus
p̃cipiatur. Et si pūctio ad intestina descēdat cū clisterib⁹ ex eisdem
rebus factis educant: si vomitu aut solone vētris cū iaz dictis
educi nō possent detur aqua decoctiōis aneti cū pauco mellis ⁊
salis: hic. n. potus tepidus adiuvatur vomitū. Et si fuerit in intesti
nis ⁊ pp̃rie sup̃ioribus ⁊ nō sufficiat q̃ dicta sunt de casia cū de
coctione prunor⁹ ⁊ siliuz: ⁊ p his recurat ad sextā quartī aut ad
octauū Almasoris. Si vero in cā fuerit vētositas p̃siderādū est
an multiplice merito stōi ⁊ alioq; mēbroz absq; humoris p̃stia
an sit humoris p̃stia q̃ quotidie ventositas: si p̃mum cū hoc sit a
diminuta caliditate p̃fortandus ⁊ multiplicandus ē calor: inatus
cū his q̃ interius ⁊ exteri⁹ applicant: q̃ et vētositate carmināt si
cut bonū vinū antiquū nō dulce paucū: multa abstinentia a cibo
fames ⁊ exercitiū sibi cibaria ad calidū ⁊ siccum declināda nō ven
tosa ⁊ de p̃ncipio mēse diaciminū aut diagalanga ⁊ sup̃ ciba
rijs suis ponant aromata pp̃rie facta ex cinamomi. 3. j. 33. galā
ge ana. 3. 5. pipis. 3. ij. his et qbus placent posset addi ciminū p̃
paratū medicinali aut stō icyno possent exhiberi trocisci d̃ aro
matibus electuariū de bacis lauri ⁊ silia. Aut. tñ dicit q̃ ex his q̃
sunt mirabilis inuamētī apud exp̃imētatores ē vt calcaneus por
ci adurat ⁊ sumat ipm in potu h̃ns pūctiōem vētosaz: vtp̃ta dā
do de ipo puluerizato. 3. ij. cū potu vini potentes calidi aut dēt
de granis lauri sicis solis puluerizatis duo colearia: est aut co
clear. 3. 5. ⁊ siāt exteri⁹ stō ⁊ intestinis euaporationes cū reb⁹ car
minātibus vētositate ⁊ inungant cū oleo de spica d̃ ruta laurino
⁊ siliibus aut ponat emplm de bacis lauri ⁊ sili fiat clisteria ex

carminantib⁹ vētositate in qbus ponat oleū rutaceū. Si aut sit
humoris p̃stia ex quo generet vētositas ille educat cū pilulis al
lefanginis diafinicone electuario indo. Et si fuerit melia cū dia
scene: si sili fiat clisteria eiusdē intētiōis: deinde pcedat ad regi
mē de quo sup̃a. Si at in cā fuerit cholera attēte p̃siderādū est.
Dicit. n. Aut. q̃ pūctio a quacūq; cā curat cura colice nisi sit pū
ctio cholericā. Opz eni vi i ea caueat ab errore cadēte ⁊ extimat
q̃ sit colica: ⁊ curat cura ei⁹ ⁊ mouet infirm⁹. Credo Aut. itellctif.
se q̃ cura colice fm plm ē cū carminantib⁹ vētositate calefaciētib⁹
⁊ exsicantib⁹ ⁊ interdū cū fortib⁹ solutiuis cū leuia nō sufficiant.
Si at pūctio cholericā curet cū istis nō ē dubiū q̃ eger possz du
ci ad p̃ditionē. Scd⁹ qz medici in aduertētes dāt solutiua fortia
sicut diafiniconē electuariū indo sicut aliqñ p̃fuerūt in celica
⁊ pducunt egrū ad fluxū vehemētē q̃ nō facile sedat ⁊ interdū
ad cholericam passiōē. Est. n. pūctio de pp̃ijs signis ancedētib⁹
bus cholericam passiōē. Quapz opter p̃ cura hui⁹ debem⁹ i p̃n
cipio cholera solvere cū clisterib⁹ frigidis leniētib⁹ ⁊ si nō fuisse
cerint de casia aut māna cū decoctiōe prunor⁹ aut tamarindor⁹.
⁊ si cholera fuerit grossa de aloē lotus. 2. cholera educta dyscra
sia corrigat cū frigidis ierius ⁊ exteri⁹ applicitiis: ita vt in eis po
nat solatrū ⁊ sandali ⁊ rose sz semp misceat aliqd ap̃sinthij ⁊
siliū calidor⁹ stōm p̃fortatiū. ⁊ ierius sumat diarodon abba
tis ⁊ triasandalos: ⁊ aliqñ in his casib⁹ dāt vinū granator⁹ vinū
berberis ⁊ silia. Quēdū tñ ē a stipticis: imo oīa sint leniētia nisi
ad sit fluxus vētris. Si vero humor fuerit bagrachij⁹ educatur
cū clisterib⁹ factis ex decoctione turbith polypodij violarū sumi
terre ⁊ siliū ⁊ eūetur cū solutiuis sumptis p os q̃ sūt sic hira
pica diacodonitē descriptōe Abesue ⁊ silia. Si at fuerit phla vi
scosum aut melia illa solitice educat cū clisterib⁹ mūdificantib⁹
⁊ abstergentibus ⁊ eis q̃ sumunt p os sicut electuariū indo ⁊
diacene pilule allefangine ⁊ silia ⁊ p̃mitant digestina si op̃ ē fa
cta ex oymelle simplici cōposito aut siliitico sirupo d̃ ep̃thimo
⁊ siliibus cū aqua decoctionis cinamomi ⁊ anisor⁹. Scd⁹ cori
gatur dyscrasia. stōs ⁊ intestina p̃fortent cū pp̃ijs ex qbus ma
xime laudat Aut. puluerē amomi sumptū p se sequēte potū vtpu
ta alien⁹ vini vinosi pauci ⁊ dēt trocisci de aromatib⁹ ⁊ silia ca
lefaciētia ⁊ p̃fortatiā. Si at in cā fuerit excoꝛiatio vlcus aut ap̃a
current⁹ vt dicit inferius in caplo de colica apostemosa ⁊ dissen
teria. Si vō crisis fuerit in cā sinat nām opari si p se fuerit suffici
ens. Si vero nō adinuet cū fricaciōe vētris clisterib⁹ ⁊ solutiuis
leuib⁹. P̃do cura at punctiōis p̃cedentis a vermib⁹ recurre ad
eaplū de vermib⁹ ifra ponēdū. Tertia at intētiō. f. correctio accē
dentiū p̃stis fm ipor⁹ exigentiū p quoz cura recurre ad capla p̃
cedētia de vomitu singultu alcuze⁹ ⁊ siliibus. Quarta aut intētiō
f. debitu regimē sex rerū nō nālium ordinet in p̃mum dyscrasie.
vī cibi ⁊ potus sint faciles digōnis boni chimī paucarū sup̃flui
tatū ⁊ sint vētris lenitiui nisi ad sit fluxus vētris. Quapp̃ iura pi
guia pueniūt ⁊ p̃pe ius gali d̃crepiti: ⁊ ap̃ d̃. erici⁹ affat⁹: ⁊ p̃o
p̃ius p̃ferēs in vtriusq; pūctiōib⁹. f. tā calis q̃ fr. ⁊ itelligit de
ericio porcino ⁊ nō canino: somn⁹ eoꝝ sit p̃lux ⁊ p̃pe nocturn⁹.
P̃docurēt oēs eūones a nā iustitias nec vētositates retineāt nā
inuātē: sint parci i cibo ⁊ potu: nō comedāt nisi fame pcedēte: i
mo tolerātia famis in vētosa ⁊ phlatica ⁊ exercitiū sup̃ fame op
time puenit.

De rugitu ⁊ exitu vētositatis inuolūtarię.

Aut Aut. caplm de rugitū ⁊ exitu vētositatis inuolūta
tarie. Cā imediata rugit⁹ ē multitudo vētositatis. Hec
at multiplicat aut ppter cibos vētosabiles aut pp ma
litiā digōnis in mēbris. f. in stō ⁊ intestinis. Cui⁹ cā ē aut ipor⁹ fri
giditas aut paucitas caloz inatū: forte nō sit remissio i gradu
sicut in sine p̃stis. Multiplicat. n. vētositas ppter diminutionē
caloz: siue sit diminutio in q̃sto siue in gradu. Hec at diminutio
aliqñ ē p̃ essentia. aliqñ p cōitatem a splene aliqñ ab epate aliqñ
a mirach ⁊ mesenterio siue p simplice alterationē siue in stō ⁊ in
testinis cōicando mām vētosabile. Et plm ē cū lenitate nature:
⁊ si ē in intestinis subtilib⁹: tūc sonit⁹ ē acutus. ⁊ si in grossis tunc
sonit⁹ ē grauis ppter latitudinē foraminis: ⁊ si rugitus ē cū gurg
ulatione tūc vētositas ē admista humiditas. Est aut fm plm
magis merito malitiē digōnis mēbroz q̃ merito cibor⁹ ⁊ rugi
tus plerūq; ē signū crisis antecēdēs ipam. Exius at vētositatis

inuoluntarie aliqui fit ppter mollificationē iëstini recti et ppter ex-
tremittatis ei qñq apud Alios. ppter mollificationē iëiuni de q
re nō parū ē admirādū cū iëiunū nō habeat musculos q sint
istruētū motus volūtarij neqz sit taliter locatū vt p ipm vento
sitate possit ad eē exire. Credo at textū eē corruptū: et forte lo-
co iëiunij d3 ē meri p: cui mollificationē posset egredi vëtositas
inuoluntarie p supius sicut p mollificationē ani egredit inuoluntarie
per iëritus: aut forte iëiunum h3 occultam colligatiā cum inte-
stino recto ita vt propter eius nocumentum mollificet rectum.
Cura rugitus nota est ex his que dicta sunt superius in cura-
tione pūctionis a vëtositate quā curas huic capitulo accomoda.
Cura autē exitus vëtositatis inuoluntarie perficitur cura paral-
lisis ani que est manifesta ex cura paralisis in generali. Veruz re-
media localia applicanda sunt regioni alofcs et ab alcatim infra.
Et si fuerit per nocumentū iëiuni aut meri inungatur quod est
super vmbilicū cum oleo costino ante et retro.

Equēdo ordinez Auliam de colico et ileos est nobis
agēdū: et licet quid nominis et quid rei harū dispositio
nuz sint satis ex dictis manifesta attamē vt memoriter
teneantur et fm. f. species et dñe absoluantur premittō q dolor
in testinorū qui est tristis eorūz sensatio est duplex quidā exis in
omnibus intestinis quidā in aliqua eorūz parte circumscriptus.
Prim⁹ at duplex qdā. n. ē cū motu dscēdens aut ascēdens per
revolutiones intestinorū et vocatur tormo. Quidā autē quiescēs
et vocatur nomine generis dolor intestinorū: et hi aliqui sūt remis-
si aut mediocres de genere naturālitatū insensibiliter ledētes. Ali-
quādo sunt intēsi de genere egritudinū sensibiliter ledētes. Si ve-
ro dolor in testinorū sit circumscriptus aut est remissus existēs d
genere neutralitatis et est pūctio de qua supra aut est fortis et dicitur
colica si sit in colon et reliquis iëstinis grossis cū difficulti exi-
tu eius quod per naturā egreditur aut est in ileon et iëstinis gra-
tilibus et dicitur ileos cōnotādō similiter difficultis exitū eius qd
per inferius egreditur nomen autem sumpserūt hi duo dolores
ab illis duobus intestinis eo q in illis frequētius accidāt: duo
deno eniz raro accidit dolor propter ipsius rectitudinē breuita-
tem et propinquitatem orificio stomachi: et in iëiuno raro cū cause
doloris factiue parū in eo morētur ppter causas supascripitas
Sed in ileon frequēter propter ipsius longitudinez et plurimam
circūolutionē. Similiter in recto rarissime propter breuitatem
rectitudinē amplitudinē et ano propinquitatē. Et similiter in fac-
culo rarius accidit q in colon propter breuitatē et amplitudinē
In colon autē frequēter propter longitudinez tormositate strictu
raz: et quia feces dure et multa pblata in ipsius cellulis cōiūctur
et propter hāc vltimaz causas frequētius accidit colica qz ileos
saltes a causa intrinseca licet a causa extrinseca nō frequētius. Et
he sunt species dolorū supie fm diuersitatē causarū recipiētium
Sed fm diuersitatē dolorū in se et diuersitatē causarūz imprimē-
tium sumitur hoc modo. Nam aliquis est pungitiuus aliquis
grauatiuus aliquis extēsiuus aliquis perforatiuus. Causa eniz
interior ipsuz dolorē impūmēs aut est calida acuta et subtilis ip-
sorum soluens cōtinuitatē licet sit raro: tunc facit pungitiuū sic
humor cholericus aut salus sua baurachitate moridēs aut san-
guis corruptus aut vermes suis aculeis pungētes aut vëtositas
in aliquo paruo loco cōclusa aut vlcus paruu. Sz grauatiui cā
est materia frigida grossa viscosa in iëstinis aggregata sicut hu-
mor pblancus aut sanguis cōgelat⁹ aut melia que de se dolores
talē faciūt satis quietū. Si vero vëtosentur dolorē faciūt intēsi
extēsiui aut perforatiui si in aliquo loco cōcludantur. Si vero
moueātur faciūt tormositate: cā autē extēsiui tormi et perforatiui est
ventositas. Si eniz multa sit occupās magnū spatū non mota
sed in illo conclusa facit dolorem extēsiuū: et similiter fit dolor
extēsiuus a multitudine alicuius materie extēdentis. Si vero
moueāt facit dolorem tormiū. Si vō sit in aliq loco puo pclusa sic
inf duas tunicas iëstini dolorē facit pforatiuū differētē a pūgti-
uo qz vëtositas et sili hūo: faciēs pūgtiūū ē magis siliū qz hūo:
aut vëtositas faciēs pforatiuū: differt at pforatiū ab actuali ē. n.
actual cū sit pāniculi actual eruptio: et frequēter sequit pforatiuū.
Itē qdā dolor ē piodicus s. sequēs aggregatōez mae ideternia
to tpe sufficiētē ad dolorē: qdā nō piodicus. Cāe colice qdā sūt

corporee qdam pmitiue corporee duplices p essentiam et p cōi-
tatē. Sz absolutam pmo illas q sūt p essentia in intestinis unde
que sūt p cōitātē 3 pmitiuas. Cāe at p essentia sūt qtuor. f. mala
cōplexio nō qlibz sz diuersa mala cōpositio solutio pūniū apā.
Primo male cōplexiōes imateriales: caliditas. n. p se pōt facere
dolorē scdo p accidēs f. soluēdo et exsiccatō fecē. Itē attrahēdo
hūidū ipsi ad epar p cui pūtiā fer reddebat moll et fluribil fer
autē retētā ē cā colice. Itē frigiditas pōt facere dolorē tā p se qz
p accidēs d. biluādō expulsuā tā musculorū vëtris qz intestinoz
aut oppilādō poros et tūc crescit caliditas p antipustelz exsiccatō
feces vt statū dictū ē. Itē frigiditas impissa in fiteri sic accidit se-
dētib⁹ in terra aut sup lapidib⁹: vñ d. strigit fiteris et expellunt fe-
ces sursum et retinet vrina. et p pūtiā multiplicat colica in regionib⁹ fri-
gidis et teporib⁹ frigidis et flātib⁹ vëtris frigidis. Tertio cōplexio
mala siccā tā p se qz p accidēs ē cā siue sit siccitas positiua siue
fit p cōsūptionē hūidi faciētis feces lubricas lz vna ab altera ra-
ro absoluat⁹: mala at 2 hūida lz multiplicat colica in regionib⁹ fri-
de p accidēs obtūdēdo calorem inatū cū supfluit. vnde d. biluata
expulsuā et digestiua fiet aggregatio supfluitatū q erūt cā colice
mala at 2 cū mā cuiuscūqz generis pōt eē cā colice lz 3 pluri-
miū sit mā frigida et ppter phlatica: hec. n. ad ipsa aliqū d. riuat et
a capite et a stō et ab alijs mēbris: 3 plurimū de ipsa in ipsis con-
gerit pp frigiditatē sue cōplexionis et digestiue sue d. biluata. hūo
res at aliq nō pgerunt in iëstinis lz ad ipsa d. riuent. et colica ali-
qn ē paroxysmal 3 aggregatōne mae ideterniāto tepore suffi-
ciētis ad causandū dolorē: siue illa mā cōgerant siue alitūde d. riu-
et. et lz he male cōplexiones possint facere colicā absolūt sine
oppilatione: 3 plurimū nō pūgit oppilatio: scdo cā pncipal colicā
ē oppilatio q ē cā doloris solū de p accidēs. f. mediātē cōple-
xiōe mala et solutiōe pūniū quarū vtraqz ē cā doloris p se quoni-
az ambe p se opponunt naturis duab⁹. f. bone cōplexionis et vni-
tati siue pūnitati p quas tāqz p instrumētū aie sentiēdū eo q cōpositio p se
debet organica nō at simpliciter qb⁹ p se debet sensatio tactus. f.
nervus sed cōplexio p se pmo d. bet simplicib⁹. vnitās at vtrifqz
3 3al. et p sequēs vtraqz ē p se instrumētū sensationis tactiue
cōueniētis. f. bona cōplexio et vnitās: 3 dispositiōes his 3rie. f.
mala 2 et solo pūniū erunt p se cause tristis sensationis q ē do-
lor: mala aut cōpositio solū d. p accēs. Et si istet argumētō auer-
rois: qz nec pūnitās neqz pūnitās siue cōpositio ē instrū-
ad bñ sentiēdū: g nec d. cōtinuitas nec mala cōpositio siue ma-
la pūnitās erit p se cause tristis sensationis d. negādō antedēdō:
qz tum ad pūnitates: lz qz tum ad pūnitatē fit verū cū illa non
sit natura simpliciter sicut ē pūnitās. Oppilatio aut fit a multis
causis aliqñ ab apāte iëstinorū qd fm pfm ē calidū si fiat p viā
defluxus. Si vero p viā paulatine ggestionis est firm. Aliqñ aut
fit ab hūore et ppter grosso viscoso phlatico et lz frequēter a q ele-
uat ventositas fortis penetrās aut inter tunicas intestinoz aut
conclusa in aliqua concanitate intestinoz que impedit exitū ege-
stionis et humorum sicut etiam impedit deglutionem. Tertio
aliqñ vëtositas oppilat cōtorquēdo iëstinū: sicut et aliquando
cōtorquet a pūctiōe saltu casu et offēsiōe sup vëtrē et viscera: vn-
de ruptis ligamētis iëstinū ptorquet. Quarto oppilatio fit a
vermib⁹ pgloratis. Quinto a fecce siccā adherētē et appellat colicā
a fecib⁹: et he quiqz dicunt oppilationes coarctatorie: et fer et
pōt facere colicā extēdēdo aut moridicādō p aliquā qualitātē in
ea existētē q colica a fecce multoties accidit. Sit at oppilatio iësti-
ni attenuatoria a duab⁹ causis vna qñ ipm non motū a loco suo
cōprimat ab aliquo mēbro vicino tumētē: scdo qñ iëstinum p-
pter aperturam aut rupturā didimi caderet in bursam testiculo-
rū: aut quādo in alia parte rumpere siphac et caderet inf siphac
et mirach. Cāe aut exsiccatōia feces plurimū sūt. Prmo cibi siccī
actu sicut legumina sine brodio. Itē affata et frixa. sili cibi siccī
potentia in qbus sunt pulueres exsiccatiui vt aromata. Secūdo
qz fer longā contrahit moram in iëstinis sicut coniungit in ce-
cupatis circa res gerendas q sui obliuiscuntur. tertio ppter de-
bilatē musculorū vëtris et iëstinorum sicut in vtenibus
multo cōitu et ifrigidatis et debilibus et egritudinibus. quarto
propter apostemata et mollificationes in musculis vëtris.

Quinto propter potum narcoticorum virtutes debilitatiū: aut propter alias causas sensum iustitiorum obrūdētēs. Sexto propter paucitatem effusionis cholere stimulatū expulsiuū. Iste tamen propter primam sunt cause exsiccationis secum quod sunt cause longe more ipsi in intestinis. Septimo propter epas et mēsericas humiditates ipsi fecis attrahētes. Octavo propter multum sudorē: humiditates enim trahunt ad circūferētiā. Nono propter exercitiā fortia feces exsiccantia insensibiliter resoluēdo. Decimo propter raritatem corporis a compositione calida. Talis enim calefit ab aere calefaciēte et facile resoluū et propter sex exsiccatur: et raritas multa sola poscit esse causa exsiccationis secum quā raritātē. Aut appellat fistulosas eo quod cum ipsa sit pori latissimi sicut foramina multo loquar enim methaphorice. Decimo propter longā morā in balneo aqueo aut aere trahēte humiditates ad circūferētiā et sile sit in aere estiuo calido: et non erit corporis raritatem. Decimo secundo ab arte ut in vitariis fabris coquo et siliis. Decimo tertio a multitudine cholere effusa ad intestina inueniēte fecem durā et paucam et exsiccationi paratā. Hoc autē est rarissime: nā cholera stimulat et pellit in intestinis penta. Decimo quarto ab inanitiōe ut in ieiunatiis et uatis et pualescētibz. Decimo quinto a descēsu matricis cum cōprimat intestina aut ab ipsi repletionē sicut cum ē pgnas et exsiccatur diu retinēdo fecem. Circa quod notādū qd aliqui retinet feces et urinā cum cōprimat intestina inferiora et collū vesicę: aliqui prohibet retentiōē secum et urine sicut cum cōprimat intestina superiora et fundū vesicę. Decimo sexto ab hemorroidibz ragadiis ulceribus et apatibus fiteris aut collū vesicę vel matricis: nā p ista quinqz sex retinetur et retēta exsiccatur. Tertio principaliter solō coniūctū est cā colicę: tum quod se facit dolorē: tum quod natura terretur in emissione secum p loca ulcerata: unde retēta sunt cā colicę.

Cause autē solute pmutatiōis ē humor acutus vel multus vētositas vermes lapides in intestinis gnātus. Ite cause extrinsece et reliqua. Quarto principaliter apata causant colicam. sunt. n. p. se cā doloris tam p malā compositionem qd solonem pūni causant et colicam de p accidens oppulando qd si sint facta p viā dfluxus sunt fm plm calida: si vō p viam paulatine pgestionis fm plm frigida. Colica autē p cōitatem ē a multis mēbris. Primo a stō aggregatē interdū phla aut mēliam aut aliū humorē q aliquando vētosat. Interdū aggregatē ventositatē ex cūbz ut supra i capitulo de inflatione stōi qd tñ nō faceret dolorē: in stō propter amplitudinē eius. Et qd descēdit ad inferiora: et qd stōus est itra mēbra calida nec ē in gracilibz faciet dolorē qd sunt calidiora: neqz retinet in eis nō enim hūi feces siccas oppilates s3 descēdēs ad intestina grossa intēsum faciet dolorē: qd sunt frigidiora remota a mēbris calidis facile oppilabilia propter pntiam secum et mltas reuolutiones. Et sunt spīa nō rara sicut gracilia a gbus vētositas facile resoluū pōt. Sili p cōitatem ab epate generatē ventositatem et expellētē ad intestina ut supra in timpanite iuxta aphorismum. ij. quarte particule. Quibuscūqz torziones et. si sili epas expellit humores quinqz ad intestina q sunt cā colicę: imo intestina recipiūt supfluitates a toto corpore mediātē epate. Ite p cōitatem a splene cum mēlia effusa ad intestina vētosat. Aut ēi vētositas a splene cōicatur intestinis aut splen tumefact coartat intestina. Item p cōitatem a spūalibus ut cū ab vlcēribz pectoris et pulmonis sanies mittit ad intestina p venam chillo mediante epate aut cerebro sicut in catarris. Item p cōitatem a renibus sicut cū apostemant et coartant intestina et propter rem sinister q contāgint a colon, sili cum patiunt lapidē cōicatur nocumētū intestinis retinēt supfluitates et fit colica propterea difficile ē distinguere dolorē colicum a renali cū ambo cōicent in retentiōe secū. De dña tamē inter eas statim age. Item fit colica p cōitatem a matrice et vesica cū apostemant. Ite fit colica p cōitatem a toto sicut in febribz qd cōingit ferrarie de anno. M. cccc. lxx. fere oēs q in firmabant scurrebāt colicam aut fluxū vētris quod nō erat nisi qd humores maligni multi grossi et fm plm adusti pellebātur de venis ad intestina. Et sic si grossi erāt et vter multum stipicus faciebāt colicam. si vō magis subtiles et multi et vter natura fluxibilis faciebant fluxum vētris multotiens diffentia si cut mibi eodem anno pūgit: imo dicit Auic. q quādoqz accidūt colica et ileos s3 frequentius ileos fm semitiam accidētē egritū

num pestilentialium et trāsēūt de regione in regionē et de hoīe ad hoīem ex quo pcluditur has egritudines ēē quinqz cōtagiosas et pendere ab in fluxibz supcelestibus taliter disponētibz. et multa extranea Aut. subdit ibi que psequi esset inutile. Et quinqz accidit colica habētibz tetanū quare deficiunt ab expellēdo humores et feces ab intestinis superioribus sicut deficiūt a retinēdo qd est in inferioribz. Et quinqz deficiūt ab expellēdo tam a superioribz qd ab inferioribz: in summa q colica cū fiat a tot causis frequentius tñ pūgit a phlate vētositate et duritie secum. Cause autē pmutine colicę sunt vinū plurime cōmistiōis et propter multū. itez olera et propter eucurbita. Helones quoqz et angurie et fructū oēs recentes hntes humiditatē supfluam vētosabilem: sicut poma vva et silia. Item fructus stipici et pontici sicut pira zarur cydonia sorba nespila castanee. itē legumina et propter recentia. Ite milium et rizū et. ventrē stringētia et propter cum post hmoi bibif aq. Item coitus et retentiō ventositatis volētis egrediūtē aduētus frigoris stō et intestinis sicut si hō propter pfectudinem expositus fuerit vēto et aeri frigido: aut steterit in aq frigida: aut federit sup lapide frigidus: et apud Auic. ex eis q pparant intestina inferiora ad colicam ē comestio ouoz affoz duroz: item piroz et cydonioz: item fauich mlij et rizi et siliū. itez retentiō egestionis volētis egrediūtē aer pestilens et vētus septentrionalis et sumptio venenī calūs sup ventrē pculso pūndēs aut scindēs. Hic notanda sunt aliqua pmuta q fm plm ex materia colicę siue sit humor: siue feces aut alia mā implet pmo monoculum deinde puenit ad alia: nec ē propter hoc necessarium fm plm pus dolere monoculum qd alia: nō enim pmutat amplitudinē suā quilibet repletiō facit dolorē in ipso nisi modū excedat aut sit intēse malitię aut acuitatis fm quod nō accidit sanitas integra nisi cōplete eūtur monoculū cum semp sugerat mām alijs. Tertius et quinqz mā colica venit desuper: et quādo fit clistere. s. carminatiū aut apponitur aliquod euaporatiū ampliat materia et dilatat et sic dolor duplicatur et propterea in his casibz clisteria ex oleo et siliis leniētibz sunt puenientiora neqz carminatiā pueniunt nisi materia paucificata. Quartū febris ē iuuatiua in oibus doloribus colicę: cā est vētositas grossa aut phla aut malitia cōmpositio frigide et est ex rebus velociter sanātibz vētosam. Quintum colica mltotiens pmutatur ad paralelism et sanat p eam materia enim dilatatā petit nucham aut aliquos neruos aliquos mēbz: particulas deservientes et sili aliquādo pmutatur ad iuncturas: que pmutationes aliqui accidunt propter medicos inepte operātes qd ut sedēt dolorē faciunt balnea siue semicupia nōdum mā minorata et adhībēt alias medicinas: coliquātes ēēt enim minus malum ut stupefacerent pmutum vidē in fratre dñi epi peronenfis q post paralelism psem mortuus est sequenti die. Scdm in potestāte leniat q longo tpe cum arteria laborauit: hec enī illico secuta sunt post balnei admistrationem. Sextum et multoties pmutat phlatia et sanguinea ad dolorē dorzi: qd materie subtilitate p caliditate dolorosam: Et p medicinas illiāque cōiter subllant facile fluūt ad dorsum cui dolori optime cōfert phlōmīa. est enī cōis euacuatio et eo maxime qd ibi est vena liliis que suggerens materias dorso inanitur p phlōmīam. Septimum similiter permutatur ad mēliam et epilepsiam que sunt valde male. Et quinqz ad hydropesim corumpēdo componem epatis. Octauū et quinqz colica inuenit dolores articuloz nō apparent tribus de causis: qm dolor fortior. s. colicę ipedit debiliōrē siue denigrat: et qd materie puerunt ad latus doloris fortis. s. ad intestina. et qm dolor abstinentia et vigilie resoluūt supfluitates. Nonum et quinqz plonqz retentiō fecis et inflatur venter propter fortē extensionē secum retentā iustificat: et quosdā vidē in gbus intestina rumpunt: et ser egrediens replet pcauitatē vētris et sunt sicut hydropici: et fetēt odorē stercoz: et quosdā vidē q post retentionē secum. s. ad sextū diē postea incurrunt fluxū vētris: et cū lienteria moriunt in tribz diebus. qd propter fortē extensionem et malā compositionem impssam virtus digestiua et retentiua intestinoz ablata sunt. Decimum et multoties colica succedit ad fluxū vētris cū quo efiat sunt mē subtiles et remāserūt grosse factiue colicę. Decimoprimum et multoties cura colicę remouet singulū: qd mā gradiūt ad intestina. Jam ponēda sūt signa colicę: et pmo cōia. Signa g iūitū colicę

Sunt q: parū de fece egreditur et mutat paroxysmus. i. consuetudo egerendi non enī egerit horis sibi consuetis minuitur appetitus immo quādoq; aufertur propter magnā cōitates stomachi cum intestinis precipue abhorret dolcia et vinctuosa: hec enī sunt similia phlati. sed magis appetit salia acuta et acetosa cōtrariant enī materie phlatice que indiget calefactione incisione subtiliatione stomachus enīz pternaturaliter dispositi appetit cōtraria sicut naturaliter dispositus appetit similia 2° tegni appetit tamē aquas frigidas propter suū magnā ex cōsūptione humidi rozidi in ore stomachi que cōsūptio fit a vaporib; secū retētarū calidis 7 sic 7 fit sitis propter alias causas statī dicēdas obilitatur digō propter magnā cōpassionem stōi et propter vapores corruptos petentes stomachū sentit dolorem in dorso propter vicinitatem intestina enīz alligatur dorso et dolore in cruribus pp nocumētū cōicatum nervis ad crura dēscēdentibus: 7 q: propter dolorem reuocatur calor ad viscera. Signa autē augmētī colice sunt fortis sitis et nō satiari licet bibat plurimū qm quod bibitur non penetrat ad epar propter oppilationes in orificiis mesaraicarum que sequuntur ventrē. i. ad intestina terminantur que sunt plena et sic orificia ipsarū oppilantur. Itē sit sitis propter dolorem et vigilias et propter vapores secū calefacientes et exsiccatēs humidū rozidum oris stomachi. Itē multiplicatur in aliquibus ipsorū tremor absq; cā. s. manifesta. sit enīz a vaporibus malignis petētib; cerebrū 7 opzimētibus ipsūz et nervos: et dolor etiā fortis cōitate absoluta cōicat omnibus mēbris. Itē si aliquo ingenio aliquid egreditur per anū illud est schibale. i. stercoza sicca rotūda dura sicut stercoza ouū vel caprarū magna et parua quarum causa in anathomia intestinorū dicta fuit. Aliquando egreditur res natās in aqua propter vētositatē inclusam sublenāiez. Itē fit frequens vomitus phlatens et cholericus fm plurimū phlaticus dīnde cholericus dīnde euomūt cholera pōale siue pñali sinam: dēinde cholera eruginosa et tandē mēliāz adustam: aduruntur enīz humores dolore vigilis fame medicinarum calidarum exhibitione et fit vomitus frequēs per cōitatem stōi ad intestina et prohibitionē exitus per partem inferiorē et multitudines materierū corruptarū. 7 qñq; via cholere ad intestina fm plurimum cōstringitur quare expellitur ad superiora. Itē vrina est tincta propter cōuersionē maioris partis cholere ad renes cum non inuenit vias ad intestina que sunt oppilata et sic oppilata est extremitas porzi fellei terminata ad intestina: 7 tūgit propter dolorem 3° qm renes cōicat in dolore: et propter istud qñq; retinet vrina: cōprimuntur enīz viā trāitus vrine. Et qñq; est vrina in principio sicut aqua cicēris aut aqua casei dicta lactea: propter materias cū vrina mistas licet sit etiā istud in fine nisi vie trāitus vrine oppiletur fit enīz lactea ex permissione phlāns cū aquositate. Sed in ea que est sicut aqua cicēris permiscētur humores diuersi. Itē aliqui affocatur tremor cordis maximus ita vt pectus indigeat retēctione cū manu propter cōpassionē cordis in fortis simo dolore et vapores malignos ad ipsūm eleuatos: et tandem peruenit ad syncopis est enīz tremor via in syncopū et peruenit ad sadozē frigidū et mortē. Sunt enīz setor et dolor de maxime prosterneatibus virtutem. Signa colice salubris sunt q: egreditur aliqui fer et vētositas. scdm est mutatio doloris de loco ad locum. Tertiu q: aliqui dolor interpolatur aut saltē remittitur et inuenit per clisteria et alia remedia quietē et per exitū ventositatis et egestionis cōtraria aut significant colicam prauam et aliqui mortalem sicut dolor fortissimus qui nō minuitur neq; permuat et in qua nullo ingenio aliquid egreditur. 3° in quo vomitus cōsequitur vomitum significatur enīz fortis oppilatio intestinorū et materia regurgitare ad stomachū: et quod peruenit ad vomitum secū et cadit virtus cū nihil retineat quo possit nutrirī. Itē sudor frigidus et frigus extremitatū propter vehementiam doloris ventris et declinationē sanguinis et spūs ad ipsūm. Itē quando peruenit ad singulū quorū vnus sequitur aliū propter

magnus nocumētū cōicatum ori stomachi. Itē qñq; peruenit ad turbationē rōnis et spasmū significatur enīz materiaz cōicanti cerebrō et nervis aut saltē ē cōicatio absoluta propter doloris vehementiaz. Et ex signis extraneis est qd apparet in colico vestigiū et bothor nigrus sicut faba et vlceratur et remanet vsq; ad diem scdm aut parū plus qm moritur: significatur enīz materia melancholica adusta: q: est bothor nigrus et vlceratur cuius materie natura tenet expulsiōē et nō pōt expellere nisi modicaz rem qua propter cū maligna sit necessariū est naturā cūo subebere precipue in colica que est egritudo acuta: et subdit q: huic hominī aduenit subet in principio materia aut saltē mltus vaporibus cerebrum opprimētibus. vltimū est q: bonitas anhelus est bona significatio ad euadēdū sicut ecōtra malitia anhelus est efficac signū ad moriendū. Bria inter dolozē colicū et renalē ex lapide q: dolor colicus et renalis maxime ex lapide multum simulantur propter propinquitatē colon renibus et proprie reni sinistro et colligantia eorū adiunice. Ideo signa distinctiua iher hos dolores sunt ponēda que penes Aui. sumūt ex sex. 1° Primum est ex parte doloris quattuor modis. s. qñtate loco tēpore et motu. Quātitate quia renalis paruu occupat spatiū colicus autē magnum locū q: colicus incipit a dextra fm plurimū et trāsit ad sinistrū superequitās stōm: Quāq; etiā incipit a sinistra et vertitur versus mirach et pecten ille enīz est locus intestinorū grossorū et qñ magnificatur et extēditur dilatatur dextra et sinistra et in sumā est declinatio: ad anteriora qñ ad posteriora. Sed renalis incipit a superioribus posterius vbi sunt renes et descendit paulatim per poros vtides vsq; ad vesicā et est declinatio: ad posteriora vbi sunt renes. A tēpore vero q: renalis est fortis qñ stomachus est vacuus a cibo et colicus alleuiatur. S3 ecōtra renalis alleuiat cū sumit cibū et colicus fortificat huiusmodi at cā ē q: stō vacuo renes dolore islāmāt nō refrigerant nec remolunt s3 supro cibo aliquibus partib; vaporosis aut subtilib; aquosis cito penetratibus humectant et remolunt et sic dolor sedat. Ecōtra vō sumpto cibo colon a stō pleno et granate cōprimi et dolet. Itē p descēsum cibi auget repletio in colonie colicus fit subito sicut i eo velocius fit oppilatio: imo meli sicut facta oppilatio ē a vētositate retēta firē extētio et realis nō fit ita subito cū lapid nō subito generat: s3 aliqui itē dat subito cū lapid scēptū moueri. Quarto principalr sumit dīa ex motu doloris: q: colicus mouet ad plures ptes vētris et magnū occupat spaciū: s3 renalis stat fixus et si mouet: mouet descēdēdo solū fm cessum poroz vtitudi: et sic sunt quattuor dīe ex dolore sumpte. Scda dīa pncipalis ē ex parte vicinātū q: in lapide dolet dorsum totū et multiplicat tremor et in potētia flexionis corporis et erectionis et in colico non. Tertia dīa pncipalis ē ex pte iuuatū et nocentū q: in colica exitus fecum et vētositas p clisteria et alia nō solū alleuiant: imo pfecte curāt: s3 in dolore lapidis: s3 alleniet nī parum: et saltē nō curat nisi exeat lapid: et ecōtra medicine frāgentes lapidē et puocatiue curāt lapidē et nō colicam. Quarta dīa pncipalis sumit ex eo qd egredit aut retinet q: in colica cū adest dolor retinet schibale stercoza siccum et stercoza vaccinum et forte adest rugitus et presentia ventositatis: et cum huiusmodi educuntur curat. Sed cum adest dolor renalis est in vijs vrine presentia lapidis aut arenularum conglobatarum et per istarum exitum curatur. Quinta dīa pncipal ē ex pte iuuatū accidentis qm dolor crurū et dorū et tremor in renali ē plus: s3 casus appetit et vomitus frequēs puitas digōnis vehementia doloris et pductio ad syncopis: sudor frigidus in renali s3 min. S3 qd oia se hnt in dolore colico. Sexta dīa pncipal sumit ex pte significationū et carū pcedētū qm frequentia nauseatue sacietatis et supcio ciboz maloz qui s3 aquosi vētosabiles aut stipiti siue pōtia et vicistudo punctationis et rugit et retētio fecis s3 pcedētes in colica: s3 vrina arēosa et filosa ē pcedēs in renali: et nō ē in ea vrina sicut nifi dū esset vltima oppilatio. Itē renalē pcedit grāuitas renū et supcio ciboz viscosoz quoz chimī s3 mā lapidis. Bria at inter dolozē colicū et matricale sumit ex v. 1° Primum q: dolor matricis cōicat iugimb; pectini achis et colici et alcatin et ilij et nō ascēdū supra illa neq; superequitat stōm: sed ecōtra s3 colica cōcet ilij et pectini tñ nō cōicat iugimb; et colici et frequenter stomachū superequitat.

Secundum quod in dolore matricis hoc sit venter factus lenis et eductus supfluitas intestino et tunc dolor non sedatur sed in colica sic.

Tertium quod in dolore matricis precessit retentio menstruorum et humilitas pucturam per vuluam euacuare sed in colica precessit fecis et ventositatis retentio. Quartum quod dolor matricis iuuat cum educatione humiditatum et ventositatis ex matrice colicus cum educatione fecum et supfluitatibus intestino. Quintum quod aliquando habens dolore matricis pfocatur vaporibus ascendentibus ad cor et diafragma non autem sic in colica. Signa distinctiua inter species colice colica phlogistica significat per antecessionem carum generationum phlogistica et facietate nauseativa et ex speciebus ciborum generantium phlogistica. Item per etatem. scilicet senectutis et secundo pueritie et regione frigidam et humidam et tempus anni. scilicet hyemem et reliqua. scilicet sexum et similia. Secundum signum est exitus phlogisticus ante colicam et ipsa colica cum sit distendere. Tertium est frigiditas intestino et gravitas sensata propter frigiditatem et gravitatem phlogisticam. Quartum est vehementia retentionis ita ut non egrediatur aliquid de fece aut humore et ventositatem et si egreditur illud est res inflata sicut stercus vacinum natans quale egreditur in ventosa propter phlogistica quod ventosatur et si comparet ad ventosam dolor est remissior quam dolor ventosus hoc est longioris durationis quam difficile sit illud phlogistica educere propter sui grossitatem et ventositatem hoc non tantam faciat extensionem si cut ventositas et persequens non ita intensum dolor nec decipiat aliquis propter situm inflammationem et rubedinem aque et extimet quod egritudo sit calida hec namque sunt oibus colicis communia.

Pronosticum colica phlegmatica semper plurimum curatur.

Signa ventose sunt antecessio carum ventositatis sicut est multitudo potus aque frigide. Item potus vini commisti et olera inflatiua. scilicet in quibus est humiditas supflua et fructus humidi inflatiui. Secundum quod cibum non fuit digestus. Tertium rugitas. Quartum retentio fecum in intestinis phlogisticum exitu ventositatis item extensio et volutatio vehemens. id est ingreditur propter magnitudinem doloris quasi intestinum inter bellum pfoetur et quasi in intestino occultet acus et hec accidentia hoc aliquando sunt in phlogistica cum retinet ventositas aut generet ipsam sunt tamen fortiora in ventosa. Et cum hoc in ventosis non est grauedo sensata in phlogistica ite in ventosa quicquid pcedunt rugitus plurimi et ventositates et quando quod venter non rugit et fortasse non rugit nisi cum sit euaporatio et compressio. Et quicquid figitur dolor et non permutatur. Et quicquid cognoscitur inflatio cum manu et semper plurimum iuuat compressionem et euaporationem quicquid iuuat quicquid non. Iuuat enim cum est pauca et subtilis ita ut subtilitatem possit resolui. Cum autem est multa et grossa et in aliquo loco conclusa tunc euaporatio nocet. Et similiter cum eius materia est sicca melancholica item significat ipsam inflatio fecis vaccine que plena ventositatem natat super aqua. Et quicquid est cum ea venter lenis fluens et egrediuntur humores et non iuuatur propter retentionem ventositatis grosse inter tunicas. Et ex signis propriis significantibus ipsam contineri inter duas tunicas intestini est dolor fortis per foratius in eodem loco semper permanens et illa in qua est permutatio doloris est incolumior sed in qua est inflatio sicut in timpani te est mala significat enim corruptionem digonem stercoris et epatis.

Pronosticum colica ventosa semper plurimum curatur et si plonget transit in timpanitem.

Signa colice ex fece sunt antecessio retentionis fecis ante colicam cum tensione et gravitate vehementi et sentitur quasi intestinum rumpatur et quando quod sit tenasmon propter fecem stimulatam intestinum rectum et grauem ipsum et propter extremitatem eius et tamen non egreditur aliquid propter fecis grossitatem aut duritiem. Et quando quod egreditur res viscosa et grossa. scilicet parum phlogisticum aut parum fecis dure phlegmate iuolite aut quibusdam mucilagibus quarum magna est copia in intestinis grossis. Verum illa que est ex fece exsiccata a cholera significat tinctura fecis mordicatio adustus et inflammatio siccitas lingue et multitudo eius quod egreditur de cholera et aduentus quicquid cum fluxu cholere et nocetur a fame et iuuatur a frigidis temperatis. Sed seculam factam a raritate corporis significat precessio paruitatis fecis dure extenuatio corporis ite velocitas et facilitas ledendi a calore et frigore extrinsecos item paucitas pflorum

Sed seculam factam a caliditate et siccitate ventris significat inuentio inflammationis et siccitas mirach et tenebrositas eius et siccitas egestionis cum nigredine. Sed seculam factam a resolutione aeris balneo exercitio sudore et reliquis similibus significat premissio paruitatis fecis et antecessio carum predictarum. Signa facie ex retentione cholere ita ut non transeat ad intestina sunt signa icteritice suprascripte in capitulo proprio et albedo fecis cum difficultate exitus eius et forte aderit icteritia. Signa vero colice feculente a causis primitiuis sicut a comestione rerum siccatur aut exsiccantium aut quod homo propter occupationem tardauerit egestionem aut quod sex sit exsiccata propter ieiunium sunt ipemet cause primitiue et consecutio duritiie fecis post ipsas et idem sit iudicium in oibus causis primitiuis. Signa autem superflue caliditatis epatis propter nimiam attractionem feces exsiccantis et similiter frigiditatis eius sunt manifesta ex his que superius dicta sunt in passionibus epatis. Pronosticum colica ex fece hoc plurimum curatur.

Signa apostemose sunt si sanguineum est tumor durities tensiva dolor primum extensus et grauius fixus in loco vno cum pulsatione et inflatione febris acuta sitis vehemens rubedo in colore retentio vrine apostemate complimenter vias vrine et est signum forte magnitudinis apostematis. Item kedi cum fluxu cum exitu puenit ad locum apostematos. et quicquid est iste dolor cum lenitate ventris et quando quod perducit ad frigus extremitatum cum calore vehementi in ventre et quicquid rubet locus ventris exterius et significat magnitudinem apostematis aut quod forte apostema permutatur exterius. Si vero apostema fuerit cholericum erunt tensio pulsatio et grauitas minus et febris et inflammatio et mordicatio vehementius.

Signa apostematis phlogistici est paru sunt ut sit dolor continuus in loco vno et propter eum descendit aliquid per partem apostematam et ingeneratur cum manu inflatio cum lenitate et habitudo egritudo est habitudo mollium phlogisticorum et forte iam premissum est regimine phlogisticum multiplicatiuum sicut lactis piscium olerum et fructuum frigidorum et humidorum et carnium grossarum. Et est sperma eius frigidum subtile et est signum conueniens ad hoc et egestio est phlogistica. A melia non puenit nisi rarissime et posset fieri permutando ex apostemate sanguineo et etiam incipiendo et signa ex predictis in hoc capitulo et in capitulo de apostemate stomachi patere possunt.

Pronosticum colica sequens apostema in intestinis grossis semper plurimum curatur. Sed in gracilibus si fuerit notabile semper plurimum mortalitas.

Signa ruptura eius aut siphac sunt. Si est ex torsione euentus eius subito post motum laboriosum aut saltu vehementem aut casum aut percussionem aut calcationem aut lutationem aut torcationem ponderis aut quod precessit ventositas vehemens hec omnia coratquent intestinum rumpendo ligamenta. Item semper plurimum dolor est similis a principio usque in finem non addens neque minuens. Si vero sit ex dilatatione aut ruptura bidimi apparet tumor offci repleti ex intestino quod descendit ad bursam. Si vero si phac in aliqua parte ruptum fuerit apparet ibi tumor ubi ingressum est intestinum et in oibus his casibus sit retentio fecum semper plurimum.

Pronosticum colica sequens cotorsionem intestini nunquam sanat nisi deus voluerit et nisi a casu intestini ad oppositam diuam reuolutum reddat ad situm naturalem. Colica autem sequens descensus intestini in bursam testicularum aut in rupturam siphac curatur semper plurimum. Nam semper plurimum reduci potest ad itra ventris et ad situm naturalem hoc non apud inextptos et iste sunt species famose colice semper plurimum venientes. Sed signa reliquarum specierum colice rarius euenientibus breuiter absolua.

Signa ergo facie a frigiditate intestino sunt paruitas sitis sensibilitas frigoris in intestinis leuitas doloris sine grauitate ite inflatio egestionis et quicquid est sperma cum ea frigidum. Iuuat a caliditate nocetur a frigiditate. Et signa facie ex caliditate sine materia sunt signa praria. Et signa facie ex siccitate sunt egestio valde sicca corporis exsiccatio et cutis vetricis subtilitatem et asperitas. Signa facie ex presentia cholere in intestinis sunt regimine pcedens multiplicatiuum cholere etas tempus regio et forma mordicatio vehemens

et inflammatio. Item noceri a clisteribus acutis. Item noceri ab his que educunt cholera in ipsa actuali educatione dolor augetur. Et educit cholera postea inuenit quod doloris remouet nisi cholera fuerit imbibita. et quicquid associatur ei febris et non est febris intensa neque cum ea magnitudine accitum quod reperiunt in colica apostemosa. Et quicquid associatur dolor in pectine quasi punctura cultelli absque venteris. Sed signa facite ex melia sunt cructuatio aeris nigredo egestionis inflatio ventris cum paruitate doloris et reliqua signa contra antestant melie. Sed signa debilitatis expulsiue sunt ut iam antecesserit lenitas ventris et necessitas surgendi frequenter ad assellam. Sed egerebat parum pro vice. Item antecessio carum debilitatum virtute ex calore frigore et reliquis aut passumptio aliquis rei debilitantis virtute venenose aut non venenose. Et multoties accidit ut venter sit lenis aut temperatus: et sit quicquid tas egestionis secundum cursum naturalem: et tamen non potest egredi fecer nisi cum clistere aut suppositoio aut alio ingenio: et istud est quicquid propter fistulam infieri aut ragadias aut hemorrhoides aut alia similia nocumeta propter que natura terre in emittendo feces: et quicquid accidit propter obtusionem sensus: et quicquid propter debilitatem musculorum ventris discurrat ergo medicus et causas inueniat. Sed signa colice sequentis debilitatis sensus sunt ut patiens sumat ea que faciunt fecem moriditate et non percipiat in affestatione: hec autem sunt sicut cepe porrum caseus salum et cetera acuta. Item quod non sentiantur nocumeta suppositoio acuto: et venter inflatur ex eis que retinentur et non doleat dolore notabili. Sed signa facite ex vermibus sunt signa vermium de quibus infra et antecessio exitus eorum. Signa autem colice a solutione conuulsi in intestinis sunt exitus sanguinis aut sani ei aut forte precessit apostema quod ruptum est. Si vero causa eius fuerit lapsus in intestinis erit ibi grauedo et phlegma et quod alias precedenti tempore genitum sit et educit. Sed signa colice per coitatem a toto cerebro spiritualibus epate splene renibus vesica matrice mirach et toto sunt quod precesserunt nocumeta eorum membrorum aut tonus cum quorum augumento auget colica diminutione minuitur et quod bus recedentibus colica recedit. Sed signa colice contagiose et peccatilis est ipse transitus de homine ad hominem de regione ad regionem et quod maxime accidit his qui conuersantur hec frequenter est mortalis et est et plurimum colica ileos. Signa autem causarum premituarum colice est ipsarum causarum precessio et subsequutio colice secundum plurimum his causis precedentibus.

Prognosticum. hec species colice secundum plurimum contrariant propter pestilentias. Cum ventum est ad vomitum fecum in quacumque specie mortale secundum plurimum. Al.

¶ Cum dolore ventris fuerit ipsi restrictio et nausea: nec calor nec se. affuerit ea egro danda sunt que ventrem sine vomendi desiderio soluant ut est electuarium de galia. Quod. R. mastice gas. 33. melanopipis macropipis cinamomi nucis muscate galie oleum an. 3. x. scamonee 3. x. postea exprimant cydonia acetosa et recetia et succus eorum cum eiusdem quantitate melle misceant et coquant usque ad spissitudinem paulatim et perficiat ex eo medicamentum quod tamen eiusdem quantitate sit cuius species sit cuius dosis sit ab aur. ij. usque ad. ij. z. s.

¶ Cum.

¶ Cum dolore. hec Rasis incipit determinare de passionibus intestino: et in primo capitulo determinat de doloribus intestino: et in primo capitulo capitulum autem de vermibus post ponitur. Sed primum capitulum de dolore intestino: diuiditur in sex partes. In prima determinat de dolore intestino: a phlegmate et cholera siue sit dolor colicus siue iliacus. in secunda ibi. Quod si cum ventris dolore determinat de colica venteris: in tertia ibi. Si autem cum dolore febris affuerit determinat de colica a causa calida inuenta cum febre in quarta ibi. Cum autem doloris determinat de colica apostemosa: in quinta ibi. Qui autem cum hoc dolore ponit regimen preseruatium a colica venteris: in sexta ibi. Sed si cui dolor iste redit ad ponendum curam colice a causa calida. Prima diuidit in quatuor. In prima ponit curam doloris intestino: siue

colici siue iliaci cum electuario solutio quod est cum vehementi nausea: in secunda ibi. Quod si nausea vehementia non fuerit ponit curam huius doloris cum pilulis solutionis quod est sine vehementi nausea: in tertia ibi. Si autem passio iliaca curat hunc dolor: cum suppositoio: in quarta ibi. Et si non potuerit curat hunc dolor: cum clisteribus: quid dicat in prima parte sanis est manifestum. Curat. n. hunc dolor: ex tunc cum nausea cum electuario de galia siue confortatio ne sequat vomitum. Est tamen tutius ut permittant aliquid clisteria ut venter sit obediens: ne medicina solutiva efficiat vomitum recepta erit dictum modo. R. mastice gariofilorum. 33. melanopipis. l. nigri pipis macropipis. l. magni siue longi pipis cinamomi nucis muscate galie. l. sale sanguine descriptioe. Al. siue oleum an. 3. x. scamonee. 3. x. succi cydoniorum acetosorum recetium mellis an. lb. j. bulliat primo succus et mel lento igne paulatim ad succi consumptionem et in fine puluis la dictum secus misceat. Vult. n. R. quod mel remanens in fine postquam est cum succo bulitum sit tunc quantitate quod est puluis secum misceatur: quod tamen est inuiscatum. Ad plus. n. in cois vsum ponunt per rna. lb. mellis tres. 3. pulueris: lb. 3. non erit ellim: si sit vna massa soluta dosi ei est a. 3. duabus usque ad. 3. ij. cum dimidia: et si non computas dosim non est magna erit n. p. vnaquaque dosi a. vj. usque ad. viij. g. scamonee et non est aliud solutiuum de quo re admirandum est cum iteno sua fuerit principaliter soluere phlegma quod per pilulas sequitur. In textu. Rasis credo in textu R. esse defectum: et quod dicitur esse in lb. oleo saltis. xvij. 3. turbidum quod per ex duobus primo quod dosi apud consuetudinem. Al. est pua. Secundo quod. Al. de scribendis hoc et in suo antidotario distinctione 3a. In fine quod vult soluere cholera et phlegma permiscet turbidum cum scamonea et tu si placet vide de descriptione ei: aut opus dicit quod iteno R. fuerit solutiuum soluere cholera quod non est vult per se non receptis sequitur. Ego autem ibi phlegma ut in hac recepta. Al. sequitur quod cum vult soluere solam cholera ponit solam scamoneam. Cum vult soluere cholera et phlegma ponit scamoneam et turbidum. Si autem solam vult soluere phlegma ponit turbidum loco scamonee tamen caritami excoctati: et si vult educere solam meliam loco istorum ponit heleborum epithymum et polypodium vel si vis potes dicere quod in isto oleo ponit pipum nigrum et pipum longum quod soluit phlegma liquifacendo et ipsum dissoluendo et virtute stimulando. Nec mireris de huius ipse ratio in suo antidotario perficit pilulas valentes in nauseata satietate et in colica soluente in quod tamen nihil ponit solutiuum nisi pipum et zaccarum: et ita facit. Al. in capitulo de colica et R. in suo antidotario ponens hanc met receptam ex succo cydoniorum non ponit nisi scamoneam die ut libet. Et si istud quod dosi est pua 3a consuetudine R. Rinde quod in colica solutiuum non debet esse multum fortia ne forte pueniat ad vomitum fecum. Et hec ratio est per formis intentioni R. in diuisionibus in capitulo de colica ubi in colica pueniente a phlegmate grosso dicit quod in hora proxima succurrat cum clisteri lenitino solutiuo. et si sufficit bene est et si non cum solutiuo medio: et si sufficit bene est et si non cum acuto solutiuo: et detur electuarium de dactylis: et electuarium diacidonitum solutiuum. Et certum est quod non loquitur de alio diacidonitum solutiuo nisi quod hic describitur et in antidotario suo. Almansor.

Quod si nausea vehementia non fuerit nec eger medicinas vomuerit pilule ylace sunt dade. Que. R. cologintide serapini amboz an. 3. x. scamonee. 3. ij. et tertia informant pilule de quibus vni aut podus est daddu. veloci- ter enim passionem dissolunt yliacam. 30. ar.

hic R. non existere nausea magna dat pilulas prias contra passionem iliaca ut. R. cologintide calide sicce educetis phlegma grossum et perferetis colice phlegmate et venteris inuentionem vltimum et sicut hydropis serapini calidi et sic. quod bibitur et clisterizatum confert colice phlegmate et venteris an. 3. x. scamonee. 3. ij. et forment pilule de quibus podus aur. l. est daddu. veloci. n. passionem dissoluit iliaca et ista est medicina fortis a qua non est incipiendo imo permittenda sit clisteria et non audere ex pilulis his dare. 3. j. et ita vidi cum ibi solutiuum quando puenisse ad vomitum fecum cui et fractum est intestinum et venter plenus est cibis ac si esset hydropicus et fetens erat et mortuus est 3a die post ibi solutiuum: et in quinta die a principio egritudinis. Cum tamen et patiens illa cam non moriantur de intentione An. et ut dicat experientia ante septimum die. Ego itaque consulo ut incipias a clisteribus: et si non sufficit puenias ad solutiuum leuia sic sit pilule alexangine et sita leuia. Quod etiam consilium habes a Rasi in diuisionibus loco statim allegato. Al.

Si aut passio yliaca difficilis fuerit nec medicamina vetricis solutiva eis prulerint hoc suppone collyriū. Quod. R. salis panis. 3. x. coloquintide interioris scamonee amboꝝ ana. 3. ij. z. 5. fiant ex eis colliria longa et superponatur.

Jo. ar.

Curant hanc passionem cū suppositorijs. et solū in textu ponit pulueres solutivos: sed debet sic ordinari. R. panis salis. 3. x. et est sal quo cōter vīmur et ponit in pane coloquintide interioris scamonee añ. ij. 3. s. mellis. 3. v. buliat mel et addant pulueres sup̄scripti: fiant suppositoria longa et vsq; ad longitudinē. vij. digitorū cōiunctoꝝ: est. n. intestini rectum longum salis et lau. ita vt sit capax huiusmodi licinior.

Almanfor.

Et si non contulerint ex enemate leni clisterizetur. Quod. R. ficus citrinas. v. surfuris q̄tum vna manu capi pōt maluaufci. Ad. j. hec in panno ligata et siccle folia. x. in duabus. lb. aque coquant donec ad vnā reddeant deinde coletur: et ponat sup̄ eam baurach pondus vni^{us} aur. olei sisamini. 3. j. et fiat clistere ex eo. Si aut quis fortius et acutius facere voluerit pōdus aur. vnius de colliriis quod prius diximus admisceat. Clistere vehementer soluens quod tūc vtendus est cum medicamina nō conferunt nec venter soluit. R. coloquintide interioris. 3. x. centauree. 3. v. borbor. marien arthanite amboꝝ ana. 3. ij. mētastrī rute origani oīum ana. m. j. oīa in tribus. lb. aque donec ad tertias duas redeant coquant et colentur. deinde dissoluatur in ea alchyltrā mellis amboꝝ añ. 3. ij. castorei serapini oppoponaci collirij quod p̄diximus oīum ana. 3. ij. misceant oīa et dum est tepidum fiat ex eo enema et si q̄bale nō exierint iteretur clistere donec exire videtur. hoc nāq; clistere administrari d̄z cū res fortissima est et pessima et in colica mala et ē illa in qua fit nausea valde vehemens et inferius nihil egreditur. hūic p̄terea egritudine quādoq; ferida supuenit eructuatio et plerūq; stercoꝝ per os egreditur quod cum accidit sepe mortem portendit.

Jo. ar.

Curat hanc passionē clisteribus lenitiuis que si non succerint docet clisteri admisceri aureum vniꝝ pulueris collirij sup̄scripti. et si hec nō p̄ferunt docet Rasius imponere clistere vltimū et fortissimum et multoties iterandum si squibale et reliqua oppilata nō exierint. Similia nāq; clisteria fortia fieri puenit in colica et iliaca mala in qua tūc ne feces euamant. Nam vomit stercoꝝ sepe portendit mortem. Bucurmarien et artanita: sunt due species mali terre siue panis porcini siue ciclamini idē eni sunt alchitram est p̄t apud alios gūmi cedri reliqua nota sunt. Sed certe iūius est p̄mo incipere a clisteribus lenitiuis q̄ si nō succerint p̄cedatur ad clisteria fortia: et his nō sufficientib; ad solutua lenia et vltimo ad fortia.

Almanfor.

Quod si cū dolore vetricis nō fuerit ipsius strictura sed inflatio et rugitus et tēsiō in vētre existunt. Confectio de bacis lauri dāda est. R. foliorū rute ficoꝝ 3. x. ameos cimi nigelle keilin. origani carui alexandri ni se. amigdal. amararū melaniopiperis macropipis mētastrī dauci accoribacarū lauri castorei oīum ana. 3. ij. serapini. 3. iij. oppoponacis. 3. iij. cōficiant cū melle eiusdē ponderis cui^{us} dosis sit vt auellana vna: aut nabacha mīstis vicib; cū. 3. j. vini calefacti: aut cū apozimate de radicib; hūic cōfectioni in remouēda vētositate et dissoluēda nihil eoperat. Hoc p̄terea suppositoriū s̄biat. quod sit vētositatis dissolutiuū. R. cimi foliorū rute viridis amboꝝ añ. Ad. j. boco: mariē ar-

thanite amboꝝ añ. 3. iij. baurach. 3. j. cōficiant ex melle et supponant cū spongia vel lana. hec enī dissoluit ventositatē inferi et expellit. Vēter quoq; assidue ex pāno calido vaporadus est: et eger in tina mittendus. Si autē hec nō succerint vētosa cū igne ponēda est. et locus donec rubere inciperit fricandus. Post hoc inunctio fieri cōuenit ex oleo rutaceo et ex alijs oleis calidis. et ex eis clisterizandus est eger postq; eis admista fuerint castoreum euforbium amboꝝ ana. 3. s. Hanc vō solutus pati egritudinē dum sanus ē caueat ne vinum aqua mīstū bibat: nec et sumat vinum nisi purum et forte nec aquam multā bibat: et abstineat ab herbis et lacte et oībus inflatiuis. Filonium faciēs ilio sis cū maximo coartatur dolore et tūc ne syncopis superueniat ventositatem carminat et somnuꝝ prouocat. R. piperis ameos folioꝝ rute mentastri castorei bacarum lauri cimini oīum ana. 3. j. opij mandragore iusquamī se. oīum ana. 3. s. cōficiantur cū melle eiusdem q̄tutatis detur ex eo pondus aur. vni^{us} hūic quoq; electuario addat plurimūq; scamonee. 3. tertiam et sit tūc medicamē vetricis solutiuū.

Jo. ar.

In hac secūda parte p̄ncipali curat colicam siue iliacam ventosam. et diuiditur in partes septē. p̄mo ponit curaz p̄ electuarium qm̄ nō est in ventre p̄stipatio: in sc̄da ibi. Hoc p̄terea curat colicam et maxime cū vetricis cōstipatione cū suppositorio: in tertia ibi. Venter quoq; curat p̄ approximationem panni calidi et balneum: in quarta ibi. Si aut hec nō succerint curat cū vento sacin q̄nta ibi. Post hec vñctionē fieri cōuenit: curat cū vñctione et clisteribus: in sexta ibi. Hanc vō solutus pati docet a q̄bus ē cauēdum tpe sanitatis: in septima ibi. Filonium ponit filonium vltimū in sedando dolores fortissimos: que dicit in p̄ma parte satis nota sunt kysin. i. semē leuitici alexandri seminis. i. petrose. line: et iubet oīa permisceri cū melle tante q̄tutatis q̄te sunt reliq; quod tamen vt statim dixi nō est in cōi vñctio: huius electuarij sit vt auellana aut nabatha. i. iuniba siluestris et misceatur cum 3. j. vini calefacti potentis: aut detur cū apozimate et radicibus sup̄ius dictis in capitulo de dolore epatis. In sc̄da parte curat colicam cum suppositorio sed ponit extraneū modum faciendi hoc supposito: iū facientem p̄mo electuarium cū melle: vt p̄z de inde facit suppositoriū de spōgia vel de lana in cōi forma quod postea intingit in electuario dicto et supponit. Sed certe p̄stipatus esset facere suppositorium in cōi forma faciendo mel p̄ decoctionem ipsiari sicut dictum fuit in alio suppositorio. In tertia parte que dicit nota sunt sed balneum illud siue tina d̄z esse cum decoctione rerum carminantiū ventositatē. In quarta parte q̄ dicit sunt manifesta. Vētosam enim h̄z soluiere ventositatem et d̄z esse vētosa magna. In q̄nta parte que dicit sunt manifesta. Et nota q̄ ponit in clisteri castorei euforbij ana. 3. s. Et est forte insolitus et nō auderem facere nisi in forti et nō in puero neq; in p̄gnante: p̄uocat enim abozsum mirabiliter. In sexta parte que dicit sunt manifesta. In septima parte describit filonuz valde efficax in sedando dolorem vētosum et quēcūq; alium dolorem maxime a frigida cal sed nō d̄z dari nisi in casibus extremis et cū alia non contulerint nec d̄z multū frequētari sedat enim dolores stupefaciendo et subdit q̄ hūic electuario addit tertia pars. 3. scamonee et efficitur solutiuū. Et nota q̄ est bonuz ingeniū cum stupefactiuis miscere solutiuū: simul enim perficitur cura vera et mēdosa stupefactiuū pōt minus nocere qm̄ ē inunctū solutiuo.

Almā.

Si aut cum dolore se affuerit casiesist. in succo endiuie bullito et dispumato dissoluta egro est danda. et si rurus viol. in potu est tribuendus. et nutriendus est ex traphea cū oleo de amigdalīs dulcibus condita: et ex leni clisteri clisterizandus.

Jo. ar.

In hac tertia parte p̄ncipali curat colicam p̄dente a cholera

et docet lenire vëtrë cū casia dissoluta cū succo endiuie bullito do-
nec despumetur et clisterizetur cū clisteribus leniëtibz frigidis
et nutrit egrū ex taphëa: taphëa est duplex vna alba que fit ex so-
la aqua et carne altera viridis que fit ex aqua et carne et coriandro
vel aliqua herba viridi et per hec intelligit cibaria frigida et humi-
da: obmittantur tamen ea que a proprietate faciunt colicam sicut
cucurbita et similia.

Almanfor.

Lū at locus doloris in vëtre apparuerit grossus et
eger habēs apā in pncipio phlomet deinde casiasist.
cū succo herbarū sepe dāda est: et sit cib⁹ ei⁹ cui hic do-
lor ex cōsuetudine accidere solet taphëa vinctuosa cū
zuccaro et oleo sisamino et abstineat a stipticis et ace-
tosīs et a cibis grossis et vëtrë stringētibz. Jo.ar.

In hac 4ª parte pncipali curat colicā apostemosaz quapro-
pter precipit phlomia in pncipio. f. ex baslica et haunatur quā-
tinas sanguinis notabilis fm exigētiā repletionis et virtutis dñi
de detur casia cum succo herbarū frigidarū sicut endiuie lactu-
ce et similibz. Intēdit enim curare apostema calidum nam hoc
fm plurimū euenit cetera manifesta sunt.

Almanfor.

Qui at cū hoc dolore vëtositate patissolū est cibē
cū calagie et mutagenat cōditi cū seminib⁹ et abstine-
at ab olib⁹ et lacte et oib⁹ q̄ inflāt. Et bibat vinū forte et
nō vitiātū: aut hydromel cū spēb⁹ q̄ p cōditiōne pone-
tur vt pip quas dicem⁹. Cōfectio hydromel. R. mell
mūdi. lb. j. aq. lb. ser misceant et coquant diu et spumen-
tur bñ donec fiat ad spissitudinē iuleb. Quinz hoc sa-
ctū fuerit in vnaquaqz. lb. ex eo mittant. 3. ij. pulueriza-
ti pipis in pāno ligati donec apopiquet finis deco-
ctionis eius: et cū infrigidat exhat pānus et expmā: et
cū necesse fuerit ppinet. Cōfert et cui hec passio ex vë-
tositate et grossa supfluitate accidere solet oleū d ker-
ue recēti cū apozimate de seminib⁹ suptrū. Apozima
de seminib⁹: hoc est. R. ameos cimini cheisiz carui ori-
gani nigelle oium añ. pugillū vnū. Istis at admiscean-
tur. lb. ij. aq. et coquant donec ad. lb. j. s. redeāt de hoc
itaqz apozimate sumant. 3. ij. quib⁹. 3. ij. olei de kerna
addātur et multis diebus bibantur.

Jo.ar.

In hac quinta parte pncipali primo docet perseverare a do-
lore vëtos: licet hoc regimen etiā cōferat in cura doloris colici
pntis: in scda ibi. Cōfert etiā describit medicinā pferentē i actua-
li dolore que dicit in prima parte manifesta sunt. Callagie et mu-
tagenat sunt cibi apud arabes qui sūt in cazola ex carnibus mi-
nutis incisis cū aromatibus et seminib⁹ resoluētibz vëtositate
hydromel. i. aqua mellis. (Confert etiā 7c. In hac scda parte
docet dare olei de kerna. 3. ij. cū. 3. ij. apozimatis. i. decoctionis
de seminibus pñbus diebus sñō ieiuno kerna arabice est plāta
que cōter vocatur pentadactylus cataputia maior et a qbusdam
spōsa solis apud Dialcoridē vocatur cici aut sistomis agrestis
et hac recēti fit oleū de kerna granis eius expsis.

Almanfor.

Sz si cui dolor iste cū calore supuenerit pruna. xx.
et ficus citrinas. v. et passularū enucleatarū. 3. v. sumē-
tur: et coquant et colent cui oleū amigdal. admisceat:
deide casiasistula i eo dissoluta colet et misceat. Et ex
apozimate qd in. c. de reumatisimo dixim⁹ in potu tri-
buat. Vëter vō si multū fuerit sice pdicto apozimati
addant polypodij et turbith amboz añ. 3. ij. et coquant
tur cū eo et det donec vëtrë soluat: cum at solut⁹ fuerit
remoueat polypodij et turbith. Cōfectio ellectuarij
que vëtrë soluet dstruit vëtositate et grauedinē. R. tur-
bith albi fricati et puluerizati. 3. xx. succari. 3. xxx. 33. 3.
x. hui⁹ pulueris. 3. iij. ad bibedū attribuant. Pilule de

quib⁹ cū quis vëtrë solvere voluerit vnā sumere debet
que et appetitū excitat et inflationē resoluūt et grauedi-
nez et cibū digerūt. R. masticiis. 33. cinamomū gar. ne-
kerelmich melanopipis macropipis scamōee zucca.
viol. oīuz añ. 3. j. siāt ex eis pilule ad magnitudinē cice-
ris et sumat vna: mouebit eniz semel aut bis. Jo.ar.

In hac sexta parte pncipali redit ad ponēdūz curā colice a
causa calida siue qñ cūz colica cōiungitur se. Et primo docet sol-
uere vëtrē cum hac medicina. R. prunozū. 3. d. sicū citrinozūz
quinqz passularūz enucleatarū. 3. v. incidātur. incidēda. et coquā-
tur in duabus. lb. aque ad cōsumptionē duarū partiū et cū trib⁹
3. huius decoctionis trahatur casie floriz. 3. j. cui toti addatur
olei amigdalārū dulciū recētiū. 3. j. et calida exhibeat sñō ieiuno
hec eni leniēdo feces exsiccatas educit et non inflāmat et est me-
dicina secura. Item docet exhibere decoctionē quā superius po-
suit in capitulo de catarro. Et est prima decoctio ibi posita vëtrīs
leniūat: et si vëter fuerit numis stipticus docet admisceri illi deco-
ctioni turbith polypodij añ. 3. ij. que debēt bullire cū ceteris positi-
tis in decoctione ista ita vt vëtrë sufficiēter soluat. Sed cui venter
solutus fuerit administretur sola decoctio prima. Ista eni suffi-
ciat ad tenēdū vëtrē lenē tandēz Rasis ponit duas receptas pue-
nientes in colica. Prima ē satis manifesta valēs in colica phla-
tica et sumatur cū custodia. Turbit eni est solutiū phlatis satis
forte et si sit cōfortatū cū. 33. sicut hic soluit phla grossū. Si vero
non soluit phla aquosus. scd o describit receptā pilularū valētū
in causa mista quas magnis laudibus extollit et possūt sumi per
horam antē cibūz. Abilius tamē est propter scamōeā vt serue-
tur aliqua custodia et que dicit patēt ne heremisch dicitur esse ro-
sa asinina et dicitur qd est species endiuie alibi peonie.

Ro cura colice sunt premittēdi quidā canones gene-
rales et sunt. xij. Primus qd regimē colice nō tardet

p

est eniz fm plurimū egritudo acuta et iter cetera reple-
tio minoretur ita vt cibū exhibeatur rar⁹ et in minori quātitate
multū qz tēpore sanitatis: et cū hoc non sit grossus viscosus aut
vëtosus sed leniū⁹. Itē si nauaeuerūt vomit⁹ adiuvetur. Et p-
prie si fuerit stomachus plenus cibo et cū eo et humores in stō-
existētes educātur hic nāqz minuit materiā colice. Secūdus ca-
non nullo pacto festin⁹ medicus dare in pncipio solutiū forte
desuper sed pñō incipiat cū clisterib⁹ leniētibz: et dñe aliqua-
liter acutis si opus ē qbus nō sufficiētib⁹ det solutiū desuper le-
niū⁹ sicut ius galli antiqui simplex aut cōpositū si nō fuerit fe-
bris. Si vero fuerit febris aquā hordei medicinalē obite calidā
et Rasis in textu facit aliquas decoctiones leniētes ex prunis fi-
cibus passulis et similib⁹ cū qbus potes mārā aut casia permis-
cere. Quinz squiballe et humores grossi dscēdūt per inferiūs et
dolor instās coegerit dare solutiū electiū per superiūs tūc de-
tur sed leue et in pauca quātitate et boni odoriz: sicut pilulas ale-
fanginas et sunt pzope mibi expte aut iera simplex aut diafinico
aut diacidonitē descriptione Abilius: et quāto medicina est melius
aut quātūtatē et melioris odoriz et saporis tāto est melius. Abi-
lius eni a stō retinetur: detur in qñtias tāta que verisimiliter suf-
ficiat operari: est tamē melius dare illa quorū virtus parū trāse-
at vltra stomachū et intestina ne mārā a corpore precipitētur ad
intestina propterea omittātur medicine exoluētes qñtrū est possi-
bile: et similiter omittātur medicine leues electe si clisteria suffici-
ent educere squiballas et alia qd oppilat nisi materia fuerit in stō
et intestinis superioribus que nō potuit vomitu educi: hoc autē
cōprehenditur per grauitatem et dolore lenis supra vmbilicū sen-
satū et tūc ista medicina solutiua lenis sumpta per os aut eua-
cuabit materiā totaliter ad extra aut trahet ipsam ad aliquod
intestinū inferiūs que deinde per clister potērit educi. Simili-
ter oportet dare solutiū per os quādo colica sequit excozia-
tionem siue fluxum disentericum. est enim materia cōter pntia
supra locum excoziationis ad quā clisteria nō attingūt. (Ter-
tius canō qd aliquñ opus ē dare medicinas exoluētes et satis for-
tes et trahentes a longings in tribus casibus. Primus casus
qñ materia antecēdēs trāsienē in cām pñunctam colice continet
in locis distātibz sicut in venis. et hoc frequēter ptingit quādo

No ē qd qñ ex vna pñqz in 23 ex pñqz dñm
māz dñm in 23 pñqz pñqz mā pñqz in 23
Sūmā a Cētra pñqz dñm pñqz dñm
Māz māz dñm pñqz dñm

Cura colice phlegmaticæ.

[illegible]

calameto si fuerit minus viscosa: aque autē sunt sicut apsinthij
fēn apij. 7 alij bullimus cinamomi anisofus añ. 3. ij. in duab?
Hæque ad cōsumptionē tertie partis 7 v3 in pblegmatica 7 ven
tosa. Digerimus quoq; cū electuarijs sicut diacimino diacina
momo diabza diacalameto tiraca metridato 7 alijs cōfectioni
bus magnis ius autē galli decrepitū simplex aut cōpositū factus
fm arte. Hæque et simul digestiū 7 euatiū. Quarta intentio
est eradicatio multius cōplēda viciō? 73 exigētia multitudinis ita
vt euacuatio sit pro vnaquaq; vice parua sed reiterata. Et cōplē
tia hanc intētiōē sunt iaz dicta in scōa intētiōe. est tñ semp tuu
us vt cū leuib? pcedas dūmodo educāt satis sufficiēter. Inter
cetera pstantissimū solutiū est terebēna: cōfert eniz oibus mē
bris nervosis sicut in dolorib? arteticis dolorib? stōi matricis in
testinorū a causa pblegmatica vide Aui. 1.º canonis caplo pro
prio. Hæq; q; debilitat stomachū atēdat eius cōfortationi cum
capparib? mēta 7 similib?. Hodus autē exhibēdi ipsaz ē q; icho
etur a parua q̄ritate sicut ab 3. 5. 7 aliqui inuolūt ipsaz in succa
ro trito 7 deglutitū aliqui vero abluūt os suū cū aqua aut vino
deide habēt ipsaz natatē in vino vl aqua 7 sorbēt ipsaz gutture
aperto: aliqui inuolūt ipsaz in hostia vl scaleta infusa in vino
vel aq; binde sequēti de dent. vj. 3. 7 3. die. 3. j. 7 vltra pcedat fm
oportunitate que sequit̄ ex ea hec et intētiō cōplet cū clisterib?
de quibus supra. Quia intētiō est mitigatio doloris quam ab
ipso initio cōplere o3 si necessitas iustat. Sed Aui. dat can. q; val
de errat qui a pncipio appoximat narcotica materia existēte fri
gida q; nō abscondit ap3 doloris: imo augēt 7 cōfirmat q; si hu
mor est grossus sit grossior scōo si cōpletio est frigida sit frigidior
si vctositas est spissa sit spissior 7 auget oppilatio. 7 tandem re
dit dolor fortior q; p̄us. Quapropter op3 vt narcotica postpo
nant quātūz his possibile. 7 tēet doloris sedatio alijs modis 7
pprie cū his q; cāz abscedūt. Hodū at pter stupefactiua sūt quat
tuor. Primus cū clisterib? educētib? hūores 7 carminātib? vē
tositatē q; ab illis hūorib? eleuat q; debēt 73 exigētia doloris re
iterari quoz multa posita sunt superius in intētiōe pma 7 scōa
7 multa ponēt inferius in colica vctosa. Sed sint anodina leni
tina hūoris educatiua 7 vctositatis carminatiua intestinorūq; cō
fortatiua vt. R. olei anetini. 3. octo. vini albi potētis. 3. iij. succa
ri rubei. 3. ij. misce 7 calidū imponat 7 diu retineat vel istud. R.
malue bisulnale bræe vrsine mercurialis añ. 3. j. cacicarum
pinguis. numero. x. sc. fenugreci sc. lini se. aneti añ. 3. j. fursuris
pugillū. i. bulliat in quibz. Hæque ad cōsumptionē medietatis 7
colet de q; decoctione accipiat. H. j. mellis olei flammī añ. 3. j. s.
salis gēme. 3. j. floz casie. 3. j. s. bñdicti hiepiere añ. 3. vj. misce.
Et ius galli decrepiti clisterizati simplex aut cōpositū est ppriū
Secūdus cū his q; exterius applicant que sint poros dilatantia
humorē maturatiua ventositatē carminatiua. ex quib? sunt fomēta
sacculi vctose emplastra vñctiones. 7 cauendū est ne sint nimis
calida ne amplius hūorē in vctositatē cōuertāt q; sit illud quod
de vctositatē 7 mā resolutiūmo sit q̄ritas caliditatis q; faciat in
ventositatē resolutionē fortē 7 in mā subnlationē 7 maturatiōē
nō resolutionē fortē. In vctositatē persionē est eni q̄ritas neces
sariū ppter dolorē cōmotū ex euaporatiōe aut dimittere. euapo
rationē aut multiplicare 7 iterare ipsaz vt resoluat qd. cōmouit de
vctositatē. Ex fomētis at est decoctio facta ex floribus camemille
meliloti aneti sifilecos ruta 7 similiū facta in aqua aut vino aut
vrisaz 7 applicata cū spōgia aut filtro: aut impleat vesica ex hac
decoctione 7 vtri applicet reuoluēdo ipsaz sup loco dolēte aut
impleat vesica oleo calido cōmuni aut alijs oleis pprijs 7 ap
plicet. itez sunt sacculi ex florib? camemille meliloti aneti fursuri
bus ataminatis ita vt nihil remāserit farine milio pāicio sale 7
similibus. Itē sacculus ex cinere sbite calido: 7 sint omnes mol
les nō duri. Et pnt bullire vna ebullitōe in aqua vl vino scōctio
nis rerū similiū 7 calidi applicari: paritaria cū oleo anetino in
patella calefacta 7 semicocta: loco dolenti applicata ē efficac in se
dando dolorē. Itē ventose magnē late orificij q; multum ignite
ponant super loco dolēte. Item sunt emplastra 7 vñctiones i se
rius ponēde in colica ventosa. Et applicatio filii crudi a mulieriz
bus decoq̄tur cū cinere notabiliter calidū solēniter iuuat. Ter
tius modus ē cū his q; sumunt inter cetera comestio aleoz in co

lica frigida. Et apud stultos comedūtur cruda apud inconsue
tos comedūtur cocta 7 post ipā bibatur vinū potens nō dulce
neq; acre sed medijs saporis 7 dormiat aut exerceat aut vtrunq;
faciat. Et reiteretur eoz comestio fm necessitatē nec alium facit
sicut cepe. Item decoctio cimini 7 apsinthij ana sumpta q̄
ritate trium aut quattuor. 3. Item castoreū sumptū vsq; ad me
diam. 3. mirabiliter pfert. Silt radix lilij in aqua decoctiois praf
lij. Item. 33. 7 aristologie ro. ana. 3. s. sumpta cū vino potēti cū
quo bullierint. Itē lumbrici exsiccati sumpti cū vino vsq; ad. 3. s.
Item stercus lupi ex ossibus quod sit album 7 pprie collectum
super spinis 7 aromatizatum cū sale 7 pipere vsq; ad. 3. s. Item
d3 q; suspensio in pelle leopardi vel cerui vel in lana arietis q; fu
git ab eo. I. lupo aut in argento appietate confert vt testat Bal.
quarto de simplici medicina cui Aui. p̄fenuit in capitulo d colica.
Et intestinum lupi exsiccatum 7 bibitum est adhuc pstantius: im
mo delatio eius in forma cinguli v3. Item scorpiones assati in
colica vera 7 in lapide renum sunt vltimis: sed in lapide renuz de
per se in colica de per accidens credo puocando vrinam. Et ex
laudatis in vehementia colice est cornu ceruinū adustum in po
tu sumptum vsq; ad. 3. j. cum vino sedat enim dolorem statim.

Quartus modus est cum balneus 7 embrocis: balnea autē
sint mineralia sive aque temarum aut in aqua decoquatur res
carminantes ventositatem 7 remolientes dolorem quia sedan
tes de his que dicta sunt superius in fomentis. Et sint mag
is aut minus calide fm exigētia materie colice temporis an
ni 7 complexionis ipsius patētis 7 accidentia que secus compli
cant multū eniz iuuat tuz sedatio doloris sua hūiditate anodina
tum maturatiua materiā resoluēdo 7 vctositatē carminadotum
mollicfando musculū ani 7 faciendo vctres obedientem. Sed in
horuz administratione sunt can. obseruadi. Primus q; aqua
nō attingat nisi vsq; ad vmbilicū. 7 si moderate calida q; delectet
7 possit tolerari. 7 ppter ea melius infirm ad hoc est semicupius.
Et si non sit paratū habeat brenta altitudinis vni? pedis in qua
sedeat eger pedib? existētib? extra. Secūdus q; nō diu moret 7 p
prie debilis. est eniz cōueniētiō iteratio q̄z lōga mora i eo 7 sint
prope euz res boni odoris q;bus delectet sicut fructus odorife
ri vinus vel vipa cum gariofilis vino optimo aceto 7 aqua ro. 7
apud necessitatē aliquid vini exhibeat aut aque carnis si timere
casus in syncope. Si tamē infirmus valde sbilis sit nō fiat bal
neus. Tertius q; nō administret materia existēte multa nisi iaz
minorata sit: timef eniz de paralisi 7 de raptu materiez ad aliq;
mēbra nobilia. Quapropter existēte aliquo apostemate iam in
choato aut de proximo inchoando nō fiat balneum istud 7 pro
prie fm mēbrum illud de cuius apostemate timetur. Quapro
pter nō conueniunt colica apostemosa nisi forte in declinatione.
7 similis huic ē embroca sup ventrem patientis iacentis supinū.
Et semper cum surgit a balneo vel remouetur embroca exsicce
7 vngatur 7 in lecto ponatur 7 dormiat: fortasse enim illico dor
miet 7 subueniatur siti eius 7 cuiusq; alteri accidenti ipsūm mo
lestanti ne a somno impediatur. Cum autem dolor non possit
his quattuor modis sedari 7 cōfortis virtutem dissoluens tūc
ad narcotica. i. stupefactiua veniendum ē. 7 ex pprijs ē illud filo
nium quod ē a Rasi in littera descriptum. Et Aui. facit capitulū
de narcoticis que sunt in hac dispositione propria. 7 ordinat q;
dam sumēda pos in modū electuarij. Sed pstant valde est fi
lonium romanū descriptum a Hæfue 7 hoc a Rasi descriptuz.
Sed in forma pilularum potest exhiberi istud ab Aui. descriptū
R. croci storacis liquide. 33. pipere longi seminis iusquamī al
bi ana. 3. j. opij castorei ana. 3. j. quartā folentur pilule parue
7 sit dosis caruz a 3. s. vsq; ad. 3. j. Item possunt fieri clisteria ex
iam dictis leniētib? in quib? ponatur castorei. 3. s. 7 opij. g. v. 7
sedat dolorē. 7 quadoq; sit tēta siue suppositorium ex pecia lane
aut cotto 7 intingitur in olei de seminibus aut in olei anetini. 3.
j. opij. 3. j. castorei. 3. s. optime ad inuicem dissolutis: 7 sit ligatū
cum filo cotti ita vt ligamentum pendeat extra: vt possit extrahi
ad libitum: 7 possit ad libitum ex eodem medicamine infundi et
absq; q; extrahatur. Et nota q; vbi timeretur conuersio materief
ad aliud mēbrum sicut ad neruos: est minus malum sedare do
lorē cū narcoticis q; facere balneū. Itē nota q; aliquādo hūmō

Cura colice melice.

narcotica miscentur cum solutiis sicut precipi Rasis miscere scamoneam cum filonio quod ordinat in textu. Ego autē pro his pilulis. R. aloes succotrinū vel pilularum alefanginarū sed melius est q̄ sint ex aloē nō loto. 3. j. vel. 3. iij. opij croci ana. g. j. vel. ij. vel p croco pone castoreūz fiant pilule. vj. vel. viij. 7 er hibeantur stomacho ieiuno dolorem enim post horiaz sedant 7 postea tādē solūt 7 faciunt opationem incolumē. Et si velles q̄ velocius soluerēt adde duo aut tria. g. scamone. / Sexta autē intentio. f. stomachi 7 intestinoz cōfortatio aliquando necessaria ē q̄ huiusmodi mēbra sunt lassata ex dolore 7 canis eius. Unde multiplicabūt iterū p̄bia 7 ventositatē: ergo confortandi sūt cōfectionibus sicut aromaticis re. diadraganto diagalāga speciebus ducis bono vino 7 alijs huiusmodi. Et similiter eoz mala complexio est corrigēda cum p̄arijs. Si autē aliqua mēbra sunt cōcantia sicut epas splen 7 cetera corrigantur fm q̄ dictum ē 7 dicitur in capitulis pprijs. / Septima autē intentio. f. correctio accidentium perficiatur fm ipsoz exigentiam instantia vigiliantia remouetur p̄ remotionem doloris cui aliquādo opz subuenire cū narcoticis simul tollētibz dolorem 7 somnuz iducētibz vomitui oportet subuenire abstergēdo faciem cum aqua frigida 7 reliquis remedijs in p̄cedentibus capitulis dictis syncope cum exhibitiōe vini 7 aque carnis 7 similibz reliq̄oz accidentium cura suis capitulis perquiratur. / Ultima autē intentio. f. regimē vitę perficitur faciendo aerem declinare ad calidum 7 sicuz naturaliter aut artificialiter. Et sit notabiliter indutus fm exigentiā tempore p̄cipue teneat stomachum 7 ventrem debite calidum: diēta sua tam in q̄titate cōtinua q̄ discretā sit tenuis. Et cibi sui non sint sicci grossi aut viscosi neq̄ ventosabiles 7 sint ventrem lubricantes. Et panis suus sit bene coctus saluus 7 fermētatus quāt condiri potest cum aliquibus granis anisi cimini feniculi lz hoc sit magis pueniens in fine q̄ in principio. Vinum sit odoriferum parū antiquū aromaticum. Sed in pauca q̄titate 7 aliquā conuenit parum maluatū ad subtiliandū humorem p̄fortādū virtutem vigorandū digōnem. Fercula autē sua sint brodialia pinguiā vitentur assata 7 frica: sit brodium caponum 7 galinarū pinguium. Sed p̄cipuum ē ius galli antiquū vīa cibi 7 medicine: 7 q̄to pinguius tanto melius. Item brodiū caulium 7 ciccrum. Item brodiū factum ex decoctione caulium ceparum porioruz alei cū oleo vel carne pingui castrati est mirabile. Item brodiūz blitis cocte cū carmbz laudabilibus pinguibz. Sed apud d̄ bilitatem virtutis dent contusum pulli oua forbilia brodiū carniū laudabilium cū vitello oui p̄quassatum. Carnes vō sint p̄dicum fasianoz fraquillinoz auium paruarū pipionū iuuenū vitentur grosse carnes: 7 sint elix nō assate neq̄ frice vitēt potū aque frigide 7 vini multum aquati. Aqua sua sit aqua succarata aut aqua decoctionis pauci mellis ita vt aqua sit duodecupla ad mel 7 optime bulliat 7 dispumet. Est enim aliquādo aqua necessaria cū adest febris 7 ius blitis 7 spinachiarū tūc eēt cōueniēs. Pro salata vīa caparibus 7 sparagis. Aromata autē sua sint p̄prie ex cinamomi partibus. ij. 33. piperis galange ana parte vīa croci quarta vīnū partis. Somnus sup repletionē malus i va cuitate bonus: lz fm plm oporteat ipos dormire q̄n possūt. Sitr in retētiōe fecis malus. Deambulet stō ieiuno: post cibū q̄scat: 7 in p̄seruatione exercitium ē oportū: euilet retentionē fecis 7 stiptica. Et retinere ventositatē exire volentem: despato tristitia 7 huiusmodi accidentia corrumpēta digestionē discoue niunt. Ira tamen conuenit nisi modū excedat.

Cura colice melancholicę.

Ed in colica melica pcedatur cū eisdem intentionibz / Sed et euacuantiā 7 digerētia debent eē melie ppria. Et carminantiā ventositatē debēt eē fortiora q̄ illa vē tostas ē grossior 7 deterior. horz aut copia habitata ē in egrum / dinibus splenis: decoctio tamē epithimi Aphesue ē ppria. Itē pilule idē de lapide lazuli 7 ex electuarijs diascene: 7 in melia adu sta electuariū hamech: 7 p̄ clisteribus in decoctione ponat epithi mūm sticados 7 sal indū 7 in suppositozijs lapis lazuli p̄trituz 7 lapis armenus 7 sal indū. Et apud Aui. euaporet venter cum eis que sunt grana lauri armel. i. ruta agrestis organū camemil

Cura colice colrice. 7 cura colice ventose.

la in aceto decocta ad maiorem incisionē 7 penetrationē: 7 regi men declinet magis ad humidū: 7 in brodijs suis decoquatur boiagio 7 buglosa: 7 fructus puenientes sunt passule: 7 salata eo rum sint cappares 7 pprie si splen sit in causa.

Cura colice cholrice.

In colica cholrica seruent eedem intētiōes sed to tum regimē tam medicinale q̄ ser rerum nō nāliuz d̄ elinet ad frigidū 7 humidū. Unde clisteria fiant ex decoctione blitis matrū violarū 7 maluarū sebestē cū oleo vīo. 7 pau co salis. Et si retinerētur addant. 3. iij. mellis violacci: 7 sitr fieri possūt ex aqua hordei cum oleo violaceo 7 sale. 7 possit addi ca sia in clisteribus 7 electuariū de succo ro. Solutia autē p os su menda sunt p̄nes Rasim florum casie. 3. x. que trahatur cū suc co endiuie bulito donec clarescat. Sed melius ē vt trahatur ca sia cum decoctione prunoz tamarindoz 7 violarū 7 sitr possent exhiberi. 3. ij. māne distēperate cū eisdem. Si autē cholera fuerit grossior 7 minus calida possunt dari casia distēperata cū decoctione prunoz 7 passularum 7 ficuū 7 in hac possit p̄cedi aloco loni. 3. j. sed vbi cā antecedens eēt distans possent dari pilule au ree electuarium de succo ro. 7 sitia. Digestina vō sint situs vīo. cū aqua hordei medicinali aut cū decoctione prunoz 7 tamar doz: 7 si cholera sit grossior miscatur cū sirupo vīo. sirup⁹ acer tofus simplex. Et p̄ ferculis concedit decoctio blitis endiuie la ctuce 7 similitum in iure carniū laudabilium bibat aquā zucca ratam aut hordei: 7 si expediens sit vinū sit pauciferū: 7 Ras nu trit cum taphea cū oleo de amigdalīs dulcibus cōdita. Et si fue rit expediens stupefactiūz iuber Aui. permisceri stercus adip. l. lupi cū stupefactientibus. Et cauedum ē a castoreo 7 euforbio 7 silibus lz p̄ correctione opij ponat crocus: 7 reges Descriptione nicolai si misceat cū pauco stercoris adip eēt ad intētiōē Aui.

Cura colice ventose.

Ius cura erigit intētiōes supra scriptas. f. lenitiōes 7 deopilationē intestinoz vt vētositas possit exire aut extrahi modis infra dicendis. secūdo minoratiōē ma terie ex qua generatur 7 fouet vētositas. tertio digōnez. quarto eradicationē paulatim tñ 7 in pluribus vicibus 7 cēs he intētiō nes cū medicinis dictis superius complentur. Verum. A. multa describit clisteria suppositoria 7 medicinas solutivas mirabilis est extraneę cōpositionis quas si placet vide. Quinta autē intētiō est doloris sedatio multis modis cōplenda maxime p̄ carmina tiōē vētositatis siue ipsius eductionē quouis ingenio: q̄ mo dis septem educi pōt. Primus ē p̄ ventris lenitiōē 7 intestinoz deopilationem iā dictam in intētiōe p̄ma. Secūdo ē apertio po rositatum ventris cōplenda vt supra dictū cū fomentis facilia emplastris vnctionibus fricationibus 7 similibz. Tertius est eius attractio cum ventosis magnis latoz orificioz. Quartus cum attractione eius ad inferiora 7 eductione p̄ anum cum clis teribus 7 suppositozijs in quibus ponunt carminatiā 7 attrahē tia vētositatem ad inferiora: ex quibus sunt ruta ciminum sisele os amomum ameos baccelauri aristologia bdelium serapinus castoreum sal 7 similia. ex quibz possunt fieri decoctiones p̄ clis teribus fm exigentiā. 7 ex compositis cōponendis in clisteri electuarium de baccis lauri cui non ē compar. Quintus cū edu ctione eius p̄ superiora 7 inferiora 7 per porositates vētris simul cum p̄fectionibus ad hoc pprijs sicut diaciminum diazinsiber diagalanga diacnamomum diacalametum tyriaca vetus mīhi datum diambria diatriompipereon electuarium de baccis lauri in textu descriptum: item decoctio de feminibus sitr in textu descripta cuius. 3. iij. dantur cum olei de alkerua. 3. iij. Et tu iuxta Aui. sidera modū illū artificialē dādū in potu oleū de alkerua de qua re facit passū caplin: itē decoctiōes in vino bono seminū carminatiū sicut cimini ameos amomi siseleos dauci anisi feniculi petroselinī 7 lauri nigelle iuniperi baccarū lauri vitice carta mi rinte calamenti pullegi 7 amedreos 7 lameputeos siccoz 7 ero matū sicut. 33. gariofiloz cinamomi pipis galagē 7 situm: 7 ex fortibus ē aristologia 7 castoreū p̄ oēm modum adhibita: 7 ad hāc itētiōē sunt vnctiōes ex oleis in quibz illa bulierint. 7 sacculi 7 emplastrā stō 7 vētri applicita ex sitibus cōposita. in q̄b⁹ vlt Aui. 7 alij auctores vt ponant solutina. f. colognitida turbūh et

Cuminū	Alia	Lapis
Anise	alamē	colganē
Amomi	biq̄m	Caminū
Silicē	hamē f.	Abromū
Amomū	Rampū	Mellolū
Amē	Amē	Amē herna
Fenich	Caros	Amē
Postil	Cinam	Trisē
Cinam	Ipser	Cenpū
Nigell	Galagē	Raphanū
Amomū	Amomū	Storax h.

filia. Ex quibus est vnguenti artanite descriptione. *Abesue* quod super venter positus soluit solutione catartici et super stomacho prouocat vomitum. nota quod incisio vmbilici et partium inferiorum cubituri recetis. 3. j. colloquintide. 3. ij. et eius supposito soluit ventrem et curat colicam. et ex emplastris ventositatem carminantibus est emplastrum de bacis lauri descriptione. *Abesue*. Sextus modus est ut stringat torveter et stomachus cum fascia deinde patiens piciat se super aliquo cussino de corio pedetibus capite et pedibus ut per compressionem expellat ventositatem. expellet. n. p. superius aut inferius vel venter apodiet alicui rei super quam se fortiter comprimatur. Septimus modus est ut toreret fame duobus aut tribus diebus aut quantum potest exerceret. Faciunt enim hec duo ad resolutionem ventositatis et humorum et dormiat cum venter deorsum: facit enim amplius ad vigorizationem caloris innati. Preterea quia clisteribus in his dispositionibus maxime opus est et ventositatem resistere difficile est clisteria imponere facit An. speciale ca. de clisteribus. *Abodi* autem sue figure clisteriorum pieter illud An. que non intelligunt tres. Primum est cōis cum manica de corio et canula pyramidalis in extremitate anu ingreditur et plura habet foramina. Secundus modus est cum canna longa perforata et pluribus frustis composita quorum vnum ingreditur alterius stricte ut nihil possit refundare. et in parte inferiori huius canne recte infixæ est vna canna longa vna sparsa diametraliter fixa secundum latum canne longe predictæ. et in hac canna taliter infixa est cannulla pyramidalis anu ingreditur infixa in extremitate eius cadens diametraliter super illam extremitatem secundum latum ipsius: in summitate autem prime canne longe est scutella in qua imponitur liquor anu ingressurus qui vocatur enema et instrumentum quo inficitur vocatur clistere: liquor autem ingreditur primo descendit postea ascendit. Canna autem prima longa et frustis composita debet esse parum longior: quod sit vnius cubitus. et cum hoc instrumento homo potest sibi met imponere clistere. Tertius modus est ut habeatur duo ligna sicut duo incisoria parua optime rotunda. et corium de pelle hedi inuoluatur stricte circa ista duo incisoria secundum ipsorum circumferentiam stricte ipsius figendo cum clavis paruis ut liquor cum erit impositus non possit exire vel fiat duo canales in medio duarum circumferentiarum horum incisiorum in quibus cannalibus pellis ista dicta ligetur cum filo forti cerato strictissime sed melius est ut vtrumque fiat. s. q. figatur cum clavis et quod ligetur. Et in centro vnius istorum incisiorum fit foramen in quo ponatur cannula pyramidalis anu ingressura: per hoc foramen liquor imponatur: deinde ponatur cannula ista dicta bene stricta in foramine illo ut nihil possit refundare super quam cannulam in ano fixa patiens sedat comprimendo illam incisoria ad invicem. Nam per hunc modum ne detur penetratio corporum necesse est liquor in intestina ascendere. Sit autem predicta canna anu ingreditur perforata in extremitate sua anu ingreditur et habet duo alia foramina lateralia vnum prope corium i latere vno aliud parum altius i latere opposito. Et sit longitudo sua communis quinq; digitorum coniunctorum licet in puero minor. Sed in casibus aliquibus oportet sit ad longitudinem vnius spatii vel x. digitorum cōtinuorum ut puta in colica ileos et ubi oportet liquor ascendere ad intestina gracilia. Similiter cum oportet inicere aliquem liquor in matricem sicut pro secundina extrahenda aut pro matrice mundificanda aut pro curandis vlcenibus eius: et cum istis duobus vltimis formis clisteriorum potest patiens seipsum clisterizare que res est frequenter oportuna in his qui verecundantur precipue in mulieribus. Situs autem clisterizandi variatur secundum locum lesum. Si enim velimus dorso prodesse stet homo resupinus si intestinis stet cum facie deorsum: si magis ascendit homine stant cum facie deorsum quod secundum alium situm: precipue si posteriora sunt tempore impositionis et post impositionem magis eleuata quod anteriora: et si dextro volumus magis prodesse super dextro voluatur et ita de sinistro. Et si volumus enema multum ascendere ad superiora sicut in colica ileos et cum vlcera sunt in intestinis: gracilibus eleuetur posteriora et coquassentur. Cauendum tamen ne liquor stomachum ingrediat ne forte sequatur vomitus ipsius et stercorum precipue in his qui cum ascendit parum ad superiora syncopizant: et paciete existente de bili imponatur clistere ipso iactate super lateribus vel supino nec post impositionem coquassentur. Quantitas autem liquoris i adultis est ab vna. ff. cum dimidia ad. ff. ij. in infantibus sufficit. ff. s. hec

tamen varianda sunt secundum magnitudinem intestinorum: et huius diuersitate loci que volumus attingere quanto enim locus attingendus est magis super: quantitas debet esse maior quanto inferior sufficit minor quantitas. Unde si volumus mundificare aut consolidare vlcus in testini recti sufficit. ff. s. aut parum plus: modus autem imponendi cum primo clister est ut stringatur manica cum manu prope liquoris ne aer mediet inter manum et liquoris deinde imposita cannula in ano et egro aut alio firmiter eam tenente impellatur enema siue liquor successiue donec ingreditur quantum sufficit. Sit autem impulsio illa cum maiori conatu quando volumus liquoris magis ascendere quanto autem minus impellatur cum minori conatu. et tempore impositionis non tussiat neque sternutet neque vomat nisi se comprimatur sed anhelitus dilatat et immediate post impositionem stupor prius circūuoluta cannule impellatur prope anum et bene ad hercat deinde eger crura et coras extēdat et postea reuoluat secundum exigentiam utilitatis quam queris et similiter magis aut minus eleuetur. Retineatur autem in colica non superflue imo post decimum hore quamprimum stimulat et pungit eiciatur: sed in fluxibus multo tempore retineatur. In reliquis autem casibus longiori aut breviori tempore secundum visum virtutis eius ad loca magis aut minus distantia attingere et secundum alias circūstantias quas sapiens metiatur. Quod si debito tempore non retineatur aliud minus acutum aut minoris quantitas replicetur. Si vero nimis retineatur sicut in colica accidit in qua interdum retinetur et clisteria tunc supposito rium stimulans imponatur: et si istud non sufficit iniciatur cum clisteri liquor in quo fit magna quantitas mellis etiam vsq; ad. ff. s. et infaliter educet seculi reliqua clisteria et cetera q. facile possunt educi. Et nota quod si clisteria non solum ad iniciendum liquoris sed ad attrahendum ventositatem in intestinis presentiam sicut in colica viciosa. *Abodus* autem est ut habeat follis parvus cuius cannula sit longa x. digitis pinctus vel et amplius. Et sit de ligno ferro et argenteo: cum latera follis sunt clausa imponatur. Deinde aliquo vel egro tempore firme tenente cannulam latera follis dilatent et ne detur vacui egredietur ventositatem. Sunt et alij modi huius proportionales: aliqui et per expellendam ventositatem tenent in ano cannulam argenteam vel ligneam vtrumque perforatam ut libere ventositatem egrediat. Sed sit illa cannula secundum partem ingreditur intestinum in multis locis perforata ne oia foramina simul obturent. Secundo sedat dolor cum stupefactionibus quorum copiam superius descripsi. Sed contra hoc casu vto filonio romano vel filonio a Rasi in textu descripto.

Sexta autem intentio. s. membrorum perforatio et completio ut prius dixi in colica phlogistica. Si septima intentio. s. accitium correctione perficiatur ut prius. Octava autem intentio. s. regimine vite declinet ad calidum et siccum: et caneatur aer frigidus et ventosus et humidus et panis bene opertus sit precipue secundum ventrem et stomachum. sit parvus in cibo et potu et sint calidi et sicci non viscosi non ventosabiles facilius digonem ventrem non stringentes dormiant multum maxime in nocte. Exercitiet multum stomacho ieiuno sit sollicitus in expellendo superfluitates inferius nullo pacto retineat ventositatem nec superius nec inferius. sit speras et gaudens et aliqui leuiter irascatur. Sed tristitia timor et accitium corruptio digonem fugienda sunt. Omittit reliqua particularia nota. n. satis sunt ex superscriptis. s. q. vinum suum de eodem potes antiquum medij saporis in pauca quantitate bibitum: et quod panis sit bene fermentatus et saluus in quo semina carminantia ventositatem aliquando ponantur hec nota sunt ex superscriptis.

Cura colice ex fecibus.

Huius cura erigit tres intentiones preter tres communes in quacumque specie colice necessarias. Prima est fecis mollificatio et supicie intrinsece intestini applanatio: ut facile lubricet. Secunda ipsius educio. Tertia eae siccitatis fecis remotio: et hec intentio simul concernit regimine curatiuum et preseruationem. Prima intentio complet. prio cum clisteribus ex. ff. s. olei cōis cui possunt addi. 3. ij. butyri recetis. Item cum clisteribus ex oleo sisami non necno cum brodis piguium carniū si pullos agnos castratos et similia. et prope capitum et intestinum eorum addedo equalē quantitate alicui ex oleis superscriptis et potest addi butyrum. et quod nihil aliud esset paratum solum oleum sufficit. et preter huiusmodi rationes ex malis matribus violarum se. lini se. aut radice maluanisci sicub et similibus et frigidioribus possumus ut existere febre et cum signis caliditatis

et calidioribus in dispositioe contraria. Itē cōpleri pōt hec pma in
tentio cū sumēdis per os ex quib⁹ sūt iura pigua carniū lauda
biliū gallinarū caponū agnōꝝ castratorū et ius galli antiq⁹ ē ppi
us nō solū leniēs s; sua nitrositate abstergeas vitelli q̄q̄s ouoz
sorbiliū passule nigre sine nucleis: ficus albe tā sicce q̄z recentē
pulpa prunozū optime maturōꝝ penidia succarū iulep vīo. bro
diūz cicerū rubeorū integrozū brodiū caulū collectoz ante or
tū solis leuissī melozorū nec fractozū in frusta valde parua et
leuif coctozū. Itē brodiū blitis atriplicis spinachiarū maluarū
mercurialis maluauisci et similitū: et in summa omne brodiū habēs
virtutē nitrosā vel baurachia vel absterfuaz vel balsam stimu
latiua virtutis vel in quo sint partes vinctuose et pingues. et si vo
lumus maiore mollificationē faciemus bullire herbas supra
scriptas in aqua vel brodio carniū deinde addamus oleū com
mune in magna quantitate vel butyrū recēs et similia: et brodium
decoctionis acraminū sicut ceparū et similiū valet ad lubricadū
et q̄q̄z in brodijs carniū laudabiliū ponat succarū vt penidia.
Et q̄i cetera nō sufficerent ad leniendū oleum cōe bene p̄ditio
natum aut sisaminū aut amigdalazū dulciū recentū sumptū in
q̄ntate. vj. aut. viij. et nō fallit. Et si iūmeretur lesio stōi et nimia
lenitas huic misceant. et olei amigdalazū amararū aut facta
vētris lenitione p̄fectur et corrigetur stōus cū stipticis p̄fectū
tibz iterius et exterius applicitis. S; exiēt febre detur aq̄ hor
dei excoctatū facta fm artem mista cū iulep violaceo vel zucca
ro rubeo vt detur sirupus acetosus simplex p duas horas post
ipam aquā. Casia quoq; et māna sumpte in potu cū aq̄ hor
dei aut brodio carniū aut decoctione prunoz faciunt ad vētris
lubricitatē et sifr et in clisterib⁹ ponant. Emplastra quoq; fo
menta vñctiones et femicupia facta et hmoi lenientibus ad hoc
pserunt et cū hoc sedāt dolorē. Secda vñctio. f. educio se
cis mollificat eadē die cōplenda aut sequenti die perficit si alici
istoz clisterioz mollificantiū de qbus supra addant mellis ab
et. iij. vīq; aut. et. vj. aut secum miscedo multū salis: aut. vj. et. vī
ne: mel tñ est mīdi magis dilectū aut replicetur sepe aliquod sup
positiozū ex supra scriptis. Que si nō sufficiant de casia aut hie
rapigra p os et pilule oleofangine: et alioe non fallunt precedente
mollificatione et fortiora sunt diaphanico diacidonit solutiū et
similia. Tertia aut intentio. f. remotione carūm siccitas fecū per
ficetur fm iparum exigentiā. Si ergo adsint cause p̄mūue sicut
cibaria sicca pauca cōmestio balneū exercitium nimis nimius
coitus et. hmoi silia remoueat et inducatur regimē p̄trarium.
Item alteret caliditas epatis si sit in cā et deoppilect chistis que
qualiter debeat perfici dictum ē supius in passionibus epatis et
icteria. Et si cā est debilitas expulsive intestinoy et obtusio sen
sus eoz succurre: et triaca mirridato diacori diaplirisarcticō
diamusco. Itē stimulet expulsiva cū suppositioz et clisterib⁹
acutis: et si cā est multitudo cholere educatur et remoueat cau
se ipam multiplicantes vt supius in icteria. Et si cā cēt raritas
corporis et sudor nimius vngat cū oleo rosaceo rudi: aut cum
oleo de mirto et silibus pstantius tñ est vt cause sudoy auferant
ur. Et si cā est vrine puocatio cohibeatur p frigida stiptica: sed
tutius ē causas ei⁹ auferre. Et si cā exsiccationis fecis et longe re
tentionis eius sit p cōitatem a mēbris nocumēta illoꝝ mēbroꝝ
corrigant fm q̄ dēm est in capitulis p̄cedētibz et dicet in seq̄n
tibz. Relique aut intentiones. f. doloris sedatio: accitium cor
rectio: et regimē sex rerū nō nālium possūt patere ex supra scriptis.

De colica apostemosa.

Ius cura est vt in p̄mis lenias ventrē et educa mate
rias cōes si fuerint retente cū clisteribus in apate cali
do qd est fm plurimū frigidū et humidū sicut est aq̄
decoctiois hordei sebestē violarū. et oleo vīo. aut cū lacte et oleo
vīo. et paucō zuccaro. Et addat casia si fuerit opus magis leni
re. Et si fuerit opus magis ifrigidare ponat in clisteribus aqua
solatri aut mucilago phlij. deinde q̄z citius fieri pōt fiat phlebo
tomia basilice: et hauriant. vj. aut. viij. et. sanguinis aut plures s; et
repletionē et virtutē: et si apā fuerit vehemens magnitudinis cō
municans vīs vrine et retinēs ipam fiat phlōmia saphene elus
dem lateris post phlōmiam basilice et hauriat notabilis quantitas
sanguinis. et attendat et lenitati vētris cū sumptis p os: que

cū hoc et repercutiant sicut aqua hordei cū mucilagine phlij et
silibus p̄ter cucurbitā. Inest. n. ei mala p̄prietates in passionibus
intestinoy. Et ex p̄p̄is ē aqua siue succus duoy granatoy qn
qz. et. Item aqua endiuie et aqua solatri cū qbus si opus ē leni
re ventrē misceant. et. vj. aut. et. j. flozūm casie aut. et. ij. māne. Et
hoc tpe sup loco apostemato ponant repcussiva frigida nō sti
ptica multū sicut oleū vīo. mistum cū oleo rosaceo. Deinde in
augmento misceant cū sumptis interius et applicitis exterius et
clisterizatis resolutiua et molliuia cū repcussione sicut aqua de
coctionis hordei sebestē et passularū et his possunt addi in deco
ctione folia altee et hec decoctio pōt bibi et clisterizari et si clisteri
zetur huic pōt addi oleum sisaminū et amigdaliniū. Et circa sta
tum fiat decoctio ex floribus camemille semine maluauisci seie
lini et silibus q̄ clisterizet addendo oleum sisaminū aut amigda
linum aut parū vini cocti. Et si opus fuerit abstergere ponat. et.
j. zuccari ru. Et si tendat ad maturationem addant adipēs et si
post maturationē rumpat: regatur cura vlcis intestinoy de q̄
infra. et silēs intentiones habeant in sumptis interius et applicitis
exterius. Sicut interius ē aqua decoctionis sebestē hordei pas
sularum sicū et seminis maluauisci et pōt cum zuccaro dulcora
ri. Et exterius sicut oleum ro. camemilliniū sisaminum qbus po
tēst addi pinguedo galline anatis et silium. Item possunt addi
mucilagines maluauisci fenugreci seminis lini. Et ad p̄fortan
dum misceat fecū oleum masticinum et ad hanc intentionē pōt
fieri emplastra et fomenta. Si vñ apostema fuerit frigidū leniat
venter p̄mo. Deinde phlōmetur ex basilica et obseruent eedem
intentiones que posite sunt in calido: sed declinent ad calidum.
Unde ea que cōpetunt in augmento calidi possunt competere i
ncipio frigidi: et q̄ cōpetunt in statu calidi possunt competere i
augmento frigidi. Sed in statu et declinatione addant magis ca
lida sicut oleum de spica oleū lauriniū adeps anferis et similia.

Cura colicæ ex torsione et ex descensu intestini in bursam testi
culoy aut in aliquam rupturam mirach.

Si fuerit ex torsione situctur eger supinus in loco tēpe
rato pus eductis fecibus q̄ sunt infra intestinū totius
cū clisteribus iuxta doctrinam datam in p̄cedentibus
caplis: et manibus iunctis in oleo de spica de enula vel castoreo
si fuerit facta torsio ex ventositate fricetur venter p̄mo leuiter de
scendendo et ascendēdo nūc ad latera trahendo et semp ascendē
do cū fricatione et descendēdo et ad latera trahendo pueniatur
ad locum vbi sentit intestinum tortum et hoc fiat pluries: et si cū
leui fricatione nō obedit neq; reddat ad situm nālez fricatio fiat
fortior et iterata et si nō reddat ad situm nālem experiant alijs sit⁹
super latera similiter fricando. Et aliquādo iaceat cū vētre deor
sum. Item ipe sedens aut iacens se cōquasset: et aliquādo se in
ordinato motu p̄oiciat: aut aliquando per pedes eleuetur.
Fortasse aut quod arte fieri nequit a casu redibit ad situm natu
ralem. Si aut a casu percussione saltu et similibus causis p̄mū
uis facta fuerit torsio fiat hec eadez fricatio sed leuior ne locus
apostemetur et sint manus inuncte cū oleo vīo. aut simili frigido
aut temperato. Et nullo pacto dentur in his casibus solutiua su
perius nisi pus intestinūz fuerit reductum. et dieta sit valde tenu
is. Quq; intestinum ē reductum procuret exitus secum iuxta su
perior doctrinam. Deinde venter stringatur cum fascia strictura
decenti vt non amplius dislocetur: et stringantur crura fortiter su
per genu et similiter adiutoria super cubitum: ne intestinum con
tortum apostemetur. Et dieta sit tenuis lubrica. et si fuerit ex de
scensu intestini in oreum aut in aliquam fracturam siphach pri
us feces que sunt infra intestinum illud dislocatum educantur
et imponentur clisteria mollificantia que ascendant vsq; ad in
testinum dislocatum et non sint acuta vt possint retineri. Et exte
rius applicentur mollificantia que etiam ventositates carminēt
egro iacente supino et aliquāter magis eleuato cum parte ad
quam facta est dislocatio: et si opus est ponatur in balneo molli
ficante liquore ascendente ad locum vbi retentum est intestinum
dislocatum aut loco illi applicentur filia infusa in huiusmodi
mollificantibus postea comprimatur intestinum cum suauitate
versus aperturam. Et inter cetera obseruetur hoc ingenium vt
intestinum prope aperturam digitis stringatur vt subtiletur: et

paulatim stringendo impellatur modicum post modicum de intestino aut de fece in eo contenta donec paulatim quasi inungēdo ad superiora totum intestus impellatur nec faciendum est si cut faciant quidam in experti qui totum fortiter comprimendo vna vice volunt impellere: cum reductum est procuretur citius secum omni ingenio. Sed ante reductionem non dentur solutiua 7 dicta sit valde tenuis 7 lenitiua: 7 reducto intestino consoli detur ruptura cum ligatura brachali 7 reliquis necessarijs interiorius 7 exteriorius applicitis.

Cura reliquarum specierum colice.

3 fuerit ex lapide in intestinis hūdis lubricis abstergeat q̄b aliqua lapide frāgētia sūt admiscēda curā dūs ē q̄ si lapia fuerit in superiorib⁹ intestinis p os exhibeant. Si vō in inferiorib⁹ p clisteria. Si vō fuerit ex vermib⁹ cū interficiētib⁹ 7 ipsos educētib⁹ curet iux doctrinā in pprio capitulo ponēda. Si vō ex sanguine in intestinis cōgelato fuerit educat si fuerit in intestinis inferiorib⁹ cū aq decoctionis hordei 7 surfuris 7 similib⁹ abstergeat 7 mollificat cū. Itē. si sit admiſtū oryamel simplex v l squilliticū. 3. ij. Si vō fuerit in superiorib⁹ detur aqua hordei calida cū orymelle simplici v l squillitico 7 istis adhibitis tā supius q̄ inferius pēt admisceri aliquid coagulū sūptis p os vsq ad qnqz grana: sed clisterizatis vsq ad. 3. s. Si vero dolor intestinoz fuerit a solutiōe p̄tinui 7 fuerit ex cā exteriori vt puta ex vulnere eius cura alibi p̄curat 7 pprie ab Aui. 4.º quart. Si vō fuerit ab hūore acuto pūgēte 7 corrodēte siue sit cholera siue phlegma salū aut a cibo acuto 7 ē 3 plurimū 3 genere pūctionis eius cura ē habita supius capto de pūctione: 7 si excoziano 7 vlcus tā factū sit in intestinis cura pquirenda est inferius in capto de diffentia. Est et supius posita cura colice cholice q̄ huic d̄seruit q̄tū ē expedieo. Si vō dolor intestinoz fuerit p cōitates ab alijs mēbris puta a cerebro neris pectore epate splene instrumētis vrine mirach 7 lacertis vētris 7 similib⁹ bus aut p cōitate a toto dūe habeant intētiōes generales vna ad mēbz mētēs altera ad mēbz recipiēs a quarū pma 3 regulari icipiēdū ēē frequēter tñ coacte a scōa icipim⁹. Si vō dolor fuerit a cā extrinseca vt puta a potu aq frē 7 balneo in ipsa vōto septētrionali fessioe sup lapide ab aere pessilēti a veneno sūpto a cibis stipticis 7 pōticis aut a p̄petate faciētib⁹ hāc passiōe dūe sūt intētiōes: vna ē cāz p̄mitiua remouere eā omnino a corpore abiciēdo v l quātū ē possibile 7 inducere regimē 3riū. Scōa ē dispositionē imp̄ssas corrigere. Dūe intētiōes qualiter d̄beāt cōpleri ex sup̄ascriptis patere potest.

De ileos.

Uid nominis 7 qd rei ileos q̄ apud antiquos dēa est dñe miserere mei pp mortē crudelē 7 obscenā post tantos cruciat⁹ 7 vomitū stercoz supius posita fr: q̄ 3 cū colica pueniat in qbusdā generalib⁹. f. causis accidētib⁹ 7 cura sūt tñ qnqz p̄ticularia q̄b abinūicē dñt. f. cāe dolor exētia iuamētū remediōz 7 vltimitas accidētū in causis quidē dñt. Itāz iliaca plus accidit a causis p̄mitiuis 7 extrinsecis 7 mala cōplexione singulari 7 frigida sic in potu aq frigide in tēpore non cōgruo: 7 3 qz gracilia sūt s̄d ppinq magis. Itē frequēter accidit ab aere pestilēti pp ppinquitatē ad cor 7 sūt a venenis pp̄ ppinquitatē ad stōm 7 ad cor: 7 pp has causas magis pmutat de regiōe ad regiōē 7 de corpore ad corpus in modū pestilentis morbi. Itē frequēter accidit ab apate pp vicinitatē ad epas 7 maiorē multitudinē mēsaicacū veniētū ad gracilia. Item frequēter accidit pp vehemētiā virtutis retētiue cū gracilia sint magis ordinata in retētiōe q̄z grossa 7 cō grossa magis ad expulsio nēz sūt. n. gracilia strictiora. 3. s. cō colica frequēter fit a cā corporea. f. v̄tositatē phl̄tane stercore sicco v̄nib⁹ 7 similib⁹ cū sit frigidior: 7 ad hōz expulsiōē ordinata. Et si accidit in eis frequēter pp d̄fectū expulsiue. In dolore qdē p̄io q̄stuz ad speciē. Accidit eni in gracilib⁹ frequēter dolor pūgitiuus 7 tortiuus pūgitiuus qdē pp cholera imēdiate ad ipsa veniētē: 3 tortiuus pp ipsoz lōgitudinē 7 plurimā reuolutionē: 3 in quocūqz intestino quecūqz spēs doloris possit accidere. Scōo q̄stū ad intētiōes

est eni dolor in gracilib⁹ intētiō: q̄z in grossis q̄ sūt magis neruosa 7 acutioris sensus. Tercio in loco doloris. Itā dolor iliacus est sup vmbilicū 7 in hypocōdrijs magis sed colicus infra vmbilicū. Quarto in permutatiōe facilius enis ileos permutat q̄z colica pppter maiorē colligantia 7 vicinitatē intestinoz graciliuz cum mēbris ad que permutari cōsuevit de qua permutatiōe superius dictū est. Sed econtra in colica dolor est magis extēsiuus grauatiuus 7 perforatiuus 7 si aliquādo ē pūgitiuus est propter vermes. Itē dolor colicus licet sit remissi⁹ est tamē magis perdurās pppter lōgam materie retentionēz ex ipsoz sp̄i fluidine 7 carnositate: 7 dolor magis est infra vmbilicū circa pectinez 7 minus nocumētum cōicat superioribus nobilib⁹ q̄z illa 7 minus permutat: licet sit maioris permutatiōis ad iliacam q̄z cōtra cum eni colon aut sacculus opplatur materia regurgitat ad superiora in quibus propter ipsoz stricturā facile retinetur 7 causat illacaz sed cum opplantur superiora in iliaca materia ad stomachum regurguat 7 si descendit ad grossa cum sit subtilis 7 intestina illa sint larga non retinetur. Sed descendit fm plurimum 7 egreditur. Tercio principaliter differunt in exētiuib⁹. Nam in ileos per anum sere nihil egreditur 7 non nisi cum maxima difficultate fed per vomitum plurimum 7 facilius illud est phlegmaticum quandoqz cholericum quandoqz viride prassinum vel eruginosum quandoqz nigrum melancholicum. Item plurimum ventosum cum cructatione: 7 tandem quandoqz fetidum stercoreosum cum vermibus mistum: 7 est fm plurimum mortale. Item in iliaca vrina est magis tincta propter dolorem acutiorem magis inflāmantēz. Item propter retentionem cholere que per cannalem ad finem duodeni terminatum ad gracilia transmitti cōsuevit quare rediēs ad vias vrine tingit ipsam. Sudor quandoqz in iliaca magis ptingit propter doloris vehementiam in spiritualibus angustiam imp̄mentem. 7 est frigidior calore amplius ad locum doloris attracto 7 virtute magis dissoluta. Sed in colica cum clisteri aut colirio facilius egreditur phlegma mucilaginosum 7 sterens squib⁹ balosum phlegmate inuolutum. Item ventositas grossa sonas 7 vermes 7 non fit nisi per compassionem graciliū 7 stomachi ad gracilia. Item vrina in colica rubet propter dolorem inflātem 7 etiā propter compassionem renū in dolore quare vrinam retinent diu 7 tingitur: non autem propter cholere regurgitationem. Quarto principaliter in remediōz iuuamento ē differentia. quia iliaci iuuantur maxime per superius exhibita si cut colici econtra iuuantur per clisteria 7 suppositoia. Quinto est differentia in accidentium vltimata consecutione. Nam casus virtutis alienatio spasmus alcuter instantia rigillarum tremor: cordis syncopis frigiditas extremozum singultus 7 huiusmodi accidentia terrois: 7 tandem mors sunt in iliaca magis 7 in colica minus propter causas sup̄ascriptas: 7 apparet in iliaca inflatio oculi magis q̄z in colica. i. inflatio monoculi: 7 in summa iliaca est difficilior q̄z colica ex causa proportionali vel cōsimili: 7 factum ex veneno significat antecessio veneni et alia accidentia veneni. f. debilitas corporis tremor: cordis que aliquando dolorem iliacum antecedunt. Et factaz ex apostemate significat durities fecis 7 velocitas in egestionē. i. in vomitū fecis 7 febris. Cum alijs enim non erit febris nec casus virtutis vehemens nisi forte fuerit a veneno. Et ex sup̄ascriptis in hoc capitulo de colica iam manifesta sunt quid nominis 7 quid rei ileos cause 7 signa.

Sed pronostica

sunt ista. Primum cur plus occidit ilios occidit i septimo quod est verum fm plurimum quandoqz enim vidi etiam occidisse in quinto. Secundum cum accidunt accidentia horrenda sup̄ascripta pauca est spes salutis licet aliquos videri peruenisse ad vomitum stercoz cum accidentibus fortibus 7 euasissē. Tertium est aphorismus serte particule. Cum ex distillatiōne accipit ileos moritur cuius est in septimo nisi accadat febris 7 curat cum ea sudor plurimus. Et quāuis dicat Aui. Gal. 2.º causam huiusmodi aphorismi ignorauisse. Tredo causam esse quia distillatio ex humiditate superflua accidit propter quam superfluitates cōsueat cum vrina euacuari sant̄petente. Et regue

g&ntes ad intestina faciunt ileos. Febrio aut supueniens ē cā
vt materia subiliata cum sudore educat p cuius pntiam causa-
batur distillatio & ileos. Quartū ileos ph&atica & ventosa iu-
nātur febre. Quintū bonitas vrine in ileos nō facit fiducia
sanitatis: qd ergo iudicandum ē de vrina mala. Sextū deterio-
r: ileos ē in quo egredit sterus vomitu. Deide illa in qua egre-
ditur sudor fetidus. I. habēs odore stercois. Tertio in quo est
anhelitus habēs odore stercois. Quarto in quo ē eructatio
habens odorem stercois. Quinto leuissima ciū est in qua I.
ferior v&tositas est fetida.

Cura ileos prima ē cura colice verū cura eius maior ē et
g&nt s&ntiātiā q& cura colice q&to est morbo acutior
tanto minores dat idutias. Et sc&da differentia ē q& bibita sūt cū
hac magis suauia q& supposita cuius oppositū est in colica.
Cā autem d&ie est q& clisteria nō ascendūt nisi difficul-
ter ad intestina gracilia. Autem bibita & supposita sunt in ei⁹ cu-
ra necessaria. Et q&uis dicat Aui. q& nō refert a quo incipiat an a
bibitis an a suppositis dūmodo alterū subsequat. Ego tamen
existimo meli⁹ ē incipere a clisteribus vt intestina grossa mundifi-
centur ab his q̄ in eis cōtinent vt via exitus supfluitatum q̄ do-
lorem faciūt in intestinis gracilibus sit expedita & facile possent d̄
scendere & eo magis q& oppilatio inferior & p̄cipue sacculi frequen-
ter est cā retentionis supfluitatum in superioribus. Et p̄ster dolo-
ris eoz q&uis in inferioribus & p̄cipue in sacculo nō sit dolor p̄
pter suā amplitudinē: clistere p̄mum d& ē lenitū. & p̄m acutū
vt eradicet materias ab inferiorib⁹ & trahant a superioribus & cliste-
ria ista debent ēē magne q&ntitatis & postea q& citius fieri potest
subsequat aliqd lenitū desup. Et Aui. dicit q& sorbitio aque ca-
lide sedat dolorem. Ego tū credo tutius ē vt eribeat oleum cō-
bene p̄ditionatū. vj. ant. viij. & debite calefactū: & elaborat cū ige-
nio vt retineatur aut si abhorreat detur. Ii. j. bro d& caponis vel
galline multū pinguis. I. melius galli decrepiti aut def alia me-
dicina lenitiua et casta māna & silibus dictis in colica. Et apud
necessitatem misceant q& diaphinone diacodonitē electuario ido-
& silibus aut ipa sola electuaria eribeant cū lenientib⁹ sicut bro-
dio galli decrepiti aut aliquo mō p̄m erigentia. Ita vt fiat deop-
pilatio & retenta educant. Tertia d&ia ē q& in iliaca magis ē neces-
saria ph&omia q& in colica ita vt nō solū in apostemosa su neces-
saria s& ē frequēter in alijs sp&ibus. Nam p̄pter fortē dolores &
multitudinē venarū m&sericarū venientū ad gracilia sunt ma-
gis apta apostemari gracilia q& intestina grossa. Itē q& facta op-
pilatione in gracilib⁹ magis p̄ corpus spargunt humores p̄ue-
ti cūare q& p̄pter oppilationes in grossis q̄ sparsi ph&omia sunt
eūandi. Observatis ergo his tribus differētijs pcedat ad curā
illice p̄m vnāquāq& cām p̄m q̄ dictū fuit in colica. Itē vt intentio
neō ille & remedia ibidē dicta p̄m vnāquāq& cām colice ad hunc
locum afferant curādū illiacam a simili cā pēdente sicut dictum
ē in colica. Itā a quacūq& cā pōt pendere colica ab eadem vel si
milli pōt pēdere illaca & eorāz obseruet. Quarta differentia q&
dicta debet esse magis tenuis in iliaca q& in colica q&to illaca est
acutior colica.

De fluxu v&tris.

Um cibum in stomacho more solito nō mo-
ratur: imo citi⁹ egredit nō mutat⁹ nisi parū:
& fuerit cū hoc mordicatio & dolor in v&tre:
& sitis cū quo ē plerūq& adest v&tris fluxus: in quo a&
cōmestiones inueniuntur aliquid purulentū: detur ergo
rob de succo v&ie acerbe: aut de succo ribes: aut d̄ suc-
co granatoz cū spodio & ros. amboz ana. 3. j. trocisci
quoq& de spodio cōstrictiui itidez tribuant. Nutriant
vō ex adesia citrina: & pullis cū aceto coctis & assatis
& cum succo v&ie acerbe positis: in potu vō sumat su-
mach cū aqua rosea. & deinde nutriatur ex cibo cui
admiscetur sumach qui vocatur sumachia: totumq&
eius regimen ad hoc perducatur vt ifrigidare possit
& constringere.

Jo. ar.

Hoc capitū diuidit in qnq& ptes. in p̄ma agit de ly&teria. in se-

cūda de fluxu chilo. in tertia de dy&aria. in quarta de dys&teria
in qnta de tenasmonē. sc&da ibi. Si vō cib⁹ nō egredit. tertia ibi
Si aut q& egredit citrinū fuerit. quarta ibi. Quod si ex fluxu v&
tris euenierit exco&atio. qnta ibi. Trocisci ad tenasmonē. P̄ma
parte diuidit in quattuor. in p̄ma. n. ponit gn&lia signa ly&terie.
in sc&da agit de ly&teria pēdēte a cholera & exco&atione sine vlce
re stōl. in tertia agit de ly&teria pēdēte a ph&ate exite in stō. in
quarta parte agit de ly&teria pēdēte a mala compōne stōi fri-
gida & humida sine m&ā. Sc&da pars incipit ibi. parū distat a p̄-
cipio. Et fuerit cū hoc mordicatio. Tertia ibi. q& si nō fuerit cum
eo mordicatio. Quarta ibi. Si at cū hoc q& dixim⁹ nihil egredit
In p̄ma parte ponit duo signa gn&lia ly&terie. P̄mū q& cib⁹
in stō nō morat q&tum p̄uenit. Sc&dm q& egredit. I. p̄ anū ex cor-
pus nō digestus nisi parū est. n. ly&teria fluxus cibi idigēti q&
pōt ēē trib⁹ modis: aut q& cib⁹ nullo est digestus: q& egredit in
ea q̄litate & q̄titate in q̄ sumpt⁹ ē: aut q& ē diminute digestus. Im-
quodlibet ē: aut tertio q& aliq̄ p̄ ei⁹ difficilioris digōnis nō est
digesta reliquo ip̄i exite digesto. In sc&da pte. p̄mo ponit signa
ly&terie a cholera & vlcere pēdētes q̄ sunt mordicatio: & dolor i&
v&tre. i. in stō & sitis cū quo plerūq& ē fluxus v&tris: in quo et a&
cōmestione inuenit aliqd purulentū. i. saniosus. Deide dat reme-
dia is&scripta. P̄mū ē rob de succo v&ie acerbe: aut rob de
succo ribes: aut de succo granatoz que oīa sunt frigida sicca et
stiptica & p̄miscenda sunt cū spodio rosarū añ. 3. j. & p̄nt dari hec
tria rob simul mista: & singulū de p̄ se. Sc&dm ē trocisci de sp̄-
dio quoq& descriptio p̄ponit in hoc caplo & sunt p̄stātes in hac re.
Tertū est q& nutrit ex adesia citrina. i. ex cibo facto ex lentib⁹
cū pauco zapharami. I. p̄ma aqua d̄coctiōis lenitiū semp debet
abijci. itē ex pullis cū aceto coctis: hoc ē gelatina. itē ex pullis as-
satis positia in succo v&ie acerbe. I. acreste & in potu sumat aqua
rosea infusionis sumach. Itē comedat sumachia. i. cibariū fa-
ctū ex granis sumach fritis siccis & stip. optime valētib⁹ in hoc p̄-
posito & myrtea & limonea sūt p̄stātes iuuamēti. Nota tū q& exi-
te vlcere i& stō canesq& ab acrb⁹ & acetosis notabilr: ne sequat mor-
dicatio itolerabil. & i& casu vlceris vltimū remediū ē succ⁹ plātāgij
cū bolo ar. aut trociscis d̄ spodio dissolutis i succo dicto. Al.

Quod si nō fuerit cū eo in v&tre mordicatio neq&
quod egredit p̄us h& admistū: s& ē viscosum & adest i
flatiōis paucitas: & ructus acidus & pauca sitis. egro-
sica & sinapis & pisces salini tribuant. Deide cogat ea
vomere sumēdo sale & mel & anetuz coctū. Que si nō
suffecerint medicamē quod expellit ph&ia tribuat. qd
R. aloes. 3. j. colloquintide iterioris. 3. iij. salis indi. 3.
iij. turbith. 3. j. ex his fiant pilule & sufficiūt ad dos. 3. j.
Vomitū p̄terea sepe v&atur. & cibaria quibus v&it i
almuri per se intingantur: & comedat sulcita que sale
condiuntur: & acrimoniā habent que appetitum pro-
uocare consuevere.

Jo. ar.

In hac sc&da pte p̄me p̄tis agit de ly&teria a ph&ate dicēs q& si
nō fuerit mordicatio in stō: nec illud q& egredit p̄ anuz p̄us h&
admistū: s& ē viscosum: sic ē de nā ph&atis & paucitas is&lamatōis
& pauca sitis: eructatio acida q̄ oīa attestant frigiditatem d̄ p̄mo
egro h& vomitiū. R. aneti. Al. j. vel. ij. bulliant in vna. Ii. aq̄ ad
p̄sumptionē medietatis & coles: cū q̄ d̄coctione colata. v. vel. vj.
vinciarū admistrent mellis. 3. ij. salis. 3. ij. & totū tepidū sumatur
postq& eger p̄us comederit siclam. i. blitē sinapim. i. mostardā &
pisces salitos: q̄ oīa sūt icidētia ph&ia abstergentia & stibilia. Bin-
de tēptet vomitū digitū aut pēnā in gutture iponēdo: vt ph&ia sit
cū eo qd sumptū ē educat. Sc&dm remediū h& nō sufficiēte est vt
des vna ex pilulis is&scriptis. R. aloes solutiū ph&atis & chole-
re. 3. j. colloquintide iterioris solutiū ph&atis cholere & aquosita-
tis. 3. iij. salis indi solutiū ph&atis & melie. 3. iij. turbith solutiū
ph&atis. 3. j. fiat pillule grosse. Tertū remediū q̄ v&it sepe vomi-
tu: hoc enim p̄mptius est ad mūdificandū stomachum q& solu-
tio. Quartum q& cibaria sua quibus v&itur intingant in almuri.
idest fassamento facto ex pisciculis salitis & aromatibus: sparso
idest dissoluto & comedat sulcita que sale condiuntur: & que

habent acrimoniā. i. acuitatē p aromata que fulcita p̄sueuerūt p uocare appetitū: 7 hec fulcita sūt mortatelle 7 siliā. *Almā.*

*Si autem cum hoc quod diximus vel egreditur su perfluum neqz quod expellitur: aliquid purulentum vel phlegmaticum habet admistū. Egro vinum for te purum tribuendum est 7 diabolibanum dandū: qd. R. olibanī. 3. x. piperis ameos spice heilum anisi nigel le omnium ana. 3. ij. balaustie. 3. x. mellis dispumari. q. sufficit ad conficiendum: detur ex hoc in potu: quia stomachum calefacit 7 vehementer desiccāt. Epōsi ma quoqz q in. c. colice passionis nominauimus dei tur: 7 assuescat in potu sumere vinum purum. *Jo.**

In hac quarta parte 7 vltima hui' p̄me p̄tio p̄ncipalis curat lenteria a mala cōplectione frigida 7 hu. sine materia 7 que dicit nota sūt. Hā ea que ipse cōcedit sūt calida sic. cōstrigētia 7 stōm conforātia 7 oia nota sunt. heilū. i. lenificum. *Almanfor.*

*Si vō cibus non egreditur: sed res subtilis alba 7 aquosa cū aqua sūt ea q epatis significāt debilitatē. Egro tribuatur id quod sit de scoria 7 diabolibanum: 7 electuariū diacalamentum 7 trocisci calefaciētes epar quos nominauimus 7 electuariū diacalamentū quod. R. folioz rute calamitis vitruū ameos carui: kei sim. 33. cin amomī: macropipis oīum ptes equales cō ficiantur cum melle cocto 7 dentur alia medicamina que nominauimus in capitulo epatis ex his que ipm calefaciunt 7 cōfortant. *Jo. ar.**

Hec est scda pars p̄ncipalis huius capituli: i qua agūt de flu xu chilofo 7 habet duas ptes. In p̄ma agūt de fluxu chilofo p pter nocumētū epatis 7 maxime debilitatē attractiue eius. In scda vero agūt de fluxu chilofo sequēte nocumētū stōi 7 intesti norū: 7 marie debilitatē retēne eorū. Ibi scda. Si at cū p̄dicta egritudine. In p̄ma pte ponit p̄mo signa fluxus chilofo: dicēs q si cibus nō egreditur: imo egreditur res subtilis aquosa 7 al ba que est chilus. est enim chilus substantia alba subtilis aquo sa ex meliori parte cibi per p̄mā digestionem genita: adsunt etiam ea que significant epatis debilitatem. s. mala complexio frigida: aut apostema aut oppilatio ex quibus debilitetur epar: 7 maxime fm attractiua dētur remedia infra scripta. P̄mū id quod sit ex scoria ferri superius in capto de debilitate stōi descri ptum. Secundū est diabolibanū in parte precedēt d̄scriptū. Ter tium trocisci calefaciētes epar. s. trocisci de reubarbare: trocisci de lacca de quibus superius in capto de dolore epatis. Quar tum est diacalamentū quod hic d̄scribit: 7 nota sūt omnia ex sepe dictis: 7 valeāt hec medicamina ad calefaciēduz epar. escicādo confortando 7 faciunt chilum penetrare per ipsum: 7 remouent eius oppilationes. *Almanfor.*

*Si autē cum predicta egritudine non fuerit signifi catio debilitatis epatis: imo quod egreditur sterile est 7 album fuerit in stomacho grauitas: puluis de malis granatis ad trāsglutiēdū dādus est. cuius p̄fectio. R. ossiū granatoz acetosoꝝ 7 tritoꝝ vt alcohol. 3. x. kar ui se. coziādri amboꝝ acetō acerrimo infusoꝝ: 7 po stea affatoꝝ. añ. 3. xx. xilocarat: sumach balaustie om niuz. añ. 3. x. puluerizētur optime 7 dētur ad trāsgluti enduz. Electuariū quoqz quod dicitur chāzi d̄tur. qd. R. arilloꝝ passozum tritoꝝ vt alcohol. lb. 5. myrtillo rum siccoꝝ puluerizatoꝝ vt alcohol. lb. 5. xilocarat nabati balaustie se. tamarisci ameos omnium. añ. 3. x. conficiantur cū melle de canna: aut cū melle apuz op time dispumato: 7 electuariū sumatur. *Jo. ar.**

In hac parte secunda huius secunde partis p̄ncipalis cu rat fluxum chilofo ex debilitate continētie stomachi: 7 intesti norū p̄ouenientem que sequitur fm plurimum malam com

plexionem humidam non enim tanto tempore retinet chiluz q possit per epar attrahi mediantibus mēlaraicis: 7 ponēs signa dicit: q non sunt signa debilitatis epatis: sed adsunt signa debi litatis stomachi: quia grauitas tunc dētur patienti puluis de gra natis cuius descriptionēz ponit. 7 sunt nota omnia ex supra scri ptis. Xilocarat. i. cornua ligni 7 sunt carubie. Hāc autem pul uis potest cum aliquo liquore permisceri vt mīua 7 vino cydoni orum. Secundum est electuariū quod dicitur canzi forte a nomine inuentoris: 7 descriptio manifesta est: hec enim sunt notabiliter sicca parum fm qualitates p̄imas a temperamento recedentia 7 confortātia retentiūam stomachi 7 intestinoꝝum p ficiatē suam stipticitatem 7 propriatē. *Almanfor.*

Si autem quod egreditur citrinum fuerit 7 anum mordicat: egerqz sitim patiatur 7 febrem. Trocisci constrictiui de spodio 7 aqua sauch hoꝝ dei detur. 7 trocisci constrictiui de spodio. R. rosarum ru. spodij. ana. 3. x. se. acetosi sumach balaustie gūmi arabici om nium. ana. 3. v. informentur trocisci pondere. 3. ij. quo rum vnus cum. 3. j. de rob cydonioꝝum simplici sumat ur. Aqua vero sauch hoꝝ dei ita fit. Hoꝝ deum factum in aqua ipsūm cooperiente bulliat donec aqua inspisi setur. deinde coletur 7 bibantur ex eo. 3. iij. cum. 3. iij. spodij 7 gummi arabici eadem quantitate.

Jo. ar.

In hac tertia parte p̄ncipali curat diariam grece: que latine significat fluxum 7 dicitur a diaris verbo greco: idem q fluxo si gnificante: nomen enim generis sibi vendicauit cum frequēti us ceteris fluxibus accidat. est autem descriptiue fluxus vniū plurium: aut omnium humoꝝum p̄terqz sanguinis: qui si fue rit diceretur fluxus sanguineus: maxime tamen hic curat fluxus cholericum dicēdo: q si illud quod egreditur fuerit citrinum: 7 anum moꝝ dicat: egerqz sitim patiatur: 7 febrem: que omnia cho lere attestantur trocisci de spodio constrictiui statim dentur: quo rum descriptio satis nota est: 7 sunt prestantes: infrigidantes: cō fortantes: 7 fluxum stringentes 7 maxime debent dari cum suc co cydonioꝝum. Similiter d̄bet dari aqua sauch hoꝝ dei que fit ex hoꝝ deo torefacto super quo ponatur tanta aqua q notabili ter cooperiat ipsum: potest enim esse aqua vigecupla: aut etiā mī noris quantitatis ad ipsum: 7 bulliat vsqz ad aliqualem inspissationem aque: deinde coletur: 7 cum. iij. 3. eiusdem misceantur. spodij gummi arabici. ana. 3. iij. 7 in potu pluribus vicibus su matur. Hec enim optime confert infrigidando: constringendo: 7 dolorem seu punctionem sedando. *Almanfor.*

Quod si ex fluxu ventris euenerit excoꝝiatio pul uis de bolo ad trāsglutiendū detur. qui. R. psilij. 3. xx. seminis plantaginis. 3. decem. gummi arabici boli armeni amboꝝum ana. 3. tres. psilium affetur 7 gūmi 7 bolus puluerizentur 7 cōmisceantur 7 sumatur in potui ex eo in mane. 3. iij. cum rob de cydonijs 7 circa noctem tantundem. Libus vero eius sit pulmentum factum cum granis granatoꝝum 7 passis cum aqua 7 acetō: 7 cibus factus cū succo vūe acerbe 7 sumachia 7 casea: cui admiscetur succus sumach 7 his similia ci baria. Trocisci de balaustijs qui cuz nimie conferāt diarie dandi sūt cum fluxus fuerit superfluus: siue ha beat sanguinem admistum: siue non. R. gallarum sili quarum nabati se. tamarisci olibanī balaustie omniuz partes equales: opij gummi arabici amboꝝum. ana. partem. 5. informentur trocisci pondere. 3. ij. ex quibz cum vino sumatur: si neqz calor affuerit: neqz febris: sed si febris affuerit cum rob de cydonijs acetosis su matur qui tunc dandi sunt cū ventris supfluus fuerit. *Jo. Ar.*

In hac quarta parte pncipali Rasis curat dysenteriam dicta a dis q est diuisio 7 enterium q est intestinum: quasi diuisio in testini. Zidozus. vj. ethimologiarum: 7 est descriptio fluxus v&tris cu excoziatione aut vlcere intestini: p cuius cura. pmo dat puluerem de bolo cui est hec descriptio. R. philij frigidij 7 hu. in scdo sed p assationem minuit eius humiditas. 3. r. se. plataginis frigidij 7 sicci. 3. r. gummi arabici frigidij 7 sicci viscosi: boli armeni frigidij 7 sicci stiptici viscosi. ppiij in p solidando: vlcera intestini. ana. 3. ij. spiliu assetur 7 gummi 7 bolus armenus puluerizati co miscetur de quo puluere sumat. 3. ij. in mane 7 per duas horas ante cenam cu rob de cydonijs. Cibus sit pulmentum. i. ius cibale in quo sint grana granatorum 7 passe 7 aliqd aceti sz modicum. tunc enim excozatio ex aceto: ite cibis factus cum acreta 7 sumachia. i. cibis factus cu granis sumach: 7 his filia sicut limonia 7 mirthea. Dat tertio troiscos de balaustijs opatos: quorum descriptio nota est: 7 iubet dari. 3. ij. p vice cu vino: no exite febre: 7 cu rob de cydonijs si adsit febris. hi tñ non debent dari nisi cu fluxus est supfluus 7 cetera no ptulerint. vna tñ 3. ab initio experieda e: siliqua nabati. i. carubia regionis illi.

Almanzor.

Trocisci ad tenasimon q tñc badi sūt cū caloris ab sentia fuerit 7 v&tositas erit nociua 7 sonit⁹. R. se. huius gami al. se. aneti se. feni. oium añ. 3. v. ameos. 3. ij. 7. 5. opij. 3. ij. se. apij. 3. r. fiat troisci de quib⁹ podus. i. an. in potu sumat. Colectio electuarij de stozace que anti quo fluxui v&tris confert: ac tenasimon cu neqz febris neqz calor affuerit: sz aderit v&tositas nociua danda erit. R. castorei opij assati stoz. liqde myrrhe: se. ius. quiani nigri turis oiu⁹ ptes equales mellis. q. sufficit ad specierū colectione: cui⁹ dosis sit. 3. ij. v. l. ij. Si autē postqz tenasimon. x. trāsierit dies nō vīsa fuerit medicamina cōferre 7 eger sup pectine sentit dolorē rede unduz ē ad clistere. Quod. R. panici excozicati rizi excozicati letiū excozicarū rofi. siccaruz balaustie cupularū gladiū oiu⁹ añ. 40. j. oia in iij. lb. aq coquantur donec ad. j. 7. s. redeat. vnde colent: vnde sumantur ceruse cineris papiri amboz añ. 3. j. boli ar. 3. s. vitelli oui vni⁹ assati duri: olei rofi. 3. s. ex his oib⁹ in p dīcto apozimate fricando dissolutis clisterizetur eger semel: aut bis.

Jo. Ar.

In hac qnta parte 7 vltima huius capli ponit curā tenasimonis. tenasimon aut siue melius stenasion grece idēz significans q gemitus latine dictum a stenaso verbo greco idem q gemo si gnificante ē descriptiue expressio intestini recti cu gemitu 7 conamine ad egerē dum facta ab expulsiua stimulat: a q preter nām existente in ipso: aut in extremitate eius q est anus. Hec pars diuidit in quatuor partes. In pma parte curat tenasimonē pauci temporis. In secūda tenasimonem longi tpsis. In tertia ponit duo antidota optime valētia in pstrictione fluxus v&tris. In qrtā parte ponit remediū vltimū in tenasimone. Scda pars incipit ibi. Quod si tenasimon fuerit lōgi tpsis. Tertia pars ibi. Epithyma de quo. Quarta pars ibi. Quod si eger pnam partē possit diuidere in tres fm q tria affert remedia p curando tenasimonē partes patebūt discurrēdo p textum. Primum remediū est troisci cu adsunt signa frigiditatis: 7 ē ventositas nociua ab humore frigido eluata: q cu sonitu emittitur: boz descriptio ē ista. R. se. iugami albi frigidij in pncipio quartij gradus stupefactiui. seminis aneti ca. in scdo resoluiui v&tositatis: se. feniculi sitr ca. oiu⁹ ana. 3. v. ameos ca. in scdo v&tositatis resoluiui. 3. ij. s. opij 3. ij. se. apij calidi aperiuiui ventositatis resoluiui. 3. r. fiant troisci: de qbus detur pondus auri vnus: sed medietas aurei in pms tentanda: nā in vno aureo ingrediunt plura qz. vj. grana opij. Scdm remediū est electuariū de stozace conferēs antiquo fluxui ventris 7 tenasimoni cu adsunt signa frigiditatis et ventositatis. R. castorei ca. in pncipio quartij opij coacti: assati

i. bachare ca. 7 sicce: stozacis liqde myrrhe calidoz 7 sic. seminia iusgami nigri frigidioris qz album: 7 deterius quo raro vtendū est. est enim frigidū in fine tertij gradus. album vō in principio tertij: thuris oium partes equales: mellis quod sufficit ad spem confectionem. Et d3 esse quadruplum ad species: dosis eius est a. 3. ij. ad. ij. sed sufficiat medietas. Tertio ponit clistere constrictiū conueniens in tenasimone postqz transierint dies. x. dolore existente in intestinis grossis. R. panici excozicati frigidij et siccerizi excozicati calidi 7 sicci lentium excozicarum rosaruz siccarum ru. balaustie copularum gladium oium frigidarum 7 sic. ana. 2 lb. j. bullant in. iij. lb. aque donec redeant ad. j. 7. s. sed iudicio meo opus eet maiore qzitate aque pro sufficienti decoctione: de qua accipiat. lb. j. 7. s. deinde miscetur secus ceruse frigidie 7 sicce: cineris papiri babylonici ca. 7 sic. stiptici ana. 3. j. Est aut papirus babilonicus luncus siluestris super quo antig scribebant. hoc vitum ad obturadum vegies ne vinum exeat: boli armeni. 3. s. vitelli duri vnus oui: olei rofaci. 3. s. ex his oibus ad inuicem cōmixtis fiat clistere: est enim constrictiū sua stipticitate 7 viscositate.

Almanzor.

Quod si tenasimon fuerit lōgi tēporis in q nō egredit sanguis: sz rasura alba 7 mucillagini silis medicamen putredinis qd in capto putridarū giguarū noia uim⁹: dādū est ex quo in apozimate eoz q noinauim⁹ fricato 7 dissoluto clister semel: aut bis fiat. Et si ex v&tris fluxu in v&tre vebemēs mordicatio secuta fuerit clistere fiat ex oleo rofi. tepido. Si at nullo mō mordicat clistere ex illo medicamine addatur multociens donec sanetur.

Jo. ar.

In hac secūda parte huius quinte partis pncipalis curat tenasimonem longi temporis quando iam factum est vltis putridum in intestino recto: vnde illud quod emittitur est albus simile mucilagini saniose: curat autem ponēdo in clisteri supascrip̄te descriptionis medicamen superius positum in capitulo de cura ginguarū sanguinolentarum: quod est notabiliter corrosiuū propter arsenicum calcem 7 reliqua acuta que ingrediuntur eius cōpositionem: de hoc tamen non est in clisteri nisi parua qzitas i. ponenda. f. 3. s. 7 si non senserit ardorem ponatur secunda vice 3. j. 7 sic pcedatur augendo qzitatē donec senserit notabilem ardorem: ponit enim ad causticandum carnem putridā impediētem vlcera p solidationem: ppterea subiungit q si ardor sup uenerit clisterizetur cu oleo rofaceo tepido ad ardoris sedationem: illud tamen non fiat inmediate: ne operatio medicine impediat.

Almanzor.

Epithyma quo v&ter cu fluxus vebemēs ē 7 virtus debilitata leniēdus ē. R. galie achacie ciperi myrrhe gallarū cypsi turis. oiu⁹ ptes equales. ex oib⁹ his vino veteri: aut succo cydonioz cōpersis liniat v&ter. huic quoqz qnqz addit panis biscoc⁹ de siria. Si at cū hac egritudine fuerit calor: epithyma fieri cōuenit ex duobus sandalis 7 rofi 7 bolo ar. 7 saufel 7 gallis 7 pane biscoc⁹ cum succo macianorum. aut cydoniorum aut mirtino.

Jo. ar.

In hac tertia parte huius qnte partis pncipalis d̄scribit duo antidota. p̄mum in causa frigida. secundū in causa calida optime valentia ad fluxum constringendum: 7 descriptiones note sunt: Zechatia est gummi cuiusdaz arboris que non est apud nos sed p ea accipimus succum prunelloz imaturoz. saufel. i. aue lana inda fri. 7 sicca quā non habemus.

Almanzor.

Quod si eger vebementer patiat tenasimonē 7 sepe vadat ad sellā 7 nihil tñ egredit colliriū istud sbijciat: ē. n. mirabile ad sedādū tenasimonē qd. R. turis liqij croci gummi arabici ana. 3. j. opij. 3. ij. in formetur colliriū 7 supponantur.

Jo. ar.

In hac pte vltia ponit remediū vltimū i tenasimone ipsi sedatiū stupefaciēdo: ex B. n. medicamē dñi fici colliria. i. suppo⁹ stilia

Tractat' p'mus de fluxu v'etris in generali duo plinēs cap'ta.
Capitulu' p'mū de q'ditate: sp'ebus cāis: signis et p'nosticis
fluxus in generali.

Luxus vetricis est motus ad expellendum rem males a corpore per viam intestinorum et anni factus a virtute: aut aliqui causantur per naturam: in hac diffinitione ly motus credit loco generis: et tangit per ipsos causas formalis: fluxus per ly ad expellendum tangit finis: est enim cuiuslibet fluxus finis materie a corpore expulsi per ly res males manifestat materia siue obiectus a corpore expellendus. scilicet ad differentiam vaporis vicositatis et spiritus: que non dirres materiales apud medicos: per ly a corpore per vias intestinorum et anni ponit causa materialis: in qua reliqua particule diffinitionis manifestat causas efficientes: sit enim aut a virtute expulsiva: aut ab aliqua causarum pernaturalium: sicut a compressione facta super ventrem: aut a gravitate materie virtute iam defecta: sicut accidit in timentibus et in propinquis mortis in quibus casibus aliquando nullo modo virtus expulsiua cedere facit sed defectus continentie: que tamen est esse per se et adequata causa fluxus cum nullum privatum sit per se causa positivi: sed per se concurrunt gravitas materie et alia huiusmodi: defectus autem continentie per accidens. ¶ Species et differentie fluxus sumi possunt secundum viam quaque causam in diffinitione positam et a causa formalis: quia motus ille est suavis virtuti et repletioni proportionatus aut in suavis illis non proportionatus. Similiter a causa finali: quia aut expelluntur nocentia et dicitur laudabilis aut inuicentia et dicitur illaudabilis: sicut a causa materiali obiectiva: quod fluxus expellitur sumitur bene dicitur. Quod enim expellitur aut est quid extrinsecus in corpore sicut cibi: potus et medicine: et sub lubricitate et lyteria continetur: aut est quid intrinsecus corpore: et hoc est duplex: aut est immediate et cibo genitum secundum plurimum eius: et hoc est duplex: scilicet chilus et dicitur fluxus chilosus: aut est ex feruore stercore: et dicitur feculentus: seu multi stercoreis: aut non est immediate ex cibo genitum: et est duplex: scilicet continens et contentum. Continens sicut mēbrum: pars membrum: fructus eius: aut pellicula etc. Contentum vero quod fluxus expellitur: aut est ex naturalibus humoribus: puta sanguine phlegmate: chole: et melancholia. et ab humoribus propter generaliter nuncupatur: quia sanguineus: plegmaticus: cholericus: et melancholicus. et specialiter a specie vniuersali: sicut phlegmaticus: saluus: cholericus: yuellinus: et sic de singulis: aut est ex non naturalibus: sicut fluxus a predictis humoribus corruptis perductus qui fetidus: passivus: eruginosus: saniosus: virulentus: lotiosus sicut letura carnis: aquosus: feculentus: niger sicut sanguis: aut vini ferelleus niger: et niger melancholicus: et per aduersionem phlegmatis generis: et fluxus diuersorum colorum: et quod est simile carni epatis et hi secundum plurimum sunt species epatici. et quodque est ex vermibus quotidia: aut frequenter expulsi: sicut in infantibus qui lacte nutriti: et quodque est ex lapidibus que tamen nunquam videtur: cum tamen semel viderim apud ex lapidibus duris et satis grossis in iugine: et lapides ex pulmone excreare. ¶ Differentie autem fluxus sumptae a causis materialibus in qua sunt huiusmodi: aut enim fluxus est a toto: aut a mediis particularibus: si a toto sit est quatuor. scilicet: fluxus sanguineus: fluxus diuersorum colorum

flurux liquefactiuus: et colirica passio. Si aut sit a parte: aut est a cerebro et de celebris: aut a sto et dicit lientericus siue stomatichus aut ab iestinis in quibus materia paulatine aggregata est. et quadruplex. scilicet lubricitas intestinoꝝ: diaria: fluxus sanguineus et dysenteria. et hec dysenteria est triplex: aut ab iestinis superioribus gracilibus. quod dicitur de ieiunio: aut a medijs. scilicet pyleon et faccullo: aut a duobus inferioribus. scilicet colon et recto: nonnunquam ab extremitate iestini recti et dicitur tenasmon. Dysenteria uero secundum primam est a materia ab alijs membris ad intestina defluxa. Fluxus uero ab epate et iuxta felis et melsaricus dicitur epaticus. Alibi et non fluere ab his dicitur epaticus quoniam. scilicet propter ipsoꝝ uocamentum sicut est fluxus cholofus. Fluxus autem a splene dicitur splenicus secundum primam existens nescilicet cholicus: siue materia ab ipso splene defluat siue non: modo fit factus ipotens. scilicet ad debite trahendum meliam. aut propter oppilationem: aut debilitatem attractiue: ex quo inferri non esse incoueniens eundem fluxum simul epaticum et splenicum nuncupari posse ob rationes diuersas: descriptiue. n. epaticus est qui fit uino epatis sicut splenicus qui fit uitio splenis: nunc autem pergitur utriusque uitio eundem fluxum fieri. sed a causa efficiente sumunt differentie fluxus: quod autem sit a uirtute et ex se principaliter operante: quod primo digerit secundo diuidit: tertio nocuum expellit. et dicitur fluxus creticus: aut fit a uirtute stimulata non ordinate hos actus perficiente. et dicitur sintomaticus siue ruinosus in quo nocuum et uicinium simul expellit. Sintoma enim grece est piculum et ruina latine: inter quos interest multum. Nam in primo sicut dicitur est ordine nulli expulsiua prius incipit quod retentua cedit: et paulatim sicut expulsiua expellit: ita retentua cedit. Contra in sintomatico prius cedit retentua quam expulsiua expellat. et aliquando hec due uirtutes que sibi debent esse naturaliter subordinatae inter se aduersantur: cum aliquando contra expulsiua expellere conetur retentua retinere que prarietas non est in fluxu cretico. Fluxus autem ab oppilatione contingens qui oppilatiuus nuncupatur secundum plurimum est sintomaticus. Fluxus autem facti ab alijs causis preternaturalium efficientibus non occurrere uirtute sunt ex toto genere illaudabiles: si tamen a causis efficientibus non naturalibus sicut a cibis et medicinis aere et similibus quicquid sunt laudabiles quicquid illaudabiles: sed cum tot sint dicitur. scilicet fluxus superius ab his causis in diffinitione positus. Hic in primis persequar differentias fluxus que sumunt a causa materiali in qua: deinde illas que sumuntur a causa materiali obiectiua. Tertio que sumuntur a causa efficiente. Quarto que sumuntur a causa formali.

Quinto psequar differētiās fluxus sumptas a cā finali ꝛc. Sed ppter causas fluxus generales a quib⁹ sumunt species ꝛ dñe fluxus sunt alie cause minus generales. s. fortitudo mēbri vel mēbroꝝ mittētiꝝ debilitas intestinoꝝ recipientiꝝ latitudo vīarū pñtia materie apte ad fluxū suā multitudine modo substantie mediocritē ꝛ sua qñtitate virtutū stimulatē: sicut ecōtra causa diminutionis aut pñationis fluxus sunt dñbilitas mēbroꝝ mittentius: fortitudo recipientiū: structura melioraiz: ꝛ alioꝝ ductuū materie inobediētia qñ pauca aut nimis grossa: aut vilcosa: aut subtilis imbibita carēs acuitate ꝛ mordacitōe. Cause at magis particulares sū plurimū concurrētes sunt debilitas attractiue: debilitas retētiue: dñbilitas ꝛ corruptio digestiue: dñbilas expulsiue: ꝛ qñqꝫ ipsius acuitas: ꝛ fortitudo. he at sequunt malitiā complexionis sine mā: ꝛ cū mā cuiusqꝫ generis: licet sit rarus siccus in cā: verū attractiua amplius dñbilat frigido ꝛ retētiua hūido ꝛ digestiua debilitat frigido hꝫ a caliditate supflua corrupat Expulsiua vero dñbilat siccō ꝛ a suo cōtrario fortificat: licet oīs imoderata dyscrasia deiciat actū cuiusqꝫ virtutis scōo tegni. Debilitant quoqꝫ ppter malā cōpositionē ꝛ ppter oppilationē: aut egritudinē in superficie: similiter ppter solutā cōtinuitatē ꝛ apāta. Cause at corporee magis remote sunt quēcūqꝫ possūt huiusmodi egritudines simplices aut cōpōsitas causare. Cause autē pmitiue sunt res nō nāles in cōueniēter applicite: sicut aer ppter malā dispositionem eius manifestā vñ occultam: ꝛ corruptio nem sue substantie. Et similiter cibi ꝛ potus mali chimi multarū supfluitatū male ppietatis male preparati ꝛ inconuenienter sumpti ꝛ sic de ceteris rebus nō naturalibus ꝛ sibi annexis. Et quandoqꝫ res extranee sunt in causa sicut morsus serpentum: casus pculsiones ꝛ similia ꝛc.

Signa fluxus gnālia dñōstratiua ⁊ rememoratiua ſanſ
manifeſta ſūt ſpñſica futuri flux⁹ ſūt hmōi.

Primum ſigna arguentia cacochimiam ⁊ materie multitudi
nem ⁊ proprie cum non eſt ſanguinea.

Secūdm plurimus euentus fluxuū tēpore illo quod cōtin
git. ſ. ex aeris diſpōne māiſſa vel occultā aut ex ciborū malitia.

Tertiū retētiō aliarū eūonum pſuetarū. ſ. vomit⁹ ſudoris flu
rus ſanguis nariū: hemorrhoida⁹ aut mēſtrua⁹ vrine ⁊ ceterorū.

Quartū rugitus ⁊ dolor circa ventrem ⁊ pprie deſcendens.

Quintum maior tinctura ⁊ humorōſitas egeſtionū pſueta.

Sextū tumor ſiue augmētū magis pſueto circa hypocōdria.

Septimum quādo vrina poſt egeſtionez pſeuerat ſubtilis ⁊
alba tunc expectat fluxus vētris q forte erit cum raſura inteſti
norū ⁊ pprie cum non ſentitur euentus nocumenti in altero mē
bro: neq; alia maniſſa euacuatio. Particularia vō ſigna agē
tur in particularibus capitulis ꝛc.

Pronoſtica. Omnis fluxus pducēs ad caſoz pul
ſus aut maniſſam eius debilitatem
ſicut eſt vermicularis aut formicans aut ad frigiditatem extre
morum perſeuerantem mortalis: ⁊ moritur eger poſt pulſus de
ſtructionem cum frigiditate extremorum.

Secūm omnis fluxus ſequēs aliquam egritudinē cum quo
illa egritudo non minuitur cum mala egritollentia mortalis:
ſignificat enim humorum plurimam corruptionem.

Tertiū in hydropſi fluxus omnis ſm plurimū malus ſan
guinolentus peſſimus ⁊ mortalis.

Quartū poſt fluxū fortē ſingul⁹ ſupueniēs mortalis ſz pl⁹.

Quintum ſi retentio ſuperfluitatum moleſta eſt ⁊ eius expul
ſio non alleviat ⁊ fluxus diu durauerit mortale.

Sextum fluxus proluxus in ſenibus mortalis.

Septimū fluxus ventris cū nauſea ⁊ vomitu valde malus.

Octauū ſi in fluxibus apparent puſtule ⁊ ſubito deſiſcunt
malum: earum vero egreſſio ⁊ multiplicatio bona.

Nonum in ventris fluxibus mutationes egeſtionū iuuant
ſi nō ad malū ſe trāſmutauerint. vñ ſi fluxus fuerit niger ex adu
ſtione: poſtea fiat viridis: deinde citrius ſit in meli⁹ trāſmutatio.

Decimū fluxus ſequēs apata inſinſeca ſm plm mortalis.

Undecimū alcheta. i. traulis accidit diaria plurima ppter
humiditatem dominātem ſuper membra ipſorū neruoſa. i. ſuper
ſtomachos eorum cum cōmunitate ſuorum cerebroz.

Duodecimū ſm plm ille qui eſt lenis aut dure nature in
pueritia: eſt apud ſenectutem econtrario modo ſe habens.

Decimūtertium omnis fluxus ventris accidens poſt egritu
dinem vehementem eſt ſignificatio mortis qui ſignificat corru
ptionem ſubitam ⁊ proprie in ſenibus.

Decimūquartum cum cibatur habens ventrem liquidum:
⁊ non additur virtus eius tunc non cures eum.

Decimūquintum qui egerit ſpecies diuerſas cum multa cor
ruptione nō eſt conſtringendus niſi virtus cadat: perducit enīz
ad egritudines difficiles fraudulentas ſi conſtringatur.

Decimūſextum ſi alicui fluxus ventris conſtringatur ⁊ non
ſignificatur qd corpus non recipit cibum.

Decimūſeptimum ſi quis plus aſſellat in die qz in nocte ⁊
quādocunq; ſampſerit cibum tunc cauſa eius eſt debilitas ſtōi
ſi autem plus in nocte qz in die cauſa eſt debilitas epatis.

Decimūoctauū multotiēs ſuccedit fluxui propterea quod
expellitur ſubtile ⁊ remanet groſſum colica vehemens.

Decimūnonū eſt Auicene cū retētiō turbat ⁊ ſofo facit acgre
re tranquillitatem mortale ſm plm. Quod dictū intelligit de reten
tione rōnabiliſſe facta ⁊ de ſoſone faciēti tranquillitatem reſpectu
nocumenti ſecuti ex retētiōne: nō aut reſpectu diſpōnis pñcipalis.
ſicut accidit in puſticis aut alio mō ſumptis ⁊ valde debilibus
quorū virtutes nāles pprie grauāt humoribus. eſt. n. mortale
cū ſit neceſſariū aut ſoſonem. ſ. more aut retineri quorū vtrunq;
ducit ad mortem ⁊ ex hac gloſa apparet ſolutio omnium inſtan
tiarum que contra hunc textum Auic. fieri conſueuerunt.

Caplm ſcōm de regimine vli pſeruatiuo ⁊ curatiuo.

Regimen fluxus eſt duplex pſeruatiū ⁊ curatiū. de p
ſeruatiū ſit pñs ſermo qd trib⁹ complet intētiōnibus

Prima eūat humores ſupfluētes. Scōda dyſcrāſiā membrorū
alterat: q ſunt cā fluxus ipa pfortādo: oppilationes ⁊ cetera ipō
rum nocumenta remouēdo. Tertia ordinat debitū regimē ſex rerū
nō nālium. Pro pma intētiōne ſi humor ſupfluus fue
rit ſanguineus aut alij humores multi cū ſanguine dñante ſan
guine aut ipſis equatis ad bonū intellectū. ſ. ſm debita ppor
tionem geometricam fiat phlōmia aut alijs modis ſanguis minu
atur. deinde alij humores ſm opportunitatē eūentur. ſi vō alij
humores ſanguini dominarent pñs educant: poſtea ſanguinis
minutū fiat. ⁊ ſi ſoli ſine ſanguine peccauerint ſoli educant. ⁊ ſi
militer ſi ſolus ſanguis peccet ſive alijs: qd rariffime accidit in
fluxibus ſolus eūetur. Phlōmia vero fiat a venis eūantibus
a mēbris in qb⁹ materie peccantes pñent: vt ſi in matrice fuerit
retētiō mēſtruorū aut fluxus hemorrhoidalis in cā phlōment ſa
phene: ⁊ ſi in cā fuerit epar phlōmet baſilica dextra: ⁊ ſi ſplen ba
ſilica ſiniſtra: ⁊ ſi totū vena cōis: ⁊ ſi caput cephalica aut ſiāt ven
toſitates aut ſanguifuge apponant ſm horū membrorū exigētā:
⁊ ſanguis qzitas educat ſm exigētā repletionis: ⁊ tolerātiā
virtutis. Siſt alij humores eūentur cū pprie reſpicientib⁹ hūo
res peccantes ⁊ mēbra in qbus peccant q medicine ſint benedi
cte nō exoluētes: neq; mēbra debilitates ſicut aloes lor⁹: agaric⁹
⁊ pprie pparat⁹ reubarbar⁹ mirobalani ſcene epithymi caſia mā
na ⁊ ſilia. Cauendū eſt a ſcamonea colloquintida turbite elboro cu
cumere aſinino euſorbio ⁊ ſilibus corpus inſlāmantib⁹: ⁊ mem
bra debilitantib⁹ ⁊ ex cōpoſitis ſunt pilule alephangine de hiera
ſimplici cōis: de reubarbaro ſtomacico ⁊ ſilib⁹. Itē diacatolicon
eleſcof. diaprunis cōpoſitū nō ſolutiū ⁊ ſilia. Cauendū eſt ab
aggregatiuis aureis ⁊ ſilib⁹: itē ab electuariis de ſucco roſarū
diaphinicone electuario indo diaprunis ſolutiuis ⁊ ſilib⁹: niſi
forte ex his exoluētib⁹ aliquid modicū cū medicinis bñdictis ſu
praſcriptis miſceret in corpore forti cui⁹ vēter nō eēt obediēs. et
he intētiōnes maxie in corpore repleto ſint ſegregate ex minorail
uo diſſectio ⁊ eradicatione ē iteratis ſm opportunitatem ꝛc.

Scōda intētiō. Dyſcrāſie membrorū alteratio perficit cū pñs
mēbra ipa pprietate ⁊ moderata ſtipicitate pfortantib⁹: maxie
aut pfortādus eſt ſtōus ⁊ epar cū ſint potiſſima cā gnātionis hu
morū: quappter eligant ppria frigidiſſe aq en diuie ⁊ ſirup⁹
ei⁹ aq culcate cicore ⁊ ſilium ꝛc. Et calida ppria ſunt ſicut aqua
apſinthij eupatoriij ⁊ ſirup⁹ ex ipſis: itē diaro dō abbatas tranſan
dali aromaticū roſarū ⁊ ſilia ⁊ cōpoſitis pfortantib⁹ ſtōm ⁊ epar
ſunt pellicule iſinſec ſtomachorū gallinarū lote cū vino ⁊ exſic
cate. Epar adip. i. lupi caro limaciarū: itē epar gallinarū anſerū
⁊ anatū paſſule ſiſtica ⁊ auelane torrefacte. Et ſi fuerint oppila
tiones ſirup⁹ acetofus cōpoſitus de eupatorio ⁊ ſilib⁹. Et ſi
ſplen fuerit in cā ppria ſunt tamariſcus ſcolopēdria cortices ra
dicum caparorū ſemē agni caſti: ſemē portulace acetū ⁊ ſimilia.
Cauendū tñ eſt a ſupfluū vſu acetū ⁊ pprie acuti tā in cibis qz in
medicinis ꝛc. Tertia aut intētiō. Debitū regimē ſex rerū non
nālium eſt vt aer ſit tēperatus aut aliquat⁹ pñs dyſcrāſie mēbro
rum corrigēde. Cauendū eſt a vētis ⁊ aere lacunali aut excedente
ſm aliquā qñtātē aut aliter iſecto ⁊ putrefacto. Siſt parcus in ci
bo ⁊ potu vt ſiant nature digōnes ⁊ vinū ſuū ſit pauciferū: aut
mediocriſ vinoſitat⁹ moderata ſtipicitate participās: ⁊ limphe
tur ſm exigētā tempoz cōplonum ⁊ pſuetudinū cū aqua bñ
pditionata ⁊ ſiſt cetera cibaria ſint et boni chimi facilis digōnis
paucarū ſupfluitatum bñ pparata nō valde ſtuentia neq; nimis
ſpiſſa. Cauendū eſt a diuerſitate ciborū in menſa vna: ſurgat etiā
a mēſa cū reliquijs famiſ: neq; comedat niſi fame pcedere. Sō
nus ei⁹ ſit mediocriſ ⁊ ſit maxime nocturnus. in meridie tñ dor
mire poteſt per horam a medio madij vſq; ad mediūz auguſti.
Procure ſi non fuerint naturales coitus ſuperfluus viteſ ⁊ non co
eat niſi a natura fuerit multum ſtimulatus. vitent⁹ motus ſuper
flui intenſiue ⁊ extenſiue. Exercitiū tamen moderatum ſtoma
cho ieiuno conuenit: ſi ſperans gaudens: ⁊ omnes animi dele
ctationes querat. Sollicitas ⁊ triſtes animi fugiat cogitationes
iram triſtitiā ⁊ omnia accidentia animi valde exceſſiua ꝛc.

Hunc ſequit⁹ de cura ipſius fluxus in generali cuius pñcipiū
ante ponebatur: nunc autem etiam ponetur.

bulliat epithymum una ebullit de se scene logiori tpe et colata ab epithymo aut a scena misceat cū .z. ij. mirobalanoy indoy et dulcoratur cū .z. i. sirupi violacei aut de floribz neufaris si melia fuerit adusta. Si vero nō adusta cū .z. i. sirupi et epithymo et calida exhibeat. Quēdō tñ si stōus sit abhorrōnes ne medicia sit nimie q̄tatis ne cogat ad vomitus: et in eo casu minuat aq̄ casei aut aliter liquoz: dūmō possit potari et remaneat eiusdē potuitie: et si deficeret serū caprīnū sumat aqua boraginis vel buglose: si melia fuerit nō adusta. Si vero fuerit adusta sumat aqua violay et floz neufaris: multoties tñ pp vomitus timorē cogimur dare in forma pilulay: et in hoc cāu mā melia accipiant .z. .f. scene .z. .f. mirobalanoy indoy cū duobus gra. .z. et in cholera a .z. i. reubarbari vsqz ad .ij. et p̄ficient pilule cū aqua plātaginis aut feru caprino aut aliq̄ ex aqz suprapositis. Si aut hūoz fuerit p̄hlatē tunc sumat .z. .f. vel quātū sufficit pilulay alefanginay aut tantūdem pilulay stomacay descriptoy. Ad deflexū q̄cipit. Pilule desmatice stōm digōnē p̄fortāt: et si malet medicinā ligdā .z. .ij. caribami grosso mō ptusi cū .z. .f. galāge infūdant in .z. .ij. mellis rosacei per sex horas: postea colent et ipsi mellis rosaceo sic colato expresso sumat .z. .ij. mirobalanoy lebuloy subtilit pulverizay et opz et cū sufficēte q̄titate aq̄ apsinthij sumat i potu. et si p̄hlatē sit falsū distēpentur cū aqua casei et loco cartami possunt accipi .z. .ij. polipodij et infundi sic dcm est de cartamo. Si aut hūoz exfluēs fuerit multū sicut p̄hlat et cholera fz q̄d ē frequē exhibeat reubarbay .a. .z. .j. ad .ij. et cū sufficēte q̄titate aq̄ casei aut aq̄ endiuie et vno coctario vini et dulcetur cum iuleb ro. aut fimi libus tno p̄posito defuietibz. Et si cū his mistis fuerit hūoz melancholicus bulliat i aqua casei aliqd scene aut epithymi aut mirobalanoy indoy et cū ea ab eisde colata distēpent reubarbay aut ex reubarbay p̄ficient pilule sic dcm fuit superius addēdo aliqd scene epithymi aut mirobalanoy indoy. Ad hūobalania ei in oibz seruāt casibz: Citrini ad cholera cū andā: lebuli et p̄hlatē Indici ad meliā: et p̄t exhiberi in infusioe vbi pua sit intentio ad p̄stringendū: vbi aut maior dens in subā nō torrefactis: vbi aut hū maior exibeant torrefactū sic cū fluxus multū p̄cessit. Et idē iudico de reubarbo et ceteris medicis pag. n. p̄stringendū est in p̄cipio: in mediocriter: in fine maxie. Ad hōdēmi tñ q̄daz in oi fluxu et in oi tpe differēt vīstut reubarbo torrefacto. et si et variandū in solutiōis fm. diuersitate excoziatio vel alterius nōcūmēt ex pte loci nam si excoziatio sit in superioribz. s. in ieiuno et duodeno magis cū timore soluedū est: et cū his que stōm et intestina p̄fortāt: in hoc cāu multū p̄perādū sit cū egritudo nō det iducias quātas dat cū excoziatio sit in alijs lēstinis. Si vō sit in medijs. s. in hileon et sacculū indietū est mediū. Si in infimis. s. cholon et recto audaci? est soluedū. Et et fz hōc variatē diuersificanda medicinay cuiuscūqz generis approxiatio: qz si excoziatio sit i duobus supioribus i medicie dens p̄ ois: qz iū Bal. clisteria nō transcedūt ieiunū: imo in dysenterijs n3 ad hileon pueniūt: qz clisteria pax retinētur et p̄uina volūtās ad expellendū et cū iponūt. Si vero in duobus inferioribz maxie p̄ferūt clisteria: pax vero medicine bibite: in duobz medijs iudiciuz est mediū. p̄terqz enī mediocriter p̄ferūt. Seda intentio. s. regimē mēbz mittentis expediēda qz cū cūsi fieri pōt: tria erigūt regimīa. Prīmū est mām si q̄rit in ipso ediare. Scdm p̄feratū eius cozzrigere. Tertiū ipsū p̄fortare vt fiat mīnera laudabilis humoris. Eūo at p̄ p̄hlatē qualiter debeat fieri dictū ē in prima intentio: ne cūones etiā relique ibidem dicte quātū possibile est respiciā membrū mītutes: dyscrasia et mēbz mittentis fr̄ijs cozzigat Interius et exterius applicitū q̄ moderata sipticitate p̄cipient: et singularē habeāt ad ipsū p̄prietatē vt virtutes ipsius p̄fortentur. Tertia intentio. s. intestinoy p̄iudificatio p̄fortatio et doloris sedatio: quoe die inmedicte sequēte exequenda: aut qz citius fieri possit: cōpleta p̄ia intentione p̄ficatur: si excoziatio aut dolor aut aliqd nōcūmēt sit i interioribus supioribus et ab hūoz calido cu3 aqua hordei calida in potu sūpta cuius quantitas sit circa .z. v. et si volueris magis p̄fortare misceant .z. .ij. aque hordei cū .z. .ij. iuleb. ro. vel cū .z. .f. succari rosacei. et si hūoz fuerit frigidus misceatur tantūde aque hordei aut aque zuccarē cū .z. .ij. mellis rosacei et calida stō ieiuno sumat in potu et ad hanc intentionē

more than 1000

[illegible]

clo xylaloos gallicae aromaticae mastice spicae ana. 3. i. se. acetose
gumi boli armeni granor. passulay torrefactay an. 3. f. granor.
conandri insuloy in aceto 7 affatoz. 3. ij. fac trociscos. 3. vni.
cū vino pontico 7 sit dosis trociscos vnus puta. 3. i. cū sirupo cy
donioy vel aliquo rob stiptico: 7 trocisci rasis de spodio nono.
Almanforis: 7 trocisci Albesue de spodio cū semine acetose sūt
pprii in fluxu cholerico cū febze acuta dati cū aqua sauih aut
aliquo succo frigido 7 sic cydonioy sorbarum 7 similiū: 7 cū
fuerit dysenteria detur iste puluis rasis mane 7 sero 2c. R. psilij
3. xx. f. herbe nō seminis se. plantaginis. 3. r. gummi arabici boli
armeni an. 3. ij. psilij assetur 7 gūmi 7 bolus puluerizetur 7 den
tur. 3. ij. mane 7 sero 7 cū succo cydonioy: 7 si hec nō sufficiat
venit opiatā sic trocisci de balaustijs. Rasis 7 trocisci cōstricti
ni. Nicolai: exterius applicita sūt vinctōes pulueres emplastra
cerata encatimata siue semicupia. Vinctōes sūt. R. olei cydoni
orum. 3. j. seminis rosar. 3. y. mastice gallicae muscate an. 3. i. ace
ti modicū cere quātū sufficit 7 fiat vinctio. 7 si op^{us} ē āplius ipaz
fortificare addatur. 5. i. vel quātū ius vnus ex trociscis: item di
cit Albesue q in fluxu pueniente a catarro si yngatur penter ex
oleo ro. calido quātū pati possit 7 desup spargat puluis ex ma
stice ro. 7 gallia inuenit mirabile. mihi tū videt prestanti^{us} semē
ro. qz rose: 7 de vinctōes fiant toti ventri stomacho ieiuno.
Vnguentū pueniens. R. rosarum se. earum pulpe sumach san
dali albi 7 rubei spodiij sanguinis dra. l. arabe balaustie gallarū
acatie hypoquistidos gallicae muscate corticum mandragore cor
ticū granatorū an. 3. ij. canfore. 3. j. 7 tertiū vnus tere 7 fac pul
uerēz. 7 accipe succi extremitatū vitis. 3. ij. succi acreste. 3. j. succi
extremitatū myrti aceti an. 3. j. infunde in eis die ac nocte sauih
hordei. 3. ij. gummi. 3. v. granor. myrti tritoū sicut alcohohol. 3.
ij. 7 misce cū eis miue acetose. 3. ij. decoque igne leui donec ha
beat spissitudinē viscosam: deinde aggrega simul cūz speciebus
in mortario 7 punde donec permisceant 7 lini ereo sup petia et
suffumigetur cū xylaloos 7 applicetur toti ventri 7 puenit in cā
valde calida. Facilius tū posset fieri emplm non minus efficax
precedēt. R. cydoniū vnum aut plura 7 incisi in frustra 7 mun
datū a medullis interiori coque in aceto: deinde punde 7 secū
misce puluerē ex vno trociscoy superius descripto addendo
parum mastice 7 gallicae muscate 7 si vis suffumiga cū xylaloos
7 ventri applica. Et ad hanc intentionē est emplm diaphinicon
descripte Albesue scdā: nam prima magis pferit cā frigida: 7
in cā frigida possunt fieri vinctōes cūz oleo de mastice 7 spica
addendo mastice gariof. galliam muscatā 7 siliantē pōt fieri
emplastrū decoquendo cydoniū in vino nigro 7 secum pmisce
do panem affatū in succo miue insulū: deinde permiscendo pul
ueres calidos suprascriptos. Et pōt fieri ceratū. R. landadi pi
ci rasine an. 3. f. mastice. 3. j. gariof. gallie muscate nucū cypressi
xylaloos turis. an. 3. i. olei mastice quantū sufficit cere 7 aceti
modicum. Ex qbus etiam debeant fieri pulueres sup aspēdi
vinctōib^{us}: satis et dictis manifestum. Clisteria aut pstringētia
fiant ex decoctione alcinus aut plm rerum suprascriptay sicut
sunt myrtus rose cupule glandiū miliū siue panicū 7 hordeum
torrefactū galle 7 similia de qua decoctō accipiat. R. i. olei ro. f.
3. ij. vitelli oui in aceto affati nūero. i. adipis renū capre. 3. i. vel
f. succi plantaginis vel portulacae. 3. ij. sanguinis draconis boli
armeni 7 alcinū ex trociscis suprascriptis sicut de karabe de ter
ra sigillata maxime vbi sanguis fuerit an. 3. i. 7 misce. 7 materia
existēte frigida ponatur nucē cypressi ruzum in decoctione 7 3.
ij. vini nigri stiptici satis vinosi 7 oleū camemilini 7 puluis turis
mastice 7 liij: apud magnaz necessitatē ponatur trocisci opiatū
ita vt a pua quātitate opiatoy incipias 7 augeas fz necessita
tem. Est eni canon in administratōe opiatoy si sufficiat applica
tio eoy exterius non supponant: 7 si non sufficiat applicatio eo
rū ad extra fiat lichiniū qd ad libitū possit remoueri: 7 si adhuc
hoc non sufficiat: clisterizentur: qd si adhuc non sufficiat sumā
tur in potu. Scdus canon est vt sit vsus eoy sō ieiuno. Ter
tius canon est q inchoetur a pua quātitate ita vt opii nō tran
scendat grana. ij. Quartus canon est q interpolatis dieb^{us} eis
vtendus est. Quintus post ponēdus ē vsus eoy quātū ē pos
sibile: 7 nō nisi cū alia remedia nō sufficiēt. Sext^{us} q virtus ad

huc sit pſtans potēs tollerare vñ iuxta hos canones possumus
ponere apud magnū dolorē 7 ingrudinē 7 fluxū vehementes
parum ex trociscis opiatīs in vinctōib^{us} vel empliis 7 si illō nō
sufficiat supponat lichiniū descriptione Almasforis. R. turis litij
croci gūmi arabici an. 3. i. opij. 3. ij. formetur colyria diuersarūz
quātitatū: fz cōiter sint valde parua 7 aliqua iter lōga et subilia
7 bene ligata vt possint extrahi: vnde cū filij lini optie pmiscean
tur ad minima q fila postea desinant in cordā vel ex eis fiat cor
da que pēdeat extra anū cū lichiniū ē ipositū: 7 pūa vice nō re
tineatur vltra hōz siue somnū in duxerit siue nō: deinde si bñ fe
rat eger poterit longiori tpe retineri. Hīs aut aliqñ vtūtur cū nō
possint clisteria retineri lichiniū enī pūus ipositū p aliqd tēpū
stuppefit locus: 7 postea clistere impositū facilius retinet. Sūt q
dam dicentes hec lichinia eē nimis opiatā ppter ea opii dimi
nuūt ego vero credo hec eē puenientia: nā qñ nō cito iducit stu
por p opii nō possunt retineri. Stimulant enī virtutē expulsiuā
ita vt eger cogat expellere: ē at in potestate tua potēz actuata se
extrahere qñ vis. Si aut hīs nō sufficientib^{us} opus sit clisteribus
opiatīs suprascriptis clisteribus pōt addi. 3. i. trociscoy de l. arabe
bis opiatoy aut tantū de filonij pſici 7 sic de alijs opiatīs: si vero
hīs nō sufficientib^{us} opus sit dari in potu opiatā: incipiedū est a
duob^{us}. 3. aut. 3. f. filoni pſici aut a. 5. f. trociscoy de l. arabe 7 gra
datim dosij augeat apud necessitatē Descriptio filonij pſici est
apud mesue in fine capli de sputo sanguis 7 est hec. Cōfectio
filonij pſici vehementis virtutis ad manatiōes sanguinis vnde
cūqz 7 sreatū eius cū tūsi 7 supfluitatem mēstruoy dolorosaz
7 hemorrhoidaz 7 cegestione sanguineam 7 ad mulieres pregnan
tes qbus ad rūpūnt mēstrua: pſeruat enīz fetus in matricib^{us}
eay. R. se. papauerij albi iusqami an. 3. xx. terre sigillate epij an
3. r. sedenegi. i. lapidis hematitis croci an. 3. v. castorei pretri eu
forbij spice margaritay nō pſoriatay l. arabe sedoarie doronigi
ramich gallicae muscate an. 3. i. canfore. 3. vni^{us} tertiā pſice cū mel
le rosaceo quātū sufficit 7 dosis eius est a. 3. f. vsqz ad. i. cūz suc
co amoglosse aut aq. ro. 7 modico vini puri existente tñ excozia
tōe in sō aut in intestinis aut mā existēte valde calida remoue
tur ppyretū 7 cūforbiū ab hoc filonio. Et breuiter diuersificāda
sunt clisteria lichinia vinctōes empliā vnguenta 7 oia genera me
dicaminū fm mae diuersitatē pplexionū tempoy anni 7 siliūm
Suffumigia fiant in cā calida ex decoctōe rosar. myrtiloy folio
rū nespiloy sorbaz piroz cydonioy balanſtiay 7 l. hmoi in aq
calibeatā: 7 qdam vtūtur melega solū in aqua decocta 7 posset i
decoctōe adde parū vini stiptici: fz suffumigia sicca fiant ex ture
dragaganto l. arabe spodio 7 hmoi positū sup pūnis q sint fri
gida 7 stiptica 7 viscosa 7 boni odoriz: fz in cā frigida 7 ture 7 pi
ce 7 laudano nucib^{us} cypressi storace sicca 7 siliūbus aut calida
stiptica in vino decoquatur si malueris suffumigiū hūiduz que
ipso surgente ad asselam supponant. fessio etiā in decoctōib^{us} sti
pticis caldis actu frigidis aut calidis in potētia fm exigentiam
pſert 7 liquor pueniat vsqz ad vmbilicū 7 instrumenta apta sūt se
micupia 7 hmoi. Pōdāmus quoqz lini aut lane bñ iusū in
vino aut aqua decoctōis rerum stipticarum 7 expressus ano ap
plicatus 7 ppressus sup ipsū iuuat ad retentionē: 7 balneatio to
tius persone in balneis stipticis nō laudat: imo vituperat apd
mesue 7 ceteros: phibet enim sudorē 7 pellit mām de circūferē
tijs ad centrū. sily nec lotio crurū nec brachiorū pſert cū hmoi
stipticis ob eandē causā: imo potius lotiōe hmoi dilatant 7 tra
hūt mās ad circūferentiā 7 ad extrema 7 c. Sexta intentio. fac
cidentiū correctio fm ipsoy exigentiā pſeruitur dolor sedet po
nendo in clisterib^{us} pinguedinē recentē castrati aut capre 7 oleus
rosaceum. Et si dolor fuerit pungitiuus ponat spodiū: 7 lac di
sterizatū est ad hoc pueniēs: 7 exterius applicet zirbus castrati
aut agni calefactus in sartagine cū oleo rosaceo: 7 apud magnā
necessitatē sedeat in semicupo in quo sit aqua debite calida de
ctōis aliquorū stipticorū calidoz aut frigidorū fm cause erige
tiam in quo tñ nō diu morē: est enīz melior reiteration qz longa
in eo statio: 7 in excoziatōe superficiali a mā acuta cerusa lota: 7
sterizata cū oleo rosaceo puenit: 7 si fuerit dolor in superiorib^{us}
intestinis bibat aquā hordei sirupū de papauere 7 sitia: fz apud
maximā necessitatē vbi cūqz sit dolor detur supfaciētia exteri^{us}

applicita supposita clisterizata aut bibita fm q tuo pposito co
uenit. Gerardus veronensis dicit se exptū fuisse si dolor sit in su
perioribus intestinis aquā rosaceam decoctōis semini papau
ris 7 florū tassi barbassī in potu exhibitū 7 sit tepida vel calida.
Secūm accidēs est casus virtutis cui subueniendū ē dando vitel
lum cui 7 pap vini dulcis odoriferi limphati scōs exigentiā cum
aq calibeat aut pmissi cū aqua distillationis aut expmōis aut
decoctōis carniū: aut aq ipsa pzo exhibeat postea pap vini. Sz
attende q aqua distillatōis aut expmōis aut decoctōis carniū
bz ē alterata cū pstringentibz calidis aut frigidis fm exigentiā
vnde in cā calida lauetur pzo caro 7 ppe distillando cū aq ro
facea 7 acetose: 7 ponant secū ad bulliēdū frustra so: bap aut cy
donioz 7 seia plantaginis 7 seia acetose recentia 7 silia. Et in cā
frigida virtus macis gariof. xyloales 7 silia lauent pzo carnes
cuz vino odorifero stiptico: sit aq decoctōis fiat decoquendo
pullū in aq calibeat vltq ad carnis sūptionē: 7 secū bulliāt ali
qua ex suprascriptis calida aut frigida fm exigentiā: sz succus
siue aqua expressionis carniū fiat pzo carnes coctas expmē
do deū secuz pmissēdo aliqz stipticū calidū 7 frigidū fm erigē
tiam: q virtus debilis nō possit mltū digerē cibent frequēter: sz
pap p vice. Eligibz aut subueniat vnguendo frōtē cū diapopu
leon cui apd necessitatē addat pap opij sirupus de papauere ē
pueniens q: somnū inducit 7 sedat fluxū: sz apd magnā necessi
tatē supponat p pno tpe lichini opiatū: aut pap filonij pscit: 7
apud vltimā necessitatē det p os aliqz opiatū stiptici cui admi
sta sint calida aut magis aut minus fm q tuo pposito puliet
sz cū cautela aut timore. Cetera aut accidentia sic tenasimō 7 dy
senteria 7 silia curent fm q in suis dicit capitulis. (Septia inie
tio perficitur locando egrū in aere nō vētoso boni odoris tem
perato in actiūto: sz in cā frigida declinet aliquid ad calidum
7 minus malū est vt declinet magis ad calidū qz oz qz ad frigi
dum qz oz: 7 melius est vt declinet ad siccū qz ad hūidū: nec in
camera sua aspgatur acetū nec hmoi que vigiliā exētat. domi
at quātū pōt 7 qn pōt. Cōiter enī in his pp frequēte afflatio
7 nē 7 multas alias causas sōnus ipeditur: pcurt oēs alias cūo
nes tā nāles qz preternāles sibi puestas: pter eā que est fm ven
trē: qscat quātū pōt vey fricatioēs ptiū supioz aliqū cōueniūt
Accidentia ai excessiua cōiter vitāda sunt: gaudiz tū 7 verecu
dia moderata puenit: hec enī mouēt mās a centro ad circūferē
tiam: 7 ecōtra timor desperatio tristitia multū nocent 7 ira agitat
hūores q cōmoti amplius fluūt: sit parcus in cibo 7 potu in p
mis duobus aut tribus diebus: 7 in reliquo tpe ē nō supline co
medat 7 iuxta posse prius notabiliter comedat ante qz bibat: 7 ci
baria sua 7 ppie cū opus est pstringere sint aliqz spissa nō flu
entia 7 in principio mense comedat aliqd pstringens sic piruz
cydoniū aut diacidonitē diafo: bz 7 silia in cā calida: 7 i frigida
aromatizent cū mace cinamomo galanga cymino pparato 7 si
millia: 7 panis eius sit ex farina frumenti vel hordei quibus etiā
pap farine milij aut panici possit addi cū opus ē pstringere: et
tunc neqz sit salūus nec multū fermentatus 7 nō pmi diei 7 nō
transcendēt qrtū diē de quo tū pap edat. Et vinū suū in cā ca
lida sit pauciferū stipticū 7 debite limphatū cum aqua calibeat
7 aliqū sint in ea cocta sumach aut frusta sorbap aut cydonioz
aut pap dragaganti 7 siluz: sz pstante virtute in cā calida pstan
tior est aqua qz vinū: sed in cā frigida sit vinū stipticū medioeri
ter vinosū limphatū cū aqua calibeat in qua ē aliqū ifūdatur
pap mastitis: 7 carnes cōiter sint ex pullis 7 auibus. siluestribz
bene pditatis: 7 turtures laudant. Ex quadrupedibz edi cuni
culi 7 silēs faciles digōnis paucap supfluitatū: 7 extremitates
et oēs ptes viscofe pferunt ad retentionē. Et ex ferculis panicu
rum far lentes ablecta pma aq alange 7 ppie p dte cum caseo
antiquo prius in aqua bulito 7 ericcato postea triturato: oua ē
pueniunt 7 ppe apud debilitatē virtutis sz sint media inf fluita
7 durat apud modernos cōiter cū testis suis coquunt in aceto
7 ferculi ex acresta cū ouo puenit: sz pusu pulli 7 ppe pti affa
ti alterati acresta succo citri arancij 7 silibus in cā calida 7 cum
calidis in cā frigida sicut mace gariof. ē apud debilitatē virtutis
puenitissimū. p pices puenientes sūt pui petrosi lutij temali et
strij aurate sardelle passerēs 7 silēs boni cimi 7 faciles digō

nis: 7 sunt cōiter affati in veru aut sup articula: 7 p diani cū ac
sta sapore de myrto 7 similibus in cā calida: sz in frigida aroma
tizent cum mace galanga gariof. cinamomo 7 silibus. Ex fructi
bus puenit pira cydonia nespila sorbe in cā calida 7 ppie in
principio mense sed in cā frigida auellane 7 pistica torrefacta 7c.
Et hec de fluxu in generali dicta sufficiant 7c.

(Tractatus scōus de spēbus fluxus sūptis a cā mālī subiectiua
ptinens ptes distributas in capla pma ps est spēbus flu
rus sūptis a toto qnqz ptinēs capla. Caplm primū d duritia

Varia apud grecos idē significans q fluxus apd lati
nos deriuat a diareo diareis idē significante q fluo

d is. nomē generis sibi vedicās eo q frequēti ceteris
fluxibz accidat. Est dscriptiue flux? a toto vni? pl? aut
oium hūozū pterqz sanguinis absqz excoziationē intestinoz qua
pp elus spēs distingui possūt fm spēs hūozū. Et dicat quedā
cholericā: quedā phlatica quedā melia: qdam mista. cuius cau
sa ē mltitudo aut malitia hūozū. Sz cā remotior est indebitū re
gimē in cibo 7 potu quo hūimōi hūores multiplicant q cū nō
sint apti in subām nutriti cōverti nec aliter sensibilibiter aut in sen
sibilibiter expellant nā tādē mouet ad ipsoz expulsionē p viā epa
tis 7 meleraicariū ad intestina 7 tādē adextera p viāz intestinoz
7 ant que est viā faciliōr 7 nāe magis pueniēs 7c. Et qz sūt cā
febris maligne pcedentes cronice aut acute hos hūores corru
pentes 7 dimissio cūationis p suete nālis aut artificialis 7 dimis
sio etiā exercitij p sueti: 7 in sūma reliqū malū regimen sex rerum
nō nāliū 7 annexoz: est enī mala aeris dispositio manifesta vel
occulta frequēter huius fluxus cā hos hūores corrupeō aut
virtutes debilitādo. Et qz ē cā fluxus phibito transitus nutri
menti ad mēbra pp oppilationē pcurrit et debilitate attractive
mēbroz aliqū sit hic fluxus a medicā solutiua suo acumine aut
multitudine aut qz aliqd eius est in intestini aut mēfatis affixū
ptinē nouā ad intestina attrahens mām. 7c.

Signa pronostica huius fluxus futuri 7 pnostica dispo
sitionū inde sequentiū satis sūt ex generalibus
manifesta. Slt: signa demonstratiua 7 rememoratiua ex supra
scriptis facile patet: Signa aut picularia cuiuscūqz hūoris fluē
tis sumuntur ex colore mō substantie 7 ex nocumētis q imprimūt
in mēbra a per q trāseunt. Et sūt reliqua signa coadiūvatiū sūpta
ex pstone etate regimie pcedēte arte pte anni 7 hmoi. Cholice
qdem citrinus ē aut viridis 7 aliqū cū citrinitate tendit in rube
dinē 7 aliqū in nigredinē: 7 cholera vitellina simulat vitellis ouo
rum 7 ē grossa: 7 citrina minus grossa sz multe citrinitatis: 7 cho
lera minoris fame tendit in fuscū: 7 est multū grossa. Brassina
similatur succo brassij siue succo porri. Et zinaria color viridis
eris 7 ē multū grossa: 7 he cholē faciūt pūctionē 7 ardo: 7 faci
le excoziant ptes p quas trāseunt. Et cōplexio cholericā etas in
uentutis estas ars calida regimē pcedēs multiplicans cholera
7 reliqua hmoi adiuvant ad significandū. Sz phla ex coloris
albi 7 siue spēs cognoscunt ex colore mō substantie 7 ex nocumē
tis que imprimūt in mēbra siue sit phla salū siue acetosū 7 sic de
singulis spēbus phlatis 7 acetosum cū hoc cognoscit ex odore
Obseruāda sūt et reliqua p significantia sūpta ex pplexōe tpe an
ni etate regimine pcedēte 7 hmoi sz melia cognoscit ex nigredine
ne vel fuscēdie 7 acredine aqua fugiūt musce ex odore acri et co
gnoscitur 7 est genita per aduersionem melancholie naturalis si
cut genita per aduersionem cholere redelet amarum et est val
de mala cito ducens excoziationē intestinoz nālis aut hz odorē
ponticū nec mltū impmut i intestia: 7 q genita ē p aduersionem
hz odorē granē 7 nigredinē lucentē. Que vero p pgelationem ē
odore primitiua 7 hz nigredinē remissas nō lucida: imo palidā
Attende et reliqua p significantia sūpta ex pplexōe 7 alijs hmoi
de qbus supra. Siga aut cāz tam antecedentiū qz primitiua p
tis nota sunt. sz p signis oppilatōis cū est in cā flux? recurre ad
caplm de fluxu oppilatiuo de quo infra: 7 inter cetera fluxus ab
oppilatōe mēbroz que sūt vltra epar est piodicus: debilitatē aut
attractive mēbroz significat corporis debilitas 7 extenuatio 7c.

Pronostica Cholera fluens p intestina cōiter exco
riat ante decimū qntū. 7 phla aut trige
sumū. 7 melia aut qdragesimū verū cū hūores sint multū adu

si frequenter excoīat in pīa die vel scōa. et phīa aliqñ excoīat pp difficilē ab intestinis separationē. Scōm pñosticū ē aphorissimus qñte pticulē qbuscūqz in egritudinib⁹ acutis aut multi tēporis aut aborūbus aut aliter extenuatis. i. multū p̄suptis et bilitatis fel nigrius fursū. i. per vomitū aut deosī. i. p̄cessū extērit frequēti die. i. p̄ paruū tēpus post mortē. p̄o relis pñosti cis recurre ad generale capl'm. 7c.

Cura diarie easdē septē exigit intētiōnes q̄ supius posite fuerūt in caplo generali ad qd̄ recurre: et eas huic caplo acomoda fm̄ exigētā et metire in medicinas illas intētiōnes cōplētes fm̄ exigētā virtutis repletōis tps anni et reliq̄ rum q̄ oīa apud prudētē medicū sunt p̄sideranda.

De fluxu sanguinis puenientis a toto. capl'm scōm.

Luxus sanguis a toto quātū ad qd̄ noīs et qd̄ rei sat̄is ē manifest⁹. species ppe nō h̄z s̄z solū quosdā mo-

f dus fm̄ magis et minus differentes. Est ei qñz ml⁹ qñz paucos qñz nouos: aliqñ antiquos: qñz nouos

nonnūqz interpolatus: qñz ceticus: aliqñ sinthomaticus. Eius enīz cā est repletio venarū totius ex comessōe multaz carniū et potu vini nigri grossi que repletio nō est diminuta p̄ excretionē neqz solitas cū ones nāles sic p̄ fluxū sanguinis nariū mēstrualē aut hemorroidalē neqz p̄ cōsiones artificialis sic p̄ phlōmīā et si miles: et forte fuit in cā mēbz mutilatio: vñ supfluit sanguis qui d̄bit eē nutritiū eius: qua pp̄ nā stimulatā misit hūc sanguis nē ex venis paruīs ad magnas et ex magnis ad venā hūis et tan dem p̄ ramos vene hūis difeminatos p̄ epatis gibbū mittit ad ramos vene porte sibi obuiantes deseminatos p̄ p̄cautū epatis et tandē p̄ mēsericas oīū habētes a vena porte trāsmittit ad in testina: et hīc fluxus accidit i egritudinib⁹ acutis sanguineis sicut in synocha et silibus et plerūqz ē ipsaz crisis: et aliqñ hīc sanguis p̄ venas emigilētes mittit ad renes et venis ipsoz dilatatis aut forte solutis p̄ poros virtutes mittit ad vesicā et fit mictus san guis et aliqñ repit ad stōz et i vomitu duaz libraz aliqñ ē sanitas penes Aui. xij. tertij ca. pp̄o: et qñz p̄ poros cutis sub forma su doris emittit: tertū de istorijs aialū h̄z hoc rarissimū sit: et qñz cā huius fluxus ē oppilatio mēbroz q̄ sūt vltra epaz: et aliqñ de bilitas attractiue ipsoz.

Signa eius s̄t regimē pcedēs multipli catiū sanguis et repletio totius et quo ad vasa vene sūt timentes et facies rubicūda. itē carentia eūonū nāliū aut artificialiuz

phuctaz aut mēbz mutilatio. Signa huius cū puenit ab oppi latōe ponent in fluxu epatico et oppilatio: et inter cetera flux⁹ est p̄iodicus. Debilitatē at̄ attractiue mēbroz d̄clarat corporis d̄bi litas et extenuatio. Signa at̄ distigētā hūc fluxū a fluxu sangui neo ab epate stō et intestinis s̄t cā p̄dicte absqz nocumētis p̄ti cularib⁹ h̄z mēbroz 7c. p̄d̄onosticū fm̄ plm̄ curat hīc fluxus si debite tractet: si vero idēbit pducit ad eāz virtutis et qñ diu cō tinuatur ad hydropem 7c.

Cura si fuerit ceticus dimittat quousqz nā tolleret: et s̄tr si fuerit sinthomaticus quē nā regulat et bñ ferat.

Si vero superfluerit aut alio mō fuerit nā ē p̄portio: aut qz i testina excoīet aut sit cū alijs accidentib⁹ molestis p̄stringat aut remouendo regimē pcedēs sanguis multiplicatiū et p̄ci piendo regimē p̄rariū. i. dietā extenuatiā et cū hoc stipticā aut p̄stringētē. Scōo minūdo sanguinē et diuertēdo: qd̄ fiat aut p̄ uocando eūones p̄futas si fuerit in cā epaz retentio. i. fluxū san guis nariū hemorroidalē et mēstrualē. q̄ si nō possint puocari fiat phlōa hīs p̄portio: i. vne cephalice aut saphenaz: et si nulla talis retentio sit in cā phlōmē basilica aut cōis. q̄ si cā fluxus fuerit admistio cholere cum basilica ipsū fluxū faciētis edu cat et sanguis ab ea mūdificet cum decoctōe prunoz tamaridoz

myrobalanorū citrinorū cū aq̄ collatura distempere reubarbari 3. i. vel quātū sufficit: et hec ēt educit mās cōes et sanguinē si for te in intestinis coagulatus fuerit: q̄ si cā fluxus sanguis eēt aquo sitas sanguini pmīsa educat cū decoctōe myrobalanorū lebulorū cū pap̄ fucci hyeros vt puta. 3. s. vel. i. 3. ad pl⁹ possit addi v̄l p̄t exhiberi decoctio myrobalanorū lebulorū cū pauco turbīt nō p̄fortati cū. 33. Et tertio hīs nō sufficētib⁹ dens retinētā sangui nē stiptica pglutinatiua: et ex pp̄is ē succus plantagis v̄l p̄solide vel caude egne. 3. i. vel. 3. ij. cū. 3. i. lapis hematitius aut dens spe

cies luti et p̄pe armeni aut sigillati et trocisci de lzarabe et de terra sigillata sine opio et cū opio apud magnā necessitatē sūt p̄stātes et filoniū p̄sicū. et vngat epaz et s̄tr dorū et directo vene lilis cū cerato sandalino cui bolus armenus aut sanguis draconis aut lapis hematitius: aut aliqs ex trociscis sup̄ascriptis sit admistus aut epithimetur cū succo plantaginis et aliquo ex puluerib⁹ sup̄ scriptis: et in cā frigida sup̄ascriptis stipticis addat tus mastix et sitia: et in vtrifqz addat aliqd̄ aceti ad penetrādū et p̄stringēdū. Et quarto ordinē regimē stipticū nō multiplicatiū sanguinis

bibat aquā ferratā sine vino nisi timeat casus virtutis et tunc de tur vinū nigz stipticū cū eadē aq̄ limphatū. et si in cā eēt aquo sitas sanguini pmīsa detur trisera ferruginata ex arte fenonis: et p̄fortet cū lapide hematitius aut cū aliquo ex trociscis sup̄ascrie ptis: et ordinē regimē stipticū nō declinās ad frigidū: q̄ si no cumentū aliqd̄ eēt in intestinis vt q̄ sanguis eēt in eis coagulat⁹ cū clūteri mūdificante educat. et si excoīatio sit in eis facta cure tur medicis dysenterie iserius ponēdis. Cura aut flux⁹ sangui nel a toto ex oppilatiōe pcedēs ponēdis i fluxu epatico et i fluxu oppilatiōe. S̄z cura fluxus sanguinei ex debilitate extractiue

mēbroz p̄ficiat cū fricaciōe corporis et exhibitiōe vini subulis et re rum facile penetrantiū et similitum.

De fluxu diuersorū colorum capitulum tertij.

Luxus diuersorū colorū: q̄ est a toto quātū ad quid noīs et qd̄ rei sat̄is manifestus ē. Apparēt enī in egesti

onibus colores diuersi valde. sicut albus niger subni ger citrin⁹ obscurus citrinus clarus. s̄tr viridis diuer

soz modorū rubeus obscurus rubeus clar⁹ morellus: et i sūma fere non ē imaginabilis color q̄ nō appeat: imo interdū in vna ascellatōe multiplices colores appēbūt. Et cāe et sig⁹ sūt regimē pcedēs effectus et dyscrasia corporis diuersa ita vt sit necessariū diuersos effectus puenire 7c. p̄d̄onosticū fm̄ plm̄ curat si de bite tractet. Cura si flux⁹ fuerit virtuti et repletōi p̄portio: nā si nat regimini nāe. et solū equei regimē et dyscrasia corpis diuer sa. Si vero nimis sup̄flux⁹ p̄stringat vt nō ita repente vt fluat.

Subita enī et mīta eūo a nā nō tollerat. Ad dō p̄stringēdi sūt ma nifesti ex his q̄ supius in cura gnālī fluxus dicta sūt. Si vō fuit tardus et diminutus nā adiuuet prius mūdificando corp⁹ cum his que diuersos hūores eūant nō ex solutiōib⁹ s̄z stipticis: s̄z et derelinquētib⁹ in intestinis et vijs ductū vestigiū p̄strictōis: quoz copia sup̄a babita ē i cura gnālī: et si fuerit multa plectoria cum virtutis p̄stātia et in hitudie carnosa: fiat phlōmīa: ex saphenis si retentio fluxus mēstrualis aut hemorroidalis fuerit i cā. si at nihil tale fuerit phlōmetur basilica vel cōis. Scōo equei regimē et corporis p̄: ita vt ad p̄portionalitatē quādā nāe p̄formē duca tur oīum mēbroz p̄: q̄ ergo sup̄flux⁹ lapsa sūt corizant q̄ iter⁹ et exterius applicitis: et tā cibalibus q̄ medicinalib⁹ et oīuz mem broz et p̄pe nutritioz virtutes p̄fortent cū pp̄is stipticitate mo derata p̄cipiantib⁹: et eūones p̄fute p̄curent tā nāles q̄ et p̄re ter nāle diu p̄fute. Et in sūma hīc ob̄fuerit: documētū Aui. i. 4. tertij tractatu 4⁹ ca⁹ p⁹ q̄ qñz ē in expulsiōib⁹ diuersorū colorū lenitas. i. qñ expellit quātū et q̄le et q̄litas oz. Et errant q̄ tenent hos colores diuersi in oī dispōsiōe. i. ante p̄pletā mūdificatiōes Et vehemētior error eius est q̄ tenet eos cū oppilatiuis cōstipa tiuis q̄ retinēdi sunt mūdificando dyscrasiā corporis diuersam alterando et mēbz cōfortando.

De fluxu liquefactiuo. Capl'm q̄rtum.

Luxus liquefactiuus q̄ ēt a toto quātū ad qd̄ noīs et qd̄ rei est sat̄is manifestus. Est enī fluxus p̄ quē hu miditates mēbroz substantiales educuntur: quē siue modi eius diuersificant fm̄ eāz q̄legerit diuersitatem

et p̄sequēt fm̄ diuersitatē mēbroz a qbus sit liquefactio et dissolutio. qñz ei fluentia sūt alba viscosa: nō tñ vinctuosa: et oleagina et pueniūt ex dissolutōe mēbroz radicaliū et sunt sic vir⁹ subtile albū. et si est ex liq̄factōe mulsuloz et carnis rubeē sic sicut virus rubeum. Qñz vero sunt vinctuosa et oleagina et pueniūt ex dissolutōe adipis et pinguedis: et si pigudo dissoluta fuerit recēs ere untia sunt alba: et si antiqua sūt citria: et si ex dissolutōe adipis p̄ nū sunt magis p̄globata 7c. Cause huius fluxus sūt oīa corp⁹ p̄ter modū calefactiā et exiccantiā siue sint extrinsecas: siue corpo

Humiditas et excoīatio et dissolutio

Causa et signa

Cura

Si superfluit et p̄stringat

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

Si rubeus et durus

De colerica passione. et de fluxu cerebali.

in die sunt cibadi.

De colerica passione caplm gntu.

Colerica passio. Dicta a colidon vel colidos grece qd est intestinum latine est descriptiue metus vehemens maerum ex indigestione corruptarum ad expellendum a corpore cum laboribus et acuitate virtutis expulsiue tanta aut pp multitudines et acuitate maeris fiat vomitus et secessus similis etc. Complemetum huius capli quo ad spem causas: signa: pronostica Et curam quere supra in tractatu de passionibus stoi.

Secunda pars est de speciebus fluxus sumptis a membris particularibus continens capitula sex.

De fluxu cerebali. caplm sextu. al. prima

Fluxus cerebialis est q fit pp catarrum a cerebro ad stomum et tandem ad intestina descendente multoties corruptentem cibum et faciente ipsum fluere et descendente simul cum eo pp suam lubricitatem et expulsiue factam ab intestinis. Causae huius fluxus sunt oia que catarrum multiplicat siue corpora sunt siue incorporea. et maxie fm plm mala pplo frigida cerebri et humida. et aliquando calida et humida: que roe caliditatis attrahit et roe humiditatis resolutionem impedit. unde neq fit nutrimenti debita puerisio nec supfluitate ppriarum aut cõiunz resolutionis aut p pprias regiones eorum: quia pp descendentes et colatorum aut alias vias occultas ad stomum deriuant: et sunt fm plm phlogice. ite vapores q a membris inferioribus et maxie a stō ad cerebrum eleuati a frigiditate sua in humiditates condensati sunt frequenter in ea: multiplicantur aut et ad cerebrum eleuant pp debilitatem suam digonum: et q non possunt p alias regiones sensibilibiter aut in sensibilibiter expelli: frequenter porro oppilatores etc. Species non habet nisi quosdam modos fm magis et minus differentes vt q aliq est nouus aliq antiquus et siles etc. Cae aut pmitiue s aer frigidus et humidus et ventosus: auster enim caput implet bozeas ex punit et statio sub radijs solis aut lue capite repleto. ibi cibi difficilis digonis vaporosus et potus nimius et picipue vini vinosi. et somnus multus et ppe meridianus et immediate post crapulam aut ebrietatem. item retentio cõiunz fluctat. et q multa. et exercitum forte in cõsuetu capite et repleto. et cõiunz multus debilitans cerebri et membra nalia. ite accidentia aie sicut tristitia. nimium studiū cogitationes pfunde et silia etc. **Signa fluxus cerebialis** sunt pto signa corruptiōis ppersonis cerebri. s. frigiditatis et humiditatis fm plm. s. caliditatis et humiditatis rariis. et adsum signa catarrhi qz sentitur in gutture titillatio quedā et discensio eius p meri quez qnz sentiens deglutit. et cū puenit ad stomum sentitur frequenter gurgitatio et aliq nauſea et qnz dolor. et apparet in egestiōibus cibis in digestis cū muchijs phlogice. et habet piodos fm aggregationem maeris catarralis magis in somno: et post expugnationem descendit. et qnz descendit in somno ita vt sentiat patiens deglutire. et differt a lubricitate stōi q illa nō habet piodos: s. quacumqz hora cibum assumit descendit. et fm plm est sine muchijs phlogice. econtra vero fluxus cerebialis ē cū exitu humorum catarralium absq cibo et aliquando absq alia fecum admisione. nec adsunt in lubricitate signa corruptionis cõplexionis cerebri: nec signa catarrhi que apparēt in gutture et meri stomacho postq descendit de qbus dictū est.

Pronosticum. si catarrus pot phiberi quia pp in senibus est humidi cura difficilissima etc.

Cura huius fluxus septē exigū uentiones. s. cūonē diuerſi hōnez cerebri rectificationē uentionē stōi et intestino rū mūdificationē. et ipsoz pforationē et debitū regimē sex rerū non naliū fm exigentiā intentionū. Præia intēio in catarro frigido aut misto pplet cū pilulis de hiera simplici aut de hiera cōposita aut cū agarico vel cum hmōi. s. pilularū de hiera simplici. s. de agarici pparati mirabalanor liebulor an. 3. s. cū aqua mente aut maiorane aut cū vino forment pilule. xv. de qbus sū

rea sic febres fortes et diu durantes tā ethice qz hūorales et cāe magis remote sunt vlcera et apostemata membroz nobiliū et cor poruz parua resistentia qz sūt mollia aut ex etate sicut pueri aut ex pplexione et habitudine sicut illud que habet lacertos molles et hūidos etc. **Signa** sūt ipse cause pcedentes et pcomitantes cor pus liquefacientes necnon effectus inde sequētes sicut cretūia de qbus sermo pcessit: necnō corporis psumptio et arefactio: et et ipsa vrina que apparet vinctuosa et oleagina in superficie: imo aliq notabilis ps eius sicut oleū et pinguedo liquefacta alba: vel cūrina fm dissolutionē adipis retentis vel antiq: et hoc qn fit dissolutio multe adipis et pinguedinis: et si apparet cōglobata sepe rata et sup natans magis ē ex dissolutōe adipis renū iuxta apbo risimū: qbus vero pinguis hypostasis et poglobata nescitū signi ficat: si vō vrina fuerit alba similis lacti vel spermati nō vinctuosa magis ex liquefactōe radicali puenit etc.

Pronosticum fluxus liquefactiū ex dissolutōe adipis vel pinguedinis curabilis est: et pprie cum nō est ex dissolutōe pinguedinis antiquē: nō tñ apud negligentes et pax exercitatos: et pprie curabilis est si causa eius possit remoueri. Vbi enim pendeat ab apate fixo in membro nobili inuifeco aut ab vlcere pulmonis et siliū et incipiēs esset incurabilis. si vō pueniat ex dissolutōe membroz radicaliū si notabilis est: est incurabilis. Huius fluxus cura duplicem erigit intentionē. Præia est remotio cāe immediate liquefactiōis. s. caliditatis et siccitatis liquefaciens. Secūda est eius qd depditū est restauratio. Præia intentio ppleat cū remotione cāe caliditatis illam et siccitatem pferuatiū siue sint febres putride siue vlcera aut apata que qualiter debeant curari ex suis caplis pgratur qz si remoti non possint nō est ingenū nisi in prolongatione vite. q tñ magis p̄t dici mors qz vita. Intēdēdū est ergo siue hmōi cāe fontes caliditatis remoueri possint: siue nō ad ipsius caliditatis et siccitatis alterationē cū frigidis et hūidis stipticis et viscosis: q tamē non sint multū frigida: ne calorem nālē extingant q debilis est: neqz multū stiptica ne trāsistum nutrimenti phibeant ad membra. ex cõplentibus autē hanc intentionē qdā sunt medicina quedā cibi medicinales. Præia aut quedā exterius applicant sicut fronti tibus et cerebro: anteriori: quedā cordi: quedā epati: quedā do: so spinali medule: et renibus: et quedā par tibus extremis: et oēs hec sunt frigide et hūide magis aut min⁹ fm corporis dyscrasiam et fortitudinē caliditatis innate potentis. s. tollere et moderata stiptica picipantes maxie q applicant pncipalibus magis ad pfortandā qz ad pstringendū: et cōst p̄ni calor: innatus sit valde debilis actu frigide applicentur aut salte nō calide: et balnea ex lacte aut ex his qui in ethice fieri consueverunt sūt in hac instantia. Præia aut supra scripte ex caplo ethice colligant: similiter medicie que interius sumunt sint frigide et hūide maiori tñ stipticitate et viscositate picipates vt mel⁹ phibeant liquefactionē. Et que clisterizant sint sūt conditionate sed magis stiptice. Vbi aut sint frigidi et hūidi aliquid stiptici paucay supfluitatū prebētes nutrimentū bonum viscosū et solidum ne facile liqueſiat: et cū hoc sint faciliq digonis sicut ē vinū nigrū stipticum cum aq calibeata aut infusionib⁹ dragaganti de bite limphatu: et ex carminibus pulli cuiuscūqz generis assiant p dices coturnices franglini et siles cōditi cū acresta aut vino cydoniorū aut in gallatna aut cū sumach myrto et siliū. Et oua sorbilia cocta in aceto et aqua rosacea. Et genera lactis in qbus sit extinctū ferrū et pprie mulieris. Deū a sine: deū capre: deū de ouū deinde vaccinū et casens recens et pisces bñ p̄ditiōari: et ex granis far ordei spelta amilū et similia: sed melius est trist eozū et ex herbis cucurbita postulacha lactuca s. acetosa ē ppria: et ci baria sua qnz imiscēt cū puluere gummi dragaganti coriadi qd ē ppū inspiſsat ei hūiditates et viscosas facit et membris adherētes et ppterca minus liquefactibiles: et ad hoc litarabe pferit et folia vſnee et est res albi coloris collecta sup arboribus sūt in hoc ppa et hec sua stipticitate tpa paulatim fluxū stringūt nō repente. et fm hanc intentionem facile fieri possunt composita sicut marzapanis et electuaria restauratiua et sibi similia. Secūda aut intentio scilicet humidi restauratio pficitur cū similibus cibis quozum precessū rememoratio et virtute existēte debili pluries

Signa

mar. n. 10. fluxus liquoris

Bonens caus. 1. febri

Epithymia subit agitata

lender aut per d. fluxus ex

Carus

Lac

Grana

herbe

Conuulsi

Rel. caummo homa

mantur. v. aut. vij. fm exigentia; mane aut ppleta digōne cibi pcedentis: 7 apud maiorē necessitatē pilulis de hīrea simpli p̄t ad aliqd cochiāz. 7 in calido edetur cū pilulis asageret q̄b⁹ ap̄ necessitatem possit addi aliqd modicū aureaz. s; cauendūz est cum ad sit fluxus ne fortia soluentia nimīū soluant 7 stōm debilitent 7 intestina. propterea bonum est cū medicinis soluentib⁹ supra scriptis aliquid mirobalanorū misceri. Digestiua autem si eis opus sit sunt in materia frigida mel ro. sirup⁹ de sicados 7 his possit admisceri aliquid turis ad confortandum 7 ingrosandum 7 in calido iuleb rosaceū de myrto 7 sirupus de papa uere. 7 debent hi sumi cū aqua leuiter calibea. sed in causa frigida sit in ea infusum aliqd turis macis nucis muscate 7 simillū. Diueratur iuxta secū dā intentionez materia catarrhalis fluens vel fluxura: 7 similiter vapores caput petētes omni genere diuerficōm cōmū: 7 cum aliquibus pprijs maxie caputpurgijs et deficatorijs: 7 tandem cauterijs cōmissure corōnali applicitis. masticatoria vero 7 gargarifmata sunt mihi suspecta. ne ampli⁹ materiam ad stōm precipitent: 7 diuersificentur caputpurgia s; materie diuersitatem 7 sensus acuitatez: 7 similiter vesicatoria et cauteria. Confortetur aut cerebrum iuxta tertiam intentionem cum exterius applicitis: sicut sacculo maxime applicito super cōmissura corōnali facto ex salij vstulati sandarace radice nenufaris ericcata añ. 3. ij. spice myrre añ. 3. i. 7 hic sacculus aliquāliter calefactus super latere calido asperso vino 7 pauco aceti bis in die applicetur: 7 sumpta interius sint diamusculi 7 diābri in causa frigida: 7 zuccarum rosaceū in causa calida. mirobalani quoq; lebuli conditi optime valent in confortatione stomachi 7 capitis: 7 cum hoc comprimendo eūant: 7 trisera ferruginata est p̄pua ex arte fenonis sed in confortatione stomachi superflue remollit: 7 aromaticum rosaceum est pprium in virtutib⁹ confortatione 7 in causa mista aut frigida. Siftatur autē catarrūs frigidus iuxta quartaz intentionem multis modis sed maxime tenendo in ore tus aut spicam. 7 tus deglutitū post cenaz optime confert sed in calido teneatur in ore semen papaueris albi: diacodion terra sigillata: lutum armenū aut aliqd ex eis deglutitū est 7 quandoq; oportet vti narcoticis sed postponātur quantum sit possibile. Suffumigia et facta cum ture sandaraca costo laudano xpoaloes singulariter aut p̄mictum 7 pprie si cum rasina 7 pice in co: porantur optie valent ad sistendūz catarrū 7 ad cerebri confortationez. Abundificet autem stomachus iuxta quintam intentionē cum vomitu: 7 pprie si nauaseuerit. Et stōus 7 in testina mūdificent cū clisteribus aut solutiuis leuibus sicut pilulis de hīrea simplici cum pauco myrobalanorū. Beini p̄foriet iuxta sextā intentionem cū stipticis 7 aromaticis 7 p̄hibentib⁹ effusionem mae ad ipsa. Et ex pprijs est tus spica capilli ve. mastic macis et similia. Et si qua sit discrasia impressa in stō 7 intestinis frigida cum calidis amoueaf sicut sūt cortex citri. 33. ameos cor ter turis 7 sicut aromaticū ro. yriaca mibrydatū vsq; ad aquā vitis. 7 similiter cū exterius applicitis. Calida at remoueaf cum frigidis confortatibus sicut diaredon abbas succaz ro: 7 silt leuiter ad frigidū declinantia applicentur exterius. Aer iuxta septimam intentionē declinet ad siccū 7 ad tpamentū in actiuis aut leuiter ad calidū. Caueat a ventis 7 a stōe sub radijs solis aut lune teneat caput pannis mediocriter cooptū inspecta ei⁹ discrasia. s; residuū corporis magis calidū. ruit vinū quātū est possibile: sed bibat aquā mellitā vl⁹ succaratā aut vinū rubetū optime limphatū 7 pprie aqua aliquātulū calibea. Et sint cibi eius faciles digōnis nō vaporosi ad siccū declinantes. nō comedat brodialia in cenis. post cibū sumat aliqd cydonij aut piri cocti aut cōditi aut coriandros semiconfectos aut saltē prepatos. non dormiat in die iuxta posse: 7 taret somnū post cenā que sit lenis. dormiat capite elenato ad alterum laterum declinante. ita ut hūiditates sint prone fluere p nares: procuretur vomitum si nauaseuerit immediate post somnū. Et ceteras procuret euacuationes per conuenientes regiones. exercitetur stomacho ieiuno sed exercitium sit magis longum q̄ forte aut intensum. Et fricationes aliquando suppleant vicē exercitiij. Sit sperans 7 gaudens vltet tristitiam et longum studium 7 nūmiam sollicitudinem.

De lyenteria siue fluxu stomatico caplm scdm

lyenteria lubricitas stōi. lenitas eius fluxus stomatic⁹ sunt termini sinonimi. 7 dicitur lyenteria a liō qd lenire importat. p̄pterea diffinierūt qd ē lenitas stomachi 7 intestinoz: est enim tunc eoz superficies lenis non

aspera sicut debet esse in dispositone naturali. est autem descriptiue asperitas inequalitas superficiei fm corpus durū que naturaliter debet esse in superficiei intrinseca stomachi propter retentionem. cum enim stomachus prime digestionis organū sit principaliter ordinatū ad digerendū cibū 7 potum sibi ab ore per meri delatū quez digerere non potest nisi ipsum debito tempore retineat cū actōes nāles nō siant nisi in tempore: fuit a nā sapienter ordinatum vt tunice ipsius stomachi cū villis suis corrugarentur 7 super cibo contraherentur clauso portuario vt fieret immediata adhesio cibi ad stomachum 7 econtra. 7 nullum caderet vacuum inter ipsos. sic enim due sequuntur utilitates: vna est retentio cibi debito tempore que maxime perficitur per superficiem intrinsecam asperam ex tunicaum ex corrugatione prouenientem. altera est cibi bona digestio: 7 in chylum transmutatio que perficitur per bonam stomachi cibo digerendo adhesionem. Si ergo stomachus debens esse naturaliter asper fiat lenis lederetur immediate retentia 7 consequenter digestiua et egrotabile gitudine que dicitur secundum essentiam suam lenitas opposita asperitati que sub creatura continetur. Et fm accidens immediatum dicitur lubricitas 7 fm mediatum dicitur lyenteria que descriptiue est fluxus indigesti. primo enī lenitur superficies stomachi interior: deinde ex ea deficit retentia 7 lubricitas chylus ex quo consequenter deficit digestiua. vltimo cibus indigestus emititur etc. Hic fluxus species non habet nisi quasdam improprias differentias secundum magis 7 minus aut secundum diuersitatem suarum causarum. est enim quedam lyenteria in qua emitit cibus 7 potus omnino indigestus 7 in ea quātū in qua est assumptus. Est enim alia species lenior in qua cibus totus emititur sed non omnino indigestus sicut assumptus est. Et est tertia species leuissima in qua non totus sed aliqua parte eius bene in chylū conuersa. aliqua vero refugiente digestionem emititur in digestus. similiter possunt assignari species fm diuersitatem suarum causarū: vt q̄ aliqua pender a causa primitiua sicut a cibo aut medicia 7 aliqua a causa corporea sicut ex nocumento stomachi 7 membrorū sibi communicatūz.

Propterea causas huius fluxus absoluamus incipiendo a primitiuis ex quibus est medicina solutiua cuius aliquid est in stomacho aut intestinis. primum aut in orificijs meseraicarum derelictum materiam a membris circumstantibus attrahens ad stomachum 7 intestina quibus virtus grauata simul cum illis cibum expellit: 7 aliquando cum periodis materia in determinatio tempore aggregata sufficiente stimulare expulsiuam aut debilitare contentiuam: quandoq; a cibo aut propter sui quantitatem aut qualitatem aut malum ordinem aut quia non sumitur i tempore conuenienti aut quia non debite preparatur aut quia non fit debita ciborū mixtio adinuicem aut quia non seruatur debit⁹ ordo sumpto cibo: cibus enim quantitatis multe grauando retentiūm est causa fluxus: 7 si corrumpitur propter diminutam decoctionem corrumpitur ad acetosum. Cibus autē parue quātū interdu est causa fluxus cum propter magnam proportionem virtutis digerentis corrumpitur ad fumosum: 7 stimulat⁹ do expulsiuam est causa fluxus. Secundus cibus male qualitatis vt puta grauis 7 grosse substantie sicut faba caro bufali 7 similia debilitando p̄tenuas est causa fluxus ē añ ei⁹ digōnez 7 falsedo cibi acuitas 7 acetositas irritat ad expulsionem ante digōnem sicut allea piper acetum 7 valde falsa. et ventositas sicut in fungis malis 7 velox cibi corruptio sicut lac. Et cibus multe aquositatis sicut cerasa pepones rube 7 filia: 7 fluxibilia valde sic brodia 7 vinctuola faciūt ad lubricitatem: 7 cibi quorū multū pax nutrit sic olera p̄turbāt enim stōm cū parum cedat in nutrimentū plurimum in superfluitatem. Item cibus qui nō est pueniens homini cum sua proprietate contraria toti speciei: sicut fenum

De lyenteria siue fluxu stomatico.

carnes crude et cibi alium non hominum: aut quod est primum vni homini ita quod non alteri cum sua proprietate nam insequente: sicut cancri qui solebant amicum meum soluere et in eo fluxum puo care toties quot caneros comederat. Tercio ratione mali ordi fit fluxus cum pmititur cibis lubricis facili digestio et post ponit stipticus aut qui postponit cibis facili digestio: corruptus est causa fluxus corumpendo quod est sub se et irritat nam ad expellendum. Quarto quod sumit in tempore non puenienti sic cum sumit cibis pcedenti nondum digesto aut cum tardatur cibis post famem replentes stomom malis humoribus fit ut corumpatur et ita quod superfluum expellatur. Quinto non debita preparatio sicut quod non bene coquit aut minus excogit aut frigidus comedit et si milia. Sexto mala ciborum mixtio sicut quod ex intestinis abstergentibus salis ynciosis sumitio. Septimo iddebitum regimen post cibum est causa fluxus sicut potus miste aque post cenam est causa cur cibum lubricet. Quaque aliqui ex tali potu credant se bene digerere sed falluntur quod non digerunt sed sic videtur eis quod cibis descedit indigestus est citius quam solebat. Similiter qui se exercet inordinatate post cibum aut coit aut incurrunt tumorem et huiusmodi accidentia extrema. Alter quoque humidus superflue adiunat ad fluxum et et qualitercumque multum discrasiatum est enim causa debilitatis virtutis pteue aut corruptio humorum qui corrupti sunt causa fluxus. Ex parte vero stomom est mala prima frigida: humida: marie debilitando pteuam huiusmodi rationem frigiditatis digestiuam huiusmodi frigiditas vtriusque debilitat multum humiditas multo magis ledit pteuam quam digestiuam quamque caliditas et siccitas cum excedunt sint causa fluxus debilitando pteuam et digestiuam sic in ppingis morti. Dis ei moderata dyscrasia deicit actum pteue virtutis hoc tegni. Secunda causa sunt humiditates phlatice stomom adherentes siue in eo coegeste siue aliunde defluxe que non sinunt cibum figi in stomom vel tanto tempore remanere ut digeratur: et potest esse eorum presentia stomom non sit lesus sicut neque dicimus hominem lesu in virtute retentiva manuus habent manus oleo inunctas: quibus non bene retineat: si per se in si plongeretur in stomom ledunt retentiuam et digestiuam. Sicut presentia humoris cholericum aut phlatice salis pungentis et stimulantis expulsiua non sinit cibum figi. Ventositas et non sinens stomom ad hunc cibum est causa ut corumpatur et expellatur. Tertia causa sunt vlcera pustule aut apostema stomaci tantum dolorem inferentia ut non tolleretur cibi contactus: quapropter irritat expulsiuam ad expellendum: item dolores stomom a quacumque causa contigerit. Quarta causa possit esse apertum vlcera membrorum sibi vicinantium. scilicet diaphragmatis epatis in testinorum gracillium et colon quod superregit stomom: et si ipsorum dolores est tunc aduertendum lyenteriam quamvis sit principaliter passio stomom cui principaliter debetur cibi digestio esse enim passionem intestinorum et pteue superiorum quorum actio est in cibo p digestio in stomacho ad complendam eius digestionem: huius virtus retentiuam non inest ei in virtute in eis repertam: sed solum per ipsorum circunvolutionem ut voluit Galienus.

Signa lyenteria sunt ipsa lyenteria scilicet exitus cibi et potus indigesti: differt tamen lyenteria stomachi a lyenteria intestinorum: nam in intestinali egreditur cibis notabiliter digestus cum ipsius digestio principaliter in stomacho pfiatur: sed in stomachali siue stomacia per se notabiliter indigestus: et ad sunt notamenta intestinorum cum sanitate stomachi vel econuerfora distinguit per locum doloris et cuiuscumque alterius notamentum sensati an sit in regione stomom vel intestinorum: si ex egritudine que precesserunt an fuerint in stomacho sicut nausea subuersio vomitus et similes: an fuerint in intestinis sic cholica dysenteria et siles qui magis in intestinis appropriant et vomitus saniei et sanguinis cum dolore circa stomom sensato siue p sensu siue antecedens signum lyenteriam est stomatica cum sanies et sanguis intestinorum male possit enomi nisi magna est oppilatio in intestinis sic in hileos: verum sanies et sanguis stomom facile per secessum expellitur: et differt a fluxu cerebrali quod lyenteria ordine huius neque piodum: sed quacumque hora cibis assumit et pteue difficilis digestio egreditur. Cerebralis autem ordine huius piodos ut supra: Signa causa si fuerint pmitte sicut medicina cibis potus et aer et alia qui supueniunt sumpto cibo. exercitum et siles sunt pcessio ipsarum. Causa: et quicquid talis causa pcessit ut quod alio sumptus est cibis aut aliqua ex causis iam dictis semper sequitur

talis effectus. scilicet lyenteria et nulla tali causa precedente non sequitur lyenteria: et si est causa medicina solutius interdum sentitur dolor et punctio et sapor eius: et qui est ex eis qui hoc facere pfluenter sic est agarrice aut colloquintida cum sumit in subactum sit infusa sicut opum melle. et c. Signa male pplexionis frigide et humide stomom sine malis sunt albedo faciei et lingue: paucitas sibilis tarda digestio: frequens corruptio cibi ad acetosum cum ore remia multum odor spuit: et non est grauitas stomachi neque nausea. Si sit cum presentia materie phlatice adsunt signa suprascripta et cum hoc grauitas: et frequenter stomom ieiuno adest nausea subuersio vomitus phlatice: quod est frequenter secessu educit: et si in causa est ventositas sentitur motus ventositatis per supius aut per inferius et rugitus et dolor nunc in vna parte nunc in altera. Et si in causa sit mala prima calida et humores calidi adsunt signa prima suprascripta: et eorum sapor in eructatione sentitur: et frequenter vomitum aut secessum emittunt et cum hoc sunt signa generalia ex pteue ne habitudine etate tempore regie pcedente et sibilis que male pteue ni calide aut frigide attestant: et phlatice salsum cognoscitur ex sapore si euomit et ex suba sua subtili et acuitate et mordicatione tenasione si per secessum emittit. Et signa vlcere sunt vomitus saniei et eructatio redolens saniei et secessus saniei multum comiste fecibus propter longum cum chilo et fecibus in secessum: et si plera sunt in intestinis raro vel nunquam sanies euomit in secessu et eructatio redolens odorem eius sed solum per secessum emittit: et supra per os si acuta sunt ardorem inferunt cum vlcere sit in stomom sed in intestinis minime et apertum cognoscitur ex tumore duritie grauitate dolore continuo febre continua et bothor cognoscuntur ex punctio et mordicatione: et frequenter apparent in ore propter pteuam pellicule oris cum pellicula stomomachii facile possunt in causis coicare: et si apata sunt in intestinis adest cholica: et lyenteria ex debilitate retentiuam distinguit a lyenteria ex debilitate digestiuam quod in prima cum cibis assumptus est statim emittit: et pteue cum homo sedet vel incedit sed paulatim existere fere per aliquod coatu ad retinendum et pteue cum expulsiuam non est valde fortis et apparet in cibo aliqua digestio per moram eius in stomacho: sed in secunda ex debilitate digestiuam cibis nota et bili tempore retinetur postea tandem indigestus per superius aut inferius emittitur. Et frequenter apparent signa corrupta digestionis est aphorismus ante pteue scilicet

Pronosticum In diuturnis lyenteris qui ore remia supueniens prius non existens bonum: et sensus qui ore remia. i. eructatio redolens acetum vel acetum supueniens prius non existens bonum est per via signum: significat enim cibum imitari cum prius non imitaretur sic bonum est: et pteue si redoleat odorem acetum cum magis actione caliditatis significet. Si autem ore remia pcessit lyenteria aut simul cum ea inchoasset siue diu durasset siue non: non est bonum signum: significat enim phlatice acetosi aut melie acris presentia in stomom aut magnam distensionem stomom ad frigidum quorum nullum est bonum. Dicunt etiam quod est bonum per via causa: quia res acetose phlatice in cidit sed in hoc casu arbitrator hoc parum iuuamentum. Secundum pronosticum lyenteria succedens fluxibus antiquis et ad chronicas egitudines mortalis. Tercium lyenteria sequens mala pteuam frigida et humida est summe difficilis cum antiqua et tandem ducit ad huiusmodi: tunc epar refrigerando tum male chilum preparando. Quartum pronosticum lyenteria sequens medicinas exoluentes: aliquando ducit ad dysenteriam et mala vlcera intestinorum. Quintum vomitus in lyenteria est malus. Significat enim debilitatem totum stomacho communes aut multitudinem materie in toto stomacho incitantem ad vomitum et ad secessum. et si significat omnes alias causas totum stomacho communes. Sextum quando apparet in lubricitate intestinorum super costis aliquid simile cicero et prouocatur urina et multiplicatur. moritur eger in hora illa.

Cura lyenteria si fuerit a medicina solutius erigit quinq intentiones. Prima frangat adaciam medicine et eam et corpore educit. Secunda humores diuertit. Tertia pteue stomachum et intestina ne recipiant nec non cor et membra nobilia. et cum hoc ductus et vias constringit ingrossat materiam et tandem copingit. Quarta accidentia corrigit. Quinta ordinat debitum regimen.

Prima pteue exhibendo aquam hordei aut aquam calibeatam et potum in notabili quantitate et pluribus vicibus: et si appareret signa fri

De fluxu intestinali.

Est autem excozatio intestino: holo: abraditio siue ab rasio dolorosa in superficie eoy intrileca. Alcus at est solutio pñuita tis eoy cum sanie. Et hec vlcera 7 excoziationes frequenter fiut in intestinis in nō rarissime. (Species dysenterie sumuntur aut ab intestinis ipsis. Est enī quedā facta in duobus supiorib⁹. s. duodeno 7 ieiuno: quedā in duobus medijs. s. ileon 7 sacculo. Quedam in duobus inferiorib⁹. s. colon 7 recto: 7 qñz sit i extre mitate intestini recti: 7 si est cū punctōe grauamie 7 conamie ad egerendū dī tenafmō de quo postorius agetur. Quādoqz spēs dysenterie sumunt a solutōe pñuiti 7 sunt tres. Prima in q̄ edu cif sanguis piguedo siue potius viscositas quedā 7 est phla sta gnans iestina. Scda ē in qua coiter intestinoy educitur 7 dī al lurat vel all: urati. Tertia in qua frustū seu ps intestini educit. Et quelibet istay aut est recoēs sine sanie aut antiqua cū sanie. Et q̄to est maior: 7 p̄fudior: tāto plus de sanie educit. Et hec vlcera intestinoy qñz sunt mūda a qbus sanies laudabilis emanat qñz sunt imūda. s. corrosiua a qbus cū sanie 7 pp vteriore cor rosiōne ē sanguis emanat. et q̄dā sūt putrida a qbus vii 7 fetēs emittitur. Et q̄dā pp atētatē tandē puerunt ad fistulas. 7 que dā adeo p̄fudant vt p̄furent iestina 7 fer in ventre colligit: qd est deterius q̄ si simul venter 7 iestina p̄furent.

Cause at sūt pñuitiue sic medicia venenosa solutina aut nō solutina necnō cibi acuti. Co: porce aut sic hu mores s̄ frequētius coia cuiuscūqz generis. Ex q̄b valde ma la est prassina pessima zinaria: 7 deū frequētius post ebllam est in cā phla salū aut viscosū sua tenacitate cū separāt soluens cō tnuū s̄ hoc magis in intestino recto. Tercio loco est melia adu sta cuiuscūqz generis 7 sanguis acutus: 7 hī hūores excoziationes qñz sūt paulatī in intestinis p̄gesti s̄ fm plm sūt aliūde deriva ti. Et cholera trāsienē p iestina penes. Anic. fm plm excoziat infra. xv. dies hūor vero phlaucus in vno mēse. Melicus i. 40 diebus s̄ frequēt in pria aut s̄a die glibet istoy excoziat. Sani es quoqz catarrī 7 q̄cūqz alter hūor acutus ad iestina deriva tus est in cā. Et qñz cā excoziationis est fer dura 7 pprie i extreni tate intestini recti: cāt tenafmonē. Aliqñ cā vlcēris est apā qd i intestinis rumpitur.

Signa Pronostica dysenterie 7 fluxus sanguis ex ven tre sūt cū p̄cessit hyems sicca septentrionalis et succedit ver pluuiofū 7 estas pluuiofa. Sitr qñ hyems ē austri na 7 ver boreale pance pluuie succedūt enīz fluxus pp multipli cationē catarroz. Et multiplicant fluxus in regiōibus meridio nalibus cū exufflatiōibus austrinis multitudine pluuie.

Signum demonstratiuū cōe oibus dysenterijs ē qz san guis piguedo siue phla stagnās sanies cor ter aut frustū intestini educit aut solū aut cū fecib⁹ et alijs hūo rib⁹ pmissa: 7 ē cū pūctōe 7 dolore notabili in iestinis 7 p hoc sanies 7 sanguis ab intestinis distinguit a sanie 7 sanguie pueni ente a mēbris supioribus cū ille sit sine notabili dolore iestino rū. Et in intestinali sanies 7 sanguis veniūt paulatī: 7 fm pñui ationē 7 pmissi cū fecibus nisi vena soluat aut ozificiū eius ape riat aut apā in intestinis subito rūpat. In epatico aut 7 cōiter in alijs fluxibus ventūt in q̄titate notabili 7 interpolate 7 nō pmi sti imo pmo fer emittitur 7 succedit sanguis aut sanies 7 sūt nō eumētā manifestati in epate 7 in alijs mēbris q̄ p̄cesserunt. Et in iestinis nō est nocumētū manifestū. Et cū exit sanguis et exco riationē intestinoy paulatī incipit 7 agendo p̄cedit nisi soluat ve na 7 ē cū febre pñuita. Cū vero venit ex epate 7 mēbris supiorib⁹ bus cōiter venire incipit i magna q̄titate cū interpolatiōib⁹ vt di ctū est. 7 cōiter oīs paroxysmus ē detenor 7 manifestior: p̄ceden te: nisi cū ventū est ad declinationē.

Signa cāz pñuitinay sunt ipemet cāepñuitiue. s. me aut cibi mali q̄ p̄cesserūt: hūores cognoscunt p colorē suos. Phla ei colorē h̄z albū 7 est ei⁹ euētus cū rugitū 7 vōtōitate. s̄ mā salia baurachia distinguit a grossa viscosa sua viscositate seperante pelliculas q̄ phla salū est subtile: hoc vō grossū p̄gelobatū. et hoc grossū h̄z all: ait siue pelliculas sibi ad herētes salū vero nō. et cū hoc grossū sentitur grauitas 7 dolor mansiuus aliquo tpe q nō pmutatur. Cholera aut cognoscit p colorē suū cūrinū aut rubeū aut viridē attestantē colorē prassij

siue succi eius: aut colorē succi foliorū porri si fuerit prassina aut colorē viridem magis claz attestantē erugini eris si fuerit zina riaz: est leuop accidētū 7 aliqñ cū syncope. S̄z melia h̄z colorē nigrū 7 magis lucidū q̄ genita ē p adustionē 7 magis nigrū q̄ que ē genita p p̄gelationē. S̄z melia nālis h̄z colorē fuscū 7 h̄z odorē ponticū 7 acré: et genita p adustionē melie nālis h̄z odo rem acetosū cū pōticitate. et genita p adustionē cholere h̄z odo rē acetosū cū amaritudine. et genita per adustionē phlatis habz colorē mistū cū albo 7 nigro. et p adustionē sanguinis pmissū ex rubeo 7 nigro 7 dolorē h̄z dulcē tendentē in acetosū. 7 genita p adustionē cholere 7 melie sūt cū accidētib⁹ feuis 7 he due spe cies ebullit sup terraz s̄z magis genita ex melia 7 fugitū ab eis musce. Ap̄stemata eoy cognoscunt p tumorē duritiē grauitatē dolorē pñuitū in ipsis intestinis 7 filia 7 cū rūpūt: sanies subi to p̄fuit in magna q̄titate nec absoluit eger a febre pñuita. Et cū excoziatione ex duritie fecis cognoscitur cū aliq̄d sui egredit cū absentia aliorū signoy: 7 sedatur dolor cū lenitate ventris: 7 m totiens egreditur succus fecis ex fece iā dura 7 estumat q̄ sit flu xus ventris 7 p̄stringitur 7 in hoc ē morz 7 p̄ditio egrī. 7 disti ngitur ab alijs fluxibus p colorē 7 ex longa fecis retentioē 7 ex ventris tumorē cū duritiē. 7 cognoscit ē in duobus supioribus qz dolor ē supra ymbilicū 7 multū fortis: 7 stōus mltius leditur vnde sit frequēs vomitus nausea 7 subuersio 7 singul⁹. 7 epar p̄pachit maxime si sit in ieiuno. 7 egestio nō egredit post dolorē inchoatū cū oporteat eam trāsire p plures intestinos: reuolutō nes anq̄z egrediat 7 est cū notabili q̄titate sanguinis: 7 pellicu le inde egredietes sūt minores 7 tenuiores. 7 hnt sanguis sanies 7 pellicule maiorē cū fecibus pmissione. et qd egredit si saniosū est: magis fetidū. 7 chilū h̄z admistū. Et frequenter assimilaf aq̄ carnis. Et cū est in duob⁹ inferioribus oia sūt his piraria. et dolor: est infra ymbilicū. Et multoties sanguis 7 sanies egredit ante feces 7 pp̄e cum est in recto 7 in extremitate eius. Et cū est in duobus medijs oia medio mō se hnt 7 dolor est circa ymbi licū. Spēs dysenterie s̄z maiorē 7 minorē. p̄fuditate cognoscun tur p exētia. Nam in pria spēs egredit sanguis 7 mucositas i se cūda spēs pellicule in tertia cortices intestinoy grossiores. Et hec maxime descēdūt 7 manifestantur in clisteri lauatiuo. S̄z vlcera p saniem cognoscuntur: 7 cum sanies ē laudabilis tūc vlcera sūt munda: cū vero malis coloris fetens tūc vlcera sūt putrida: 7 cuz sanies sanguis associatur cū dolore tūc sūt corrosiua: 7 cum vl cera sunt multe sanies 7 sine dolore tūc sunt fordidā 7 distingu tur a putridis qz putrida sunt cum dolore 7 fetore. 7 si ē vlcus cā crosium virus suū declinet ad nigredinem 7 p̄cessit fluxus me lancholicus: 7 si ē cancer sūt pter signa apatis: 7 si vlcē fistulato rē sine dolore 7 egredit virulētia subtilis cuius exitus interpolatur.

Pronostica Ulcera et excoziationes que sunt in in testinis gracilibus sunt multum suspe eta ad mortem. Et pprie ea que sunt in ieiuno intestino propter multitudinem venarum eius grossitatem eay 7 subtilitatem cor poris sui. Et cursum colē pure et selle ad ipsum 7 ppter p̄pini quitatem eius membro regali. i. epate: est enim ceteris intestinis sibi p̄piniq̄us. Et quia medicina non permanet super eo imo q̄z p̄miz propter cholere mordicationē lubricat ex co. Que vero sunt in intestinis grossis fm plurimuz salua sunt. Scdm pñosticū fluxus a cholericā prassina malus est eruginosa peior Sed qui ex humoribus minus malignis fm plurimū salubris. Que vero ex melancholia adusta que sparsa sup terraz ebullit 7 habet odorē acetosū mortalis scdm plurimuz esto qz virtus sit potens 7 pprie cū incipiens iuxta aphorismum. xxiij. quante particule dysenteria si ex selle nigro inchoauerit mortale. Signifi cat enim cancerum vlcerationum aut vlcus cancerosum. Et se quitur alter quibuscūqz in egredudinibus acutis aut multi tem poris aut aliter extenuatis sel nigrū sursum aut deorsum exierit sequenti die moriet. i. p̄z post. hec oia itelligant scdm plm esse vera quia si mutatur in bonum 7 nāles superfluitates admittas habuerint est bonū vt vult Gal. Si vero melancholia nō fuerit valde maligna potest esse crisis aut terminus alicuius egritudi nis: due enim sūt species melie per adustionē genite valde ma ligne scilicet que sit per ydustionē chole 7 est subtilis redolens

amaritudines. Altera peradustiones melancholie et est grossior et redolent acetositate siue acedines: et ab utraque fugiunt masee. Et utraq; ipsa supra terram ebullit sed magis ea que redolent acetosum. Tertium pronosticum quoniam perforant intestina et prope gradalia est mortale cito. Si vero grossa perforant non cito mortale imo quidam vident in quibus post perforationem intestini aperitur venter et rupitur et feces et vermes perforamina egrediuntur. Et scilicet plim cum egreditur ex intestino aliquid saltem aliqua notabilis quantitas morit eger et si sit de grossis: quanto magis ex subtilibus et prope et ieiunio: nam statim coicat stonus et epar: nihil in stomo retinetur et cadit venter et non absoluitur a dolore continuo usque ad mortem. Quartum pronosticum fluxus sanguinis puri in quantitate post dysenteriam valde malus signum ficit enim perfundatione excoriationis ita ut venter scindantur.

Quintum cum sit egestio similis aqua postea similis inguentio malum. Sexto post hydrophosim egestio sanguinolenta mortale prope perseverans: non enim educit materiam hydrophosim sed que virtute obilitat. Septimum pronosticum. spasmi vomitus et singultus perturbatio rois post dysenteriam imo post omnem fluxum mortem significat.

Octauum est inuentum in libro secretorum Hippocrati. si habent dysenteriam appareat post autem sinistram res nigra similis horobo et cum hoc accidit sitis vehemens moritur eger in secundo die. Nonum quicquid congelat aliquid sanguinis effusi in ventre ruptis intestinis significatur per frigus extremitatum subito inflatione ventris casus pulsus et sincopim. Si autem hic sanguis congelat in intestinis accidit hec accidentia sed remissiora. Decimum vlcera et intestinum excoriationem quicquid ducit ad hydrophosim. Undecimum quoniam post alluratur. I. frusta subtilia intestinum egreditur sanguis plurimus significat quod vlcus profundum et egritudo sit fortis et finit id quod est in superficie intestinum et puenit ad profunditatem sub eorum et si ante alluruit et excoriationem fluxus sanguinis pcedat difficile est cognoscere an sit ex intestinis an ex membris superioribus: cum quicquid ex intestinis egreditur sine puncto et dolore notabili et cum piodis. Sed tunc discernitur quod intestinalis est aut pmissus cum fecibus aut pcedit eas. I. quoniam est ab intestino recto et fituri. Epaticus autem quod est ab alijs membris super intestina coiter subsequitur et hic est minus timendus quod quoniam pcedit alluruit vlcus excoriatum. Duodecimum. Si causa dysenterie simul expellitur cum alluruit tunc excoriatum est in via adductis propter inseparabilitatem cause. Quod si abscondit causa et solum alluruit expellitur res tutior est et melius de salute sperandum est et soli excoriationi intendendum est cum in primo casu simul excoriationi et causae sit intendendum.

Cura fluxus intestinalis que dicitur diaria. scilicet aliorum humorum propter quod sanguinis sufficienter supra posita est: et sicut fluxus cibalis que dicitur dysenteria: superest enim ut curemus fluxum sanguinis ab intestinis sine excoriatione que puenit a dilatatione orificij aliuicis vene: vel plim aut ex ruptura eorum et secundo curam fluxus sanguinis ab excoriatione puenientem et tertio dysenteriam et vlcera intestinum. Cura primi erigit quoniam intentiones. Prima sanguinem diuertit. Secunda causa fluxus remouet. Tertia ipsum sanguinem restringit. Quarta corrigi accidentia. Quinta ordinat debitum regimen sex rerum non naturalium.

Prima intentio perficitur cum phlogia basilice si epar fuerit in causa. Si autem in causa fuerit retentio mestruium aut hemorrhoidarum phlogia sa phene: et si in causa sit repletio in toto phlogia vena cois.

Secunda intentio si causa fuerit cholericam pmissa cum sanguine est ipsa eio fienda cum his que sanguinem restringunt scilicet. y. reubarum aliq; luter torrefacti cum aqua plantaginis aut aqua calibea super: et myrobolani citrini sunt ad hanc intentionem: et si in causa fuerit aquositas sanguinis pmissa sumatur myrobolani lebulicū virtute turbit.

Tertia intentio restringens sanguinem fluentem perficitur cum bolo arilapide hematitidis lzarabe acatia san. dra. Trociscis de lzarabe de terra sigillata exhibitus cum succo plantaginis aut sirupo de myro si fuerit in intestinis superioribus aut cum eisdem clisterizatis si fluxerit ab intestinis inferioribus aut cum priusque si fluxerit ex medijs.

Quarta intentio requiritur superius in capitulo generali. Et sicut quia que est obitum regimen. Si autem fluxus sanguineus fuerit ab excoriatione curet ut supra dictum est: cum attendat excoriatum et vlcus cum his que stat dicuntur. Adia. n. bonum est in singularibus causis similis eadem repletionem.

Cura dysenterie que secundum plim pendet ex materia ab alijs membris ad intestina derivata nouem erigit intentiones.

Prima causa remouet. Secunda intestina ab humoribus in ipsis dolore generatibus mundificat. Tertia diuertit. Quarta regit membrum mittens. Quinta restringit et cum hoc intestina excoriatam solidat. Sexta si fuerit vlcera ipsa mundificat. Septima ipsa solidat. Octaua corrigi accidentia. Nona ordinat debitum regimen: per quibus duabus ultimis recurat ad caput generale. Prima intentio perficitur corrigendo aerem phibendo cibis potibus et medicinis ipsius facultas et fortius: et corrigendo quascumque causas pmitivas siue corporeas huius fluxus dysenterici. Sed quia multitudo aut malitia humorum secundum plim est in causa inchoanda est ab eorum curatione. Si fuerit sanguis in causa aut alij humores cum sanguine peccauerint in capiendum est a phlogia saphenay si in causa fuerit retentio sanguinis hemorrhoidalis aut mestrualis. Et si in causa fuerit epar ipsi multi plicans aut sua caliditate ipsi adurens et inflamans phlogia metur basilica aut saluatella dextre: et si in causa fuerit splen basilica aut saluatella sinistra. et si fuerit repletio in toto non facta propter aliquod membrum de supradictis phlogia vena cois et hauriat quantitas sanguinis secundum quod erigit repletio virtus et cetera: quibus quoniam licetia in phlogia. Si vero alij humores sanguine ducto super fuerit aut forte ipsi absque peccato sanguis fuerit in causa: educat etiam iteratis vicibus cum his que non sunt exolutia: imo aliquod vestigium stipticitatis dereliquat de quibus in capitulo generali curatio fluxus dictum est: et si per his eorum nibus plenius opus est digere digerant humores secundum plim cum his que ingrossant et inuiscent et stipticant calidis aut frigidis secundum dū pplexiones et humorum exigentiam perforantibus membrum nobilia et prope nutritiva per virtutem ternam de quibus supra in capitulo generali dictum est. Secunda intentio. si mundificatio intestinum et doloris sedatio ppletur cum his que dicta sunt supra in secunda intentione regiminis fluxus vniuersalis: et sicut ppletur tertia quarta et quinta sic supra dictum est in eodem capitulo generali. Sexta intentio. scilicet excoriationem et vlcus mundificatio perficitur cum infra scriptis medicis. Sigde excoriatum fuerit superficialis et cum signis caliditatis sufficit clistere ex aqua hordei. 3. xv. olei. ro. 3. li. adipis renu capre. 3. ij. tepidum sic lac non uis emulsu imponat. si maiori existente caliditate his addant. 3. ij. succi plantaginis aut succi portulacae. Si vero fuerit in intestinis superioribus bibant aque hordei medicinalis. 3. vi. aut circa debite calide stomo ieiunio. et huic per stomo perforationem posset addi iuleb ro. per tertia aut quarta parte. Si vero excoriatum profundius et cum pauciorum caliditate cum apparatus aliuicis saniei aut phlogia vilcosi supra scriptorum pnt addi due. 3. mell. ro. et si vlcus esset profundius cum educatione phlogia vilcosi acuti aut saniei grossioris fiat clistere ex aqua mellis. 3. xv. melle. ro. 3. li. et diuinitat oleum et adeps. Si vero eum vlcus putridum cum sanie fiente clisterizetur cum. 3. xij. aque plantaginis aut aqua piscium salitorum aut aqua oliuay conditay et addi pnt. 3. ij. mellis ro. si melius est ornel simplex melius tamen est ut prius tepetur clisteri ex tribus partibus aque hordei et vna parte aque salite et gradatim procedatur in acuitate: et clistere ex vrina fortis est ad hanc intentionem efficax. Trociscis autem de arsenico non audere uti nisi in modicissima quantitate et in forti et carnosio: et in intestinis grossis inferioribus et in eo que non est valde acuti sensus neque febrilis faciendo clisteri paruum vel. R. aque hordei 3. viij. trociscos de arsenico. 3. i. misce descriptio trociscos de arsenico et est viatici. R. arsenici sandrace ana. 3. s. calcis viue. 3. li. charte bombacine combuste acatie ana. 3. i. fac puluerem et cum succo arnoglossae fac trociscos. 3. i. Trocisci Aui. Recipe sumach caput granatorum et succi cor balaustiarum id est florum granatorum accestum et sunt capita granatorum granatorum interiorum accestum calanti colcotar ana. 3. i. et sunt due species vitrioli eris vti antimonij floris eris ana. 3. s. fiant troscis cum succo plantaginis et sunt valde fortes: et experiatur primo cum. 3. i. in aqua hordei vel lacte quidam tamen his trociscis addunt opium ut dolor consergetur ex trociscis. si non possit vltra duo grana aut tria per quod clisteri. Et quod ad an ipositionem clisteris supra scripti stupefaciunt cum lichimo aut clisteri opiato ut deinde clistere corrosiuo sequens pro educto possit facilius tolerari sine dolore et est melius. Sed obfusa in ipositione huius clisteris conditiones supra scriptas

Si vero sit vlcus corrosiuū qđ distinguit a putrido qđ procedit
corrodendo subām ipsoꝝ intestinoy ita vt post sanie aut simul
cum sanie sanguis egrediat nō autē procedit putrefacēdo et nō
est cū eo fetor sicut in putrido. Curet tñ frigidis ficcis stip. sicut
cum succo plantaginis ceruſa turtia et silibus cū clisteri iniectis: et
si nō sufficiat clisterizetur cū aqua aut succo plantaginis. i. ff. in
qua etiā bullierit alumis de rocha. 3. s. v. ad p̄suptiōes quante
ptis et tepidū imponat. Et si dolorē fecerit sedetur cū clisteri ex
lacte et oleo ro. cui apđ necessitate addat troiscoruz de harabe
opiator. 3. i. Septima autē intentio. f. vlcera p̄solidatio perficitur
si plera fuerint cū caliditate cum turtia ceruſa lithargirio spodio
bolo ar. san. dra. dragaganto gūbi arabico succo plantaginis et
silibus culus pulueris accipiant. 3. iij. et dissoluant cū succo pla
taginis aut aq̄ calibea qđ sit ff. i. aut plus: aut accipiat aliq̄ deco
ctio cōstrictiua ex supradictis in capto gnālī: sicut que fit ex ros
myrto floribus taffi barbasti copulis gladiuz milio aut hordeo
torrefactis: et silibus neq̄ in istis ponat adeps aut oleū nisi quā
tum est necessarium p̄o mitigatōe doloris et sic esset vlcus cum
signis frigiditatis pulueres posui in clisteri sint tus sed melior
est coxer turis mirra sandaraca lituz: et decoctio sit facta ex cipe
rio nucibus cipressi myrto et silibus in aqua ferrata. Si autē vl
cus sit in intestinis superioribus facta mūdificatōe non qđ cū
corrodētib⁹ s; cū aq̄ hordei aut aqua melis de qb⁹ supra cōso
lidentur. In cā calida cū succo plātaginis. 3. i. bollarmeni. 3. i. que
medicina bis in die exhibeat s; d. ieiunio: et nō fallit. Si vero fue
rit cum signis frigiditatis accipiat succi plantaginis. 3. i. bo. ar.
turis mastice an. 3. i. aut buluismōi pulueres suant cū aqua ca
libeata aut vino ferrato: aut exhibeat vinū et aqua calibea istu
sionis turtis mastice dragaganti macis garislor et silium: p̄ re
liqs duabus intētiōib⁹ recurat ad capitulū gnālē flux⁹ vt de m
est supra. Et hec de cura dysenterie sufficiat.

De tenasimone et fluxu ab intestino recto Caplm quartum.

Tenasimon imo potius stenasion grece idē sonans
qđ gemit⁹ latie dictū a stenazo vbo greco idē qđ ge
mo significante. Est descriptiue exp̄ssio intestini recti
cū gemitu et conamine ad egerēdū facta ab expulsua
stimulata a cā p̄ternālī ledente ipsū aut extremitatē eius. Tenas
mon est duplex verū et nō verū. Vter est a cā corporea affixa sub
stantie intestini recti aut extremitatis eius: nō verū autē ē qđ sit a
cā incorporea aut corporea nō fixa in subā intestini recti aut ex
tremitatis ei⁹ sicut a sessiōe sup lapide duro aut frigiditate extrin
seca aut a fece dura aut a mā fluēte p̄ intestina et anū que nō figi
tur neq̄ inuiscaat in intestino recto aut extremitatē eius.

Scđa distinctio quoddā ē purū et absq; mā que sit cā ei⁹: quod
dam impurū et cū mā que existit cā ei⁹: et manifestū ē qđ hmoi
distinctiōes nō coincidunt.

Causa est duplex corporea et incorporea. Corporea est du
plex autē ppria in eo existēs aut a superiorib⁹ effusa
ppria est mā cholericā in eo ibibita pūgēs et stimulas aut p̄sta
tica adherēs et inuiscata qđ p̄ putrefactionē aut paucē cholere ad
missionē acq̄sult acutitatē faldēdinēt baurachitatē sicut ē p̄sta
putridū aut salū que mā grauit aut pūgit aut melia adusta aut
sanguis acutus: vel ē aq̄a calidū aut durū grauas qđ putredinē
acq̄sult aut sua virulentia resudante molestās aut vlcera corro
sua fistule hemorroidis occulte et ragadie. s; a superiorib⁹ effusa
est duplex aut mā acuta sicut hūiores sanies et silia fluentia p̄ in
testinū rectū sicut accidit in fluxib⁹ aut ē fer sicca dura exasperās
que in incessu suo pūgendo et grauādo stimulat intestinū ad ex
pulsionē vnde vñq; verōsitās est cā tenasimōis pūgēdo et stimu
lando extremitatē recti. Incorporea atē ē res extrinseca ifrigidā
intestinū rectū sicut aer frigidus obuiās ano discopto aut aqua
frigida cū hō stat in ea: aut sessio sup lapide duro frigidū ledēte
cōtundendo et ifrigidando: aut p̄tussio spēs solutiōis p̄tinuā
tatis. Sūt maia 2° calida siue mā multū excedēs et quecūq; cā
impressa sit p̄t esse in cā lz de raro sit. Reliquē qđ medicie rema
nentes circa stierim stimulādo est cā tenasimōis: s; clisterē acu
tū aut suppositoriuz et citius cicimis in anū et vermes ad ipm
puenientes. Tibi quoq; acuti et salis marie viscosi p̄nt esse in cā
aut imediate si sedm aliquā eoz p̄tculā in ano retēū sint aut me

diante fece ex ipsis genita. Tenasimon autē frequentius euenit
a frigiditate siue mā qđ a caliditate tū quia intestinū rectū facili⁹
alteratur a causis infrigidantib⁹ cōiter occurrētib⁹ qđ a cāis ca
lescentib⁹: qđ in hūibus simbolū facili⁹ est trāsitus. Est autē cō
plexio in testini nālī frigida rū qđ frigiditas est magis sibi dispo
nens sicut et ceteris mēbris frigidis in x. xvij. aphorismū qn
te p̄tculē. frigidū inimicū nervis etc. Alibouet autē nā ad hmoi
frigiditatis et reliquoz nocentiū expulsionē cōtrahendo muscu
los ventris p̄p̄mēdo intestinū rectū et ipsū extēdēdo et anū di
latatō vt buluismōi nocitiua p̄ anū educant: qđuis non sit possi
bilis ipsius frigiditatis eductio cū sit res immaterialis: in hec
eniz nā decipit credēs id nocitū esse rem mālem educibilem cū
non sit sic et decipitur in tussi et nausea et sternutatiōe a cā imālī
pendentibus.

Signa. cōia cuiuscūq; tenasimōi sunt subitū p̄sideriū
conatus ad degerendū cū exp̄ssione recti in
testini extēsiōe et ani apertōe: et si qđ egredit in p̄ncipio ē modi
cū pingue et viscosū: deinde apparent pūcta sanguis parua: de
inde plus de sanguie nō valde p̄mūto cū reliq̄ qđ egredit: est ei
cōiter illud qđ etiā in imālī egreditur mucositas qđā et p̄sta sta
gnās intestinū rectū violent p̄ multū conatū exp̄ressū apparēt
aut pūcta sanguinis parua p̄ separationē p̄statis stagnantis
a fece intestini recti: deinde apparēt plus d sanguie illo p̄stare p
fūdus euulso cū aliquālī excoziatōe hec autē qđ dicta sūt de eo qđ
egeritur sūt ppria signa tenasimōis veri. in non vero enim pen
dente a cā primitiua qñz nihil egredit et in pēdente a mā desup
effusa p̄m p̄m mltū egredit sicut accidit i fluxibus: distinguit et
verū a nō vero ex pūctōe pruritū pōdere fere p̄tinuis in vero. In
non vero autē cū maiorī interpollatōe distinguit purū siue imate
riale ab impuro siue mālī qđ in puro p̄ter mās de qua supra se
re cōem oi tenasimōi nihil egredit s; in mālī p̄ter supra scripta se
cū dū p̄m egreditur aliqd de mā qđ est in cā. Cognoscitur atē ma
teriā esse a superiorib⁹ iflorā qđ p̄io p̄cessit flux⁹ illi⁹ māe postea
sequit⁹ ē tenasimō. Et crescit tenasimō cū mā illa p̄ intestina dscē
dit qua eūata cessat aut minuit tenasimō et nūq; redit aut crescit
nisi noua mā descendente. S; vbi mā nō sit in fluxu imo sit solū
afixa aut inuiscaat in intestino recto ad sūt signa p̄traria et accide
tia tenasimōi sūt magis vñfōmiter p̄tinua. S; mā cholericā cor
pōscit ex regie p̄cedēte multiplicat⁹ cholera: et ex signis dominij
chole in corpore egri. Item ex pūctōe p̄cepta in recto et ano et
ereūtia sunt cūtrina vel cūtrinitati admista. Et qđ a mūdificatib⁹
chofam et alterantibus inuaf et multū calidis manifeste leditur.
Si p̄sta salū fuerit in cā cognoscit ex p̄cedente regimie multipli
cāt p̄sta et cholera subdomināt cū circūstātib⁹ silib⁹: sed ex
signis dominij p̄statis salis. tertio ex pruritū p̄cepto in loco et ex
euntibus p̄statis: quarto inuaf calidis anodinis et hūidis ab
stergentibus de gbus infra et a hrys ledit manifeste. Et si melia
sit in cā aut sanguis acutus ad sūt signa sibi p̄portionalia que ex
dictis facile p̄prehēdi p̄nt. Et si p̄sta sit in cā sentitur grauedo et
dolor p̄tinuus et magis apđ emissiōe stercoꝝ et nō eūatur a fe
bre et ereūtia difficile emittit. Et qñz egredit virulētia et ab alijs
excreantibus distincta et ipmista. Inuatur mollificanti⁹ et anodi
nis et a hrys ledit. Quod si pendeat ab vlcere corrosiōe: aut ra
gadijs p̄cesserūt et vlcērates et corrodentes. f. hūiores acuti vel
forte aq̄a antea fuit ruptū vel p̄cessit dysenteria aut fluxus erugi
nosus p̄assinus niger felleus vel p̄statis salis aut medicia vlcē
ratiua exhibita fuit sicut eufoꝝbiū colloqntida et silēs. Vel forte
sumpsit aliquā rē durā acutā in digestib⁹ vt vinū et silia. Vel p̄
cessit imissio clisteris cuius cānula fuit acuta: vel imissio collp̄ij
acuti aut nimis grossi: et sentitur ardor in loco cōtinuus marie i
egestionibus et sanies et putredo forte egrediunt inuaf lauā
tibus et acutis mordent. Qđ si pendeat ex hemorroidib⁹ oculū
tis et inamfescis sanguis niger apparebit a ceteris ereūtib⁹ di
stinctus et reliqua signa hemorroidarū de gbus infra. Qđ si pē
deat a fece dura p̄cesserūt cāe vētrez p̄stipantes. et paucitas ege
stionis ex asperatio circa anū p̄cepta et hūidis et lubicis inuaf
rur ledit a p̄trarijs: qđ si fuerit ex frigiditate p̄cesserunt cause in
frigidantes sicut statio in ags et discoptio ani aeris et vento fri
gido et sessio sup rē frigida sicut mamor et p̄p̄ie mēibus erra

A
7 Verris colubina

Si vero sit vlcus corrosiuū qđ distinguit a putrido qđ procedit
corrodendo subām ipsoꝝ intestinoy ita vt post sanie aut simul
cum sanie sanguis egrediat nō autē procedit putrefacēdo et nō
est cū eo fetor sicut in putrido.

Tenasimon et stenasion

Si vero sit vlcus corrosiuū qđ distinguit a putrido qđ procedit
corrodendo subām ipsoꝝ intestinoy ita vt post sanie aut simul
cum sanie sanguis egrediat nō autē procedit putrefacēdo et nō
est cū eo fetor sicut in putrido.

Causa est duplex corporea et incorporea

Corporea est duplex autē ppria in eo existēs aut a superiorib⁹ effusa
ppria est mā cholericā in eo ibibita pūgēs et stimulas aut p̄sta
tica adherēs et inuiscata qđ p̄ putrefactionē aut paucē cholere ad
missionē acq̄sult acutitatē faldēdinēt baurachitatē sicut ē p̄sta
putridū aut salū que mā grauit aut pūgit aut melia adusta aut
sanguis acutus: vel ē aq̄a calidū aut durū grauas qđ putredinē
acq̄sult aut sua virulentia resudante molestās aut vlcera corro
sua fistule hemorroidis occulte et ragadie. s; a superiorib⁹ effusa
est duplex aut mā acuta sicut hūiores sanies et silia fluentia p̄ in
testinū rectū sicut accidit in fluxib⁹ aut ē fer sicca dura exasperās
que in incessu suo pūgendo et grauādo stimulat intestinū ad ex
pulsionē vnde vñq; verōsitās est cā tenasimōis pūgēdo et stimu
lando extremitatē recti.

Causa incorporea

De fluxu epatico et de fluxu epatico chilofo.

tuor: dieta bz eē magis tenuis: qd si a pa rumpat curet cura vlceꝝ
vt statim dicet. Si vō a pa genitū sit p viā paulatine pgonis duo
ultima regimina sunt necessaria sz p muni omūta qz respicit cās
anteceꝝentes trāscūtem in pūctam. ¶ Si vō tenasmo sit ab vlce
ribus et corrosione in iestino recto et extremitate ei: pmo mūdi
ficetur cū aqua aut vino decoctiois mellis aut mellis ro. et si ad
sit putredo in loco qd cognoscit ex egressione vīrus fetidis malī
coloris suprascriptis addat oxymel simplex ita vt p quarta pa
ut addat aqua salita aut obiuatū salutarū p tertia aut q̄ta par
te. et hec clisteria sint in pauca q̄titate cū sunt acuta. s. iij. aut. vj.
Et iam iestinis a fecib' mūdificatio: et vbi eēt maior putredo cū
aqua mellis misceat aqua decoctionis aluminis: et qñ hec non
sufficeret cū. 3. vj. aque hordei mīscant a. ij. 3. vj. 3. 3. vj. vngueti
e. yptiaci. Rasis tñ nono Almasioris capto de fluxu vtrius: quā
do tenasmon fuerit longi tpi in quo nō egerat sanguis sz rāsu
ra alba mucilaginis fistis docet admi strari medicamen qd in ci
ra gingiuarū putriday posuit qd ē medicamē acutū valde: factū
sz arsenico citrino rubro et calce 7c. sz p sulo vt cū leuioꝝib' p
cedas: et si sequet moridatio clisterizet immediate cū oleo ro. tepl
do. postea p solidet cū vnguetō de cerusa cū aqua calibea aut
succo plātaginis clisterizato aut inijciat pulueres p solidatione
sicut cerusa litargiriū plūbum vsum et lotū: nutia pparata climā
antimonii: et silia qbus pōt addi aloes lotū et sarcocolla nutri
ta. et in sūma curet cura vlcerū iestinoꝝ de q̄ supra. Et apud frā
cisus de pedemontū oleū vetus clisterizatu cū acresia ē p pū
et pulueres supscripti pnt cū cannula in ano iposita iussillari: sed
semp ante imissionē harū medicinarū mūdificantiū aut cōsolida
dantiū educant feces cū clisteri ex aq̄ mellis aut hordei possunt
et fieri lichinia longa ex melle aut adipe renū capre et secū misce
ri hmoi mūdificantiā aut p solidatiā et sint longa vt attingant ad
locus vlceratū: et vident cū acui salī amari acetosi valde q pnt
facere feces acutas: et sint potius leniētes qz pstipates. Si vō sit
excoꝝiatio lenis sufficiat inectio ceruse aut vnguetū de cerusa aut
aliqd ex puluerib' suprascriptis cū aq̄ hordei aut succo plātagi
nis et silibus aut ex silibus fiat lichinia lōga. ¶ Si vō pēdeat a ra
gadis hemorrhoidib' et fistulis et cura iferi: p pū capis perq
retur. ¶ Si vō pēdeat a fecib' ficis ei: cura pergraf in capto d
cura cholice a fecib' ficis: et in sūma feces cū clisterib' et supis
supius mollificet. deinde cū clisterib' suprascriptio qbus acu
ta addant et p pū mel in magna q̄titate educat. Vterū clisteria et
sumpta p os declinet ad calidū aut frigidū sz fecū maiorē acui
tate aut minorē et ceteris circūstātijs a qbus querit indicatio.

¶ Si vō pēdeat a frigiditate ano im pssa oē regimē declinet ad
calidū tam sex rez nō nālium qz medicinale: p pū teneat anū
ventre et partes circūstātes anī calidas: et feces educant cū oleo
anetino silamino aut cōi qbus p educatione addat aliqd acutū
si opus est sicut mel aut vīna: postea clisterizet cū oleo anetino
rutaceo et silibus qbus vīnū potēs dulce admisceat aut clisteri
zent decoctiones rerū calidarū mollificantū aut leniētū aut se
cum talia misceant sicut olea et adipeo aut fiat fomēta et sessioes
in hmoi aut sacculi ex reb' calefactib' ano applicent aut sedea
tur sup affere calido aut vter catuli ano applicet aut filū bulitū
in aq̄ ano applicet aut resica plena oleis aut decoctioib' calidis
ano applicet. ¶ Si vō pēdeat a caliditate oē regimē declinet ad
frigidū: et in b casu oleū ro. vīo. succi ifrigidatōis inuncti cataplas
mai clisterizati sūt pueniētes: clisterizata tñ obēt eē actu tepida.

¶ Si vō tenasmon pēdeat a vēto sitate: fiat clisteria carminātia vē
to sitate ex decoctione seminū anetini itariū danci rute ameoꝝ
et silium cui. 3. vij. addant olei anetini olei rutacei ana 3. ij. Et
cū silibus decoctionib' pōt locus fomētari: et in ipsis pōt sedere
Rasis tñ nono Almasioris pcepit duo opiata. s. trociscos et cōfe
ctionē de storace quoz descriptionē in textu exposuimus. n. sto
pesaciū et vēto sitatē resoluū. Reliquū regimē pquirat ex capto
de cholice vēto sa. Solutiua tñ minus hic cōueniūt qz ibi. ¶ Si vō
tenasmon fuerit ex reliquijs medicine abstergat et lanet cū cliste
ri ex aqua hordei oleo ro. siccato et silibus: si timueris exco
riationē laua adipe renū capre cū aqua frigida: et suprascriptis
addet si iceperit excoꝝiatio adde cerusam lotā cū succo plātagi
nis et oleū ro. Et si si fuerit ab acuitate clisteris laua et ifrigida

et locum psona ne apostemet cū suprascriptio: et si fuerit a chnie
ce et vermib' iterficiant et educant cū his q̄ dicent in capto ppo.
et si fuerit a cibis acutis et salis clisterizent cū aq̄ hordei et oleo
vīo. et si qd fuerit viscosum cū magis abstergetibus sicut cū aq̄
mellis: et si fuerit ex sessione sup re dura admistrent mollificatiā
et pphibentia a pa: sicut decoctio rosarū camemille et aneti debite
calida appropriata cū filtro et vncio ex oleo ro. camemille et adipe
galline: et si timeret a pa appropriet oleum ro. solum.

De fluxu epatico. Caplin qntum.

Luxus epaticus q̄ descriptione ē fluxus factus vido
f epatis apud Aui. hz nonē spēs pence mām disticas
pma ē chilofo. scda phlatica quā Aui. sub aquosa co
prehēdit. tertia cholericā. quarta melica: quā Aui. in nigrā subū
lem fellea: in nigrā fecale: et nigrā melicam subdistinxit. qnta san
guinea pura. sexta lotiua. septima fetida. octava virulēta. nona ē
res grossa nigrā q̄ est sba carnis stōi aut epatis. ¶ Fluxus autē di
uersoz colorū sz possit ptingere vicio epatis et sic dici epaticus: q
magis in epate ptinget ex diuersitate partū chili et pnter ex diuer
sitate cibi et potus qz ppter diuersam et diffōrmē dispōnem par
tū epatis: pgruetus iter qnqz fluxus a toto supius pnumera
tus sicū frequētis cōingat mēbroꝝ totū corpōis diuersam et
diffōrmē eē dispōnem qz solius epatis: sz de hoc ibi dēū ē q̄taz
est opportunū. Sz nūc sigillatim spēs nouē suprascriptas absol
namus: posita tñ pū s dīa iter solonem epaticam et iestinalē.
scdo iter epaticam et stomaticam. tertio iter epaticā et mēsericali
lem cū he oēs cū epatica in aliquibus pueniāt pūcipue in exercitijs
Differt epatica ab iestinali et p pū q̄ est cū rāsura aut vlcere
iestinoꝝ: qz epatica ē sine dolore iestinoꝝ: imo et frequēter sine
dolore epatis. Sz iestinalis iā dicta ē cū dolore notabili iestini
noꝝ. scdo qz epatica est multa et cū iterpollatione notabili fm
pmissis iestinalis ē paulatina et fere pūua. Tertia dīa sumit
a pmissione fecum cū scōne antepositione aut postpositione. In
iestinalis. n. sanguis aut sanies ē semp fere pmissa cū fecibus: et
magis ea q̄ a supioribus venit iestinis qz que ab inferiorib'. Sz
epatica aut descendit sola si nō lueniat fecem in iestinis aptā de
scendere aut descendit post egestionē sibi pignā: factū enī ē egestio
nem descendere cū applicat ad eam. et hoc maxime verū ē si ege
stio sit ppe anum. Si. n. egestio siue fer eēt distās possit fecem p
misceri in longo trāsitu: nūqz tñ solutio epatica pcedit feces ita
vt fer immediate subsequat: et in hoc differt a sanguine hemorrop
dali. Ille enī frequēter immediate pcedit fecem: et certissimū signum
sanguis hemorropdalis ē: si appeat egredi saltādo sicut ex phro
mia. Quarta dīa est qz epaticam pcesserit epatis nocumēta et
pcomitātē absqz nocumētis iestinoꝝ: sed cū iestinali ad sunt
pcesserunt nocumēta iestinoꝝ absqz nocumētis epatis. Quia
ta dīa qz epatica ē fm plm cronica iestinalis aut acuta. Sexta
qz epatica cū retinet cū oppilātibus et pstringētib' sequit nocu
mētū fm plm: raro enim absoluit ab oppilatione: et si non eēt
oppilatio frequēter sequeꝝet nocumētū vt p3 discursū ē d p au
sas eius: sed iestinalis frequēter sine nocumēto retinet. ¶ Epa
tica aut et stomatica sz pueniāt in exitu chili. Differt tñ qz in
epatica chylus ē equalis pfecte digestus. Sed in stomatica im
perfecte: itē in stomatica sz plm descendit cibis cū chilo et adest
lyteria: sed in epatica minime. Tertio in stomatica ad sunt no
cumēta stōi et nō epatis saltē manifesta: sed in epatica ad sunt no
cumēta epatis manifesta. Sed dīa iter solonem epaticam et me
sericali sz pueniāt in egressione chili ē qz chylus in epatica ē ten
dens in sanguinē cū iam epar im psserit aliqd digonū. Sed in
meseraicali minime aut leuissime. scdo qz in epatica ad sunt ma
nifesta nocumēta epatis q̄ ex vīna et fece ex gravitate et dolore et
silibus circa regionē epatis cōphēdunt: sed in meseraicali nō
ad sunt hec nocumēta: imo ad sunt nocumēta mesenterij ex do
lore et gravitate circa dorsum pceptis.

De fluxu epatico chilofo.

Luxus epaticus chilofo est descriptione fluxus chili
f q̄ est sba subtilis alba in stō p pūmam digonem et par
te meliori cibi genita: deinde in iestini pfecta. hic spēs
non hz nisi modos quosdam fm magis et minus differētes.
Quādoqz. n. totus chylus egredit quādoqz pars eius. hic autē

Cura si ab vlcerē

medicatio

Cura si ab honorē

consolidatio

Cibi Aui

Cura si ab honorē

Cura si a fece lica

Cura si a frigid' malī

Cura si a calid' malī

Cura si a vōto sitate

Cura si ex medicamē

fluxus licet possit contingere vitio stōi solum: tamē de eo hic age-
mus qui prouenit vitio epatis: nā de stomacho superius dictus
est quātum est oportunum. Hic autē qñq; ex causis contingere
potest: aut q; chilus est pluris q̄ntitatis q̄ sit expedies pro cor-
poris nutrimento: vnde qd̄ superflūū est ab epate renuitur: et tanq̄
superflūū ab intestinis expellitur: generatur autē plus de eo q̄
sit expediens propter superflūū appetitus stomachi cū bona ei⁹
digestiōe: et quia cibus assumptus est multus et multi nutrimenti
et paucarū superfluitatū facile in chilū cōuertibilis, idēz etiā flux-
us possit contingere si chilus genitus esset nimis grossus aut vi-
scosus aut aliter male cōditionatus ob defectus stomachi aut ci-
bi. Secūda cū q; epar fuit creatus parū vnde nō potuisset multū
chilum cōtinere. Tertia est apostema concavi epatis aut mēse-
raicarū quod licet possit pēdere a quacūq; materia est tamē fm
plurimū sanguineū et frequēter permutado efficiū durū. Quar-
ta causa est oppilatio cōcaui epatis aut mēseraicarū attenuato-
ria aut coarctatoria aut carnosa. Si enī essent in gibbo fieret flux-
us humoralis cū humoribus in cōcauo generetur licet in gibbo
perficiatur. Quinta est debilitas attractiue epatis vel mēseraica-
rū licet maxime epar appropietur: nō est enī attractiua mēse-
raicarū de qua sit curadus: sit enī attractio in virtute epatis. hec
autē debilitas licet possit a quacūq; specie male cōplexionis cū
superflūū contingere fm plurimū tamē pendet a superflua frigi-
ditate: et quādoq; a multitudine euacuationis taz per vomitum
q̄ per alias regiones.

Signa fluxus chilosi absolute manifesta sūt cognoscēti
chilū q̄ est albus stilis sicut pilana hordeacea
sive solus expellitur sive cū alijs exētibz permixtus. Sed q̄
proueniat ex chilo amplior cognoscitur: quia patēs nō macre-
fit et comedit amplius cōsuetū et forte cibos pluris nutrimenti. et
in summa est cū bona habitudine et cōstātia virtutū naturalium.
q̄ vero chilus sit grossus aut viscosus aut aliter male cōditiona-
tus cognoscitur per visū et quia vitur regimine malo: aut forte
adest mala stomachi dispositio cū carentia aliarū causarū. Ad
autē sit hic fluxus a paruitate epatis cognoscitur quia est a gene-
ratione cōtractus: et q̄ cū comedit parū pro vice et frequēter me-
lius se habet. Quod autē sit ab apostemate epatis aut mēsera-
icarū et a qua specie apostematis cognoscitur per signa superius
dicta in passionibus epatis ad quas recurrēdus: et similiter est il-
luc recurrēdus pro cognoscēdis oppilationibus epatis et mēse-
raicarū inter quas et apostema est. distinguēdus et maxime per fe-
brem que necessario sequitur quodcūq; apostema epatis et mē-
seraicarū: in apostemate mēseraicarū sit valde remissa: cū op-
pilatione aut fm plurimū non est febris. Itē quia ad aposte-
mata vehemētiōra sequitur nocumēta et in breuiori tempore q̄
ad oppilationes sicut defectio appetitus singultus arefactio hi-
drops et similia. In ceteris enī signis cōmunibus multū simi-
lantur. Et hic nota q̄ fluxus esse periodicū est signum fere cōmu-
ne omnibus fluxibus oppilatiuis fm aggregationē materie in
determinato tēpore: minus tamē fluxibus chilosis conuenit lz
sint cum oppilatione. De fluxu autē oppilatiuo inferius specia-
le faciam capitulū ad quod recurre. Quod autē sit a debilitate
attractiue cognoscitur per carētiā aliarum causarū: et per p̄e-
sentia male cōplexionis in epate verisimiliter ipsius factiue que
fm plurimū est frigida: pro cognitione autē specierū male cōple-
xionis epatis in causa recurratur ad superius dicta in passio-
nibus epatis.

Prognostica. Prīmū hic fluxus fm plurimū cura
tur nisi pēdeat ex apostemate: erigit tñ
medicus expertum et diligētē. Secūdū hic fluxus est ex eis
qui cum dimittuntur arefaciūt et debilitāt virtutē: et qñ retinentz p-
prie cū oppilatiuis constringentibus inflantur in superioribus
et constringitur anhelitus.

Cura epatici chilosi. Si pēdeat a nimia q̄ntitate chili mino-
ret cib⁹ qd̄ si ppter famē nō possit abstinere dent ei
baria quop multa q̄ntitas parū nutriat: sint tñ boni nutrimenti sic
olera laudabilia panitū et similia: aut cures cura appeti⁹ canini
licet forte melius sit hūc fluxū sinere. Si vero chilus esset nimis
grossus aut viscosus dens cibi p̄betes nutrimentū subtile sicut vi-

nū albus carnes autē laudabiliū vitelli ouoz: et si cū ls sint apiti
ui erit p̄ficuum sic brodiū cicerum nō obiecta p̄ma decoctiōe. itē
decoctiōe radicū feniculi petroselinū apij et similiū et aromati-
tur cū cinamomo: et panis suus sit cōi fermentator. et si chilus fue-
rit aliter male p̄ditionat⁹: incedat in p̄rariū regiminis p̄cedētis et
stōno si fuerit in cā corrigat. Quod si pēdeat a paruitate epatis
comedat frequēter et parū p vice et cibaria boni nutrimenti stilis et
mli et paucarū superfluitatū nō vtrē lubricatiā. Quod si pēdeat
ab apate cōcaui epatis aut mēseraicarū phlebotomef aut aliter
euacuet et diuertat: et q̄ntū ad localia administrent fm exigētiam
suoz tēporū et mae. Et dicta sit tenuis et dyscrasie apatis ita vt
in apate saltē calido phibeant panis carnes et vinū: p̄beat tamē
nutrimentū subtile facile penetrās: et p cura hui⁹ recurat ad capi-
tulū de apate epatis. Et cauedū ē ab administratiōe fortiter cō-
stringētū et oppilatiū tā interius q̄ exteri: habeāt tñ stipticitatē
paucā cū singlī p̄prietatibz q̄ sint epatis et mēbroz nālū cōfor-
tātia nec sint vtrē lubricatiā. Si vō pēdeat ab oppilatiōe cure
tur cura fluxus oppilatiui de quo infra in caplo p̄prio: et si sit re-
pletio sanguinea phlebotomef basilica aut saluatiella dextra fm
exigētia repletionis et virtutis. Si vō mā oppilās sit phlegmati-
ca grossa aut viscosa lz q̄ ē vt plurimū digerat cū orimelle sim-
plici et aq̄ apsinthij: dñde euacuet cū pilulis de reubarbaro aut
alefanginis cum tertia parte agarici p̄parat⁹ et pilule de Raved
et hēse sit fortiores. Tertio digerat cū orimelle cōposito aut sq̄
litico aut sirupo de eupatorio: et aq̄ apsinthij apij aut eupatorio
Quarto euacuet cū eisdē aucta dosi et p̄prie cū pilulis de raved
de eupatorio aut de alleheligi et hēse et Aui. dicit clisteria fortis
aptonis et attractionis et silt vomitum esse ex reb⁹ magis iuua-
tiosis: si tñ appeat dominiū caliditatis dicit digerētia et euacuatia
tēperata aut ad frū declinatia sic aq̄ cocore aq̄ culcure capillo-
rus ve. sirup⁹ bisantinus et acetosus simplex et cōpositus. Quin-
to aperiant oppilatiōes cū triaca diacalamēto diacynamomo
que cū vino subtili aut aq̄ apitib⁹ exhibeant. vinū tñ ē melius
vt sit antiquū et sit. ij. vl. lz. Itē passule cū fisticis seminib⁹ cōi-
bus frigidis anisīs semī p̄fectis et cinamomo sit p̄stātes. Et pas-
sule sole optime p̄ferūt aut cū diareodon admiste. Et si appareat
dominiū caliditatis det diareodon et seia cōia frigida. Dieta at de
clinet ad calidū aut frū lz exigētia dyscrasie et aliarū circūstan-
tiarū. Et sint cibi et potus apitui nō oppilātes. Et vinū sit albu
subtile nō dulce bñ clarū: magis aut minus vinosū lz q̄ oz. naz
plurimū pot⁹ vini passi recētis facit cadere in solutionē epaticā
ppter suā grossitiē et dulcedinē. Et cū apparēt signa caliditatis
pilana hordeacea p̄fert. et dimittat panis vinum et carnes p̄stā-
te virtutē et cibus est parciēdus vt parum p vice comedat lz fre-
quētius. Dormiat sufficienter vt fiat bona digestio. fiat fricatio-
nes toti corpori celebrata p̄ma et secunda digestione: vt nutrime-
tum ad membra trahatur. et summopere vitanda sunt oppilati-
a et constringentia interius aut exterius applicata et valde dulcia.
Et hec cura est cōis cuiusq; fluxus oppilatiuo chiloso aut hūo-
rali siue oppilatio sit in gibbo aut p̄cauo epatis siue inter epar et
intestina siue in mēbris q̄ sunt vltra epar. Si vō fluxus chilosus
pēdeat ex debilitate attractiue sequente malam cōmpsonem fri-
gidā cū materia: sicut accidit fm p̄m p̄cedat eodem modo qui
dictus ē in cura fluxus oppilatiui a materia frigida. Verū cōiter
nō indiget ita fortibus icisiuis et subtiliatiuis p digestionē: lz be-
ne fortibus aperitiuis: et cōiter sufficient leuioza solutiua cum
q̄busdam stipticis p̄fortata sicut pilule de reubarbaro additis
myrobolanis kebulis p quarta parte. Si vō sit mala cōmplexio
frigida sine materia nō indiget eūone sed calefiat epar cū oleo
de spica: quod ēēt p̄stantius si bulliret cū paucō vino vinoso lz
ali aromatico vsq; ad vini p̄sumptionem: et vngat notabiliter fri-
cando ipso oleo p̄us calefacto: et panis sit cōmuni fermentator
p̄ditus cum aniso et silibus: et vinum sit antiquū subtile et vt su-
perius p̄ditionatum: lz si in hoc casu attinet alicui dulcedini for-
te ēēt p̄stanti⁹ non sic in oppilatione: et phisticis et passule pingues
auelane depilate cū cinamomo ēēt p̄stantes: et in reliquis fiat
vt deū est in fluxu chiloso ab oppilatiōe: et si appareat dominiū ca-
liditatis dent apitiua fra epatis tñ p̄fortatiua sic diareodon aut tria-
sandali cū passulis et seminib⁹ cōib⁹ frigidis: et vngat cū oleo ro.

De fluxu epatico phlatico sub quo aquosus stinet.

z myrtino. z reliquū regimē declinet ad frigidū. z sit epatis z mē
bzoꝝ naturalium confortantium tam stipticitate temperata
q̄z singulū pp̄ietate. z si fuerit debilitata pp̄ lapsum ad humidū
totum regimē declinet ad siccum. et eodē si fuerit debilitata p
pter lapsum ad siccū declinet ad humidū. z si fuerit debilitata pro
pter nimias cūones sistant cūones ille z totum regimen medicī
nale z in cibo z potu sit stipticū cūz tēperamēto actiuarum: z cū
hoc sit ap̄stū facile penetrās ad mēbra: z sit multū resūptū ita
vt parū ipsius mltus nutriat: z in hoc casu marie cib⁹ ē p̄cedus.

De fluxu epatico phlegmatico: sub q̄ aquosus continetur.

Ad nōmīs z quid rei huius fluxus satis manifesta
sunt. Est autē hic fluxus dupler qdam aquosus: qdaz
a phlate grossiori: causa aquosi ē corruptio digestiue

epatis quā coadiuuat multus potus aque z vsus rerū aquosa-
rum. Et potentia virtutis expellētis p mēseraicas ad intestina
que si deficeret eēt cā asclitīs. Corruptū autē digestiua huiusmo
di pducens aquositatē fm plm a frigidō: l3 ē caliditas epatis
supflua in gradu: diminuta tamē in q̄to possit p corruptā di-
gestionem aquositatē multiplicare sicut accidit in hñibus epar
superflue calidū z febrientib⁹: q̄ efficiunt hidropici: potētia enīz
rei infegit multitudinē forme: item corrumpitur ab humido: a
siccō autē corrupta nō pducit aquositatem aut rarissime. Ap̄ste
mata quoqz epatis z oppilationis corrumpūt epatis digestiua.
Corruptū etiā p cōitatem z a toto z a plurib⁹ mēbris. De his
tū q̄tū ē expediens dēsi fuit supius in hidropē: pueris quo
qz aque hidropicoz p mēseraicas ad intestina est cā hmōi flux⁹
z p ip̄z soluit asclitēs sicut dicit h̄ip. vj. aphorismoz: aphorismo
decimoquarto. ab hidropē habito fm venas in ventrem aqua
fluitē solō fit. Cā autē fluxus a phlate grossiori ē mala complo
frigida epatis digestiua cū regimine pportionali ge-
nerationi huius phlegmatis z fortitudo expulsiue.

Signa sunt illud qd egredit. s. phla z aquositas z regi-
men pcedēs. s. comestio fructū aquosoz z po-
tus aque supflua z pp̄ie tpe nō zgruo: item paucitas vrine
z sudoris vel asclitēs pcedens cōfortatione virtutis: z aq̄ tunc
ē citrina sed ex pcedēti cā est alba: z pp̄ie si fuerit in cā mala cō-
plexio fria epatis. **Signa** autē male complōnis epatis: ap̄a-
tis oppilationis z nocumētū ip̄i epatis p cōitatem ab alijs mē-
bris sunt ex dictis superius manifesta.

Prognostica. Primum hic fluxus curat fm plm:
nisi pdeat ab ap̄ate. Scdm cū re-
tinet hic fluxus aquosus erratē digestiua ipletur epar aquosita-
te z rūpens in ventrē facit hidropē aquosam fm plm mortalez
iuxta aphorismū gnquagesimū sextū septimie particule. Si epar
impletum aqua in omentū eruperit. i. in srbum hīs vēr aqua
impletur z moritur.

Cura. Si cā fluxus aquosus fuerit pueris aque asclitici ad
intestina sinat natura operari z medicus ad nihil
aliud intēdat nisi ad pfortationē digestiue z expulsiue epatis cū
pp̄ijs p virtutē tertiā z p̄arijs epatis dyscrasie z ceteris nocu-
mētis ei⁹ z cū hoc moderata stipticitate participantib⁹. Si tñ ni-
mis supflueret exhibeat cū magis stipticis pp̄ijs tñ in pforta-
tione epatis z p̄arijs ip̄i dyscrasie vt supra. Si p̄o in cā fuerit
regimē pcedēs malū: ordinet regimē zrium tā regimini pcedē-
ti q̄z dyscrasie iduce in epate p regimē illud. z dieta sit tenuis ho-
ni chimi z paucarū supfluitatū. Si vero in cā fuerit aliqd epatis
nocumētū p essentia vel p cōitatem ex supra scriptis q̄tuor: dbe-
tur itētiōes. Prima ē remotio cāe siue nocumētū illi⁹. Scda vir-
tutū epatis pfortatio. Tertia correctio accētūz. 4^a regimē viue.

Pro p̄ma intētiōe. p̄mo mundificetur epar ab aquositate:
nūc p eādē regionē. s. p̄ intestina si natura p se nō fuerit suffici-
ens cū decoctiōe hyrcos z myrobalarūz kebuloz ana. 3. ij. q̄ d
coctio fiat in aq̄ mellis. 3. vj. ad cōsumptionē medietatis z coles
z sufficiēt ex p̄mas vel cū aq̄ mellis decoctionis myrobalarūz
kebuloz. 3. j. misceat. 3. j. succi hyrcos aut q̄tūm videat sufficere
vel si fluxus fuerit phlaticus min⁹ oret cū his q̄ dicta sūt in cura
gnālī fluxus: aliqñ vero mūdificet z diuertat aquositas illa per
vrinā cū diacurcuma aut dialacca exhibita cū vino albo aut cū
decoctiōe radicū z seminū puocantiū cū qua ē trocisci d laccā

De fluxu epatico cholerico.

possunt exhiberi. Si tñ eēt cum signis caliditatis aut febre dent
diuretica frigida sicut decoctio seminū cōium frigidoz z radicūz
sparagi p̄missa cū masandalis aut diareddo abbatio. **Sudor:** ē
si oportuerit puocet ponēdo ip̄m in stupha aut in furno a quo
panis sit extractus z teneat caput ei⁹: aut ponēdo ip̄m i thermis
q̄ nō sint atramentales aut aluminosae: aut alio mō stiptice: z si eēt
debilis nō potēs hmōi tolerare do: miat: z in somno bñ pannis
operiat aut anhelitū p̄tneat aut hora semni exhibeat potio su-
doriz puocatiua sicut tyriaca aut mythridatū cū vino subtili po-
tēti. Deide p cōplēda hac intētiōe alteret epatis dyscrasie: z cor-
rigant cetera nocumētā ei⁹ siue sint p essentia siue p cōitatem cū
his q̄ dicta sunt in passionib⁹ epatis: z cū eisdē compleat itentio
scda q̄ ē digestiue epatis pfortatio. Et ex pp̄ijs sunt passule
fistica auelane cinamomum epar adip z caro limatiarū cū pp̄e
tate crocus vinū medicoris vinositatis odoriferū mediūz inter
dulce z acre. Et ex frigidis sunt spēs endiule z multa alia simpli-
cia z cōposita de qbus supra in debilitate epatis. Tercio cor-
rigant accētā sicut dēsi fuit in cura gnālī fluxus. z regimē declinet
ad calidū aut frū fm exigētā dyscrasie: l3 fm plm ad siccum z
si participans stipticitate temperata cum singulari proprietate
in pfortatione epatis.

De fluxu epatico cholerico.

Fluxus epaticus cholericus q̄tūm ad qd nois z qd
f rei ē satis ex dictis manifestus. Spēs h3 diuerfas sū-
ptas fm diuerfas spēs cholere. Expellit. n. q̄qz cho-
lera nālīs: q̄qz nō nālīs sicut citrina vitellina cholera minoris
fame passina eruginosa. cā ē p̄ multitudō cholere aut acuitas
eius pp̄ter dyscrasie spēs calidā cū regimine calido pportio-
li gnationi ei⁹: sicut ē frequēs vsus ciboz acutor amareo salso-
rum valde dulciū z vinctuosoz: z mot⁹ fortes sub estu solis z in
dieb⁹ canicularib⁹ ira z reliqua q̄ corpus inflamant. z sūt cause p-
ternāles sicut febres adurētes ap̄ata calida z oppilationes z p-
prie oppilatio in poris histis cū fortitudine expulsiue. huiusmo-
di enim cause inflamantes cum excedunt adurunt sanguinem
z humores z per adustionem inspissando sunt causa cholere z i-
nariē: imo adustionis substantie epatis.

Signa. hic fluxus cholericus fm spēs suas cognoscit p co-
lorē z sām ei⁹ qd expellit. S3 de signis fluxus cholerici sufficiē-
ter actū est in capto de diana. S3 eruginosus raro eueniēs est si
cut erugo eris cū multa corpis z epatis inflamatiōe q̄ si p̄leveret
adurēt sba epatis. Signa autē dyscrasie epatis ap̄atum oppi-
lationum eius z histis fellis sunt ex precedentib⁹ manifesta.

Prognostica. p̄ma hic fluxus pducit ad excoziationē z vlee-
ra iustinoz: z tāto citi⁹ q̄to cholera ē acutior z maioris adustio-
nis. Scdm hic fluxus fm plm curat nisi pdeat ab ap̄ate aut
sit cū adustione sbe epatis q̄ adustio cognoscit ex hypostasi oro-
bina rubea tēdente in nigredinē: cui⁹ orobus ē fragibilis ad dif-
ferentiā orobine citrine non facile frangibilis que est ex rene: et
ille orobus de quo supra nō est nisi de sba epatis adusta si tena-
citate aliquā habuerit ad differentiā sanguinis adusti.

Cura hui⁹ fluxus cholerici epatici: quattuor erigit itentiones
p̄ma remouet cām fluxus. scda epar pfortat. tertia corrigit accē-
tiā. quarta ordinat debiliū regimē. Si q̄ cā fluxus fuerit regimē
pcedens remoueat z inducat regimē zrium isfrigidans z hume-
ctans. Si vero in cā fuerit epatis supflua caliditas alteret q̄ in
frigidatib⁹ magis aut min⁹ itentis fm dyscrasie exigētā q̄ appli-
cent int⁹ z ex: sed tñ extra nō applicent nisi p̄us facta sufficiēt
cholere cūone q̄ educat nisi natura p se ad h3 sufficiat cum deco-
ctione prunoz tamarindoz myrobalarūz citrinorū in q̄ infuse
sint. 3. ij. reubarbari: isfrigidatā aut iterius sūpta sūt sicut sirup⁹
de granatis cū aq̄ endiule plātiginis aut solatri aut sempinoe:
aut postulace z siliū magis aut minus frigidoz fm exigētiam
in qbus p̄nt ifandi sandali aut spēs trisandaloz cum canfora
apud maiore inflamatiōe. Elinū quoqz granatoz z berberis si
ue crispinū cū aq̄ sup̄ascriptis ad hoc pueniūt. Exterius autē
fiat epithimata cū aqua endiue plantaginis cū spodio spēbus
trisandaloz z siliū qbus addat parū acti. z si virtus eēt de-
bilis parū vini aromatici aut spice. A p̄ata vero z oppilationes
siue epatis siue histis manifesta sunt ex dictis in oppilationib⁹

epatis et icterica. Sicut in de oppilata frigida aut temperata si cum frigido non posset fieri apertio sicut est aqua hordei seminum communium frigidoz cuscute capil. y. et similia. Confortat aut epar cum eisdem de gbus statim dictu est. Ideo ternatintento ne. s. correptione accidit frequentia clisteria mudificatia p/hibetia excozatione in quibus ponat aqua hordei adeps renu capre: albumen cu vitello oui. oleu vio. et similia. Reliqua accide tia sicut instat vigilantu et similia curent vt dictu est supra in ca pitulo generali. Regime autem sex reru no naliuz iux quartaz intentionem declinet ad frigidu et hu. cu temperata stipticitate et sin/gulari proprietate epatis confortatiua.

De fluxu epatico nigro melancholico.

Uid nominis et quid rei huius fluxus epatici nigri melacholici satis sunt ex dictis manifesta. Est enim hic fluxus descriptiue fluxus humoris siue puris melacholici vitio epatis: ex quo patet quomodo differat a fluxu nigro qui est substantia epatis aut stomachi: et etiam a diaria melancholica. Illa enim non est vitio proprio epatis sed totius. Species ipsius famose sunt tres. s. fluxus niger sic sanguis niger aut vini nigri sex: fluxus niger fellis et niger melacholicus. primus aut duplex penes Alu. est enim quidam existens sicut sanguis subtilis niger non coglobatus: alter vero frequenter veniens qualis sanguis niger conglobatus. Similiter fluxus niger fellis est duplex: quidam est fluxus melacholie genite per adustionez cholere rubee nalis alter per adustionez cholere non naturalis. S. tertius fluxus. s. niger melacholicus est iterum duplex. s. melacholie naturalis cu superfluit: melacholie supernaturale genite per adustionez melacholie naturalis alter per adustionez subtilioris partis eius. Species autem fluxus melacholici non famose sunt que sunt per congelationez melacholie aut per adustionez phlegmatis aquosi aut grossioris aut ipsius congelationez: que ideo sunt non famose quia raro eueniunt. Ex melacholia enim genita per congelationem melacholie non fit fluxus nisi raro propter sui grossitatem et paucam stimulationez: sed fit sepius puru. Melacholia autem genita ex phlegmate pauce attenuet nigredini. Cause primi fluxus. s. melacholici fecalis sunt sex. Prima est mala complexio epatis calida adures aut frigida cogelans: materia autem est massa sanguinea in hac melacholia fecale per adustionez aut congelationem versa ad quod iuuat mistio multi humoris melacholici in massa sanguinea. Secunda causa est vlcus puritudo in substantia epatis emittens pus nigrum. Tertia causa est dubelati quod rumpit in substantia epatis subito emittens magnam quantitatez puris nigri quod per melaerica ad intestina deferunt. Si enim solu resudaret: et non ruperet manifeste fieret fluxus virulentus subtilis de quo infra. Quarta causa est oppilatio epatis que aperitur: unde materie diu per oppilationem retent et denigrate educuntur licet quicquid per apertioez huiusmodi oppilationis fiat fluxus diuersorum colorum. aperitur autem oppilatio aut a virtute fortis sola aut cu auxilio medicinarum. Quinta causa est fortitudo virtutis aut sola aut auxilio medicinali adiuta digerens et separans nocituum a iuuatiuo: et tande nocituum nigrum fecale de quo supra expelles. Sexta causa est debilitas virtutis. s. retentive aut digestiue epatis et huc fluxus fecale antecedit fluxus lotius s. plurimus de quo infra. Retentiu autem digestiua pos sint debilitari ab omni genere egritudinis quantum tamen pertinet huic proposito debilitatur a mala complexione calida aut frigida: calida autem magis ledit retentiu: frigida vero magis digestiua que male complexiones aucte aut diu imprimetes perducunt: tandem ad fluxum feculentum aduredo aut cogelando. propterea dicit Alu. q. hec mutatio ex lotio ad feculentum non fit subito. i. i. modico tempore s. paulatim. Citius tamen ad huc perducit caliditas aduredo quam frigiditas cogelando cu ipsa sit magis actiua. Fluxus autem sanguinis denigrati propter logas mora non reducitur ad huc fecale: sed ad fluxus sanguineus de quo infra: quod forte licet sit denigratus adhuc tamen retinet formam sanguinis aut saltem magis sanguini affimilatur quam huic melacholie feculenti. Eius autem mora denigras ipsam s. plurimum est in intestinis. Ab his tamen sex causis supra scriptis licet vterque fluxus fecalis pedere possit. s. subtilis et grossus: subtilis tamen penes Alu. frequenter sit a debilitate virtutis digestiue: et consequenter a mala complexione frigida: et ideo fluxus

lotius frequenter antecedit ipsum: et sitis in principio sui est parua et appetitus cibi plurimus. Quis in fine rei perducatur propter sui putredinem ad febres et deiciat virtute perducatur ad hidropisim: et ad vltimum est longitudo cum extensione dispositionis. Cause vero secundi fluxus melacholici. s. nigri fellis est caliditas epatis adurens couertens cholera rubeam naturalem aut non nalem in melacholia adustaz. Cause tertij fluxus melacholici qui dicitur niger melicus est debilitas attractiue splenis aut ei oppilatio siue sit in poro attrahente siue in poro expellente meliaz ad os stodi. quare melia ab epate non mudificata tanquam superflua expellit ab ipso per melaerica ad intestina ad quod percurrit multitudo generatensis eius aut propter cibos proportionales aut propter epatis dyscrasiaz superflue calida adurentes: et sic couertentes meliam nalem vel subtillem partem eius in meliam adustam non autem peruenient melaem sanguineam: quod esset fluxus fecalis plenus ad primam speciem de qua supra: neque etiam cholera quod pertinet ad secundum modum de quo supra. Species autem non famose de qua supra sunt aut ex frigiditate cogelante meliam aut phlegma aut ipsum adurentem.

Signa: Fluxus fecalis niger est coloris nigri tendentis in rubem: et si est grossus. est sic fer vint aut sanguis niger cogelatus. Si vero subtilis est sicut sanguis niger subtilis non cogelat. Differat autem qui fit a mala complexione adurente aut cogelante ab his qui pedent ab alijs causis: quod ad sunt signa male complexionis: non autem apatis neque vlcis aut oppilationis nec reliquarum causarum de qua supra. Et qui est a caliditate est magis niger et huiusmodi gradum magis lucentem: et est magis fetens et antecedit eum liquet factio humorum et melaerorum et fluxus venteris virulentus sitis paucitas appetitus: vehementia rubedinis aqua. Et plurimum sunt cum eo febres et egestio precedens cum est sic egestio febris pestilens in vehementia fetoris grossitudine et tinctura coloris et tandem in fine egreditur sanguis niger. Sed qui fit a frigiditate ad sunt signa tria. et qui sitis citas est pucta caliditati aut frigiditati est maior sitis et fluxus magis globatus: qui autem humiditas est ipsa coacta ad sunt effectus contrarij. Si vero pedeat ab vlcere aut corrosione est cum dolore et pituitate epatis et cum paucitate eius quod egreditur remanet. s. in epate et antecessione carnis facientiu necessario vlcera et corrosiones: paulatim enim pus educitur sicut paulatim in vlcere aggregatur: et non profluit magna quantitas subito sicut in ruptura dubelati. Si vero pendeat a ruptura apostematis ad sunt primo signa apostematis forte nondum colligentis sumpta ex grauedine grossiue dolore et febre continuas: deinde signa dubelati siue collectionis et maturatiouis eius sumpta ex augmento febris doloris et cremetio reliquorum accidentiu et febres ille sunt non fructus ordinis et multoties incipiunt cum rigoribus. et dunties pulsus est testimoniu magni dubelati in visceribus. et aliquando paulatim residat virus et ledit a resupinatione nedum a statione super latet: et cum perfecta est maturatio gescit doloris dolor: et reliqui accidentia et crecit grauitas. et qui redeunt dolores et punctiones: et grauitas sit maior appropinquat eruptio. Cum ergo accedit rigor subito et sedat grauitas et dolor in loco apostemato tunc iam eruptio facta est: propterea quando descendit magna quantitas puris mordicans illud quod pertransit. et fortasse accidunt pulsus cordis sincopis et mors propter virtutis resolutionem. Et quoniam non solu egreditur pus imo notabilis quantitas sanguis aliqua vena soluta. et qui rumpit ad intestina egreditur cum egestionem sed qui ad renes egreditur cum vrina: sed qui ad ventrem per nullam regionem egreditur: sed detumescit epar et appetitumor circa iugina. Si vero pedeat ab oppilationem aperta precesserunt signa oppilationis epatis que multum apati simulant absentia tamen febris facit s. plurimum eas ab apibus differre in eis sit maior grauitas quam in apibus secunda primi. Secundo hic fluxus accidit subito et est s. plurimum salubris.

Signa: Si vero pendeat a fortitudine virtutis appent signa digonice cum virtutis persistia. et sit fluxus cito cum oib: aut pluribus conditionibus laudabilis crisis quod a salute satis cito terminat. Si vero pendeat a debilitate virtutis digestiue aut retentive precesserunt cause debilitatis et precedunt s. plurimum fluxus lotius quod tande ad feculentum perducit. vero fluxus fellis sumuntur ex colore eius quod egreditur nigro tendente in citrinum et odore amaro et sitilitate sbe. et si est per adustionez cholere nalis est subtilior: et actuitate et mordicatione eius. Et qui in paruo tempore ducit ad dissenteriaz

7 pcefferunt cause aduretes. 7 est cu reliquis accnibus pportio-
nabilibus 7 est cu fetore notabili. (Signa vero fluxus melici is-
tilis adusti sunt q: h3 odorē acrem sicut acetū a quo fugiūt mu-
sce 7 sparsa sup terram ebullit. 7 ē acuta 7 velocis impsionis. Et
est nigra relucens nō tendēs in citrinū neqz in rubeum neqz in
albū. Si vero sit fluxus melie grosse genite p adustionem tūc ē
grossa habēs odorē acrem tēdētē in ponticum nigra vt supra
cū relucētia: sed ē tardioris ipressionis 7 cū hoc tardioris cūo-
nis: 7 vtraqz est cū fetore notabili. melia aut naturalis fluens ē
cū paruo fetore pauce ipressionis nigra nō multū neqz relucēs
neqz pcefferunt cause adustionis 7 h3 odorem ponticū. Quod
aut in causa sint cibi melancholici significat iposum vsus. De
bilis aut attractive splenis aut oppilationes ipsius cognoscū-
tur p signa ppria supius posita in passionibz ei⁹ ad quas recur-
re: 7 inferius ponēda in fluxu oppilatiois. Que vero est p cōge-
lanonem melie est multū grossa pauce impsionis: pauci fetoris
difficilis cure habēs nigredinē nō relucētē 7 odorem ponticū
tendentē in acrē. Que sō ē p adustionē phlatis aquosi h3 odo-
rem salum subtilis exnā substantie: coloris parū nigri tendentis
in album satis fortis ipressionis satis facilliter curabilis satis fe-
tens. Que vero est p adustionez phlatis grossioris ē grossa ha-
bens odorē parū acrem aut ponticum pauce impsionis diffi-
culter curabilis parum nigra tēdētē in albū satis fetens. Si
vero sit p gelationem phlatis h3 colores parū nigrū cum albe-
dine siue relucētia saporis pontici cū acredine parū fetēs: pau-
ce ipressionis difficulter curabilis. 7 signa frigiditatis pcefferūt.

Prognostica. Primum hypo. quarta aphorismo
num aphorismo. xxj. egestionēs nigre
qualis sanguis sponte veniēs. i. nō apparētibz signis digōnis
7 sine auxilio spālī 7 pseuerātes siue sequant caliditatem adurē-
tem aut frigiditatem gelatētem aut indebitā mūdificationē melie
ppter defectū splenis sunt pessime 7 mortales fm plurimū. Sz
cū farmaco: aut apparentibz signis digōnis minus malum.

Scdm huiusmodi egestionēs sequētes vlcus aut rupturam
dubelan in epate fm plm sūt mortales. Tertiu sequētes aper-
tionem oppilationis epatis: aut crisi fm plm salubres sunt.

Quartū sequentes debilitatē virtutis quas antecedit fluxus
lotius fm plm mortales. Quintum hypo. quarta aphoriz-
moz aphorismo. xxiij. egritudinibz qbuscūqz incipientibus: Si
fel nigrū sursum aut deorsum extierit mortale ampliando apō-
rismū ad quācūqz spēm melie genite p adustionem maxime p
adustionē cholere aut melie: 7 supposito q fluxus talis melan-
cholie sit pseuerās. Sextum hypo. quarta aphorizmoz apho-
rismo. xxiij. quibuscūqz ex egritudinibz acutis aut multū tempo-
ris aut abortibz aut aliter extenuatis fel nigrū aut quasi sanguis
niger extierit sequēti die moris. i. p parū tempus post. intelligēdo
semp q corpora ista sint debilitata notabiliter qd dedit intelligi
p extenuationē: 7 q egestionēs iste sint pseuerantes 7 sponte
veniēs nō preapparentibz signis digōnis. Septimū quar-
ta aphorizmoz aphorismo. xxiij. dyssenteria si a felle nigro in-
choauerit mortale ampliādo vt supra aphorismū ad quācūqz
spēm melie p adustionē genite maxime p adustionē cholere et
melie nālis. 7 intelligit q hmoi melia affixa sit 7 diuturnauerit i
testinis: nā excoziatio siue vlcus hmoi qd daf intelligi p dyssen-
teriā ē cancer vlceratus siue vlcus cancrōsum qd est ex toto ge-
nere mortale: 7 ex hoc tollit contradictio aphorismi. xlvij. vj. parti-
cule splenetici dyssenteria superveniens soluit egritudinem.

Illa enim melancholia a splene ad intestina derivata facit dys-
senteriam transeundo 7 non figurat in intestina.

Cura fluxus epatici feculentis nigri erigit quattuor: intentio-
nes. Prima causam remouet. Secunda epar con-
fortat. Tertia corrigat acidētia. Quarta ordinat debitū regimē.
Si ergo iuxta pman intentionē cā huius fluxus fuerit regi-
men pcedens malum multiplicatiū melie aut cholere aduste 7
sanguinis adosiū illud remoueat 7 inducat regimē priūm. et
si in cā fuerint febres adurentes sanguinē. i. causon tertiana cō-
tinua: sin oba pestilēntialis attendat eūoni cum phlebotomijs 7
solutiuis que sint tamen plurime ifrigidationis 7 humectatiōis
7 secūdo attendat extinctioni caumatis febrilis sex modis. pmo⁹

cū ifrigidatione aeris 7 ei⁹ humectatione q tū stante fluxu non
d3 adeo ifrigidari ne materia pellat a circūferētia ad centrū
Aer tū inspiratus d3 ēē notabiliter frigidus cui semp sint admī-
sti vapores rerum frigidarū redolentiū qbus eger delectetur.

Scds cum his que in ore retinent ifrigidantibus 7 humectanti-
bus guttur 7 linguā. Tertius ē alteratio p clisteria sed stante flu-
xu sint mūdificatiua. Quapropter aque hōrdei addant succi i-
frigidates sicut portulacē plātaginis solatri sempulue 7 similiū
oleū vīo. nenuf. 7 adeps renū capre ad phibendum excoziatio-
nem. Quartus ē p cibos 7 potus: quapropter in cibis suis po-
natur vinū granatū de berberis aut acresta. Et in broijs ex
qbus debēt fieri fercula bulliat lactuca endiuia plantago portu-
laca cucurbita 7 similia aut aliquod istoz. Quintus p epithima-
ta applicanda cor di epati renibus dorso capiti. Sed hic duo
obserua. Primum vt hec non applicent nisi pcedente sufficienti
eūone. Scdm vt stante fluxu totū corpus aut maior pars cū his
frigidis nō epithimet ne materia amplius pellat a circūferētijs
ad centrū sic enī fluxus nimis augeret. Sertus p ea q sumunt
q sint ifrigidantia 7 humectantia epar 7 mēbra nobilia pfortan-
tia cū singulari pprietate cū stipticitate temperata: 7 cū hoc sint
ppria humori peccanti. i. cholere aut melie cū sanguine mīste q
p sui caliditatem aut putrefactionē sunt cā adustionis sanguis.

Potus tū aque frigide q concedit in febribz vrentibz stāte fluxu
non ē pcedendus. facile enim pduceret ad lyenteria aut ad flu-
rum chilosum. Et si cā fluxus fuerit defectus splenis in mū-
dificando epar regat fm q dicit in fluxu splenetico. Et si in cā
fuerit caliditas adurens epatis aut mēbroz que sunt vltra epar
alteretur cū ifrigidantibus foribus que tamē nō extinguat ca-
lorem inatum iterius sumptis 7 exterius applicitis epati 7 cor-
di 7 dorso fm situm vene chilis. Et sint pfortatiua vt supra stipti-
citate temperata 7 singuli pprietate sed nō approximent exterius
nisi pus debita mūdificatione pcedēte. Si g adsit multitudo sū-
guinis preponat phlomia ex basilica aut ex cōi: aut ex saphenis

si in cā fuerit retēto mēstruoz aut hemorroidaz: postea hūoz
dominās in sanguine mūdificet: cholera qdem cū decoctione
fructū. i. prunoz tamarindoz 7 myrobalanoz citrinoz in aq
endiuie in cui⁹. 3. iij. debite colatis 7 expsis infundant reubar-
bari. 3. ij. p. xij. horas cū ebullitione parua 7 debita expsione et
colatione. Et si in cā fuerit humor mellicus educat: vt. epithy-
mi myrobal. indop ana. 3. ij. sene. 3. j. bulliat in. vj. 3. aque lactis

ad psumptionē medietatis 7 colet expmendo: sz epithymū po-
natur ad bulliendū in fine. Et si vter nō eēt facile obediēs cum
hac decoctiōe distēperet. 3. j. aut qztum videt electuarij hamech
Quod si nō fuerit opus phlomia a mūdificatione iam deā in
choandū ē. Deinde alteret epatis 7 cordis dyscrasia cū frigidis
sepe dictis: 7 silt dorsum siue regio vene chilis cum ifrigidante
saf. aut silibus sicut oleo ro. cū quarta parte acetī. Silt sumat
frigida de qbus supius in fluxu cholerico. Quod si nimia frigi-
ditas epatis aut mēbroz q sunt vltra epar fuerit in cā educatur
pus melia cū decoctiōe statī posita. Sz loco electuarij hamech
ponat diascene aut exhibeant pilule ad hanc intētionē. In qb⁹
tū ponant myrob. nigri derelinquētes aliquod vestigiū pstrictiō-
nis. Et regat splen si deficeret ab attrahēdo meliam: aut pppter d-
bilitatem aut oppilationē vt ifra in fluxu splenetico. Postea ca-
lefiat epar cū iterius sumptis sicut sirupo de apsinthio de eupa-
torio cū sirupo de epithymo cū aq apsinthij buglosse 7 silibz.

Et ex pfectiōibz pueniūt diagalāga diatriompipereō diacalamē-
tum diamulcū. Itē tyriaca 7 mithridatū. Et si opus eēt caleface-
re 7 humectare pueniūt zuccarū buglossatū zuccarū boragina-
tum cū passulis anelanis parū torrefactis 7 silicio. Et exterius
applicent oleū de spica de apsinthio cū tātūdem vini potentis 7
paucō acetī 7 aromatizent cū garofolis 7 spica 7 silia modo tuo
elige. Et hec eadē q dicta sunt optime valēt ad cōplendū scdm
intentionē q ē epatis pfortatio modo habeat stipticitatez mode-
ratam 7 singularē pprietatē ad epar. Si sō fluxus feculentus
pdeat ab vlcere remanēte post rupturā apatis aut pēdente ab
alijs pmo remoueat cā fluxus mūdificando 7 p solidādō ptem
vlceratā. scdo epar pfortet. tertio accūtia corrigant. qto ordinet
regimē. Prio mūdificet epar cū aq hōrdei aut zuccari aut mell-

Cura pmo p feculentis

A causis remouet

regimen potens

calent febrilis

permittis cū melle ro. oxymelle simplici aut sirupo acetoso sim-
plici fm exigētā dyscrasie et putredinis vlcis qbus vtendū est
aliquibus dieb' donec pus minorē postea solidet cū succi plāta
ginis. 3. ij. succi endiuie. 3. j. boli ar. 3. j. et si opus erit minori isri
gidatione his addat aliqd' huius aut mastice. Itē diarodō ab
bātis et triafandali pmissi cū his aut silibus pfortāt et solidat.
Et si opus eēt calefacere eligat sirupus de apsin. diarodō d' suc-
cis herbarū. Itē trocisci diarodō de reubarbaro et cū his cōple-
atur pma et sēda intētio. Si vero fluxus seculer' pēdeat ab aper-
tione oppilationis aut a virtute ceticante sinat natura opari et ad
iunet si defecerit. Abi vero fluxus nimis excederet quē vtr' non
bū ferret sedet fm opportunitatē. Si vero fluxus seculer' pen-
deat a dōbitate virtutis quē frequēter antecedit lotiuus remouea-
tur cā ei' q' fm plm ē mala complo aut calida debilitas pētētia
aut fria debilitas digestiua cū his q' sepe supra dēca sūt. Et cū eis
de epat pfortet vt supra. et corrigant accētia fm exigētā ipsoz.
ordinet regimē fm cāe exigētā. Cura vero nigri fellei et nigri
melie exigit intēctōnes quattuor suprascriptas. Sz pperādū est
maxime in cura nigri fellei et nigri melici subilis ppter fortitudi-
nem sue impfissionis. Ergo q'sprimū potes eūa hmoi humo-
res cum 3. iij. decoctionis priuoz tamarindoz mirobalanorū
indoz. epithymi et scene in qua post debitam colationem et expf-
sionem in funde reubarbari. 3. j. p. xij. horas. deinde colet
matur et secum misceat. 3. j. electuarij hamech vel q'stum videf.
Et eadem medicina conuenit in melia facta p adustionez phla-
tis sed in melancholia naturali aut genita p gellationem detur
diascene ab. 3. j. vlsqz ad. 3. j. cū aqua apsinthij ifusionis epithy-
mi et myrobalanorū indoz post eūonem alteret epatis dyscrasie
ca. aut fri. fm exigentiam medicine aut alteratiue tam interius su-
mende qz exterius applicande patere possunt ex supradictis: q'
cum hoc q' alterent sint etiam epatis confortatiue iuxta sēdam i-
tentationem. Sed p tertia intentione phibenda est excoctio i
testinoz dolor est sedandus cum clisteribus et reliquis ppijs
ad hoc que requirantur in cura dysenterie et in cura generali flu-
xus. Tu tamen debes vti clisteribus magis aut minus ifrigidā-
tibus et magis et minus abstergentibus et aliquando stupefacti-
uis fm humoris diuersitatem et necessitatis exigentiam: quoz
copiam in cura dysenterie et cura generali fluxus habuisti et re-
liqua accētia corrigant fm q' ibi dēca ē et c. Sz p q'nta itēctōne
regimē sex rerū dclinet ad frim aut ad ca. Sz exigētā dyscrasie: lz
sz plm dbeat dclinare ad frim: imo aliqn d'z eē notabilr frigidū
Sitr qnqz d'z dclinare ad hū. qnqz ad sic. Et aliqn cū tēperamē-
to actiuarū aut passiuarū aut vtrūqz. Sitr dieta d'z eē aliqn tenu-
is aliqn grossa fm lōgitudinē aut breuitatē morbi et virtutis to-
leratijs. Que aut sit hmoi regraf in cura generali fluxus.

De fluxu epatico sanguineo.

b It fluxus quātus ad quid nominis et qd rei est satis
ex dictis manifestus. Est at hic sanguis qnqz rubeus
vinidus qnqz niger: et niger ē fetēs aut nō fetēs. Et q'cūqz istoz
qnqz ē mult' qnqz pauc': qnqz nou' qnqz antiquus: qnqz p'tinu'
qnqz itēpolar' siue p'dictus qnqz ceticus qnqz sintomaticus.
Causa rubei est scissura vene porte aut mesaraice absqz scis-
sura carnis aut panniculi tegēis ipsas scā a cā primitiua aut a
multitudine extēdente aut ab acuitate corrodēte. Si. n. simul cū
ipsis scinderet caro et pānicis tegēs ipsas sanguis exiēs reperet
ad cōcauū vētris sicut scissura vene chilis aut emulgetis absqz
scissura rei tegēis ipsas ē cā mictus sanguinei. Sēda cā est mul-
titudō eius supra illū q' necessarius est p corpore nutriendo aut
acuitas eius stimulas expulsuā. Tertia cā est oppilatio ramoz
vene chilis aut porte quare sanguis in epate generamo ad mē-
bra nutrēda trāsire nō valet: sz tanqz supflu' ab eo ad iustina ex-
pellit. Quarta cā tenēs se ex pte corpis ē replō ei' apā oppilatio
dōbitas attractiue ipsi' quaz cās regre i ca. de fluxu. sanguis a
toto. Cā at nigri nō fetēs ē lōga mora ei' in iustinis aut mul-
ta admistio hūoris melici: aut frigiditas cōgelans: sed causa ni-
gri fetēs est mora adeo lōga vt fetat. Itē caliditas putrefaciēs.

Signa differēt epaticus sanguineus a fluxu intestinali
sanguineo per signa sex superius posita in prin-
cipio huius ca. sed differēt a sanguineo proueniēte a toto qz cum

hoc adsūt nocumēta epatis cū illo nō: sed adsūt signa nocumē-
ti mēbroz vltra epat. f. oppilationis apostematis repletionis de-
bilitatis attractiue et similib' pro quibus vene sūt it ipsa cā
primitiua. f. casus offensio aut pcussio super epat si precefferint
Et dolor quidā sensatus circa cōcauū epatis: et q' sanguis egre-
ditur in magna q'ntitate et subito et nō facile sistit neqz cito: sz q'
superfluit supra illū q' est necessarius pro corpore nutriendo coe-
gnoscat q' sumit cibū maioris quātitatis aut magis nutritiuum
qz cōsueuerit. Sed qd sit acutus cognoscitur ex precedēti acui-
tate cibi et qz mor dicat loca per q' fluit et forte tēdit in citrū. Sz
quod sit oppilatio in venis epatis cognoscitur per signa superi-
us posita ex grandedie tumore et silib' q' meli' in gibbo qz in pē-
uato p'cipiūtur. et qn' sanguis venit a gibbo ē magis nitidus et d'pu-
ratus. et oppilatio gibbi magis cōicat spūalibus sicut oppilatio
p'caui magis cōicat stō. et q' ex oppilationē cito abscondit et ē pio-
dicus. Et differēt a lotiuo qz hic ē purus. Ille sicut lotura carnis.

Proponostica. primū hic fluxus fm plurimū curatur sed non
apud negligētes et iēpertos. Secūdus fluxus sanguinis nigri
fetēs deterior est qz fluxus nigri nō fetēs. Tertiū fluxus san-
guinis rubei dterior est qz fluxus nigri nō fetēs cui cōcordat
aphorismus. xxy. quarte p'ticle. Sanguis quidē sursū qualiscū-
qz fuerit per os malus deorsūz vero bonum si niger fuerit.

Cura hui' fluxus sanguinei epatici rubei q'stū ad oēs cās
ei' pterqz ab oppilationē patē pot ex cura flux' sangui-
nei a toto d'q' sup' factū ē spāle cap' 3. Sz p cura hui' epatici sa-
guinei pēdētis ab oppilationē recurrat ad ca. de fluxu chilofo de q'
supra: et ad capitulū de fluxu oppilatio de quo infra. Sed cura
sanguinei nigri fetēs aut nō fetēs est vt p'io procuret ipsius
eductio cū clisterib' mūdificantibus aut solutiuis que vētrem la-
uant aut soluit cōprimēdo aut mistis ex his: et est prestātius: de-
inde remouēatur cā nigredinis sanguinis et putrons eius: Si
eniz cā sit admistio humoris melācholicū educatur cū his q' dē-
cta sūt in fluxu melācholicū. Si eni cā sit admistio humoris me-
lācholicū educatur cū his q' dicta sūt in fluxu melico. Si vero in
causa sit caliditas putredinalis aut frigiditas cōgelans alteretur
cū his et q' ibidē dicte sūt.

De fluxu epatico lotiuo.

Fluxus epaticus lotiuus est d'scriptiue fluxus rei que
est sicut lotura carnis recētis. est eni aquositas tēdens
in rubedinē sanguineā. Causa eius imediata est du-

plex. f. defectus digestiue siue ex se p'cipaliter d'ficiat siue ex defe-
ctu cōtēctiue que nō tāto tēpore retineat chilū in epate donec dē-
gestiua cōplete ipsūz digerat. Hic autē defectus digestiue est du-
pliciter aut qz d'minute ipsūz digerat in mutando si ipsum dōbitē
ter versus naturā sanguinis aut qz corrupte ipsū digerat corū
pēdo ipsūz in aquositate sicut in fluxu aquoso dictū est. Sed in
hoc lotiuo nō est tāta corruptio quin appareat aliquid sanguini-
nis restigiz. Sēda causa est dōbitas sequestrationis aquosita-
tis a sanguine ppter debilitatē epatis et renū. Causa autē harū
debilitatū epatis licet possit esse omne gen' male cōplexionis: cū
est imoderata sēdo tegni. fm plurimū tamē digestiua epatis dōbi-
litatur a frigido et retētiua a calido et humido cum superfluit.
Apostemata quoqz et oppilationes sunt causa harū dōbitatum
Et dōbitatur etiā per cōmunitatē aut a toto aut a mēbris parti-
cularibus sicut superius in fluxu aquoso et hidrope dictum fuit.
Causa autē defectus attractiue renū fm plurimū est ipsoz
frigiditas: aut oppilatio: aut apā. Cause autē p'mitiue sunt nīmī-
us potus aque et p'prie hora incōgrua. et similiter vsus fructuū
aquosorum et omnis superfluous potus et comestio.

Signa differētia inter diminutionē digestiue: et dōbitatez re-
tentiuē epatis haberi nō possūt per egestionē lotiuam: vtriusqz
eniz est chilus d'minute digestus q' cum sua albedine tendit in
rubedinē. Sed differētia inter defectus ipsarū habetur per can-
sas: si enim adsit mala complexio frigida verisimilr iudicandū est
esse dōbitatē digestiua. si vero adsit mala cōplexio calida: aut
hū. iudicādū ē eē dōbitatē retētiua. Sed cōtra a caliditate super-
flua pōt digestiua epatis d'minui. Ergo signū erit dubiū. f. an
sit diminuta digestiua aut lesa retentiua. Ad b' dicitur q' digesti-
ua a caliditate supflua corūp'it et non d'minuit nisi forte rarissime

Quapropter si erit corrupta digestiua eriens erit aquositas tendens in rubedinē sanguineā. Si autē lesa retentiua erit chylus tendens in rubedinē sanguineā. facile autē discernit inter chylum et aquositatē: forte alie eēnt instātes: sed nolo ut tantū labores: nam quocūq; ipsarum lesa sit eadē est cura. scilicet remotio causę ledentis. Si igitur cā huius fluxus sit defectus sequestrationis aquositatis a sanguine ppter defectum renū: egestio lotiua s; plim erit aquositas multa cum paucis sanguine pmissa q sanguis forte residebit aquositate: non autē erit aquositas cū sua albedine tendēs in rubedinē sanguineā: inter quas duas est differētia: q; in prima sanguis residet in secūda nō. Et erit paucitas vrine nō solū cū fluxus adest: q; hoc est cō oibus fluxibus: iuxta aphorismum vltimū quare particule vrinae multa noctu facta modicum secesum significat: et conuerso sed etiā ante fluxum. Signa autē egritudinū epatis superius habuisti. Sed signa egritudinū rerū inferius ponentur si deus voluerit.

Pronostica. Primum hic fluxus s; plurimum curat nisi pendeat ab apostemate.

Secūdum si non debite curatur ducit ad asclitē aut ad fluxum feculentū de quo supra.

Cura huius fluxus est pportionalis cure fluxus aquosus de quo supra: et exigit quattuor intentiones. Prima cām remouet. Secūda virtutem epatis. scilicet digestiua et retentiua confortat. Tertia corrigat accidentia. Quarta ordinat regimen.

Pro executione pme intentionis: si fuerit multiplicata aquositas educat vel per secessum vel p vrinam vel per sudorē. scilicet nūc per vrinā: nunc p alteram: non autē per omnes simul: sicut dictum est in cura fluxus aquosi. Deinde nocumenta epatis corrigant ut ibi. Si autem in cā fuerit solum diminutio digestiue et nō corruptio: ita ut solum sit chylus diminute digestus alteretur epatis dyscrasia que est in cā: et similiter cetera eius nocumenta corrigantur sicut dictum fuit in passionibus epatis. Tercio confortentur virtutes epatis cū his que simul epar pfortent et corrigant nocumenta ipsius: et ppta in confortatione digestiue dicta sunt i fluxu aquoso. scilicet passule: fistica: auclane: crocus: cinamomum: epar adip: et caro linaciarum. Et in cā calida endimia: et cōposita sunt sicut electuarium de passulis verificatum p Aliu. in capitulo de bilis epatis in cā frigida: sed in cā calida diarodon et triasandalis: applicita etiam exterius ad hoc conferūt calida aut frigida s; erigentia: sed in pfortatione retētiue sint magis stiptica q; habeat et singularem pprietatem ad epar et laudanū cū vino et potus succi et seminis lingue arietis habent singularem pprietatem: et corrigant accidentia sicut dēi fuit in cura generali fluxus: et regimen ordinetur in prium dyscrasie: s; sit dicta tenuis aut grossa s; m longitudine aut breuitate egritudinis. Sit tamen ex his q; pbeant nutrimentū bonū paucarum superfluitatū: et facile digerantur: et est pstantius ut cibus parciatur: sic enim chylus ide genitus melius retinebitur et digeretur.

(De fluxu epatico fetido.)

hic fluxus descriptiue ē fluxus rei fetentis: siue sit hūor aut sanies: aut sba epatis corrupta. Spēs non h; nisi quosdam modos differentes s; m diuersitatē eius qd egredit paucitatem aut multitudinē ei? ptiuationē aut interpollationem. Cause humoris fetentis sunt aliqui longa mora humoris: et ppte cū retinet in loco non nāli sicut in intestinis: s; tū in hoc et in quocūq; alio fetente sit necessarium pcurrere calorē extraneum putredinalem. Sicut quandoq; humor putrescit in ipso epate et tanq; superfluous expellit. Tercio in cā est aliquādo vlt aut apostema epatis a qbus sanies fetens fluit. Quarto in cā est ipa epatis putrefactio p quam aliqd de substantia epatis corrupta fluit per meseraicas ad intestina.

Signa sunt ipse fetor rei que egredit: sed humor fetens et sanies et substantia epatis corrupta distinguuntur p colorem et s; am: et q; sanies descendit in aqua: humor s; m plurimum supernat. Substantia autē epatis est spissior neq; facile diuisibilis.

Pronostica. Hic fluxus si pendeat ab humore s; plurimū curatur: si ab vlcere aut apostemate epatis difficillime et raro: si a substantia epatis putrida

nonq; curatur nisi sit res modicissima.

Cura. Hic fluxus exigit quattuor intentiones sepe dictas. scilicet remotionem causę pficiendam. Primo cum mundificatione harum rerū fetentiū que nullo modo debent cōstrinigi si tamen fluxus sit excedens quem vult nequeat tollerare aliter qualiter colibeatur: sed non restringat nisi perfecta mundificatione que mūdificatio fiat cum clisteribus mūdificantibus et cū solutiuis s; m erigentia humoris si humor corruptus sit educibilis cum solutiuis pprijs sicut cholera phlegma aut melacholia quoz solutiuz copiam superius habuisti in cura generali fluxus. Si igitur sit sanguis educat cum lenitiuis abstergentibus: et secundo alteretur calor putredinalis cum frigidis interius et exterius applicitis. Si igitur in causa sit vltus mūdificetur: s; sit mundificetur substantia epatis corrupta phibendo vltorioem putredinem ad quod valet aqua decoctionis hordei aut mellis cū ozymelle aut sirupo acetoso simplici et relis que dicta sunt superius in cura fluxus feculenti ad quam recurre. Secūdo confortetur epar cum pprijs contrariis tamen ipsius dyscrasie. Tercio corrigat accidentia s; m q; opz. Quarto ordinetur debitum regimen in pparium dyscrasie: sicut dictum fuit supra in fluxu feculento. Et hic fluxus fetidus pōt esse a toto cuius causę signa pnostica cura s; m pportionalis his q; dicta sūt in fluxu epatico fetenti.

(De fluxu epatico virulento.)

hic fluxus descriptiue ē fluxus rei subtilis tēdentis in citrinitatem aut rubedinem ad modum virulentic.

Spēs non h; nisi modos differentes s; m colores cū aliquādo et ppte q; venit a meseraica siue a mesenterio magis tēdat in citrinum: q; ab epate magis in rubrum: distinguunt etia s; m q; tatem maiorem aut minorem: s; m ptiuitatem aut iteripollationem. Cause sunt tres. Prima liquefactio sanguinis et humor a caliditate fori et tandem ipsius substantie epatis. Secunda est resudatio apostematis calidi nondum manifeste rupti in epate aut in meseraicis. Tertia causa ē virtus expellens huiusmodi humores cretice aut sintomaticę.

Signa sunt inflamatio epatis nō adustiva sed liquefactiua. item signa apatis calidi sub cute subtili celati non pfundi: q; non resudaret inter que duo distinguunt quia frequenter est huiusmodi caliditas sine febre: sed apā nunq; absolutura febre: item cū apate adsum signa apatis de qbus supra. Differt autē virus pueniens ab apate meseraice siue mesenterij a pueniente ab apate epatis. pmo per signa ppta distinguētia inter vtrūq; apostema de qbus supra in passionibus epatis: inter que ē febris que fortis est in apate calido epatis: sed in apostemate meseraice levis. Secūdo q; virus epaticum magis declinat ad rubedinem: sed virus meseraice cum albedie declinat ad citrinitatem. Cognoscitur autē hūc fluxum ēē creticum q; est cū omnibus aut pluribus cōditionibus laudabilis crisis: et cū ipso sequitur festina salus egritudinis pcedentis. Sintomaticus autē est cū nullis aut pauciorib; cōditionibus laudabilis crisis.

Pronostica. Primum hic fluxus si pdeat a caliditate liquefaciente sanguinem et hūor res curat s; m plurimū. Si vero liquefiat substantia epatis aut pendeat ab apate difficillime curatur. Secūdo cum hic fluxus facile transit in feculentū cū per intensiorem aut exdisponē passicilitas calefactiua et efficit adustiva. Tertium ex hoc liquefactio quicq; peruenit ad educationē sbe epatis et ē mortale ut. Quarto facta a virtute cretice aut sintomaticę expellēt s; m plim ē salubris.

Cura. Hic fluxus si pdeat a caliditate liquefaciente exigit quattuor intentiones suprascriptas. Prima remouet cām mūdificando virulentiam cū decoctione pumoz tam arindoz et myrobalanoz clar. cum aqua distemperet. s; j. manne aut. s; vj. casie aut in qua infuse sint. s; ij. reubarbari et expellet. Deinde infriqidetur caliditas epatis liquefaciens cum extertus et interius applicitis: quorum copiam superius habuisti in fluxu feculento. Cura tamen liquefactionis substantie epatis pro magna parte pendet ex cura fluxus liquefactiui: de quo superius est factum speciale capitulum. Si vero pendeat ex resudatione apostematis epatis mundificetur cum aqua hordei sumpta cū triasandalis: pus tamen premixta phlegma:

z pmissio reliquo regimine dicto in cura apatum epatis calido-
rum. Deinde si ap̄a manifeste rumpat attendat mundificationi
z phibitioni putrefactionis sbe epatis z tandē vltus p̄solidetur
cū his que dicta sunt in fluxu seculento ad quod recurrit. Si vō
hic fluxus pendeat a virtute sintomatica aut rectice humores vt
rulentos expellētē sinatur si p se sufficiens fuerit. Si vō deficiat
adiuvet. Si vō fluxus supfluit aliquantū cōpescendus ē nō tñ
ex toto retinendus nisi facta sufficienti mundificatione. Et scō
in hoc fluxu quātus ad oēs elus species attendat in toto cure
processu cōfortationi virtutū epatis cū his que sunt p̄ia ipsius
dyscrasie: z confortent ipsum stipticitate moderata z singulari
p̄oprietate de quibus supra. Tercio corrigant accidētia h̄z op
portunitate. Et quarto ordinēt regimē in p̄iū dyscrasie epatis

De fluxu epatico q̄ est substantia epatis aut sibi similatur.

E cōtingat error est sciendū q̄ aliqui in fluxu egredif
res nigra nō facile diuisibilia que est substantia epatis
ab epate seperata per putrefactionē aut aduersionē sub
stantie ipsius z cū huiusmodi epatis substantia descēdat per me-
raicas ad intestina opus est vt sit nō magne q̄tatis: sicut aliqui
descēdit cū vltima z est sicut orobus differēs ab orobo a renib⁹
deciso per colore tēdētē in rubeum. Orobus autē renalis ten-
dit in citrinū vt superius dictū fuit. itē per modū substantie: non
enī est orobus renalis facile frāgibilis sicut epaticus. Aliquan-
do vero egredif in fluxu nō p̄prie substantia epatis: sed quodā si-
milatū substantie epatis in sua nālī dispositionē existentis in colo-
re rubeo: in mō substantie eius: est tñ mollis: imo qd plus est cū
diuidif in ptes apparēt sicut venule duriores reliqua substantia si-
cut apparēt in vero epate cū in frusta fecat: per kepe vidi egredi
huiusmodi substantia in p̄tibus frustis diuisis vsqz ad q̄tūatē. v.
h̄z. iter que reperiebat frustū. s. h̄z. omnino epati simile.

Cause primi sunt putredines z aduersiones substantie epa-
tis: necnō vlcera putrida z corrosiua siue geia sint
ab apatibus ruptis: siue a causis alijs. Eā ē scōi. s. rei assimila-
te substantie epatis est fluxus sanguinis ab epate ad intestina gra-
cilia qui sanguis est p̄nus ad coagulationē ratione sue cōplexio-
nis z modi substantie. Quap̄pter a virtute nālī intestinorū dire-
cta a virtute digestiua epatis coagulatur in rem simile substantie
epatis cum p̄nitare sua ad hanc cōuersionem: nā vniūquodqz
agens intendit passi assimilationem.

Signa distinctiua inter substantia epatis corruptā nigrā
fetētē z id quod assimilāt substantie epatis sani
quod in rei veritate nō est nisi sanguis coagulatus sunt satis no-
ta: sed distinguētia inter subāz epans corruptā z sanguinē secūle-
tum corruptū s̄ qz feculent⁹ corruptus est in magna q̄titate z
habet frusta magna z parū dura z facile diuisibilia. Sed ecōtra
se habet epatis subā corrupta. Similiter s̄ signa distinguētia in-
ter frustū epatis veri z sanguinē coagulātū sibi assimilātū: quia
verus epas est durum nō facile diuisibile: neqz liq̄fit in aq̄ calida
sicut sanguis coagulatus. Signa at̄ causarū manifesta s̄ ex
sup̄ascriptis in fluxu seculento.

Pronostica Primum: fluxus sbe epatis corrupte
est mortalis s̄m p̄t̄z: nisi qd egreditur
fuerit modicissimū: sicut ē fluxus sanguinis coagulātū similis
epati sano est s̄m p̄t̄mz salubris: significat enī fortitudinē epa-
tis z satis bonā sanguinis dispositionē cū cōstātia virtutum in-
testinorū gracilior. Huius cura: cū est subā epatis corrupta exi-
git q̄tuor itēiones sup̄scriptas. P̄ia cāz remouet. Scōda epas
p̄fortat. Tercia corrigat accidētia. Quarta ordinat regimē. Que
oēs itēiones s̄ cōplētē s̄cū sup̄ius dictū fuit in fluxu seculento
a putredine z corrosiōe siue vlcērib⁹ putridis z corrosiuis. Si ve-
ro sit fluxus sanguinis coagulātū: p̄mo sanguis ille educat cū di-
strib⁹ mundificatib⁹ z potioib⁹ sic ē aq̄ hor. cum oximelle sim-
plici z apud maiorē necessitatē addant q̄tuor grana coaguli le-
poris vt ediat aut exhibeat casie. z. j. cū aq̄ dōccilonis mellis: po-
stea intēdat ad curā fluxus sanguinis ab epate ad intestina cū
his q̄ sup̄ius dicta s̄ in cura fluxus epatici sanguinet ad quā re-
currē: nō. n. ē bonū toties idē replicare: nā sic volumē nimis ex-
cresceret. Et sic deo dātē sit fact⁹ finis huius fluxus epatici sup̄ ce-
teras māō difficilissimo tā ad cōgscēdū qz ad operandū pro

quo sibi gratias ago infinitas.

De fluxu spleneticō capitulū sextum.

h Descriptiue ē fluxus fact⁹ vitio splenis: z ē h̄z p̄t̄mū
melancholicus q̄ ē aliqñ mltus: aliqñ paucus: qñqz cre-
ticus: qñqz sinthomatic⁹: qñqz p̄odicus: qñqz sine p-
t̄odis. Cā in genere ē triplex. P̄ia ē defectus mundificatiōis me-
lancholie ab epate quare supflūes expellit p̄ meseraicas ad inte-
stina. hic at̄ defect⁹ mundificatiōis ē aut p̄pter oppil. in poro siue
vena ortuz hñte a v̄ea porte z terminata ad splenē ad h̄z p̄ncipa-
luer ordiata vt deferat meliam supfluentē ab epate ad splenē:
hec at̄ oppilatio ē h̄z p̄t̄mz coarctatoria z melica grossa meatū
implētē. Et aliqñ hic defectus ē p̄p̄ obilitatē attractiue splenis aut
a mala cōplexione q̄ h̄z p̄t̄m ē frigida aut p̄p̄ ap̄a z duritiē eius
aut solutā p̄t̄nuitatē. Scōda cā p̄ncipalis ē defect⁹ expulsiōis me-
lancholie ad os stōi q̄ nālī d̄z ad ip̄m fluere ad samē excitādā.
hic at̄ defectus ē aut p̄p̄ oppilationē in vena p̄ quā d̄fert melia ad
os stōi q̄ ē h̄z p̄t̄mū ē coarctatoria ab hūore melico aut accidit
p̄p̄ obilitatē expulsiue splenis q̄ frēq̄nter ē a siccitate supflua licet
possit ab oi genere egritudinis p̄tingere. Tercia cā p̄ncipalis flu-
xus est mltitudo melie in splene cū ap̄ate aut sine ad cui⁹ expul-
siones nā irritata tā d̄ez mouet aut sola aut medicinali auidio ad
iuta: z sic expellit ad epas z postea p̄ meseraicas ad intestina. Si
vero expellet p̄ venā terminatā ad os stōi faciet vomitum melā-
cholicus: z forte faciet fluxum melie expulsa a stō ad intestina.
z ideo cū expellit aliqñ p̄ vtrāqz viā accidit simul vomitus z se-
cūs melicus: h̄z ē vterqz possit p̄tingere ab epate simul expel-
lētē p̄ meseraicas terminatas ad stōm z intestina. Reliq̄ at̄ cāe. s.
defectus epatis in expellēdo meliam ad splenē aut supflua ge-
neratio melie sup̄ illā q̄ ē p̄ splene necessaria puenit ex defectu
epatis aut ex regimine nō conueniētē: nō p̄p̄tiant spleni.

Signa Fluxus spleneticus cōgscit qz qd egredit h̄z p̄t̄m
rimus est melicum: z cognoscat defectus mundi-
ficationis melie ab epate qz s̄m plurimū splen est extenuatus
qui defectus si pueniat ex obilitate attractiue splenis p̄pter ali-
quā suā egritudinem cōgscit p̄ signa egritudinis eius de quib⁹
sup̄ia. Si vero ab oppilatiōe vene d̄ferentis melancholiā ab epa-
te ad splenē sentit grauitas inter epas z splenē cū carētia egritu-
dinis splenis. Si vero pueniat ex defectu expulsiōis melie ad
os stōi nō accidit fames obilitas horis sicut cōsueuerat. z splē est
plenus z tumēs s̄m plurimū. cui⁹ defect⁹ si cā fuerit debilitas ex-
pulsiue aderūt egritudines splenis de qb⁹ sup̄ in p̄p̄ijs capitu-
lis. Quē si nō fuerit erit ex oppilatiōe poro siue vene d̄ferentis
melā ad os stōi. Si vero in causa fuerit multitudo materie me-
lancholie in splene ex tumore grauitate z tensione compehen-
ditur. Differt at̄ apostema splenis a duritiē nō apostemosa per
febrez z dolores z cetera signa de quib⁹ sup̄ i p̄p̄ijs capitulis

P̄noscica hic fluxus a virtute factus cū omnibus aut plu-
ribus conditionibus laudabilis crisi soluit egritudines melā-
cholicas. s. duritiem splenis apostema eius. Quartanam melā-
choliā mirachtiā spleneticā z celebrālem. Si vero sit sine his
s̄m plurimū mortalis. Reliqua p̄noscica querant in capitulo ge-
nerali fluxus z in fluxu epatico melancholico.

Cura hui⁹ fluxus erigit quattuor intentiones. p̄ma remouet
cām. secūda confortat splenē. tertia corrigat accidētia. quarta or-
dinat regimē. Si ergo in cā fuerit oppilatio curetur perficēdo
has intentiones sicut infra dicitur in fluxu oppilatiuo. Si vero
in causa fuerit debilitas attractiue splenis p̄pter malam comple-
xionem frigidam: p̄mo mundificetur melancholia cum dōco-
tione epithymi apud Albesue cuius potest exhiberi circa. z. j. et
diascene est p̄p̄rium: aut exhibeatur istud. R. scene myrobalano-
rum indorum ana. 3. s. epithymi. 3. ij. 33. 3. s. aque lacus caprini
z. ij. aut exhibeant pilule iste. R. myrobalanorū indorū scene p̄
lularum alefanginarū ana. 3. j. 33. g. j. fiant pilule. vij. cum aqua
scelopendrie z fortiores istis eēt pilule inde z de lapide lazuli.
Sed in fluxib⁹ cōmuniter leuia sufficiūt: z ab ipsis est inchoan-
dum: imo in multis si daretur medietas dosis istorū solutio: ū
sufficeret: z nisi materia eēt plurima melius eēt abstinere. Deinde
aperitūra sicut hoc. R. scolopendrie tamarisci añ. 3. ij. contitū
radiciē caparorū. 3. j. semis agni casti. 3. ij. p̄tūdant grosso mō z

Cave
et ip̄m nō ardeat de epate

qz nō expellit ad p̄m

3 minūto mātē

Signa p̄mo causā

Signa z causā

Signa z causā

1 Cūc remouit

Solutio medicāna

Aperitūra: tamarici

bulliant in .ff. ij. aque ad psumptionē medietatis et collectū ex
pressionē cuius exhibeant. ^{ij. cu. .z. j. s. sirupi acetosi cōpositi:}
et sup splene ponant ventose absq scarificatione: et empla attra
hētia: et si fluxus supflueru restringat et ex pprijs simplicib⁹ est ri
loaloes et aqua myrti aut sirupus ei⁹ et ex cōpositis micheleta.
Si dō in cā fuerit supflua q̄ritas melie mundificet cū his q̄ dic
ta sunt. Et si splen fuerit oppilatus aut apostematus ceteris co
indicantibus fiat phlomia basilice aut saluatre sinistre. Quod
si cā fuerit debilitas expulsue splenis ad os stōi facta mūdifica
tione vt p̄us dent apientia de q̄bns supra. Tercio corrigat ma
la complo splenis que fm plm est sicca: et quecūqz alia egritudo
fuerit in cā. Quarto sup ore stōi ponant attractiua sicut ventose
et emplastra attrahētia. Si dō fluxus melie ad os stomachi sup
flueret mundificet vt p̄us cū his q̄ nullo mō sint vomitiua. Sz
in casu imediate p̄cedenti euacuatiua melie debent esse p parte
vomitiua. Secō p̄fortetur stōus ne recipiat cū sirupo de menta
de myrto mīua cydonioz et silibus: et cū ceratis ynguentis
emplitis et epithimabus stōi applicatio. Tercio ponant ventose si
ne scarificatione. p̄mo super splene. deinde imediate sup epate.
^{et in oibns his casibus: pacta p̄ma itentioe expediat scda. s.}
Et in oibns his casibus: pacta p̄ma itentioe expediat scda. s.
splenis p̄fortatio exhibēdo capparos et diamuscū dulce: aut zuc
carū boraginātū aut buglossanū cū aq endinie et tamarisc⁹ et in
summa ea que confortant sint propua per virtutem tertiam mo
derata suplicitate participantia et contraria dyscrasie splenis.

^{Pro tertia itentioe. s. correctione accidentiū phibeat exco}
riatio intestinoz cum clisteribus mūdificantibus in q̄bns ponat
tur adeps renum caprie et subueniatur in dolore ipsoz et in re
liquis accidentibus sicut dictum fuit in generali cura fluxus.

^{Pro quarta itentioe: sit regimē declinans ad calidūz aut}
ad frigidū fm erigētiam dyscrasie: sed fm plurimū ad humidū
Et sit dieta tenuis aut grossa fm tolerantiā virtutis et lōgitudinez
aut breuitatē egritudinis: et sit gnatiua boni sāguis nō melicis: sit
p̄strictiua aut apitiua fm erigētia itentioū quas itendis p̄ficere.

Et sic cū auxilio dei cui gr̄as ago imortales: sunt expedite vn
decim spēs fluxus penes cām mālēm in qua: quarum p̄me qn/
qz se tenēt ex parte totius. Relique sex ex parte membrorū parū/
cularium. Segtur iam vt absoluamus spēs fluxus se tenentes
ex parte cause mālīs obiectiue q̄ fluxu expellit: lz multe ex his iā
absolte sint: imo maior pars in fluxib⁹ p̄cedētibz. Relinquū
tur eni solū tres spēs penes cām: quas si deus voluerit ex
pediemus. s. fluxus stercoreosus: fluxus vermiū et fluxus lapidū.

Tractat⁹ tertius de spēbus fluxus sumptis a cā materiali ob
iectiua cōtinens tria capitula.

Caplm p̄mum de fluxu stercoreoso.

Fluxus stercoreosus descriptiue ē fluxus stercoz in q̄z/
itate eruberātē supra id qd ē p̄ueniens. Est autem
stercus supfluitas p̄me digōnis recipiens formā sba
lem in stomacho lz in intestinis accētaliter p̄ficiatur. Modos hz
differentes fm magis et minus. Sūt. n. stercorea aliqñ magis du
ra et cōpacta: aliqñādo magis ligda et fluētia: item aliqñādo cū
multa mīstione humorū. s. phlatis et vtriusqz cholere: aliquando
sine: item recipiūt differētiās penes multitudinē eius: qd egerit
tam fm q̄ritatē p̄tinuā qz discretā. Cause eius sunt multa q̄rit
tas cibi. Item qualitas eius: qz. s. parum eius trāsmutet in chilūz
plurimū in supfluitates: sicut sunt fructus: olera et filia: quozum
multū parum nutrit. itē paucitas eius qd ad epar et mēbra attra
hitur: sine pueniat ex defectu stōi et intestinoz nō debite imutan
tium aut non debito tpe reinentiū donec epar et mēbraice sugāt
qd eis p̄necit: aut ex defectu epatis et mēbraicarū ppter debilita
tem attractiue aut oppilationē: et cās supius dictas in fluxu chi
loso: aut ppter defectū membrorū q̄ sunt vltra epar: qz repleta ni
mis aut debilitat attrahētia aut oppilata sicut supius dēxi fuit i
fluxu sanguineo. itē tertiū multitudo ei⁹ qd ex phlate aquositate
et vtraqz cholera redit ad itestina: et totū cū stercore p̄mistiū: ster
core dominātē noīe stercoreis appellat: p̄pterea dicim⁹ aliquod
stercus eē magis cholericū: aliqñādo phlaticū aliqñ melicū: et
forte hmoi humores ad itestina delati virtute intestinoz ster
corizant. Signa patent ex his que dicta sunt in fluxu sangui
neo et chilofo: ad quoz capitula recurre.

Pronostica. Hic fluxus fm plm curat si debite tra
ctetur. Sed difficile ē et nō bene tuū
medicinaliter pmutare naturas et hoīum p̄suetudines. Sūt eni
qdā nāliter egerentes semel in die: qdā bis: qdāz ter quater
aut pluries: Quādam de Lauaiono veronēsi vidi ascellanem
tū semel oibus. xij. diebus. et sic se habuerat p totūz decursum
uite sue. Tercium hoīes multū pmutant ex decursu etatis: iuxta
aphorismū. xx. scde particule. Quibuscūqz iuuenib⁹ existētibz
ventres humectantur his senescentibus exsicantur et econtra.
Qui aphorismus est ex contingentibus equaliter.

Huius cura erigit tres itentiones. P̄ma vt cause corporee
si que sint remoueant. s. oppilationes male complōnis stōi inte
stinoz epatis et membrorū q̄ sunt vltra epar: et sic de singulis egi
tudinibus que possent esse causa huius fluxus: que qualiter re
mouende sint et supradictis patere potest. Et si corpus supflue
plenum fuerit euacuatur fm repletionis exigentiam.

Secūda itentio vt fiant fricationes toti corpori et balneatōes
non qdē m̄stipice: sed dilatantes poros et attrahentes nutriti
um ad membra que fiant completa p̄ma et secūda digestione.

Tertia itentio vt dent cibi multi nutrimenti et paucarum super
fluitatum non lenientes: imo potius aperientes et puocantes: et
sint moderate q̄ritatis sufficiens nī p corpore nutritiō: sicut vi
num subtile odoriferū carnes laudabiles vitelli ouoz sorbiles
debite cocti testiculi galloz fillica auelane parū torrefacte: et filia
que p̄ter suprascriptas p̄ditiones stōm et epar p̄fortent.

De fluxu vermium. Caplm scdm.

Fluxus descriptiue ē fluxus ipsoz vermiū viuētium
aut mortuoz. Spēs huius fluxus sumi possunt fm
differētes ipsoz spēs q̄ sūt tres. s. cucurbitini in modū
seminis cucurbitę q̄ in aliqñādo adiuicem cōcēri mediante hu
miditate phlatica nō animata ipsoz p̄tinuante inueniunt longi
fm hominis staturaz: sicut p̄spe vidi ascanides subiles parū
aliqñādo rotūdi et oblongi sicut ariste: et lūbrici rubei tēdētes in
albedinē longi fm palmi lōgitudinē: imo aliqñ cubiti. Distiguū
tur et spēs flux⁹ hz q̄ hmoi vermes expellūt viuētes aut mortuū.

Causa materialis vermiū est phlaticus sicut intestina: et
aliqñādo stōus cā efficiens disponens ē calor pu
tre dinalis: p̄ncipalins operās est calor nālis: saltez sibi siue sint
duo numero distincti siue tū vnus. p̄ficiens autē est celestis islu
entia que ē cā p̄mītiua aut p̄ncipalins p̄currens.

Signa vermium referuntur ad capitulum propriū.
Sed signa fluxus ipsoz vermiūz distinctio
fm species suas sensu manifesta sunt.

Pronostica. Fluxus vermium mortuoz in egritu
dinibus acutis ē valde deter⁹ qz flo
rus viuētium. significat enim malitia egritudis ipsoz intermēs
sed si vini descēdunt significat aut expulsue potentia aut non tā
ta egritudis malitia. Scdm si soli impermisti fecibus egerant
malū: p̄misti dō bonum. Tertiū si p̄misti sanguini egerantur
malum. Quartum vermiū expulsi malū. Sed in hac materia
leuiter p̄transce. Inferius enim in capitulo p̄prio deo dante dī
cetur q̄tum erit opportunum.

Cura. Si natura p se nō fuerit sufficiens adiuuet cū edu
centibus vermes et mūdificantib⁹ materiā eoz: et ex
pprijs ē clister factū ex. xv. .z. lactis aut q̄tum videat oppo
nūz inspecta etate cū vna aut duab⁹. .z. zuccari rubei aut. .z. ij. mel
lis ro. Et si fluxus aliarū materiū p̄ter vermes eēt nimis ex
berans sit lac calibatus: aut clisterizet cū aqua mellis facta fm
artē: aut cū aqua hordei cū melle ro. Et si fuerit aut timeat exco
riatio addat adeps renū caprie: et si vermiibus aut materia eozū
existētibz in stomacho aut in intestinis supericioribus fuerit
opus mūdificare per ea que sumuntur detur mel ro. infusionis
seminis zine: aut in quo sit admista. s. s. aut. .z. j. semen zine cū pau
co aque hordei aut mellis: et ita detur duabus aut tribus vicib⁹:
qm̄ educet vermes et eozum materiā: et si opus fuerit constrin
gere fluxum et vermes educere detur micheleta cū pauco semen
zine distemperata cum vino cydonioz et similibz: et in sum
ma intendatur contra vermes et fluxū. et p̄ ampliori notitia si est
expediēs recurratur superius ad caplm generalis cure fluxus:

7 i serios ad caplm de vermibus: 7 curent accitā fm q dictum
fuit in cura generali fluxus: 7 dicitur in cura vermium: 7 sū or
dinetur regimen sex rerum fm exigētiam fluxus 7 vermiū 7 dyl
cratē 7 reliquoz a quibus sumenda est indicatio.

De fluxu lapidū capitulum tertium.

Und rei huius fluxus satis ē manifestū. hunc fluxum
nunq̄ vidi: sed recitat frāciscus de pedemōtiū q q
dā clericus napolitanus cui nomē erat medicus: p mē
sem emisū lapides p virgā 7 anū: 7 qui p virgā emittebant erant
ad q̄ritatē nucelle: q dō p anū ad q̄ritatē oui q finalit fuit libe
ratus cū comestioe melonū. hi lapides saltē grossi verisimiliter
generant in sacculo aut colōn. in cellulā ipsius in qbus saba
le figurant. In eis. n. mltū de phlatē viscoso p̄tinet qd ē mā ip̄
sor. Agēs āt ē calor intestinōz adiu? a calore mēbroz circūstā
tiū: neq̄ ē credēdū q māe tātoz lapidū fuerit vna vice cōgre
gate q in huiusmōi lapides cōdēsent: sed potius paulatī crescūt
p paulatīnā māe additionē: sicut etiā lapis crescūt in vesica.

Pronosticum verisimile est hunc fluxum fm plu
rimum esse salubrem.

Cura est eductio lapidū 7 phlatio viscosi qd ē mā eoz cō
bibitio: sicut aq mellis cū oximelle sglitico: qb? poss
set addi ad magis lubricādū oleū cōe v? amigdalarū dulcium
nisi stomachus abhominaretur: cū aq mellis distēperet. s. r.
floris casie aut q̄bus videat sufficere: aut cū distēperat a qbus
est inchoādū: sic ex oleo cōi aut sisamino cū oximelle squillitico
aut cū terria pte yrine 7 siliū? pus tū oleū solū cū butyro ad mol
tificādū clisterizet. Regimē āt nō nāliū sit cū eis q vētrē lubricēt
7 nō sint generatiua huiusmōi phlatis viscosi. imo ip̄i? genera
tionē phibeāt. Et sic cū dei grātia sit absolute oēs spēs flux?
penes cāz mālē sibiectiū 7 obiectiū. Superst iā vt absoluiam?
spēs fluxus penes causam efficientem.

Tractat quart? de spēs? fluxus penes causam efficientē tria
contineas capitula.

Capitulum primum de fluxu cretico 7 sintomatico.

Fluxus creticus est q ē terminus alicuius egritudinis
mālis existēs cū oib? aut plurib? cōditionib? laudabilis
crisis: qd sit vt mā sit p̄digesta: sit indicatū sit in die cre
tica cū eūone q̄lis 7 q̄stioz cū bona egrī tolerātia 7 cōserētia: 7
in hoc fluxu pmo fit digō: dīde nocitiui a innatiuo separatō tā
dē nocitiui expulsio retēto innatiuo: 7 expulsio pus icipit expel
lere: 7 retētiua cedūt sicut expulsio expellit neq̄ sibi aduersat cū
vtraq̄ sūsi finē p̄sequat expulsio nocitiui expellēt: 7 retētiua in
uatiui retinēt. Sed in fluxu sintomatico: oppositē sit cōdiuē
qui p̄pterea sintomaticus. i. ruinosus appellat? ē. In B. n. fit in
uatiui 7 nocitiui expulsio: p̄pterea retētiua 7 expulsio sibi in suis
opatiōib? aduersant? 7 aliqui pus retētiua cedūt q̄z expulsio ex
pellat: imo q̄nq̄ sit fluxus ex solo d̄fectu cōtētiue expulsio nul
lo mō cūrret: sic accidit in p̄p̄tibus mortū in t̄stib? 7 in fine
p̄p̄tibus: q mō frēq̄nter accidit ore gmon 7 lachryme inuolūtariē 7
sudor diaforeticus: est itaq̄ hic sintomaticus duplex vn? fact?
a virtute expulsio stimulata: alter ex d̄fectu p̄tētiue nullo mō cō
currētē expulsio: 7 p̄portionat illis motib? de qb? dicit Auerro
is tertio colliget q nō hz p̄ncipiū: neq̄ cāz nō finē: sed solū d̄fe
ctū: eius. n. cā p se nō ē aliq̄ virtus: sed sola grauitas: 7 ex his pa
tet qd nominis 7 qd rei. Species. cause: 7 signa.

Pronostica. Sed p̄nostica sūt hec. Primū ois cri
sis in oī egritudine māliet p̄stilitāli
existēs cū oib? p̄ditionib? sūp̄scriptis ē euidēs signū salutis. Si
vō d̄ficiat aliq̄ ex p̄ncipalib? p̄ditionib? sūp̄scriptis: mō ē efficac si
gnū salutis 7 p̄p̄rie in p̄stilitālib? Sedm. fluxus sintomaticus
accidēs in p̄ncipijs egritudinū: 7 p̄ferat euacuādo nocitiū ē fm
plimū malus: significās mltitudinē māe aut maliciā. Tertiū flux
us vētris sintomaticus accidēs post egritudines vehementes
aut post egritudines cronicas ē s̄z plimū mortalis significās ve
hemētē corruptionē aut d̄fectū virtutis. Quartū. fluxus sintoma
ticus pueniēs ex solo d̄fectu p̄tētiue ē vniversalit mortalis.

Cura fluxus cretici 7 sintomatici. Cura si fluxus creti
cus fuerit cū oib? aut plurib? p̄ditionibus laudabi
lis crisis sinat nāz opari iux ap̄bō: iūmū. rr. p̄ p̄ticulē phibeant

qz oia q crisis possent impedire: solū medicus intēdat regimini
ser rerū nō nāliū fm exigētā egritudinis 7 accidētū. Quap: o
pter in egritudine acuta abstinēat a vino 7 carnibus: 7 si crisis
diu durātē opus fuerit aliq̄ cibo accipiat p̄isanā 7 siliā: sed i egrī
tudine cronica maxie crisi diu durātē pōt vt i vino 7 carnib? mo
derate siue aq carnīs 7 siliibus q tū nō crisis impediāt. Si vō flu
xus fuerit diminutus adiuuet cū clisteribus calidis aut fri. fm
exigētā incipiēdo a leuibus 7 gradatim. pcedēdo ad acutiorāq̄ si
nō sufficiat aliq̄d leue solutiū exhiberi pōt sic infusio p̄uioz
tamaridōz: māna casia: reubarbaru polipodiū: cartamum 7 si
milia: quoz tū virtus solutiua sit aliq̄ stiptico rep̄ssa aut p toze
factionē. Si vō sup̄fluat cohēdēt ē cūz his q dicta sūt in capto
generalit fluxus: 7 in caplis pcedētibus. Ad qd valet p̄isanā hor
deacea ex hordeo torrefacta 7 similes cibi stiptici 7 ingrossantes
calidū aut fri. fm q oz p̄diti cū vino cydonioz 7 siliibus. item su
machia mirtēa 7 siles: 7 obseruet reliquū regimē sūp̄scriptum.

Si vō fluxus fuerit sintomaticus factus a virtute expulsio irri
tata in principio egritudinis 7 fuerit ex genere humoris q facit
egritudinē dimittēdus ē: nisi modū excedat. In fine vō egritu
dinis moderādus. nā tunc fm plurimū timet de casu virtutis.
Si vero fluxus pueniat ex solo casu virtutis nō cōcurrētē expul
sio cohēdēt ē 7 virtuti cadēt s̄bueniēdum: ita vt dent ea q s̄
boni chimi facili digōnis paucap sup̄fluatū quoz parū m̄
tum nutrit cito in sanguinē 7 sp̄s pueritēda. 7 cū h? p̄stictiua a
sua p̄ptate. Et reliquū regimē p̄stictiui obseruet 7 bōi odo
res p̄ferunt ad virtutis s̄blevationē. sed forte potius sius diuinū
7 nāle p̄mitteret: ab hōz cura fugiēdum ē. Ad. n. hic aliud in
tendere possumus nisi cuiusdam miserabilis vite aliquantulam
productionem.

Capitulum scdm de fluxu oppilatiuo.

Fluxus oppilatiuo ē q puenit ab oppilatiōe vel ex
f ap̄tōe oppilationis. q̄uis huiusmōi cāe sint efficiētēs
mediate: Immediata. n. cā ē virtus expulsio stimula
ta a p̄sentia māe: aut d̄fectus p̄tētiue cū granitate māe. Specie
eo. hic āt fluxus ē q̄ncuplex fm qnqz spēs siue mōs oppilatio
num distinctus fm mēbra q p̄st ē cā fluxus. Prīa est oppilatio
melaicaru. Scda epatis 7 poroz eius. Tertia splenis 7 poro
rum eius. Quarta venarū qd s̄t vltra ep̄ar ozus habētium a ch̄li
ascēdētē aut scēdētē. Quita ē oppilatio poroz cutis: 7 ap̄tō
oium istarū pōt ēē cā fluxus p̄ter q̄z oppilationis poroz cuti
tis. hec. n. pōt ēē cā sudoris cum pus retētus esset. Est āt oppi
latio horum mēbrozum moribus in via phibēs trāstium hūidi
tatis bone aut sup̄flue q nāliet trāsire d̄z 7 ē triplex. vna a qbus
dā appllata coartatoria: est illa cuius cā est in via 7 nō i instru
mēto cuius cā fm plurimū est humor multus grossus viscosus
aut cōgelatus. Huius āt cāe p̄mititē s̄cibi 7 potius p̄bentes
nutritum mltum grossum aut viscosū. Scda vero d̄ attenua
toris. est illa cuius causa est in instrumento: 7 non in via: sicut
apostema membri vicini coartans: aut ventositas: aut alicuius
membrī dislocatio comprimētis meatum: aut ligatura aut ma
la complexio frigida 7 sicca viam constringens: aut calida 7 sic
ca eriscando contrahens. Tertia autem est dicta carnosa cu
ius nocumentum est commune vie 7 instrumento: 7 eius causa
est caro veruca pustula vel cicatrix: 7 omnes iste cause sunt perf
cientes. Causa autē disponens est strictura meatū in crea
tione sua. Causa oppilationis melaicarum disponens est
strictura ip̄sorum in creatione sua 7 perficiens fm plurimum est
chilus 7 humor grossus 7 viscosus: sed cause primitiue sunt po
tus aque frigide aque lutose aluminose 7 atramentales: item ca
seus antiquus 7 carnes antique bouum bufalorum 7 similia. 7
hec fm plurimum sunt cause ceterarū oppilationum. Oppila
tio autem epatis est duplex quedam in venis: quedam in poris
eius: 7 vtraq̄ est duplex: que enim est in venis: aut est in paruis
aut in magnis: sed que in magnis aut accidit in poris 7 ramis
eius grossis 7 est raro: aut in chili 7 ramis eius grossis 7 est ra
rius: sed in ramis paruis vtriusq̄ frequenter accidit 7 p̄p̄rie i
capitibus ip̄sorum sibi iuicem occurrentibus propter ip̄sorum
vehementē stricturā: 7 hanc oppilationē frequenter sequitur flux
us ventris: que autem in poris est duplex: aut enim est in poris

De fluxu oppilatio.

purgationis supfluitatū z frēqnter z sequit eā pmo icteritia cl-
trina si sit in poro fellico q sub media penula epatis colloca-
trā siens vsqz ad gibbū ei? z aliqñ lz raro sequit tādē fluxus chole-
ricus cholera regurgitāte p mēseraicas ad iestina. Si autē sit in
alijs ramis kistis accidit icteritia z feces dealbant: z rarissime cō-
tingit fluxus cholericus: lz dealbatio fecū z tictura vrine sit fere
cōe signū cuiuscūqz poro fellici oppilatiū: pterqz trāsentes ad
fundū stōi: z si sit in poro purgationis supfluitatis melice a sple-
ne segtur icteritia nigra: z tādē lz raro fluxus viridis siue mista vtra-
qz cholera sparsa p cutis supficiem: ex colore. n. citrino z nigro
cū pmiscēt resulat color viridis. de his tñ in icteritia dēn ē qz
tum ē oppo: tunū: z ad has oppilatōes si sequeret fluxus qd ra-
rissimū ē eēt mistus ex cholera z melia. Si at oppilatio sit in po-
ris trāsitus nutrimentū de pte in partē p sām epatis q ē raro nō
sequit flux? neqz icteritia: lz grossities epatis cū duritie z corpis
extenuatio: qd ē cōe signū oīm oppilationū epatis: lz p has alii
corpus pternāliter tumeat: z pnt eā multe alie egritudines cōco-
mitari cū oppilatio epatis sit fere mī oīm egritudinum: z vna-
queqz istaz oppilationū: aut enoua: aut antiqua: simplex: aut cō-
posita z vnaqueqz istarū pōt eē coartatoria: attenuatoria z car-
nosa: quarū cause sunt ille de qb supra. Sz frēqnter oppilatōes
epatis sunt coartatorie: ab humore multo grosso z viscoso. / Ra-
ro attenuatorie ab apate coartate. Quarū cāe pmitine sunt ille
de qbus. s. Rarissime carnosae. Oppilatio autē splenis ē morbus
in vīs z ductibz p quos lz trahere fecem sanguis. f. meliam su-
perfluā ab epate vt sanguis depuret: z sit pueniēs membroyz ali-
mentū: z ipam ad os stōi p fame excitāda delegare. q ē tripler.
Ztur. n. est in poro q ē iter ipm z epat p quē trahit fecem sangui-
s ab ipō: z hic ē vnus ex octo ramis vene porte egrediētibz epat
valde manifestus: aut ē in via q est iter ipm z stōm p quē delega-
tur melia ad os stōi: z ramus vene suprascripte: aut est in ipsa
splenis sba: z possit eē in aliqbus: aut oibus his simul. z oppila-
tio ei? ē fm plm coartatoria pēdēs ab hūore melico seculēto q
ppter multitudinē z grossitiē nō potēs trāsire p ductus z poros
remanet in eis obstruit: z qñqz ē attenuatoria ex siccitate z pon-
ticitate cholere nigre vel vctositate vicinoy: aut apate cōpimēte.
lz in aliquo viderim ipam seg cōpessione costaruz sup splene:
cui? cā erat gibbositas z icurrerat icteritiā nigra sibi coeternā.
Rarissime ē carnosā. ad has aut oppilatōes pēcipue ad eā q est
in via p quā melia mittit ab epate ad splenē sequit icteritia nigra
z qñqz fluxus melicus. melia regurgitāte ad portā: deinde p me-
seraicas ad iestina. Sitr ex deoppilatione istarū splene ante re-
pleto segtur fluxus melicus. Sz si deoppilat via iter ipm z stōz
sequit vomitus melicus z melia valde supfluente sit vomitus z
fluxus simul sicut vidi in dño Lauretio donato potestate vero-
ne q vomitu z secessu expulsi qndēcm. ff. melie in duobz dieb?
z qzuis deuenit ad frigiditāte extremoy z pulsus vermicularē
cū frēqntia sincopis: tñ supuicit ptra intētiōes aphorismi. xxiij.
quarte particule: qbuscūqz in egritudinibz acutis zc. erat. n. sum-
me extenuatus cū laborasset dolore stōi tribz annis pñnnis.
Oppilatio autē venarū q sunt vltra epat qzmtz ad qd nois: z qd
rei ex dictis ē manifesta. Aliod autē? sunt duo. qñqz. n. oppila-
tur vene ortū hntes a chili ascēdēte qñqz ortū hntes a chili dscē-
dēte. z pñne sunt a gibbo epatis. s. z scēde a gibbo epatis infra.
Earū aut oppilatio fm plm ē coartatoria. / Raro attenuatoria.
Rarissime carnosā. z cāe iparum sunt q supius dicte sunt. Oppi-
latio poroy cutis: qñqz ē coartatoria a supfluitate mltā aut gros-
sa z viscosa q rescatur in quarta digōne ppter multiplicationēz
ciboyz grossoyz viscosoyz z omiſſionē fricationis z balnetiqñqz
ē attenuatoria. ppter frigiditāte aeris: aut aque in q balneat cōdē-
santē: qñqz a caliditate solis aut ignis arefaciēdo pstringente: z
qñqz balnea aluminosa aut attremētalīa z siliā pstringēdo sunt
in cā. qñqz ē carnosā ex cicatrice orta in corpis supficie: p hanc
n. poroy oppilationē phibet eūo isensibilis: z ē sensibilis si for-
ma sudoris: vñ mae p hāc regionē solite eūari retinent: z retente
alias ificiūt: z tādē cū plurime aggregate sunt pellunt de venis
paruis ad magnas z de magnis ad venā chilla z tādē ad venā
porte: z postea p mēseraicas ad iestina z fluxu vētris expellant

z iste oppilatōes aliqñ sit cū febre: aliqñ sine fm quā diuersitate
opz curā variari exhibēdo min? calida qñ sūt febribus pñuncie.
Signa cōia cñicūqz oppilationi sunt grauitas z extēſio
in pte oppilata q tñ nō ab oibus egris discernit.
Scdo color: a nālī notabilr pmutatus. f. palidus vel citrinus in
toto corpē: qz sanguis laudabilis z copiosus nō veniit ad cutis
supficiem: lz subtile el? solū aquositate vel cholere mistū attrahē-
tibz mēbris inanitis: z lz maxie verificat in oppilatōibz epatis
z venarū: nā si sit in meatibz kistis aut splenis color sit ictericus
citrinus niger aut viridis: lz in oppilationibz poroy cutis nō est
necessariū colorē ita pmutari: z vrina in oppilationibz epatis et
venarū ē subtilis. Sz in oppilatōe poroy purgatōis supfluita-
tum ē grossa icterica. z in oppilationibz cutis grossa nō icterica.
Et tertio ē hō in suis opationibus ipeditus fm ea mēbra in qz
bus ē oppilatio z sibi cōmunicantibus. Et est signum efficac cū
non vīsa fuerit alia egritudo q possit verisimiliter illas operatio-
nes impedire: z cum non adsunt signa repletiois in toto corpē.
Signū cōe fere cuiuscūqz fluxui oppilatio ē eē piodicum. sunt
n. piodi fm aggregationē mae indeterminato tpe z ipm? expul-
sionē z carētiā fluxus quousqz noua mā ad fluxum sufficiēs sit
aggregata. Sz signū ppiū fluxus oppilatiū mēseraicalis est
fluxus hili pfecte digesti. i. siue notabili admistiōe lycterie non
tēdētis aliquatū in colore rubē: festinus post cōplētū digesti-
stionis pme exis cū grauitate hypocōdriy dextrī declinante ver-
sus dorsum: z p has circūstātiās differt hic fluxus a fluxu chilo-
so sequēte nocumētū stōi z intestinoz: z pñne retētiue eoy. Est
n. chilos nō pfecte digesti: imo admistus lycterie. Differt scdo
a fluxu sequēte oppilationē porte z ramoy ei? nō egrediētū epat
Zlle. n. lz sit chilosus tēdūt tñ in colore sanguis aliquatū: cū vñ?
aliqualis sanguificatiō sit in mēseraicas a virtute tñ epatis itez
nō ē festinus post cōplētū pme digōnis: z in eo qz chilosus
differt a fluxu sequēte oppilationē chilis cū ille sit humorāl? chilo-
lo iam in sanguinē z in reliquos humores versō in vena porte.
Et p hoc ē differt a reliqz fluxibz oppilatōis venarū q sūt vltra
epat. Sz p hoc q ē cū grauitate hypocōdriy dextrī tēdēte versūs
dorsum differt a fluxu sequēte debilitate attractiue epatis: q lz sit
chilosus ē tñ sine grauitate. Differt et a fluxu sequēte oppilatōis
partiū epatis: qz ē cū grauitate hypocōdriy dextrī q tñ nō tendit
versūs dorsum. Differt etiā iter apā epatis z mēseraicarū et
oppilationē eoy: qz febris cōcomitatur apā z nō oppilationē
lz aliqñ grauitas sit maior in oppilatōe epatis qz in apate eius
iux? Zui. scda pmi de signis oppilationū. ite apata epatis maio-
ra causant nocumēta in breui tpe qz ipm? oppilatōis: sicut ē de-
iectio appetit? singultus arefactio hydrops z siliā. Et ex his ma-
nifesta sunt signa fluxus oppilatiui: siue oppilatio sit in mēsera-
cis: siue in vena porte: siue in vena chilis. / Signa pteera distin-
ctiua iter ptes epatis oppilatas ēt distinguūt iter fluxus ide p?
deūtes. nā oppilatio gibbi manifestior ē sensui: sentit eni p tactū
durities z grossities: z ledit magis ptes spūales: lz oppilatio cō-
eant magis ledit stōm. z nō ē ad tactū manifesta. Sz signa oppi-
latōis poroy kistis fellis sunt dealbatio fecū vrina citrina gros-
sa icteritia citrina: z tādē lz raro fluxus cholericus cholera reuma-
tizāte p mēseraicas ad iestina: lz ad apertionē oppilatōis hep-
poroy sequit aliqñ fluxus cholericus: aliqñ vomit? si aperiat
oppilatio poro fellici tēdētis ad fundū stōi. Que aut sunt signa di-
stinctiua iter oppilatōes diuersoy poroy kistis sufficiētē dēn
fuit in icteritia. / Signa aut oppilatōis poroy trāsīt? nutrime-
ti ex dictis in lz capto manifesta sūt. nō eni segtur fluxus vētris
neqz icteritia: lz grossities epatis cū duritie z corpis extenuatio:
qd ē cōe signū oīm oppilationū epatis. / Signa vō oppilatio-
nis splenis ex dictis supius sūt manifesta: siqde fuerit in poro p
quē splē attrahit meliam ab epate segtur fluxus melicus z splē
ē extenuatus. Si vō fuerit in poro p quē melia delegatur ad os
stōi splenē gressat? cadit appetit? ad cui? apertionē segtur vomit-
us melicus: z iterdū melia exuberāte vomit? z fluxus simil? Si
vō sit in ipsa sba splenis: adest grossities splenis absqz fluxu aut
vomitu: nisi modū excederet q grossities si solueret posset eē cā
vomitu? aut secessus melici. De his tñ supius sufficiētē dēn est.
Signa vō oppilationis venarū q sunt vltra epat sunt signa

Oppilatio Splenis

z vena mē pte pte

z vena mē pte pte

z vena mē pte pte

Oppilatio venarū

Oppilatio cutis

opplationis generalia suprascripta. 7 cū hoc nō sunt signa spe-
cialia alicuius ex quattuor opplationibus suprascriptis. Item
fluxus inde sequēs est humoralis cū periodis. Signa vero
opplationis poroꝝ cutis sūt causę ipsius de qbus sup̄a. 7 cuz
hoc prohibito fudoꝝ 2 facti 7 nō sūt signa alterius opplatio-
nis 7 fluxus est humoralis periodicus.

Signa vero caularū sūt huiusmodi. Siquidē oppilatio sit coarctatoria ab humorū multitudine adfūt signa plecoris p̄dictis generalib⁹ signis oppilationis addita. Si ō sit coarctatoria ab humorū grossitie ⁊ viscositate adfūt signa cacochimie itē regimē precedēs cū malicia digōnis que si multiplicet v̄tositatē apparēbit duricies ⁊ grossicies augeri ⁊ minui in breui tēpore: si vero nō permanebit tēp equalis duricies v̄l grossicies: si vero causa fuerit attenuatoria persiciēs erūt signa apatis epatis vel p̄assūptio alicuius ex p̄narratis aggregātib⁹ ⁊ cōstringētib⁹ eas. Si vero fuerit cōpressio costarū aut ligaura ⁊ sitia extrinseca omnia sūt sensui manifesta. Si vero fuerit carnosa: puta puer stula aut botheo apparebūt signa apatis ⁊ pustularū. Si vero carnis additio veruē oppilatio erit p̄stans in aliqua via vel poꝛo p̄oꝛpter quēd oppilatio nō erit magna: ⁊ per cōsequēs signa oppilationis obilia ⁊ cū hoc cura parū p̄derit. Si vero causa fuerit disponēs puta strictura viarū i creatib⁹ sua: signū erit diurnitas passionis: ⁊ p̄cipio generationis cōtracta cum fortitudine retentis ⁊ debilitate expulsiue.

Signa vero fluxus sequētis oppilationē sūt ipsa oppilatio
precedēs de qua supra. Deinde fluxus humoralis sequēs. Et
tertio cura omniū accidetū sequētū oppilationē illam.

Pronostica. Fluxus sequens oppilationē coartato
tiam antiquatam difficulter curatur.
Bonam vero facile curatur si debite tractetur. Secundum flu-
xus sequens oppilationem attenuatiorā ppter asā coartatā: aut
dislocationē mēbri vicīci cōprimētis raro ⁊ difficulē curat. Se-
quens vero malā cōplexionē sine mā: aut vērō sitatē vias attenuā-
tem facile curat. Tertiu fluxus sequens oppilationē carnosaz non
recipit curā. Quartu fluxus sequens cōstrictionē meatuū a genera-
tione cōtractus est coeternus patienti. Quintu fluxus sequens aper-
tione oppilationis est sū psumū salubris: Et terminus acciden-
tium sequentium oppilationem.

Cura fluxus oppilati in generali.

Ura generalis fluxus sequentis oppilationē erigit quos
intentiones. Præa aptio oppilationis si fieri pot. Scōa
mūdicatio humorū quī ppter oppilationē sūt retenti.

Tertia confortatio mēbrioruz tā mittētium q̄s suscipiētium. Quar-
ta correctio accidētū. Quinta dōbitū regimē sex rerū nō nālium.
Sed in oppilationib⁹ meseraicarum vene porte ramoꝝ vene
chilis ⁊ venarū q̄ sūt vltra epaꝝ aptis oppilationib⁹ ⁊ facta mī-
nificatio sup̄fluoz q̄ per oppilationē erāt retēta dētur ea q̄ faci-
unt chilū penetrare ad epaꝝ ⁊ hūiores ad mēbra cōfortādo ipsoꝝ
attractiua cum fricatioē ⁊ reliquis ingenio. Que intētio in
reliquis oppilationib⁹ dictis nō ē necessaria sicut in oppilationi
bus hīstis splenis ⁊ poroz cutis: q̄ in istis nō p̄hibetur trāsitus
nutrimētū ad mēbra. Si vō fluxus sequatur aptiōē oppilatio-
nis exigunt cetera intētiōes p̄ter primas. Et ex his infert stipti
ea cōstringentia nō cōuenire in cura fluxus oppilatiui nisi apta
oppilatiōe fluxus modū excederet: hoc ē q̄ dicit Alu. xvj. ter-
tij tractatu sc̄do capto primo. ⁊ illud q̄ cadit in hoc capitulo de
errore est: vt dēatur illi qui h̄z fluxū epaticū oppilatiū medicine
cōstipatue addētes in oppilatiōē cōfortātes eā vt cōstringāt na-
turā. ⁊ perducit istud ad erroꝝ maximū. ⁊ multoties q̄dēz linūt
in spīēs cū inspissantib⁹ sanguine ⁊ exiguntur epaꝝ per hoc
q̄ sunt frigida: ⁊ in hoc est moꝝ ⁊ successio putrefactionis: imo
oportet cū scieris q̄ cā in ipso est oppilatio in epate ⁊ meseraī
ca vt in mēdas cū aptiōē oppilationis. ⁊ tā laudate fuerūt passule
pingues in hoc capto: ita vt q̄dā existimauerūt q̄ ipse sanāt fluxū
cum difficilē. Et nos quidē experti sumus ⁊ fuit res nō lōginq̄
ab eo q̄ dixerūt: sicut est de epatico ita in ceteris fluxib⁹ oppila-
tiuis sentiendū est nisi fm modū quē dixi. De fluxu tñ epatico
dixiolo p̄pter oppilationē dīxi quātm̄ est oportū. Quod si op-
pilatio fuerit cōfortatoria in meseraicis epate vel porte hīstis ⁊

vens que sūt vltra epar pēdens a multitudīne humorū fm pluri
 muz cōuenit phlebotomia: 7 si repletio fuerit vniuersalis in to/
 to: fiat pmo ex cōi: 7 inde ex basilica dextra. Si vero repletio nō
 excederet modū sufficit phlebotomia basilice aut saluettele dex/
 tre. Si tū in causa esse retēto humorōz dardū aut mēstruoz pmit/
 tatur phlebotomia saphene: 7 inde phlebotomē basilica dextra.
 Et si cōi infuse in oleo amigdalino sunt fortes in prouocando
 mēstrua. Quod si reliq̃ cōditiones a quib⁹ querit licētia in phle/
 botomādo nō cōsentiret vōtesentur nates: aut sanguisuge ap/
 plicentur. Si vero in causa fuerit humor grossus aut viscosus:
 primo digeratur: 7 inde euacuetur: postea dent aperitiua fm ex/
 gentia. Digerētia enī in pncipio nō debet esse multuz aperitiua
 aut prouocātia: sed abstergētia 7 incidētia: sicut sirupus aceto/
 sus: aut orimel simplex: postea dētur magis aperiētia 7 prouocā/
 tia sicut sirupus acetosus cōpositus orimel cōpositus: orimel
 squilliticum: 7 possunt hi sirupi permisceri cū aquis magis aut
 rpinus aperiētibus calidis aut frigidis fm erigētiam. hic autēz
 ponas qdam simplicia 7 cōposita: quibus fm exigētia vtēdū
 est. Frigida sunt sic endiua 7 cicioza 7 aque ipsarum. Aqua pla/
 taginis et folijs 7 radicib⁹ suis. Semina cōia frigida quib⁹ vtē/
 dum est in oppilatiōe cum caliditate. Calide vero sunt: fenicu/
 lus petroselinū apiz assarū casia lignea rubra tinctorū phisica
 squilla spica gēniana aqua cicerū reubarbarū absinthiz eupa/
 torium cime sequinū amigdale amare campitibcos. 7 pprie
 quādo oppilatio esset in vjs strictis vinū subtile est ppriuz cō/
 fortās 7 aperiēs: 7 in causa frigida possūt cū eo distēperari aliq̃
 ex electuarijs infrascriptis. Equalitati ppinqua sunt lupuli cū
 cute lacca capilli ve. sparagi acetosū squilliticū. sed cuscute est pro/
 prium in aptiōe meatu Ristis fellis. Et cōpositis autēz sunt q̃
 dicta sunt superius. itē sirupus acetosus ex melle vel zuccaro fa/
 ctus cū rubra sirupus acetosus diarodon sirupus acetosus de
 succis herbarū sirupus de calamēto de eupatorio. itē dicalamē/
 tuz diacurcuma dilacca thyracia 7 silia. quoz plurima sunt de/
 scriptiōe 28. Desue. sunt etiā troisci ad hoc pprii: sicut de reubar/
 baro de absinthio de eupatorio de aniso de lacca: 7 similes. Fri/
 gida autē pauce apertioniōis sunt diarodon 7 triafandalis. Tu vō
 vtēre calidis vbi sunt signa frigiditatis. 7 ecōtra frigidis aut ecō/
 libus fm erigētia. Sed nota q̃ in cā calida si aperiētia frigida
 nō sufficiūt ē vtēdum tēperatis aut calidis: aut calida cum frigi/
 dis sunt pmiscēda. 7 malus erit iuuamētuz apertioniōis q̃z nocu/
 mentū in flāmationis qd facile tollet post apertionē. eūo autēz
 post digōnēz fiat cū pprijs sicut alios lotus reubarbarū agar/
 cus pparatus eupatoriū 7 similia. Et cōpositis sunt biera pigra
 pilule de eupatorio maiores 7 minores pilule de reubarbaro pi/
 lule elefantine pilule allzechēgi pilule de rauer 7 similia. S5 p/
 pter fluxū sunt in pua dosi. Et q̃nqz necessariū est vt dicū. Aut in
 apertidō oppilationes solutio fortiter attrahēs mās grossas
 faciēs oppilationē: 7 clisteria fortis attractionis 7 apertis: s.
 hec forma stāte fluxu q̃nqz est possibile omittant. 7 vomit⁹ est a/
 reb⁹ magis iuuatius ad istud 7 pprie cū vō oppilatio est in poit/
 aut in venis q̃ stomacho cōcant. Sed nota q̃ si oppilatio est in
 concauo epatis portis eius 7 meseraicis aperiētia debent esse
 minus fortia: sed debent esse absteriua 7 ventris solutiua. Si
 autem sit in gibbo 7 in venis que sunt vltra epar sicut ē aperi/
 entia fortiora 7 vrinā prouocātia. Si vō oppilatio sit attenuatior
 ppter aspa ptis vicine. Curet cura apatis de quo sup̃. Si vō
 ueniat a vōsitate coartāte pus educto hūore a quo vōsitate
 eleuat. Carmine vōsitas cū sup̃tis interius: sicut ē diacalamē/
 tuz. diatrompēon. diaciminū pfectio de seminiū pprie. Di/
 curcuma quoz ad hoc pferit. 7 si viderent nimis calida cū d/
 rodon abbatis triafandalis 7 similib⁹ tēperant aut sumant cū
 aqua endiue. Exteri⁹ quoz vngat cū oleo de spica aut appri/
 xime sacculus ex milio 7 sale torrefactus. aut fomentef picul/
 cū filtro aut spōgia infusa in aliqua ex decoctionib⁹ carminādi.
 Si vō oppilatio pēdat a cā eritifica remoueat: 7 mala cōplex/
 inducta cū p̃tarijs alteret calidis aut fri. s3 erigētia. s3 s3 plu/
 mū sint hūida 7 sint apitiua aut dilatādū meat⁹: 7 q̃n opus est
 frigiditē: sint remisse frigida: sicut aq̃ lactis capini cū decoctiōe
 absinthij aut eupatoriū itē aq̃ riciū 7 decoctio radicū cōiū

1. *Amphiprion ophiomastix* (Forsk.) niger, d'over Aitut. 2. *mac* 3. *ca* 12 4. *ca* 11 unicolor
 5. *mac* fluvial, dorsal 3. *mac* unicolor niger 6. *per* fluvial 7. *mac* fluvial, dorsal 8. *mac* fluvial
 9. *mac* fluvial, dorsal 10. *mac* fluvial, dorsal 11. *mac* fluvial, dorsal 12. *mac* fluvial, dorsal
 13. *mac* fluvial, dorsal 14. *mac* fluvial, dorsal 15. *mac* fluvial, dorsal 16. *mac* fluvial, dorsal
 17. *mac* fluvial, dorsal 18. *mac* fluvial, dorsal 19. *mac* fluvial, dorsal 20. *mac* fluvial, dorsal
 21. *mac* fluvial, dorsal 22. *mac* fluvial, dorsal 23. *mac* fluvial, dorsal 24. *mac* fluvial, dorsal
 25. *mac* fluvial, dorsal 26. *mac* fluvial, dorsal 27. *mac* fluvial, dorsal 28. *mac* fluvial, dorsal
 29. *mac* fluvial, dorsal 30. *mac* fluvial, dorsal 31. *mac* fluvial, dorsal 32. *mac* fluvial, dorsal
 33. *mac* fluvial, dorsal 34. *mac* fluvial, dorsal 35. *mac* fluvial, dorsal 36. *mac* fluvial, dorsal
 37. *mac* fluvial, dorsal 38. *mac* fluvial, dorsal 39. *mac* fluvial, dorsal 40. *mac* fluvial, dorsal
 41. *mac* fluvial, dorsal 42. *mac* fluvial, dorsal 43. *mac* fluvial, dorsal 44. *mac* fluvial, dorsal
 45. *mac* fluvial, dorsal 46. *mac* fluvial, dorsal 47. *mac* fluvial, dorsal 48. *mac* fluvial, dorsal
 49. *mac* fluvial, dorsal 50. *mac* fluvial, dorsal 51. *mac* fluvial, dorsal 52. *mac* fluvial, dorsal
 53. *mac* fluvial, dorsal 54. *mac* fluvial, dorsal 55. *mac* fluvial, dorsal 56. *mac* fluvial, dorsal
 57. *mac* fluvial, dorsal 58. *mac* fluvial, dorsal 59. *mac* fluvial, dorsal 60. *mac* fluvial, dorsal
 61. *mac* fluvial, dorsal 62. *mac* fluvial, dorsal 63. *mac* fluvial, dorsal 64. *mac* fluvial, dorsal
 65. *mac* fluvial, dorsal 66. *mac* fluvial, dorsal 67. *mac* fluvial, dorsal 68. *mac* fluvial, dorsal
 69. *mac* fluvial, dorsal 70. *mac* fluvial, dorsal 71. *mac* fluvial, dorsal 72. *mac* fluvial, dorsal
 73. *mac* fluvial, dorsal 74. *mac* fluvial, dorsal 75. *mac* fluvial, dorsal 76. *mac* fluvial, dorsal
 77. *mac* fluvial, dorsal 78. *mac* fluvial, dorsal 79. *mac* fluvial, dorsal 80. *mac* fluvial, dorsal
 81. *mac* fluvial, dorsal 82. *mac* fluvial, dorsal 83. *mac* fluvial, dorsal 84. *mac* fluvial, dorsal
 85. *mac* fluvial, dorsal 86. *mac* fluvial, dorsal 87. *mac* fluvial, dorsal 88. *mac* fluvial, dorsal
 89. *mac* fluvial, dorsal 90. *mac* fluvial, dorsal 91. *mac* fluvial, dorsal 92. *mac* fluvial, dorsal
 93. *mac* fluvial, dorsal 94. *mac* fluvial, dorsal 95. *mac* fluvial, dorsal 96. *mac* fluvial, dorsal
 97. *mac* fluvial, dorsal 98. *mac* fluvial, dorsal 99. *mac* fluvial, dorsal 100. *mac* fluvial, dorsal

florib' boraginis & buglosse lupulor' cuscute & passularum. & si opus eēt infrigidare fiat decoctio cū seminibus cōibus frigidis seie endiuie lupulis cuscute passulis & sitibus. Si vō oppilatio fuerit carnosa ex pustulis in vīs: cura ē resolutio si fieri potest: aut sanatio & eruptio. Ingt enim llypo. Quib' in vrinā via pustule nascunt: sanie facta & erupta solō. similiter & in pposito. Cū gbus autē be hiant in cura apatum epatis dictum fuit supi.

Secda intentio. f. mūdificatio humor' q' ppter oppilationem sunt retenti ab ipā natura pellente complet. q' si deficeret aut ppter debilitatē aut mādē inobediētiā adiuvet cū aperientib' abstergetibus & incidētib' fm exigentiā. Tertia autē intentio. f. cōfortatio mēbroz tā mittentiū qz suscipientiū complet cū aperientibus iam dictis pfortantib' stipicitate tēperata & ppropietate. Eligant ergo ex sup'a scriptis q' videant magis puenire sicut endiuia cuscute passule epar adip pparatum. Anelane torrefacte phibistica & filia. imo q' fluxus ēlz pendeat ab oppilatione videntū ē semp stipiticis moderate: et cū volumus aperire & p tertiā virtutē mēbra lesa pfortantibus. Quarta autē intentio. f. accētium correctio complet fm ipsoz exigentiā. p qua recurre ad curā gnālem fluxus. Et si fluxus nimis supflueret apta oppilationē pueniūt stipitica pstringentiā: quoz coplā habes in cura generalis fluxus. Et in pcedētib' caplis. & si febris eēt p iuncta fluxus: totum regimē magis ad frigidū declinet. Quinta intentio. f. d' btiū regimē ser fererū complet fm exigentiā eāe oppilationis & extingentiā intētiōnū. Aer aut fm plm sit temperatus in actiuis dcl nās ad sicum somnus sit satis plixus. Procuret eūones a natura iustitias. Quiescat animo & coipe. Cibi sui & potus cū op' est aperire oppilationē sint aperitiui abstergetes & incidētes fm exigentiā. & in sūma sint fm exigentiā illarū intētiōnū quas cōple re intēdimus. Sit dieta satis tenuis ipecta tñ virtute ne cadat. & rectius ē apud Aui. vt comedat cibū suū in plurib' vicibus et partiat ipm. & psequi faciat cibū suū qd adiuuet ad penetrandū cū velocitate & aperiat oppilationē: sicut exēpli gratia. vinū subtile. & dei ei diacalamenti aureus vnus ante cibū p media horaz cū pauco vini subtilis potētis nō dulcis. & cum digerit cibū de tur de eo. 3. f. cūz vino sup'a scripto. f. qñ cibū d3 penetrare ad epar. & tyriaca sumpta mane cū vino debite calido iuuat vebenter: & balneatio cōpleta scda digestionē iuuat. silr fricatio ante cibū cōpleta scda digōne est pueniēs & ppila: maxime qñ mēbra sunt debilia in attrahēdo: & fiat fortis fricatio cū pāno aspero in cplēdo a dorso & vtre & tēdendo ad extrema & nō absoluitur eger a fricatione: nā cū fricaueris eū & apertueris oppilationes & solueris humores oppilates penetrabit cibū ad corpus eius & nō accidit diaria post illud & pfortabitur corpus. q' si aperta oppilationē fluxus supfluerit videntū ē stipiticis pfortantib'. Et nota q' aqua calibeata fere pferit in omni fluxu & in omni tpe: cū hoc enim q' pfortado pstringit non tñ addit in oppilationē. Si vō fluxus sequeret apertione oppilationis erigunt itētiōne a sup'a scriptas pter pām que cōplende sunt sicut dictum fuit.

Cura fluxus splenetici oppilatiui. Cura fluxus splenetici oppilatiui erigit qñqz intētiōnes sup'a scriptas: & fere cū eisdem cōplēdis de gbus dcm est in fluxu epatico oppilatiui: fortiora tñ ceteris partib' erigunt apitua in fluxu splenetico non ppter densitatē sue sbe cū sit rarioz epate: s3 ppter humoris melici grossitiē. Ergo iuxta doctrinā pām si fuerit peccatum in sanguine phlometur basilica aut saluatella sinistra. & p uocetur sanguis hemoroidalis aut mēstrualis si eoz retentio fuerit in cā. Et forte in his casibus melius ē incipere a phlomia saphene sinistra: deinde phlōmare basilicā aut saluatellaz sinistram, deinde digerāt humor' oppilans & p oppilationē retētus cū orymelle simplici cōposito & sallitico & sirupo d epithymo cū aqs scolopēdrie tamarisci & sitibus. Sed ex pprijs ē hmoi. R. corticum radicū caparis. 3. f. scolopēdrie tamarisci se. agni ca sti se. endiuie se. portulace ana. 3. ij. aque. 1. ij. mellis aceti añ. 3. ij. bulliant simul ad psumptionē medietatis & coletur & clarificetur. & facta digōne dens. 3. ij. epithymi. 7. 3. f. 33. cū. 3. ij. decoctio nis sup'a scripte: aut cū tātū dem seri caprini. itē decoctio epithymi descriptionē Athesue ē ad hec ppria. itē diascene ē pueniens. vel accipiat hmoi si eūando itēdis derelinquere vestigiū pstri

ctionis. R. scene myrobalanor' indo ana. 3. f. epithymi. 3. ij. 33. g. v. seri caprini. 3. ij. misce. & si mallet pilulas exhibeantur hmoi. R. myrobalanor' indo scene pilularū alefanginarū ana. 3. j. 33. g. j. fiat pilule. vij. cū aqua scolopēdrie & exhibeant aut exhibeant qzūm de eis videat sufficere. in fluxu enī solutina debet eē leuia. Si tñ eēt cū febre aut cum signis caliditatis dentur frigida aut remisse calida: sicut trocisci de agno casto descriptionē Rasis nono Almafōris in caplo de doloze splenis. R. seīs agni casti se. tamarisci ana. 3. iij. se. endiuie se. portulace ana. 3. ij. fiat trocisci de gbus quotidie detur vnus cū sirupo acetoso & si trocisci. 3. ij. aut circa. & in his casibus vtēdū ē aquis frigidis: sicut endiuie cuscute tamarisci mediane fraxini aut salicis: & solutina ē cum frigidis temperent. Si vero oppilatio eēt attenuatoria ppter apostema curet cura ei' de qua sup'a. Si vero eēt attenuatoria ppter ventositatē dens trocisci de caparib' cū apozimate d radicibus. Et hoc emplastrū pferit d duritiē & ventositatē que est sub splene. R. folioz rute. 3. r. baurach mēastri sicci añ. 3. iij. am moniaci. 3. vij. ammoniacum in vino veteri dissoluat cū quo cetera pficiant & fiat emplm. Quod si durities cū oppilationē fuerit in sba splenis: pmo mollificet cum mucilagine maltauis pin guedine anatis medulla vituli & oleo de cappari. postea resoluatur: ad quod optime valet emplm de fermeto descriptionē Athesue: & quecūqz alia causa oppilationis remoueat fm q' opz sicut dcm fuit in oppilationē epatis. Et nota q' si exhibeat. 3. j. ammoniaci cū. 3. j. sirupi acetosi. & 3. ij. decoctionis radicū caparis soluit oppilationē & mūdificat splenē. Cetera aut itentiones cōpleatur. f. mūdificatio splenis confortatio & accētium correctio fm q' opz. Si tñ aperta oppilationē fluxus supflueret cōstringatur cum iterius & exterius applicitis: quoz copiam supius habuisti in cura generali fluxus. & ex pprijs pfortantibus splenē & stringētib' fluxum sunt vt exhibeat in potu sumach se. portulace ana. 3. ij. cū aceto aut sirupo acetoso: & semē cuscute. folia salicis & semē acetose sunt ad hoc ppria. Sed in cā frigida exhibeat tur cū orymelle simplici. pmo regimine autē cibi exhibeant cibi leues & pingues ex iuribus pparatis cū subtilitibus & tēperate calefaciētib'. Et cappare cū aceto sunt pprie: & aqua extinctionis calibis & vinum subtile. Declinet autē magis aut minus ad calidū fm exigentiā cause accētium temporis anni & hmoi.

Quod si fluxus sequat oppilationem poroz cutis & fuerit coartatoria eūetur humor' q' est sub forma cause antecēdētis phlebotomia & farmacia fm ipsius exigentiā. postea itēdat ad educationem humor' q' stant sub forma cause pūctae in poris cutis cū balneis aeris aut aqueis sudare facientib' in gbus sint cocta apertitia: sicut anetū flores camemille & filia. & fricetur cutis cū pānis asperis donec rubeat. Postea igrediat balneū aqueū aut aereum: & apud maiorē necessitatē fricentur cū melle in quo mista sit farina horobi radicū lili & aristologie rotū de: & si fortis fuerit oppilatio ponat parūz salis nitri. deide igrediat balneum & lauatur & abstergat. Frequentatio enim balnei aeris aut aquei poros cutis aperit & sudorem puocat. Sumpta etiā sicut ē vinum subtile aut tyriaca cum vino subtili puocando sudorez aperit poros: & remouet oppilationē a quacūqz cā pueniat nisi fuerit carnosa cuius cura nō est possibilis. Postea perficiantur relique itentiones sicut humor' mūdificatio p secessum aut vrinam. Et tertio mēbra cōfortentur: & corrigant accidentia fm q' opz. que quali debeant compleri ex dictis potest esse manifestus: & cauendum est a viscosis & stipiticis tā cibalibus qz medicinalibus: nisi aperta oppilationē fluxus supflueret. Precipue in his casibus exterius applicita nō sint stipitica. Et sic cū dei gratia finitum est capitulum de fluxu oppilatiuo.

Capitulum tertium de fluxu a reb' non nālibus & extraneis sicut morbus venenosus & venenop sumptio.

De fluxu qzūm ad qd nominis & qd rest est manifestus. Spēs non h3 nisi quosdam modos fm causas eius differētes. Aer enim pōt eē cā elus aut ppter eius superflūū lapsus fm qualitates manifestas: aut ppter qualitatem malignā sibi ipseffam a formis celestibus: aut qz puridus. Elenti quoqz plerūqz sunt cā fluxus: aut corpora replēdo & humores liquefaciendo: sicut vti australes & subsolanus: aut ex

2^a Humores mūdificā

3^a Membris g'viano

4^a Anni r'viano

5^a R'viano

6^a R'viano

7^a R'viano

8^a R'viano

9^a R'viano

10^a R'viano

11^a R'viano

12^a R'viano

13^a R'viano

14^a R'viano

15^a R'viano

16^a R'viano

17^a R'viano

18^a R'viano

19^a R'viano

20^a R'viano

21^a R'viano

22^a R'viano

23^a R'viano

24^a R'viano

25^a R'viano

26^a R'viano

27^a R'viano

28^a R'viano

29^a R'viano

30^a R'viano

modo hōres a circumferētia ad centrū sicut boreales. imo cū accidit tanta copia fluxuū qui sūt cōmunes vni patrie: aut regio ni sicut fuit ferrarie āno mīlīo q̄tercēsimō gn̄gēsimō existi manduqz hōs est pēdere ab aliquā causa vniuersali: sive sit aer: siue fruges illius regionis taliter corrupte: aut forme celestes q̄ tamē impmūt in corpora nra mediāte aere: aut mediantibus ci bīs et potibus per ipsas corruptis gbus vescunt. Effect? nāqz vniuersales in causis vniuersales resolui debent. Regimē quoqz maluz in cibo et potu est frequēter causa fluxus. quod esse potest multipliciter aut propter quantitātē auctā: et est frequēter et fit fm plurimū corruptio ad acetosū: aut quantitātē diminutā et est raro et fit fm plurimū corruptio ad fumosū et vtrāqz disponit ad putredinē chili et chimi inde generādū: aut propter qualitates pmas inter quas maxime facit caliditas et humiditas: caliditas quidē pūgendo et excoiciādo: humiditas autē lenēdo: et lubricādo: aut ppter qualitates secūdas sicut sibilitas substantie fluxibiles lenitas absterisio incisio et similes: aut ppter proprietatem ocultas faciētem hoc a tota specie: sicut medicine solutue aut propter proprietatem indiuiduale insequētem materiā sicut cancri solunt quosdā: aut ppter malitiam ordinis sicut cū liquida pmituntur stipticis cōpressiuis aut ponitur indigestū super indigestū: aut propter maliciā artificij que pōt esse multipliciter: aut ppter eā q̄ comestioni superueniūt: sicut coitus motus fontes accidentia animi et similia. Accidētia quoqz animi sicut timor sūt cā fluxus trabēdo materias a circumferētia ad centrū ad quē fluxū sicut dictū fuit non semper cōcurrit expulsio: sed aliquādo sola grauitas materie cum sibilitate cōtētiue. Adhuc quoqz animalū venenosorū est aliquādo causa fluxus aut corrupendo humores aut sibilando cōtētiua. Similiter casus et percussio soluēdo cōtinuum et frequēter sequitur fluxus sanguinis.

Signa sunt causę sue.

Pronostica. Hic fluxus fm plurimū curatur: nisi sequatur corruptionē aeris et pestilentiam. Aliquādo enī imo frequēter interficit a quarta vīqz ad septimā. Si vero sequatur morūs venenosorū cura est difficilis: aut impossibilis fm maliciā et intensionem venenositatis impressę.

Cura posita est superius in capitulo scđo vbi ponitur cura generalis cuiuscūqz fluxus: et est sermo de ea in principio capituli. Aer si sit fluxus pestilētiā nō est restringēdus nisi timeatur casus virtutis. et intēdatur pfortationi cordis et mēbrosū nobiliorū: et phibeatur putredo quantū est possibile: et p completa notitia huius recurre ad capitulū de febre pestilētiāle et inter cetera cogat ad cibū et ad potū qui partiēdus est propter virtutis sibilitatem. Si dō fluxus pēdeat a morū animalis venenosi fricet locus morūs ut sanguis crearetur vōse cū scarificatione superponat: et emplastres cū attrahētibz et ppijs cōtra genus animalis quod momordit et inter cetera applicatio animalū nouiter interfectoz et apertoz cū calore actuali cōfert trabēdo ad se venenū: imo etiā ipsa viua sicut galline cū ano applicatē cōferunt. et locus superior sferat cum aceto et forti strictura p magnā partē eius. et mēbra principalia confortētur cū interius et exterius applicitis: et p oprie cū thyriaca: et bezoartica propria contra illa venena exhibeant: nec in his casibus competunt solutina saltem fortia neqz phlebotomia et prope in principio ne venenus trahatur a loco moroso ad mēbra nobilia. Si vero sumperint venenū aut medicinā venenosā pcuratur ipsi vomit? exquisitus: et si quid superest cū leniētibz educatur sicut cū multo oleo calido assumpto et casia et clisteribus. Tertio mēbra principalia confortentur et dētur bezoartica cōtra ista venena: et in hoc casu fm plurimū nō competit phlebotomia. Si vero fluxus sequatur casum et percussione phlebotometur sanguis fluēs constringatur et vena soluta cōsolidetur: et si quid sanguinis coagulatum fuerit educatur fm q̄ est expediēdo. Et sic auxilio dei abfolute sunt species fluxus penes causam efficientem: et finitus est tractatus quartus.

Tractatus quintus de speciebus fluxus a causa formalica pūlum vnum continens de fluxu suauis et insuauis.

Luxus suauis est qui virtuti et repletioni proportionatus. Ecōtra insuauis qui est alteri harū impropor-

natus. Si enī sit nimis velox est virtuti improporcionatus. Si vero nimis tardus est improporcionatus cacoehimic. Cause suauis sunt dominiū virtutis supra materiā et ipsius digestio cū conueniēti viarū latitudine et cōtrarie cause sunt insuauis.

Signa signa digōnis materie. et de hoc genere ē fluxus creticus. itē fluxus p quē natura aliquādo expellit superflua nulla pcedēte egritudine. Signa fluxus insuauis sunt hic cōtraria: et de hoc genere est fluxus sintomaticus et cholericus passio. Itē fluxus omnes cum quibus tarde superflua educantur.

Pronostica fluxus suauis aut est terminus egritudinis aut ab egritudine preseruat. In suauis autē est malus. aliquādo nimia velocitate: aut tarditate ducens ad interitum.

Cura si vero fuerit suauis sinatur natura operari sicut in fluxu cretico dictū fuit superius: nec in hoc aliquid est ordinādū nisi regimē sex rerū fm q̄ est expediēdo. Si vero fuerit insuauis nimia velocitate quā natura nō toleret retardet ingenijs oportunis de quibus sufficiēter dictū fuit in caplo generali curationis fluxus. et etiā in particularibz. hic enī necessario ad aliquē ex fluxibus particularibz de quibus supra reducit. Si vero nimis tardus velociter sicut in fluxu cretico diminuto et tardate superius dictū fuit. Et sic finitum est hoc capitulum et cum eo tractatus quintus.

Tractatus sextus de speciebus fluxus a causa finali caplm vnum continens de fluxu laudabili et illaudabili.

Luxus laudabilis est per quē expelluntur nociua. **Laudabilis** vero per quē iuuatiua. ex quibz infertur q̄ aliquis fluxus pōt esse laudabilis qui tamē nō est suauis sicut fluxus p quē expelluntur nociua nimis velociter qualem motū virtus nō bene tolerat: quēadmodū etiā in alijs euacuationibus est manifestū sicut in empimate et hydropsi cū aperiant. vñ sexta aphorismoz aphorismo. xxvij. q̄cūqz empici aut hydrofici vrunt aut icidunt his fluētē sanie: aut aqua mīta aut repēte cōno pereūt. In talibus enī melius ē ista subsistere q̄ exquirere subito eūare. Cause laudabilis sunt dñm virtutis supra mām digerētis separātis nociuū a iuuatiuo et expellētis nō citiū retēto iuuatiuo: et debita pportio virtutis retentive ad expulsuam et ecōtra. Signa huius sunt signa digestionis materie et bona conferētia et tolerantia nisi nimis velociter superflua educantur. Cause aut et signa illaudabilis sunt his contraria.

Pronostica. fluxus laudabilis fm plm ē salubris et ē terminus alicui? egritudinis aut ab aliqua egritudine preseruans. Ecōtra vero illaudabilis frequēter perniciosus.

Cura laudabilis est vt sinatur natura opari si tñ eēt nimis velox aut tardus adiuet auxilijs opportunis. Sz cura illaudabilis pficienda est fm q̄ dñm fuit in caplo gnālī et in caplis particularibz pcedentibus: ad aliquē enim fluxū particularium superascriptoz reducēdus est. Et sic cū dei auxilio cui grās semper ago imortales finitus ē tractatus iste difficilis de fluxu venis cui? eterne maiestati supplico vt me cūctasqz actiōes et gressus meos dirigat in sui ptemplationē et viā salutis eterne Amē.

De difficultate vrine.

Urinę vrina minuit. Quia hic agit de passionibus renū et vesice. est eoz anathomia pmitēda. Rēnes descriptiue sunt mēbra instrumētalia parua figure oblonge ad rotūditatē tendētis numero duo iuxta spondiles alkatim ex vtroqz latere locata ex parte gibbosa et pcaua itegrata ex pāniculo carne grossa et solida vena et arteria cōposita ad mūdificādū aquositatē supfluam a sanguine finaliter ordinata. Sūt qdcm instrumētalia cū sint cōposita et in operationē necessariā ad eē idē vidui ordinata. parua in cōparatione fere ad oīa mēbra intrinseca sunt creati figure oblonge: q̄ sic duo forāma supius aut inferius melius sunt distincta: tendūt ad rotūditatē: q̄ hec figura magis ē capax aut a nocumētis magis tuta. fuerūt autē duo cū tñ cuiuslibet allarū duarū supfluitatum. sc̄. cholere et melie receptaculū sit tñ vnū: q̄ hec aquositas est multo maioris q̄ntitatis q̄ aliqua illarū supfluitatum. Et sc̄o ne nocito vno huius aquositatis mūdificatio impediatur. Tertio q̄ si fuisset tñ vnus

oportuisset ipm eē magnum: q nō potuisset debite locari nisi fuisset facta eminetia in alkatim: qd fuisse satis turpe: 7 indecorū. Sūt aut locati iuxta spondiles allatim vnus in dextro latere: alter in sinistro: s3 q in dextro latere ē magis eleuatus: tum qz calidior: tum qz epar minus descendit q3 splen. 7 tertio vt cedat mox nōculo q infra renē dextrū est locatus: habent aut partē gibbosam 7 concuā fm quā adheret dorso: cū hac enī forma melius aquositas attrahit: 7 p poros ad vesicam expellit: 7 sanguis nutriturus renes melius digerit: 7 ipsi melius dorso alligant: pāni culus aut inuoluens 7 suspendēs vnūquēqz eoz p quez datur sibi sensus cōponit ex nervo oriēte a media spondiliū allatim: 7 ex ligamēto ortū habente ab ipsis spondilibus. Caro aut fuit solida ne facile excoieret ab vrina acuta: 7 ab humorib3 cutis q ei pmissent aliquādo: s3 fuit grossa vt in eis virtus attractiua eēt fortior: cuius fortitudo insequitur multitudinē caliditatis 7 spiritū. Ecce aut veniētes ad renes dicunt emulgentes: q oriunt a vena chili descendēte cū est ex directo renū. Officia aut istar venarum nō sunt ex directo: s3 vnū est altius 7 superius. s. quod ē initium vene emulgentis venētis ad renē dextrum cuius causa ē qz ren dexter ē magis in alto situatus q3 sinister. 7 quilibet istarum emulgentiū venit ad renes pcauitate: 7 in ea dilatatur 7 rarefit: 7 ipa sic rarefacta ē colatorum: p quod colatur aquositas a sanguine: nā renes p venas emulgentes attrahūt aquositatem simul cum pauco sanguinis ipsos nutrituros: s3 in renibus p colatoriu colatur aquositas 7 descendit ad officium inferius ad q3 terminat potus vritides deferēs illā aquositatē ad vesicaz. Sanguis aut qz grossior: nō potēs trāsire remanet q renes nutrit. Quapropter aquositas optime colata ad vesicam deferit: qz de iungitur. Sicut ad vtrūqz renē ab arteria adorti descendente venit ramus arterie deferēs spūm vitalem. Nerui aut sibi adueniunt a nucha spondiliū allatim: ex qbus vt dcm est simul cū ligamentis ab eis dē spondilibus ortum hntibus: textuntur panniculi ipsos renes inuoluentes 7 suspendētes. Sunt aut ordinati ad mūdificandum aquositatē: qz aquositas multa q erat necessaria vt simul cū ea sanguis penetraret p ramos subtilissimos vene porte aut vene chilīs sibi obuiatēs: cū sanguis trāsīuit ad chilim est supflua: ppter ea p venas emulgentes expellit ad renes vt deinde tanq3 supflua expellat. Non. n. de ea remanet cū sanguine nisi q3tum sufficit ad faciendū sanguinē penetrare per venas ad corpus nutriendū. ex qbus manifestū ē ipsos renes colligari cū cerebro mediātibz nervis a nucha orientē: 7 cū corde mediātibz arterijs orientibus ab arteria adorti: 7 cū epate p venas emulgentes: 7 cū vesica p poros vritides: 7 q sunt pptonis calide 7 humide: 7 possunt pati oē genus egritudinis. s. malam compositionem q est fm plm calida malā cōpositionem. s. oppilationē 7 morbū in numero sicut lapidem arenulas 7 pilos q fm plm ex eadem mā generant. s. grossa pbiānta viscosa a caliditate ipsor: 7 qnq3 pilī generant ad longitudines palmi cū materia illa trāsīens p aliquē porum strictū colatorij paulatim in pilum pdenfatur. 7 qnq3 patiunt solonem ptnui fm aliquā venā colatorij: vnde fit mictus sanguinis: s3 ēt possit esse mictus sanguis ppter colatorij dilatationē: sed hic parvus est: imo qd mingitur est sicut lotura carnis: s3 ēt ruptura emulgentis suplus possit eē cū mictus sanguis debilitādo colatorij: sed hoc rarius. itē pnt pati apata: post cuius rupturam sequit vlcus: s3 vlcus in eis ex pluribus alijs causis ptingere possit. item cā ipsor fit diabetes: qn tota aquositas vel plus q3 debeat trahit ad renes: 7 attracta fere subito expellit: 7 simulatur lyenerie cum nullam digestionē in renibus recipiat: sicut nec cibis in stomacho.

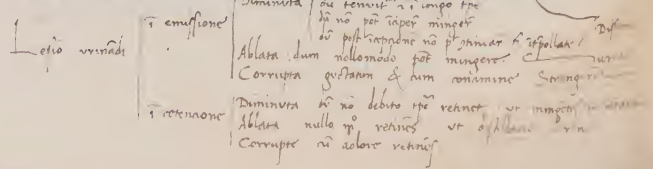
De anathomia vesice.

Esica est membrū instrumentale magnā hns pcauitatē infra renes dorso alligatum superius cū ipsis mediātibz poris vritidibus anterius cū virga mediante collo eius colligatū: ex duabus tunicis q3tum ad fundū. ex carne 7 musculis q3tum ad collum: 7 nervis venis 7 arterijs cōpositus: ad attrahēdū aquositatem ipam quozq3 debito tpe retinendam 7 tādem expellendū finaliter ordinatū. Quod sit instale pz ex sepe dicitis. Locauitatem aut habuit magnā ppter multitudinē supfluitatis aquosae quā habuit ptnere. Est aut dorso alligata i

fra renes qz renes alligant spondilibus allatim: Ipā vō spondilibus alatis fm eius concuū. Est aut superius ptnuata cum renibus mediātibz poris vritidibus: quoz dexter oritur a foramine inferiori renis dextri: Sinister a foramine inferiori renis sinistri q poris vritides sunt canales stricti rotūdi longi p quoz foramina deferat aquositas vritialis a renibus ad vesicam. Ita aut pueniunt ad vesicam circa mediū eius dexter ad dextruz: sinister ad sinistrū eius: Et nō pforant vesicam directo vno foramine magno imo foraminib3 paruis 7 obliquis pcedentib3. Inter tunicam 7 tunicam p aliquātum spātium postea penetrantia scdm tunicam. Quod factū fuit ne cū vesica impleteret vrina possit vrina regredi: imo q3to magis ē plena tāto tunica interior magis cōpimit exteriorē nō sinens vrinā regredi. Et sunt nervosi ex duab3 tunicis cōpositi sicut 7 fundus vesice. ptnuas autē collum vesice cū virga in viris in quo collo simul 7 virga ē foramen p quod mingitur: s3 in mulierib3 extremitas colli vesice terminatur ad vuluā distāter ab orificio eius p duos digitos aut circa: 7 collum vesice in viris ē longius q3 in mulierib3: 7 h3 tres anfractus in qbus aliqd vrine cū egredit retinetur q anfractus iunāt ad retentionē vrine ne facile inuolūtariē egrediat: s3 collū vesice in mulieribus nō h3 nisi vnū anfractū: 7 est magis latum q3 in viris. Est aut fundus vesice cōpositus ex duab3 tunicis: q rū intrinseca ē dupla fm grossitie ad extrinsecam cū obuiet aquositate vrine acute: sed collū est carneū siue carnosum 7 grossum: ppter ea facile p solidabile cū soluitur: fundus vō nō. Ad vesicē aut tam partem dextrā q3 sinistrā veniunt nerui vene 7 arterie a nucha chili 7 arteria adorti descendētib3: q sunt ex directo spondilium alatis 7 alosos. in collo autē eius est tri vnus musculus q ipm circūdat cuius iuuamētū est vrinā vsq3 ad horā voluntatis retinere: 7 cū voluntas fuerit expellēdi eius laxabit pstrictio 7 ventris musculi vesicam vrgebūt: 7 vrinā expulsiua adiuvante expellēt. Finis aut iterum in fine. Itā iuxta Aui. xix. tertij caplo pmo. Quēadmodū deus excellens creauit fecit vasa cōmprehēdētia totū vsquequo aggregatur: deinde expellit totū simul p q3 sit exensio ab afclatione fere ptnua: Sicut pparauit supfluitati aquosae digne expelli capacitatē 7 sacculū cōmprehēdēte totalitē aut ptm eius: donec surgat ad expellendū simul: 7 non sit necessariū expellere ipam ptnue sicut accidit patientibus distillationē vrine: 7 capacitas illa ē vesica. Et his manifesta est anathomia vesice: 7 complō eius q ē frigida 7 sicca. Vesica aut pōt pati oē genus egritudinis. s. malā compositionem cuiuscūq3 generis malā compositionē sicut oppilationē siue sit in meatu p quē vrina attrahit ad vesicam siue in meatu p quē expellit. Itē morbum in numero. s. lapidē q aliquādo crescit ad q3tatem ouī. itē egritudinē in q3tate aucta aut diminuta. item egritudinē in situ ppter distocationem. itē solonem 7 apatē: qnq3 ipsi cōicant mēbra regalia 7 nobilia sicut cerebrū: nā fit dolor osium cū ea: 7 aduenit ei vertigo: 7 qnq3 puenit ad hilen cā cōitatis egritudinis calidarū vesice. itē epar: quare aliquādo accidit hydropisio ppter frigus vesice: 7 cōicat ei cor 7 arteriam 7 egritudinis vesice multiplicat in hyme: 7 curant sicut egritudines renuz: s3 cū medicinis fortioribus 7 magis remanētibus: 7 sunt potiones iniectiones vnctiones 7 emplastra qbus emplastrant duo emūctoria. i. poris vritides: 7 sub vmblico. s. vsq3 ad pecten: 7 in duabus cōmissuris singularib3. s. vbi poris vritides ad vesicam terminantur: 7 ēt in peritoneon. s. inter anū 7 testiculos: 7 curant cū sessio nibus in tinto.

De difficultate vrine.

Am vrina minuit. Pro notitia terminor ē sciēdū q actio vrinādi duplī ipeditur: aut in emissionē: aut retentionē: in emissionē qdēz diminute ablata aut corrupte: diminute qdē qn hō tenuiter mingit vñ magnū tps occipat in mingēdo: aut qz vrina exire in vesica nō pōt icipere mingere: cū vult aut forte postq3 icēpit non pōt ptnuare: s3 p notabile tps intercipit: 7 hec dī actio emittēdi vrinā diminuta: 7 aqbusdā vocat diffuria. Abata autē lediunt: qn hō nullo pacto pōt mingere: 7 hec ab eisdem vocat suria. Corrupte vō qn guttallim emittit: aut cū conamine. hec. n. actio corrupta dī qn nō cōuenit alicui iduiduo de specie humana nālter disposito: 7 dī stranguaria: 7 has dispōnes hoc versu pstrinxerūt. Stragur guttallim fur

nil diffurg per horas. verū his terminis antiqui & moderni ab
utuntur: sed fm Simonē apud grecos straguria que potius dici
tur & scribit straguria exponit cōstrictio vrine: & est euz. guttatim
mingitur: & est spēs diffurie: sed hāc pentionē de his nominib⁹
obmittamus. Actio ē retinēdi vrinā tripliciter impedit diminū
te: qñ nō pōt eā debito tēpore cōtinere: sicut accidit inuoluntarie
mingētib⁹ dū vigilat: & ē mingētib⁹ in somno. Ablate qñ nullo
modo pōt cōtinere & dicit distillatio. Corrupte vero qñ cū dolo
re retinent. Atq; at iste due actiōes. s. emissio & retētio vrine pos
sint diminute ledi p intēsiōe est ex dictis manifestū: Est. n. tenē
da pars affirmatiua. Rasis at in pñenti caplo per difficultatem
vrine intellexit emissiōe vrine tripliciter impeditam. s. diminute
ablate & corrupte: de impedimēto at triplici retētiōis vrine loq
tur in quodā caplo sequente intitulado de fluxu vrine: & ex his
manifesta est quidam difficultatis vrine de qua intitulat pñens
capitulū. Est enī lesio emissiōis vrine diminute ablate aut cor
rupte: sicut ecōtra fluxus vrine de quo intitulat quodā caplin se
quēs: est lesio retētiōis vrine diminute ablate: aut corrupte sūt
etiā vtriusq; spēs manifeste ex dictis. Cause difficultatis siue
impedimēti emissiōis vrine sunt septē. Primū est nocumētū
vesice. Scdā est lesio in meatu vrine qui est collū vesice vī virga
Tertiā est nocumētum in virtute. Quarta est nocumētū lacertū
colli vesice. Quinta est dispositiō vrine. Sexta ē dispositiō renū
& pororū vritidū. Septima est dispositiō mēbroz pncipaliū: & si
bi dferuētum. Nocumētum at vesice est aut ppter malā cōple
xiōe sine materia que p plurimū est frigida: aut cū materia cu
iufcūq; generis. Scdō ppter apā ipsius calidū aut fri. frequen
ter durū. Tertio ex retētiōe vrine lōgo tēpore: Nā vesica extēdi
tur: & meatus vrine oppilat: & ppter extēsiōe vili latitudina
les faci dūiles nō possūt se pstrahere & pstringere vesicaz ita vt
vrina expellat. Scdā cā. lesio in meatu collū vesice aut virgē. est
aliqñ vlcus: aut scabies in meatu vrine exis ex quib⁹ nā senties
mordicationē terref ab expulsiōe vrine per meatū illū: Nā quo
tiēs vlt mingere dolo: ideo nō expmit mictor vesicā fugies a do
lore: imo pstringit meatū vrine: & fit oppilatio attenuatoria fit ē
eiusdē oppilatio attenuatoria ppter cōpressionē ab aliq mēbro
sicut an intēsiū rectū collū mictis: cū huiusmōi mēbra apā
tur: aut ex aliqua cā tumēt & comprimūt collū vesice: aut sic apo
stema factus in pib⁹ inferiorib⁹ dorsi aut torso: & sicut fit accidat
testiculo eleuari ad mirach qre cōprimat meatum: & qñq; exsic
catio humiditatis fluētis & carne glādosa: q est apud collū vesti
ce est cā cōstrictiōis meatus. Aliqñ vō meatus ille oppilat co
artatorie ppter lapidē sanguinē coagulātū. sanie humore: gros
sum & viscosū vel ppter vērōsitate grossam. Veruca at & caro or
ta in meatu facit oppilationē carnosaz. & oppilatio sequens apā
eiusdē meat⁹ reducit ad oppilationē carnosam. Tertiā cā est
nocumētū in virtute: q est triplex. s. sensitiua motiua voluntarie
& motiua nālis. Insensitiua qdē est nocumētū cum virtus sen
sibilis nō pcepit. mordicationē aut gravitatē vrine ppter itupo
rem eius: sed in motiua volūtaria est nocumētū cū in his lacer
tis latitudinalib⁹ vtriusq; est paralisis: vnde nō pnt se cōtrahere p
vrina expellēda. Si at in lacerto collū vesice esset paralisis: pōt
fieret distillatio vrine qz difficultas: & ecōtra si spasmus esset in
eo. in motiua at nālis est nocumētū qñ vili latitudinales fundi
vesice nō pnt se cōtrahere p expulsiōe vrine. Cause at nocumēti
harū virtutū sūt aut mala cōplexiōe: aut dfectus spiritūū: aut no
cumentū in pncipijs. Quinta cā est dispositiō vrine aut ex parte
quātitatē vt cū est pauca a cuius expulsiōe dicit vir⁹ nō stimu
lata vī est nimia supra quā virtus nō hz pportione: aut ex parte
qualitatis vt cū in ea fuerit calor faciēs mordicationē p poros
vritides collū vesice & virgā & maxie si loca ista fuerint vicerata
aut scabiosa. Sexta cā est dispositiō renū cū fuerit dūiles nō po
tentes attrahere aquositatē ppter maliciā cōplexiōis: & ppter
frigidē aut nō potētes eas expellere: aut fuerint oppilati aut apo
stemati. & sicut cū porū vritides fuerint oppilati aut forte rupti ex
qua ruptura aq ingredit & cauat vtriusq; inferioris. Septima cā est
ex pte mēbroz pncipaliū sic epatis cū deficit a seqstratiōe aq &
eius expulsiōe ad venā cōcauā sicut in ascite de quo dfectu ser
mo pterijt in hidropē. Simili cū cerebz retrahit spiritū anima

lem tēpore somni aut p verecūdiā aut aliquas occupationes cir
ca pagenda ab instrumentis vrine quare remanēt vili latitudina
les dūiles & alia instrumenta dūilia p cōtractiōe necessariā ad ex
pulsionē vī forte ppter aliquas egritudines cerebz sicut litargi
am & similes de quib⁹ hmo pcessit. Et aliqñ ledunt nucha & ner
ut: vnde si fiat paralisis frequēter vrina emittit inuolūtaria. Si vō
spasmus frequēter sequit difficultas. Cause at pmitiue qdaz sunt
extranee sicut casus percussio offēsiō instrumentorū vrine: vnde su
bito aliq hūt impotētes ad emittendū vrinā: qz forte distūpit
vesica aut porus vritides aut ren: vnde vrina ingredit cōcauita
tem vtrius: aut forte vili latitudinales dūilitant. aliq vō inuolūta
rie vrinā emittit nocto lacerto collū vesice. Quedā vō cāc pmiti
ue sunt nō extranee sūpt ex reb⁹ nō nālib⁹: & hoc p plurimū non
causant difficultatem vrine immediate.

Signa. Noticia vō causarū est occulta: sed in pñis bo
num est q cognoscas: an difficultas vrine sit ppter nocumenta
vesice & sibi vicinorū: an ppter nocumēta renū & pororū vritidū
aut mēbroz q sunt supra renes: Cognoscit at q difficultas sit p
pter vesicā qñ vesica est plena vrina qd cognoscit p tumorē in fe
more pceptū. Si vō vesica sit vacua ab vrina notabilis qzitatē
nō est tumor in femore quare difficultas vrine est ppter mēbra
que sunt sup vesicā. Et si in cā sint renes aut porū vritides decla
rat p nocumēta eoz. Si vō in cā sint mēbra supra renes. separ
aut cerebz aut nucha & nerū delarat p nocumēta sua. Cū ergo
per tumorē in vesica certificat es impedimentū vrinādi esse pp
vesicā tūc p signa distigue causas ipsi vesice pñentes. Quod enī
sit ppter frigiditatē eius cognoscit p albedinē vrine cū grossitu
dine aut tenuitate. & multitudinē necessitatis surgēdi ad mingē
dū ante illud. & sensibilitatē frigidit: & iuuaria calidit & puatio
nem signorū reliquarū carū. Signū vero caliditatis ē acuitas
vrine & inflamatio sensu pcepta. Et si cā ē pstrictio a frigore signi
ficatur p iuuamētū puenies ex mollificatione. & si ē a febris
adurentib⁹ & siccitate significat: q iuuatur ab humectantib⁹ & frigi
dis. & iterū de signis ei⁹ est q parū nō egredit: & multū ē facili
ris exitus ppter ea q humectat madefaciēdo meatū & dilatādo
ipm. Signa autē eius q cā apatis in vesica aut mēbris sibi
vicinis aut exiture scies ex caplo sequēte intitulado de apate qd
fit in renibus & vesica: & dila iter difficultatē factā ex apate et fa
ctam ab alijs causis est q apā nō accidit subito s; paulatim ni
si sit res magna valde: & cum ea adest febris. S; difficultas ab
alijs causis sicut ab oppilatione nō apostemosa frequēter fit su
bito: & cū illa raro ē febris: & cognoscit difficultas sequens oppi
lationē ppter cām in vesica ipsa aut ppter coarctationē a mēbro
vicino ex inflammatione & tēsiōe ei⁹ ppter multitudinē vrine extē
dentis. Illa. n. que est cā mēbri mittentis nō est cū coarctatiōe a
membro vicino: neq; cū tumore & tēsiōe cū vrina nō descēdat
ad eam & oēs spēs oppilationis qz accidunt in vesica ppter cām
in ipsa aut causa mēbri vicini coarctātis sunt cū dolore: & q sit a
testiculo eleuato cōprimente meatū ipsa eleuatiō ē signū: & q sit
ab exsiccatione carnis glandose pcessio carū exsiccantiū est si
gnū. ut qz vrina multa meli⁹ mingitur qz pauca. & cognoscit apā
oppilans p signa pppia de qbus infra: & ē p signa dicta cogno
scitur aut res oppilans absq; apate p siringam: & p illud quod
ipsa expellit de sanguine: aut alio humore: aut p id qd stat i facie
eius ex veruca: aut lapide: aut incarnatione & nō dimittit ipsam
penetrare. Et lapis cognoscitur p signa ei⁹: & ppter ea q siringa
tāgit rem durā valde: & sanguis qdem & humor cognoscunt ite
rum p vrinā. nam fm pñm aliq egreditur cū vrina. & sanguis
et cognoscitur p signa pgelationis sanguinis in vesica ex citrini
tate coloris aut paruitate pulsus & anhelitus & frequētia ambo
rum & sudore frigido & rigore & nausea & est malus a quo parū
fit euasio & humor qdem grossus cognoscit ex gravitate sensata
si sit notabilis qzitatē. & iterū si egreditur in vrina. & illius qdē
que est a frigore cōstringēte aut calore solidū faciēte cāc popin
que & antecēdes sunt signa. & illius que ē a vērōsitate signū ē ten
sio sine grauitate. & quandoq; est cū pmutatione qñq; sine. & si
gnū eius que ē ex debilitate sensus ē vt nō sentiat mordicationē
vrine: & signum eius q est a debilitate expulsiue ē vt compressio

De difficultate vrine.

faciliter educat eam. et signum mollificationis lacerti ventris est quod non potest ventre strabere per compressionem facienda. et compressio facile eam educit. Signum autem mollificationis lacerti colli est quod vrinam egreditur ioluitarie. et e contra est de spasmo vrinusque quod per spasmodum lacerti vesice vrina retinetur nec potest educi nisi cum forti compressione. et difficultas facta contra renem et pororum vrinum siue sequat debilitate attractive vel propter aliquam spem male compositionis siue oppilationem nem siue apertam aut solummodo peritui cognoscit per signa inferius ponenda. et ut dictum est vrina non continetur in vesica. et si sit magna grauitas circa renes ibidem vrina retinetur non potest ad vesicam penetrare: et si grauitas sit mediocriter tunc illic est materia cum apertate aut sine. Si autem non sit grauitas sed dolor extensus tunc est vetustitas in renibus. et quando non est nec momentum in vesica nec adfuit signa oppilationis renum. et veter est lenis: tunc causa difficultatis vrine est debilitas attractionis renum. et signum facit causa doloris accitis ex velle aut ex acuitate vrine est quod tolerantia dolorum educit eam. Item adfuit signa vlceris sumpta a sanie. et signa facit ab exsiccatione humoris morositatis in membris glandosis sunt antecessio carum exsiccationum. et quod humectatio facit fluere vrinam. et signa difficultatis vrine causa epatis cerebri nuche et nervorum sunt egritudine siue de quibus sermo precessit: et prope cum non appareat nocumeta in istis vrine.

Pronostica. Hec passio difficulter sanat in senibus et prope in decrepitis: et ad hoc amplatur aphorismus sextus serie particule nefretici et circa vesicam dolores laboriose sanantur in senibus. Secundum Aui. expitum quidem est in pluribus hostis et dictum est quod habet difficultatem vrine et aduenit ei postea tenasmon mouit in septimo nisi accidat febris et puocacionem plurimam faciat. Verificat autem quod aliqui accidunt difficultas vrine propter spasmodum lacerti colli vesice: et postea aduenit tenasmon. propter fortiter conatum ad mingendum: vnde fit magna compressio ante febris aut supueniens resoluendo humiditatem spasmodicam curat difficultatem ex qua mortuus fuisset in septimo sed quod aliqui moriuntur soluto aut spasmo fit plurima vrine puocatio. Tertium quod mictus denegat fuerit si minguit in septimo vel ante sufficienter semel plim saluant. Si vero post septimum semel plim moriuntur. Ita lesio notabiliter membris nobilibus ex vrine retentione. Almanfor.

Cum vrina minuitur aut ex toto retinetur nec tumor apparet in femore nec grauitas nec dolor in renibus sentitur succurrendum est ex medicaminibus vrine puocatiuis que nominabimus. Quorum vnus coffectio R. se. apij nigr. ru. tinctorum se. olivati affari se. iuniperi ameos se. feniculi spice amigdalorum amararum ana. 3. xx. se. melonis. 3. r. cataridarum quarum capita et ale abscessa fuerint. 3. j. amoniaci. 3. iij. amoniacum in vino dissoluitur et alie species ex eo conspergantur ex quibus fiant forme auelanis similes: ex quibus sumatur ab. j. 3. vsque ad. iij. hoc enim medicamen valde confert corpori cum dissolutione et laxatione patitur et hiposarce ad expellenda omnia accidentia causa quorum corpus osicca ri oportet. Jo. ar.

Hoc capitulum diuiditur in quatuor partes. In prima curat difficultatem vrine ex debilitate attractive renus. in secunda parte curat difficultatem sequentem apertam propter casum et percussionem. in tertia parte curat difficultatem sequentem oppilationem coartatoriā a tribus sanguinis aut saniosis aut ab humore grosso et viscoso. in quarta parte curat difficultatem propter lapidem in vesica. secunda ibi Quod si pigat. tertia ibi. Si autem mingendi. quarta ibi. Si autem mingendi difficultas. In prima parte dicit. Cum vrina minuitur nec in femore apparet tumor nec grauitas quod significat in vesica non esse oppilationem nec dolor in renibus sentitur quod significat ibi non esse apertam aut lapidem neque vrinam ibi aggregatam: vnde est sola impotentia attrahendi aquositatem sequens mala compositionem semel plim frigidam. Succurrendum est cum vrine puocatiuis que nominabimus quorum vnum est hoc R. se. apij nigr. rubee tinctorum olivati. i. seminis macedonici ac seminis alexandrinis se. iuniperi. se. affari ameos se. feniculi

spice amigdalorum amararum ana. 3. xx. se. melonis. 3. r. cantaridarum quarum capita et ale abscessa fuerint. sunt. n. nimis excoctiatiua. 3. j. amoniaci. 3. iij. amoniacum in vino dissoluitur et alia secus misceantur ex quibus fiant forme similes auelanis de quibus sumatur a. 3. j. vsque ad. 3. iij. hoc enim medicamen valde confert corpori cum dissolutionem. i. mollificationem patitur ab humiditate superflua. et laxitatem. i. mollitiem hiposarce propter phlogiston et aquositatem superflua. et in summa ubi opus est corpus exsiccare: sunt. n. hec omnia fortiter puocantia notabiliter ea. et sic. propter feminam melonum que sunt frigida et hu. et potest hoc medicamen exhiberi cum iure cicere aut alio puocante sicut aqua raphani. Almanfor.

Quod si coringat mingendi difficultas ex casu vel percussione in femore vel in ano vel in eorum circuitu eger ex basilica minuatur. deinde aqua calida sepe superfundatur et vsque ad spatium medij digiti ex oleis fricetur. ego quoque precipiat ut vrinam expellere nitatur. Jo. ar.

Hic curat difficultatem vrine a casu aut percussione: quibus accidit apertam in meatu colli vesice aut virge: aut in membro vicino precipiens egrum ex basilica minui ad prohibendum augmentum apertis postea aqua calida superfundatur ad sedandum dolorem et meatum dilatandum. et ex oleis fricetur ita ut virtus olei penetret in profundum: et sit oleum doloris sedatiuum sicut oleum viol. siaminum et precipiat ut eger conetur expellere vrinam: imo aliqua compressione adiuvetur eius expulsio. Sed ut credo melius est in principio epithimare locum cum oleo ro. rudi ad prohibendum apostema. deinde venire ad mollificantia iam dicta premissa semper phlogomia copiosa et etiam iterata si fuerit expediens: et ventre cum clisteribus lenito. Signa autem distinctiva inter apostema meatus vesice et membri vicini sunt quod in apostemate membri vicini vrina exprimitur sine dolore magno: sed in apostemate proprio meatui cum dolore magno. Item adfuit signa propria cuiusque membro apostemato. Almanfor.

Si autem mingendi difficultas contingit vesica existente plena et extensa et sit hoc post sanguinis vel puris mictus medicamina que tribos sanguinis vel puris quod in vesica generat soluere consueverunt et eliqua res danda sunt. Confectio medicaminis sanguinis vel puris tribos quod in vesica sit dissoluentis. R. cordumeni myrrhe rubee de qua tingit. se. iuniperi amoniaci affetide olium ana. partes equales amoniacum dissoluitur: et informantur pilule ex eis: vel his speciebus cum eo conspersis de quibus quater in die sumatur cum apozimate de seminibus quod nominauimus. Syrupus et acetosus ex forti aceto factus multoties detur. Per siringam propterea imitatur aqua in vesicam in qua dissoluta fuerit sal: aut aqua cineris: et ista est coffectio aque que fit de cinere. R. cinere de ilice. cinere de vitibus cal. calce. his oibus admisceatur tria aque ut ex ea cooperiri possint et dimittantur sic per tres dies. deinde colentur et per siringam iniciantur. Per ba quoque croci hortulani et sullam cocte supponantur. Tamen propterea ingrediat in qua sit aqua cocta sit camemilla sticados ara. sanfucus sisimbrius: vel in qua extremis caulium et sullam et simus colubinus cocta fuerint et sedeat in ea quadiu poterit. Ex herbis istis sic coctis fiet emplastrum siue epithima super femur: et partes ei circum adiacetes. Et dum in tina moratur sumatur ea in potu que vrinam puocant. Et si hec omnia non profuerint ad instrumentum quo vrina puocari redeundum est.

Jo. ar.

Hic curat difficultatem puenientem ex oppilatione coartatoria meatus. Et ponens signa dicit quod vesica est plena et tensa quod comprehenditur ex tumore in femore. Et quod precessit mictus san

quinto aut saniei. Et tu supple aut phlegmatis grossi tunc dentur ista que dissoluunt huiusmodi trumbos sicut istud. R. cordume ni. i. karui acressis rubee myrrhe seminis iuniperi amoniaci asse omnium partes equales amoniacum dissoluatur exempli gratia cum oxymelle simplici vel composito vel squillitico et cum comisceantur reliqua et reformetur pilule de quibus dentur quater in die cum apozimate de seminis superius descriptis: dos autem istarum pilularum est. ij. 3. Secundum remedium est ut sirupus acetosus et forti aceto factus multotiens cum siringa iungatur in vesicam cui sit admixtum aliquid salis ad dissoluendum trumbos illos. Tertium ut aqua cineris etiam imitatur per siringam cuius est hec descriptio. R. cineris de ilice cineris de vitib. cali. i. cineris qui fit de quadam herba salsa quod videntur tinctores calcis ana partes equales cum his misceatur tria aque ut ex ea cooperiri possint. Et dimittantur sic per tres dies: deinde colentur et per siringam in vesicam injiciatur aliquid eius et est fortis: et non ponenda ubi timor sit de excoziatione aut vlcere. Quartum est herba croci hortulani. i. cartami et sulla. i. herba arctica que regioni vesice superponatur postquam est cocta prouocat enim. Quintum est ut ingrediatur tinam aque in qua cocta sint camemilla sticados ara. sanfucus. i. maiorana fistimbrium aut in qua cocte sint extremitates caulium aut simus columbinus et similia prouocantia. et eger in decoctione earum sedeat. et ex herbis istis sic coctis et debite calidis emplastris super femur apponatur et partes vicinas. Sextum dum in tina moratur sumat in potu medicinas prouocantes. et ultimo his non sufficientibus ad curam ad instrumentum cum quo vrina prouocatur est recurrendum. et est siringa que debet poni per foramen virge vsqz ad concauum vesice: ut id quod est in meatu propellatur. et si aliquid fit in meatu siringe postquam est imissa extrahatur. Et sequetur vrina ne detur vacuum: sed de his infra. Almanfor.

Si autem mingendi difficultas post lapidis signa affuerit eger supinus iaceat et pedes eius diu et diuersis modis et fortiter quaciedi sunt. Et si vrina non egressa fuerit oportebit ut cum instrumento curet per quod mebro imissus sit impulsio. Cauendum tamen est ne virge imittatur cum est ibi apia. Ad difficultatem vero vrine valde confert sepe ingredi tinam et vngere locum ex oleo et medicamina vrina prouocantia in potu sumere et abstinere a nutrimentibus acetosis et puticis et grossis.

30. ar.

Hic curat difficultatem propter lapidem opplantem meatum vesice. Si ergo signa lapidis affuerint que sciens ex capto sequuntur. Eger supinus iacet per pedes caput eleuet et fortis coquat ut lapis fortis ab officio remoueat: et si hoc non sufficit os vt instruat aliqd sicut siringa per virga imittat per cuius imissionem in meatu propellatur: tamen est ne virge imittatur cum est ibi apia: esset enim causa augmenti apatis dolore intensu inferendo: postea epilogsans: dicit quod ad difficultatem vrine confert sepe ingredi tinam. Et insigere loca ex oleis. Et tertio medicamina vrina prouocantia sumere. et quarto abstinere a nutrimentibus acetosis et puticis et grossis imo potius uti abstinentis incidentibus et prouocantibus.

Ura difficultatis vrine exigit quatuor intentiones. prima remouet causam. scilicet educit vrinam. tertia corrigit accidentia. quarta ordinat debitum regimen sex rerum. Si ergo in causa fuerit caliditas fri. aut alia diffracta remoueat cum contrariis applicitis et assumptis que in sint propria in prouocando vrinam de quibus dicet. Si vero fuerit propter apiam curetur cura apatis de quo infra in capto proprio: Et admixtrent illa que cum hoc quod sunt propria in curatione apatis et prouocent vrinam. De quibus est phlogia basilice in primis: deinde phlogia saphene: quique enim prouocatur cum ea vrina. et applicetur femori paritaria caules semina lini altee mortificata in sartagine cum oleo camemillino anetino sisamino et similibus. Item fiant clisteria ex decoctione istorum et solum cum oleis dictione: cum est lenitas apatis descendit vrina cum expressione et

compressione. et minoratur potus aque et phibetur cibis duobus diebus aut valde minoribus. Et si in causa fuerit retentio vrine longo tempore curetur in sedendo in decoctione mollificante et fomentando femur cum ea facta. scilicet seie lini et siliabus. deinde vtere ruta et multum prouocantibus. et oleum balsami et que sunt et coparia sunt multi iuuamenti: et iuuatur et cum compressione. et si in causa fuerit humor aut sanies oppilans meatum: existimo melius esse non exhibere diuretica et maxie vesica cristete plena ne fiat maior oppilatio. et maior ipsius vesice extensio sed bonum femori applicare dissoluta trumbos sanguinis saniei et humoris grossi et ex eisdem clisteriis: et ponere egrum in tina siue in semicupio quibus non sufficientibus trumbos a meatu cum siringa pellere et incire in vesicam ea que illos dissoluant: Et vrinam expellere cum siringa sicut dictum est: tandem his non sufficientibus exhibere diuretica et trumbos dissoluta. Ultimo his non conferentibus cum res iam posita est in desperatione incidere in collo vesice per modum qui seruatur in incidendo collum vesice pro extractione lapidis: sed pro expellenda vrina multo minus sufficiat fortis am. Adediane ergo femori superponende clisterizande et in semicupio ponende sunt iste paritaria cretanus marinus herba croci hortulani extremitates caulium camemilla sticados sanfucus folia et radices apii. Sed fortia sunt cordumeni rubee myrrhe semen iuniperi sauis assarum anionum folia raphani et semine pulegium daucus sinapis simus columbinus. his ergo aut aliquibus earum pro libito vtaris. Adediane vero fortes fumende sunt diacurcuma dialacca et similes que sumi possunt cum aqua raphani aut aqua cicieris nigri. Fortissime vero sunt prima descripta a Rasi in hoc capitulo. Et apud Aui. confectio diuretica fortis circa principium capituli. in quibus ingrediuntur cantarides que sunt ultime in prouocando interius sumpte et exterius applicite: et ad dissoluendum trumbos saniei et sanguinis optimum est medicamentum positum a Rasi cuius littera medicame quod trumbos sanguinis aut saniei. Et similiter injiciendum per siringam est aqua cineris quam descriptum vero vtere magis aut minus fortibus sed quod videbitur tibi expediens. caue tamen ne in pueris valde fortibus vtaris: imo leuia ex his danda sunt cum lacte materno: aut his nutrit vtatur: remanebit enim virtus in lacte prouocantia. Similiter vitanda sunt ubi adsit aut timeatur excoziation aut vlcus.

Sed cura illius que est causa lapidis in renibus est ut primo leniatur venter: Et fiat renum mundificatio cum. xij. 3. sorum casie dissolute cum aqua scolopendrie. et fiant clisteria lenitua et prouocantia ex decoctione paritarie oleo anetino liliorum alborum cum benedicta simplici et similibus. Exterius apponatur paritaria mortificata cum oleo scorpionum: et sedeat in tinis prouocantibus et lenientibus. Et sumat iustinus aut litropticon cum aqua raphani et similibus. Si vero in causa fuerit lapis vesice eger eleuatus per pedes concutatur: aut cum siringa imissa in vesicam lapis a meatu vesice amoueat: aut cum digitis in anum positus similiter amoueat donec vrinet: postea attendat vere cure ipsius lapidis. Si vero lapis fuerit in causa virge retentus ponatur virga in aqua calida. Et cum oleis lenientibus et dilantibus vngatur et versus extrema lapis exprimatur. Et in pelendo vrinam violentem temptet ipsius expulsionem.

His autem non sufficientibus cum stilobabente extremitate aliquantulum curuam extrahatur: quod est simile instrumentum cum quo mundificantur aures. et his non sufficientibus incidatur meatus virge in quo continetur et extrahatur. Alio modo autem incidendi collum vesice pro extrahendo lapidem est satis notus.

Si autem difficultatis causa fuerit veruca aut caro cum mollicantibus procedatur et modo Aui. fortasse proderit fortasse non. facta autem causa ventositatis curetur cura ventositatis de qua impanite. facta vero propter dolorem ex lesione in meatu curat cum administratione stupefacientium et iniectione deinde precipiat ut se exprimat. et et comprimendo femur adiuvet. et post istud admixtref cura vlciosis: aut cura equitiosis vrine acute cum cibis et potibus refrigerantibus. et quique injiciant facientia agglutinationem separata in acuitate vrine et nocumētū ei in meatu sensibili sic aqua alba minus ouis. difficultas aut sequens apiam mebro vicini curat cum phlogia et reliqua cura apatis: et maxie cum mollificantibus et prouocantibus vesice.

De lapide.

Testiculus autem elenatus ad mirach trahit deorsum cum molli-
ficantibus que applicantur in quibus sedet. Efficacior vero carnis
glandose sit curatur cum humectantibus. Si vero in ea fuerit
defectus virtutis sensitivae aut motivae: et sequatur nocumētum pu-
cupio: coram cura paralitico spasmus aut stupor. Si vero nocumen-
tus fuerit in vesica et lacerto exhibeat tyriaca et mithridatū: et vi-
gatur cum oleo sambacino et oleo de lilio et de narciso aut de cro-
co aut de balsamo. Et administretur emplastrum de solij arbor et oleo
rum dilectorum spirituum aialium sicut folia malorum meta ruta. Et mi-
sceantur eis medicinae expurgantes sicut semine harmel et semine
rute moianae et emplastrum cum eis pecten. et si sequitur debilitas expul-
sive remouet discrasiam eius que est causa eius: et est semine plurimum frigi-
da et curatur cum calidis moderate stypticis. Si vero difficultas
vrinae sequatur nocumēta renum intendat cure dyscrasie apatis et
oppilationis renū. et cum hoc est necessarium administrare mollifica-
tia exterius et reliqua applicitis. necessaria est administratio puocā-
tium vrinae nisi timeat quod faciant descendere materiam plurimam.
Si vero difficultas sequatur nocumēta membrorum nobilium sicut
epatis et cerebri intendat cure suarū dispositionum semine quod dicitur fuit in
suis capitis. Et cum hoc temptetur vrinae puocatio omnibus igenijs.

Cura vero difficultatis sequentis percussione aut casum patuit
in expositione textus. Et ex his patet prima intentio habenda in cura dif-
ficultatis vrinae quod est remotio cause. Secunda vero. seductio vri-
nae pfectis modis infra scriptis. Primus coprimendo vesicam et
maxime valet ubi est debilitas virtutis sensitivae motivae aut naturalis:
et non est fortis oppilatio sed fiat equaliter aut cum gradatione incipiendo
ex leui et procedendo ad fortē compressionē. Secundus modus est cum im-
missione pediculi aut cinicis in foramine virge. Et hoc maxime
valet ubi est sopita virtus sensitiva. Tertius modus imponendo in
ano aliquod suppositorium sicut apud Alii. suppositorium de sale
taberzet. et ut credo est succarū candi puocabit enim vrinae et soluet
ventrē. hoc n. stimulat et excitat virtutē expulsiuā: sed non video
cur et ex meliore supposito aut aliquo proportionali non debeat se-
qui id effectus. Colligatiō nāque habet magnā nervi venientes ad positi-
uendū musculos aut cum nervo veniente ad positionē musculi col-
la vesicae: quare excitatio vni est causa excitatiois alteri. Quartus
modus est cum siringis quarum quedam sunt ad iniiciendū aliquid in vesicā:
quod simul deservit. Siringa autem dicitur ad longitudinē palmi sibi
lis pœana in eius extremitate rotunda. In qua extremitate sit fora-
mē oino absque asperitate et sili in lateribus sint plura foramina vt
sili vni oppile alterū suppleat ad iniiciendū et ad attrahendum
semine necessitate: Extremitas autem remanens exterius dicitur latior et
amplior: cum rotunditate vt p illā facile possint inici quod iniicienda sunt.
cū ergo volumus mittere aliquid extremitati exteriori appēdimus
aliquid sicut vesicam aut vaginā quā plenius liquore ipsam com-
primendo sicut cum comprimimus clistere iniciat ptenit in illa ad pœauum
vesicae. Et hec est ad iniiciendū hanc p foramē eius possit egredi vrina in
vesica pœta. Queda vero est ad exhibendū et vt in pœanitate eius sit
aliquid globosus rotundus ex spongia filtro vel aliquo his pportio-
nali pfecte obturans meatū in ea parte in qua pœinet. et sit suspen-
sus cum filio ferreo vel eneo vt ad libitū possit p foramē ini pœli
et exhibi. hic si trahit versus partē exteriorē ne def vacuū edu-
cit quod in vesica pœinet: hanc quod in vesica pœinent possint suggendo
exhibi. Aliquod vero sit ad iniiciendū et ad ipellendū: Et est vt habeat
catatir cuius extremitas acuta et pœana adequat extremitati siringe
remanenti ex. et pus ipleatur catatir liquore iniiciendo in vesica: Et
extremitate sua acuta ponat in pœauū siringe tam exitis in vesica
et impellat liquor ad vesicam ne def penetratio corporis: et ecō-
tra cum eodē pot extrahi quod in vesica pœinet ne detur vacuū. siringe
autem pnt ex multis fieri. scilicet ex argēto stagno ligno cozio sibi
te pparato sicut charta sup qua scribitur. Et q̄sto ex mā magis le-
ui aut flexibili cū debita firmitudine pstitūtores. Est quod bonū
vt diuerse sint apud te quibus possis vt semine exigentiā. et sili diuer-
sa catatir. Modus autem imponendi siringā siue dolore aut cum mio-
ri dolore q̄q̄ est possibile est vt eger sedeat sup extremitate caude sue
retro substatatus: et eleuet genua aliquātolū sup ignū: quod genua
sint sans distātia iter se: deinde opatoz vel eger ipse iponat siringā
pus mollificata virga et vesica in una vel cū fomētis vncuo

nibus aut emplis. Et iponat extremitatē siringe iam inunctā cū
oleo aut vnguento leui quod fortasse est melius paulatim quousque pue-
nerit ad obstaculū. et tunc eleuet aut depmat siringam donec ptran-
seat illud cū oī facilitate ne excoiet quousque pueniat ad pœauū:
et tunc pot aliquē liquorē inicere in vesicam aut exhibere pœta in ea
semine exigentiā modis iam dictis aut vtrūque facere. hīs autem non suf-
ficientibus ad puocandū vrina opus est deuenire ad sectionē. In
collo vesice sicut fit in extractione lapidis sili foramē sufficit par-
uum p exhibenda vrina. Tertia autem intentio. scilicet correctio accitūz
pfectur semine ipsorum exigentiā. Quarta vero. scilicet regimē sex rerum
pfectur semine exigentiā cause difficultatis vrinae et accitūz. sit tū
dicta tenuis ita vt abstineat q̄stus est possibile a cibo et potu: et ma-
xime a potu. et cino caueat a stipticis viscosis sili potū abii sui
subtilitates incidentes abstergetes. Et caueat a potu aque imo sili
bi sufficiat collutio oris cum ea.

De lapide.

Am eger virgam sepe fricat. Quāvis lapis in multis
partibus corporis humani possit generari. scilicet in uestimīs
grossis infra ptenis maxie in colon vt vidi ferrarie an-
no. M. cccclvij. Et erat q̄stus auelane magne et multuz duri-
emissi p anū a quadaz muliere in multis vicibus numero circa. et
cuius rei testis est excellēs medicus Bertolameus falconetus. et
in pulmone vt dicit Gal. et vt vidi verone et sub lingua vt habeo
a zoar. et in pœo fellis a Gentili: et in paucis iucturis et non vidi
cit Gilbertus. Et in ignibus et vidi verone vna cū eximio medi-
co magistro benedicto de leonibus vt plini tū generant in renibus et
vesica. Et notatur hec passio ab Hipp. litiā q̄ta aphorismorum ab
haliebate calculus a q̄busdā pœa: ab Alii. et Rasi lapis. q̄ lapis
renibus vel vesica d quo est hic sermo est egritudo in numero: si inq̄-
tum qd additū vltra ptes mēbri in quo pœinet imediate et sensu-
bilitatē ledat opationes eius: et multoties causa oppilationis quod est mor-
bus in via ipediendo trāsitus vrinae et aliorum quod p meatus vrinales
trāsire pœuerit. Spēs lapidis sumuntur hoc modo. qdā. n. sūt
renales qdā vesicales. et distinguuntur iter se magnitudine duri-
tatis aspitatis colore. nā geniti in vesica sūt maiores duriores aspe-
riores tēdentes in colore albū vel fuscū: sili renales tēdūt in co-
lore rubrū. hōz autem diuersitates sumuntur ex mā agente et loco et
tpe sicut dicit q̄stus in vesica reperiat aliqui lapis facile pminui-
bilis. Cause d p̄sideratione medicorum sunt duplices māns et
efficiēs. formale et finale p̄fiscis relinquo quod tū sunt satis note:
formalis. n. est forma lapidis finalis vero vt habeat quod est inq̄stus
morbus finis sit nocere opationibus. mā vero lapidis quod est ei
p̄iuncta est humiditas grossa et viscosa d genere p̄fatis sanguinis
aut saniei in hō differēs a mā arenularū quod h sit grossa non tū est vis-
cosa: q̄o facile cōminuit: mā autem remouit et cibi et potu huius
māe gnationis pportionalis sicut lac caleus et ppe humidus. iū-
carnes grosse sūt aut paludestrū et magni coispi. Et caro ca-
melina hircina et caro vaccina: et qd siluestribus grossant: et p̄fices
grossi et cbi frigi panis viscosus crudus et asinus sili vinū gros-
sū et aq̄ grosse et q̄cūq̄ merito sui aut malitia artificij aut ordis
aut multitudine et siliuz hō apta gnationis chimorum grossorum et visco-
sorum. Cā autem retetionis hōi māe lapidis i renibus vel vesica est debili-
tas expulsiue ipsorum sequēs malā p̄p̄onem aut apā aut vlc aut
oppilatio phibēs exitū māe ab hōi mēbris: et retinent supflui-
tates grosse residētes ex oī aquositate pueniēte ad hec mēbra: et
he cāe retetionis māe tenēs se ex pte cāe mālis: et fortasse foritū-
do attractōis renū sequēs caliditate supflua facit vt cū aq̄sitate
alie attrahant māe grosse quod postea non expulsi defant in lapidē
anteq̄ expellant: et hec calitas respectu lapidis sili sit ex pte agē-
tis et māe. Oppilatio autem de q̄ aliq̄ est coartatoria a supfluitate
grossa retēta aliq̄ attenuatoria a supflua frigiditate aut a cōp̄-
sione mēbri vicini sili uestimī aut carnosa ab apate. Calitas autem
actiue pcurrēs ad gnationes lapidis quōq̄ est inseparabilis: quod forte
nālis aliq̄ separabilis quod forte accitū p̄p̄ dolorē aut p̄p̄ acceptōēz rei
calefaciētis: sili quōcūq̄ sit videt. et quod calitas factiua lapidis sili
egressa ab eq̄litate p̄iusionē: qd apud Serapionē non est v̄p̄ vtrū-
imō quōq̄ est calitas illa tēperata aliq̄ remissior tēperata vt mā-
festat generatio lapidis in phlegmaticis melancholicis et senio-
bus. Quapropter in generatiōe lapidis plus operatur grossiū

et viscositas materie q̄z caliditas intensio. Et hoc affirmat Rasis in continente dicens q̄ ille in quo generatur lapis non potest esse frigidus renū nisi raro. p̄terea lapis vesice in qua est pauca caliditas est grossior et durior: q̄z lapis renū: q̄zuis materia sit si milis: ex quibz infertur q̄ caliditas valde sup̄flua est causa cur aliqui lapis sit minor et facilius p̄minuibilis sup̄flue exsiccatōe humidum cōtinuatiū p̄tūm. et forte cā magnitudinis lapidis in vesica est loci amplitudo. Et eōtra angustia loci est causa puitatis eius in renibus: et si r̄ causa duritiē i vesica potest esse lōga mora cum calore moderato sicut eōtra paucitas more lapidis in renibz cum calore sup̄fluo potest esse cā cur lapis renū sit melior et facilius cōtinuatiū p̄tūm. et forte cā magnitudinis lapidis in vesica licet tamē ut dictū est sint valde differētes in magnitudine duritiē asperitate p̄pter causas dictas: causa at cur lapis renum sit rubens est rubedo renū: et forte dēductio violenta et festina. et ille cui p̄z accidit lapis renū est pinguis: et ille cui p̄z accidit lapis vesice est extenuat⁹. p̄m forte cā ē oppilatio attenuatōia seq̄ns paucitatem caloris inati. et senibus frequēti⁹ accidit lapis renus q̄z vesice sed in infantibus aut sibi p̄mis est eōtra: et p̄m huiusmodi est inter infantū et p̄tatis initiū. et illud ideo qm vir tus expulsiua in infantibz et adolecentibus est fortis quare expellit a superioribz mēbris ad inferiora: In senibus vero virtutes renū ipsoz sunt debiles. Et iterū qm infantū et adolecentū huiusmodi sunt subtiliores p̄terea penetrāt in renibus ipsoz. et senum humores sunt grossiores quare nō penetrāt in renibus ipsoz. et q̄ p̄m generatur lapis in infantibus est p̄pter appetitū eoz et motum ipsoz super repletionē et q̄ potat lac: et p̄pter cōstrictionē meatus vesice ipsoz. Et in senibus p̄pter debilitatē digestionis eoz: et p̄pter hoc iudicauit h̄p. q̄ lapis in senibus non sanatur. et oīs vrina in qua est humor plurimus est dignior ut ex ea generet lapis: et est illa in qua cū dēcedit ad fundū generatur sal: et est eius sal p̄limus. Sal nāq̄ generat ab aquositate in qua est terretas plurima quā aduēt caliditas. Et vrina q̄dēz infantū plus h̄z salis q̄z senū: nō qm eius terretas est plurima immo qm caliditas in eis est plus: et terretas eius est p̄fundius adusta. Et p̄pter hoc vrine eoz sunt turbide p̄pter multitudinē permissionis ipsoz. Et p̄pter raritatem corporū eoz quare resoluerit ab eis p̄z aquositatis cū resolutione occulta. et dignior: p̄ter eoz ut in eo generetur lapis est ille qui est sicce nature h̄z plurimū et calidi stōz: et nō siccat natura s̄m plurimū nisi p̄pter attractionē humiditatis ad epar eius d̄nde ad mēbra vrine ipsius. et quādo est illic caliditas est cā efficiēs p̄sens: et ad sumum siccitas v̄tris facit vrinā grossiorē et p̄limas. et in illo in quo est sedimē arenosū nō aggregatur lapis in vesica qm materia non est cōartata. et puellis et mulieribz raro accidit lapis in vesica qm meatus vesice earū est breuior et latior q̄z meatus viroz et paucorū anfractuū. et in breui facili⁹ est expulsio q̄z in lōgo. in ipsīs et raro accidit lapis renū ut q̄z meat⁹ renū sūt latiores vel q̄z nō habēt caliditatē satis potentē ad cōdensandū humiditatē in lapidē ut q̄z plurimū suarū superfluitatū per matricem purgant.

Signa lapidis renum.

Primo ponētur signa generationis lapidis renū. scō signa lapidis geniti. tertio signa eius cū mouet. Primum signū generationis lapidis renū est q̄ vrina post grossitiē cōuertitur ad tenuitatē p̄pter retentionē turbidi: et quāto vrina post grossitiē et cū multo sedimine sit vehemētius clara et paucioris sediminis: significat q̄ lapis ē durior. Similiter retentione arene cōsue ē egredi cū vrina significat lapidis generatiōnem. Signū autē ipsius laz geniti est dolor et grauitas in allatiz et forte difficultas vrine: et prope si lapis sit in ambobz renibus.

Signa vero motus eius est vehemētia doloris et descensio eius doloris ex allatiz vsq̄ ad inguinā et ad emūctoria cū tā puenit lapis ad vesicā: et q̄z cōicat dolor d̄dir mis et testiculis: et eniz q̄ dolor sit vehemēs p̄pter transitū eius per loca angusta sensibilia. Cū autē cecidit in vesicā sedatur dolor: et tandem postea mingit et forte sanguis cum eo.

Signa autē distinguētia inter dolorē colicū et renalē posita sunt superius in colica. et inter cetera colicus

crescit immediate post sumptū cibū q̄ colon cōprimitur sed renalis forte alleviat p̄pter humectationē renū a vaporibz cibaut si forte ambo immediate post sumptū cibū crescūt magis excrescit colicus q̄z renalis lz in p̄cessu ebillo cū fecibz dēcedēte magis excrescat renalis. et ex his p̄z cōcordia interdicta auctoz que videtur cōtraria in hoc signo: et tu attēde reliqua signa distinctiua superius posita in colica cū in multis accedētibz hec due egritudines cōueniāt. s̄m vomitū v̄tris cōstrictiōe et reliquis et plerūq̄ faciunt medicum dubium. (Signa vero lapidis i vesica sunt hec. Primum q̄ laborans ex lapide in vesica frequēter fricat vel scalpit virgā suam et eaz manu p̄tractat p̄pter pruritū et dolorē cū stentēs in ea ex cōitate virge ad vesicam. et nō solus in virga sed in radice eius et pectine sit pruritū et dolor aliquis assiduus ex cōitate virge ad illas partes. Et quādoq̄z p̄pter dictā fricationē et manu p̄tractionē erigitur virga: Deinde arefcit. i. deficit ab erectione: et sit eius mollificatio p̄pter hec verificatur in pueris nō sic in iuvene et min⁹ in sene. Scōm egressio vrine cum difficultate et conamine: et hoc q̄ lapis oppilat foramē nō cōplete: nā si oppilaret cōplete tūc eēt retētiō vrine. et est talis egressio vrine cū dolore: cū vesica sit mēbrū sensibile facile patiens ex lapide. Tertū signū ē exit⁹ longanōis siue an q̄zq̄z cui⁹ cā ē durior: vna ē vehemēs conat⁹ ad mingēdū et fortis expulsiō facta p̄ lacertos v̄tris ad quā seq̄tur exitus ani. Scōa cā potest ēē q̄ lapis eris in vesica cū magn⁹ ē p̄pter p̄pinq̄tatem colli vesice ad anū cōprimat anū: vñ anus egredit nō tūc hec vlt vera sūt: iō dē fortasse. i. aliqui. Qui aut voluit certificari an lapis sit in vesica ponat digitū vel duos digitos longiores in anū p̄us v̄tre a fecibus mūdato et corio sursum eleuatis. et si aderit lapis ip̄z manifeste sentiet et q̄zitate ei⁹ discerniet. Signa vō futuri lapidis in renibz vel vesica sunt: q̄ si arenule q̄ p̄cesserūt postea reiecit sue rūt rubee vel citrine significant lapidē futurū in renibz. si aut fuerint albe significant ip̄m futurū in vesica: lz q̄zq̄z vrina arenosa significet lapidē in vesica. nā si fuerint arenule rubee vel citrine significant ip̄m ex renibz dēscēdisse. si vō albe vel cineritine significant ip̄m in vesica p̄gestū cū alijs signis de q̄bus supra. vnde h̄p. q̄bus arena et alba sedimina substat h̄z vesica litissima h̄z. De h̄ntibus lapidē sunt q̄dā q̄b⁹ sūt paratissimi generādi lapidē et mingendi eū. et q̄n aggregat et mingit cū vrina aduenit sicut colica. Et spatiū hoc ē iter mēsem: vsq̄z ad annū. et hoc maxie verificat de lapide renū. Scōz lapis renū et vesice sunt de his q̄ hereditant. Tertū valde difficilior ad curādū ē s̄m p̄m lapis vesice q̄z renū: lz lapis renū q̄zq̄z ducit ad mortē tū phibēdo vrinā tum apando. Quartū nefrecit et circa vesicam dolores laboriose sanant in senibz sexta aphorismoz. Quintū lapis vesice cū p̄fici s̄m p̄m nō sanāt nisi cū sectiōe in q̄ tū ē tumor.

Almasor.

Cū eger virgā sepe fricat: et manu tractat ipsa quoque frequēter erigitur et subtiliatur et vrina difficulter et cū dolore egredit: in qua egritudine fortasse et longam erit: lapis in vesica esse significatur. Si at eger cū difficultate mingēdi sentit vehemētes dolores in renibus emunctorijs et nausēa et v̄tris constrictionem in renibus lapis esse monstratur.

Jo. Ar.

Hoc capitulū duas habet partes principales. In p̄ma docet cognoscere an lapis sit in renibz vel vesica. In scōa ponit curam scōa ibi. lapidi vero qui. Pr̄ia iterū i duas. In p̄ma ponit signa lapidis in vesica. In scōa lapidis renū. scōa ibi. Si autem eger. In p̄ma ponit tria signa lapidis in vesica sup̄ius posita et declarata. Si at in hac pte. Ponit signa lapidis renū. p̄m q̄ si eger cum difficultate mingēdi. i. aliquā impedimēto imo aliqui tūo ut nullo pacto possit mingere habuerit vehemētes dolores in renibz et in emūctorijs. i. vbi poti⁹ vritides terminant ad vesicā et habuerit nausēa et v̄tris cōstrictionē in renibz lapis esse monstrat. hec at signa et alia sup̄ius sufficiēt fuerūt declarata. al.

Lapidi vō qui est in vesica confectio hec utilis extitit et ē optima ad frangendū lapidē et cū fuerit vetu-

Signa lapidis renum.

stus. Ego quoque iam fregi cum eo magnum lapidez in minori spatio quod xl. dierum. Quod. R. carpobalsami se. raphani dauci olixatri. se. cortic. radiceis oppoponaci corticum radiceis capparis amigdalorum amararum dāpnocochie squanti ciperi spice inde casie lignee saccolocodion harmel gentiane aristol. ro. assari cordumeni amoniaci serapini bdelij pipis acori osum ana partes equales gume dissoluta sufficienti balsamo malaxent: et ex eis alie spes conspergantur ex quibus in formetur pilule et sumantur ex eis in die. 3. f. cum apozimate de seminibus. Quandoque septima pars. 3. de cinere scorpionum cum eis datur. Cinis vero de scorpionibus hoc modo fit: scorpiones sumantur et in ollam novam positi os habentem oppilatum super laterculum in furno mittantur in quo non sit nimius calor neque vehemens et sint in. vi. horarum spatio: deinde extracti pulverizentur et reponantur.

Jo. ar.

In parte presenti curat lapidem. Et primo quod est in vesica. secundum quod est in renibus. tertio quod est in virga. secunda ibi. Cum autem in renibus lapis fuerit. tertia ibi. Si autem lapis ceciderit. In prima parte dicitur quod lapidi existenti in vesica. curatio ista utilis et optima est si frangit enim lapidem. In spatio minori. xl. dierum. Cuius compositio est ista. R. carpobalsami. i. fructus balsami se. raphani dauci olixatri. i. semis macedonici corticum radicum oppoponacis corticum radicum capparis amigdalorum amararum dāpnocochie i. saxifragie squanti ciperi spice inde casie lignee saccolocodion i. scolopendrie gentiane aristol. ro. assari cordumeni. i. karui acre stus amoniaci serapini bdelij piperis acori omnium partes equales gume in sufficienti balsamo. i. oleo balsami dissolute malaxent: et ex eis alie spes conficiantur ex quibus informetur pilule et sumantur ex eis in die. 3. f. cum apozimate de seminibus de quo supra. Et quandoque sexta pars. 3. de cinere scorpionum cum his addatur. cinis vero de scorpionibus fit hoc modo scorpiones mittantur in ollam novam que bene oppilata ponatur in furno super laterem in quo non sit vehemens calor per spatium sex horarum: deinde extracti pulverizentur et reponantur. si in vase vitreo in quo bene referuntur. he enim medicince omnes sunt calide et sicce propter scorpiones qui sunt frigidi secundum philosophum: et habent omnes singularem proprietatem in continuendo lapidem.

Almanzor.

Eger vero nutriatur ex aqua cicoris et calagie et mutagenat et abstineat a lacte et caseo et ab alijs nutrientibus grossis. et ingrediatur tamen ubi sit aqua in qua cocta sint folia caulium et sula et berberis. et metastrum et simus colubinus et medulla croci hortulani.

Jo. ar.

hic ponit dietam puenientem contra lapidem: est enim subtilissima et abstersiva et incisiva et puocativa sicut aqua decoctionis cicoris calagie et mutagenat de quibus supra abstineat a lacte et caseo et ab alijs cibis grossis. Ingrediat tamen. hic ponit tertium remedium dicens quod eger ingrediat tamen. i. semicupium: in qua sit aqua decoctionis foliorum caulium sulae. i. yue siue arctice. Berberis. i. abrotani: sed pro potest accipi serapinum mentastrum et simus colubinus medulla seminis croci hortulani. i. cartami hoc semicupium est ad continuendum lapidem. Femur etiam sepe inungatur.

Almanzor.

Femur et sepe inungatur ex oleo scorpionis et immitat virge: quod. R. aristol. ro. gentiane ciperi cortic. radic. capparis ana. 3. f. hec omnia in. lb. f. olei de amigdalibus amaris posita ad solem per hebdomodam vna dimittantur et colentur. et per vnaquaque. lb. de eo adiungatur ei scorpiones. r. et totum in vas cuius os oppilatum fuerit missum a d solem per duas septimanas moret: deinde colatum reponatur. est enim optimum et mirabile de quo guttatim quotidie in virga mittendum est.

postquam eger egreditur de tina quod si lapis magnus fuerit: non inuenitur aliud remedium nisi ut cum incisione extrahatur. de hoc tamen loqui huius nostri libri modum excedit.

Jo. ar.

Hoc est quartum remedium et est quod post exitum a balneo vngat femur cum oleo de scorpionibus. et ex eo et in virga distilletur cuius olei est hec descriptio. R. aristol. ro. gentiane ciperi corticis radicem capparis ana. 3. f. hec omnia in. lb. f. olei de amigdalibus amaris posita ad solem per hebdomodam vna dimittantur et colentur et exprimentur. Et per vnaquaque. lb. ex eo adiungantur scorpiones. r. et totum in vas cuius os sit oppilatum missum ad solem per duas hebdomodas moret: deinde colatur et reponatur. Est enim optimum et mirabile de quo quotidie per virga guttatim fundendum est postquam eger de tina egreditur: sic enim procedere mollificatione per balneum meli cominuatur. Ultimum remedium si lapis fuerit ingens his remedijs non sufficientibus fiat sectio in collo vesice secundum quod dicitur et extrahatur loquens de modo sectionis metas huius libri transcedit. Al.

Cum autem in renibus fuerit lapis eger frequenter ingreditur balneum et renes et ylia ex oleis inungatur et ea que calefaciunt locum desuper cum panis ponatur ut sunt ea que nominauimus. In potu quoque sumatur ea que lapidem frangunt.

Jo. ar.

hic curat lapidem renum tribus auxilijs. Primum quod frequenter tina ingrediat de qua supra: et si cum ea ponent aliqua mollificantia et potantior. Secundum quod renes et ylia ex oleis vngantur et desuper ponentur ea que locum calefaciunt ut sunt ea que dicta sunt in lapide vesice: et tertio fumatur ea que lapidem frangunt de quibus supra.

Almanzor.

Si autem lapis ceciderit et in virga obstaculum fecerit aqua calida ab alto distillando ei supfundatur donec rubere videatur: deinde oleum tepidum guttatim super iniciatur et fricetur: et si necesse fuerit sugatur et ex hoc mouebitur lapis et exibit. Si si magnus et angulosus fuerit necesse est ut virga inferius incidatur et extrahatur.

Jo. ar.

hic curat lapidem in virga retentum duobus auxilijs. Primum est casus aque calide ex alto et postea inuicui cum oleo tepido et primo lapide versus est. Secundum auxilium est quod his non sufficientibus virga inferius scindatur et extrahatur lapis.

Cura lapidis renis et vesice huius duplex regimine. Primum est preseruatiuum reliquum curatiuum. Regimine preseruatiuum duas habet intentiones. Prima est prohibere generationis materie lapidis maxime complenda regimine sex rerum non naturalium. Secunda est ipsius materie iam genite curatio. Regimine autem sex rerum non naturalium prohibere generationem materie lapidis est ut panis sit ex optima farina frumentum non oino a fursure spurata puenieter salutus et coctus. Vinum sit album aut medij coloris clarum subtilis sibi pauciferum aut mediocri vinositatis limphadum secundum exigentiam complentis spiritus et suetudinis. et aqua sit subtilis lenis clara huiusmodi. et conditioes laudabiles de quibus et panis et carnes sint generationis sanguinis subtilis: sic apes bene conditioate edunt vituli lactetis castrati annualis agni grossi vitetur pisces nisi quandoque sic temali luti parui. Item pisces parui petrosi et siles ex maritimis aurate rubi et siles vitent lac et caseus et lactis cinia omnia ius cicerum puenit et ius caulium et rape obite cocte. Et ex herbis baurie recetes apii feniculi petroselinum endiuia cicorea sparagi et leguminibus kisch hordei et ius cicerum. Ex fructibus ficus humide et sicce amigdale vna alba oua pueniunt non sinit mollia non per decoctionem idurata: et vitat ferulula et brodij: et oibis que vitre leniuntur: propterea magis pueniunt elixa que ara aut frigida: vitetur in regimine preseruatiuum nimis versus diureticorum: precipitatio enim mas ad instar vrine: vitetur fercula ex pasta: et sal inuicui et in summa sit intentio ad generandum sanguinem subtile non autem humores grossos aut viscosos: et ad leniendum vitre et non multum ad puocandum et pueretur vit fiat bone digoes et vit supflua per regiones proprias euent propterea sit aliquot parum in cibo et potu: et surgat a mensa cum reliquis famis et non multiplicet cibaria in mensa vna et non coedat nisi digoe celebrata et potus sit cibo proportionat nec gerat vestimenta stricta circa dorsum. Et exercet alio et corpe tpe obito: et non coeat nisi natura erigere.

Sub scda Intētiōe q̄ est mae iā genitū eūo cōprehēdit phibitio generationis lapidis. Et phibitio augmētū ipsius iā genitū necnō ipsius iā genitū eductio ante q̄ magnificet: et ad cōplēdū oīa hec sūt due medicie laudate ab auctorib⁹? mibi expte. p̄ mae. R. floz casie. 3. r. Cū aq̄ scolopēdrie. s. distillationis aut d̄ coctionis trahat casia et fiat potio quā accipiat semel in mēse aut etiā pluries si expedierit. scda medicina ē aq̄ mellis s̄z d̄scriptio nez. Abdesue de q̄ d̄bit calida accipiat q̄tuor dieb⁹? p̄tinuis. iiii. p̄ vice in auroa iāz p̄cedētis cene digōne celebrata. eger pōt vñdō istarū medicinarū accipere in p̄ncipio mēsis reliquā in mēdio mēsis. et si ante potū aq̄ mellis acciperet. x. amigdalas amaras singula die quas bñ masticer. et post eas immediate biberet aquā iā dictā res eēt efficacior. Et si patiēs esset renū calidoz p̄ su mat casia p̄dictā cū d̄coctioe seminis cōiū frigidoy ligritē et gra noz allzēlēgi et p̄prie tēpore calido. Itē cū aq̄ mellis q̄i d̄coq̄ or bulliāt grana allzēlēgi. Et postea cū ipsa colata trahat lac. 3. s. seminū cōiūz frigidoy. et hec sufficiat p̄ cōplēda. hac intētiōe. si tñ patiēs esset siccū vētrio pōt sūpscrip̄te casie addi. 3. j. bñdicte simplicis aut tātūde electuarij indi. Regimē vō curatiuum tres h3 intētiōes. p̄p̄ia lapidē cōminūt et ipsū educat cōminūtū aut nō cōminūtū. Scda corrigit accidētia. Tertia ordinat d̄bitū regimē sex rerū. Abedlcinarū at p̄ficiētū p̄mā intētiōe: q̄dā sunt simplices q̄dā cōposite. et simplices sunt triplices q̄dā cōminuunt a cōplexiōe q̄dā a p̄prietate: q̄dā vtroq3 mō. Cōminuētūz at a cōplexiōe q̄dāz sunt d̄biles. tñ in lapidē renūz impi mētes. q̄les sunt medicie amare absterfue aut fortis incisionis sic oryamel aut acetū betonica pētafilon capillus ve. grana solis saxifragia folia fragini radix scolopēdrie. quarū imp̄ssio nō ē ni si in lapide renūz. p̄trāseūna at vsq3 ad lapidē vesice sunt cicer nigri aq̄ eius radix costi d̄bellū radix ficile alea trifolū apūz montanum lalamētūz pulegiūz cucumer asininus radix balsami et partes eius semen raphani et aq̄ radicū ei⁹ scordeon p̄putia vitis alba ruta agrestis baurach pip puluerizati ex q̄ fact⁹ ē trociscus daucus cū aq̄ fistici faci d̄scēdere lapidē vitrū adustūz. Et sanguis hirci s̄z arē collect⁹ et referuat in trociscis de q̄b⁹ in hora doloris d̄f vnus cū vini aceto aut aq̄ apij mōtaniā p̄prietate at cōminuētia sunt puluis scorpiōnū et oleus ei⁹? solatrū hortulanum: et lapis spōgie et iudaicus et cinis leporis d̄colati lōbzi ci terefres exsiccati cinis epatis asini et lapidē renū et gramē q̄ daz cōminuunt vtroq3 mō sicut vitrum album et clarū puluerizatum cinis corticūz onop scarabei. Et semē genestre q̄d frāgit et educit et phibet generari. et autē pua vocata cauda tremula et grece pragolidiatos in cui⁹ alis sunt pene ayree et sup cauda sunt puncta alba et frācigne vocat safunegi: hec adusta et cinis eius cū aq̄ mellis extrahit lapidē. itē simus colūbinnus. Modus at cōponēdi has medicinas vt fiat vna medicina cōposita habēs cōditiōes oportunas in hac intētiōe ē vt misceant adinuicē medicie habētes virtutē cōminuēdi ex dictis: q̄dā iuuantes ad penetrādū q̄ ē cōminuāt s̄z pip cinamomūz lalamētūz: et q̄dā p̄uocātes extrahētes supfluitates grossas sic radix rubee fenu grecū daucus fu meu assarū ameoas hepsis fiselepos semen agni casti squinātūz et cordumeni. et catarides in b̄ sunt potissime imprimētes et in lapidē s̄z administrent cū cautela vt nō vlcēret virgam vnde in vna potiōe nō sit ad plus nisi vna cui⁹ caput et ale sint abscessi. Quedā sunt alteratiue frāgētes caliditate aliarū sic solatrū. Aliē sunt retardātes et d̄minētēs medicinas in loco d̄bec cōplēat suas opatiōes: et hoc faciūt cū viscositate q̄daz sicut species gūmi. Aliē sunt p̄fortātes sua aromaticitate sicut spica casia lignea. alia cōfortāt stipticitate moderata vt radix rubi virga p̄storis: alie sunt sedātes dolorē cū p̄prietate sicut nuces et auelane q̄ et retardāt medicinas in loco. et q̄daz anodinitate sicut habētes caliditate p̄mi gradus et p̄prie cū hūiditate. et q̄dā stupefaciēdo: et ex his ita artificialiter mistis fiet vna medicina cōposita hīs virtutes opportunas in hac intētiōe: et nā sagax discernet in ter eas. Et eas ad diuersas opatiōes put expediet ordiābū s̄z vt hec medicina cōposita nō sit fermētata. Et si volueris verifcare receptas inuenies iustitū liōmton et reliq̄ ab auctoribus cōposita habere plures ex his virtutib⁹ hic numeratis. Nullum m̄ simplex d̄z poni in aliq̄ medicina cōposita q̄d nō habeat ali

quā speciale vtilitatē et dispositionē extra quā ordinata ē cōposita. Et iste medicie q̄nq3 sumunt q̄nq3 applicant i vncionibus emplis fomētis semicupijs. q̄nq3 in vesicā inijciat et valet b̄ modus in vtroq3 lapide. Secūdus modus ē cū incisiōe et extractiōe lapidis si p̄mus nō suffecerit: q̄ in lapide renū ē incōueniēs et mortalis: sed in lapide vesice possibilis ē timor osus p̄pter mē b̄ri nobilitatē ex culus sectiōe sequit aliq̄n dolor fortis spasmus syncopis ap̄a et aliq̄n mors. Et q̄nq3 vulnus illud vertit in fistulaz et q̄ vrina p̄tinue fluit. Cauēat q̄ vt nō nisi magna necessitate cogēte fecēt. Sicut q̄n adessz dolor fortis aut retētiō vrine aut si milia accidētia suspitiōne mortis faciētia. et nō secent nisi in fortis et p̄stāte et p̄uato. et cū cautela ab errore: et si tales nō sint dimittāt sectionē. et p̄perēt ad tolēdū accidētia cū p̄sentia meliorū mō possibilis: trāspōnāt q̄ lapidē et s̄itr sanguinez ex p̄ctura lapidis defluerit ad orificiū colli vesice: vt vrina liber effundat sit at hec trāspōsitiō triplr sicut dictū fuit in capto p̄cedēte. Trāspōnit at lapis renū p̄mo mouēdo ip̄m inferi⁹ motu forti saltādo de gradu in gradu p̄ aliquā scalā. Itē anhelit⁹ retētiōe ac cōp̄ressiōe et fricatiōe renū et alioz trahēdo inferi⁹. Itē cū vētosa paulatim tata a renib⁹ ad inferiora. et ex illis sunt clamores: et clisteria calefaciētia et humectātia. et inferioroz calefactio cū fomētis et emplis hec. n. trahūt lapidē renū vsq3 ad vesicā paulatim. et q̄nq3 extra de vesicā p̄ virgā expellit aut p̄ vulnū mulieris. q̄ si forte nō posset trahi inferi⁹ et retētus vrinā impediret aut aliter multū noceret trahat supius aut vomitu violēto aut cū vētosa sup renes posita.

Incisionis at modus cū d̄liberata fuerit sit obseruatis can. infra scriptis. p̄mus q̄ incidēdus sit puer p̄stātis virtutis bone cōplexionis et habitudinis. et sit p̄cūatus et intestina lenita: cui ordinetur dieta tenuis sine vino carnib⁹? et ouls cū pauco pomū q̄ sic obseruet vsq3 ad quartū diez: et eligat tēpus tēperatum dies clara et locus cōueniēs. Secūdus q̄ infra sint parata. s. pilū istrumēta curua ad extrahēdūz lapidēz post sectionem falsie medicie appropate in p̄strictiōe sanguinis. Tertius can. q̄ eger iaceat sup nūos crurib⁹ retractis et dilatatis: et d̄ient sit a circūstātib⁹ firmiū et chirurgicus imponat indices in anū pueri vel puelle virginis: vt in vulnū d̄uiginate donec pueniat ad lapidē. Et cum puenierit ip̄m ad collū vesice trahat et teneat firmis ipellēdo semp versus collū. et tūc signet attramēto vbi incisionem facturū est fiat q̄z in collo vesice inter anūz et bursam testiculoz: et nō in fūdo vesice. et fiat sectio sup lapidē: ita vt acuties pilī veniat ad lapidē: et sit tāta vt lapis possit extrahi: nā q̄to minor est sectiō mō lapis possit extrahi tāto est melior. d̄inde extrahat illoz cum istrumēto curuo cū q̄sta facilitate et velocitate pōt. B̄inde ponat stuprū vt cōtū in fūdoz in albumie oui cū vitello mistis cū pulvere constringente sanguinez. et nō moueat ipsūz vsq3 in tertiu diez: nisi ali quod accidens cogat ad mutationēz. et tādem cura p̄p̄ia vulnē et p̄soldeat: et succurrat accidentib⁹ supuenientibus. s. dolori apostemati sanguinis congelationi et reliquis fm q̄ op3. Si autem lapis peruenierit ad cannale virge succurratur: fm q̄ dictūz fuit in expositione textus. Et quotidiē ante q̄z mutet mingat vt vrina egrediat per foramen naturale et non p̄ sectionem.

Secunda autem intentio. s. correctio accidentium perficiatur fm ipozum exigentiam. dolor ergo si fortis est oportet sedare ante sectionem cum epichimatis emplastris vncionibus et semicupijs: et cum clisteribus ex anodinis: et si expediat cum stupefacientibus bibitis sicut filonio triaca noua: que cum hoc q̄d stupefaciunt etiam ventositatem resoluunt: que aliquando est causa doloris et prouocant vrinam et sunt q̄ ante incisionem stupefaciunt locum cum opiatīs sumptis cum vino: Et quandoq3 cum vncionibus applicitis parti incidende et circumstantibus: Sedatio nāq3 doloris a futuro apostemate liberat: et forte a morte: et ad prohibendum apostema bonum est vt partes circumstantes liniantur cum aliquo reperculiuo: et p̄hebothomia et dieta tenuis ab hoc preferant. Si vero ex lapide retineatur vrina propter oppilationēz in renibus poris viridibus aut collo vesice aut meatu virge tempeit eius eductio aut trāspōsitiō q̄z citius est possibile que res qualr debeat p̄fici p3 ex sup̄ascrip̄tis. Si vero sequat excoziatio aut vlcus in istrumētis vrine succurrat fm q̄ d̄icetur in sequentibus capitulis.

Regimen

aut sex rerū iuxta tertiā intentionē ordinē
sicut dñi fuit in regimine p̄seruatiuo. sed i
hoc regimine curatiuo opus ē cibis magis abstergeñtibus incidē
tibus 7 subtilianibus 7 puocantibus. Et tpe operationū fortitū
sicut ē ficalo: diēta qđ ē tenuis sine vino sine carnib⁹ 7 ouis vsqz
ad quartū diē vel quousqz sumus securi ab apostemate 7 alijs
seuis accidentibus.

Sequuntur

medicīne cōposite. Ad medicām subli
me 7 expertū ad lapidē renū fm Se
rapionē. R. seīs batece excoctatū milij solio viiri adusti dauci
ana terant 7 cribellent: 7 dent de eo. 3. iij. cū aqua decoctionis ci
ceris nigris. Aliud fm cum ad lapidē vesice. R. p̄d ist. 3. j. fini co
lūbini. 3. j. s. terant 7 de ol mane cū aqua raphani. Aliud cōstā
tini. R. seīs batecarū citruli cucumeris excoctator ana. 3. v. se.
raphani 7 apij 7 rape siluestriū 7 dauci 7 petroselinū ana. 3. iij. se.
feniculi. 3. iij. granorū nere. i. cereorū siluestriū. 3. iij. stercois vac
ce pascentis iuolui cū oleo sambacino. 3. v. terant 7 cribellent: 7
dentur de eo pondus. 3. iij. cū aqua apij 7 raphani. Ad lapides
vō puerorū sufficit balneū ex rebus molliciantib⁹ 7 frangētib⁹
lapidē cū sumptione rerū frangētū lapidem magis faciliū.
Russus inq̄ plurima balneatio in terminis. Sulfureo frangit la
pidem. sicut si infundat in eis p̄anus 7 calidus applicet loco la
pidis operat ad eritū eius. Gal. aut testificat qđ puluis leporis
cōbusti exhibitus aliquot dieb⁹ q̄ritate. ij. 3. cū aqua calida frā
git lapidē renū 7 vesice. 7 sanguis hircinus p̄paratus fm artē
exhibitus q̄ritate duorū aureorū ē fortis in hoc caplo. 7 modus
p̄parationis est vt eligat hircus quattuor annorū aut circa rube
us: 7 nutrit p̄ mēsem herbis 7 granis p̄p̄ijs in hoc caplo: 7 in
guletur de mēse augusti 7 extrahat sanguis cuius p̄mus abijcia
tur 7 postremus medius reseruet: 7 exsicceetur ad solē diuisus in
frusta q̄ritate duorū auf: 7 exhibeant cū vino potenti aliquantū
acetoso aut cū aqua cicero aut raphani duo auf. p̄ vice aliqb⁹
diebus: p̄ocat enim manto dei ob excellentē eius virtutē. 7 ap̄
Aui. nigella aliquot diebus admistrata. cū aqua mellis frangit
vtrūqz. S. gerardus. R. crete marine milij solio ana. 3. j. s. san
guinis hircini p̄parati fm artem. 3. ij. lapidis spongie lapidis in
daici ana. 3. s. se. melonis. 3. j. aque sarisfragie. 3. s. panis zuccari.
Ib. j. fiat electuariū. Aliud eiusdē. R. corioli. 3. s. cicez ru. qf. s.
seia melonis. 3. s. buliat i trib⁹. Ibi. aq̄ ad p̄sūptionē tertie ptis co
let 7 cū modico zuccari admistret mirabilr valz 7 expellit arnu
las. Itē valet succus limonū 7 quasdā alias medicinas descri
bit quas lege ab eo. 7 dicit qđ p̄ frangēdo lapidē bonū ē p̄mitte
re molliciatia sicut fenicupia 7 empla molliciatia mista tñ cū
aliquibus fortibus in hoc caplo: deinde exhibere fortia ex iaz di
dis. 7 ex fortibus est iustitū liotripon electuariū dacio 7 silia. 7
frangūt vtrūqz lapidē. Difficilius enim ē frangere lapidē vesice
qđ renū. qđ. n. frāgit lapidē vesice frāgit lapidē renū lz n̄ cōtra.

De apate qđ sit in renibus vel vesica.

Ad sit ap̄a renū 7 vesice ex sepe dictis pōt ēe manife
stum. Apostemata renū 7 vesice diuersificantur ex
parte materie ap̄atis. 7 fm hoc quēdā sunt ex mā ca
lida essentiaher sanguinea vel colerica magis tñ sūt ex sanguie
grosso vel subtili cholericō qđ ex cholera quedam ex mā frigida
phlatia vel melica fm plm tñ ex mā mista. 7 qđ sunt melica quā
doqz sunt talia incipiēdo: qñqz p̄mutando siue sint melica adu
sta siue nō adusta. scđo diuersificant ex parte locorū in qbus sit
ap̄a. nam aliqñ sit in vtroqz renū: qñqz in vno eorū dextro vel si
nistro. 7 qñqz sunt magna occupātia totum corpus renis: qñqz
parua 7 tūc vel sunt in latere p̄cantis in qua colat vrina vel in
latere gibbositatis apud p̄niculum vel in p̄niculo velātē eorū
vel sunt in parte terminata ad dorsum vel sunt in parte termina
ta ad emūctoriū. i. p̄os vritidē vel in parte meatus superioris ver
sus venas emulgentes. Sicut ap̄ata vesice diuersificant ex parte
materie aut ex parte locorū. S. ex parte materie ē p̄arietas iter
Aui. 7 Rasin in libro diuisionū. vult enim Aui. raro fieri ap̄a ca
lidū in vesica qm̄ ap̄a calidū ē morbus dissimilis complōni ve
sice qđ ē frigida: vñ si fiat in ea ap̄a calidū nō erit nisi a forti cau
sa. Ralis vō in libro diuisionū in hoc caplo dicit qđ plm ap̄atis
quod accidit in vesica est ap̄a calidū. 7 eius rō est qđ vesica ē me

brum densum: in cui⁹ s̄bani difficulter penetrat humor frigidus.
dicendū vt tolatur contrarietas qđ ap̄a in vesica qñqz generat p
viam paulatine p̄gestionis qñqz p viam defluxus. Si p̄mo mo
do tunc ap̄a vesice semp est firmi: qđ nutrimentū eius 7 ē super
fluitas nutrimenti ex qbus ap̄a paulatine p̄geritur sunt frigide.
Si vō apostema fiat p viam defluxus aut cā defluxus ē intrinse
ca corporea. 7 tunc ap̄a fm plm ē firmi: lz aliquādo sit calidū qā
in cā est dñum humorū calidoy aut forte lapis nocens vesice.
Si vō cā dfluxus fuerit p̄mitua sicut p̄cussio casus aut offensio
vesice: tunc ap̄a fm plm est calidū: cū cā attractiōis materie ad
vesicam sit dolor sequēs cām p̄mitua q fm plm ē cā attractiōis
humorū ca. 7 pprie sanguis: 7 hoc ē qđ voluit dicere Aui. cū dicit
in vesica nō fieri ap̄a calidum plm: nō enim sit nisi a forti causa.
Ralis vō voluit ap̄a ex causis fortib⁹ iā dictis ēē s̄z plm calidū.
Quapropter sunt p̄cor des. Aliqñ ap̄a diuersificat fm locū: nā
quādoqz ap̄a est in parte vesice terminata ad collū vel in collo
t̄po: qñqz est in parte vesice terminata ad poros vritides: qñqz
est in parte superioris versus ventrē: qñqz in parte inferiori versus
dorsum: qñqz in tota vesica vel plurimo eius. Cause ap̄atus re
nū 7 vesice sunt humores de qbus supra actu igressi hōz mē
brozum s̄bani lz nō sit longinquū a vero qđ aqua aut v̄etositas
aut alius humor existens in p̄cavitare renis aut vesice extēdens
latera faciet ap̄a absqz qđ ingrediat mēbris s̄baz vt bñ sentit Aui.
tertia quartū caplo de ap̄anibus v̄etosis: 7 humiditates scđe 7 su
perflua resicata in tertia aut quarta digōne sunt aliqñ cā p̄iūca
ap̄atis paulatine p̄gesti. cause antecedētes sunt humores super
flui in q̄to aut in quali exites in venis. Itē mala complō totū
aut partis hīs mēbris cōcantis. tertio debilitas renū 7 vesice 7
eorū dolor cā 7 oppilatio. quarto latitudo viarū p quas defluit
materia ad hec mēbra apostemāda. itē retēto vrine extēdens re
nes aut vesicam cause p̄mitue sunt indebitū regimē sex rerum.
itē cause extraneę sicut casus p̄cussio offensio balneum stricatura
lūbaris 7 silia: ap̄ata renū 7 vesice terminant tribus modis.
qñqz enim resoluūt 7 ē optima terminatio qñqz indurant res
solutis partibus subtilibus qñqz suppurant. Et post suppurā
tionem rumpunt 7 sanies expellitur p vesicaz 7 virgam: qñqz ex
pellitur ad iūstina p vias occultas aut p venas emulgentes ad chi
lim: 7 ex chili ad epar 7 tādē ad iūstina p venas mēseraicas:
Et hec ē deterior terminatio qđ p vias vrine. tertio aliquādo sit
ruptio ad ventrē: Et mā colligitur in p̄cavitare ventris inferioris
7 idiget p̄foratione: Et hec ē pessima oium nisi forte illa cū qua
fieret hōz mēbroz putrefactio. Aliquādo non erumpunt imo
remanēt in eis 7 hec ē curant cum apertione.

Signa. Primo ponent signa ap̄atis renū. Scđo ve
sice. Signa ap̄atis renū sunt dolor 7 graui
tas in alchatiū: 7 maxime cū iacet eger cum v̄tre dorsum: 7 sit
frequēs mictus ppter debilitatē renis 7 stimulationē a materia
apostemate: lz hoc accidens magis est in ap̄ate vesice nisi ppter
ap̄a vrina retineat. Et si est in rene dextro maxime sentitur dolor
7 grauitas qñ iacet sup latere sinistro. 7 cōtra si ē in sinistro qñ
iacet sup latere dextro. Et si ē in vtroqz fm vtrūqz situm magni
ficatur dolor 7 grauitas renis oppositi. Item si ap̄a est in rene
dextro dolor ascendit maxime quādo ē in parte superioris vsqz ad
epar. Et si in sinistro dolor descendit vsqz ad vesicam 7 virgā: im
mo ē in vtroqz qñ ē in parte inferiori renis. Et cū dolor ē apud
p̄niculum 7 suspensorium magnificatur dolor 7 sit fortis: 7 phib
et erectionē tussim 7 sterutationē: 7 difficile ē sibi inuenire sitū
in quo q̄seat nisi forte qñ ap̄a ēēt p̄firmatū puans membrum
sensu. Et qñ resupinatur dolor ē leuior qđ in alio situ. Quando
aut ap̄a est in carnositate dolor ē leuis vt vix sentiat ē fm oēm
situm. Cognoscit aut qđ sit calidus ex febre p̄tinua q hz remissio
nes 7 exerescentias inordinatas. Quasi sint p̄ncipia quartane
i. sicut accidit febribus cōmixtis inordinate vagantibus que in
quartana p̄ficiunt: 7 hoc ē ppter diuersas materias 7 difformes
adustiones q sunt in mā apostemate renes. 7 apparet in princ
pijs suarū exacerbationū coartatio pulsus sicut in religo febrili
bus 7 incipiūt cū frigore extremitatū. Et sit oripilatio cōmicens
inflammationē. i. postqz incipit oripilatio sequit inflammationē: 7 iterū
post inflammationem sequitur oripilatio alia l̄sa hz ppter materię

diuersitate. Et hec verificant siue febris sit inseparabilis siue nō:
non enī est impossibile qd in p̄tinua sint hmoi oripilationes et ti
pi. febris at sequēs ap̄a frigidū est remissior et forte in p̄tinua l3
et febris sequēs ap̄a calidū non sit multū intensa ppter distan
tiam a corde. Et aliquando iste febris sūt putride aliqñ effime
re. Item nocet ab oi diuretico acuto salfo et valde acetoso s3 ma
gis et minus s̄m diuersitatē m̄ae. It̄a in ap̄ate calido magis ledit
q̄ in frigido et ppe ab acuto et salfo. Et qñ ap̄a ē calidū et ma
gnū pducit ad p̄misionē sensus pp cōitatē diaphragmatis cū
renibus et cū cerebro. Et ad vomitū cholere pp cōitatē stōi ad
epar et epatis ad renē. Et qñz cōicatur dolor faciei et oculis. Et
retinetur venter qz ap̄a coartat intestina vrina vō est alba in p̄
cipio m̄a ad renē pmutata deīn sūt citrina. Ignea nō pmissa qñ
apostema calidū ē in statu et colera que p̄uenit deriuari ad renē
tam expellitur cū vrina. Beīn sit rubea circa declinationē qñ ali
quid de m̄a ap̄ante expellit cū vrina. Et qñ vrina p̄seuerat alba
indicat duritiē futurā aut p̄uersionē. Ad dubelati. i. maturatio
nem: nihil enī de m̄a cū vrina expellitur. Et ad vltimū vrina p̄se
uerans viscosa et alba ē significatio mala: et qñ rubet aqua et p̄
seuerat in ea sedimē laudabile tūc obedit ap̄a digōnis absqz cō
uersione ad duritiē aut ad supurationē. Et qñ in p̄mīs diebus
remāet vrina clara et tenuis tūc ap̄a ē in via maturatiōis aut idu
ratiōis. et qñ ap̄a maturat magnificat grauitas valde: et sentitur
grauitas quasi sp̄era grauiata in ventre: et accidit inflatio in lo
cis vacuis qz ptes circūstantes tumescūt extractōe m̄ae ad illas
et accidentia sūt fortia: et sentitur pūctura vehemēs in vīrga. Et
qñ ap̄a est maturū alleuiat febri: et augmētatur oripilatio vapo
ribus acutis cōicantis mēbris sensibilibus et ingrossat vīra m̄a
m̄a ipsa expulsā: et multiplicatur in ea sedimē bonū. et qñ rūptū
est ap̄a remouet febri et rigor. et si sanies alba lenis non fetida
egreditur cū vrina tūc adeo est bonū vt nihil melius. et sili si ē
sanguis et pus albū et qd est diuersū ab hoc est deterius secundū
qz magis elongat a cōditōibus bone saniei. Signa aut distin
guentia inter spēs ap̄ati p̄ncipales sunt sumunt a febre et reliquis
accidentibus homogeneis m̄ae ap̄ati. et itē a p̄p̄one etate tpe an
ni regimine p̄cedente et sibi. Signa qz ap̄a maturent posita
sūt superius s3 signa eruptiōis ē egressio saniei cū vrina aut euz
egressiōe. Si aut rūpit ad p̄uacitatē vētris inferioris. sequitur sub
ita aleniatio doloris et grauitatis post p̄cessionē signorū matu
ratiōis nō apparet exitus saniei p̄ aliquā regione. Signa resor
ptiōis sūt qz oīa accidentia remittunt cū bona p̄ualecentia.
Signa duritiē sūt qz oīa accidentia remittunt p̄ter grauitatem.
Signa putrefactiōis renis sūt p̄tinuauo seuor accidentiū vsqz
ad mortē. et qz aliqñ egreditur sanies mala fetentissima cū vrina
aut fecibus. Signa ap̄atis vesice sūt dolor p̄tinu in femore et
illis cū duritiē et tensiōe febre cōtinua. Itē retentiō vrine difficul
tas aut distillatio. et frequēter nō p̄t m̄ngē nisi stātes: nā si ap̄a
est in pte versus ventrē facile subiacet tactui. Si vō in pte vsus
dorsū nō occurrat tactui nisi cū forte p̄ssidē. Si vō sit in pte ter
minata ad poros vritides sit retentio vrine: et cū hoc vesica sen
titur vacua ab vrina. Si vero sit in pte terminata ad collū. et col
lo ipso adest sili retentio aut magna difficultas: et cū hoc vesica
est plena vrina qd ex magno tumore in femore p̄phendit. si vō
sit in alijs partibus ē frequens mictus et distillatio: et qñz ē retē
nō stercois propter p̄ssionē intestini recti a vesica ap̄ata. Ad
aut ap̄a sit calidū cognoscit ex febre forti et caliditate in loco sen
sata. Itē ex dolore pungitiuo si sit colicus aut extensiuo grauiat
iū et pullatiuo si sit sanguineus: et qñz apparet rubedo exterius.
Item cognoscitur ex siti vehemēti vomitū cholere pure et asmate
frigore extremiū qz fortasse nō calefiūt. itēs et alienatiōe nigre
dine ligue: et qz nō nocet ab oi acuto et diuretico: et significat ip̄z
p̄p̄o etas cāe p̄cedentes. et signa maturatiōis sūt oripilationes di
uerse et febris p̄missa sicut dictū fuit i dubelati renū: et significat
maturitatē eius molliēs sensata. et vrina cū sedimine laudabi
li significat digōnem. eruptiōe aut significat vrina hīs pus ad
m̄istū. Si aut signa maturitatis nō apparuerit nō rūpit vsqz ad
bebbam: et plurime vesice fiunt versus collū eius et qñz in p̄tib
alij et qñz aperiant ad interiorē pte vesice: et tunc sanies m̄n
git et qñz aperiant ad pte exteriorē et sanies egredit colligit in vē

tre. Signa ap̄atis frigidū in renibus sūt signa cōia ap̄ati ex du
ritie tumore et grauitate retentiōe vrine difficultate et distillatiōe:
sed ē pauca febris paruos dolor et grauius absqz siti et alijs
q̄ attestant ap̄ati calido: et si est ap̄a durū sentit duritiēs cū gra
uitate notabili. et fortasse p̄cessit ap̄a calidū et ppe sanguine qd
terminatū est ad duritiē. Sic enī sit ap̄a durū in renib⁹ et vesica
s̄m p̄mūtādo ex ap̄ate sanguineo: qñz associat stupor i cru
ribus: et dispositio ad hidropesim: s3 ap̄a phlaticū in his oibus
assimilatur ap̄ati duro p̄terqz in duritiē est ei mollitiē. et s3 p̄m
sit incipiendo nec fir̄tata ad hidropem dispositū neqz tanta sen
titur grauitas. P̄monstia. p̄iuz ap̄a renū s̄m p̄m salubre: et
ap̄a vesice s̄m p̄m mortale scdm vt r̄nqz plonqz et iduratur
dispositio ad hidropē. Tertiū ap̄a vesice ceteris parib⁹ citius in
terfici qz ap̄a renū. Quartū Aui. oīa renū ap̄a velocia sunt ad
hoc vt in lapidē. i. duritiē p̄uertant. et quō nō cū ipsa sint cā lapi
dis. Quintū cū ap̄a calidū ē in rene cū febre notabili. dūde ac
cidat cōmissio rōnis: tūc illū ē cā cōitatis velaminū. i. panniculo
rum cerebri magnitudinē ap̄atis: et est mortale. et p̄p̄ie qñ est
significatio mala: nā illud pp cōitatē malam: qz si accidat cōica
tio mala: tūc expectatur ruptura ad salutē. et fortasse egredit in
hac ruptura de pinguedine renis aliqd. et fortasse egredit sicut
pilus rubens in lōgitudine vnus palmi et plus. Sextū deterius
ap̄a vesice est illud cū quo p̄tinuat caliditas febris acutē: et ver
hemens sit retentio vrine et stercois et fortis dolor et i vrina nō
est digō. est enī mortale. Et plus mortale cū maturat. Cū autē
appet in vīa hipostasii et fex subdēs lenis tūc ē maioris sp̄ei.

Almanfor.

Apostema qd fit in renibus et vesica coitatur febri
permista que vehemens calor is cum qua est hori
latio et rigor et frequens mictus et doloris in inferiori
buadoxi et grauitas et euz impellitur videtur egro qz
aliquid ibi sit suspensum. **Jo. ar.**

De caplm h3 tres ptes pncipales. In prima ponit
b signa et curā ap̄atis renū. In 2a signa et curā ap̄atis
vesice. In tertia pte ponit signa et curā ap̄atis renū cū
induratur. Fa ibi. Ap̄a vero qd fit in vesica. tertia ibi

Est at qñ ap̄a renū. primā in duas. in p̄la pte pōit signa ap̄atis
renū que ē p pte sunt cōia ap̄ati vesice. in 2a curam fa ibi. Et
his itaqz in prima pte dicit qz signa ap̄atis qd fit in renib⁹ et ve
sica sunt febris p̄missa pp diuersitatem m̄ae et diuersas adustio
nes in eis. Que tñ febris nō est vehemens calor is: qz m̄a pu
trens notabiliter distat a corde. cū aqua febre est oripilatio et ri
gor frequēs siue sit interpolata siue p̄tinua pp diuersas exerce
tias et diuersos paroxismos: imo inordinatos sequentes diuer
sitates m̄ae ex duabus sup̄ascriptis. est aut oripilatio p̄ia qñ
ti capto p̄p̄o dispositio in qua inuenit corpus diuersitatē i frigo
re et pūctōem in cute et in lacertis. Rigor aut est vt non possit cō
tinere mēbra sua ex p̄mōtione et tremore eueniēte in eis et moti
bus inuoluntarijs. Scdm signū est frequens mictus sequens
debilitatem renū et vesice necnon ad stimulationē a p̄itia m̄ae
ap̄atis. Tertium est dolor in inferioribus dorsis. f. ab allatiz vsqz
ad caudā: ibi enī est situs renū et vesice. Quartū signū cū im
pellitur. i. cū hō se cōmouet aut conquassando se aut revoluen
do de latere ad latus aut voluendo se cū facie deorsū videt sibi
qz aliquid sit suspensum: sentit enī pondus et dolorē rōne mēbri
apostemati ponderatis: minus enī molestus situs eius ē cū iaz
ceat supinus. **Almanfor.**

**Cuz itaqz hec signa visa fuerint eger ex basilica minu
atur eius partis in qua grauedinem et dolorem sentit.**

Jo. Ar.

In hac parte curat ap̄a renū. et p̄io p eūone que maxie respicit
Cām antecedit. Scda p auxilia applicata que maxie respicit
cām cōiunctā. Fa ibi. Loco quoqz emplastra. in p̄la pte est dicit
cum hec signa visa fuerint que significant apostema renū: eger
phlebotomē ex basilica eius p̄tis in qua sentit dolorē et graue
dinem ad minorādū mām et diuertēdū. **Almanfor.**

**Loco quoqz emplastra in frigidantia superponant
et si egritudo si c dissoluta fuerit bonu m̄i erit.**

nā p̄a iniquitatis qz qñ vesice venter ingrossat.
p̄ter qd subdēs mēbris m̄a p̄mōtione et f. vesice.

F

Hic curat p auxilia applicita que sup loco que marie respiciunt causam pincti z hz tres ptes: in pima pte curat apā terminandū p respirationē aut ē p resolutōes. in scda curat ipm qñ terminatur p suppuratōes. in tertia pte curat ipsū postqđ suppuratū ē z eruptū. i. postqđ factus est vlcus. scda ibi. Si āt febris tertia ibi Si aut eger minxerit pus. In pima pte dicit qđ sup regiōe renuz. Super alliatim ponat emplā in frigidatā. Et si cū his egritudo dissoluta fuerit bonū erit. dissoluit aut apā cū his qđ pars mae retrōcedit z venas reingredit. pars aut aliqua ex colore nālī cō fortato p applicita resoluūt. que aut sint hmoi frīgida dicit iseri? Si autem febris.

Almanzor.

Si aut febris z dolor z grauitas perseuerauerit z vrinā minuitz frequenter egredit significat ibi pus colligi. Emplastrū igitur est tūc super dorsū ponendū ex camemilla se. lini oleo sisamino fursure z pspsis: z egro percipiendū vt in tina sedeat.

In pte pñtenti curat apā cū suppuratur dicens. si āt febris z dolor z grauitas perseuerauerint quoz pseuerentia z augmētū significat augmentū suppuratōis iuxta aphorismū. Circa gnātionē saniei sūt dolores z febres. Et tūc crescit grauitas qđ mā i vno loco colligit. Et vrinā minuit z frequēter egreditur sic in strāgia virtute debilitata z stimolata significat pus colligi. Est igitur tunc sup dorsū ponendū emplm. R. camemille seminis lini furfuris añ. *Alb.* i. pñdant pñdenda mediocriter z cū oleo sisamino. q. fiat emplm hoc enī pñtē resoluūt partim maturat z dolorē mitgat. Est enī semē lini calidū z hūidū reliqua calida z sic. i. pmo gradu. scdo sedeat in tina eiusdē imētōis. Si āt eger. *Almā.* Si āt eger minxerit pus scia que notabim in. c. de ardore vrine sunt danda donec pus minuat deinde troici sci dent quos i. c. de mictu sanguis z puris noiabim.

Jo. ar.

In parte pñtenti curat vlcus remanens post apatis rupturā dicens qđ si eger minxerit pus scia que noiabim in capto de ardore vrine danda sūt ad mūdificationes z doloris mitigationē de inde datur troicisci qui dicent i capto de micto sanguinis z saniei ad mūdificandū z pñdandū necnō ad dolorē mitigandū vide hōz descriptionē in duobus caplis sequentibus. Et hi troicisci sunt vltimi qđ ponūt in capto de mictu sanguinis z puris.

Almanzor.

Apostema vero qđ sit in vesica dz comitari se. Delula est difficultas mingendi z dissuria z femoris z virgedolor z tunc eger ex basilica minuendus est z fiat hui' egritudinis cura quēadmodū pñxim.

Jo. ar.

In hac parte primo ponit signa apatis vesice. Scdo curā. scda ibi. Et tunc eger de basilica phomandus In pñia pte ponit tria signa. Prīmū est febris pñsio qđ verū est si apā fuerit sanguineū Si vero colicum febris est acuta cōtinua hñs pportiones ad tertiū dent manifestā vel occultā. Si vero apā fuerit frigidū febris non est fortis nisi forte fieret suppuratio. scdū signū est difficultas mingendi que est vñ retentio vrie vel marie difficultas emittendi aliqd eius qđ marie verificat si apā fuerit in pte terminata ad collū vel ad poros vritides. Et dissuria. i. emissio vrine guttatiz vel p internalla cū apā ē in alijs pñib' vesice. Tertium ē dolor femoris z virge. nā si apā ē in pte terminata ad collū dolor notabilis est in femore qđ ibi ē collū vesice cui virga cōtinuat. et si est in alijs pñibus distatib' a collo vesice forte aligo dolor lz leuis pñt femori z virge cōicari. Tunc ergo. Hic p cura phomand ex basilica. z dicit reliquā curā eē obseruādā statī post tā i cura apatis renū qđ si aliqđ sit dñā dz cū ordinabo curā. *Al.*

Est aut qñ renū apā nō puenit ad sanie imo transit in duritiem cuius grauitas in renib' sine febre pseuerat. Est ergo clisterizandus ex mucilagine fenugreci et seminis lini z aposimate camemille z caulii z meliloti et maluausci z fursuris. z vomat frequenter. Renibus quoqđ superponat emplastrū ex his que noiāimus

z si vrinā minui videt vrinā puocantia dent. hoc quoqđ p puo nō ē babedū qđ ex eo puenit ad hidropisim.

Jo. ar.

Hic curat apā renū qñ indurat dicens qđ hmoi signū est grauitas notabilis absqđ febre: resolutis ei hūorib' calidiorib' z subtilioribus facientibus apā cessat febris. et p cura pceptit egrum eē clisterizandū hoc clister. R. camemille. meliloti caulii fursuris añ. *Alb.* i. radicū maluausci ptusaz aut incisaz. z. ij. bulliant vñ. aque vel plurib' ad sufficientē coctionē de qua decoctōe accipiat. *Alb.* i. mucilaginis fenugreci z seij lini añ. z. i. fiat clistez qđ debite calidū imponat huic possit addi olei sisamini medule vitule pinguedinis galline añ. z. i. scdo vomat frequēter ad diuertendū: est enī melior eūo qđ p resolutiua qđ solutiua pñcipitant mām ad locū apatum nisi sint leuia. tertio regioni renū. *Alb.* i. clisteri superponat emplm ex his que noiāimus que. sponūt in clisteri statim descripto: quarto si vrinā minuit dent cū illo clisteri z emplastro puocantia vrinā. i. scum misceant aliqua cū. illo qđ puocet sicut paritaria creta maria z filia: vñ aliter dent cū illo. i. dūm sunt remedia suprascripta sumat et ea que puocant vrinā nō tñ fortia sed leuia de quibus supra in pñio capto. Hoc qđ. Ultimo hic admonet medicū vt sit diligens in cura huius apatis duri qñ perducit ad hidropesiz. debilitat enī virtus attractiua renū qđ propter aquositate remanente in epate z membris supra renes sit transitus in hidropem. et cū hoc sit oppilatio pñhibens descensū vrine ad vesicā hic etiam canon obfusandus est in apate vesice cū induretur: z remedia eadē vñ similia applicentur clisteria tñ in apostemate vesice sint minoris quantitatis vt melius retineant z cū hoc pauca quantitas sufficit pp pñpinqtate: nō sic in apate renū. et casta posita in his clisterib' ē pñstas.

Cura apostematū renū z vesice exigit triplex regimē. Prīmum debet causē antecedenti pñlētū eūone z diuersione. Scdm cāe coniuncte diuersimode cōplendū fm varios modos terminationis eius. Tertiu ē cōe vñqđ curans accidentia z ordinans debitum regimē sex rerum. Pro euacuatione fm plurimū necessaria est phlomia in apostematibus renū aut vesice que repletionē existente multa z sanguine dominante dz esse copiosa: z similiter ipso cum alijs humoribus equato. si vero aliqđ dominent phlomia sit min' copiosa z fiat ex basilica eiuldem lateris. z postea apud Alui. phlometur vena curuature poplitis: z hoc maxime puenit si retentio menstruoqđ aut sanguis hemoroidalis fuerit in cā: z si nō apparet phlometur saphena huiusdem lateris. Prīma enī est ad euacuandū z diuertendū: secunda vñ sit ad eradicandū causam pñctam aut primā conijunctet existimo secūdam esse tardandā vsqđ ad diem tertiam Ante tamen has si expedit pñmittatur ventris lenitio cum clisteri facto ex qua decoctionis hordei maluar. z silium lenientis magis aut minus frigidiorum secundū exigentiā materie. sed se eūda die facta pñia phlomia soluat vent' aut cū clisteri leniente in quo sūt mucilagine seminis maluar. maluausci seij lini fenugreci z similia. z ex oleis ponatur violis amigdalini sisamini z ex medullis medulla vituli cervi z similes. z ex pinguedinibus pinguedo galine anatis anseris butyrū z similia z eligatur magis calida aut minus secundū diuersitatē materie. z si op' fuerit medicā solutiua sit lenitiua non attrahēs a longinqs sic casta aut māna: sz pñstātor est casta que misceat cū sero capri no: sicut enī abo pñstantia in his casibus. z aqua hordei calido z aqua mellis in frigido: z aqua succari in misto sūt pñstantes eum quibus ē potest casta disperari. et oīno caueant solutiua fortia z si pñmittatur digō solutiō est pñstantius. et oīo caueantur diuretica añ maturationē: sed post maturationē pueniunt. et qñuis aq uiuet in eo qđ in frigidat z hūectat in apostemate calido tñ nocet in eo qđ facit vrinare. Caueatur itaqz multūdo ei: z proptē cum impedita est vrinā: z sit aqua dulcis clara suggēdo sumpta nō multū frigida ne incruet hūorem neqz notabiliter calida immo caueat omne multū calidū in actu z potētia in apostemate calido renū aut vesice. et similiter caueat omne valde frigidū actu z po' in quocunqđ apate renū z vesice sz maxime in frigido. Digestiua autēz sunt sicut sirupus viol. in calido

sumptus cū tantundē aque hordei sed in phlatico mel ro. cum tantundem aque mellis: in melacholico vero sumptus de pomis dulcibus cū aqua passulaz: solutiū autē casia a. 3. viij. vsqz ad x. sumpta cū aqz dictis aut cū aqua caferin adusto / falso. Et si clisteria sufficiūt forte melius ē omittre quodcūqz solutiū bibū ne p̄cipiet materias ad locū apātū. In p̄cessu vero cū mā amplius nō est in fluxu siue terminet p̄ maturacionē siue per resolutionē possum? vti diurectis sicut ē lac semini cōium frigidum in calido. et in frigido decoctōis radicū et semini puocātium et aqua cicoris nigri. Et in misto mista ex his que puocantia etiā possunt exterius applicari. Secda intentio. s. diuersio cōpleur cū clisterib? iam dictis in quibus ponat casia. Et si opus ē fortioribus in mā frigida addatur bñdicta. Item appositōe vētosarū in spatulis cū sacrificatōe et sine in apate renū. et cū appositione earū in natibus in apate vesice. itē cū puocantibus sudorem. Scdm regimē respiciēs causā p̄iunctā si terminet p̄ viā resolutionis erigit in principio repercutiua. Unde in apate calido s. olei ros. aut aque ro. succi folioz salicis ana pte vnā aceti pte mediā misce: et cū eis regio mēbi apātū epithimetur. et si caliditas fuerit vehemēs his addo succum plantaginis semperuiue solatri et filia. et hoc tpe ad mīstra clisteria ex aqz hordei oleo vti oleis et siliib? aut ex lacte. et post ad mīstra emplastra ex farina hordei fabaz cū oleo ro. et pauco aceti: postea in statu minoris a frigida ad fenugrecū camemillā anetū semē lini et oleū sisaminū et filia. Et clisteria et sint eiusdē intentōis facta ex decoctōe hordei et maluar: et sint in eis mucilago maluaifci fenugreci seminis lini oleum sisaminū et filia. Si vero apā sit frigidū phlatico in principio incipe cū oleo rosaceo de spica et aceto: postea adde folia lauri grana eius et oleū ipsius. in lauro enī est plurima fiducia sili in ruta. Si vero apā ista maturent qd raro p̄git de phlatico et melotico et cholericis s. frequēter de sanguineo post principiū in quo p̄cedendū ē vt dictū fuit in resolutione p̄cedatur cū minimis calidis et magis hūidis hūitibus viscositate. Est enim scdo cā. medicamē resolutionis de cuius p̄prietate ē vt fortitudi ne siue caliditatis p̄uertendo hūorē in vapore finiat ipsū. Unde dicamē vō maturatiū ē cū? p̄prietas ē vt agraat hūori digō nē qm calefacit cū eq̄litate et. Unde mollificatiū vō est q̄ sua caliditate et humiditate poros mēbi dilatat et p̄parat hūorē ad facile expulsiōē. Unde resolutionis h3 caliditate cum siccitate notabili absqz viscositate: s3 maturatiū h3 caliditate moderatā cū hūiditate et viscositate. mollificatiū vero moderatā cū multa hūiditate. Maturatiua vero i calido sūt malua maluaifci fenugreci cum semine lini oleū sisaminū et filia quib? vtere scdm exigentiā et in valde calido potes his addere mucilagīne p̄sili. sed apate maturato. eripendum est cū motibus sic sternutando: et velocius se mutando de latere ad latus et similib? et scdo cū applicatis et etiam sedendo in tinnis siue semicupijs in quibus sit firmū colūbinus et cepe narcisi. et tertio cū sumptis in quib? sit fermentum et filia. et quarto si appareat tumor in all: an aut in regione colli vesice inter bursam testiculor et anū cum incisōe. Ad si apā fuerit durum post vniuersalia ex phlomia et ventris lenitione dō sūt intentiones: vna est mollificatio a qua inchoandū est altera resolutionis et materieeductio p̄ mollificatōe vtere mucilagīnibus dictis. Item oleo sisamino oleo amigdalaz dulciū. Ties medullis et pinguedinibus et siliibus. ex quibus fiant vncōes emplā epithimata: itē clisteria. et sumat et ea que sunt ad hāc intentionē postea vtatur magis resolutionis et et puocatiuis in quibus nō sit superfluitas vt resolutionis partibus subtilibus remaneat grossius et p̄uertatur in lapidem imo p̄sidera vrina: et quoties ingrossat puoca cū equalitate: et quotiens stat absqz ingrossatōe mollifica. et de signis maturitatis et obedientie mae ē multiplicatio vrine: et ad resolutionē conferunt vncōes et vaporatōes cū oleo camemilino nardino sambacino costino laurio. et p̄ferunt emplastra ex mellitico camemilla semie lini. Et q̄z sunt necessaria ea que sunt sicut bdeliū amoniacū serapiniū adeps vrsi medulla vacēna et ceruina. et quādoqz ē necessariū vt bdelium amoniacū et sit camemilla tribuli et mellitico dissoluatur in decoctōe diureticor et dentur ex eis in potu. Quādoqz vero in apātū duobus duas intentōes simul p̄ficiamus miscendo mollificantiā cū

resolutionis in applicatis sumptis et clisteriatis. item in tinnis siue semicupijs quibus mīstotiens oportet vti iaz p̄cedentib? vncōibus: tum ad sedandū dolorē tum ad puocandū vrina et maxime in apostemate duro et phlatico. Et etiam in apostemate calido cum est facta maturatio ad rumpendū ipsū. et nota q̄ cura apostematū renū et vesice cum pendet a mā eadē vel simili est eadem exigens easdem vel similes ientōes: et cum eisdem p̄ficiendas. et non est differentia nisi in quatuor. Primū q̄ minori tempore debemus p̄tinuari frigida repercutiua in apate vesice q̄z renū. et scdo debemus esse magis in eo solliciti de sedatōne doloris et cum stupefacientib? sūptis iniectis et applicatis: q̄ est membrū magis nervosū. Et tertio magis solliciti vt vrina educatur cum in apostemate vesice frequēter retineatur: et q̄to q̄ aliquando vtimur siringis et catatur tum ad iniectas medicinas ad extrahendū vrinam et que in vesica p̄tinentur. Quib? non possumus vti in apostematib? renū. q̄ pp milbi placuit horum curationes in eodem capto p̄cludere. Sed pro tertio regie primo curentur accidentia sūm q̄z dolor q̄dem cum anodinū applicatis sicut fomētando cūz spongijs de filtro ifusis in decoctionibus feminis lini aneti fenugreci paritarie florū camemille meliloti et similib?. Item cū vesicis plenis his decoctōib? et oleis ad hanc intentionē. itē cū semicupijs eiusdēz intētōis: et his nō sufficientibus stupefaciendum est dando requiem in ea calida et frigida filonium. itē applicandū iusculamū opii et huiusmodi cū adinis. Si vero vrina retineatur recurre ad caplm p̄cedēs de difficultate vrine: et relis succuratur sūm eoz engentiā. Secunda vero intentio huius regiminis. s. regie sex rerum ē vt dicat in apatibus calidis sit tenuis frigida: vnde vtat p̄sana hori deacea pane loto spinachijs blite et similibus: emittendo rūs carnes et oua vsqz ad statū inclusiue. et bibat aquā ordei aut zucari non multum frigidam: neqz calidā paulatim suggendo eas sed postea ingrossetur dieta paulatim vtendo caribus vino et ouis. Sed in apostematibus frigidis vtat in principio in potu aque mellis iure caulii et etiam ferculis supraliscriptis: s3 possunt esse fercula sua cocta in iure laudabiliū carniū et cūz succaro cōdita postea dieta magis ingrossetur vtendo vino carib? et ouis. Grossior enim puenit dieta in frigidis q̄z in calidis. et in principijs non vtatur cibis aut potibus diurectis sed in p̄cessu sic: et p̄prie cum ventum est ad statum et adhuc magis in declinatōe sicut ferculis in quibus sunt semina cōia frigida in apostematibus calidis: sed in frigidis iure cicorū et decoctionibus radicū puocantiū: et in quocūqz tempore vtetur potus superfluous: immo sit parcus et p̄prie cum retinetur vrina: dormiat multus. puocetur eūones solite siue naturales siue non naturales. Quiescat animo et corpore nisi cum instaret tempus eruptōis apostematis: nā motus iuuat ad erumpendum vt dictum fuit.

De ardore vrine. *Aut vti in mar. cap 3*

Ardor vrine est dolor moridicationis in meatu colli vesice aut virge causa vrine qui aliquando est intensus aliquando remissus: aliquando nouus: aliquando antiquus: quādoqz frequens: aliqñ rarus. Cause eius sunt acuitas vrine pp pmissionem alicuius acuti cum ea sicut ē cholera phla falsū aut aliū hūor notabiliter acutus. item sicut sanies arenule: frusta lapidis et similia cum vrina mista. Secda causa est excoctatio superficialis aut vlcus in vesica aut in meatu colli eius: aut virge. itē scabies adusionem faciens. Tā vero excoctationis et vlceris est aliqñ lapis: aliqñ hūor cholericus: aut baurachius et similes hūiditates acutę: tertio aliqñ in causa est apostema: aut pustula que rumpit. quarto aliquando in ea ē percussio aut casus. causa vero scabiei scdm plm sunt hūores adusti. Tertia causa est defectus hūiditatis in caribus glandosis que sunt in collo vesice cuius finis est duplex vnus est rēperare acuitatem vrine cui p̄miscetur. et secunda ut ipsa sparsa super meatum vrine faciat ipsum glutinosum. Quia propter ipsa deficiēte vrina sit acutior: magis imprimentis. Et scdo tollitur resistētia vesice et meatus vrine imprimentis: hic aut defectus humiditatis ē aliquando p̄pter frequentem cōiūz: nam ille humiditatem

egrediuntur cum spermate propter vicinitatem ipsarum ad ipsum cum erit plurimum spermatis. Item deficiunt per egritudines et causas extrinsecas eliquantes corpus. Et ad primitiue sunt res acute superius sicut cantharides et alii de medicina acute.

Signa ardoris vrine sunt punctio aut mordicatio sensata in capite virge aut in peritoneon quoniam mingit et est post mictum sicut fit ab acuitate vrine cognoscitur ex defectu aliarum causarum signa ponit. Et si vrina sit citrina indicat quod ei sit admixta cholera. Si vero alba quod ei sit admixtio phlegmatis baurachij. et quodcumque ei admixtum potens facere ipsam acutam facile cognoscitur post eius residendum siue sit sanies siue lapis et quodcumque huiusmodi. Si quod sit ab excoctatione vel vlcere in locis istis dictis cognoscitur per eritum sanguinis aut saniei aut vtriusque cum punctio et mordicatio in locis dictis: hoc addito quod in membro superiori non precesserit soluta priuinitas a qua talis sanguis aut sanies possit emanare nec est sanies illa descendat a priuinitate venarum absque vlcere sicut plerumque accidit sanie non exercitatis scilicet primi capituli de signis sube vrine: hoc autem certificat quod si ardor precessit eritum sanguinis aut sanie significat solutionem priuinitatis in locis iam dictis. Si vero eritum sanguinis aut saniei precedat ardorem: verificatur in membris superioribus pungit. Et discernit an membra superiora sint ulcerata vel non ulcerata ex bona valitudine aut aduersa necnon ex signis vlcis ceruicinis: hoc membris aut priuinitate ipsorum. Quod vero sit a scabie cognoscitur ex vltimo vrine fetore eius et dolore vehementi cum priuinitate et semine fursureo. Et cum diuturnas quique erit humiditas et quique aliquid sanguinis sic accidit in scabie membrorum extrinsecorum. Signa vero caput vlcis et scabiei sunt nota ex capitulis precedentiibus et ex dictis in hoc capitulo. Quod vero ardor vrine sit ex defectu humiditatis in carnibus glandosis cognoscitur ex carentia aliarum causarum: Item ex causis defectus huius humiditatis quare sermo precessit. Signa autem causarum primitiuarum sunt ipsarum precessio cum subsecutio ardoris.

Prognostica primus est Hippocritus. sexta aphorismorum nefrenant in febribus. Secundum Rasis et Aui. ardor vrine cum preuenerit perducit ad plera in infirmitatibus. Tertium ardor vrine in non senibus aut non habentibus soluta priuinitate in infirmitatibus vrine facile curatur nisi sequatur extrema suspitio humiditatis carnis glandose quod aut futurum sit in ardore sequente vlcera in infirmitatibus vrine videbitur si sequetur capitulum.

Almanfor.

Luz eger dum mingit sentit ardorem et punctio in virga, a salis et acetosis et acutis abstinentius est et nutritius est ex tapeis lenibus et zibzebegi et eorum similibus hec quoque medicina data est ei. re. seminis melonis excocti. 3. xxx. citrulli cucurbitae portulacae papaueris al. feminum an. 3. iij. se. iusquamini al. 3. iij. zuccari albis simi ad pondus olearum pulueris horum quotidie. 3. iij. mane et alie. iij. circa noctem cum vixce. i. sirupi viole. aut iulep sumantur. 30. ar.

Hoc capitulum diuiditur in tres partes. In prima notificat ardorem vrine absolute. In secunda ponit eius curationem. Secunda vrina causarum tantum. In tertio admonet medicum ut sit diligens in curando ardorem vrine. scilicet ibi. Al salis et acetosis. tertia ibi. Hec quoque egritudo. quod dicit in prima parte nota sunt. In secunda dicit quod abstinere deus a salis et acetosis et acutis quod augent mordicationem et nutritius est et ex tapeis lenibus. i. que habent lenire humectando. et autem taphea duplex: quedam alba et fit ex carne et iure quedam viridis: et fit ex suprascriptis cum aliis herbis dante colore viridis: et zebengivel zibzebegi. Et est taphea mista cum oleo et silibus. huiusmodi: hoc quoque medicamentum dandum est. B. se. melonis excocti. 3. xxx. se. citrulli se. cucurbitae se. portulacae se. papaueris albi olearum an. 3. iij. se. iusquamini albi. 3. iij. zuccari albis simi ad pondus olearum de puluere eorum quotidie in potu 3. iij. in mane dande sunt et totidem circa noctem. i. per duas horas aut tres ante cenam cum. 3. i. sirupi viole. et aliquid aqua pueniente si decoctio hordei ligitiue et sebesten aut cum. 3. i. iulep. i. aque zuccari. hec quoque.

Almanfor.

Hec ergo egritudo non est puerpendenda: quia cum sit manifesta et perseverans pueniunt ex ea in vesica et in infirmitatibus vrinilibus vlcera.

Almanfor.

Cura hic tantummodo ordiabo curam ardoris ab acuitate vrine. Et per defectum humiditatis glutinose. Et tertio pendentis a causis primitiuis. Reliquarum causarum cura pertinet ad sequens capitulum.

Cura ergo ardoris ab acuitate vrine erigit duplicem intentionem. Prima est ut humor acutus vrina et ipsum diuertit ad regionem aliam. Secunda alterat diuersas calidam et siccam membrorum humidorum et aquositas. Prima autem intentio completur exhibendo. 3. i. florum casei aut. 3. i. manne cum sero caprino aut aqua decoctionis sebesten et prunorum. Et potest cum his misceri sirupus aut iulep viole. Et apud me nihil ponatur quod sit diureticum ne humores diuertantur ad vias vrine. Et potio hec potest aliquando replicari. Diuertuntur et et euntur humores cum vomitu per ipsorum exigentiam: et est pstant medicamentum maxime egro nauseante: et prope cum est facilis plurimam: maxime cum mouet ad superiora: aut si in causa fuerit retento sanguine menstrualis aut hemorroidalis. Prouocatio est sudoris optime pferenda eundo et diuertendo. Si hic dubitat vtrum diuretica siue euntia per vrinam pueniant. Et videtur quod si ex Rasi et ceteris qui administrant semina coia et alia diuretica ut dicit Aui. in capitulo de ardore vrine et si non fuerint vlcera nec sanies tunc melior cura eius erit ex vberatio vrine persequenter exhibendo supfluitates cum solutione subtili. postquam extraxeris supfluitates cum solutione et. Tertio aliquando educit superfluitates que sunt in membris vrinilibus: quod melius educunt cum diureticis. Quarto quanto vrina est maioris quantitatis minus facit ardorem ut docet experientia quare multiplicata est. et confirmatur quod quanto magis multiplicatur est minoris acuitatis ut declarat sensus et ratio. In oppositum quod diuretica ducunt humores ad infra vrine et cogunt frequenter migrare: migrare huiusmodi est vberem ter nociuum. Amplius Aui. de capitulo de cura vlcera in renibus et vesica dicit. et minoratio potius aqua ut minor est necessitas mingendi. et minor est motus renibus ab eo quod puenit ad eos: et eo ratio per istum canonem enim curatio vlcis est ges. Credo in hoc dubio tenendum esse tam in ardore vrine quam in vlcibus membrorum vrinaliu aliquando competere diuretica tunc ad ducendum virtutes medicinarum ad loca illa tum ad eundem supflua pntia in meatibus ipsorum quod aptissimi me per eandem regionem euntur. Tenendum scilicet de intentione. Autem quod leniora debent administrari in vlcere vesice quam ardore et sequente acuitate vrine: nam diuretica ingetant membra vlcera: et canon curatio vlcis est quies. Tertio tenendum quod in ardore vrine sequente pauitate humiditatis glutinose non oportet diuretica. Quarto tenendum quod exuberatio vrine in ardore eius est melior cura eius: non quidem facta per diuretica sed potius per cibos et potus multiplicatos aquositate vrinale sicut cucurbitae et silia. et persequenter potus aque frigide et eo puenire nisi aliquid grossum cum vrina mistum impediat: non sic in vlcibus membrorum vrinaliu cum oleo potus superfluous vrine et reliquorum in vlcibus horum membrorum vitandus est. Quarta autem huius determinatio facile soluunt. Secunda autem intentio. scilicet alteratio diuersarum pfectitur regie medicinali per sex rerum. et ex medicinis pfectitibus hanc intentionem est pulvis Rasis. 3. preter hunc quedam alia subiungunt. scilicet troisci sirupi et aque. Descriptio troisci ad antiquos ardores vrine cum patientes cogunt frequenter mingere cum multo dolore. R. medulle se. citrulli et cucurbitae an. 3. iij. se. la ctuce et portulacae an. 3. iij. succi ligitiue glandiu ana. 3. i. rosarum. 3. i. violarum lentius excoctarum an. 3. i. terant et cum succo portulacae et mucilage psylli fiant troisci quorum quilibet ponderet. 3. i. et si vis magis refrigerare pponere cum succo hipocistidos. Sirupus. R. succi endiuie lactuce caude equine ana pte. i. bulliant priuinitate dispumando gbus dispumatis adde succi cucumeris et lactis seminum co

muniū frigidorū et aque violatē ana ptē. s. buliant lento igne. et cum succaro albo fiat sirupus long⁹ de quo denſ mane et vespere. 3. iij. p vice. Sz nota qd ex pstantibus sirupis est sirupus de pauere cuius. 3. ij. sumant cū aqua decoctōis hordei mūdi sebesten et ligritie i mae et medietas i vespri aut sumat cū succo cucurbitae bulito ad pſuptionē tertie partis. Et aqua facta ex decoctōne sebesten et quorū seminū cōium frigidorū papauere albo et ligritia est pstantis. et si ardor eēt ex hūore grosso vrie pmissio tūc valde puenit aq sublimatōis acori et floz malue bibita oī die cū hūo dosis sit. 3. iij. que exhibeant bis in die in ieiunio. Et si ardor esset vehemens eēt necessariū administrare aliqd de stupefacientibus fortib⁹ sic de trociscis allēkēngi pī tñ tēptatis leniorib⁹. s. papauere exhibēdo oīa pmissa cū aqua aut sirupo ei⁹: hec etiā intentio pfici cū iniectione et applicatiōe. Simplicia sūt scia quattuor albumē oui siue aqua ei⁹ post fortē eius pquassationē lac mulieris asine aut capre mucilago pſilij et seio cydoniorū oleū nenufarinū. Sed cōpositū auxiliū optimū sic fit. seio pſilij et cydoniorū miorum integrorū ana ptes equales et pone ea i succo cucurbitae calido et stent in infusioe quoz possint extrahi mucilagines que extracte buliant cū oleo vīo. mandragorato papauerio nenofarino. Deinde ponatur in eis lac mulieris lactantis puellā quā peperit et albumē oui recentis: et fiat hōz agitatio et pquassatio. Et vltimo addat canfore pap. et fiat hōz simplicij siue cōpositum frequens iniectio in virgā et vesicā caue tñ ne inciant cū dolore. Nam forte sequeret maior nocumētū qz vtilitas. Quā pp siringa fit subtilis et aptissima quā eger sibi imponat aut ipor nat ab arte bene experto et opante cū leuitate. Sed ab extra epibibentur aut vngant renes semur et peritoneū. s. oleorum violacei naufarini letorū cum succis endiuie plantaginis et semperuue an. 3. i. lactis mulieris. 3. s. mucilaginis pſilij. 3. s. cāso re. 3. i. cere albe. q. s. fiat vinctio q est pferens valde qn ardor vrie est cū difficultate mingendi. Itē cū impediret vria emplastre tur semur aut peritoneon cū vmbilico veneris decocto. item valet fōmetatio cū sapa in qua decocta sunt vrtica paritaria et malua et in vehementia ardoris iniant in virgā narcotica. s. aliqd de seio inquamī albi aut opij. et pone in capite virge de aqua rosā in qua dissolutū sit opij cuius aliqd per forām ingrediatur. Argentia aut a. pprietate sūt vesica tauri et vesica capre pulverizate et puluis misceat cū his que inieciunt in vesicā. Cura vero ardoris sequentis defectū hūiditatis glutinosē pficiat. phibēdo coitum et remouēdo oēs causas corpus exiccantes: et administrādo oīa hūectantia qualitatiue et substantiē interius et exterius. Sz cura ardoris vrie sequentis lapidē aut arenulas māifesta est ex cū lapidis de qua hmo pcefferit. Cura autē ardoris vrie sequentis solutionē pūni pōne i caplo sequenti.

Regimen ē infra scriptū: aer declinet ad frigidū et humidū nec sit multū optus pannis sūm renes aut regionē vesice non tñ multū frigeat sūm vesicā. Libi eius declinet ad frigidū et hūidū. et sint insipidi aut pauce dulcedint: et vitent acuta amara salia acetosa et multū dulcia. Itē multū stiptica aut viscosa p pte qn vrie eēt admistū aliquid grossū de genere hūoris lapidis et similiū. Et vitentur multū aperientia et puocātia: panis ei⁹ sit ex optia farina frumenti par fermentatus non salitus vinū eius sit pauciferū mediocris subē bñ clarum vnius anni tantū et limphetur cū aqua bñ pditionata aut aqua decoctōis hordei et sebesten et similiū aut bibat aquā solam simplicē aut decoctōis rerū dictarū. et potus lactis eēt prestas nisi adesset febris putrida. Ferula ex ouis et lacte pueniunt aut ex pane loto et ouis se cūdū cōem vsum. et granis puenit hordeū pſana hordeacea robile aut hōz liff. ex herbis puenit lactuca spinachia blutis endiuia malua borago. Itē puenit cucurbita pepen melo indus cucumer citrulus. ex fructibus puenit pruna persica poma pinee preparate vitentur ficus sicce et hūde. itē vte recentis s. sicce pueniunt. Quā pueniunt lac butyrū recens capita lactis caseus recens nō salitus nouiter factus. et conueniēs sūt pulli et cetera aues bñ pditionate ex quadrupedibus vituli lactates agnēdi et siles: et cōter comedant elix. Oleū amigdaliniū ē ceteris oleis melius. Notabiliter dormiat. pcurēt eūones nāles fugiat

coitū sit quietus animo et corpore.

De amictu sanguinis et saniei.

Rimo agatur de mictu sanguinis: postea de mictu saniei. Vno notitia primi ē sciendū qd sanguis vel sile sanie quini quod mingit ē quadruplex. aliqū mingit sanguis verus et ppletus solus sic in ruptura aut apertōe vene emulgentis aut vene in vesica pp pcussione equitōez forte aut alias cās corporeas aut primitiuas. et hū aliqū lz raro pcedit ex membris que sūt supra renes et vesicā sic ē epar aliqū ex corpore toto pp repletionē multā sanguineaz quare separat pūniūtas venaz aut aperit. et aliqū sequitur corosione ventositatē tetanū aut spasmi forte. et causas primitiuas sicut ille q mingitur a mēbris vrialib⁹: et fit mictus sanguinis aliquādo pp subtilitātē eius vñ currit qd supflus et qz nō est ei essentia. Scdō mingitur sanguis pmissus aquositate vriali pp debilitatē virtutis epatis vel renū non speratis vep et ppletū sanguinē ab aquositate vñ taliter missus descendit ad vesicā et mingit. Abictus at sanguinis pmissi hūoribus grossis pſm fit pp debilitatē renū. Tertio mingit aliqd sile sanguini. s. qn caro epatis aut renū lū questit que rediēs in liquorē silem sanguini mingitur. Quarto est mictus rei deficientis a cōplemētō sanguis. est enī chilus diu minute sanguificatus aut sanguis diu minute digestus: et hoc accidit ex debilitate virtutis digestiue epatis et talis in colore et substantia assimilatur loture carnis recentis. Scdō sciendū qd aliqū est mictus sanguinis sūm viam mundificationis superfluitatē et in corpore sano qui ē qn hīs periodos et circuitus in quib⁹ redit et aliqū nō redit et aliqū fit mictus sanguis vñ synthomatic⁹ et aliquādo ē ceticus existens terminus alicuius egritudinis. Abictus autē rei similis capitis pſm fit cā debilitatis digestōis venaz: et qn est valde longa quasi duobus palmis: et qn est de diuis ad albedinē qn ad rubedinē. et nō plōgat nisi cā sue gnationis in inuolutōib⁹ venaz rez aut alioz: et ex cibis grossis et gerneribus lactis et granis sic fabis et siliibus: et nō est in mictu eius de timore sūm qd terretur cor ex aspectu. Urine autē grosse mingitur aut cā mundificationis et crisis quā sequit allevatio. et qn sūt pp multitudinē hūorū grossiorū pp debilitatē digestōis. Urine vō pingues faciles citius significat liquefactionē adipis. mictus vero puris aut sanguinis pmissi puri qz sit pp ruptiones adubet in mēbris supiorib⁹ pulmōis et pectoris: epatis aut pp apostema ruptum i mēbris vrie aut pp vlcera in eis: et qn sit in sanis non exercitatis absq vlcere sicut dictū fuit superius. et ex his iam manifeste sūt spēs et cāe mict⁹ sanguis et saniei: quid nois at et quid rei satis nota sūt.

Signa. et mō substantie: et qz nō ē ei pmissio aquositas aut alioz hūorū. Qd vero sit ex vesica cognoscit p nocumēta vesice ex dolore et siliibus. et quia sanguis veniēs ex vesica est paucus hū enī vesica venas puas in quibus paucus sanguis cōtinet solū sufficiens ad nutrimentū eius. mictus vero sanguis ex renibus cognoscit qz ē multus maxie qn vena rūpitur. Sūt enī vene veniētes ad renes magne multū sanguinē deferentes non solū sufficientē p nutrimento ipsoz s. alioz mēbroz. et si magis parate eruptōi qz nō sūt boni situs equalis: imo eleuat supra ptes i quibus ptingit. Sz vene vesice sūt puate al pte nō expositae scissioni et eruptōe cū situ suo. Qd vero mictus sanguis veniat ex epate et mēbris alijs supra renes et vesicā cognoscit ex carentia nocumētorū renū et vesice. ex pſentia carū potentū facere in eis rupturā aut apertōē vene ex qua sequitur mict⁹ sanguinis sicut est repletio et siles statū dictē. ille q est pppter apertōē venarū sit sine dolore. et est paucus in pncipio lz forte postea augetur: et est mūdus et sincerus. Sanguis vero eruptōis et scissionis est multus in pncipio: et postea aliqū minorat et aliqū nō est mūdus aut sincer⁹: cūz seqt vlcere aut corosione. imo si est corosio est paulatī et ad nigredinē declinat. et qn ē cū eo fetor: et sequitur alias egritudines: et multoties sūt cū eo cōtices: et sanies et pus q si est cum vlcere absq corosioe salte est cū eo sanies aut pus. mictus at sanguis pmissi aquositate cognoscit qd apert aquositas sibi permista: et aliqū sanguis resider i fūdo vrialis: aut saltem si colerur per petū descendū aquositas et remāet sanguis et

per hoc distinguit a mictu sanguinis diminute decocti q neqz re
sident neqz colari potest ab aquositate lz ambo pueniat in hoc q
sunt sic lotura carnis: distinguit aut an veniat ex epate vel reni-
bus qz ventis ex renibus magis tendit in albedine: z est magis
grossa: ventis at ex epate magis trahit ad rubedine: z subtilior
z similior sanguinis mictus aut rei similia sanguini q est ex suba
epatis. aut renis liquefacta cognoscit ex causis precedentibz. s. se
bilibus coliquantibus. sic ex causis primitiuis multu calefacien-
tibz. ite qd mingitur e tenue sicut aduflu: z qd est ex liquefactioe
epatis magis tendit in rubedine: z qd est ex liquefactioe renu
magis in albedine cu minori rubedine. Dicitur aut sanguis p
pter tenuitate eius significatur qz sanguis q egredit mingendo
z p phomiaz est valde tenuis. z no sut signa aliaz cap: locus at
sanici z vlcis cognoscit p dolore si fuerit mebru dolorosu. z co-
gnoscitur p signa egitudinis in qbuscuqz mebris existat sicut p
signa apatis aut dubelati aut vlcis aut repletionis: z cognoscit
tur ex via pmissionis naz quato locus vlcis magis est alte-
ratus est sanies aut sanguis inde egrediens maioris comistio-
nis z quanto inferior minoris z maioris separatioe ab alijs que
secu aliqui miscent sicut est vrinaz: si ambo egrediant ex eode vl-
cere in loco inferiori magis sut adinuicē separata. Si vo ex loco
alto magis st adinuicē pmissa. Ille at q e pp causas vicinas vir-
ge aut in vrga antecedit vrinaz z elongatus a vrga postponitur
ab vrina aut pmissetur ei vehement. A pata aut et vlcera cuius-
cuqz mebru cognoscunt p signa z accidentia ppria: lz distinguit
an sanies q mingitur sit ex vlcere aut apate: na q est ex apate mi-
gitur subito in magna quantitate. q vero ex vlcere paulati: z mul-
totiens ex longo pcessu pducit ad excoiationē z ardore ptes p
qz trahit. Expulsio aut critica cognoscit qz e subita. z cu allena-
tione z fortitudine sicut homathica vero sine his. Signa vo micti
rei sit capillis z pinguedis z rez grossaz sut ipse rez q mingitur.

Pronostica Primu autem auctoritate hyp. Cu mi-
git sanguis sine dolore: aut est paucus
in hoiis qbusda no est malū. Cu aut pseuerat fortasse accidet
febris z mictus purus. Scdz mictus purus ex vlcere epatis aut
fundi vesice fm plm mortalis. Ex vlcere vero renis aut colli ve-
sice frequent salubris. Tertiū cuius ren potius vridis aut vesi-
ca distrupit morit. Quartū mictus rei sitis capillis pinguedinis
aut rerū grossaz fm plm sanat. Cum alijs.

Almanfor.

Um aliqs pp casu vel pussionē sanguinez
miserit ex basilica minuaf. Et trocisci q dicitur
tur trocisci d harabe tribuat qz re harabe gu-
mi tremule arboris an. 3. v. balaustraz hypo-
qstidos an. 3. ij. z. 5. olibai. 3. ij. se. apij opij an. 3. i. forme-
tur trocisci pōdere aure. i. ex qbus vnus in die cu apo-
zimate sumach tribuat. Ad comedēdū vero tribuant
carnes cocte cu sumach z carnes cocte cu succo vuc-
acerbe. abstineat a nutriētibz acutis z salsis. Loco ve-
ro pussionis superponat emplm ex bolo ar. z accatis
z aloē et litio pfectis cu aceto z aqua. 3o. ar.

Hic Ras prio agit de mictu sanguis. Scdo de mictu sanici. Fa-
ibi. Pus vero si minxerit. Primu in duas. In pria curat mictus
sanguis sequēis casu aut pussionē. in scda curat mictu sangui-
nis sequēte cibo z potus acutos: scda ibi. Si at sanguis micti
euenit. In pma pte dicit. cu alijs pp casu aut pussionē mire-
rit sanguine phlometur ex basilica. etate. f. z reliqs pntiētibus
de hac tn vberius dicef cum ordinabo curā deīn dent trocisci de
harabe ad pstringendū: pcedēte tn aliq mūdicatōe si fuerit ex
pediēs de q dī. R. harabe gummi tremule arboris. i. granati silue-
stris an. 3. i. balaustraz hypoqstidos an. 3. ij. 5. olibani. 3. ij. semis
apij opij an. 3. i. Et istis puluerizatis formetur trocisci cu succo
ozimiquoz qlibet sit aure vni: ex qbus oi die vn exhibeat dis-
solut: cu decoctōe sumach in ieiuno: hec eni sut pstringēna puz
stipiticate: partipiscositate: opij at z pingendo: lz semē apij pō-
tur vt ducat virtutes medicinaz ad locū: lz ad comedendū tri-
buatur caro cocta cu sumach: z caro cocta cu succo vuc acerbe:
hec eni pstringūt frigiditate siccitate z stipiticate. Abstineat a ci-

bis acutis z salsis: sup loco dō pussionis ponat. Emplm ex bo-
lo ar. z acatis p qua sumit succus p:unelloz aloē z litio qd e suc-
cus arboris q hz folia silia buffo. Et fructus eius e silia pipri
hec at supra i eqli dosi z mista cu aq z aceto. Et supposita loco
pussio optie sanguine pstringūt. Et si vis magis ifrigidare au-
ge frigida. s. bolum z acatiam. Almanfor.

Si aut sanguinis mictus euenit post comistione ci-
borū acutor: aut potū vini acuti phlomet eger z tro-
ciscos de harabe in potu sumat: z eode quo diximus
gubernetur regimē.

3o. ar.

Hic curat mictu sanguinis ex sūptōe rez acutaz sicut alcor fina-
pi z vlni potentis z. dices egrū eē phlomanū: z sibi eē tribue-
dum de trociscis de harabe pdictis. Et reliquo regie sup: ascri-
pto esse regendum.

Pus vero si minxerit egro trocisci isti bandi ff. re. se-
minis melonis citrulli cucurbite absqz corticibz oīuz
an. 3. xx. boli ar. gummi arabici turis piguis sanguis dra-
conis oīuz an. 3. x. opij. 3. iij. seif apij. 3. ij. iformēt tro-
cisci pōdē. 3. ij. ex qbus oi die vnus cu sirupo de papa-
uere tribuat. vnca. i. in potu. Virge quoqz ex isto col-
lurio imittat. Colliriu de cerusa. re cerusa sarcacole
olibani gummi arabici opij sanguis draconis oīuz ptef
eqles fiant ex eis colliria z p sirigā pus fiat inieccio ex
bidromelle z migat eger z post ei egressionē fiat ite-
rū inieccio isti collirij dissoluti in lacte asine.

3o. ar.

Hic curat mictu puris ex vlcibus maxie renū z vesice dicens
esse egro tribuēdū de his trociscis. R. seif melois citrulli cucur-
bite absqz corticibus an. 3. xx. boli ar. gummi arabici turis sangui-
nis draconis an. 3. x. opij. 3. iij. seif apij. 3. ij. iformēt trocisci dua-
rū dragmaz: ex qbus oi die vnus cu sirupo de papauere. 3. i. in
potu tribuat. virge quoqz ex isto collirio imittant. R. ceruse sar-
cacolibani gummi. ara. opij san. dra. ana ptes eqles fiat ex eis co-
liria. i. seif. quibz mō vtēdū est. Hic eni fit inieccio ex hydro-
melle ad mūdicandū: z migat eger: z post eius egressionē fiat
inieccio istius collirij dissoluti cu lacte asine ad psolidandū z do-
lore mitigandū.

Hoc diminū opus iperfectū nobis reliqt clarissimus phiscus
3o. Arcula. q dū in florentissimo ferrariensi gymnasio publice
medicinā legeret ac in dies hoc ipsū opus studeret absolue: tira-
tas acerba morte intercept. e. cu tn iam pridē de mola maricis
ac hernia: deqz iuncturaz doloribus māz plene absoluisset. Cu-
tus qdē admirandi viri sepulchro huiuscemōi inscriptū est epi-
gramma.

Qui iuste vite meritis: z philosophie

Summa arte ac studio gloria summa fuit.

Ipsam qui vere medicinā nouit. z egris.

Si qua fuit solus. spesqz salusqz fuit.

Reges z populos deslenda morte Joannes.

Dibatos linquens p dicitur hoc titulo.

De mola.

Ola deā a molin plice idem significat q pcuritio car-
nis: latine e pgnatio mēdosa in q no fetus: lz frustu
carnis vctositas aut aquositas aut hūores diuersi in
mrice pntē: ex qb? ifert qd mola e qdrupelex. s. carno-
sa: ventosa: aquosa: z hūoralis: e aut carnosā morbz i nūcro. Re-
liq at reducant ad mobū in pphone ppositōe. Lāe carnosē q
ppe e mola e duplex mālīs z efficiēs: omūto finalē z formalē q
rū pideratio ad philosophos pntet. cā mālīs carnosē e sanguis
mēstru? in pcauo mīcis pntē. cā efficiēs est virt? augmētatiua
pcuritē caliditate z siccitate mīcis puerēs hūc sanguinē i car-
nē que caro nullius aialis formā aut sūstudinē gerit z hz solus
aiaz vegetatiua. Scda cā e sperma muliebze qd aliqui in somnis
iniciū in cōcauū mīcis: aut alijs mōis mulieribz notis qd pmi-
scti cu sanguine mēstruo ipm extendēs z i carne puerēs. Sz pp

q̄ notabilis creſcit: aliq̄ decreſcit i paruo tpe: nō ſic in p̄gnāte. Quidū cū pcutit v̄ter ſonat vt tipanū in mola v̄toſa: nō ſic in p̄gnāte. Signa diſtictiua v̄o inf̄ verā p̄gnationē ⁊ mola aquoſa: ſūt q̄nq̄. Pr̄mū q̄ in vera p̄gnatōe ſt̄ tumor ⁊ durities in vna pte determinata. ſ.vbi ē fetus: ⁊ ſi ſūt duo fetus appent i ventre duo r̄ores ⁊ due durities diſtictē ſz locū. Sz in mola aquoſa ē mollit̄s ⁊ tumor vniformis p totū. ſcōz q̄ vere p̄gnās nō ē mltū diſcolorata: ſz h̄iſ mola aquoſa ē valde palida cū mollit̄e quadā. Tertiū q̄ in mola aquoſa i motu ⁊ corp̄is reuolutōe audif ſonit⁹ aq̄ motenō at ſic in p̄gnāte. Quartū q̄ i h̄nte molā aquoſa ē ſumē ⁊ pectē v̄ndimiatū cū magna molit̄e qd̄ nō ē in vere p̄gnāte. Quidū q̄ i h̄nte molā aquoſa aliq̄ egredit̄ hūiditas aquoſa p vuluā: nō ſic in p̄gnāte. Signa v̄o diſtictiua iter verā p̄gnationē ⁊ mola hūoralē ſūt duo. Pr̄mū q̄ i vera p̄gnatōe ſūt tumor ⁊ durities in vna pte determinata vbi ē fetus: aut i pl̄ibus ſi p̄es ſint ſci. Sz in h̄nte molā hūoralē ē tumor: cum molit̄e vniformis p totā regiōne m̄ficiis. Scōm q̄ in mola hūoralē egrediunt̄ p vuluā hūores diuerſi q̄nq̄ miſti cūz ſanguie nō ſic i p̄gnāte niſi cū velet abſorbire. Signa v̄o diſtictiua iter ſpecies mole ſunt iſta ſcripta. Diſtiguū q̄ mola carneā ⁊ v̄toſa p ſi gna q̄nq̄. Pr̄mū q̄ i mola carneā ē durities fortis ⁊ tumor in vna pte determinata: vbi ē fr̄uſtuz carnis. ſz in mola v̄toſa ē tumor ⁊ t̄ſio vniformis p totā regiōne m̄ficiis abſq̄ duritiē in aliqua pte determinata. ſcōz q̄ tumor i mola carneā vniformiter augēdo pcedit. ſz i mala v̄toſa tūc tumor ſubito decreſcit nunc augēdo notabilr. Tertiū q̄ v̄toſa ſonat v̄ter ſic tipanuz cūz pcutit: nō ſic i carneā. Quartū q̄ accidit frequēt̄ dolor: creſci⁹ ⁊ ali q̄ p̄foratio⁹ in v̄toſa nō ſic in carneā. quītum q̄ adef̄ lenit̄as: in v̄toſa ḡuitas notabilis in carneā. Sz diſtiguū carneā ab aq̄ſa p q̄nq̄ ſupius poſita p q̄ diſtiguū vera p̄gnatio a mola aquoſa ſit̄ diſtiguū mola carneā ab hūoralē p duo ſigna ſup̄ ſcripta p q̄ diſtiguū vera p̄gnatio a mola hūoralē. Signa vero diſtictiua inter molā aquoſa ⁊ v̄toſa ſunt q̄nq̄. Pr̄mū q̄ i mola v̄toſa ē tumor: notabilr ⁊ t̄ſio q̄ facile nō cedit ſpm̄tē: nō ſic i aquoſa. Scōm q̄ vtraq̄ iacētē ſupina in v̄toſa ē vniformis t̄ſio p totū. ſz i aquoſa dep̄mūt̄ ptes ſuminis. ſz iſtant̄ illa ⁊ latera. Tertiū q̄ v̄toſa aliq̄ notabilr creſcit ſubito aquoſa vero pcedit augēdo vniformit̄. Quartū q̄ in v̄toſa cū pcutit v̄ter audif ſon⁹ ſicut tipanū. Sz in aquoſa audif ſonitus aq̄ in motu ⁊ reuolutōe de latē ad lat⁹. Quidū q̄ in aquoſa appet ſumē ⁊ pectē v̄ndimiatū cū mollit̄e: v̄t hūiditates aquoſe egrediūt̄ p vuluā nō ſic in v̄toſa. Signa v̄o diſtictiua iter molā aquoſa ⁊ hūoralē ſūt diſtictiua cū mollit̄e circa ſumē ⁊ pectē: nō ſic in hūoralē. Scōm q̄ in aquoſa iterdū egredit̄ aquoſitas p vuluā: in hūoralē v̄o hūores frequēt̄ ſanguini pmiſti. Tertiū maior ē paledo in aquoſa q̄ in hūoralē pedes ⁊ crura magis v̄ndimiat. Signa vero diſtictiua iter ſpēs mole ⁊ ſpēs hydropiſis ſūt diſtictiua cū mola aquoſa multū aſſimileſcit: ⁊ mola v̄toſa timpanit̄. Signa t̄m diſtictiua ſūt tria. Pr̄mū q̄ in ſpēbus hydropiſis p̄ceſſerūt̄ nocumēta ep̄tis de qb̄ actū ē ſupius. ſz in mola p̄ceſſerūt̄ nocumēta m̄ficiis. Scōm q̄ tā in mola aquoſa q̄ v̄toſa ⁊ t̄m in hūoralē nō eſt tumor niſi in ſumine vel ab vmblico infra. ſ.vbi t̄met regio m̄ficiis: ſz in duab⁹ ſpēb⁹ hydropiſis tā dictē. ſ. aſcite ⁊ tipanite appet tumor p totuz v̄entrē a pectine v̄lq̄ ad diaphragma. Tertiū ſignū q̄ in mola aquoſa egredit̄ frequēt̄ aquoſitas p vuluā: nō ſic in aſcite: ⁊ ex his p̄nt ſumi ſigna diſtiguū inter verā p̄gnationē ⁊ ſpēs hydropiſis.

Pronostica Primum lz mole fm plm emittant an
nouū mensem aliquādo tamen plon
gantur vsq ad tres vl quatuor annos aliqñ vsq ad extremum
uite qđ maxie verificat de carne 7 ventosa. Secundum fm plm
cū species mole plongantur vltra nouū mēsez sūt insanabile
7 frequēter interimūt.

Uterib' plerūq; accidit passio ex q̄ pgnatiū
dispositiōis silitudinem icurrunt. Venter nā
q; crescit ⁊ discolorate sūt. ⁊ retinēt mēstrua

motus tñ qui ē in hac egritudine nō est vt motus isan-
tis: imo qñz de suo mouet loco cū duriter tangit. Ad
ultimū verū cū angustia ⁊ dolore frustū carnis infor-
me ac si pareret emittit. Plurimū vero solū mō v̄to
fitas ⁊ būorū multitudo emittunt: ⁊ deinde minuitur
venter ⁊ remouent accidentia. Post quā vero t̄pus
preterierit i qđ scitur puerū debere moueri si adesset:
trocisci de mirra dādi sūt ⁊ opozima de semibus et
oleū de resina ad bibendū et pessariū ex ruta ⁊ menta
stū ⁊ alia pessaria p̄dicta in. c. d alleuiatōe ptus s̄ im-
mittenda doses qđ de pilulis fetidis frequenter tribuē
de sunt. cū hoc eniz cito euadēt. Ho. ar.

Yo. ar.

2. **A**ulieribus pieruq; accidit passio. Hoc capl; diuidit in tres p
 tes. In pria ponit signa mole. In 2a modū terminatōis. In ter
 tia ipis inchoatū curā 7 auxilia opposita. Fa ibi 2d vltimū ve
 ro tertia ibi. Postq; dō tpus pterierit. In pria pōit q̄tuor signa
 dicēs: q; mulierib;. aliqñ accidit passio dicta mole 7 q; patietēs al
 simulant pgnantib; pmo crescit vter sicut in pgnantib; cū res i
 vtero pienta paulatim augēdo pcedat. Scdo fiūt discolorate no
 cumēto cōicato stō 7 epati marie ppter retētiōem mēstruorū. Ter
 tio retinēt mēstrua ppter clausiōem oris matricis: sicut in pgnati
 one q; clausio fit a virtute 7 ē oppilatio attenuatoria. Quarto q;
 pientū i mīrice mouet: s; nō ex se imo p ppsitiōe 7 i hoc differt a
 vera pgnatōe i qua fetus ex se mouet: ēt ad oppositas differen
 tias. In scda pte ponēs modū terminatōis: dicit q; ad vltimū 3
 .i. transactis quibusdā mētib; cū dolore 7 angustia ac si pareret
 emittit frustū carnis pluries: tñ emittit solā ventositatē aut hūo
 rū mltitudinē p quoz emissiōe venē minuit 7 sedant accidētia
 Sz i tertia pte ofidit tps inchoatū curā 7 ponit remedia oportu
 na. Tps ā inchoatū curā ē a q̄rto vl q̄nto mēse supra. f. in eo tē
 pore in quo fetus dberet se mouere 7 nō adest mortificatio. Reme
 dia aut sē gñq;. Ppimū troisci de mirtha sūt badi sicut dictum
 fuit in caplo 3. puocat de mēstruo ad mouendū sanguinē ad
 officia venay: mēstrualiū 7 ad stimulatū ecpulsiuā mīrice: vt
 apiat collū ei. Scdm ē aposima. i. decoctio de feib; de qua sup
 caplo de colica 7 ē ad eandē itentionē 7 ad dissoluēdas ventosi
 tates existētes i mīrice. Tertius ē oleū de leisir. i. de pēta dactilo q;
 aliter d; lherua catapucia maior sollega b; ei in potu iūptū a ri
 bus. 3. vlq; ad quatuor valde potēs est ad extenuadū pbiā 7 ad
 carminadū vētositatē. Quartū ē pessariū ex ruta 7 mētastro po
 tēs ad carminadū vētositatē 7 alia pessaria aq; sūt imitreda que
 pessaria pgre q̄rto huius caplo 3 facilitado pti. Quintū 7 vlti
 mū auxiliū sūt pilule fetide frequēter exhibēde cū hoc enī q; p
 uocant educūt causam antecedentem.

Cura mole erigit sex interdoes. Prima ebat cam male eius. Secda pparat ad ipsi mole eductione. Tertia ipfaz educit. Quarta alterat dyscrasia mificis q e ca regnatiois eius. Quinta corrigat accidentia. Sexta ordinat regimen sex rerum. Prima intentio pficit digerendo t eundo digestiua at sit i mola carnea z vefosa z huorali pedete ab huoribus grossis incisuiu absternui subtilituiu z p virtute tertia petens mifices sicut ox/mel simplex ppositu z sgliticiu cu3 aq artemise z silib? ex ppis est hmoi. Betonice mificis artemise camedreos camepiteos calamitui metastari pulegiu origani a. Alh. i. sauiue fu. i. valeriane meui leuistici tiperi calamii aromatici. a. zi. i. bullat in. ff. v. aq ad spulsionem medietatis z colet q colatura sirupizet cu mellis. ff. ij. aceti. ff. j. z fiat sirup? locus p duab? potiob? reliqu abreniet qd deit sumat cu aqua artemise aut mificarie. etatuiu qd sit ele etuariu indusz bndicta simplex theodoricon hieralogodion p/lule z fende z sita. Si vo ma fuerit aquosa educat cu succo hircos z his q pueniut in ascite de qua supra. Digestiua et sut illa q smpius posita st in ascite. p?omia puenit si in ca fuerit sanguis z fiat ex basilica aut ex saphenis si in ca fuerit retetio mestruoz. Preparet at et mole aductiones iuxta scdam utione cu his q mollificant z collu mificis dilatant ex qb? sut fometa pncioes se micupia pessaria sissumigia z ea q sumuunt. mollificancia i qb? sededu z cu qb? e fometaadu st decoctio ex altea fenugreco sem

lini aneto sisamo malua brāca yrīna z sīlib⁷ z cū eisē ē sūffumi
gandū: his pñt addi scōctōe aliq̄ puo cantia sicut saūna femē
iuniperi. z similia et pessarium fiat ex coito qđ infūdant i vincto
ne facta ex pinguedie galline oleo liliorū alborū sisamino cui pap
musci addi potest z bec maxie in carnea sī necessaria. Sz in vē
tosa cū suprascriptis ponatur ad buliūd aliqua carminatūa vē
tositatez sicut aristrologia ro. z sītia. et in aquosa aliqua educen
tia aquositate sicut hircos. et sumat decoctionē leniētē z lubricā
tem factā ex capillis veneris passilla sebesten bacillis ficub⁷ se
mine altee z artemisii. Eductio aut mole iuxta tertā itentionem
fiat cū his q̄ stimulat expulsiuā z faciunt collū mīficus apirīfici
trofici de mirra exhibiti cū aqua scōctōe iuniperi. itē sūffumi
giū infra scriptū sūptū a Ras quarto Almasoriz. R. mirrherina
.i. galbāi genfui. appoponacis sulfuris añ. z. i. puluerizen⁷ z mī
sce cū felle vaccino z hāt pilule quap̄ vna post aliā super prunif
mūtat z recipiat sum⁷ ad mīfices cū emboto. et sūffumigatio cuz
eleboro z colloqntida ē p̄stis z q̄cūq̄ facilitat p̄tū z educunt
fētū z secundinā sī ad hāc itentionē z ex p̄stantib⁷ q̄ nō fallūt ē
p̄fectio huiōi R. mirrbe castorei storacis añ. s. i. cinamomi saue
añ. z. s. oficiantur cuz melle cui⁷ dosis sint aurei duo cū vino: q̄
sī mola fuerit aquosa cōtētū dū diuresis sīe diacurcuma diala
ca. Et deni medicine solutes aquositate z in sūma regat regie
asclitis de qua supra. Si tñ p̄t educi aquositas p collū matricis
illō ē p̄stantis: ppter illa via tentada est z efficar ad illud est
pessariū factū ex farina gīt z ex mercuriali p̄rita. Si vō fuerit vē
tosa regat cū carminantib⁷ vētositate ex pp̄ijs matrii sīe aristo
ro. potata z pessazarizata. Et sicut pessariū Ras in līa z oleū de
lierua de quo supra potatū est efficar. et in sūma rigat̄ cura timi
panitis. Si vero sit hūoralis p̄missis vniuersalib⁷ eūonib⁷ de q
bus supra tēptet eductio eius p collū matricis cū hijs q̄ dicta sūt
et p̄lōmia saphanarū. Quarta itentio alerat dyscrasīa mīficus
que fm p̄m ē calida z fīca cū p̄ijs bibitis epibimīzatis z pes
sazatio. z ex pp̄ijs frigidis est oleū de allrehengi. Quinta in
tentio corripit accidentia fm ip̄or̄ et gētā. Sexta itentio ordi
nat regimē fer rex in p̄riū dyscrasie z et hz ex gētā itentionū q̄
intendim⁷ p̄ficere.

De ruptura siphac z didimi. Anathema uerit

Sim aligs in mirach habuerit eminētū qđ hīc agitur
 de egritudinibz mirach ei⁹ anathomia ē p̄mittenda cū
 tres sint vētres i hūano corpore: Supior: p̄tētius mēz
 bzoꝝ aīaliū 7 est caput medius p̄tētiū mēbroꝝ spūa
 liū et est pectus infēriōs p̄tētiū mēbroꝝ nāliū de cuius anatho
 mia agēdū ē: qđ Descriptiōe ē vas supius ad diafragma iferi⁹ ad
 pectē terminatū posterius hīs dorſū: āterius mirach ad p̄tinē
 dū mēbra nālia finaliter ordinatū. Superi⁹ enī terminat ad dia
 fragma qđ diuidit nālia a spūalibz. Inferi⁹ terminat ad pecten
 qđ p̄tinet mēbra gnāōis: qđ tñ iter mēbra nālia p̄putant: hz po
 sterius dorſū. s. a. x. r. spondiliū eius infra. Anterius āt ē mirach
 mēbra āt nālia qđ p̄tinent in hoc vase sūt. s. i. zirbus: stōus: testī
 na: mesenterii: epar: splen: renes: matrī: testiculī: cū vasis
 speraticis i mulieribz: qđ i viris p̄cedūt eſe. Hīc āt venter hz p̄tes
 anteriores 7 lateriales 7 posteriores. Anteriores sūt qnqz: p̄ti
 ma ē ps qđ coopit malū granatū 7 os stōi. Est aut malū grana
 tū os cartilaginōsum figurā hīs figurā scutele p̄tinatū inferiori
 ligat thoracis qđ sūt septē ordinatuz ad hūitādū os stōi 7 vt
 sit mediū inter thoracē 7 mēbra leuiā 7 dē epiglōtī apđ Zulu. co
 qđ epiglōtī assimilēt. Scōa ps cooperit sūdū stōi durās ppe vico
 blicū p duos aut tres digitos. Tertia ē vmblic⁹ cuz quo fetus al
 ligat marit in quo ē vna vena qđ trāsit p gibbū epatis ad venā
 hūilim 7 p̄tinuat cū officio vnius ex venis mīscis mediātē secū
 dina 7 p hāc fetus nutrit ex sanguie attracto a mīscē ad gibbus
 epatis eius. Non enī in eo ex hūlo generat sanguis n̄z celebrat i
 eo p̄ma digō qđ sit in stō: p̄pterea nō sūt in eo feces qđ sūt sup̄flui
 tates p̄me digōnis. Sz sit in gibbo epatis eius scōa digestio:
 non quidem dans formam sanguini fed soluz p̄ficiens 7 se
 parans quedam superflua. Est etiam in vmbilico arteria vna
 que ascendit ab arteria adorti cū est in principio spondiliuz ala
 nis que continuatur cum officio vnius arterie terminate ad cō
 carum matricis: p̄ter quam defertur aer a concocto matricis
 ad cor: fer⁹ ad ipsius euēctationē. Non enī fetus euēctatur in

utero per aerem inspiratum ad pulmonem: propterea pulmo fetus est rubeus: sed albisficatur cum exiit ab utero per respirationem. Quarta est pars que vocatur funis infra umbilicum per quatuor digitos: est pars in qua vene quatuor terminantur ad cutem per quas fetus existens in matrice emititur aquositate. Ideo apud Aui. he vene notiores sunt in non natis quam in perfectis in quibus frustantur a tali operatione. Quinta est pars que vocatur pectus in qua sunt membra genitalia: partes vero laterales sunt hipochondria et illa in hipochondrio dextro continetur epa: in sinistro vero splen et sub eis sunt illius dextrum et sinistrum: quibus reliqua membra naturalia continentur: partes vero proponentes mirach sunt quatuor. scilicet: cutis: pinguedo: panniculus carnosus octo lacerti ventris cum cordis eorum: et panniculus nervosus dictus siphac et ab Aui. vocatur benteron. Aui. tamen per mirach aliqui intelligunt aggregatum ex omnibus his quatuor particulis. Cutis facta est ad continentium et sentientium quicquid occurrentia. postea sequitur pinguedo maior tamen in porco quam in homine ordinata ad reflectendum calorem ut vigoret digestio. et ad remolendum feces ut facilius expellantur. postea est panniculus carnosus qui non est nervosus ut alij neque carnosus ut musculi. Albus scilicet aut sunt octo: primo sunt duo longitudinales precedentes a clipeo oris stodi versus ad ossa pectinis: secundum longum ventris: non appellati sunt longitudinales: et inuadunt ad attrahendum cum villis se elongando: et postea se pheddo. deinde sunt duo transversales superiores vnus a dextris: alter a sinistris et ambo oriuntur a superioribus iuxta costas mendasas et desinunt in cordas iuxta ossa pectinis sic quod dextra corda tendit in sinistram inferius: et sinistra ad dexteram et per oppositum sunt precedentes inferiores ad superiora quorum ortus est ab ossibus pectinis et anche et definit in cordas est ad locum ubi finiuntur: et ita quod se cruciat secundum angulos obliquos ad modum istius figure et sunt ordinati ad retinendum. Alti sunt latitudinales quorum fila procedunt per latum vnus dexter alter sinister et ortus et aperientia eorum est magis iuxta dorsum versus superius et isti cum longitudinibus se interfecit ad angulos rectos et sunt ordinati ad expellendum: quod propter eius situm est magis superius quam inferius cum magis ordinantur ad expulsionem per inferiora quam per superiora: et per eandem causam transversales superiores sunt fortiores et grossiores quam inferiores cum magis sunt ordinati ad retinendum ne quod egrediantur per inferiorem. Ultimo sequitur siphac panniculus durissimus et subtilissimus hic factus fuit ut prohiberet ne musculi opprimerent membra intrinseca et ut ea contineret quod factus fuit nervosus et non osseus ut possit stringi et dilatari secundum exigentiam et fuit subtilis ne aggravaret et durus ne faciliter rumpretur: Ita et eius fractura accidit passio quod dicitur crepatura siue hernia de qua. Rasis in capitulo: Intumescit enim mirach cum rupit hoc siphac: sunt etiam eius alia duo inuameta apud Aui. de anathomia stodi ut per curationem eius cum adiutorio dia phragmatis cum quo alligat expellat quod in stodo intestinis et matrice continentur. Aliud inuametu est ut alligat intestinum dorsum medietatibus panniculis mesenterij ab ipso ortu habentibus: et ut ab ipso oriuntur omnes panniculi membrorum in ipso pendent: et quia utilitas apud Gal. quanto de inuamentis membrorum est quod prohibet intestina a ruptura quando inflantur potest autem venter pati omne genus egritudinis. Sed nihil habet propter anathomia deperdat nisi solutionem continuam et tumorem preter naturam: Cum enim soluitur veter solutio ne penetrante vtriusque aliqui egreditur zircus et opus est ut quicquid ab aere alteratur et ligetur prope vulnus ligatura forti et supra ligaturam scindat et abiciat et retro mittat et fila ligature exterius dimittat ut facta solidatio post sex dies vel octidim situm extrahi. Si autem egreditur intestinum retro mittat quod citius fieri potest. Ad si tunc ingreditur impediret fomentum de aqua decoctis rerum carminantium vicositate donec detumescat et retro mittat. Et si medicine non sufficiunt ad detumefaciendum ipsum paulatim stringat iuxta foramen ut aliquod vicositatis ingrediat per partem post partem cum non possit totum simul ingredi his autem non sufficientibus vulnus dilatetur cum ista aliqua luer curuo ex vna tantum parte incidere et intro mittat. Ad si intestinum est incisum et sit de grossis suatur sutura pelli pariorum. Si vero de subtilibus suat filis: postea inuoluat cum intestino aliquid alia: his circū confuto ut iunctione intestini debite seruetur cuius quantitas sit adequata quantitati primi intestini postea intro mittat dimissis et filis capitibus cum quibus iunctio facta est ut per solidationem possint ceterum et vulnus extrinsecum suam more Aui. primo apprehendere

dedo cum acu totum mirach ex vna parte ex altera parte totum mirach per siphac. et in secundo punctio et ouerit apprehendatur totum mirach ex altero latere primo totum mirach per siphac: et fiat puncta stricta distantia per medium digitum postea cum puncta sunt secunda omnia strigantur: sic enim iungent siphac nervosus cum mirach carnosus et fiet solidatio: et tumore autem asclitico dictum fuit superius qualiter debeat fieri sectio in capitulo de hidropisi: sed in tumore apostemoso caueat ne apostemosa rupat interius: quod apostemate exente per se scindat ante maturationem. Didimi autem sunt panniculi nervosi oriens ex siphac iuxta vtrumque inguen stricti superius et inferius dilatant circū dantes testiculos et per vtrumque didimū ingrediuntur vasa spermatica de quibus supra deferentia spiritus vitalis et naturalis et sanguinis puerendum in sperma. finis itaque didimorum est suspendere testiculos: testiculos continere atque custodire sicut cum vasis spermaticis: et prout patet omne genus egritudinis scilicet patitur dilatatione aut ruptura egritudine sibi propriam per aqua ea que in ventrem continent descendunt in osculum que passio dicitur hernia de qua. Rasis facit hoc capitulum. sed in libro et agat de eminentia siue augmento mirach: quod ab Aui. appellatur augmentum vmbilici.

De eminentia et ruptura.

Ro notitia huius dispositio est sciendum quod augmentum vmbilici apud Aui. est tumor siue eminentia accedens vmbilico aut partibus adiacentibus. scilicet summi pectini illis aut hipochondrijs per aliquod partem naturalis pectus inter partes mirach: de autem augmentum vmbilici eo quod frequentius accidit vmbilico per foramen naturale ibidem existens de quo supra in anathomia. Augmentum autem inguinis est tumor: sicut accedens inguini: si non coactatus fuerit bursae testiculorum. Si vero coactatus fuerit dicitur ramex siue hernia. Sed rasis has dispositiones sub eminentia et ruptura prehendit. Sic enim intitulauit hoc capitulum. Sed agamus primo de augmento vmbilici et inguinis: deinde de ramace siue hernia. Est ergo eminentia vmbilici et sicut inguis septiplex. Apoptemosa carnosae. ventosa: aquosa: sanguinea: zircalis: et intestinalis. Apoptemosa est per apostemam calidam vel frigidam durum aut molle. carnosae pendet a carne nata inter partes mirach sic aliquando in viceribus: unde de factis ex quibus excreuit caro ventosa pendet a vicositate pectinis inter partes mirach siue sit ibidem genita siue illuc derivata ab epa te vel a coacuitate ventris sic aliqui accidunt in timpanite aut per rupturam siphac aut sine ruptura. Aquosa vero pendet ab aqua per partes mirach secundum plim derivata. Sanguinea vero pendet ab emporis mate inter partes mirach facto per rupturam venae aut arterie et sanguis egrediens ibidem retentus facit illas partes intumescere. zircalis fit a zirculo ibi pectus: sic intestinalis ab intestino ibidem inter partes mirach pectus quod due eminentie si fiant ex directo vmbilici aut summi aut in inguine prout fieri per rupturam siphac et per dilatationem eius absque ruptura cum in his tribus locis sint meatus naturales ut patuit ex anathomia in reliquis aut partibus non credo has duas posse fieri absque ruptura. Reliquae autem quatuor species credo quod quibusque partibus posse fieri absque ruptura siphac: habet autem eminentiam quodammodo noue: quodammodo antiquae quodammodo magne quodammodo pueritiae: quodammodo in alijs etatibus: quodammodo habere proportionem bonam cum bonitate humorum: quodammodo est. Species autem herniarum que aliter dicuntur ramices sunt octo. scilicet ventosa: aquosa: saniosa: carnosae: varicosa: zircalis: et intestinalis: et apostemosa ventosa aquosa et saniosa fiunt ex venteris oblate aqua aut sanie per didimū ad testiculos delata cum ruptura aut sine ruptura: sed carnosae ex carne aut adipe intra didimū genita siue sit adherens et inuiscata cum testiculo: siue cum didimo aut cum vtroque. Varicosa autem fit per dilatationem venarum et ingrossationem que descendunt ad testiculos: aliqui ex ingrossatione venarum ipsius officii: zircalis vero fit ex descensu zirculi per didimū sicut intestinalis fit ex descensu intestinalium quod secundum plurimum est monocolus: quoniam est minus ceteris mesenterio aligatus. Et hec est quandoque cum ruptura didimi: quandoque ex sola aperitione absque ruptura et frequentius accidit in viris quam in mulieribus maxime ex hac causa quia mulieres non habent didimos ordinatos ad continentium et suspendendum testiculos: cum testiculi sui non procedant extra sicut in viris et ex his infertur quod hernia accedens mulieribus zircalis aut intestinalis est semper ex ruptura siphac cum non sit ibi meatus naturalis per cuius aperitionem possint descendere. et species herniarum

similiter distingui possunt penes quantitatem tēpus etatem et cō-
plexionem sicut statim dictū fuit de eminentiā mirach et inguis.
Cause coniuncte eminentiā et herniarū et iam dictis sunt mani-
feste. Cause autem primitiue sunt casus percussio: offensio: saltus
cantu: strusus: tussis: sternutatio. et ois foris motus conatus: et
expressio et multonies secuntur pregnantes molā et hidropisiz p-
pter fortem extensionem mirach et aliqñ accidit qui fune tormē
tant aut super quorū vētre cadit equus aut alia res grauis.

Cause vero antecedentes corporee ex sepe dictis possunt
esse manifeste. Signa apōsa cognoscitur p signa
cōia apātū. s. tumor: em durities: grauitatē dolorē et qz paulatine
augendo pcedit. sed a quo hūore pēdeat cognoscitur ex colore
spē doloris velocitate aut tarditate augmenti et ceteris que con-
signit. s. completōe habitudie etate tpe anni regimine pcedente
et filibus que sepe dicta sunt. carnosa vero cognoscit ex tumore
cū duritie sine dolore qui tumor nō auget neqz minuitur. Sed
ventosa cognoscitur ex leuitate cum tēsiōe equali et qz subito fa-
cta est et sonat cū percussu et est cum claritate quadam et aliqñ cū
dolorē sed aquosa cognoscit ex mollitie cum grauitate et fit pau-
latine. Sanguinea vero siue embolizima cognoscit qz subito vel
in paruo tēpore facta est et est mollities cū caliditate quadā et ali-
qñ ppter multitudinem sanguis extendentis apparet durities
potius sequens tēsiōe qz nāz hūoris. Et qñz sentitur pulsatio
sicut arterie et color tendit in fusces. et pcedēdo retrocedit aliqñ
et non pcedendo reuertitur sicut ruptura. S3 zirkalis et intestina-
lis cognoscuntur qz hoīe iacente supino per cōpssionē recedūt
zirbo et intestino interius redeunte. S3 cum hō erigitur iterū re-
deūt. Differt itā zirkalis ab intestinali: qz zirkalis est mollior et
sine rugitu intromittit et est fm plm minor. Intestinalis aut in
his tribus se habet e contra.

Hernie vero distinguunt ab eminentiis inguinis. qz s3
cuz tumore osei eminentie vero nō. S3 signa
aqueose et ventose sunt similia. Iste qz in eminentia aquosa et vērō
sa dicta sūt. Saniosa vero lz sit similia aqueose dñt tamē ab ea p-
opacitatem quadā que non est in aquosa: quia saniosa pcesse
runt vlcera aut ruptura apostematis. Carnosa cognoscitur per
tactu carnis dure adherentis in testiculo: aut bursā aut vtrūqz
lz aliqñ sit mollior sicut adiposa et nō pōt intromitti sicut zirbus
aut intestinū de qb' stat. Clarica vero cognoscitur qz sentium-
tur vene grosse tormose ab inguic vsqz ad testiculū: lz aliqñ sen-
tiatur in oseo. et in his duabus testiculus eiusdē ptis magis pē-
det qz testiculus partis oppositē. zirkalis aut et intestinalis co-
gnoscunt qz delitecūt p ppressionē zirbo et intestino in ventres
redeūtes: zirbus facilius et sine rugitu intromittit intestinalis dis-
ficilius et cū rugitu: imo aliqñ non pōt intromitti cū est intestinum
plenum stercozibus duris. et aliqñ difficiliter intromittit qz testi-
nū vacuū a stercozibus. et tūc sequitur colica et vomitus stercoz et
mors. item zirkalis est minor et mollior et cū nullo et puo dolore
qz aut pueniat ex scissura siphac cognoscit: qz subito accidit et
sūt cū dolore et pcesserūt cāe pmitte aut corporee violēter ex-
primentes qz in ventre pntinentur et regimē pcedēs et tēpus anni
fuit exiccatiū. s3 e3 oino nō sūt signa dilatatiōis absqz scissura

Prognostica Primū eminentie et hernie vētose aq-
se et saniose facile curant lz post curati-
onem qñz redeūt. Scdm eminentie et hernie zirkales et intestina-
les qñ s3 ex dilatatiōe absqz ruptura valde facili' curant qz qñ
sūt cū fractura: ita qz aliqñ magne et in etate adulta et antiq curāf-
sed que sunt cū scissura minime: imo nō curant cū medicis nisi
pue et antiquate et in etate pueritie. Relique vō p curatiōe exigit
opationē manūale. Tertiū eminentia que ē emporizima diffi-
cile sanat et exigit medicū expū. Quartū cura hernie carnosē
et varicose difficilima est aut impossibilis. Quintū hernie cū p-
longat nocēt testiculis iterū ipsos corripentes. Almanfor
Cum aliquis i mirach ventris habuerit eminentiā: que
cū supin' iacuerit et cū leuiter digitis loc' ppressus fue-
rit remouet: et cum sederit redibit passio adest que ru-
ptura dicitur.

Diuiditur hoc caplm in ptes duas. in pzia agit de eminentia mi-

rach et inguinis zirkali et intestinali: qz solū de his duab' deter-
minat. in scda agit de hernia quā appellat rupturā. Secūda ibi
Ruptura aut. primā in duas. in pzia ponit signa. in scda curam
scda ibi. Qui hoc itaqz patitur. In pzia dicit qñ aliqñ in mirach
ventris eminentiā habuerit que cū supinus iacuerit et locus emi-
nēs digito ppressus fuerit remouet et cū sedet redibit passio ad-
est que ruptura dicitur. eminentiā enī huiusmodi rupturā appellat
eo qz frequenter sequitur rupturā siue scissurā siphac. Almanfor.
Qui hoc itaqz patitur sibi cauere dz ne pōt cōmestōes
moueat: neqz comedat fabas et hoc pcpue: neqz fa-
seolus: neqz lentes: neqz olera: neqz aliqñ cibū islati-
uum. Studere et dz vt eius vēter sp sit mollis: hoc nā
qz regie possibile ē ipsū euadere dolorē. Loco pterea
aliqñ sp ponēdū est obstaculū et strigēdū et ppe cū se
mouere voluerit. Grossus qz si fuerit et vētre habue-
rit grauē nō dz vti motu: nisi vent' prius sub vmbilicū
ampla cingat fascia. emplastrū ad rupturā. re. gallaz
cipressi ptes. ij. mirre ciperi sansuci gallaz acatie oli-
bani gūmi ara. oium añ. ptē vnā gūme pzi' in vino sol-
uantur: et aggregent cū eis reliqua: et super rupturam
egro supino iacēte pōatur: et strigat locus: et nō solua-
tur vsqz ad tres vel septē dies: postea ego supino ia-
cēte soluat: et illo eiecto de eodē emplō supponat: ex
hoc enī phibet ampliari. Jo. ar.

Iste curat hāc eminentiā qñqz auxilijs. Primū ē regimē sex rep-
quo cauetur ne post cibum moueat: motus enī simul cū cibo cō-
primente facit intestina et zirbū egredi: vitet etiā ventosa sic ppe
sunt fabe et reliq' difficilis digōnis et hñtia hūidū ventosabile
sicut reliq' legumina herbe et filia. Scd3 est qz teneat ventrē lenē
ne ventositates et stercoza retenta rupturā augeant: hoc nāqz re-
gimē possibile est euadere dolorē qz sequitur rupturā et tēsiōne
ab intestinis et zirbo egrediētibus. Tertiū rupturē supponatur
aliqñ obstaculū sic plumaceolus qz cū ligatura debite stringatur
et marie hoc necessariū cū se mouē voluerit. Quartū si grossus
fuerit fm ppositionē: ventrē habuerit grauē pp testina grossa
et plena stercozib' nullo pacto moueat: nisi fuerit sub vmbilico
vsqz ad pectinē ampla cingat fascia ad sustentādū ventrē: ne
rupturā faciat aut augeat. Quintū emplastrū hoc supponatur
eminētie zirbo et intestinis intus repositio. H. nucū cipressi par-
tes duas que sūt calide et sicce et stiptice mirre ciperi sansuci cali-
dop et siccor gallaz acatie: que sūt frigida et sicca stiptica. Olia
ni gūmi arabici añ. ptē. i. gūme. s. mirra tus gūmi arabici prius
in vino. s. stiptico dissoluant et cuz eis reliq' misceat et fiat vngūē
tūm tenax et sup loco ponat ego iacente supino. et remouet de
tertio in tertiu: vel si vngūētū bñ adheāt. Si ego bñ se habu-
erit expectet vsqz ad septem: ois enī motus est aptus nocē. et qñ
remouet fiat cū oī modestia ne ptes semiincarnate discontinnē-
tur. et aliud supponat de eodē gūguēto: et sic ois mutatio fiat cū
oī modestia possibili. Ruptura at. In pte pñti agit de hernia.
et pzio enūerat spēs hernie de qb' acturus ē. Scd3 de ipsa pte
qz. scda ibi. Si vō pp intestini descēsū. In pzia pte dicit qz pel-
lis testiculorū augmentat rupturā. pp rupturā factā p ventosita-
tē: aut pp aquā que in oseo siue pelle testiculorū pgregat: aut qz i
testina descēdūt ad bursā testiculorū: et sic tñ modo agit de trib'
speciebus hernie. Almanfor.

Ruptura at testiculorū pelliculā offci augmētāt qd sit
aut pp vētositatē: aut pp aquā que ibi pgregat: aut qz
intestina descēdēt ad locū illū. Si vero pp intestinoz
descensū ptiat erit grauis et dolorosus et sentit dolo-
rē cū tāget. Taliter itaqz patiens sic pdixim' regend' ē:
et emplm predictus superponēdū ē: et locus ligatura
assidue stringēdus est. Ruptura enī cū nō strigitur di-
latatur et augmentatur semp. Si autē causa aque fiat
loc' appet lucid' et tensus: huic itaqz pfert epithimari

funde. Tertū est tumor: bursę testiculorū interdū apostemosis cui subueniat cura apatū. 7 si sanaretur seceet inferius: silt si sanies cōtineret in osse fiat sectio parua in parte inferiori.

De dolore iuncturarum.

Dolor iuncturarū est earū tristis sensatio rei subito p3 plurimū mālter impmētis. Sutta autē est dolor iūcturarū a cā corporea: quapropter sub dolore iūcturarū gutta cōtinetur tanq3 inferius sub suo superiori. Est at iunctura ossū mēbroz adinuicē cōiunctio p ligamēta 7 cordas musculo rum cū venis arterijs 7 cutte dsuper existētib3 ad mēbroz flexio nem 7 eoz mēbrozū fm suarum operationū exigentiā ordina ta. Dolor iuncturarū dupliciter distiguit: aut ex parte iūcturarū patientiū aut fm sui essentia. pmo mō dicimus q aliquis est do lor cōis oib3 p fere omnib3 iūcturis 7 hic arctica vocat. Artus enim siue articuli iūcture dicunt. Aliqñ tñ arctica dicit 7 sumit p cuiuscūq3 artus dolore a cā corporea 7 h modo gutta 7 arte tica erūt termini synonimi. 3. Ras intulās hoc capitulū videat ur p arcticam iūcture dolore iūcturarū q sūt supra pedes ma gnos. Aliquis at est ppius aliquid iūcturis. 7 hic aut est p prius iūcturis cōib3 toti corpori q sūt iūcture spōdiliū dorsi q: sup ipsis totū corpus fabricat: Sicut nauis sup carina: 7 hic vocat dolor iūcturarū dorsi: aut est ppius iūcture dseruienti mēbro piculari 7 hic recipit variā dnominationē p3 mēbrozū diuersitatē. Si eniz sit in iunctura mādibule vocatur dolor man dibule. Si vō in iūctura humeri vocat dolor humeri. Et si in iū ctura cubiti vocat dolor cubiti. Et si in iūctura rasefe vocat do lor rasefe. 7 quecūq3 est in iūctura manus magne vocat chira gra a chiros qd est manus. Sicut eniz in aliqua iūctura pedis magni vocatur podagra: 3 postea recipiat variā denoationem fm diuersitatē iūcturarū pedis. Itā existēs in scia dciaticus si descēdit p coram aut crus. Si vō nō descēdat dī dolor anche: 7 existens in genu dī dolor genu: eodē modo in reliqs. Distin guunt quoq3 dolor fm ei3 essentia: est. n. aliqs extērius: aliqñ pūgitius: aliqs pulsatiuus. 7 sic de alijs spēbus doloris.

Causa imediata cuiuscūq3 doloris ē aut mala cōpleo: aut solutio cōtinuitatē vtrūq3 simul sicut in apate. Sed mala cōple xio est qñq3 siue mā existēs calida frigida aut siccā: 3 fm pluri mus frigida: q in genere pportionalis faciliōr est trāsitus. Sed fm plurimū cū mā aut mista ex cholera 7 plegmate 7 est fm plurimus. Scdō in causa est sanguis mistus cū cholera pleg mate aut melācholia. Tertio in cā est plegma purū: dulce: aut erudum aut mucilaginosū: aut alterius speciei. Quarto sanguis purus raro cholera rarissime melācholia. Vērositas quoq3 ali q3 ē in cā 7 supliuitates multiplicatē in digestiōe tertia aut quarta: 7 qñq3 hi hūores sūt apantes 7 qñq3 nō 7 fm plurimū nō apostemat apostemate vō 7 hi hūores siue apostemat siue non cōtinēt in cōcauitate iūcturarū: 7 sunt imbibiti in carne 7 ligamētis nō cordis 7 nervis: Sic eniz in dolore iūcturarūz frequēter accideret spasmus cuius oppositū videmus. Itā autē humores in iūcturis paulatim cōgerūt: 7 pprie plegma ppter debilitatē digestiue 7 expulsiue seqntem aliquod gen3 egri tudinis in ipsis. Sed fm plm deriuātur 7 aggregātur in eis p viam defluxus. Cuius defluxus cā est quadruplex. Dispositio mēbroz mittentiū: dispositio mēbroz recipientiū: pñtia ma terie: latitudo viarū. Altitētia aut sunt aut totum corpus p cut3 repletionē aut cacochimā generatur arctica materia nō expul sa p puenientes regiones. Si eniz aliquādo restricto fluxu dia rico generatur arctica aut aliq3 dolores particulares iūcturarū materia ad ipsas puerfa: aliqñ mūtētia sunt mēbra particularia 7 frequētius oibus eparifcō cerebrū: tertio matrix: deinde inte stina: sicut cū colica pmutatur ad iūcturas: silt splen 7 membra spūalia: 7 quecūq3 possunt nām iūcturis cōicare: ppter aliquā illoz mēbroz egritudinē particulare debilitatē digestiua aut eoz expulsiua: vnde neq3 eoz nutrimentū debite pueritur: neq3 sup fluitates p puenientes regiones expellunt: sed potius pellunt ad iūcturas facile recipiētes quattuor ex causis. Primo q multīs alijs mēbris suppositē. Scdō q sunt pcae in qbus ppter va cuitatem mae facile recipiunt: 7 recepte ppter earum ibam durā 7 densam nō facile expellunt. Tertio q dolor osse eo q nerue: 7

dolor est cā attractionis materiū ad eas: Quarto q debiles eo q nālter create sunt frigide. Sic. n. fuit necessariū ne fortib3 motib3 in quos sint ordinate pter modū calefierit: ppter ean dem cām natura iūcturis humiditates quas dā ad eas deriuari ne fortibus motib3 exsiccent. 3 in qbusdā sūt debiles a gnatione eo q parētes sui fuerūt debiliū iūcturarū: quapropter ex dispō ne pncipioz gnationis siles dispōnes in genitis impfuerūt: 7 in qbusdā sūt debile accñtaliter ppter malum regimē sex rerū nō nālūm de quo infra: 7 rerū accñtaliter occurrentiū: sicut ē pcus sio casus 7 silitia. Tertio in cā est pñtia mae peccantis multitu dine aut malitiā multiplicatē ppter malū regimē sex rerū: pcpue in cibo 7 potu. Quarto latitudo viarū p quas mā a mēbris mit tentibus ad iūcturas recipiētes facile effundit: hmoi aut vie p3 plm sunt vene: 7 aliqñ pcauitates neruoz 7 porositates ipozūz mēbroz. Cause vō extrinsecē sunt aeris frigiditas pgelans et siccitas indurās puando eas hūiditate nālter ordinata similiē eius caliditas 7 humiditas dissoluens 7 hūores ad iūcturas fluere faciēs. Somnus quoq3 supflus ppter modū humectās 7 superfluitatū dissolutionē phibens 7 vigilia supflua digonem corūpens. itez retētio euacuatiō pfectarū: cōitus supflus 7 tēpore nō cōgruo. Unde apud llapp. sexta affozisimoz affozis mo. xvij. Eunuchi nō podagrizāt nimia quies exercitiū super fluum tēpore nō cōgruo. accidētā animi digonem corūpentiā sicut tristitia timor despacio 7 similia cibi 7 potus mali 7 supflui de quib3 suo loco agei. Cae vero extranee sunt casus pcusio iū cturarū dislocatio 7 similes. Corpora vō magis parata ad do lores iūcturarū mento cōplexionis sunt frigida 7 sic: 3 calida 7 hu. merito repletionis 7 frigida 7 hu. merito cacochimie sint paratiora 7 merito etatis senes sunt paratiorē q3 iuuenes 7 iu uenes q3 pueri: q pueri nō podagrizāt ante aphroditiā. i. ante coitū. vj. aphorizimoz aphorizimo. xxx. 7 merito sexus magis ma sculi q3 femelle siue q3 habeat vias latiores siue forte id non sit merito sexus: sed ppter inordinatū regimē libidinis merito se xus sibi cōcessū. Itā mulier nō podagrizāt nisi mēstua dsererit vj. afforizimoz afforizimo. xvij. Tēpora magis pportio nate do loribus iūcturarū sunt ver 7 autūnus tertia particula apho rizimoz aphorizimo. 7. vj. aphorizimoz aphorizimo. lv. 7 meri to artis ille in qbus op3 pedibus 7 manib3 laborat sicut viato res 7 portatēs onera. Et apud Aul. humores erudi cō retinēt in corpore 7 nō euacuant p naturā in egestione 7 vrina nec per artem nō est longinquū qn euenire faciant dolores iūcturarū si expellant ad eas aut febres si putrefiant. Cum aut natura ex pellit eos in egestione aut vrina tu iuuenes vrinā in eis grossam semp nō subtilē crudā quare finaliter fit securitas ab eoz mali tia. Quod si ita non fuerit erit vnum eoz que diximus. 7 ppter hanc cām videmus hoies violentos 7 in omni re inordinatissi mos nunq3 icurrere hos dolores neq3 aliā egritudinē: quoti die enim sua supflua expellunt: 7 patiētes egritudines cronicas 7 pualefcentes sunt parati ad dolores iūcturarū: 7 ppte cū non euacuant fm q op3 neq3 eoz virtutes fortificant. Dolores iū cturarū hnt quattuor tēpora: pncipium augmētū statum 7 decli nationem: 3 qñq3 in eis tēpora pfundant cum post statū 7 aug mentū qñq3 redeat pncipium noua materia ad iūcturas deflu ex 7 qñq3 respectu diuersarū materiū sunt in pncipio augmē to statū 7 declinatione: ppterea difficile est in ipsis metiri medici nas. Dolores isti terminant quadruplr: aut eni resoluūt: 7 h est fm plm: aut maturant: sed hoc ē raro eo q ppter vacuitates iūcturarū nō suffocant materie neq3 phibetur exalatio: q p3 plm sunt ex phlate quod difficulter maturat 7 ex cholera q faci le resoluūt: aut indurat qñq3 ppter nām humoris: q phla gros sum aut mucilaginosum aut melia: aut q3 idocē tractant. f. cum nimis resoluētib3. aut pter modū ifrigidatib3: quapropter fit re solutio. aut expulsiō partiū subtiliū remanētib3 partiū terreis. Quarto qñq3 pmutant ad mēbra nobilia: sicut dolore spondili um 7 humeri ad cerebrū nucham aut cor: qñq3 ad mēbra igno bilia sicut ad varices. 7 qñq3 sic pmanēt. i. vlyq3 ad finē vite sue. 7 quandoq3 virtute paulatim deficiente ppter febres 7 dolores sequentes materiam a regimine nature destitutam moriuntur consumpti 7 marasmati.

Signa doloris iuncturarum cognoscuntur ex relatu egrum et i pedimento operationis iuncture dolentis et quod sit a mala compositione sine materia cognoscitur: quod non est gravitas neque tumor neque color mutatus a naturali et in calida sentit caliditas per egrum aut tangentem precesserunt cause calefacientes iuuatur a frigidis nocetur a calidis. Et ex oppositis cognoscitur causa frigida. Mala autem compositio sic cognoscitur ex asperitate et arefactione sensata per egrum: et precesserunt cause efficientes iuuat ab humidis: nocet a siccis. Et quilibet harum cognoscitur quod secundum plimum facile curantur. Quod autem dolor sit malus sicut est secundum plimum cognoscitur ex gravitate sensata: et quod vltimum adest tumor et color est mutatus a naturali iuncturae sunt profundae sicut iunctura humeri et scie: quod autem sit a materia calida propter gravitatem omnium dolorum malis eodem cognoscitur ex caliditate sensata et rubedine et veloci augmento et dolore pugnatio pulsaturo: aut etiam magis gravitatis: et ex consuetudine quod dolores consueverunt esse a materia calida et ex augmento eorum tempore vacuitatis: et sedatione post comestione: et ex insolatione et febre sequente dolore: et quod magis affligit in die et ex vrinis et egestionibus attestantibus humiditatis calis aut frigiditatis ex reliquis cognoscitur sicut ex complectio calida etate regimine procedente tempore arte et similibus attestantibus caliditatem. Et inter alia quod iuuatur a frigidis: et nocet a calidis et ex signis contrariis cognoscitur materia frigida. hoc tamen signum sumptum ex iuvantibus et nocentibus quoniam facit errare quod error puenit tam ex parte doloris quam ex parte medicine applicite. Ex parte quidem doloris: quia dolor aliqui inflammat et non resoluit: aliqui inflammat et resoluit. In primo casu medicina frigida applicata iuuabit in pedente a materia calida et frigida se dabo inflammationem et calida nocebit. In secundo casu est calida iuuabit resoluendo materiam per cuius resolutionem maxime sedatur dolor et frigida nocebit prohibendo resolutionem. Sed ex parte medicine applicite potest esse error aut merito proprietatis aut merito complectionis. primo quod quicumque medicina deberet merito complectionis fuisse contrarie cause doloris iuuare tamen nocebit merito proprietatis: inest enim apud Aui. vnicuique corporis et membrorum: et ab una medicina patitur et non ab alia: sed merito complectionis medicine quia si est calida attrahendo materiam augebit dolorem et pendente a materia frigida: vel resoluendo minuit dolorem etiam pendente a materia calida. Si vero frigida aut stupefacit et sic minuit dolorem et si ex causa frigida accidat: aut claudendo poros retinet materiam maxime si stiptica fuerit: et sic dolorem augeat etiam in materia calida et hoc modo causa calida existimabitur frigida et frigida calida. Sed per euitandum hunc errorem duo attendenda sunt. Primum est ut attendat effectus sequens primam impressionem medicine et proprie agentis per qualitatem actualem: si enim calida sit et proprie actualiter et iuuat primo occursum notabili iuvamento dolor pedeat a causa frigida et contra. Secundo observare omnia reliqua signa superscripta et ipsa cum hoc signo conferre et omnibus equilibratis videre quod sint potiora iudicia huiusmodi exigunt medicum prudenter et exercitatum. Quod si causa fuerit phlegmatica dolor erit paucis gravatissimus locus albus tumor magnus et mollis tactus frigidus absque pulsatione et punctione. Si vero fuerit cholericus contra se habebit: licet tumor in ea quandoque sit maior atque grauedo eo quod de materia plurimum effundit ad iuncturam vice una et modico tempore propter tensionem et albescit locus per compressionem. Si vero fuerit sanguinea color erit rubeus tendens in opacum qui non albescit per compressionem. et dolor erit pulsativus et caliditas sensata. Si vero fuerit melancholica dolor erit minor et profundus: tumor cum duritie et lividitate. Si vero fuerit ystetosa tensio erit absque grauedine et dolor quoniam mutabitur iuvabit compressionem. et si mista fuerit secundum quod est secundum plimum signa erunt confusa et est de illis que non iuvant a calidis neque frigidis et interdum iuvant calidis et interdum frigidis. Et per hoc notitia considera complectionem habitudine regimine procedens et reliqua cognoscenda: et si fuerit materia paulatim aggregata: dolor erit minor: Nam incipit paulatim augeri. Si vero subito influsa dolor erit maior et repetitivus: et hoc secundum plimum arguit latitudinem viarum et subtilitatem materiam maxime cum multitudine. Et si a materia a toto sit influsa dolor erit plurimus membrum: et erit artetica secundum plimum. Si vero a cerebro passio ipsarum procedens hoc indicabit ut catarrus et materia secundum plimum frigida phlogistica: et aliqui calida si

in ea sit faldedo que aliquando per gustum percipitur et incipit a spondilibus colli et procedit per collum: Et ad humeros ad iuncturas pedum. Si vero ab epate eius precessit egritudo cum signis repletiois ipsius et venarum et materia est calida secundum plimum. Si vero si fuerit a stomacho et intestinis et reliquis membrum passio ipsorum procedens hoc indicabit et materia effusa nature membrorum mittentium proportionalis fortitudo membrorum mittentium cognoscitur ex ipsorum bonis operationibus bona compositione et compositione et ipsorum alienatione cum transmittunt superflua: et ex contrariis ipsorum debilitas cognoscitur. Debilitas vero iuncturarum recipiunt si naturalis est cognoscitur ex mala figura et reliquis speciebus male compositionis que sequitur ipsam malam compositionem. Et ex parte parentum quod similiter passi fuerunt. Si vero accutalis cognoscitur ex casu percussione aut alia egritudine que precessit. Multitudo materiam aut malitia cognoscitur ex signis repletionis aut cacochimie perquirendi sedam plimum. Latitudo viarum cognoscitur ex amplitudine venarum grossitie et ipsarum inflatione si manifeste sint. Si vero occulte ex frequenti ipsarum iuncturarum passione. Cause primitive seipsas ostendunt. Tempora dolorum iuncturarum si ab una pedeat materiam non habente novas effusiones facile cognoscuntur. Si vero materie sint diuersae novas recipientes effusiones profundunt neque ipsorum potest esse certa cognitio. Dolores iuncturarum si per resolutionem terminentur dolor paulatim decrescendo procedit: neque remanet durities aut callositas in iuncturis neque impedimentum in operationibus. Oppositum vero contingit si terminentur ad duritiam. Abstratio vero significatur ex multitudine humorum quibus sanguis est admixtus et ex augmento febris et doloris pleuerantibus cum duritie tensiva plangata et cremetorum oculum accedentibus que sedant perfecta maturatione et locus apparet mollis cum inundatione. Quoniam redeunt dolores et punctiones apud vultum erunt. Si vero permittitur cognoscitur ex sedatione doloris iuncturae et ex nocumeto membrum ad quod permittitur non tamen decrescit febris et ingetudo nisi permittitur ad membra ignobilia etc.

Pronostica. Primum Aui. multoties inuiscant materiam iter iuncturas et sunt sicut gisum et proprie quod crude sunt. Secundum et multoties curit super iuncturas eorum caro: et proprie inter digitos: quod torquentur digitum et sit dolor fortis quandoque: et quoniam sedatur et sunt hec in habentibus complectiones calidas: et secundum plimum non oritur caro dicta: nisi cum materia est sanguinea que est materia illius carnis. Reliqui enim humores non sunt apti in sanguine pueri. Et in his duobus casibus non est spes cure sicut nec quando iuncture indurant ut flecti non possunt: non quidem propter multitudinem humoris extendentis: sed propter effractionem ipsarum aut putrefactionem materie inter illud. Quod si Soluere nodosam nescit medicina podagra. Tertium irunt dolores iuncturarum secundum plimum incipiunt a podagra pollicis pedis. Quartum dolor iuncturarum est morbus hereditarius. Quintum curatio dolorum iuncturarum quandoque ducit ad perniciem et proprie cum antiqui sunt: quoniam materia solita fluere ad iuncturas puerit ad membra nobilia. Sextum succurrit doloribus iuncturarum in primis cum appareret cura facilis quod si confirmetur et confirmetur et proprie illi quod generati sunt ex humoribus diuersis non recipiunt curationem. Septimum quoniam appareret varices in doloribus et podagra est eorum sanatio per eas. Octauum dolores iuncturarum aliqui commouet febris: aliqui secuntur eas. Nonum artetica cum curat secundum plimum non reddit oppositum et de alijs doloribus iuncturarum. Nam si curen redit et proprie podagre. Decimum dolores iuncturarum quoniam ducunt ad mortem: et proprie cum antiquantur et sunt continui quoniam excitant febres continuas ex quibus simul cum doloribus corpus efficitur et tabescit. Undecimum humilibus doloribus iuncturarum planguntur ossa testiculorum. Duodecimum podagra cholericus quandoque attrahit mortem subitam: et proprie apud regimen plurimum. i. sollicitudinem in repantiendo et in frigidando propter conuersionem materie ad membra nobilia. Decimum tertium tabescit membrum illud in cuius iunctura dolor multum prolongatur et proprie quando distocatur: tum propter prohibitionem a motu. scilicet quod debilitatur ex dolore. tertio quod mucilagines obtundunt calorem. et quarto propter dolorem et distocationem claudis via transitus nutrimenti ad membra etc.

De podagra. Almanfor.

Am in iuncturis fuerit dolo: z apostema: z

c locus cuz tangitur fuerit tactu sentitur calidus: z color rubeus: eger si dolet in dextro

pede ex dextra manu: z in sinistro ex sinistra est phle-

botomādu: z locus ex hoc medicamine ē leniēdu: z

epithyma. **R.** ro. ru. sandali: faufel sief memithe bo.

ar. opij omniuz partes equales ex istis in aqua z ace-

to dissolutis fiat epithyma: psiliuz quoqz aceto infu-

sum in charta missuz de pāno superponatur z cuz te-

puerit mutetur: z loco eius aliud superponatur. **Uē**

ter pteca ex apozimate miroba: z hermodactil. sol-

uaf. Apozima miroba: cū hermodactil. **R.** miroba-

lanoz citri. 3. xv. plueris turbith fricati polipodij am-

bozum añ. 3. iij. senese. fumiter. añ. 3. iij. hermodactili

albi seminis endiue seminis apij ro. omnium añ. 3. ij.

coquātur in tribus libris aque donec ad vnā redeant:

deinde manibus fricētur z coeuntur z bibatur cuz suc-

cari taberzet. 3. x. Si quis autem apozima fastidiue-

rit pilulas istasumat que in lecto iacentes surgere z

incedere faciunt z pedibus ambulare. Pilule que nō

valentes incedere faciūt surgere. **R.** aloes. 3. j. scamo-

nee quartam. 3. j. ro. ru. tritarū sextam. 3. j. hermoda-

ctilis albi. 3. 5. informantur ex eis pilule que erunt do-

lis. i. eger vero nutriatur ex cibis frigidis z stipticis: z

abstineat a vino z cōfectionibus que ex melle fiunt: z

carne. Cum autē apostematis calor quieuerit: z eius

inflāmatio ex his que calor apostematū resoluūt re-

liquias curetur. Quorum vnum. **R.** cerā in oleo de li-

lio resolutam cui admisceatur mucillago senugreci

z seminis lini deinde terantur simul donec vniantur

z fiat ex eis epithyma. **Jo. ar.**

Hoc capitulum Rasis intitulatuz de podagra artetica z scia-

tica diuiditur in duas partes. in p̄sa ponit curā arteticē z poda-

gre. in sc̄da curā sciaticē. sc̄da ibi. Dolo: vero q. P̄sa in duas:

nam in p̄sa curat arteticā calidam in sc̄da frigidā. sc̄da ibi. Cū

autem cum dolore. p̄ma iterū in duas: nam in p̄ma docet cū-

rare arteticā calidam. in sc̄da docet ab ipsa p̄seruare. sc̄da ibi.

Jo. tempore autē. P̄ma iterū in sex. nam in p̄ma ponit signa

arteticē. in sc̄da curat per phlebotomiā. in 3^a curat per repercus-

sua z doloris sedatiua. in quarta per solutiua. in quinta per die-

tam. in sexta ponit localia cōueniētia post sedationē doloris z

inflammationis siue cōueniētia a medio stat vltra. sc̄da ibi. Eger

si in dextro. tertia ibi. Et locus ex hoc. quarta ibi. **Uē**ter vero. qui

ta ibi. Eger vero nutriatur. sexta ibi. Cū apostematis calor. que

dicat in omnib⁹ hys partibus nota sunt z ex dictis z dicēdis no-

tificabunt magis faufel. i. auelana ida frigida z sicca. Sief me-

mite fiunt ex succo memite inspissato. est at memite herba frigi-

de nature dicta glauciū apud Dyascozidē. Circa quartā partē

nota illius decoctionis ēē dosim magnā z nō conuenire homini

bus tēporis nostri: est ē ratione sue quātūtatō multū abhomi-

nabilis: sufficeret enī medietas. i. sex. 3. sc̄do nota vt patet ex sim-

plicibus ipsaz cōuenire in gutta mista. Similiter pillularū quas

sc̄do scribit sufficeret medietas aut due tertie. Reliqua nota sunt

Almansoz.

que hanc cōsueuerunt incurrere passionē minus soli-
to labores pati assuescāt z precipue cū tēpus inuasio-
nis tūmetur z cū corpus fuerit plenum z vene plene z
fuerit diu ex quo neqz minut⁹ neqz solut⁹ fuerit. **Jo.**

Hic docet p̄seruare a gutta calida: z que dicit sūt nota. Et no-
ta acetosa sibi cōuenire sicut acetositas citri citraguli acresca z si
milia p̄ter acetū. est enī marie neruis z iūcturis inimicū. **Al.**

Cum autē cū dolore iuncturarū. neqz dolo: neqz

rubor in colore fuerit. fueritqz eger frigide cōplexio-

nis z locus tactu sentitur frigidus in principio cura-

tionis eius Pilule maiores de hermodactilis dāde

sunt. que. **R.** hermodactil. satirion. meizachara omni-

um añ. 3. v. hierepigra. 3. x. coloquintide cetauree mi-

noris amboz añ. 3. v. euforbij. 3. ij. turbith. 3. x. setaragi

indi zinzibe. sinapi piperis castorei omnū añ. 3. j. in-

formētur ex eis pilule ex quib⁹ a duabus. 3. z 5. ad tres

sumantur. he nāqz pilule valde cōsunt: quia nō va-

lentes surgere incedere faciunt. Epithyma ad poda-

grā frigidā. **R.** castorei storacis liquide euforbij mir-

rhealoes acatie oium partes equales ex his oib⁹ vi-

no veteri admistis fiat epithyma. Cū itaqz dolo: qe

uerit succurratur patiēti ex distillatione multe aq calī

de ab alto: z inūctio fiat ex oleo de lilio: z emplastrū

de bdelio molli z storace ac senugreco z semine lini

z amoniaco superponat quod hoc modo cōficiatur

amoniacū z bdeliū in vino veteri resoluant z alia

omnia eis admisceātur: quibus fiat emplastrū z sup-

ponatur. Hec nāqz egritudinis est species que in la-

pidis duritiē transit: z redit mēbra z iuncturas fungis

similia: quapropter hanc habēs passionē a fastidio

z ab aqua frigida z a cibis grossis abstineat z a frequē-

ti ebrietate custodiatur eiqz precipiēduz vt dū sanus

est motu vtatur: z a coitu abstineat precipue cū satur

fuerit: neqz balneū ingrediatur: neqz exercitetur post

comestione vinū p̄terea vet⁹ z purū bibat: eis quoqz

dū sanus ē vtat que vrinā puocare cōsueuerūt. **Jo.**

In hac parte curat dolo: iuncturarū frigidū z hz duas par-

tes. In p̄ma ponit regimē curatiū: in sc̄da regimen p̄seruatū

um. sc̄da ibi. Eiqz dū est sanus. p̄ma pars posset diuidi in qn-

qz partes. sm q quinqz inīēdit. p̄mo ponit signa doloris iunctu-

rarū frigidū. sc̄do scribit pilulas solutiuas: tertio scribit qdā

applicāda exterius. quarto ponit quoddā accidēs ad quod p̄-

ueniūt patiētes hūc dolo: frigidū. quito ponit dīctā cōuenien-

tem que dicit in his partib⁹ satis nota sunt. Et q̄uis dicat in p̄n-

cipio curationis dādas esse pilulas de hermodactilis intelligē-

dum est p̄cedēte digestionē vt dclarabit inferius: z qz in pilulis

ponit satirion: est sciendū quattuor esse species satirionis: vna

geminas hns radices vt testiculos vna semp pinguior: est alte-

ra: 3z sc̄da singularē tñ hz radice similē p̄dictis: nisi qz grossior

est: tertia vnā radice hz similē modo dicto sup qua veluti filum

ozit: cui radícula alia parua suspēdit subterqz grossiorē dicta in

terra morat. quarta vero species cui ob similitudinē manuum

duarū nomē a modernis datū est palma chisti. dicta est: cui in

terdū folia maculis violaceis notata apparēt. Orbis ē videt

esse species satirionis marie q cinosochis dicit: cuius expositū

est canis testiculus. Dēs species satirionis calide sūt cū multo

hūido v̄tosabili: p̄pterea excitāt coitū: Radices enī eoz confe-

cte cū melle mirabilē valēt ad coitū. z valde p̄sunt arteticis p̄e-

cipue succus eoz cū melle exhibū mechezera. i. sene setaragi

idi. i. capsia. Emplastrū vltimū sic scribit. **R.** amoniaci bdeliū

ana q̄tuz vis: dissoluant cū vino veteri z cū mollificata fuerit se-

cum misceant storacis farine senugreci se. lini ana q̄tum suffi-

cit ad inspissandū. In quarta parte dicit qz hec egritudo red-

z ij

De podagra.

membra et luncinas fungisimiles: apparerit enim in iucturis tumoribus quidam pleni phlegmate gipseo. cetera que dicit nota sunt et magis notificabuntur ex dicendis. **Almanfor.**

Dolo: vero qui sciaticus vocatur est qui ab ancha per coram totam usque ad genu in longitudine protenditur: quandoque etiam in longitudine ad virge similitudinem etiam per crus usque ad pedes descendit: et tunc si in complexione dominatus fuerit calor et in urina tictura ex basilica manus eiusdem partis prius minutio facienda est. deinde ex sciatica. Si autem egri complexio frigida fuerit: et color fuscus sepe provocandus est vomitus ex apozimate rasani cum sirupo acetoso. Cora quoque ac pedes et crus ex oleo in quo castoreum et eusorbium et storax sint resoluta inungatur assidue. **Quod si dolo:** in cora mansuus fiat eger ex almuiri nabati et baurach clisterizetur: et ex enemate acuto quod in capitulo de apoplexia nominavimus. Collirium quoque ex cyclamine et colognita factum supponatur: quod eo usque fieri puenit donec eger excoziatione scurrat: ex ea enim dum accidit plurimum consequitur sanitas. Si autem passio inueterauerit sinapi sumatur et cum fumo colubino eiusdem quantitate teratur: et ex apozimate sicum conficiatur: ex quibus coram emplastrum superponatur: quod tam diu dimittatur donec in loco vesice plene aqua fiat et scindantur: et cum fluat aqua que in eis est euaporet locus cum aqua calida. deinde eger per aliquot dies quiescere dimittatur: et si nondum sanitati restitutus fuerit ad hanc eandem curam redeundum est. **Quod si egritudo** valde mansua fuerit et longi temporis et timei ne verberibus resiliat: aut egressus fuerit locus ex instrumento quod rose assimilatur cauterizandus est: et intendatur cum cotura: aut super caput anche: aut coram picipium ponatur: huius tamen rei fermocinatio istius nostri operis metas transcendit. Taliter preterea patientes tepore sospitatis vomere consueverint: et soluere ventrem et regimen subtiliare: et a cibis grossis et frequenter ebrietate abstinere. **30. Ar.**

In hac parte agens de dolore sciatico. primo ponit regimen curatiuum. sedo pseruatiuum sedo ibi. **Paties** in tempore sanitatis. **Prima** in duas. nam in prima curat dolore sciaticum in parte aut totaliter pendente a sanguine. in secunda parte curat ipsum a phlegmate et humoribus frigidis pedente. sedo ibi. Si autem eger. qui dicit in prima parte nota sunt. sit. n. prima phlogia ad euandum et diuertendum. secunda vero ad eradicandum. **Sicut** qui dicit in secunda parte satis nota sunt. primo. n. prouocat vomitum cum decoctione raphani qui dicit esse circa. 3. iij. cum. 3. ij. sirupi acetosi mellini ad euandum et digerendum. sedo vngit totam partem dolentem cum unctione calida et sicca fere usque ad quartum gradum notabiliter resoluente: tertio clisterizat dolore existente fimo in ancha ex enemate posito in capto de apoplexia cui ad miscet almuiri. i. salfamentum nabati. i. illius regionis et baurach. i. spem salis quam non habemus: sed loco eius vrimur sale nitro aut salfema. quarto facit suppositorium ex cyclamine. i. pane porcino et colognita et pot fieri secundum hunc modum fiat suppositorium ex cyclamine in forma coci et inuoluit cum colognita puluerizata et suspensum cum filo supponat quod multotiens iterandum est. et aliquando distere dictum statim: donec fiat excoziatione in extremitate uesti ni recti. hoc. n. modo aliquando manum ex iuctura anche eradicator. quito his non sufficentibus ponit super iucturam anche vesicatorium factum ex sinapi et fumo colubino ana aduicem incorporatis cum decoctione ficum: quod dicitur super loco dimitti tanto tempore quod locus vesicetur ut puta. xij. horis et postea vesice rumpantur et si solidetur iterum vesicatio replicet: donec manum ex profunditate iucture eradiceat. ad pseruandum aut locum ita excoziationem supponimus caulem ad

ignem mortificatum butyro aut arugia inunctum. his autem non sufficere locus est cauterizandus caput anche. i. super iuctura vertebra core cum pixide anche: qui vertebra ingreditur qui apparerit in parte sinistri cum instrumento rote simili. i. figure sperice: cuius forma hic vides. aliquando facimus cum cauterio triangulato huius figure. Cetera que dicit nota sunt.

Regimen doloris iuncturarum est triplex pseruatiuum quod debet his qui parati sunt ad ipsum. Curatiuum quod debet patientibus. Tertiū est resumptiuum quod debet neuris pualescentie ex ipsis doloribus iuncturarum. **Primum regimen.** s. pseruatiuum tres habet intentiones. prima ut manum non generet. secunda ut gnam educatur. tertia ut membra tam mittentia quam recipientia rectificent.

Prima completur cum debito regimine sex rerum non nallum et annexorum. **Ar** declinet ad siccum temperie actiuarum aut pperem perierit: verum in paratis ad dolores frigidos parum declinet ad calidum. s. in paratis ad calidos sit teporatus aut leuissime declinas ad frum. sunt. n. ceteris paribus magis apti ledi ab aere frigido riqz opz qz a calidiori qz opz. **Alterum** excessus aeris tam in caliditate quam in frigiditate: s. marie in humiditate: quapropter habet in solari non in loco terreno humido: et vitet aerem ventosum et plumosum: sint taliter iduti et calceati ut neqz estuet neqz frigeat magis tñ caleant quod frigeat vitent calciameta stricta dolore iseretia: nec vitat kalopodis nec alijs hmoi qbus pedes sui multus laborant et torquentur. **Somn** sit sex horis usque ad octo et nocturnus: meridianus vitadus: enim somnū nocturnū omiserit: et si non potest abstinere dormiat per media hora a medio maij usque ad medium augusti. **Et iuxta** posse dormiat super partem oppositam parti qui patitur: quapropter si dolores pseruerunt in iucturis lateris dexteri dormiat super sinistro et e contra. Si vero in iucturis vtriusque lateris dormiat supinus. Si vero in iucturis dorsi dormiat resupinus. i. cum facie deorsum: aut super altero lateri. **Procurat** et cōnes cōs a natura instituit: imo et non nales si fuerint diu pseruet: iter cetera lenitas ventris et mictus plurimus et pperie vrine grosse turbide pseruat a doloribus iuncturarum. **Elit** coitus nisi natura multum stimulat. **Nimia** deambulatio statio et pedum superfluo ledit iucturas. sicut e contra: nimia quies parat dolores iuncturarum. **Accentia** animi passiones animi excessiue corripentes digonem vitade sunt: sicut tristitia timor despatio ira longus studium et filia. **Spes** vero moderatum gaudium puenit: panis sit dōte ditionatus. **Spotus** sit vinum nigrum stipitum aliquantulum acre aut saporis mediū p torcular expsum bene clarū pauciferū aut medie vinositatis vni anni tantum debet lymphatum cum aqua bñ pditienata: dicit aut magis lymphari in paratis ad guttam calidam minus in paratis ad guttam frigidam medio modo in paratis ad mistam. **Rafis** tñ in gutta frigida pcedit vinum vetus purum: s. in gutta notabiliter calida existimo pstantior potum esse aquas et pperie succarata: nisi timeatur lesio stōi et membrorum nallum in quo casu parum vini cum aqua misceat. **Sz** in mista aqua zucaratalifusionis foliorum saluie aut vinum superscriptum bene lymphatum cum aqua superscripta. **Sz** in frigida aqua paucioris aut pluris mellis secundum exigentiam teporis et complexionis et suctudinis. **Sallata** bis in ebdomada potum accipiendo ex ea duos aut tres bolos: in gutta et tpe frigidis Saluia cum bozagine modico rofinarini et modico mente sil mistis. ite capparis: sed tpe medio cicorea cum modico mente et saluie. **Sz** tpe calido endiuia cicorea lactuca qui pdiantur cum acresta aut vino granatorum aut aceto modice acutatis et cum zuccaro pnt dulcorari: vitat tñ calidis aut frigidis secundum exigentiam teporis et gutte et aliarum circustantiarum. **Fercula** in gutta calida sint panicum et milium ite fercula ex ouis et acresta et ex herbis endiuia portulaca spinachia acetosa ecurbita et pperie cum acresta pdita. **Sz** in frigida rizum far. ite fercula qui sunt ex ouis aut pane secundum eodem frumtus cicerum et cicera ipsa fracta et optime cocta aliquantulum pueniunt. item saluata radit enule triurata cum vitellis ouorum cocta. **In frigida** caueda sunt brodiaia in frequenti vsum: et in mista pueniunt amigdalata blies cum bozagine. **Carnes** puenientes sunt pulli cuiuscumque generis non supflue ipinguatū. ite colubum volare icipietes et pperie siluestres turtures turdi sicedule aues parue degetes et arboribus et in pratis pter passerem perdicem fasanum franquellinū sed aues aquatice oino videntur et ex quadrupedibus pueniunt bedi capreoli

Infusa cum si misceantur 3 i. hy pulueris. R. Turba optima in manna an 3 i. Garo. Cinam. Galanga. Sanguis dñi an 3 i. Jugaris. an 3 i. Veniali an 3 i. Et per pperie in misceantur 3 i. an 3 i. hy pulueris.

cuniculi lepores iuvenes vituli castrati annuales carnes eritij
porcini sunt pprie: pedes boy aialium pueniunt cū pprietate
sua: sed sint optime cocti: in gutta tñ calida vitide sunt carnes in
supfluo vsu: he carnes in prandio comedant elixir: in cenis as
late: vitide sunt carnes antique salie: l3 in gutta frigida aliquid
carniū salitarū cōcedi possit. Pisces vitadi sūt: l3 ex minus no
cuius sūt pisces pui petrosi luy strilei cauedani sardene temali.
Et ex marinis sardelle anguifugule aurate passeret 7 similes fa
cilis digestiois: 7 boni chimi paucarū supfluitatū. Qua cōue
niant fm omnē modū administrationis dūmodo sint mollia:
non per decoctionē indurata. Lac 7 lacticinia vitada sūt. Oleum
7 butyrū sint in raro vsu. Ex saporibz cōueniunt vinū granatorū
acresta vinū crispinū 7 similia vitet acetum. Sapor ex amigdalīs
cum passulis optime cōuenit. Itē ex amigdalīs cū acresta pipata
in gutta frigida 7 tēpore frigido similiter sapor ex sinapi. Ex fru
ctibus cōueniūt passule auelane ficus sicce: fistica in cā frigida.
Sed in calida granata pira citonia 7 pprie cocta 7 pince ppara
te cōueniunt in mista. Canones obseruadi in cibado vt nō co
medat nisi pcedētis cibi digestiōe celebrata. Surgat a mēsa cū
reliquis famis nō multiplicet cibaria in mēsa vna: ieiunet bis in
ebdomada 7 oibz dieb7 fm legē pceptis 7 pprie parati ad guttā
frigida aut mistā 7 notabiliter comedat anteqz bibat. Scda in
tentio. s. euacuatio mēae iaz genitē cōplect cū phlebotomia: si san
guis solus peccauerit aut alij humores cū sanguine sanguine
dominante aut et si eque ppositionabiliter peccauerint 7 hauriat
quātitas sanguinis fm exigētā virtutis 7 repletionis 7 phlebo
tomei in vere aut antetēpus in quo gutta accidere consuevit. q
si cōsuerit accidere in aliqua iūctura pedū sic est fm plurimū
phlebotomei basilice ambe si in ambobz pedibz accidere con
suevit aut si tantū in vno basilica eiusde3 lateris: 7 pprie si epar
aut splen miserit māz: q si cerebrū mitteret mām pstantius esset
phlebotomare cōmūne vt simul dseruēt mēbro mittēti 7 reci
piēt. q si accidere cōsuevit in abab7 manib7 phlebotomei vtra
q3 saphena: 7 si in vna manu tantū phlebotomei saphena eius
dem lateris aut basilica lateris cōtrarij: 7 si mittēs esset cerebrū
cōmūnis manus cōtrarie 7 multo plus dhemus eē audaciores
7 p: optiores ad phlebotomandū in regimie pseruatiō q3 cu
ratiō. Si vō alij hūores fuerit in cā absq3 peccato sanguinis
aut sanguine multū subdomināte euacuent fm ipsoz exigentiā.
Cholera quidē cū casia tracta cū decoctione mīrobalanoz citri
noz prunoz 7 tamarindoz: lū qua si vter fuerit stipticus: mi
sceat. 3. j. aut quantū ibi videt electuarij succi rosarū aut ex hbe
atur solū electuariū succi ro. a. 3. ij. vsq3 ad tres cū decoctiōe sup
scripta q si maluerit pilulas exhibeat pilule de hermodactilis
minores circa 3. j. pstantius mē est vt solutiū exoluētib7 pmitat
tur digestiua ppter ea aut digestiōē sufficeret aloes lōt. 3. s. mī
robalā. citrinopz. 3. j. pilularū minoz de hermodact. 3. s. cum aq
endiuie aut succo rō. forment pilule septies. Si vero in cā fuerit
phla exhibeat pilule de hermodactilis maiores circa 3. j. aut.
3. iij. 7 si maluerit medicinā liquidā exhibeat electuariū indum
circa 3. iij. pcedētib7 mī obitu digestiōib7 mēae exigentiā 7 mē
broz tā mittētū q3 recipiētū. euacuant q33 huiusmōi mēae
7 pprie phlatice cū duritiā 7 puocātib7 sudorē: electuariū bo
ni saporis solutiū phla ex iūcturis. R. hermodactiloz. 3. j. mī
robalanoz citrinopz. 33. ana. 3. j. miue cydonioz q3tū sufficit fi
at electuariū est dosis vna. Si at vuleris solvere phla 7 ebole
rā his adde dyagridij grana. xij. ē. p duab7 vicib7. Si at opus sit
soluere phlegmā cholera 7 melancholia his adde scene polipo
dij añ. 3. ij. 7 sūt tres doses 7 adde supscriptis. 3. s. 7 erit pue
niēs in pseruadiō 7 curadiō bonū tñ est vt pseruatiō fiat hu
iusmōi euacuatiōes integre ex suis digestiōis solutiūis f3 ex
gētā mēae. Tertia intentio. s. mēbroz recūfatio cōplect vt infra
dēbēa nāq3 mittētiā dēt regi pmo euacuadiō ab eis supflua
ppierea eūones de qb7 sup dēt respicere tā mēbra mittētiā q3
recipiētiā. scdo dēt ob dyscrasie corrigi cum interi7 7 exteri7 ap
plicatiū fm exigētā. Et tertio virtutes eoz roborari cum pprijs
moderate stipticis. Verū he due vltime intentiōes cū eis dē plicie
de sūt q simul alterāt mēbroz dyscrasia 7 pforat. Mēbra at re
cipiētiā pforant cū exteri7 applicatiōe: ex quib7 sūt therme allumi

nose: 7 si fuerit simul alluminose ferree salse multū pderūt. Se
cū dū est lotio eoz cū aq salia: neq3 frigida: neq3 multū calida.
Tertiu ē calcare ruas 7 pprie nigra: aut i ipsi calcatis dū bu
liūt freqnter tenere pedes. Quartū flores amigdalarū mirti ca
memille melliloti rose 7 pprie eoz decoctio confortat iuncturas.
Et si fuerit parat7 ad guttas frigidas ponat cū eis aliqd salis aut
alluminis: aut vtriusq3. Ex supijs est salvia parū cocta. itē nuxin
dica. itē acorus. itē edera terrestris. 7 dicit q3 berbena portata p
seruat iūcturas pedū a dolorib7. Scdm regimie. s. curatiū tri
partit. Primū dēt cāe antecedēti. Scdm cāe pūcte. Tertiu ē cō
mune vtriq3 curas accidiēti 7 ordinās dbitū regimie fm exigē
tiā intentiū pcedētū. Primū regimie h3 tres intentiōes. Pri
ma est eūo. Scda diuersio. Tertia fluxus intercep7. Pria at in
tētiō. s. eūo cōplect cū phlebotomia a q inchoadū est si solus san
guis fuerit in cā aut alij hūores peccēt cū sanguine sanguine do
mināte. Deinde tertio si eq. ppositionabiliter creuerit q3 phleboto
mia fiat ex pte pria: sic dictū fuit in regimine pseruatiō ad q3
recurrē. Si vō alij hūores peccēt cū sanguine subdomināte: fiat
pmo hūoz dominatiū eūo. dnde sedata agitatiōe 7 fluxu fiat
phlebotomia ex pte cōtraria p vna diametru hauriēdo tñ min
ex sanguine q3 in casib7 pcedētib7: 7 hac credo fuisse opiniōē
Aur. q in phlebotomia videt ambiguit. Si vō alij hūores pec
cauerint absq3 sanguine soli euacuent. Sed est notadū q si nau
seauerit vomit7 a pncipio pōt cōcedi cū facilib7. Solutio at ven
tris minime: nisi cū clusterib7 lenitiūis. Timor. n. est in admini
stratiōe lenitiūoz solutiūoz ne mēae q3 sūt i motu ad iūcturas
cōmote a medicina soluētē amplius pcpitent ad iūcturas 7 p
prie ad iūcturas pedū: ppter ea pmitant digestiua fm exigētā
māe sic mā existente phlatice mel ro. cū aq saluie aut hidromel
cū salvia bulitū: 7 mā existēte cholericā iulep ro. cū aq endiuie. 7
in melica sirupus de epithymo cum aq bulgose iūsta hec mi
sceant fm exigētā. postea mēae digeste euacuent cū solutiūis su
peri7 dscriptis in regimine pseruatiō. Diuersat at mēae iūf scda
intentiōe huius pmi regiminis curatiū cū clusterib7 in quib7 hic
ra pigra bñdicta: electuariū indum electuariū de succo ro. diale
nez: cōfectio hamech 7 silia. itē diuersat mā cū vomitiūis 7 pprie
in cōfuetis 7 facile vomētib7. Eligant at vomitiua ex supijs de
scriptis inde egritudinib7 stōi 7 de his statim dicit in cura sciaticae.
leue vomitiū est aq tepida decoctionis raphani 7 seminū aneti
3. iij. olei acuti odoris 7 gustus. 3. ij. aceti. 3. j. 7 tertio diuertatur
cū puocātib7 vrinā 7 sudorē. Sed hec nō fiat nisi mā notabiliter
minorata. leue puocatiū vrinē est aq decoctionis sparagacie
rū rubeoz 7 silium. Sudorē at puocat potus aq calide cū pau
co vino stili 7 cooptura sufficiēt. Retētiō et anhelit7 7 balneū
aerēū. Intercepit at fluxus mēae iūf tertiā intentiōe hui7 pmi re
giminis dupliciter. Prio cū recūfuitis appliciūis nō solū in lo
co dolēte: sed et supra cū dbita ligatura q tñ nō sit mltū stricta f3
sit tāte stricture vt pforat 7 repcutiat: 7 ppter ea sit magis stricta
in iūctura: ita tñ vt dolorē nō inferat 7 q3to magis recedit a iun
ctura vsus supius magis relaxet. Recūfuita in mā calida leuita
fūr oleū ro. onfancinū. i. factū ex oliuis imaturis 7 rōf imaturis
itē oleū ro. bulitū cū quarta pte aceti ad acetū pūptionē 7 forū
est absq3 cōsumptione aceti bñ cū eo incorporatū: 7 forū est vt
cū aq3 aut succis ediuie plātaginis solati rosarū 7 similib7 mi
sceat q3ta pars aceti 7 modicū sandaloz aut fiat dseruatiū in
forma cōi ex oleo ro. aceto 7 bolo ar. q si mucillago psilij albu
men out oleū ro. lotū cū aq plātaginis 7 aliqd sandaloz adin
uicē. misceant erit efficax in mā cholericā. itē sandali ru. bolū ar.
sief mēmitē pfidie seruginis opij ana cōfice cū aq ro. aut succo
coriādm 7 pauco aceti 7 repcutiēdo sedant dolorē. Et in forma
empliū est huiusmodi. R. rosarum. 3. j. farinē hordei. 3. j. s. far
ne fabarū. 3. ij. misceant cum olei ro. partibus trib7 7 accu parte
vna. Sed in materia frigida. R. olei de spica. 3. ij. buliat cum. 3.
ij. decoctionis gallarum ad eius cōsumptionē. postea misceatur
cum eo storacis mīre aloes accatē ana. 3. j. cere modicum ace
ti quātum sufficit: fiat vinctio mollis 7 tu vtere ex his que mo p
posito magis dseruiunt: hec tamē simul cōplect hanc intentiōē
7 pnam scdi regiminis curatiū. Mēbroz adūm tamē q3 aliquē
sunt iuncture in qbus leuita aut nulla cōpetunt repcutiua sicut

vna dolor dēbē

2. diuersio

Recūfuita

iūcture humeri: iūcture mādibule 7 spondiliū ne mā repat ad pñ
cipalia aut mēbra nobilia q⁹ appropinquāt 7 iūctura anche ne
mā in pfūdo retineat: in reliqs audacius possumus repute. *Cautione*
Intercipit scō mā cū vīscatoris 7 causticis. Pro quo est sciē
dum q⁹ vīscatoria 7 caustica aliqñ ponunt ratiōe mae fluentis
ad incipiedū eius fluxū: aliqñ ratiōe mae iā fluxe ad eradicā
dam ipsam ex iūctura: si pmo nō dber fieri supra iūcturā mar
me in ea pte p quā mā fluit ad iūcturā. Si dō fiat ratiōe mae
iā fluxe: 7 in iūctura collectē fiat infra iūcturā aut supra iū
cturā: exēpli grā in dolore humeri ratiōe mae fluetis si mā a ce
rebro cōicet aut epate 7 mēbris inferiorib⁹ p venā spatulatum:
cuius signū est pter alia signa: q⁹ dolor incipit 7 est magis in pte
supiori humeri vesicet aut cauterizet locus q⁹ videt magis con
ueniēs in spatula distāte ab hūerō p tres. 3. eligat marie locus
p quē credit trāsire mā. Si dō mā cōicet humero p venā affella
rē q⁹ raro accidit cauterizet in pte siluestri ppe affella distāte a
iūctura p. 3. iij. Sed ratiōe mae iā fluxe fiat in adiutorio distan
te a iūctura p tres. 3. aut circa. Si dō adest dislocatio ppter hu
miditātē lubricitātē: reducta pns iūctura ad statū suū modo pos
sibili: fiat cauterizatio cū instrumēto triāgulato: cui⁹ hec est figu
ra: in iūctura humeri penetrando solā cuti. Si dō fiat cauteriza
tio aut vesicatio rōne materie fluetis 7 fluxe: fiat in vtrifq⁹ locis:
7 eodē modo in ceteris iūcturis. Si⁹ fiat in dolore cubiti rōne
materie fluetis in parte supiori: 7 rōne materie fluxe in parte infe
riori. Eodem modo in dolore rase. Et in oibus his sola cutis
penetrāda ē: canēdo ne lesa nervi aut cordis cōicetur: ppterea
tutius ē cauteriū actuale aut vesicatio. Si dō dolor sit in iūctu
ra mandibule fiat post aurē eadē lateris rōne materie fluetis:
aut sub mento rōne mae fluxe. Si dō in iūcturis colli rōne flue
tis: fiat in occipitis: 7 rōne fluxe in pncipio dorſi 7 sine colli di
stāte a spondilibus vtrāq⁹ p duas. 3. Si⁹ fiat in reliquis do
ribus dorſi 7 lumborū. Si in dolore sciatico tam rōne mae flue
tis q⁹ fluxe fiat vesicatio 7 cauterizatio sup iūctura in parte sil
uestri cū cauterio triāgulato aut circulari penetrādo totā cutim.
materia enī fluit ad hāc iūcturā ppter venas intrinsecas rami
catas a vena chilio: nec ppter carnositatē multā est dubium de no
cūmēto nervorū aut cordis. Si in dolore genu rōne mae flue
tis cauterizet sup genu alterius partis q⁹ p. iij. 3. vt vitetur cau
terizatio sup extremitatibus lacertorū. Si rōne mae fluxe fiat in
fra genu in fontanella distāte a cordis 7 lacertis. Si in dolore
iūcture pedis: fiat supra pedē i parte siluestri aut domestica vbi
apparet magnus dolor. Sed fm plurimum in parte siluestri rō
ne materie fluetis: 7 rōne fluxe sub clavicula pedis. In dolore
dō digitorū pedis fiat cauterizatio aut vesicatio in collo pedis.

Forme aut cauteriorū tales sunt in iūctura humeri eligat cau
terium oliuale siue fiat rōne materie fluetis siue fluxe: 7 fiat in ea
parte q⁹ supius memorata ē. Et quādoq⁹ rōne materie fluetis fa
cinus supra iūcturā in duob⁹ locis si mā fluat p duas vias fa
pra scriptas: silr rōne fluxe facinus post infra iūcturā in duob⁹
locis. i. in parte domestica 7 siluestri cū ē difficilis eradicationis.
Si dō adsit dislocatio ppter humiditātē lubricitātē eligat triāgu
latū oliuale 7 ponat sup iūctura in parte siluestri sicut dēfi fuit.
silr in cubito eligat oliuale 7 fiat vi dēfi est rōne materie fluetis
sup iūcturā p tres. 3. sed rōne fluxe parū infra iūcturā: 7 apud
quosdā rōne materie fluetis fiat supra iūcturā in duob⁹ locis. i.
in parte domestica 7 siluestri: quādo mā flueret p vtrāq⁹ partem.
Si⁹ rōne fluxe: fiat parū infra iūcturā in duob⁹ locis quando
mā ē difficilis eradicationis. Si in iūctura manus eligat cau
terium punctuale fm Albucasi⁹ 7 fiat in iūctura manus in quat
tor locis: sed si volueris solū facere in vno loco aut duobus su
pra iūcturā rōne fluetis aut parū infra in vno aut in duob⁹ rō
ne fluxe eligatur oliuale. sed in dolore digitorū eligat punctuale
in parte pectinis correspondēte digito illi: aut in rasea rōne fluetis
si fuerit in pollice: sed rōne fluxe parū infra iūcturam: in dolore
mādibule eligat oliuale 7 fiat rōne fluetis 7 fluxe: sicut dēfi fuit
supius: 7 forte rōne fluxe melius ē facere infra iūcturā: in do
lore spondiliū eligat oliuale 7 fiat vi dēfi est: 7 apud Albucasi⁹
debeat eligi punctuale 7 debet fieri tres linee fm latum vbi ē do
lor: 7 in qualibet linea facere qnq⁹ cauteria aut plura fm magni

tudinē doloris 7 tolerantiā virtutis. sed pus signent linee 7 pun
cta vbi debet fieri. In iūctura anche vtant triplici cauterio: vnus
est habēs figurā sphericā: cuius diameter ē medietas palmi: 7
nō h3 alias eminētias: scdm ē simile huic 7 h3 qnq⁹ eminētias
oliuales aut ad modū ossium dactiloy: tertiu h3 solū tres 7 ho
mine iacēte sup latere opposito taliter vt bene appareat acumen
anche cauterizetur 7 p medietatē palmi intelligo medietatē pal
me manus. Et apud quosdā sunt quattuor cauteria: tria in late
ribus eque distātia: tria fm formā triāguli quartū in medio: qui
dam aut cauterizāt in sciatica nō solū anchā: sed et loca distātia
ad que descendit dolor. Credo solā cauterizationē anche suffi
cere cū ibi sit doloris radix: in dolore genu eligat oliuale 7 fiat vt
dēfi est supius: neq⁹ laudo q⁹ sup iūctura genu ponat nisi val
de superficialiter 7 fiat quādo mā nō posset aliter eradicari in plu
ribus locis fm erigētiam. sed in iūctura pedis eligatur oliuale
7 fiat vt dictum est. sed in iūcturis digitorū pedis fiat vt dictum
est in digitis manus.

Canones obseruadi in cauterizatione sunt vt nō fiat
nisi cū alia remedia nō pulerint ppter dū
litatē iūcture latitudinē viarū aut pñuū fluxū materie aut mul
tam mām extētem in iūctura. Scds vt fiat pot⁹ cū cauterio
actuali q⁹ potētiali q⁹ magis pfortat nec cōicet nocumētū parti
bus vicinis. Tertius vt eligant cauteria idonea 7 diuersa fm
erigētia locorū. Quartus nō penetret vltra cutim. Quint⁹
vt tpe cauterizationis tueant partes circūstantes cum succis et
aqs frigidis 7 silibus. Sextus vt eligat iuxta posse tempus 7
hora tēperatio: nō sup fluxe calida aut frigida. Septimus vt i
firmus tēpore opationis statuatur 7 qescat in fin magis cōue
niēte. Octauus q⁹ pcedat loci stupefactio in valde sensitivis.
Nonus vt locus pñet vicerat p longum tps puta p. xl.
dies aut cū spera cerea imissa in vulnere aut fili aut cū folio ede
re aut folio caulis ad ignem aliquat⁹ calefacto 7 postea asūgia
inuncto aut cū sepe trito cū melle. Decimus vt clauso forami
ne postea p intervalla fiant cūones 7 phōmie fm materie ex
gētiam: ne materia solita fluere ad iūcturas: postea recita in mē
bris supioribus nobilib⁹ faciat apha aut febres 7 erit nouissim⁹
error: peior: priore. Undecimus vt fiat in cā frigida aut mista:
nō aut in calida. Duodecimus nō fiat cauteriū cū materia ē
indurata aut gpleata in iūctura nec quādo ē exsiccata 7 mara
mata: 7 fiat quando adest multitudo materie aut mollietis liga
mētorū. Decimustertius pus signetur locus: postea cauteriū
supponat. Scdm regimē curatiū quod debet causē pñete
erigit in pncipio repcussiva in augmēto vlsq⁹ ad mediū stat⁹ re
percussiva mista cū resolutiuis: sed deinceps resolutiua pura.
Que aut sint repcussiva pñetiā in pncipio possunt patere ex
regimē pcedente: sed resolutiua pñetiā in mā frigida sūhu
iusmodi. Primum. R. stercoreis bouini calidi sicut egerit 7 dolē
ti loco supponat: 7 ē melius plurib⁹ alijs. Aliabas aut addit cuz
isto de stercore capno aliqd cineris caulium ad maiorē resolu
tōnem 7 pulit ante emplastrationē lavari locū cū aqua decoctio
camemille melliloti aneti maiorane centauree 7 silius: aliud. R.
āmoniaci bdelij storacis ana partē vnā farine fenugreci se. lini
ana partē mediā dissoluat āmoniacuz bdeliū storac cū vino ve
teri 7 cū farinis miscet scorporādo 7 ipinguādo cū oleo costi
no 7 fiat empl⁹. Aliud Rasis in Almasore in capso pprio valēs
ad mām multā frigidā 7 in corpore 7 tpe frigido. R. storacis li
gde castorei euforbij myrrhe aloes accatie ana ptes eqles: Ex
his cū vino veteri mistis fiat epūthyma. Aliud R. aloes. 3.
j. myrrhe. 3. j. silis. 3. ij. croci. 3. j. farine lupinoy furfuris subtilis
ana. 3. ij. aque cineris qstū sufficit fiat empl⁹: 7 in resolutione
māe frigide valet aqua ardēs oleū benedictū 7 silia: sed cū mā
grossa resoluat cauēdū ē a petrificatione ppterea cū resolutiuis
miscēda sunt mollificancia sicut mucillagines maluaſici fenū
greci se. lini oleū silaminū amigdalārū dulciū pinguedines me
dulle 7 silia: q⁹ vident magis opportuna. Si resolutiū in mate
ria calida ē hmoi. R. mucilaginis fenugreci mucilaginis se. lini
ana. 3. j. olei lilio: um alboz. 3. j. cere qstū sufficit fiat vnctio.
Et ex his possūt elici pñetiā in augmēto: op3 enī repcussiva
miseri cū resolutiuis. Si dō apostema iūcturale tēderet in vias

maturationis quod rarissime accidit adiuvet cum his q̄ p̄sue-
runt reliqua apostematata maturare. & si apostema eēt difficilis su-
purationis apertat ante p̄fectam maturationē ne putrescat iun-
cture. Sz in materia mīsta ad resoluēdū. R. farine fenugreci se.
lini anei camemille ana. 3. x. bdely storacis ligde amoniaci gal-
bani ana. 3. v. olei lilior q̄stum sufficite dissolutis gūmis fiat eni-
plastrū. itē vrina cocta cū sale. itē succus ebulli ipsissatus cum
oleo rositē ex multis sūt vnguēta. pp̄ria in his casibus sicut de
limacys de scorpiōib⁹ de ranis de vulpe de vesperulionibus &
silibus: coquēdo ea cum aqua salita & pinguedo supnatans re-
seruet & cum hōz decoctione pōt locus epithymari. & postq̄z epi-
thymatū est & exsiccatum cū pinguedine yngat: aut hōz carnes
salte ponant in olla p̄forata bene desup obturata & alia integra
sub ea & sepeliat in fimo & distiletur & reseruet. Tertia autem
pars huius regiminis curauit habēs duas intentiones. f. cura-
tionē accitium & regimē sex rerū p̄ficatur vt infra. Duo enī sunt
accitū corrigenda. f. doloris intensio & durities remanēs in iun-
cturis dolor sedat triplr. Primo remouēdo cām & de h̄ sermo
p̄cessit. Secō cū anodinis fomētādo locū dolētē cū oleo came-
mellino anetino aut cū decoctione ex florib⁹ camemille melliloti
scē lini maluausci paritaria & silib⁹. & iunctio cū castia tracta cū
aq̄ ro. in p̄ncipio & cū aqua apij in p̄cessu ē pp̄ria. f. conueniens
Et tertio cū stupefaciētib⁹ multis cū anodinis: de q̄b⁹ sup̄a vt.
R. micā panis albisimi & misce eā cū lacte & oleo ro. aut came-
millino aut ambob⁹ simul q̄b⁹ adde. rr. partē opij & croci quantā
p̄tē ipsius opij & fiat emplastrū. Ad idē. R. olei ro. 3. vj. opij. 3.
ij. croci 3. j. cere. q. s. & fiat vinctio. Ad idē. R. capitū papaueris al-
bi cū seminib⁹ & corticib⁹ suis hordei mūdātū añ. 3. j. & bulat in
vna ff. aq̄ ad cōsūptionē medietatis & colent cū colature adda-
tur mucilaginis psilij fenugreci se. lini c̄cte cū aceto q̄stum est
colatura olei ro. misit cū albumie vti q̄stum est medietas fiat li-
nimentū in q̄ infūdat pānus lincus & frigidus applicet & q̄z
to calescit remoueāt. Itē q̄nto aphorismoz aq̄ mltū frigida infu-
sa sup̄ articulos dolore ipsoz sedat sensū obtūdēdo. P̄ro scō
accidēte curādo est sciēdū q̄ durities iuncturarū est duplex: est
enī q̄dā in q̄ iunctura est marasmata & desiccata absq̄ p̄sentia
māe saltē de q̄ sit curādū. Altera est cū p̄sentia hūoris mucilagi-
nosi q̄z ossi & aliq̄n gipsi vtrazq̄ difficilis & aliq̄n impossibilis cu-
rationis iuxta illud Quidij versūs. Soluere nodosam nescit
medicina podagrā. Et marie difficilis curationis est q̄n adeo
desiccata & marasmata ē q̄ p̄ frictionē nō rubet & adhuc in qua
nullus aut puus ē sensus magis difficilis ē. Vtrazq̄ p̄ curatiōe
si possibilis ē aut melioratiōe tēpus requit lōgū. P̄ria ē existēz
absq̄z p̄sentia māe de q̄ sit curādū vnica enī iunctiōe p̄fici-
endū cū notabilē humectātib⁹ tā q̄tatiue q̄z sibiāstice & tēpera-
tis in actiōis. Vnde embroce p̄tula patēs aut ster ifusa in aq̄
mucilaginis decoctionis radicū altee vlni camemille melliloti
fenugreci se. lini & similitū aut in aq̄ decoctionis capitū castratoz
cui si esset admixtus sanguis calidus alicui animalis eēt pueni-
tior: & tēpore balneationis huiusmōi p̄tula patēs fricet vt nu-
trimētum attrahat ad ipsam: p̄pterea q̄ si sunt huiusmōi d̄bēt cē
p̄fecta p̄ma & scōa digō & tā sit tēpus penetrationis nutritiū ad
mēbra: & cū h̄ tunc d̄z flecti & reflecti ad oēs differētiās marime
ad eas q̄ sunt sibi difficiles: & fiat huiusmōi bis in die: & post hu-
iusmōi balneationē yngat p̄pe ignē moderatū aliq̄ vinctiōe mol-
lificante. vt. R. piguedinis vulpis aut lupi olei sisamini ana. 3. j.
medulle cruris bouini mucillagnū maluausci fenugreci se. lini
añ. 3. ij. cere q̄stum sufficit. Et ad h̄ valēt spēs diaglonis. Si vō
sit cū p̄sentia māe indurate exigit duas intētiōes. P̄ria est mol-
lificatio. Secōa resolutio. P̄ria cōplet cū tā dictis. Secōa cū h̄so
pi ceroto s̄criptiōe philagri apud Alibē. aliud magis resolu-
tiū. R. olei masticis olei lilio olei nucis indice añ.
3. j. x. xugie struty agle marōtane anatis gallie asini medule cru-
ris vitelli cerui añ. 3. j. bdely hisopi humide storacis ligde añ. 3.
ij. piguedinis testiculoz castorei. 3. j. cere. q. s. fiat vnguētum. p̄it
etia fieri emplastrā miscēdo cū sup̄ascrip̄tis aut alijs q̄ videbū-
tur magis oportuna farinā fenugreci & se. lini fiat ēt resolutū cū
marchisita ignita exticta cum aceto & sili cū lapide molēdini si-
milia ignito & exticto. Gal. vō testat q̄ casus antiquo coct⁹ euz

iure tibiē salite porci rumpēdo aut cū violētia exhi lapides gip-
seos & mollificat duritiē q̄d dicit se in mltis p̄basse. Ras vero h̄
recitādo addit nasturtium. Secōa intētiō vlni regiminis cura-
tiui. f. d̄bitū regimē sex rerū pōt elici ex dictis in de regimine p̄-
seruatiō: o3 tū dietā magis esse tenuē: q̄p̄pter o3 in gutta cali-
da aut a vino abstineat: bibat aquā coctā cū q̄nta aut sexta pre-
iulep ro. Si tū nō posset abstinere sit pauciferū stipitcum saliez
in p̄ncipio & mltum lymphatū. In p̄cessu tū digesta mā & nota-
bilē minorata pōt ēt s̄btilius: s̄z optime lymphatū. Abstineat a
carnib⁹ saltē in p̄ncipio: vtaf anēata hordeacea pauco milio & cō-
diant sua cibaria cum reb⁹ stipticis acrib⁹: sic arestapino grana-
toz succo limonum arācioz citri mirtiloz & siliū. Caueat ab
aceto: s̄z in gutta frīa apud Rasim caueat a fastidio & aq̄ frigida
et cibis grossis: & a frequēti ebrietate: ei q̄z p̄cipiēdum dum sanus
est vt motu vtaf & a cōitu abstineat & p̄cipue cum satur fuerit: nec
balneum ingrediat nec exercitet post comestione vinum p̄trea
vetus & purus bibat eis q̄q3 vtaf dum sanus ē: q̄ vrinā puocare
p̄sueuerunt & sili gutta d̄clināt. Credo tū p̄stātius eē vt saltē in
p̄ncipio vtaf in potu aq̄ mellis cum salina: & carnes sue sint aut
um & p̄prie siluestriū sicut p̄dices & siliū. Regimē ē resum-
ptiū tres h3 intētiōes. P̄ria ē regimē sex rerū & ē q̄ paulati re-
ducatur ad regimē sanoz igrossando dietā: & exercitiū paulati cre-
scat & p̄prie fm iuncturas: q̄ ex gutta fuerāt impeditē. Secōa ē
q̄ si aliqd de mā fuerit d̄relictum cū diurencis & tiriaca finiat: &
aliq̄n cū solutius b̄ndictis p̄p̄ijs & p̄fortatib⁹ aut saltē nō d̄būt
tātū mēbra mittētia neq3 recipiētia. Tertia q̄ iuncture cū balne-
is p̄p̄ijs p̄fortatib⁹ & resolutib⁹: & cū vinctiōe ex oleo vulpino
& silibus p̄fortet. p̄ q̄ intētiōe recurrēdū ē ad eā q̄ dicta sūt in re-
gimine p̄sentatiōe intētiōe 3. Sili mēbra nobilia & p̄prie mit-
tētia p̄fortent corrigēdo ipsoz p̄fortatib⁹ sicut cū diarodon abba-
tis: aromatico ro. diamusco dulci trociscis de absinthio de reur
barbaro de capparib⁹ tiriaca mirebalanis lebulis cōditis aco-
ris cōditis diacori salvia p̄neis p̄paratis fistici passulis & simi-
lib⁹ fm exigētā p̄fortatib⁹ tā mēbra mittētia q̄z recipiētia: q̄ tū
mēbroz p̄fortatio in p̄posse eēt antedēdā in toto cure p̄cessu.

De dolore anche: Et sciaticus

Dolor anche & sciaticus: in q̄busdā pueniūt & p̄prie in
essentialib⁹. f. in mēbro p̄ncipali patiens q̄s ē iunctura
anche & in cāis tā int̄secis q̄z extr̄secis d̄nt tū in q̄
busdā accitib⁹: vtp̄ta in doloris extensione. Est n. dolor an-
che dolor fixus & in ei iūctura circūscriptus: s̄z sciaticus descen-
dit & extēdit versus pedē iūctura anche nō dimissa. Hōz spēs
nō sunt nisi qdā modi fm magis & min⁹ differētes. Est. n. qdāz
fortis clamosus qdā remissus: qdā nouus: qdā antiquus: qdāz
ptinūus: qdā interpolatus: qdā cū dislocatione: qdā sine. Et
dolor sciaticus q̄q3 descendit vsq3 ad coram: q̄q3 descendit
vsq3 ad genu & iuncture ipsius moti: & quādoq3 extēdit vsq3
ad pedē & digitos eius ipediēs f̄tione & firmitatē. Descēdit au-
tem q̄q3 p̄ partē domesticam dolore lacertis & nervis illi⁹ par-
tis cōicato p̄ mām ex̄tēm in vena saphena ad musculus illius
partis resudāt & q̄q3 p̄ siluestre mā resudāt ad lacertos & ner-
uos illius partis a vena sciatica. Et si materia continetur in cō-
capitate iuncture: sicut est fm plurimum descendit per siluestre
cōmunicando materiam nervo lato: p̄pterea dolor sciaticus
frequentius descendit per siluestrem partem q̄z domesticam: et
causa descensus & extensionis doloris non est nisi multitudo
materie obicūq3 contenta. Cūse autem sunt duplices: cor-
porē: & primitiue: sed corporee duplices: per communitatem: &
p̄prie. P̄prie q̄dem sūt fm plurimū materiales alterantes &
extēdētes ipsius iūcture p̄tes & sūt fm plurimū p̄blegmatice cru-
de & v̄tose: d̄inde misce: d̄inde sanguine: raro melācholice: & ra-
riss cholericē. Sed ex cōitate fm plurimū a matrice: & ex p̄muta-
tiōe materie ipsi⁹ ad anchas gbus alligat & adheret iuxta h̄ypo-
quinta particula aphorismozum aphorismū. xxxvj. Si matric
in v̄tēbro posita saniet fecerit: necesse est commotum fieri: &
apud Anic. multotiens permutatur a doloribus matricis: creni-
cia & remanentibus longo tempore ita vt siue decem mēse.

Cause primitiue sunt casus percussio lesio super re dura: egatio longa insuetas saltus et fortis ambulatio. **Signa** causarum multum propriarum ex generalibus signis superius positis comprehendere possunt. Sunt tamen difficiliores investigationis quam signa causarum propriarum dolorum aliarum iuncturarum propter maiorem profunditatem et maiorem distantiam a sensu: plectura in ipsis possunt a specie et quantitate doloris ab extrinsecis a iuuventibus et a quibuslibet circumstantiis sicut ex tempore etate sexu tempore anni regimine precedere et subsequi. Signa quoque sunt pro comitatem et marie a matrice et quod adest ipsi matricis egritudo et quod si proutatur deficit egritudo matricis et succedit ipse dolor. Cause primitiue seipsas ostendunt.

Prognostica. Primum est aphorismus. scilicet. sexte partis cule. Quibuscumque a sciatica molestatis vertebra resiliunt foras: his tabescit crus: et claudicant si non videntur. huiusmodi. cum est phlogistica mucilaginosum remollens ligamenta facies facile dislocationem et facile regressum vertebra in pixidem. Secundum dolor iuncture scie et de vehemētioribus doloribus iuncture et difficultioris curationis quam doloribus aliarum iuncturarum propter loci profunditatem et maiorem multitudinem que attrahit ad ipsam a toto corpore: et doloribus humeri et spondylii sunt piculiosiores propter pinguitatem ad membra nobilia. Tertium dolor sciaticus et vltimus dolor podagricus: et cures et maiorem radicem facile reddit propter situm membri et distantiam a membris nobilibus. Ecce contra est in doloribus cyragnicis et iuncturarum superiorum. Quartum cum dolor sciaticus prolongatur extenuat coram et tibia. Quintus: cum apud anche extenuatur propter sui profunditatem: quoniam ducit ad mortem. Sextus: si habet dolor anche appareat rubedo vehemens quantitate triu digitorum non facies et dolor et accidit ei pruritum vehemens: et desiderat olera: morietur in .xxv. diebus. Rubedo namque vehemens non facies dolor significat cholera sintomatica et diminute expulsam ad membra dolentis suppicem: propterea facit quedam pruritum sui acuitate et desiderat olera frigida. si disponi sue preternaturali contraria. Alibi autem in .xxv. q. est fere medius terminus tropicarum maxima pueria ad membra nobilia. Septimum iunctura scie rarissime lapidescit aut iduratur propter amplitudinem vacuitatis iuncture et situm profundum et multitudinem humiditatis eius in coparatione ad alias iuncturas. Cura doloris sciatici scilicet est cure doloris aliarum iuncturarum quantum ad preservationem curationem et resumptionem: differens tamen a cura aliorum in duobus. scilicet in administratione percussiuorum que debet esse leuia aut nulla: ne maiorem in profundo iuncture detineat aut coarctet: et sic dolor augetur et maiorem inaptam resolutioni faciat aut forte et ad membra nobilia repellat: si ea appropinquare decreueris quod forte maiorem videtur subtilis aut calida aut salte calide admixta sint ita ut possint locum et maiorem venientem refrenare: sed non repellant neque in membro coarctent. Sicut resolutiua et attractiua in profundo ad cutem suppicem operis esse fortiora et leptomeria sicut propter profunditatem maiorem. Regime quoque preservationis colligat ex his que dicta sunt in regimine preservationis dolorum aliarum iuncturarum: et sicut regime resumptiuum. Sed regime curatiuum quantum ad primam intentionem que est eius completur cum phlogomia ex basilica eiusdem lateris si sanguis fuisset in ea aut alij humores peccauerint cum sanguine: postea alij humores eueniunt secundum exigentiam conditionibus integris ex digestiuis et eradicatiuis et iteratis. Si tamen nauicaret aut facile vomeret vomitiua saltem in principio euenit puenientiora quam solutiua diuertendo et euacuando et ante digonem leniora coperteret post digonem fortiora. Et lenioribus est decoctio raphani. et iij. cu. et .ij. orymellis: et fortiore in loco decoctionis accipiat succus eius. Sicut aque tepide. et iij. cu. flore et semine genestre. et .ij. Et fortiore hoc est succus raphani in quo fustes elebori steterint infusi per die et noctem. Et fortius oibus est ponat. et .j. elebori cu. et .ij. orymellis et cu. et .ij. aque tepide. Digestiua sunt hec. R. mellis ro. sirupi de eupatorio an. et .j. aq. saluie. et .ij. aq. iuniperi. et .j. misce. Et fortius est hoc. R. siru. de calamito siru. de sticados mellis ro. ana. et .j. aq. saluie. et .ij. aq. iuniperi. et .j. misce. Et fortiore si supra scriptis addat aristolo. ro. se. rube sicce ana. et .j. Si in humores calidi cum frigidis peccaret temperetur huiusmodi calida cum sirupo aut aqua endiuie: aut cum uilep ro. Solutiua autem sunt pilule iuuamenti Aui. gnto can. ite pilule de hermodactilis maiores. ite pilule seuide. ite electuarii indu hie.

ra rufini hiera hermetis: et si materie calide fuerint in ea: pilule de hermodactilis minores. electuarii de succo ro. Medicina optima ad dolore anche. R. pulpe colloquintide. et .v. passularum sine granis pugillu vnu. bulliat in tribus. lb. aque donec remaneat tertia pars da tertiam partem: educit ex phlogite et humore crudo. Intentio scda. si diuersio pfectur cum diareticis. i. vrinam puocantibus. ite cum clisteribus. In primis minus acutis. deinde fortioribus et sanguine educitibus. In primis assarum secundum omnem modum ad misurationis: sed maxime eius infuso bibita pfect. Decoctio hypericon cum vino bibita quadraginta diebus sanat dolore anche et sciaticum. ite decoctio radicis sparagi nasturei coferit bibitu clisterizatu et emplastratu cum aceto et sancte hordei. et cum vngis loci cum melle et supaspargitur puluis eius sedat dolore. Ex compositis est medicamentum hermetis digerens manum frigidam et vrinam puocans et est mirabile. R. camedreos gentiane ana. et .v. iij. aristol. ro. et .j. se. rute sicce. et .xij. teratur et cribellent cribello subtili dosis eius est colear vnu cum aqua mellis: Est autem colear diuersum pondus apud auctores: sed sufficit. et .ij. aut circa: post cuius exhibitionem aliquibus diebus succedat vomitiua aut solutiua aut utraqz si oportuerit. Sed in calida pfect decoctio radicis papaueris campestris data in potu. Cum his tamen si vis magis puocare potes decoquere radices sparagi aut rubea thictor: imo rubea ipsa data in potu cum mellicrato puocando optime pfect in frigida et mista. Est autem mellicratum vinu ex melle et aqua factu: loco tamen ipsius possimus hidromel accipere. Ex clisteribus est decoctio hircos et corticum radicis capparis. Et fortior est aqua olivarum salutarum et similiter aqua piscium salitorum. Clistere ex centaurea confert sciaticis educens phlegma ex anchis. Similiter succus et decoctio cucumeris asinini clisterizata educit phlogite et sanguinem: et radix cucumeris asinini clisterizata emplastrata et epithimata optime coferit. sed humore existente calido aut misto huiusmodi cum frigidis temperent. Est tamen aduertendum quod in vso medicinarum sunt interpolationes facienda sicut in ceteris egritudinibus: cronici: in quo tempore est vacandum debito regimini sex rerum et virtutis reformationi. Secundum regime. scilicet locale: aut non indiget percussiuus in principio: aut si indiget sint leuia: et materie fluenti proportionata que elegant ex dictis superius in cura aliorum dolorum iuncturarum. Resolutiua autem in principio sint leniora et gradatim augendo pedant: et cum eis intendatur sedationi doloris: que resolutiua possunt applicari tam interius sub forma clisteris quam exteri sub forma vntionis emplastri cerati aut epithymatis. R. olei liliorum alborum. et .v. iij. olei alcheiri olei spice olei camemille ana. et .j. iij. pinguedinis anatis. et .j. vitellos oui numero. et .j. cafe tracte benedicta simplicis spice zuccari rubei ana. et .j. s. croci. et .j. s. salis cois. et .j. misce et fiat clistere quod debite calidu imponatur alternis diebus stomacho ieiuno. Aliud efficacius flos camemille aneti melliloti ana. et .j. s. saturegie satie ana. m. j. camedreos. m. j. radicem aristol. ro. cartami nucleorum plicorum ana. et .j. s. vitellos oui numero. et .j. croci et .j. pinguedinis anatis. et .j. olei liliorum alborum. et .j. iij. olei spice olei de heiri ana. et .j. j. zuccari. et .j. s. salis cois. et .j. s. flores radices herbe semina nuclei bulliant in sufficienti quantitate ad consumptionem medietatis: deinde exprimatur et coletur vltimo. et .j. iij. ipsi addatur reliqua: et fiat clistere. Exterius si fieri possunt fomentationes cum spongijs infusis in decoctione alicuius aut plurimu infra scriptorum. scilicet flos camemille melliloti aneti saturegie camedreos camepitheos pulegi folij assari. et ricon hie saluie nasturei rute sicce saluie radicem vtriusque aristol. hisopi sicce calamitu que possunt bulire in sufficienti quantitate aque: aut aque et vini si mul et modico aceti acuti que spongie infuse in hac decoctione applicentur loco dolenti: nunc vna: nunc altera post sufficientem eius expressionem donec locus notabiliter rubere ceperit: et hec fiant stomacho ieiuno bis aut semel in die: et post earum remotionem et debitam exsiccationem vngatur cum aliqua vntione resolutiua et confortatiua iuncture sua proprietate: sicut est oleum de costo vulpinum de croco de terebentina de piperibus de eu forbio et similia: quibus possunt addi serapinum amoniacum oppoponacum item pinguedines et similia. Et his non sufficientibus materie coniuncte sunt eradicande et extrahende de centro ad circuferentiam. Eradicant autem cum phlogomia vene sciaticae: aut

saluatielle pedis dolore descendente p partem siluestre aut saphe-
ne vel eius q̄ est in pollice pedis: dolore descendente p partes do-
mesticam aut curuature poplini p quacūq; viam descenderit.
Itē eradicant trahēdo ipsas a centro ad circumferentiā cū rubifi-
cantibus vesicatorijs. 7 tādē cautērij. vt. R. sinapis fimi co-
lūbini ana. ʒ. i. terant 7 cū sicibus siccis incorporent: q̄ pus sint
infuse in aceto acutissimo. Aliud est emplm de sinapi descriptio
ne 21 Desue in suo antidotario: 7 hec posita sup locum dolentem
debēt dimitti cū bona p̄tritione p. xij. horas aut circa: 7 si hec nō
suffecerint spargatur sup emplastro facto ex his parū cantarida-
rum: nisi timeat ardor vrine 7 nimia puocatio: 7 locus vesicatus
q̄tum fieri pōt conseruet apertus: 7 post solidationē replicet
fm erigentia. S3 hys nō sufficētibz fiat cauteria actualia aut
cū instrumento quod rote affimilat: cuius figura ē hic descripta:
in parte siluestri circa iuncturā anche 7 penetret totā cutim verā
v̄puta fere p medietatem digiti parui fm latitudinē: aut fiat cir-
ca eādē iuncturā cū instrumento triangulato faciente simul tria
cauteria eq̄ distantia. cuius hec ē figura. 7 teneantur aperta p. xl.
vsq; ad .l. dies. **Regimē** regimē est curare accētia de qbus p
maxime ē dolor: cui intēdēdū est in toto cure p̄cessu: 7 si fiat val-
de intensus ordinē cure regularis p̄uaricata vt nō sufficiēti-
bus anodinis 7 euaporantibus ad stupefacientia ēt ab ipso ini-
tio deueniendū est 7 exterius applicita 7 interius sumpta: sicut
est filonium romanū in cā frigida: 7 reges in cā calida. Exteri-
9 aut applicita regantur in cura dolor aliarū iūcturarū: opus ē
enim cū anodinis 7 euaporantibz exterius applicitis opius aut
aliud stupefaciens pmiscere: hec tū omittant q̄tum ē possibile.
Scdm accidēs est dislocatio iuncturę ppter mucilagines in
ipsa p̄tentas: in cuius cura p̄ferunt rubificantia vesicatoria cau-
teria 7 oia multum resoluētia 7 reductio v̄tebri in piscidē q̄z
tū ē possibile: cui semp̄ in iūciēdum ē: 7 eius in ea cū ligatura cō-
seruatio. Possumus enim audacius resolvere 7 resiccare i hac
iūctura q̄z in ceteris: cū minus timeamus in durationē 7 petrifi-
cationē ex causis supius dictis. **Regimē** aut sex rerum nō nā-
lium eliciendū ex regimine supius posito in cura dolor aliarū
iūcturarū: Est. n. oino simile locus tamē iūcture 7 partes circū
stātes vsq; ad genu: imo vsq; ad pedē si ad ipm dolor descēde-
rit teneat calidus: 7 p̄prie cū caliga facta expelle vulpina. h3 enī
singularem p̄prietatē in p̄oratione iūcturarum. S3 in tempore
calido opus est caliga minus calefaciendū q̄ fm erigentiam
ordinetur. Et sic est finis de doloribus iūcturarum.

In fine huius diuini operis imprimuntur capitla Rasie: q̄ cla-
rissimus iste interpres nō exposuit: vt saltē totius textus Rasē no-
ui videt. Almanforis complementū habeatur.

De fluxu vrine.

Almanfor

Am eger multū vrine emittit 7 in emissionē ardorē nō
c sentit: aut mingit in somno suo: nec patit sitim: nec cor-
poris extenuationē incurrit: ea q̄ vrinam p̄stringūt dā-
da sunt. **Medicamen** retinēs vrinā. R. glādiū. ʒ. j. olivani. ʒ.
xxx. se. coriandri sicci. boli ar. gūm arabici ana. ʒ. x. fiat ex eis pul-
uis de q̄ in mane. ʒ. iij. 7 circa noctē totidē ad trāsglutindū den-
tur. Quod si cū egitudine sitis fuerit validissima clamosa 7 aq̄
que bibit cito egrediat aq̄ hordei. cū pilio dei: 7 nutiat cū suc-
co v̄ue acerbe 7 sumach 7 silibz horz nutrientiū: 7 cū cibo qui fit
de simila hordei: 7 masal: 7 rob acetosū da ei in potu: 7 p̄hibeat
a labore 7 cū meliore cōcūbere. Isti quoq; trocisci in potu su-
mant. R. spodij. ʒ. x. lactuce seminis portulacē añ. ʒ. xv. coriandri
sicci. ʒ. j. se. rof. ru. boli ar. añ. ʒ. v. balauistie. ʒ. ij. caphore. ʒ. j. sur-
mant in potu cū succo granati acetosi: herbe ēt frigide terant 7
sup renes ponant. 7 caueat sibi a cibis calidis 7 vino 7 ab oibz
que vrinā puocāt. Illud āt q̄ ex nimio solidoz errore puenit
est: q̄z dant in hac egitudine medicinas calidas: vnde illico du-
cunt ipsum ad p̄sim. De vermibus q̄ generantur in ventre.

Ubi nōcūmēto solū ē ledit: a cibis grossis 7 vinctuo-

q sis sibi cauere d3. quotidiē anteqz comedatumat bu-
cellas aliqz cū sinapi 7 alnuri: b3 enī ipsos generari p̄-
hibet. Si vō eos generari ptingat nō puenit nisi vt expellantur.
Medicamē Alcarides expellēs: burūgi excoctici cū valde fa-
melicus est eger. ʒ. vij. sumant. **Medicamē** magnū expellēs lū-

bricos. R. burūgi excoctici turbi se. nil. oīuz ptes equales in
pinoz nasturtij cābil ana. pte3 mediā sumant ex eo i potu. ʒ. vij.
pus tñ bibat eger lac mor vt multuz fuerit p tres dies 7 deinde
die q̄rta dietet se 7 de p̄dicto medicamē in lacte adhuc calido vt ē
multū dissoluto. Et acetū dū est valde famelicus bibat. **Hermes**
vero minuti q̄ in ano fiūt p qbz gnātur p̄urit in eo: 7 ideo p̄fri-
cat anus: expellunt cū cottū ex oleo abluto inuolutū imittat: aut
imitat inuolutū oleo de grisomil: aut succo mēastri: aut inuol-
uat ex pua q̄titate aloes 7 felle vacino 7 superponatur.

De hemorrhoidis fistulis 7 ragadijs que in ano fiunt.

Am sanguis recēs sine dolore p inferiorē fluit regio:
c nē interpollate tñ nō est p̄stringēdus nisi pauēs ex eo
dbilitet a mltis. n. passionibz exinde liberat. Si āt ex
eo dbilitet 7 idiget p̄strictiōe trocisci d li arabe cū succo sumach
dent: in comestione quoq; sumat sumachiā 7 cibū q̄ cū succo v̄ue
acerbe fit 7 his silia de illis q̄ nutriēda sūt. Si vō mltū debilitet
nutiat cū succo carnis cui plurimū admiscet succus cydonioz
7 vinū quoq; bibat stipticū. 7 sup epar ponat emplastrū d spica
q̄z in caplo de epate nominauimus. Et si ista nō suffecerint: cōfe-
ctio de scoria ferri def. q̄. R. mirobalanoz indoz bel. em. oīum
ana. ʒ. v. spice squinati ciperi. ʒ. ʒ. pipis olivani ameos oīuz ana.
ʒ. ij. scorie infuse in aceto p ebdomadā vnā 7 postea torefactē. ʒ.
xv. pficiant oia cū melle dispmato q̄ fuerit coctū cū apozima-
te emibic. sic in caplo de melia nōcauimus: de quo quotidie ad
nucis magnitudinē sumat: b3 nāq; emorroidarū 7 mēstruo: uz
sanguinē p̄stringit: fluxū quoq; v̄tris lōgi tēporis remediū af-
fert. Si āt in ano orit aliqd p̄minēs ēt ex quo magnus puenit
dolor: nec ab eo fluit aliqd: succus cepe cū pauca lana: aut fel va-
cinū supponat. Suppositoriū quoq; lōgū de ciclamie subijciat
q̄z patēs p totā teneat noctē. 7 si ptingat egredi remittat donec
infrigidet. 7 egrediat sanguis. Cū āt dolor vehemētissimus fue-
rit 7 apā magnū in ano phlebotomet eger. Et emplm postea su-
pponat sedat. n. hemorrhoidarū dolorē cū adest apā cū eis. q̄z
R. mellilotū camemillā q̄ tā diu in aq̄ coquant donec dissoluant
dinde sumat ex aq̄ scoticis earū q̄tū vna manu capi pōt. vt
tellus oui affati vni? troci. ʒ. j. opij. ʒ. ij. se. lini trui fenugreci mal-
uanifol oīuz añ. ʒ. j. pficiant oia ex rob in quo bdelij. ʒ. iij. fue-
rint dissolute 7 folio supposita. postqz eoz supficies ex oleo sifa-
mino in quo adeps gallinaceus fuerit dissolut: aut anatis inū-
cta fuerit more emplī supponat dū adhuc sit tepida. Alia conse-
ctio dolorē 7 apā sedās. Cepe albū optime coctū terat 7 cū bu-
tyro vacino mīscet vt molle fiat 7 tepēfactū ano in q̄ est apā su-
pponat. hec. n. dolorē sedat vehementē. Cū vō in ano ragadias
habuerit patēs q̄ cū ledūt cū ipi v̄ter sicus ē pillis d bdelio
vtat. q̄. R. myrab. ni. kebul. amboz añ. ʒ. x. serapini. ʒ. iij. nastur-
ij albi. ʒ. ij. bdelij al. moll 7 pinguis. ʒ. xv. dissoluat bdelij i suc-
co porroz 7 ex eo pficiant alia 7 isormēt ex eis pillē 7 sumat ex
eis frēq̄nter a. ʒ. j. vsq; ad. ʒ. iij. locus vō si aduersionē patiat ex
vnguēto de cerusa iungat. Si āt nō sentit in eo aduersionē vngat ex
vnguēto q̄ fit ex adipe q̄z gibbo camelli iuenit 7 bdelio q̄z sic fit
videt3 vnguētū d senē. R. cere citrine olei sisamini adipis anatis
medulle cruris vacine adip. q̄ ē in gibbo cameli bdelij oīum p
tes eq̄les bdellii pus muallagie se. lini dissoluat. dinde oia mī-
sceant. b3 n. optimū erisit. Si aut eger ragadias in ano habuerit
pfundas a qb? fetēs virus fluxerit medicamē acutū q̄z i. c. d. vl
ceribz oclōz d̄scripsim? ei supponat q̄z eger p duos dies patiat.
Et si in eis aliqd remaneat q̄z refudet medicinā iterū apponat
q̄z eo vsq; fiat donec lot? siccet 7 nō refudet si fuerit pfūd?. q̄z
si ea q̄ ibi fiūt eminētia ēt p̄dētia fuerit. in tñ vt arscāt 7 nigre-
scāt butyrū tepidū multoties supfūdāt donec nigredo ab eo re-
moneat. Si āt resudano reuersa fuerit acutū medicamē itez ibi
apponat. Et si nō resudauerit ex vnguēto de cerusa curet. Et ēt
q̄z eminētes hemorrhoides ex curam? cū ferro cauterizādo loq̄-
tū de b3 plus ē quā hui? nri libz mod? regrat. Fistule vō gnātū
in ano velocit? qm figura ei? facit ē illd necessariū. Que aut pē-
netrātes: aut non penetrantes vtriq; 3. Cum autem p̄forate sunt
vtriq; stercus egreditur ex eis 7 ventositas. Si autem non egre-
ditur stercus neq; ventositas non est penetrans ab vtraq; par-
te. log vero de ei? cura p̄fecte plus est q̄z hic noster liber expectat

Sz qz oēs fere hoīes semp maximū incurrūt errorē in cura ei⁹: vnde i maximū incurrūt nocumētū. nos excitabimus eos ad hoc qd huic egritudini congruū erit. et ostēdemus qualr a predicto errore se custodiāt. Et dicemus qd si fistula vtrinqz pforata: cū ab ano remota fuerit nullo mō ferro tāgenda est. In ictione enī ferri ptingit stercus inuolūtariē egredi. Est et aliud quare si stula ab vtraqz parte pforata ferro tangi non dē qz toto tpe vite egri sic pmanere poterit nō magnū faciēs nocumētū neqz pueniet ex ea aliud nisi refudatio et fluxus. Si aut illud qd ab ea fluxerit acutū fuerit et moridicatiū et fetidū habuerit odorē cui⁹ et qzūtas quottidie augeat erit fistula putrida et cum hoc herpete et estio meno cui ex medicamine acuto et ex eo qd cōplet oīa succurrendū ē ante qz dilaret et magnificetur. Cū aut non refudauerit nisi parū neqz eius qzūtas quottidie augeat neqz magnificetur neqz odor ibi augmētatus fuerit nō ē in ea aliqd qd sit timēdū nisi refudatio et fluxus. que medicari pōt donec siccetur et dume scat et nō refudet p longū tps. Si aut refudatio redierit medicamen pdictum adhibeat. et hoc modo poterit blādiri p totū tps vite egri et nō nocere. Modus adhibēdi huic egritudini medicamē ex collurio qd in. c. de fistula oculi notauimus sumatur et optime teratur et fistula premar donec quicqd in ea pūnet egrediatur et si radius eam igredi poterit inuoluat coito. deinde ex pdicto medicamine postqz mollificatū fuerit inunctus in fistulam imitatur. Si vō in ea minime radius igredi poterit dissoluatur medicamē in aqua et subleuet corā egri supposito puluinarī et eo supino iacentē pdictum medicamē distilādū sup fistulā fundat et fiat hoc in mane et circa noctem per tres dies et sedeat in aqua de curcuma et lauetur et ea.

De egressione ani et matricis.

Am anus extra egrediē carens apate et ita disponit qd si impellat egreditur ceruse balauſtie galarū aluminis antimonij oīum partes sumant equales et in puluerē redigant et sup anum ex oleo ros. calefacto inunctū puluerizet et anus itromittat et pstringat: qd tū fieri puenit postqz eger a sella reuerſus fuerit ne eum cito ad sellā surgere sit necesse fumant et gale balauſtie cupule grandīū folia mirti et coquant in aqua donec rubea fiat et sedeat in ea et lauet ex ea. Quod si anus qd apofte mosus ē igredi minime pōt eger aquā calidā frequēter ingrediat et in ea sedeat yngat anū ex cera et oleo camemillino: aut anetino donec igrediat. Cūqz itromissus fuerit ex his qd notauimus curet. Vulua pterea si egressa fuerit silt erit medicanda. est tamen necesse vt fortiter ligetur et vt egra semper supina iaceat et corā superius cleuetur.

De supfluitate mēstruoz pstringenda.

Ro supfluis mēstruis pstringēdis: troicsci de karabe p ebdomadā vnam sunt dādi. Quod si nō pulerint confectio de scoria detur. et fiat minutio ex basilica. Vtose quoqz ad māmillas apponant. et in comestione cibis vtiat stipitici. et hoc medicamē eger sibi subijciat. Quod. R. olibanī balauſtiarū galarū antimonij achacie aluminis oīum partes equales. puluis horū optime tritoz cū pauca lana subijciat. Semur vō et dorsum ex epithimatis qd in. c. de fluxu vētris notauimus epithimē. et sedeat in aqua de curcuma. qd si ista nō cōtulerint ex alio pessario acuto fiat imissio et maneat in vlla.

De puocatione mēstruoz.

Am ex retentione mēstruoz magna sequitur passio troicsci de myrrha dent. quod. R. myrrhe. 3. ij. lupinoz optime tritoz. 3. v. folioz rute mēstastri pulegiū cinimī rubee de qtingif asse serapini oppoponacis oīum ana. 3. ij. ifoz mentur troicsci ponderates. 3. ij. ex qbus detur in die vnus cum aqua in qua semē lunperi coctū fuerit: hoc namqz medicamen adeo vehemēs existit in puocandis mēstruis: vt et fetū excutiat si qua eo sepe vtiat. Vtose quoqz sub curuatura poplitis sūt ponēde: et phlomia ex saphena faciēda ē. postremo quoqz vētose femorū sunt superponēde.

De ragadijs vulue.

Ec curande sunt ex medicamine de ragadijs anī. Pessarium quoqz ex adipe anatis et yfopo et cerato et mellulla cruris ceruini mistis cū cera dissoluta in oleo siliū: aut narciscino subijciatur: si neqz febris neqz acuitas affue-

rint. Quod si illud fuerit cū calore et acuitate oleū ros. adhibeat. Ex ynguento quoqz de cerusa similiter fiat pessarium. Si at calor fuerit vehemēti⁹ sumatur succus portulace: aut lactuce: aut mucillago psilij et fiat tabula de plūbo similis marmori in q terunt colores habens in circuitu labium parū: et ponat in ea aliqd de pdictis succis et cū pistello plūbeo adeo sup ipsam moueatur: vt de plūbo pdicto liquori multum misceatur: et inspisset succus ex quo fiat pessarium postqz oleū ros. ei admistum fuerit et superponat: hoc enim medicamē cancro vulnerato qd est in matrice optimum existit: et alijs ei similibus.

De apostemate quod sit in matrice.

Cum apatibus istis adest calor et febris phlomia ex basilica fiat et patiens aqua hordei nutrita et liniant renes: et semur et hilia: et lumen ex epithymate apatis calidi et ifrigidetur locus qzūtas possibile ē. Si vō postqz febris et acuitas generit et remanserit ex apate aliqd exit vncionib⁹ lig dia curetur: et mulier in huius ligdis sedeat donec mollescat et maturetur. Pessarium mollificans dura apata matricis et conserens dolorib⁹ in ea factis et paulatim ea gescere faciēs. R. adips anatis medulle cruris ceruini medulle cruris vaccini bdelij mollis croci vitelli oui assati fecis olei de seminib⁹: fecis olei de lilio oīum ana partes equales dissoluant in vino: aut rob et fiat ex eis pessarium. Est. n. optimū ad sedandū dolorem et mollificandū duritiem matricis. Patiens pterea sedeat in aqua i qua coquant fenugrecum et camemilla et mellilotum et caulium extremitates sigillatim aut omnia simul.

De vlceribus que sunt in matrice et eius cancro.

Am a vulua fluxerit sanles spissa: aut virus tenue si ex propinquo manat loco. neqz fuerit ibi pfunditas fetida: neqz putrida sumēda sunt aloes et myrrha et sanguis draconis et sarcocolla atqz olibanū et loco superponenda donec p solidentur. Si aut ex loco manauerit remoto ex pessario qd notauimus in capto de sanguine et sanle fiat pcedisina. Si aut quod fluxerit est fetidū odorem habēs malū ex pessario scdo acuto: fiat iniectio postqz locus mūdificat fuerit ex aqua et melle iniectis p infirm eueum. Si vō cū hoc quod fluxit fuerit pūctio et dolor et apā durum quod tactu discernitur: sumopere cauendū est ne ex alio acuto medicamine tangat: s; fiat iniectio ex pfricatione plūbi quam diximus: aut ex ynguento de cerusa. et phlometur ex basilica: et custodiāt ab oībus qd cholera nigrā gignunt: et seminib⁹ et spibus qd pdimēto admiscant cibis.

De pfectatione matricis.

Am mēstrua p longū spaciū tps retenta fuerint: aut mulier a comissione viri diu abstinerit: et valde affectauerit et euenerit grauitas et dolor in inferiorib⁹ partibus femoris et senserit quasi aliquod sursum trahi a parte lumbis. fortasse post ista supueniet ei sincopis et quasi mortua cadet perpēdi quoqz vir poterit qd ipa attrahat aerem vel habeat pulsum. Et fortitā pfectabit et moriet et fortitā sanabit laboriose tū hęc itaqz passio illico vt euenerit curāda est ex huius curatione vt pedes fortiter fricentur: et ligent et vētoſa magna sumini superponat et obstetrici quoqz picipiatur: vt digitū oleo bene redolēte inungat et in circuitu oris vulue dum ē intus bñ cōmoueāt.

Naribus pterea conditi insufflentur et circa aures ipsi voces clamando pferant: et nihil qd bene redolēte olfactat: imo bñ redolentia: et algalia remoueant: et pectē et eius iseriora ex eis epithymē: et naribus malum redentia odorem applicent: vt stercus castoreū et sulfur. Cum aut sanitati restituta fuerit ex hē medicamine curet ne egritudo redeat. qd si hec egritudo post mēstruoz venerit restrictionē: ea dentur qd mēstrua puocant: et in pedibus fiat minutio: et ventose in eis apponant. Si aut post longam viri disunctionem ptingat ex quo et sepe accidit icipiat viri p̄suetudinē habere: aut obstetrici iteret illud qd sepe diximus in omni pauco tpe: aut medicamina qd minuūt sperma dentur que pdiximus et dentur troicsci de myrrha quos in capitulo de mēstruis puocandis nominauimus.

De gibbositate.

Am gibbositas fieri incipit pilule maiores de hermo dactilis dande sunt: et oleū de resin cū apozimate de

feminibus sepe sumendū. Locus quoq; ex oleo sambacino in quo storax ligda et castoreū et euforbium resoluta sint frequenter inungendus: et a frigidis cibis grossis abstinendū. Aqua et calida in qua cocta sint mentastrū et sanucus et sticados arabicus ab alto sup locū distillanda est: deinde frequēs fricatio et unctio ex oleis calidis faciēda est. Quod si is q; hāc patitur egritudine puer fuerit balneū solūmodo et inunctiones sufficiunt ex his q; diximus. Si autē cū gibbositas incipit affuerit febris a predicto regimine oīno abstinendū est. S; apozima ex herbis factū cū casia si. in potu est tribuendū. Phlogia quoq; ex basilica faciēda est: et emplastra vehementia loco superponenda.

De varicibus.

Am vene grosse et plene et diuerso modo curuare et viri
c des in crure apparuerint egritudo q; vitis vocat adesse significatur. hec autē egritudo frequētius accidit his q; multum pedibus laborare psueuerunt. In q; cibaria cholera nigrā generantia frequenter sumunt. In pncipio itaq; curationis huius passionis basilicam minuere puenit et ventrem ex his que cholera ducunt nigram soluere: quoz mentionē fecim⁹ in caplo de melacholia. hec autē sepe faciēda sūt et ab omnib⁹ quibus melacholia patiētes custodiunt in hac egritudine abstinendū. Postq; vero hoc regimen diu adhibitū fuerit ex vntis quas in crure apparuisse diximus minutio fiat: a quib⁹ sanguis tā diu fluere dimittat donec quicqd in eis ē euacuet. Deinde huiusmodi patiētes cholera nigrā expellētib⁹ vtat: et ex basilica minuat et caueat sibi ab oībus que cholera generant nigram.

De elefancia.

Ec passio postq; māua fuerit icurabilis est. cū autē
h incipit si ei sbueniat: et vt dbet medicata fuerit: aut saluatur: aut manet sic nihil addēs. Cum ergo pedis grossities augeri videt et color offuscari. vene quoq; q; vites vocatur apparere ceperit. eger quotidie cogendus est vomere et custodiendus ab ambulatione nimia et statim de veter vomitu pcedēte ex pilulis maiorib⁹ de hermodactilis soluendus. Sinde ad vomitum redeundū post illud hoc quoq; multoties fieri oportet. Eger preterea a cibis grossis est abstinendus. et tibia a calcaneo incipiendo sursum vsq; ad genu stringēda. ante tamē cōstrictionē epithymāda ē ex oleo et myrrha et aceta et hipogstidos et aluie cum aceto fortī dissolutis. Ex basilica quoq; manus p trarie par tis minutio faciēda est: neq; erectus stet nisi pes strictus ligatus fuerit: neq; epithyma nullo modo dimittat: vomitu quoq; frequēter vtat. q; si paruū intercesserit spatium a pcedēti vomitu et appetit quiescere vapora ipsū cū seminibus caulū et sticados arabico cinere de vitibus et lupinis et nitro et stercore caprino et laria fenugreci: et lūiat etiā ex aq; cineris p spatium vnius diei: aut duozū. Ipsa enim huius egritudinis maximam resoluit partē: aut leniorem reddit.

De vlceratione renū que exterius fit in cute.

Am aliquis lōgo tēpore supinus sup dorsum iacet: lo
c renū plurimūq; rubet: et mala ibi fiunt vlcera. Cū ergo loca ista rubere cū augmēto visa fuerint milium siue panicū: aut folia salicis sub eo sternenda sunt: et ipse in die multoties est eleuāndus. Loca quoq; que rubet aqua ros. super niuē in frigidata rosāda sūt: et phlabellāda ipsa. q; si calor p seuerantur imponat epithyma de alubzā quod in caplo de apostematibus nominauimus: et vesice et vlcera ibi exorta fuerint ex vnguento de cerusa curentur.

De dolore q; fit in membris manifestis etc.

Am dolor in manu: aut in pede si eger interrogāndus
c est si ex pcussione hoc ei accidit: aut si super ipsam diu iacuit: aut si contingit ex causa extrinseca. Si autem ab exteriori cā nō contingerit locus dolēs cōsiderandus est an sit magis rubeus q; reliquū corpus aut nō: si enim toto corpore

re rubicūdior fuerit ex cali apostematibus medicamine curandus erit. Et si mebrum neq; fuerit calidū: neq; rubeū: sed iā quotti die offuscat et siccatur aqua calida ab alto super ipsū distillāda est et ex oleo et cera resoluta inungendus: et dimittendus sic donec dolor sedetur. Quod si locus grossior videat et tactu ē frigidior sentiat frequēter erit fricandus: et aqua calida in qua sanucus et camemilla et sticados arabicus cocti fuerint ab alto vt dixim⁹ super ipsū erit distillāda et ex oleo leui citrino inungendus. Regimen quoq; subiliandū erit. Ipse vero vtat exercitio et in balneo sudet. Si at ista nō suffecerint: veter ex his saluat que humiditates educunt. A Hebriū preterea si tactu sentit frigidū fricetur prius et sinde inungatur ex oleo costino et sambacino et oleo de been tepidis et his similib⁹. Quod si ista nō suffecerint ex vnguētis q; in caplo de paralisi nominauimus inungendus erit donec sanetur.

Finis.

Honi illi libri finem: Cū quo et Joānis Arculani, Heronensis expositiones vtilime in eundem: paucis ad modum exceptis captis ab eo morte preueniente non explanatis felicissime adepti: deo optimo maximo gratias agamus: atq; oībus medicis pntibus futurisq; congratulemur: q; nō modicum et honoris et vtilitatis ex tali opere expectāt: quibus nō graue sit tantū pecunie exponere: q; tum et assiduū in imprimendo libro laboribus et necessarijs impensis debite libatis et iustum et honestum videtur: ac id sciant q; centuplum ex huius libri fructu lucrabuntur. Correxerit autē hoc opus Cla. ar. et medi. doc. dñs. AB. Hie. Zur. Hero. atq; id salte effect: vt ex poribus satis inemēdatus hoc im pressum: q; tum barbaroz impressoz ineptie patiunt: emēdatus fieret. Et nūc iterum Excel. ar. et me. doc. dñs. ABa. Elyanorus sanseuerinus cum pprio exēplario. Eximij ar. et me. doc. domini ABa. Jo. Arculani diligentissime castigauit. Impressum. Anno rñj p Hagistrū Bernardinū stagninū de Tridino vniuersitate rato sumptib⁹ suis. Anno. AB. cccclxxxij. pridie idus Nouēb. Laus deo.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z et p A.
Des sunt q; terni pter a et b g sunt q; terni et e q; terni.

Faint, illegible text in the upper left section of the page, possibly a list or index.

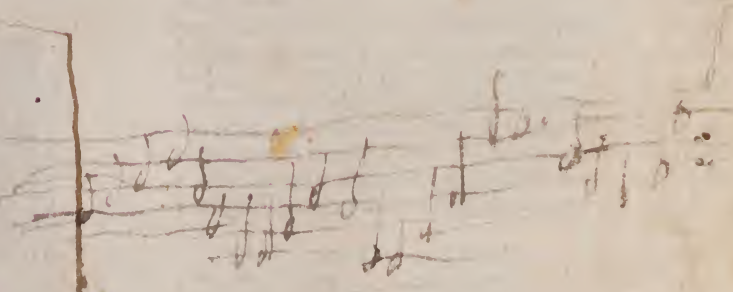
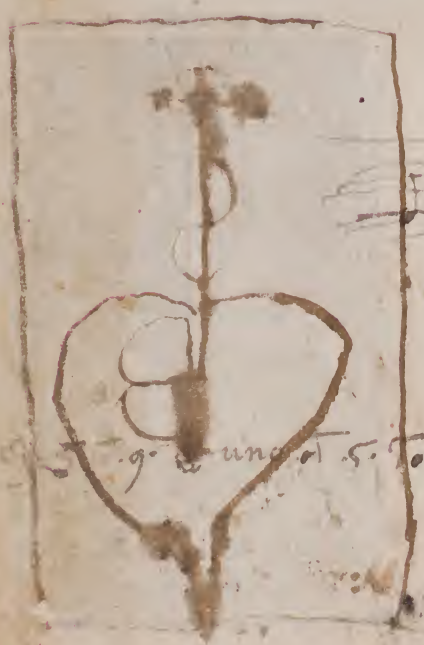
Second block of faint, illegible text in the middle left section of the page.

Third block of faint, illegible text in the lower left section of the page.

Faint, illegible text in the upper right section of the page.

Second block of faint, illegible text in the middle right section of the page.

Third block of faint, illegible text in the lower right section of the page.

Handwritten text: "g. und 5. Torniss"

Accession no. 18651, gff

Author Razi, Abu
Liber novus ...
Venice 12 November 1493

Call no. Incunabula
+R-180
(Gv ff)

